

श्री गुरुभ्यो नमः

सौन्दर्यलहरी

द्वितीयो भागः

जगद्गुरुश्रीशङ्करभगवत्पाद विरचिता

ஸௌந்தர்யலஹரீ

ஐகத்குரு ஸ்ரீசங்கர பகவத்பாதர் இயற்றியது.

இரண்டாவது பாகம்

—★—

गतैर्माणिक्यत्वं गगनमणिभिः सान्द्रघटितं

किरीटं ते हैमं हिमगिरिसुते कीर्तयति यः^१ ।

स^२ नीडेयच्छायाच्छुरणशबलं^३ चन्द्रशकलं

धनुः शौनासीरं किमिति^४ न निबध्नाति धिषणाम् ॥ ४२

கதைர்மாணிக்யத்வம் ககநமணிபி: ஸாந்த்ரகட்தம்

கிரீடம் தே ஹைமம் ஹிமகிரிஸுதே கீர்தயதி ய:¹ ।

²ஸ நீடேயச்சாயாச்சுரணசபலம்³ சந்த்ரசகலம்

தநு: செனாஸீரம் கிமிதி⁴ ந நிபத்நாதி திஷணாம் ॥ 42

1. कः कः, 2. समीडे, तमीडे, समीपे, ஸமீடே, தமீடே, ஸமீபே. 3. छुरण पटलं, स्फुरणशबलं, छुरित शबलं, छुरण शबला சுரண படலம், ஸ்ப்புரண சபலம், சுரிதசபலம், சுரண சபலா, 4. किमिदमिति बध्नाति கிமிதமிதி பத்த்நாதி.

பதவுரை :— ஹிமகிரிஸுதே - பனிமலை மகளே! மாணிக்யத்வம் கதை: = சிவந்தரத்னமான மாணிக்கத் தன்மை பெற்ற, ககனமணிபி: (பன்னிரு) = ஸூர்யர்களால், ஸாந்த்ரகடிதம் = நெருக்கமாக இழைக்கப் பெற்ற, தே ஹைமம் கிரீடம் = உன் தங்க கிரீடத்தைப் பற்றி, ய: கீர்தயதி = எவன் புகழ்கிறானோ; ஸ: = அவன், சந்த்ரசகலம் = பிறைச்சந்திரனை; நீடேயச் சாயாச்சுரண சபலம் = பறவைக்கூடு போன்ற கிரீட ஒளியை மேற்பூச்சாகக் கொண்டதால் பல நிற ஒளி கொண்டதாகிய, செளநாஸீரம் தநு: கிம் இதி: = இதுவானவிலேவோ என்று; திஷ்ணாம் = எண்ணத்தை; நநிபத்நாதி = ஆழ உண்டாக்கவில்லையா?

குரு விந்த மணிச்ரேணீ கந்தகோடர மண்டிதா, சாரு சந்த்ர கலாதரா என்ற லலிதா நாமங்களைத் தியானிக்கலாம்.

लक्ष्मीधरा

गतैः प्राप्तैः माणिक्यत्वं रत्नभावं, गगनमणिभिः द्वादशादित्यैः । तेषां अत्यन्तसन्निकृष्ट-
सेवार्थं भूषणगतमणित्वं युज्यते । सान्द्रघटितं सान्द्रं नीरन्ध्रं यथा भवति तथा घटितं खचितं,
किरीटं मकुटं, ते हैमं हेम्नो विकारं, हिमगिरिसुते ! हे पार्वति ! कीर्तयति वर्णयति, यः, स
कवीन्द्रः, नीडेयच्छायाच्छुरणशबलं- नीडं गोलं तत्र खचितं नीडेयं रत्नजातं तस्य छाया
तया छुरणेन व्यापनेन शबलं शबलवर्णं, चन्द्रशकलं चन्द्रखण्डं, धनुः कोदण्डं, शौनासीरं
शुनासीरः इन्द्रः तस्य सम्बन्धि शौनासीरं, किमिति न निबध्नाति धिषणां बुद्धिम् ॥

अत्रेत्थं पदयोजना - हे हिमगिरिसुते ! माणिक्यत्वं गतैः गगनमणिभिः सान्द्रघटितं
हैमं ते किरीटं यः कीर्तयति सः नीडेयच्छायाच्छुरणशबलं चन्द्रशकलं शौनासीरं धनुरिति
धिषणां किं न निबध्नाति ।

अयं भावः — किरीटवर्णनां कर्तुमुद्युञ्जानः कवीश्वरः तत्र स्थितां चन्द्ररेखां नानारत्न
मणिकान्तिच्छुरितां दृष्ट्वा इन्द्रचापत्वेन कथं नाशङ्कते? अवश्यं तस्य तच्छङ्का जायत एवेति ।
अत्र उत्प्रेक्षालङ्कारः, चन्द्रशकलस्य इन्द्रचापत्वेनोत्प्रेक्षेणात् । यद्वा - अपह्णवालङ्कारः, इदं
चन्द्रशकलं न भवति; अपि तु इन्द्रचाप इत्यपह्णवस्य प्रतिभानात् । यद्वा - सन्देहालङ्कारः,
अयमिन्द्रचापः उत चन्द्रशकलमिति संशयात् । यद्वा - अतिशयोक्तिरलङ्कारः, इन्द्रशकलस्य
इन्द्रचापत्वेन अध्यवसानात्; स्वधिषणां इन्द्रचापे किमिति न निबध्नाति इति सामान्योक्तेः ।
एतेषां मध्ये एकस्य प्राधान्यमितरस्योपसर्जनत्वमिति विनिगमकप्रमाणाभावात् सन्देहसङ्करः ।
(उत्प्रेक्षातिशयोक्ती स्पष्टे । अपह्णवस्तु तल्लिङ्गाभावादपि किमिति धिषणां न निबध्नाति
इत्यपह्णवोल्लेखस्य शक्यत्वात् । सन्देहस्तु चन्द्रशकले दृष्टे इन्द्रचापस्य स्मृत्यारूढत्वात्
उल्लेखयितुं शक्य एवेति सन्देहसङ्कर एव ज्यायान्) ॥ ४२ ॥

லக்ஷ்மீதரா

பன்னிரு ஸூரியர்களும் மாணிக்யரத்னமாயினர். அவர்களுக்குத் தேவியின் அருகிலிருந்து பணிவிடை புரிய அவா. அதனால் கிரீடத்துச் சிவப்பு ரத்னமாயினர். இடைவெளியின்றி அந்த ரத்னங்கள் தங்கத்தாலான கிரீடத்தில் பதிக்கப் பெற்றன. அதனை உற்று நோக்கிவண்ணிக்கத் தொடங்கியவன் ரத்னம் பதித்த கிரீடத்தின் மீதுள்ள சந்திரனின் பிறையைக் கண்டு அது வானவிலோ என சந்தேகப்படுகிறான். சந்திரனே மீது மாணிக்ய ஒளி படர, பல நிறங்களின் ஒளி வெளிப்படுகிறது. சந்திரனின் பிறையா வானவில்லா என்ற பிரமையை ஏற்படுத்துகிறது. (42)

சௌபாசுரவர்த்தினி

एवं शक्तितन्त्रशाम्भवतन्त्रयोः स्वरूपं निरूप्य, ‘‘तेषामप्युपरि तव पादाम्बुजयुगं’’ इति पूर्वमुक्तं भगवत्याश्चरणाम्बुजस्योत्कर्षं प्रतिपादयितुं मुकुटादिचरणान्तमवयवस्तुतिं कर्तुमारभते — गतैरिति । हे हिमगिरिसुते, ते तव, हैमं किरीटं माणिक्यत्वं गतैः गगनमणिभिः बालाकैः सान्द्रघटितं निबिडस्यूतं संकीर्तयति यः, स नीडे गोले यच्छायाच्छुरणेन यत्कान्तिव्याप्त्या शबलं विचित्रं चन्द्रशकलं शौनासीरं धनुः किमिदमिति धिषणां बुद्धिं बध्नाति, चित्ते धत्ते । उत्प्रेक्षते — माणिक्यादिनानारत्नखचितकिरीटकान्त्या संवलितं तत्रैव लग्नं चन्द्रशकलमालोक्य इन्द्रचापमतिं बध्नातीत्यर्थः । एतावता महादेव एव एतादृशीं मतिं चित्ते धत्ते । अन्यस्य तव मुखावलोकने का शक्तिरिति भावः । अथवा हैमं किरीटं उक्तलक्षणं यः कीर्तयति, स तव साक्षात्कारं प्राप्य तवानुचरः सन् मुकुटमालोक्य शौनासीरं धनुः किमिदमिति बुद्धिं बध्नातीति । एतावता ‘‘हैमकिरीटाय सहस्रादित्यतेजसे नमः’’ इति किरीटमन्त्र उदाहृतः । किरीटमन्त्रविशेषो गुरुमुखादवगन्तव्यः । एतत्कीर्तनेन च साक्षात्कारो भवति । तेनैतादृशी धिषणा भवतीति भावः । अथवा ध्यानयोगेन तव साक्षात्कारं प्राप्य किरीटमालोक्यैतादृशीं बुद्धिमनुसन्धत्ते । किरीटमन्त्रमाहात्म्यमेतावता प्रकाशितम् ॥ ४२ ॥

ஸௌபாசுரவர்த்தினி

சக்தி - சாம்பவ தந்திரங்களை யொட்டிய தேவியின் உருவத்தை விளக்கியதும், எல்லாவற்றையும் விட உன் இருதிருவடிகளே மேலுள்ளன என்றதால், மகுடம் முதல் திருவடி வரை உள்ள உருவழகு வர்ணிக்கப் பெறுகிறது. பனிமலை மகளே! உன் தங்க கிரீடம் மாணிக்க நிலைபெற்ற இளஞ்சூரியர்களால் நெருக்கமாக இழைக்கப் பெற்றுள்ளதைக் கண்ட கவி வர்ணிக்கத் தொடங்கியவன் தங்கக்குகையில் நன்கு பதிக்கப் பெற்ற ஒளி கொண்ட கிரீடத்தின் நடுவே உள்ள பிறை சந்திரனைக்கண்டு வானவில் என்று திடமாக எண்ணுகிறான். சிவபெருமானேதான் இவ்வாறு நினைக்கிறார்.

கிரீடம் வரை பார்வையை உயர்த்த வேறெவரால் முடியும்? அல்லது ஸாதகன் உன் அருளால் உன் அருகாமை பெற்று உன் கிரீடத்தைக் கண்டவன் இது வானவில்லோ என நினைக்கிறான். இதனை ஒட்டி ஹைமகிரீடாயஸஹஸ்ராதித்ய தேஜஸேநம்: என கிரீடத்தை வணங்குவார். கிரீட மந்திரத்தை குரு முகமாக அறியலாம். (42)

அருணாமோदिनी

एवमानन्दलहरीसमाख्योऽशः समीरितः । असुबोधः कोविदानां अतिस्पष्टतरोक्तिभिः॥
कटाक्षादिष्टदानित्यं अरुणागणनाथयोः । सुबोधमपि सौन्दर्यलहरीभिधमादरात् ।
अंशं स्पष्टोक्तिभिः सम्यग्व्याकुर्वे विदुषां मुदे ॥

அதேவ் பாகவதமானந்த் சப்ரபஞ்ஞ் ப்ரபஞ்ஞய, பூர்வோக்தத்யானவிதானாஸக்தானா அல்பத்யாமனு-
க்ரஹாய் சுக்ஷேந் பக்வதீஸ்வரூபப்ராபணநிபுணே ப்ரத்யக்ஷவર્ணநரூபே த்யானே நிபக்ஷவ்யே,
“ப்ரபதாங்க்ரீகுல்பாஷ்ணீஜக்ஷாஜானூர்வக்ஷணம் । கட்டிக்ரிகநிதம்ப்ஸிஃஸ்த்யுபஸ்தககூடரம் ॥
ஜதநம் ஜதரம் நாபிர்விலிவக்ஷஜகக்ஷுக்ம் । க்ரோடோரஜத்ருபூஷாஸகக்ஷாடோ:பாஸ்யம்மத்யம் ॥
ப்ரக்ஷண: கூர்ஸோ ஹஸ்த: ப்ரக்ஷோ மணிபந்நம் । அக்ஷுல்யக்ஷுக்ஷகரபநக்ஷபர்வக்ஷபேடக்ம் ।
கக்ஷ: ஸிர்ஷாஸம்ஸ்ருக்ஷுக்ஷக்ஷுக்ம் ஹநு । ஸூக்ரீ தாலுரதாஜிஹ்நாஸாப்ரக்ஷணடலக்ஷணம் ॥
அபாக்ஷஸ்தாரகாக்ஷண்பாலம்ஸ்தக்ம்மூர்ஜா: । யதாஸம்ப்வமேதேஸு வர்ணா: ஸ்ரீபுஸ்யோர்வூ: ॥”

इति काव्यकल्पलतोक्ते: प्रपदादिमूर्धजान्तवर्णनात्, “वेणीधम्मिल्लसीमन्तफालश्रवण-
नासिकम् । कपोलाधरनेत्रभूकटाक्षरदभाषणम् ॥ गण्डबाहुकरोरोजनाभिमध्यवलित्रयम् ।
रोमाणि श्रोणिजङ्घोरूगतिक्रमनखक्रमाः ॥”

इति तदीयवचनं पर्यालोचयतां किरीटादिगत्यन्तवर्णनस्यापि कविसमयसिद्धत्वात्,
सहस्रकमलनिवासिनीं भगवतीं सुखशय्याप्रापणपर्यन्तं किरीटप्रभृतिपादान्तं वर्णयति -
गतैरिति । हे हिमगिरिसुते । पुत्रीभावापत्त्या तुषारमयस्य हिमगिरे: कृतलोकप्रतिष्ठे देवि !
य: कवि: त्वदुपासनालब्धप्रतिभातिशय इत्यर्थ: । माणिक्यत्वं नानाविधरत्नभावं गतैरिति
सन्निकृष्टेवार्थं मणिभावं प्राप्तै:.... मरूपित्वादिति भाव: । गगनमणिभि: द्वादशादित्यै: ।
‘द्युमणिस्तरणि:’ इत्यमर: । सान्द्रं निबिडं यथा तथा घटितं खचितं हैमं हेमविकारं, ते
भवत्या: किरीटं मुकुटं, कीर्तयति वर्णयतीत्यर्थ: । सङ्कीर्तयिता, नीडं रत्नस्थापनार्थ: कुलाय:,
गोलकमिति यावत् । “नीडमस्त्री दानकुलाययो:” इति रत्नमाला । तत्र खचितानि रत्नानि
नीडेयानि, तेषां छायानां नानाविधद्युतीनां क्षुरणेन रूपणेन शबलं कर्बुरकान्तिं चन्द्रशकलं,

शिरःस्थितमिन्दुखण्डं प्रति । सुष्ठु शोभनं नासीरं सेनामुखं, नासीरा अग्रेसरा वा यस्य स सुनासीरः । तालव्यादिपाठे श्विति पूजार्थमव्ययम् । “वृद्धश्रवाः सुनासीरः” इतीन्द्र-पर्यायैष्वमरः । तस्येदं सौनासीरमैन्द्रं धनुः शक्रधनुरिति धिषणां बुद्धिं, तद्भ्रान्तिमित्यर्थः । किमिति किमर्थं न निबध्नाति । करोत्येवेत्यर्थः । किरीटकोटिनद्धनानाविधरत्नकान्तिरूपिते धनुराकारे चन्द्रशकले शबलवर्णेन्द्रचापबुद्धिं वर्णयितुं प्रवृत्तः कविः । एतेन “है हेमकिरीटाय सहस्रादित्यतेजसे नमः” इति किरीटमन्त्र उद्धृत इति केचित् । अत्र देवीशिरःस्थिते चन्द्रशकले इन्द्रधनुर्भ्रान्तिनिरूपणात् भ्रान्तिमदलङ्कारः । स च नीडेयच्छायाच्छुरणशबलमिति विशेषतापन्नपदार्थहेतुककाव्यलिङ्ग सहकृतचन्द्रशकलेन्द्रधनुर्द्वाध्यवसायरूपोत्प्रेक्षानुप्राणित इति त्रयाणां सङ्करः । लक्ष्मीधरे अलङ्कारलेखनकौशलं सुधीभिरेवावधार्यमित्युपेक्ष्यते ॥ ४२ ॥

அருணாமோதின்

அருணாதேவி - கணநாதர்களுடைய - விரும்பியதை வழங்குகிற - கடைக்கண் பார்வையின்றித் தேவியின் மேனியழகு வர்ணிக்க இயலாது. அவர்களது அருள் பெற்று, எளிதில் உணரும்படி அறிஞர் மகிழ விளக்குகிறேன். முன் கூறிய பகவத் ஸ்வரூபானந்தத்தைத் தொடர்ந்து தியான முறையைப் பின்பற்ற இயலாதவருக்கென தேவியின் ஒவ்வொரு அங்கத்தையும் வர்ணிக்கிறார். அதில் பாதாதி - கேசாந்தமெனவும் கேசாதிபாதாந்தமெனவும் இரு முறைகள் உண்டு. ஆசாரியர்கள் இங்கு ஸஹஸ்ர கமலத்தில் ஸுகமாக, சயனிப்பதுவரை கிரீடம் முதல் திருவடி வரை வர்ணிக்கிறார். இமயகிரியின் மகளாகப் பிறந்து பனிவடிவிலுள்ள இமயத்திற்கும் உலகில் நிலைத்த மதிப்பளித்தவளே! உன்னை அருகிலிருந்து பணிவிடை புரிய வாய்ப்புப்பெற பன்னிரு ஆதீத்யர்களும் ரத்னங்களாகி, நெருக்கமாக அந்தத் தங்கக் கிரீடத்தில் பதிக்கப் பெற்றனர். (மாணிக்யம் - சிகப்பு ரத்தினம். இங்கு ரத்னங்கள் அனைத்தும்) ரத்னம் பதிக்க ஆழ்ந்த குப்பங்களில் பதிக்கப்பெற்ற அவற்றின் வண்ண ஒளிகள் ஒன்றோடொன்று உரசிப் பல வண்ணங்களாயின. அவற்றின் ஒளிக்குவியல் தேவி கிரீடத்தின் மீது சூடியுள்ள சந்திரனின் பிறையில் கலந்து இந்திரனின் வில்லான வானவில்லோ என்ற ஐயத்தை வர்ணிப்பவனின் உள்ளத்தில் எழுப்பினால் வியப்பேது?

ஹேம் ஹேமகிரீடாய ஸஹஸ்ராரதேஜஸே நம: என அதன் மந்திரம் இதன் ரஹஸ்யம் என்பர். (42)

आनन्दगिर्या

एतावता ग्रन्थेन मन्त्रभागो विचारितः । इत आरभ्य परमेश्वर्याः शृङ्गारं वर्णयति । तत्रापि मानुषीणां चरणादिवर्णनं देवतानां मुकुटादिति, प्रथमं मुकुटं वर्णयति — गतैरिति । हे परमेश्वरि, यस्त्वां हिमगिरिसुते इति सम्बोध्य इति सङ्कीर्तयति । इति किं? यत्तव किरीटं माणिक्यत्वं गतैः गगनमणिभिः बालाकैः सान्द्रतया घटितमिति कथयति । स समीपे वर्तमानं

चन्द्रशकलं सकलमवलोक्य इदं किं शौनासीरं शाक्रं धनुरिति बुद्धिं बध्नाति, अनुसन्धत्ते । शुनासीरस्येदं शौनासीरम् । वस्तुतस्तव किरीटं हैमं हेम्ना सुवर्णेन घटितं; परन्तु परमोत्कृष्ट-माणिक्यमालायाः प्रभापटलपाटलीकृतमवलोक्य तथा भ्रम इत्यर्थः । चन्द्रकलायां इन्द्रधनुष्यभ्रमे सादृश्यमाह - किं लक्षणं चन्द्रशकलं, यच्छायाछुरणशबलं मरकतमणिमाणिक्यमुक्ता-प्रवालनीलमणिपुष्परागवैदूर्यवज्रादिघटितस्य या छाया तस्याः छुरणं प्रतिफलनं तेन शबलं कर्बुरीकृतं; इन्द्रधनुष्यपि नानाश्यामशोणादिरङ्गवत्तया प्रतीयमानत्वात् । एतावता दूरस्थस्य नायं भ्रमः, किन्तु तवासन्नस्य । तादृशस्तु महादेव एव । तथा च, तव शरीरसौन्दर्य-मेतादृशं मोहनं, यत्र वर्तमानमलङ्करणमपि परमप्रमातारं पुरमथनमपि मोहयति भ्रमयति । अथवा मुग्धायाः पार्वत्याः भयोत्पादनेन श्रीमहादेवो मानमपनुदति । हे पार्वति ! इदं तव किरीटं किं गगनमणिभिः घटितमिति मुकुटे शिरसि नानासूर्यसम्बन्धोक्त्या भयेन मानत्यागः । एवं चन्द्रे इन्द्रधनुष्योक्त्या आकस्मिकभयहेतुकल्पनं रसान्तम् । तदुक्तं रसपद्माकरे — ‘साम्रा दानेन भेदेन रत्युपेक्षा रसान्तरे । अमीभिरुपचारैस्तामीर्ष्यां मानं विवर्जयेत्’ ॥ इति ।

अथवा माणिक्यादिघटितं हैमं किरीटमत्रोत्प्रेक्ष्यते । माणिक्यत्वं गतैः रक्तत्वं प्राप्तैः बालादित्यैः सान्द्रतया घटितमिवेति । एतावता माणिक्यबाहुल्यं वर्णितम् ।

अथवा माणिक्ययुक्तं तव किरीटं तदा विशिष्य वक्तुं शक्येत, यदा माणिक्यत्वं प्राप्तैर्बालादित्यैः सान्द्रतया घटितं स्यादिति अभूतोपमा वा । अथवा एकाक्षरवागीश्वरीमन्त्र-परतया पद्यम् । तथा हिमगिरिसुते, ह इति निश्चये । ऐं वाग्भवबीजं, अन्ते एकान्ते यः सङ्कीर्तयति जपति, स धिषणां सकलशास्त्रानुसन्धानात्मिकां बुद्धिं ज्ञानं निश्चयेन अनुसन्धत्ते प्राप्नोतीत्यर्थः । किंलक्षणं मन्त्रं, किरीटं सकलमन्त्रमुकुटभूतं; तस्य रजोगुणप्राधान्यं वर्णयति — माणिक्यत्वं गतैः गगनमणिभिः घटितं कोटिसूर्यप्रकाशतुल्यं; पुनः किंलक्षणं, यस्योपरि-भागे समीपे, चान्द्री चन्द्रकला इन्द्रधनुरिव विराजते । तदुक्तं लघुना - ऐन्द्रस्येव शरासनस्य दधती मध्येललाटं प्रभामिति । अथवा त्वद्ध्यानयुक्तस्य ध्यानपरिपाकेन तव साक्षात्कारे जाते शिरसि अनुपममुकुटचन्द्रकलां चावलोक्य प्रादुर्भूतरसस्येयमुक्तिः, यदिदं किरीटं बालादित्यैर्घटितं? न इदमिन्द्रधनुः ।

गतैर्माणिक्येति पद्यस्य रहस्यार्थः— गतैरिति । गगन-ह, माणिक्यत्वं-र, मणिभिः ईकारः, सान्द्रं अनुस्वारघटितं, हिमगिरिसुते नित्यक्लिन्ने, यच्छायाच्छुरणशबलं मदद्रवे, चन्द्रशकलं स्वाहा । अत्र परम्परागतानां सङ्केतमन्त्रपदग्रहणम् । ननु व्युत्पत्त्या स्वतन्त्रसिद्धः शङ्कराचार्यः स्वयं सङ्केतनं कृत्वा पदानामनभिवाच्यानां मन्त्रपदानां च, शिष्यानुग्रहाया-

चीकृपत् । तव नात्र कापि शङ्का । परम्परासमागतो ह्ययं सङ्केतः । न तु बुद्धिगम्यः । गुरुक्तं यथालिखितमेव । प्रकृते किरिटवर्णनमेव । ह्रीं नित्यस्त्रिंशे मदद्रवे स्वाहा ॥ ४२ ॥

ஆனந்தகிரீயா

முன் பகுதியில் மந்திரங்கள் விளக்கப்பட்டன. இனி தேவியின் மேனியழகு பற்றிய விளக்கம். மனிதர்களை காலிலிருந்து தலைவரையும் தேவதைகளை தலை முதல் கால் வரையும் வர்ணிப்பார். முதலில் கிரீடம். தேவி பனிமலைமகளே! என ஒருவன் உன்னை அழைத்து உன் கிரீடத்தை வர்ணிக்க நினைத்தான். உன் கிரீடம் மாணிக்க ரத்ன உருவெடுத்த இளம் சூரியர்களை நெருக்கமாகப் பதித்து உருவானது. அதனருகே பிறை சந்திரன். இதைக் கண்டதும் இது வானவிலோ என்று தீர்மானிக்க விழைகிறான். உன் கிரீடம் தங்கத்தாலானது. சிறந்த நவரத்ன (மாணிக்கம்)க் கற்கள் வரிசை - வரிசையாக அதில் பதிக்கப்பட்டுள்ளன. அவற்றின் ஒளி சந்திரகலை சந்திரன் மீது பரவ, வானவிலோ என்ற பிரமை ஏற்படுகிறது. நவரத்ன ஒளிச்சிதறலால் வானவில்லின் பல்வேறு ஒளிக்காட்சி. இப்படி வர்ணிக்கப் புகுந்தவர் ஏதோ ஒரு கவி அல்ல; மகாதேவரே. உன் கிரீடாலங்காரம் எல்லாமறிந்த அவரையும் மயக்குகிறது. சிருங்காரலீலை புரிய அவர் பார்வதியைப் பயமுறுத்துகிறார். “ பார்வதி! உன் கிரீடத்திலுள்ளவை நவரத்னங்கள் அல்ல; பன்னிரு சூர்யர்கள்! அவை ரத்ன ஒளி அல்ல! வானவில்! உன் தலையில் தெரிகிறது” என. சிருங்கார வேடிக்கையில் இதுவும் ஒரு வகை.

ஐம் என்ற வாக்பீஜமே இந்த சுலோகத்தின் ரகசியப் பொருள். இதனைக் கூற நல்ல புத்தி ஏற்படும். (திஷணாம் பத்தநாதி) குருபரம்பரை வழியே வந்த உபதேசம் - ஹ்ரீம் நித்யக்லிந்நே மதத்ரவே ஸ்வாஹா என்ற நித்யா மந்திரம் இது

तात्पर्यदीपिनी

अथ प्रचयवर्णमाह —गतैरिति । हे हिमगिरिसुते सः इति धिषणामनुबध्नाति । इतीति किं, इदं शौनासीरं धनुः किमुत चन्द्रशकलं वा, शुनासीरस्न्द्रस्येदं शौनासीरं, चन्द्रस्य शकलं चन्द्रखण्डं चेति धिषणां बुद्धिं संशयितां करोति । स कः, यस्ते हैमं किरिटं कीर्तयति । हेमोऽयं हैमस्तम् । कथं भूतं किरिटं, गगनमणिभिः सान्द्रघटितस्तं तथोक्तम् । किं विधैर्गगनमणिभिः माणिक्यत्वं गतैः माणिकानां समूहो माणिक्यं तस्य भावस्तत्त्वं, रत्नसमूह-स्वरूपं प्राप्तैः, कथं भूतं चन्द्रशकलं, नीडेयच्छायाच्छुरणशबलं, नीडेयानां अनोकहानां छाया तया छुरणं तेन शबलं कर्बुरं, अत्र स्वरूपे पतत्प्रत्ययमनुद्धावः, यतो जातिर्व्यक्तिमपहाय प्रवर्तत इति स्वरूपार्थमेवाप्रत्ययः इत्यर्थः ॥ ४२ ॥

தாத்பர்ய தீபினீ

பனிமலை மகளே! உன் தங்கக்கிரீடம், அதில் பதிக்கப் பெற்ற ரத்னங்கள். அவற்றின் ஒளி, மாணிக்ககற்களே அதிகம் தென்படுகின்றன. நடுவே சந்திரகலை. அவற்றைப்

பார்த்த ஒருவனின் உள்ளத்தில் ஒரே பிரமை. மாணிக்கத்தாலேயே ஆன கிரீடமோ? அந்தமாணிக்கங்கள் இளஞ்சூரியர்களோ? நடுவிலுள்ளது சந்திரகலையல்ல. வானவிலேலோ? என. உண்மையில் இருப்பதை மறைப்பது தோற்றம். அதன் விளைவு பிரமை. (42)

पदार्थचन्द्रिका

वेदान्तवेद्यं यद्रूपं देव्यास्तर्काद्यगोचरम् । तच्छ्रुत्वाथामलां मूर्तिं भवान्याः स्तौति शङ्करः ॥
एवं तावद्भवान्याः स्वरूपं स्तुत्वा, अधुना आपादतलमस्तकं देहं स्तोष्यन्, आदौ किरीटं
स्तौति - गतैरिति । हे हिमगिरिसुते ! ते तव किरीटं कीर्तयितुं वर्णयितुं निरुपमत्वात्,
तथापि तमीडे इत्यन्वयः । किरीटं विशिनष्टि, गगनमणिभिः सान्द्रं यथा स्यात्तथा घटितं
सान्द्रघटितं निबिडरचितमित्यर्थः । गगने मणय इव गगनमणयः सूर्यादयः, तैर्माणिक्यत्वं
मणिरूपतां गतैः प्राप्तैः, हैमं सौवर्णं, तं कमित्यपेक्षायामाह । यस्य किरीटस्य छायायाः कान्तेः
स्फुरणेन शबला कलिका चन्द्रकलिका चन्द्रस्य षोडशो भागः, द्रष्टृणामिति धिषणां बुद्धिं
बध्नाति जनयति । इति शब्दोक्तां धिषणामाह - इदं शौनासीरं ऐन्द्रं धनुः किमिति । ह्रस्वा
कला कलिका । छायाछुरितशबलं चन्द्रशकलमिति पाठे यस्य छायाया छुरितं संपृक्तं च तत्
शबलं च तच्चन्द्रशकलं चन्द्रखण्डम् । मणिः स्त्रीपुंसयोः रत्नजातौ मुक्तादिकेऽपि चेति
मेदिनीकरः । मण्डनं चाथ मुकुटं किरीटं पुनपुंसकमित्यमरः ॥ 42 ॥

பதார்த்தசந்தரிகா

தேவியின் ஒருவம் உபநிஷத்துகளால் அறியத்தக்கது. ஊஹத்திற்கப்பாலுள்ளது. அதனை ஆசார்யர் வர்ணிக்கிறார். “பனிமலை மகளே! உன் கிரீடத்தை வர்ணிக்க இயலாமல் துதிக்க முற்படுகிறேன். ஸூரியன் முதலிய ஒளி மண்டலங்களே ரத்தினங்களாயின. அவற்றை நெருக்கமாக தங்கக்கிரீடத்தில் பதித்தனர். கிரீடத்தின் மீதுள்ள சந்திரகலை மீது ரத்ன ஒளி பல வண்ணங்களில் பரவியது. அப்போது சந்திரகலை வானவிலேலோ என்ற பிரமையை உண்டாக்குகிறது. (42)

डिण्डिमभाष्यम्

आगमार्थप्रधानत्वात् असुबोधोऽशरीरितः । गुरोः कटाक्षविक्षेपादंशोऽन्यः संप्रकाशते ॥
एवमुक्तप्रकारेण सर्वविद्यानिरूपितस्वरूपायाः श्रीश्रीमहाभट्टारिकायाः मोक्षपथपक्षपाति-
प्रेक्षावज्जनैकसुगमं अखण्डज्योतिर्ध्यानं कर्तुमक्षमाणां भोगार्थिनामल्पधियां सकलध्यानमेव
सुकरमिति पाटलवर्णं पाशाङ्कुशधनुर्बाणधरं पञ्चब्रह्ममञ्जगतं कामेश्वराङ्कपर्यकोपविष्टं
सर्वाभरणभूषितं च वक्तव्यम् । तच्च भगवत्याः प्रत्यङ्गवर्णनं विना सुखेन प्राप्तुमशक्यमिति
कृत्वा केशादिपादान्तमवयववर्णनमारभते गतैरित्यादिना । माणिक्यत्वं रत्नभावं, गतैः प्राप्तैः,

गगनमणिभिः द्वादशादित्यैः मित्ररविसूर्यवरुणधात्र्यमभगेन्द्रविवस्वद्विधातृत्वष्टृविष्णु-
नामभिः सान्द्रघटितं विश्वकर्मणा सुश्लिष्टतया संपादितं हैमं हेमप्रधानं ते किरीटं मुकुटं, हे
हिमगिरिसुते! शैलराजनन्दिनि! कः कीर्तयितुं वर्णयितुं शक्तः, न कोऽपीत्यर्थः । तदेव
विशिनष्टि - यच्छायाच्छुरणशबलं यस्य मुकुटस्य छायाच्छुरणेन कान्तिविलेपेन शबलं नानावर्णं
सत् चन्द्रशकलं शशाङ्कभित्तं कर्तुं सौनासीरं सुनासीरसंबन्धि । “वृद्धश्रवाः सुनासीर”
इत्यमरः । धनुः कार्मुकं किमेतदिति धिषणां बुद्धिं बध्नाति संपादयति, तन्मुकुटो वर्णयितुः
इति संबन्धः ॥ ४२ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

சக்தி உருவமற்றது. ஆகமங்கள் மூலமாக அறிவதைத் தவிர அதனை அறிய வழி இல்லை. குருவின் கடாக்ஷம் அதற்கு ஒரு வழிகாட்டுகிறது. (குரு சங்கரர்.) தேவியின் முழு ஒளியைத் தியானம் செய்வதே முக்திக்கான வழி. அது போக இச்சை உள்ளவர்களுக்கு எளிதல்ல. அதனால் உருவம் அழகு ஆபரணம் எனக்கலைகளைக்கூட்டியே அதனைத் தியானிக்கலாம். அதனால் சிவந்த மேனி ஒளி, கைகளில் பாசமும் அங்குசமும் வில்லும் பாணமும் என அடையாளங்கள். பஞ்சபிரும்ம மஞ்சத்தின் மீது அமர்ந்த நிலை, காமேசரின் மடிமீதமர்ந்த கோலம், ஆபரணங்களனைத்தையும் அணிந்த அழகு, என ஒவ்வொரு அவயவமாகக் கேசம் முதல் பாதம் வரை வர்ணிக்கிறார். மித்ரன், ரவி, ஸூர்யன் வருணன், தாதா, அர்யமா, பகன், இந்திரன், விவஸ்வான், விதாதா, த்வஷ்டா, விஷ்ணு எனப் பன்னிரு அதிதிபுத்ரர்கள். இவர்கள் ரத்தின உருவை ஏற்க, விச்வகர்மா அவற்றை நெருக்கத்துடன் தங்கக்கிரீடத்தில் பதித்தார். அதன் அழகு வர்ணிக்க இயலாதது. ரத்ன ஒளிகள் ஒன்றோடு ஒன்று இணைந்து கிரீடத்தின் மீதுள்ள சந்திரகலை மீதுபடிய வானவிலோ! என்று எண்ணச்செய்கிறது. (42)

गोपालसुन्दरी

इदानीं मुकुटादिचरणान्तमङ्गं स्तौति - हे हिमगिरिसुते, ते तव, हैमं सुवर्णघटितं किरीटं
कः कीर्तयतु, तथापि समीडे स्तौमि । कीदृशं, माणिक्यत्वं रत्नविशेषभावं गतैः प्राप्तैः
गगनमणिभिः द्वादशादित्यैः, मित्रवरुणादिनामकैः सान्द्रघटितं सुश्लिष्टतया योजितं, यस्य
मुकुटस्य छायाच्छुरणेन कान्तिविलेपेन शबलं नानावर्णं चन्द्रशकलं कर्तुं, सौनासीरं सुनासीर
इन्द्रः तत्संबन्धि धनुः कार्मुकं किमेतदिति धिषणां बध्नाति जनयतीत्यर्थः । विष्णुपक्षे - ते
तव हैमं किरीटं, हिमगिरि हिमसदृशशीतले गिरि वचने उपनिषद्रूपे सुते अभिव्यक्ते त्वयि
कः कीर्तयतु । पूर्ववद्विष्णुसम्बोधनं वा । चन्द्रशकलमिति किरीटोपरि घटितार्धचन्द्राकृति
सुवर्णखण्डपरं, नरसिंहमूर्ताविर्धचन्द्रसत्वात्तत्परं वा । ४२ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

விளக்கம் அதே. விஷ்ணு பக்ஷத்தில் உனது தங்ககிரீடம் பனிபோல் குளிர்ந்த உபனிஷத்வாக்யங்களால் விளக்கப்பட்டது. அதனை வர்ணிப்பது எப்படி? கிரீடத்தில் பாதி சந்திரன் போன்று அமைக்கப்பட்ட எடுப்பு. நரஸிம்ஹருக்கு பாதி சந்திரரேகை கிரீடத்தில் உண்டு. (42)

ஆனந்தலஹரி

அधुना त्रिपञ्चाशत्पद्यैर्ध्यानाय किरीटादिचरणपर्यन्तं वर्णयति । गतैरिति । हे हिमगिरिसुते ते तव हैमं स्वर्णमयं किरीटं मुकुटं कः कविः कीर्तयति सम्यक्तया वर्णयति, न कोऽपीत्यर्थः । तथापि समीडे स्तौमि स्वबोधादिति शेषः । समीपे इति पाठे निकट इत्यर्थः, चन्द्रेत्यनेनान्वयः । कीदृशं किरीटं, माणिक्यत्वं रत्नविशेषतां गतैः प्रासैर्गगनमणिभिः द्वादशादित्यैः, सान्द्रं निबिडं यथा स्यात्तथा घटितं निर्मितं, यस्य किरीटस्य छायायाः कान्तेः स्फुरणेन प्रतिबिम्बेन शबलं चित्ररूपं चन्द्रस्य शकलं खण्डः, इदं किं सौनासीरं इन्द्रसम्बन्धि धनुरिति धिषणां बुद्धिं अर्थात्पश्यतां देवानां, बध्नाति जनयति । चन्द्रखण्डस्य वक्रत्वात्, प्रतिबिम्बवशात्, रक्तपीतादिनानावर्णत्वादीदृशी बुद्धिरिति भावः । शबला चन्द्रकलिकेति कचित्पाठः ॥ ४२ ॥

ஆனந்தலஹரீ - சபலா சந்த்ரகலிகா என்ற பாடம் உண்டு. விளக்கம் முன் உள்ளதே. சந்திர கண்டம் வளைந்துள்ளது. அதில் ரத்ன ஒளி பிரதிபிம்பமாக விழுகிறது. அதனால் பல நிறங்கள் ஒன்றோடொன்று மோதி வானவில் தோற்றம் பெறுகின்றன. (42)

—*—

धुनोतु ध्वान्तं नस्तुलितदलितेन्दीवरवनं

घनस्निग्धश्लक्ष्णं^१ चिकुरनिकुरुम्बं तव शिवे ।

यदीयं सौरभ्यं सहजमुपलब्धुं सुमनसो

वसन्त्यस्मिन्मन्ये वलमथनवाटीविटपिनाम् ॥ ४३ ॥

துநோது த்வாந்தம் நஸ்துலித தளிதேந்தீவரவநம்

கநஸ்நிக்த ச்லக்ஷ்ணம்¹ சிகுர நிகுரும்பம் தவ சிவே ।

யதீயம் ஸௌரப்யம் ஸஹஜமுபலப்தாம் ஸுமநஸோ

வஸந்த்யஸ்மிந் மந்யே வலமதநவாடீவிடபிநாம் ॥ 43 ॥

1. घनं स्निग्धं श्लक्ष्णं कनकं स्निग्धं श्यामं - ஸ்நிக்தம் ச்யாமம்.

பதவுரை = சிவே! = மங்களமான சிவையே! துலித துலிதேந்தீவரவனம் = அன்றலர்ந்த கருநெய்தல் பூக்காட்டிற்கு ஒப்பானதும்; கன(ம்) ஸ்நிக்த(ம்) ச்லக்ஷணம் (ச்யாமம்) = அடர்ந்த நெய்ப்புள்ள மென்மைமிக்க; தவ சிகுர நிகுரும்பம் = உனது கேசக்கற்றை, ந: த்வாந்தம் = எமது உள்ளத்து இருட்டை; துநோது = விரட்டி அடிக்கட்டும். யதீயம் ஸஹஜம் ஸௌரப்ப்யம் = அதன் இயல்பான மணத்தைப் பெற; வலமதந வாடவிடபிநாம் ஸுமநஸ: = வலாஸுரனின் எதிரியான இந்திரனின் தோட்டத்து மரங்களின் (கற்பகவிருக்ஷங்களின்) பூக்கள், அஸ்மின்வஸந்தி = இதில் குடியிருக்கின்றன. (சூடப்பட்டுள்ளன.)

அஜ்ஞானத்வாந்ததீபிகா சம்பகாசோகபுந்நாக ஸௌகந்திக லஸத்கசா, நீல சிகுரா என்ற லலிதா நாமங்களை நினைவில் கொணரலாம்.

लक्ष्मीधरा

धुनोतु अपनुदतु, ध्वान्तं अन्तस्तिमिरं, नः अस्माकं, तुलितदलितेन्दीवरवनं तुलितं सदृशीकृतं दलितं भिन्नं, विकसितमित्यर्थः, इन्दीवराणां नीलोत्पलानां वनं यस्य तत् । घनस्निग्धश्लक्ष्णं घनं सान्द्रं अविरलं स्निग्धं स्नेहयुक्तमिव स्थितं श्लक्ष्णं मृदु । एवमेतेषां विशेषणानां समासः । चिकुरनिकुरुम्बं चिकुराणां केशानां निकुरुम्बं समूहः केशपाशः धम्मिल्ल इत्यर्थः । तव भवत्याः, शिवे ! भगवति ! यदीयं यस्य धम्मिल्लस्य सम्बन्धि, सौरभ्यं परिमलं, सहजं स्वभावसिद्धं उपलब्धुं समाक्रष्टुं, सुमनसः पुष्पाणि वसन्ति आसते । अस्मिन् धम्मिल्ले, मन्ये ध्रुवं, वलमथनवाटीविटपिनां वलमथनः बलारिः वबयोरभेदोपचारः अनुप्रासार्थमङ्गीकृतः - तस्य वाटी उद्यानं तत्र विटपिनः कल्पवृक्षाः तेषाम् । अत्रेत्यं पदयोजना । हे शिवे ! तुलितदलितेन्दीवरवनं घनस्निग्धश्लक्ष्णं तव चिकुरनिकुरुम्बं नः ध्वान्तं धुनोतु । यदीयं सहजं सौरभ्यं उपलब्धुं अस्मिन् वलमथनवाटीविटपिनां सुमनसः वसन्तीति मन्ये । अत्र उत्प्रेक्षालङ्कारः, केशपाशवासनार्थमेव धृतानां कल्पवृक्षकुसुमानां अन्यथात्वेनोत्प्रेक्षणात् । तल्लक्षणम् — सम्भावनमथोत्प्रेक्षा प्रकृतस्य परेण यत् ॥ इति । तुलितदलितेन्दीवरवनमित्यत्र उपमालङ्कारः । अनयोः संसृष्टिः, तिलतण्डुलवत् संसृज्यमानत्वात् । क्षीरनीरवत् संबन्धः सङ्करः ॥ ४३ ॥

லக்ஷ்மீதரா

சிவே! உன்னுடைய கரும் கூந்தல், மலர்ந்த நீலோத்பலமலர்க்காடு போன்று அடர்ந்து நெய்ப்பு மிக்கதாக மென்மை மிக்கதாக உள்ளது. அது எம் உள்ளத்துக்கருமையை அகற்றட்டும். அதன் இயல்பான நறுமணத்தை முகர, இந்திரனின் நந்தனத்தோட்டத்துக் கற்பக மரங்களின் பூக்கள் உன் கேசக்கற்றையினுள் அடங்கியுள்ளனவோ? உள்ளத்துக்கருமை - அறியாமை. (43)

சௌபா஑்யவர்த்தனி

அலகாந் ஸ்தௌதி ஧ுநௌத்வதி । ஹே ஸிவே தவ ஑ிகுரநிகுர஡்஑் அலகஸ஡ூ஑், துலிததலி-
 தேந்஑ிவரவந் ஑ப஡ிதவிகஸிதேந்஑ிவரவந஡் । அநேநௌப஡ிதம், தவ ஑ிகுரஸதஷ் தத், ந து
 தத்ஸதஷ்மேதத் । யதௌ ஑ந் ஸ்நி஑் ஸ்ஷ்ண் ஑ । ஑ப஡ேய஑ிகுரௌத்கர்ஷஹேத்வந்நர஡ா஑ - யதீய஡ிதி ।
 யதீய் ஸௌர஡்ய் ஸ஑்ஜ஡ுபல஑்஑் ஑்ர஑், பல஡தநவாடீவிடபிநா் நந்நவநதரூணா் கலபவ்ஷாணா்
 ஑ு஡நஸ: ஑ுஸு஡ாநி, தஸ்மிந் தவ ஑ிகுரநிகுர஡்஑் வஸந்நீதி தेषா் ஑்ஸர்ஜேண தவாலகாநா் நௌத்கர்ஷ: ।
 ஑ி் து தவாலகஸ஑்஑்ரேண தेषா஡ுத்கர்ஷ: । ஑ுராஸுரஸீ஡ந்நிநிவி஑ித஑ூஜா஑்஑்லேந தவாலகாஸ்ரயஜே
 அய஡ேவ ஹேதுரிதி ஹேத்வல஑்஑ார: । ஑தாதஷ் நௌ ஑்வாந் ஧ுநௌது தூரீகரௌது । ஑்வய் ஑்வாந்நாய஡ாந஡பி
 ஑்வாந் நாஸயதீதி ஡஑தாஸ்ரய஡் ॥ ௪௩ ॥

ஸௌபா஑்யவர்த்தநீ

நந்தனத்தோட்டத்துப் பூக்கள் தேவப் பெண்கள் வழிபடும்போது தேவியின்
 தலைமீது மாலையாக அர்ப்பணம் செய்யப்பட்டன. கேசக்கற்றையினுள் அவை
 செருகப்பட்டன. மலர்ந்த நீல அல்லி போல் கருத்த கூந்தல் அடர்ந்து நெருங்கி
 மென்மையுள்ளது. தேவியின் இயல்பான கேசமணத்தைத் தாழும் பெற
 கற்பகமரப்பூக்கள் வந்துள்ளனவோ? இருள் போன்று கருத்த கேசம் உள்ளத்து இருளைப்
 போக்கட்டும். இருளே இருளை அகற்றுவது போன்று வியப்புக்குரியது இது. (43)

அரூணா஡ௌதிநி

அத ஑஡்஡ி஑் வர்ணயதி ஧ுநௌத்வதி । ஑ிவயதி ஡க்தலௌக஡ிதி ஑ிவா । தஸ்யா: ஑஡்஑ு஑்:
 ஹே ஑ிவே ! ஑ந் ஑ாந்ரம், “஑ந் நிரந்நரம் ஑ாந்ர”஡ித்ய஡ர: । த஑் தத் ஑்நி஑் ஑்ஹேயுக்த஡ிவ
 ஑்நிதம் ஑ ஑ந்ஸ்நி஑்஑்஡் । யதூ ஑நௌ நீல஡ே஑ இவ ஑்நி஑், ஸ்ஷ்ண் ஡ூதலம் ஑ । அத ஑வ துலிதம்
 ஑஡ீ஑ூதம் தலிதேந்஑ிவரவந் விகஸிதநிௌௌத்பலகாநந் யேந தத் । வ்யதிரேகால஑்஑ார: । தவ
 ஡க்தா஑்நாநிராஸிகாயா: ஡வத்யா:, ஑ிகுரநிகுர஡்஑் கேஸாஸ:, ஑஡்஡ி஑்஑்஡ித்யர்த்: । ந:
 ஡க்தாநா஡ஸ்஡ா஑் ஑்வாந்ந஡஑்நாந் ஧ுநௌது க஡்பயது । ஆஸ்ஸாயா் லௌட் । தத் ஑ி஡ித்யத்ர஑஑ -
 ஑஑்ஜ் ஑்த்பத்திஸி஑்஑், யஸ்யேதம் யதீய், ஡வத்கேஸாஸ்ஸ஑்஑்நி, ஑ௌர஡்ய் ஑ௌ஑்ந்ந்ய், ஑்பல஑்஑் ஑்ர஑்
 அஸ்யௌபாஸநயேதி ஡ாவ: । பல஡தநவாடீவிடபிநா், வவயௌர஡ேதாத் பலம் ஡த்நாதிதி பல஡தந:
 இந்ர:, தஸ்ய வாடீ நந்நநாஸ்ய் ஑ுஷ்பவந், தத்ரஸ்தாநா் விடபிநா் கலபதரூணா் ஑ு஡நஸ: ஑ுஷ்பாணி,
 விதுஷௌ தேவாஸ்தேதி ஑்வநி: । “ஸு஡நா: ஑ுஷ்ப஡ாலத்யௌ: ஑்வியா் நா஑ீநதேவயௌ:” இதி ஑ௌ: ।
 ஑தேந தेषா஡ு஑ிதாநு஑ிதா஡ி஑்ந்ந் ஑ூ஑ித஡் । அஸ்஡ி஑்஑்஑ிகுரநிகுர஡்஑் வஸந்நி, நிவஸந்நீதி

தேவர்களும் அஸுரர்களும், முனிவர்களும் பாரிஜாதம், மந்தாரம் முதலிய கல்பக
விருக்ஷப்பூக்களால் உன்னை அலங்கரிக்கின்றனர். சிவே! உனது கூந்தல் சுருள் மணமிக்கது.

அம்மணத்தைத் தாம் பெறவேண்டுமென்றே பூக்கள் கூந்தலுக்குச் சீடராயினர். அந்த மணம் காரணமான பிரகிருதியின் இயல்பான கந்த தத்வம். மொட்டு மலருமுன் ஸூரியன் முதலியவரின் கிரணம்பட்டுச் செயற்கையாகச் சேர்ந்ததல்ல. பூக்களுக்கு மணம் தருவதும் உலகிற்கு லக்ஷ்மியை அளிப்பதும் ஸூரியனின் செயல் என்பது உலகப் பொருள்களில் மட்டுமே. தாமரைகளில் அதனைக் காணலாம். தேவியின் கூந்தலின் நறுமணம் அதன் தனித்தன்மை. க்ஷ்ரௌம் சிவே ஸ்வாஹா என ஓம் க்ரௌம் ப்ரௌம், ஸ்ரௌம், ச்ரௌம், க்ஷ்ரௌம் ஸ்வாஹா என்ற இருமந்திரங்களும் இதன் ரஹஸ்யம் (43)

தாத்ரயீபினி

धुनोतु इति - हे शिवे, तव चिकुरनिकुरुम्बं केशपाशं नोऽस्माकं ध्वान्तमज्ञानलक्षणं, धुनोतु आकंपयतु । कीदृशं चिकुरनिकुरुम्बं, तुलितदलितेन्दीवरवनं, आदौ तुलितं, पश्चादलितं इन्दीवराणां वनं येन तत्, आदौ तुलारूढं तुलितं, पश्चाद्विमृश्य दलितं, तन्निष्कृष्यास्य सौन्दर्यं हतमिति भावः । पुनः कीदृशं, घनं निबिडं, पुनः कीदृशं, स्निग्धं चिकणं, पुनः श्लक्ष्णं, सुन्दरं, अत्रानुरूपशंकोदयमित्याहतस्मादहमिति शङ्के । इति किं, बलमथनवाटी-विटपिनां सुमनसः अस्मिन् चिकुरनिकुरुम्बे वसन्ति । बलस्य दैत्यस्य मथनः तस्य वाटी नन्दनवनं तस्या विटपिनो वृक्षाः तेषां सुमनसः पुष्पाणि । किं कर्तुं, यदीयं सहजं स्वाभाविकं सौरभ्यं उपलब्धुं प्राप्तुं, अतो हेतोः दलितेन्दीवरवनम् । न हि इन्दीवरवनेषु एषां वासो भवतीति तद्रूपदलनमित्यर्थः ॥ ४३ ॥

தாத்பர்யதீபினி

கூந்தலின் நறுமணம் அதன் இயல்பு, செயற்கையாகச் சேர்ந்ததல்ல. அதனால் வானவர் தோட்டத்துப் பூக்கள் அந்த நறுமணத்தைச் செயற்கையாகப் பெற, கூந்தலில் வசிக்கின்றன. கூந்தலுக்கு உவமைப் பொருளான அல்லிப்பூ மலர்கிற இடத்தை நோக்கி அவை செல்லவில்லை. அங்கு இம்மணம் கிட்டாது. (43)

पदार्थचन्द्रिका

केशपाशं स्तैति — धुनोत्विति । हे शिवे तत्तव चिकुरनिकुरुम्बं नोऽस्माकं ध्वान्तमन्धतमसं अज्ञानमित्यर्थः । धुनोतु कम्पयतु नाशयत्वित्यर्थः । प्रार्थने लोद् । तुलितं सदृशीकृतं दलितं विकसितं इन्दीवरवनं येन तत् । घनं च तत्स्निग्धं श्यामं चेति तथा । यद्वा घनवत्स्निग्धं च तत् श्यामं चेति तथा । तत्रोत्प्रेक्षते यदिति । यदीयं यत्संबन्धि, न्यदादीनि चेति वृद्धसंज्ञायां वृद्धाच्छ इति छस्तस्येयादेशे यदीयमिति रूपसिद्धिः । सुरभिनो भावः सौरभ्यं, सहजं स्वाभाविकमुपलब्धुं प्राप्तुं बलमथनवाटीविटपिनां इन्द्रोपवनशाखिनां सुमनसः

पुष्पाणि वसन्त्यस्मिन् चिकुरनिकुरुम्बे, मन्ये अहमेवं तर्कयामीत्यर्थः । एतेन एवंभूतभवानी-
केशपाशध्यानं मोहं निवर्तयतीति सूचितम् ॥ ४३ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

அடர்த்தியும் மென்மையும் அல்லிப்பூபோன்ற கருமையும் கொண்ட கருங்கேச பாசம் என் உள்ளத்து இருட்டைப் போக்கட்டும். அதன் இயல்பான நறுமணம் தேவருலகிலும் கிட்டாததால் தேவருலகத்துப் பூக்கள் உனது கூந்தலினுள் தாமே செருகிக் கொண்டு, நறுமணம் பெற விழைகின்றன. தேவியின் கேசபாசத்தியானம் மதிமயக்கத்தைப் போக்கும். (43)

डिण्डिमभाष्यम्

धुनोत्विति । तुलितदलितेन्दीवरवनं, तुलितमुपमितं दलितेन्दीवरवनं, विकसित-
नीलोत्पलकाननं येन तत्तथोक्तं, घनस्निग्धश्लक्ष्णं, घनं निबिडितं, स्निग्धं चिक्कणं, श्लक्ष्णं सुखस्पर्शं,
तव भवत्याः, तद् चिकुरनिकुरुम्बं कचबृन्दं, हे शिवे, नोऽस्माकं ध्वान्तमज्ञानतिमिरं धुनोतु
दूरीकरोतु । धूञ् कम्पने इति धातुः स्वादिकः, स्वादिभ्यः श्रुः इति विकरणप्रत्ययः । तदेव
विशिनष्टि, यदीयं सौरभ्यं यदीयं यत्सम्बन्धि सौरभ्यं स्वभावसिद्धं परिमलं सहजं अप्रयत्न-
संपादितं, उपलब्धुं प्राप्तुं, बलमथनवाटीविटपिनां, बलमथन इन्द्रः, तस्य वाटी नन्दनवनं,
तत्रत्यानां विटपिनां, सन्तानकल्पवृक्षपारिजातादीनां सुमनसः पुष्पाणि । ‘स्त्रियः सुमनसः
पुष्पं’ इत्यमरः । अस्मिन्केशपाशे वसन्तीति मन्ये इति वाक्यार्थः । त्रिभुवनलोभनीय-
सौरभ्ययुक्तानामपि कल्पवृक्षादिसुमनसां परिमलोल्लासादतिशयिताः, भगवत्याः केशपाश-
सहजसंपदः इत्यर्थः ॥ ४३ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

கேசத்தின் நறுமணம் முயன்று செயற்கையாகப் பெற்றதல்ல. செயற்கையாக நறுமணப் பொருளைப் பயன்படுத்திப் பெற்றதுமல்ல. அதனால் கற்பகப் பூக்கள் எப்படியோ நறுமணம் பெறத் தேவியின் கூந்தலை அடைந்துள்ளனவோ? (43)

गोपालसुन्दरी

धुनोत्विति । तव चिकुरनिकुरुम्बं अलकसमूहः, नोऽस्माकं ध्वान्तमज्ञानं धुनोतु
नाशयतु । कीदृशं, तुलितमुपमितं दलितं विकसितं यदिन्दीवरं नीलकमलं तस्य वनं येन
तत्, घनं निबिडं च तत्स्निग्धं चिक्कणं चेति तत्, सूक्ष्ममस्थूलम् । यदीयं चिकुरनिकुरुम्बीयं
सहजं स्वाभाविकं सौरभ्यमुपलब्धुं शिक्षितुं, बलमथन इन्द्रः, तस्य वाटी नन्दनवनं तत्र ये

விடபின: கல்பவृக்ஷா: , தेषாं சுமனச: புஷ்பாணி, தஸ்மிந் சிகுரனிகுரும્பே வசந்தீத்யஹ் மந்யே ।
விஷ்ணுபக்ஷே ஶிவே கல்யாணநிமித்தமிதி துநோதுக்ரியாந்விதம், வஸதிக்ரியாந்விதம் வா । ஶிவாயா
ஐ: காமோ யஸ்மாதிதி வ்யுத்பத்த்யா விஷ்ணுஸம்போதநம் வா ॥ 43 ॥

கோபாலஸுந்தரீ

விளக்கம் முன்னுரைகளில் உள்ளதே. விஷ்ணுபக்ஷத்தில் - என் மங்களத்தின்
பொருட்டு மன இருளை நீக்கட்டும். (43)

ஆனந்தலஹரி

துநோதுவதி - ஹே ஶிவே தவ சிகுரனிகுரும்ப், கేశஸமூஹ: நோஸ்மாக் த்வாந்தம் தமோஸ்வித்யாமிதி
யாவத், துநோது நாஸயது । கீடதா, துலிதமுபமிதம் தலிதாநா் விகஸிதாநா் இந்நீவராநா்
நீலோத்பலாநா் வநம் யேந தத்ததா, வநமுபமேயம் ந தூபமானமிதி தாவ: । தநம் நிபிதம் ச தத்
ஸ்நிதம் சிக்ஷணம் சேதி । ததா தநமிதி பாடே திந்நம் பதம் । சூக்ஷ்மம் த்ஸ்தூல்யரஹிதம், ஶ்லக்ஷணமிதி பாடே
மூதூத்யத: । யதீயம் யத்ய சிகுரத்ய சம்வந்நித சூரதீதா் சஹஜம் த்வாதிவிக் உபலத்யு
ஸித்யிதம் தலமதநத்யேந்நத்ய வாடீ உத்யாந், தத்சம்வந்நிதநோ யே விடபினோ வூக்ஷா: பாரிஜாதாத்யத்யேதா்
சுமனச: புஷ்பாணி, ஶ்லேஷாத் ஶோதநமநத்யாஸ்த், அத்ஸிமந் சிகுரனிகுரும்தே வஸந்தி வாஸம் துர்வந்தி ।
குருகுலத்யத்யத்யாசாரிண இத்யஹ் மந்யே । சிகுர: துந்தலோ வால இதி, ததா நிகுரும்த் கதம்தக
இதி, ததா த்வி: சுமனச: புஷ்பமிதி, ததா விடபி பாததத்யத்யத்யத்ய: ॥ 43 ॥

ஆனந்தலஹரி

வானவர் உலகத்துப் பூக்கள் கேசமுடிப்பாகிற குருகுலத்தில் நறுமணத்தைக் கற்க
வந்த மாணவர்கள். (மற்றவை முன்னுரைகளில் உள்ளதே.) (43)

—*—

தனோது த்ஷேமம் நத்யவ வதநசௌந்தர்யலஹரி-

பரீவாஹத்யோத:சரணிரிவ சீமந்தசரணி: ।

வஹந்தீ திந்நதூரம் த்ரவலகவரீதாரதிமிர-

²தூஷா் தூந்நதீர²ந்நீதூதமிவ நவீநார்க்கிரணம் ॥ 44 ॥

தநோது ஷேமம் நஸ்தவ வதநஸௌந்தர்யலஹீ-

பரீவாஹஸ்ரோத: ஸரணிரிவ ஸீமந்தஸரணி: ।

வஹந்தீ ஸிந்தூரம் ப்ரபலகபரீபாரதிமிர-

¹த்விஷாம் ப்ருந்தை²பந்தீக்ருதமிவ நவீநார்ககிரணம் ॥ 44

தநோது ஷேமம் ந: = என்பது இரண்டாம் பாதியாக; வஹந்தீ ஸிந்தூரம் = என்பது முதல் பாதியாக சிலர் படிப்பர். 1. த்விஷாம் 2. மந்தீ மந்தீ.

பதவுரை - தவ வதந ஸௌந்தர்யலஹீ பரீவாஹ ஸ்ரோதஸ்ஸரணிரிவ = உன் முகத்தின் அழகலைகளின் பெருக்கிற்கான வாய்க்கால் வழிபோன்ற, ஸீமந்த ஸரணி: = வகிட்டின் கோடு (மையம் - பாதை), ப்ரபல கபரீபாரதிமிரத்விஷாம் ப்ருந்தை: = வலிவுமிக்க கேசக்கற்றையாகிற இருட்டெனும் எதிரிக்கூட்டத்தால், பந்தீக்ருதம் நவீநார்ககிரணம் இவ = சிறையிடப்பட்ட இளஞ்சூரியகிரணம் போன்ற ஸிந்தூரம் சிந்தூரத்தை, வஹந்தீ = தாங்கிக்கொண்டு, ந: ஷேமம் தநோது = நமக்கு நலன் தரட்டும்.

நிஜாருணப்ரபா பூரமஜ்ஜத்ப்ரம் ஹாண்ட மண்டலா, நீல சிகுரா, (ஏலாஸுகந்தி சிகுரா) ஸிந்தூர திலகாஞ்சிதா முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவுக்கு வரும்.

लक्ष्मीधरा

तनोतु विस्तारयतु दिशत्वित्यर्थः । क्षेमं योगक्षेमात्मकं शुभं नः अस्माकं, तव वदन-
सौन्दर्यलहरीपरीवाहस्रोतस्सरणिरिव - इदमेकं पदम्, 'इवेन सह नित्यसमासो विभक्त्यलोपः
पूर्वपदप्रकृतिस्वरत्वं च, इति नियमात् । वदनं मुखं तस्य सौन्दर्यस्य सुन्दरभावस्य लहरी
उत्सेकः तस्य परीवाहः प्रवाहः 'उपसर्गस्य घञ्यमनुष्ये बहुलम्' इति परिशब्देकारस्य दीर्घः ।
तत्र स्रोतस्सरणिरिव स्रोतसः प्रवाहस्य सरणिरिव मार्ग इव स्थिता, सीमन्तसरणिः सीमन्ते
धम्मिल्लमध्यप्रदेशे सरणिः सरण्याकाराकारिता रेखा, वहन्ती धारयन्ती, सिन्दूरं सिन्दूरपरागं,
प्रबलकबरीभारतिमिरद्विषां प्रबलाः केशपाशात्मना लब्धजन्मतया प्रबलाः ते च ते कबरी-
भाराः, त एव केशपाशनिचया एव तिमिराणि तान्येव द्विषः शत्रवः तेषां, बृन्दैः समूहैः,
बन्दीकृतं बन्दीग्रहणावरुद्धम् । इव इति सम्भावनायाम् । कविप्रौढोक्तिस्थले इवशब्दस्य
सम्भावनैवार्थः, अन्यत्र सादृश्यमिति विवेकः । नवीनार्ककिरणं नवीनः प्रातःकालीनः
अर्कः सूर्यः तस्य किरणः तम् ॥

अत्रेत्थं पदयोजना— हे भगवति ! तव वदनसौन्दर्यलहरीपरीवाहस्रोतस्सरणिरिव
स्थिता तव सीमन्तसरणिः प्रबलकबरीभारतिमिरद्विषां बृन्दैः बन्दीकृतं नवीनार्ककिरणमिव
सिन्दूरं वहन्ती नः क्षेमं तनोतु । अत्र उत्प्रेक्षालङ्कारः, सीमन्तसरणेः स्रोतस्सरणित्वेनो-

த்ரேக்ஷணாட் । நசாயமுபமாலக்ஷார:; ஸ்வதஸ்சிஹ்நுபஜீவ்ய கவிப்ரோஹிதமேவோபஜீவ்யோத்நானாட்;
 ந ச ஸம்भावனாபரஸ்யேவஸ்ஷப்தஸ்ய ஸமாஸவிதானாபாவாட் உபமேவேதி வாச்யம் । ‘இவேன ஸஹ’ இதி
 ஸாமான்யேனோபயார்த்தஸ்ய இவஸ்ஷப்தஸ்ய ஸ்ரஹ்ணாட் உபயத்ரூபி ஸமாஸோஸ்தீதி த்யேயம் । உத்ரார்தேஸ்யு-
 த்ரேக்ஷாலக்ஷார:; ஸிந்நூஸ்ய ஸூர்யகிரணாத்மனா ஸம்भावனாட் । கபரீபாஸ்ய திமிரத்வாரோபணாட்
 ரூபகாலக்ஷாரோஸ்பி வர்திதே । எவமநயோர்ஜ்ஞாஜ்ஞிபாவேன ஸக்ஷர: । ஸம்भावனாப் ப்ரதி ரூபகஸ்ய
 நிமித்தத்வாட் ॥ ௪௪ ॥

லக்ஷ்மீதரா

தேவி! உன் முகத்தின் அழகு அலை அலையாகப் பரவுகிறது. அது நமக்கு நலத்தை வழங்கட்டும். (நலம் இருவகை. இதுவரை பெறாத நலனைப் பெறச்செய்வது யோகம். பெற்றதைக் காப்பாற்றித் தனது நலனாகப் பயன்படச் செய்வது ஷ்லோகம். யோகத்துடன் கூடிய ஷ்லோகம் தேவியின் அருளால் கிட்டட்டும்.) அழகின் அலை பெருக்கெடுத்து ஓட வாய்க்கால் போன்று வழியில் தடமமைத்துக் கொண்டதுபோல் உன் வகிட்டுக்கோடு உள்ளது. இருபுறமும் பிரிக்கப்பட்ட கேசக்குவியலின் கருமை இளஞ்சூரியன் போன்ற ஸிந்தூரப் பொட்டைச் சிறைபிடித்துள்ளதோ? (44)

சௌமயவர்த்தினி

ஸிமந்த் ஸ்தீதி - வஹந்தீதி । தவ ஸிமந்தஸரணி: ஸிந்நூர் வஹந்தீ, கிஹ்ஸி ஸிந்நூர்
 ப்ரபலகபரீபாஸ: தஸ்ய திமிரோபமா த்விட், தாஸாப் ப்ரதீ: ப்ரநீகீதமீவ நவீநார்த்தகிரணம் தாஹ்ஸம் ।
 கிஹ்ஸி எவ ஸிமந்தஸரணி: । தவ வதநஸௌந்தர்யலஹரி ஸௌந்தர்யாதிரேகபரம்ப்ரா தஸ்யா: பரீவாஹ:
 உசக்ஷாஸ:, உத்ரோத்ரானுவர்தனம் யத்ர ஸ்ரோத:ஸரணௌ, ஸா ஸ்ரோத:ஸரணி: ஸௌந்தர்யரூபமஹநத்யா:
 அநவரதானுவர்தமானதாராகாரபரம்ப்ரோந்மேஷவதீ ப்ரவாஹஸரணிரித்யர்த்த: । ந: க்ஷேமம் தனோது । லக்ஷ-
 பரிபாலனம் க்ஷேம: । பூர்வஜந்மபுண்யேஸ்தவ சரணாம்புஜபக்திர்லக்ஷா தாப் ப்ரதிபாலயதாட் । அத்ரோபமா-
 த்வயேந ப்ரகவத்யா: ஸிமந்தஸௌந்தர்யாதிரேக: ப்ரதிபாதித: । தேந ஜகத்ஸிங்காவிஷயபக்தி-
 லக்ஷணபாவ: பரிபுஷ்யதே ॥ ௪௪ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தினி

வகிடு துதிக்கப் பெறுகிறது. காரிருள் போன்ற கூந்தல் கருள் வகிட்டுக் கோட்டால் பிரிக்கப் படுகிறது. அதுவும் அழகலை கொண்டவாய்க்கால் போன்றுள்ளது. தொடர்ந்து செல்கிற அது சிந்தூரப் பொட்டை இடையே கொண்டுள்ளது. இருள் என்ற எதிரி இளஞ்சூரியன் என்ற சிந்தூரத்தைச் சிறைபிடித்துள்ளானோ? அந்த வகிடு நம் யோக ஷ்லோகத்தை வழங்கட்டும். பிறவியில் சேமித்த உன் திருவடியின் பக்தி யோகம். அது இப்பிறவியில் நிலைத்து மேலும் சீரடைந்து நம்மைக்காப்பது ஷ்லோகம். வகிட்டுப்பாதை நமக்கு ஷ்லோகம் வழங்கட்டும். (44)

अरुणामोदिनी

सीमन्तं वर्णयति । तनोत्विति । हे देवि ! वदनस्य मुखस्य या सौन्दर्यलहरी लावण्य-
 कल्लोलः ‘महत्सूल्लोलकल्लोल लहरिकेत्यपि’ इत्यमरः । तस्य परीवाहः निर्गममार्गः
 जलोच्छ्वासः परिवहन्त्येभिरिति वा परितो वाहयतीति वा परीवाहः, ‘वह प्रापण’ इति
 धातोः ‘हनश्च’ इति घञ् । ‘उपसर्गस्य घञमनुष्ये’ इति दीर्घः । ‘परीवाहो जलोच्छ्वासे
 महीभृद्योग्यवस्तुनि’ इति विश्वः । तस्य स्रोतसो वेगस्य सरणिः पद्धतिरिव स्थिता ।
 वेगनिर्गच्छद्युत्कटकल्लोलमार्ग इव स्थितेत्यर्थः । ‘स्रोतोऽबुवेग इन्द्रिये’ ‘सरणिः पद्धतिः
 पद्या’ इति चामरः । यत्तूक्तं, परीवाहः प्रवाहः स्रोतोद्वारं, लहरी उत्सोक इति
 तत्कोशविरोधादुपेक्ष्यम् । सौन्दर्यलहरी सौन्दर्यातिरेकपरम्परा, तस्याः परीवाहः उत्तरोत्तरानु-
 वर्तनं, यत्र स्रोतःसरणौ सौन्दर्यमहानद्यामिति केचित् । किं च सिन्दूरं रक्तद्रव्यविशेषं,
 प्रबलकबरीभारतिमिरद्विषां प्रकृष्टकेशकलापरूपतमोवैरिणां बृन्दैः बन्दीकृतं काराप्रवेशितं,
 नवीनार्ककिरणं बालसूर्यमयूखमिव, प्रौढार्ककिरणस्य सिन्दूरोपमानहृत्वात् नवीनपदप्रयोगः ।
 वहन्ती धरन्ती, तव भवत्याः सीमन्तसरणिः केशपद्धतिः । शकन्ध्वादित्वात्पररूपम् ।
 नोऽस्माकं, क्षेमं कुशलं, तनोतु विस्तारयतु, करोत्वित्यर्थः । अत्र सीमन्तसरणिसिन्दूरानु-
 योगिनोः स्रोतःसरणिबन्दीकृतनवीनार्ककिरणत्वोत्प्रेक्षाऽलङ्कारयोः अनुप्रासेन सह संसृष्टिः
 ॥ ४४ ॥

அருணாமோதினி

முகத்தின் அழகலை வெளியேறுகிற பாதையாக வகிடு உள்ளது. அதன் வழியே
 அழகருவி பாய்ந்து ஓடுகிறது. நடுவே தடைபட்டு நிற்காமல் அது பாய வழிவகுத்தது
 போல் வகிடு. அதன் இரு பிரிவுகளுக்கிடையே நெற்றிமேலிட்ட ஸிந்தூர ஒளி
 இளஞ்சூரியனாகத் தெரிகிறது. இருபுறமும் கருங்கூந்தல் அதிக அளவில் வலிவுடன்
 அமைந்திருப்பது சிந்தூரப் பொட்டை சிறைபிடித்துள்ளதைக் காட்டுகிறது.

आनन्दगिरिया

वहन्तीति । हे शिवे परमेश्वरि, तव सीमन्तसरणिः नोऽस्माकं क्षेमं तनोतु । सीमन्तस्य
 सरणिः वीथी नोऽस्माकं सेवकानां केतूद्यबुद्ध्या अनिष्टजननी तथा मा भूदिति क्षेमपद-
 व्यञ्ज्यम् । अथवा प्राचीनपुण्यपरिपाकेन लब्धां भक्तिं परिपालयतु । नेदं सिन्दूरं, किन्तु
 प्रबलकबरीत्वेन प्रत्यहं बहवः सूर्यमण्डलकिरणाः प्रबला एव तिमिरमण्डलं नाशयन्ति । अत्र
 तु प्राचीनवैरमनुसृत्य बह्वीभिः तिमिरद्विड्भिः एको बालकसूर्यकिरणो बन्दीकृत्य स्थापितः ।
 यो यस्य वैरी स छलादिना वैरिणः पुत्रादिकं बन्दीकरोति । एतल्लोकरीतिरुत्प्रेक्ष्यते ।

निरतिशयसौन्दर्यसलिललहरीभिराकण्ठमापूरितस्य तव वदनपद्माकरस्य परिवाहस्रोतः सरणिरिव । यथा तडागादौ सलिलसमूहैर्निभृते परिपूर्णं पाटनेनोत्पथतया जलगमनेन रिक्तं भवति । तज्जलरक्षार्थं लोकाः सूक्ष्मकुल्यां परीवाहं कुर्वन्ति । तेन शनैः शनैः स्वल्पजले निर्गम्यमाने सति जलाधिक्याभावेनाल्पतया पाटनं न भवतीति सेतुमागत्य जलपूर्णः तडागो गम्भीरतया शोभते । तदुक्तं “उपार्जितानामर्थानां त्याग एव हि रक्षणम् । तडागोदरसंस्थानां परीवाह इवांभसः ।” एवं तव वदनपद्माकरं सदा सौन्दर्यामृतपूर्णं स्थापयितुं विधिना निर्मिता परीवाहस्रोतःसरणिः स्रोतोमार्गः इत्यनेनारुणं सिन्दूरं न भवति, किन्तु सुभगसौन्दर्यसलिल-धारापरीवाहात्मना निर्गतेति । अत्रोपमाद्वयोपलक्षणेन न कस्यापि भवति मुखमण्डलस्य काप्युपमानोपमेयता । तेन यथा क्षुधातृष्णावैत्र्यसिकादिना परिभूयमानेषु बालेषु, अनन्यो-पायतया जनकजननीमुखमवलोकमानेषु वात्सल्योपलालनादिभावमाविर्भावयन्तिजनक-जननीप्रभृतयः, तथा बालतुल्येष्वस्मास्वपि जगन्मातुः श्रीभुवनेश्वर्याः वदनमण्डल-मालोकमानेषु वात्सल्यलालनादिभावोल्लासो भवत्विति । वहन्ती सिन्दूरेत्यादिपद्यस्य रहस्यार्थः-वहन्ती सिन्दूरं लज्जा, प्रबलकबरीभारतिमिरद्विषां बृन्दैर्बन्दीकृतमिव वह्निवासिनी स्वरूपम् । नवीनार्क नमः । ओं ह्रीं वह्निवासिन्यै नमः ॥ ४४ ॥

ஆநந்தகிரீயா

தேவி! உன் வகிட்டுப்பாதை எமக்கு நலம் வழங்கட்டும். எதிரில் செங்கொடி போன்று துன்பம் தருமோ என்ற அச்சம் ஏற்படவேண்டாம். அது நலனுக்கே “தினமும் ஸூரியனின் ஒளி வரிசை இருளை அழித்து வருவதால் ஸூரியன் நமக்கு எதிரி. ஸூரிய சிசு சிக்கிவிட்டான் என இருள் வரிசைபோன்ற கேசபாசம் இருபுறமும் சூழ்ந்து பாதைவிட்டது. அந்த சிசு உள்ளே நுழைய வழி (வகிடு) காட்டிச் சிறைபிடித்துள்ளானதோ! சிந்தாரப்பொட்டு சூரியனைப் போல் செவ்வொளி மிக்கது. (பெரியோர்கள் செய்ததவற்றுக்காக அக்குடும்பத்துப் பாலகனைக் கடத்துவது போன்றது இது.) குளம் முதலியவை நிரம்பித் ததும்பும்போது வடிகால் அமைத்து வெளியேற்றுவது போன்று வகிடு அழகுப் பெருக்கின் வடிகாலாகிறது. (சேமிப்பில் சிறிது பிறருக்கு அளிப்பதால் சேமிப்பை எளிதில் காப்பாற்றலாம்.) முகமெனும் தாமரை ஓடை எப்போதும் அழகுற்று விளங்க இந்த வடிகால் இருபுறமும் கேசக்கற்றை என்ற கரை. பசியும் தாகமும் வாட்ட, ஏங்கிய சிசு தாயின் முகத்தைக் காண்பது போல் நாமும் துயருற்றுத் தாயின் முகத்தைப் பார்க்கும்போது சிந்தாரப் பொட்டழகு ஆறுதலளிக்கிறது. ஓம் ஹ்ரீம் வந்ஹிவாஸிந்யை நம: என்பது இதனால் உணர்த்தப் பெறுகிற மந்திர ரகசியம். (44)

तात्पर्यदीपिनी

हे जननि, तव सीमन्तसरणिः सीमन्तपद्धतिः नोऽस्माकं उपासकानां क्षेमं तनोतु

विस्तारयतु। किंविधा सीमन्तसरणिः सिन्दूरं वहन्ती दधाना । अत्रोत्प्रेक्षामाह - किमिव, नवीनार्ककिरणमिव, नवीनश्चासावर्कश्च तस्य किरणः, तं बालार्ककिरणमिव वहन्ती, किंविधं बालार्ककिरणं, प्रबलकबरीभारतिमिरत्विषां बृन्दैर्बन्दीकृतं, प्रबलतरो दृढतरः, यः कबरीभारः वेणीसमूहः, तदेव तिमिरमन्धकारं, तस्य त्विषः, तासां बृन्दैः बन्दीकृतं बन्दिगृहे गृहीतम् । अयमाशयः - तेजस्तिमिरयोः स्वाभाविको वैरसम्बन्धः, तत्र तेजसा तिमिरं लुप्यते, न तु तिमिरेण तेजः । ततश्च तिमिरं प्रबलाश्रयमपि अरिजयाय नालं भवति । प्रबलकबरीभाराश्रयं कृत्वा, उद्गच्छन्तं रविकिरणमेकं गृहीत्वा, बहुकिरणग्रहणे पराजय-भीत्येवैकं बन्दीचकार । अत्राप्ययमाशयः - उत्प्रेक्षायामुत्प्रेक्षान्तरम् । घनकबरीभार-तिमिरमिवेत्येका, अन्यत्र तिमिरेण बन्दीकरणमिति । पुनरुत्प्रेक्षामाह केव, तव वदनसौन्दर्य-लहरीपरीवाहस्रोतःसवरणिरिव, वदनस्य सौन्दर्यं, तस्य लहरी कलापः, तस्याः परीवाहः प्रसरः तस्य स्रोतः प्रवाहः तस्य सरणिः पद्धतिरिव । अतस्तव वदनसौन्दर्यप्रवाह ऊर्ध्वं निःसृत इव ॥ ४४ ॥

தாத்பர்யதீபிநீ

பொருள் முன்னர் விளக்கப் பெற்றது. ஒளிக்கும் இருளுக்கும் இடையே இயல்பாகச் சண்டை. ஒளியால் இருள் அகற்றப் படுகிறது. இருளால் ஒளியை அகற்ற முடியாது. இருள் பக்கவலிவு பெற கூந்தலுடன் இணைந்தது. தனியே வந்த ஒரு ஸூரிய கிரணத்தைச் சிறை பிடித்தது. பல கிரணங்களைச் சிறைபிடிக்க இயலாமை மட்டுமல்ல, தோல்வி நிச்சயம். முகத்தின் அழகு பொத்துக்கொண்டு, பீரிட்டு பரவி வழிகிறது - ஸீமந்தம் என்ற பெயரில் - (44)

पदार्थचन्द्रिका

अथ सीमन्तवर्णनमाह — वहन्तीति । हे जननि, तव सीमन्तसरणिः, सीमन्तः सरणिरिव सीमन्तसरणिः, नोऽस्माकं क्षेमं कल्याणं तनोतु विस्तारयतु । सीमन्तसरणिं विशिनष्टि-वदनसौन्दर्याणां लहरी परम्परा तस्याः परीवाहः परिवहनं तस्य स्रोतःसरणिरिव निर्झरपद्धतिरिव । उपसर्गस्य घञ्यमनुष्ये बहुलमिति सूत्रेण परिशब्दस्य दीर्घता । पुनर्विशिनष्टि - सिन्दूरं वहन्ती धारयन्ती, कबरी भार इव कबरीभारः, कबरीभारस्तिमिरमिव कबरीभार-तिमिरं तस्य प्रबलानां त्विषां बृन्दैः समूहैः, बन्दीकृतं नवीनार्ककिरणमिव, प्रातःकालीन-सूर्यकिरणमिव। कबरी केशपाशः । अबन्दी बन्दीकृतः बन्दीकृतस्तम् ॥ ४४ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா

பதார்த்தசந்திரிகா - விளக்கம் முன்னுரைகளில் உள்ளதே.

डिण्डिमभाष्यम्

सिन्दूरं नागरजःपुञ्जं वहन्ती धारयन्ती, प्रबलकबरीभारतिमिरत्विषां प्रबलस्य निबिडस्य कबरीभारस्य केशपाशस्य तिमिरभूतस्य, त्विषां नीलिमसम्पदां, बृन्दैः समूहैः बन्दीकृतं वैरिसम्पर्काद्विजित्य गृहीतं, नवीनार्ककिरणं बालादित्यकरप्रकरमिव वर्तमानं सिन्दूरं धारयन्ती, सीमन्तसरणिः द्विधाकृतकेशपाशमध्यरेखापद्धतिः, नः अस्माकं, क्षेमं कल्याणं, तनोतु करोतु । ‘तनु विस्तारे’ इति धातुः करणार्थ एव प्रसिद्धः । कीदृशी सा, तव भवत्याः, वदनसौन्दर्यलहरीपरीवाहस्रोतः सरणिरिव, वदनस्य मुखस्य, सौन्दर्यलहर्या लावण्यपूरस्य परीवाहस्रोतः परीवाहार्थं यत्स्रोतस्तस्य सरणिः मार्ग इव । परीवाहो नाम तडागादेरन्तः सलिलपूरभरणे कूलभङ्गभीत्या पार्श्वद्वये समधिकजलस्य बहिर्निस्सारणम् । अत्रापि भगवत्या मुखसौन्दर्यस्यात्यन्तपरिपूरितत्वं परीवाहशब्देन ध्वन्यते ॥ ४४ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

டிண்டிமபாஷ்யம் - ஈயச்சிந்தூரப் பொட்டு நெற்றியில் மங்களச் சின்னம். குளம் முதலியவற்றில் கரை மூழ்குமளவு நீர் பெருக்கு தொடர்ந்திருந்தால், இரு மருங்கிலும் பெருகி வருகிற நீர் வடியும்படி வடிகால் அமைப்பார். முக அழகு நிரம்பி வழியும்போது வடிகால் போல் வகிட்டின் பிரிவு. முக அழகு கரை மோதுகிறது. மற்றது முன் உரைபோல் (44)

गोपालसुन्दरी

वहन्तीति - तव सीमन्तसरणिः द्विधाकृतकेशपाशमध्यरेखापद्धतिर्नोऽस्माकं क्षेमं कल्याणं तनोतु विस्तारयतु । कीदृशी? सिन्दूरं वहन्ती । कमिव? प्रबलो बलिष्ठो यः कबरीभारः केशपाशः स एव तिमिरमन्धकारं तस्य त्विषां कान्तीनां, ‘द्विषां’ इति पाठे तिमिररूपशत्रूणां बृन्दैः समूहैर्बन्दीकृतं विजित्य गृहीतं नवीनार्ककिरणमिव बालादित्यमयूखमिव । पुनः कीदृशी? सीमन्तसरणिः तव वदनस्य या सौन्दर्यलहरी लावण्यतरङ्गस्तस्य परीवाहार्थं यत्स्रोतस्तस्य सरणिः प्रणालिकेव; परीवाहो नाम उद्धृतजलबहिःसारणम् । तेन सौन्दर्यस्या-त्यन्तपरिपूरितत्वं ध्वन्यते । विष्णुपक्षे - गवां रक्षणकाले नवीनार्ककिरणं वहन्ती तव सीमन्त-सरणिः सीमन्तसदृशं वर्त्म मम क्षेमं तनोतु, कमिव? सिन्दूरमिव अत एव सीमन्तपदोपादानम् । ‘‘ऊर्ध्वाभ्यां मणिवंशवादनपरं मुद्रालसत्पुस्तकं पाशश्चाङ्कुशमैक्षवं धनुरिषुं पौष्पं दधानं करैः । गोपीगोपपरीवृतं सुरतरोर्मूले स्थितं हारिणं स्त्रीवेशं मणिभूषणोज्ज्वलममुं कृष्णं भजे सुन्दरम्’’ । इति सुन्दरीगोपालध्यानाभिप्रायेण वेदं सङ्गमनीयम् ॥ ४४ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

இருபுறமும் கேசம் பிரிக்கப்பட்ட வகிட்டுக்கோடு நம் மங்களத்தைப் பெருக்கட்டும். இருட்டும் வலிவு பெற்று கருங்கேசமாகப் பளபளக்க, இருட்டின் எதிரி சிசுவான ஸூரியனானும் சிறை பிடிக்கப்படுவது போல் சிந்தூரப் பொட்டு வகிட்டின் இருமருங்கிலும் உள்ள கேசத்தால் செயலிழக்கச் செய்யப்பட்டது போல் அகப்பட்டுள்ளது. கிருஷ்ணன் பசுக்களை மேய்க்கச் செல்லும் போது தாய் சிந்தூரப் பொட்டை ரக்ஷைக்காக இடுகிறாள். புல்லாங்குழல் இருகைகளில், ஜ்ஞானமுத்தரை, புத்தகம், பாசம், அங்குசம், கரும்பு வில், பூபாணம் ஏந்தி கற்பக மரத்தடியில் பசுக்களும் கோபர்களும்கூட சூழ்ந்திருக்கப் பெண் வேஷமிட்டு ஆடுகிற அழகன் கிருஷ்ணனை வழிபடுவோம் எனத் தியானிப்பதே விஷ்ணு பக்ஷத்தில் பொருள். (44)

आनन्दलहरी

वहन्तीति । तव सीमन्तस्य द्विफालवत्केशविन्यासविशेषस्य सरणिः, फालोर्ध्वरेखारूपा नोऽस्माकं क्षेमं कल्याणं तनोतु विस्तारयतु । कीदृशी, सिन्दूरं लोहितचूर्णविशेषं वहन्ती धारयन्ती। अत्रोत्प्रेक्षते, प्रबलं प्रकृष्टबलयुक्तं यत्कबरीभाररूपं तिमिरं तमः, तस्य त्विषां कान्तीनां बृन्दैः समूहैः । द्विषामिति पाठे तिमिररूपाणां शत्रूणामित्यर्थः । बन्दीकृतं बलाद्धवा स्थापितं, नवीनस्य बालस्य अर्कस्य सूर्यस्य किरणं तेजः । इवशब्द उत्प्रेक्षायाम् । तदुक्तं - उत्प्रेक्षा व्यज्यते शब्दैरिवशब्दोऽपि तादृश इति । तथा तव वदनस्य या सौन्दर्यलहरी लावण्यतरङ्गः, तस्याः परीवाहस्य बहिःप्रवहणस्य स्रोतःसरणिरिव स्रोतोमार्ग इव प्रणालिकेवेति यावत् । परीवाहो नाम, पूर्णस्य कूपादेरुपरि प्रवाहगमनम् । तेन वदनरूपस्य अरुणकान्तिकृत्रिमजलाशयस्य परिपूर्णस्य सीमन्तप्रणालिकया सिन्दूरव्याजेन कान्तिप्रवाह एव वहतीत्युत्प्रेक्षा । तदुक्तं - अन्यथैव स्थिता वृद्धिश्चेतनस्येतरस्य वा । अन्यथोत्प्रेक्ष्यते यत्र तामुत्प्रेक्षां विदुर्बुधा इति ॥ ४४ ॥

ஆனந்தலஹரீ

நெற்றியின் மேல் இட்ட கோடு போன்ற வகிடு அது நமக்கு நலம் வழங்கட்டும். பொருள் முன் உரைகளுடையதே. முகமாகிய செவ்வொளி கொண்ட செயற்கையான நீர் தேக்கம். அது நிரம்பிவழியும்போது வகிடு என்ற வடிகாலின் வழியே. அவ்வொளிப் பெருக்கு சிந்தூரம் என்ற பெயரில் துலங்குகிறதோ? (44)

अरालैः स्वाभाव्या¹दलिकलभसश्रीभिरलकैः

परीतं ते² वक्त्रं परिहसति³ पङ्केरुहरुचिम् ।

दरस्मेरे यस्मिन् दशनरुचिकिञ्जल्करुचिरे

सुगन्धौ माद्यन्ति स्मरदहन⁴चक्षुर्मधुलिहः ॥ ४५

அராலே: ஸ்வாபாவ்யாத¹லிகலபஸஸ்ரீபிரலகை:

பரீதம் தே² வக்த்ரம் பரிஹஸதி³ பங்கேருஹசிம் ।

தரஸ்மேரே யஸ்மிந் தஸநருசிகிஞ்ஜல்கருசிரே

ஸுகந்தௌ மாத்யந்தி ஸ்மரதஹந⁴சக்ஷுர்மதுதுலிஹ: ॥ 45

1. அலிகுலஹச அலிகுலஹஸ, 2. यद्वक्त्रं तव हसति யத் வக்த்ரம் தவ ஹஸதி, 3. परिभवति பரிபவதி, 4. मथन மதன

பதவுரை - ஸ்வாபாவ்யாத் அராலே: = இயல்பாகவே சுருண்டவையும்; அலிகலபஸஸ்ரீபி: = கருவண்டுக்குட்டிகளை போன்று சீர்மிக்கவையுமான, அலகை: = முன்னுச்சிமயிரால்; பரீதம் = சூழ்ந்த, தே வக்த்ரம் = உன் முகம், பங்கேருஹருசிம் பரிஹஸதி = சேற்றில் முளைத்த தாமரையின் அழகைப் பரிகசிக்கிறது, தசநருசி கிஞ்ஜல்கருசிரே = பற்களின் ஒளியாகிற பூங்கோதுகளால் அழகானதும், ஸுகந்தௌ = நறுமணம் கொண்டதும், தரஸ்மேரே = புன் சிரிப்பால் மலர்ந்ததுமான, யஸ்மின் = அந்த முகத்தில்; ஸ்மரதஹந (மதன) சக்ஷுர்மதுதுலிஹ: = மன்மதனை அழித்த சிவனது கண்களாகிய தேன் வண்டுகள், மாத்யந்தி = கிரங்கிக்கிடக்கின்றன.

குடிலாலகா, மந்தஸ்மிதப்ரபாபூர மஜ்ஜத்காமேசமானஸா, ஸுமுகீ, சுத்த வித்யாங்குராகாரத்விஜபங்க்தித்வயோஜ்ஜ்வலா, சம்புமோஹிநீ, தரஸ்மேர முகாம்புஜா, முதலிய லலிதாநாமங்கள் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

अरालैः कुटिलैः स्वाभाव्यात् स्वभावतः अलिकलभसश्रीभिः अलिकलभैः भ्रमरपोतैः सश्रीभिः समानाभैः । समासान्तविधेरनित्यत्वात् कप्रत्ययाभावः । अलकैः चूर्णकुन्तलैः, परीतं परितः इतं परीतं व्याप्तं ते तव, वक्त्रं परिहसति, तत्तुल्यं न भवतीत्यर्थः । पङ्केरुहरुचिं पङ्केरुहस्य कमलस्य रुचिं सौभाग्यं, दरस्मेरे दरमीषत् स्मेरो विकासः यस्य तादृशे, यस्मिन् दशनरुचिकिञ्जल्करुचिरे दशनानां दन्तानां रुचय एव किञ्जल्काः केसराः तैः रुचिरे सुभगे, सुगन्धौ सुपद्मगन्धौ, माद्यन्ति नन्दन्ति । स्मरदहनचक्षुर्मधुलिहः स्मरदहनस्य स्मरारे: ईश्वरस्य

चक्षुष्येव मधुलिहः भ्रमराः । जितमन्मथस्यापि वदनसौन्दर्यदर्शनं मादनहेतुरिति किमु वक्तव्यं त्वद्वदनसौन्दर्यस्वरूपमिति भावः । अत्रेत्यं पदयोजना — हे भगवति ! स्वाभाव्यादरालैः अलिकलभसश्रीभिः अलकैः परीतं ते वक्त्रं पङ्केरुहरुचिं परिहसति । दरस्मेरे दशनरुचि-किञ्जल्करुचिरे सुगन्धौ यस्मिन् स्मरदहनचक्षुर्मधुलिहो माद्यन्ति । अत्र उपमालङ्कारः । अनयोरङ्गाङ्गिभावेन सङ्करः । दशनरुचिकिञ्जल्करुचिरे इत्यत्र रूपकालङ्कारः, दशनरुचीनां किञ्जल्कत्वेनारोपणात् । स्मरदहनचक्षुर्मधुलिहः इत्यत्र रूपकालङ्कारः; चक्षुषां मधुलिहत्वेनारोपणात् । अनयोरङ्गाङ्गिभावेन सङ्करः, सङ्करद्वयस्य संसृष्टिः ॥ ४५ ॥

லக்ஷ்மீதரா

இயல்பாகச் சுருண்டு வண்டுக்குட்டி போன்ற மழமழப்பும் அழகும் கொண்ட சுருட்டை முன்னுச்சி மயிர்களால் சூழ்ந்த உன் முகம் சேற்றில் முளைத்த தாமரையிடம் 'என்னழகு உன்னிடமில்லையே' எனப் பரிகசிக்கிறது. நறுமணம் கொண்டதும், தாமரைக் கோது போன்ற பற்களின் ஒளியால் அழகான முகத்தில் மன்மதனை அழித்த சிவனது கண்களாகிற வண்டுகள் கிரங்கி அதனையே பார்த்துக்கொண்டிருக்கின்றன. மன்மதனை வென்றவனுக்கே முகக்காட்சி மயக்கம் விளைவிக்கிறதென்றால் அந்த முக அழகுக்கு ஈடு எது? (45)

சௌभाग्यवर्धनी

सामान्यतो वदनं स्तौति — अरालैरिति । अरालैः कुटिलैः, स्वाभाव्यात् सहजकुटिलै-रित्यर्थः । अलिकुलहसश्रीभिः, अलिकुलं हसन्तीत्यलिकुलहसाः, एतादृश्यः श्रियो येषां ते, तादृशैरलकैः परीतं व्याप्तं ते वक्त्रं परिहसति पङ्केरुहरुचिम् । दरस्मेरे ईषद्धासोन्मेषे, दशनरुचिकिञ्जल्करुचिरे, दन्तपङ्क्तिरुचिकान्तिकेसरमनोहरे यस्मिन् वदनकमले सुगन्धौ माद्यन्ति स्मरमथनचक्षुर्मधुलिहः मदनारिनेत्रमधुकराः । यत्स्वभावकुटिलैरलकैर्वीक्षितं दन्तपङ्क्तिरूपकेसरं मनोहरं सुगन्धि स्मरारिनेत्रमधुकरोन्मादकं तव वक्त्रं, म्लायमानकेसरां बहुहास्ययोग्यां पङ्कोद्भवां मदनचापमौर्वीभूतमधुकरतोषकरीं पङ्केरुहरुचिं हसतीति किमाश्चर्यम्? किं बहुना, तव वदनपरीवारा अलकाः पङ्केरुहरतमलिकुलं हसन्ति । वक्त्रं पङ्केरुहं हसति । उभयैस्तुच्छीकृता पद्मरुचिः । अहो तव वदनमहिमा परोत्कर्षासहकुटिलसंसर्गज इति ध्वनिः । लोकेऽपि यः कुटिलचेष्टितः स ईषदन्तविकासेन मन्दस्मितेन स्वस्मात् हीनं हसति । 'परीतं यद्वक्त्रं तव हसति पङ्केरुहरुचिं' इति क्वचित्पाठः । तदनुसारेणायमर्थो योजनीयः सर्वोऽपि ॥ ४५ ॥

ஸௌபாக்யவர்தனீ

உன் நெற்றிமீது இயல்பாகவே சுருண்ட முன் உச்சி மயிர் நெற்றியை மறைக்கிறது. வண்டினத்தைத் தன் மழமழப்பாலும் கருமையாலும் பரிகசிக்கிறது. சேற்றில் முளைத்த

தாமரைப் பூவும் தன்மீது வண்டு சுற்றுவதால் தன் அழகில் செருக்கு கொண்டது. அதனை இது பரிகசிக்கிறது. தாமரையின் மலர்ச்சியைவிட அழகான இனிய சிறிய புன்சிரிப்புள்ளது. பல் வரிசையே தாமரையின் கோதுகள் போல் அழகாக உள்ளன. இங்குள்ள சிறப்பு- மன்மதனை அழித்தவரின் கண்களாகிற வண்டுகள் வாடா மலரான முகமலரைக்கண்டு மயங்கி நிற்கின்றன. தாமரையின் கோதுகள் வாடும். பரிதாபத்திற்குரிய நிலையடையும். சேற்றில் விளைந்தது. மன்மதனின் வில்லின் நாணை வண்டுகளுக்கு தேனாகிய உணவு தருவது எனப் பல குறைகள் கொண்டதாமரை இக்குறைகள் ஏதுமற்ற உன் முகத்திற்கு ஈடாவதா? அப்போது தாமரை போன்ற முகம் தாமரையைப் பற்களைக் காட்டிப் பரிஹ்னிப்பதில் என்ன தவறு? (45)

அருணாமோதினி

वदनं वर्णयति — अरालैरिति । स्वभाव एव स्वाभाव्यं, स्वार्थं प्यञ् । तस्मात् स्वाभाव्यादेव, अरालैः कुटिलैः, अलिकलमैः भ्रमरपोतैः समाना श्रीः शोभा येषां तैः बालभृङ्गसमानैरित्यर्थः । समासविधेरनित्यत्वात् कप्रत्ययाभावः । यद्यप्यत्र कलभशब्दोऽयं ‘कलभः करिशाबकः’ इति वचनात् करिशाबवचनः, तथापि विशेषवाचिना सामान्य-लक्षणेत्यदोषः । यद्वा, अलतीत्यलिः, कलतीति कलः, स चासौ भश्च अलिकलभः । ‘शम्भौ भ्रमरे देवः’ इति कोशः । तेन सश्रीभिरलकैः, चूर्णकुन्तलैः परितं व्याप्तम् । ते भवत्याः, वक्त्रं मुखं, वक्तीति वक्त्रमिति व्युत्पत्त्या पङ्केरुहादुत्कटमित्यर्थः । पङ्के रोहतीति पङ्केरुहम् । उत्पत्तितोऽप्यतिलघुरिति भावः । इगुपध इत्यादिना कप्रत्ययः । तत्पुरुषे कृति इति सप्तम्या अलुक् । तस्य रुचिं शोभां हसति । स्मयेन तत्सदृशं भवतीत्यर्थः । कुतस्तदित्यत्राह दरेति । दरस्मेरे ईषत्स्मयवति, दशनरुचयो दन्तकान्तयः, किंजल्काः केसरा इव तैः रुचिरे सुन्दरे, शोभनो गन्धो यस्य स सुगन्धिः, तस्मिन् ‘गन्धस्येदुत्पूतिसुसुरभिभ्यः’ इतीकारः । यस्मिन्नुक्त-कमलधर्मविशिष्टे वदने स्मरमथनस्य स्मरारेः, त्यक्तविषयाभिलाषस्यापीति भावः । चक्षूंष्येव मधुलिहो मधुकराः, माघन्ति हृष्यन्ति । जितमदनस्याप्यनुरागोत्पादकत्वात् त्वदीयं वक्त्रं पद्मशोभां हसतीत्यर्थः । अत्र स्पर्धत्यादीनां सादृश्यवाचकत्वाद्धसतीत्यत्रोपमा । सा चालिकलभेत्याद्युपमानुप्राणिता दशनाद्यवयवेषु किञ्जल्कादिकथनात्सावयवेति द्वयोः सङ्करः । तेन च जितमदनस्यापि रुद्रस्य, ईक्षणाभिलाषोत्पादनकथनेन देवीमुखस्यालौकिकत्वं सर्वलोकातिशायि सौन्दर्यं व्यज्यत इत्यलङ्कारेण वस्तुध्वनिः ॥ ४५ ॥

அருணமோதிநீ

தேவி! உன் முகம் பேசும். (வக்தி - வக்த்ரம்) தாமரை சேற்றில் முளைத்தது. (பங்கே - ருஹம்) இரண்டையும் இணைத்துப் பேசலாமா? உன் நெற்றி மீது சுட்டி மயிர் இயல்பாகவே சுருள்வது. கருவண்டுபோல் கருத்தது. அது நெற்றிமீது படர்ந்துள்ளதால்

முகம் மேலும் அழகாயுள்ளது. அது தாமரையின் அழகைக் கிண்டல் செய்கிறது. சிறிது உதடு விரிந்து பற்களாகிய தாமரைக் கோதுகள் தெரிய, புன் சிரிக்கிற முகம். மன்மதனை எரித்து மனச் சபலத்தை அடக்கிய சிவனது கண்கள் தேனைக் கண்டு நக்கப்பாய்கிற வண்டுபோல் உன்னைச் சுற்றி வந்து தேன் பருகிக் கிரங்கி நிற்கின்றன. மன்மதனை வென்றவருக்கும் காண்பதில் ஈர்ப்பைத்தருவதால் தேவியின் முகம் உலகியல்பிற்கப்பாற்பட்ட அழகு கொண்டது. (45)

ஆனந்தகிரியா

அராலீரिति । हे मातः, ते तव वक्त्रं पङ्केरुहरुचिं परिहसति । अमृतस्य सर्वस्वमादाय सौन्दर्यसागरं मथित्वा विधिमदनाभ्यां भूयसा यत्नेन तव वदनमण्डलं निरमायि । पङ्केरुहं तु पङ्कात्कर्दमात् पृथ्वीजलमलरूपात् स्वयं जातं निर्गतं, तदन्यकामिनीनां वदनसाधारण्यमात्मन्यभिमन्य स्वयं त्वद्वदनेन परिहसितम् । अन्यच्च रात्रिदिनविभागेन संकोचशालि तत्, तव वदनं तु कालत्रयेऽपि प्रकाशमानम् । किं च पङ्केरुहं चन्द्रकान्तिसंसर्गेण निमीलति । इदं तु ललाटस्थमलयजबिन्द्वात्मना चन्द्रेण निरन्तरं सेव्यमानमतिमनोहरोल्लासि । तदुक्तं — ‘शिलीमुखकलामुखस्फुरदपाङ्गपातान् अमून् सुधारसरसाधिकान् मधुमुचो वचोविभ्रमान् । गिरीन्द्रतनये मिलन्मलयजस्य बिन्दुर्भवन्भवन्मुखमुपाश्रितो रजनिजानिरभ्यस्यति’ ॥ किञ्च पङ्केरुहं कदाचिद्विगलन्मकरन्दमेदुरं भवति, तदा मधुकैः सेव्यते; नान्यदा । इदं तु न तथेत्याह—किंलक्षणं तत्, अलकैरलकरूपैः भ्रमरैः सदा परीतं व्याप्तं, किंलक्षणैरलकैः स्वाभाव्यादरालैर्वक्रैः । अयं भावः - स्वभावेन वक्राः कुटिलाश्चञ्चला भ्रमरा अलकात्मना निरन्तरं तत्र वसन्ति, सदा परमलोभनीयता तत्रास्ति । अलकानां कौटिल्येन सौभाग्यमपि वर्णितम् । पुनः किंलक्षणैः, अलिकुलं हसतीत्यलिकुलहसा, एतादृशी श्रीः शोभा येषां ते । तथा चालकैर्भ्रमरकुलं परिहसितं, वक्त्रेण पङ्केरुहमित्युभाभ्यामुभे तुच्छीकृते इत्यर्थः । अतिशयान्तरमाह — यस्मिन्दृष्टमात्रेण स्मरमथनचक्षुर्मधुलिहो माद्यन्ति । न हि पङ्केरुहदर्शनमात्रेण मधुकरा माद्यन्ति, किन्तु मकरन्दमास्वाद्य । इदं तु दर्शनमात्रेण । दग्धमदनस्य महादेवस्य परमयोगीश्वरस्यापि चक्षूषि उन्माद्यन्ति । यस्मिन्दरस्मेरे ईषद्विकसिते, पुनः कीदृशे दशनरुचिकिञ्जल्करुचिरे देदीप्यमानदन्तकेसरकमनीये, पुनः किंभूते सुगन्धौ । चक्षुरित्युपलक्षणं, घ्राणरसनचक्षुर्मधुलिहः इति । दरस्मेरेत्यनेन चक्षुः, दशनरुचिकिञ्जल्केत्यनेन रसना, सुगन्धौ घ्राणेन्द्रियं माद्यति । तथा च मदनमथननयनमधुकरान्मादयत् तव वक्त्रं मदनचापमौर्वीभूतमधुकरावलीमानन्दयन्तीं कमलरुचिमुपहसतीति किं चित्रम्? । अत्र यस्मिन्निति यच्छब्दः तत्संबन्धितच्छन्दप्राप्त्यर्थः । परीतं तद्वक्त्रं तव हसति पङ्केरुहरुचिमिति पठन्ति । अरालीरिति पद्यस्य रहस्यार्थः — स्वाभाव्यात् लज्जा, अरालैः क्लिप्ता,

अलिकुलहसश्रीभिरलकैः नित्यमदद्रवे ह्रीं ऐं, पङ्केरुहरुचिः क्रों, स्मरमथनचक्षुः लज्जा,
अन्यत्प्रोक्तक्रमेण ज्ञात्वा बोद्धव्यम् । वज्रेश्वरी - ह्रीं क्लिन्ने क्रों नित्यमदद्रवे ह्रीं ऐं स्वाहा ॥
४५ ॥

ஆநந்தகிரீயா

தாயே! அமுதத்தின் ஸாரமனைத்தையும் சேமித்து, அழகுக்கடலைக் கடைந்தெடுத்து
பிரும்மாவும் மன்மதனும் பெரும்முயற்சி எடுத்து தியானத்திற்கேற்ற உன் உருவை
அமைத்தனர். அதன் முக அழகிற்கு ஈடானது தாமரையா! அது பூமி ஜலம் என்ற இரு
பூதங்களின் மலமான சேற்றிலிருந்து தானே (பிறரின் செயல்திறனைப் பெறாமல்)
தோன்றியது. தன்னை மாதர்தம் முகத்திற்கு உவமானப் பொருளாகக் கருதுவதை உணர்ந்து
செருக்குற்றது. உன் முகம் முக்காலத்திலும் ஒளிமங்காதது. அது பகலில் விரியும்; இரவில்
வாடும். சூரியனின் ஒளியில் மட்டும் மலரும். சந்திரனின் ஒளியில் வாடும். சந்திரனோ
உன் நெற்றியைச் சந்தனப் பொட்டால் அலங்கரிக்கிறான். தாமரையிலிருந்து மகரந்தம்
எப்போதோ வெளிப்படும். அப்போது மட்டும் வண்டு சுற்றும். இது அப்படியல்ல.
சிவனின் கண்களாகிய வண்டுகள் இதில் எப்போதும் அமுதமகரந்தம் கசிவதால்
எப்போதும் சுற்றும். அவை சுட்டிமயிராகி எப்போதும் தங்கிவிட்டன. சுட்டிமயிர்
வண்டுகளையும் முகம் தாமரையையும் பரிகசிக்கின்றன. தாமரையின் மகரந்தத்தை
உறுஞ்சி விழுங்கியபின் வண்டுகள் மயங்கும். இந்த முகத்தாமரையைக் கண்டதுமே
சிவக்கண்களாகிய வண்டுகள் மயங்கும். அழகால் கண்களும், ருசியால் நாக்கும்
நறுமணத்தால் மூக்கும் வண்டாகிப் பருகுகின்றன. மன்மதனின் வில்லின் நாணான
வண்டுகள் வரிசை குலைந்து இந்த இனியதைப் பருகுகின்றன. ஹ்ரீம் க்விந்நே க்ரோம்
நித்யமதத்ரவே ஹ்ரீம் ஐம் ஸ்வாஹா என்ற வஜ்ரேசுவரீ மந்திரம் இதன் ரஹஸ்யம். (45)

तात्पर्यदीपिनी

अरालैरिति - हे मातः, ते तव वक्त्रं, पङ्केरुहस्य रुचिः कान्तिः, तां परिहसति
उपहसति। कथंभूतं वक्त्रं, अलकैः परीतं व्याप्तं, किंविधैः स्वाभाव्यात् स्वभावेनारालैः
वक्त्रैः पुनः किंविधैः अलिकलभसश्रीभिः अलीनां भ्रमराणां कलभाः पोतका बालकास्तैः
समाना श्रीः शोभा येषां तैस्तथोक्तैः, किंविधं पङ्केरुहं, अरालैर्भ्रमरैः स्वाभाव्यात्
जातिस्वभावेन परीतं व्याप्तं, पुनः किंविधं, मुखे दरस्मेरे, दर ईषत् स्मेरो हास्यं यस्मिंस्तत्तथा ।
ततोऽपि मुखे आधिक्यमाह- यस्मिन्मुखे स्मरदहनचक्षुर्मधुलिहो माद्यन्ति, स्मरस्य दहनो
नाशको हरः तस्य चक्षूष्येव मधुलिहो भ्रमराः, कथंभूते तस्मिन्, दशनरुचिकिञ्जल्करुचिरे,
दशनानां दन्तानां या रुचिर्दीप्तिः सैव किञ्जल्कः, तेन रुचिरं सुन्दरं तस्मिन्, पुनः किंविधे,

सुगन्धौ शोभनगन्धके । अत्रेदमद्भुतं - यः स्मरदहनः मदनमारकः तस्यापि दृष्टयोऽत्र मुखे
माद्यन्तीति महदाश्चर्यमित्यर्थः ॥ ४५ ॥

தாத்பர்யதீபிநீ

தேவியின் முகம் தாமரையாக, நெற்றியில் சுருண்டு தொங்குகிற முன்னுச்சி மயிர் வண்டாக, முக அழகு வண்டு விரும்பும் மகரந்தமாக, பற்களின் ஒளி முகத்தாமரையின் கிஞ்ஜல்கமாக (கோதுஆக) விளங்க, வெளியேயிருந்து வந்த சிவனின் கண்களாகிய வண்டுகளும் அதை இடைவிடாமல் மொய்த்துக் கிரங்கி நிற்கின்றன. மற்ற விபரம் முன் உரைகளில். (45)

पदार्थचन्द्रिका

अथ भवान्या वदनं वर्णयति - अरालैरिति । यत्तदोर्नित्यसंबन्धात्, अत्र तत्पदमध्याहृत्य योज्यम् । हे जननि तव वक्त्रं पङ्केरुहरुचिं परिहसति । सजातीयं सजातीयेन परिहस्यते । तच्चात्रोभयोः साजात्यं, तस्मादत्र पङ्केरुहसादृश्यं लक्ष्यते । वक्त्रं विशिनष्टि, स्वाभाव्यात् स्वभावात्, अरालैः कुटिलैः अलकैः चूर्णकुन्तलैः परीतं व्याप्तं, अलीनां भ्रमराणां कलभकाः शाबकाः तद्वत् श्रीर्येषां तैः । वक्त्रं पुनर्विशिनष्टि, यस्मिन्वक्त्रे दरस्मेरे अस्मिन् ईषद्धसने दरं ईषत् स्मयत इति दरस्मेरं तस्मिन्, स्मरं मथ्नातीति स्मरमथनो महादेवः, तस्य चक्षूषि मधुलिह इवेति स्मरमथनचक्षुर्मधुलिहः, माद्यन्ति हृष्यन्ति । निमित्ते सप्तमीयम् । यस्मिन्निमित्ते, स्मरमथनचक्षुषां हर्षो भवतीत्यर्थः । यद्वा विषये सप्तमीयम् । यस्मिन्वक्त्रे भासमाने स्मरमथनचक्षुर्मधुलिहो हृष्यन्तीत्यर्थः । शोभनो गन्धो यस्य तत्सुगन्धि, तस्मिन् । यदानुक्ता पुंस्कं पुंवद्वेति पक्षे पुंवद्भावाच्चुम् । दरोऽव्ययं मनागर्थ इति मेदिनीकरः ॥ ४५ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா

ஒரே இனத்தைச் சார்ந்தவற்றுள், பொருத்தம் பார்ப்பது, இணைப்பது, தராதரம் கணிப்பது, பரிஹாஸிப்பது முதலியவை இயல்பானவையே. இங்கும் முகத்திற்கும் தாமரைக்குமிடையே அழகில் சிறந்தது எது எனப் போட்டி. இதன் விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளவாறே. (45)

डिण्डमभाष्यम्

स्वाभाव्यात् स्वभावादित्यर्थः 'चतुर्वर्णादिभ्य उपसङ्ख्यानम्' इति स्वार्थे ष्यञ् प्रत्ययः । अरालैः वक्रैः अलिकलभसश्रीभिः भ्रमरबालवत्सशोभाभिः, अलकैः चूर्णकुन्तलैः परीतं परिवेष्टितं ते तव, वक्त्रं पङ्केरुहरुचिं कमलश्रियं, परिहसति विडम्बयति । यतः कमलमेव

जातं मुखं ततस्तद्धर्ममाह । दरस्मेरे ईषद्विकसिते दशनरुचिकिञ्जल्करुचिरे दन्तकान्तिकेसर-
भासुरे, सुगन्धौ शोभनपरिमलयुक्ते, यस्मिन् वदने, स्मरमथनचक्षुर्मधुलिहः महादेवचक्षुर्भृङ्गाः
माद्यन्ति मत्ता भवन्ति । स्मरमथनशब्देन योगिनोऽपि महादेवस्योन्मादकारित्वात् भगवत्या
वदनसौन्दर्यातिशयो व्यज्यते ॥ ४५ ॥

பொருள் -

விளக்கம் முன் உரைகளில் வந்ததே.

गोपालसुन्दरी

अरालैरिति - अलकैः कुन्तलैः परीतं वेष्टितं ते तव वक्त्रं मुखं कर्तृ पङ्केरुहरुचिं
कमलकान्तिं परिभवति तिरस्करोति । कीदृशैरलकैः? स्वाभाव्यात्स्वभावात् अरालैः ।
कुटिलैः । 'चातुर्वर्ण्यादिभ्यः उपसङ्ख्यानम्' इति स्वार्थे ष्यञ् । कुटिलैर्वेष्टितस्य
परपरिभावकत्वमुचितमेवेति ध्वनिः । पुनः कीदृशैः? अलिकुलं भ्रमरसमूहं हसन्तीति
अलिकुलहसा श्रीः शोभा येषां तैः । 'अलिकलभसश्रीभिरिति' पाठे अलिबालकसमान-
कान्तिभिरित्यर्थः । यस्मिन् वक्त्रे स्मरमथनस्य शम्भोश्चक्षूंष्येव किञ्जल्कानि केसराणि, तैः
रुचिरे मनोज्ञे सुगन्धौ सौरभशालिनि । विष्णुपक्षे - हे स्मरमथन ! स्मरेण गोपीमथ्नातीत्यर्थः ।
यद्वा भक्तानां स्मरं मथ्नातीत्यर्थः । यस्मिन् चक्षुर्मधुलिहो माद्यन्ति इत्यन्वयः ॥ ४५ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. விஷ்ணுபக்ஷத்தில் - மன்மதனை கொண்டு
கோபிகளைக் குழப்பிய கிருஷ்ணா (ஸ்மரமதன!) நீர் பக்தரின் மன்மத நிலையையும்
அவ்வாறே குழப்பி அகற்றுபவரே! மற்றவை முன்போல். (45)

आनन्दलहरी

अरालैरिति । स्वाभाव्यात्स्वभावात्, चातुर्वर्ण्यादिवत् स्वार्थे तद्धितः । अरालैः कुटिलैः
अलिकुलं भ्रमरसमूहः तं हसतीति अलिकुलहसा श्रीः कीर्तियेषां तैः, अलिकमलसश्रीभिरिति
पाठे भ्रमरबालकसमानकान्तिभिरित्यर्थः । एतादृशैरलकैश्चूर्णकुन्तलैः परीतं वेष्टितं, ते तव
वक्त्रं मुखं कर्तृ, पङ्केरुहरुचिं पद्मकान्तिं परिभवति । कुटिलैः परिवृतेन पराभवः क्रियत
एवेति ध्वनिः । यस्मिन्वदने दरस्मेरे ईषद्विकसिते सति स्मरमथनस्य शिवस्य चक्षूंष्येव
मधुलिहो भ्रमरा माद्यन्ति मत्ता भवन्ति अतिहृष्टा भवन्तीत्यर्थः । स्मरेत्यनेन निर्जितकामस्य
योगिनोऽपि कामवशतासंपादनात्, अतिसौन्दर्यमिति ध्वनिः । कीदृशे - दशनरुचयो
दन्तकान्तय एव किञ्जल्काः केसराणि तैः रुचिरे मनोहरे सुगन्धौ सौरभयुक्ते । अत्र

सुगन्धिपदस्य भाषितपुंस्कत्वाद्भिभाषया पुंवद्भावः । एतेन वदनस्य पद्मरागत्वं व्यङ्ग्यम् ॥
४५ ॥

ஆனந்தலஹரீ -

(45) முகம் தாமரை போன்று சிவந்துள்ளது . மற்ற விளக்கம் முன்னுரைகளில் உள்ளதே.

—★—

ललाटं लावण्यद्युतिविमलं आभाति तव यत्
द्वितीयं तन्मन्ये मकुटघटितं चन्द्रशकलम्^१ ।
विपर्यासन्यासात् उभयमपि संभूय च मिथः^२
सुधालेपस्यूतिः परिणमति राकाहिमकरः^३ ॥ ४६ ॥

லலாடம் லாவண்யத்யுதிவிமலம் ஆபாதி தவ யத்
த்விதீயம் தந்மந்யே மகுடகடிதம் சந்திரசகலம்¹
விபர்யாஸந்யாஸாத் உபயமபி ஸம்பூய ச மித:²
ஸுதாலேபஸ்யூதி:³ பரிணமதி ராகாஹிமகர:॥ 46

1. मकुटशशिखण्डस्य शकलं மகுட சசிகண்டஸ்ய சகலம், 2. उभयकृतसन्धानमयितः उभयकृतसन्धानमिलितः, உபயக்ருதஸந்தானமயித: உபயக்ருத ஸந்தான மிலித:, 3. स्फूर्तिः ஸ்பூர்தி:

பதவுரை: :—தவ லலாடம் = உன் நெற்றி, லாவண்யத்யுதி விமலம் ஆபாதியத் = அழகின் ஒளியால் மாசற்றுத் தெரிகிறது என்பது. மகுடகடிதம் சந்திரசகலம் = மகுடத்துடன் இணைக்கப் பெற்ற சந்திரனின் துண்டு, த்விதீயம் தத்மந்யே = இரண்டாவது சந்திரனின் துண்டு என நினைக்கிறேன். உபயமபி = நெற்றியாகிய சந்திரனின் பாதியும், கிரீடத்தில் இணைத்த பாதியும், மித: விபர்யாஸ ந்யாஸாத் = புரட்டி ஒன்றோடொன்றாக இணைத்து, ஸுதாலேப ஸ்யூதி: = அமுதப் பூச்சால் பொருத்தப்பட்டு ஒட்டிக்கொண்டு ராகாஹிமகர: பரிணமதி = பூர்ணிமா சந்திரனாக மாறுகிறது.

அஷ்டமீசந்த்ர விப்ராஜதளிகஸ்தல சோபிதா, சாருசந்த்ரகலாதரா, முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

லக்ஷ்மீதரா

லலாடம் நிதிலம், லாவண்யதுதிவிமலம் லாவண்யம் தாரல்யமேவ துதிஜ்யோத்ஸா தயா விமலம் ஸ்னி஘ம், ஆபாதி ஆ சமன்தாஹ்நாதி । தவ யத் த்விதீயம் தத் மந்யே ஶக்ஷே । மகுடதடதம் கிரீடகலிதம் சந்நாசகலம் சந்நாஹ்நாஸ்டம், விபர்யாஸந்யாஸாத் - லலாடம் அவாக்ஷணம் வர்ததே; சந்நாசகலம் லலாடஸ்யோபரி ஶுஹ்வசுஜ்ஜம் வர்ததே । உபயோ: விபர்யாஸந்யாஸ: ஶுஜ்ஜசுதுஷ்கஸம்மேலநம், தஸ்மாத் உபயமபி லலாடசந்நாசகலே, சம்மூய மிலிதவா, சகாரோ஽திசயவாசீ । மித: அந்யோந்யம் சுதாலேபஸ்யூதி: சுதாஸா: அமர்தஸ்ய லேப: விலேபநம் தஸ்ய ஸ்யூதி: சீவநம் யஸ்ய ச: அமர்தரஸஸாந்ந இத்யர்த: । பரிணமதி தாஹ்ந்யம் பஜதி, ததாகாராகாரித இத்யர்த: । ராகாஹிமகர: ராகாஸாம் பூர்ணிமாஸாம் ஹிமகரசுந்ந: । அந்ரேதம் பதயோஜநா - ஹே பகவதி ! தவ யத் லலாடம் லாவண்யதுதிவிமலம் ஆபாதி தத் மகுடதடதம் த்விதீயம் சந்நாசகலம் மந்யே । யத் (யஸ்மாத்காரணாத்) உபயமபி விபர்யாஸந்யாஸாத் மித: சம்மூய ச சுதாலேபஸ்யூதி: ராகாஹிமகர: பரிணமதி । பூர்ணிமாஸாம் சம்பூர்ணதா சந்நாஸ்ய கதம் பவேத், கிரீடே அஹ்நேஹிவிஸ்தயா சந்ந: பரிஹ்ஸயத இதி பூர்ணிமாசந்நம் நிமித்திகூத்ய லலாடமுத்ரேக்ஷயதே ।

அந்ர உத்ரேக்ஷாலஹ்நா: , லலாடஸ்ய அஹ்நேசந்நத்வெனோத்ரேக்ஷணாத் । யதா=த்விதீயாஹ்நே அதிசயோக்தி-ரலஹ்நா: , ராகாஹிமகரஸ்ய லலாடகிரீடதடதசந்நாஸ்காஹ்நிதயநிர்மாணாஸம்மந்நே஽பி சம்மந்ந-கதநாத் । அந்ர கவிகல்பிதவஸ்துவூத்ஸௌந்நர்யயோரபேதாஹ்நவஸாய: । உத்ரேக்ஷாதிசயோக்த்யோ: அஹ்நாஹ்நிபாவேந சஹ்ந: । ‘அஹ்நவஸாயவ்யாபாரபாஹ்ந்யே உத்ரேக்ஷா’ ‘அஹ்நவஸிதபாஹ்ந்யே த்விதிசயோக்தி:’ । ஸூத்ரத்யஸ்யாமர்த: — அஹ்நவஸாயவிபர்யபூதே அஹ்நவஸாநகரியாரூபஸ்ய வ்யாபாரஸ்ய பாஹ்ந்யம் யந்ர தந்ரோத்ரேக்ஷோத்தாநம் । யதா அஹ்நவஸாய-விபர்யபூதே அஹ்நவஸிதஸ்யேவ பாஹ்ந்யம் பரதீயதே, ததா அதிசயோக்தேரூத்தாநம் । அஹ்நவஸாயோ நாம - நிசுரயஶ்நாநம் । தசு கவிபூரோக்தி-சிஹ்நம், ந வாஸ்தவம் । உத்ரேக்ஷாஸ்து அஹ்நவஸாநகரியாபாஹ்ந்யஸ்ய த்யோதகா: । ‘மந்யே ஶக்ஷே துவம்’ இத்யவமாதய: ஸ்வரூபோத்ரேக்ஷாத்யோதகா: । ஹேதுத்ரேக்ஷாஸாம் ஹேதுரேவ, பலோத்ரேக்ஷாஸாம் பலமேவ த்யோதகம் । அத எவ ஸ்வரூபோத்ரேக்ஷாஸாம் இவாத்நாவே ஹேதுபலயோரஸம்மவாத், அதிசயோக்த்யுத்ரேக்ஷயோ: பேதாபாவாத் ஸேவோத்ரேக்ஷா அதிசயோக்தோ அந்நதீதேதி திஹ்நாந்ருக்தம் । (86)

லக்ஷ்மீதரா -

தேவி! உனது நெற்றி பளபளக்கிற ஒளியும் மாசின்மையும் கொண்டது. நான் அதை கிரீடத்துடன் இணைந்த இரண்டாவது சந்திரனது பாதித்துண்டாக நினைக்கிறேன். சந்திரனின் இருபாதிகளை நிலைமாற்றி கீழ்ப்பாதி யை மேலோக்கியும் மேல்பாதி யைக்

கீழ்நோக்கியும் வைத்துள்ளதால் நெற்றிப்பாதி கீழ்நோக்கியுள்ள சந்திரனின் பாதி. மறுபடி புரட்டிப் போட்டு கீழ் முனை இரண்டும் மேல் முனை இரண்டும் (நான்கு முனைகளும்) இணையும்படி சுண்ணாம்புக்கலவைப் பூச்சால் ஒட்டுவதுபோல், அமுதமாகிய சுண்ணாம்புப் பூச்சால் இணைக்க மறுபடி தன் முழுநிலையை அடைவான். பெளர்ணமியின் சந்திரனாவான். கிரீடத்தில் பாதி உடலுடன் சந்திரன் காணப்படுவதால் மீதிப்பாதி நெற்றியாயுள்ளது. ஆனால் புரட்டி நிலைமாற்றியுள்ளது. நிச்சயமாக அவ்வாறு சொல்ல முடியாவிடிலும் அவ்வாறிருக்கலாம் எனச் சொல்லத் தோன்றுகிறது. (46)

सौभाग्यवर्धनी

भालं स्तौति - ललाटमिति । तव ललाटं लावण्येन कान्त्या च विमलं तथा आभाति । तव द्वितीयं मुकुटशशिखण्डस्य शकलमिति मन्ये । किरीटकोटिस्थस्य अर्धचन्द्रस्य परमर्धमित्यर्थः । तत्र हेतुमाह- विपर्यासेति । विपर्यासिन्यासात् व्यत्यासतो न्यासाद्धेतोः । विपर्यासे हेतुमाह उभयेति । यत उभयकृतसन्धानमयितः प्रापितः, व्यत्यासं विना समीकृत्य सन्धाने कृते, सुधालेपस्फूर्तिः सुधासान्द्रविभ्रमः, राकाहिमकरः पूर्णचन्द्रः परिणमति । चन्द्रबिम्बमध्ये कस्तूर्या रेखां विधाय द्विधा निर्मिध, अर्धेन मुकुटशशिखण्डं अर्धेन च ललाटं विहितवान् कश्चिदनादिपुरुषः । अत एव भ्रूच्छलेन ललाटार्धचन्द्ररेखा दृश्यत इति भावः । उत्प्रेक्षोपमाहेत्वलङ्काराणां सङ्करोऽत्र यथासम्भवं ज्ञेयः ॥ ४६ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ -

நெற்றி பளபளப்பும் தூய்மையும் கொண்டுள்ளது. கிரீடத்தின் மேலுள்ள சந்திரனின் மற்றொரு பாதி இது. இடம் மாறித் தலை கீழாய் வைக்கப் பட்டுள்ளது. இந்த மாற்றத்தைத் திருத்திப் பொருத்த அமுதப்பூச்சாகிற சுண்ணாம்புக்கலவையை பூச ஒட்டி ஒன்றாகத் தெரியும். அநாதியான ஒருவர், சந்திர பிம்பத்தின் நடுவே கஸ்தூரியால்க42

கோடிட்டு இரண்டாகப் பிளந்து ஒருபாதியால் மகுடத்தின் சந்திரனையும் மறுபாதியால் நெற்றிப்பகுதியையும் அமைத்துள்ளான். அதனால் புருவக்கோட்டை அடித்தளமாகக் கொண்டு ஒரு சந்திரரேகை காணப்படுகிறது. (46)

अरुणामोदिनी

फालं वर्णयति - ललाटमिति । हे देवि ! लवणः कान्तिविशेषः, लवण एव लावण्यं, स्वार्थे ष्यञ् । 'मुक्ताफलेषु छायायाः तरलत्वमिवान्तरा । प्रतिभाति यदङ्गेषु तल्लावण्यमिहोच्यते' इत्युक्तलक्षणम् । तदेव द्युतिः कान्तिः, तथा विमलं निर्मलं, तव ललाटं फालदेशः, आभाति चन्द्रखण्डवत्प्रकाशत इति यत्, तस्मात्कारणात्, एतत्सादृश्यात्, मुकुटघटितं किरीटखचितं चन्द्रशकलं द्वितीयमभवत्, ललाटात्मकमेकं शकलं, मुकुटस्थितं तु चन्द्रशकलं

द्वितीयं शकलं तर्कयामीत्यर्थः । उत्प्रेक्षाफलमाह - विपर्यासिन्यासात्, अवाक्रोणोर्ध्वकोणयोः ललाटचन्द्रशकलयोः, पूर्वावस्थातो वैपरीत्येन शृङ्गचतुष्टयैक्यसंपादनपूर्वकं न्यासात् निक्षेपात्, शृङ्गचतुष्टययोजनादित्यर्थः । उभयमपि ललाटं चन्द्रशकलं चेति द्वे अपि, मिथः, अन्योन्यं, सम्भूय मिलित्वा, कस्तूरीपङ्केन सन्धानितं सदित्यर्थः । सुधैवालेपः लेपनद्रव्यं प्रकाशीकरणार्थकं सुधारूपं द्वयं, तस्य स्यूतिः, सेचनं यस्य सः, अमृतरसलिप्तः सन्नित्यर्थः । 'सेचने सन्ततौ स्यूतिः' इति रत्नमाला । राकाहिमकरः पूर्णिमाचन्द्रः सन् परिणमति । पूर्णचन्द्ररूपरूपान्तरं प्राप्नोतीत्यर्थः । न हि भवल्ललाटकिरीटावस्थितचन्द्रशकलद्वयो राकाचन्द्रोऽस्तीत्यभिप्रायः । असम्बन्धे सम्बन्धरूपातिशयोक्त्युत्प्रेक्षयोः सङ्करः ॥ ४६ ॥

அருணாமோதின் -

முத்தின் ஒளி தள தள என அசைவது போன்று அழகின் ஒளியின் தள தளப்பை லாவண்யம் என்பர். லவணம் - ஒளி. அதன் தள தளப்பு லாவண்யம். உன் நெற்றி தளதளக்கிற ஒளி கொண்டது. தூய்மை மிக்கது. அது சந்திரனின் பாதியாகத் தெரிகிறது. இது சந்திரனின் ஒருபாதி என்றால் மற்றொருபாதி மகுடத்தில் உள்ளது. கீழ் நுனி இரண்டையும் மேல் நுனி இரண்டையும் நிலைமாற்றி இணைத்துப் பூசிட வேண்டும். (பாதி சந்திரனின் இரும்புருங்கிலும் முழு இடத்தைக் காட்டுவது போல் ஒரு விட்டக்கோடு தெரியும். உற்று நோக்க முழு சந்திர வடிவத்தை அது கோடிட்டுக்காட்டும்.) முதலில் அம்முனைகளைக் கஸ்தூரிப் பூச்சால் ஒட்டிப் பின் அமுதப்பூச்சால் ஒட்ட நடுவில் கருமை கோடிட்ட பூர்ண சந்திரன் தெரியும். உன் நெற்றிச் சந்திரனையும் கிரீட சந்திரனையும் தவிர்த்து வேறு சந்திரனே கிடையாது. (46)

आनन्दगिरिया

सप्तमीं नित्यामाह- ललाटमिति । हे मातस्तव ललाटं लावण्यद्युतिविमलं सौन्दर्यकान्ति-विमलं आ समन्ताद्भाति शोभते । तत्प्रायेण मुकुटशशिखण्डस्य मुकुटस्थचन्द्रार्धस्य द्वितीयम-वशिष्टं यदर्थं तदिदमिति मन्ये । तत्र हेतुमाह- विपर्यासिन्यासादुभयमपि तत्सुधालेपस्फूर्तिः परिणमति राकाहिमकरः । ऊर्ध्वमुखस्य मुकुटचन्द्रार्धस्य, अधोमुखस्य च ललाटरूपचन्द्रार्धस्य विपर्यासिन्यासात् वैपरीत्येन सन्निवेशात्, उभयं कृतसन्धानं मुखविन्यासं विना समीकृत्य परस्परसंमुखतया सन्धानं चेद्भवति, तदा सुधालेप स्फूर्तिः राकाहिमकरःपरिणमति, शरत्कालीनपूर्णिमासंबन्धि चन्द्रमण्डलं सम्पूर्णं भवति । तदा ज्ञायते तस्यैवार्धद्वयमपि । तथा च सम्पूर्ण-चन्द्रमण्डलं खण्डयित्वा तव ललाटं निर्मितमिति भावः । किंलक्षणा सुधालेपस्फूर्तिः सुधालेपस्य स्फूर्तिः । एतावता खण्डद्वयसन्धाने निर्यासस्थानीयं चिक्कणद्रव्यमुपन्यस्तम् । अपिना विरोधाभासः । कृतसन्धानं चाखण्डत्वेन परिणमति । ललाटं लावण्येत्यादिश्लोकस्य रहस्यार्थः - ललाटमिति । ललाटं लज्जा । द्युति दूत्यै । विमलं

शिव । मन्ये नमः । ह्रीं शिवदूत्यै नमः ॥ ४६ ॥

ஆனந்தகிரீயா

ஏழாவது நித்யையான சிவதூதியே நெற்றி. தேவி! அழகொளியும் தூய்மையும் கொண்ட உன் நெற்றி, மகுடத்திலுள்ள சந்திரனின் பாதிக்கு மறுபாதி என நினைக்கிறேன். தடம் மாற்றி வைத்ததால் தனித்தனியாகத் தெரிகிறது. மறுபடி நேராக வைத்து அமுதம் பூச பூர்ணசந்திரனாக முகம் தெரியும். பெளர்ணமி சந்திரனின் பாதி உன் நெற்றி. இருபாதிகளையும் இணைத்து ஒட்டப் பிசின் போன்ற தரமுள்ளது அமுதம். ஒட்டினால் அகண்ட சந்திரன் புலப்படுவான். ஹ்ரீம் சிவதூத்யை நம: என்ற ரஹஸ்ய மந்திர நிலை இது. (46)

तात्पर्यदीपिनी

ललाटमिति । हे मातः ललाटमाभाति यत् तदहं मुकुटशशिखण्डस्य द्वितीयं शकलं मन्ये । मुकुटे शशिखण्डं चन्द्रशकलं, तस्य द्वितीयशकलं तेन च ललाटं शङ्के । कथंभूतं ललाटं, लावण्यद्युतिविमलं लावण्यस्य द्युतिः कान्तिः तथा विमलं निर्मलम् । अत्रोत्प्रेक्षते, उभयमपि शकलं विपर्यासन्यासान्मिथः सम्भूय राकाहिमकरः परिणमति किम्? प्रतिफलति किम्? विपरीताचरणेन कोणाभ्यां कोणसंयोगादित्यर्थः, किंविधः, राकाहिमकरः सुधालेपस्फूर्तिः, सुधाया लेपः तद्वत् उज्ज्वला स्फूर्तिर्यस्य स तथा ॥ ४६ ॥

தாத்பர்யதீபினி -

விளக்கம் முன்னுரைகளில் உள்ளதே. (46)

पदार्थचन्द्रिका

अथ ललाटं स्तौति ललाटमिति । हे जननि, तव यद्विमलं निर्मलं ललाटमाभाति तन्मुकुटे शशिखण्डं मुकुटशशिखण्डं तस्य, द्वितीयं शकलं शकलस्वरूपं मन्ये तर्कयामि । ललाटं विशिनष्टि, लवणा त्विद् विद्यते यस्य तल्लवणं, अर्श आदिभ्योऽच् । लवणस्य भावो लावण्यं ललाटे शोभा सा द्युतिर्दीप्तिः यस्मिंस्तत् । शशिखण्डद्वयमुत्प्रेक्ष्यते, विपर्यासन्यासो वैपरीत्यघटना तस्माद्धेतोरुभयमपि सम्भूय परस्परं सम्प्राप्य राकाहिमकरः पौर्णमासीचन्द्रः परिणमति मृद्वटवत् । उभयत्र सामानाधिकरण्यम् । खण्डद्वयमेलनेन चन्द्ररूपपरिणामे योगदर्शनं स्यात्, तन्निवारणार्थं हिमकरं विशिनष्टि, मिलितः एकरूपां प्राप्त इत्यर्थः । तत्र हेतुमाह— सुधालेपेन स्यूतिः सेचनं यस्मिन् सः । उभयमपि सम्भूय च मिथ इति पाठे स्पष्ट एवार्थः । सुधालेपस्फूर्तिरिति पाठे सुधालेपेन स्फूर्तिरिक्तत्वज्ञानं यस्मिन् राकाहिमकरे इति

व्याख्येयम् । भूः प्राप्त्यर्थोऽत्र । लवणं नदीत्विषोः स्त्रियामिति मेदिनीकरः ॥ ४६ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா -

விளக்கம் முன்னுரைகளில் உள்ளதே. மறுபடி இருபாதியாகக் காணதிருக்க, ஒட்டு போட்டது தெரியாதிருக்க அமுதப்பூச்சு. (46)

डिण्डिमभाष्यम्

लावण्यद्युतिविमलं सौन्दर्यकान्तिनिर्मलं, तव भवत्या यल्ललाटं भालदेशः आभाति, समन्तादीप्तिं प्राप्नोति, तत्ते ललाटं तव मुकुटशशिखण्डस्य किरीटेन्दुभित्तस्य द्वितीयं शकलं अर्धं मन्ये । तत्र हेतुमाह—विपर्यासन्यासात् ऊर्ध्वमुखस्य चन्द्रशकलस्य अधोमुखस्य तव ललाटस्य च विपर्यासन्यासात् वैपरीत्येन निवेशात् उभयमपि तद्वयमपि सम्भूय सङ्घट्टनमिलितं यदा भवति, तदा सुधालेपस्फूर्तिः खण्डयोरेकीभावो यत्र स तथोक्तः, राकाहिमकरः पूर्णिमाचन्द्रः परिणमति संपद्यते । मन्येपदमुत्प्रेक्षाद्योतकमध्याहारार्थम् ॥ ४६ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம் - விளக்கம் முன்னுரைகளில் உள்ளதே. (46)

गोपालसुन्दरी

ललाटमिति – तव ललाटं लावण्येन सौन्दर्येण द्युत्या कान्त्या च विमलं यदाभाति तत् मुकुटशशिखण्डस्य द्वितीयं शकलं खण्डं मन्ये । तत्र हेतुमाह— विपर्यासन्यासात् उभयमपि सम्पद्य मिलितं यदाभवति तदा सुधालेपेनामृतलेपेन स्यूतिः खण्डयोरेकीभावो यत्र स राकाहि-मकरः पूर्णिमाचन्द्रः परिणमति सम्पद्यत इत्यर्थः । विष्णुपक्षेऽप्येवम् । मुकुटशशिखण्डोऽत्रा-लङ्करणरूपः ॥ ४६ ॥

கோபாலசுந்தரீ

விளக்கம் முன்போல். விஷ்ணு பக்ஷத்திலும் அதே. கிரீடத்திலுள்ள சந்திரன் அலங்காரம். (கீழுள்ள சந்திரன் நெற்றி என்ற அவயவம்.) (46)

आनन्दलहरी

ललाटमिति । लावण्येन स्निग्धतया द्युतिः शोभा यस्य तादृशं विमलं निर्मलं तव ललाटं यदाभाति शोभते, तन्मुकुटसम्बन्धि शशिखण्डस्यार्धचन्द्रस्य द्वितीयं शकलं मन्ये तर्कयामि । तदेवोपपादयति - उभयं ललाटं मुकुटशशिखण्डं च विपर्यासेन मिथो विमुखयोः सांमुख्यरूपेण न्यासादर्पणात् संभूय सन्धाय मिलितं राकाहिमकरः पूर्णिमाचन्द्रः परिणमति उत्पद्यते । अपिः सम्भावनायाम् । कीदृशः सुधाया अमृतस्य चूर्णस्य वा लेपेन स्यूतिः

सीवनं एकीभावो यस्य तथा खण्डद्वयमभिमुखं योजयित्वा सुधालेपश्चोत्क्रियते तदा पूर्णचन्द्रो भवतीति संभाव्यत इति भावः ॥ ४६ ॥

ஆனந்தலஹரீ

விளக்கம் முன் உள்ளதே. (46)

भुवौ भुग्रे किञ्चिद् भुवनभयभङ्गव्यसनिनि
त्वदीये नेत्राभ्यां मधुकररुचिभ्यां धृतगुणम्^१ ।
धनुर्मन्ये^२ सव्येतरकरगृहीतं^३ रतिपतेः
प्रकोष्ठे मुष्टौ च स्थगयति निगूढान्तरमुमे^४ ॥ ४७ ॥

புருவெள புக்நே கிஞ்சித்புவநபயபங்கவ்யஸநிநி

த்வதீயே நேத்ராப்யாம் மதுகரருசிப்யாம் த்ருதகுணம்¹ ।

தனுர்மந்யே² ஸவ்யேதரகர க்ருஹீதம்³ ரதிபதே:

ப்ரகோஷ்டே முஷ்டௌ ச ஸ்தகயதி நிகூடாந்தரமுமே⁴ ॥ 47

1. धृतगुणे த்ருதகுணே, 2. Sसव्येतर Sஸவ்யேதர, 3. रतिपति: ரதிபதி:, 4. मिमे மிமே.

பதவுரை :- புவநபயபங்கவ்யஸநிநி! = உலகத்தின் பயநீக்கத்தைப் பொழுது போக்காகக் கொண்டவளே!, கிஞ்சித்புக்நே! = சிறிது கீழ் நோக்கிவளைந்த, த்வதீயே - உனது, ப்புருவெள = புருவங்கள், மதுகரருசிப்யாம் = வண்டு போன்ற; நேத்ராப்யாம் = கண்களால், த்ருதகுணம் = கயிற்றூல் போன்று இழுத்துக்கட்டப்பட்டதும்; ஸவ்யேதரகரக்ருஹீதம் = இடது கையால் தூக்கி எடுக்கப்பட்டதும்; ப்ரகோஷ்டே முஷ்டௌ ச = மணிக்கட்டும் முட்டியும்; ஸ்தகயதிஸதி - மறைக்கும்போது, நிகூடாந்தரம் = நடுப்பகுதி மறைக்கப்பட்டதான; ரதிபதே: தநு: மந்யே = மன்மதனின் வில்லென நினைக்கிறேன்

ஸுப்ப்ரு: . முதலிய நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

भुवौ भ्रूवल्ली, भुग्रे अवाकृञ्जतया वलयिते, किञ्चित् नात्यन्तं भुवनभयभङ्गव्यसनिनि !
भुवनानां जगतां भयस्य उपद्रवस्य भङ्गे नाशकरणे व्यसनं तदेकप्रवणता अस्या अस्तीति
भुवनभयभङ्गव्यसनिनी तस्यास्सम्बुद्धिः । त्वदीये भवत्सम्बन्धिन्यौ, नेत्राभ्यां अक्षिभ्यां,
मधुकररुचिभ्यां मधुकराणां भ्रमराणामिव रुचिः शोभा ययोस्ताभ्यां मधुकराकारकारिताभ्या-

मित्यर्थः । धृतगुणं धृतः सम्पादितः गुणः ज्यावल्ली यस्य तत्, धनुः चापं, मन्ये शङ्के । सव्येतरकरगृहीतं सव्यो दक्षिणः तदितरो वामः स चासौ करश्च तेन गृहीतं, सव्येतरशब्देन एकेनैव हस्तेन सर्वदा धृतं, न तु बाणप्रयोगार्थमिति सूच्यते । रतिपतेः मन्मथस्य, प्रकोष्ठे मणिबन्धे, मुष्टौ अङ्गुलीनां ग्रन्थौ, अयं मुष्टिशब्दः अनुशासनवशात् स्त्रीलिङ्गोऽपि प्रयोग-बाहुल्यात् पुल्लिङ्गतामापन्नः, गण्डूषशब्दवत् । यथा 'उदरं परिमाति मुष्टिना' इति नैषधे प्रयोगः । स्थगयति स्थगनं छादनं कुर्वति सति, निगूढान्तरं निगूढे अन्तरे मौर्वीदण्डयोर्यस्य तत्, उमे ! हे पार्वति ।

अत्रेत्थं पदयोजना—हे उमे ! भुवनभयभङ्गव्यसनिनि ! त्वदीये किञ्चिद्भुग्रे भुवौ मधुकररुचिभ्यां नेत्राभ्यां धृतगुणं रतिपतेः सव्येतरकरगृहीतं प्रकोष्ठे मुष्टौ च स्थगयति सति निगूढान्तरं धनुर्मन्ये । अत्र भुवौ धनुरिति रूपकं; भ्रुवोः धनूरूपेण निरूपणात् । अत एव द्विवचनैकवचनयोः सामानाधिकरण्यं भ्रुवौ धनुरिति । अयं भावः — विशेषणं चतुर्विधं, व्यावर्तकविशेषणं, उपरञ्जकविशेषणं, उपलक्षणविशेषणं, उपाधानविशेषणं चेति । तत्र व्यावर्तकविशेषणं नीलोत्पलमित्यादौ, तत्र नैल्यस्य श्वेतादिव्यावर्तकत्वात् । उपरञ्जकविशेषणं द्विविधं— उपरञ्जनस्य आरोपविषयगोचरत्वेन, आरोप्यमाणगोचरत्वेन चेति । तत्र आरोप-विषय-गोचरत्वं 'मुखं चन्द्रः' इत्यादौ । तत्र चन्द्रत्वेन मुखस्य उपरञ्जनम् । अत एव लिङ्गभेदेऽपि विशेषणविशेष्यभावः सिद्धः । 'स तदुच्चकुचौ भवन्' इति नैषधे । तत्र सः इति कलश एकः, द्वौ कुचौ, उभयोर्विशेषणविशेष्यभावः । आरोप्यमाणविशेषणं तु — 'तिरस्करिण्यो जलदा भवन्ति' । अत्र आरोप्यमाणतिरस्करिणीत्वं आरोपविषयात्मतया स्थितम् । एतच्च पूर्वमेव निरूपितम् । उपलक्षणविशेषणं — काकवद्देवदत्तगृहम् । पृथक् स्थिते(तिः) हि धर्मिणि उपलक्षणमिति उपलक्षणविदः । काकत्वादिजात्याविष्टस्यैव उपलक्षणत्वात् विशेषणतो भेदः । उपाधानविशेषणम् — 'रक्तं स्फटिकम्' इति । धर्मात्मना उपाधायकत्वात् उपलक्षणतो भेदः । व्यावर्तकत्वात् नीलोत्पलादेर्व्यावृत्तिः । अत्रेदं तत्त्वम्— उपरञ्जकविशेषणस्थले — 'मुखं चन्द्रः' 'कलशः स्तनौ' 'भ्रुवौ धनुः' इत्यादिस्थले — चन्द्रकलशाद्युपरञ्जकविशेषणानि आश्रितलिङ्गसङ्ख्यान्येव मुखादिकं स्तनादिकं च विशिषन्तीति, न स्तनादेः मुखादेर्वा लिङ्गं सङ्ख्यां वा भजन्ते । नियतलिङ्गतया विशेष्य-निघ्नत्वाभावात् इतरेभ्यो विशेषणेभ्यो व्यावृत्तिः । मन्येशब्दप्रयोगात् सम्भावनोत्थानात् उत्प्रेक्षालङ्कारोऽपि । अनयोः अनुसृष्टिः, अपृथक्स्थितयोः अलङ्कारयोः अङ्गाङ्गिभावात् । अपृथक्स्थितयोः अलङ्कारयोरङ्गाङ्गिभावोऽनुसर्जनं, पृथक्स्थितयोस्तु सङ्करः इत्यालङ्कारिक-रहस्यम् । अतिशयोक्तिरपि, भ्रूमध्यनासिकामध्ययोः मुष्टिप्रकोष्ठस्थगितत्वेनाध्यवसानात् ।

மகேசனின் லக்ஷ்மீநீ. அதனால் உமா. உன் புருவம் சிறிது அதிகம் வளையும். அந்த நெரிப்பு உலகத்தைப் பயமுறுத்துபவர்களிடம் கோபமுற்றதன் அடையாளம். வண்டு போன்ற இரு கண்களே வில்லாகிய புருவத்தின் நாண். எதிரியை வெல்ல, நாணேற்ற, இடது கைத்தலம் வில்லைப் பற்றியது. அம்பைப் பூட்டிச் செலுத்த நாணின் நடுவில் வலக்கை முஷ்டி. இரண்டின் மறைப்பால் புருவ வில் இரண்டாக, நாண் நடுவே காணப்படாததாக ஆயிற்று. உலகை வெல்ல வில்லை ஏந்தவும் நாணில் அம்பைப் பூட்டவும் இரு கைகளும் முனைந்த நிலையாகத் தேவியின் புருவ நெரிப்பை விளக்குகிறார். (47)

ஆனந்தகிரியா

புவாவिति । हे भुवनभयङ्गव्यसनिनि, त्वदीये भुवौ कन्दर्पस्य धनुर्मन्ये । भुवनस्य यद्भयं, तस्य भङ्गः, तत्र व्यसनं यस्याः सा तथा, तस्याः संबोधनम् । इदं किञ्चिदभुग्रे इति विशेषणं सार्थयितुम् । भूभङ्गस्तु किञ्चित्कार्यमुद्दिश्य कर्तव्यः । तथा च भुवनभयभङ्गाय भुवौ भुग्राविति । नेत्राभ्यां धृतगुणे, नेत्राभ्यां सम्पादितो गुणः प्रत्यञ्चा ययोस्ते । किंलक्षणे भुवौ किञ्चिद्वक्रे । एतावता भुवौ धनुः, नेत्रे मौर्वी । कामकोदण्डमौर्वी तु मधुकरमयीव वर्तत इत्यत आह – मधुकररचिभ्यां भ्रमरसदृशाभ्याम् । तर्हि धनुषः प्रत्यञ्चायाश्च मध्यभागः कथं न दृश्यत इत्यत आह - सव्येतरकरगृहीतं सत् रतिपतिप्रकोष्ठे मुष्टौ च स्थगयति । सव्यो दक्षिणस्तदितरो वामः करः । धनुर्हि वामकरेणैव ध्रियते । तेन धृतं, मुष्टौ धनुर्मध्यभागं स्थगयति, प्रकोष्ठे ज्यायाः मध्यभागं स्थगयति । अत एव तयोर्मध्यभागो बहिर्न दृश्यते । धनुषि वामहस्तेन गृह्यमाणे मध्यभागो मुष्ट्या स्थगितो भवति । प्रत्यञ्चायास्तु प्रकोष्ठेन स्थगितो भवत्येव । अत एव निगूढान्तरं निगूढमन्तरं मध्यभागो यस्य तत् ।

अत्रापहुतिरलङ्कारः प्रकृतयोर्भुवोर्निषेधेनान्यस्य कामधनुषः समर्थनात् । अन्यो हेतुर-लङ्कारः इत्याह- तन्न, हेतुरलङ्कारस्तु तथा भूषको न भवतीति शास्त्रे नादृतः । तथा च संमतं, 'हेतुमता सह हेतोरभिधानं अभेदतो हेतुरिति । आयुर्धृतमित्यादिरूपः स कदा-चिद्भूषणतां नार्हति, अवैचित्र्यादतो न लक्षितः । ननु तर्हि 'अविरलकमलविकाशः सकलालिमदश्च कोकिलानन्दः । रम्योऽयमेति संप्रति लोकोत्कण्ठाकरः कालः' इत्यादौ कलितार्थ इति चेन्न, अत्र कोमलानुप्रासमहिम्ना काव्यलिङ्गमेवालङ्कारो न तु हेतुरिति काव्यलिङ्गस्यैव प्रतिपादनात् । तल्लक्षणात्तत् काव्यलिङ्गं यत्र हेतोर्वाक्यार्थता पदार्थता वा । प्रथमोदाहरणं 'वपुःप्रादुर्भावादनुमितमिदं जन्मनि पुरा पुरो न प्रायः कचिदपि भवन्तं प्रणतवान् । नमन्मुक्तः संप्रत्यतनुररहमग्रेऽप्यनतिमान् महेश क्षन्तव्यं तदिदमपराध-द्वयमपी'त्यादीनि । भुवौ भुग्रे किञ्चिदिति पद्यस्य ररहस्यार्थः । भुवौ लज्जा, भुग्रे हूं च किञ्चिद्भुवन खें, भय छं, भङ्ग क्षं, व्यसनिनि सीं, त्वदीयं क्षें, नेत्राभ्यां लज्जा, धनुः शस्त्रं,

ह्रीं हूं च खें छें सीं क्षें ह्रीं फट् । 'त्वरिता । (मन्त्रमहोदधौ – तारः परा वर्म खे च छे क्षः स्त्री वामकर्णयुक् । गगनं शशिसंयुक्तं मेरुर्भगयुतोऽद्रिजा । फडन्तो द्वादशार्णोऽयं त्वरिताया मनुर्मतः । ओं ह्रीं हूं खे च छे क्षः स्त्रीं हूं क्षें ह्रीं फट् । त्वरिता ॥ ४७ ॥

ஆனந்தகிரீயா

உலகின் பயத்தைப் போக்குவதையே வினையாட்டாக - பொழுது போக்காகக் கொண்டவளே! அதற்காகவே உன் புருவங்கள் சிறிது வளைந்து நெரித்தன. (விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே.) இது புருவ நெரிப்பல்ல. வில்லில் நானேற்றி உலகிற்குப் பயம் தருபவர்களை அழிக்கப் போருக்கு ஆயத்தநிலையில் வில்லின் பாணத்தொடுப்புச் செயல். இது த்வரிதாமந்திரத்தை ரஹஸ்யமாகக் கூறுகிறது. ஹ்ரீம் ஹ்ரீம் சகேம் சேம், ஸ்த்ரீம் கேஷம் ஹ்ரீம் ²பட் (அல்லது ஹ்ரீம் ஹ்ரீம் ²கேச ²சேக்சு: ஸ்த்ரீம் ஹ்ரீம் கேஷம் ஹ்ரீம் பட் என.)

तात्पर्यदीपिनी

हे उमे उः महादेवस्तस्य मा लक्ष्मीः तत्सम्बुद्धिः भुवनभयभङ्गव्यसनिनि, भुवनस्य त्रिभुवनस्य यद्भयं तस्य भङ्गो नाशः, तत्र व्यसनं यस्याः तत्सम्बुद्धिः, अहं त्वदीये भुवौ रतिपतेः कामदेवस्य धनुरिति मन्ये । कथं भूतं धनुः, प्रकोष्ठे मणिबन्धे मुष्टौ च निगूढान्तरं, निगूढं गुप्तं अन्तरं मध्यं यस्य तत्, पुनः सव्येतरकरगृहीतं सव्यो वाम इतरो दक्षिणः, तौ च तौ करौ च ताभ्यां गृहीतं, कीदृशो भुवौ, किञ्चिद्दुग्रे ईषत् कुटिले । पुनः, नेत्राभ्यां धृतो गुणो ययोस्ते तथोक्ते । किंविधाभ्यां नेत्राभ्यां, मधुकरस्य रुचिरिव रुचिर्ययोस्ताभ्यां, भ्रमर सदृशाभ्यामित्यर्थः ॥ ४७ ॥

தாத்பர்யதீபினீ

'உ' என்ற சிவன்.மா - லக்ஷ்மியானவளே! (மற்ற விளக்கம் முன்னுரைகளில் உள்ளதே.) (47)

पदार्थचन्द्रिका

अत्र क्रमप्राप्ते भुवौ वर्णयति – भुवाविति । हे भुवनभयभङ्गव्यसनिनि भुवने सर्वनिमित्तं भयं तस्य भङ्गे व्यसनमभ्यासः, तद्विद्यते यस्याः तत्सम्बोधनं तथा । अत्र बहुव्रीहिपूर्वक इन्प्रत्ययो नित्यर्यागाभिप्रायेण । किञ्चिद्दुग्रे कुटिले त्वदीये भुवौ इदं जगत्प्रसिद्धमिति रतिपतेर्धनुर्मन्ये तर्कयामि । मधुकररुचिभ्यां भ्रमरकान्तिभ्यां नेत्राभ्यां धृतगुणे धृतज्ये । भुवोर्धनरूपतां साधयितुं धनुर्विशिनष्टि, रतिपतेः कन्दर्पस्य सव्यात् दक्षिणादितरो यः करस्तेन गृहीतं, यद्वा अकारप्रश्लेषेण असव्येतरौ वामः । प्रकोष्ठे मणिबन्धे मुष्टौ च स्थगयति

சதி, நி஑ூ஑ான்தரம் சவ்ருதம஑்யம், மன்ய இதி லி஑்ந்நத்புரதிரூபகௌ நிபாதஸ்தர்க்யாமித்யர்த: |
 'அந்நரமவகாசௌவ஑ிபரி஑ானம் ஢ேததாதர்த்யே | சி஑்ராத்மகம் விநா ஢஑ிரவசரம஑்யாத்மச஑்ரஸௌ'
 இதி ஢ேதிநிநகர: || ௪௭ ||

பதார்த்தசந்திரிகா

உலகத்தின் பயத்தைப் ஑ோக்கப் பயின்றவளே! (மற்ற விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே.)

டி஑்டிம஢ாப்யம்

஢ுவாவிதி | கிச்சி஑்ரு஑்ரே இஷதராலாகாரே த்வதீயே த்வத்சம்஑்நி஑்ந்யௌ, ம஑ுகரரூசி஢்யா
 ஢்ரமரமாலாச஑்ரஸா஢்யா நேத்ரா஢்யா ஑ூதகுணே சம்பாதிதமௌவீகி தே ஢ுவௌ கர்ம஢ூதே தே ஑்நு: கந்஑்ர்பகார்கு
 மந்யே | யதி ஑்நு: ததௌத்ரேக்யதே, ம஑்யே ஢ுவௌலௌசனயௌசுந்நரா விச்சே஑்: குத இதி சேத் தத்ரௌச்யதே |
 கந்஑்ர்பச்ய ஑்நுராகர்ஷணவௌயா முஷ்டிநா ஑்நு: பூஷ்மாச்சா஑்ரதே, ப்ரகௌஷேந துகுண: | அத ஁வ ம஑்யேஸ்ந்நரம்
 ஑்ரக்யதே | ததேவ ப்ரதிபா஑்யதி | சவ்யேதரகர஑ூ஑ீதம் சவ்யம் ஑்ரகிணம், ததிதரம் சவ்யேதரம் வாமகர:
 தேந ஑ூ஑ீதம் ஁வம் ப்ரகௌஷே முஷ்டௌ ச ச்ரத஑யதி சதி நி஑ூ஑ான்தரமாச்சாதிதம஑்யம் ஑்நு: தந்மந்யே இதி
 ப்ரகூதே யௌகநியம் | ஢ுவந஢ய஢஑்ரவ்யசநிநித்யநேந ஑்ர஑்நேந ஢ுவநச்ய ஑்ரகத: ஢ய஢ூதானாம் ம஑ுகௌத஢
 ம஑ிஷாதிநாம் ஢஑்ரே நிராகரணே வ்யசநிதயா தாத்பர்யேண ஑ுர்஑ாதிவௌபரி஑்ர஑் க்ருத்வா லௌகௌபகாரிணி
 ஢஑வதீதி ஑்வந்யதே | ஑்ரமே இத்யநேந ஑்ர஑்நேந ம஑ா஑ேவச்ய ம஑ாலக்ஷ்மீரூபிணி ஢ார்யா இதி ச ப்ரமா஑ு஑்ரி
 சவ்நித்சுவாதந்யரூபிணி சேதி ஑்ர஢யம் ப்ரகாசதே || ௪௭ ||

டிண்஑டிமபாஷ்யம் -

உலகிற்குப் பயமளித்த மது, கை஑பன், மற்றும் ம஑்ரிஷன் முதலானவரால்
 உண்஑ான துயரே அகற்ற முண்஑ந்தவளே! துர்கை முதலிய மூர்த்திகளால் உலகிற்கு
 உதவியவளே! சிவனது நுண்ணறிவு, ஑ூராய்வறிவு, சித் சக்தி, சௌயலாற்றல் முதலிய சக்தி
 வடிவினளே! (உமே) மற்றவை முன் விளக்கமே. (47)

஑ௌபாலசுந்஑்ரி

஢ுவாவிதி - னே ஢ுவந஢ய஑்ரவ்யசநிநி ஑்ர஑்ர஑்ய஢஑்ரநசீலே | இமே த்வதீய஢ுவௌ ஑்நு:
 சவ்யேதரகர஑ூ஑ீதம் வாம஑்ரஸ்த஑ூதம் நி஑ூ஑ான்தரம் அாச்சாதிதம஑்யம் ரதிபதி: காம: ப்ரகௌஷே முஷ்டௌ ச
 ச்ரத஑யத்யாச்சா஑்யதி இதி மந்யே | கி஑்ரஸௌ? கிச்சி஑்ரு஑்ரே இஷ஑்ரகே ம஑ுகரரூசி஢்யா ஢்ரமரதௌயா஢்யா
 நேத்ரா஢்யா ஑ூதௌ குணௌ மௌவீ யத்ர தே | விஷ்ணுபக்ஷே-஢ுவந஢ய஢஑்ரவ்யசநிநி க்ஷேபகே
 ஢ுவந஢யாப஑ே இதி ப்ரகௌஷவிசௌஷணம் வா | பூர்வவி஑்ரிஷ்ணௌரேவ சம்஑்ர஑்நம் வா | ஑்ரஷம் சமாமம் ||
 ௪௭ ||

கோபாலஸுந்தரீ

விளக்கம் முன்போல். விஷ்ணு பக்ஷத்தில் - இந்த விளக்கமே. உலகின் பயத்தைப் போக்குவதில் முனைந்த விஷ்ணுவின் இடது - வலது கைமுஷ்டிகள்.

ஆனந்தலஹரி

भ्रुवाविति । हे भुवनभयभङ्गव्यसनिनि, भुवनानां भयस्य भङ्गो भञ्जनं दूरीकरणमेव व्यसनं व्यापारो यस्यास्तादृशी इमे त्वदीये भ्रुवौ धनुः, तव भ्रूयुगरूपधनुरित्यर्थः । प्रकोष्ठे मणिबन्धपूर्वभागे मुष्टौ च रतिपतिः कामः स्थगयति आच्छादयति इत्यहं मन्ये उत्प्रेक्षयामि । अत एव निगूढान्तरं अनुपलभ्यमानमध्यं, पुनः कीदृशं धनुः, मधुकरयो रुचिरिव रुचिर्योस्ताभ्यां नेत्राभ्यां धृतो गुणो येन तत्तथा । प्रकृत्याभिरूप इतिवत्तृतीया । सव्येतरेण दक्षिणभिन्नेन करेण गृहीतं धृतं, भ्रुवौ कीदृशो किञ्चिद्दुग्धे वक्रे । अयं भावः – भ्रूयुगं नैतत्, किन्तु कामेन वामहस्तधृतं धनुरिदम् । एतच्च नेत्रयुगं, किन्तु मधुकरमयी मौर्वी । मुष्टिधृतत्वात् धनुर्मध्यं नोपलभ्यते तथा प्रकोष्ठाच्छादितत्वान्मौर्वीमध्यमपीति । इमे इत्यत्र उमे इति पाठे सम्बोधनम् ॥ ४७ ॥

ஆனந்தலஹரி

விளக்கம் முன் தந்ததே. இவை புருவங்களல்ல. காமனின் இடது கையில் ஏந்திய வில். இவை கண்களல்ல. காமனின் வில்லின் நாண். (47)

अहः सूते सव्यं तव नयनं अर्कात्मकतया

त्रियामां वामं ते सृजति रजनीनायकतया¹ ।

तृतीया ते² दृष्टिर्दलितहेमाम्बुजरुचिः

समाधत्ते सन्ध्यां दिवसनिशयोः अन्तरचरीम् ॥ ४८ ॥

அஹ: ஸூதே ஸவ்யம் தவ நயநம் அர்காத்மகதயா

த்ரியாமாம் வாமம் தே ஸ்ருஜதி ரஜநீநாயகதயா¹

த்ருதீயா தே² த்ருஷ்டிர் தரதலித ஹேமாம்புஜருசி:

ஸமாதத்தே ஸந்த்யாம் திவஸநிசயோ: அந்தரசரீம்॥ 48

1. ரஜநீநாயகமயம் ரஜநீநாயகமயம்,

2. दृष्टिस्ते த்ருஷ்டிஸ்தே.

பதவுரை :— தவ ஸவ்யம் நயநம் = உனது வலது கண்; அர்காத்மகதயா = ஸூரியனாக இருப்பதால்; அஹ: ஸூதே = பகலை வெளிப்படுத்துகிறது. தே வாமம் = உனது இடது கண், ரஜநீ நாயகதயா = இரவின் நாயகனான சந்திரனாக இருப்பதால், த்ரியாமாம் = மூன்று யாமங்கள் கொண்ட இரவை; ஸ்ருஜதி = வெளிப்படுத்துகிறது; தரதளித ஹேமாம்புஜருசி: = சிறிது மலர்ந்த தங்கத்தாமரையின் ஒளி கொண்ட; தே த்ருதீயா த்ருஷ்டி: = உன் மூன்றாவது கண்; திவஸ நிசயோ: அந்தரசரீம் = பகலுக்கும், இரவிற்கும் இடையே இடம் பெறுகிற; ஸந்த்யாம் = ஸந்திப் பொழுதை; ஸமாதத்தே - ஈடு செய்கிறது.

த்ரிநயநா, ஸந்த்யா, த்ரிலோசநா, ஸோமஸூர்யாக்னி லோசநா, பத்மநயநா, த்ர்யம்பகா, வக்த்ரலக்ஷ்மீபரீவாஹசலன் மீநாப லோசநா என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவிற்கொள்ளத்தக்கவை.

लक्ष्मीधरा

अहः दिवसं सूते जनयति । सव्यं दक्षिणं, तव नयनं नेत्रं, अर्कात्मकतया सूर्यात्मकतया, त्रियामां रात्रिं, वामं सव्येतरं, ते तव, सृजति सूते, रजनीनायकतया चन्द्रात्मकतया । तृतीया निटिलस्थिता, ते तव, दृष्टिः दरदलितहेमाम्बुजरुचिः दरदलितमीषद्विकसितं हेमाम्बुजं रक्ताम्बुजं तस्येव रुचिर्यस्यास्सा, समाधत्ते सम्यगाधत्ते करोति, दिवसनिशयोः अहोरात्रयोः अन्तरचरिणीं मध्यवर्तिनीं, सन्ध्यां सायंप्रातरात्मकसन्ध्याकालद्वितयस्य अग्रिहोत्रसाध्यत्वादिति भावः । अत्रेत्थं पदयोजना – हे भगवति ! तव सव्यं नयनं अर्कात्मकतया अहस्सूते । ते वामं नयनं रजनीनायकतया (मयं सत्) त्रियामां सृजति । ते तृतीया दृष्टिः दरदलितहेमाम्बुजरुचिः दिवसनिशयोः अन्तरचरिणीं सन्ध्यां समाधत्ते । अत्र सूर्यचन्द्राग्न्यात्मकनयनत्रयेण भगवत्याः अवयवविशेषेण (रूपेण) दिवसनिशासन्ध्यात्मक-कालत्रयोपलक्षितपक्षमासर्तुयुगकल्पादिकालोत्पत्तिकथनात् भगवत्याः कालावच्छेद्यत्वं दूरत एवापास्तमिति ध्वन्यते । इदमुत्तमं काव्यम् । मध्यमकाव्यताप्रतीतिरपि, ‘अर्कात्मकतया’ ‘रजनीनायकमयं’ इति वाच्यमानत्वात् । दरदलितहेमाम्बुजरुचिरित्यनेन अग्निनेत्रत्वं ध्वन्यते । अयमनुप्राणनात्मकः मध्यमोत्तमकाव्यप्रयोजकध्वन्योः संसृष्टिः । संसृज्यमानं व्यङ्ग्यद्वयं प्रधानध्वनिना अङ्गाङ्गिभावेन सङ्कीर्यत इति दिक् ॥ ४८ ॥

லக்ஷ்மீதரா -

தேவி! உன் வலது கண் (ஸவ்யம் என்பது இடதையும் வலதையும் குறிப்பிடும்.) ஸூர்யனாகிப் பகலை வெளிப்படுத்துகிறது. உன் இடது கண் இரவின் நாயகனான சந்திரனாகி இரவை வெளிப்படுத்துகிறது. நெற்றியிலுள்ள மூன்றாவது கண் சிறிது மலர்ந்த தங்கத்தாமரை போன்ற ஒளியுள்ளதாக பகலுக்கும் இரவுக்கும் இடையே உள்ள

अथ विस्तरेण नेत्राणि विवर्णयिषुर्विराड्रूपाया देव्याः सूर्यचन्द्राग्नीनां नेत्रत्वात् ‘त्रिलोचनां’ इत्यादिध्यानप्रयोगाच्चादौ नेत्रत्रयधारणप्रयोजनकथनद्वारा अहरादीनां भगवतीदृष्टिकल्पितत्वमाह – अहरिति । हे देवि सव्यं दक्षिणं, तव भवत्याः, नयनं नेत्रं, अर्कात्मकतया सूर्यरूपत्वेन, अहः दिवसं, सूते उत्पादयति । सूर्यरूपेण दिवसं विधाय सर्वलोकसौख्यविधानपूर्वकं उपासनादिकर्मसु लोकान्प्रवर्तयतीत्यर्थः । तथा रजनीनायकमयं चन्द्ररूपं, वामं सव्येतरं नयनं, त्रियामां रात्रिं, सृजति निर्माति । तन्निर्माय तदुचितकर्मप्रेरणया लोकान्सुखयतीत्यर्थः । तथा दरदलितहेमाम्बुजरुचिः ईषद्विकसितसौवर्णकमलकान्तिः अग्रिरूप इत्यर्थः । तृतीया त्रिसंख्यापूरका ‘त्रेः संप्रसारणं च’ इति तीयप्रत्ययः । ते भवत्या दृष्टिः दिवसनिशयोः अहोरात्रयोः अन्तरे अन्तराले सायंप्रातरात्मना चरतीति तां सन्ध्यां पितृप्रसू, ‘सन्ध्या पितृप्रसूनघोः’ इत्यमरः । समाधत्ते विदधाति । तद्विधाय अग्रिहोत्रादिकर्मसु प्रवर्तयतीत्यर्थः । अत्र भगवत्या आगमप्रसिद्धसूर्यचन्द्राग्निरूपनेत्रत्रितयधारणरूपया

स्वभावोक्त्या दिवसनिशाद्युपलक्षितमासर्त्वादिकालसृष्टिकारणताकथनात् कालानवच्छेद्यत्व-
शिवाभिन्नत्वयोर्वस्तुनोः प्रतीतेरलङ्कारेण वस्तुध्वनिः ॥ ४८ ॥

அருணாமோதின்

தேவி விராட் வடிவினள். மூன்று கண்கள் என்ற விராட் ஸ்வரூபம் ஸுரீய - சந்திர - அக்னிகளைக் கண்களாகக் கொண்டு, பகல், இரவு, ஸந்தியாகாலம் என்ற காலப்பாகுபாட்டை அமைக்கிறாள். ஸுரீயனாகிப் பகலை உண்டாக்கி உலகிற்கு இன்பமளித்து வழிபாடு முதலிய செயல்களில் ஜீவர்களை ஈடுபடுத்துகிறாள். இரவைப் படைத்து அதற்குரிய செயல்களில் ஜீவர்களை ஈடுபடுத்துகிறாள். அக்னியாகி, காலை மாலை என்ற இரு நேரங்களைத் தந்து அக்னி ஹோத்ரம் முதலிய சடங்குகளில் ஈடுபடுத்துகிறாள். அதனால் காலத்தைத் தனக்கு உட்படுத்துவதுடன் காலத்திற்குத் தான் உட்படாமல் சிவனிடமிருந்து தான் வேறுபடாதிருப்பதைக் காட்டுகிறாள். (48)

आनन्दगिरिया

अहः सूत इति । हे मातः, तव सव्यं दक्षिणं नयनं अहः दिवसं सूते जनयति । तत्र हेतुः अर्कात्मकतया । तथा च तव दक्षिणं नयनं सूर्यात्मकं, अत उत्पन्नमहः । वामं नयनं त्रियामां रात्रिं सृजति जनयति । अमुं रजनीनायकमपि सृजतीति । तेन चन्द्रात्मकं वामं नयनम् । क्वचिद्रजनीनायकतयेति पाठः । तृतीया च ललाटस्था तव दृष्टिर्नयनं तयोरन्तरस्थां सन्ध्यां सृजति । तृतीयलोचनस्यापि लोचनयोर्मध्यस्थितत्वात् कारणानु-
रूपं कार्यम् । किंविधा, ईषद्विकसितकनककमलकान्तिः । एतावता अग्न्यात्मिकेति । सोमसूर्याग्रिनयना, अतस्त्वमेव सोमसूर्याग्रिरूपासि । यद्वा सोमसूर्याग्रिरूपलोचनत्रयं दधाना त्वं श्रीमहादेवादभिन्नेति । अहः सूत इति पद्यस्य रहस्यार्थः - अह इति । अहः हः सूते सः, सव्यं कः नयनं अर्कं वह्निः आत्मकतया लः, त्रियामां हसक वामं ई सृजति ल, ते रेफः, रजनी श, नायक ह, दलित ल, अम्बु क, दल रेफ, ते मातृका, या तृतीया तृतीया दृष्टिः डामरी डामर

त्रयं कूटत्रयं अन्तर चरी सानुस्वारकूटत्रयं हस्क् ल्र् डै हस्क् ल्र् डीं हस्क् ल्र्
डौः नित्यानित्या ॥ ४८

ஆனந்தகிரியா

(விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே.) ஸுரீயனையும் சந்திரனையும் அக்னியையும், நீயே படைத்துக் கண்களாகக் கொண்டு பகல் இரவு காலை - மாலை என்ற வேளைகளையும் அமைத்தாய். நீயே மூன்று ஒளி மண்டலங்களும். முக்கண்ணியாகி மஹாதேவனிடமிருந்து வேறுபடாதவளாகூட. இதன் ரஹஸ்ய மந்திர வடிவம் நித்யா

என்ற நித்யா தேவியுடையது - ஹ்ஸ்கல்ர் டைம். ஹ் ஸ் க் ல் ர் டைம், ஹ்ஸ்கல்ர் டைம்: என (48)

तात्पर्यदीपिनी

अहरिति - हे मातः, तव दक्षिणं नयनं अर्कात्मकतया भास्करस्वरूपेण अहो दिवसं सूते । तव वामं नयनं त्रियामां, त्रयो यामा यस्यास्तां, तथोक्तां रात्रिं सृजति प्रसौति । तथा ते तव तृतीया दृष्टिः सन्ध्यां समाधत्ते करोति । कथंभूतं वामं नयनं, रजनीनायकमयं रजन्या नायकश्चन्द्रः तत्स्वरूपं, किंविधा तृतीया दृष्टिः, दरदलितहेमाम्बुजरुचिः, दरमीषदलितं विकसितं यद्वेमाम्बुजं तद्वद्विचर्यस्याः सा तां तथोक्ताम् ॥ ४८ ॥

தாத்பர்யதீபினி

(பொருள் விளக்கம் முன்னுரைகளில் உள்ளதே.) (48)

पदार्थचन्द्रिका

अधुना अहोरात्रप्रवर्तकत्वेन जगदुपकारकतया नेत्रत्रयं वर्णयति - अहरिति । हे भवानि, तव सव्यं दक्षिणं नयनं अहः सूते जनयति । यद्वा अकारप्रश्लेषेणासव्यं दक्षिणं तत्र हेतुः अर्कात्मकतया सूर्यरूपतया । वामं चन्द्ररूपं नयनं त्रियामां रात्रिं सृजति । तत्र हेतुः रजनीनायकतया, चन्द्ररूपत्वेनेत्यर्थः । तृतीया ते दृष्टिः सन्ध्यां समाधत्ते सृजतीत्यर्थः । दरमीषत् दलितं च तद्वेमाम्बुजं च तस्य रुचिर्यस्येति तृतीयाग्रिदृष्टिविशेषणम् । अन्तरे मध्ये चरतीत्यन्तरचरी ताम् । चरेष्ट इति टप्रत्ययः, ततष्टिड्ढाणञिति डीप् । सव्यं दक्षिणवामयोरिति कोशात् ॥ ४८ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா -

(ஸூதே அஸவ்யம் என்றும் பிரிப்பர். பொருள் முன் உரைகளில் உள்ளதே.) (48)

डिण्डिमभाष्यम्

हे परमेश्वरि । दक्षं दक्षिणं तव नयनं अर्कात्मकतया भास्करस्वरूपत्वेन, अहः दिवं सूते जनयति । वामं ते नयनं रजनीनायकमयं चन्द्रमयं, त्रियामां रात्रिं सृजत्युत्पादयति । उचितं तयोरुत्पादनं, सन्ध्या तु केन निर्मितेत्याशङ्क्याह - दरदलितहेमाम्बुजरुचिः ईषद्विकसितकमलशोभा तृतीया ललाटप्रदेशवर्तिनी ते तव दृष्टिः दिवसनिशयोः अहोरात्रयोरन्तरचरीं मध्यसंचारिणीं, 'चरेष्टः' इति टः । 'टिड्ढाणञ्' इत्यादिना डीप् । सन्ध्यां सन्ध्याकालविशेषं समाधत्ते सम्पादयति । सन्ध्यायाः पाटलवर्णायाः स्वभाव-

पाटलात् तव ललाटलोचनादुत्पत्तेः कारणानुविधायि कार्यमुचितमिति भावः ॥ ४८ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம் -

ஸந்தியாகாலத்தின் நிறம் பாதிரிப்பூவின் செந்நிறம். தேவியின் நெற்றிக்கண்ணின் நிறமும் அதுவே. காரணத்தை ஒட்டிக்காரியம் அமைந்துள்ளது. (மற்ற விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே.) (48)

गोपालसुन्दरी

अहः सूते इति – तव दक्षं नयनमर्कात्मकतया सूर्यात्मकत्वाद्धेतोः अहः दिनं सूते सृजति । वामं नयनं रजनीनायकतया चन्द्रत्वाद्धेतोः त्रियामां रात्रिं सृजति । ते तव तृतीया दृष्टिः भालगता दरदलितहेमाम्बुजरुचिः ईषद्विकचकनककमलकान्तिः दिवस-निशयोः दिनरात्र्योरन्तरचरीं मध्यवर्तिनीं सन्ध्यां समाधत्ते जनयतीत्यर्थः । विष्णुपक्षेऽप्येवं, तत्र तृतीयनेत्रवर्णनं नृसिंहमूर्त्यभिप्रायेण ॥ ४८ ॥

கோபாலசுந்தரீ

(விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே.) விஷ்ணு பக்ஷத்தில் நிருஸிம்ஹ மூர்த்திக்கு மூன்று கண்கள் உண்டு. (48)

आनन्दलहरीटीका

अहरिति । तव सव्यं नयनं दक्षिणं नेत्रं, अर्कात्मकतया सूर्यरूपतया अहो दिनं सूते सृजति । ते तव वामं नयनं त्रियामां रात्रिं सृजति, यतो रजनीनायकमयं चन्द्ररूपम् । दरदलितमीषद्विकसितं यद्धेमाम्बुजं स्वर्णपद्मं तस्य रुचिरिव रुचिः शोभा यस्यास्तथाविधा ते तव तृतीया दृष्टिः भालनेत्रं दिवसनिशयोर्मध्यगां सन्ध्यां समाधत्ते जनयति । सव्यं दक्षिणवामयोरित्यमरः ॥ ४८ ॥

ஆனந்தலஹரீ

(விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே.)

—★—

विशाला कल्याणी, स्फुटरुचिः अयोध्या कुवलयैः

कृपाधाराधारा^१ किमपि मधुरा भोगवतिका^२ ।

अवन्ती दृष्टिस्ते बहुनगर विस्तारविजया^३

ध्रुवं तत्तन्नामव्यवहरणयोग्या विजयते ॥ ४९ ॥

விசாலா கல்யாணீ ஸ்புடருசி: அயோத்யா குவலயை:
 க்ருபாதாரா¹ தாரா கிமபி மதுரா போகவதிகா² ।
 அவந்தீ த்ருஷ்டிஸ்தே பஹுநகர விஸ்தாரவிஜயா
 த்ருவம் தத்தந்நாம வ்யவஹரண யோக்யா விஜயதே³ ॥ 49 ॥

1. பாராவாரா பாராவாரா, 2. மோகலதிகா போகலதிகா, 3. விஜயதாது விஜயதாத்.

பதவுரை :— தே த்ருஷ்டி: - உனது பார்வை; விசாலா = விசாலமாக - தடையற்ற பேரிடமாக, (விசாலா நகரமாக); கல்யாணீ = மங்களத்தை விளக்குவதாக, மங்களமானதாக (கல்யாணீ நகரமாக); குவலயை: = குவளை மலர்களால் (பூமியின் சுற்றுப் புறங்களால்); அயோத்யா = போரிட்டு வெல்ல முடியாததாக (அயோத்யா நகரமாக); க்ருபாதாராதாரா = கருணையின் பொழிவிற்கு ஆதாரமாக (தாரா நகரமாக); கிமபி மதுரா = விளக்க இயலாத இனிப்புள்ளதாக (மதுராநகரமாக); போகவதிகா = இனிய அனுபவங்கள் கொண்டதாக, (போகவதீ நகரமாக); அவந்தீ = காப்பாற்றுவதாக, (அவந்தீ என்ற உஜ்ஜயினீ நகரமாக); பஹுநகர விஸ்தாரவிஜயா = பல கோணங்களில் (நகரங்களில்) பரப்பப்பட்டதாக (விஜயாவாக); தத்தந்நாம வ்யவஹரணயோக்யா = அந்தந்தப் பெயர்களால் குறிப்பிடப்பெறத் தகுதியுள்ளதாக; விஜயதே = வெற்றியுடன் துலங்குகிறது; த்ருவம் = இது உண்மை.

விசாலாக்ஷீ, கல்யாணீ, துராதர்ஷா, நிராபாதா, நிருபப்லவா, தயாமூர்த்தி: நிஜஸல்லாபமாதூர்ய விநிர்பர்த்ஸிதகச்சபீ, போகினீ, ரக்ஷாகரீ, விஜயா என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவிற்கொள்ளத்தக்கவை.

लक्ष्मीधरा

विशाला विपुला, कल्याणी मङ्गलात्मिका, स्फुटरुचि: प्रस्फुटरुचि: प्रस्फुटकान्ति:, अयोध्या योद्धुमशक्या, कुवलयै: इन्दीवरै:, कृपाधाराऽऽधारा कृपाधाराणां करुणा-प्रवाहाणां आधारभूता । आधारशब्दस्य कर्मणि घञन्तत्वात् विशेष्यनिघ्नत्वेन रूपकत्वम् । किमपि मधुरा अव्यक्तमधुरा, आभोगवतिका आभोग: अन्त:परिणाह: दैर्घ्यमिति यावत् । किमपि मधुरा अव्यक्तमधुरा, आभोगवतिका आभोग: अन्त:परिणाह: दैर्घ्यमिति यावत् । अवन्ती रक्षका, दृष्टि: ते नयनं, बहुनगरविस्तार विजया बहूनां नगराणां विस्तारेण सामस्त्येन विजया स्फुरन्ती, ध्रुवं निश्चय: । तत्तन्नामव्यवहरणयोग्या तानि तानि च नामानि तत्तन्नामानि विशाला-कल्याणी-अयोध्या-धारा-मधुरा-भोगवती-अवन्ती-विजया-इत्यष्ट नगरनामानि, तै: यद्वचवहरणं व्यवहारा: तत्र योग्या, विजयते सर्वोत्कर्षेण वर्तते । अत्रेत्थं पदयोजना - हे भगवति! ते दृष्टि: विशाला कल्याणी स्फुटरुचि: कुवलयै: अयोध्या कृपाधाराऽऽधारा किमपि मधुरा आभोगवतिका अवन्ती बहुनगरविस्तारविजया तत्तन्नामव्यवहरणयोग्या ध्रुवं विजयते । अत्रेदमनुसन्धेयम्—

विशालाप्रभृतयो विजयान्ताः अष्ट नगर्यः अष्ट दृष्टयश्च। विशाला नाम दृष्टिः अन्तर्विकासरूपा । कल्याणीदृष्टिर्विस्मिता । अयोध्यादृष्टिः स्मेरकनीनिका । धारादृष्टिः अलसा । मधुरादृष्टिः (विलसित) वलिता । भोगवतीदृष्टिः स्निग्धा। अवन्तीदृष्टिः मुग्धा । विजयादृष्टिः प्रान्तकनीनिका आकेकराख्या दृष्टिः। एता अष्ट दृष्टयः सर्वयोषित्समानाः । भगवत्यां तु विशेषः— एताः दृष्टयः यथाक्रमं संक्षोभाकर्षणद्रावणोन्मादवश्योच्चाटन-विद्वेषणमारणक्रियासु संभिन्नाः” एतदुक्तं भवति – भगवती यत्र प्रदेशे स्थित्वा अन्तर्विकासयुक्तया विशालाख्यया दृष्ट्या जनसंक्षोभमकरोत् स देशो विशालानगरी । यत्र प्रदेशे स्थित्वा सा आकेकरया दृष्ट्या विजयाख्यया शत्रुमारणमकरोत् स देशो विजया-नगरी । एवं मध्यवर्तिनीनां षण्णां पुरां नामधेयान्यूह्यानि । यथोक्तं भगवत्पादैः, विशालाद्याः भगवत्याः दृष्टिविशेषाः संक्षोभादि कर्मसाधनभूताः अन्तर्विकासादि-रूपाश्चेति सर्वमनवद्यमिति । एतदेव स्पष्टीकृतं तद्व्याख्याकारैः । तत् तत एव अवधार्यम् ॥ ४९ ॥

லக்ஷ்மீதரா

உன் பார்வை விசாலமானது. மங்களமானது, அப்பட்டமான ஒளி கொண்டது, வெற்றி கொள்ள இயலாதது. கருணைப்பிரவாஹத்தின் ஆதாரம், விளக்க இயலாத - வெளிப்படாத இனிப்புள்ளது, நீண்டது, காப்பாற்றுவது, இத்தகைய பார்வை பலநகரங்களின் பெருமையை வெற்றி கொண்டது. அதனால் அந்நகரங்கள் விசாலா, கல்யாணீ, அயோத்யா, தாரா, மதுரா, போகவதீ, அவந்தீ, விஜயா என்று பெயர் வைத்துக்கொண்டுள்ளன. விசாலா முதலியவை பார்வையின் ஒவ்வொரு சிறப்பை வெளிப்படுத்துபவை. விசாலா - உள்ளத்தில் மலர்வதால் விரிவு, கல்யாணீ - வியப்புக்குரியது, அயோத்யா - கண்ணோரத்தில் புன் சிரிப்பைக் காட்டுவது, தாரா - அயர்வுள்ளபடியால் சோம்பியுள்ளது, மதுரா - உள்வாங்கியது, போகவதீ - நட்பு (நெய்ப்பு) உள்ளது. அவந்தீ - பேதைமை காட்டுவது, விஜயா - கருவிழி ஓரத்தில் பாய்வது. இவை மாதரிடம் காணப்படுபவை. ஸம்க்ஷாபணம் (குழப்பிக்கலக்குவது) ஆகர்ஷணம் (ஈர்ப்பது) த்ராவணம். (இளக்குவது) உன்மாதனம் (பித்துப்பிடிக்கச் செய்வது) உச்சாடனம் (ஏவல்) வித்வேஷணம். (நட்பு முறித்தல்) மாரணம் (கொலை) என்ற அபிசாரச் செயல்புரிபவை. தேவி உள்ளத்தை மலரச் செய்த நகரம் விசாலா. ஓரப் பார்வையால் எதிரியை அழித்த இடம் விஜயா. இவ்வாறு தேவி அந்தந்த நகரில் தன் பேராற்றலைக் காட்டியுள்ளாள். அதனால் ஆங்காங்கு விபரமறிந்தவர்களிடமிருந்து இவற்றை அறியலாம். (49)

सौभाग्यवर्धनी

विशालेति । विशाला विशालगुणयुक्ता, कल्याणी सर्वदा कल्याणानुमोदिनी, स्फुटरुचिः सदा विकचस्वरा, अयोध्या कुललयैः, इन्दीवरैः योद्धुमशक्या । तव दृष्ट्या सह

लोभेनाकारप्रक्षेपे वक्ष्यमाणभोगवतीति पुरनामानिष्पत्तेः । नात्राभोगवतीति व्यवहृत्य भोगवतीति वक्तुं युक्तमिति । अवन्ती भक्तजनरक्षणं कुर्वाणा, ते भवत्याः दृष्टिः, बहूनां नगराणां विशालादीनां पुराणां, नगाः सन्त्यस्मिन्निति व्युत्पत्त्या नगमात्रसद्भावः, न तु वैपुल्यादिगुणयोग इति ध्वनिः । विस्तारं उपलक्षणतया वैपुल्यादिकं विजयत इति विशालादिसप्तपुरवैपुल्यादधिकवैपुल्यसत्वादिति भावः । पञ्चम्यन्तपाठे विस्तारभङ्ग-करणादित्यर्थः । तानि तानि च तत्तानि नामानि च तत्तन्नामानि । तेषां तेषां विशालादिपुराणां नामानीति वा तैर्व्यवहरणस्य योग्या, विशाला, कल्याणी, अयोध्या, धारा, मधुरा, भोगवती, अवन्ती इति पुरनामभिर्व्यवहारार्हा सती विजयते सर्वोत्कर्षेण वर्तते । 'विपराभ्यां जेः' इत्यात्मनेपदम्। वैपुल्यादिगुणयुक्ता भवद्दृष्टिरन्वर्थाभिधानानि सप्तनगराणि जित्वा तत्तन्नामभिर्व्यवहियते । यथाऽतिप्रबलः प्रभुः शत्रून् जित्वा तत्पदमापन्नः तन्नाम्ना व्यवहियते तद्वदिति भावः । भवि भवद्विलोकविशेषप्रसार एव विशालादिनगर्य इति ध्वनिः । ध्रुवमित्युत्प्रेक्षायाम्। परिकरोत्प्रेक्षयोः सङ्करः॥ ४९ ॥

அருணா மோதின்

(விளக்கம் லக்ஷ்மீதராவிலுள்ளதே.) விசாலா - எப்போதும் மலர்ந்து விரிந்த பார்வை. கல்யாணி - அஸுலயை முதலிய கெட்ட குணங்களின்றி தெளிந்துள்ளது. வலிவுமிக்க நற்குணங்கள் கொண்டுள்ளதால் அயோத்யா. போகவதீ - காமேச்வரனுடன் சிங்காரலீலையை அனுபவிப்பவள் மற்றவை லக்ஷ்மீதராவிலுள்ளவையே. வலிவுமிக்க வீரன் அந்தந்த நகரை தன் வீரத்தால் வென்றதும் அந்த நகருக்குத் தன் பெயரை வைப்பதுபோல் தேவியின் பார்வை தன் குணச்சிறப்புகளைக் கொண்ட இடத்திற்கு அந்த குணச்சிறப்பின் விளக்கச் சொல்லையே பெயராக வைத்துள்ளது. (49)

आनन्दगिरिया

विशालेति । हे मातस्तव दृष्टिः तस्मात्कारणात् तत्तन्नगरनामव्यवहरणयोग्या विजयते । तानि तानि यानि नगरनामानि, तेषां यद् व्यवहरणं व्यवहारः तन्नामोच्चारणरूपं तद्योग्या तत्तन्नामोच्चार्या विजयते सर्वोत्कर्षेण वर्तते । तथा च तत्तन्नाम इत्यर्थः । तत्तद्व्यवहारयोग्यत्वं कस्मादित्यत आह बहुनगरविस्तारविजयात् बहूनां विशालादीनां नगराणां यो विस्तारः, तद्विजयात् । यो यो यद्विजयी स तत्तन्नामव्यवहरणीयो भवति । यथा मुरारिः स्मरारिरित्यादि । शब्दच्छलेनैतत् । किंलक्षणा दृष्टिः? विशाला कर्णोपान्तपर्यवसायिनी विशालानगरी च । पुनः किंविधा कल्याणी कल्याणरूपिणी गन्धर्वनगरी च । स्फुटा रुचिः कीर्तिर्यस्याः सा प्रकटकान्तिः कान्तिनगरी वा । पुनः किंविधा, कुवल्यैरयोध्या, कुवल्यैः कमलैर्नीलैः चन्द्रवंशैः कैरवैर्वा योद्धुमशक्या।

स्पर्धामाधाय योद्धुमुपागतानि न शक्नुवन्तीति पराजयं प्राप्नुवन्ति; अयोध्या श्रीरामनगरी । पुनरपारा कृपाधारा कृपायाः परम्परा धारा भोजराजनगरी । किमपि मधुरा अनिर्वचनीया अमृतमयी मधुरा मधुराख्या मधुनगरी । मथुरा मधुरा कृष्णनगरी मधुनिर्मितेत्यभिधानात् । भोगवत्येव भोगवतिका भोगप्रधाना भोगवती नाम नगरी च । अवन्ती परिपालयन्ती भुवनानि विक्रमार्कनगरी चेति । अथवा तासां विशालात्वादयो येऽसाधारणाः सारभूताः धर्माः ते तु अष्टाष्टाख्यागृहीताः इति नाममात्रशेषास्ताः सन्ति ।

अथवा तव दृष्टिर्विशाला विस्तरणैकस्वभावा परितः प्रसर्पणशीला लाघवातिशयेन अचिन्त्यवेगातिशया, यतः प्रालेयाचलचूडावलम्बिनी सती त्रिभुवनजनमनोमन्दिरान्तरान्धकारशमनी, इयं विशाला विशिष्टा शाला गृहाणि यस्याः । विशालया च बुद्ध्या प्रकाशयितुं शक्या । तथेयं कल्याणी कल्याणमयी आनन्दमयी सा तु लक्षण्या । कुवल्याधीश्वरैः विपक्षराजभिः स्फुटरुचिरतयाऽयोध्या । तथेयं कृपाधारा स तु धारैव । इयमनिर्वचनीया मधुरा । सा तु मधुरा मधुनामानं दैत्यं राति रक्षतीति मधुरा । तथेयं भोगस्यानन्दस्य वतिका वर्तिका सा तु सर्पशरीरवतीत्यादि । विशाला कल्याणीति पद्यस्य रहस्यार्थः - विशाला कामात्मिका कल्याणी ऐं स्फुटरुचिः परा । ह्रीं ऐं सौः । कुलसुन्दरी (लुं ऐं ह्रीं सौः लुं) ॥ ४९ ॥

ஆனந்தகிரீயா

தாயே! உன் திருஷ்டி அந்தந்த நகரப் பெயரால் அழைக்கப்படுகிறது. அந்தந்த நகரத்தின் பெருமையை இது வெற்றி கொண்டு தன் பெயராக்கிக் கொண்டுள்ளது. வீரன் தான் வென்ற பொருளுக்குத் தன் பெயரை வைப்பது இயல்பு. முராரி, ஸ்மராரி என்று பெயர் உள்ளதல்லவா? காதுவரை நீள்வதால் உன் பார்வை விசாலா. விசாலா என்ற நகரம் அதனைத் தன் பெயராகக் கொண்டது. மங்களமானதால் கல்யாணி. அதனை கந்தர்வ நகரம் வைத்துக்கொண்டது. தெள்ளத்தெளிந்த ஒளி கொண்டதால் காந்தி - காந்தி என்ற நகரம். தாமரை முதலிய பூக்களால் வெல்ல இயலாததென அயோத்யா - அயோத்யா என்ற ராமனின் நகரம். கிருபைக்கு ஆதாரமானதால் தாரா. போஜ அரசனின் நகரமும் தாரா. விளக்க இயலாத ஏதோ ஒரு இனியது உன் பார்வை என்பதால் மதுரா. மதுரா என்ற மது அரசனின் நகரம். கிருஷ்ணனின் மதுரா மது அரசனால் நிர்மாணிக்கப்பட்டது. சிற்றின்பம் தருவது போகவதீ. விக்மார்கனின் நகரமான அவந்தீ (உஜ்ஜயினி)யும். நகரங்களின் தனிச்சிறப்பு உன் பார்வையின் தனிச்சிறப்புகளில் ஒன்றைப் பெற்றதால் ஏற்பட்டது. அவற்றில் அப்பெருமை பெயரளவில் உள்ளதெனவும் கூறலாம்.

உனது பார்வை விசாலா, எளிதில் விரைவாகப் பரவும். பனி மலையின் சிகரத்தில் நின்ற பார்வை மூவுலகினரின் உள்ளத் திருளைப் போக்குகிறது. வேகம் பரவுதலும் அதன் சிறப்பு. நகரம் பரப்பதிகமான வீடு முதலியதைக் கொண்டது. விசால அறிவால் தன்னை விளக்கிக் கொள்ளும் ஆற்றல் கொண்டவள். மங்களமானதால் ஆனந்தமும் ஆனவள்.

சுவலயம் என்ற பூமண்டலத்து எதிரி அரசர்களால் எதிர்க்க இயலாதவள். போகவதீ - போகம் - பாம்பில் உடல், பாம்பின் உடலைக் கொண்டவள். பெண்ணாகமாகக் காட்சிதருபவள். இதன் மந்திர ரஹஸ்யம் - க்லீம் ஐம் ஸௌ: என்ற பராவும் ல்ரும் ஐம் க்லீம் ல்ரும் ஸௌ: என்ற குலஸுந்தரியும். (49)

तात्पर्यदीपिनी

अत्र दृग्वर्णनं नयनेभ्यो विविच्य पृथगुच्यते— विशालेति । हे मातः ते दृष्टिः, विजयते जयवत्यस्ति । कीदृशी दृष्टिः, बहुनगरविस्तारविजयात् ध्रुवं तत्तन्नामव्यवहरण-योग्या । बहूनि यानि नगराणि तेषां विस्तारः तस्य विजयस्तस्मात्, ध्रुवं निश्चितं, तेषां तेषां नगराणां यन्नामभिः व्यवहरणं व्यवहारः, तद्योग्या, तद्युक्तनानानगराणि जिग्य इत्यर्थः । कथमिति तत्राह— पुनः किंविधा, विशाला विस्तीर्णा, पुनः कल्याणी कल्याणरूपा, नगर्यपि काचित् विशाला वर्तते । सैव स्तुता भवेत् । नेत्याह — पुनः कुवलयैः कर्तृभिः अयोध्या योद्धुमयोग्या कुवलयान्यप्रतिभटानि अस्या इत्यर्थः । पुनः स्फुटरुचिः स्फुटा प्रकटा रुचिः कान्तिर्यस्याः सा, अयोध्या । लोकेऽपि तेजस्वी योध्यो न भवति । तर्हि अयोध्यापि काचिन्नगरी अस्ति, तत्राह - पुनः कृपाधाराधारा कृपाया धारा प्रवाहः तस्या आधारा, एनां विहाय कृपा अन्यत्र न वसतीत्यर्थः। धारापि काचिन्नगरी अस्तीत्यर्थः । पुनः किं मधुरा माधुर्यरूपा, मधुरापि काचिन्नगरी अस्ति । पुनः, भोगवतिका । भोगवती काचिन्नगरी अस्ति । पुनः किमप्यनिर्वचनीयं यथा स्यात्तथा अवन्ती भक्तं रक्षमाणा । अवन्त्यपि काचिन्नगरी वर्तते इत्यादि । तासां च यन्नामभिः वर्णयितुं योग्या तव दृष्टिर्विजयते ॥ ४९॥

தாத்பர்யதீபினி

விளக்கம் முன்னுரைகளில் உள்ளதே. (49)

पदार्थचन्द्रिका

एवं नयनत्रितयं निर्वर्ण्येदानीं तद्व्यापाररूपां दृष्टिं तत्तन्नगरीरूपकेण वर्णयति विशालेति । हे जननि ते तव दृष्टिः कृपावलोकनं, बहुनगरविस्तारविजया, बहुनगर-विस्तारसदृशीत्यर्थः । ध्रुवं शङ्के । विपूर्वको जिरत्र सादृश्यलक्षकः । बहुनगरसादृश्ये हेतुं वदन् दृष्टिं विशिनष्टि - तत्तन्नगरीनामभिव्यवहरणं व्यवहारस्तद्योग्या । तत्र प्रथमतो नामतोऽर्थतश्च श्रीरामचन्द्रनगरीसादृश्यं ब्रुवन् दृष्टिं विशिनष्टि - कुः पृथिवी वलयमिव शोभाहेतुभूता येषां ते कुवलया राजानः, तैरयोध्या योद्धुमशक्या, विशाला विस्तीर्णा, कल्याणी कल्याणगुणविशिष्टा स्फुटरुचिः या श्रीरामनगरी सा तव दृष्टिः तत्सदृशीत्यर्थः ।

सादृश्यं च समानधर्माक्रान्ततया । दृष्टिपक्षे विशालत्वादयो धर्माः सन्त्येव । कुवल्यैरिन्दी-
वरैरयोध्या, अनभिभाव्या सा तादृशीत्यर्थः । यद्वा विशाला इत्येवमादयो नगरीभेदाः ।
मधुरासादृश्यमाह - किमपि निरुपमं, मधुरा, मधुरत्वमाह्लादकरत्वम् । मधु रात्यादत्ते इति
मधुरा । पारं परतीरं, अवरं अर्वाक्तीरं विद्यते यत्र पारावारः कृपापारावारो विष्णुः स
विद्यते यत्र सा मधुरा । एवंभूता या मधुरा सा ते दृष्टिस्तत्सदृशीत्यर्थः । दृष्टिपक्षे
मधुराशब्देनाह्लादकत्वम् । कृपापारावारा कृपासमूहरूपा । कृपाधारा धारेति पाठे
धारानगरी ते दृष्टिस्तत्सदृशा । कृपाया धारा परम्परा यत्र सा । समानशब्दवाच्यत्वमेव
सादृश्यमत्र । भोगलतिका, भोगः सर्वसुखं तस्य लतिकेवाश्रयरूपा, भोगवती नगरीति
तत्सादृश्यं दृष्टावपि । अवन्ती रक्षन्ती भक्तमात्रमिति अवन्ती नगरी । भवानीदृष्टेरपि
तत्साम्यं, यथादृष्टं नेत्रसामान्यमेव ॥ ४९ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா -

விளக்கம் முன் வந்துள்ளதே. (49)

डिण्डिमभाष्यम्

हे परमेश्वरि । विशाला अत्यन्तविशङ्कटा आकर्णपूरविस्तारगुणयोगात् विशाला नाम
नगरी च, कल्याणस्फुटरुचिः कल्याणी शोभना, स्फुटा व्यक्ता शोभा यस्याः सा तथोक्ता ।
कल्याणमित्येकं नगरं गन्धर्वराजस्य प्रसिद्धम् । कुवल्यैर्नीलोत्पलैः । अयोध्या योद्धुं अभिभवितुं
अशक्या अयोध्येति रामचन्द्रस्य नगरी प्रसिद्धैव । कृपाधाराधारा - कृष्णधाराया दयाप्रवाहस्य
आधारः आसमन्ताद्धरणं यस्याः सा तथोक्ता । धारा नाम काचन नगरी । किमपि किञ्च
अत्यन्तमाधुर्यालोकनवती मधुरा नाम कृष्णनगरी 'मधुरा मथुरा कृष्णनगरी मधुनिर्मिते'ति
विश्वप्रकाशः । भोगवतिका भोगः परमेश्वरमुखावलोकनजनितपरमानन्दः सोऽस्या अस्तीति
भोगवतिका । स्वार्थे कः प्रत्ययः । भोगवत्येव भोगवतिका । भोगवतीति पाताले नागराजस्य
नगरी प्रसिद्धा । अवन्ती लोकान् रक्षन्ती । 'अव रक्षण' इति धातोः 'कर्तरि शप्' इति शप्,
'उगितश्च' इति ङीप् । अवन्ती नाम उज्जयिनीत्यपरपर्यायो नगरविशेषः । एवंभूता या ते
दृष्टिः बहुनगरविस्तारविजयात् बहूनां नगरीणां विस्तारस्य विशालतागुणस्य विजयात्
अभिभवात् सा तत्तन्नामभिः व्यवहरणयोग्या तासां तासां विशालादिनगरीणां नामभिः
व्यवहरणयोग्या ध्रुवं प्रायेण विजयते सर्वोत्कर्षेण विजयते । यो हि यं जयति स तस्य सर्वस्वं
हत्वा अवशेषकीर्तिप्रख्यापकमुद्राशब्दाङ्कितं नामापि गृह्णातीति भावः ॥ ४९ ॥

பொருள் விளக்கம் முன் வந்துள்ளதே. (49)

விளக்கம் முன் வந்துள்ளதே. (49)

गोपालसुन्दरी

विशालेति — ते तव दृष्टिर्विजयते इत्यन्वयः । कीदृशी ? बहूनां नगराणां विस्तारस्य विशालतागुणस्य विजयादभिभवात्तासां तासां नगरीणां नामभिर्व्यवहरणं व्यवहारस्त-
द्योग्या । ‘बहुनगरविस्तारविजयेति’ पाठे बहूनां नगराणां विस्तारस्य विशालतागुणस्य
विजयो यस्यां सेति दृष्टिविशेषणम् । तत्तन्नामव्यवहरणयोग्यत्वमेव दर्शयति — विशाला
विस्तीर्णा विशाला नाम नगरी च, कल्याणगुणविशिष्टा गन्धर्वनगरी च, स्फुटरुचिः
व्यक्तकान्तिः कुवल्यैरिन्दीवरैः पृथ्वीमण्डलैश्च अयोध्या योद्धुमशक्या रामनगरी च,
कृपाधारायाः कारुण्यप्रवाहस्याधारभूता धारा नाम नगरी च, किमपि मधुरा अनिर्वचनीय-
मनोहरगुणा मधुरा नाम श्रीकृष्णनगरी च । ‘मधुरा मधुरा कृष्णनगरी मधुनिर्मिते’ति
विश्वकोशात् । भोगवतिका भोगः प्रेम तद्वती, कः स्वार्थे, भोगवती पातालनगरी च,
अवन्ती भक्तजनं रक्षन्ती अवन्ती नगरी चेति । विष्णुपक्षेऽप्येवम् ॥ ४९ ॥

கோபாலசுந்தரி -

பொருள் விளக்கம் முன் வந்ததே. விஷ்ணு பகஷ்த்திலும் இதே தான் (49)

आनन्दलहरी

विशालेति । ते तव दृष्टिः बहूनां नगराणां विस्तारस्य विजयात् - स्वविस्तारेण
तिरस्करणात् तासां नगरीणां नामभिर्व्यवहरणे प्रतिपादने योग्या उचिता विजयते उत्कर्षेण
वर्तते । विजयादित्यत्र विजयेति पाठे दृष्टिविशेषणं बहुव्रीहिः । तत्तदिति बहुशब्दोपात्तानां
प्रत्येकपरामर्शाद्वा सा । ध्रुवमित्युत्प्रेक्षायाम् । तदुक्तं- ‘मन्ये शङ्के ध्रुवं प्रायः’ इत्यादि ।
तादृशव्यवहारयोग्यतां दर्शयति । दृष्टिर्विशाला विस्तीर्णा विशाला नाम नगरी च, कल्याणी
मङ्गलरूपा, इयं गन्धर्वनगरी, स्फुटा रुचिः कान्तिर्यस्याः सा तथा, कुवल्यैः पद्मैरयोध्या,
योद्धुं वशीकर्तुं अशक्या, अथ कुवल्यैः पृथ्वीमण्डलैरयोध्या, अयोध्या रघुनाथनगरी,
कृपाधारायाः करुणाप्रवाहस्य आधारा अधिकरणभूता, अथ च कृपाया आधारभूता धारा
नाम नगरी । आधारयतीत्याधारा, पचाद्यचि रूपम् । घबन्तत्वे पुंलिङ्गत्वापत्तेः
अजहल्लिङ्गत्वादिति बोध्यम् । किमपि मधुरा, अनिर्वचनीयमनोहरतायुक्ता, अथ च
श्रीकृष्णनगरी । मधुरा मधुरा कृष्णनगरी मधुनिर्मिता इति विश्वरूपकोशात् । भोगः सुखं

तद्वती जनकतया, स्वार्थे कः । अथ च पाताळनगरी, भोगः सर्पशरीरं तद्वतीति व्युत्पत्तेः ।
भोगः सुखे स्यादिभृतौ अहेश्च फणकाययोरित्यमरः । अवन्ती भक्तान्पालयन्ती, अवन्ती
नाम उज्जयिनी नगरी ॥ ४९ ॥

—*—

ஆனந்தலஹரி -

விளக்கம் முன் உள்ளதே (49)

—★—

कवीनां सन्दर्भस्तबक मकरन्दैक रसिकं^१

कटाक्षव्याक्षेप भ्रमर कलभौ कर्णयुगलम् ।

अमुञ्चन्तौ दृष्ट्वा तव नवरसास्वादतरलौ

असूयासंसर्गात् अलिकनयनं किञ्चिदरुणम् ॥ ५०

கவீநாம் ஸந்தர்ப்பஸ்தபக மகரந்தைக ரஸிகம்¹

கடாக்ஷவ்யாக்ஷேப ப்ரமர கலபௌ கர்ணயுகலம் ।

அமுஞ்சந்தௌ த்ருஷ்ட்வா தவ நவரஸாஸ்வாத தரலௌ

அஸூயா ஸம்ஸர்காத் அலிகநயநம் கிஞ்சித்²தருணம் ॥ 50

1. भरितं பரிதம், 2. किंस्विद கிம்ஸ்வித

பதவுரை :— கவீநாம் - கவிகளுடைய, ஸந்தர்ப்பஸ்தபக மகரந்த ஏகரஸிகம் - நிகழ்ச்சித் தொகுப்பாகிய மகரந்தத்தின் ஒரே ரஸிகனாயுள்ள; தவ கர்ணயுகலம் - உன் காதுகளின் ஜோடியை, அமுஞ்சந்தௌ = விடாமல் பற்றிக் கொண்டவையும்; நவ ரஸாஸ்வாத தரலௌ - புதுப் புது (ஒன்பது) சுவைகளைச் சுவைப்பதில் பரபரப்பாயுமுள்ள; கடாக்ஷ வ்யாக்ஷேப ப்ரமர கலபௌ = கடாக்ஷவிச்சாகிய குட்டி வண்டுகளை (இடது - வலது கண்களை); த்ருஷ்ட்வா = பார்த்து; அஸூயா ஸம்ஸர்காத் = அசூயை பற்றியதால்; தவ அலிக நயனம் = உன் நெற்றிக் கண்; கிஞ்சித் அருணம் = சிறிது சிவந்துள்ளது.

வக்த்ர லக்ஷ்மீ பரீவாஹசலன் மீநாபலோசநா, காவ்யாலாப விநோதினீ, த்ரிநயநா, முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைக்கத் தக்கவை.

लक्ष्मीधरा

कवीनां कवीश्वराणां, सन्दर्भस्तबकमकरन्दैकरसिकं सन्दर्भः काव्यसन्दर्भः स एव
स्तबकः पुष्पगुच्छं तत्र मकरन्दे एकं मुख्यं रसिकं मुख्यरसिकं काव्यामृतास्वादैकर-

உன் இரண்டு காதுகளையும் உன் இரு கண்களும் நெருங்கிப்பிடித்துக்கொண்டு விடாமல் உள்ளன. காதுகளிரண்டும் கவிகளின் சொல்லழகைத் தேனாக நினைத்துப் பருகுவதில் முனைந்துள்ளன. கண்களும் புதிது புதிதாக மகரந்தத்தைத் தேடி அலைகிற கருவண்டுக்குட்டிகள். காதுகள் வரை காவியரஸம்பருகக் கண்களிரண்டும் காதுகளை நெருங்குவதைக் கண்டு பொருமையால் நெற்றிக்கண் சிறிது சிவந்துள்ளது. காதுகள் கேட்கிற காவிய ரஸத்தில் சிருங்காரம் முதலிய ஒன்பது ரஸங்களும் உள்ளன (நவரஸம்). அவை புதிய புதிய கற்பனையால் எழுந்தவை. எனவே புதிய சுவை (நவரஸம்) கொண்டவை. தேவியின் காதுகள் வரை நீண்டவை. மூன்று கண்களில் இரண்டு இனியதை அனுபவித்தால் அதனைப் பெறாதமூன்றாவது கண்ணிற்கு அசுயை வரலாம் அல்லவா? மூன்றாவதான நெற்றிக்கண் தங்கத்தாமரைபோல் இயல்பாகவே அக்னிஸ்தானமானதால் சிவந்தது. (சுலோ. 48) (50)

ललाटनयनन्यारुण्यमुत्प्रेक्षते — कवीनामिति । हे देवि ! तव भवत्याः अलिकनयनं ललाटसंस्थितं नयनं वह्न्यात्मकं नेत्रं कर्तुं, कटाक्षयोः, ‘यद्गतागतिविश्रान्तिवैचित्र्येण निवर्तनम् । तारकायाः कलाभिज्ञास्तं कटाक्षं प्रचक्षते’ इत्युक्तलक्षणयोः अपाङ्गदर्शनयो-
र्व्याक्षेपो विलास एव भ्रमरकलभौ द्विरेफडिम्भौ, कलभशब्दः करिशिशुवचनोऽपि सामान्यलक्षणया प्रयुक्तो न दुष्ट इत्युक्तं प्राक् । यद्वा— कलेन कान्तिविशेषेण भात इति वा कलभत इति वा भ्रमरौ कलभभ्रमराविति वा, ‘वाहिताग्न्यादिषु’ इति साधुः । भ्रमरौ कलभाविवेति वा । कवीनां कवयितृश्रेष्ठानां विष्ण्वादीनां सन्दर्भः वर्णनात्मा काव्यप्रबन्धः, स एव स्तवकः गुच्छः ललितरसात्मकपद्यमयः, तत्र यो मकरन्दरसः रसभावादिः तस्मिन्, तदास्वाद एवैकस्मिन् रसिकं शृङ्गाररसभरितकाव्यप्रबन्धा-
कर्णनोत्सुकमित्यर्थः । एतेन भगवत्याः काव्यप्रबन्धादरः सूचितः । कर्णयोर्युगलं श्रवणयुगं नवो नूतनो रसः शृङ्गारः, तस्य रसे आस्वाद्ये तरलावतिचपलौ, अत एव अमुञ्चन्तौ अत्यजन्तौ श्रवणपर्यन्तगामिनौ सन्तौ, दृष्ट्वा अवेक्ष्य, असूया परोत्कर्षसहिष्णुत्वं, तस्याः संसर्गात् संपर्कादिवेति गम्या हेतूत्प्रेक्षा । स्वस्योर्ध्वस्थितत्वेन कर्णयुगलसमीपव्याप्त्य-
भावात्तत्पर्यन्तगामिनयनद्वये ईर्ष्यासंयोगादेवेत्यर्थः । किञ्चिदीष-दरुणं रक्तवर्णं जातमिति शेषः । अत्र समानेषु केषाञ्चित्सौख्यलाभे, तत्समानस्य अलब्धसौख्यस्य असूयाजन्य-
नयनारुणत्वप्रसिद्धेः, अग्निरूपत्वेन स्वभावारुणस्यापि ललाटलोचनस्य, नयनत्वेन

समानानां त्रयाणां मध्ये, द्वयोस्तयोः कर्णान्तविश्रान्तिरसास्वादलाभे, अलब्धतद्रसस्य आरुण्यमुत्प्रेक्ष्यते । सा च कवीनां सन्दर्भेत्यादिरूपकानुप्राणिता । तया च स्वाभाविकारुण्यतिरोधानस्य प्रतीतेः अलङ्कारेण अलङ्कारध्वनिः ॥ ५० ॥

அருணாமோதின்

கருவிழி காதுவரை சென்று திரும்புவதும் காதினருகே சிறிது நிலைப்பதும் கடாக்ஷமாகும். கருவண்டுபோன்ற கண்விழிகள் காதுவரை சென்றவை அதனை விட்டுத் திரும்பாமல் அங்கேயே நிலைத்துவிட்டன. சிறந்த கவிகள் விஷ்ணு முதலிய தேவர்களின் சுவை மிக்க துதிகளை கேட்டுக் காதுகள் மகிழ, காது வரை நீண்ட கருவிழிகளும் அம்மகிழ்ச்சிபெற அங்கேயே நிலைத்துவிட்டன. தேவிக்கு இனிய காவ்யச்சுவை மிகவும் பிரியமாகும். அதனைக்கண்ட நெற்றிக்கண் தாமும் அவ்வாறு செல்ல - கேட்க இயலாமையால் மற்ற இரு கண்களிடமும் பொறாமை கொண்டன. கண்ணானதால் உடன் சிறிது சிவந்துவிட்டது. தான் உயரத்தில் இருப்பதால் காதுவரை செல்ல இயலவில்லை. தன்னை ஒத்தவர் இன்பமடைவதைக் கண்டு, தான் அந்த இன்பம் பெற இயலாமையால். அஸுலயை. இயல்பாகவே அக்னியானதால் சிவந்த அந்தக்கண் இப்போது அஸுலையையால் சிறிது அதிகம் சிவந்தது. (50)

आनन्दगिरिया

कवीनामिति । परमेश्वर्या लोचनत्रयं, द्वयं त्वधः सोमसूर्यात्मकं एकं भालदेशे तृतीयमग्र्यात्मकं, तेनाधिकोऽरुणिमा तस्येस्यत्र निमित्तमाह । हे मातः तवालिकनयनं ततो हेतोररुणं अलिकं भालदेशः, स एव ललाटः तत्र स्थितं तन्नयनमलिकनयनं, तत्किञ्चिदरुणं असूयासंपर्कादिति । परोत्कर्षासहिष्णुत्वमसूया तद्वशात् । असूयाहेतुमाह — किं कृत्वा, कटाक्षव्याक्षेपभ्रमरकलभौ तव कर्णयुगलममुञ्चन्तौ दृष्ट्वा । कटाक्षयोर्यौ व्याक्षेपौ कटाक्षप्रभेदौ तावेव भ्रमरकलभौ भूत्वा तव कर्णयुगले नियमेन मग्नौ दृष्ट्वा । त्रयारां सरूपाणां मध्ये एको द्वौ वा प्रभोः कर्णे निरन्तरं लगति । अन्यस्तु दूरतोऽवमानित इव तिष्ठति । तदा तदुत्कर्षासहिष्णुत्वरूपा असूया भवत्येवेति । एतावता कर्णोपान्तस्पर्शित्वेन लोचनयोर्विशालता कटाक्षच्छद्मना वा यौ भ्रमरकलभाविति वा । कलभो यद्यपि करिकलभः तथाप्येकदेशलक्षणया शावकमात्रं कटाक्षयोर्भ्रमरकलभत्वेन निरूपणे हेतुः । किंलक्षणौ कलभौ, नवरसास्वादतरलौ नवानां रसानां यत्र स्वतन्त्रेणास्वादः तत्र तरलौ लोलुपौ । भवत्या महाराज्ञ्याः कर्णयोश्चेदालापः क्रियते सर्वे रसाः प्राप्यन्ते । तत्र रसाः कुत्रत्या इत्यत आह । किं लक्षणं कर्णयुगलं, कवीनां सन्दर्भस्तबकमकरन्दैकरसिकं, कवीनां व्यासवाल्मीकिपराशरप्रभृतीनां यः सन्दर्भः रसप्रधानो वाग्गुम्भो वाग्विलासः स एव स्तबकः कुसुमगुच्छः, तत्र यो मकरन्दः शृङ्गारादिरसाः तेनैकेन भरितं पूर्णं पूरितम् । अयं

भावः— व्यासवाल्मीकिपराशरप्रभृतयो महाकवयोऽहर्निशं नवरसप्रधानं स्तुतिप्रतिपादकं सन्दर्भं भक्तिपूर्वं पठन्ति । परमेश्वरी तु भक्त्योपपन्नानां तेषां स्तुतिं करुणया सादरं शृणोतीति रसावस्थानं, तत्र रसप्राप्तिकामनयेव कर्णमाश्रित्य कटाक्षौ तिष्ठत इति । तत्रत्यं रसमेतौ गृह्णीतः, अहं तु दूर इत्यसूया । अथवा परमेश्वर्या ललाटपटले भाग्यालये रक्ताक्षरस्वरूपमहमेव वेधसा लिखितमिति विद्यमाने, एतयोः कर्णस्य स्पर्शो को वाऽधिकारः इत्यसूया । कवीनामिति श्लोकस्य व्याख्या— अत्र भगमालिन्या उद्धारः । कवीनामिति भगमालोद्धारमन्त्रबाहुल्यात्सूचनामात्रम्; भगमालाया न तु मन्त्रोद्धारः । तथा कवीनां साधकानां सन्दर्भः — आश्रयः कामोल्लासविशेषः । तदेव स्तबकभूतं तस्य माया मकरन्दस्य चैकेन भरितं पूरितम् । तथा च भगमालाजापकस्य तदावश्यकं योगं विना न फलदात्री । तं साधकं दृष्ट्वा द्रवन्ति योषितः । भ्रमरकलभौ स्तनकुम्भौ । कर्णयुगलं कर्णे श्रुतौ वेदे युगलं द्वे विद्ये वेदितव्य इति । नवरसः संभोगः तस्यास्वादः सहजानन्दलाभः ततस्तरलौ पीनौ अमुञ्चन्तौ अन्तररहितौ वारंवारं लालनात् । असूयासंसर्गात् कर्तव्यताज्ञानरहितात् । अलिकनयनं कर्तव्यताज्ञानरहितं पशुनिकरं किञ्चिदरुणं नेति शेषः, नानुरागवान् । अत्रागमोक्ताविधाने पशुः । तत्र भगमालापूजाया योगापेक्षा, अन्यत् नावश्यकमिति । षोडशानित्यानां मध्ये अत्र भगमालिनीति । मन्त्राभावः ॥ ५० ॥

ஆனந்தகிரியா

சூரிய - சந்திரர்களான கண்கள் இரண்டும் கீழே. அக்னிக்கண் நெற்றியில். அக்னியானதால் செம்மை அதிகம். அது மற்ற இரண்டு கண்களிடம் கொண்ட அஸுலையால் மேலும் சிவந்தது. மூவருக்கும் கண் என்ற ஒரே நிலைதான் எனினும் இரண்டு காதை நெருங்க முடிகிறது. நெருங்க முடியாத நெற்றிக்கண் அது தன் குறை என அஸுலையப்படுகிறது. இருகண்கள் நீண்டுவிரிய சக்தி உள்ளவை. வியாஸர் முதலிய மஹாகவிகள் இரவும் பகலும் நவரஸங்களுள்ள துதியைப் பக்தியுடன் பாடுகின்றனர். தேவி பரிவுடன் அதனைச் செவிமடுத்துக் கேட்கிறாள். அந்தக் கண்கள் அவற்றைத் தாமும் பருகுகின்றன. நான் தூரத்திலுள்ளேன் என அஸுலைய. பகமாலினீ மந்திரமே இதிலுள்ள ரஹஸ்யம். 16 நித்யைகளில் அவள் ஒருவன். அது பெரிது. அதனால் அது விளக்கப்படவில்லை. (50)

तात्पर्यदीपिनी

कटाक्षवर्णनमवतारयति कवीनामिति - हे मातः, तव अलिकनयनं प्रान्तसञ्चारचतुरं नयनं, असूयासंसर्गात् किञ्चिदरुणं जातमिव । असूयया रोषस्य संसर्गः । तस्मात्सदोज्ज्वलं ते नयनं क्रोधवशादरुणं जातमित्यर्थः। अत्र क्रोधे कारणमाह किं कृत्वा,

கடாக்ஷயாக்ஷேப஢்மரகல஢ு ட்ஷ்டா, கடாக்ஷயு: வ்யாக்ஷேபு கதா஑தாத்மகு வ்யாபாரு, தாவேவ ஢்மரகல஢ு து ததூக்து . கடாக்ஷய ஢்மரசா஢்ய஢ஸ்தி . ததா ஹி - யத்ரதா஑தவி஢்நாந்தி-வூகித்யே஑ விவர்த஢் . தாரகாயா: கலா஢ிஜாஸ்த் கடாக்ஷ் ஢்ரக்ஷதே' இதி . து ஸ்வ஢ாவ஢லி஢ு ட்ஷ்டா, கி்விதூ து, கர்஑யு஑ல஢஢ுஷ்஢்து, ஂஷ்ரிது ஢ு: ஢வரசாஸ்வாதரலு, ஢வ க தே ரசாஷ் தே஢ா஢ாஸ்வாத: தே஢ தரலு வ்யாக்ஷாது . ஷட்஢ு஑ி வஸ஢்துஷ்வ஢஢ுஷ்஢கர஢்டாஸ்வாதே஢ தரலு ஢வதி . ஢஢கார஑ே஢ ஢ா஢்ய஢் . கர்஑யு஑லாஷ்ரய஑ே ஹேது஢ாஹ்-கி்வித் கர்஑யு஑ல் கவி஢ா் கவிஷ்ர஑ா் ஢஢்ட஢்ஸ்த஢க஢கர஢்டுை஢ரித், ஢஢்ட஢் ஂவ ஸ்த஢க: வா஑ி஑ு஢்஢்: தத்ர யு ஢கர஢்ட: தே஢ ஢ரித் ஢ூர்஢் . கர்஑ே ஹி ஸ்த஢க; கர்஑ுரூ ஢வதி || ௩௦||

தாத்஢்யதூ஢ி

கடாக்ஷம் கருவ஢்டு ஢ுால் ஂள்ளது. ஢ாசு஢ிக்க கருதிறம். அதற்கு ரஸா஢ு஢வம் கிட்டுகிறது. ஢ாசற்ற ஑ெ஢்஢ை க௑ண்ட த஢க்கு அது கிட்டாததே க௑஢ம். ஂஸூயைக்குக் காரணம். காதுகளிடம் கவிகளின் ஑ால்஢கரந்தம் நிறைந்துள்ளது. வ஢்டு தாவி ஂங்கே சுற்றுவதற்கு அதுவே காரணம் (஢ற்றவை ஢ுன் ஂரைகளின் விளக்கம். (50)

஢தார்த்஑ந்஢்ரிகா

லலாத஢஢்யஸ்த஢஑்ரி஢ேத்ர ஸ்வ஢ாவது஑்ர஑஢ேவது஑்ரேக்ஷ஢ா஑ு வர்஑யதி-கவி஢ா஢ிதி . ஹே ஑஢஢ி, தவ ஂலிக஢ய஢ லலாதஸ்த஢஑்ரி஢ேத்ர, ஸ்விதிதி விதகே, கி் ஂஸூயாஸ்ஸர்஑ா-ஷ்஑ேதுர஑்ர஢ாரக்த் ஑ாத஢் . ஂஸூயாஷ்஑ு஑்ஷா஢்தி஢ர: . ஂஸூயா் ஹேது஢ாஹ்-கடாக்ஷேதி . ஃஜ்஑ாராதி஢வரசாஸ்வாதே தரலு க்ஷ்ரலு கர்஑யு஑ல஢஢ுஷ்஢்து ஂத்ய஑஢்து கடாக்ஷயாக்ஷேப஢்மர-கல஢ு ட்ஷ்டா, கடாக்ஷயுவ்யாக்ஷேபு கடாக்ஷயாக்ஷேபு ஢்மரகல஢ாவிவ கடாக்ஷயாக்ஷேப஢்மர-கல஢ு . கர்஑யு஑ல் விஷி஢்ஷ்ரி, கவி஢ா் வ்யாசாதி஢ா் ஢஢்ட஢ா: வாக்ய஑்ரத஢ா஢ி தே ஸ்த஢கா இவ, தே஢ா் ஢கர஢்ட: ஃரவ஑஑஢்ய் ஑ு஑், தஸ்தி஑ேக் ஢ு஑்ய் ரசிக் ரசாஸ்வாத஢ர஢் . ஂய஢஢ி-஢்ராய: - ஑ூர்஑்஢்ட்஢ேத்ரே ஢ிர஢்தர஢் கவிஸ஢்ட஢்ஃரவ஑஑஢்ய்஑ு஑லுலு஢் கர்஑யு஑ல் ஑ேவ஢ா஢ே ஢ர஢-஑ு஑஢஢ு஢வத: . ஢஢ த்வ஢்தராலவர்தி஢ு ஢ேதிதி஑்ர்யா வா஑்ர஑஢ிதி . கிஷ்விதர஑஢ிதி ஢ாதே ஂஸூயாஸ்ஸர்஑ாதிவேதிவஷ்஑ு஑்ஷாஹ்ய: || ௩௦ ||

஢தார்த்஑ ஑ந்திரிகா

இயல்஢ாகவே ஢ெற்றிக்கண் ஑ிவந்தது. ஂஸூயையால் ஢ேலும் ஑ிவந்தது. ஑ூரி஑ ஑ந்திரக் கண்கள் ஑ுரத்திலிரு஢்தால் இடைவிடா஢ல் காவி஑ரஸ஑஢லத்தால் காதுவரை ஑ென்று இ஢்஢ுறுகின்ற஢. ஢டுவிலுள்ள ஢ெற்றிக்கண்ணுல் இயலாதிரு஢்தே ஂஸூயைக்குக் காரணம். ஢ற்றவை ஢ு஢்஢ால். (50)

தேவியைப் பற்றிய விளக்கம் முன் உரைகளிலுள்ளதே. விஷ்ணு பக்ஷத்தில் முக்கண்ணராக நிருஸிம்ஹராகத்தியானிக்க, அவரது நெற்றிக்கண்சிவக்க அஸுலியையே காரணம். தன் மேனி ஒளியால் மாணிக்க மலை போன்றவர். அரக்கர்கூட்டத்தை நடுங்கச்

செய்பவர், முழங்கால் மீது கை ஊன்றியவர். முக்கண்ணர், செந்நிற அணி பூண்டவர். சங்கும் சக்கரமும் கைகளில் ஏந்தியவர், தெற்றிப்பற்களால் பயங்கரமான வாயில் நெருப்பைக் கக்குகிற நாக்கு உள்ளவர். சிலிர்த்த கேசங்களுள்ளவர். அந்த நிருஸிம்ஹரைத் தியானம் செய்வார். (50)

आनन्दलहरी

कवीनामिति । तव अलिकनयनं ललाटनेत्रं कर्तुं, कटाक्षव्याक्षेपौ अपाङ्गदर्शन-
व्यापारौ तावेव भ्रमरकलभौ शिशू तौ कर्णयुगलं अमुञ्चन्तौ । अन्यत्र किंस्विदिति वा
पाठः । किंस्वित् वितर्के । भालनेत्रस्य कर्णयोगाभावादीर्ष्या । कीदृशं कर्णयुगलं, कवीनां
सन्दर्भो निबन्धः काव्यं तदेव स्तबकः पुष्पगुच्छः, तत्र ये मकरन्दा नवविधा रसास्तैरेकं
केवलं भरितं पूर्णं, तौ कीदृशौ, नवरसानां शृङ्गारादीनां, भ्रमरपक्षे नूतनपुष्परसानां
आस्वादे साक्षात्कारे तरलौ सतृष्णौ त्रयाणां नेत्रभृङ्गशिशूनां द्वौ कर्णान्ते मधुपानं कुरुत
इति दृष्ट्वा क्रोधाद्रक्तमभूदिवेति भावः ॥ ५० ॥

ஆனந்தலஹரி

விளக்கம் முன் உரைகளில் கண்டதே. (50)

—*—

शिवे शृङ्गारार्द्रा तदितरजने^१ कुत्सनपरा

सरोषा गङ्गायां गिरिशचरिते^२ विस्मयवती ।

हराहिभ्यो भीता सरसिरुहसौभाग्यजननी^३

सखीषु स्मेरा ते मयि जननि^४ दृष्टिः सकरुणा ॥ ५१ ॥

சிவே ச்ருங்காரார்த்ரா ததிதரஜநே¹ குத்ஸனபரா

ஸரோஷா கங்காயாம் கிரிசசரிதே² விஸ்மயவதீ ।

ஹராஹிப்யோ பீதா ஸரஸிருஹ ஸௌபாக்யஜநநீ³

ஸகீஷு ஸ்மேரா தே மயி ஜநநி த்ருஷ்டி:⁴ ஸகருணா ॥ 51

1. मुखे முகே, 2. नयने நயநே; 3. जयिनी ஜயிநீ 4. जयति ஜயதி

பதவுரை - ஜநநி= தாயே!, சிவே=சிவனிடத்தில், ச்ருங்கார ஆர்த்ரா = சிருங்காரம்
கசிவதாக, தத் இதர ஜநே= (முகே) அவரைத் தவிர மற்றவரிடத்தில், குத்ஸநபரா=
அருவருப்பு கொண்டதாக, கங்காயாம் ஸரோஷா= கங்கையிடம் கடும் கோபம்

கொண்டதாக, கிரிச சரிதே (நயநே) = சிவனது நடைமுறையில் (பார்வையில்), விஸ்மயவதீ = வியப்புள்ளதாக, ஹராஹிப்ப்ய: = சிவன் மீதுள்ள பாம்புகளிடத்தில், பீதா = பயந்ததாக, ஸரஸிருஹ ஸௌபாக்ய ஜநநீ = தாமரையின் ஸௌபாக்யத்தை உண்டாக்குவதாக, ஸகீஷு ஸ்மேரா = தோழிகளிடம் முகமலர்ச்சி உள்ளதாக உள்ள, தே த்ருஷ்டி = உன் பார்வை, மயி ஸகருணா = என்னிடம் கருணை உள்ளதாக உள்ளது.

ச்ருங்காரஸ ஸம்பூர்ணா, அவ்யாஜகருணா மூர்த்தி:, தரஸ்மேரமுகாம்பு ஜா, ரமணலம்படா, வந்தாருஜந வத்ஸலா, ஸாந்த்ரகருணா என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவிற் கொள்ளத்தக்கவை.

லக்ஷ்மீதரா

शिवे सदाशिवे, शृङ्गारार्द्रा शृङ्गारेण शृङ्गारसेन आर्द्रा आप्लुता, तदितरजने तस्मात् सदाशिवात् इतरजने तद्विषये कुत्सनपरा बीभत्सरसाविष्टा । अत्र कुत्सनं बीभत्सर- सास्वादनजन्यान्तःकरणमुकुलीभावः कार्यकारणयोरभेदेन रसत्वेनोपचरितः । सरोषा रौद्ररसाविष्टा, रोषस्य स्थायिभावस्य रसत्वोक्तिरुपचारात् । गङ्गायां सपत्न्यामिति शेषः । गिरिशचरिते त्रिपुरविजयादौ, विस्मयवती अद्भुतरसाविष्टा, 'गिरिशनयने' इति पाठे तृतीयनयनेनैव मन्मथदहनं, तादृशनयन एव इदानीं साकूतदर्शनमित्यद्भुतमिति ध्येयम् । हराहिभ्यः हरस्य परमेश्वरस्य अहिभ्यः सर्पेभ्यः, भीता भयरसाविष्टा, सरसिरुहसौभाग्यजननी सरसिरुहाणां सौभाग्यं रक्तिमा तस्य जननी उत्पादिका कोकनदकान्तिः, रक्तवर्णा वीररसाविष्टेत्यर्थः । अत्र अनुभावेन नयनरक्तिम्ना वीररसो ध्वनितः । सखीषु वयस्यासु स्मेरा स्तब्धकनीनिका, अत्राप्यनुभावेन हास्यरसो ध्वन्यते । ते तव, मयि जननि ! हे मातः ! दृष्टिः सकरुणा करुणासाविष्टा ॥ अत्रेत्थं पदयोजना – हे जननि ! ते दृष्टिः शिवे शृङ्गारार्द्रा, तदितरजने कुत्सनपरा, गङ्गायां सरोषा, गिरिशचरिते विस्मयवती, हराहिभ्यो भीता, सरसिरुह सौभाग्यजननी, सखीषु स्मेरा, मयि सकरुणा । अत्र परस्परविरुद्धानां रसानां एकत्र नयने समावेशकथनात् विरोधालङ्कारः । अवस्थाभेदेन परिहारात् तस्य विरोधस्य आभासत्वम् । तल्लक्षणं 'विरोधाभासो विरोधः' इति । विक्रियाजनका एव रसा इति अष्टौ रसाः । भरतमते- 'शान्तस्य निर्विकारत्वान्न शान्तं मेनिरे रसम्' । इति शान्तस्य रसत्वाभावात् अष्टावेव रसास्सङ्गृहीताः ॥ ५१ ॥

லக்ஷ்மீதரா

தாயே! உன் பார்வை சிவனிடம் சிருங்காரம் கசிவது. மற்றவரிடம் அருவருப்புள்ளது. சக்களத்தியான கங்கையிடம் ரோஷம் கொண்டது. சிவனது நடைமுறையில் வியப்புள்ளது. (கிரிசநயனே என்ற பாடமுண்டு.) மன்மதனை எரித்த கண்ணே உன்னிடம் காதல் கொண்டு கனிந்துள்ளது. சிவனது ஆபரணம் முதலிய

அணியாகிவிட்ட பாம்புகளிடம் பயப்படுவது. தாமரைகளின் ஸௌபாக்யத்தை அமைப்பதால் சிவந்து வீரரஸம் கொண்டது. தன் தோழிகளிடம் புன் சிரிப்பைக் காட்டுவது. வினையாடி ஹாஸ்யம் செய்வது. என ஒன்றோடொன்று பொருந்தாத ரஸங்களனைத்தும் உன் பார்வையில் உள்ளன. என்னிடம் உன்பார்வை எப்போதும் பரிவுடனுள்ளதே. இந்த ரஸங்கள் உடலிலும் உள்ளத்திலும் மாறுபாடு உண்டாக்குபவை. சாந்தரஸம் வெளியுலகத்திடம் மாறுபடுகாட்டாதது. அது அவளது இயல்பு. (51)

सौभाग्यवर्धनी

शिवे इति । शिवे शृङ्गारार्द्रा शृङ्गाररसाविर्भावसमुल्लसितविभ्रमनिर्भरा, तदितरमुखे शिवादितरे ब्रह्मादयो मुखं प्रधाना यस्य तस्मिन् समस्तेऽपि लोके विनाशित्वेन कुत्सनाजनित-बीभत्सरसवती । तथा च ब्रह्मादीनां विनाशित्वं 'विरिञ्चिः पञ्चत्वं' (श्लोके २६) इति पद्ये प्रकाशितम् । अथवा शिवेतराणां मुखेषु त्वगादिधातुनिर्मितत्वेन विचिकित्साविबोधित-बीभत्सरसः । मुखे इति जातावेकवचनम् । अथवा शिवेतरमुखे कदर्यताविभावितबीभत्सरसोन्मेषा । सरोषा गङ्गायां सापट्यभावात् कलितक्रोधोदित-रौद्ररसा । गिरिशनयने एकवचनत्वात् भालनयनमसाधारणमालोक्य विस्मयोल्लासिताद्भुतरसा । हराहिभ्यो भीता कङ्कणादिभूषणीभूतसहस्रफणादिनागानालोक्य, कथमयं कण्ठे विषं धत्ते इति गात्रेषु विषधरातिभयाविर्भावितभयानकरसा । सरसिरुहसौभाग्य-जयिनी पद्मगतसौभाग्यजयशीलतया प्रोत्साहोदञ्चितवी रसा । सखीषु स्मेरा, "सखि ! कथय कीदृशोऽनुरागः तव शिवे, शिवस्य च त्वयि कीदृगि"ति सखीवचनाकर्ण-नोपनीतमन्दस्मितोदितहास्यररसा । मयि जयति दृष्टिः सकरुणा, अयं मद्भक्तः सन् दुःखी भवतीति सानुग्रहोन्मीलितकरुणरसा इति शृङ्गाराद्यष्टरसजुष्टा । शान्तस्तु नवमो रसो नेह प्रतिपादितः । शिवविषयकशृङ्गाररसप्राधान्यादनुपयुक्तः । तथा च दशरूपकम्- 'न यत्र दुःखं न सुखं न चिन्ता न द्वेषरागौ न च काचिदिच्छा । रसः स शान्तः कथितो मुनीन्द्रैः सर्वेषु भावेषु शमप्रधानः ।' इति । विशेषतः शृङ्गारविरोधीति । ननु यत्र भिन्नरसा दृष्टिगता वर्ण्यन्ते तत्र दृष्टिभेदेन वर्णनीयाः । यथा 'एकं ध्याननिमीलनान्मुकुलितं चक्षुर्द्वितीयं पुनः पार्वत्या वदनान्बुजस्तनतटे शृङ्गारभारालसम् । अन्यद्दूरविकृष्ट-चापमदनक्रोधानलोद्दीपितं शम्भोर्भिन्नरसं समाधिसमये नेत्रत्रयं पातु वः ॥' इति । अथवा 'एकेनाक्षणा प्रविततरुषा वीक्षितं व्योमसंस्थं भानोर्बिम्बं सजललुलितेनापरेण स्वकान्तम् । अहश्छेदे दयितविरहाशङ्किनी चक्रवाकी द्वौ सङ्कीर्णौ रचयति रसौ नर्तकीव प्रगल्भा ॥' इति । तस्मादेकदृष्टिगता नानारसा न वर्णनीया इति । सत्यम् । यत्र समप्राधान्यं रसानां

तत्रैव अधिको गुणभेदः । यत्र पुनः समप्राधान्यं नास्ति, एकस्यैव मुख्यता, अन्येषां तत्पोषकत्वं, तत्र नायं दोषः । प्रकृते शृङ्गारे रतिप्राधान्यप्रतिपादनात् तस्यैव मुख्यता । अत एव आर्द्रेत्युक्तम् । कदापि तस्याः शोको नास्तीति । अन्ये वीररसादयः तस्य पोषकाः । तस्मादत्र नायं दोषः । यथा 'सक्रोधा दशकन्धरे, सकरुणा तस्यानुजे, सस्मिता प्रोत्फाले च वनौकसां, सकुतुका युद्धे, सनिन्दाम्बुधौ । साश्चर्या हनुमत्कृते, सचकिता ब्रह्मान्वयोच्छेदने, सोद्वेगा दयितास्मृतौ, मुकुलिता रामस्य दृष्टिः स्थिता ॥' इति सोद्वेगा अथ च मुकुलिता स्थिता इति विशेषणत्रयमहिम्ना दयितास्मरणानन्तरं न कश्चिद्-दृष्टेर्व्यापारो जातः, स्तम्भाख्यसात्त्विक-भावोऽभूत् । तेन विप्रलम्भ शृङ्गारस्य प्राधान्यं अन्ये क्रोधादयस्तिरोहिताः । तथापि रौद्रबीभत्सौ शृङ्गारविरोधिनी कथमत्रेति शङ्कनीयम् । एकविषयत्वे अयं दोषः आश्रयभेदे न दोषः । प्रकृते शृङ्गारविषयोऽन्यः, जुगुप्सादिविषयः अन्यः इति न दोषः । तथा दशरूपके 'एकोनपञ्चाशदमी हि भावा युक्त्या निबद्धाः परिपोषयन्ति । आलस्यमौग्ध्यं मरणं जुगुप्सा तस्याश्रयाद्वै न विरुद्धमिष्टम् इति ॥ ५१ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ -

தேவி! உன் பார்வை காதல் கசிவால் நனைந்தது. காதலின் பரபரப்பு. நாணம், ஆசை எனப் பல எண்ணங்கள் நிறைந்தது. சிவனைத்தவிர மற்றவர் மறையக்கூடியவர். தோலும் எலும்பும் தசையும் கொண்ட உடலைப் போர்த்தி நிற்பவர். பயமும் பரபரப்பும் எதிர்பார்ப்பும் காட்டுபவர். அதனால் அருவருப்பு உன் பார்வைக்கு. கங்கையிடம் ரௌத்திரம் காட்டும். சிவனது மூன்றாவது கண்ணும் தன் மீது அன்பைச் சொரிவது கண்டு (கிரிசநயநே) வியப்பு; சிவனது அணிகளும் உபவீதமும் மற்றதும் பாம்பு எனக் கண்டு, விஷத்தையும் கழுத்தில் கண்டு பயம்; தாமரையின் ஸௌபாக்யத்தையும் (கொடுப்பினையையும்) கண்டு அதனை வெற்றிகொள்கிற ஆர்வம் (வீரம்). தோழிகள் "சிவனிடம் உன் காதல் எந்நிலையில் உள்ளது? சிவனது காதல் இனியதாயுள்ளதா?" எனக் கேட்கையில் நாணம் கலந்த சிரிப்பு - மழுப்புகிற புன்சிரிப்பு; என்னிடம் காட்டுகிற கருணை எனரஸங்கள் அனைத்தையும் கணந்தோறும் வெளிப்படுத்துகிறது. (சாந்தம் என ஒரு ரஸம் உண்டு. துயரமோ, இன்பமோ, கவலையோ, வெறுப்போ, விருப்போ, தனித்ததொரு ஆசையோ அற்ற நிலை சாந்தம். அதனை முகத்தில் காணவோ பார்வையால் காட்டவோ இயலாது. அதனால் அதனை உணர இயலவில்லை.) தவத்திலுள்ள சிவனைப்பற்றி வர்ணிக்க முயன்ற ஒரு கவிதை - தியானத்தில் (ஸமாதியில்) ஒரு கண்குவிந்தது. பார்வதியின் மார்பகத்தில் இரண்டாம் கண் நிலைத்தது. மூன்றாவது தூர நின்று தன்மீது காதலம்பு ஏவுகிற மன்மதனிடம் பாய்ந்தது. சிவனது ஸமாதி நிலையில் நிலையாத பார்வைகள் என. பார்வதியும் தவத்திலுள்ளபோது ஒருகண் கோபம் கொண்டு வானிலுள்ள ஸூரிய மண்டலத்தை உற்று நோக்குகிறது. தன் காதலனாகிய சிவனைக் காதல் கசிவுடன் பார்க்கிறது. மாலை நெருங்கும்போது காதலனின் அருகில் இருக்க

முடியாதே என ஏக்கம் கொள்கிறது. என. ஆனால் அவை வெவ்வேறு கண்ணின் பார்வை. இங்கே இரு கண்களின் ஒருமித்த பார்வையில் இத்தனையும் காண முடியுமா? ஆனால் அவை தனித்தனிக் காட்சிப் பொருளில் ஏற்படுகின்றன. ஒரே பொருளிலில்லை. ராமனைப் பற்றிய ஒரு செய்யுள் - ராவணனிடம் கோபம், ராவணனின் தம்பியிடம் கருணை, வானரரின் வெற்றிகோஷத்தில் சிரிப்பு, போரில் குறுகுறுப்பு, கடலிடம் இகழ்ச்சி, ஹனுமானின் செயலில் வியப்பு, பிறும்மாவின் வம்சத்தினரான ராவணாதிபதி வேருடன் அழிவதில் நடுக்கம், இனிய மனைவியின் நினைப்பில் கிளர்ச்சி, முதலில் ராமனின் நோக்கில் கருத்துகள் பல வெளியாகின்றன. இங்கு ஸீதையின் நினைவால் வேறு எண்ணங்கள் தோன்றாமல் ராமன் ஸ்தம்பித்து விட்டான் எனப் பிரிவாற்றாமையின் வலிவு வெளியாகிறது. ஒன்றுக்கொன்று முரண்படுகிற எண்ணங்களாயினும் காட்சியிலோ காண்பவனிடத்திலோ மாறுபாடு இல்லை. (51)

अरुणामोदिनी

अथैकस्या एव भगवतीदृष्टेरधिकारभेदेन नवररसावासतां सम्भावयति - शिव इति । हे देवि, ते नवरसावासभूताया भवत्या दृष्टिः वीक्षणम् । शिवो व्याख्यातः, तस्मिन् समस्तकल्याण-गुणाधारे सदाशिवे भवदनुग्रहलब्धनाम्नि । शृङ्गं प्राधान्यमियति रसेष्विति शृङ्गारः । प्राधान्यं चोक्तं ध्वनिकृता - 'शृङ्गार एव मधुरः परप्रह्लादको रसः । तन्मयं काव्यमाश्रित्य माधुर्यं प्रतितिष्ठति' इति । तेन सकलजनानन्दकन्दलक्षमकाममूलकेन संभोगात्प्रागिच्छाविशेषलक्षणरतिस्थायिकेन कटाक्षवीक्षणहावभावाद्यनुभावेन नवरस-प्रधानेन शृङ्गाराख्येन रसेनाद्रा आप्लुता शृङ्गाररससंपृक्ता भवतीत्यर्थः । शृङ्गारशब्दोऽत्र रत्याख्यस्थायिभावपरो व्याख्येयः । उत्तरत्र स्थायिभावानामेव निरूपणादिति । तस्मादितरस्तदितरः स चासौ जनश्च तदितरजनः तस्मिन् शिवादन्यस्मिन् अशिवे, जने पृथग्जने । मुखे इति पाठे तदन्यमुखे, कुत्सनपरा जुगुप्सासक्ता इति बीभत्सरसोक्तिः । जुगुप्सायाः बीभत्सस्थायित्वात् । एतेन पातिव्रत्यातिशयः सूचितः । तथा गङ्गायां शिवशिरोऽवस्थितायां सपत्न्यां सरोषा रोषेण क्रोधेन सहितेति रौद्ररसोक्तिः । रोषस्य रौद्रस्थायित्वात् । तथा गिरिशस्य परमेश्वरस्य गिरौ शेत इति व्युत्पत्त्या पार्वतीयत्वेन काठिन्यं सामर्थ्याभावश्च सूच्यते । तस्य चरिते दिगम्बरत्वचर्माम्बरत्वशवभस्मविलेप-नत्वादिरूपे स्वमहिमोपलब्धत्रिपुरसुन्दरादिरूपे वा विस्मयवती आश्चर्यवतीति अद्भुतरसोक्तिः । विस्मयस्य अद्भुतस्थायित्वात् । गिरिशनयनेति पाठे गिरिशस्य नयने मदनदाहितरि वह्निरूपे नेत्रे विस्मयवतीत्यर्थः । अतिवैराग्यप्रकाशनाय पुरा दाहित-मदनेऽपीदानीं अस्मिन् तदुत्पत्तिहेत्वनुभावदर्शनादिति भावः । अनेन शान्तरसोक्तिः । तथा हराहिभ्यः शिवभूषणीभूतसर्पेभ्यो भीता त्रस्ता । भूषणतायामपि दुर्दमविषाग्नि-

दिग्धानां तेषां भीहेतुत्वादिति भयानकरसोक्तिः । भयस्य भयानकस्थायित्वात् । तथा सरसिरुहाणां पङ्केरुहाणां, 'ड्यापोः संज्ञाच्छन्दसोर्बहुलम्' इति ह्रस्वः । सौभाग्यं सुभगत्वं 'हृद्भगसिन्ध्वन्ते' - इत्यादिना उभयपदवृद्धिः । जयतीति सेति वीररसोक्तिः । जयस्योत्साहमूलकत्वात्तस्य च वीरस्थायित्वात् । तथा सखीषु समानप्राणासु वयस्यासु स्मेरा मन्दमधुरत्वादिगुणशीलहासविशेषवती । 'अपरिच्छिन्नविषयं मन्दं मधुरमीरितम् । स्फुरदभ्रूपक्षमतारं यत्तत्स्मेरमिति कथ्यते' । इति लक्षणात् । इति हास्यरसोक्तिः । स्मेरस्य हासघटितत्वात् तस्य च हास्यस्थायित्वात् । तथा हे जननि ! भक्तजनावनदीक्षिते मातः ! देवि ! मयि भक्तजने स्वस्मिन् भगवत्पादाभिधान इत्यर्थः । करुणा दया तया सहिता सकरुणा दयारसाप्लुतेति करुणारसोक्तिः । जयतीति शेषः । जयतीति पाठे संबुद्धि-पदमध्याहार्यम् । अत्र 'शृङ्गारहास्यकरुणारौद्रवीरभयानकाः । बीभत्सान्द्रुतशान्ताख्या रसा नव समीरिताः ।' इति वचनोपात्तनवरसस्थायिनां 'रतिर्हासश्च शोकश्च क्रोधोत्साहौ भयं तथा । जुगुप्साविस्मयशमाः स्थायिभावाः प्रकीर्तिताः ।' इत्युक्तानां रत्यादिभावानां निबन्धनात् भगवतीदृष्टेस्तत्तदधिकारिभेदेन सर्वरसमयत्वोक्तिद्वारा शिवादिसाधारण्येन भक्ते स्वस्मिन्नपि निरन्तरकरुणामयत्वमुक्तम् ।

अत्र 'सजातीयैर्विजातीयैरतिरस्कृतमूर्तिमान् । यावद्रसं वर्तमानः स्थायीभाव उदाहृतः ।' इति दशरूपकोक्तेस्सजातीयविजातीयानभिभूततया यावदनुभवावस्थान लक्षणस्थायित्वघटितस्य, 'विभावैरनुभावैश्च सात्त्विकैर्व्यभिचारिभिः । आनीयमानः स्वादुत्वं स्थायीभावो रसः स्मृतः ।' इत्युक्तलक्षणस्य रसस्य, 'प्रकाशानन्दचिद्रूपरसतां प्रतिपद्यते । प्रकृष्यमाणो यो भावः स स्थायीति निगद्यते' इत्युक्तेः स्थायीभूतरत्यादि भावाव्यतिरेकात् प्रधानानां तेषामेवात्र निरूपणं कृतमित्यवगन्तव्यम् । न च 'शृङ्गार-बीभत्सरसौ तथा वीरभयानकौ । रौद्रान्द्रुतौ तथा हास्यकरुणौ वैरिणौ मिथः' । इतिवचनात् भिन्नोपाधिकत्वेन परस्परविरुद्धानां रसानामेकत्र समावेशविरोधः शङ्क्यः । रसानां परस्परविरोधेऽपि कविप्रौढोक्तिसमाश्रयणेनैकत्र समावेशो न विरुध्यत इति विद्यानाथोक्तेः । देव्या अलौकिकमहिमत्वेन वा तदुपपत्तेः ।

अथवा शृङ्गारस्येवेतररसानामपि त्रिवर्गोपयोगित्वात्परस्परसौहार्दमस्त्येवेति केषाञ्चिन्मतेन न विरोधः । यथोक्तं भावप्रकाशे - 'यथा कामोपयोग्यत्र शृङ्गारो दृश्यते रसः । अर्थोपयोगी वीरः स्याद्रौद्रोऽपि स्यात् कचित्कचित् ॥ रक्षारूपेण धर्मार्थोपयोगी करुणो भवेत् । अद्भुतोऽपि मनःप्रीतिकरत्वात्काम्यसाध्यकृत् । तद्भयानकबीभत्सहास्याः कार्येषु योजिताः । तत्तन्नेतृमनोवृत्ति-वशात्प्रायस्त्रिवर्गगाः ।' इति । यद्यपि 'रसः

சர்வோ஽பி சம்பூர்ணஸ்திரோததே ரஸாந்தரம்' இதி வचनाடேக எவ ரஸ: ப்ரதீயதே, ததாபி மஹாகவிப்ரசி஢்ட்ரதா ரஸசங்கரோ஽ப்யஸ்தீதி வித்யானாதாதிபி: சோடாஹரணமுக்தம், ந தத்ர விவாட: | மஹாகவிப்ரயோகத்ர சர்வரஸானாமேகத்ர சமாवेशரூபோ ஢்ரத்யதே | யதா ஸ்ரஜ்ஜாரதிலகே - 'ஸ்ரஜ்ஜாரீ கிரிஜானநே சகரூணோ ரத்யா ப்ரவீர: ஸ்மரே பீமத்ஸோ஽ஸ்திபிரூத்஢்ரணீ ச ப்யக்ருந்மூர்யா஢்ருதஸ்துஜ்ஜயா | ரௌத்ரோ ஢்ரக்ஷவிமர்நே ச ஢்ரஸக்ருத்ர: ப்ரஸாந்தத்ரிராத் இத்யம் சர்வரஸாத்மக: ப்ரஸுபதிர்மூயாத்ஸதா ப்ரத்யே ||' இதி | கிரிசாத்ரரித இத்யநேன வுரைய்யத்யோதகேன ஸாந்தரஸத்ய சங்க்ரஹாத்ரவாபி ரஸா நிரூபிதா: | யதூக்தம் லக்ஷ்மீதரே, 'மரதமதே ஸாந்தரஸத்யானஜ்ஜிகாராத், ந ஸாந்தம் மேநிரே ரஸம் இதி தஸ்ய சத்வாபாபா஢்ரதாபேவ ரஸா: சங்க்ரஹீதா:' சதி தத்ர஢்ர஢்தோத்ரரம் | 'ரதிஹ்ரஸத்ர ஸோகத்ர' இத்யாதிநா அத்ரௌ ஸ்தாபிந: ப்ரிக்ரணய்ய ச ஸத்ரதேன ஸாந்திரஸஸ்தாபிநம் ஸம் ஸூசயதோ மரதமுநேரபிப்ராயவிதாம் நவரஸபக்ஷம் இதரத்ரூபணபூர்வகம் ஸி஢்ட்ர஢்தீகூத்ய லக்ஷயலக்ஷணநிர்வசனபூர்வகம் ஸாந்தரஸநிரூபணாஸக்தானாம் ருத்ரதவித்யானாதாதிநாமஸம்மதத்வாத் | 'ந ஸாந்தம் மேநிரே ரஸம்' இத்யத்ராபி பூக்ஷாம: | கிம் ஸாந்தஸ்ய நிர்மரானந்ரத்வாபாபாத் ந ரஸதா? கிம் வுததந்யேஷ்வந்தமர்வாத் ? நநு த்ரிவித்யோ வுர: , ஢்ரநவுர: , த்ரமர்வுரோ யுத்ரவுரத்ரேதி | தத்ர த்ரமர்வுரே஽ந்தமர்வ இதி வாச்யம் | அ஢்மேவம்வித: இத்யுத்ஸாஹாபரபர்யாயாபிமானமயோ வுர: , சர்வா஢்ர஢்ரஹரப்ரஸமநுைரூப: ஸாந்த: இதி தஸ்ய தத்ர஢்தமர்வாபாபாத் | விஸ்தரஸ்த்வஸ்த்மகூதரஸதரஜ்ஜிணீவிபுதாமோதிந்யா-மநுஸந்ரதேய: | பத஢்தரேண தஜ்ஜாபே ததவிசார்ய நிதர்ரணாபூர்வகசங்க்ரஹணோக்திரபி சிந்த்யா | யசூக்தமாஸ்ரமிபி: , ஸ்ரஜ்ஜாரவிரோதித்வாத் ஸாந்தோ ந ப்ரயுக்த இதி, ததபி சிந்த்யம் | தத்ரிரோதித்வஸ்ய பீமத்ஸாதிஸாதாரணத்வேன தத்ரிஸூபணானர்த்யபாத்: | வத்யக்ஷந்யாயேன கதானுகத்யா சமாगतவுராதிரஸப்ரசி஢்ட்ரநிராஸபூர்வகம் ஸ்ரஜ்ஜாரப்ரகாஸகாரமதாவலம்பேன தஸ்யுைவ நிரூபணீயத்வப்ரசக்தேத்ர, அஸ்துதூகரீத்யா விரோதபரிஹாராத் | அதோ நவரஸபக்ஷ எவாசார்யபிமத: | தத்ர ச தேவீத்ரதே: ஸார்வகாலிகம் ஸ்ரஜ்ஜாரகரூணரரஸமயத்வம் வ்யாஸ்யாதூ ஸ்வபதேநாபிதானம் | இதரரஸானாம் காடாசிட்ரகதாம் அபிதாதூ ஸ்தாபிபிரபிதானமிதி ர஢்ஸ்யம் | அத்ர ரஸவதல஢்ரஹ: || ௧௧ ||

அருணாமோதினீ

(விளக்கம் முன் உரைகளிலுள்ளதே. சிறப்பான கருத்துக்கள் இவை -) சிவன் ஒரு ப்ரத்தில் ஆடையற்ற நிலை, தோலாடை, சவச்சாம்பல் பூசுவது, என மறுபுறத்தில் த்ரிபுரஸுந்தரராக கல்யாண (மங்கல) ஸுந்தரராக இருப்பது என. இதில் உனக்குள்ள வியப்பு மன்மதனை அக்னி வடிவான கண் முன் வைராக்யத்தால் எரித்தது. இப்போது காதலால் கசிந்து மன்மதனை வரவேற்கிற பார்வை என வியப்பு. தோழிகளிடம் ஸ்மேரா

- குறிப்பிட்ட விஷயத் தொடர்பின்றி பேசுவது, மெள்ளப் பேசுவது, புருவமும் இமையும் நெரிப்பும் துள்ளலும் கொண்ட கண்ணாடை, கிண்டல், அதனால் மென் சிரிப்பு இத்தனையையும் தோழிகளிடம் உன் பார்வை காட்டுகிறது. இந்த பகவத் பாத சங்கரர் என்ற தீனனிடம் பரிவு கொண்டது. சிவனிடமும் இந்த ஒன்பது ரஸங்களைக் காணலாம் என சிருங்கார திலகம் கூறும் “மலைகள் முகத்தைக் கண்டதும் சிருங்காரம், மன்மதனின் மனைவி ரதியிடம் கருணை, மன்மதனிடம் வெறுப்பால் குருரம், எலும்பாலும், பாம்பாலும் (இவற்றை அணிவதால்) பயங்கரம். உயர்ந்த மேனியமைப்பால் வியக்க வைப்பவர். தகூளை அழிக்கையில் ரௌத்ரர், ஆடையற்ற கோலத்தில் சிரிக்கச் செய்பவர். தொடர்ந்து அணுக நேரமாக ஆக சாந்தர் இப்படி ஒன்பது ரஸங்களையும் வெளிப்படுத்துகிற பகவதி நல்லோருக்கு நலம் வழங்கட்டும்” என (அலங்கார சாஸ்திர ஆராய்ச்சி மிக்க மற்ற பகுதிக்கு விளக்கம் தரப்படவில்லை.) (51)

आनन्दगिरिया

एकादशीमाह- शिवे इति । हे जननि मयि तव दृष्टिः सकरुणास्तु । करुणया सह वर्तमाना । अयं मदीयो जनः संसारदावानलदह्यमानो दुःखीति मामुद्दीक्ष्य शोकसमुल्लासितकरुणारसा । पतितोर्ध्वपुटा सार्द्रा स्तोकमन्थरतारका सानुग्रहा दृष्टिः करुणारसादिति । किंलक्षणा? शिवे शृङ्गारार्द्रा शिवमुद्दीक्ष्य रतिभावनया शृङ्गाररसालसा स्निग्धा कान्तेत्यर्थः । ‘आर्द्रवती दृश्या सुविकाशातिनिर्मला । सुभ्रूक्षेपकटाक्षा च कान्ता मन्मथवर्धिनी । विकाशस्निग्धमधुरा चतुरे दधती भुवौ । कटाक्षिणी साभिलाषा दृष्टिः स्निग्धाभिधीयते । तदितरमुखे कुत्सनपरा । तस्मात् शिवात् य इतरे इन्द्रवरुणादयः, तेषां मुखे श्लेष्ममेदोमांसदुर्गन्धबहले कुत्सनपरा । कुत्सनं निन्दनं बीभत्सा तत्परा बीभत्सरसव्यञ्जिका । जुगुप्सिता इत्यर्थः । ‘संकोचितपुटा क्षामा दृष्टिर्मौलिततारका । लक्षोद्देशात्समुद्दिग्ना जुगुप्सायां जुगुप्सिते’ति ।

पुनः किंलक्षणा, सरोषा गङ्गायां, स्वस्वामिकुटमण्डलोपरि वर्तमानां सपत्नीमालोक्य सासूया । ‘चकितद्विपुटा स्तब्धतारकोत्पन्नलोहिता । रूक्षा भ्रुकुटिभीतोऽग्रा क्रोधदृष्टिरुदाहते’ति । अलिकनयनेऽतिविस्मयवती । असंभाविते माहेन्द्रजालिकल्पित इव पदार्थे, ललाटलोचने सञ्जाताद्भुतरसा । ‘या त्वाकुञ्चितपक्ष्माग्रा साश्चर्याद्भुततारका । सौम्या विकासितान्ता च विस्मया दृष्टिरिष्यते ।’ अत्र गिरिशनयने इत्यपि पठितम् । तथापि लोचनमेव व्याख्येयम् । पुनः किंविधा? हराहिभ्यो भीता, हरन्ति प्रलयं कुर्वन्ति हराः, ते च तेऽह्यश्च, आभरणभूताः शेषादयः, तेभ्यो भीता भयानकरसाकुला । ‘विस्फारितोभयपुटा भयकम्पिततारका । निष्क्रान्तमध्या दृष्टिस्तु भयभावे भयान्विता ।’

पुनः किंविधा? सरसिरुहसौभाग्यजयिनी, सरसिरुहसौभाग्यं प्रतिभटमाकलय्य तज्जयार्थं नयविनयपराक्रमशक्तिप्रतापादिभिरुत्पादितवीरोत्साहा । ‘औदार्यस्थैर्यं गाम्भीर्यमाधुर्य-ललितान्यपि । तेजः शोभाविलासांश्च सत्वभेदान्विवृण्वती । अचञ्चला विकसिता गम्भीरा समतारिका । दीप्ता चाकुञ्चितापाङ्गा वीरदृष्टिरुदाहृता’ । पुनः किंलक्षणा? सखीषु स्मेरा । प्रातः क्रीडागृहादागत्य दन्तक्षतालङ्गनादिसुरतचिह्नोद्भासितगात्रचम्पकलतां पर्वतपतिपुत्रीं तां पार्वतीमवलोक्य सुस्निग्धे सखीजने सौभाग्यश्लाघनव्याजेन परिहसति सति, स्वयमपि स्मितसुन्दरवदनविन्यासशोभितां दृष्टिं सखिषु प्रसारयति स्म । तथा ‘चला हसितगर्भा च विशत्तारानिमेषिणी । किञ्चिदाकुञ्चिता दृष्टा दृष्टिर्हास्ये प्रकीर्तिता ।’

अत्र प्रथमचरणे शृङ्गारबीभत्सौ, द्वितीयचरणे रौद्राद्भुतौ, तृतीये भयानकवीरौ, चतुर्थे हास्यकरुणौ । ननु ‘रसौ शृङ्गारबीभत्सौ मिथो वीरभयानकौ । रौद्राद्भुतौ तथा हास्यकरुणौ वैरिणौ मिथः’ इति भरतोक्तेः, कथं विरुद्धं चतुर्युगलमेवोपन्यस्तम्? परस्परविरोधेन एकस्यापि अनुदयात् इति चेदुच्यते – सत्यं, यद्यपि शृङ्गारबीभत्सादेः परस्परवैरं, तथापि परमेश्वरीशरीरमाहात्म्येन विरुद्धयोरपि विरोधत्यागेन परस्परपकार-कत्वमवलम्ब्य परमेश्वरीशरीरनिवाससुखोपभोगः । आश्रयोपभोगसुखलोभेन वैरिणावपि वैरं त्यजतः । तदुक्तं महाकाव्ये - ‘विहाय वैरं पुरशम्बरारी विहारसाम्राज्यसुखाय नूनम् । गुणानुरागादिव यस्य देहे स्वरूपमारोपयतः स्म साक्षात् ॥ इति । श्रूयते हि महाकाव्ये पुराणे च महामुनीनामागमे त्यक्तवैराः सिंहशार्दूलादयो गवादिना सह भ्रमन्तीति । ननु तथापि सर्वे रसाः पार्वतीशरीरे कथमेकसमये उत्पद्यन्ते? विभावव्यभिचारिसात्विकैः सदस्यरसनीयतां नीतः स्थायीभावो रसः । स्थायीभावश्च ‘विरुद्धैरविरुद्धैर्वा भावैः विच्छिद्यते न यः । आत्मभावं नयत्यन्यान् स्थायीव लवणाकरः’ इति विरुद्धा-विरुद्धभावाव्यवच्छेद्यत्वे सति सर्वत्र स्वात्मतादात्म्य संपादको रत्यादिभावः । तथा चैकस्मिन् रसे उत्पन्ने तस्य स्थायिना सर्वत्रात्मभावे संपादिते तदैव कथं रसान्तरस्थायी लब्धावकाशः? नापि रसः संयोगज्ञानादिवदव्याप्यवर्ती, येनावच्छेदभेदेनाप्येकाश्रयता स्यात् । तदुक्तं ‘योऽर्थो हृदयसंवादी तस्य भावो रसोद्भवः । शरीरं व्याप्यते तेन शुष्क-काष्ठमिवाग्निना’ इति । अत्र वदन्ति रससाङ्कर्यं शबलता अङ्गाङ्गिभावो वेति । तदसत् । विरोधे सति नैकमपि प्रामाणिकम् । अथ चित्ररसोऽप्यविरुद्धाभ्यामविरुद्धैर्वा स्थायिभिरारभ्यते इति न संभवतीति । परे तु अत्र शृङ्गार एव रसः, अन्ये तु तत्पोषकाः व्यभिचारिण इति ।

वस्तुतस्तु अयं श्लोको नीरसः । अत्रास्मिन् शृङ्गारादौ निरूप्यमाणे अव्यवधानेन तद्विरोधिनामपि निरूपणात् । यथा – ‘अन्त्रैः कल्पितमङ्गलप्रतिसराः स्त्रीहस्तरक्तोत्पल-
व्यक्तोत्तंसभृतः पिनद्धशिरसो हृत्पुण्डरीकस्रजा । एताः शोणितपङ्ककुङ्कुमजुषः संभूय
कान्तैः पिबन्त्यस्थिस्नेहसुरां कपालचषकैः प्रीताः पिशाचाङ्गनाः ।’ अथवा कामुके
रसोत्पत्तिपरं तत्, ऐश्वर्यमेतत्, तेन न विरोधः । परन्तु परमेश्वर्या अतिशयो न लभ्यते । ननु
तथापि श्रीमहादेवशरीरे सर्पकपालचर्मदिः बीभत्सोत्पादकस्य सत्त्वात् कथं पार्वत्यास्तत्र
शृङ्गार इति चेदुच्यते । अत्र स्वस्वामिस्वाभाविकाभरणानां सर्पादीनामपि भयबीभत्सा-
विर्भावकत्वाभावात् न भयानकबीभत्सौ । अनभ्यासदशापन्नाकस्मिकाकल्पितसर्प-
शार्दूलादिदर्शनस्यैव भयादिविक्षोभकत्वात् । अन्यथा अत्यन्ताभ्यासपाटववता
सर्वव्याघ्रादिधारिणा गरुडविदा कदाचिदपि शृङ्गारो न स्यादिति भावः । पार्वत्याः
शृङ्गारोदये न कोऽपि प्रतिबन्धः । अत एवास्मत्कर्तृकमहिम्नः स्तोत्रे ‘ललाटे
कालाग्निर्गलकणिका कण्ठकुहरे कपालं कण्ठाधो भयदभुजगाः कङ्कणपदे । नितम्बे चर्मेति
प्रियवपुषि दृष्ट्वापि किमहो शिवायाः शृङ्गाराम्बुधिरधिकमुल्लासमगम’दिति । शिवे
शृङ्गाराद्रेति पद्यरहस्यार्थः— एकादशी नित्या । शिवे वाणी शृङ्गारार्द्रा लज्जाद्वयं,
तदितरमुखे फ्रें द्वयम् । कुत्सन ब्लू परा क्रौं सरोषा हूं गङ्गायां ओं गिरिशचरिते नित्यमदद्रवे
विस्मय ब्लू । अत्र तु तत्क्रमो नास्ति । ऐं ह्रीं फ्रें सूम् क्रौं आं क्लीं ऐं ब्लू नित्यमदद्रवे हुं फ्रें ह्रीं ।
नीलपताकिनी ॥ ५१ ॥

ஆனந்தகிரியா

தேவி! உன் பார்வை என் மீது கருணையுடன் படட்டும் “இவன் என்னைச் சார்ந்தவன்.
ஸம்ஸாரம் எனும் காட்டுத்தீயால் வாடித் துயருற்றவன்”, என என்னிடம் பரிதாபமும்
கருணையும் உண்டாகட்டும். மேல் இமை தாழ், கசிந்து, கருவிழி சற்று அயர்வுற்றது
போன்று அருள் கசிகிற பார்வை கருணையின் அடையாளம். சிவனிடம் சிருங்காரப்
பார்வை - கனிந்து ஒளியுடன் தூய்மை மிக்க, புருவ நெரிப்புடன், ஆசையும் கிளர்ச்சியும்
எழச் செய்கிற இனிய நட்புமிக்கது. தானும் தேவன்தான் என இறுமாப்புடன்
நிற்பவரிடம் அருவருப்புள்ளது - கண் அரை மூடி சோர்ந்து இகழ்கிற பார்வை. தன்
எஜமானரின் தலை மீது அமர்ந்திருப்பவன் தன் சக்களத்தி என ரோஷம் அது. இமை துடிக்க,
கருவிழி சிவந்து வரண்டு குத்திட, புருவம் நெரிக்க அந்த ரோஷம் வெளிப்படுகிறது.
நடவாதது நடந்துவிட்டதென இமைகுவிய, கருவிழியில் வியப்பு தெரிய, உள்ளம்
மலர்ந்த நிலை விஸ்மயப் பார்வை. சிவனது மூன்றாவது கண்ணைக் காண்கிற பார்வை இது.
பாம்பிடம் பயம், இரு இமைகளின் துடிப்பு, பயந்த கருவிழி கொண்ட பார்வையால்
வெளிப்படுகிறது. தாமரையின் அழகை வெல்ல வேண்டுமென்ற ஆர்வப்பார்வையில்,
நயம், பணிவு, பராக்ரமம், ஆற்றலை வெளியிடச் சுறுசுறுப்பு என வீரமும் உற்சாகமும்
காட்டும். தோழி பதியுடன் உறவுகொண்டு எழுந்து வந்துகளைத்த பார்வதியிடம்

கிண்டலும் பரிஹாஸமும் கொண்டு பேசும்போது, தானும், நாணத்துடன் கலகலப்புடன் கூடிச் சிரித்துப் பார்க்கும். ஒன்றுக்கொன்று முரண்பட்டாலும் பார்வைக்கு இலக்கானவற்றின் வேறுபாட்டால் ஒருவருடைய பார்வைக்கே இந்த மாற்றங்கள் நேரும். தேவியிடம் இவை ஒன்றாகக் கூடுவதால் நெருக்கடி ஏதுமில்லை. இது பதினேராவது நித்யையான நீலபதாகாவைக் குறிக்கிற மந்திரம், ஐம் ஹ்ரீம் ப்2ரேம், ஸ்ரீம் ஆம் க்லீம் ஐம் ப்3லூம், நித்யமதத்ரவே ஹும் ப்2ரேம் ஹ்ரீம் என. (51)

तात्पर्यदीपिनी

शिवे इति । हे शिवे ते दृष्टिः सर्वरसात्मिका विजयत इति शेषः । ते तव । विशिनष्टि – किंविधा दृष्टिः, शिवे भगवति भर्तारि दृष्टे सति शृङ्गारार्द्रा शृङ्गाररसेन क्लिप्ता । अत्र संयुक्तशृङ्गारो वर्णितो भवति । अत्र संयुक्त शृङ्गारे कान्तादृष्टिरसूचि । तथाहि – पिबतीव च दशा सविकाशा निर्मलाश्रुः सुभ्रूक्षेपकटाक्षासौ कान्ता मन्मथवर्धिनीति । ते शृङ्गारार्द्रा दृष्टिः भगवता भवेन सहानन्दनिर्भररसा, सस्मितैर्यदपाङ्गविलोकनैरनलसा विजयते इति संयुक्तशृङ्गारो वर्णितो ज्ञातव्यः । हास्यदृष्टिमवतारयति – पुनः किंविधा, सखीषु स्मेरा प्रान्ताधररक्षतादिदर्शनसमये ईषदन्तदर्शनादधरस्फुरणे विकसद्गल्लस्मेरा । करुणादृष्टिमवतारयति – पुनः किंविधा, मयि सकरुणा, मदीयोऽयं दुःखाभिभूत इति करुणा । अथ रौद्रां दृष्टिमवतारयति – गङ्गायां सरोषा, गङ्गादर्शनेन सपत्नीभावात् क्रोधोद्धता । अथ वीरमवतारयति, पुनः सरसिरुह सौभाग्यजयिनी, सरसिरुहेषु कमलेषु यत्सौभाग्यं तस्य जयिनी जयनशीला । अथ भयानकमवतारयति – पुनः हराहिभ्यो भीता हरगलविधृतसर्पेभ्यः चकितेत्यर्थः । अथ बीभत्समवतारयति, तदितरजने कुत्सनपरा, तस्मात्सदाशिवात् इतरो यो जनः तस्मिन्दृष्टे सति कुत्सनपरा निन्दनपरा । अथाद्भुतमवतारयति – पुनः गिरिशचरिते विस्मयवती अमीलत्तारकेत्यर्थः । एवमष्टावेव रसा वर्णिताः । ननु शान्तः कुतो न वर्णितः । तस्यानधिकारत्वात् । यथाहुराचार्याः – एके तु निर्विकारत्वात् न शान्तं मेनिरे रसमिति । भगवत्या दृष्टिस्तु महादेवस्य शमं नियच्छेदिति न शान्तो वर्णित इति । आचार्याः स्वमतमेवानन्तरं वक्ष्यन्ति – पुरां भेत्तुश्चित्तप्रशमरसविद्रावणफल इति । “शृङ्गारहास्यकरुणरौद्रवीरभयानकाः । बीभत्सश्चाद्भुतश्चैव शान्तश्चेति रसा नवेति ॥ ५१ ॥

தாத்பர்யதீபினீ -

சிவனைப் பருகிவிடுவது போன்றுள்ளது உன் பார்வை. சாந்தப் பார்வை பற்றி அடுத்த சுலோகத்தில் திரிபுராரியின் சித்தமடங்கி இளகிய நிலைக்குக் கொணர்கிற கண்கள் என விளக்க விருக்கிறார். மற்றவை முன்னுரைகளில் கண்டவையே. (51)

पदार्थचन्द्रिका

इदानीं भवानीदृष्टिं शृङ्गारादिरसाविष्टतया स्तौति । शिवे इति । हे जननि, ते तव दृष्टिर्विजयते इति क्रियापदमध्याहृत्य योज्यम् । विजयमेवाह युगपत्समस्तरसाविष्टतया – शिवे शृङ्गाराद्रा, शृङ्गाररसेन युक्ता, तदितरमुखे शिवेतरमुखे कुत्सनं बीभत्सा तत्परं कर्तव्यं यस्याः सा । अत्र शिवतदितरपदाभ्यां श्रीमहादेवे कल्याणरूपे शृङ्गाररसोदयः, तदितरपुरुषे अमङ्गलरूपे च, बीभत्सोदय उचित एवेति सूच्यते । अत्र शिवे इत्यादौ सप्तमी विषये । गङ्गायां सपत्नीत्वात्सरोषेति रौद्ररसाविष्कारः । गिरिशचरिते गिरौ पर्वते शेत इति गिरिशस्तस्य चरिते श्मशानवासादौ मङ्गलरूपस्यायममङ्गलव्यवहार इत्यर्थः, विस्मयवतीत्यद्भुतो रसः । हरस्याहयो भूषणरूपास्तेभ्यो भीतेति भयानको रसः । सरसिरुहस्य सौभाग्यं सौन्दर्यं तस्य जयो विद्यते यस्याः सा तथेति वीररसः । अत्र तत्पुरुषपूर्वक इन् प्रत्ययो नित्ययोगाभिप्रायेण । ततश्च सदा विकसितत्वेन सदाऽऽनन्दवत्ता सूचिता । सखीषु स्मेरा इति हास्यरसः । मयीति स्तोता यः शङ्कराचार्यस्तस्मिन् सकरुणेति करुणो रसः ॥ ५१ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா -

(முன் உரைகளில் வந்த விளக்கமே.) (51)

डिण्डिमभाष्यम्

शिवे महादेवे शृङ्गाराद्रा, शृङ्गाररसेन सरसा, तदितरमुखे महादेवव्यतिरिक्तानां पुरुषाणां मुखे कुत्सनपरा घृणापरा, अनेन बीभत्सरसो वर्णितः । गङ्गायां गिरिश-जटाजूटवर्तिन्यां मन्दाकिन्यां सरोषा रोषयुक्ता । अनेन रौद्ररसो व्याख्यातः । महादेवस्य चरिते, चर्माम्बर - शवभस्मलेपन-श्मशानवास-भुजगभूषण-भूतप्रेतादिपरिवारकरणादि लोकविरुद्धचेष्टात्मके शिवस्याचारे विस्मयवती अद्भुतरसयुक्ता । हराहिभ्यः हरस्य महादेवस्य भूषणीकृतेभ्यः सकाशाद्धीता । अनेन भयानकरसो व्याख्यातः । सरसिरुहसौभाग्यजयिनी सरसिरुहाणां कमलानां सौभाग्यस्य कान्तिविशेषस्य जयिनी जयशीला । अनेन वीररसो व्याख्यातः । सखीषु जयाविजयाद्यालीगणेषु स्मेरा स्मितगुण युक्ता, अनेन हास्यरसो व्याख्यातः । स्मेरशब्दे 'नमिकम्पिस्म्यजसकमर्हिसदीपो रः' इत्यनेन सूत्रेण रप्रत्ययः । एवंभूता तव दृष्टिर्मयि सकरुणा भवतु । अनेन करुणरसो व्याख्यातः । अत्र श्लोके शृङ्गारादीनामष्टानां नाट्यरसानां संसारनाट्यनियोगित्वात् महानटीं प्रकृतिभट्टारिकामेवाश्रित्य वृत्तिरुक्ता, शान्तस्य तु नवमस्य रसस्य प्रबोध-

चन्द्रव्यज्यमानवपुषः संसारसुखदुःखानुभवात्मकबहुचित्तव्याक्षेपजनितेन निर्वेदनाम्ना
स्थायिभावेन सततमुपेतस्य सकलचेष्टाध्वंसात्मकस्य, निर्वेदव्यतिरिक्तसर्वसंसारभावरहि
तस्य, एकरूपस्याखण्डात्मकस्य महादेवैकाश्रयत्वात् भगवतीति चरित्रैकपात्रे न
प्रतिपादनम् ॥ ५१ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம் -

(முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. (51))

गोपालसुन्दरी

शिवे शृङ्गाराद्रீति - शिवे शम्भौ शृङ्गाररसेनाद्रा तदितरमुखे अन्यदेवमुखे कुत्सनपरा
अनेन बीभत्सरसः । गङ्गायां शिवशिरसि वर्तमानायां सापट्यात् सरोषेति रौद्ररसो
व्याख्यातः । गिरिशचरिते हरस्य परस्परविरुद्धानलचन्द्रादिधारणरूपे विस्मयवती,
अनेनाद्भुतरसः । हरस्य शिवस्य अहिभ्यो भूषणीभूतसर्पेभ्यो भीता भयानकरसोपेता ।
सरसीरुहाणां कमलानां सौभाग्यस्य जयिनीति वीररसः । सखीषु शिवानुरागादिप्रश्नपरासु
स्मेरा, ईषद्धास्यवती, मयि दीने सकरुणा करुणरसाविष्टा ते तव दृष्टिः जयति । जयतीत्यत्र
जननीति पाठे हे जननि इति सम्बोधनम् । विष्णुपक्षे - शिवे शोभने, गोपीजने तदितरमुखे
शूर्पणखादिराक्षसीमुखे, गङ्गायामनवरतं जीवान् नारायणतां प्रापयन्त्यां, गिरिशचरिते
कामभस्मीकरण- वामाङ्गवामलोचनाधारणादौ । हरन्ति जीवमिति हरा अहयः सर्पाः
कालियादयः, तेभ्यो भीता भयाभिनययुक्ता । अभीता इत्यकारप्रश्नेषो वा । ईसखीषु
लक्ष्मीसखीषु । जननि दृष्टिरिति पाठे जननं जन्म अमीषामस्तीति जीवाः तेषु दृष्टिः
जननिदृष्टिः । तवेत्यर्थः । जननि मयीति पाठे जननि इति पूर्ववत् विष्णोरेव संबोधनम् ॥
५१ ॥

கோபாலஸுந்தரீ -

(முன் வந்த விளக்கமே.) விஷ்ணு பக்ஷத்தில் - மங்களமான கோபிகளிடம் ஆசை
கனிந்தது, சூர்ப்பணகை முதலிய அமங்கள நபரிடம் வெறுப்பு, கங்கை தன்னேிடம்
நீராட வந்தவரை விஷ்ணு நிலையை அடையச் செய்வதால் கோபம், காமனை எரித்தது,
இடப்புறத்தில் மனைவிக்கு இடம் தந்தது முதலிய சிவனின் நடைமுறையில் வியப்பு,
காளியன் முதலிய பாம்புகளிடம் பய அபிநயம், (பயமின்மை - அபீதா) லக்ஷ்மியின்
தோழிகளிடத்தில் புன்னகை, பிறப்பிறப்பால் வாடுபவரிடமும் என்னிடமும் கருணை. (51)

आनन्दलहरीटीका

शिवे इति । ते तव दृष्टिर्जयति सर्वोत्कर्षेण वर्तते । जननीति पाठे सम्बोधनम् ।
सर्वरसात्मकत्वरूपमुत्कर्षं दर्शयति, कीदृशी? शिवे शृङ्गाररसेनाद्रा स्निग्धा, तदितरस्य

शिवभिन्नपुरुषस्य मुखे कुत्सनपरा निन्दनासक्ता, तेन बीभत्सरसो दर्शितः । अत्रैव भोग्यविषयनिन्दनरूपेणान्तर्भावेन शान्तिरसोऽपि सूचित इति नाभिप्रेतसर्वरसमयतायां शून्यत्वमिति ध्येयम् । न चाष्टावेव रसा इत्यस्य मतमिति वर्णनीयम् । नवरसास्वादेति पूर्वोक्तेः । गङ्गायां सरोषा सापत्न्यात् तेन रौद्ररसः । गिरिशस्य शिवस्य चरिते विषकण्ठाहिवलयनेत्रज्वलनादौ विस्मयवती, तेनाद्भुतरसः । चरिते इत्यत्र नयने इति पाठे अनलदर्शनाद्विस्मयः । हरस्य शिवस्याहिभ्यः सर्पेभ्यो भीता । हरन्तीति हरा जीवनहारिणो येऽह्यस्तेभ्यः इति वाऽर्थः । तेन भयानकरसः । सरसिरुहाणां पद्मानां सौभाग्यस्य सौन्दर्यस्य जयिनी विजयशीला इति वीररसः । सखीषु पतिप्रेमादिप्रश्नपरासु स्मेरा इति हास्यरसः । मयि भक्तेऽतिदीने सकरुणेति नवरसमयी सर्वोत्कृष्टेत्यर्थः ॥ ५१ ॥

ஆனந்தலஹரி -

விளக்கம் முன்னுரைகளில் உள்ளபடி. (51)

—★—

गते कर्णाभ्यर्णं गरुत^१ इव पक्ष्माणि दधती

पुरां भेत्तुः चित्तप्रशमरसविद्रावणफले^२ ।

इमे नेत्रे गोत्राधरपति कुलोत्तंसकलिके

तवाकर्णाकृष्टस्मरशरविलासं कलयतः ॥ ५२

கதே கர்ணாப்யர்ணம் கருத¹ இவ பக்ஷமாணி தததீ

புராம் பேத்து: சித்தப்ரசமரஸ வித்ராவணபலே² ।

இமே நேத்ரே கோத்ராதரபதி குலோத்தம்ஸகலிகே

தவாகர்ணாக்ருஷ்ட ஸ்மரசர விலாஸம் கலயத:॥ 52

1. गरुड कण्ड; 2. फलं पलम्.

பதவுரை :— கோத்ராதரபதி குல உத்தம்ஸகலிகே = பூமியைத் தாங்குகிற மலையரசனின் குலத்தின் சிரஸில் சூடிய பூங்கொத்தே!; தவ இமே நேத்ரே = உன் இந்த இரு கண்களும்; கர்ணாப்யர்ணம் கதே = காதுகளின் அருகாமையை அடைந்தவையாக; கருத: இவ = இறக்கை போன்ற (கருட: இவ - கருடனைப் போன்ற); பக்ஷமாணி தததீ = கண்ணிமைகளைக் கொண்டவைகளாக, புராம் பேத்து: = முப்புரங்களை உடைத்த சிவனது, சித்தப்ரசமரஸ வித்ராவணபலே - சித்த அமைதியை விரட்டுவதைப் பயனாகக் கொண்டவையாக; ஆகர்ண ஆக்ருஷ்ட ஸ்மரசரவிலாஸம் = காது வரை இழுக்கப் பெற்ற மன்மதனின் அம்பின் விளையாட்டை கலயத: செய்கின்றன.

காம ஜனகாபாங்க வீக்ஷணா, சிவப்ரியா, சிருங்காரரஸ ஸம்பூர்ணா, ஸதாசிவ குடும்பினீ, முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வருபவை.

லக்ஷ்மீதரா

गते प्राप्ते, कर्णाभ्यर्णं कर्णयोःसमीपं, गरुत इव कङ्कपत्राणीव, पक्ष्माणि दधती । पुरां पुराणां भेत्तुः भेदकस्य, चित्तप्रशमरसविद्रावणफले चित्ते अन्तःकरणे प्रशमरसः नैस्पृह्यमित्यर्थः, तस्य विद्रावणं विनाशनं शृङ्गाररसोत्पादनमिति यावत्, तदेव फलं प्रयोजनं ययोस्ते चित्तप्रशमरस-विद्रावणफले । अत्र फलशब्देन अध्यवसितेन अयोमयी बाणाग्रसूची कथ्यते । इमे हृदयाम्बुजे परिदृश्यमाने, नेत्रे नयने, गोत्राधरपति-कुलोत्तंसकलिके ! गोत्रा भूमिः, धरतीति धरः पचाद्यच्, गोत्राया धरो गोत्राधरः, अन्यथा गोत्रां धारयतीति विग्रहे कर्मण्यणि प्राप्तौ गोत्राधार इति स्यात् । अनेनैवाभिप्रायेण शक्तिधर इत्यत्र शक्तेः धरः शक्तिधरः इत्युक्तं क्षीरस्वामिना । गोत्राधरपतिः हिमवान् तस्य कुलोत्तंसकलिका कोरकः तस्यास्सम्बुद्धिः । तव भवत्याः, आकर्णाकृष्टस्मरशर-विलासं कर्णपर्यन्तमाकृष्टयोः स्मरशरयोः मन्मथबाणयोः विलासं सौभाग्यं कलयतः कुरुतः । लट्परस्मैपदद्विवचनान्तम् । अत्रेत्थं पदयोजना - हे गोत्राधरपतिकुलोत्तंसकलिके ! तव इमे नेत्रे कर्णाभ्यर्णं गते पक्ष्माणि गरुत इव दधती पुरां भेत्तुः चित्तप्रशमरसविद्रावणफले आकर्णाकृष्टस्मरशरविलासं कलयतः । अयमर्थः - पञ्चबाणस्य स्त्रीणां कटाक्षः षष्ठो बाणः । पञ्चबाण इति प्रसिद्धिः प्राचुर्याभिप्रायेण । कटाक्षात्मकबाणो बाणपञ्चकतुल्य इति न षड्बाण इति व्यवहारः । अत्र निदर्शनालङ्कारः स्मरशरविलाससदृशविलासकरणप्रतिभानात् प्रतिबिम्बाक्षेपात् ॥ ५२ ॥

லக்ஷ்மீதரா -

உலகைத் தாங்குகிற மலையரசனின் குலம் தன் தலையில் சூடியுள்ள பூங்கொத்தே! (பூமொட்டே) உன் இந்த இரு கண்களும், திரிபுரங்களை அழித்தவரின் உள்ளத்திலுள்ள சாந்தம் என்ற ரஸத்தை அழிப்பதை முக்கியப்பயனாகக் கொண்டு, மன்மதன் காதுவரை இழுத்துவிட்ட அம்பின் அம்பு முனையாக - இரும்பாலான கூர்முனையாகக் காட்சி தருகின்றன. மன்மதன் தன்னிடமுள்ள ஐந்து அம்புகளுடன் ஆராவது அம்பாகப் பெண்களின் கடைக்கண் பார்வையைப் பயன்படுத்துகிறான். (52)

சௌभाग्यवर्धनी

गत इति । हे गोत्राधरपतिकुलोत्तंसकलिके ! हे हिमवद्गिरीन्द्रकुलालङ्करणभूत-कर्णाभरणकल्पद्रुमप्रसूनकोरकशोभे ! तव नेत्रे, कर्णाभ्यर्णं कर्णान्तविश्रान्तं, गते प्राप्ते, गरुत इव पक्षाणीव, पक्ष्माणि दधती, पुरां भेत्तुः प्रशमरसविद्रावणमेव फलं

पुरवैरिशान्तरसोच्चाटनफलं तत्र सामर्थ्यमिति यावत् । फलमिति श्लिष्टं पदं, शल्यमपि गृह्यते, तेन सारभाग इव द्राव्यतेऽनेनेति व्युत्पत्तिः । तत्र आकर्णाकृष्टस्मरशरविलासं कलयतः मदनशरलीलां धत्तः।अत्रान्यलीलामन्यो धत्ते, साधर्म्यादिति निदर्शनालङ्कारेण मदनारेरपि प्रशमरसं विद्रावयतः इति भगवत्या अपाङ्गमहिमा पुष्टः सन् शिवविषयकशृङ्गाररसोत्कर्षं व्यनक्ति ॥ ५२ ॥

ஸௌபாக்யவாத்தவீ

விளக்கம் லக்ஷ்மீதராவினாள்ளதே. (52)

अरुणामोदिनी

अथ नयने एव मदनचापत्वेनाह- गते इति । गोत्राधरपतिर्हिमवान् तस्य कुलोत्तंसकलिके वंशशेखरभूषणकल्पवृक्षकोरके देवि ! गरुतः कङ्कपत्राणीव पक्ष्माणि लोमानि दधती दधाने, तथा कर्णाभ्यर्णं कर्णोपकण्ठं गते प्राप्ते, आकर्णपूर्णे इत्यर्थः । पुरां भेत्तुः त्रिपुरान्तकस्य, 'तृजकाभ्यां कर्तरी'ति कर्तरि षष्ठी । एतेन अलोकसाधारण-दुर्जयशत्रुजयादौ स्थिरप्रयत्नलक्षणोत्साहस्थायिकस्य वीरस्य प्रतीतेः शृङ्गारस्यावकाशाभावः सूचितः । अस्यापि शिवस्य, चेतयते आकांक्षयते विषयादीनीति चित्तं मनः, तस्य प्रगतः शमः शान्तिर्यस्मात् प्रशमः शान्त्यपकर्षकः, स चासौ रसश्च, शान्तविरोधी वीररसः पुरां भेत्तुरित्यनेन सूचितः । प्रशमरसपदस्य शान्तरसपरताव्याख्यानं पुरां भेत्तुरिति वीररससूचनपरकवितात्पर्यानिनुसारित्वादुपेक्ष्यम् । तस्य विद्रावणमपकर्षणमेव फलं प्रयोजनम् । तदेव फलं बाणाग्रं ययोस्ते, वीररसपलायनीकरणचतुरे इत्यर्थः। यद्वा- पुरां भेत्तुरिति रौद्रतया अनुदितशृङ्गारस्यापि शिवस्य चित्तं प्रशमयतीति भूषयतीति चित्तप्रशमः शृङ्गारोऽतिमधुरः, तथा सर्वप्राणिहृदयङ्गमत्वात्, चित्तजन्ममूलकत्वाच्च । ते नयनविद्रावणं द्रवीकरणं शृङ्गारप्रधानीकरणमित्यर्थः । तदेव फलं ययोस्ते । अनुदितशृङ्गारस्यापि तदुत्पादनकुशले इत्यतिमहत्त्वोक्तिः । तव सकललोकनियम-करणचतुराया भवत्याः इमे ध्यायतो मम पुरस्ताद्भात इव परिदृश्यमाने नेत्रे कर्तृणी, आकर्णं कर्णपर्यन्तं आकृष्टयोः स्मरशरयोः मदनबाणयोः परिचितसंमोहनदक्षयोरित्यर्थः विलासं सौभाग्यं कलयतः आददतः तत्सदृशीभवत इत्यर्थः । गरुद्वारा कर्णव्यतिगमनादिना अतिक्रूरत्रिपुरान्तकचित्ताकर्षणेन चाकृष्टमदनबाणवद्भात इत्यभिप्रायः । उपमानिदर्शनयोः संकरः । तथा च भगवतीनेत्रयोरतिदुर्घटकार्यकरणसामर्थ्यं प्रतीयते ॥ ५२ ॥

அருணா மோதனீ -

திரிபுரங்களை அழிக்க வந்த சிவனிடம் சிருங்காரம் ஏற்பட வழியில்லை என்று கருதாமல், சாந்தியைப் பயனாகக் கொண்டு சிருங்காரத்திற்கு உதவுவதாக இளக்குவதில் உன் கண்கள் மன்மதனின் பாணங்களாயின. நீ உலகையே கட்டுப்படுத்தவல்லவள். உலகை மயக்கவல்ல மன்மதனின் அம்பின் கூர்முனையாக உன் கண்கள் அழகாகச் செயல்படுகின்றன. தியானத்தில் அமர்ந்த என் முன் அவ்வாறு காட்சி தருகின்றன. உலகியலுக்கு மாறுபட்ட வெற்றி கொள்ள இயலாத எதிரியை திடமாக முனைந்து முயன்று செயல்பட்டு அடக்க முற்படுவதே வீரம். இங்கு சிருங்காரம் பயன் தராது. அதனால் திரிபுரமெரித்தவரிடம் வீரத்தை மன்மதன் காட்டுகிறான். (மற்ற விளக்கங்கள் முன் உரைகளில் உள்ளவையே.) (52)

ஆனந்தகிரியா

गते इति । हे गोत्राधरपतिकुलोत्तंसकलिके, तवेमे नेत्रे आकर्णाकृष्टस्मरशरविलासं कलयतः। गोत्राधराः पर्वताः, तेषां पतिः स्वामी हिमगिरिः, तस्य कुलं तस्योत्तंसः पारिजातकल्पवृक्षादिकुसुमनिर्मितं शिरोऽलङ्करणं मुकुटं, तस्य कलिका कोरक इव शोभमाने हिमगिरिकुलदीपिके, तव इमे लोचने आकर्णमाकृष्टो यः स्मरशरः; कर्णोपान्तपर्यन्तमाकृष्टो यः कन्दर्पबाणः, तस्य विलासं लीलां सादृश्यं कलयतो धत्तः । नेत्रे अपि विशालतया कर्णोपान्तगते दीर्घे । बाणोऽपि आकर्षणसमये कर्णोपान्तमायाति । बाणसाधर्म्यमाह कर्णाभ्यर्णं गते प्राप्ते । पुनः कीदृशे? पक्ष्माणि गरुत इव दधती । पुनः किंलक्षणे? पुरां भेत्तुः चित्तप्रशमरसविद्रावणफले, पुरां भेत्तुः महादेवस्य यः प्रशमरसोऽवज्ञोद्धोहितः शान्तरसः, तस्य विद्रावणं प्रच्यावनं तत्फलं प्रयोजनं साध्यं ययोः ते । तपस्याया-मनुवर्तमानस्य पुरमथनस्य यः शान्तरसः, तं विनाश्य पार्वतीविषयकानुरागाख्यां रतिमुत्पादयितुं खलु कन्दर्पेण कर्णान्तो बाण आकृष्यते । पार्वतीनयनेनापि कर्णान्तपर्यन्तेन महादेवं व्यामोहयित्वा वशंवदीकृत्य शमरसप्रधानं तपस्त्याजयित्वा पार्वतीविषये सानुरागः कृत इति । अथवा विद्रावयति पात्रभेदेन च्यावयति तद्विद्रावणं, एतादृशं फलं लोहनिर्मिता अग्रे वर्तमाना भल्ली ययोस्ते । यथा रसपूर्णपात्रे लग्नं बाणाग्रभागस्य फलं पात्रं विभिद्य उदकरूपरसं प्रच्यावयति एवं मदनबाणेन तव नेत्रेण शान्तरसरूपजलपूर्णं महादेवमनःपात्रं विभिद्य शान्तरसः प्रच्यावित इत्यर्थः । श्रीमहा-देवस्यापि मोहाधायकतया निरतिशयं नेत्रसौन्दर्यमिति । गतेति पद्यस्य रहस्यार्थः । गतेति । गते ए, कर्णाभ्यर्णं ममर, पक्ष्माणि य, गरुत उ, दधती ओ क्षां वानुस्वारौ । एं भमरयू औ विजया । (ऐंभूर्यूं ऐं) ॥ ५२ ॥

ஆனந்தகிரீயா -

மலையரசரின் குலத்தின் தலையணியான பூச்சரமே! நீண்ட உன் கண்கள் காதுவரை வந்து திரும்புகின்றன. அவையே மன்மதனின் பாணங்களாகிக் காதுவரை இழுத்து விடப்படுவதாகத் தோன்றுகின்றன. அவற்றின் நோக்கம் திரிபுரமெரித்தவரின் சித்த அமைதியை நழுவச்செய்வதே, அவரோ இப்பொழுது தவத்தில் ஆழ்ந்துள்ளார். மன அமைதியே அதற்கு உதவுகிற ஸாதனம். சிவனுக்கு உன்னிடம் காதல் பெருக அந்த அமைதி மறைந்தது. நீர் நிறைந்த பாத்திரத்தில் அம்பின் நுனி குத்த, அந்த ஓட்டை வழியே நீர் வெளியேறுவது போல், உன் கண்ணாகிய பாணம் சிவனது உள்ளமாகிய பாத்திரத்தில் துளைக்க அங்கு நிரம்பியிருந்த சாந்தரஸம் வெளியேறியது. இதன் ரஹஸ்ய மந்திரம், ஏம்பமரபூ ஒளம் அல்லது ஐம்பம்ப்ரபூம் என விஜயா நித்யாவுடையது. (52)

तात्पर्यदीपिनी

दृग्वर्णनमभिधाय नयनयोः कटाक्षं वर्णयति— गते इति । हे गोत्राधरपतिकुलोत्तंस-
कलिके, तव इमे नेत्रे आकर्णाकृष्टस्मरशरविलासं कलयतः । गोत्रायाः पृथिव्याः धराः
पर्वताः तेषां पतिर्हिमाद्रिः, तस्य कुलं, तस्योत्तंसो मुकुटः तत्कलिका अग्रेतनो हीराङ्कुरः,
तत्स्वरूपे हिमाद्रिकुलालङ्कारभूते इत्यर्थः । आकर्णमाकृष्टो यः स्मरशरो मदनबाणः तस्य
विलासस्तमनुकुरुतः। नेत्राभ्यां कटाक्षो व्यङ्ग्यः । बाणोऽपि कर्णान्तमाकृष्यते । अयमपि
कटाक्षः कर्णान्तं स्वभावेन प्राप्तः स्मराकृष्टो बाण इवोत्प्रेक्षा। तदेवाह किंविधे नेत्रे,
कर्णाभ्यर्णं गते, कर्णयोरभ्यर्णं निकटं गते प्राप्ते, बाणस्य पक्षमन्तरा न गतिः श्रेष्ठा भवतीत्यत
आह— पुनः किंविधे, गरुत इव पक्षमाणि दधती, अत्र या पक्षमराजिः सा पतत्राणीव ।
बाणेषु फलैर्भाव्यम् । अत्र किं फलमिति तत्राह— पुनः किंविधे पुरां भेत्तुः
चित्तप्रशमरसविद्रावणफले, पुरां तिसृणां भेत्तुः भेदकस्य श्रीकण्ठस्य यः प्रशमात्मको रसः
तस्य विद्रावणं नाशनं तदात्मके फले ययोस्ते तथा । एतत्कटाक्षस्पर्शमात्रेण महायोगिनोऽपि
भगवतः प्रशमविद्रावणं भवति ॥ ५२॥

தாத்பர்யதீபினீ -

உன் கடாக்ஷம் பட்டதும் மஹாயோகியான ஈசனின் அமைதியும்
விரட்டப்படுகிறது. விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (52)

पदार्थचन्द्रिका

अथ श्रीभवान्याः सूर्यचन्द्ररूपे नेत्रे स्मरशरत्वेनोत्प्रेक्षमाणो वर्णयति—गते इति ।
गोत्राधरपतिकुलोत्तंसकलिके तवेमे नेत्रे आकर्णाकृष्टस्मरशरविलासं आकर्णमाकृष्टौ यौ
स्मरशरौ तयोर्विलासं शोभां कलयतो धारयतः । उत्तंसः कर्णभूषणं तद्रूपा कलिका ।
स्मरशरसादृश्यार्थं नेत्रे विशिनष्टि — कर्णाभ्यर्णं कर्णसमीपं गते प्राप्ते । गरुडे यथा तथा

पक्ष्माणि लोमानि दधती धारयन्ती, यद्वा गरुडो यथा तथेति । पुरशब्देन स्वर्णरजतलोहमयं नगराकारं दैत्यविमानमुच्यते । तत्स्था दैत्या अपि । ततश्च पुरां भेत्तुः भेदकस्य श्रीमहा-
देवस्य प्रशमरसविद्रावणपरे, विषयौदासीन्यपूर्विका मनसः स्वात्मपरता प्रशमः
तन्निरसनपरे । पुरामित्यत्र कर्तरि, भिनत्तीति भेत्ता तस्य भेत्तुः । पक्ष्म सूत्रादिसूक्ष्मांशे
किञ्जल्के नेत्रलोमनीति मेदिनीकरः ॥ ५२ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

தேவி! உன் ஸூர்ய - சந்திர வடிவமான கண்கள் மன்மதனின் அம்புகளாயின. அந்த அம்புகளுக்கு உன் இமை மயிரே, கருடனுக்கு இறக்கைபோல் இறக்கையாயிற்று. மற்ற விளக்கங்கள் முன்போல். (52)

डिण्डिमभाष्यम्

कर्णाभ्यर्णं श्रवणसमीपं गते दीर्घतया, मदनशरस्य तु आकर्णपूर्णाकर्षणसंभवात् कर्णसमीपगमनं भवति । पक्ष्माणि नयनाच्छादकत्वग्विशेषप्रान्तरे स्वसञ्जातानि रोमाणि पक्ष्माणीत्युच्यन्ते । तान्येव गरुतः बाणमूलगोचरान्पक्षान् दधती बाणस्य सपक्षत्वात् । पुरां भेत्तुः अयोरजतहिरण्याख्यानां गगनचारिणामसुराणां भेत्तुः नाशयितुर्महादेवस्य प्रशमर-
सविद्रावणफले प्रशमरसस्य शान्तिरसस्य अखण्डब्रह्मज्ञानौघसम्पादितविश्ववैमुख्यरसस्य विद्रावणं दूरीकरणमेव फलं प्रयोजनं ययोस्ते । तथाभूतेश्वरस्य फलत्वनियमात्— ‘फलं प्रयोजने वृक्षे प्रसवादौ शराग्रके’ । अत्र फलशब्दच्छलेन बाणाग्रमतितीक्ष्णलोहशलाकां व्यञ्जयति । इमे सर्वलोकरक्षणक्षमे गोत्राधरपतिकुलोत्तंसकलिके तुहिनशैलकुलसन्तानोत्तंसमञ्जरि-
तव नेत्रे लोचने आकर्णाकृष्टस्मरशरविलासं कलयतः संपादयतः, त्वत्कटाक्षविक्षेपेणैव भगवान् प्रशमरसं विहाय जगत्सृष्टिस्थितिसंहारे सहायस्तव साहाय्यमाचरन् भवच्चेष्टादर्शनाख्यमनुग्रहं कुर्वाणस्तिष्ठति । तस्य महादेवस्य दर्शनं विना समस्तभूतानां भोगान्तं कैवल्यदानं त्वया क्रियते, दर्शनं शिवधर्मः कैवल्यं तव धर्मः । एतत् प्रयोजनं तावत् युवयोः संबन्धः । दर्शनं भगवत्यधीनं न भवति । पुरुषैकधर्मत्वात् । तस्याः कैवल्यदानं पुरुषधर्मो न भवति । प्रकृत्येक-
धर्मत्वात्तस्य । अन्योन्यसाधारणं तद्धर्मद्वयमन्योन्यचेष्टैककारणतया अन्योन्यसंबन्धहेतुत्वेन पर्यवस्यति ॥ ५२ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம் -

உன் கடாக்ஷம் பட்டதால் சிவன் சாந்த ரஸத்தை விட்டு உலகத்தைப் படைத்துக் காப்பதில் உனக்குத் துணை நிற்கிறார். நீ படைப்பிலும் காப்பிலும் லயத்திலும் காட்டுகிற செயல்திறமையைக் கண்டு கை கொடுக்கிறார். சிவதர்சனம் முக்திக்குத்தகுதி பெற்றவர்களுக்கு மட்டுமே கிட்டும். அது கிட்டுகிறவரை இம்மைச் சுகத்தை

வழங்குகிறாய். முக்தி தருபவர் சிவனே. நீங்கள் உங்களுக்குள் பொறுப்பைப் பங்கிட்டுக் கொண்டுள்ளீர். மற்ற விளக்கம் முன்போல். (52)

கோபாலசுந்தரி

கதே கர்ணாஹ்நிமதி । ஹே கோத்ராஹரபதிகுலோத்த்சகலிகே கோத்ரா பৃதீவீ தாஂ தர்ஹ்நீதி கோத்ராஹரா: பர்வதா:, தேஷாஂ பதிஹ்மாலய:, தஸ்ய குலம் வ்ஷ:, தஸ்யோத்த்சகலிகே ஷிரோஹ்ஷணகோரகஸ்வரூபே, தவ இமே நேத்ரே, கீஹ்ஷோ, கர்ணாஹ்நி கர்ணநிகடம் கதே ப்ராஸ்தே, கருத இவ பாணபக்ஷாணிவ பக்ஷமாணி தததீ தாஹ்யந்தீ, புராஂ ஹேது: ஷிவஸ்ய ப்ரஷமர்ஸவித்ராவணபலே ஷாஹ்திரஸதூரீகரணம் ப்லம் ப்ரயோஜநமேவ ப்லம் யயோரீதி பரஂபரீதரூபகம் । விஷ்ணுபக்ஷே ஹே கோத்ராஹர ! ஹே பৃதீவீதர் ! ஹே பதிகுலோத்த்சகலிகேத, பதி: பாலக:, தஸ்ய குலம் சமூஹ:, தஸ்யோத்த்ச: ஷிரோஹ்ஷணம் தத்ரூபா யா கலிகா கோரக:, தாஂ தத்ஸாஹ்ஷயமீத: ப்ராஸ்த: । வாஷப்த: கிஹ்ஸிதர்த்தே । ஓ ஂகர்ணேதி வா பதக்ஷேத: । ஓ விதர்கே । அதவா ஹே பதிகுலோத்த்ச பாலகசமூஹ்ஷிரோஹ்ய । யத்வா கோத்ராஹரபதி: கோவர்த்ந:, தத்குலோத்த்ச தத்வ்ஷாஷிரோஹ்ஷண । தத்வாஹணே தத்குலப்ரதிஸ்தேதி யாவத் । ஹே கலிகேதோ, கலே: து:ஹ்ஸ்ய கலியுகஸ்ய வா நாஷக: । புராஂ ஜாஹ்ரத்ஸவப்ரஸுபுஸ்யவஸ்தாஹ்ரூப-புரத்ரயாணாஂ ஹேது: நாஷகஸ்ய தவ இமே கோபீநாஂ ப்ரஷமர்ஸவித்ராவணபலே நேத்ரே ஂகர்ணாக்ஷேஸ்மர்ஷா-விலாஸம் கலயத இத்யர்த்த: ॥ ௫௨ ॥

கோபாலஸுந்தரி -

பொருள் விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. விஷ்ணு பக்ஷத்தில் பூமியைத் தாங்குபவரே! உலகக் காப்பாளருள் தலை சிறந்தவரே! கோவர்த்தனத்தை உயர்த்தியவரே! கலியின் தூமகேதுவே! (அழிப்பவரே) விழிப்பு கனவு தூக்கம் என்ற முப்புரங்களையும் அழித்த உம் கடாஷம் கோபிகளின் அமைதியை விரட்டி மன்மதனின் பாணத்தின் வினையாட்டைச் செய்கிறது. (52)

ஆனந்தலஹரி

கதே இதீ । ஹே கோத்ராஹராணாஂ பத்யுஹ்மாலயஸ்ய குலோத்த்சகலிகே வ்ஷாஷிரோஹ்ஷணீ-ஹூதபுஷ்பகலிகாஸ்வரூபே, தவ கர்ணயோ: ஂஹ்யர்ணம் நிகடம் ப்ராஸ்தே இமே நேத்ரே ஂகர்ணம் கர்ணபர்யஹ்தம், ஂகக்ஷே ஸஹ்நாநேநாநீதௌ யௌ ஸ்மர்ஷாரௌ காஹ்மபாணௌ தயோர்விலாஸம் ஷோஹாஂ கலயதோ தாஹ்யத: । கீஹ்ஷோ நேத்ரே, கருத இவ ஷாஸ்திதபக்ஷிபக்ஷாநிவ, பக்ஷமாணி லோஹாநி தததீ தாஹ்யந்தீ । புந: கீஹ்ஷோ, புராஂ ஹேது: ஷிவஸ்ய ப்ரஷமர்ஸ: ஷாஹ்திரஸ: தஸ்ய வித்ராவணம் தூரீகரணம் ப்லம் ப்ரயோஜநம் யயோ: தே யதா । ஷாஸ்தித தாஹ்ஷாஸ்திதபலே லோஹநிர்மீதஸ்யே யயோரீதி விஹ்ரஹ: ॥ ௫௨ ॥

ஆனந்தலஹரி -

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (52)

विभक्तत्रैवर्ण्यं ^१व्यतिकरितं ^२लीलाञ्जनतया^३

विभाति त्वन्नेत्रत्रितयमिदं ईशानदयिते ।

पुनः स्रष्टुं देवान् द्रुहिणहरिरुद्रान् उपरतान्

रजःसत्त्वं विभ्रत्तम इति^४ गुणानां त्रयमिव^५ ॥ ५३ ॥

விபக்தத் தரைவாண்யம்¹ வ்யதிகரித² லீலாஞ்ஜனதயா³

விபாதி த்வந்நேத்ரத்ரிதயமிதம் ஈசாநதயிதே ।

புந: ஸ்ரஷ்டும் தேவாந் த்ருஹிணஹரிருத்ராந் உபரதாந்

ரஜ: ஸத்வம் பிப்ரத்தம இதி⁴ குணநாம் த்ரயமிவ⁵ ॥ 53 ॥

1. த்ரவைய்யம் தரைவாண்யம், 2. வ்யதிகரித வ்யதிகலித, 3. லீலாஞ்ஜனதயா லீலாஞ்ஜனதயா, லீலாஞ்ஜனதயா, 4. இவ இவ, 5. த்ரயமிதம் த்ரயமிதம்.

பதவுரை :- ஈசாந தயிதே = ஈசனின் இனியவளே ! இதம்; த்வத் - நேத்ரத்ரிதயம் = இந்த உன் மூன்று கண்களும், வ்யதிகரிதலீலா (நீலா)ஞ்ஜனதயா = வினையாட்டாக இட்ட (கரு) மையால் பூசப்பட்டதால், விபக்தத் தரைவாண்யம் = சிகப்பு, வெண்மை, கருமை என்ற மூன்று நிறங்களும் தனித் தனியே பிரித்தறிகிற நிலையில் உள்ளதாக, உபரதான் - தன்னுள் லயமடைந்த (ஓய்வெடுக்கிற); த்ருஹிண ஹரி ருத்ரான் தேவான் = பிரம்மா, விஷ்ணு, ருத்ரன் என்ற தேவர்களை; புந: ஸ்ரஷ்டும் = மறுபடி வெளிப்படுத்த; ரஜ: ஸத்வம் தம்: இதி குணநாம் த்ரயம் = ரஜஸ் ஸத்வம் தமஸ் என்ற முக்குணங்களை; பிப்ரத் இவ ஆபாதி = தாங்கிக் கொண்டிருப்பது போல விளங்குகிறது.

உன் மேஷ நிமிஷோத்பன்ன விபன்ன புவநாவளி:, வர்ண ரூபிணீ, ஸ்ருஷ்டி கர்த்ரீ, ப்ரஹ்ம ரூபா, கோப்த்ரீ, கோவிந்த ரூபிணீ, ஸம்ஹாரிணீ, ருத்ரரூபா, ப்ரம்ஹாணீ, வைஷ்ணவீ, முதலிய லலிதா நாமங்களைச் சிந்திக்கலாம்.

लक्ष्मीधरा

विभक्तत्रैवर्ण्यं विभक्तं परस्परसङ्कीर्णं त्रैवर्ण्यं त्रयो वर्णाः सितासितरक्ताः यस्येति बहुव्रीहिः स्वार्थे ष्यञ् । महाभाग्यपुरुषाणां नयने रक्तेखास्सन्ति, नयनगोलद्वयं श्वेतम्, यद्यपि कनीनिका नीला, तथापि तृतीयनयने कनीनिकायाः नैल्याभावात् इत्याह - व्यतिकरितलीलाञ्जनतया इति । व्यतिकरितं संवलितं लीलार्थं विलासार्थं धृतं अञ्जनं यस्य तत्तस्य भावस्तत्ता तया । तृतीयनयनगोलस्य श्वैत्यमङ्गीकृत्योक्तम् । विभाति विराजते । त्वन्नेत्रत्रितयं तव नेत्राणां त्रितयं, इदं परिदृश्यमानं, ईशानदयिते ईशानस्य महादेवस्य दयिता प्रेयसी तस्यास्संबुद्धिः, पुनः स्रष्टुं गतब्रह्माण्डानन्तरमस्मिन् ब्रह्माण्डे भूयो निर्मातुं देवान् देवनधर्मयुक्तान्, द्रुहिणहरिरुद्रानुपरतान् आत्मनि विलीनान्, रजः रजोगुणः सत्त्वं

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

ஈசானனின் இனியவளே! உன் மூன்று கண்களும் பிரளயத்தில் மறைந்த பிறும்மா, விஷ்ணு, மற்றும் ருத்ரரை மறுபடி படைக்க ரஜஸ், ஸத்வம், தமஸ் என்ற மூன்று குணங்களைப்போல் ரஜோ குணம் கொண்ட வலது கண்ணையும், ஸத்வ குணமிக்க இடது கண்ணையும் தமோ குணமிக்க நெற்றிக்கண்ணையும் கொண்டுள்ளாய், அவை முறையே சிவப்பு, வெள்ளை, கருப்பு என்ற மூன்று குணங்களைக் கொண்டவை. நீ அல்லி போன்ற கண்களால் மும்மூர்த்திகளையும் படைக்கிறாய். (53)

அருணாமோதினி

एवं नेत्रद्वयमुपवर्ण्य त्रितयमप्येकदा विवर्णयिषुः, त्रिगुणात्मकप्रकृतिरूपिण्यां देव्यां हरिहरद्रुहिणसृष्टिकारणस्य गुणत्रयस्य नित्यनिवासं संभावयति - विभक्तेति । ईशानाख्य-
श्रुतुर्थः पुत्रः द्रुहिणहरिरुद्राणां कारणभूतो दयितः प्रियः प्रेमास्पदः यस्याः सा ईशान-
दयिता, तस्याः संबुद्धिः, हे ईशानदयिते, ब्रह्मादिकारणे, देवि ! व्यतिकलितं संपृक्तं
नीलमञ्जनं येषु तानि, तेषां भावस्तत्ता तया, नीलमञ्जनप्रधानतयेत्यर्थः । इदञ्च तृतीय-
नयने नैल्यसूचनार्थमिति लक्ष्मीधरः । नीलाम्बुजरुचेति पाठे इन्दीवरकान्तयेत्यर्थः । त्रयो
वर्णाः श्वेतरक्तनीलाख्याः त्रैवर्ण्यम् । चातुर्वर्ण्यादित्वात् स्वार्थे ष्यञ् । अत एव त्रयाणां
वर्णानां भावस्त्रैवर्ण्यमिति लक्ष्मीधरव्याख्यानं भ्रान्तम् । विभक्तं प्रत्येकशो विविक्तं त्रैवर्ण्यं
यस्मिंस्तत्, नेत्रद्वये श्वेतमण्डलरक्तेखाणां संयोगतः, अञ्जनकलनावस्थितेः, तृतीय-
नयनेऽप्यञ्जनसंयोगात् काष्ण्याविस्थानाच्चेति भावः । इदमस्मदनुग्रहदृष्टिमत् । तव भवत्या
नेत्रत्रितयं नयनत्रयं कर्तुं, उपरतान् प्रलयान्तरमीशाने निलीनान्, द्रुहिणहरिरुद्रान्
रजस्सत्त्वतमोगुणप्रधानान् सृष्ट्यादिकर्तृन् ब्रह्मविष्णुकालरुद्रान्, पुनः भूयोऽपि, स्रष्टुं
सृष्ट्यादिप्रवर्तनाय सर्जनं कर्तुं, रजः सत्त्वं तम इत्येतद्गुणानां त्रयं ब्रह्मादिसर्जनसाधनं
रक्तश्वेतनीलत्वेन कविसमयप्रसिद्धं बिभ्रदिव भाति प्रकाशते । रक्तश्वेतनीलैर्गुणैरलंकृतं
भवन्नेत्रत्रितयं पुनर्ब्रह्मादिसर्जनाय तत्कारणगुणत्रयधारीव भातीत्यर्थः । उत्प्रेक्षालङ्कारः
॥ ५३॥

அருணாமோதினி

மூன்று குணங்களை ஸமநிலையில் கொண்ட மூல பிரகிருதி வடிவினளான தேவியிடம் மும்மூர்த்திகளும் தோன்றக்காரணமான முக்குணங்களும் எப்போதும் உள்ளன. மும்மூர்த்திகளும் தோன்றக்காரணமான ஈசானர் தேவியின் அன்புமிகக் கொண்டவர். அதனால் தேவி பிறும்மாதியருக்கும் காரணமான ஈசானரின் இனியாள். ஈசானதயிதா. அவளது கண்களே பிறும்மாதியரை வெளியிட்டன. அவைகளில் கருநிற மை இடப்பட்டுள்ளது. அதனால் நீலோத்பலத்தின் ஒளி கொண்டுள்ளன.

கண்ணிரண்டிலும் பின்புலஞாக உள்ள வெள்ளைப்பகுதி அதனிடையே சிகப்புக் கோடுகள் கண்மை, மூன்றாவது கண்ணிலும் மை தீட்டப்பட்டுள்ளது. அதனால் அதுவும் அருள்புரிகிறது. மும்மூர்த்திகள் எப்போதும் உள்ளவரே. பிரளயத்தில் ஈசானரிடம் மறைந்துவிட்டனர். அவர்களை முக்குணங்களை முக்கியமாகக் கொண்டு படைக்க தேவி முக்குணங்களைக் கண்களில் தரித்துள்ளாளோ'''.(53)

ஆனந்தகிரியா

விभक्तेति । हे ईशानदयिते इदं तव नेत्रत्रितयं विभाति वामदक्षिणमध्यस्थम् । व्यतिकरितनीलाञ्जनतया व्यतिकरितं विजृम्भितं यत्र तत्तथा, तस्य भावस्तया । किंलक्षणं, विभक्तत्रैवर्ण्यं विभक्तं प्रतिस्वीकृतविभागं प्राप्तं, त्रैवर्ण्यं वर्णत्रयसमूहो यत्र तत् । वर्णत्रयं रक्तश्चेतश्यामरूपं, क्रमेण रक्तवर्णो दक्षिणे, ततो ब्रह्मोत्पन्नः । शुक्लो वामे, ततो विष्णुः । श्यामो मध्ये ततो रुद्रः । अथवा प्रतिनेत्रं त्रैवर्ण्यं कोणे रक्तः तारकायां श्यामः परितः शुक्लः । यद्यपि त्रयोऽपि वर्णाः प्रतिनेत्रं, तथापि क्वचित् कस्यचित्प्राधान्यं ज्ञातव्यम् । अथवा यद्यपि विभक्तत्रैवर्ण्यं तथापि व्यतिकरितनीलाञ्जनतयापि अत्यन्तं शोभते । अत्र विभक्तत्रैवर्ण्यं व्यतिकरितनीलाम्बुज-तयेत्यपि पठन्ति । त्रैवर्ण्यं कर्बुरितनीलकमलकान्ति-वत्कान्त्या । उभयथापि अञ्जनवर्णमुत्प्रेक्षते । प्रलये उपरतान् ब्रह्मविष्णुरुद्रान्देवान् पुनः स्फुटमुत्पादयितुं गुणत्रयं बिभ्रदिव । गुणत्रयमाह रजः सत्त्वं तम इति । वामे रजोगुणाख्यस्य प्राधान्यं, दक्षिणे सत्त्वशुक्लस्य प्राधान्यं, मध्ये तमसः । अत एव तेभ्यः क्रमेण ब्रह्मविष्णुरुद्राणां उत्पत्तिः । अथवा विभक्तत्रैवर्ण्यं उत्पादितब्रह्मक्षत्रियवैश्यवर्णत्रयं, व्यतिकरितं सञ्जातव्यतिकरं यन्नीलमञ्जनमविद्याख्यं यत्र । तथा च गुणत्रयप्रधाना तदापातवत् त्रिविधया दृष्ट्या क्षोभिता या अविद्या तयेत्यर्थः । शेषं पूर्ववत् । व्यतिकरितनीलाञ्जनं तथापि विभक्तत्रैवर्ण्यमिति विरोधाभासः । एतावता संसारमृत्युशालास्तम्भभूता गुणत्रय-मयी आदिशक्तिः प्रकृतिरूपा त्वमिति प्रतिपादितम् । विभक्तेति पद्यस्य रहस्यार्थः- विभक्तेति । वि व सत्वपरा । सौ सर्वमङ्गला स्वाहा ॥ ५३ ॥

ஆனந்த கிரியா

தேவி! உனது மூன்று கண்களிலும் மையிடப்பட்டுள்ளது. இயல்பாக செந்நிறமதிகமுள்ள வலது கண்ணிலிருந்து பிறும்மா தோன்றினார். இடது கண் வெண்ணிறமதிகம் உள்ளது. அதிலிருந்து விஷ்ணு வெளியானார். நடுக்கண் கருநிறமதிகம் உள்ளது. அதிலிருந்து ருத்ரர். மூன்று கண்களிலுமே சுற்றி வெண்ணிறம், நடுவில் கருவிழி, ஓரத்தில் சிகப்பு என மூன்று நிறங்களும் உண்டு. அந்தணர் க்ஷத்திரியர் வைசியர் என்ற மூன்று வர்ணத்தினரும் கண்களிலிருந்தே தோன்றினர் எனலாம். கண்ணில் உலகின் மூலகாரணமான அவித்யையே மையாக இடப்பட்டது. இவ்வாறு உலகம் தோன்ற மூலகாரணமான மூலபிரகிருதி, அவித்யை, முக்குணங்கள்,

इति शब्दः । द्रुहिणहरिरुद्रानित्यत्र द्वन्द्वे घीति हरिशब्दे प्राक् प्रयोक्तव्ये द्रुहिणपद-
प्राक्प्रयोगोऽभ्यर्हितं पूर्वमिति अभ्यर्हिताभिप्रायेण । वर्णो द्विजादौ शुक्लादौ यशोगुणकथासु
च । स्तुतौ नाना स्त्रियां भेदरूपाक्षरविशेषण इति मेदिनीकरः ॥५३॥

பதார்த்த சந்திரிகா -

பிரும்மா முதல் எறும்பு வரையுள்ள ஜீவர்களை ஆள்பவரானதால் ஈசாநர் -
மஹாதேவன். அவர் தேவிக்கு இனியவர், தேவி அவருக்கு இனியவள். ஈசாநதயிதா.
ஸூர்ய - அக்னி நேத்ரங்கள் சிவந்தவை, சந்திரநேத்ரம் வெளுத்தது.
மையிட்டிக்கொண்டதால் கரு நிறம் கொண்டது. என மூன்று நிறங்களும் கண்களில்
கலந்தே தெரிகின்றன. இப்போது அந்த மூன்று நிறங்களும் தனித்துத் தெரிய, முன்
மறைந்த மும்மூர்த்திகளைத் திரும்பப் படைக்க நேர்ந்ததே காரணம். மற்றவை முன் வந்த
விளக்கங்களே. (53)

डिण्डिमभाष्यम्

अस्मिन्श्लोके भगवत्याः परप्रकृतिरूपत्वं वर्णयन्, तत्स्वरूपस्य त्रैगुण्यस्य
जगत्सृष्टिकारणभूतस्य सर्वदा परमेश्वरीशरीरे नित्यावस्थानं वर्णयति । नेत्रत्रयमेव
भगवत्याः, त्रैगुण्यात्मना परिणतम् । त्रयो गुणास्तु सत्त्वरजस्तमोनामानः शुक्ललोहित-
कृष्णस्वभावाः । अत्रापि नेत्रेषु शुक्लत्वं धवलापाङ्गे, रक्तराजिषु लौहित्यं, स्वतःसिद्धदि-
व्यकालाञ्जनसंपर्कात् कृष्णमिति प्रकारेण भगवतीलोचने त्रैवर्ण्यसिद्धिः । उक्तं च श्रुतौ
'अजामेकां लोहितशुक्लकृष्णां' इति । विभक्तत्रैवर्ण्यव्यतिकरितनीलाञ्जनतया विभक्त-
त्रैवर्ण्येन व्यतिकरितं सम्बद्धं नीलाञ्जनं येषु तानि तथोक्तानि, तेषां भावः तत्ता, तया
कारणभूतया, तव नेत्रत्रितयं तव लोचनत्रयं, हे ईशानदयिते विभाति विशेषेण दीप्तिं
प्राप्नोति । केनेत्याह - द्रुहिणहरिरुद्रान् ब्रह्मविष्णुशिवान्, त्रिदेवान्, उपरतान् सतः,
कालधर्मेण त्यक्तशरीरान्, पुनः स्रष्टुं शरीरान्तरेण योजयितुं, रजः सत्त्वं तम इति गुणत्रितयं
त्रिगुणसमुदायं बिभ्रद्धानमिति प्रतिभाति । ब्रह्मविष्णुरुद्राणामन्तकाले तेषां तु मूलभूतानां
सत्त्वादिगुणानां न कदाचित्क्षयः । तेषां खलु नित्यायाः प्रकृतिरूपत्वात् । न हि यत्किञ्चित्
वस्तु स्वरूपं न व्यभिचरति । तद्व्यभिचारे तदन्यत्वापत्तिरिति शास्त्रसामान्यम् ॥ ५३॥

டிண்டிமபாஷ்யம் -

தேவியே மூலப்ரகிருதி. உலகைப் படைத்து காத்து மறைப்பதற்கென
முக்குணங்களை எப்போதும் மூன்று வண்ணமுடையவைகளாகக் கொண்டுள்ளாள்.
சுற்றி இரு ஓரங்களிலும் வெண்மையும் செவ்வரிகளில் செம்மையும் மையிட்டதால்
கருமையும் மூவண்ணங்கள். அவ்வப்போது மையிட்டிக்கொள்ளத் தேவையில்லாமல்
எப்போதும் மையிட்ட நிலை கொண்டுள்ளாள். வேதமும் லோஹிதசுக்லக்ருஷ்ணாம் என

அவளை வர்ணிக்கும். பிறும்மாதியர் மறைந்த பின்னரும் அவர்களுக்கு மூலகாரணமான ஸத்வம் முதலிய முக்குணங்கள் மறையாமல் கண்களில் தங்கிவிடுகின்றன. முக்குணங்களும் மூலப்பொருளானதால் மறைவதில்லை. (53)

गोपालसुन्दरी

विभक्तेति । हे ईशानदयिते शिववल्लभे, त्वन्नेत्रत्रितयमिदं उपरतान् प्रलयं गतान् द्रुहिणहरिरुद्रान् ब्रह्मविष्णुशिवान् पुनः स्रष्टुं रजः सत्त्वं तम इति गुणानां त्रयं बिभ्रदिव विभाति । कीदृशं नेत्रत्रितयं, व्यतिकरितनीलाञ्जनतया संबद्धश्यामकज्जलतया विभक्त-
त्रैवर्ण्यं विभक्तं असंबद्धं त्रैवर्ण्यं त्रयो वर्णाः यत्रेत्यर्थः । विभक्तत्रैवर्ण्यव्यतिकरित-
नीलाम्बुजतयेति क्वचित्पाठः । तत्र, विभक्तेन त्रैवर्ण्येन वर्णत्रयेण श्वेतरक्तनीलरूपेण, व्यतिकरितं संबद्धं यन्नीलाम्बुजं, तद्भावेन, देवान् स्रष्टुं गुणानां त्रयं बिभ्रदित्यन्वयः । विष्णोर्नाभिकमलेन एक एव ब्रह्मा सृष्टः । त्वन्नेत्रकमलेन ब्रह्मविष्णुरुद्राः सृष्टा इति व्यतिरेकालङ्कारः । विष्णुपक्षे - हे ईशान ईश्वर दयिते भक्तजने, तदुपरि त्वन्नेत्रत्रितयं, इदं कामदं गुणानां त्रयं बिभ्रदिव भातीत्यर्थः । हरिरिन्द्रः, नृसिंहमूर्त्यभिप्रायेण नेत्रत्रयवर्णनम् । अन्यत् समानम् ॥

கோபாலஸுந்தரீ -

விஷ்ணுவின் தொப்புள் தாமரையில் பிறும்மா மட்டும் தோன்றினார். உன் கண் தாமரையில் மும்மூர்த்திகளும் தோன்றினர் என்பதே சிறப்பு. மற்றவை முன் உரைகளில் உள்ளவையே. விஷ்ணு பக்ஷத்தில் நரஸிம்ஹரின் முக்கண்களிலிருந்து படைப்பு, படைப்பவர், உலகம் என எல்லாம் தோன்றுகின்றன. (53)

आनन्दलहरीटीका

विभक्तेति । हे ईशानदयिते शिवप्रिये, इदं त्वन्नेत्रत्रितयं विभाति । कीदृशं व्यतिकरितं संयुक्तं नीलमञ्जनं कज्जलं यत्र तथाविधत्वेन विभक्तं व्यक्तीभूतं त्रैवर्ण्यं रक्तकृष्णशुक्लरूप-
वर्णत्रयं यत्र तादृशं, चातुर्वर्ण्यादिवत् स्वार्थे तद्धितः । विभक्तत्रैवर्ण्यव्यतिकरित-
नीलाम्बुजतयेति पाठे विभक्तेन त्रैवर्ण्येन व्यतिकरितं यन्नीलांबुजं तत्त्वेन तत्सदृशत्वेनेत्यर्थः । पुनः कीदृशं उपरतान् प्रलये तिरोहितान् ब्रह्मादीन् पुनः स्रष्टुं रजः सत्त्वं तम इति गुणानां त्रयं बिभ्रत् धारयदिव । इवेत्युत्प्रेक्षायाम् । गुणत्रयाणां वर्णत्रयेण साम्यमुत्प्रेक्षितम् ॥५३॥

ஆனந்தலஹரீ -

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (53)

पवित्रीकर्तुं नः पशुपतिपराधीनहृदये
 दयामित्रैर्^१नेत्रैः अरुणधवलश्यामरुचिभिः ।
 नदः शोणो गङ्गा तपनतनयेति ध्रुवममुं
 त्रयाणां तीर्थानां उपनयसि संभेदमनघम्^२ ॥५४॥

பவித்ரீகர்தும் ந: பசுபதி பராதீனஹ்ருதயே
 தயாமித்ரைர்¹ நேத்ரைரருண தவள ச்யாம ருசிபி: ।
 நதச் சோணே கங்கா தபநதநயேதி த்ருவமமும்
 த்ரயாணாம் தீர்த்தாநாம் உபநயஸி ஸம்பேதமநகம்² ॥

1. मित्रै मिச்சरे 2. मनघे मनके.

பதவுரை - பசுபதி பராதீனஹ்ருதயே! = பசுபதியின் வசமான உள்ளமுள்ளவளே!
 (பசுபதியைத் தன் வசப்படுத்திய உள்ளமுள்ளவளே!); தயாமித்ரை: = கருணையால்
 நட்புகொண்ட; அருணதவளச்யாமருசிபி: = சிவப்பும் வெள்ளையும் கருப்பும்
 வண்ணமாகக் கொண்ட; நேத்ரை: = கண்களால், ந: = எங்களை; பவித்ரீகர்தும் =
 தூயவராக்க; சோண: நத: கங்கா தபந தநயா இதி = சோணம் எனும் நதம், கங்கை யமுனை
 என; த்ரயாணாம் தீர்த்தாநாம் = மூன்று தீர்த்தங்களின்; அநகம் ஸம்பேதம் = குறையற்ற
 இணைப்பை; உபநயஸி = அருகில் கொண்டு சேர்க்கிறாய். த்ருவம் = நிச்சயம்.

சிவப்ரியா, சிவபரா, ஸாந்த்ரகருணா, தயாமூர்த்தி: என்ற லலிதா நாமங்கள்
 நினைவில் வருபவை.

लक्ष्मीधरा

एतदेव त्रैवर्ण्यं पुनरुत्प्रेक्ष्यते - पवित्रीकर्तुं अपवित्रान् पवित्रान् सम्पद्यमानान् कर्तुं
 'अभूततद्भावे सम्पद्यकर्तरि चिवः' । नः अस्मान्, पशुपतिपराधीनहृदये ! हरायत्तचित्ते !
 दयामित्रैः दयार्द्रैः, नेत्रैः अरुणधवलश्यामरुचिभिः प्रत्येकमिति शेषः । नदः पुं प्रवाहः
 शोणः हिरण्यवाहः, स तु रक्तवर्णः, गङ्गा भागीरथी श्वेतवर्णा, तपनतनया कालिन्दी
 नीलवर्णा इति कविप्रसिद्धिः । इति एवं, ध्रुवं सत्यं, अमुं परिदृश्यमानं, त्रयाणां तीर्थानां
 जलावताराणां, सम्भेदं नदीसङ्गमं, उपनयसि सम्पादयसि । अनघं अघापनोदकम् । अत्रेत्थं
 पदयोजना - हे पशुपतिपराधीनहृदये ! दयामित्रैः अरुणधवलश्यामरुचिभिः नेत्रैः शोणो
 नदो गङ्गा तपनतनयेति त्रयाणां तीर्थानां अमुं अनघं संभेदं नः पवित्रीकर्तुं उपनयसि
 ध्रुवम् । भक्तवत्सलत्वाद्देव्या इति भावः । अत्रोत्प्रेक्षालङ्कारः । स्वभावसिद्धस्य नयनगत-
 रेखात्रितयस्य सितासितरक्तवर्णात्मकस्य गङ्गायमुनाशोणसङ्गमत्वेनोत्प्रेक्षणात् ॥५४॥

லக்ஷ்மீதரா

தூய்மையற்ற எம்மைத் தூயவராக்க, கருணையால் நனைந்த கண்கள் செம்மையும் வெண்மையும் கருமையும் கொண்டன. செம்மைமிக்கசோணா ஆறாக, வெண்மைமிக்க கங்கையாகி, கருமை மிக்க யமுனை ஆறாக ஆயின. மூன்று ஆறுகளும் கூடுமிடமாக உன் கண்கள் காட்சி தருகின்றன. கண்களில் காண்கிற செங்கோடும் வெண்கோடும் கருங்கோடும் மூன்று ஆறுகளாகி இணைகின்றன. (54)

சௌமயவர்த்தினி

पवित्रीति । हे पशुपतिपराधीनहृदये ! महादेवपरतन्त्रो ‘ दयामित्रैः दयारसनिबद्धसौहार्दैः, अरुणधवलश्यामरुचिभिः विभक्तत्रैवर्णैः क्रमेणेत्यर्थः । शोणो नदः, गङ्गा तपनतनया इति त्रयाणां तीर्थानां संभेदं सङ्गमं नः अस्मान् पवित्रीकर्तुं उपनयसि समीपगतं करोषि । लोके गङ्गायमुनासरस्वतीनां संभेदो दृष्टः । न तु शोणगङ्गायमुनानाम् । नः पवित्रीकर्तुमेतादृशं तीर्थसंभेदमुपनयसि । हे अनघे ! अहो तव भक्तेषु दयापरतन्त्रता, असंभावि संभावयसीति भावः। अत एव नद्याः स्वाभाविकनैर्मल्यगुणोल्लसिता त्वम् । यद्यपि प्रत्येकं नेत्रत्रयेऽपि त्रैगुण्यमस्ति तथापि त्रैगुण्यतारतम्यमिह प्रतिपाद्यम् । रजोगुणाधिक्यं दक्षिणनेत्रे, सत्त्वगुणाधिक्यं वामनेत्रे, तमोगुणाधिक्यं फालनेत्रे, सत्त्वगुणाधिक्यं वा ॥५४॥

ஸௌபாக்யவர்த்தினீ -

பசுபதியிடம் வசப்படுத்தப்பட்டுள்ள இதயம் உள்ளவளே! உலகில் கங்கை, யமுனை, ஸரஸ்வதீ நதிகளின் ஸங்கமம் காணப்படுகிறது. உலகம் காணாதவாறு சோணமும் கங்கையும் யமுனையும் கூடுவது அதிசயம். எம்மைத் தூயவராக்கவே நீ இந்த ஸங்கமத்தைக் கொண்டு வந்துள்ளாய்! தயை ரஸத்தின் இளகலால் எம்மிடம் நட்பு கொண்டுள்ள கண்கள். சிகப்பும் வெளுப்பும் கருப்பும் கோடுகளாகத் தனித்தனியாக இருந்து பின் கூடுகின்றன. பக்தரிடம் தையயால் வசப்பட்டாய். அதனால் நடவாதது நடக்கிறது. வலது கண்ணில் ரஜோ குணமதிகமாக, இடது கண்ணில் ஸத்வகுணமதிகமாக, நெற்றிக்கண்ணில் தமோ குணமதிகமாகப் புலப்படுகிறது. நெற்றிக்கண்ணில் ஸத்வகுணமதிகமென்றும் கூறுவர். (54)

அருணாமோदिनी

पुनस्तदेवान्यथोत्प्रेक्षते - पवित्रीकर्तुमिति । पशुपतिः शिवः तेन पराधीनं हृदयं यस्याः सा शिवायत्तचित्ता । पशुपताविवाज्ञतया पशुशब्दवाच्यजनावनपरायणहृदया वेत्यभिसन्धिः । तस्याः संबुद्धिः हे पशुपतिपराधीनहृदये । नः भक्तजनानस्मान्, पवित्रीकर्तुं शोद्धुमेव । ‘कुलिशं भिदुरं पविः’ इति कोशात् पविं त्रायत इति पवित्र इन्द्रः तत्समानीकर्तुं चेत्यभिसन्धिः । ‘सितासिते सरितौ यत्र संगते’ इत्यादिश्रुतेः ।

அருணதவலச்யாமருசிभि: ரக்தசுப்ரநீலகாந்திகலிதै: । கிம் ச தயாமித்ரै: க்ருபாவந்நி: நேத்ரேநயநै: । ஸ்ரோணஸ்ததாஸ்யோ ரக்தவர்ணோ நத: புத்ரவாஹ: , கஜ்ஜா பாஹீரதீ ஸ்வேதவர்ணா, தபநதநயா யமுநா நீலவர்ணேத்யேவ்ரூபாணாம் த்ரயாணாம் தீர்தாநாம் புண்யஜலாநாம் அநதம் ஹதம் 'அநதோ஽பாப-ஹதயோ:' இதி தரணி: । அநதே இதி பாடே தேவீ சம்புத்சி:.... (பவித்ரீகர்துமிதி । ஹே பசுபதிபராதீநஹதயே, ஸ்ரீபரஸிவாயத்ச்சிதே தயாமித்ரै: காருண்யபூர்ணै:, அருணதவலச்யாம-ருசிभि: அருணதவ் ரக்தராஜிஸு, தவலதவ் அபாஜ்ஜபாஹே, ச்யாமதவ் க்ருண்மண்டல இதி த்ரிதா வர்ணவிந்யாஸேந ஸோபமானै: நேத்ரै: ந: அஸ்த்மானு பவித்ரீகர்து நத: ஸ்ரோண: ஹிரண்யபாஹுஸ்ச 'ஸ்ரோணோ ஹிரண்யபாஹு: ஸ்யாது' இத்யமர: । கஜ்ஜா ஜாஹ்வி ச, தபநதநயா காலிந்நி தேதி த்ரயாணாம் ஜகத்ப்ரசித்தாநாம் மாஹாதீர்தாநாம் சம்பேதம் சம்ஸர்த், அந்யோந்யமேலநம் உபநயஸி । ஹே அநதே அபாபஸீலே, த்வச்சரணநிரதாநாம் பக்தாநாம் த்வத்ச்சிதிரேகேண தீர்தோபாஸ்ரயோ வ்யர்த் எவ । யத்ச்வதீயாவலோகந-சம்பந்நஸாம்பவவேததீக்ஷாஸுஸுக்ஷணிததக்ஷணஸுஸு-ஸமஸ்ததூரிரததூலபுஜதயா நித்யஸுத்தா எவ பரிபூர்ணா அஸதே । ததா ஹி 'தீர்தாநி தோயபூர்ணாநி தேவாந்யாபாணமூண்மயாநு । யோகினோ ந ப்ரபத்யந்தே ஹ்யாத்மத்யாநபராயணா: ।' இதி । 'ந வாரிணா ஸுத்ச்சிதிரி சாந்தராத்மா' இதி ச) ॥ ௫௪ ॥

அருணாமோதின் -

பசுபதியின் வசப்பட்ட உள்ளத்தினளே! பசுநிலையில் உள்ளபாமர மக்களைக்காக்க முனைந்தவளே! எம்மைத் தூய்மைப்படுத்துவதற்கென, செம்மையும், வெண்மையும் கருமையும் கொண்டு தையயால் நட்பு பூண்ட உண் கண்களில், சோணமும் கங்கையும், யமுனையும், ஸங்கமமடைந்துவிடச் செய்கிறாய். உன் கருணையின்றி புனித நீராடலும் பயனற்றதே. உன் கடாக்ஷம் பட்டு சாம்பவதிக்ஷயால் பாபமெனும் பஞ்சு சுட்டெரிய எப்போதும் தூய்மை பெற்று உன் பக்தர்கள் முழுமை பெறுகின்றனர். தனித்து நீர்நிலை அந்தராத்மாவைத் தூயதாக்க வல்லதல்ல. (54)

ஆனந்தகிரியா

பவித்ரீகர்துமிதி । ஹே பசுபதிபராதீநஹதயே மாஹாதேவகாமிநி, தவ் நேத்ரै: க்ருபயா த்ரயாணாம் தீர்தாநாம் சம்பேதம் சக்ஷரமபூர்வ் ப்ரயாகமமு் உபநயஸீதி த்ரதம் மந்யே । பவித்ரீகர்து ஜந்மமரண-ப்ரபந்நாந்நகாரஸம்ஸாரஸம்பந்நதபரமாயாபதலै: மலிநிநீகூதாநு ந: அஸ்த்மானு பவித்ரயிதமு் பரோபகாரவ்யதிரேகேண தவ தீர்த்வஹநே ப்ரயோஜநம் நாஸ்தீத்யத அஹ । அநதே பாபாத்மதா-பாவதி । தவ து பாபஸம்பந்நதோ நாஸ்தி, யேந ஸ்வர்த் வஹஸீத்யுத்யேத । நேரபேக்ஷயமாஹ - கிலக்ஷணேநேத்ரै: தயாமித்ரै:, தயா மித்ரம் யேஸாம் தாநி தை:, தயாயா மித்ரீவா தயாஸஹகூதै: । ஏதாவதா தவ நிரூபாதிநீகூபாமந்நரத கதாக்ஷவிக்ஷேபமாத்ரேண பரமபாபினோ஽பி தீர்த்ராஜ-ப்ரயாகஜலகல்லோலகிரீடயேவ சமவதூதஸவாஸநஸகலபாபா: சந்த:, ஸ்வர்பாவர்பயோலக்ஷ்மீமபா-

க்ருமுத்சஹந்தே இத்யுக்தேன த்வம் பரமகருணாகாடம்பினிதி த்வனிடம் । தீர்த்தமாஹ - நத: ஶோணோ கஜ்ஜா தபனதனயேதி । தபனதனயா யமுனா । ஶோணோ நத:, அனேன ரஜோகுணபுராதானா ஶரஸ்வதீ । ஶோணோ நதோ வா । யத்யபி தஸ்ய ரக்தரூபதா நாஸ்தி தத்யாபி ஶோணநாமநா ஶப்தபலேன ரக்தபாகவரணம் । கீஹஸூ: நேத்ர:, அருணாதிருகிபி: । அத்வா புருத்யேகம் ருகித்ருயமபி । யத்யபி ப்ரஹ்மவிஷ்ணு-ருத்ராதிநாமபி ஶேவ்யா ஶ்வதந்த்ரா புவநபயபஜ்ஜவ்யஸநினி புவநேஸ்வரீ, தத்யாபி புதித்ருதாதர்ம-புராயணாஸீத்யாஹ புஷுபதிபுராதீன-ஹதயேதி । ஶ து புஷுபதி:, த்வம் ச லோகோத்தரஸகல-வ்யவஹாரகாதுரீசமத்காரகத்ருவரீபூதா, தத்யாபி தர்மமார்புரவதிர்கீதி பாவ: । புவித்ருகீர்து ந: இதி புத்யஸ்ய ரஹஸ்யார்த:- சதுர்தஸமாஹ - புவித்ரு புரணவ:, கீர்து நம:, புஷுபதிபுராதீனஹதயே பகவதி தேவதேவி தயாமித்ரு: நேத்ர: ஶர்வஸஹாரகாரகே, அருண ஜாதவேதஸி, தவல ஶ்யாம ஜ்வல, ருகிபி: இதம் புதமாபுரேதீதம், நத: ஶோணோ கஜ்ஜா ஹம் ஹீம் ஹம் தபனதனயா ஶப்ததனயோ ரேஃ: இதம் த்ருயாணாம் தீர்த்தானாம் ஜ்வாலாமாலினி பதே அஸ்தம் அநதே ம்வாஹா । ஓம் நமோ பகவதி ஜ்வாலாமாலினி தேவதேவி ஶர்வபூதஸம்ஹாரகாரிகே ஜாதவேதஸி ஜ்வலந்தி ஜ்வல ஜ்வல ப்ரஜ்வல ப்ரஜ்வல ஹ்ராம் ஹ்ரீம் ஹ்ராம் ரரரரரரர ஹ்ராம் பத்ஸ்வாஹா என்ற ஜ்வாலாமாலினி மந்திரம் இதன் ரகசியம். (54)

ஆனந்தகிரீயா -

பிறப்பிறப்பெனும் ஸம்ஸாரக்கட்டால் மாசுற்ற எம்மைத் தூயவராக்கவே நீ கண்களால் மூன்று நதிகளின் ஸங்கமத்தை எம் அருகில் கொணர்கிறாய். கருணையால் பிறருக்கு உதவுவதே இந்த ஸங்கமத்தின் இலட்சியம். நீ அநகா- பாபமும் மாசுமற்றவன். பெரும்பாபியும் உன் பரிவுமிக்க பார்வையால் சோண - கங்கா - யமுனா ஸங்கமத்தில் நீராடுகிறான். மும்மூர்த்திகளாலும் வழிபடப்பெறுபவளாயினும் நீ பசுபதியின் வசப்பட்டவளே. உலகியலுக்கு அப்பாற்பட்ட ஆற்றல் மிக்கவளாயினும் அறவழியில் செல்பவள். ஓம் நமோ பகவதி ஜ்வாலாமாலினி தேவதேவி ஸர்வபூதஸம்ஹாரகாரிகே ஜாதவேதஸி ஜ்வலந்தி ஜ்வல ஜ்வல ப்ரஜ்வல ப்ரஜ்வல ஹ்ராம் ஹ்ரீம் ஹ்ராம் ரரரரரரர ஹ்ராம் பத்ஸ்வாஹா என்ற ஜ்வாலாமாலினி மந்திரம் இதன் ரகசியம். (54)

தாத்புரீதிபினி

புவித்ருகீர்துமிதி - ஹே அநதே நிஷ்பாபே, புஷுபதிபுராதீனஹதயே புஷுபதிநா புராதீனம் ஹதயம் யஸ்யா: ஶா தஸ்யா: ஶம்போதனம், ஹராகூஹதயே இத்யுர்த: । த்வநேத்ர: த்ருயாணாம் தீர்த்தானாம் ஶம்பதேமபுநயஸி புராயஸீதி த்ருவம் நிஸ்திதமேவ । கிம் தத் தீர்த்தம், த்ருவாஹ - ஶோணோ நத:, கஜ்ஜா விஷ்ணுபதீ, தபனதனயா யமுனா இதி த்ருயாணாம் தீர்த்தானாமிதி, பஹுநாம் நதானாம் வித்யமானத்வாத்நேதகம் ஶோணபதம் । கதமிதி த்ருவாஹ - கி்விதேநேத்ர:, அருணதவலஸ்யாம-ருகிபி:, அருணா ச தவலா ச ஶ்யாமா ச ருகியேஷு தை:, ஆருண்யேன ஶோணோபமா, தவலதயா கஜ்ஜோபமா ஶ்யாமதயா யமுனோபமா । கிம் தீர்த்தம் மயா விதீயதே, த்ருவாஹ - ந: அஸ்மானு புவித்ருகீர்து

அதிகூதாபரா஧ாந் பக்தாந் பாவயிதும், புந: கிவ்விதேநேதிரை:, தயாமித்ரைய: தயயா மித்ராணி தை: ।
அமும் சுவசேவாசூயதம் கோ஽நுகம்பேதேதி தயாவத்ரி: ॥ ௫௪ ॥

தாத்பர்யதீபினீ

சிவனது வசத்திலான உள்ளமுள்ளவளே! பாபமற்றவளே! உன் கண்களால் மூன்று
ஆறுகளை இணைத்துள்ளாய். எம்மைத் தூய்மைப்படுத்தவே இந்த இணைப்பு. தயைகலந்த
உன் கண்கள் தன் நெறிதவறியவனிடமும் பரிவு காட்டுகிறது. மற்றவை முன் உரைகள்
போல். (54)

படார்த்சந்திரிகா

பரமபாவனத்வேன ஜகத்ப்ரசித்தத்ரிவேணீரூபகேன நேத்ரத்ரயம் வர்ணயதி । பவித்ரீகர்துமிதி ।
பராதிநம் பரதநத்ரம், பசுபதிநா பராதிநம் ஹ்ருதயம் யஸ்யாஸ்தத்ஸம்போதநம், ததா ஹே அநதே, ந வித்யதே
அதம் பாபம் யஸ்யா: ச்மரணாதிநா சா அநதா, தத்ஸம்போதநம் ததா । நோ஽ஸ்மான்பவித்ரீகர்து
நேத்ரேசுவ்யாணாம் தீர்தானாம் சம்பேதம் சஜ்ஜமமுபநயசி ப்ராபயசி । துவம் சக்ஷே । அதிப்ரசித்ததா துத்ரீ
சத்ரிதாப்யாஹ - அமுமிதி । கானி தீர்தானீத்யபேக்ஷாயாமாஹ - நத இதி । நதசத்வேநாத்ர நதீ
லக்ஷயதே । சா ச சர்ஸுவதீ । அத எவ சோணசத்வே஽த்ர பரிசாயக: । சர்ஸுவத்யா 'சர்ஸுவதீ
ரஜோரூபா கலிந்தஜே'தி புராணே ரஜோரூபவர்ணநாத்ர ரஜசத்வ லோஹிதமிதி சாங்க்யே சமயே
ப்ரசித்தமேவ । அந்யதானுபபத்திசத்வ லக்ஷணாபீஜம் । வேணீசாத்ரத்யார்தம் நேத்ராணி விசினசுத்ரி -
அருணேதி । ஸ்பஸ்டம் । தயா மித்ரம் யேஷாம் தை: । தயாமித்ரத்வம் ச தீர்தே஽பி யோஜ்யம் । பரமோபகார-
கத்வாத்ரதீர்தானாம் । அருணத்வாதிகம் ஸ்பஸ்டமேவ வேண்யாம் । அதவா சோணோ நத எவ । ததாசா-
தூதோபமா । பசுபதிபராதிநஹ்ருதயே அநதே இதி ச பதத்வயேன பரமபதித்வதாயா: பரமபாவந்யாசத்வ
தவான்யா நேத்ராணாம் தீர்தரூபதா யுக்தைவேதி த்வந்யதே ॥ ௫௪ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

சோணநதம் ஸர்ஸுவதீ நதிதே. மற்றது முன் உரைகளில் உள்ளபொருளே.

டிண்டிமபாஸ்யம்

ஹே பசுபதிபராதிநஹ்ருதயே ! ச்ரீபர்மேசுவராயத்ஹ்ருதயே, தயாமித்ரைய: காருண்யசம்ப்ரூணை:
அருணதவலத்யாமருசிதி:, அருணத்வம் ரக்தராஜிஸு, தவலத்வமபாஜ்ஜதாஜே, ச்யாமலத்வம்
கூஷ்ணமண்டலே இதி த்ரிதா வர்ணவிந்யாசேன சோதமானைநேத்ரைய:, ந: அஸ்மான்பவித்ரீகர்து
லோகபாவநாந் கர்தும், நத: சோண: ஹிர்ண்யதாஹுசத்வ, சோணோ ஹிர்ண்யதாஹு: ச்யாதித்யமர்: । ஜஜ்ஜா
தாஹ்ருதீ தபநதநயா காலிந்தீ ச இதி த்ரயாணாம் ஜகத்ப்ரசித்ததானாம் தாஹ்ருதீர்தானாம் சம்பேதம் சம்சர்ஜ
அந்யோந்யமேலநம், உபநயசி சம்பாதயசி. ஹே அநதே ! அபாபசீலே, த்வசுசர்ணநிர்ரதானாம் தக்தானாம்

त्वद्व्यतिरेकेण तीर्थोपाश्रयः व्यर्थ एव । त्वदीयालोकनस्पर्शशाम्भववेधदीक्षाशुशुक्षणि-
तत्क्षणप्लुष्टसमस्तदुरिततूलपुञ्जतया नित्यपरिशुद्धा एव परिपूर्णास्ते । तथा हि - 'तीर्थानि
तोयपूर्णानि देवान् पाषाणमृण्मयान् । योगिनो न प्रपद्यन्ते आत्मध्यानपरायणाः ।' इति ।
'न वारिणा शुध्यति चान्तरात्मा' इति च ॥ ५४ ॥

மீனாடிபாஷ்யம்

ஹிரண்யபாஹு என்ற நதியே சோணா. மற்றவை முன் உரைகளில் உள்ளபடியே.
(54)

गोपालसुन्दरी

पवित्रीकर्तुमिति । हे पशुपतिपराधीनहृदये ! शिवाधीनमानसे, अनघे निष्पापे, ध्रुवं
निश्चितं, नोऽस्मान्' पवित्रीकर्तुं नेत्रैः शोणो नदः, गङ्गा त्रिपथगा, तपनतनया यमुना
इति त्रयाणां तीर्थानाममुं सम्भेदं सङ्गममुपनयसि प्रापयसि, नेत्रैः कीदृशैः? दयामित्रैः
दयैव मित्रं येषां तैः, पुनः कीदृशैः? अरुणधवलश्यामरुचिभिः रक्तशुक्लकृष्णकान्तिभिः ।
विष्णुपक्षेपशुपतिपराधीनहृदिति गङ्गाविशेषणम् । यद्वा पशुपतिपराधीनहृदयेति गङ्गा-
विशेषणम् । इदयेति यमुनाविशेषणम् । तत्र इं कामं ददाति इदः श्रीकृष्णस्तं तत्सादृश्यं
यातीत्यर्थः । उभयोः कृष्णवर्णत्वात् । अनघे स्थाने मुखरूपे त्रयाणां तीर्थानां सम्भेद-
मुपनयसीत्यर्थः । अनघे निष्पापे जने दयामित्रैरिति वा अन्वयः ॥ ५४ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

பொருள் முன் கூறியதே. விஷ்ணு பக்ஷத்தில் பசுபதியிடம் உள்ளத்தை இழந்தவள்
கங்கை. குறையற்ற முகமெனும் இடத்தில் இந்த மூன்று நதிகள் இணைகின்றன. (54)

आनन्दलहरी

पवित्रीकर्तुमिति । अमुं संभेदं संगममुपनयसि प्रापयसि निकटं प्रापयसि । कीदृशै-
नेत्रैः, दयया सह सदा विहारिभिः । मिश्रैरिति पाठे संबद्धैरित्यर्थः । अरुणधवलश्यामा
रुचयो येषां तैः। अरुणं रक्तम् । अत एव तीर्थत्रयत्वेनोत्प्रेक्षितम् । शोणस्यारुणत्वाद्गंगाया
धवलत्वात् यमुनायाः श्यामलत्वात् । 'संभेदः सिन्धुसङ्गम' इत्यमरः ॥ ५४ ॥

ஆனந்தலஹரீ

விளக்கம் முன் உரைகளிலுள்ளதே. (54)

निमेषोन्मेषाभ्यां प्रलयमुदयं याति जगती

तवेत्याहुः सन्तो धरणिधरराजन्यतनये ।

त्वदुन्मेषाज्जातं जगदिदमशेषं प्रलयतः

परित्रातुं शङ्के^१ परिहृतनिमेषास्तव दृशः ॥ ५५ ॥

நிமேஷோந்மேஷாப்யாம் ப்ரளயமுதயம் யாதி ஜகதீ

தவேத்யாஹு:ஸந்தோ தரணிதர ராஜந்யதநயே ।

த்வதுந்மேஷாஜ்ஜாதம் ஜகதிதமசேஷம் ப்ரளயத:

பரித்ராதும் சங்கே¹ பரிஹ்ருத நிமேஷாஸ்தவ த்ருச: ॥ 55

1. मन्ये मन्थे.

பதவுரை :- தரணிதர ராஜந்யதநயே! = மலையரசனின் மகளே! தவ உந்மேஷ நிமேஷாப்யாம், உன் கண் மூடித்திறத்தலால்; ஜகதீ = உலகம்; ப்ரளயம் உதயம் யாதி = மறைவையும் வெளிப்பாட்டையும் அடைகிறது. இதிஸந்த: ஆஹு: = என நல்லோர் கூறுவர். த்வதுந்மேஷாத் ஜாதம் இதம் அசேஷம் ஜகத் = உன் கண் திறத்தலால் (விரிவால்) ஏற்பட்ட இந்த உலகமனைத்தையும் ப்ரளயத: = பிரளயத்திலிருந்து பரித்ராதும் காக்க, தவ த்ருச: உன் கண்கள் பரிஹ்ருத நிமேஷா: - மூடலைத் தவிர்த்துள்ளன என சங்கே மந்யே - ஐயப்படுகிறேன். (நினைக்கிறேன்.)

உந்மேஷ நிமிஷோத்பன்ன விபந்த புலநாவளி: ஜகத்தாத்ரீ, லோகயாத்ரா விதாயிநீ என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

निमेषो नाम पक्ष्मणां मुकुलीभावः, अत्र उन्मेषो नाम नयने पक्ष्मविकासः, ताभ्यां यथाक्रमं, प्रलयं संहारं, उदयं उद्भवं, याति प्राप्नोति । जगती जगत् तव भवत्याः, इति एवं, आहुः ब्रुवते । ‘ब्रुवः पञ्चानामादितः’ आहादेशः । सन्तः सत्पुरुषाः व्यासादयः । दृष्टिसृष्टिवादिमते ज्ञानव्यतिरेकेण ज्ञेयाभावात् निमेषोन्मेषाभ्यामित्युक्तेराञ्जस्यमिति ध्येयम् । धरणिधरराजन्यतनये ! हिमाचलपुत्रिके ! त्वदुन्मेषात् तव पक्ष्मस्पन्दात् जातं जगत् भुवनं, इदं परिदृश्यमानं अशेषं कृत्स्नं, प्रलयतः महासंहारात्, परित्रातुं रक्षितुं, शङ्के । परिहृतनिमेषाः तिरस्कृताक्षिस्पन्दाः, तव दृशः नयनानि । अत्रेत्यं पदयोजना-धरणिधरराजन्यतनये ! तव निमेषोन्मेषाभ्यां जगती प्रलयमुदयं यातीति सन्तः आहुः अतः त्वदुन्मेषात् जातं अशेषं इदं जगत् प्रलयतः परित्रातुं तव दृशः परिहृतनिमेषाः इति शङ्के । अत्रोत्प्रेक्षालङ्कारः । देवतानामनिमेषत्वं स्वभावसिद्धम्: तच्च जगत्संरक्षणार्थमिति

फलत्वेनोत्प्रेक्षणात् फलोत्प्रेक्षा । तत्र निमेषोन्मेषदशायां तौ जगदुत्पत्तिलयाविति देव्याः
महिमा अवाङ्मनसगोचर इति वस्तु ध्वन्यते । अतः अलङ्कारेण वस्तुध्वनिः ॥ ५५ ॥

லசுஷ்மீதரா

கண்களை மூடுதல் நிமேஷம். கண்ணிமை விரிதல் உன்மேஷம். உலகம் மறைவதும்
தோன்றுவதும் கண்களின் இந்த இயல்பான அசைவால் என நல்லோர் - வியாஸர்
முதலானோர் - கூறுவர். பார்வை உலகம் படைக்கப்பெற்றது. மலையரசனின் மகனே! உன்
இமை அசைவால் ஏற்பட்ட உலகத்தை பிரளயகாலத்து அழிவிலிருந்து காக்க, உன்
கண்களின் இமைகள் அசைவதைத் தவிர்த்துவிட்டன. தேவர்களின் கண்கள் இமைகளை
மூடுவதில்லை. அது உலகை அழியாமல் காக்கவே. உன் கண் இமை மூடினால் பிரளயமே.
(55)

सौभाग्यवर्धनी

हे धरणिधरराजन्यतनये । तव निमेषोन्मेषाभ्यां प्रलयमुदयं याति जगती पृथ्वी,
जगतीत्युपलक्षणं, सकलं जगत् । जगतीशब्दः जगद्वाचक इत्यभियुक्तवचनमिति । सन्तः
परमार्थदशायां चिद्विलासं विश्वं पश्यन्तः । त्वदुन्मेषात् जातं जगदिदमशेषं प्रलयतः
परित्रातुं परिहृतनिमेषाः तव दृशः। उन्मीलनात् जातं जगत् तदानीं च निमीलने जाते
उत्पन्नमेव पश्यन्त इति हेतोः अनिमिषनयना त्वमिति भावः। निरतिशयानन्दमय्या एव
ब्रह्माविनाभूतचिच्छक्तेः देवताशरीरोपाधिमवलम्बमानायाः स्वाभाविकं तदन्यथा
प्रस्तूयत इत्यपह्नुतिरेव ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

நல்லோர் உன் சித்சக்தியின் லீலையே இவ்வுலகம் என்பார். வரையற்ற ஆனந்த
வடிவான நீ பிறும்மத்தை விட்ட கலாதசித் சக்தி. தேவதையின் சரீரம் கொண்டவளாகத்
தியானிக்கும்போது இமைப்பதற்றவளாகக் காண்பார். (55)

अरुणामोदिनी

निमेषेत्यादि । हे धरणिधरराजन्यतनये ! शैलराजन्यतनये ! निमेषोन्मेषाभ्यां, तव
नयनयोः निमीलनोन्मीलनाभ्यां प्रलयं संहारं उदयं सृष्टिं च कर्म, जगती कर्त्री
समस्तभुवनावलिर्याति प्राप्नोति । सन्तः भूतभविष्यद्वर्तमानविदः आहुः निगदन्ति । 'ब्रुवः
पञ्चानामादित आहो ब्रुवः' इत्याहादेशः । यदित्थं वदन्ति तत्प्रायेण असत्यमिति
प्रतिपादयन्ति त्वदिति । त्वदुन्मेषात् तव लोचनोन्मीलनात् जातं लब्धसत्ताकं जगत् इदं,
शिवादिक्षितिपर्यन्ततत्त्वजालविनिर्मितं भुवनसंस्थानं प्रलयकर्मतः संहारतः सकाशात्
परित्रातुं रक्षितुं परिहृतनिमेषाः निमीलनरहिताः तव दृश इति शङ्के इति वाक्यार्थः कर्म ।

अस्मिन्नर्थे कामसिद्धिस्तोत्रे भगवतीभक्तिलोलचूडामणिः श्रीवत्सराजोऽप्याह -
 'लोकाश्चतुर्दश महेन्द्रमुखाश्च देवाः मूर्तित्रयं मुनिगणाश्च वसिष्ठमुख्याः । सद्यो भवन्ति न
 भवन्ति समस्तमूर्तेरुन्मीलनेन तव देवि निमीलनेन ॥' इति । सर्वासामपि देवाङ्गनानां
 अनिमिषलोचनत्वं वर्तते । तद्भगवत्या अपि स्वभावसिद्धम् । देवजातिप्रसिद्धं
 अनिमिषलोचनत्वमुत्प्रेक्ष्यते कविनेति मन्तव्यम् । भगवत्या लोचनयोरेवायं प्रभावः
 यत्कार्यकारणपौर्वापर्यव्यवस्थायतिरेकेण चोपादानकारणपूर्वनियतविद्यमानताव्यतिरेकेण
 च बुद्धिमत्कर्तृवाङ्मनश्शरीरचेष्टाविरहेण चानेन मन्त्रतन्त्रसाधितैन्द्रजालिकयोगिपुरुष
 करतलकलित शुद्धपिच्छकाभ्रमणमात्रे तत्क्षण संपादित कपटसमुद्र गन्धर्वनगरादि सादृश्येन
 स्वात्मस्थितमेव विश्वं प्रपञ्चं भगवत्या लोचनमेव सृजति रक्षति संहरतीत्यागमप्रसिद्ध्या
 स्वभावोक्तिरेव मन्तव्या । न हि परमार्थवचनवेलायां कविकल्पितमिथ्यारूपोत्प्रेक्षा-
 लङ्कारसंभवइति ॥ ५५ ॥

அருணாமோதின் -

மலையரசனின் மகளே! உன் கண்கள் மூடுவதாலும் திறத்தலாலும் உலகம்
 மறைவையும் தோற்றத்தையும் பெறுவதாக முக்காலமுணர்ந்த பெரியோர் கூறுவர். அது
 அவ்வளவு சரியல்ல. சிவன் முதல் பூமி வரை உள்ள உலகம் உன் கண்விழித்தலால்
 உண்டானது. அது அழியாதிருக்கவே கண் மூடுவதைத் தவிர்த்துள்ளது. வத்ஸராஜன்
 காமஸித்தி ஸ்தோத்திரத்தில் இந்நிலையை விளக்குகிறார். பதினான்கு உலகங்களும்
 இந்திரன் முதலிய தேவர்களும் மும்மூர்த்திகளும் முனிவர்களும் உன் கண்
 மூடாதிருத்தலால் உள்ளனர். கண்மூட அவர்கள் இருப்பதில்லை. தேவமாதரின் கண்
 இயல்பாகவே மூடாது. தேவிக்கும் இது இயல்பே. மந்திரதந்திரபிரயோகமறிந்த இந்திர
 ஜாலக்காரன் தன் கையிலுள்ள மயில் தோகையை ஆட்டியே பொய்யான கடல், கந்தர்வ
 நகரம் முதலியவற்றைக் காட்டுவது போல், காரணமின்றியே காரியமான உலகைத் தேவி
 வெளிப்படுத்துகிறாள். அவளிடம் அவளாக உள்ள உலகையே இந்தக் கண்கள் புற
 உலகமாகப் படைத்துக் காத்து மறைக்கின்றன. (55)

आनन्दगिरिया

निमेषोन्मेषाभ्यामिति । प्रलयतोऽशेषं जगद्रक्षितुं परिहृतनिमेषाः, उन्मेषानन्तरं तदैव
 निमेषे क्रियमाणे, मुनिवचनस्य प्रमाणत्वात् जगतः प्रलयो भविष्यतीति कृपया
 परित्यक्तनिमेषाः । अन्यथा निर्निमेषत्वे कारणान्तरं नास्ति । किंलक्षणं जगत्,
 त्वदुन्मेषाज्जातम् । एतावता स्वयमुत्पादितस्य स्वस्मादेव नाशे यदनौचित्यं तत्परिहारः ।
 तदुक्तं - 'विषवृक्षोऽपि संवर्ध्य स्वयं छेतुमसांप्रतम्' । अनेन पद्येन देवत्वं स्वभावसिद्धं
 परमेश्वर्या वर्णितम् । देवाः स्वभावात् त्रिदशाः खल्वेतेऽनन्तमन्वन्तरायुषोऽनिमेषचक्षुषो
 नभश्चारिणः कामगाः त्रिनयनचतुर्भुजादयः । अस्मदादयस्तु दशदशाः शतवर्षपरमायुषः

परिभ्रमच्चक्षुषो भूचराः प्रतिहतगतयो द्विभुजनयनाः । निमेषोन्मेषेतिपद्यरहस्यार्थः- निमेषेति।
ते निमेषोन्मेषाभ्यां जगती मन्त्रमयी त्वदर्धमात्राधिष्ठानानधिष्ठानाभ्यां, यत्रैव तवाधिष्ठानं
तत्रैवोदयः प्रकाश इतरथा त्वदुन्मेषाज्जातं त्वयार्धमात्रान्तःकरणात्मकतया । कीदृशो दृशः।
ततस्तास्त्वदङ्गसंभूतांस्त्रातुं सावधानाः सर्वत्र सन्तीति ॥ ५५ ॥

ஆனந்தகிரியா

தேவி! உன் கண்கள் உன் திறந்த கண்களால் உண்டான உலகம் அழிவதைத்
தடுக்கவே இமைப்பதை நிறுத்திவிட்டன. தானே உண்டாக்கியது விஷமாயினும் அதனை
வெட்டியழிப்பது முறையல்ல என உலகவழக்கு. தேவர்கள் இயல்பாகவே மரணம் என்ற
நிலையற்றவர். கண் இமைக்காதவர். மூன்று கண்கள் நான்கு கைகள் என்று மனித
இயல்புக்கு மாறுபட்ட நிலையுள்ளவர். உன் மந்திரம் அரை மாத்திரை அளவுக்கான
உச்சரிப்பு நேரம் கொண்டது. நீ இருக்குமிடத்திலேயே ஒளிமயமான அந்த பிந்து தோன்றி
ஒளிக்கிறது. அதனால் உன்னிடமிருந்து தோன்றியவற்றைக் காப்பதில் கவனம்
கொள்கின்றன. (55)

तात्पर्यदीपिनी

निमेषोन्मेषाभ्यामिति । हे धरणिधरराजन्यतनये, धरणिधरो हिमाद्रिः , स एव राजन्यो
राजा तस्य तनये पुत्रि, सन्त इत्याहुः । सन्तो द्वैपायनपुरस्सरा इत्याहुः । इतीति किम् ।
जगती पृथ्वी तव निमेषोन्मेषाभ्यां प्रलयमुदयं च याति । निमेषश्चोन्मेषश्च ताभ्यां, निमेषो
दृष्टिमीलनं, उन्मेष उन्मीलनं ताभ्यां विश्वप्रलयोदयौ भवत इति वदन्ति । अतः कारणादहमिति
शङ्के , इति किं, इदमशेषं जगत्परित्रातुं तव दृशः परिहृतनिमेषा भवन्ति । परिहृता निमेषा
यासां ताः । निमेषरहिता इत्यर्थः । किंभूतं जगत्, त्वदुन्मेषाज्जातं, तव उन्मेषः निमेषपरिहारः
तस्मात् जातस्य जगतः प्रलयो मास्तु इति धिया दृशां निमेषपरिहारः कृत इति भावः ॥ ५५ ॥

தாத்தபர்யதீபினீ -

விளக்கம் முன் உரைகளிலுள்ளதே. (55)

पदार्थचन्द्रिका

पुनरपि नेत्राण्युत्प्रेक्षमाणो वर्णयति - 'निमेषोन्मेषाभ्यामिति ।
उन्मेषोऽक्षिपक्ष्मविभागजनिता क्रिया । तृतीया हेतौ । जगती त्रैलोक्यं चतुर्मुखरूपधारी
श्रीनारायणो यदा निद्राति तदा त्रैलोक्यं नश्यति, यदा च जागर्ति तदा जगदुदेतीति सन्तो
व्यासादयो वदन्तीत्यर्थः भवानी विष्णुरिति पुराणवाक्यान्निर्धारयते, तद्यथा 'एकैव मूर्तिः
परमेश्वरस्य भिन्ना चतुर्धा व्यवहारकाले । भोगे भवानी पुरुषे च विष्णुः क्रोधे च काली समरे
च दुर्गा' इति शङ्के तर्कयामि । परिहृता निमेषो याभिस्ताः । स्पष्टमन्यत् ॥ ५५ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

நாராயணன் நான்முகனாக யோகநித்ரையில் உள்ளபோது உலகம் மறைகிறது. அவர் விழித்திருக்கையில் உலகம் வெளிப்படுகிறது என்பார். பரமேஸ்வரரின் ஒரே மூர்த்தியே இன்பம் பெறும்போது பவானியாக, ஆனாக உள்ளபோது விஷ்ணுவாக, கோபத்தில் காளியாக, போரில் துர்க்கையாக உள்ளது என்பார். வாழ வைக்கிற பவானியாக உள்ளபோது கண் மூடுவதில்லை. (55)

டிण्डिमभाष्यम्

हे धरणिधरराजन्यतनये शैलराजनन्दिनि, भूधरेन्द्रतनूजे । निमेषोन्मेषाभ्यां तव लोचनयोः निमीलनोन्मीलनाभ्यां प्रलयं संहारं उदयं सृष्टिं च कर्म जगती कर्त्री समस्तभुवना- वलिर्याति प्राप्नोति, इति - सन्तो भूतभविष्यद्वर्तमानविदः आहुः निगदन्ति । 'ब्रुवः पञ्चानामादित आहो ब्रुवः' इत्याहादेशः । यदित्थं वदन्ति तत्प्रायेण सत्यमिति प्रतिपादयति। त्वदुन्मेषात् तव लोचनोन्मीलनात् जातं लब्धसत्ताकं जगदिदं शिवादिक्षितिपर्यन्तं तत्त्वजालविनिर्मितभुवनसंस्थानं कर्म, प्रलयतः संहारतः सकाशात् परित्रातुं रक्षितुं परिहृतनिमेषाः निमीलनरहिताः तव दृशः इति शङ्के वाक्यार्थकर्म । अस्मिन्नर्थे भगवतीभक्तचूडामणिः श्रीवत्सराजोऽपि कामसिद्धिस्तोत्रेऽपि उक्तवान् - 'लोके चतुर्दशमहेन्द्रमुखाश्च देवा मातस्त्रयी मुनिगणाश्च वसिष्ठमुख्याः । सद्यो भवन्ति न भवन्ति समस्तमूर्तेरुन्मीलनेन तव देवि निमीलनेन ॥' सर्वासामपि देवाङ्गनानामनिमेषलोचनं वर्तते। तद्भगवत्या अपि स्वभावसिद्धं देवजातप्रसिद्धमनिमेषलोचनत्वमुत्प्रेक्ष्यते कविना इति न मन्तव्यं, भगवत्या लोचनयोरेवायं प्रभावः यत्कर्मकारणपौर्वापर्यव्यवस्था-व्यतिरेकेण च उपादानकारणपूर्वनियतविद्यमानताव्यतिरेकेण हि बुद्धिमत्कर्तव्यवाङ्मन-शरीरचेष्टाविरहेण अनेकतन्त्रमन्त्रसाधितैः जालिकयोगिपुरुषकरतलकलितशुद्ध पिच्छा-भ्रमणमात्रं परिक्षणसंपादितकपटसमुद्रगन्धर्वनगरादिसादृश्येन स्वात्मस्थितमेव विश्वप्रपञ्चं भगवत्या लोचनमेव सृजति रक्षति संहरति इत्यागमशास्त्रोक्तप्रसिद्धस्वभावोक्तिरेव मन्तव्या । न हि परमार्थवचनवेलायां कविकल्पितमिथ्यालङ्कारोत्प्रेक्षालङ्कार इति ॥ ५५ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம் -

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (55)

गोपालसुन्दरी

निमेषेति - हे धरणिधरराजन्यतनये शैलाधिराजसुते ! निमेषोन्मेषाभ्यामक्षिनिमील-नोन्मीलनाभ्यां, जगती पृथिवी, प्रलयं नाशं उदयमुत्पत्तिं याति प्राप्नोति इति सन्त आहुः ।

பதவுரை - அபர்ணை - எவருக்கும் கடன்படாதவளே! (இலைகளைக் கூட உண்ணாமல் தவமியற்றிய உமையே!) தவ கர்ணை ஐப நயன பைசுன்ய சசிதா: - உன் காதில் கோள்

சொல்லுகிற கண்களின் வஞ்சகத் தன்மையில் பயந்த சபரிகா: பெண் மீன்கள், அநிமேஷா:- கண்மூடாதவையாக நியதம் - நிச்சயமாக தோயே நிலியந்தே. நீரில் மறைந்துள்ளன. இயம் ஸ்ரீச் ச இந்த லக்ஷ்மியும், பத்தச்சதபுடகவாடம் குவலயம் - இதழ்களாகிய கதவு மூடியடைபட்டுள்ள குவளைப்பூவை ப்ரத்யூஷே ஜஹாதி - விடியற்காலையில் விட்டு வெளியேறுகிறாள். நிசி - இரவில் விகடய்யப்ரவிசதிச - கதவுகளைத்திறந்து உள்ளே நுழைகிறாள்.

அபர்ணா, வக்த்ரலக்ஷ்மீபரீவாஹ சலன் மீநாபலோசநா, முதலிய லலிதா நாமங்களை நினைவில் கொள்ளலாம்.

லக்ஷ்மீதரா

तव भवत्याः, अपर्णे ! पार्वति ! कर्णेजपनयनपैशुन्यचकिताः कर्णेजपे कर्णसमीपं सदा गते नयने ताभ्यां पैशुन्यं पिशुनभावः, मर्मोद्धाटनं तस्माच्चकिताः, निलीयन्ते आकारगोपनेन स्थिताः इत्यर्थः । तोये उदके, नियतं निश्चयः, अनिमेषाः निमेषरहिताः शफरिकाः मीनयोषितः । इयं च परिदृश्यमाना नेत्रगता, श्रीः लक्ष्मीः, बद्धच्छदपुटकवाटं बद्धं संकलितं छदपुटा एव कवाटं यस्य तत् कवाटसङ्घटितगृहमिव वर्तत इत्यर्थः । कुवलयं इन्दीवरं, जहाति त्यजति प्रत्यूषे उषःकाले । निशि च रात्रौ च, विघटय्य प्रविशति संविशति । अत्रेत्थं पदयोजना । हे अपर्णे ! तव कर्णेजपनयनपैशुन्य चकिताः शफरिकाः, अनिमेषास्तोये निलीयन्ते नियतम् । किञ्च - इयं च श्रीः बद्धच्छदपुटकवाटं कुवलयं प्रत्यूषे जहाति, निशि च तत् विघटय्य प्रविशति । अयमर्थः- लोके नेत्रसमं वस्तु शफरिका इन्दीवराणीति, एतद्वितयसमं नेत्रमिति च सुप्रसिद्धं उभयोस्साम्यम् । अत्र कविः नेत्रसौभाग्यं शफरिकासु इन्दीवरेषु च वर्तते, तत्सौभाग्यमाहर्तुकामं नेत्रद्वयं तत्र पैशुन्यं करोतीममर्थं अवलम्ब्योत्प्रेक्षते । अत्र पूर्वार्धे उत्प्रेक्षालङ्कारः । शफरिकाणां जलाधिवासः, अनिमेषत्वं च स्वभावसिद्धम्, तदन्यथात्वेनोत्प्रेक्षणात् । द्वितीयार्धे अतिशयोक्तिः; नेत्रलक्ष्म्याः नेत्रं विहाय इन्दीवरेषु भक्त्यतिशयात् रात्रौ तद्रक्षणार्थं तद्गर्भान्तर्वर्तित्वं, दिवा तद्विहाय नेत्रवर्तित्वं असम्भवीति असम्बन्धे सम्बन्धनिबन्धनात् । इन्दीवरस्य रात्रौ विकासः स्वभावसिद्धः, दिवा मुकुलीभावश्च । एतद्वयस्य लक्ष्मीकृतत्वासम्बन्धेऽपि सम्बन्धकथनात् अतिशयोक्त्यन्तरम् । उभयोरनुसृष्टिः । अनुसृष्टिलक्षणं पूर्वमेवोक्तम् (४७ श्लो) । अत्र इन्दीवरस्य रात्रौ विकासः, नेत्रद्वयस्य दिवा विकासः । अतश्च दिवा लक्ष्मीः नेत्रे वसति, रात्रौ कुवलये । एवं लक्ष्मीः नक्तं दिवमुभयत्रैव चरति नान्यत्रेति । शफरीप्रभृतीनां लोके नेत्रोपमानवस्तूनां भगवतीनेत्रतुल्यता नास्तीति शफरिकाणामुदक-मध्यविलीनत्वमेव युक्तमिति काव्यलिङ्गध्वनिरित्यलङ्कारध्वनिः ॥ ५६ ॥

லக்ஷ்மீதரா

அபர்ணே! பார்வதி! உன் கண்கள் காதுகளிடம் சென்று ரஹஸ்யம் பேசி, தன் உள்ளத்திலுள்ள எண்ணத்தை மறைத்துக் கோள் கூறுகின்றன. அவை நீரில் மறைந்து உலாவுகிற பெண்மீன்கள் போன்று கண் கொட்டாமல் உள்ளன. கண்களில் அழகும் ஒளியுமாக உள்ளலக்ஷ்மியும் கதவு தாழ்ப்பாழிட்ட வீட்டைப் போன்ற அல்லிப்பூவை விடியற்காலையில் விட்டு விலகி வெளியேறி, இரவு பிறர் அறியாமல் தாளிட்ட கதவைத்திறந்து உள்ளே நுழைகிறாள். உலகில் கண்களுக்கு ஈடானது நிறத்தில் அல்லிப்பூ, பரபரப்பில் மீன், மீனும் கண்விழிகொட்டுவதில்லை. அல்லிப்பூ மாலை வந்ததும் இதழ்களை விரித்து அழகை வெளிப்படுத்துவதால் லக்ஷ்மீ அதனைத்தன் இடமாகக் கொள்கிறாள். பகலில் மூடிவிடுவதால் லக்ஷ்மீ கதவைத்திறந்து கொண்டு வெளியேறுகிறாள். பகலில் திறந்த கண்களில் லக்ஷ்மீ வசிக்கிறாள். இரவில் மலர்ந்த அல்லியில் வசிக்கிறாள். மீனுக்குக் கண்களுக்கு உவமையாயிருக்க முடியாததால் நீரினுள் கண்களை மூடாமல் மறைந்து வாழ்கிறது. லக்ஷ்மியும் பகலில் கண்களில் வாழ்ந்து இரவு அல்லிப்பூவில் வாழ்கிறாள். (56)

சௌமியவர்த்தினி

तवापर्णे इति । हे अपर्णे तव कर्णेजपनयनपैशुन्यचकिताः, कर्णेजपाः दुर्जनाः, सर्वदा कर्णान्तचुम्बिनयनयोः पैशुन्यभीताः स्वसादृश्यमस्मासु विलोक्य भगवत्याः कर्णे सासूये किं वा दौर्जन्यं कथयत इति भीताः शफरिकाः अनिमेषाः सत्यः नियतं ध्रुवं तोये निलीयन्ते । इयं च श्रीः कुवलयश्रीः बद्धच्छदपुटकवाटं कुवलयं निमीलितदलकपाटं कुवलयं प्रत्यूषे जहाति। निशासु विघटय्य उद्धाट्य प्रविशति । कुवलयश्रीरपि कर्णेजपनयन-पैशुन्यभीता दिवा कुत्रचिन्निलीय स्थित्वा रात्रौ बद्धच्छदकपाटमुद्धाट्य चोरवत्प्रविशति । अत्र नयनयोः कर्णान्तविश्रान्तत्वं प्रकृतम् । शफरिकाणां तोये वासश्च साध्यत इत्यपह्नुतिः ॥ ५६ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தினி

அபர்ணே! நீர் நிலையிலுள்ள மீன்கள் தன்னை உவமைப்பொருளாகக் கொண்ட உன் கண்களைப்பார்க்கின்றன. உன் கண்களோ காதருகே சென்று ஏதோ குசுகுசு என்று பேசுவதைக் கண்டு தன்னை அழிக்க ஏதோ சூது செய்கின்றனவோ எனப்பயந்து நீரில் மறைகின்றன. உன் கண் அழகைக் கண்ட லக்ஷ்மியும் இரவில் அல்லிப்பூவின் தளங்களை மூடிய கதவு போன்று குவிந்திருந்தவற்றை வலிவில் திருடன்போல் பிரித்துக்கொண்டு இருட்டில் அதனுள் நுழைந்து தங்கிவிடியற்காலையில் அதனை விட்டு வெளியேறுகிறாள். கண்கள் காதுவரை நீண்டுள்ளன. லக்ஷ்மீ போன்று அழகியவை. மீன்கள் நீரினுள் வசிப்பதற்கும் அல்லி இரவில் மலர்வதற்கும் உன் கண் அழகிடம் அவை தோற்றதே காரணம். மீனைவிட அல்லியை விட அழகானவை உன் கண்கள். (56)

अरुणामोदिनी

तवेति । हे अपर्णे, अपगतर्णसंबन्धे, ऋणशब्देन जगतां सृष्टिस्थितिकर्मण आलस्यवशात् यत्किंचित्कर्मासिमापनमुच्यते । तन्नास्ति । तद्यथा जगतः कर्तुमुचितं, तदनवशेषमेव निर्मलतया संपादयसि । कर्णेजपनयनपैशुन्यचकिताः, कर्णेजपयोः कर्णं प्राप्य जपतोः सूचयतोः नयनयोः, पैशुन्यात् पिशुनभावात्, 'हे भगवति, निरुपम-लावण्यायास्तव संबद्धयोरावयोः अनुपमशोभायुक्तयोः शोभाविडम्बिकाः शफरिकाः अस्मद्द्रोहिण्यः, एताः पश्य । किं च सर्वदा अस्मत्कान्तिषु कमलेषु या श्रीः वर्तते सा अस्मद्द्रोहिण्येव । तदुभयोरनयोः त्वदाश्रयास्मद्विरुद्धयोः त्वयैव दण्डनं क्रियताम् । न किञ्चिदप्यालस्यमालम्ब्यताम् ।' इत्येवंरूपवचनकलापात्मकात् परद्रोहवचनात् चकिता भीताः, चक भये इति धातोर्निष्ठायामिद् चकिताः सत्योऽनिमेषाः निमेषशून्या भवन्त्यश्च, शफरिका मत्स्यविशेषाः, नियतं निश्चयेन तोये निलीयन्ते जलदुर्गमाश्रयन्ति । महाराजगोचरपिशुनजनोदितानां सामन्तानां दूरं प्रपलाय्य दुर्गाश्रयणं स्वभावः । किं च, इयं श्रीः कमलकर्णिकासिंहासनारोहेण महादेवी पदमधिरूढा लक्ष्मीरपि त्वन्नयनपैशुन्यात् भीता सती बद्धच्छदपुटकवाटं, छदाः पत्राण्येव पुटमिव कवाटं अररं, तद्वद्धं संघटितं दत्तार्गलं यस्य तत्, कुवलयं रात्रौ स्थित्वा प्रत्यूषसमये जहाति त्यक्त्वा गच्छति । दिवसे इतस्ततो भ्रमणापदेशेन समयं नीत्वा पुनरपि निशि रात्रौ विघटय्य पूर्वोक्तदलकवाटोद्धाटनं कृत्वा प्रविशति । राजपराधीनः खलु लोके रात्रौ निभृततया स्वगृहे तिष्ठति । प्रातःकाले कवाटेन गृहं मुद्रयित्वा यत्र क्वचिदज्ञातवासाय पलायत इति ॥ ५६ ॥

அருணாமோதின்

நீ உலகைப் படைப்பதில் சோர்வின்றிச் செயல் நிறைவுபெறுமளவு உழைத்து வெற்றிபெறுவதால் உலகிற்கு நீ கடன் பட்டவளல்ல. அதனால் அப-ருணா உலகிற்குச் செய்ய வேண்டியதனைத்தையும் மீதமின்றி அப்பழுக்கின்றி செய்து முடிக்கிறாய். உன் கண்கள் உன் காதுகளின் அருகே சென்று ஏதோ கோள் சொல்கின்றன. “தேவி! ஈடிணையற்ற அழகியான உன்னைச் சார்ந்த எங்களுடைய அழகை இந்த மீன்கள் பரிகசிக்கின்றன. எம்மைவிட அவைதான் அழகாம். எங்களுக்குத் துரோகம் செய்கின்றன. எங்களுக்குத் துரோகியான தாமரைகளில் எப்போதும் லக்ஷ்மி வசிப்பதால் தாமரைகளும் எம்முடன் போட்டி போடுகின்றன. உன்னைச் சார்ந்தவர்களுக்குத் துரோகம் விளைவிக்கிற அவர்களுக்கு நீ தான் தண்டனை தரவேண்டும். இனி இதைக் கவனியாதிருப்பது தவறு” எனக்கோள் சொல்லித்தேவிக்குக் கோபத்தை உண்டாக்குகின்றனவோ எனப்பயந்து கண்மூடாமல் கவனத்துடன் மீன்கள் நீரின் அடியில் வளையவருகின்றன. லக்ஷ்மியும் விடியும் வரை பொறுத்திருக்க விரும்பாமல் தாமரை மொட்டின் மீதமர்வதை விட்டுப் பயந்து இரவில் எவரும் அறியாதபடி அல்லியின் மொட்டைப் பிளந்து அதில் இரவு

முழுவதும் தங்கி விடியற்காலையில் அதனை விட்டகன்று தாமரையிடம் பயந்தே செல்கிறாள். அரசனிடம் பயந்தவன் இரவில் வீட்டினுள் கதவுகளைத் தாளிட்டு மறைந்து தங்கி விடியற்காலையில் பிறர் அறியாதபடி வெளியேறுவான். பகலில் ஆங்காங்கு மறைந்து வாழ்ந்து மறுபடி இரவில் வீட்டினுள் மறைவான். பகலில் வீடு பூட்டியிருக்கும். அல்லி இரவில் மலரும். பகலில் குவிந்து மூடிக்கொள்ளும். மீன் நீரின்மேல் மட்டத்தில் தலைகாட்டாமல் நீரினுள் மறைந்து நீந்தும். கண்கள் உன்னிடம் கோள் சொல்லி உன்னிடம் கோபத்தை உண்டாக்குமோ என்ற பயமே இதன் காரணம். (56)

ஆனந்தகிரியா

इदानीं नेत्राणां विशालतां सर्वोपमानापेक्षयोत्कर्षभावं च वर्णयति । तवापर्ण इति । हे अपर्णे परमेश्वरि पार्वति, एताः शफरिका नियतं तोये निलीयन्ते जले लीनास्तिष्ठन्ति । तत्राप्यनिमेषाः सावधानतया चतुर्दिक्षु निरीक्षणार्थं त्यक्तनिमेषाः । कथं जले लीना इत्यत आह - तव कर्णेजपनयनपैशुन्यचकिताः, तव कर्णेजपे कर्णान्तविश्रान्ते ये नयने तयोः पैशुन्येनोत्कर्षेण चकिता लज्जिताः । यो लज्जितो भवति स कचिन्निलीय तिष्ठति । अथ च कर्णेजपः पिशुनः । यथा राजगृहे कश्चित्पिशुनः स्वस्पर्धिनिमुद्दिश्य तस्यानिष्टसाधनं पैशुन्यं कर्तुं राज्ञः कर्णे जपति । तदनु तदालोक्य आत्मनोऽनिष्टमाशंक्य प्रपलाय्य कचिज्जलदुर्गादौ लीनो भवति, तद्वत् तव कर्णेजपे पिशुने ये नयने ताभ्यां क्रियमाणं यत्पैशुन्यं पिशुनकर्म, एता ध्वस्तव्या मारणीया निःसत्त्वाः कर्तव्याः, स्वामिन्याः सेवकैरस्मदादिभिः सह सदा स्पर्धन्ते, तेन सापराधाः सन्तीत्यादिपैशुन्यं, तेन चकिता भीताः । तथेयं कमलकान्ति-लक्ष्मीरपि भीता शङ्कमाना सती स्वगृहमालयं प्रत्युषे जहाति । किं कृत्वा, रात्रौ बद्धच्छद-पुटकपाटं प्रत्युषे विघटय्योद्धाट्य कचिद्भूत्वा दिनं परिकलयति । स्त्रीणां रात्रौ गृहत्या-गोऽनुचित इति निशि रात्रौ शनैरागत्य सूर्यास्तमनेन मुद्रितदलं विघटय्य पुनः प्रविशति । एतेन तव नेत्रशोभया कमललक्ष्मीरतिभीतेति । तवापर्णे इति पद्यव्याख्या - तवेति । चकिता च, कर्णे क जप बिन्दुः पैशुन्यं औ इति । चं कौ चित्रा । (अं च्कौ अं) ॥ ५६ ॥

ஆனந்தகிரியா

தேவி! அபர்ணே! இந்த மீன்கள் நீரில் மறைந்துள்ளன. கண்மூடாமல் கவனத்துடன் நான்கு திசைகளையும் உற்றுநோக்குகின்றன. காதிருக்குமிடம் சென்று உன் கண்கள் ஏதோ கோள் சொல்வதாகப் பயந்துள்ளன. பயத்தால் வெட்கி ஒளிந்து நிற்கின்றன. அரசரிடம் காதுகளின் அருகே நின்று ஒருவனைப் பற்றித் தவறாகக் கருதும்படி கோள் சொல்பவரிடம் பயந்து நீர் மடுவில் மூழ்கி மறைந்து வாழ்பவரின் நிலை பெண் மீனுக்கு நேர்ந்துள்ளது. எஜமானியின் பணியாளரான நம்முடன் போட்டியிடுபவரை வாழ்விடக்கூடாதென எதிரி நினைப்பான் என்ற பயமே மறைந்து வாழச் செய்கிறது. கண்ணிற்குப் போட்டியான மீன் மடுவில் மறைந்து வாழ்கிறது. அல்லிப்பூ இரவில் பிறரறியாதபடி இருட்டில் மலர்ந்து

விடியும்போது குவிந்துவிடுகிறது. பெண்கள் இரவில் தன் வீட்டில் தங்காமல் வேறிடத்தில் தங்குவது நேரல்ல. அதனால் திருட்டுத தனமாக இரவில் மெள்ளக்கதவைத் திறந்து வீட்டில் நுழைந்து தங்கி, பொழுது புலருமுன்னரே வீட்டைத் தாளிட்டு வெளியேறுவர். தாமரை போன்ற முகம், அல்லிபோன்ற கண்கள் மீனைப்போன்ற விழி என்ற உவமைச் சொல் அவற்றை நடுங்கச் செய்கின்றது. சம்கௌம் (அம் ச்கௌம் அம்) என்ற சித்ரா மந்திர ரகஸ்யமடங்கியது. (108)

தாத்பர்யதீபினி

तवेति । हे अपर्णे, शफरिकास्तोय उदके निलीयन्ते मग्रा भवन्ति तत्र हेतुमाह - किंविधाः शफरिकाः, तव भवत्याः कर्णेजपनयनपैशुन्यचकिताः कर्णेजपे सर्वदा कर्णसमीपं गते ये नयने नेत्रे ताभ्यां करिष्यमाणं यत्पैशुन्यं मर्मोद्धाटनं, तस्माच्चकिताः भीताः, पुनः, अत एवानिमेषाः, निमेषरहिताश्च । परं इयं श्रीः परिदृश्यमाननेत्रगता लक्ष्मीः प्रत्युषे प्रभाते कुवलयमिन्दीवरं जहाति त्यजति, रात्रौ च निशि विघटय्य प्रविशति, संविशति । किंविधं कुवलयं, बद्धच्छदकपाटं, तत्संघटितगृहमवस्थितमित्यर्थः । अयमाशयःलोके इन्दीवराणि शफरिकाश्चेत्येतत् द्वयं नेत्रसममिति प्रसिद्धम् । नेत्रसौभाग्यं शफरिकासु इन्दीवरेषु च वर्तते । तत्समाहर्तुकामं नेत्रद्वयं तत्र पैशुन्यं करोतीति शङ्कया शफरिका जलमग्राः कुवलयं च दिवा मुकुलितमिवेत्युत्प्रेक्षा ॥ ५६ ॥

தாத்பர்யதீபினி

தேவி அபர்ணே! உனது காதுகளில் கோள் சொல்லுகிற கண்கள் கூறுகிற ரகசியச் செய்தியில் பயந்த மீன்கள் கண் மூடுவதில்லை. கண்கள் விரும்புகிற அழகு மீன்களிடமும் அல்லிப்பூக்களிடமுமுள்ளது. கண் அவற்றைப் பறித்துவிடக் கூடுமெனப் பயந்து மீன் கண்மூடாமல் நீரின் அடியிலுள்ளது. அல்லியும் இரவில் இருளில் மலர்ந்து பகலில் மூடிக்கொள்கின்றது. (56)

पदार्थचन्द्रिका

पुनरपि प्रकारान्तरेण वर्णयति - तवेति । महादेवप्राप्त्यर्थं तपश्चरन्ती पर्णमपि त्यक्त्वा, अतोऽपर्णा । तत्संबोधनं तथा । अक्षिपक्ष्मणोः संयोगघटिका क्रिया निमेषः । न विद्यते निमेषो यासां ताः शून्यनिमेषाः शफरिकाः, तोये निलीयन्त इति नियतं निश्चितम् । तत्र हेतुः, हे अपर्णे तव कर्णे जपत इति कर्णेजपे ते नयने चेति, तथा तयोः पैशुन्यं परदोषा-विष्करणं तेन चकिताः भीताः 'स्तम्बकर्णयोरमिजपो'रित्यनेनाद्वैप्रत्ययः । 'हलदन्तात् सप्तम्याः संज्ञायामिति' सप्तम्या अलुक् । अयमर्थः- अनिमेषत्वादाह्लादकत्वाच्च शफरी-भवानीनेत्राणां परस्परसादृश्यं, सदृशीनां शफरिकाणां च स्पर्धा, स्पर्धया च शत्रुभावः, ततश्च भवानीनेत्रयोः कर्णेजपत्वं दृष्ट्वा निलीयन्ते इत्युत्प्रेक्षाद्वारा नेत्रविस्तारो वर्ण्यत

इति । तथेयं श्रीः कुवलयशोभा, प्रत्यूषे प्रातःकाले, बद्धं छदपुटकपाटं यस्मिंस्तत्, पुटशब्दः संकोचवाची । छदानां पुटं कपाटमिव छदपुटकपाटं, बद्धं छदपुटकपाटं यस्यां त्यागक्रियायां इति तथेति वा । निशि च विघटय्य उद्धाट्य कपाटमित्यर्थः । कुवलयस्य दिवा न तथा शोभा मुद्रितत्वात्, रात्रौ शोभा विकसितत्वात् । अत उत्प्रेक्षते कविः, भवानीनेत्रभीता कुवलयलक्ष्मीः दिवा कपाटं दत्वा पलायते रात्रौ चागत्य प्रविशतीति ॥ ५६ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா

மஹா தேவனை அடைய தவமிருக்கையில் இலைகளையும் தவிர்த்ததால் நீ அபர்ணா. இமை மூடாததாலும் மனத்திற்கு நிறைவு தருவதாலும், மீனும் தேவியின் கண்களும் ஒத்துள்ளன. அதனால் போட்டி, விரோதம், ரகசிய ஆலோசனை, பயம், நீரில் மறைதல், கண்கொட்டாமல் விழித்திருந்தல் என மீனின் நிலைகள். அல்லி பகலில் மலராமல் திருட்டுத்தனத்துடன் இரவில் இருளில் கதவைத் திறப்பதுபோல் இதழ் விரிந்து லக்ஷ்மியை வரவேற்றுப் பின்னிரவில் அவளுக்கு விடையளித்துக் கதவை மூடிக்கொள்கிறது. இருளில் தன் அழகில் அது நிம்மதி பெறுகிறது. (56)

डिण्डिमभाष्यम्

हे अपर्णे ! अपगतऋणसंबन्धे । ऋणशब्देन जगतां सृष्टिस्थितिसंहारकर्मसु आलस्यवशाद् यत्किञ्चित् कर्मासमापनमुच्यते । तन्नास्ति तव । यद्यदा जगतः कर्तुमुचितं तदनवशेषमेव अनलसतया संपादयसि । कर्णेजपनयनपैशुन्यचकिताः कर्णे जपतोः कर्णं प्राप्य जपतोः नयनयोः पैशुन्यात् पिशुनभावात् हे भगवति ! निरुपमलावण्यायाः तव संबद्धयोरावयोरनुपमशोभायुक्तयोः शोभाविडम्बकाःशफरिकाः अस्मद्द्रोहिण्यः एताः पश्य। किञ्च सर्वदा अस्मत्कान्तिषु कमलेषु या श्रीर्वर्तते सा अस्मद्द्रोहिणी एव । तदुभयोरनयोः त्वदाश्रयास्मद्विरुद्धयोस्तथैव संबन्धो न क्रियताम् । न किञ्चिदप्यालस्य-मालम्ब्यतां इत्येवंरूपवचनकलापात्मकात् परद्रोहवचनाच्चकिताः भीताः । ‘चक भये’ धातोः निष्ठायां इट् । चकिताः सत्यः अनिमेषाः निमेषशून्या भवन्त्यश्च शफरिका मत्स्यविशेषा नियतं निश्चयेन तोये निलीयन्ते जलदुर्गमाश्रयन्ति । महाराजगोचर-पिशुनजनोदीरितानां सामन्तानां दूरं प्रपलाय्य दुर्गाश्रयणं स्वभावः । किञ्च इयं श्रीः कमलकर्णिकासिंहासनारोहेण महादेवीपदवीमधिरूढा लक्ष्मीरपि त्वन्नयनपैशुन्याद् भीता सती बद्धच्छदपुटकपाटं छदाः पर्णान्येव कपाटमररं तद्वद्धं सुघटितं दत्तार्गलं यस्य तत् कुवलयम् । रात्रौ स्थित्वा प्रत्यूषसमये जहाति त्यक्त्वा गच्छति, दिवसे इतस्ततो भ्रमणापदेशेन समयं नीत्वा पुनरपि निशि रात्रौ विघटय्य पूर्वोक्तदलकपाटोद्धाटनं कृत्वा प्रविशति । राजपराधीनः खलु लोके रात्रौ निभृततया स्वगृहे तिष्ठति । प्रातःकाले कपाटेन गृहं मुद्रयित्वा यत्र कचिदज्ञातवासाय प्रपलायते इति ॥ ५६ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

உலகை உரிய வேளையில் உரிய முறையில் படைத்துக் காத்து லயமடையச் செய்வதாகிய கடமையை ஒழுங்காக நிறைவுறச் செய்வதால் அவள் உலகிடம் கடன் படாதவள். சோம்பலின்றி அதை அதற்குரிய நேரத்தில் செய்பவள். பேரரசனிடம் தவறாக அறிமுகப்பட்டதால் அபராதியாகப் பெயர் வாங்கியவன் ஓடி மறைவதும் தக்க பாதுகாப்புள்ள கோட்டையில் மறைந்து வாழ்வதும் இயல்பு. லக்ஷ்மீதேவியும் தாமரை எனும் சிம்ஹாஸனத்தில் அமர்ந்திருப்பவள் உன் கண், தாமரையிடம் விரோதம் பாராட்டுவதால், பயந்து அல்லியில் இரவில் தங்கி விடிவதற்கு முன் வெளியேறுகிறாள். மீன் நீரடியில் உலாவுகிறது. அவற்றின் இமை திறந்து மூடாது. அல்லி இரவில் மலர்வது. இந்த இயற்கை நிலையை அபார கற்பனையாக விளக்குகிறார். (56)

गोपालसुन्दरी

तवापर्णे इति - हे अपर्णे ! कर्णं प्राप्य जपतोः कथयतोस्तव नयनयोः पैशुन्यात् चकिता भीताः शफरिकाः प्रोष्ठ्यः नियतं निश्चितं तोये निलीयन्ते जलदुर्गमाश्रयन्ति । इयं च श्रीः कमला कान्तिः तव नयनपैशुन्यचकिता प्रत्यूषे प्रातः बद्धच्छदपुटकपाटं कुवलयं जहाति त्यजति, निशि रात्रौ विघटय्य उद्धाट्य प्रविशति । राजविरुद्धो जनो रात्रौ तु निभृततया तिष्ठति । दिवसे कपाटं दत्त्वा पलायते इति प्रसिद्धम् । वस्तुतस्तु प्रत्यूषे विघटय्य जहाति निशि बद्धच्छदपुटकपाटं प्रविशति इति सम्बन्धः । विष्णुपक्षे - अपगतं ऋणं मातृपितृदेवर्षिऋणं यस्यासावपर्णे। धार्मिकः वसुदेवो वा तस्यायं हितः अपत्यं वा आपर्णिः, भगवान्, तत्सम्बोधनं हे आपर्णे, यद्वा तोये, कीदृशे अपर्णे पत्रादिकालुष्य-रहिते । यद्वा समुद्रस्य शयनस्थानस्य कौस्तुभरूपरत्नस्य लक्ष्मीरूपसुतायाश्च दानादप-गतऋणे । तथा च जलं त्वन्मित्रमिति त्वदीयया तदाश्रयणं स्वरक्षायै युक्तमिति भावः ॥ ५६ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

விளக்கம் முன்போல். விஷ்ணுவாக - தேவருஷி - பித்ரு ருணங்களை நீக்கிய வஸுதேவரின் மகனே - ஆபர்ணே! இலை முதலியவற்றால் மாசடையாத நீரில் வசிப்பவரே! படுக்குமிடமான பாற்கடலும் கௌஸ்துப ரத்னத்தையும் லக்ஷ்மீ என்ற பெண்ணையும் அளித்துக் கடன் நீக்கிக் கொண்டது. அந்த கடல் நீர் உன் நண்பனானதால் அதில் தாமரையில் லக்ஷ்மீ இருப்பது தக்க பாதுகாப்பானதே. (56)

आनन्दलहरी

तवेति । हे अपर्णे तव कर्णेजपं पिशुनं सूचकवत् कर्णलग्नं यन्नयनं तस्य पैशुन्यात् अनिष्टसूचनात् । 'भगवति त्वदीययोरक्ष्णोः कान्तिचौर्यात्कुवलयश्रीरस्मासु स्पर्धते,

तन्निग्रहस्त्वया कार्यः' इत्येवंरूपात् चकिता भीताः शफरिकाः प्रोष्ठीमत्स्याः नियतं निरन्तरं तोये जले निलीयन्ते, पलाय्य तिष्ठन्ति, तत्राप्यनिमेषा निमेषेण नेत्रनिमीलनेन रहिताः । स्वभावतो मत्स्यानामनिमेषता, तत्र भयहेतुकत्वमुत्प्रेक्षितम् । 'कर्णेजपः सूचकः स्यादि'त्यमरः । अलुक्समासोऽयम् । इयं च श्रीः कमलानां कान्तिश्च कुवलयं कुमुदं स्वकीयालयं प्रत्यूषे प्रभातसमये जहाति त्यजति । कीदृशं बद्धं मुद्रितं छदपुटरूपं पत्रसंपुटरूपं कपाटं यत्र तत्तथा, निशि रात्रौ च विघटय्य उद्धाट्य अर्थात् छदपुटकवाटं प्रविशति । कुवलयमित्यावृत्त्या पैशुन्यचकितेति श्रियोऽपि विशेषणमिति सूचनायेयं चेति चकारः । अन्योऽपि पलायनपरो लोकः प्रातर्गृहे कपाटं दत्वा याति, रात्रावुद्धाट्य प्रविशति तद्वत् ॥ ५६ ॥

ஆனந்தலஹரி -

விளக்கம் முன் உள்ளதே.

—★—

दृशा द्राघीयस्या दरदलितनीलोत्पलरुचा

द्वीयांसं दीनं स्रपय कृपया मामपि शिवे ।

अनेनायं धन्यो भवति न च ते हानिरियता

वने वा हर्म्ये वा समकरनिपातो हिमकरः ॥ ५७ ॥

த்ருசா த்ராகீயஸ்யா தரதலித நீலோத்பலருசா

தவீயாம்ஸம் தீநம் ஸ்நபய க்ருபயா மாமபி சிவே ।

அநேநாயம் தந்யோ பவதி ந ச தே ஹாநிரியதா

வநே வா ஹர்மீயே வா ஸமகரநிபாதோ ஹிமகர: ॥ 57

பதவுரை - சிவே - சிவையே! த்ராகீயஸ்யா = மிக நீண்டதும், தர தலித நீ லோத்பல ருசா - சிறிது அலர்ந்த நீல அல்லியின் நிறம் கொண்ட த்ருசா - கண்ணால், தவீயாம்ஸம் வெகுதூரத்திலுள்ள, தீனம் மாம் அபி = எளியோனான என்னையும் க்ருபயா ஸ்நபய கருணையால் நீராட்டுவாய். அயம் அநேந தன்ய: பவதி- இவன் இதனால் பாக்கியம் பெற்றவனாக ஆகிறான். இயதா - இத்தகைய செயலால், தே - உனக்கு, ஹாநி: ந ச - குறையேதும் இல்லை. ஹிமகர: = பனி போன்று சில்லிட்ட கிரணங்களுள்ள சந்திரன் வநேவா = காட்டிலாயினும், ஹர்மீயே வா உப்பரிகையிலும் (மாளிகைமேல் தளத்திலும்) ஸம கர நிபாத:- ஸமமாக ஒளிவிழச் செய்பவன்.

சிவா, ஸ்ரீசிவா, தராந்தோலித தீர்க்காழி, தாபத்ரயாக்கி ஸந்தப்தஸமாஹ்லாதன

சந்த்ரிகா, பக்த ஸௌபாக்யதாயினீ, தந்யா, பவ தாவ ஸுதாவ்ருஷ்டி; ஸாந்த்ர கருணா, என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வருபவை.

லக்ஷ்மீதரா

दृशा कटाक्षदृष्ट्या, द्राघीयस्या दीर्घतरया, दरदलितनीलोत्पलरुचा दरदलितमीषद्विक-सितं नीलोत्पलं इन्दीवरं तस्येव रुचिः कान्तिर्यस्याः तया, दवीयांसं दूरवर्तिनम् । दूरशब्दस्य 'स्थूलदूर' इत्यादिना सूत्रेण यणो लोपः, पूर्ववर्णस्य गुणे कृते अवादेशे कृते सिद्धं रूपं दवीयानिति ईयसुन्प्रत्ययान्तम् । दीनं दरिद्रं स्रपय स्रपनं कुरु । कृपया दयया मामपि, इतरजनसाधारणमपि शब्दार्थः । शिवे ! मङ्गलात्मिके ! अनेन एतावन्मात्रेण स्रपनेनापि, अयं जनः अहमित्यर्थः । धन्यो भवति । कृतार्थो भवति । न च ते तव, हानिः द्रव्यनाशः इयता साधारणदर्शनमात्रेण, वने वा अरण्ये वा, हर्म्ये प्रासादे वा, समकरनिपातः समं तुल्यं यथा भवति तथा कराणां किरणानां निपातः व्यापनं यस्य स तथोक्तः । हिमकरः शीतरश्मिः । अत्रेत्थं पदयोजना - हे शिवे ! द्राघीयस्या दरदलितनीलोत्पलरुचा दृशा दवीयांसं दीनं कृपया मामपि स्रपय अयं अनेन धन्यो भवति । इयता ते हानिर्न च । तथा हि - हिमकरः वने वा हर्म्ये वा समकरनिपातो हि । स्वच्छान्तःकरणानां सर्वसाधारण्यं स्वभावसिद्धमिति भावः । अर्थान्तरन्यासोऽलङ्कारः; सामान्येन विशेषसमर्थनात् । सर्वसाधारण्यदर्शनं सर्वोत्कृष्टत्वे हेतुरिति नात्मीयता-दर्शनापेक्षा अस्तीति ध्वनिः ॥ ५७ ॥

லக்ஷ்மீதரா -

மங்களமானவளே! உன் கண் வெகுநீண்ட தூரம் பாயக்கூடியது. சிறிது மலர்ந்த நீல அல்லி வண்ணம் கொண்டு குளிர்ந்த பார்வையுள்ளது. நாளை உன் அருகில் வர இயலாமல் மிகவும் தூரத்தில் நிற்பவன். நொந்து வாழ்கிற எளியவன். உன் பார்வை தன்மீது படாதா என்று ஏங்கி நிற்பவன். கருணைகாட்டி என்னையும் உன் பார்வையால் நீராட்டுவாய். உனக்கு இதனால் எந்தக் குறையும் நேராது. தெளிந்த தூய உள்ளம் கொண்டவர் எளியவனுக்கு அருள்வது இயல்பே. நாளை உன் பார்வையால் பாக்யவானாவேன். ஜடஞன சந்திரனே இது மாளிகை, இது காடு என வேறுபாட்டைக் காட்டாமல் தன் அமுதஒளியை ஏற்றத் தாழ்வின்றி வீசுகிறானே. நீயோ தாய். கருணையின் வடிவம். உனக்கு இதனால் எது கெடும்? (57)

சௌभाग्यवर्धनी

दृशेति । हे शिवे ! द्राघीयस्या दीर्घतरया दृशा दरदलितनीलोत्पलरुचा ईषद्विकसित-नीलोत्पलरुचा दवीयांसं दूरस्थं दीनं संसारक्लेशपर्याकुलमनन्यगतिकं स्रपय आप्लावय । कृपया परिप्लुतदृष्टिपरम्परया मां पश्य । अनेनायं मल्लक्षणो जनो धन्यो भवति । न च ते

हानिः इयता ; एतावता तावन्मात्रेण न काचित् क्षतिः । अपिशब्दोऽत्र दर्शनविशेष-
द्योतकः । यथा स्तम्भादिकं पश्यसि, तथा न । किन्तु कृपया । दर्शने कृपामात्रवैशिष्ट्ये सति
धन्योऽयं जनः । तव लीलामात्रेण भवति । न कश्चिदायासः । यतः वने वा हर्म्ये वा सौधे वा
हिमकरः समकरनिपातः । यथा चन्द्रः, अहमोषधीशः तेन वने अधिकान् करान् किरामि,
हर्म्ये स्वल्पानिति पक्षपातवान् न भवति । तथा त्वमपि दूरस्थे समीपस्थे अदर्शने
पक्षपातवती न भवसि । विशेषतोऽहं दीनः, मद्दिष्ये पक्षपातोऽप्युचित इति भावः । अत्र
प्रतिपादितपदार्थस्य दृढीकरणाथार्थान्तिरोपन्यासादर्थान्तरन्यासोऽलङ्कारः ॥ ५७ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ -

சிவே! நான் மிகதூரத்திலிருப்பவன். ஸம்ஸாரக்லேசத்தால் கலங்கியவன். வேறு
போக்கற்றவன். கருணைத் ததும்புகிற உன் பார்வையைத் தொடர்ந்து என்மீது
செலுத்துவாய். பார்வையில் கருணை தரும்பச் செய்வது உனக்கு விளையாட்டு. அதனால் நீ
களைப்புறமாட்டாய். சந்திரனே பாகுபாடின்றிச் சமமாகத் தன் கிரணத்தைப் பாய்ச்சுகிறான்.
நீயும் அவ்வாறே. நான் இரக்கத்துக்குரியவனென அதிக உரிமை உண்டு. (57)

अरुणामोदिनी

दृशेत्यादि । हे शिवे ! शिवभक्तजनकल्याणात्मिके । दरदलितनीलोत्पलरुचा
ईषद्विक-सितेन्दीवरकानननिन्दाकरकान्त्या द्राघीयस्या दीर्घतरया, दीर्घशब्दादसुनि
प्रत्यये प्रियस्थिर-इत्यादिना द्राघादेशः, उगितश्चेति डीप्, द्राघीयसी । एवंभूतया दृशा
दवीयांसं अत्यन्तदूरवर्तिनं, दीनं बहुतरतृष्णाकार्पण्यवशात्सर्वतो याच्नापरायणं, दीङ्
क्षये इति धातोः निष्ठानान्तत्वे दीन इति रूपम् । मां कृपया करणभूतया, स्नपय प्लावय,
स्नातेर्णिचि प्रत्यये पुगागमे मित्संज्ञायां, मितां ह्रस्व इति ह्रस्वः । तं मामपि, अपि
समुच्चये । ये गुणवन्तः त्वयि भक्तिमन्तः कृतत्वच्चरणपूजाश्च तेषां रक्षणं दयया करोष्येव ।
तव तद्रक्षणौदासीन्येऽपि कृतसत्कर्मफलावश्यम्भावनियमात् तत्तत्कर्ममाहात्म्यप्रेरितया
त्वया तेषां परिपालनं कर्तव्यमेव । नाहं तादृशगुणी, न भक्तः, न चार्चापरः । केवलं
बालकवत् अम्बाम्बेति दीनाक्रन्दनमात्रपरायणः । तस्य मम रक्षणमेवाद्भुतस्वभावकीर्तये
धर्माय च । तान् रक्षस्येव कीर्तिधर्मार्थं, मामपि रक्षेत्यर्थसंगतिरवगन्तव्या । यन्मम दीनस्य
परिपालनमस्ति, तेनानेनायं धन्यो भवति । एतच्छब्देन आत्मानमेव घटकुड्यवत्
अप्रयोजकतया, अचेतनतया चोत्पन्नं परामृशति । अहंप्रयोगस्थाने इदंशब्दादयः
दैन्याद्यर्थान्तरसहकृताः सन्तो विशिष्टमहमर्थं प्रतिपादयन्ति । अनेन कर्मणा ममापि
धन्यता, तवापि हानिरियता नास्ति । स्वेच्छामात्रसाध्यतया मद्रक्षणस्य तव लीलामात्र-

किरणानामविचार्य करोत्याप्याययति। एतावता चन्द्रस्य जगत्प्रकाशनार्थमेव स्वभावेन प्रवर्तमानत्वात् नाधिकः प्रयासः । पुरोवर्तिनो महत्कार्यं च सिद्धयति । दयावतां सर्वत्र समानो व्यवहार इति भावः ॥ ५७ ॥

ஆனந்தகிரியா

சிவே! உன் கருணையே கண்ணாகியுள்ளது. உன் திருவடித்தாமரையைப் பற்றுவதற்கான பெரும்பாக்யத்தின் குறையால் நான் இரங்கத் தக்கவனாகத் தூரத்திலுள்ளேன். ஆனால் உன் பார்வையால் ஆயாசையின்றி என்னை அடைய முடியும். இவனும் உன்னைச் சார்ந்தவனாகிவிடுவான். இயல்பாகவே அமுதமயமான உன் பார்வை உலகையே காக்கும். என்னைக் காப்பதில் உனக்கேது சிரமம்? சந்திரன் உலகைக் காக்கவே மேட்டிலும் காட்டிலும் ஒளிபரவச் செய்வது போல், தயை மிக்கவர் தயையால் அனைவரிடமும் ஸமமாகப் பழகுவார். (57)

तात्पर्यदीपिनी

दृशेति - हे शिवे, दृशा दवीयांसं अतिशयेन दूरवर्तिनं, दीनं स्वसुखानभिज्ञं कृपया हेतुभूतया मामपि स्नपय आह्लावय । किंविधया दृशा, द्राघीयस्या अतिशयेन दीर्घा द्राघीयसी, तया दूरप्रसारिण्या । पुनः किं निधाय, दरदलितनीलोत्पलरुचा दरं ईषदलितं विकसितं यन्नीलोत्पलं तस्य रुगिव रुक् यस्याः सा तथा । अपिशब्दः समुच्चये । तेन गुणवन्तः त्वयि भक्तिमन्तः, कृतत्वच्चरणपूजाश्च तेषां त्वया दयया पालनं अवश्यं कर्तव्यमेव । अहं न तादृशो गुणी, न भक्तः, नार्चनपरः, केवलं बालवत् अंबाबेति दीनाक्रन्दनमात्रपरायणः, तस्य मम रक्षणं अद्भुतस्वभावकीर्तये धर्माय च भवतीति । तान् रक्षस्व, मामपि रक्षेत्यपिशब्दार्थः । अनेन कर्मणा अयं धन्यो भवतीति मत्वा स्नपयेति पूर्वेण संबन्धः । अनेन मम धन्यता, ते तव च, इयता एतावन्मात्रेण दृक्स्नपनेन न हानिः, अपितु स्वेच्छामात्रसाध्यतया मद्रक्षणाय तव कलामात्रमेवालमिति भावः । गुणवत्पुरुषवत् विपन्ने पुरुषे स्वामिजनस्य परिरक्षा न स्वार्थ इति चेत् नायं नियमो गुणवान् रक्ष्यो निर्गुणस्त्याज्य इति । तथा च दृष्टं - हिमकरश्चन्द्रमाः वने कानने हर्म्ये वा समकरनिपातः समं अविशेषेण युगपदेव कराणां किरणानां निपातो यस्य एवंभूतो भवति । अनायाससाध्ये बहुतरधर्मकीर्तिजनके दीनानाथविपन्नसमुद्धरणपण्डिते अनुपाधिककारुणिकतोपलम्भासंभाविते रक्षणात्मके सत्कर्मणि न हेलावलम्बनमुचितमिति भावः ॥ ५७ ॥

தாத்பர்யதீபினி

சிவே! உன்னை வழிபடுபவரை நீ காப்பது இயல்பு. நான் தீனன். உன் அருகில் நின்று உன் கடாக்கூத்தைப் பெறச் சிறிதும் தகுதியற்றவன். தாயே! காப்பாய் எனத் தூரநின்று

வேண்டுபவன். நீ காப்பாயே ஆகில் உலகம் உன் செயலைக் கண்டு வியந்து பராட்டும். நல்லவனைத்தான் காக்க வேண்டும். கெட்டவனைக்காக்கக் கூடாதென நியமமொன்றுமில்லை. சந்திரன் அவ்வாறு ஸமமாக எங்கும் ஒளிவீசுகிறான். இதில் உனக்கு ஆயாஸமில்லை. புகழ்கிட்டும். என்னைப் போன்ற ஈனனைக் காப்பதில் தாமதம் உசிதமல்ல. (57)

पदार्थचन्द्रिका

अतः परं कृपादृष्टिं प्रार्थयमानो भवानीं स्तौति । दृशेति । हे शिवे कल्याणरूपे कृपया दृशा कृपोपलक्षितया दृष्ट्या अवलोकनेन दवीयांसमपि मां स्रपय विषयीकुर्वित्यर्थः । दृशं विशिनष्टि द्राघीयस्या, अतिशयेन दीर्घा द्राघीयसी तया सर्वाधिकेत्यर्थः । दवीयस्त्वमपि देशव्यवधानापेक्षं कालव्यवधानापेक्षं ज्ञानव्यवधानापेक्षं वा । अत्र ज्ञानव्यवधानापेक्षं दवीयस्त्वम् । तथा च दवीयांसं अतिशयेन दूरं त्वदनुसन्धाने इत्यर्थः । अत एव दीनं दुःखितम् । ननु मत्कृपादृशा तव किं स्यात्तदाह - अनेन कृपावलोकनेन अहं धन्यः, स्यामिति शेषः । न त्वन्यस्मिन् कृपादृष्टिं कुर्वन्त्याः क्षतिरपि संभाविता । अत आह - न चेति । इयता कृपावलोकनमात्रेण । कृपावलोकनकर्तुर्हि प्रयत्नानन्तरं क्षतिः संभाविता । तव तु कृपादृक्पातमात्रेणैव पुरुषार्थः सिध्येत् । न तदर्थप्रयत्नापेक्षेति न हानिसंभावनास्तीति भावः । एतच्च तव स्वाभाविकं, नत्वौपाधिकमित्यत्र दृष्टान्तमाह - वन इति । समः क्षतिलाभशून्यः, कराणां निपातो यस्य सः । वने अमृतकरसेकेनौषधिजीवने क्षतिर्न, हर्म्ये धनिनां गेहे लाभो नास्तीत्यर्थः ॥ ५७ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

சிவே! நான் தூரத்திலிருப்பது உன் பார்வை படுவதைத் தாமதப்படுத்தாது. நேரமும் உன்னைக் கட்டுப்படுத்தாது. நீ என்னை தீனன் என்று இன்னமும் உணரவில்லை என நினைக்கிறேன். அதுவே என்னைத் துயருக்கு உட்படுத்துகிறது. உன் பார்வை பட்டதும் என் தீனநிலை உடன் தானே அகன்றுவிடும். வேறு முயற்சி ஏதும் தேவைப்படாது. காட்டின் மீது படுகிற நிலவு பயிர்களை வளர்க்கும். தனிகனின் மாலிகையில் தனிகனுக்கு லாபம் ஏதுமில்லை. காட்டில் பயிருக்கு உதவுவதாக எண்ணமோ, தனிகனின் இல்லத்தில் பயனேதுமில்லை என்ற உதாசீனமோ நிலாவிற்றகில்லை. நீயும் அத்தகையவளோ. என்னைக் குளிரத் தையயால் நீராட்டுவாய். (57)

डिण्डिमभाष्यम्

हे शिवे भक्तजनकल्याणात्मिके ! दरदलितनीलोत्पलरुचा ईषद्विकसितेन्दीवर-
कानननिन्दाकरकान्त्या द्राघीयस्या दीर्घतरया, दीर्घशब्दादसुनिप्रत्यये प्रियस्फिर-
स्थितेत्यादिसूत्रेण दीर्घतरशब्दस्य द्राघादेशः उगितश्चेति डीप्, द्राघीयसी । एवं भूतया दृशा

दवीयांसं अत्यन्तदूरवर्तिनं दीनं बहुतरतृष्णाकार्पण्यवशात् सर्वतो याच्नापरायणं, दीङ्क्षये इति धातोर्निष्ठानान्तत्वे दीनं, मां कृपया करणभूतया स्नपय आप्लावय, 'स्नातेः कर्मणि' चिण्प्रत्यये पुगागमे मित्संज्ञायां मितां ह्रस्व इति ह्रस्वः । मामपीत्यपिशब्दः समुच्चये। ये गुणवन्तस्त्वपि भक्तिमन्तः कृतत्वच्चरणपूजाश्च तेषां दयया रक्षणं करोष्येव । तद्रक्षण औदासीन्येऽपि कृतसत्कर्मफलावश्यंभावनियमात् तत्कर्ममाहात्म्यप्रेरितया त्वया तेषां परिपालनं कर्तव्यमेव । नाहं तादृशगुणी, न भक्तो, नार्चापरः, केवलं बालकवत् अंबांबेति दीनाक्रन्दनमात्रपरायणः । तस्य मम रक्षणमेव अद्भुतस्वभावकीर्तये धर्माय च । तान् रक्षस्येव कीर्तिधर्मार्थम् । मामपि रक्षेति अर्थसंगतिरवगन्तव्या । यन्मम दीनस्य परिपालनमस्ति तेनानेनायं धन्यो भवति । एतच्छब्देन आत्मानमेव घटकुड्यादिवदप्रयोजकतया अचेतनतया च उत्पन्नं परामृशति । अहंप्रयोगस्थाने इदंशब्दादयः दैन्याद्यर्थान्तरसहकृताः सन्तो विशिष्टमहमर्थं प्रतिपादयन्ति । अनेन कर्मणा ममापि धन्यता, तवापीयता हानिर्नास्ति । अत्यल्पेच्छामात्रसाध्यतया मद्रक्षणस्य तव लीला-मात्रमेवेति भावः । गुणवत्पुरुषाभ्युपपत्तावेव स्वामिजनस्य रिरक्षयिषा सार्थेति चेत्, नायं नियमो गुणवानेव रक्ष्यो निर्गुणस्त्याज्य इति । तथा च दृष्टं वने कानने वा हर्म्ये वा नायकनायिकासरसानन्दसंभोगयोग्ये प्रदेशेऽपि हिमकरश्चन्द्रमा युगपदेवाविशेषेण समकर-निपातो भवति समानकिरणप्रचारो भवति । अनायाससाध्ये बहुतरकीर्तिधर्मोपजनके दीनानाथविपन्नसमुद्धरणपण्डितानुपाधिक-कारुणिकोपलम्भसंभाविते रक्षणात्मके सत्कर्मणि न हेलावलम्बनमुचितमिति भावः ॥ ५७ ॥

மிகத் தூர நோக்கு

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (57)

गोपालसुन्दरी

दृशेति - हे शिवे ! कृपया करुणया मामपि दवीयांसं दूरस्थं दीनं दुःखितं द्राघीयस्या दीर्घतरया दरदलितनीलोत्पलरुचा ईषद्विकसितश्यामसरोजकान्त्या दृशा दृष्ट्या स्नपय; अनेन स्नपनेनाहं धन्यः कृतार्थश्च । पुनस्ते तव हानिः क्षतिर्न भवति । वने कानने हर्म्ये गृहे हिमकरश्चन्द्रः समकरनिपातः समानकरप्रसरः । यथा औषधीशस्यापि चन्द्रस्य वने न पक्षपातो हर्म्ये वा न पक्षपातस्तथा तवापि निकटस्थे न पक्षपातो दूरस्थेऽपि च न पक्षपातः समुचित इति भावः । विष्णुपक्षे - शिवे कल्याणार्थे । शेषं समानम् ॥ ५७ ॥

கோபாலஸுந்தரீ -

முன் விளக்கப்பட்ட பொருளே. விஷ்ணுபகூத்திலும் அதே பொருள் (சிவே - மங்களமாக இருக்க.)

आनन्दलहरी

दृशेति । हे शिवे कल्याणस्वरूपे, दृशा दृष्ट्या मामपि स्नपय, अमृतमयस्निग्धदृष्ट्या मां निस्तापं कुर्विति स्नपयेति पदभावार्थः । अपिकारात्, यथाऽन्यान्भक्तान् स्वनिकटस्थान् स्नपयसि तथा मामपीति सूचितम् । न च किमर्थं प्रार्थना, घटायोन्मीलितचक्षुः पटं न हि न बुद्धयतीति न्यायेन भक्तेषु दृष्टिपाते त्वय्यपि तन्निकटस्थे भवेदेवेत्यत्राह - दवीयांसं अतिदूरस्थं, त्वद्भक्तानां संगप्रमङ्ग एव मम नास्तीति भावः । तथा चातिदूरस्थे त्वयि मम दृष्टिपातः कथं भवेदिति, दृशं विशिनष्टि - द्राघीयस्या अतिदीर्घतमया, तव चक्षुषः स्वभावतो दीर्घतमत्वं तैजसतया बहिस्तेजोऽन्तरयोगेनातिदीर्घतमत्वाच्च । अन्यथा शाखाचन्द्रमसोर्युगपद्ग्रहणं न स्यात् । तदेवोपपादयितुं पुनर्विशेषणान्तरमाह - दरदलित-मीषद्विकसितं यन्नीलोत्पलं तद्वत् रुचः शोभाः यस्यास्तया । अथवा तादृशं यन्नीलोत्पलं तत्प्रकाशकतया तत्संबन्धिनी या रुक् सूर्यदीप्तिः, तद्रूपया, त्वन्नेत्रस्य सूर्यरूपत्वात्, सूर्यतैजसश्चातिदूरस्थोत्पलादिप्रकाशकत्वं स्वभावत इति भावः । ननु वैषयिकसुखासक्तस्य तव दुःखमेव नास्ति, किं कृपयेत्यत्राह दीनमिति । अपारसंसारसागरे मग्नं बहुकोटिजन्मस्वपरिचितपरमसुखं बहुविधविषयवासनाग्राह्यस्तं बलवद्भक्ततुरङ्गनिभाक्ष-तुरङ्गैः सर्वतः कृष्यमाणं मद्यविषान्नसन्निभविषयजुष्टं भुजङ्गमोपमदुष्टान्तःकरणदुष्टं, कर्मशृङ्खलाप्राप्तबहुकष्टं दुःखवरिष्ठं मां विहाय कान्य एतादृशोऽनुकम्पनीयस्त्वया लब्धव्य इति भावः । अस्तु तावत्तव कृपासिन्धोर्वार्ता । अन्येऽपि यत्र स्वस्य हानिर्नास्ति परस्य महान् लाभः तादृशं कर्म कुर्वन्त्येव । यथा भयानके वर्त्मनि बलवन्तो गच्छन्तः कमप्येकं सार्थभ्रष्टं स्वसार्थं नयन्तीत्याह - अनेन कृपादृष्टिस्नपनेन अहं दीनो धन्यः, स्यामिति शेषः । अहमित्यत्रायमिति पाठे भवतीत्यनेनान्वयः । अयं मद्रूप इत्यर्थः । ते तव पुनः इयता दृष्टिपातरूपकर्मणा हानिः क्षतिर्न भवति, चस्त्वर्थे । एतदेवार्थान्तरन्यासेन द्रढयति - हिमकरश्चन्द्रः वने वा हर्म्ये प्रासादविशेषे वा समः कराणां रश्मीनां निपातो यस्य तादृशः । न तु स्वस्यौषधीशतया स्वीये वने यत्किञ्चिच्चैतन्ययुक्ते आधिक्यं तद्विपरीते हर्म्ये न्यूनत्वमिति वैषम्यं करोतीति चन्द्रस्वभावः । तव दृष्टेश्चन्द्ररूपत्वादपि तथोचितमिति ध्वनिः । वाकारद्वयं यत्किञ्चिद्विशेषराहित्यसूचकम् ॥ ५७ ॥

ஆனந்தலஹரி

சிவே! குடத்தைப் பார்க்க முனைந்தவன் அருகிலுள்ள துணியையும் பார்ப்பான். அதற்குத் தனி முயற்சி தேவை இல்லை. பக்தர்களிடையே பக்தியற்ற நான் நின்றால் என்மீதும் உன் பார்வைபடுமே! எனில் நான் பக்தருடன் கலந்து நிற்கத் தகுதியின்றி தூரநிற்பவன். உன் கண் ஸூரியசக்தி கொண்டது. அதனால் தூரத்தில் நிற்பவனையும் பார்க்கும். அல்லி ஸூரிய ஒளியை ஏற்காததென அவ்வொளி அதன் மேல் படாமலிருக்காது. நான் வெளிப்பொருளில் இன்பம் கண்டாலும், மதுவும் விஷமும் கலந்தது போன்று துன்பமும் கூட நேர்கிறது. கொடிய பாம்பு போல் என் உள்ளமும், கட்டுக்கடங்காத குதிரைபோல் இந்திரியங்களும் என்னைக் கொடுமைக் குள்ளாக்குகின்றன. என்னைப்போல் உன் கருணைக்கு ஏற்றவன் உலகில் இல்லை. தனக்குக் கேடு இல்லாவிடில் பிறருக்கு அனைவரும் உதவுவது இயல்பு. பயங்கரமான காட்டின் வழியில் செல்கிற வலிவுமிக்கவர்கள், தம்முடன் வருகிற வலிவு குன்றியவனையும் தம்மோடு அழைத்துச் சென்று பாதுகாப்பதுண்டு. (மற்ற விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே.) (57)

—★—

अरालं ते पालीयुगलमगराजन्यतनये

न केषामाधत्ते^१ कुसुमशरकोदण्डकुतुकम् ।

तिरश्चीनो यत्र श्रवणपथमुल्लङ्घ्य विलसन्

अपाङ्गव्यासङ्गो दिशति शरसन्धानधिषणाम् ॥ ५८ ॥

அராலம் தே பாளியுகளம் அகராஜந்யதநயே

ந கேஷாமாத¹ததே¹ குஸுமசர கோதண்ட குதுகம் ।

திரச்சீநோ யத்ர ச்ரவணபதமுல்லங்க்ய விலஸந்

அபாங்கவ்யாஸங்கோ திசதி சரஸந்தாநதிஷணாம் ॥ 58

1. आदत्ते ஆதத்தே.

பதவுரை - அகராஜந்யதநயே! மலையரசனின் மகளே! தே உனது, அராளம் வக்கிரமான பாளியுகளம் கண்ணிற்கும் காதிற்கும் இடையே உள்ள இரு கன்னமேடுகளும் குஸுமசர கோதண்டகுதுகம். பூக்களை அம்பாகக்கொண்ட மன்மதனின் வில்லோ என்ற வியப்பை கேஷாம் ந ஆதத்தே. யாருக்குத் தான் ஏற்படுத்தாது? யத்ர எங்கு ச்ரவணபதம் உல்லங்க்ய காது வழியைத் தாண்டி திரச்சீன: விலஸன் - குறுக்கே செல்வதாகத் தோன்றுகிற, அபாங்கவ்யாஸங்க:- கடைக்கண்ணின் தொடர்பு சரஸந்தான திஷணாம் - அம்பைப் பொருத்துகிறாள் என்ற எண்ணத்தை திசதி - சுட்டிக்காட்டுகிறது. (பாளி - புருவம், தொங்குகிற காதுமடல் என்னும் பொருள்படும்.)

சைலேந்த்ரதநயா, பத்மராக சிலாதர்சபரிபாவிகபோலபூ: தரஸுதா, என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

லக்ஷ்மீதரா

அராலம் குடிலம், தெ பாலியுதலம் கர்ணயுதலநயநயுதலயோர்மத்யம், அதராதநயநயே ! நதேந்த்ரநயே! ந கதாமாதததே சவதேபாம் கரோத்யேவ । குசுமசரகோதண்டகுதுகம் மந்மததாபசௌதாத்தம், திரசுதீந: திரயக்ப்ரசாரித:, யத்ர பாலியுதலே, ச்ரவணபதமுத்யத்ய கர்ணாந்நிகம் த்ராப்ய, விலசந் ஸுதரந், அபாத்தவ்யாசத்த: அபாத்தச்ய கதாத்தச்ய வ்யாசத்த: ததேத்யம், திசதி கரோதி । சரஸந்நாதநதிதணாம் சரஸந்நாதநச்ய தாணசயோதனச்ய திதணாம் துதித் தத்யாந்நித் சந்திதசரதிதணாமிதி யாவத் । அத்ரேத்யத் ததயோதனா - ததே அதராதநயநயே ! தெ பாலியுதமராலம் குசுமசரகோதண்டகுதுகம் கதேபாம் நாதிததே । யத்யஸ்தாத் யத்ர திரசுதீந: விலசந் அபாத்தவ்யாசத்த: ச்ரவணபதமுத்யத்ய சரஸந்நாதநதிதணாம் திசதி । அத்ர த்யாந்நிததலத்யா:; அபாத்தே சந்திதசரத்யாந்நேரத்யாநாத் । பாலியுதலே குசுமசரகோதண்டதுதி: நிசுத்யாத்மிகா சந்தய- த்ரவிகிதி சந்நதேதாலத்யா: எவ । அநயோரத்தாத்திதாதிதே சத்யா: ॥ ௫௮

லக்ஷ்மீதரா

மலையரசனின் மகனே! காதுகளுக்கும் கண்களுக்குமிடையே உள்ள கன்னமேடு மன்மதனின் வில்லோ என பிரமிக்கச் செய்கிறது. கடைக்கண் காதுவரை நீள்வது நாணில் அம்பு கோர்க்கப்படுகிறதோ என்று பிரமிக்கச் செய்கிறது. (58)

சௌதாத்தவர்தனி

அராலமிதி । ததே அதராதநயநயே, அராலம் குடிலம் தெ பாலியுதலம் த்யுதலம், ந கதாமாதததே குசுமசரகோதண்டகுதுகம், அதி து சவதேபாமாதததே । திரசுதீந: திரயகாதூ:; ச்ரவணபதமுத்யத்ய, விலசந் அபாத்தவ்யாசத்த: கதாத்தவிசர்த:, சரஸந்நாதநதிதணாம் திசதி வ்யத்கீகரோதீத்யர்த: । அகர்ணாகூதசரஸந்நாதநேந ததநதநு: கச்ய கோதுகம் ந கரோதி । ந கதாமாததத இதி வ்யதிரேகேந த்ரயவசிதா நிதர்சநா । அந்ய: குதுகம் யோ தததே அராலச்ய சாதத்யாத் அபாத்தவ்யாசத்த: சரஸந்நாதநதிதணாம் திசதி । திரசுதீந: ச்ரவணபதமுத்யத்ய விலசந்நிதி த்யித்யவிசேதணததித்யா சதாசோக்திராத்தித்யோதமா வா । அத்ர ஸ்தாரேராதததே குசுமசரகோதண்டகுதுகமிதி யுத்த: தா: । சவதேபாமித்யநௌதித்யாத் ॥ ௫௮ ॥

ஸௌதாத்தவர்தனி

வனேந்த இருபுருவங்களும் அனைவருக்கும் மன்மதனின் வில்லோ என்ற பிரமையை ஏற்படுத்துகிறது. இங்கு ஸ்மராரே: ஆதத்தே குஸுமசர கோதண்ட குதுகம் என்று

பாடமிருந்தால் தான் நல்லது. (சிவனுக்கு மன்மதனின் வில்லோ என்ற பிரமை நேர வாய்ப்புண்டு. மற்றவர் அவ்வாறு தாயின் முகத்தைப் பார்ப்பது உசிதமல்ல.) மற்றவை முன் உரை விளக்கமே. (58)

அருணாமோதினி

அராலமिति । हे अग्राजन्यतनये न गच्छतीत्यगः पर्वतः, तद्राजन्यः श्रेष्ठः हिमवान्, तत्तनये कुलप्रदीपिके, अरालं वक्राकारं पालीयुगलं श्रवणाभरणविशेषयुग्मं, 'पाली प्रवाली कर्णाङ्गी कर्णकोटिविभूषणे' इति विश्वप्रकाशः । कुसुमशरकोदण्डकुतुकं कुसुमशरस्य कन्दर्पस्य, कोदण्डविशिखपर्यायान्तानि पुष्पाणि सर्वाणि स्मरनामधेयानि । कोदण्डस्य कुतुकं कोदण्डमेवैतदिति कुतूहलाभिनिविष्टमभिप्रायं केषां पुरुषाणां नादत्ते न संपादयति । अपि तु सर्वेषामित्यर्थः । यदिदं पालीयुगलं अनङ्गधनुः स्यात्, तत्र शरसन्धानं कथमित्याशङ्कयामाह-तिरश्चीन इति । यत्र पालीयुगले तिरश्चीनः तिर्यक्तया पतितः, श्रवणपथमुल्लङ्घ्य कर्णप्रान्तं लङ्घयित्वा विलसन् देदीप्यमानः, अपाङ्गव्यासङ्गः कटाक्ष-विक्षेपचातुरीविशेषः शरसन्धानधिषणां बाणसंयोजनबुद्धिं दिशति संपादयति तत्ते पालीयुगलमिति पूर्वेण संबन्धः ॥ ५८ ॥

அருணாமோதினி

காதிலுள்ள பாளி என்ற ஓலை அணி மன்மதனின் வில்லாகக் காட்சி தருகிறது. காதணியாக குறுக்கே தொங்குகிற வில் நாணின் நுனி காதைத் தாண்டிவிளங்குகிறது. கடைக்கண்ணின் நீண்ட குறுக்காக விரிந்த பார்வை வில்லில் அம்பு பூட்டியுள்ளதை உணர்த்துகிறது. (58)

आनन्दगिरिया

एकादशश्लोकैर्नेत्राणि वर्णयित्वा इदानीं भ्रुवौ वर्णयति । अरालमिति । हे अग्राजन्यतनये पर्वतपतिपुत्रि, ते तव, अरालं पालीयुगलं केषां मनसि कुसुमशरकोदण्डकौतूहलं नाधत्ते, अपि तु द्रष्टृणां सर्वेषामपीति । अरालं वक्रं, धनुराकारः कर्णाभरणविशेषः पाली । तयोर्युगलं द्वे इमे पाल्यौ न भवतः, किन्तु कामकोदण्डमेवेति बुद्धिं जनयति । यत्र श्रवणपथमुल्लङ्घ्य तिरश्चीनो विलसन् अपाङ्गव्यासङ्गः कटाक्षसंसर्गः, शरसन्धानधिषणां केषां न धत्ते । तिरश्चीनोऽयं कटाक्षो न भवति, किन्तु कोदण्डे समारोपितो मदनबाण एवेति । अत्र स्मरारेराधत्ते कुतुकमिति पाठो युक्तः; जगन्मातुः पाल्योः सर्वेषां मदनबाणकौतुकमित्युक्ते चिन्त्यमिति केचिद्वदन्ति । वस्तुतोऽनौचित्यं तदा भवति यदा कुसुमशरव्यथा वर्णिता स्यात् । नेह तथा; किन्तु कौतुकमात्रं, तत्तु उदासीनानामपि भवत्येवेति आकर एव पाठः सम्यक् ।

पाली भूरिति केचित् । अत्रोपमापहुत्योः सङ्करः । अरालं ते पालीतिपद्यस्य रहस्यार्थः । चतुरश्रचतुराम्नायानां मन्त्रमाह - अरालमिति । पालीयुगलं लज्जायुगलं, उल्लङ्घ्योपरि गत्वा, मिलित्वा, यद्युतमिति पूर्वाम्नायदेवता ह्रसीं स्हां पूर्वाम्नाय उन्मनी । (ह्रसै ह्रस्कीं ह्रसौः) ॥ ५८ ॥

ஆனந்தகிரீயா

11 சுலோகங்களால் கண்களை வர்ணித்த ஆசார்யர் புருவங்களை வர்ணிக்கிறார். வில்லைப் போன்று வளைந்த காதணி பாளீ எனப்படும். மன்மதனின் வில் என்று அவை கருதப்படுகின்றன. அந்த காதணியை நோக்கி உன் கடைக்கண் பார்வை செல்கிறது. இது நீண்ட கண் அல்ல. காமனின் வில்லின் நாணில் பொருத்தப்பெற்ற அம்பு என்று தோன்றுகிறது. அவ்வாறு கடைக்கண் குறுக்கே நீள்கிறது. அவ்வாறு கண்டதும் காமஎண்ணங்கள் உண்டாவதாகக் கருதக்கூடாது. அது உசிதமல்ல. வியக்குமளவு கடைக்கண் விரிவு உள்ளது. இங்கு சதுரச்சதுராம்நாய மந்திரமான பூர்வாம்நாய தேவதை உன்மனீ என்பவள் நினைவில் வருகிறாள். ஹ்ஸ்ரைம், ஹ்ஸ்க்லீம், ஹ்ஸ்ரௌ: என்பது அவளது மந்திரம். (58)

तात्पर्यदीपिनी

अरालमिति । हे अग्राजन्यतनये, अग एव राजन्यस्तस्य पुत्रि, ते पालीयुगलं श्रवणाभरणविशेषयुग्मं कुसुमशरकोदण्डकुतुकं, कुसुमशरो मदनः, तस्य कोदण्डं धनुः, तस्य कुतुकं कौतुकं, केषां पुरुषाणां नाधत्ते; अपि तु सर्वेषामाधत्त इत्यर्थः । किंविधं पालीयुगलं, अरालं चक्राकारम् । यदीदं पालीयुगलं अनङ्गधनुः स्यात्, तदा तत्र शरसन्धानमपि स्यादित्याशङ्क्याह - यत्र पालीयुगले अपाङ्गव्यासङ्गः अपाङ्गयोः कटाक्षयोः व्यासङ्गो विक्षेपचातुरीविशेषः, शरस्य सन्धानधिषणां बाणसंयोजनबुद्धिं दिशति संपादयति, तत्ते पालीयुगलमिति पूर्वेण संबन्धः । किंविधोऽपाङ्गव्यासङ्गः, तिरश्चीनः तिर्यक्तया स्थितः शरसन्धानमपि तिर्यग्भवतीति । पुनः श्रवणपथमुल्लङ्घ्य कर्णप्रान्तं लङ्घयित्वा विलसन् देदीप्यमानः ॥ ५८ ॥

தாத்பர்யதீபினீ

மலையரசனின் மகளே! உன் காதணி சக்ரவடிவில் வளைந்தது. அது மன்மதனின் வில் என்ற எண்ணச் செய்கிறது. கடைக்கண்ணின் விரிவு காதணி வரை குறுக்கே செல்ல நாணில் பூட்டப்பட்ட அம்பாகத் தோன்றுகிறது. (58)

पदार्थचन्द्रिका

अथ कर्णद्वयाग्रभागद्वयं कामधनूरूपकेण वर्णयति - अरालमिति । न गच्छन्तीत्यगाः पर्वतास्तेषां राजन्यो मूर्धाभिषिक्तो हिमवान्, तस्य कन्ये । ते तव पालीयुगलं, पाल्योः

कर्णाग्रभागयोर्द्वयं, केषां द्रष्टृणां कुसुमशरकोदण्डकुतुकं कामधनुश्चमत्कारं नाधत्ते न करोति । अपि तु सर्वेषामपीत्यर्थः । पालीयुगलं विशिनष्टि - यत्र पालीयुगले श्रवणं पन्था इव श्रवणपथः, तमुल्लङ्घ्यातिक्रम्य विलसन् शोभमानः, अपाङ्गव्यासङ्गः कटाक्षसंसर्गः शरसन्धानधिषणां शरसन्धानविषयां बुद्धिं दिशति ददाति द्रष्टृभ्य इति शेषः । तिरश्चीनो वक्रो वक्रनाभित्वेन । पाली कर्णतलाग्रेऽसौ पंक्तावङ्गप्रदेशयोरिति मेदिनीकरः ॥ ५८ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா

மலையரசனின் மகனே! உனது பாளையுக் கலம் - இருகாதுமடல்கள் - காதின் ஓரப்பகுதிகள். காமனின் வில்லாகவும் காதுவரை நீண்டு குறுக்கே செல்கிற கடைக்கண் வில்லில் அம்பு பூட்டியுள்ளதாகவும் உணரப்பெறுகிறது. (58)

डिण्डिमभाष्यम्

हे अग्राजन्यतनये ! न गच्छन्तीत्यगाः पर्वताः तद्राजन्यः, ततः श्रेष्ठो हिमवान्, तत्तनये कुलप्रदीपिके ! अरालं वक्राकारं पालीयुगलं श्रवणाभरणविशेषयुग्मं, 'पाली प्रवाली कर्णाङ्गी कर्णकोटीविभूषणे' इति विश्वः । कुसुमशरकोदण्डकुतुकं कुसुमशरस्य कन्दर्पस्य, कोदण्डविशिखपर्यायान्तानि पुष्पाणि सर्वाणि स्मरनामयानि । कोदण्डस्य कुतुकं कोदण्डमेवैतदिति कुतूहलाभिनिविष्टमभिप्रायं केषां पुरुषाणां नाधत्ते न संपादयति, अपि तु सर्वेषामित्यर्थः । यदिदं पालीयुगलं अनङ्गधनुः स्यात्, तत्र शरसन्धानं न कथम्? श्रवणपथमुल्लङ्घ्य कर्णप्रान्तं लङ्घयित्वा विलसन् देदीप्यमानः, अपाङ्गव्यासङ्गः कटाक्षविक्षेपचातुर्यविशेषः शरसन्धानधिषणां बाणसंयोजनबुद्धिं दिशति संपादयति तत्ते पालीयुगलमिति पूर्वत्र संबन्धः ॥ ५८ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

பாளையுக் கலம் இரு காதணிகள் மன்மதனின் வில்லாக, காதுகளின் ஓரத்தைக் கடந்து கடைக்கண் செல்வது வில்லில் அம்பைத் தொடுப்பதாகக் காட்சி தருகிறது. (58)

गोपालसुन्दरी

अरालमिति - हे अग्राजतनये पर्वतराजपुत्रि ! ते तव अरालं वक्रं पालीयुगलं भूद्वयं केषां जनानां कुसुमशरकोदण्डकुतुकं कामकार्मुककौतुकं न आधत्ते जनयति, अपि तु सर्वेषां जनयतीत्यर्थः । यत्र पालीयुगले तिरश्चीनो वक्रः श्रवणपथं कर्णप्रान्तमुल्लङ्घ्य विलसन् शोभमानः, अपाङ्गव्यासङ्गः कटाक्षविक्षेपः शरसन्धानधिषणां बाणसंयोजनबुद्धिं दिशति संपादयति इत्यर्थः । विष्णुपक्षे - हे अग्राजतनये ! अं विष्णुं गच्छतीत्यगः वैष्णवः,

तद्राजन्यः स चासौ तनय इति, तनयः परिपाल्यत्वात्, तस्य इः प्रभावः इति वा ।
अगराजतनयेति तृतीयान्तं पदम् । अगराजतनयेन वैष्णवेन मैनाकेन वा सह केषां अ आधत्त
इति पदच्छेदः । अकारो नकारार्थकः । केषां कुतुकं न धत्ते इत्यर्थः । शेषं समानम् ॥ ५८ ॥

கோபாலஸூந்தரீ -

பாளீயுகலம் - இருபுருவங்கள். மற்ற விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே.
அகராஜன்யதந்யே - அ - விஷ்ணு க - அவரை அடைகிற வைஷ்ணவனான
மைனாகத்துடன் புருவத்தை ஒப்பிடுவார் என விஷ்ணுபகஷத்தில் கொள்வார். (58)

आनन्दलहरीटीका

अरालमिति । हे अगराजन्यतनये पर्वतराजपुत्रि, अरालं वक्रं ते तव पाळीयुगलं
कर्णाग्रभागद्वयं कुसुमशरस्य यत्कोदण्डधनुः तत्कुतुकं तद्दर्शनजन्यं सुखं केषां जनानां नाधत्ते
न जनयति, अपि तु सर्वेषामेवेति भावः । यत्र पालीयुगले अपाङ्गव्यासङ्गो नेत्राङ्गव्यापारः
शरसन्धानधिषणां बाणारोपणबुद्धिं दिशति जनयतीत्यर्थः । किंभूतः, तिरश्चीनो वक्रः,
शरपक्षे तिर्यक् नियोजितः, श्रवणपथं कर्णवर्त्म, उल्लंघ्य अतिक्रम्य, । विलसन् शोभमानः ।
अपाङ्गौ नेत्रयोरन्तावित्यमरः । पालिः कर्णतलाग्रेऽसौ पंक्तावंकप्रदेशयोः । पाली प्रस्थे च
यूकायां जातश्मश्रुस्त्रियामपि इति विश्वप्रकाशः । पाली कर्णाभरणविशेष इति कश्चित् ॥
५८ ॥

ஆனந்தலஹரீ

பாளீயுகலம் - காதின் ஓரப்பகுதி. மற்றவை முன்போல். (58)

—*—

स्फुरद्गण्डाभोगप्रतिफलितताटङ्कयुगलं

चतुश्चक्रं मन्ये तव मुखमिदं मन्मथ^१रथम् ।

यमारुह्य द्रुह्यत्यवनिरथमर्केन्दुचरणं

महावीरो मारः प्रमथपतये सज्जितवते^२ ॥ ५९ ॥

ஸ்புரத்கண்டாபோக ப்ரதிபலித தாடங்கயுகலம்

சதுச்சக்ரம் மந்யே தவ முகமிதம் மந்மத¹ரதம் ।

யமாருஹ்ய த்ருஹ்யத்யவநிரதமர்கேந்துசரணம்

மஹாவீரோ மார: ப்ரமதபதயே ஸஜ்ஜிதவதே² ॥ 59

1. மான்மத மான்மத. 2. பதயேஃதத் திதவதே, பதயே ஸ்வத் திதவதே. பதயே ஸ்வத் திதவதே.

பதவுரை - பகவதி - பகவதியே! ஸ்ப்புரத் - கண்ட ஆபோக ப்ரதிபலித தாடங்கயுகலம் - பளிச்சென கண்ணாடிபோன்ற கன்னத்து உப்பலில் ப்ரதிபலிக்கிற இரு தாடங்கங்கள் கொண்டதான தவ - உனது இதம் முகம் இந்த முகம் சதுச்சக்ரம் மன்மத ரதம் மந்யே - நான்கு சக்கிரங்களுள்ள மன்மதனின் தேரென நினைக்கிறேன். யம் ஆருஹ்ய எந்த இதன் மீதேறி மஹாவீர: மார: பெரும் வீரனான மன்மதன் அர்க்க - இந்து - சரணம் - ஸூரியனையும் சந்திரனையும் சக்கிரங்களாகக் கொண்ட, அவநிரதம் பூமியாகிற தேரை ஸஜ்ஜிதவதே - போருக்கு ஆயத்தப்படுத்திய ப்ரமத - பதயே - ப்ரமதகணத்தலைவரான சிவனை; த்ருஹ்யதி - எதிர்க்கிறான்.

தாடங்கயுகலீபூத தபநோடுபமண்டலா, கந்தக்கநகதாடங்கா, பத்மராகசிலாதர்ச பரிபாவிசபோலபூ: முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வருகின்றன.

லக்ஷ்மீதரா

ஸுஃரட்ரண்டாஃகப்ரதிஃலிததாடங்கயுகலத் ஸுஃரந்தௌ ச தௌ கண்டாஃகௌ ச கண்டஸ்தலே ஃர்ப்ணவந்நிர்மலாவித்யர்த: । தத்ர ப்ரதிஃலிதத் ப்ரதிபிஃபிதத் தாடங்கயுகலத் யஸ்ய ச: । த்ந் சதுஷ்ஃக்ரத் சத்வாரி சக்ராணி ரத்சரணானி யஸ்ய த்ந் சதுஷ்ஃக்ரத், மந்யே ஃகக்ஷே । தவ ஃபவத்யா:, முகத் ஆஸ்யத், இத் ஃததயகமலே ப்ரஃத்யமானத், மந்மதஸ்ய ஸ்யந்நத், யத் ரதத், ஆரூஃத்ய அதிஷ்டாயத், த்ருஃத்யி அபராத்யிதி வித்யதிதி யாவத் । அவநிரதத் ஃபூமிரதத், அக்நேந்துசரணத் அக்நேந்நூ ஸூர்யசந்ந்ரௌ தாவேவ சரணௌ யஸ்ய ச:, மஃவாவீர: சதுஷ்ஃக்ரதாரோஃணமஃஃஃ அப்ரதிஃதப்ரதாப:, மார: மந்மத:, ப்ரமதபதயே த்ரிபுரான்தகாயத், ஃஜிதவதே ஃஜத் குர்வதே ஃநத்ரத் குர்வதே இத்யர்த: । அத்ரேத்யத் பதயோகனா-ஃதே ஃகவதி ! தவ இத் முகத் ஸுஃரட்ரண்டாஃகப்ரதிஃலிததாடங்கயுகலத் சதுஷ்ஃக்ரத் மந்மதரதத் மந்யே । யமாரூஃத்ய மார: மஃவாவீரஸ்யந் அவநிரதமக்நேந்துசரணத் ஃஜிதவதே ப்ரமதபதயே த்ருஃத்யி । ‘குதத்ருஃதேஃப்யாஸூயார்தானா யத் ப்ரதி கோப:’ இதி சதுர்தி ॥ அத்ர பூர்வத் உத்ப்ரேகாலக்ஃகார:, ஃகவத்யா: முகஸ்ய ரதத்வனோத்ப்ரேகணாத் । த்விதீயாத்ரே ஆரோஃணஸ்ய மஃவாவீரத்வஸ்ஃபாதகத்வ-கதநாத் பதார்தஃதிகத் காவ்யலிங்ஃகமலக்ஃகார: । பரமேஸ்தரஸ்ய மந்மதேந ஃசார்த் யுத்ரஸந்நாஃதா-ஸம்ஃபந்தேஃபி ஃமம்ஃபந்தகதநாததிஸயோக்தி: । காவ்யலிங்ஃகாதிஸயோக்த்யோரங்ஃகாந்ஃகிஃபாவேந ஃகக்ஃகார: । உத்ப்ரேகாயாஸ்து காவ்யலிங்ஃகத் ப்ரத்யநுப்ராணகதேவ, ந ஃஸ்ஸூத்ரி:, நாபி ஃகக்ஃகார: இதி த்யேயம் । பூதக்ஸ்தித்யா உபகாரகமநுப்ராணகம் । அபூதக்ஸ்தித்யா ப்ரயோகத் உபஸர்ஜனம் । பூதக்ஸ்தித்யா ப்ரயோகமங்ஃகம் । எதத்ரிலக்ஷணத் ஃஸ்ஸூத்ரித்யாலக்ஃகாரிகமதரஃதஸ்யம் । எதத்ர பூர்வமுக்தமபி ஸ்ப்ஷ்டார்த் பூந: ப்ரதிபாதிதமிதி ॥ ௩௩ ॥

லக்ஷ்மீதரா

தேவி - உனது இந்த முகத்தில், கண்ணாடி போன்று மாசின்றிப் பளபளக்கிற கன்னத்து மேட்டில் உன் இருதாடங்கங்களின் ஒளி பிரதிபலிக்கிறது. அது என் உள்ளத்தில் நான்கு சக்கிரங்கள் கொண்ட மன்மதனின் ரதமாகப் பிரதிபலிக்கிறது. மன்மதன் சிவபெருமானிடம் விரோதம் பாராட்டுபவன். சிவன் ஸூரியனையும் சந்திரனையும் இரு சக்ரங்களாகக் கொண்ட பூமியாகிற ரதத்தின் மீதேறித் திரிபுரர்களுடன் மோத ஆயத்தமாகிறார். மன்மதனும் போட்டியாக நான்கு சக்ரங்களுள்ள தேரில் ஆயத்தமாகிறான். காதுகளிலுள்ள தாடங்கங்கள் இருசக்கிரங்கள், அவையே கண்ணாடி போன்ற கன்ன மேட்டில் பிரதிபலிக்க மீண்டும் இரு சக்ரங்கள். நான்கு சக்கிரங்கள் கொண்ட உன் முகத்தையே தேராகக் கொண்டு போருக்கு வருகிறான். (59)

சௌமர்யவர்த்தினி

क्रमप्राप्तं श्रवणाभरणं स्तौति- स्फुरदिति । स्फुरत् नानारत्नदीधितिजालेन प्रकाशमानं दृष्टं गण्डाभोगयोः, कपोलपरिणाहयोः, प्रतिबिम्बितताटङ्कयुगलं, अथवा स्फुरतोः निरुपमनैर्मल्येन देदीप्यमानयोः गण्डाभोगयोः कपोलपरिणाहयोः प्रतिफलितताटङ्कयुगलं चतुश्चक्रं तव मुखमिदं मान्मथरथमारुह्य आश्रित्य अवनिरथं पृथ्वीरथं अर्केन्दुचरणं चन्द्रसूर्यचक्रमारुह्य अस्वं परं दैत्यसंघं जितवते प्रमथपतये द्रुह्यति । आरुह्येत्युभयत्र संबन्धः । महावीरः भवन्मुखलक्षणरथाश्रयणप्राप्तमोघविक्रमो मारः । प्रमथपतेरवनिरथः सूर्यचन्द्ररूपद्विचक्रः । भवन्मुखरथः चतुश्चक्रः अथ चन्द्रसूर्यवह्निरूपनयनत्रयाधिष्ठितः, तमाश्रित्य प्रमथपतिं जेष्यतीति किमाश्चर्यमिति ध्वनिः । अत्र यमाश्रित्येति युक्तः पाठः । मदनस्य जगदम्बिकामुखारोहणमापाततोऽनुचितमिति । यदुचितं तत्सद्भिर्ग्राह्यम् । प्रकृतमुखस्वरूपमपहनुत्य मान्मथरथत्वारोपादपहनुतिः ॥ ५९ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தினி

காதணியின் ரத்ன ஒளி கன்னத்தில் வட்டமாக பிரதிபலிக்கிறது. மற்ற விளக்கம் முன்னுரையிலுள்ளதே. இங்கு மன்மதன் தேவியின் முகத்தின் மீதேறி அமர்வது சற்று அனுசிதமே. (59)

அரூணாமோதினி

स्फुरदिति । स्फुरद्गण्डाभोगप्रतिफलितताटङ्कयुगलं कर्णपाशमण्डलाकाराभरणविशेषयुग्मं यत्र तत्तथोक्तं, मुखस्य विशेषणं, बिंबयुगलस्य प्रतिबिंबयुगले जाते चतुःसंख्योपलम्भात् चतुर्भिश्चक्रैर्वहनीयं मन्मथरथमेव कन्दर्पस्यन्दनमेव इदं तव मुखं शङ्के । तदेव विशिनष्टि, यं तव मुखलक्षणं रथमारुह्य महावीरो मारः कर्ता, अर्केन्दुचरणं भास्करनिशाकरभास्वरचक्रोज्ज्वलं, अवनिरथं भूमिरथमारुह्य स्वमात्मानं जितवते तिरस्कृतवते प्रमथपतये

प्राप्तक्रमं ताटङ्कद्वयं स्तौति - स्फुरद्रण्डेति । हे हिमगिरिकन्ये इदं तव मुखं मन्मथरथं मन्ये । किलक्षणं रथं, चतुश्चक्रं चत्वारि चक्राणि यस्मिन् असौ तं, चतुश्चरणतया निम्नोन्नतायां भूमावस्खलनात् व्याघाताभावः । महादेवरथापेक्षया दीर्घसन्नद्धत्वं च सूचितम् । महादेवरथस्तु पृथिवी, स च मृत्तिकादिचक्रश्च; अयं तु लावण्यसुधासर्वस्वमयः चतुश्चक्रश्च । अथवा मनो मथ्नातीति मन्मथः, स चासौ रथश्चेति कामः, संग्रामदर्शनमात्रेण यो मनसि वैकल्यापादकः । चतुश्चक्रत्वं समर्थयति - किलक्षणं मुखं, स्फुरद्रण्डाभोग-प्रतिफलितताटङ्कयुगलं, स्फुरन्तौ लावण्यकान्तिपूर्णतया निर्मलतरमुकुरायमाणौ यौ गण्डौ कपोलौ, तयोराभोगः परिणाहः तत्र प्रतिफलितं प्रतिबिम्बितं ताटङ्कयुगलं यत्र तत्तथा । तथा च बिम्बद्वयं प्रतिबिम्बद्वयं चेति मिलित्वा चतुश्चक्रत्वम् । किं च महादेवरथः सूर्येन्दुचक्रः । अत्र तु सूर्यचन्द्राग्रयः पारिपार्श्वकाः । अयमेतादृशं लोकोत्तरं रथमारुह्य महावीरो मारः प्रमथपतये द्रुह्यति वैरायते । कन्दर्पस्य महावीरत्वात् सन्नाहव्यवसायेन विनयबलपराक्रमशक्तिकीर्तिप्रतापप्रभावा विस्मयाविषादासंमोहदुर्धर्षसैन्यसंपन्नधनाभि-जनमन्त्रशक्तिप्रभृतयो वीरभावाः सूचिताः । प्रमथपतय इति संग्रामसमये प्रमथा एव

தவாரி தகராணி யஸ்மின்ச ததா தம் । நனு கானி தகராணி இதி ததாஔ - ஸுன: கி்விதம், ஸுஔரதூண்டாஔோஸுதிஔலிததாடக்யுஸுலம், ஸுஔர்ந் யோ கண்டாஔோ:, ததா ஸுதிஔலிதம் தாடக்யுஸுலம் துயம் யஸ்மிந், ததததா । கஸாஸுதததாடக்யுஸுமஸுவ தகரதுயம், ததேவ கண்டாஔோஸு ஸுதிஔலிதம் ஸத் துதிதயம் தகரயுஸுலம் தாதம் । ஁வ் ததுதூதகாத்மகதவம் । நனு ரதே ரதிநா ஔாவ்யம், ததாஔ । மஔாஔீரோ மாரோ தகததேய: ஸுமரோ யம் ரதமாருஔ்ய ஸுமதததயே கஸாதிததயே ருதராய துஔ்யதி ஸராஔவம் கரோதி । கி்விதாய, ஸ்வம் ஆத்மானம் திதவதே மாரம் திரஸுசுர்வதே திதேநுதிரயாயேத்யர்த:, கி்கூத்ய, அவநிரதமாருஔ்ய, அவநிஔுமி: ஸேவ ரதஸ்தம், கி்விதரதம், அகேநுதரணம், அகசுதேநுதூத து சூர்யாதிநுதரமஸு சரணு யஸ்ய தம் துதிதகரஸ்ய கமநஔேகல்யஸம்ஔாத் । அதிகதகரஸம்ஔாத் ததரதிந: ஸுதிதமாஸரரதிநா ஸராதயோ யுத: । அதா ஔோகே மஔாதேவஸுஸுஔரி மந்மததயஸுஸுபத்யா, மஔாதேவஸ்ய காமமோஔிததிததவூதிததயா, தந்மோஔநேகரஸிகஸ்ய ஔகவதீ-வதநாரவிநுதஸ்ய ஸமதிகதூதூதாரஸார்த்ஔாவே ஸுபதே மஔாதேவாதிதககாநுதிவிசிதம் ஔோகோததரதவ-முதிதமிதி ஔாவ: ॥ 49 ॥

தாத்ஔயதூதி

ஆநந்தகிரீயாவின் விளக்கமே. (59)

ஔதார்ததிநுதிரகா

அத முஔமுதூஸுதமாஸு வரணயதி, ஸுஔரதிதி । ஔே தனநி தவேதம் முஔம் தந்மான்மதரதம், மந்மததயாஸம் மான்மத:, தம் மந்யே தர்க்யாமி । ரதம் விசிநதி - ததவாரி தகராணி யஸ்மிஸ்தம், ததுதூதகரதவஸுஸுபாதநாய முஔம் விசிநதி - கண்டயோராஔோஸு கண்டாஔோஸு ஸுஔர்நுதீ த து கண்டாஔோஸு த, ததா ஸுதிஔலிததாடக்யுஸுலம் யதா தம், தம் கமித்யஔேக்யாஸாஔாஔ - யமாருஔ்ய மஔாஔீரோ மார: ஸுமதததயே துஔ்யதி । குததூதூதேஸ்யாஸூயார்தாநாம் யம் ஸுதி கோத: இதி ததுதூதி । அகேநுதரணு யஸ்மிஸ்தம் அவநிஔூபம் ரதமாருஔ்ய அஸ்வம் தாதுத் திதவத இதி ஸுமததததிவிதேஷணம் । திதாயேதி திதவாஸ்தஸுமே । திகிரியாஔேக்யா தாஸுவமிதி கர்த்மிணி துதிதயா । மாரஸ்ய மஔாஔீரதவ் ஸர்வநிதநுதூதூதிரமஔாதேவஸ்ய ஸுதிஸுதர்திதவேன ॥ 49 ॥

ஔதார்தத் துதிநிரகா

முன்வந்த விளக்கமே. அஔேவரேயும் கட்டுஔஔுதுகித மஔாதேவஔேயே ஁திஔஔஔே மன்மதன் மஔாவீரன் ஁ன்ற ஔகழைத் தருகிதது. (59)

डिण्डिमभाष्यम्

हे परमेश्वरि ! स्फुरद्गण्डाभोगप्रतिफलितताटङ्कयुगलं स्फुरतोः लावण्यकान्तिधावत्येन समुन्मृष्टदर्पणोदरवत् प्रतिबिम्बग्रहणे निपुणयोः गण्डाभोगयोः कपोलस्थलयोः प्रतिफलितं सञ्जातसम्भ्रान्ति ताटङ्कयुगलं कर्णपाशमण्डलकाराभरणविशेषयुग्मं यत्र तत्तथोक्तम् । मुखस्य विशेषणम् । बिम्बयुगलस्य प्रतिबिम्बयुगले जाते चतुःसङ्ख्योपलम्भाच्चतुश्चक्रं चतुर्भिश्चक्रैर्वाहनीयं मन्मथरथमेव इदं तव मुखं शङ्के । तदेव विशिनष्टि - यं तव मुखलक्षणं मन्मथरथमारुह्य महावीरो मारः कर्ता, अर्केन्दुचरणं भास्करनिशाकरभास्वरचक्रोज्ज्वलमवनिरथं भूमिरथमारुह्य स्वमात्मानं जितवते तिरस्कृतवते प्रमथपतये महादेवाय द्रुह्यति पराभवं करोति । द्विचक्रस्य रथस्य गमनवैकल्यसम्भवात् तदधिकता चतुश्चक्रसंभवे । तद्रथिनं प्रति तदूनरथिनः पराजयो युक्तः । आरुह्येति दीपिकालङ्कारः, यमारुह्येति कन्दर्पेण सह संबन्धः । अवनिरथमारुह्येति महादेवेन संबन्धः । संबन्धद्वये दीपगतशतशब्दस्य यथा जामात्रर्थो दीपः सर्वं वेश्माभिज्वलयति इति कार्यद्वयसाधनद्वारा अर्थद्वयोद्दीपनसंबन्धाद्दीपकत्वम् । अत्र श्लोके महादेवस्योपरि मन्मथजयसंपत्त्या महादेवस्य काममोहितचित्तवृत्तितया तन्मोहनैकरसिकस्य भगवतीवदनारविन्दस्य समधिकशृङ्गाररसार्द्रभावे संपन्ने, महादेवलावण्यकान्तिशिष्टं लोकोत्तरत्वमुद्दिक्षितमिति भावः ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

முன் வந்த விளக்கமே (59)

गोपालसुन्दरी

स्फुरद्गण्डेति । स्फुरतोर्गण्डाभोगयोः कपोलस्थलयोः प्रतिफलितं प्रतिबिम्बितं ताटङ्कयुगलं कर्णभूषणविशेषद्वयं, यत्र तदिदं मुखं चतुश्चक्रं मन्मथरथं मन्ये । बिम्बप्रतिबिम्बाभ्यां ताटङ्करूपचक्रचतुष्टयोपलम्भात् यं रथमारुह्य महावीरो मारः कन्दर्पः प्रमथपतये महारुद्राय द्रुह्यति । कीदृशाय अर्केन्दुचरणं सूर्यशशिचक्रद्वयमवनिरथं भूमिरथमारुह्य अस्वं परं शत्रुं त्रिपुरं जितवते तिरस्कृतवते । अत्र आरुह्येत्युभयत्रान्वेति । अथवा अवनिरथं सुष्ठु अजितवते योजितवते प्रमथपतये इत्यर्थः । चतुश्चक्रं मन्मथरथं, तव मुखं कर्तुं, अर्केन्दुचरणमवनिरथं द्रुह्यति यमारुह्य मारः प्रमथपतये द्रुह्यतीति वा संबन्धः । विष्णुपक्षे - सुन्दरीगोपालध्यानाभिप्रायेण मोहिनीरूपाभिप्रायेण वा ताटङ्करूपस्त्रीभूषणवर्णनं, ताटङ्कयुगलान्यनुकरोतीति व्युत्पत्त्या कुण्डलपरं ताटङ्कयुगलपदं वा ॥ ५९ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

விளக்கம் முன் உள்ளதே. விஷ்ணுவாயின் ஸுந்தரீ கோபாலரின் தியான வடிவமே தேவி. சிவமோஹினியும் தேவியே. அவளது அழகில் தாடங்கமே குண்டலமாக மாறும். குண்டலம் தாடங்கமாகும். (59)

आनन्दलहरी

“स्फुरदिति” । तवेदं मुखं मन्मथस्य कामस्य रथं मन्ये उत्प्रेक्षे । कीदृशं चत्वारि चक्राणि यत्र स तथा तम् । तत्र हेतुर्भविष्येणमाह - स्फुरद्दीप्तिमत् गण्डाभोगयोः प्रतिफलितं प्रतिबिम्बितं ताटङ्कयुगलं कर्णाभरणविशेषद्वयं यत्र तादृशं मुखं, आभोगः परिपूर्णतैत्यमरः । कृदभिहित इति न्यायाद्धर्मिपरत्वम् । कर्णयोस्ताटङ्कयुगलं गण्डयोस्तत्प्रतिबिम्बद्वयमिति चतुश्चक्रतेति भावः । यत्त्वन्मुखरूपं रथमारुह्य महावीरो मारः कामः प्रमथपतये शिवाय द्रुह्यति द्रोहं करोति जनयतीत्यर्थः । द्रुहधातुयोगात्कर्मणि चतुर्थी कीदृशाय, अवनिरथं पृथ्वीरूपं रथं, अर्केन्दू सूर्यचन्द्रौ चरणौ चक्रे, तं सज्जितवते आरूढाय । योजितवते इति पाठे अवनिरथमारुह्येत्यावृत्तिः । स्वं कामं जितवत इत्यर्थः ॥ ५९ ॥

ஆனந்தலஹரீ

முன் உரைகளின் விளக்கமே. (59)

—★—

सरस्वत्याः सूक्तीरमृतलहरीकौशलहरीः

पिबन्त्याः शर्वाणि श्रवणचुलुकाभ्या^१मविरलम्^२ ।

चमत्कारश्लाघाचलितशिरसः कुण्डलगणो

^३ज्ञणत्कारैस्तारैः प्रतिवचनमाचष्ट इव ते ॥ ६० ॥

ஸரஸ்வத்யா: ஸௌக்தீ: அம்ருதலஹரீ கௌசலஹரீ:

பிபந்த்யா: சர்வாணி ச்ரவண சுலுகாப்யாம்¹ அவிரலம்² ।

சமத்கார ச்லாகாசலிதசிரஸ: குண்டலகணோ

³ஜ்ஞணத்தாரை ஸ்தாரை: ப்ரதிவசநமாசஷ்ட இவ தே ॥ 60

1. चषकाभ्यां चषकाभ्याम्. 2. अविरतं अविरतम्. 3. रणत्कारै रणत्कारै:

பதவுரை - சர்வாணி! உலகைச் சிதைக்கிற சர்வர் என்ற சிவனின் மனைவியே! ஸரஸ்வத்யா:- ஸரஸ்வதியின் அம்ருதலஹரீ கௌசலஹரீ:- அமுதப்பெருக்கின்

வல்லமையை பறிக்கிற ஸூக்தீ:- நன் மொழிகளைச் ச்ரவணசுலகா (சஷ்கா) ப்ப்யாம் - காதாகிற குவனையால் அவிரலம் இடைவிடாமல் பிபந்த்யா:- பருகுகிறவனும்; சமத்கார - ச்லாகா சலிதசிரஸ:- (வாக்கின்) அழகைப் பாராட்டத் தலையை அசைப்பவனான தேகுண்டலகண:- உண்காதணியான குண்டலவரிசை தாரை: உரக்க ஒலிக்கிற ஜணத்காரை: ஜணஜண ஒலியால் ப்ரதிவசநம் - ஏற்புரையை ஆசஷ்டே இவ - சொல்கிறது போலும்.

கானலோலுபா, காவ்யாலாபவிநோதினீ, சாரதாராத்யா, ஸ்துதிமதீ, ஸ்தோத்ரப்ரியா முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வருபவை.

லக்ஷ்மீதரா

सरस्वत्या भारत्याः, सूक्तीः मधुरवचांसि, अमृतलहरीकौशलहरीः अमृतलह्याः सुधाप्रवाहोत्सेकस्य कौशलं सौभाग्यं हरन्तीति ताः । लहरीशब्दः औणादिको निप्रत्ययान्तः, 'कृदिकारादक्तिनो वा डीष् वक्तव्यः' इति डीष् । पिबन्त्याः धयन्त्याः, शर्वाणि ! शर्वस्य परमेश्वरस्य पत्नि ! श्रवणचुलुकाभ्यां चुलुकं प्रसृत्यर्धं श्रवणे श्रोत्रे एव चुलुके ताभ्यां अविरलं यथा भवति तथा, सावधानेनेत्यर्थः । चमत्कारश्चाघाचलितशिरसः चमदित्यव्ययमाश्चर्यानुकरणवाचि । कारशब्दः स्वरूपपरः । यद्वा - सुखदुःखोद्भूतानन्दैः हठोत्थितचित्तविक्रिया चमत्कारः ससीत्कारशरीरोल्लासनादिकृत् । चमत्कारश्चाघासु आश्चर्यानुकरणसन्दोहेषु चलितं शिरो यस्यास्तस्याः, कुण्डलगणः कर्णाभरणसमूहः झणत्कारैः झणदित्यव्ययं भूषणरवानुकरणे । कारशब्दः स्वरूपवाची । झणत्कारैः तारैः अतिबहुलैः उच्चतरैः, प्रतिवचनं प्रतिशब्दं अनुमोदवचनं, आचष्ट इव ते ॥ अत्रेत्यं पदयोजना - हे शर्वाणि ! ते अमृतलहरीकौशलहरीः सूक्तीः श्रवणचुलुकाभ्यामविरलं पिबन्त्याः चमत्कारश्चाघाचलितशिरसः सरस्वत्याः कुण्डलगणः तारैः झणत्कारैः प्रतिवचनमाचष्ट इव। अत्र उत्तरार्धे उत्प्रेक्षालङ्कारः; झणत्काराणां प्रतिवचनत्वेन सम्भावनात् । पूर्वार्धे अतिशयोक्तिरलङ्कारः; सरस्वत्याः शिरःकम्पनसम्बन्धाभावेऽपि सम्बन्धोक्तेरसम्बन्धे सम्बन्धनिबन्धनात् । उभयोरङ्गाङ्गिभावेन सङ्करः ॥ 60 ॥

லக்ஷ்மீதரா

சர்வரின் மனைவியே! ஸரஸ்வதியின் இனிய பேச்சு அமுதப்பெருக்கின் இன்கவையைப் பறிப்பது. அதனைக் காதுகளைக் கிண்ணமாக்கிக் குவித்துப் பருகிய நீ ஸரஸ்வதி ! ஸபாஷ் மிக அருமை என்றவாறு தலையாட்டிப் பாராட்டும்போது உன் குண்டலங்களும் உரக்க ஜண ஜண என்று ஒலித்து அது சரி என்றவாறு வழிமொழிந்தனவோ?

சௌபாக்க்யவர்த்தனி

தாடக்ஷயுக்ளம் ப்ரஸ்தூய ஸ்ரவணயுக்ளப்ரக்ஷ்யாபனத்வாரா குண்டலக்ளம் ஸ்தௌதி । ஸரஸ்வத்யா இதி । ஸரஸ்வத்யா: ஸூக்தி: கத்பபத்யாதிக்ளரூபா:, அமூதபரஸ்பரானிதானஸமா:, ஸ்ரவணதூலுக்காஸ்யா அவிரதம் அனவரதம் பிபந்த்யா: தவ தமத்காரக்ஷாபாசலிதசிரஸ: ஸூக்திஸ்ரவணஸமூதித-தமத்காரேண யா ஸாபூவாடௌஸூகதா தயா கம்பிதமௌலே: குண்டலக்ளம்: ப்ரதிவதனமாசட இவ । தே ப்ரத்யுக்தி: ஸாபூ ஸாபூவதி கத்யதீவ । அதவா தமத்காரஸ்ய யா ஸ்லாபா ஸாபூக்தி:, தயா கம்பிதசிரஸ: தவ குண்டலக்ளம்: தாரேரூசு: ஜ்ஞாணத்காரே: ப்ரதிவதனம் அனூமூதனரூபம் அாசட இவ । ந கைவலம் த்வம் ஸ்லாபஸே, கிம் து அசேதன: குண்டலக்ளம்: அனூமூதத இதி த்வனி: । ஸ்ரவணயௌசூலுக்ளத்வக்ஷ்யாபனம், தசூாமூதாஸ்வாடனரூபாக்ளனே காரணம், தசூ ஸ்லாபாயா காரணம், ஸாச ப்ரதிவதனதானே காரணம், ப்ரதிவதனம் தூபமயா லஸ்யத இதி காரணமாலா ॥ 60 ॥

ஸௌபாக்க்யவர்த்தனி

(இரு தாடங்கங்கள், இரு காதுகள் என்ற வரிசையில் இரு குண்டலங்கள் இடம் பெறுகின்றன.) சர்வரின் மனேவியே! ஸரஸ்வதி செய்யுளாகவும் உரைநடையிலும் பேச, அப்பேச்சு அமுத தாரை வரிசையாக இனிது காதுல் விழ, நீ அதை இடைவிடாமல் காது குவித்துப் பருகி அதன் சமத்காரத்தைத் தலையாட்டிப் பாராட்ட, அந்தத் தலையசைவில் ஆடிய குண்டலங்களும் அதனை ஜண ஜண என்ற ஒலியுடன் வழிமொழிகின்றனவோ? நீ மட்டும் பேசவில்லை. அசேதனமான குண்டலமும் பேசுகிறது. அமுதத்தைச் சிந்தாமல் பருகக் காது குவிவது, அதனால் ஏற்பட்ட மனநிறைவு பாராட்டச் செய்ய, அதனால் தலை அசைய, குண்டலமும் அழகாக ஆடி ஒலிக்கிறது. என, ஒரு காரணகாரியத்தொடர்பு. (60)

அரூணாமூதினி

ஸரஸ்வத்யா இதி । ஹே ஸார்வாணி ! 'இந்ரவரூணஸவசர்வரூரூஹிம்' இத்யாதினா அானுக் । தூபு ப்ரத்யயசூ । ஸர்வதயிதே அமூதலஹரீகௌशलஹரீ:, அமூதலஹரீணா ஸூபாப்ரவாஹாணா 'தரஜ்ஜஸஜ்ஜவிக்ஷோஸா லஹரீவீசிகோர்மய:' இதி விசூப்ரகாச: । கௌशलம் மாபூர்ய் மாபூர்யாத்மகம் ஸாமஹ்ய்விசோபம் ஹரந்தி தூரீகூர்வந்திதி ஹரீ: ஸ்வாதிக்க்யேன தஸ்ய ந்யூனதாஸ்பாதித்ரீ:, ஸரஸ்வத்யா: வா஑்ரதேதாயா: ஸூக்தி:, ஸுவதனபிந்யாஸமதூரஸ்பீதா கீ: உக்தி:, ஸ்ரவணதூலுக்காஸ்யா க்ளரூபகரதலாஸ்யா, கரதலேநைவ க்ளலு பானீயாதி பையம் பீயத இதி கரதலஸாபூர்ய் ஸ்ரவணஸ்ய। தேன ச ஸரஸ்தவதீஸூக்தினா அமூத ரஸாத்மகத்வம் த்வந்யதே । பிபந்த்யா அாஸ்வாதித்யா: ததர்த்த்விசோபதமத்காரமனூஸவந்த்யா:, அத எவ ஹேதௌ:, அவிரதம் தமத்காரக்ஷாபாசலிதசிரஸ: குண்டலக்ளம்:, தமத்காரௌ நாம ஸூயமாணகீதசா஑்ரதிஜனித: மாபூர்யாதிசாய:, தஸ்ய ஸ்லாபா உபலாலனம், தேன சலிதசிரஸ: கம்பிதமூர்: தவ குண்டலக்ளம்:,

सूक्ष्मकुण्डलसमूहात्मको भूषणविशेषः कर्ता, तारैः अत्युच्चध्वनिविशैषैः झणत्कारैः स्वकीयमणिगणसंघट्टनजनितसंरटनैः प्रतिवचनमाचष्ट इव प्रत्युत्तरं दत्त इव । प्रथमप्रश्रवचनानन्तरसदुत्तरप्रदानसमानमिव शोभत इति सूचितं भवति । कुतः? सरस्वतीसूक्तेः कलमधुरत्वात् कुण्डलगणझणत्कृतीनामपि माधुर्ये सति तयोः संवादार्थं साम्यमस्तीति भावः ॥ ६०

அருணாமோதின்

சர்வரின் மனைவியே! நல்ல சொல்லமைப்புடன் ஸரஸ்வதி பேசியதை, இரு கைகளையும் குவித்து நீர்த்தாரையைப் பருகுவதுபோல் நீ காது குவித்துப் பருகினாய். அந்தப் பேச்சு அமுதத்தின் இனிமையைத் தாழ்ச் செய்தது. அதனை நீ சுவைத்துக் குவிந்த காதுகளால் பருகினாய். அதன் இனிமையை நீ தலையாட்டிப் பாராட்டினாய். உன் தலையசைவிற்கேற்பத் தாமும் ஆடிய குண்டலங்கள். தம் தொங்காட்டான்கள் ஆட ஜண ஜண என ஒலித்து வழிமொழிந்தன. (60)

आनन्दगिरिया

“सरस्वत्या इति” । हे शर्वाणि कुण्डलगणः कर्णाभरणसमूहस्ते तव प्रतिवचनमाचष्ट इव । प्रतिवचनमत्रानुमोदनरूपम् । कैः तारैः माणिक्यझणत्कारैः परस्पराश्लेषणसंजातैः शब्दैः, सरस्वत्याः सूक्तीः, श्रुतिवाक्ये प्रयुज्यमाने सति एवमेव सत्यं इत्याद्यनुमोदनं करोतीति वा । महापुरुषा महाराजादयो यत्र यदा वदन्ति, तत्र तदा तदनुजीविनः तारैः स्वरैरनुमोदनं कुर्वन्तीति लोकव्यवस्थाव्यवहारः । किलक्षणायास्ते, श्रवणचुलुकाभ्यां सरस्वत्याः सूक्तीः पिबन्त्याः, सादरमाकलयन्त्याः, किलक्षणाः सूक्तीः अमृतलहरी-कौशलहरीः अमृतस्य पीयूषस्य या लहर्यः कल्लोलाः, तासां यत्कौशलं तद्धरन्ति, तिरस्कारं कुर्वन्ति वा । कौशलमत्रामृतप्रायरसास्वादनेन रञ्जकत्वं, तद्धरणस्वभावाः, ततोऽप्यति-शयितमधुराः, पुनः कीदृशः, चमत्कारश्लाघाचलितशिरसः, चमत्कारो नाम श्रवणमात्रेण श्रवणहृदयाह्लाददायी सहृदयमनश्चकोरचर्यमाणार्थं प्रतिपादकलोकोत्तरवर्णनानिपुणतर-कोमलवर्णावलीविलसितवाग्विलाससमुद्भूत आनन्दः, तस्य श्लघा प्रसिद्धामृतपरित्यागेन च वर्णनं, तेन जनितचलनं शिरो यस्याः तस्याः तथा ‘गात्रोद्धूननमानन्दोदयोल्लासनं मत’ मिति समीचीनकाव्यश्रवणस्य श्रवणपुटपेपीयमानतया सर्वाङ्गीणाह्लादवर्षणाय प्रारब्धपीयूषपानत्याजनेन मौलिमन्दान्दोलने हेतुमाह । तदुक्तं ‘किं कवेस्तेन काव्येन किं बाणेन धनुष्मतः। परस्य हृदये लग्नं न घूर्णयति यच्छिरः।’ एतावता सरस्वती-सूक्तिश्रवणानन्दपूर्णं नानालङ्कारालङ्कृतं तव कर्णयुगलमिति कर्णोपवर्णनम् । अपरं च तव नाममन्त्रश्रवणमाहात्म्यमेतादृशं यज्जडानामपि वाक्स्फूर्तिदम् । कथमन्यथा सरसे देवीना-

மாங்கிதே காவுயே ஸ்ராவ்யமாணே கர்ணோபாந்தஸ்திதஸ்ய ஜடஸ்யா஢ரணஸ்ய ஸ்திவசனடாந-
சாமர்த்த்யமிதி । ஸரஸ்வத்யா இதி ப஑ரஹஸ்யார்த: । ஸரஸ்வத்யா இதி । ஸரஸ்வத்யா: ச ர ஁க்தி:
ஸ: ஑்ரே ரே஑: ஜ்ஞாந்கார ஑்ரே குண்டலஜ்ஞாந: ஑்வஜாகார: ஹ: ஹஸ்஑்ரே ஢கவதி கு஑்ஜிகே ஸ஑்ரே । (ஹஸூ
ஹஸூ ஹஸூ: ஹஸ்஑்ரே ஢கவத்யம்஢ே ஹலக்ஷமலவரயூ ஹஸ்஑்ரே அ஑ோர஢ுலி ஑்ரா ஑்ரி கிணி கிணி விசு
ஹஸூ: ஹஸ்஑்ரே ஹஸூ: பஸ்திமா஢்நாயஸமயவிசுஸ்திரி கு஑்ஜிகா஑ேவி) ॥ ௨௦ ॥

ஆனந்தகிரீயா

உரை விளக்கம் ஢ுன்வந்ததே. பேரரசர் ஢ுதலிய பெரு஢திப்புக்குரியவர்
பேசும்போது, அவரது பரிவாரங்களும் உரக்க அதனை அனு஢ோதனம் செய்வர்.
நீஸரஸ்வதியின் இனிய உரையைக் காது குளிரக் கேட்டுத் தலையாட்டிப் பாராட்டினும்.
கேட்ட உடன் உள்ளம் நிறைந்தது. அது உரையின் ச஢த்தாரம். உடன் தலையாட்டிப்
பாராட்டச் செய்யும் அது. நீதலையாட்ட உன் குண்டலங்களும் கூட கணகண என ஒலித்து
அதனை ஆ஢ோதித்தனவே. இது பச்சி஢ாம்நாயத்தைச் சார்ந்த குப்ஜிகாதேவியின் ஢ந்திர
ரஹஸ்ய ஢டங்கியது. (ஹஸ்ரைம் ஹஸ்ரீம் ஹஸ்ரௌ: ஹஸ்க்ப்ரேம் பகவதி அ஢்பே
ஹலக்ஷமலவரயூம், ஹஸ்க்ப்ரேம் அகோர஢ுகி ச்ராம் ச்ரீம் கிணி கிணி விச்சே ஹஸ்ரௌ:
ஹஸ்க்ப்ரேம் ஹஸ்ரௌ: என.) (60)

தாத்பர்யதீபினி

ஸரஸ்வத்யா இதி । ஹே ஶ்வாணி ஢ூடானி, தே தவ குண்டலஜ்ஞாந: ஸூக்ஷ்஢குண்டலஸ஢ூஹாத்஢கோ
஢ூஷ்ணஜ்ஞாந: ஜ்ஞாந்காரை: ஸ்வகீய஢ணிஜ்ஞாநஸங்கடனஜனிடஸ்த்விசுஷை: ஸ்திவசனம் ஸ்த்யுதர஢ாசுஸ்த
இவ ஑ுத இவ । கிவ்விதாஸா: தவ, ச஢த்காரஸ்தாஸாசலிடஸிரஸ:, ச஢த்காரஸ்ய ஶ்ரூய஢ாணிதே:
ஸ்த்விதாஜ்ஞாநித஢ா஑ுர்யாதிஸயஸ்ய ஶ்லாஸா ஁பஜ்ஞாநம் தேந சலிடம் க஢ிடம் ஶிரோ யஸ்யா: ஶா
தஸ்யா:, ஢ுந: ஶ்ரவணசுஷகா஢்யா ஶ்ரவண ஁வ சுஷகே ஢ாந஢ாந்ரே தா஢்யா ஶரஸ்வத்யா வா஑ேவதாஸா:
ஸூக்தி: ஶுவசன஁க்தி:, அவிரதம் நிரந்தரம் ஢ி஢ந்த்யா:, த஑ர்த்஢் ச஢த்கார஢஢ு஢வந்த்யா:,
கிவ்விதா: ஶூக்தி:, அ஢ூதலஹ்ரிகௌஸலஹ்ரி: அ஢ூதஸ்ய லஹ்ரீ ஁ர்஢ய:, தாஸா கௌஸலம்
஢ா஑ுர்யாத்஢கம் சாமர்த்த்யவிசுஷம் ஹரந்தி ஑ூரிகுர்வந்தி தாஸ்ததூக்தா: கிவ்விதை: ஜ்ஞாந்காரை: தாரை:
அத்யுசுசு஑்வநிவிஸிஸுதே: । கல஢஑ுரத்வாத், குண்டலஜ்ஞாநஜ்ஞாநகூதரிநா஢ிவ ஢ா஑ுர்யே ஶதி தயோ:
ஸ்வா஑ார்த்஢் சா஢்ய஢ஸ்திதி ஢ாவ: ॥ ௨௦ ॥

தாத்பர்யதீபினி

஢ுன் விளக்கப்பட்டதே. ஸரஸ்வதியின் உரையைத் தேவி பாராட்ட அதனைக்
குண்டலங்களும் ஆ஢ோதித்தன. (60)

पदार्थचन्द्रिका

अथ कुण्डलगणमुत्प्रेक्षमाणः श्रीभवानीं स्तौति - सरस्वत्या इति । हे शर्वाणि! अविरतं सरस्वत्या देव्याः सूक्तीः शोभना वाणीः श्रवणचुलुकाभ्यां पिबन्त्याः सादरं शृण्वन्त्याः ते तव कुण्डलगणः कर्णभूषणसमुदायः प्रतिवचनं प्रत्युत्तरमाचष्ट इव कथयतीव । यद्यपि कुण्डलद्वयं एव, तयोः गणता न संभवति, तथापि तदवयवानां शब्दायमानानां बहुत्वाभिप्रायेण गणशब्दप्रयोगः। अमृतलहरीः कौशलं कुशलतां हरन्तीति तथा ताः, अमृतवत्सुखजनिका इत्यर्थः । सरस्वत्या इति षष्ठी संबन्धे । संबन्धश्च प्रयोक्तृप्रयोज्यभावः सूक्तिसरस्वत्योः। श्रवणे चुलुके इव श्रवणचुलुके ताभ्यां, 'उपमितं व्याघ्रादिभिः सामान्याप्रयोगे' इति समासः । चमत्कार आश्चर्यबुद्धिः, तेन या श्लाघा स्तुतिस्तया चलितमीषत्कंपितं शिरो यस्यास्तस्या इति शर्वाणीविशेषणम् । कुण्डलं कर्णभूषायां पाशेऽपि वलयेऽपि चेति मेदिनीकरः । कर्णशब्दग्रहौ श्रोत्रं श्रुतिः स्त्री श्रवणं श्रवः इत्यमरः ॥६०॥

பதார்த்தசந்திரிகா

குண்டலங்கள் இரண்டே. அதில் தொங்குகிற ரத்ன குண்டலங்கள் பல. அதனால் குண்டலகணம். விளக்கம் முன் உள்ளதே.

डिण्डिमभाष्यम्

हे शर्वाणि ! 'इन्द्रवरुणभवशर्वरुद्रमृदे' त्यादिनाऽऽनुक् डीप्प्रत्ययश्च । हे शर्वदयिते ! अमृतलहरीकौशलहरीः अमृतलहरीणां सुधाप्रवाहाणां, 'तरङ्गभङ्गविक्षोभा लहरीवीचिकोर्मयः' इति विश्वप्रकाशः । कौशलं माधुर्यात्मकं सामर्थ्यविशेषं हरन्ति दूरीकुर्वन्ति इति हरीः स्वाधिक्येन तस्याः न्यूनतासंपादयित्रीः सरस्वत्या वाग्देवतायाः सूक्तीः सुवचनविन्यास मधुरस्फीतगिरः उक्तीः, श्रवणचुलुकाभ्यां कर्णपूरकरतलाभ्यां, करतलेन पानीयादि पेयं पीयते इति करतलसाधर्म्यं श्रवणस्य । तेन सरस्वतीसूक्तीनाममृतरसात्मकत्वं ध्वन्यते । पिबन्त्याः आस्वादयन्त्यास्तदर्थविशेषचमत्कारमनुभवन्त्याः, अत एव हेतोः अविरतं सदैव चमत्कारश्लाघाचलितशिरसः कुण्डलगणः । चमत्कारो नाम श्रूयमाणगीतशब्दादिजनितो माधुर्यातिशयः, तस्य श्लाघा उपलालनं तेन चलितशिरसः कम्पितमूर्ध्निः तव कुण्डलगणः सूक्ष्मकुण्डलसमूहात्मको भूषणविशेषः । तारैः अत्युच्चध्वनि-विशिष्टैर्झणत्कारैः स्वकीयमणिगणसङ्घट्टनजनितसंरटनैः प्रतिवचनमाचष्ट इव प्रत्युत्तरं दत्त इव । प्रथमप्रश्रवचनसमनन्तरसदुत्तरप्रदानसमं शोभते इति सूचितं भवति । सरस्वतीसूक्तेः कलमधुरत्वात् कुण्डलगणझणत्काराणामपि माधुर्ये सति, तयोः, संवादार्थसाम्यमस्तीति भावः ॥ ६० ॥

டிண்ணடிமபாஷ்யம்

விளக்கம் முன் வந்ததே. (60)

கோபாலசுந்தரி

சரஸ்வத்யா இதி । ஹே ஶர்வாணி ! சரஸ்வத்யா: சூக்தி: கத்பபத்யரூபா: ஶ்ரவணதஷ-
காப்யாமவிரதம் பிபந்த்யாஸ்தே தவ குண்டலகண:, தாரேரூத்டை: ரணத்காரை: ஶத்டவிதஷை: ப்ரதிவதனம்
ப்ரத்யுத்தரமாதஷ இவ வததிவ । சூக்தி: கீத்டதீ:, அமூதலஹரீகௌதலஹரீ: அமூதலஹரீணாம்
சுதாதரங்காணாம் கௌதலம் மாதூர்யம் ஹந்தீ: ந்யூனம் குர்வந்தீ: இத்யர்த்: । தவ கீத்டத்யா:, தமத்காரேண
யா ஶ்லாதா சாதூவாதௌசுகதா அதவா தமத்காரஸ்ய யா ஶ்லாதா சாதூக்தி:, தயா தலிதம் கம்பிதம்
திரௌ தஸ்யா இத்யர்த்:। விஷ்ணுபக்ஷே - ஶர்வஸ்ய திவஸ்ய அன: ப்ராணனம் திவனமாகாதரூபம் வித்யதே
யத்ர தத் ஶர்வாணி, ஶ்ரவணம் கர்ண:, ததூபாப்யாம் தஷகாப்யாம் பானபாத்ராப்யாம் தே தவ சூக்தி:
பிபந்த்யா: சரஸ்வத்யா: குண்டலகணௌ ரணத்காரை: ப்ரதிவதனமாதஷ இவெத்யர்த்: ॥ 60 ॥

கோபாலசுந்தரி

விளக்கம் முன் உள்ளதே. விஷ்ணுபக்ஷத்தில் திவனின் உயிரான ஆகாச
வடிவினரே! உம் இனிய பேத்சைகம் கேட்கிற ஸரஸ்வதியின் குண்டலம் ரண ரண என
ஒலித்து உம் பாராட்டை ஆமோதிக்கிறது. (60)

ஆனந்தலஹரி

சரஸ்வத்யா இதி - ஹே ஶர்வாணி தவானி, சரஸ்வத்யா: சூக்தி: தோதனா உக்தி: த்துதிரூபா:
த்ரவணௌ கர்ணாவிவ தஷகே பானபாத்ரே தாப்யாம் அவிரலம் நிரந்தரம் பிபந்த்யா: ஆஸ்வாத்யந்த்யாஸ்தே
தவ குண்டலகண: கர்ணதூஷணதூக்ஷமகுண்டலவிதஷேதமதூ: தாரேரூத்டை: ஜ்ஞாணத்காரை: ஶத்டவிதஷை:
ப்ரதிவதனம் ப்ரத்யுத்தரம் ஆதஷே கத்யததிவெத்யுத்ப்ரேக்ஷா । சூக்தி: கீத்டதீ:, அமூதஸ்ய லஹரீணாம்
தரங்காணாம் கௌதலஹரீ: மாதூர்யரூபதில்பாபஹாரிணி: தே த்வயா சரஸ்வத்யா: சாதூவாதே கர்ணதூஷணை:
ப்ரதமத எவ சாதூவாத: க்ரூத இதி தாவ: । தஷகாப்யாமித்யத்ர துலுகாப்யாமிதி பாதே
கண்டூதாப்யாமித்யர்த்:। தஷகௌதல பானபாத்ரமித்யமர: ॥ 60 ॥

ஆனந்தலஹரி

சஷகம் எனும் கிண்ணமாக உன் காது குவிகிறது. மற்றவை முன்போல். (60)

असौ नासावंशस्तुहिनगिरिवंशध्वजपटि

त्वदीयो नेदीयः फलतु फलमस्माकमुचितम् ।

वहत्य^१न्तर्मुक्ताः शिशिरकर^२निःश्वासगलितं

समृद्ध्या यत्तासां^३ बहिरपि च मुक्तामणिधरः ॥ ६१ ॥

அஸௌ நாஸாவம்சஸ்துஹிநகிரிவம்ச த்வஜபடி

த்வதீயோ நேதீய: பலது பலம் அஸ்மாகமுசிதம் ।

வஹத்ய¹ந்தர்முக்தா: சிசிரகர² நிச்வாஸ கலிதம்

ஸம்ருத்யா யத்³தாஸாம் பஹிரபி ச முக்தாமணிதர: ॥ 61

१. वहन्तर् वहन्நந்தர், २. तरनिःश्वासविदिता: - घटिता: - कलिता: - जनिता:

தரநி:ஸ்வாஸவிதிதா: - கடிதா: - கலிதா: - ஜநிதா:; 3. यस्तासां யஸ்தாஸாம்.

பதவுரை - துஹிநகிரி வம்சத்த்வஜபடி பனிமலையான இமவானின் வம்சத்தின் துணிக்கொடியே! த்வதீய: உனது, அஸௌ நாஸாவம்ச: இந்த மூங்கில் குருத்து போன்ற மூக்கு, அஸ்மாகம் உசிதம் எமக்கேற்ற நேதீய: பலம் பலது - மிக அருகில் கிட்டுவதான பலனைத் தரட்டும். (பலனைப் பழமாகக் கனிவச் செய்யட்டும்.) யத் எந்த அது சிசிரகரநி:ச்வாஸகலிதா:- மிகக் குளிர்ந்த மூச்சுக் காற்றால் உருவான (கலிதா: உருவான, கடிதா:- கூடிய, ஜநிதா:- உண்டான, முக்தா: - முத்துக்களை, அந்த: வஹதி = உள்ளே நிறையச் சுமக்கிறது. தாஸாம். ஸம்ருத்யா - அவற்றின் நிறைவால், பஹி: அபிசமுக்தாமணிதர:- வெளியிலும் முத்துமணிகளைத் தாங்குகிறது.

நவசம்பகபுஷ்பாப நாஸாதண்ட விராஜிதா, தாராகாந்தி திரஸ்காரி நாஸாபரண பாஸுரா, முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

असौ परिदृश्यमानः, नासावंशः नासा नासिका वंशः वंशदण्डः रूपकमेतत् । तुहिनगिरिवंशध्वजपटि ! तुहिनगिरेः हिमाचलस्य वंशस्य अन्वयस्य पताके ! त्वदीयः भवदीयः, नेदीयः सन्निकृष्टतरं, फलतु निष्पादयतु । फलं इष्टार्थं, अस्माकं मत्सम्बन्धिनां मम चेत्यर्थः । उचितं क्रियाविशेषणमेतत् यथेप्सितं, वहति धारयति । अन्तः अभ्यन्तरे, मुक्ताः मुक्तामणीन् शिशिरकरनिश्वासकगलितं शिशिरकरः चन्द्रः तस्य निश्वासो वामनाडीमार्गवायुः तेन गलितं सूतं, समृद्ध्या आधिक्येन, यत् यस्मात्कारणात्, तासां मुक्तानां, बहिरपि च बाह्यप्रदेशेऽपि नासिकाग्रवामभागेऽपीत्यर्थः । नासिकाकारितो

வ்ஷதண்ட: முக்தாமணிதர: முக்தாமணி தூதவாந் । ‘முக்தாமணிமதாத்’ இதி சம்யக்பாட: । அத்ரேத்ய்
பதயோஜனா- ஹே துஹிநகிரிவ்ஷதவ்ஜபதி ! த்வதீயோஸௌ நாசாவ்ஷ: அஸ்மாகம் உசிதம் நேதீய:
பலம் பலது । ச: அந்த: முக்தா: வஹதி । யத்யஸ்மாத்காரணாத் தாஸா் சமூத்யா சிசிரகர-
நிஸ்வாஸகலிதம் பஹிரபி ச முக்தாமணிதர: । அத்ர நாசிகாயா: வ்ஷத்வாரோபணாத் ரூபகம் ।
வ்ஷத்வஸாதகபரிதபாடகம் உத்ரார்தம் । வ்ஷகர்மே மௌகிகானி உத்யவந்தீதி லோகஸாஸ்த்மயாடா ।
அதோ நாசாவ்ஷதண்டேஸ்பி அப்யந்தரே மௌகிகான்யுத்பூதானி வர்தந்தே । நோ சேநாஸாடண்டஸ்ய பஹி:
முக்தாமணிதரத்வம் கத்யம் சஜ்ஜதத இத்யர்தாபித்யா வ்ஷதண்டாகாரோ நாசிகாயா: சமர்தித சதி
ரூபகமேவ சம்யக் ॥ ௨௧ ॥

லக்ஷ்மீதரா

பனிமலையான இமவானின் வம்சக் கொடியே! உனது மூங்கில் குறுத்து போன்ற
மூக்கு எமக்கு உரிய நலனைக் கனியச் செய்யட்டும். அது தன்னுள் முத்துக்களை நிறையச்
சுமக்கிறது. (மூங்கிலும் முத்துக்களின் உற்பத்திஸ்தானம் என்பார்.) அவை நிறைந்து
உள்ளே இடம் போதாததால் இடது மூக்குத்வாரத்தின் வழியே சந்திர நாடி மூலம்
வெளியாகிற மூச்சுக்காற்று வெளியிலும் முத்துக்களைக் கொணர்கிறது. இடது மூக்கின்
அடியில் தொங்குகிற முத்தணி அவற்றில் ஒன்று. உள்ளே நிரம்பி வழிந்த
முத்துக்குவியலிலிருந்து நழுவிய முத்தொன்று மூக்கின் முத்தணியானது.

சௌமயவர்த்தினி

அசாவிதி - ஹே ஹிமகிரிவ்ஷதவ்ஜபதி ! ஹிமவ்ஷதவ்ஷ: ஸ்லிஷ்ட:, ஹிமவ்ஷதவ்ஷே தவ்ஜபதி,
தவ்ஜபதாக்கேத்யர்த: । அஸௌ நாசாவ்ஷத்வதீய: அஸ்மாகம் நேதீய: பலம் நிகடததம் பலம் உசிதம்
பலது । தவ சரணபக்திபாவஸத்யாஸ் தாதுமயுக்தம் பவது । வஹந்த்முக்தா: சுபிராந்த்மௌகிகானி
ததான: சிசிரதரநிஸ்வாஸததிதா: சீதலதரநிஸ்வாஸபிரிதா: சமூத்யா யஸ்தாஸா் பஹுவேந
பஹிரபி ச முக்தாமணிதர:, அந்த: சமூத்யானா் முக்தானா் மத்யத உதிஸக்தமேகம் பஹிநிர்ஸதம்
நிஸ்வாஸாவ்ருத்யநாஸாஸ்த்மயலம்பி திஸ்தீதி பாவ:। அத்ய சுவபாவசித்யநாஸாபரணமுக்தாபல-
மபஹுநத்ய அந்யதாசித்யத்வகல்பநாத் அபஹுநதி: । கார்யேண பஹி:ஸ்திதமுக்தாபலேந
காரணபூதானா் முக்தாபலானா் அந்த: சமூத்யிரநுமீயத இந்யுபமாலக்ஷார: ॥ ௨௧ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தினி

பனிமலையில் தோன்றிய மூங்கில் போன்று ஹிமவானின் வம்சம். (வம்ச:-
வம்சவழி, மூங்கில்) அந்த மூங்கில் மரத்தின் மீது கொடித்துணிபோன்று அழகாகத்
தேவியுள்ளாள். உன் மூக்கும் மூங்கில் போன்று மழமழப்பும் திடமும் அழகும்
கொண்டது. மூங்கில் முற்றியதும் அதனுள் முத்துக்கள் தோன்றும். உன் மூக்கிலும்
உள்ளே முத்துக்கள் நிறைந்தன. அதில் ஒன்றுதான் முத்தணியாக வெளியே உள்ளது.

குளிர்ச்சி மிக்க உன் மூச்சுக்காற்று முத்தை வெளிக்கொணர்ந்தது. அம்முத்து மூக்கின் நுனியில் சுவாஸ வேகத்தால் தடைபட்டு நிற்கிறது. அது உன் திருவடியில் பக்தி போன்ற நற்பயனைத் தர முன் வரட்டும். (61)

அருணாமோதினி

நாசா வர்ணயதி - அசாவதி । हे तुहिनगिरिवंशध्वजपटि ! तुहिनगिरिवंशस्य हिमवदन्वयस्य ध्वजपटी, कीर्तिप्रख्यापनमङ्गलवैजयन्ती, चीनांशुकपट्टिके ! असौ, अविद्यमानसौन्दर्योपमितः अतिप्रसिद्धः तव नासावंशः कोमलवंशरूपेण ऋजुरमणीयतया ललाटोल्लंबितरूपत्वात्. वंशसाधर्म्यम् । अस्माकं नेदीयः अन्तिकवर्ति. उचितं त्वद्भक्तेः मम च भक्तस्य समुचितं फलं धर्मार्थकाममोक्षचतुर्विधपुरुषार्थलाभरूपं प्रयोजनं, फलतु संपादयतु। वंशकाण्डस्य फलवत्त्वनियमात् कविसमये प्रसिद्धिरस्त्येव । वंशकाण्डान्मुक्तोत्पत्तिः तादृशदेशकालविशेषसंसिद्धिसंभव इति तं प्रमाणीकुर्वत् कविरपि वंशस्तंबान्मुक्ताप्रसूतिमाचष्टे। तव नासावंशे मुक्ताप्रसूतिरस्तीति प्रत्यक्षमेवात्र प्रमाणम् । शिशिरतरनिश्वासजनिताः शिशिरतरेण शीतलेन निश्वासेन श्वसितपवनेन जनिताः संपादिताः तद्रूपिणीरभ्यन्तरमुक्ताः वहन् अयं नासावंशः तासामभ्यन्तरे वर्तमानानां निश्वासरूपिणीनां देवतानुभावसंपन्नमुक्ताभावानां समृद्ध्या यो नासावंशः बहिरपि बहिर्देशेऽपि नासाग्रमौक्तिकव्याजेन मुक्तामणिधरो मुक्तामणिं प्रसूतमङ्गे धारयन्निव वर्तते । स नासावंशोऽस्माकं फलमुचितं ददात्विति पूर्वेण संबन्धः ॥ 61 ॥

அருணாமோதினி

இமவானின் வம்சத்தின் புகழைப் பரப்புகிற மங்களப் பட்டுக்கொடியே! உன் மூக்கின் அழகிற்கு இணை இல்லை. மூங்கில் போன்று நேராக - வளையாத அமைப்பு. இது உன்னிடம் கொண்ட பக்திக்கும் பக்தனான எனக்கும் ஏற்ற அறம், பொருள், இன்பம், முக்தி என்ற நான்கும் கிட்டுகிறவாறு கனியட்டும். மூங்கிலிலிருந்து முத்து தோன்றுவதுபோல் உன் மூக்கின் அருள் நற்பயனைத் தரட்டும். உன் மூக்கினுள் உள்ள முத்துக்களும் உன் பிராணவாயுவாகிற தேவதைகளின் அருள் பெற்றுத் தோன்றியவை. (61)

आनन्दगिरिया

असौ नासावंश इति । हे तुहिनगिरिवंशध्वजपटि, त्वदीयोऽसौ नासावंशः अस्माकमुचितं फलं फलतु । तुहिनगिरिः हिमगिरिः, तस्य वंशः, तत्र ध्वजपटी । वंशशब्दे श्लेषः वंशः कुलं वंशो वेणुदण्डः, प्रायेण ध्वजपटी वेणुदण्डध्वजे बध्यते । अथ च तुहिनगिरिकुलालङ्करणकीर्तिपताकोज्ज्वलपटि ! त्वया पुत्र्या तुहिनगिरेः कुलं सत्कीर्तिमत,

त्वया प्रकाशितमिति भावः । तव नासावंशस्तु रमणीयतया भासमानो नासादण्डोऽस्माकं उचितं सारस्वतसार्वभौमपदवीरूपं फलं नेदीयः निकटं फलतु । तथा च यथा परमेश्वरनिश्वासाद्वेदा निर्गतास्तथा तव नासावंशनिश्वासमात्रेणास्माकं वाग्विलासः समृज्जृम्भतामिति । अथवा वंशः काण्डः, स चाग्रे फलं ददात्येव, सर्वत्र वृक्षादौ दर्शनात् । अथवा तवोचितं स्वात्मसदृशं विविधभोगप्रदं सर्वपुरुषार्थस्वरूपं सायुज्यम् । अथवा किलक्षणो नासावंशः, अन्तर्मुक्तावत्, अन्तर्मध्ये मुक्ता मौक्तिकानि दधानः, किलक्षणा मुक्ताः शिशिरतरनिश्वासघटिताः परमशीतलनिश्वासपरंपरारूपाः । तथा च अन्तर्मुक्ताः अन्तःस्थापिता या... मुक्ता इव वहन्, शिशिरतराः शीतला उज्ज्वला मुक्ता अपि तथैवेति सादृश्यं शब्दबलेनाह - यः तासां मुक्तानामन्तः-समृद्ध्या आधिक्येन बहिरपि मणिरूपमुक्ताधरो भवति । यस्यान्तर्भूयसी समृद्धिरस्ति, स बहिरपि तल्लेशं दधाति । श्वासावरुद्धनासालग्रं मुक्ताफलं वीक्ष्येतप्रेक्षते । अन्तर्वर्तमानमुक्ताप्रकरात् निःश्वासमार्गेण बहिरागतमेवेदं मौक्तिकं नासावंशो धत्ते । तेनानुमीयते अन्तर्बहूनि सन्तीति । अनुमानालङ्कारः। स्वभावसिद्धं नासालङ्कारभूतं मौक्तिकमपह्नूय सैकदेशत्वप्रतिपादनया अपह्नुतिरपि । असौ नासावंश इति पदग्रहस्यार्थः- उत्तराम्नायकालीमाह - असौ स वंशः ख तुहि हन फ्रे गिरि रेफः पट ए ध्वजपटे पाठ निर्णयः । नो चेत् तदीय एकारस्तदा बोद्धव्यः । अस्माकं महा चित्त च अन्तर्हृत ण्डय यो मुक्ता यै गे श्वास मणिधर विद्येति नवाक्षरी । सृखूर्फे हसृखूर्फे महाचण्डयोगेश्वरि । उत्तराम्नायः । (हसृखूर्फे महाचण्डयोगीश्वरि कालिके फट् । उत्तराम्नायसमयविद्येश्वरी कालिका) ॥ ६१ ॥

ஆனந்தகிரியா

கொடி மூங்கிற் கம்பில் கட்டப்படும். நீ ஹிமவானின் வம்சமாகிய மூங்கிலில் கட்டியுள்ள கொடி. நீ பெண்ணாகத் தோன்றியதால் இமவானின் குலம் ஒளி பெற்றது. உன் மூக்கும் மூங்கில் போன்று அழகியது. அது ஸரஸ்வதியின் அருளால் பெற்ற வாக்வன்மை முதலியவைகளை அளிக்கட்டும். ஈசனின் மூச்சுக்காற்றே வேதம் என்பர். உன் மூச்சுக்காற்று எம் மீது பட்டு எமக்கு வாக்கு வன்மை முதலிய நன்மைகள் கிட்டட்டும். மரங்கள் அனைத்தின் நடுப்பகுதி (காண்டம்) இலை, பூ, காய், கனி எனப்பலவற்றைத் தருவதுபோல் உன் மூக்காகிற மூங்கிலின் நடுப்பகுதி எமக்கு நற்பயன்களைத் தரட்டும். குளிர்ச்சி மிக்க உன் மூச்சுக் காற்றால் இறுக்கம் பெற்ற முத்துக்களும் குளிர்ச்சி மிக்கவையே. முத்துக்கள் உள்ளே நிரம்பி அதிக இடம் பெற வெளியே வருகின்றன. உள்ளே பெற்ற பெருநிறைவு வெளியேறும்போதும் தொடர்கிறது. மூச்சுக்காற்றால் மூக்கினிடையே தடைபட்ட முத்து முத்தணியானது. அதனைக் கண்டதும் உள்ளே நிறைய முத்துக்களிருப்பதை ஊகிக்க முடிகிறது. இந்த சுலோகம் உத்தராம்நாயதேவதையான காளிகாவை ரஹஸ்யமாக உணர்த்துகிறது. (ஸ்ஹ்கப்ரேம், ஹ் ஸ் க்2 ப்2 ரேம், மஹா

முற்றிலும் துறந்த என்னை (சங்கரரை)ப் போன்றவருக்கு உரிய - அறியாமையை அகற்றி ஸம்ஸாரக் கட்டை நீக்குவதான நற்பயனை அளிக்கட்டும். மற்றவை முன்னுரைகளில் உள்ளவையே.

डिण्डिमभाष्यम्

तुहिनगिरिवंशस्य हिमवदन्वयस्य ध्वजपटि कीर्तिप्रख्यापनमङ्गलवैजयन्तीचीनां-
शुकपटीके । असावविद्यमानसौन्दर्योपमितिरतिप्रसिद्धः । तव नासावंशः । कोमलवंशरूपेण
ऋजुरमणीयतया ललाटलम्बित्वात् वंशसाधर्म्यम् । अस्माकं नेदीयः अन्तिकं, उचितं
त्वद्भक्तेः मम च भक्तस्य समुचितं, फलं धर्मार्थकाममोक्षचतुर्विधपुरुषार्थलाभरूपं प्रयोजनं
फलतु संपादयतु । वंशकाण्डस्य फलवत्त्वनियमात् कविसमये प्रसिद्धिरस्ति,
वंशकाण्डान्मुक्तोत्पत्तिः, तादृशदेशकालविशेषसन्निधिसंभव इति, तं प्रमाणीकुर्वन् कविरपि
वंशस्तम्बान्मुक्ताप्रसूतिं आचष्टे । तव नासावंशे मुक्ताप्रसूतिरस्तीति प्रत्यक्षमेव प्रमाणम् ।
शिशिरतरनिःश्वासजनिताः शिशिरतरेण शीतलेन निःश्वासेन श्वसितपवनेन जनिताः
संपादिताः तदभ्यन्तरे मुक्ता वहन् अयं नासावंशः तासां अभ्यन्तरे वर्तमानानां
निःश्वासरूपिणीनां देवतानुभावसंपन्नमुक्ताभावानां समृद्ध्या यो नासावंशो बहिरपि
बहिःप्रदेशेऽपि नासाग्रमौक्तिकव्याजेन मुक्तामणिधरः मुक्तामणिं प्रसूतमङ्गे धारयन्निव
वर्तते । स नासावंशोऽस्माकं फलमुचितं दधात्विति पूर्वत्र संबन्धः ॥ ६१ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

இளம் மூங்கில் போல் வளையாத அழகிய மூக்கு, நெற்றியிலிருந்து அது தொங்குவது
போலுள்ளதால் மூங்கில் குருத்துடன் ஒப்பிடப் பெறுகிறது. (மற்றவை முன் உரைகளில்
காண்பதே.)

गोपालसुन्दरी

असाविति । हे तुहिनगिरिवंशध्वजपटि, तुहिनगिरिः हिमालयः, तस्य
वंशोन्नयनरूपः स एव वंशः, तद्रूपो यो ध्वजः तस्य पटि पताके, त्वदीयोऽसौ
नासावंशोऽस्माकं नेदीयो निकटवर्ति समुचितं त्वद्भक्तियोग्यं फलं फलतु । देशविशेषे
वंशान्मुक्तोत्पत्तिरिति कविसंप्रदायमनुस्मरन्नाह - अन्तः अभ्यन्तरे शिशिरतरेण शीतलेन
निःश्वासेन घटितानि निर्मितानि, विदिता इति पाठे ज्ञाताः, मुक्ताः, वहन्नासावंशः तासां
मुक्तानां समृद्ध्या संपत्त्या बहिरपि बहिःप्रदेशेऽपि नासाग्रमौक्तिकव्याजेन मुक्तामणिधरो
मुक्तामणिधारकः । विष्णुपक्षे - नासावंशः कीदृशः, तुहिनगिरिवंशध्वजपटो गौरीरूपो-
ऽस्यास्तीति तुहिनगिरिवंशध्वजपटी महादेवः, तस्य भावः तुहिनगिरिवंशध्वजपटित्वं
तद्दातीति तुहिनगिरिवंशध्वजपटित्वदः शिवसायुज्यदो विष्णुः तदीयः तत्संबन्धी । शेषं
समाम् । 'नासाग्रे गजमौक्तिकं करतले वेणुं करे कङ्कणम्' इत्यादि गोपालध्यानात्
नासाग्रमौक्तिकवर्णनमुपपन्नम् ॥ ६१ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

விளக்கம் முன்னுரைகளில் உள்ளதே. விஷ்ணுவாயின் - பனிமலையின் வம்சக் கொடியான கௌரீமஹாதேவனின் மாற்றிருவம். அந்த சிவனின் ஸாயுஜ்யத்தை அருள்கிற விஷ்ணு கிருஷ்ண வடிவில் மூக்கின் நுனியில் முத்தணிபூண்டவர். மூக்கில் முத்து, உள்ளங்கையில் குழல், மணிக்கட்டில் கங்கணம் (காப்பு) அணிந்தவர் என அவரைத் தியானிப்பர். (61)

ஆனந்தலஹரி

असाविति । हे तुहिनगिरेर्हिमालयस्य यो वंशः कुलं एव ध्वजः पताकादण्डः तस्य पटी भूषणीभूतपताकारूपे, असौ त्वदीयो नासारूपो वंशः अस्माकमुचितमिष्टं नेदीयः आसन्नं फलं पुरुषार्थं, वंशपक्षे बीजं च फलतु जनयतु । वंशसाधर्म्यमाह - अन्तर्मध्ये मुक्ता वहन्धारयन् । तत्र प्रमाणमाह - शिशिरतरैरतिशीतैः निःश्वासैर्विदिता अनुमिताः । निःश्वासानां शैत्यविशेषो मुक्तासंयोगानुमापक इति भावः । विदिता इत्यत्र घटिता इति पाठे संघटिताः संभाविता इत्यर्थः । यद्यस्मात्तासां मुक्तानां समृद्ध्या बाहुल्येन बहिरपि भूषणवान् मुक्तामणिधरः, वंशस्य मुक्तोत्पत्तिस्थानत्वाददमुक्तम् । कचित्पुस्तके निःश्वासगलितमिति च पाठस्तिष्ठति । तत्र वहतीत्यनेनान्वयः ॥ ६१ ॥

ஆனந்தலஹரி

விளக்கம் முன் உள்ளதே. (61)

—★—

प्रकृत्या रक्तायास्तव सुदति दन्तच्छदरुचेः

¹प्रवक्ष्ये सादृश्यं² जनयतु फलं विद्रुमलता ।

न बिम्बं ³तद्विम्बप्रतिप्रतिफलनरागादरुणितं

तुलामध्यारोढुं कथमिव ⁴विलज्जेत कलया ॥ ६२ ॥

ப்ரக்ருத்யா ரக்தாயாஸ்தவ ஸுததி தந்தச்சதருசே:

¹ப்ரவக்ஷ்யே ஸாத்ருச்யம்² ஜனயது பலம் வித்ருமலதா ।

ந பிம்பம்³ தத்பிம்ப ப்ரதிபலநராகாத் அருணிதம்

துலாம் அத்யாரோடும் கதமிவ ⁴விலஜ்ஜேத கலயா ॥ 62

1. பரோக்ஷே. வராசு 2. கலயது கதம். 3. த்ருக்பிம்ப

4. ந லஜ்ஜேத.

பதவுரை - ஸுததி - அழகிய பற்களுள்ளவளே! ப்ரக்ருத்யா - இயல்பாகவே ரக்தாயா: சிவந்த தந்தச் சதருசே:- பற்களை மூடுகிற உதட்டின் (எகிறின்) அழகுக்கு ஸாத்ருச்யம் - சமமாக இருப்பதைப் ப்ரவக்ஷ்யே - சொல்வேன். வித்ருமலதா பலம் ஜநயது - பவழக்கொடி காய்க்கட்டும். பிம்பம் ந - கோவைப்பழம் ஈடல்ல. தத்பிம்பப்பிபலநராகாத் - அது உதட்டின் பிரதிபலிப்பால் பெற்ற செம்மையால் அருணிதம் சிவந்தது. துலாம் கலயா அபி ஆரோடும் தராசில் ஏதேனும் ஒரு அம்சத்தால் ஏறுவதற்கே விலஜ்ஜேத - வெட்கப்படும். (62)

நவவித்ரும பிம்ப பூந்யக் காரிரதநச் சதா என்ற லலிதா நாமம் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

प्रकृत्या स्वभावेन, आरक्तायाः आताम्रायाः, तव सुदति शोभनाः दन्ताः यस्याः तस्याः संबुद्धिः । दन्तच्छदरुचेः दन्तच्छदयोरोष्ठयोः रुचेः सौभाग्यस्य, प्रवक्ष्ये प्रकर्षेण कथये। सादृश्यं सदृशस्य भावः सादृश्यं, जनयतु उत्पादयतु । आशंसायां लोड् । विद्रुमस्य फलं यदि स्यात् तदा सदृशवस्तुसद्भावः न तु विद्रुममात्रं सदृशमिति । फलं पक्वफलं, पीतवर्णाभ्यो लताभ्यः उत्पन्नं फलं अतिरक्तं, रक्तलतोत्पन्नस्य रक्तिमा किमु वक्तव्य इति तदेव सदृशमिति तात्पर्यम् । विद्रुमलता प्रवाललतिका । न बिम्बं बिम्बफलं तद्विम्ब-प्रतिफलनरागात् तयोः दन्तच्छदयोः बिम्बस्य प्रतिफलनं प्रतिबिम्बनं तेन रागः रक्तिमा तस्मात् । बिम्बफलमिति व्यवहारः अधरबिम्बप्रतिबिम्बप्रसादासादितः, अन्यथा तस्य बिम्बव्यवहारो न स्यात्, यथा स्फटिकादौ जपाकुसुमादेः प्रतिबिम्बवशादेव स्फटिकादीनां रक्तता एवं बिम्बफलस्यापीति। तद्विम्बप्रतिफलनरागात्, अरुणितं तुलामध्यारोढुं तुलायां साम्यकथायां स्थातुं कथमिव । इवेति वाक्यालङ्कारे । विलज्जेत व्रीडेत्, कलया लेशेन । अत्रेत्यं पदयोजना- हे सुदति ! तव प्रकृत्या आरक्तायाः दन्तच्छदरुचेः सादृश्यं प्रवक्ष्ये । विद्रुमलता फलं जनयतु । बिम्बं पुनः तद्विम्बप्रतिफलनरागादरुणितं कलयापि तुला-मध्यारोढुं कथमिव न विलज्जेत । लज्जधातुरात्मनेपदी । अत्रातिशयोक्तिरलङ्कारः, यद्यर्थोक्तौ कल्पनात् । द्वितीयार्धे असम्बन्धे सम्बन्धनिबन्धनातिशयोक्तिः बिम्बप्रतिफल-नासम्बन्धेऽपि सम्बन्धकथनेनाभेदकथनात् । उभयोस्संसृष्टिः ॥ ६२ ॥

லக்ஷ்மீதரா

ஸுததி - பல்லழகியே! உன்பற்களை மூடுகிற உதடுகள் இயல்பாகச் சிவந்தவை. அவற்றை ஒப்பிடுவதாயிருந்தால் பவழக்கொடி காய்த்துப் பழுத்தை உற்பத்தி செய்யட்டும்! பவழக்கொடி சிகப்பு, அது காய்த்துப் பழுத்தால் மேலும் பலமடங்கு சிவந்திருக்கும். அந்த பவழப்பழமே இதற்கீடு. கோவைப்பழமும் சிவந்ததே. எனினும் உதட்டின் செம்மையின் பிரதிபலிப்பு எனக்கூறலாம். ஈடாகாது. கோவைப்பழத்தை உதட்டுடன் இணைத்துப் பார்த்தால் தன் ஈன நிலையைக் கண்டு அது வெட்கப்படும்.

உதட்டின் பிரதிபிம்பமானது என்று கவி கூறிவருவதாலேயே பிம்பம் எனக் கோவைக்கும் பெயர் நிலைத்ததெனலாம். (கோவைக்கு பிம்பம் என ஸம்ஸ்கிருதப் பெயர்.) (62)

சௌமயவர்த்தினி

प्रकृत्येति । हे सुदति । प्रकृत्या रक्तायाः स्वभावारुणायाः तव दन्तच्छदरुचेः अधरकान्तेः सादृश्यं प्रवक्ष्ये । विद्रुमलता तर्हि फलं जनयतु उत्पादयतु । बिम्बं क? बिम्बसादृश्यमुच्यतामिति चेन्न, क बिम्बं दृग्बिम्बप्रतिफलनलाभादरुणितम् । दृग्बिम्बः सूर्यबिम्बः, तस्य प्रतिफलनं, तस्य लाभादरुणितम् । तव नयनीभूतबिम्बसूर्यकान्तिप्रतिबिम्बसंजातपाकेनारुणितमित्यर्थः । कलयापि तुलां समतामध्यारोढुं कथमिव न लज्जेत । त्वद्विम्ब प्रतिफलनलाभादिति पाठान्तरम् । तव कान्तिप्रसारप्रतिबिम्बवशादित्यर्थः । भगवत्याः कान्तेः जगत्प्रसारित्वात् बिम्बच्छदेऽपि प्रतिबिम्बः कान्तेरित्यर्थः । अत्र विद्रुमलता चेत् फलं जनयत्विति अन्वयमुखेन कालत्रयेऽपि विद्रुमलता फलं न जनयति । नापि दन्तच्छदस्याहं सादृश्यं वक्ष्ये इति व्यतिरेकः । बिम्बं च तुलामध्यारोढुं कथमिव न लज्जेत । अपि तु लज्जेतैवेति व्यतिरेकमुखेनानन्वये विश्रान्तिः । तस्मात् दन्तच्छदस्योपमा नास्ति । तव दन्तच्छदस्य तव दन्तच्छद एव सदृशः । यथा- 'गगनं गगनाकारं सागरः सागरोपमः । रामरावणयोर्युद्धं रामरावणयोरिव इति । तस्मादुपमानान्तरसंबन्धाभावात् अनन्वयालङ्कारो ध्वनितः ॥ 62 ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தினி

பவழக்கொடி காய்த்துப் பழுத்தால் அப்பழத்துடன் ஒப்பிடலாம். (திருக்பிம்பம் எனப்பாடம்) உலகின் கண்ணானவர் ஸூரியன். இளஞ்சூரியனின் பிரதிபிம்பம் பெற்றதால் கோவைப்பழம் சிவந்தது. அதுவும் உன் உதட்டிற்கு இணையாக துலாக்கோலில் அமர வெட்கப்படும். (தவத்பிம்பம் எனப்பாடம்.) துலாக்கோலில் எதிரில் அமரும்போது உன் உதட்டின் பிரதிபிம்பம் அதன் மீது பட்டுச் சிவந்ததால் கோவைப்பழம் வெட்கி அகன்றுவிடும். உன் உதட்டிற்கு உன் உதடே ஈடு. வானிற்கு வானும் கடலுக்குக் கடலும் ராம ராவணர்களிடையே நிகழ்ந்த போருக்கு அப்போரும் ஈடாவதுபோல். (62)

அருணாமோदिनी

दन्तच्छदं स्तौति - प्रकृत्येति, प्रकृत्या स्वभावतः, रक्ताया अरुणायाः न त्वारोपित-रक्तिमवत्याः । प्रकृत्यादिभ्य उपसंख्यानमिति । तस्याः तव भवत्या दन्तच्छदरुचेः । कथं चेत्, ... विद्रुमलता रक्तरूपा प्रवालवल्ली फलं स्वानुरूपं रक्तमेव फलं जनयतु उत्पादयतु । आशंसायां लोट् । प्रवाललतायां स्वसदृशफलोत्पत्तिर्भवेच्चेत्, तदा रक्तवर्णभवदधरोष्ठस्य साम्यं वदामीत्यतिशयोक्तिविशेषोऽलङ्कारः । न च वाच्यं, एवं बिम्बफलस्य उपमानी-

करणाहस्य विद्यमानत्वादित्यत्राह-तव भवत्या बिम्बस्य रक्तवर्णस्य शरीरबिम्बस्य यत्प्रतिफलनं संक्रमणं, तस्माद्यो रागः रक्तिमा, तेनारुणितं रक्तीकृतं शोणवर्णीकृतमित्यर्थः। 'यानि सौम्यानि शोणानि शृङ्गाररसभाञ्जि च । तान्याहुः शक्तिपातेन संपन्नानीति निश्चयः॥' इति वचनादिति भावः । दृग्बिम्बे इति पाठे दृग्बिम्बस्य नेत्रीभूतसूर्यबिम्बस्य प्रतिफलनेन पचनेन यो रागः, तस्मादरुणितांशलाभावस्थायां रक्तिमाभावादिति भावः । तद्विम्बे इति पाठे बिम्बं बिंबिकाफलं प्रतिफलनरागात् अरुणितं रक्तीकृतम् । अत एव बिंबप्रथाऽस्येति हृदयम् । तत्सादृश्यं नार्हतीत्यर्थः । देवीशरीरबिम्बादनन्यत्वादिति भावः । बिम्बं सादृश्यं नार्हति । यतः त्वद्विंबप्रतिफलनरागादरुणितमिति योजना । अत एव तस्या वानेन साम्याकांक्षणमप्यसंभावितमित्याह - तुलामिति । अतो बिम्बं सर्वासां नारीणमधरसाम्येन कविभिर्वर्ण्यमानमुपमानीभावगर्वितं चेत्यर्थः । कथमिव न लज्जत? कुतो वा न व्रीडेत्? अत्यल्पस्तु तुलामवाप्तुमुत्कटेन...णो भवतीति भावः । अत्र बिम्बे रागारुणितत्वोत्प्रेक्षा-न लज्जेतेत्यतिशयोक्तिभ्यां देव्यधरोष्ठस्य निरुपमतासिद्धेरनन्वयो व्यज्यत इत्यलङ्कारेणालङ्कारध्वनिः ॥ ६२ ॥

அருணாமோதின்

ஸுததி! உன் உதடு இயல்பாகச் சிவந்தது. செஞ்சாயப் பூச்சால் அல்ல. அதனால் உதட்டின் அழகு ஈடிணையற்றது. கோவைப்பழத்தில் அருணாவான உன் பிம்பம் பிரதிபிம்பத்தால் வந்த செம்மை அது. அதனை ஒப்பிட நினைத்தாலே அது வெட்கி மறையும். மற்ற விளக்கம் முன் உரைகளிலுள்ளதே. (62)

आनन्दगिरिया

प्रकृत्या रक्ताया इति । हे सुदति तव दन्तच्छदरुचिः, दन्तच्छदोऽधरः, तस्य रुचिः कान्तिः, तां किंसादृश्येन वर्णयामः? ननु वर्तते विद्रुमलतेति चेत्तत्राह - विद्रुमलता फलं जनयतु, पश्चात्सादृश्यं वक्ष्ये । अधरस्तु सफलो विद्रुमस्तु निष्फल इति नास्ति सादृश्यम् । अथ पक्वबिम्बं चेत्तदपि नेत्याह - क्व बिम्बं, दूरतः प्रत्यस्तमिति । यतस्त्वद्विम्बं त्वच्छरीरकान्तिसमूहः तस्य प्रतिफलनं प्रतिबिंबग्रहणं तस्य कलाभादरुणितं, तवारुण-कान्तिप्रतिफलनादरुणम् । तथा च स्वभावतः श्वेतं, तवाधरस्य अपि तुलामारोढुं कथमिव न लज्जेत? अपि तु लज्जेतैव । तेन त्रिभुवने तवाधरोपमा नास्तीति । स्वात्मसादृश्येना-नन्वयाकारेणाभूतोपमया वर्णनीय इति । क्व बिम्बं दृग्बिंबप्रतिफलनरागादरुणितमिति क्वचित्पाठः । तदा तव यत् दृग्बिंबं सूर्यस्तस्य प्रतिफलनं सौरप्रभाविस्तारः, तत्संबन्धेन जातपरिपाकतया अरुणितं, न तु स्वभावत इति व्याख्यानम् । प्रकृत्या रक्तस्येति

पद्यरहस्यार्थः- प्रकृत्येति । प्रकृत्या रक्ता लज्जा, दन्तच्छद ऐं लज्जेत पार्श्वयोर्लज्जा । अयं वाक्त्रिपुरामनुः । ह्रीं ऐं ह्रींम् ॥ 62 ॥

ஆனந்தகிரீயா

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. வாக்திரிபுரா மந்திரரஹஸ்யம் அடங்கியது. (ஹ்ரீம் ஐம் ஹ்ரீம் என) (62)

तात्पर्यदीपिनी

प्रकृत्येति । हे सुदति, शोभना दन्ता यस्याः सा तथोक्ता तत्संबुद्धिः, शोभनदन्ते तव दन्तच्छदरुचेः दन्तयोश्छदावोष्ठौ तयोः रुचेः सौभाग्यस्य सादृश्यं साम्यं तदा प्रवक्ष्ये प्रकर्षेण कथये । तदा कदा? यदा विद्रुमलता प्रवालवल्ली फलं जनयति । विद्रुमलतासु न फलोदयः, अतो हेतोः तासु न तवाधरसाम्यमिति । कीदृश्या दन्तच्छदरुचेः, प्रकृत्या रक्तायाः स्वभावतः शोणायाः । ननु बिम्बस्याधरस्य च साम्यं वर्णितमप्यस्ति । तत्रानुचितं वर्णयितुमित्याह - बिंबं बिंबीफलं कलया एकदेशेनापि, तुलामध्यारोढुं, कथमिव महता क्लेशेनापि न लज्जेत लज्जां नाप्नोतीति न, अपि तु प्राप्नोत्येव । तद्विंबप्रतिफलनरागादरुणितं, तयोर्दन्तच्छदयोर्बिम्बस्य मण्डलस्य, प्रतिफलनं प्रतिबिंबनं, तेन रागस्तस्मादरुणितं, तस्मात् बिम्बफलमिति व्यवहारः । अधरबिंबप्रतिबिंबप्रसादादासादितः, अन्यथा तत्र बिंबव्यवहारो न स्यात् । तथा स्फटिकादौ जपाकुसुमप्रतिबिंबवशादोव स्फटिकादीनां रक्तता । तथा बिंबफलस्यापीति ॥ 62 ॥

தாத்பர்யதீபினி

படிகக் கல்லில் செம்பரத்தம் பூவை வைக்கப் படிகக்கல்லும் சிவக்கும். கோவையிலும் உதட்டின் பிரதி பிம்பம் பட அதன் பழம் சிவந்திருக்கும். மற்ற விளக்கம் முன் உரையில் உள்ளதே. (62)

पदार्थचन्द्रिका

अथ क्रमप्राप्तमधरवर्णनमाह - प्रकृत्येति । शोभमाना दन्ता यस्याः सा सुदती, तत्संबोधनं हे सुदति, तव दन्तच्छदरुचेः वराकी तुच्छा विद्रुमलता सादृश्यं कथं कलयतु प्राप्नोतु । वराकीत्यत्र परोक्षे इति पाठे अपरोक्षे त्वदन्तच्छदरुचिप्रतिहतरुचेः विद्रुमलतायाः सादृश्यलाभोऽसंभावित एवातः परोक्षेऽपीत्यर्थः । सादृश्याकलने हेतुं वक्तुं दन्तच्छदं विशिनष्टि - प्रकृत्या स्वभावत एव रक्ताया विद्रुमलतायास्त्वद्विंबप्रतिफलनलाभादारक्ततेति भावः । तथाविधं बिम्बं त्वदन्तच्छदरुचेः तुलामध्यारोढुं प्राप्तुं कथमिव न लज्जेत नेति द्वौ नञौ प्रकृतमर्थं गमयत इति न्यायेन लज्जेतैवेत्यर्थः । कलया षोडशांशेन ।

तत्र हेतुं वदन् बिम्बं विशिनष्टि - तद्विम्बं तन्मूर्तिः तत्प्रतिफलनलाभात् तत्संक्रमला-
भादरुणितं, न तस्य स्वाभाविकोऽरुणिमेति भावः । कथमपि विलज्जेतेति पाठे
शिरश्चालनेन व्याख्येयम् ॥ ६२ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா

உதட்டின் செம்மையின் முன் பவமுத்தின் செம்மை மிக அற்பமானது.
கோவைப்பழத்தின் செம்மை வீசம் பங்குக்குக் கூட ஈடாகாது. (வீசம் - பதினூறில்
ஒருபங்கு). மற்றது முன் போல. (62)

डिण्डिमभाष्यम्

हे परमेश्वरि, प्रकृत्या स्वभावतो रक्ताया अरुणवर्णाया दन्तच्छदरुचेः शोभायाः
सादृश्यमुपमानं, हे सुदति, तदा प्रवक्ष्ये निवेदयिष्यामि, यदा कदाचित् विद्रुमलता फलं
जनयतु । विद्रुमस्य स्वभावतो रक्तस्य यदि फलजननं भविष्यति, तत्रापि परिपाकेन
अतिशयितपाटलकान्तिः भविष्यति, तदैव उपमानं वक्तुं सुकरं नान्यथेत्यर्थः । मध्ये शङ्का
ननु सर्वस्त्रीणामधरकान्तेः उपमास्थानं अतिमृदुलस्पर्शं अत्यरुणिमसंपदवस्थानभूतं
अखिलेभ्यः फलेभ्योऽप्यतिप्रेक्षणीयकान्तिभरितं बिम्बफलं वर्तते खलु । तेन समं कथं
बिम्बाधरोपमानसिद्धिः न स्यात्? किमर्थं वा अविद्यमानफलात् फलोत्पत्तिः, विद्रुमोप-
मितिद्वारा अभूतपूर्वोपमाश्रयणकार्पण्यवैशसमङ्गीक्रियते इत्याशङ्कायामाह - न बिम्बमिति।
बिम्बं तावदुपमास्पदं न भवतीत्यर्थः । कुत इत्याह - त्वद्विम्बप्रतिफलनलाभादरुणितं, तव
बिम्बस्य शरीरस्य प्रतिफलनलाभात् संक्रान्तिलाभादरुणितम् । अत्र फलनं नाम
शक्तिपातः। स खलु सर्वव्यापिन्याः पराशक्तेः किरणकदम्बकानां तत्तत्पदार्थेषु स्फुर-
णात्मकः प्रतीयते । यावन्त्येव रक्तद्रव्याणि सौम्यानि प्रेक्षणीयानि, तानि तानि सर्वाण्यपि
जगद्व्याप्तमूर्तेः श्रीललितामहाभट्टारिकायाः सर्वतः प्रसरतां अरुणिमस्रोतसां प्रतिबिम्ब-
भूतानीत्यागमः । पाटलः खलु वर्णः प्रथमोत्पन्नत्वात् अक्षिरञ्जनकारणत्वात् रजस्तत्त्वं
मुख्यतया उक्तं भगवत्या श्रुत्या । ‘अजामेकां लोहितशुक्लकृष्णां’ इति, ‘रक्तशुक्ल-
वर्णपदद्वन्द्वं’ इति च वेदागमयोः प्रथमवर्णनीयत्वं पाटलवर्णस्य । आगमश्चात्र ‘यानि
सौम्यानि शोणानि शृङ्गाररसभाञ्जि च । तान्यम्ब शक्तिपातेन संपन्नानीति निश्चयः ।’
प्रवालेषु रक्तरत्नेषु कुसुम्बेषु कुंकुमेषु कमलेषु बालादित्येषु तडित्सु वह्निशिखासु सन्ध्यासु
सिन्दूरेष्वन्येषु एतादृशेषु माङ्गलिकसौन्दर्यमङ्गलाकारेषु पदार्थेषु भगवत्याः प्रतिफलनं
शक्तिपात इति सकलागमनिश्चितोऽर्थः । अत एव त्वच्छरीरकिरणसंपन्नशक्तिपात-
मात्रपरिपाटलकान्तिना बिम्बेनापि तवाधरस्य तुलासिद्धिर्नास्त्येव । तत्कुतो हेतोः,

त्वच्छक्तिपातसौन्दर्यसंपन्नं त्वत्तो लब्धजीवितं बिम्बफलं पुनः त्वदधरकान्त्या सह उपमानसिद्धिसहचरीं स्पर्धां कर्तुं, अत एव तद्द्वारा तुलामध्यारोढुं कलयापि लेशांशस्पृष्टिकयापि कथं न लज्जेत, अपितु लज्जेतैवेत्यर्थः । अत एव त्वदधरबिम्बमतुलमेव संपन्नमित्यर्थः ॥ 62 ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

மாதரனைவரின் உதட்டிற்கு உவமைப்பொருள் செந்நிறமிக்க பவழமும் கோவைப்பழமுமாகும். தேவியின் செம்மை எனும் சக்தி அவற்றில் படர்வதால் (சக்தி பாதத்தால்) அந்தச் செம்மை அழகுபெறுகிறது. தேவியின் செம்மையின் சக்தி படுவதற்கு ஏற்றவையே சிவந்திருக்கும். வேதம் நிறங்களில் செம்மைக்கே முதலிடம் தருகிறது. லோஹித சுக்லக்ருஷ்ணாம் என. பவழம், சிவப்பு ரத்னம், குசும்பாப்பூ, குங்குமப்பூ, தாமரை, இளஞ்சூரியன், மின்னல், தீக்கதிர், சந்திவேளை, சிந்தூரம் என அனைத்திலும் மங்களமான செவ்வண்ணம் தேவியின் சக்திபடுவதால் அமைகிறது. அதனால் தேவியின் சக்தி பாத அழகால் தோன்றியதும் தேவியின் அருளால் துலங்குவதுமான கோவை தேவியின் செம்மைக் கீடாக துலாக்கருவியில் அமர வெட்கப்படும். உன் உதட்டிற்கு ஈடிணையற்றதே. (மற்ற விளக்கம் முன் உள்ளதே. (62)

गोपालसुन्दरी

प्रकृत्येति - हे सुदति ! प्रकृत्या स्वभावेन रक्ताया लोहितायाः तव दन्तच्छदरुचेः अधरकान्तेः सादृश्यं प्रवक्ष्ये - विद्रुमलता तर्हि फलं जनयतु । प्रवक्ष्य इत्यत्र वराकीति, फलमित्यत्र कथमिति च समीचीनः पाठः। बिम्बं कलया एकदेशेनापि कथमपि कष्टेन तुलामध्यारोढुं न लज्जेत ? अपि तु लज्जेतैव । कथमिवेति पाठे इवशब्दो वाक्यालङ्कारे । कीदृशं बिम्बं, त्वद्विम्बप्रतिफलनलाभादरुणितं त्वन्मूर्तिप्रतिबिम्बवशाद्रक्तम् । दृग्विम्ब-प्रतिफलनेति कचित्पाठः । तत्र दृग्विम्बः सूर्यः, तस्य त्वद्विक्षिणनेत्ररूपत्वात् । तत्र प्रतिफलनं पाकः तल्लाभादित्यर्थः । विष्णुपक्षे - सुदति शोभनदन्ते, सादृश्यं प्रकृत्या रक्ताया दन्तच्छदरुचेश्च सादृश्यं प्रवक्ष्ये इत्यर्थः । दन्तच्छदारुण्यवर्णनं गोपाल-सुन्दरीमूर्त्यभिप्रायेण ॥ 62 ॥

கோபாலஸுந்தரீ

உன் வலது கண் சூரியன். அதன் ஒளி பிரதிபலிப்பால் கோவை சிவந்துள்ளது. விஷ்ணு பக்ஷத்தில் - கோபாலஸுந்தரியிடம் உதட்டின் செம்மை இயல்பாக உள்ளது. மற்றது முன்போல். (62)

आनन्दलहरी

प्रकृत्येति । हे सुदति शोभनदन्ति, प्रकृत्या स्वभावेन रक्तायास्तव,

பிபந்தி ஸ்வச்சந்தம் நிசிநிசி ப்ருசம் காஞ்ஜிகதியா || 63

1. अम्लरुचयः । अम्लरुचयः, भग्नरुचयः पक्वरुचयः

பதவுரை - தவ உனது, வதந சந்திரஸ்ய முகமாகிய சந்திரனின் ஸ்மிதஜ்யோத்ஸ் நாஜாலம் புன் சிரிப்பாகிய இனிய நிலாக்கோலத்தை; பிபதாம் - பருகுகின்ற, சகோராணாம். சகோரப் பறவைகளின் சஞ்சுஜடிமா வாயின் ருசி உணர்வற்ற ஜடத்தன்மை; அதிரஸ்தயா ஜாதா சுவை மிக்கதை உண்டதால் உண்டாயிற்று. அத; அதனால்; ஆம்லருசய: தே = புளிப்பைச் சுவைக்க விரும்பிய அவை நிசி நிசி ஒவ்வோர் இரவிலும் ஸ்வச்சந்தம் தன்னிச்சைபடி; சீதாம்சோ: அம்ருதலஹரீம் - சந்திரனின் அமுதப் பெருக்கை; காஞ்ஜிகதியா புளித்தகாடி என்ற எண்ணத்தில் ப்ப்ருசம் - அடிக்கடி, அளவிற்கதிகமாக பிபந்தி குடிக்கின்றன.

மந்தஸ்மிதப்ரபாபூரமஜ்ஜத் காமேசமானஸா, சாருஹாஸா தரஹாஸோஜ்வலன் முகீ, முதலிய லலிதா நாமங்கள் இங்கு நினைவில் வருபவை.

लक्ष्मीधरा

स्मितज्योत्स्नाजालं स्मितमीषद्धसितमेव ज्योत्स्ना तस्याः जालं वितानं, तव वदनचन्द्रस्य वदनमेव चन्द्रः तस्य, पिबतां आस्वादयतां, चकोराणां पक्षिविशेषाणां आसीत् अतिरसतया अतिमाधुर्यात्, चञ्चुचडिमा जिह्वाजाड्यम् । अतः कारणात्, ते चकोराः, शीतांशोः चन्द्रस्य, अमृतलहरीं अमृतस्य सुधायाः उत्सेकं ज्योत्स्नामृतमित्यर्थः । आम्लरुचयः आम्ले अम्लरसे रुचिर्वाञ्छा येषां ते आम्लरुचयः पिबन्ति भक्षयन्ति । स्वच्छन्दं यथेच्छं, निशिनिशि प्रतिनिशं ज्योत्स्नास्विति शेषः । भृशं अत्यर्थं, काञ्जिकधिया आरनालभ्रान्त्या । अत्रेत्थं पदयोजना - हे भगवति ! तव वदनचन्द्रस्य स्मितज्योत्स्नाजालं पिबतां चकोराणां अतिरसतया चञ्चुजडिमा आसीत्, अतस्ते आम्लरुचयः शीतांशोरमृतलहरीं काञ्जिकधिया स्वच्छन्दं निशिनिशि भृशं पिबन्ति । अत्र अतिशयोक्तिरलङ्कारः, चञ्चुचडिमनिबन्धन-ज्योत्स्नापानासम्बन्धेऽपि तत्सम्बन्धकथनात् अतिमधुरस्तन्यपानप्रसक्तजिह्वाजाड्य-निबन्धनाम्लपिपासुमिः बालकैर-भेदाध्यवसानस्य प्रतीतेः ॥ ६३ ॥

लक्ष्मीधरा

உன் முகமாகிய சந்திரனது புன் சிரிப்பாகிய மிக இனிய நிலவொளியை சகோரபக்ஷிகள் உணவாகப் பருகுகின்றன. அதனையே தொடர்ந்து அதிக அளவில் வேட்கையுடன் அருந்தியதால் அதன் அலகுகள் உணர்வற்றுப் போயின. (நாக்கு மரத்துப் போயிற்று.) அவை சுவை உணர்ச்சி இழந்ததை மீண்டும் பெற இனிப்பிற்கு மாற்றுப் பொருளான புளிப்பை நாடி ஒவ்வோரிரவிலும் சந்திரனின் நிலவைப் புளித்த காடியாக நினைத்துப் பருகுகின்றன. பால் திகட்டிய சிசுவிற்கு நார்த்தை ஊறுகாய் போல் உன் அமுதவதனத்தின் மென் சிரிப்பை அருந்தியவருக்கு நிலாவும் புளிக்கும். (63)

சௌக்யவர்த்தனி

ஸ்மிதம் ஸ்தௌதி - ஸ்மிதேதி । தவ வதனசந்த்ரஸ்ய ஸ்மிதஜ்யோதஸ்ராஜாலம், ஸ்மிதமேவ ஜ்யோதஸ்ரா, ததஸ்மஹ் பிபதாம் சகோராணா, அதிரஸதயா அத்யந்தமதூராஸ்வாதனதயா, சசுஜடிமா சசுஜதாரோசகத்வம் ஂஸீத் । அதஸ்தே ஸீதாஸ்ஶோரமூதலஹரீ கிரணாமூதபரஂபராஂ பிபந்தி । ஸ்வசுசந்தம் நிரர்ஜலம், யாவத்பர்யந்தம் சசுஜடிமோ விஸ்ரான்திஸ்தாவத், காஜ்ஜிகதயிா அமலதயிா। அத்யந்தமதூர-பாயஸாதி஡ோஜனேனாரோசகே ஜாதே ஸதி அமல஡க்ஷணம் விதாய புன: பாயஸாதி மதூரம் ஡ுஜ்ஜதே । ததா, அத்ர சந்த்ரகிரணஸ்யோபமானஸ்ய காஜ்ஜிகத்வதோஸாரோபேண துசுசத்வப்ரதிபாடனாத் ஂபமேயஸ்ய வதனஸ்யோத்கர்ஷ்ப்ரதிபாடனாதிஸ்யோக்தி: । தவ வதனசந்த்ரஸ்ய ஸ்மிதஜ்யோதஸ்ராஜாலமதி ரூபகத்யேன தவ வதனசந்த்ர: ஸர்வதா பூர்ண:, அகலக்ஷ:, ஹாஸஹீன: । தாத்ரஸ்ய ஸ்மிதஜ்யோதஸ்ரா-ஜாலம் தத்பிபதாம் சகோராணா சசுஜடிமா ஜாதா । தவ ஸ்மித-சந்த்ரிகாஸுதாத்வம் கிரணஹாஸ-வூத்டிகதர்திதஸ்ய ராகாயாமேவ பூர்ணஸ்ய கிரணாமூதலஹரீ காஜ்ஜிகாதத இதி கிமத்஡ுதமதி த்வனி: ॥ 63 ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனி

தேவியிஂ புன் சிரிப்பு - மிகவும் இனிய பாயஸம் முதலியவற்றை உண்டவன், நாக்கு கவைக்க இனி விரும்பாதெனக் கண்டு, புளித்ததொன்றைச் சப்பிவிட்டு மறுபடி பாயஸத்தைப் பருக நினைப்பான். மிகவும் இனியது, மென்சிரிப்புமிக்க உன் முகதரிசனம். அதுவே களங்கமற்ற தேய்வற்ற பூர்ண சந்திரன். களங்கமும் தேய்வும் வளர்ச்சியும் (மாறிமாறிக்) கொள்கிற பூர்ணசந்திரன் உன் முகசந்திரனின் எதிரே புளித்த காடி. உன் பக்தனுக்கு உன் முகதரிசனமே அமுதம். (63)

அரூணாமோதினி

ஸ்மிதம் வர்ணயதி - ஸ்மிதேதி । ஹே தேவி, தவ ஡வத்யா:, வதனசந்த்ரஸ்ய முகேந்தோ: ஸஂவந்தி, ஸ்மிதஜ்யோதஸ்ராஜாலம் தரஹாஸகௌமூதிர்ஜணம் । ஜாலம் ஜலானா ஸமஹ் இதி வ்யுத்பத்யா அமூதமய-ஜலராஸிஂ சேதி த்வனி: । பிபதாம் பானம் விதததா, சகோராணா சந்த்ரிகாபாயிபக்ஷிவிஸேஷாணா, 'சகோரசுந்த்ரிகாபாயீ' இத்யமர: । அதிரஸதயா அதிமாதூர்யேண । சசுஜஸு த்ரோடிஸு ஜடிமா ஜாடித்யம், அதிமதூராஸ்வாதஜந்யா ருசி: ஂஸீத஡ூத் । 'சசுஜஸுத்ரோடிர஡ே ஸ்ரியா' இத்யமர: । கிஂ திவேதி ஶேஷ: । யதசுந்த்ரிகாபானரசிகானா சகோராணா அதிமதூராக்ஷிணஸோ஡வந்முகேந்து-ஜ்யோதஸ்ராமூதபானேன முகஸ்யாருசிர஡ூத் கிம்? அதிமதூரபாயினோ முகஜாடியானு஡வதர்ஸனா-திதி ஡ாவ: । அத்ர வதனசந்த்ரேத்யாதிர்ரூபகஸஂவந்தகதநாதிஸ்யோக்தி஡்யா ஂநுப்ராணிதா சகோர-சசுஜடிம஡ாவநோத்ப்ரேக்ஷா ர்ம்யா। குத ஂதத் தக்யத இத்யத்ராஹ - அத்ர ஂக்தாசுதேதோரேதே சகோரா

அமலருசய: அருசினிவூத்யர்தமாமலாகாங்கா: சந்த: , ஶீதாங்கா: அமூதாங்கா: அமூதலஹரீ
சுதாமிர்கா காங்கிகதிரா...மதூரமூலபீயூபமயூலமாதூரீ விஹாய சந்திரகாங்காசுவாதநலாப:
கதமேபா பிராதரா... பூர்த்திரேகாநுபிராணிதாங்காங்கா சந்திரகாங்கா காங்கிகதிராநிபந்நாங்காங்கா
லகார: । தீந ச தேவீவதநசந்திர...திவத் ப்ரசித்சந்திராத் அத்யூத்கடத்ய வஸ்து வ்யஜ்யத
இத்யலகாரேண வஸ்துதவநி: ॥ 63 ॥

அருணாமோதீனீ

தேவி! சகோரம் நிலவொளியை உணவாக ஏற்று வாழும் பறவை.
வேறென்றையும் பருகாது. நிலவைக் காணாத நாளில் பட்டினிகிடக்கும். அது ஒரு நாள்
உன் முகத்தை சந்திரன் எனக் கண்டு அதில் மிதந்து வருகிற மென் சிரிப்பை
நிலவமுதமென உணர்ந்து அதையே மீண்டும் மீண்டும் அலுப்பின்றிப் பருகியது. அதன்
நாக்கு சுவை உணர்வை இழந்து மேலும் பருக விரும்பாமல் திகைத்து நின்றது. மறுபடி
அதனையே பருக விரும்பி நாக்கின் சுவை உணர்வை மீண்டும் பெற, ஊறுகாய்போல்
வான சந்திரனின் நிலவைப் பருகியது. (63)

ஆநந்தகிரியா

ஸ்திதஜ்யோத்ச்ஜேதி । ஹே பரமேஸ்வரி, ஸ்திதசுந்நரவதநே, சகோராணாங்காங்கா சங்குஜடமா அாசீத் ।
ஜடமா ஜாடயம் । ரசசர்வணாயாந்ஸ்தத்ரஸஸ்ய விஸிஷ்யாஸ்வாதஜ்ஞானாபாவ: । கயா
அதிரஸதயா அதிமதூரபானேந । பானம் குத இத்யாஹ - கிலக்ஷணானாங்காங்கா தேபாங்கா, தவ வதநசந்திரஸ்ய
ஸ்திதஜ்யோத்ச்ஜாஜாலம் பிபதாங்கா, தவ வதநசந்திரஸ்ய யத்ச்ஸிதம் இஷ்டாஸ்யம் ததேவ ஜ்யோத்ச்ஜாஜாலம்
சுந்நரதயா ப்ரகாஸகத்வாத், தத்பிபதாம் । அதவா ப்ரத்யமத எவ தவ வதநசந்திரஸ்ய
ஸ்திதஜ்யோத்ச்ஜாஜ்லம் பிபதாங்கா சகோராணாங்கா சங்குஜடமா அாசீத் இதி யோஜநீயம் ।
நிரதிஸயமதூரிமவஸாத் தவ ஸ்திதம் தத்பிபதாங்கா சகோராணாங்கா சங்கு: கலமதூரரஸமாந்ரமயீ ஜாதா
ரஸாந்நரம் ந வேத । தத்யா ச யத்யா நிரந்நரம் மதூராஸீ கட்வ்லரஸப்ரதானம் பிம்பபலாடிகம் காங்கிக
வா பீத்வா மதூரமஸாதி, அத: காரணாத்மலருசயஸ்தே நிஸிநிஸி காங்கிகதிரா
ஸீதாங்காஸாஸுதலஹரீ கிரணபரம்பராத்தாரா சமாணதாங்காங்கா பிபந்நி । பூஸமதிஸயேந, ஸ்வச்க்ந்நம்
யதேஸ்தம் । எதேந பரமாமூதமயீ பரமமதூரா ஶீததரா சாந்நரீ சுதா । ஶாபி யஸ்யா
அந்மலாப்ய்மலா ஜாதா எதாத்தஸீ நிரதிஸயா தவ ஸ்திதஜ்யோத்ச்ஜேதி । அதிஸயோக்திரலகார: ।
ஸ்திதஜ்யோத்ச்ஜேதி ஸ்லோகஸ்ய ரஹஸ்யார்த: । ஸ்திதேதி ஜ்யோத்ச்ஜாஜாலம் உம், சந்திரஸ்ய ஶ, சகோராணாங்காங்கா ஆ
ஸீதாங்கா: ஶ, சங்கு ஆ, ஸ்வச்க்ந்நம் உம், அமூதலஹரி இம் பூஸம் எ, பரா த்ரிபுராந்ந: । ‘ஸுரணு தேவி
பராமந்நம் த்ரிபுராநா: கலாத்திமா । வேதாதிஸுர பரா சீவ வேதாதி கமலாபிரியா । ந ப்ரோக்தம்
குஹ்யமேதத் தே மஹாஸம்ஸாரதாரகம் । ஆ ஶு: உம் ஶ்ரீ ஶு: । பராத்த்ரிபுராந்ந: ॥ 63 ॥

ஆனந்தகிரீயா

முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. பேரமுதமும் பேரினிப்புகொண்டதும் குளிர்ச்சி மிக்கதுமான நிலவொளி சகோரத்திற்கு இன்று புளிக்கிறது. அதனைப் புளித்ததாக உணரச் செய்யுமளவிற்கு மிக இனியது உன் மென் சிரிப்பு கொண்ட முகவொளி. பராதிரிபுரா மந்திரம் இதன் மூலம் ரகசியமாக வெளிப்படுகிறது. ஒளம் ஸௌ: உம் ஸ்ரீம் ஸௌ: என.

தாத்ரய்திபினி

ஸ்திதேதி । ஹே தாத: சகோரணா் சஞ்ஞதடிதா ஂஸித், சஞ்ஞ ஜாட்யம் ததூவ । கீதஷானா் சகோரணா், தவ வதனசந்நதஸ்ய தவ துதேந்நு: அதிரஸததா த்திதஜ்யுத்ஸ்தாஜாலம் திததா் அதிதயேந தானம் துர்வதாது । ததா அதிததூரஸதாஸாதிதயேநாஸ்வாது தததி ததா வதனே ஜாட்யம் தந்நு தததி இதி திதஷஜா் த்ரகிதா । தந்நிவூததயே சந்நதஜ்யுத்ஸ்தாஸேவந்ந இத்யாஹ - ஹே தனநி தே சகோர: அத: சஞ்ஞஜாட்யாத் தீதா்ஷு: ரதநிதஸ்ய நிதி நிதி ரதந்யா் ரதந்யா் தூததத்யதீ த்வசசந்நத் த்வசசதா ததூததலஹீ ஜ்யுத்ஸ்தாதரங்தாலா் திததந்நி । நநு ததூததானுத் த் ஜாட்யம் ததம் தததானேந நிதத்யீ தததி, ததயு: ததானகுணாக்ரான்ததவாதித்யதாஹ - காக்ரிகதிதா காக்ரிகதித துததா । கீதஷாஸ்தே ததூரதய:, ததூர ரதரீயேதா் தே ததா । ததூரகான்தத இத்யதீ: । சகோரணா் கான்தி: வர்தநிதா । ரததனநாதீ காக்ரிகததயஜ்யுத்ஸ்தா-தானதித । லுக்கேத்யுரததிரஹாராத காக்ரிகத் தேவ்யதே ॥ 63 ॥

தாத்ரய்திபினி

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (63)

ததாத்ரய்திபினி

அத: த்ரம் ததவான்யா இஷததாஸ்யதுத்ரேதயா வர்தயதி । த்திதேதி । அதிதயிதது ரஸு ததததந்நு த வதனசந்நத: த்திதஜ்யுத்ஸ்தாஜாலம் தா திதேத்யது । சஞ்ஞதடிதா துண்டதததவது । அததததத-தததது ஹேது: ததூரதயேதா் தே ததா । காக்ரிகத் துததிரம் ததததா ததூததலஹீ கிரணத்ர்த்ரணா் திததந்நித்யுத்ரேததே । த்ரததததது ॥ 63 ॥

ததாத்ரய்திபினி

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (63)

தததததததததததத

ஸ்திதேதி । தவ வதனசந்நதஸ்ய தானநதீதா்ஷு: । ‘ததததாஸ்யே வதனம் துண்ட’ இத்யதர: । த்திதஜ்யுத்ஸ்தாஜாலம், த்திததேவ ஜ்யுத்ஸ்தாஜாலரூதே வர்ததானம் த்ரதாததூதம், திததா்

ஆஸ்வாடயதா, அனவரதம் ஏதத்ரஸச்வர்பாநிவ்ருத்யைவ நிர்஑்ரபாநஸந்நாநகாரிணா அநிர்ஸதயா
 சத்ருஜடிகா த்ரோடிகோடிகாடயம் । ‘சத்ருத்ரோடிகுமே ஸ்ரீயாம்’ இத்யமர: । லோகே ஸ்லு
 அதிமதூரஸாஸ்வாடநகரியாஸமபிஹாரேண புநஸ்ததா ஆஸ்வாடநஸ்திவையுமுகாரி ஜிஹ்வா-
 காடயம் சம்பவதி । தத்ருத்ருநி: , தத்ருத்ருநிவ அமலாடிலோகஸாமாந்யரஸை: நிர்வர்திதே ।
 புநரேவ்நகாரேண மாதூர்யஜநிதஜிஹ்வாஜாடயே உபஸாந்தே, புந: மதூரஸாஸ்வாடநபரமானந்-
 சம்பதூதம்மநம் பவதி । ததா சகோரேஸு ஏதத்ருத்யதே । அத ஏவ ஹேதோ: । ஜிஹ்வாஜாடய-
 விமோசநார்தம், நிசி நிசி ராத்ரௌ ராத்ரௌ ஶீதாஸோ: சந்நமஸ: அமூதலஹரீ பீயூஷதாராமய-
 ஜ்யோத்ஸா காஜிகதியா மதூரஜாடயநிராகரணாமூதரஸாஸ்வாதஹேதோ: காஜிகதியா சௌவீர-
 பூத்ருதா அமலருசய: சந்நஸ்தே சகோர: பிபந்நி ஆஸ்வாடயந்நி । சகோராணா
 த்வதாநநசந்நஸிமதபீயூஷதாராமாதூர்யசம்பதே: காஜிகஸமானமேவையுத் சந்நருசமாதூர்யமிதி
 அநேந பவதி । முகசந்நஸ்ய சந்நாத் கோடிகுணாதிசயம், அங்காஸா: சிமதமாதூர்யஸ்ய
 சந்நிகாரஸாத் கோடிகுணாதிசயம் ச சமூத்ருகிதம் பகாஸிதமித்யவதாரணீயம் ॥ 63 ॥

பொருந்தும்பாபாஷ்யம்

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. அம்பிகையின் புன் சிரிப்பின் இனிமை
 நிலவின் இனிமையைவிட கோடி மடங்கு அதிகமானது. (63)

கோபாலசுந்தரி

ஸிமதேதி - தவ வதநசந்நஸ்ய த்வந்முகேந்நோ: சிமதமீஷத்ருதாஸ்யமேவ ஜ்யோத்ஸா, தஸ்யா
 ஜாலம் சமூத்ரு, பிபதா சகோராணாமநிர்ஸதயா அத்யந்நமதூரதயா சத்ருஜதிகா அருசி-
 ராஸீத் । அதோ ஹேதோ: அருசினாஸார்தம் தே சகோர: அமலருசய: சந்ந: காஜிகதியா
 அரநாலபூத்ருதா நிசினிசி ராத்ரௌ ராத்ரௌ மூஸமதிஸயேந ஸ்வத்ருத்ருந் ஸ்வத்ருத்ருதா ஶீதாஸோசந்நஸ்ய
 அமூதலஹரீ சுதாதாரா பிபந்நீத்யர்த: । விஷ்ணுபக்ஷேஸ்யேவம் ॥ 63 ॥

கோபாலஸுந்தரி

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. விஷ்ணு பக்ஷத்திலும் இது பொருந்தும். (63)

ஆநந்நலஹரி

ஸிமதேதி । தவ வதநசந்நஸ்ய சிமதரூபா ஜ்யோத்ஸா தஸ்ய ஜாலம் சமூத்ரு பிபதா சகோராணா
 பக்ஷிவிஸேஷாணா அநிர்ஸதயா அதிமாதூர்யேண சத்ருஜதிகா முகஸ்ய காடயம் அருசிகரமாஸீத் ।
 அதோ ஹேதோஸ்தே சகோர அமலே ரஸே ருசிர்யேஷா ததாவிதா: சந்நோ நிசி நிசி ப்ரதிராந்ரி
 மூஸமித்யர்த: ஶீதாஸோசந்நஸ்ய அமூதலஹரீ அமூததரஜ்ஞரூபம் ரஸிமசமூத்ரு காஜிகதியா

चिरसञ्चितसजलौदनविकारबुद्ध्या पिबन्ति । अन्येऽप्यतिमधुरभक्षणेऽरुचिनाशायाम्ल-
वस्तूनि भक्षयन्ति तद्वदिति भावः । एतेन चन्द्रिकातः स्मितस्यातिमाधुर्यध्वनिः ॥ ६३ ॥

ஆனந்தலஹரீ

(முன் உரைகளின் விளக்கமே. (63)

—★—

अविश्रान्तं पत्युर्गुणगणकथाम्रेडनजपा^१

^२जपापुष्पच्छाया तव जननि जिह्वा जयति सा ।

यदग्रासीनायाः स्फटिकदृषदच्छच्छविमयी^३

सरस्वत्या मूर्तिः परिणमति माणिक्यवपुषा ॥ ६४ ॥

அவிச்ராந்தம் பத்யுர்குணகண கதாம்ரேடநஜபா¹

²ஜபாபுஷ்பச்சாயா தவ ஜநநி ஜிஹ்வா ஜயதி ஸா ।

யதக்ராஸீநாயா: ஸ்படிகத்ருஷதச்சச்சவிமயீ³

ஸரஸ்வத்யா மூர்த்தி: பரிணமதி மாணிக்யவபுஷா ॥ 64

1. जडा, परा, जडा, परा, 2. जवा जवा, 3. च्छविरुचः च्छविरुचः

பதவுரை - ஜநநி - தாயே, அவிச்ராந்தம் - ஓய்வின்றி, பத்யு: - கணவனுடைய குண - கண - கதா - ஆம்ரேடன - ஜபா - குணவரிசையைப் பிறருக்குக் கூறுவதையே மந்திரஜபம்போல் திரும்பத்திரும்பச் சொல்கிற ஸா தவ ஜிஹ்வா - அந்த உன் நாக்கு ஜபா (வா) புஷ்பச்சாயா - செம்பரத்தம்பூ நிறமுள்ளதாக (சிவந்து) ஜயதி - சிறப்புடன் விளங்குகிறது. யத் அக்ர ஆஸீநாயா: - எந்த அதன் முன் அமர்ந்துள்ள ஸரஸ்வத்யா: ஸரஸ்வதியுடைய ஸ்படிகத்ருஷத் அச்சச்சச்சவிமயீ ஸ்படிகக் கல் போன்ற மிகத்தெளிந்த ஒளிமயமான மூர்த்தி: உருவம், மாணிக்யவபுஷா - சிவப்பு ரத்ன வண்ணத்துடன் பரிணமதி - மாறுபாடடைகிறது.

ஜபாபுஷ்பநிபாக்ருதி: சிவபரா, ரமணலம்படா, ஸதாசிவ குடும்பினீ, ஸதாசிவ பதிவ்ரதா, ஸ்வாதீனவல்லபா முதலிய லலிதா நாமங்கள் மனத்தில் சுவைக்கப்பெறும்.

लक्ष्मीधरा

अविश्रान्तं अनारतं, पत्युः सदाशिवस्य, गुणगणकथाम्रेडनजपा गुणानां
त्रिपुरविजयादीनां गणः समूहः तस्य कथा वृत्तान्तः तस्या आम्रेडनं द्विस्त्रिरुक्तिः तदेव जपो
यस्यास्सा अनन्यमनस्केत्यर्थः । जपापुष्पच्छाया जपापुष्पं रक्तपुष्पीपुष्पं तस्य छायेव छाया

காந்தி: , யஸ்யாஸ்சா । தவ ஜனனி ! ஹே மாத: ! ஜிஹ்வா ரசனா, ஜயதி ஸ்புரதி । சா தக்ஷக்ஷ்டோ
வர்திஷ்யமாணா் ப்ரசித்ரி் பராமுஷதி । யதக்ராசீனாயா: யஸ்யா ஜிஹ்வாயா: அக்ரே ஆசீனாயா:
நிஷணாயா: ஸ்படிகஹ்ஷதக்ஷக்ஷவிமயீ ஸ்படிகஹ்ஷத: ஸ்படிகோபலஸ்யேவ அக்ஷா க்ஷவி:
காந்தி: தயா ப்ரகூரா । ப்ராசூர்யார்த்தே மயத் ஸ்படிகஹ்வலேத்யர்த்த: । ஸரஸ்வத்யா: ஹாரத்யா: மூர்தி:
ஸ்வரூபம், பரிணமதி விகாரமாபஹ்நதே, ரூபாந்தரம் ப்ராப்நோதிதி யாவத் । மாணிக்யவபுஷா
பஹ்நரா஗வபுஷா । அக்ரேத்ரம் பதயோஜனா - ஹே ஜனனி ! தவ சா ஜிஹ்வா அவித்ராந்தம் பத்யு:
குணகுணகதாம்ரேஹஜபா ஜபாபுஷ்பக்ஷாயா ஜயதி, யதக்ராசீனாயா: ஸரஸ்வத்யா:
ஸ்படிகஹ்ஷதக்ஷக்ஷவிமயீ மூர்தி: மாணிக்யவபுஷா பரிணமதி । ஜிஹ்வாயா் ரக்தத்வமாத்ரம் ந
ஹவதி । ததஸ்தானா் ரக்தீகரணே ரக்திமூ: ஶக்திரபி । அத எவ ஜயதிதி ப்ரயுக்தம் ।
'ததகுணாலக்ஷார:, ததகுணஸ்வகுணத்யாகாதந்யோத்கூஷ்ட-குணாஹதி:' இதி லக்ஷணாத் । தேவ்யா:
வதநாம்பூஜே ஸர்வதா ஸரஸ்வதி ஸ்வமூர்யா வசதித்யாகமரஹஸ்யம் ॥ 64 ॥

லக்ஷ்மீதரா

தாயே! உன் நாக்கு ஓய்வின்றி உன் கணவரின் சிறப்புக்ளை வரிசையாக (கதை
கதையாக) திரும்பத்திரும்ப ஜபம் போல் சொல்லிக்கொண்டிருக்கும். திரிபுரங்களின்
வெற்றி போன்ற வரலாறுகள் எண்ணற்றவை. அவற்றை அலுப்பின்றித்
திரும்பத்திரும்பந் ஆர்வம் கொண்டு சொல்கிறாய். வேறு சிந்தனையின்றி கதை சொல்கிற
நாக்கு செம்பரத்தம்பூ போன்று சிவந்துவிட்டது. நீ கூறுவதைச் செவிமடுத்து
அக்கரையுடன் கேட்பவள் ஸ்படிக நிறமுள்ள ஸரஸ்வதி. அவளது மேனி அப்போது
சிறிது சிறிதாக மாறி உன் நாக்கின் செவ்வண்ணம் கொண்டதாக மாணிக்ய
ரத்னத்தாலானதாக உள்ளது. ஸரஸ்வதி தேவியின் நாக்கிலுள்ளாள் என ஆகமம் கூறும்.
(64)

சௌமயவர்த்தினி

ரசனா் ஸ்தோதி - அவித்ராந்தமிதி । ஹே ஜனனி அவித்ராந்தம் அவிரதம், பத்யுர்மஹா தேவஸ்ய,
குணகுணகதாம்ரேஹஜபா குணகுணானுவாதபுன:புந்யேன ஜபா, ஹ்ஷாந்திரேகபரவக்ஷாத் । ஜபாபுஷ்ப-
க்ஷாயா சா தவ ஜிஹ்வா ஜயதி । யதக்ரே ஆசீனாயா: ஸ்படிகஹ்ஷதக்ஷக்ஷவிவத் நிர்மலரூ:
ஸரஸ்வத்யா மூர்தி: மாணிக்யவபுஷா பரிணமதி । ஜிஹ்வாகாந்திப்ரதிபலனேன ஸ்படிகநிர்மலாயா:
ஸரஸ்வத்யா மூர்தி: மாணிக்யவதாரக்தா ஜாயத இத்யர்த்தமௌபம்யம் । தேன துல்யார்த்தோபமா ॥ 64 ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தினி

பதியின் குணச்சிறப்பைத் திரும்பத்திரும்பக் கூறித் திகைத்து நிற்கிறாய். (ஜடா)
படிக நிறம் கொண்ட உன் எதிரில் அமர்ந்த ஸரஸ்வதி கதை சொல்கிற உன் நாக்கின்
நிறத்தைப் பெற்றுவிட்டாள். (64)

அருணாமோதினி

ரசனாं वर्णयति - அவிசுரான்தமதி । ஹே ஜனனி, அவிசுரான்தம் அனவரதம் யதா ததா, பத்யு: சதாசிவஸ்ய, குணகுணகதா: த்ரிபுரஸஹாரஜலந்஧ரவதாதிஸமஸ்தகுணதா: கதா அரஹ்யாயிகா:, தாஸாமேவ அஹ்ரேணேன புன:புனரபிவாசனேன ஜடா மந்஡ா, நிர்ந்நரம் பதிகுணவர்ண-நாபராயணா, அஸ்யேவ்ரூபாட்ரக்திபூதேத்யர்த: । தே பவத்யா: சா ஜிஹா ரஸநா ஜயதி சர்வோத்கர்ஷேண வர்தேதி । தத்ச்஡ஸ்ப யத்ச்஡தாக்காஸ்யாமாஹ - யததி । யஸ்யா ஜிஹாயா அக்ரே அக்ரபாகே, அஸிநாயா உபவிஸ்தாயா:, பவத்பதிகுணவர்ணநார்திமத்யர்த: । சர்ஸுவத்யா வாக்ரதேவதாயா:, ஸ்படிகதடஷதத்ச்஡விமயி சந்஡்ரகாந்தாசிலாதவலகாந்திபுசுரா, சர்ஸுவதிதேஹஸ்ய ஸ்படிகவத்டாவல்யமாகமபுரிசத்டம் । அஹுஸ்ச 'ஸ்படிகசத்டசரூபா பாரதி தாதுவக்த்ரா' இதி । மூர்திதேஹ: । மாணிக்யவபுஷா பரிணமதி பரிணாமம் பராபுரோதி ரக்திபவதி । அமுக்தபூர்வரூபா ரூபாந்நரமாபந்நா பவதித்யர்த: । ஜபாகுஸும-சாந்நித்யாத் । ஸ்படிகே லௌஹித்யபரிணாமோ தடஷத எவேதி ந தத்டிரோத: । சர்ஸுவதிநித்யநிவாஸேயம் தேவிஜிஹேதி பாவ: । அத்ர அஸம்பந்஡ே சம்பந்நாதிசயோக்திரலக்ஷார: ॥ 64 ॥

அருணாமோதினி

தேவி! உன் கணவர்த்ரிபுரம், ஜலந்நரன் முதலியவர்களை அழித்த ஸம்பவங்களை நீ ஆர்வத்துடன் திரும்பத்திரும்பச் சொல்லித் திகைத்து அமர்ந்திருக்கிறாய். மெள்ள மெள்ளச் சிவந்து வந்த நாக்ரு ஒளிமிக்கச் சிவந்தது. அதனைக் கேட்க உன் எதிரில் அமர்ந்த ஸ்படிக வண்ணம் கொண்ட ஸரஸ்வதியும் மாணிக்க வண்ணம் கொண்ட வேறு வடிவம் பெற்றாள். அந்த உன் செந்நாக்ரு சிறப்புடன் விளங்குகிறது. (64)

ஆனந்஡கிரியா

அவிசுரான்தமதி । ஹே ஜனனி தவ ஜிஹா ஜயதி । கிலக்ஷணா, ஜவாபுஷ்பத்ச்஡ாயா ஜவாகுஸுமசக்ஷாஸா, அத: சா ரக்தா । ஜிஹாயா ரக்தத்வம் சாமுத்ரிகே குணத்வேன கததிதம் । புன: கிவ்விதா, அவிசுரான்தம் பத்யுர்த்ரிபுரஸஹாரஜலந்஧ரவதாதிஸமஸ்தகுணதா: கதா அரஹ்யாயிகா:, தாஸாமேவ அஹ்ரேணேன புன:புனரபிவாசனேன ஜடா மந்஡ா, நிர்ந்நரம் பதிகுணவர்ண-நாபராயணா, அஸ்யேவ்ரூபாட்ரக்திபூதேத்யர்த: । தே பவத்யா: சா ஜிஹா ரஸநா ஜயதி சர்வோத்கர்ஷேண வர்தேதி । தத்ச்஡ஸ்ப யத்ச்஡தாக்காஸ்யாமாஹ - யததி । யஸ்யா ஜிஹாயா அக்ரே அக்ரபாகே, அஸிநாயா உபவிஸ்தாயா:, பவத்பதிகுணவர்ணநார்திமத்யர்த: । சர்ஸுவத்யா வாக்ரதேவதாயா:, ஸ்படிகதடஷதத்ச்஡விமயி சந்஡்ரகாந்தாசிலாதவலகாந்திபுசுரா, சர்ஸுவதிதேஹஸ்ய ஸ்படிகவத்டாவல்யமாகமபுரிசத்டம் । அஹுஸ்ச 'ஸ்படிகசத்டசரூபா பாரதி தாதுவக்த்ரா' இதி । மூர்திதேஹ: । மாணிக்யவபுஷா பரிணமதி பரிணாமம் பராபுரோதி ரக்திபவதி । அமுக்தபூர்வரூபா ரூபாந்நரமாபந்நா பவதித்யர்த: । ஜபாகுஸும-சாந்நித்யாத் । ஸ்படிகே லௌஹித்யபரிணாமோ தடஷத எவேதி ந தத்டிரோத: । சர்ஸுவதிநித்யநிவாஸேயம் தேவிஜிஹேதி பாவ: । அத்ர அஸம்பந்஡ே சம்பந்நாதிசயோக்திரலக்ஷார: ॥ 64 ॥

ஆனந்தகிரீயா

ஸ்படிகம் மாணிக்கமானது உன் நாக்கொளியின் சிறப்பு. மறுபடி அது ஸ்படிக நிறம் பெறுமா? விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. ஹ்ரீம் ஐம் ஹ்ரீம் ஸரஸ்வத்யை நம: என்ற வாக்ஸித்தி தருகிற ஸரஸ்வதீ மந்திரம் இதனுள் அடங்கியது (64)

தாத்ரயதீபினி

“அவிசுரான்தமதி” । हे जननि तव सा जिह्वा जयति । सर्वोत्कर्षेण वर्तते । किंविधा जिह्वा, अविश्रान्तमनवरतं यथा स्यात्तथा पत्युः चन्द्रचूडस्य गुणगणकथाम्रेडनजपा, गुणानां गणः समूहः तस्य कथा तस्या आम्रेडनं द्विस्त्रिरुक्तिः, तथा जपोऽक्षरावृत्तिर्यस्याः, सा, पुनः किंभूता, जपापुष्पच्छाया जपायाः पुष्पं तद्वच्छाया यस्याः सा, पुनस्तामेव विशिनष्टि, सा का, यदग्रासीनाया यस्या जिह्वालताया अग्रे आसीनोपविष्टा तस्याः सरस्वत्या भारत्या मूर्तिः स्वरूपं माणिक्यवपुषा माणिक्यस्य शैलोत्पन्नलोहितकरत्नस्य वपुषा स्वरूपेण परिणमति परिणामं प्राप्नोति । स्वभावधवलाकारा सरस्वती त्वज्जिह्वा रक्ततामापन्ना । किंविधा मूर्तिः, स्फटिकदृषदच्छविमयी स्फटिकस्य दृषत् पाषाणस्तद्वदच्छा निर्मला छविर्यस्याः सा । देवीवदनाम्भोजे सर्वदा सरस्वतीमूर्तिर्वसतीत्यागमरहस्यम् ॥ 64 ॥

தாத்பர்யதீபினி

முன் வந்த விளக்கமே. தேவியின் தாமரை போன்ற வாயில் எப்போதும் ஸரஸ்வதீ வளிக்கிறாள். (64)

पदार्थचन्द्रिका

जिह्वामुत्प्रेक्षमाणो वर्णयति - “अविश्रान्तमिति” । अविश्रान्तमिति क्रिया-विशेषणं, निरन्तरमित्यर्थः । गुणगणकथाया आम्रेडनमभ्यास एव परं केवलं यस्या इत्यारक्ततायां हेतुरुक्तः। जवापुष्पं शिवागाराख्यं तस्येव छाया कान्तिर्यस्याः सा । जवेत्यत्र केचित् जपेति पठन्ति, तन्मन्दं, कोशे वान्तशब्दप्रकरणे जवाशब्दस्य पाठात् । उत्प्रेक्षान्तरमाह - यदिति । यस्यास्तवाग्रे आसीनाया उपविष्टायाः सरस्वत्या मूर्तिः देहो माणिक्यवपुषा माणिक्यरूपेण परिणमतीत्युत्प्रेक्षा । परिणामहेतुं वदन् मूर्तिं विशिनष्टि - स्फटिकरूपा या दृषत्तद्वत् छाया छविः कान्तिस्तन्मयी तत्प्रचुरेत्यर्थः । यद्वा यच्छब्दोऽत्र जिह्वाविशेषणम् । पक्षद्वयेऽपि तच्छब्दाध्याहारेणान्वयः ॥ 64 ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

முன் உரைதனின் விளக்கமே. (64)

டிண்டிமபாப்யம்

அவிசுரான்தமதி . ஹே பரமேஸ்வரி ! பத்யு: சுவாமினோ மஹாடேவஸ்ய குணகணஜபாழேடிதஜடா, குணகணஸ்ய ஧ர்மஜ்ஞானவிராஜ்யேஸ்வரியாடிகுணகடம்பகஸ்ய ஜபஸ்ய கதாபா ஂவர்தனஸ்ய யடாழேடினம் புன: புனரனுஷ்டானம் . 'ஂழேடினம் ட்விஸ்திரக்தம்' இத்யமர: . தீன ஜடா இதரஸ்ஷட்க்ஷணவீமுஃயீன தடேகநாமக்ஷணமாத்ரோபலக்ஷணஸக்திகா . புன: கிம்பூதா ? ஜபாபுஷ்பக்ஷாபா . 'ஜபா ஜவா தத்யூஇம் ஸ்யாந்மந்டாரமதிபாடலம் . ' இதி விஸ்திரபாகாஸ: . ஜபாபுஷ்பஸ்ய க்ஷாபீவ க்ஷாபா யஸ்யா: ஸா தத்யூக்தா தவ ஜிஹா தாலுலதா ஸா ஸர்வோத்க்ஷிப்தஸௌந்டர்யஸாராஸுரயபூதா ஸதீ ஜயதி ஸர்வோத்க்ஷிப்ததயா வர்ததி . புனஸ்தாமீவ ஜிஹா விஸிநஸ்தி - யடக்ஷாஸீநாபா: யஸ்ய ஜிஹாலதாபா அக்ஷே அக்ஷலபாஜே ஂஸீநாபா ஂபவிஸ்தாபா: ஸரஸ்வத்யா: பகவத்யா: பாரத்யா:, ஸ்படிகடக்ஷபடக்ஷக்ஷவிமயீ விமலோபலதவலஸோபாஸம்பூர்ணா மூர்தி: ஸரீரம், மாணிக்யவபுஷா மாணிகஸௌலோத்பந்லோஹிதகரத்ந- ஸ்வரூபேண பரிணமதி . ஂமுக்தபூர்வரூபஸ்ய ரூபாந்தரபதி: பரிணாம: . த்வஜிஹால- தாபாடலிமஸம்பட: ப்ரதிபிம்பீன ஸ்வபாவதவலாகாரா ஸரஸ்வதீதநு: அதிரக்ததாபாபந்நா யத:, தத ஂவ ஹீதோ: தவ க்ஷ்ரஸிஹாஸநதூதீயாவரணாஸ்தாரமண்டலஸ்தா வஸிந்யாடயோ வாடேவதா அஸ்தீ ஸிந்டூர்ஸௌந்டர்யதநுஸௌந்டர்யா இதி ஸகலாகமப்ரஸிட்ரி: . த்வஜிஹாஜே யா ஸரஸ்வதீ ஸந்நிஹிதா ஸீவ தத்கிரணபாடலாகாராரக்தவரணா வஸிந்யாடிரூபேண பஹிராவரணடேவதாத்வேன பகவதீம் ஸீவதே . ஂக்தம் க - 'தத ஂவ ஸமூடூபூதா: தஸ்யாமீவ க்ஷதாலயா: . ததஸ்வரூபாஸ்தத்ப்ரதாபா நவாவரண- டேவதா:' ॥ இதி ॥ 64 ॥

டிண்டிமபாப்யம்

மஹாடேவரீன தர்மம், ஜ்ஞானம், வைராக்யம், ஜஸ்வர்யம் முதலிய குணங்களைத் தேவி திரும்பத் திரும்ப விளக்குகிறாள். ஸ்ரீ ஸ்ரீ சக்ரத்தின் முன்றாவது ஂவரண தேவதையான வஸிநீ முதலிய ஂட்டு வாத்தேவிகளும் ஸரஸ்வதியின் வடிவமே. அவர்கள் சிந்தூர நிறத்தினர் ஂன ஂகமம் கூறும். இவர்கள் தேவியிடமிருந்து தோன்றி, இவளையே ஂதாரமாகக் கொண்டவர். தோற்றத்தில் தேவிக்கு ஂப்பானவர். தேவியின் ஂற்றல் இவர்களிடமும் ஂண்டு. (64)

கோபாலஸுந்டரீ

அவிசுரான்தமதி - ஹே ஜநநி ! தவ ஜிஹா ரஸநா விஜயதே . பத்யு: ஸிவஸ்ய அவிசுரான்தம் நிர்ந்தரம் குணகணகதாபா ஧ர்மஜ்ஞானவிராஜ்யேஸ்வரியாடிஜல்பநஸ்ய ஂழேடினீனாவர்தனீன ஜடா இதர- ஸ்ஷட்க்ஷண வீமுஃயீன தடேகநாமக்ஷணமாத்ரோபலக்ஷணஸக்திகா ஜபாபுஷ்பக்ஷாபா ஂடிபுஷ்ப- கான்தி: . யஸ்ய ஜிஹாபா: அக்ஷே ஂஸீநாபா ஂபவிஸ்தாபா: ஸரஸ்வத்யா மூர்தி:, ஸ்படிகடக்ஷத் ஸ்படிகபாஷாணம், தட்க்ஷா விமலா ஸ்வக்ஷா க்ஷவி: கான்தி: தந்மயீ தத்யூக்தா, மாணிக்யவபுஷா

ஆனந்தகிரீயா

ஸ்படிகம் மாணிக்கமானது உன் நாக்கொளியின் சிறப்பு. மறுபடி அது ஸ்படிக நிறம் பெறுமா? விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. ஹ்ரீம் ஐம் ஹ்ரீம் ஸரஸ்வத்யை நம: என்ற வாக்ஸித்தி தருகிற ஸரஸ்வதீ மந்திரம் இதனுள் அடங்கியது (64)

தாத்ரயதீபினி

“அவிசுரான்தமதி” । हे जननि तव सा जिह्वा जयति । सर्वोत्कर्षेण वर्तते । किंविधा जिह्वा, अविश्रान्तमनवरतं यथा स्यात्तथा पत्युः चन्द्रचूडस्य गुणगणकथाम्रेडनजपा, गुणानां गणः समूहः तस्य कथा तस्या आम्रेडनं द्विस्त्रिरुक्तिः, तथा जपोऽक्षरावृत्तिर्यस्याः, सा, पुनः किंभूता, जपापुष्पच्छाया जपायाः पुष्पं तद्वच्छाया यस्याः सा, पुनस्तामेव विशिनष्टि, सा का, यदग्रासीनाया यस्या जिह्वालताया अग्रे आसीनोपविष्टा तस्याः सरस्वत्या भारत्या मूर्तिः स्वरूपं माणिक्यवपुषा माणिक्यस्य शैलोत्पन्नलोहितकरत्नस्य वपुषा स्वरूपेण परिणमति परिणामं प्राप्नोति । स्वभावधवलाकारा सरस्वती त्वज्जिह्वा रक्ततामापन्ना । किंविधा मूर्तिः, स्फटिकदृषदच्छविमयी स्फटिकस्य दृषत् पाषाणस्तद्वदच्छा निर्मला छविर्यस्याः सा । देवीवदनाम्भोजे सर्वदा सरस्वतीमूर्तिर्वसतीत्यागमरहस्यम् ॥ 64 ॥

தாத்ரயதீபினி

முன் வந்த விளக்கமே. தேவியின் தாமரை போன்ற வாயில் எப்போதும் ஸரஸ்வதீ வளிக்கிறாள். (64)

पदार्थचन्द्रिका

जिह्वामुत्प्रेक्षमाणो वर्णयति - “अविश्रान्तमिति” । अविश्रान्तमिति क्रिया-विशेषणं, निरन्तरमित्यर्थः । गुणगणकथाया आम्रेडनमभ्यास एव परं केवलं यस्या इत्यारक्ततायां हेतुरुक्तः। जवापुष्पं शिवागाराख्यं तस्येव छाया कान्तिर्यस्याः सा । जवेत्यत्र केचित् जपेति पठन्ति, तन्मन्दं, कोशे वान्तशब्दप्रकरणे जवाशब्दस्य पाठात् । उत्प्रेक्षान्तरमाह - यदिति । यस्यास्तवाग्रे आसीनाया उपविष्टायाः सरस्वत्या मूर्तिः देहो माणिक्यवपुषा माणिक्यरूपेण परिणमतीत्युत्प्रेक्षा । परिणामहेतुं वदन् मूर्तिं विशिनष्टि - स्फटिकरूपा या दृषत्तद्वत् छाया छविः कान्तिस्तन्मयी तत्प्रचुरेत्यर्थः । यद्वा यच्छब्दोऽत्र जिह्वाविशेषणम् । पक्षद्वयेऽपि तच्छब्दाध्याहारेणान्वयः ॥ 64 ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

முன் உரைதனின் விளக்கமே. (64)

டிண்டிமபாப்யம்

அவிசுரான்தமிதி । ஹே பரமேஸ்வரி ! பத்யு: சுவாமினோ மஹாடேவஸ்ய குணகணஜபாழேடிதஜடா, குணகணஸ்ய ஧ர்மஜ்ஞானவிராஜ்யைஸ்வரியாடிகுணகடம்பகஸ்ய ஜபஸ்ய கதாபா ஆவர்தனஸ்ய யடாழேடனம் புன: புனர்நுஷ்டானம் । ‘ஆழேடனம் டிஸ்சிரக்தம்’ இத்யமர: । தீன ஜடா இதரஸ்யபுஷ்பகணவீமுஃயீன தடேகநாமபுஷ்பகணமாந்ரோபலக்ஷணசக்திகா । புன: கிம்பூதா ? ஜபாபுஷ்பகணாபா । ‘ஜபா ஜவா தத்யௌ ஸ்யாந்மந்நாரமதிபாடலம் ।’ இதி விஸ்வபுரகாஸ: । ஜபாபுஷ்பகணஸ்ய க்ஷயேவ க்ஷாபா யஸ்யா: சா தத்யோக்தா தவ ஜிஹா தாலுலதா சா சர்வோத்கூடஸௌந்நர்யஸாராஸ்ரயபூதா சதீ ஜயதி சர்வோத்கூடதயா வர்ததி । புனஸ்தாமேவ ஜிஹா விஸினஸ்தி - யடபாஸீநாபா: யஸ்ய ஜிஹாலதாபா அபுரே அக்ஷலபாபே ஆஸீநாபா உபவிஸ்தாபா: சரஸ்வத்யா: பகவத்யா: பாரத்யா:, ஸ்படிகடபுஷ்பகணவிமயீ விமலோபலதவலஸோபாஸம்பூர்ணா மூர்தி: ஸரீரம், மாணிக்யவபுஷா மாணிகஸீலோத்பபலோஹிதகரந்ந- ஸ்வரூபேண பரிணமதி । ஆமுக்தபூர்வரூபஸ்ய ரூபாந்நராபதி: பரிணாம: । த்வஜிஹால- தாபாடலிமஸம்பட: பரிபிம்பேன ஸ்வபாவதவலாகாரா சரஸ்வதீதநு: அதிரக்ததாமாபந்நா யத:, தத எவ ஹேதோ: தவ சக்ரஸிஹாஸநதூதீயாவரணாஸ்தாரமண்டலஸ்தா வஸிந்யாடயோ வாடேவதா அஸ்தௌ சிந்நூர்ஸௌந்நர்யதநுஸௌந்நர்யா இதி சகலாகமபுரஸிஸ்தி: । த்வஜிஹாபுரே யா சரஸ்வதீ சந்நிஹிதா சீவ தத்கிரணபாடலாகாராரக்தவரணா வஸிந்யாடிரூபேண பஹிராவரணதேவதாத்வேன பகவதீ சேவதே । உக்தம் ச - ‘தத எவ சமூதூபூதா: தஸ்யாமேவ கூதாலயா: । ததஸ்வரூபாஸ்ததபுரதாபா நவாவரண- தேவதா:’ ॥ இதி ॥ 64 ॥

டிண்டிமபாப்யம்

மஹாதேவரீன தர்மம், ஜ்ஞானம், வைராக்யம், ஜிஸ்வர்யம் முதலிய குணங்களைத் தேவி திரும்பத் திரும்ப விளக்குகிறாள். ஸ்ரீ சக்ரத்தின் முன்ருவது ஆவரண தேவதைகளான வசினி முதலிய எட்டு வாக்தேவிகளும் ஸரஸ்வதியின் வடிவமே. அவர்கள் சிந்தூர நிறத்தினர் என ஆகமம் கூறும். இவர்கள் தேவியிடமிருந்து தோன்றி, இவளையே ஆதாரமாகக் கொண்டவர். தோற்றத்தில் தேவிக்கு ஒப்பானவர். தேவியின் ஆற்றல் இவர்களிடமும் உண்டு. (64)

கோபாலசுந்நரீ

அவிசுரான்தமிதி - ஹே ஜநநி ! தவ ஜிஹா ரஸநா விஜயதே । பத்யு: சிவஸ்ய அவிசுரான்தம் நிரந்நரம் குணகணகதாபா ஧ர்மஜ்ஞானவிராஜ்யைஸ்வரியாடிஜல்பநஸ்ய ஆழேடனேநாவர்தனேன ஜடா இதர- ஸ்யபுஷ்பகண வீமுஃயீன தடேகநாமபுஷ்பகணமாந்ரோபலக்ஷணசக்திகா ஜபாபுஷ்பகணாபா ஆடிபுஷ்ப- கான்தி: । யஸ்ய ஜிஹாபா: அபுரே ஆஸீநாபா உபவிஸ்தாபா: சரஸ்வத்யா மூர்தி:, ஸ்படிகடபுஷ்ப- ஸ்படிகபாஷாணம், தட்புஷ்பகண விமலா ஸ்வக்ஷா க்ஷவி: கான்தி: தந்மயீ தத்யுக்தா, மாணிக்யவபுஷா

மாணிக்யசமானரூபேண பரிணமதி, ச்வேதம் ரூபம் த்யக்த்வா ரக்தம் ரூபம் பிஹர்த்தீதி ஹவ: | விஷ்ணுபக்ஷே - பத்யு: பாலகஸ்ய தவ ஜனனம் ப்ராதுஹ்வோ தேஹபரிஹஸ்யஸ்தீதி ஜனனி தஸ்ய ஜனநின: க்ருததேஹபரிஹஸ்ய, ஜிஹ்வா விஜயதே | ஜனனிதி பூர்வத்விஷ்ணுஸம்போதனம் | ஶேஷம் சமானம் || 64 ||

கோபாலஸுந்தரீ

முன் வந்த விளக்கமே. விஷ்ணுவாயின் - உலகைக் காக்கவே தோன்றுபவர் (ஜநநி) அதனால் நீரே பதி. உமது கதையைச் சொல்வதில் ஆர்வம் மிக்கவள் தேவி கேட்க ஆர்வமுள்ளவள். ஸரஸ்வதீ. (64)

ஆனந்தலஹரி

அவிஸ்ரான்தமதி | ஹே ஜனநி தவ ஜிஹ்வா விஜயதே | கீட்ஷி - அவிஸ்ரான்தம் நிரந்தரம் பத்யுமஹிஷ்மய குணானாமैஸ்வரியாதினாம் கணா: சமூஹ:, தेषாம் யா: கதாஸ்தாசாமாஹேடனேன புன:புன: கதனேன ஜடா அந்யஸ்த்விஷ்ணுபரிஹஸ்யஸ்தீதி ஜனனி தஸ்ய ஜனநின: க்ருததேஹபரிஹஸ்ய, ஜிஹ்வா விஜயதே | ஜனனிதி பூர்வத்விஷ்ணுஸம்போதனம் | ஶேஷம் சமானம் || 64 ||

ஆனந்தலஹரி

முன்வந்த விளக்கமே. (64)

—★—

ரணே ஜித்வா தைத்யாந் ¹அபஹ்ருத சிரஸ்தரை: கவசிபி:

நிவ்ருத்தேதச் சண்டாம்ச² த்ரிபுர ஹர நிர்மால்ய விமுகை: |

³விசாகேந்த்ரோபேந்த்ர: சசிவிசத் ⁴கர்பூர சகலா:⁵

விலியந்தே⁶ மாதஸ் தவ வதந தாம்பூல கபலா:⁷ || 65 ||

ரணே ஜித்வா தைத்யாந் ¹அபஹ்ருத சிரஸ்தரை: கவசிபி:

நிவ்ருத்தேதச் சண்டாம்ச² த்ரிபுர ஹர நிர்மால்ய விமுகை: |

³விசாகேந்த்ரோபேந்த்ர: சசிவிசத் ⁴கர்பூர சகலா:⁵

விலியந்தே⁶ மாதஸ் தவ வதந தாம்பூல கபலா:⁷ || 65 ||

1. परिहृत பரிஹ்ருத उपहृत உபஹ்ருத, 2. चण्डांशु, चन्द्रांशु, சண்டாம்சு, சந்த்ராம்சு, 3. विरिञ्चन्द्रो விரிஞ்சந்த்ரோ. 4. शिशिर கிசிர, 5. धवला: தவளா:, 6. विलिप्यन्ते विलुप्यन्ते விலிப்யந்தே, விலுப்யந்தே, 7. शकला: சகலா:, कणिका: கணிகா:,

பதவுரை:- மாத:- தாயே! ரணே - போரில் தைத்யான் ஜித்வா - அஸுரர்களை வென்று நிவ்ருத்தை: திரும்பி வந்துள்ளவரும் கவசிபி: கவசத்துடனுள்ளவரும், சண்டாம்சத்திரிபுரஹா நிர்மால்யவிமுகை: சண்டிகேசருக்கு உரித்தான திருபுரமெரித்த சிவனின் நிர்மால்யப்ரஸாதத்தில் ஆர்வமற்ற விசாக (விரிஞ்சி) இந்த்ர உபேந்த்ரை: குகன் (பிரும்மா) இந்திரன் ஹரி இவர்களால், சசி விசதகர்பூர சகலா: சந்திரனைப் போன்று மாசற்ற பச்சைக் கர்பூரத்துண்டுகள் கொண்ட; தவ - உனது, வதந்தாம்பூல கவலா: வாயிலிட்ட தாம்பூலக்கவளங்கள் (உருண்டைகள்) விலீயந்தே (விலிப்யந்தே - விலுப்யந்தே) மென்று விழுங்கப்பெற்று மறைகின்றன.

கர்பூரவீடிகாமோத ஸமாகர்ஷத்திகந்தரா, தாம்பூலபூரிதமுகீ முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வருபவை.

लक्ष्मीधरा

रणे युद्धे, जित्वा पराजितान् कृत्वा दैत्यान्, अपहतशिरस्त्रैः अपहतानि शिरोवेष्टनानि यैस्तैः स्वामिकार्यनिर्वर्तनानन्तरं सेवकानां राजसंमुखे प्रणामवेलायां उष्णीषशिरस्त्रादिकं निर्मुच्य प्रणामः कर्तव्य इति परिपाटी; तां परिपाटीमाश्रित्याह-
अपहत शिरस्त्रैरिति । कवचिभिःवर्मयुक्तैः, निवृत्तैः युद्धान्निवृत्तैः चण्डांशत्रिपुरहर-
निर्माल्यविमुखैः चण्डांशः चण्डभागः चण्डो नाम प्रमथः तस्य भागः स एव त्रिपुरहरस्य
निर्माल्यं स्वीकृतावशिष्टं गन्धताम्बूलादि तत्र विमुखैः। 'हरनिर्माल्यं परित्याज्यम्'
इत्यादिस्मृतयः चण्डांशरूपहरनिर्माल्यनिषेधपरा इत्यवगन्तव्यमिति बोधयन्ति ।
विशाखेन्द्रोपेन्द्रैः विशाखः सेनानीः, युद्धेषु तस्यैव प्रामुख्यमित्यग्रे गणना, इन्द्रो महेन्द्रः
उपेन्द्रः विष्णुः तैः शशिविशदकर्पूरशकलाः चन्द्रवद्विशदाः कर्पूरशकलाः घनसारखण्डाः
येषां ते । विलीयन्ते विलयनं क्रियन्ते । मातः। हे जननि ! तव वदनताम्बूलकबलाः
वदननिर्गतास्ताम्बूलकबलाः। अत्रेत्थं पदयोजना - हे मातः ! रणे दैत्यान् जित्वा अपहत-
शिरस्त्रैः कवचिभिः निवृत्तैः चण्डांशत्रिपुरहरनिर्माल्य-विमुखैः विशाखेन्द्रोपेन्द्रैः शशि-
विशद कर्पूरशकलाः तव वदनताम्बूल कवलाः विलीयन्ते । अयमर्थः-विशाखेन्द्रोपेन्द्राः
दैत्यान् संहृत्य भगवत्याः कुमारं पुरस्कृत्य पादवन्दनार्थमागत्य शिरस्त्राण्यपहार्यं
पादोपसङ्ग्रहणमकुर्वन् । तदनन्तरं प्रसन्ना भगवती ईषत्खादितान् ताम्बूलकबलान्
विततार । तद्वतकर्पूरशकलविलयनपर्यन्तं खादितवन्तः इत्युक्त्या एतादृशोऽनुग्रहः
भगवत्याः कुमारस्वामिन्येव । इन्द्रादिष्वपि काचित्कः इत्यभिप्रायः ॥ ६५ ॥

ஸ்கந்தமீதரா

ஸ்கந்தரும் இந்திரனும் ஹரியும் அஸுரர்களை ஒடுக்கியபின் (ஸ்கந்தரை முன்னிட்டு) தேவியை வணங்க, பணியாளர்க்கு ஏற்றவாறு தலைப்பாகையைக் கழற்றி, கவசத்துடன் வந்தனர். (வழியில் சிவனை வணங்கியவர்) சிவனது பிரஸாதத்தின் முதல் உரிமை சண்டேசருக்கே என உணர்ந்து, சண்டேசநிர்மால்யமான சிவப்பிரஸாதத்தை ஏற்கமனமின்றி தேவியிடம் வந்தனர். சிவநிர்மால்யம் ஏற்கத்தக்கதல்ல என்ற நியமம் சண்டேசநிர்மால்யத்தை ஏற்பதைத் தடுக்கவே என்பர். தேவியை வணங்கி எழுந்த ஸ்கந்தர் முதலானோருக்குத் தேவி தான் சுவைத்த தாம்பூலத்தைப் பிரஸாதமாக அளிக்க அவர்கள் அதனைப் பக்தியுடன் ஏற்று கரையும்வரை சுவைத்துமென்று விழுங்கினர். தேவியின் அருள் முதலில் ஸ்கந்தரிடம், பின்னர் மற்றவரிடம் என்றும் துலங்குகிறது. (65)

சௌபாஹ்யவர்த்தினி

வदनं स्तौति - रण इति । हे मातः, रणे दैत्यान् जित्वा, अपहतशिरस्त्रैः अवतारितशिरस्त्राणैः क्वचिभिः श्वथीकृतक्वचैः निवृत्तैः चण्डांशत्रिपुरहरनिर्माल्य-विमुखैः। चण्डस्यैवांशो भागः तद्रूपं यत् शिवनिर्माल्यं, अतो हेतोः तद्विमुखैः विरिञ्चीन्द्रोपेन्द्रैः, शशिशिशिरकर्पूरधवलाः तव वदनताम्बूलशकलाः विलिप्यन्ते । रण-श्रान्तैः विरिञ्च्यादिभिः श्रमपरिहाराय तव वदनकर्पूरमिश्रताम्बूलशकला विक्षिप्यन्त इति स्वभावोक्तिः । कर्पूरशकला इति क्वचित्पाठः । चण्डांशुत्रिपुरहरनिर्माल्यविमुखैरिति पाठः क्वचित् । महादेवशिरःस्थितचन्द्रकौमुदीं शिवनिर्माल्यमिति त्यक्त्वा ताम्बूलशकला एव विलिप्यन्त इति श्लोकार्थः । ताम्बूलगुणवर्णनेन भगवत्या वदनसौभाग्यं स्तुतमेतावता ॥ ६५ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தினி

ஸ்கந்தரிடத்தில் பிறும்மா முன் நிற்கிறார். (விரிஞ்சிந்தர்) கவசத்தைத் தளர்த்திக்கொள்கின்றனர். அருகிலுள்ள சிவனது சிரஸிலுள்ள சந்திர ஒளியைச் சிவ நிர்மாலியம் என ஒதுக்கி தாம்பூலக் கலவையை உடல்மீது (சந்தனம் போல்) பூசிக்கொண்டனர். (65)

அரூணாமோதினி

வदनसौन्दर्यमभिवदति - रण इति । अत्र 'सकला ब्रह्मविष्ण्वीशाः स्वाधिकारै-कलक्षिताः। तत्सुतास्तत्सुतं विश्वमतः सकलमातृका । ब्रह्मविष्णुमहादेवा अस्याः पुत्रा वरानने' ॥ इत्याद्यागमवचनेभ्यो विष्ण्वादीनां देवीपुत्रत्वं सिद्धवत्कृत्याह - हे मातः जननि ! जगन्मातृत्वादेव स्वमातृत्वं सिद्धमिति श्लोकतात्पर्यनिर्णयादिदं संबोधनम् । रणे युद्धे, दैत्यान् राक्षसान्, जित्वा विजित्य, उपहतशिरस्त्रैः उपायनीकृततदीयशीर्षैः;

शीर्षण्या च शिरस्त्रं च इत्यमरः । लोके वीरभटा रणाय गताः सन्तः शत्रून् विजित्य, तदीयशीर्षण्यादिकं प्रभुसमीपं प्रत्यानयन्ति स्वपराक्रमप्रकटनार्थमिति प्रसिद्धिः । अपहृतेति पाठेऽप्ययमेवार्थः । यद्वा रणे दैत्यान् जित्वाऽऽगत्य अपहृतशिरस्त्रैः नमस्कारा-चरणार्थमपनीतस्वकीयशीर्षण्यैः । विजयलब्धारो वीरभटाः प्रभुसमीपे स्वशिरःस्थित-शिरस्त्राणमुद्धृत्य अवस्थाप्य नमस्काराणि कुर्वन्तीति प्रसिद्धिः । कवचा येषां सन्तीति कवचिनः तैः, अमुक्तकवचैरित्यर्थः । निवृत्तैः नितरां वृत्तैः बुभुक्षितैरित्यर्थः । अथापि चण्डो नाम प्रमथः, तस्यांशो भागः तद्रूपं यत् त्रिपुरहरनिर्माल्यं शिवसंभुक्तावशेषितद्रव्यं तस्माद् विमुखैः परावृत्तैः । पितुर्महादेवस्य चण्डेश्वरैकांशभूतनिर्माल्यत्वादनर्हं मम नैवेद्य-मिति तदितराभोज्यत्वाच्च तन्निर्माल्यादानेऽनादरवद्भिरित्यर्थः । विशाखेन्द्रोपेन्द्रैः कुमार महेन्द्रविष्णवभिधानैः पुत्रैः । शशिविशदकर्पूरशकलाः ते भवत्या वदनस्थिताः ताम्बूल-कवलाः वीटिग्रासाः विलीयन्ते स्वीक्रियन्त इत्यर्थः । अत्र स्वभावोक्तिरलङ्कारः । तेन च देव्या लोकातिशायितं पुत्रवात्सल्यं तेषामप्यकुण्ठितसामर्थ्यवत्त्वं च सूच्यते ॥ ६५ ॥

அருணாமோதின்

மும்மூர்த்திகளுக்கும் நீயே தாய். அதனால் உலகின் தாய் நீ. அதனால் என் தாயும் கூட. தாயே ! ஸ்கந்தர் முதலானோர் அஸ்ரரை வென்று அவர்களின் தலைகளை (கிரீடம் முதலானதை)க் காணிக்கையாகக் கொண்டு வந்துள்ளனர். (உபஹ்ருத சிரஸ்த்ரை:) வணங்குவதன் முறைப்படி தலைப்பாகையைக் கழற்றியுள்ளனர். (அபஹ்ருத சிரஸ்த்ரை) களைப்பும் பசியும் அதிகமாகி வாடியிருந்தனர். (நிவ்ருத்தை:) சிவநிர்மால்யத்தையும் சண்டிகேசரின் பங்காகிவிட்டதால் அதனைத் தவிர்த்தனர். அதனால் நீ அளித்த உன் வாயிலிருந்த தாம்பூல கவளத்தை விரும்பி ஏற்றனர். தேவியின் வாத்ஸல்யம் இதனால் நன்கு புலப்படுகின்றது. (65)

आनन्दगिरिया

“रणे जित्वेति” । हे मातः, एतादृशास्तव वदनताम्बूलशकलाःत्रिविधपरितापनि-वर्तनेन सर्वार्थसाधका वात्सल्योपदर्शकाश्च । अतश्च विरिञ्चेन्द्रोपेन्द्रैः। स्वाङ्गेषु विलिप्यन्ते । ताम्बूलालेपने हेतुमाह । शशिशिशिरकर्पूरधवलाः, शशिवच्छिशिराः परमशिशिरा ये ताम्बूलान्तर्गतभुक्तकर्पूरखण्डाः तैर्धवलाः । तांबूलमध्ये बहुतरकर्पूर-मिश्रणात्ताम्बूलस्य शिशिरत्वमुच्चैर्धवलत्वं च । लेपने निमित्तमाह - किंलक्षणैः विरिञ्च्या-दिभिः रणे दैत्यान् जित्वा निवृत्तैः परावृत्तैः पुनः कीदृशैः, अपहृतशिरस्त्रैः संग्रामे मोहनाच्छत्रून् पातयित्वा, तेषां शिरस्त्राणि मकुटानि अपहृतानि यैस्तैः, अथवा कार्यस्य जातत्वात् श्रमोत्पादकत्वाच्च स्वकीयान्येव शिरस्त्राण्यवतारितानि यैस्तैः । पुनः किंविधैः,

कवचिभिः सतनुत्रैः, अत एव श्रान्तैरिति ज्ञातव्यः । अयं भावः- सबलशत्रुसूदनाय संग्रामे उपस्थिते संग्रामानुकूलशिरस्त्राणतनुत्राणां शरीरे धारणात् तद्युक्तं, युद्धे क्रियमाणे। शत्रुषु मारितेषु महान् श्रमो जात इति श्रमापनोदाय मातापित्रोः पार्श्वमुपयान्ति पुत्रादयः । तथा शीतोपचारेण श्रमापनोदनमुद्दिश्य पित्रोः कृतकार्यतया सन्तोषमुद्दिश्य तत्कर्तृकं वात्सल्यं चोद्दिश्य ब्रह्मादयः शिवशक्त्योः पित्रोः पार्श्वमागत्य भवत्योत्सृष्टास्तांबूलशकलाः कर्पूरैलादिना मिश्रिता इति परमशीतला उपलभ्य तानेव स्वाङ्गेषु विलिम्पन्ति स्मेति । गुरूच्छिष्टं न दोषः स्यात् । अतस्तत्र विज्ञानं नास्ति । ननु तर्हि महादेवस्य कुतो न? चण्डांशत्रिपुरहरनिर्माल्यविमुखैः, त्रिपुरहरस्य यावान्निर्माल्यभागः, तावान् चण्डनाम्नो गणस्येति ततो विमुखैः महादेवशरीराद्दूरीभूतः पुष्पादिभागो निर्माल्यं, तत्तु सर्वं चण्डस्यैवेति, अन्यस्यांशः कथं ग्राह्य इति ततो विमुखा इत्यर्थः । कचिच्चन्द्रांशु- त्रिपुरहरनिर्माल्यविमुखैरिति पाठः, तदा चन्द्रांशवश्चन्द्रकिरणाः यद्यपि शीतलाः आप्यायकाश्च तथाप्यस्पृश्याः, महादेवनिर्माल्यत्वादिति ततो विमुखैः, चन्द्रांशुलक्षणं यत्त्रिपुरहरनिर्माल्यं तस्माद्विमुखास्तैः, निर्माल्यान्नो दत्तम् । रणे जित्वेति पद्यस्य रहस्यार्थः- रण इति । दैत्यान् ऐं शिरः स्वाहा स्त्रैः स्त्रीं कवचिभिः हुं, निर्माल्यविमुखैः उच्छिष्टमातङ्गि विरिञ्चेन्द्रोपेन्द्रैः क्लीं, चण्ड चण्ड वहराह मातर्म शिशिरक विलिप्यन्ते यत्र कर्पूर रेफ शिशिर इति । तेन महाचण्डयोगेश्वर्याः स्वाहान्तो मनुरयं निर्माल्यवासिन्याः इयं तत्र पूज्यते तेषामिति मतम् । ऐं स्त्रीं हुं उच्छिष्टमातङ्गि चण्ड चण्ड महाचण्डेश्वरि स्वाहा । उच्छिष्टमातङ्गीमन्त्रोद्धारः ॥

ஆனந்தகிரீயா

தாயே ! உனது வாயில் குதப்பிய தாம்பூலக் கலவை அத்யாத்ம - அதிபூத - அதிதைவதாபங்களை அகற்றவல்லவை. உன் அன்பைத் தெரிவிப்பவை. அதனால் (விரிஞ்ச) பிரும்மா முதலானோர். அதனை உடல் முழுதும் பூசிக்கொள்கின்றனர். (விலிப்யந்தே) சந்திரனைப் போன்று குளிர்ச்சி ஊட்டுகிற பச்சைகர்ப்பூரம் கொண்ட தாம்பூலம். போரில் எதிரிகளை மயக்கி அவர்களது தலைப்பாகைகளைப் பறித்து வந்துள்ளனர். களைப்பால் தம் தலைப்பாகைகளை அகற்றியுள்ளனர். போரில் களைத்துத் திரும்பி வந்தவர்கள் பெற்றோரிடம் களைப்பு தீர அணைப்பு உணவு முதலியவற்றைப் பெற முதலில் வருவர். இங்கு சிவனும் சக்தியும் அனைவரது பெற்றோர். கர்ப்பூரம் ஏலம் முதலிய கலவையால் தாம்பூலம் மிகவும் இதமானதென உடல் முழுவதும் பூசிக்கொள்கின்றனர். குருபோன்ற பெரியோரின் எச்சில் கலந்தது குறையற்றது. மஹாதேவரின் நிர்மாலியம் சண்டேசருக்கே உரியது. அதனால் தேவீ நிர்மால்யத்தை ஏற்றனர். உச்சிஷ்டமாதங்கியின் மந்திர ரஹஸ்யமிது. ஐம் ஸ்த்ரீம்ஹும் உச்சிஷ்டமாதங்கி சண்ட சண்ட மஹாசண்டேசுவரி ஸ்வாஹா. என மந்திரம். (65)

தாத்ரய்ரீபினி

பகவத்யா ப்ரஹ்மவிஷ்ணவாதயோ டேவா: புத்ரா ஂவ, தக்ஷிஸ்தோபபொகடர்ஷ்னாதித்யாகமப்ராமாணிகமர்த் கதயதி - ரணே ஂதி । ஂே மாத: விஷா஁னேத்ரோபேந்ரே:, விஷா஁வ: கார்திகேய:, ஂந்ர: புரந்ர: , ஁பேந்ரோ விஷ்ணு:, ஂபிஸ்தவ பவத்யா: வடனதாம்பூலகவலா: விலுப்யந்தே அஂமஂமிகயா ஁வீகூதா: க்ரிக்யந்த ஂத்யர்த்: । கி்விதாஸ்தாம்பூலகவலா:, ஁சிவிஷதகபூர்ஷகலா: ஁சிவத்ரிஷதானி கபூர்ஷகலானி தனஸார஁஁ண்டானி யேஸு தே ததோக்தா:, கி்மூதே: விஷா஁னேத்ரோபேந்ரே: ரணே டேத்யாந் ஜித்வா நிவூதே: பரா஁வூதே: புநரபஂததிர஁஁: அபஂதாந்யானிதானி ஁த்ரூணா் ஁ிர஁஁ாணி முகூடானி யேஸ்தே, புந: கவகிபி: வர்மயுக்தே: புந஁஁ண்டா்஁த்ரிபுரஂரநிர்மால்யவிமு஁: , கண்ட஁யா்஁ோ பா஁ோ ய஁த்ரிபுரஂர஁ய ஁தா஁ிவ஁ய நிர்மால்ய், தத்ரி விமு஁ாஸ்தே: ஂரநிர்மால்ய் பரித்யாஜ்யமிதி । தவ வடநாநிர்஁ததாம்பூலகவலா: ஁வீகூதா ஂதி பா: ॥ 64 ॥

தாத்ரபா்யதீபினீ

஁கந்ந்தரூம் ஂந்திரஂனூம் ஂரரியூம் ஁ன் புதல்வார்கள். அதஂால் ஁ன் வாயிலிருந்து வெளிப்பட்ட தாம்பூல கவளத்தை அருட் பிர்ஸாதமாக ஂற்றஂர். மற்ற விளக்கம் முன் ஁ரைகளில் கண்டதே. (65)

படார்த்ந்ரிகா

஁ரீபவாந்யா வடனதாம்பூலானி டேவடேவாநாமபி டுர்லமானிதி கதயந் பவாநீ ஁தேதி- ரணே ஂதி। ஁சி஁கல஁஁஁ானி யானி கபூராணி தைர்஁வலா வடனதாம்பூல஁கலா: விலுப்யந்தே, ப்ர஁ந்யா த்வயா ததா வடனதாம்பூல஁஁ண்டா மஂாப்ர஁ாத ஂதி பூத்ர஁ா ப்஁யந்த ஂத்யர்த்: । ப்ர஁ாடேந வடனதாம்பூலடானே ஂதுமாஂ - ரணே ஜித்வேதி । பரிஂதத் ஁ிர஁஁் ஁ிர஁஁ாண் யேஸ்தே, ததா தே: । ஂதேந பகவத்யா நிர்மால்யமதிபவித்ரமநாவூத஁ிர஁ா பாக்தவ்யமிதி டர்஁ித் பவதி । நிவூதே: ப்ரத்யாகதே: கண்டா்஁த்ரிபுரஂரநிர்மால்யவிமு஁ரேத்யநேந பகவத்யா ஂகாந்தபக்தத்வ் விர்஁ந்ரோபேந்ராணா் டர்஁ித்மூத்ரிபுரஂர஁ய ஁ர்வே஁ரத்வாத், ஁ர்வோபா஁யத்வாத் நிர்மால்ய் ப்஁யத்வேந ப்ரா஁் ப்ர஁ாட் விமு஁படேந வார்யதே । கண்டா்஁ோ: ஁ூர்ய஁ய, மஂாடேவாபிப்ராயேந ட்ரஂத்யம் । பித்த் ஁கல஁஁ண்டே வா பு்஁த்யமர்: ॥ 64 ॥

பதார்த்ந்ந்ரிகா

தாயே ! ஁ன் வாயிலிருந்து வெளியான தாம்பூலகவளம் தேவார்களுக்கும் அரியது. நீ அருஂடன் தந்த அதனை பிர்மமா முதலாஂரூர் மஂாப்ரஸாதமேநப் பெற்று வாயிலிட்டு விழுங்கினர். தலேயைத் துணியால் போர்த்தியவர் பிர்ஸாதத்திற்கு ஂற்பதில்லை ஂன்பதால் தலேப்பாகையை அகற்றினர். ஁வனது பிர்ஸாதத்தை காரணம் காட்டித் தவிர்த்து ஁ன்

பிரஸாதத்தை ஏற்றனர். மற்றவை முன் விளக்கப் பெற்றதே. (65)

डिण्डिमभाष्यम्

भगवत्या ब्रह्मविष्णवादयो देवाः पुत्रा एव, तदुच्छिष्टोपभोगदर्शनात् इत्यागमप्रमाण-
सिद्धमर्थं वर्णयति - रणे जित्वेति । रणे युद्धे दैत्यान् देवशत्रून् जित्वा परिभूय, अपहृत-
शिरस्त्रैः अपहतानि शत्रूणां शिरस्त्राणि मुकुटानि, यैस्तथोक्तैः । रणे शत्रून् जित्वा
तदीयमुकुटादिचिह्नापनयनं वीरमाहात्म्यद्योतनं भवतीत्यनेनाभिहितम् । कवचिभिः
आमुक्तवर्मभिः, निवृत्तैः समरतः प्रत्यावृत्तैः, अत एव बुभुक्षितैः, पितुर्महादेवस्य
चण्डेश्वरैकांशभूतत्वात् उच्छिष्टभोजनाद्विमुखैः, अत एव चण्डांशत्रिपुरहरनिर्माल्य-
विमुखैः। चण्डस्यांशश्चण्डांशः, त्रिपुरहरस्य निर्माल्यं त्रिपुरहरनिर्माल्यं, तत्र विमुखैः,
अन्योपलब्धभागतया निरस्तप्रत्याशैः, विशाखेन्द्रोपेन्द्रैः विशाखश्च कार्तिकेशश्च, इन्द्रश्च
पुरन्दरश्च, उपेन्द्रश्च विष्णुश्च, एतैर्महावीरैः शशिविशदकर्पूरशकलाः चन्द्रवच्छुक्लवर्णाः
कर्पूरशकलाः हिमवालुकखण्डत्रयोपेताः तथोक्ताः, तव वदनताम्बूलकणिकाः
वक्त्रताम्बूलपीयूषविष्णुषः विलुप्यन्ते अहमहमिकया स्वीक्रियन्ते इत्यर्थः । यदुच्छिष्ट-
भोजिनो ये भवन्ति तदङ्गभूतास्ते पुत्रादयस्तद्रूपा एवेति निश्चयः । अत एव सकल-
जननीत्यागमेषु प्रसिद्धिः । ‘सकला ब्रह्मविष्ण्वीशाः स्वाधिकारैकलाञ्छिताः । तत्सुताः
तत्सुतं विश्वं अतः सकलमातृका’ ॥ सर्वातिशयितया ब्रह्मादीनां संपदो भगवत्या
उच्छिष्टोपभोगसंपत्त्यैव संपृक्ता जायन्ते ॥ ६५ ॥

19-ம் அடிப்பாஷ்யம்

தாயே! நீமென்றளித்த தாம்பூலகவளத்தை நான் முந்தி முந்தி என முந்திக்கொண்டு
ஏற்று விழுங்கினார் பிறும்மா முதலானோர். இதனாலேயே அவர்கள் சிறப்பு பெற்றனர்.
மற்றவை முன்போல். (65)

गोपालसुन्दरी

रणे जित्वेति । हे मातः, रणे युद्धे देवशत्रून् जित्वा परिभूय, अपहतानि त्यक्तानि
शिरस्त्राणि मुकुटानि यैः, कवचिभिः अमुक्तवर्मभिः, निवृत्तैः समरतः परावृत्तैः, चण्डस्य
चण्डेश्वरस्य योऽशो भागः त्रिपुरहरनिर्माल्यं तत्र विमुखैः, शिवनिर्माल्यस्याभक्ष्यत्वात्,
विरिञ्चीन्द्रोपेन्द्रैः ब्रह्मेन्द्रविष्णुभिः शशिशिशिरकर्पूरधवलाः शशिवत् शिशिरशीतलो यः
कर्पूरः, तेन धवलाः श्वेताः; शशिशकलकर्पूरधवला इत्यपि पाठः । तत्र शशिशकलं चन्द्र-
खण्डः, कर्पूरश्च तद्वद्धवला इत्यर्थः । तव वदनताम्बूलशकलाः विलुप्यन्ते अहमहमिकया
गृह्यन्त इत्यर्थः। विष्णुपक्षे - मातः लक्ष्मीतः, निवृत्तैः त्वदङ्गस्थितलक्ष्मीनिर्माल्यं

परित्यज्य त्वन्निर्माल्यं उपाददत इत्यर्थः । यद्वा अमा अतः इति छेदः । त्रिपुरहर-
निर्माल्यविमुखैः अमा सह यतः शशिशकलकर्पूरधवलाः अतो विलुप्यन्ते इत्यर्थः । उप
समीपे इन्द्रो विद्यते यस्यासावुपेन्द्रो जयन्तादिः ॥ ६५ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

விளக்கம் முன் வந்ததே. விஷ்ணுபகஷ்த்தில் மாத: நிவ்ருத்தை: லக்ஷ்மியின்
பிரஸாதத்தை ஏற்காமல் சிவநிர்மால்யத்தையும் ஏற்காமல் உன் அருட்பிரஸாதத்தை
ஏற்றனர். உபேந்திரன் - இந்திரனின் மகனான ஜயந்தன் முதலானோர். (65)

आनन्दलहरी

रणे इति । हे मातस्तव वदनतांबूलशकलाः मुखसंबन्धिचर्वितपूगफलादिखण्डाः,
शकला इत्यत्र कणिका इति पाठे बिन्दव इत्यर्थः । विरिञ्चीन्द्रोपेन्द्रैः ब्रह्मेन्द्र विष्णुभिः
विलुप्यन्ते गृहीत्वा निःशेषीक्रियन्ते इत्यर्थः । विरिञ्चीत्यत्र विशाखेति पाठे कार्तिकेयः ।
कीदृशैः, रणे युद्धे दैत्यान् जित्वा निवृत्तैः परावृत्तैः, अपहतानि बलात् गृहीतानि
शिरस्त्राणि शत्रूणां मकुटानि यैः, कवचिभिः अत्यक्तसन्नाहैः, चण्डांशः चण्डेश्वरभागरूपं
यत् त्रिपुरहरस्य शिवस्य निर्माल्यं तत्र विमुखैः ग्रहणाभिवृत्तैः। चण्डेश्वरं विना शिव-
निर्माल्येऽन्यस्यानधिकारात् । सेनापतिस्वभाववर्णनमिदम् । कीदृशाः शकलाः, शशिवत्
चन्द्रतुल्यं विशदं निर्मलं यत्कर्पूरं तेन धवलाः शुक्लाः, कर्पूरबाहुल्यात् शुभ्रता । धवला इत्यत्र
शकला इति पाठे तादृशस्य कर्पूरस्य शकलाः खण्डा यत्रेति बहुवीहिः। शशिशिशिरेत्यपि
क्वचित्पाठः, शिशिरं शीतलम् । शशिशकलेति पाठे शशिखण्डतुल्यं यत्कर्पूरं इत्यर्थः
॥ ६५ ॥

ஆனந்தலஹரீ

தாம்பூலகவளங்கள் சந்திரனைப்போன்ற மாசற்ற பச்சைக் கற்பூரம் கலந்தவை.
(சசிவிசதகர்பூர சகலை:) சந்திரனைப் போன்று குளிர்ந்த கர்பூரம் கலந்தவை (சசி சிசிரகர்பூர
தவளை:) மற்றவை முன் வந்த விளக்கமே. (65)

—★—

विपश्चया गायन्ती विविधमपदानं^१ पशुपतेः^२

त्वयाऽऽरब्धे वक्तुं चलितशिरसा^३ साधुवचने^४ ।

तदीयैमाधुर्यैरप^५लपिततन्त्रीकलरवां

निजां वीणां वाणी निचुलयति चोलेन निभृतम् ॥ ६६ ॥

விபஞ்ச்யா காயந்தீ விவிதமபதாநம்¹ பசுபதே:²

த்வயாரப்தே வக்தும் சலிதசிரஸா³ ஸாதுவசநே⁴ ।

ததீயைர்மாதூர்யை⁵ரபலபிததந்த்ரீகலரவாம்

நிஜாம் வீணாம் வாணீ நிசுலயதி சோலேந நிப்ருதம் ॥ (66)

1. अवदानं अवदातं, अवतानम् अवतातम्, 2. पुररिपो: पुररिपोः, 3. स्खलितवचसा ललितवचसा ஸ்க்கலிதவசஸா லலிதவசஸா 4. वदने वचनै: வதநே வசனே: 5. रुपहसित रुपஹஸித.

பதவுரை:- பசுபதே:- பசுபதியான சிவனின் விவிதம் அபதானம் (அவதானம் அவதாதம்) பலதரப்பட்ட பெருமையை - புகழை, விபஞ்ச்யா காயந்தீ - வீணையுடன் பாடிக்கொண்டிருக்கிற; வாணீ ஸரஸ்வதீ சலிதசிரஸாத்வயா தலையாட்டுகிற உன்னால், ஸாதுவசநே வக்தும் ஆரப்த்தே - பாராட்டு கூறத்தொடங்கியதும் ததீயை: மாதூர்யை: அந்தப்பாராட்டு மொழியின் இனிமையால்; அபலபித தந்த்ரீ - கல - ரவாம் (வீணையின்) பரிகசிக்கப்பெற்ற தந்தி ஒலிகொண்ட; வீணாம் வீணையை சோலேந - உறையால் நிப்ருதம் நன்கு நிசுலயதி - மூடுகிறாள்.

நிஜஸல்லாப மாதூர்ய விநிர்பர்த்தலித கச்சபீ, கானலோலுபா, காவ்யாலாபவிநோதினீ, ஸாமகானப்ரியா முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

विपञ्चया वीणया, गायन्ती गानं कुर्वन्ती, विविधं अनेकप्रकारं त्रिपुरविजय-
दक्षयागध्वंसहालाहलधारणजलन्धरवधगजासुरवधादिकं, अपदानं वृत्तं कर्म, पशुपते:
ईश्वरस्य त्वया भवत्या, आरब्धे उपक्रान्ते सति, वक्तुं निगदितुं, चलितशिरसा
अन्तस्सन्तोषवशात् स्वयं शिरःकम्पवत्या, साधुवचने मधुरवचने, तदीयैः तस्य वचनस्य
सम्बन्धिभिः, माधुर्यैः माधुर्यगुणैः अपलपिततन्त्रीकलरवां अपलपिता अपहसिताः
स्वकीयतन्त्रीकलरवाः यस्याः सा तां निजां स्वकीयां, वीणां विपञ्च्यै, वाणी भारती,
निचुलयति निचुलवतीं करोति । निचुलः कूर्पासः । चोलेन चोलः कूर्पासविशेषः
वीणाकूर्पासः। चोलेन निचुलवतीं करोतीति सामान्यविशेषभावे, न पौनरुक्त्यम् । केचित्तु
भोजमतावलम्बन आहुः- चुलिधातुः तिरोधानवाचक इति । नितरां चुलयति
आच्छादयतीत्यर्थः । निभृतं गूढं यथा भवति तथा । अत्रेत्थं पदयोजना - हे भगवति !
पशुपते: विविधं अपदानं विपञ्चया गायन्ती त्वया चलितशिरसा साधुवचने वक्तुं आरब्धे
सति तदीयैः माधुर्यैः अपलपिततन्त्रीकलरवां निजां वीणां वाणी चोलेन निभृतं
निचुलयति। अत्रातिशयोक्तिरलङ्कारः, वीणायाः निचोलनासंबन्धेऽपि संबन्धकथनात्,

यः पराजितो वैणिकः स्ववीणां चोलेन निचुलयति तेन सहाभेदाध्यसायप्रतीतेः ॥ ६६ ॥

லக்ஷ்மீதரா

பசுபதியான தன் கணவனின் பலவகைப்பட்ட பெருமை தருகிற திரிபர விஜயம், தக்ஷண வள்வியழித்தல் விஷம் பருகியது முதலிய அருஞ்செயலை வீணையொலியுடன் வாணி பாடத்தொடங்க, உள்ளத்து ஆனந்தத்தால் உன் தலை தானே ஆட, இனிய மொழியால் பாராட்டத் தொடங்கினாய். உன் குரலின் இனிமைக்கெதிரே வீணையின் இனியநாதம் அபஸ்வரமாகக் கலைந்ததாக எண்ணிய வாணி தன் வீணையை உடன் அதன் உறையிலிட்டு நன்கு மறைத்தாள். (66)

सौभाग्यवर्धनी

वदनं स्तुत्वा वाणीं स्तौति - विपश्चेति । विपश्चया त्रितन्त्रीवीणया, विविधमपदानं पूर्ववृत्तं त्रिपुरदहनादि बहुविधं कर्म, पशुपतेर्गायन्ती । पुररिपोरिति युक्तः पाठः । त्वयारब्धे वक्तुं स्वलितवचसा ईषदव्यक्तवचनेन त्वया साधुवदने साधुवचने वक्तुमारब्धे सति । ललितवचसेति क्वचित्पाठः । तदीयैर्माधुर्यैः साधुवादमाधुर्यैः अपलपिततन्त्रीकलरवां तिरस्कृततन्त्रीमधुरतया, निजां वीणां वाणी सरस्वती निचुलयति चोलं परिधापयति । एतत्साधुवादमाधुर्येण मम विपश्चीकलरवध्वनिः अकिञ्चित्कर इति लज्जया चोलेन निभृतं वीणामाच्छादितवतीत्यर्थः । अत्र स्वभावोक्तिरलङ्कारः ॥ ६६ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

வாணியின் வீணை மூன்று தந்திகள் உள்ளது. அதனைமீட்டி திரிபுரஸம்ஹாரம் முதலிய பசுபதியின் அருஞ்செயலை இனிய குரலில் வாணி பாடினாள். உன் பாராட்டுச் சொல்லின் இனிமையில் வீணை அபஸ்வரமாக ஒலிக்கிற தோ என எண்ணிய வாணீ உன் குரலொலியின் எதிரே விணையொலி பொருளற்றதென எண்ணி வெட்கி அதனை உறையிலிட்டாள். (66)

अरुणामोदिनी

तदीयं वाङ्माधुर्यं विभावयति - विपश्चेति । हे परमेश्वरि, विपश्चया वीणया । 'विपश्ची सा तु तन्त्रीभिः सप्तभिः परिवादिनी' इत्यमरः । विविधं नानाप्रभेदं, पशुपतेः महादेवस्य, अपदानं पराक्रमजालं, गायन्ती, उपवीणयन्ती वाणी वाग्देवता कर्त्री, स्वगानानन्तरं, साधुवचनैः 'साधु सम्यग्गीतं भवत्या' इति गीतोपलालनवचनैः सह, चलितशिरसा कंपितमौल्या, त्वया वक्तुमारब्धे सति, एतादृशं गीतं अतिमधुरमास्वादितं अपरमपि वत्से प्रकाश्यतां'' इत्येवंरूपेण वचनेन वक्तुमारब्धे सति, तदीयैः तद्वचनवर्तिभिर्माधुर्यैः अपहसिततन्त्रीकलरवां, अपहसितः तिरस्कृतः तन्त्रीणां गुणानां

கலோ஽வ்யக்தமதூர: ரவோ நாடோ யஸ்யா: சா, ததோக்தாந் நிஜாந் ஆத்மீயாந் வீணாந் வல்லகீந் சோலேந
ஆக்சாடநப்ரதீபகேந, நிசுலயதி ஆவ்ருதாந் கரோதி । சஙீதசமாஸிமேவ கரோதீதி யாவத் ।
சுல ஆக்சாடநே இத்யயந் தாதூராவரணார்த்தே ப்ரசிஹ: । ணிசு சத்யல்லோபஸ்ய ஸ்தானிவஹ்வாவத்,
பு஑ந்நதல஘ூபதஸ்யேதி ஑ுணாபாவ: । நி஡ூதமித்யநேந கேநாப்யபரிஜ்ஞாததாந் வர்ணயதா கவிநா
லஜ்ஜாவசாத் ஸரஸ்வத்யா சஙீத஑ோஸ்தீ஡ஜ்ஞோ வ்யாஜாந்நரேண தயீவாகாரீதி ஸூசிதம் ॥ 66 ॥

அருணாமோதீனீ

தேவியின் குரலினிமை. ஏழுதந்திகள் கொண்டது விபஞ்சீ என்ற வீணை என்பார்.
வாணீவீணையொலியுடன் இணைந்து சிவனின் புகழைப்பாடினாள். ” ஸபாஷ் !
நன்றாகப்பாடினாய் ! இத்தகைய பாட்டு மிக இனியது; மேலும் பாடுவாய்? என்றவாறு நீ
மகிழ்ந்து பாராட்டியதும் அதில் வீணையின் ஒலி தரம்குன்றி விட்டதென வாணீநினைத்துப்
பிறர் அறியாதபடி வேறு போக்கு காட்டி வீணையை உரையிலிட்டாள். வேறு போக்குக்
காட்டி பாடுவதை நிறுத்தினாள். (66)

ஆநந்நடிரிதா

யத்வதநாந்ரிதமபி தாந்வுலமப்யேதாத்ஷந், தத்ர வர்தமானந் வசுநந் கீதத்ஷந் ஡விஷ்யதீத்யதோ
வசுநமாதூர்யந் வர்ணயதி விபஜ்யேதி । ஹே மாதஸ்தவ வசுநமாதூரி கேந வர்ணநீயா ? யத்வசுநஸ்ரவண-
ஸௌ஡ா஑்யசமூல்லாஸிதயா த்ரபயா ஸரஸ்வதீ ஸ்வாந் வீணாந் ஑ோபாயதி ஸ்மேதி । ஁கதா சிங்ஹாஸந-
ஸ்திதௌ பார்வதீபரமேஸ்வராவுபவ்ரணயிதூந் வா஑ீஸ்வரீ சமா஑தா । தயா வீணாந் ஁ரசி நிதாய
மஹாதேவபுரூஷார்த்த஑ானாநுவாதநே க்ரீயமாணே, ததா கர்ணநஜநிதாநந்நேந மௌலிமண்டலமாத்நடோல-
யந்ந்யா த்வயா ஸாதூ தவ ஑ீதந் வாதிதமித்யாகாரேண ஸாதூவாதே ப்ரஸந்ஸாரூபே ப்ரார஡்ஹே,
ததாதாவதக்ஷரததிதவசுநமதூரிமாணமாகலய்ய ஸரஸ்வதீ ஸ்வாந் வீணாந் வஸ்த்ரேணாக்சாடயதி ஸம் ।
யஸ்யா: ஸ்வா஡ாவிகவசுநே஽ப்யேதாத்ஷநீ மாதூரி, யா பர஡்ரஹ்மானந்நமயீ துர்ல஡ா, தஹீதானீ
மதூரிணயா வாத்மமானயா அபத்ரபத்வந் விநா நான்யத்ப்ரயோஜநமிதி ஸா தாந் வாஸஸா ஜு஑ோபேதி
தாத்பர்யார்த்த: । யதார்த்தந் கத்யதே, வாணீ ஸரஸ்வதீ நிஜாந் வீணாந் சோலேந வஸ்த்ரேண நி஡ூதந் நிசுலயதி
ஆக்சாடயதி। த்வயா ஸாதூவாதே ப்ரஸந்ஸாவாதே ப்ரார஡்ஹே சதி । கில்லக்ஷணயா த்வயா சலிதசிர்ஸா
ஆந்நடோலிதசிர்ஸா । ஸஸ்வலிதவசுநேதி கசுதித்பாட: । ததபி மௌலிமண்டலாத்நடோலநே வதநே
அவ்யக்தவசுநா । கில்லக்ஷணாந் வீணாந், ததீயீமாதூர்யேர்பலபிததந்ந்ரீகலரவாந், தஸ்யேமானி
ததீயானி தீஸ்ததீயீ: ஸாதூவாதஸந்நிதி஡ி: , அபலபிதோ நி஡ூதந் அரூகி஑ோசரீகூத:
தந்ந்ரீகலரஸோ யஸ்யா: ஸா தாந், கில்லக்ஷணா வாணீ, விபஜ்யா வீணயா பூராரேவிவிதமபதானந்
஑ாயந்நீ, பஸுபதேரபதானந் பௌரூபேண கூதந் ஶத்ருஸூதநாதிகந் கர்ம । வசிந்யா ஁வ
வீணதிதாரணமுக்தம் । நாத்ர மந்நோஹ்வார: ஶங்கராசார்யா஡ிப்ராய: ॥ 66 ॥

ஆனந்தகீர்பா

வாயிலிருந்து துப்பிய தாம்பூலத்திற்கே பிறும்மாதியர் ஏங்கினர் எனில் சொல்லின் இனிமை பற்றிச் சொல்ல வேண்டுமா? உனது சொல்லைக் கேட்டதும் அந்த இனிமை தன் வீணை நாதத்திலும் இல்லை என வாணீ வெட்கிஞள். பார்வதீ பரமேசுவரர்களைப் பற்றிப்பாட வந்த ஸரஸ்வதியின் வீணுகானத்தைக் கேட்டு நீ நன்றாக பாடினாய் ! வீணை நாதமும் மிகவும் இனித்ததென அவளைப் பாராட்டினாய். அந்த இரண்டொரு சொல்லின் இனிமைக்கே தன் வீணை ஒலி ஈடுகொடுக்காததைக் கண்ட ஸரஸ்வதி வீணையை உரையிலிட்டாள். உன் பாராட்டும் தழுதழுத்திருந்தது. (ஸ்கலிதவசஸா) அதற்கே இத்தனை இனிமை ! வசின்தேவியே ஸரஸ்வதியாக உள்ளாள். (66)

தாத்யுதீபினி

விபஜ்யேதி- हे जननि, वाणी चोलेन कूर्पासकेन निजां वीणां निभृतं मन्दं निकुलयति निन्दति । सङ्गीतसमाप्तिं करोतीति यावत् । कस्मिन् सति त्वया पशुपतेर्विविधमनेकप्रकारं त्रिपुरविजय-यागध्वंस-हालाहलधारण-जलन्धरवध-गजासुरवधादिकं अवदानं वृत्तं कर्म वक्तुं निगदितुं आरब्धे उपक्रान्ते सति, किंभूतया त्वया विपञ्चया सप्ततन्त्रीवीणया गायन्त्या उपगायन्त्या पुनश्चलितशिरसा अन्तः सन्तोषवशात् स्वयं शिरः कम्पयन्त्या, किंविधां वीणां त्वदीयैः त्वद्वचनसंबन्धिभिः साधुवचनैः मधुवचनैरपलपिततन्त्रीकलरवां, अपलपितः तन्त्रीकलरवो यस्याः सा तां, किंविधैर्वचनैः माधुर्यैः माधुर्यगुणयुक्तैः, निभृतमित्यनेन केनाप्यपरिज्ञाततां वर्णयित्रा कविना लज्जावशात् सरस्वत्याः सङ्गीताङ्गनाट्यभङ्गः व्याजान्तरेण तथैव कारित इति सूचितम् ॥ ६६ ॥

தாத்யுதீபினி

வாணி உன் இனிய சொல்கேட்டு வீணையை நிந்தித்தாள். (நிகுலயதி) பாடுவதை உடன் நிறுத்தினாள். திடீரென பாடுவதை நிறுத்த ஏதோ காரணம் காட்டினாள். (66)

पदार्थचन्द्रिका

अथ भवान्या वाणीं स्तौति - विपञ्चयेति । वीणया पशुपतेरवदातं निर्मलं चरितं गायन्ती वाणी सरस्वती निभृतं निश्चलं यथा स्यात्तथा चोलेनोपरिवस्त्रेण वीणां निचुलयति गोपायति लज्जयेति शेषः । अत्र हेतुं वदन्वाणीं विशिनष्टि - त्वदीयैर्माधुर्यैः त्वदीयवाणी-गतमाधुर्यैः अपलपितो निहृतस्तन्त्रीणां वीणागुणानां कलरवो यस्यास्तां, कदेत्य-पेक्षायामाहत्वया साधुवचने वक्तुमारब्धे सति चमत्कारवशात् चलितमीषत्कम्पितं शिरो यस्यास्तया इति भवानी विशेष्यते । संव्यानमुत्तरीयं च चोलः कूर्पासकोऽस्त्रियामित्यमरः ॥ ६६ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா

ஸரஸ்வதி வெட்கி வீணையை தன் மேலாடையால் மறைத்தாள். (மற்றவை முன்போல்.) (66)

डिण्डिमभाष्यम्

हे परमेश्वरि, विपश्च्या वीणया विविधं नानाभेदं पशुपतेर्महादेवस्य अवदातं पराक्रमजालं गायन्ती उपवीणयन्ती वाणी वाग्देवता कर्त्री, स्वगानानन्तरं साधुवचनैः 'साधु साधु सम्यग्गीतं भवत्या' इति गीतोपलालनवचनैः सह चलितशिरसा कम्पितमौल्या त्वया वक्तुमारब्धे सति, 'एतादृशं गीतमतिमधुरं आस्वादितम्। अपरमपि वत्से सरस्वति प्रकाश्यतां' इत्येवंरूपेण वचनेन वक्तुमारब्धे, त्वदीयैः त्वद्वदनवर्तिमाधुर्यैः अपहसिततन्त्रीकलरवां, अपहसितः तिरस्कृतः तन्त्रीणां गुणानां कलोऽव्यक्तमधुरो नादो यस्यास्तां तथोक्तां, निजामात्मीयां वीणां वल्लकीं चोलेन 'चुल आच्छादने' इति प्रसिद्धेन निचुलयति आवृतां करोति, सङ्गीतसमाप्तिमेव करोतीति यावत् ।... निभृतमित्यनेन केनाप्यपरिज्ञाततां वर्णयता कविना लज्जावशात् सरस्वत्याः सङ्गीतगोष्ठीभङ्गो व्याजान्तरेण तयैव कारित इति सूचितम् ॥ ६६ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

முன் உரைகளில் உள்ளதே. (66)

गोपालसुन्दरी

विपश्च्येति - विपश्च्या वीणया विविधं नानाप्रकारं पुररिपोर्महेशस्यावदानं निर्मलचरितं गायन्ती वाणी सरस्वती निभृतं यथा स्यात्तथा चोलेनोपरिस्थवस्त्रेण वीणां लज्जया निचुलयति आच्छादयति । लज्जाहेतुं विशिनष्टि - त्वया चलितशिरसा कम्पितशिरसा साधुवचने साधुवादे वक्तुमारब्धे सति त्वदीयैः साधुवचनसंबन्धिभिः माधुर्यैरपलपितो निहृतः तन्त्रीणां कलो रवो यस्याः सा इत्यर्थः । विष्णुपक्षेऽप्येवम् ॥ ६६ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

முன் உரைகளில் கண்ட பொருளே. விஷ்ணுபக்சத்திலும் அவ்வாறே. (66)

आनन्दलहरी

विपश्च्येति - चलितं कंपितं शिरो यस्याः, सा तया त्वया साधुवचने साधुवादे वक्तुमारब्धे सति, साधुवदने इति पाठे संबोधनम् । कश्चित्तु साधुवचनैरिति पाठं

கல்பயிதவா சாதுவவனௌ: சஹ சலிதசிரசௌத்யர்த: இத்யாஹ । ததநாடரகரௌ, வவசாௌ சலநா஡ாவௌ சாஹித்யாசௌ஡வாத் । தூதூயாந்தபாஸ்ய ப்ரா஡ாநிகத்வௌ வக்து஡ித்யத்ர கதௌ்சித்யுதஜநூய஡் । வாணூ சரஸ்வதூ நி஡ூத஡ந்யௌரலக்சிதௌ யதா ச்யாத்ததா நிஜாௌ வூணாௌ சுலௌ வஸ்த்ரௌ நிசுலயதி ஂசுசுதாடயதி லஜ்யௌதி ஡ாவ: । சுல ஂசுசுதாடநௌ சூராடிரதந்த: । கூஹசூ, பசுபதௌ: சிவச்ய விவித஡நௌகப்ரகாரௌ ஂவடாநௌ பூர்வகர்஡ விபசுச்யா சஸ்தந்நூகவூணயா காந்நூ । ஹதுகர்஡ வூணாவிசௌஷண஡ாஹ - த்வடூயௌ: த்வத்சநசௌ஡ந்நிதி: ஡ாதுயௌரபல- பிதௌஸி஡ி஡ூதஸ்தந்நூணாௌ குணாநாௌ கலௌஸ்யக்த஡தூரௌ ரவௌ த்வநிர்யச்யாஸ்தா஡் । ஂவடாநௌ கர்஡ வூதௌ இதி, ததா த்வநௌ து ஡தூராஸுதௌ கல: இதி, ததா விபசுசூ சா து தந்நூி஡ி: சஸி஡ி: பரிவாடிநூ இதி சா஡ர: ॥ 66 ॥

ஂநாந்தலஹூ

முன்னுரைகளிௌ விளக்க஡ௌ. (66)

—★—

கராஸ்த்ரௌ ஸ்பூஷ்ணத்ருஹிநகிரிணா வத்ஸலதயா

கிரிசௌநௌதஸ்தௌ ஡ுஹரதரபாநாகுலதயா ।

கரகராஹ்ய஡் ச஡்புபு: முகமுசூரவ்ருந்த஡் கிரிஸுதௌ

கதௌ்காரௌ ஡ூஸ்தவ சூபுக஡ுப஡்யரஹித஡் ॥ 67 ॥

கராக்கரௌண ஸ்ப்ருஷ்ட஡் துஹிநகிரிணா வத்ஸலதயா

கிரிசௌண ஂதஸ்த஡் முஹு: ஂதரபாநாகுலதயா ! ।

கரகராஹ்ய஡் ச஡்புபு: முகமுசூரவ்ருந்த஡் கிரிஸுதௌ

கதௌ்கார஡் ப்ரு஡: தவ சுபுக஡் ஂளப஡்யரஹித஡் ॥ 67

பதவுரை:- கிரிஸுதௌ - ஡லௌககளௌ! துஹிநகிரிணா - பனி஡லையா஡ ஹி஡வா஡ுல், வத்ஸலதயா பெற்றௌரிௌ ஂ஡்புடௌ, கராக்கரௌண - கௌநுநியால் ஸ்ப்ருஷ்ட஡் - துடாட்ப்பட்டத஡், கிரிசௌண - சிவ஡ுல், முஹு:-ஂடிக்கடி ஂதரபாநாகுல தயா - ஂதட்டௌசு சுவைப்பதிடில்- ஡ுத்த஡ிடுவதிடில் ஂர்வத்தால், ஂதஸ்த஡் - தூக்கிப்பிடிக்கப்ப்பட்டத஡், ச஡்புபு: சிவ஡து கரகராஹ்ய஡் முக முசூரவ்ருந்த஡் - கையால் தாங்கப்பெற்ற ஡ுக஡ாகிய கண்ணாடியிௌ கைப்பிடியா஡த஡், ஂளப஡்யரஹித஡் ஈடிணையற்றது஡ா஡ சுபுக஡் ஡ுகவாயௌ கதங்கார஡் ப்ரு஡: ஂவ்வாறு வர்ணிப்புபு஡்.

ஂநாகலிதஸாத்ருச்ய சிபுக஡ுரூவிராஜ்தா ஂ஡்ற லலிதாநா஡஡் நிணவிடில் வருகிறது.

லக்ஷ்மீதரா

கரா஑்ரேண அ஑்ரகரேண, ஸ்பৃ஑்ம் சம்மூ஑்ம், துஹிநகிரிணா ஹிமாட்ரிணா ஜநகேந, வத்ஸலதயா வாத்ஸல்யேந பித்ராடீநாம் புத்ராதிஸு ப்ரீதி: வாத்ஸல்யஸ்ஷப்தேநோ஑்யதே । யதோ஑்ம் சர்வஸ்சோமேஸ்வரேண ‘புத்ராடீ வாத்ஸல்யம், பத்ர்யாடீ ப்ரேம, ஸிஸ்யாடாவநு஑்ரஃ, அ஑்ரஜாடீ பக்தி: । அத்ர ஆதிஸ்ஷப்தேந ஑ௌணபுத்ர஑ௌணபுத்ரீ஑ௌணஸிஸ்ய஑ௌணா஑்ரஜா: ஑ூ஑்நந்தே’ இதி । ஑ௌணபுத்ர: புத்ரத்வேந கல்பிதஸம்ப்ந்ந: , ந து க்ரீதாதி: , தஸ்ய புத்ரத்வாத் । ஑ௌணபுத்ரீ பூஜிஸ்யா ஑ௌண: ஸிஸ்யத்வேந கல்பிதஸம்ப்ந்ந எவ, ந து ஸ்வீகୃதமந்ந்ர஑்ர஑்ண-மாத்ர: । ஑ௌணா஑்ரஜ: கல்பிதப்ராதுஸம்ப்ந்ந: , ந து ஑்ஷேத்ரஜாதி: । கிரீஸேந ஑ம்ப்நா, உதஸ்தம் உ஑்நமிதம், மு஑்: அத்யர்த்ம், அ஑்ரபாநாகுலதயா அ஑்ரபாநவ்ய஑்ரநயா அதிப்ரேம்ணேத்யர்த்ம்: । கர஑்ரா஑்ம் கரேண ஑்ர஑ீதும் யோ஑்ம் முஸாவலோகந஑ும்ப்நவ்ய஑்ரதயா, ஑ம்ப்நோ: முஸமுகுரவୃந்தம் முஸமேவ முகுரோ ஑்ர்ப்ண: தஸ்ய வୃந்தம் தடா஑்ரடண்ட: தம் கிரிஸுதே ! ஹிமாட்ரிதநயே! கத஑்஑்஑்ரம் கத஑்஑்ருத்வா ஑்ரூம: வர்ணயாம: । ‘விபாஸா கதமி லி஑்஑்’ இதி லி஑்஑்ரே சம்ப்ர஑்ரணாயாம் லட் । தவ பவத்யா: , ஑ுபுக் அ஑்ரரா஑்:கர்ணிகாம், ஑ௌபம்யர஑்஑்ம் உபமா஑்ர஑்஑்ம் । உபமா஑்ர஑்஑்ம் து கமலகர்ணிகா஑்ர்ப்ணவୃந்தோடயாட்ரிஸிஸ்வரஸிலாடீநாம், ஑ம்ப்நஹிமகிரிகரோபலாலநா ஜநித-ஸௌபா஑்யாதிஸயாபாவேந ப஑்ரவதீ஑ுபுகஸ்ய துலநா நாஸ்தீதி । அத்ரேத்யம் படயோஜநா - ஹே ஹிம-கிரிஸுதே । துஹிநகிரிணா வத்ஸலதயா கரா஑்ரேண ஸ்பூ஑்ம் கிரீஸேந அ஑்ரபாநாகுலதயா மு஑்ருதஸ்தம் ஑ம்ப்நோ: கர஑்ரா஑்ம் ஑ௌபம்யர஑்஑்ம் தவ முஸமுகுரவୃந்தம் ஑ுபுக் கத஑்஑்஑்ரம் ஑்ரூம இதி । அத்ரானந்வயா-ல஑்஑்ரோ ஑்வந்யதே, சர்வோபமானிஸேதேந ஸ்வஸ்ய ஸ்வயமேவ ஑்ர஑்ரஸமித்யநந்வயால஑்஑்ரப்ரதீதே: ॥ ௬௭ ॥

லக்ஷ்மீதரா

அன்பே, மகன் மகளிடத்தில் வாத்ஸல்யம். மனேவியிடம் பிரேமை, சிஷ்யனிடம் அநுக்ர஑்மம், பெரியோரிடத்தில் பக்தி ஆகி஑்றுது. புத்திரரல்லாதவரிடமும் புத்திரன் என வாத்ஸல்யம் காட்டுவதுண்டு. இது கௌணவாத்ஸல்யம். இவ்வாறே கௌணப்ரேமை முதலானதுமுண்டு. இமவான் வாத்ஸல்யத்தால் விரலால் முகவாயை நிமிர்த்திப் பார்ப்பார். கிரிசன் பிரேமையால் முத்தமிடத் தூக்கிப்பிடிப்பார். அப்போது உன் முகம் கண்ணாடி போன்று சிவனேயே பிரதிபிம்பமாகக் காட்டும். இந்த முகவாய்க்கு ஑ும் இணையும் இல்லை. அதுவே அதற்கு இணை. (67)

ஸௌபா஑்யவர்த்நீ

கரா஑்ரேணேதி । துஹிநகிரிணா ஹிமா஑்லேந அதிப்ரீத்யா உபலாலநாதிஸு வாத்ஸல்யேந ஸ்பூ஑்ம் புத்ரீஸ்த்ரேஹேந கரா஑்ரேண ஸ்பூ஑்ம் । கிரிஸேந உதஸ்தம் உ஑்நமிதம் மு஑்: வார்வாரம் அ஑்ரபாநாகுலதயா । அத்ர ஑் ஑ம்ப்நோ: கர஑்ரா஑்ம் முஸமுகுரவୃந்தம் முஸ஑்ர்ப்ணமண்டலம் । ஹே கிரிஸுதே ! தவ

குபுகமௌபுமயரஹிதம் கதங்காரம் பூம்: , கேன புகாரேன பூம்: ? தம் புகாரம் துவமேவ ஜானாஸி । ஸ புகாரௌ நாஸுமதூசர: । தவ குபுகஸ்ய தவैவ குபுகம் ஸதஸுமித்யுபமாலங்கார ஂவாலங்கார: । அந்ர முஹுரதரபானாகுலதயேதி பித்ரௌ: ஸுரதவரணவதனுசுதிதம், ப஑வத: ஸங்கராஸதாரஸ்ய ஸங்கராசார்யஸ்ய । வதனம் ஂதி வா பாதௌ யுக்த: ॥ 67 ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

மலேமகளே ஈடிணையற்ற ஁ன் முகவாயுழகை ஂவ்வாறு வர்ணிப்போம்? அதன் முறையை நீயே அறிவாய். (சிவன் முத்தமிட அடிக்கடி முகவாயை நிமிர்த்துகிறார் ஂன ஸங்கரரின் அவதாரமான ஁சாரியர் கூறுவது ஁சிதமல்ல.) (மற்றவை லக்ஷ்மீதராவில் ஁ள்ளதே.) (67)

அருணாமுதினி

குபுகம் வர்ணயதி - கராగ్రेणेति । हे गिरिसुते! शैलाधिराजनन्दिनि ! तुहिनगिरिणा वत्सलतया वात्सल्यरसेन, कराग्रेण हस्ताग्रेण स्पृष्टं जातसंपर्कम् । पित्रादयः पुत्रादीना-मुपलालनसमये कुबुकं स्पृशन्तीति प्रसिद्धिः । गिरीशेन महादेवेन, जगन्मङ्गलमूलभूते संभोगसमये, अधरपानाकुलतया बिम्बाधररसग्रहणपारवश्येन, मुहुः सर्वदा, उदस्तं उत्तोलितम् । लज्जया खलु स्त्रीणां संभोगसमये मुखमवनतमेव जायते । तदुत्तानितमेव सुकुम्भं भवतीत्यभिप्रायः । किं च करग्राह्यं पाणिना उपलालनीयं, शम्भो: महादेवस्य, मुखमुकुर-वृन्तम् । भगवत्या मुखे दर्पणायमाने सर्वमेव पश्यति महादेवः । अत एव शम्भो: दर्पणस्थानीयं भगवत्या मुखम् । वृन्तमिव हस्तग्रहणयोग्योऽधोभागनालविशेषः, एवंभूतं तव कुबुकं औपम्यरहितम् । उपमा तावन्नास्त्येव सर्वावयवेष्वपि समग्रलावण्यसत्त्वात् कुबुकस्योपमैव नास्ति । नयनबाहुलतादीनां कुवलयशिरीषमालाशिखिपिच्छाद्युपमान-वस्तूनि सुलभानि । निरुपमस्य तु तव कुबुकस्योपमापदार्थः न सुलभ इति सर्वातिशायि-गुणगणबृंहितं तव कुबुकं कथङ्कारं ब्रूमः । केन प्रकारेण वर्णयामः? अनुपमस्य वर्णन-मतिदुष्करमेव ॥ 67 ॥

அருணாமுதினி

மலேமகளே, இமவான் வாத்ஸல்யத்தால் முகவாயை விரலால் தொடுகிறார். சிவன் காதலால் முத்தமிட ஁தவும்படி அடிக்கடி முகத்தை நிமிர்த்துகிறார். கவிகள் கண் காது முதலிய அனைத்து அங்கங்களுக்கும் ஁வமை கூறுவர். முகவாய்க்கு ஁வமைப்பொருள் காணும். (மற்ற - விளக்கம் முன் ஁ரைகளில் ஁ள்ளதே.) (67)

आनन्दगिरिया

कराग्रेणेति । हे मातस्तव चिबुकं कथं ब्रूमः । किमुपमानेन वर्णयामः । किंलक्षणं चिबुकं औपम्यरहितं, औपम्यमुपमा तद्रहितं, कीदृशं तुहिनगिरिणा वत्सलतया लालनावसरे कराग्रेण स्पृष्टम् । मातापितरौ यदा बालं लालयतः तदा चिबुके कराग्रेण स्पृशतः । पुनः किंविधं, अधरपानाकुलतया मुहुर्मुहुः वारं गिरिशेनोदस्तं, गिरिशेन श्रीमहादेवेन भर्त्रा वारं वारं उच्चैर्धृतं, कया अधरपानाकुलतया । मुखमुकुलवृन्तमिव शम्भोः करग्राह्यम् । एतावता यदि किमपि वस्तु एतादृशं स्यात् तदा केनोपमीयेत । तत्तु नास्तीत्यभूतोपमाना त्वम् । अथवा गगनं गगनाकारमित्यादि वर्णनीयमिति । कराग्रेणेति श्लोकस्य रहस्यार्थः । कराग्रेणेति । कराग्रेण ङ ज ण तुहिनगिरिणा नम, गिरिशेन ए, मुहुः म अधर ए, पान फ्र, कुलतया कुल, कर घभ्र, शम्भो ह, ग्राह्यं रेफ आ गिरिसुते भगवति ब्रुम् । अयं मनुः कुलभगवती । तथा 'लज्जादौ परमेशानि पञ्चपञ्चभगान्वितम् । रावो योनिगतो देवी कुलभगवती च ब्रुमन्तेयमिति । ह्रीं ङजमनमे फ्रें कुलभगवति ब्रुम् । कुलभगवत्या मन्त्रोद्धारः ॥

ஆனந்தகிரியா

முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. குலபகவதி இதன் ரஹஸ்யதேவதை. அதன் மந்திரம். ஹ்ரீம்ங் ஞு மநமேப்2ரேம் குலபகவதி ப்லும் என. (67)

तात्पर्यदीपिनी

कराग्रेणेति । हे गिरिसुते, तव चुबुकं अधरार्धकणिकां कथङ्कारं कथं कृत्वा ब्रूमः । कथंभूतं, औपम्यरहितं औपम्येन साम्येन रहितं, पुनः, तुहिनगिरिणा जनकेन वत्सलतया कराग्रेण स्पृष्टं, वात्सल्यशब्देन पित्रादीनां पुत्रादिषु प्रीतिः, स्त्रियः पत्यादौ प्रेम, गुरोः शिष्यादावनुग्रहः, ज्येष्ठस्यानुजादौ भक्तिरुच्यते । पुनर्गिरिशेन सदाशिवेन, अधरपाना-कुलतया मुहुरुदस्तमुन्नमितं, पुनः शम्भोः करग्राह्यं मुखमुकुरवृन्तमिव, मुखमेव मुकुरं तस्य वृन्तं तत्र मुखे मुकुराकारे गिरिशमुखप्रतिबिम्बनादिति भावः ॥ 67 ॥

தாத்பர்யதீபினி

முன் வந்த விளக்கமே. (67)

पदार्थचन्द्रिका

अथ क्रमप्राप्तं चिबुकं वर्णयति - कराग्रेणेति । हे गिरिसुते तव चिबुकं कथंकारं कथंकृत्वा, केन प्रकारेणेत्यर्थः। ब्रूमो वर्णयामो न कथमपीत्यर्थः । वर्णनप्रकारविरहे हेतुं

கோபாலசுந்தரி

கராஜ்ஜேனேதி । ஹே கிரிஸுதே, தவ சூபுகம் கதங்காரம் கேன ப்ரகாரேண ப்ரமோ வர்ணயாம: । தத்ர ஹேது: - ஔபம்யரஹிதம் சாத்ஷயப்ரதீயோகின ஓபமானஸ்ய விரஹாத், துஹினகிரிணா ஹிமாலயேன, வத்ஸலதயா பூத்ரிஸ்தேஹேன, கராஜ்ஜேன ஹஸ்தா஗்ரபாஜேன ஸ்ப்ரஹ்ம । கிரிஜேன சிவேன அஹரபானாகுலதயா முஹு: வாரவாரம், உதஸ்தமுத்தோலிதம் । கர஗்ரஹ் கர஗்ரஹ்ணயோக்யம் முகம்முகுரச்ய முகாடர்ஷஸ்ய வ்ருத்னம் தண்டமீத்யர்த்: । விஷ்ணுபக்ஷே-துஹினஸ்ய ஹிமஸ்ய கிரி: பர்வதோ யத்ராஸௌ துஹினகிரிஸ்ச்ஞத்ர: , தேன கராஜ்ஜேன கிரிணாஜ்ஜேன ஸ்ப்ரஹ்ம । ஹே வத்ஸல, கிரிஜாஸ்ய மஹேஜஸ்யாபி இந: இஸ்ச்ஞ தயா ப்ரஸித்ஷயா லக்ஷ்மியா ராஹ்யா வா அஹரபானாகுலதயா முஹுருதஸ்தமுத்தோலிதம், ஷம்போ: கல்யாணஜகஸ்ய சூர்யஸ்ய கர஗்ரஹ்ணயோக்யம், கமலஸததததவாத், அதவா ஷம் கல்யாணம் பவத்யஸ்தாதிதீ ஷம்போஸ்தவ சூபுகமீத்யந்வய: । கர஗்ரஹ்மர்தாத் லக்ஷ்மியா ராஹ்யா வா । கீதததத சூபுகம், கிரிஸுதேகதங்காரம், கிரிஸுதா பார்வதீ, இ: லக்ஷ்மீ:, தயோ: கதம் இதம் ஸ்ப்ரஹ்மீதீ ஷத்வாக்காரகம், ஔபம்யரஹிதம் ப்ரம இத்யந்வய: । கிரிஸுதே இதீ ப்ரவத் விஷ்ணுஸம்போதனம் வா ॥ 67 ॥

கோபாலஸுந்தரி

தேவி பற்றிய விளக்கம் முன் உரைகளிலுள்ளதே. விஷ்ணு பற்றி - பனிமலைபோன்ற சந்திரனாக கிரணமுனையால் தொடப்பெற்றது. வாத்தல்யமுள்ளவரே ! மங்களத்தின் இருப்பிடமான உன் முகவாயை லக்ஷ்மி (ராதை) முத்தமிட நிமிர்த்துகிறாள். பார்வதியும் லக்ஷ்மியும் இந்த முகவாய் எப்படி உருவானது என வியக்கின்றனர். (67)

ஆனந்தலஹரி

கராஜ்ஜேனேதி । ஹே கிரிஸுதே தவ சூபுகம் அஹராஹோபாஜம் கதங்காரம் ப்ரம: கேன ப்ரகாரேண வர்ணயாம: । யத் ஔபம்யமூபமா தத்ரஹிதம் கூத்ராப்யேததூபமா நாஸ்தீத்யூபமேயமேவ துர்லபம், தூரே தாவதூபமா, ந வர்தத் இதீ பாவ: । துஹினகிரிணா ஹிமாலயேன வத்ஸலதயா வாத்ஸல்யேன கந்யாஸ்தேஹேனேதி யாவத், கராஜ்ஜேன ஸ்ப்ரஹ்ம, ஹஸ்தா஗்ரலாலிதம், கிரிஜேன சிவேன அஹரபானாகுலதயா முஹுவாரம் வாரம் உதஸ்தம் உத்தோலிதம் ஷம்போ: கரேண ஗்ரஹ்ம் ஗்ரஹ்ணஸ்ய ஹாரணஸ்ய யோக்யம் ஓபசிதம் முகரூபஸ்ய முகூரச்ய தர்பணஸ்ய வ்ருத்னம் ஹாரணதண்டம் இதம் ச த்ரிதயம் யதா஗்ரமம் பால்யே நவோததாடததாயாம் ப்ரோததாடததாயாம் ச பூத்யம் ॥

ஆனந்தலஹரி,

தேவி உன் பால்யத்தின் உன் தந்தையால் முகவாய் விரலால் தொடப்பட்டது. யௌவனத்தில் சிவன் காதலால் நிமிர்த்திப்பார்த்தார். முதிர்ச்சியில் உன் முகக்கண்ணாடியில் சிவன் தன்னைக் கண்டார். (67)

भुजाश्लेषान्नित्यं पुरदमयितुः^१ कण्टकवती

तव ग्रीवा धत्ते मुखकमलनालश्रियमियम् ।

स्वतः श्वेता कालागरुबहुलजम्बालमलिना

मृणालीलालित्यं वहति यदधो^२ हारलतिका ॥ ६८ ॥

புஜாச்லேஷாந்நித்யம் புரதமயிது:¹ கண்டகவதீ

தவ க்ரீவா தத்தே முககமலநாலச்ரியம் இயம் ।

ஸ்வத: ச்வேதா காலாகருபஹுளஜம்பாலமலிநா

ம்ருணாலீலாலித்யம் வஹதி யததோ²ஹாரலதிகா ॥68

1. புரவிஜயின: புரவிஜயிந:, 2. யதஹோ யதஹோ.

பதவுரை - புரதமயிது: (விஜயிந:) முப்புரங்களை அடக்கிய சிவபிரானின் நித்யம் புஜாச்லேஷாத் எப்போதும் தொடர்கிற கையணைப்பால் கண்டகவதீ புல்லரிப்பு கொண்ட, தவ இயம் க்ரீவா உனது இந்த கழுத்து முக கமல நாளச்ரியம் முகமாகிய தாமரையின் தண்டின் அழகை, தத்தே கொண்டுள்ளது. யதத: எந்த அதன் கீழ் ஹாரலதிகா - கொடி போன்ற ஹாரம்ஸ்வத: ச்வேதா இயல்பாக வெளுத்திருந்தும் கால அகரு பஹு லம்பால மலிநா காரகில் அதிகம் சேர்ந்த நறுமணப்பூச்சால் வெண்மை மங்கியதாக, ம்ருணாலீலாலித்யம் தாமரை நூலின் அழகை வஹதி கமக்கிறது.

காலகண்ட்டி, மதபாடலகண்ட்பூ:, முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

भुजाश्लेषात् भुजाभ्यामालिङ्गनात्, नित्यं सततं, पुरदमयितुः पुरान्तकस्य कण्टकवती सरोमाञ्चा, तव ग्रीवा कण्ठनालः, धत्ते दधाति, मुखकमलनालश्रियं मुखमेव कमलं तस्य नालश्रियं दण्डसौभाग्यं, इयं ग्रीवा, स्वतः श्वेता स्वभावतः स्वच्छा, कालागरु-बहुलजम्बालमलिना कालो नीलवर्णः अगुरुः लघुकाष्ठं कृष्णागरुरित्यर्थः तस्य बहुलः समृद्धः जम्बालः पङ्कः तेन मलिना मलीमसा, मृणालीलालित्यं बिसलतासौभाग्यं, वहति प्राप्नोति । यत् यस्मात्कारणात्, अधः अधःप्रदेशे, हारलतिका मुक्तावलिः । अत्रेत्यं पदयोजना-हे भगवति ! तवेयं ग्रीवा पुरदमयितुः भुजाश्लेषात् नित्यं कण्टकवती मुखकमलनालश्रियं धत्ते । यत्, अधः स्वतः श्वेता कालागरुबहुलजम्बालमलिना हारलतिका मृणालीलालित्यं वहति । पूर्वार्धे निदर्शनालङ्कारः, मुखकमलनालश्रियमित्यत्र श्रीसदृशी श्रीरिति प्रतिबिम्बाक्षेपात् । रूपकमप्यलङ्कारः, मुखकमलमित्यत्र मुखे कमलत्वरूपणात् । अनयोरङ्गाङ्गिभावेन सङ्करः । उत्तरार्धेऽपि निदर्शनालङ्कारः,

मृणालीलालित्यमित्यत्र लालित्यसदृशलालित्यमिति प्रतिबिम्बाक्षेपात् । उभयोरङ्गाङ्गि-
भावेन सङ्करः ॥ ६८ ॥

லக்ஷ்மீதரா

தேவி ! உன் கழுத்து சிவனது கைகளின் அணைப்பால் இடையறாது புல்லரிப்பு
கொள்கிறது. முகமாகிய தாமரையின் தண்டுமீது முள் முளைத்துள்ளது போல் கரடு
முரடாக உள்ளது. அதன் கீழ் காரகிலை அரைத்து அதிக அளவில் சேர்த்துப் பூசியதால்
முத்தாரம் இயல்பான வெண்ணிறம் மங்கியுள்ளது. அது தாமரை நூல்கற்றையின் அழகு
கொண்டுள்ளது. (68)

सौभाग्यवर्धनी

भुजेति । भुजाश्लेषात् नित्यं पुरदमयितुः कण्टकवती, रोमाञ्चितवती, तव ग्रीवा
मुखकमलनालश्रियं इयं यत्कारणात् धत्ते । स्वतः श्वेता स्वभावतः श्वेता, कालागरुबहुल-
जम्बालमलिना कृष्णागरुपङ्कमलिना, मृणालीलालित्यं वहति, यत् यतः, हारलतिका ।
ग्रीवा मुखकमलनालश्रियं धत्ते कण्टकित साम्यात् इति निदर्शनात् हारलतिका मृणा-
लीलालित्यं धत्ते श्वेतगुणसाम्यात् कृष्णागरुजम्बालकृतमालिन्यसाम्याच्चेति निदर्शनमेव ।
अहो इति विस्मयः । अत्र रूपकनिदर्शनापह्नुतिहेतुविस्मयतासङ्करः ॥ ६८ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

விளக்கம் முன் உரையில் உள்ளதே.

अरुणामोदिनी

गीवामभिवदति-भुजाश्लेषादिति । हे परमेश्वरि ! नित्यं अनवरतं, पुरदमयितुः
ईश्वरस्य, भुजाश्लेषात् आलिङ्गनसौभाग्यात्, कण्टकवती पुलकपाटिकापूर्णाकारा, तव
ग्रीवा मुखकमलनालश्रियं वदननलिनकाण्डसौभाग्यं धत्ते । अधस्तात् कर्दमसंसर्गो मृणाल-
संसर्गश्च कथं न भवतीत्याहस्वत इति । स्वतः श्वेता स्वभावादेव शुक्लवर्णा, कालागरु-
बहुलजम्बालमलिना कृष्णागरुसुगन्धचर्चापङ्केन मलिना, सर्वतो दिग्धा, हारलतिका
मुक्तामाला, मृणालीलालित्यं मृणालीव लालित्यं पङ्कसंकुलं काण्डाधोभागसंरूढपद्मिन्य-
ङ्कुरसौभाग्यं यद्यस्मात् कारणात् वहति, तेन कारणेन ग्रीवा मुखकमलनालश्रियं धत्त इति
संबन्धः । अहो इत्यनेन आश्चर्यपदेन सर्वाश्चर्यसौन्दर्यलक्ष्मीसंपन्न-शरीरयष्टेः तव
ग्रीवालतागतं सौन्दर्यमाश्चर्यपरंपराधिरूढं इति मन्तव्यम् ॥

அருணாமோதின்

எப்போதும் ஈசுவரன் தன் கைகளால் கழுத்தில் அணைக்க, அதனால் புல்லரிப்பு நிறைந்து காண்கிறது. அது முகமாகிய தாமரையின் தண்டுபோல் சுரசுரப்புடன் உள்ளது. இயல்பாக வெண்ணிறம் கொண்ட கழுத்து காரகில் பூச்சால் நிறம் மங்கியுள்ளது. அதன் கீழ் முத்துமலை தொங்குகிறது. அதிலும் காரகில் பூச்சு பட்டுள்ளது. தாமரைத் தண்டின் கீழ் புதிய குறுத்து முனைவிட்டது போன்று அந்த முத்தாரம் துலங்குகிறது. கழுத்தாகிற தாமரைத் தண்டின் அழகு வியப்பளிக்கிறது. (68)

आनन्दगिरिया

भुजाश्लेषादिति । हे मातः, तवेयं ग्रीवा मुखकमलनालश्रियं वहति धत्ते । मुखलक्षणं यत्कमलं तस्य नालमिव शोभते । कमलनाले कण्टका भवन्ति । पुरदमयितुः श्रीमहादेवस्य भुजाश्लेषात् कण्टकवती । श्रीमहादेवस्य भुजालिङ्गनोत्पादितरोमाञ्चः सात्विकभावः । अहो पार्वति, तत्तस्मात् हारलतिका मृणालीलालित्यं वहति । मौक्तिकानां माला मृणालीव शोभते । मृणालस्य कर्दममालिन्यमाह - स्वतः श्वेतापि कालागुरुबहुलजम्बालमलिना, कालागुरुप्रमुखकर्पूरादिनिर्मितयक्षकर्दमाङ्गावलेपसंबन्धेन मलिनेति । भुजाश्लेषादिति पद्यस्य रहस्यार्थः- कालनित्यादिविद्यामाह - ग्रीवा षोडशस्वराः, भुजाश्लेषात् व्यञ्जन-संयोगात्, नालश्रियं श्रियं विस्तारं आधत्ते त्र्यक्षरात्मकान् नामरूपान्मन्त्राणामा-विष्करोति । पुरदमयितुः युगाक्षरा । नित्यं नित्यभूतान् प्रत्यहजातदिनाक्षरान् । मृणालीला आई हारलतिका परस्परग्रथनेन युगाक्षरदिनाक्षरान् ई परस्पृष्टगन्धानां त्र्यक्षरात्मकत्वम् । अत्र सर्वा विद्याः त्र्यक्षर्य एव । तथा स्वतः श्वेताः स्वतः सिद्धाः कालागुरुबहुलजम्बालम-सृणाः स्वतः श्वेतः स्वतः सिद्धः अगुरुः अकार एव गुरुर्मूलभूतं यस्य तत्तथा तत् । बहुल षट्त्रिंशत्त्वं तेन जम्बालः तेन अदृश्यस्पष्टभानः । अयमर्थः युगाक्षरदिनाक्षराभ्यां नानारूपविद्या विकाई षट्त्रिंशद्दिनं यावत् युगबाणा यावद्युगः । षट्त्रिंशदक्षराणां मध्ये एकैकमक्षरं तिष्ठति । एवं षोडशस्वरं यावत् एक एव युगाक्षरः । दिनाक्षरे तु षट्त्रिंशत् विंशद्दिनानि यावत् षट्त्रिंशदात्मकत्वादित्येवं विंशतिसहस्रसप्तशतषट्त्रिंशन्नामानि कालनित्याविद्यायाः । एतत्सर्वं गुरुमुखाद्बोद्धव्यम् । अयं पारायणजपः नित्यत्वेन निर्दिष्टः काम्य इति । अत्र रूपकापह्नुतिनिदर्शनाद्यलङ्कारसांकर्यम् ॥ ६८ ॥

ஆனந்தகிரியா -

தாமரைத் தண்டில் முட்கள் போன்று சுரசுரப்பு காணும். கழுத்து தாமரைத் தண்டுபோல் மயிர் சிலிர்ப்பாகிய முட்களுடனுள்ளது. ஈசுவரனின் கையணைப்பால் ஏற்பட்ட புல்லரிப்பு அது. கழுத்தில் முத்தாரம் வெண்ணிறம் கொண்டதாயினும்

கழுத்தின் மீது பூசப்பெற்ற காரகில் பூச்சால் சிறிது அழுக்குபடிந்துள்ளது. முத்துமாலை தாமரைக் கொடியின் குருத்து போலுள்ளது. காலநித்யா தேவிகளின் மந்திரரஹஸ்யம் கொண்டது. குருமுகமாகத் தெரிந்து கொள்ள வேண்டியது. 20736 நாமங்கள் கொண்டவள் காலநித்யை. (68)

தாத்ரயீபினி

புஜேதி - ஹே மாத:, தவ க்ரீவா முககமலநாலஸ்த்ரீயம் முகமேவ கமலம் தஸ்ய நாலம் காண்டம் தஸ்ய ஸ்ரீ:, தாம் ததே அஸ்த்ரயதி | நனு கமலநாலம் ஸ்வேதம் அஹஸ்தாத் கர்தமஸ்சர்ஜோ ம்ருநாலஸ்சர்ஜஸ்ச தத்கதம் ந பவெத்யாஸ்சக்ஷாயாமாஹ - கிவ்விதா க்ரீவா, ஸ்வத: ஸ்வபாவேன ஸ்வேதா ஸுப்ரவர்டா, காலாகரூபஹலஜம்பாலமலினா, காலாகரோ: க்ருஷ்ணாகரோ: பஹலோ யோ ஜம்பாலோஸ்திஸுகந்த- சர்ச்சாபிஹ: தேன மலினா ஸர்வதோ டிஹ்யா புந: மலிமஸா ச, ததத: தஸ்யா க்ரீவாயா அத:, ஹரலதிகா ஹராவலி ம்ருநாலிலாலித்யம் பிஸலதாஸௌபாக்யம் வஹதி | நனு ம்ருநாலநாலம் கண்டகிதம் பவதி? ததாஹ - புரதமயிதூ: புராதநகஸ்ய பூஜாஸ்சேஷாடாலிஹ்நஸௌபாக்யாத் நித்யம் அத்யந்தம் கண்டகவதி ஸரோமாஸ்சா | அஹோ ஸர்வாஸ்ச்ரீயம் லக்ஷ்மீபுரஸ்சந்நஸரீரயஸ்தே: தவ க்ரீவாகதம் சௌந்தர்யம் அஸ்ச்ரீயபரம்பராஹிரூ஢மிதி மந்தவ்யம் || 68 ||

தாத்ரயீபினி

முகம் தாமரை. கழுத்து தாமரைத்தண்டு. காரகில்பூச்சு தாமரைக் குளத்தின் சேறு. முத்தாரம் புதிய தாமரைக் குறுத்து. புல்லரிப்பு - தாமரைத் தண்டின் மீதுள்ள முட்கள். புல்லரிப்பு - சிவனது கையணைப்பால் ஏற்பட்டது. (68)

பதார்த்சந்த்ரிகா

அத பவானிக்ரீவாம் வர்ணயதி - புஜேதி | முகம் கமலமிவ முககமலம் தஸ்ய யந்நாலம் தஸ்ய ஸ்த்ரீயம் ஷோபாம் | கமலநாலஸாஹஸ்யம் வக்து க்ரீவாம் விஸிநஸ்தி - கண்டகவதி ரோமாஸ்சவதி | நித்யமிதி பதமுபயத்ர ஸம்பத்யதே | யஸ்யா அதோ ஹரலதிகா ம்ருநாலிலாலித்யம் ம்ருநாலஸோபாம் வஹதி பிபர்தி | ம்ருநாலிலாலித்யஸ்த்ரீயம் ஹரலதிகாம் விஸிநஸ்தி - காலாகரூ: க்ருஷ்ணாகரூ: தஸ்ய பஹலஜம்பால இவ, ஸ ததா, தேன மலினா | ஸ்பஸ்தமந்யத் | ஜம்பால: ஷைவல: பஹ இதி மெதிநிகர: || 38 ||

பதார்த்ந்த சந்திரிகா

விளக்கம் முன் உள்ளதே.

டிஹிதமபாஸ்யம்

ஹே பரமேஸ்த்ரீ ! நித்யமநவரதம் புரதமயிதூரீஸ்த்ரீஸ்ய பூஜாஸ்சேஷாத் அலிஹ்நஸௌபாக்யாத், கண்டகவதி புலகபாலிகாபூர்ணாகாரா தவ க்ரீவா முககமலநாலஸ்த்ரீயம் வதநநலினகாண்ட-

సౌభాగ్యం ధత్తే ఆశ్రయతి । కమలస్య చేనాలం తత్ స్యాత్, అధస్తాత్కర్దమసंसగో మృణాలసंसగశ్చ
కథం న భవతీత్యాశంక్యాహ - స్వతః శ్వేతా స్వభావేనైవ శుభ్రవర్ణా, కాలాగరుబహలజమ్బాల-
మలిना కాలాగరుసుగంధచర్చాపక్వేన మలిना सर्वतो दिग्धा, हारलतिका मुक्तामाला,
मृणालीलालित्यं पङ्कसंकुलकाण्डाधोभागसरूढपद्मिन्यंकुरसौभाग्यं, यदस्मात्कारणात्
वहति, तेन कारणेन ग्रीवा मुखकमलनालक्षियं धत्ते इति संबन्धः । अहो इत्यनेन
आश्चर्यपदेन सर्वाश्चर्यसौन्दर्यलक्ष्मीसंपन्नशरीरयष्टेः तव ग्रीवालतागतं सौन्दर्यं आश्चर्य-
परंपराधिरूढमिति मन्तव्यम् ॥ ६८ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

విలాకకమ్ మున్ యన్లదే. (68)

గోపాలసుందరి

“భుజాశ్లేషాదिति” । పురదమయితుః శివస్య భుజాభ్యామాశ్లేషాత్ ఆలిङ్గనాత్
కంఠకవతీ తవేయం గ్రీవా ముఖకమలస్య ముఖారవిందస్య నాలశ్రియం కాండశోభాం ధత్తే । స్వతః
స్వభావతః శ్వేతా, కాలాగరుబహలజమ్బాలేన కృష్ణాగరుసమూహపేకేన మలిना హారలతिका । అహో
ఆశ్చర్యం, మృణాలీలాలిత్యం బిసశోభాం యదస్మాత్ వహతి ధత్తే । యదహో ఇత్యత్ర తదథ ఇత్యపి
పాఠః । తత్ర తదధో గ్రీవాయా అథ ఇత్యర్థః । విష్ణుపక్షే - పురస్య జాగ్రత్స్వప్నసుప్త్యవస్థాత్రయస్య
దమయితుః నాశకస్య తవ భుజాశ్లేషాత్ లక్ష్మీభుజాలిङ్గనాత్ । యద్వా కంఠకవతీ ఇత వ గ్రీవా
ఇతి పదచ్ఛేదః । ఀః లక్ష్మీః తయా ఇత యుక్త । వకార ఇవార్థే, ఉత్ప్రేక్షాఘోతకః
నాలశ్రియమిత్యనంతరం యోజ్యః । అథవా ఀ లక్ష్మీః తస్యామితం లక్ష్మ్యానుగతం విష్ణుం వాతీతి
ఇతవా, సా చాసౌ గ్రీవా చేతి భగవదాశ్లిషా లక్ష్మ్యా గ్రీవేత్యర్థః । కీదశీ పురదమయితుస్తవ
భుజాశ్లేషాత్ కంఠకవతీత్యర్థః । శేషం సమానమ్ ॥

கோபாலஸూந்தరీ

విలాకకమ్ మున్ యన్లదే. విష్ణుపక్షత్తిల్ విఠిప్ప, కనవు, తూకకమ్ యన్ద
ముప్పరత్తై అఠిత్త యన్కు లక్ష్మీయిన్ ఆలింగనత్తాల్ వెణ్కముత్తు ముడ్సెరివుల్ల
తామరైత్ తణ్డుపోల్ పుల్లరిప్ప కొణ్డతు. మన్దతు మున్బోల్. (68)

आनन्दलहरी

భుజాశ్లేషాదिति - పురవిజయినో మహేశస్య భుజాభ్యామాశ్లేషాత్ ఆలిङ्గనాత్ నిత్యం
కంఠకవతీ, కమలనాలపక్షే కంఠకితా, తవేయం గ్రీవా ముఖరూపస్య కమలస్య నాలశ్రియం కాండశోభాం
ధత్తే ధారయతి । యదధో యస్యా గ్రీవాయా అథః, హారరూపా లతिका మృణాల్యాః స్వల్పమృణాలస్య

बहुकर्दमैर्मलिना । यदध इत्यत्र यदहो इति पाठे यत् यस्मात् अहो आश्चर्यमित्यर्थः । स्त्री
स्यात्काचिन्मृणाल्यादिविवक्षापचये यदीत्यमरः । पुरविजयिन इत्यत्र पुरदमयितुरित्यपि
कचित्पाठः ॥ ६८ ॥

ஆனந்தலஹரி

முன் விளக்கமே. (69)

—★—

गले रेखास्तिस्रो गतिगमकगीतैकनिपुणे

विवाह¹व्यानद्धप्रगुण²गुणसंख्याप्रतिभुवः ।

विराजन्ते नानाविधमधुर रागाकर³भुवां

त्रयाणां ग्रामाणां स्थितिनियमसीमान इव ते ॥ ६९ ॥

கலே ரேகாஸ்திஸ்ரோ கதிகமக கீதைகநிபுணே

விவாஹ¹வ்யாநத்தப்ரகுண² குணஸங்க்யா ப்ரதிபுவ:।

விராஜந்தே நாநாவித மதுர ராகா³ கரபுவாம்

த்ரயாணாம் க்ராமாணாம் ஸ்திதிநியமஸீமாந இவதே ॥ 69

1. विवाद विवात 2. त्रिगुण त्रीकुण, 3. वागाकर वाकाकर

பதவுரை - கதிகமக கீதைகநிபுணே ! கதி கமகம் கீதம் இவற்றில் தனித்துவல்லமை
பெற்றவளே !, தே கலே உன் கழுத்தில் திஸ்ர: ரேகா:- மூன்று கோடுகள் விவாஹ
(விவாத) வ்யாநத்தப்ர (த்ரி) குணகுண ஸங்க்யாப்ரதிபுவ: திருமணத்தின் போது
கட்டப்பட்ட மூன்று மடிப்புகளுள்ள மூன்று நூலிழைகளின் அடையாளமாக, நாநாவித
மதுர ரா(வா)காகரபுவாம் த்ரயாணாம் க்ராமாணாம் பல இனிய ராகங்களின்
தோற்றுவாயான மூன்று கிராமங்களின் ஸ்திதி நியமஸீமாந: இவ - எல்லைக்
கட்டுப்பாட்டின் கோடுகள் போன்று, விராஜந்தே விளங்குகின்றன.

காமேசபத்தமாங்கல்யஸுத்ரஸோபிதகந்தரா, மஹாகாமேசமஹிஷீ,
கானலோலுபா என்ற லலிதாநாமங்கள் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

गले कण्ठप्रदेशे रेखा: भाग्यरेखा:, वलीरूपा: तिस्र: - ललाटे च गले चैव मध्ये चापि
वलित्रयम् । स्त्रीपुंसयोरिदं ज्ञेयं महासौभाग्यसूचकम् ॥ इति सामुद्रिकम् । गतिगमकगीतैकनिपुणे!
गति: सङ्गीतगति:। सङ्गीतस्य द्वे गती मार्गौ देशी चेति । गमक: स्वरस्य कम्प:- 'स्वरस्य

गमकः कम्पस्स च पञ्चविधस्मृतः' । इति भरते । ते च पञ्चप्रकारास्तत्रैव ज्ञातव्याः । गीतं धातुमात्वात्मकं द्विविधम् । 'वाङ्मातुरुच्यते गेयं धातुरित्यभिधीयते । इति ॥ तत्र एका मुख्या चासौ निपुणा च तस्यास्सम्बुद्धिः ।

विवाहव्यानद्धप्रगुणगुणसंख्याप्रतिभुवः विवाहे उद्वाहसमये व्यानद्धाः विशेषेण मङ्गलसूत्रबन्धनानन्तरं तत्समीपे आ समन्तात् कण्ठं कृत्स्नमावृत्य नद्धाः बद्धाः प्रगुणगुणाः बहुतन्तुनिर्मितसूत्राणि । तानि त्रीण्येव यथोक्तं गृह्यकारैः- 'माङ्गल्यतन्तुनानेन बधा मङ्गलसूत्रकम् । वामहस्ते सरं बध्वा कण्ठे च त्रिसरं तथा ॥' इति ॥ इदं चानुष्ठानं देशतो व्यवस्थापितम् । अत एव कचिद्देशे मङ्गलसूत्रबन्धनं कचिद्देशे सरत्रयबन्धनं च कचिदुभयमपि नास्तीति । अस्य मतं सर्वत्रास्तीति । यद्वा-ग्रन्थकृतो देशे एतदुभयानुष्ठानं विद्यत एवेति ज्ञेयम् । प्रगुणगुणानां संख्यात्रित्वं तस्याः प्रतिभुवः । यथा प्रतिभूः उत्तमर्णस्य अधमर्णं ज्ञापयति एवं संख्यां ज्ञापयतीति प्रतिभुव इत्युक्तम् । सङ्ख्याज्ञापकाः अस्मदाश्रयकण्ठे शम्भुना पूर्वं भगवतीविवाहसमये सरत्रयमस्मिन् स्थले बद्धमिति द्रष्टृणां ज्ञापयति वलित्रयमिति भावः । विराजन्ते अतितरां प्रकाशन्ते । नानाविधमधुररागाकर-भुवां नानाविधाः अनेकप्रकाराः मधुराः मनोरमा रागाः तेषामाकरभुवः गतिस्थानानि आश्रयभूताः तेषाम् ।

अयमर्थः-गतयः पञ्च, तदुत्थाः ग्रामरागाः त्रिंशत्, उपरागाः अष्टौ, रागास्तु विंशतिः, जनकरागाः पञ्चदश, भाषारागाः षण्णवतिः, विभाषारागाः विंशतिः, आन्तरा भाषाश्च त्रयः इत्यादिकं रागाध्यायप्रतिपाद्यमत्रावगन्तव्यम् । ते च रागाः प्रसिद्धाः, मध्यमावतीमालवीश्रीभैरवीवङ्गालीवसन्ताधन्यासीदेश्यादिकं रागाङ्गम् । वेलावतीशुद्धवरालीपुन्नागवराळीनाट्यादिकं भाषाङ्गम् । रामक्रियादिकं क्रियाङ्गम् । प्रवीधीधूर्जरीवराळीमलहरीप्रमुखं उपाङ्गं च रागशब्देन संगृहीतं इत्युक्तं नानाविध मधुररागाकरभुवां इति । त्रयणां ग्रमाणां, ग्रमशब्दः समूहवाचकः । सर्वे स्वराः त्रेधा संहताः षड्जग्रामो मध्यमग्रामो गान्धारग्राम इति त्रेधा स्वरसंहतिः । तत्र भूलोके ग्रामद्वयस्यैव प्रसरः । सप्तस्वराणामारोहावरोहकमेण मूर्च्छनाश्रयत्वम् । तच्च मन्द्रमध्य-तारात्मना त्रेधा भवति । गान्धारग्रामस्य शिरःस्थानत्वान्मन्द्रादिक्रमेणोपक्रमासंभवात् गान्धारग्रामो देवलोके प्रसृतः । यथोक्तं शाङ्गदेवेन 'ग्रामस्स्वरसमूहस्स्यान्मूर्च्छनादे-स्समाश्रयः । तौ द्वौ धरातले स्यातां षड्जग्रामस्तथादिमः ॥ द्वितीयो मध्यमग्रामः तयोर्लक्षणमुच्यते । क्रमात्स्वराणां सप्तानामारोहश्चावरोहणम् ॥ मूर्च्छनेत्युच्यते ग्रामद्वये तास्सप्त सप्त च' ॥ इति ॥

एताः मूर्च्छनाः शुद्धतानाः इत्युच्यन्ते । अतश्च भगवत्याः कण्ठवलित्रयवर्णनायां ग्रामत्रयकथनं देवलोकव्यवहाराद्युज्यत इत्यनुसन्धेयम् । तेषां ग्रामाणां स्थितिनियम-सीमानः स्थितेः अवस्थानस्य नियमार्थं परस्परं ग्रामाणां सङ्करो मा भूदिति तेषामन्ते रचिताः सीमानः सेतव इव ते तव । अत्रेत्यं पदयोजना - हे भगवति ! गतिगम-कगीतैकनिपुणे ! ते गले तिस्रो रेखाः विवाहव्यानद्धप्रगुणसङ्ख्याप्रतिभुवः नानाविधमधुर-रागाकरभुवां त्रयाणां ग्रामाणां स्थितिनियमसीमान इव विराजन्ते । पूर्वीर्धे अनुमाना-लङ्कारः, रेखागतत्रित्वस्य मङ्गलसरत्रित्वानुमापकत्वात् । अनुमानस्य विच्छित्त्वात्मकत्वं लौकिकालङ्कारवैलक्षण्यादेव। तद्वैलक्षण्यं च पक्षधर्मतामात्रात् व्यास्यभाव एव, उभय-सद्भावे लौकिकमेव स्यादिति रहस्यम्। विच्छित्तिरलौकिकी शोभा । उत्तरार्धे उत्प्रेक्षालङ्कारः भगवत्याः कण्ठमध्यवर्तिस्वरग्रामत्रितयहेतुचिह्नतया वलित्रयस्य सम्भावनात् ॥ ६९ ॥

லக்ஷ்மீதரா

நெற்றியிலும் கழுத்திலும் இடுப்பிலும் மூன்று மடிப்புகள் (கோடுகள்) அமைவது ஆணும் பெண்ணிற்கும் ஸௌபாக்ய அடையாளம். உன் கழுத்தில் மூன்று பாக்யரேகைகள் உள்ளன. மார்க்சீ தேசீ என்ற இருஸங்கீத கதியிலும் 5 வகையான கமகம் எனும் இழைப்பிலும், நீ தனித்து வல்லமை பெற்றவள். வாக்கை மாது என்றும் கானத்தைத் தாது என்றும் கூறுவர். இவை அனைத்திலும் நீ தேர்ந்தவள். திருமணத்தின் போது மங்கள ஸுத்தரத்தைக் கழுத்தைச் சுற்றி (மூன்று சரடுகளாக)க் கட்டியபின் இடது கையில் பிரதிஸரம் என நூலைக் கட்டுவர். தேசத்திற்குத் தேசம் இது மாறுபடும். மங்கள ஸுத்தரம் மட்டும், மூன்று ஸரங்கள் மட்டும் கட்டுவர். சில இடங்களில் இரண்டுமில்லை. சங்கரரது தேசத்தில் இரண்டும் உண்டு எனத் தெரிகிறது. சரடுகளின் எண்ணை நினைவுபடுத்துவது போன்று மூன்று மடிப்புகள்.

கடன் கொடுத்தவன் வாங்கியவனிடம் நினைவுப்படுத்த அனுப்பப்பெறுபவன் ப்ரதிபூ. கழுத்தில் உள்ள ரேகை பிரதிபூவாகிறது. சிவன் பார்வதியின் கழுத்தில் மூன்று சரடுகளைக் கட்டினார் என நினைவுபடுத்துகின்றன இக்கோடுகள். கதிகள் 5, அதிலிருந்து தோன்றிய கிராமராகங்கள் 30, உபராகங்கள் 8, ராகங்கள் 20, ஜனகராகங்கள் 15, பாஷா ராகங்கள் 96, விபாஷாராகங்கள் 20, அந்தரராகங்கள் 3, என ராகாத்யாயத்தின் விளக்கம் ஸங்கீத அறிஞர்களிடமிருந்து தெரிந்து கொள்ள வேண்டியது. மத்யமாவதீ, மாளவீ, பூரீ, பைரவி, பங்காளி, வஸந்தா, தன்யாசி, தேசி முதலிய ராகாங்கங்கள், வேளாவதீ, சுத்தவராளி, புன்னாகவராளி, நாட்டை முதலியவை பாஷாங்கம். ராமக்ரியா முதலியவை கிரியாங்கம், ப்ரவீதீ, கூர்ஜரீ, வராளீ, மலஹரீ முதலிய உபாங்கம் என ராகங்கள். அவை பெரும்புதையல். தோண்டத்தோண்டப் புதிது புதிதாகக் கிளம்பும். ஷட்ஜக்ராமம், மத்யமக்ராமம், காந்தாரக் ராமம் என மூன்று ஸ்வரத்தொகுப்புகள். பூலோகத்தில் இரு கிராமங்களே வழக்கில் உள்ளன. ஏழுஸ்வரத்தொகுப்புகள். ஏழுஸ்வரங்களின் ஆரோஹண அவரோ ஹணமுறையில் மூர்ச்சனை அமையும். மந்த்ரம், மத்யமம், தாரம் என அது மூன்று வகை, காந்தார கிராமம் தேவலோகத்தில் மட்டும் பரவியுள்ளது. இந்த

மூர்ச்சனைகள் சுத்த தானம் எனப்படும். தேவி தேவலோகத்தொடர்புள்ளவளானதால் மூன்று கிராமங்களும் அவளிடம் இடம் பெற்றுள்ளன. அந்த மூன்று மடிப்புகள் மூன்று கிராமங்களின் எல்லைகளை நினைவுபடுத்துபவை. (69)

सौभाग्यवर्धनी

गले इति । हे गतिगमकगीतैकनिपुणे ! तव गले तिस्रो रेखाः विवाहव्यानद्धत्रिगुण-
गुणसंख्याप्रतिभुवः; विवाहसमये ईश्वरेण बद्धत्रिगुणीकृतमाङ्गल्यसूत्रस्य साक्षिणो
विराजन्ते । नानाविधमधुररागाकरभुवां नानाप्रकारषड्जमध्यमादिसप्तस्वरानुबन्धमधुर-
माधुर्यवसन्तमाधवगौडगुर्जरकर्णाटकानां रागादिगीतानां उत्पत्तिस्थानानां भूमीनां,
त्रयाणां ग्रामाणां षड्जग्रामध्यमग्रामपञ्चमग्रामाणां, स्थितिनियमसीमान इव, त्वमत्र तिष्ठ,
त्वमत्र तिष्ठेति स्थितिनैयत्यकृतः सीमानः स्फुरन्तीत्यर्थः । अत्रोपमा स्पष्टा, रूपकं च ॥
६९ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ -

கதி, கமகம், கீதம் என இவற்றில் தனிச்சிறப்புள்ள வல்லமை கொண்டவளே ! உன் கழுத்திலுள்ள மூன்று கோடுகள் திருமணத்தின்போது சிவன் கட்டிய மூன்று சரடுகளின் சாക്ഷிகள், பல இனிய ராகங்களின் மூல அமைப்புகளின் தோற்றுவாயான ஷட்ஜ - மத்யம பஞ்சமகிராமங்களின் எல்லைக்கோடுகள் போன்றுள்ளன. (69)

अरुणामोदिनी

कण्ठगतरेखात्रयमुत्प्रेक्षते - गले इति । हे गतिगमकगीतैकनिपुणे ! गतिः तेन पदेन
सहितः रागसंदर्भः, गमकः स्थायिस्वरस्य पुनः पुनः पोषणम्, गीतं समुचितार्थ-
प्रबन्धसंदर्भः, एतेषु स्थानेष्वेव संगीतशास्त्रं संपन्नम् । ‘गतिस्तु रागसंदर्भमालापः
परिकीर्तितः । गमको मुख्यनादस्य परिपोषो रसात्मकः । गीतं प्रबन्धरूढार्थं रञ्जकः
शक्तिरुच्यते ॥’ इति । विवाहव्यानद्धप्रगुणगुणसंख्याप्रतिभुवः; विवाहे महादेवेन कृते
पाणिपीडने व्यानद्धो बद्धः प्रगुणगुणः, यो माङ्गल्यसूत्ररूपः, तस्य संख्यायाः त्रिप्रकाराः
प्रतिभुवः सदृश्यः । एतदुक्तं भवति ‘विवाहकाले प्रथममेव माङ्गल्यसूत्रमिति कन्यायाः
कण्ठे बध्यते । तस्य प्रगुणगुण इति संज्ञा । तेन माङ्गल्यसूत्रेण विना क्षणमपि न तिष्ठति
समर्तृका । ‘पत्युः प्राणान् स्वकीयमाङ्गल्यसूत्राभ्यन्तरे धारयन्ति पतिव्रतास्त्रियः’ इति
प्रसिद्धिः । अत एव माङ्गल्यसूत्रलक्षणं वसिष्ठेनोक्तम् - ‘ब्रह्मविष्ण्वीशरूपेषु रन्ध्रेष्वोतं
त्रितन्तुकम् । त्रिरत्नं रुक्मजं स्त्रीणां माङ्गल्याभरणं विदुः ॥’ इति । माङ्गल्यसूत्रस्य गुणानां
त्रिसंख्यया समानाः त्रिरेखाः कण्ठस्था इति तत्साम्यम् । ईदृगलक्षणलक्षिताः तव गले

रेखाः कथं विराजन्त इत्यत आह नानाविधमधुररागाकरभुवां नानाविधानां मधुररागाणां श्रीरागमलहरीललिताभूपालादीनाम्, आकरभुवां उत्पत्तिस्थानभूतानां त्रिसंख्यानां ग्रामाणां गान्धारमध्यमषड्जाख्यानां रागकदम्बकानाम्, स्थितिनियमसीमान इव स्थित्यर्थमवस्थानार्थं नियमेन विशिष्टाः सीमानः प्रदेशाः नियमसीमानः, अन्योन्य-कलहकारिणां सीमाविवादनिवारणाय देशद्वयसंधौ दीयमानवृक्षगर्तखातशिलातुल्या रेखा-दयः प्रसिद्धाः तद्वत्त्व गले सदा नर्तमानानां संगीतग्रामाणां स्थित्यर्थं नियमार्थं सीमान इव ते गले रेखाः दीप्तिं प्राप्नुवन्ति । अनेन संगीतरसिकता भगवत्या उपवर्णिता । ॥ ६९ ॥

அருணாமோதின்

கதி, கமகம், கீதம் என்ற மூன்றில் வல்லவளே ! (கதி - ராக ஆலாபம், கமகம், முக்கிய ஸ்வரத்தின் ரஸபோஷிப்பு, கீதம் - சொல்லமைப்பால் உள்ள ஈர்ப்பு.) மஹாதேவனுடன் திருமணம் நடந்தபோது மாங்கல்ய ஸூத்திரம் கட்டியதற்கு அடையாளமாக உன் கழுத்தில் மடிப்புகள் உள்ளன. முதலில் தாலி முடிப்பு, (ப்ரகுண குணம்.) கணவனுடன் கூடி வாழ்நாள் முழுவதும் இதனைத் தரிப்பள். மும்மூர்த்திகளின் அருள்வடிவான முப்புரி நூல் மூன்று ரத்னங்கள், தங்கத்தாலான மாங்கல்ய ஆபரணம். இதன் பதிவே கழுத்திலுள்ள மூன்று ரேகைகள். இவை ராகம் கிராமம், ஸ்வரம் இவற்றின் எல்லைக்கோடுகள் போன்றவை. தேவி சிறந்தஸங்கீதரஸிகை என்பதும் உட்கிடை.

आनन्दगिरिया

गले रेखा इति । कण्ठे रेखात्रयं तु स्वभावेन वर्तते । कम्बुग्रीवा सेत्यभिधानात् । परमेश्वर्याः कण्ठे रेखात्रयं वर्ण्यते । हे परमेश्वरि, तव गले कण्ठे तिस्रो रेखा विराजन्ते । सामुद्रिके तु कण्ठस्थरेखात्रयं सुलक्षणत्वेनोक्तम् । किंलक्षणे गले गतिगमकगीतैकनिपुणे गतिश्च गमकाश्च गीतं च तानि, तत्रैकोऽसाधारणनिपुणः, यस्मिन् कण्ठे एतेऽनन्य-साधारणतयोत्पद्यन्ते, एतादृशे । अथवा हे गतिगमकगीतैकनिपुणे, आलापस्य मधुरतया प्रवाहन्यायेन प्रसारणं गतिः, 'गीतस्य ख्यालिति भाषा, गमकः गीयमानरागस्य गूढानां भूतस्वराणां मनोहरः कम्पः 'स्वरस्य कम्पो गमकः श्रोतृचित्तसुखावहः । स च पञ्चदशभेदः । तिरय ... रितः, कम्पितः, लीनः, आन्दोलितं, वलित्रं, कुरूलं, अनाहतं, उल्लासः, हसितं, प्लावितः, गुंफितः, नामितः, मिश्रितः । गीतं रञ्जनस्वरसन्दर्शन-सन्दर्भकः । गतिगमकप्रधाने गीते एकः, एकोऽसाधारणो वा निपुणः । किंलक्षणा रेखाः, विवाहव्यानद्धप्रगुणगुणसंख्याप्रतिभुवः, विवाहे व्यानद्धं यत्प्रगुणगुणं तस्य या संख्या तत्र प्रतिभुवः साक्षिण्यः । अयमर्थः - कर्णाटादिदेशे कुमारीणां विवाहावसरे कुंकुमारुणसूत्रत्रय-

નિર્મિતં દોરકં માઙ્ગલ્યાર્થં ગલે બધ્યતે । તસ્ય નામ પ્રગુણગુણમિતિ । તદ્ગલે બદ્ધમ્ । તત્ર સૂત્રાણિ કિયન્તિ? સન્તિ ત્રીણિ । એવં વિભવે સતિ સૌવર્ણાનિ ભવન્તિ । તાનિ ચ બ્રહ્મવિષ્ણુરુદ્રદૈવતાનિ । તદુક્તં ‘બ્રહ્મવિષ્ણવીશરૂપં તુ ત્રિવૃત્તં તત્ત્રિતન્તુકમ્ । ત્રિરત્નં રુક્મજં સ્ત્રીણાં માઙ્ગલ્યાભરણં વિદુઃ’ ઇતિ । તત્ર પ્રતિભુવઃ સાક્ષિણ્યઃ । યદિ ચતુર્થમપિ સૂત્રં સ્યાત્તદા તત્પ્રતિભિમ્બભૂતા ચતુર્થ્યપિ રેખા ઉત્તિષ્ઠેદિતિ । કચિત્ ત્રિગુણગુણસંખ્યાપ્રતિભુવ ઇતિ પાઠઃ । તદા ત્રિગુણસ્ય તસ્ય યા ગુણસંખ્યા, તસ્યાં સંખ્યાયાં પ્રતિભુવ ઇત્યુત્પ્રેક્ષ્યતે । લોકોત્તરવીણાસ્વરૂપે તવ કળ્થે પ્રાયસ્ચયાણાં ષડ્જમધ્યમાગાન્ધારાદિમધ્યમગ્રામાણાં સ્થિતિ નિયમસીમાન ઇવ । અયમર્થઃ- ‘ગ્રામઃ સ્વરસમૂહઃ સ્યાન્મૂર્છનાદેઃ સમાશ્રયઃ’ ઇતિ સપ્તસ્વરસમૂહાત્મકો ગ્રામઃ । તત્ર ષડ્જગાન્ધારમધ્યમાનાં અન્યતમસ્ય બૃહત્ત્વે સતિ તત્તદ્ગ્રામનામા ભવતિ । તત્રાયં ગ્રામઃ એતાવતિ દેશે તિષ્ઠતુ, અસ્યૈતાવતિ પ્રદેશે સ્થિતિઃ, અસ્યૈતાવતિ પ્રદેશે સ્થિતિરિતિ સીમાનિયમરેખા ઇવ । યત્ર સીમાનિયમઃ ક્રિયતે, તત્ર રેખાદિકં ક્રિયતે । અથવા મન્દ્રમધ્યતારગ્રામાણાં વા સ્થિતિસીમાનિયામિકા રેખા ઇત્યર્થઃ । કિલ્લક્ષણાનાં ગ્રામાણાં નાનાવિધમધુરારાગાકરભુવાં, નાનાવિધાઃ ષાડવૌડવસંપૂર્ણ-સંકીર્ણાદિભેદેન ભિન્નાઃ, તે ચ મધુરાઃ માધુર્યેણાલાપ્યમાનાઃ યે રાગાઃ શ્રીરાગમહાર-નાટગૌડીબજ્જાલપ્રભૃતયઃ, તેષામાકરભુવઃ સ્વનયો ગ્રામાઃ તેષામ્ । ગ્રામેષ્વનેકવિધા રાગા ઉત્પદ્યન્ત ઇત્યર્થઃ । અનેન બ્રહ્માનન્દાદપ્યધિકો ગીતાનન્દઃ, તસ્યોન્નતેઃ સ્વાભાવિક-સ્ત્વાકરઃ તવ કળ્થઃ, તેન કેવલનાદબ્રહ્મરૂપા ત્વમિતિ । ગલે રેખા ઇતિ પદ્યસ્ય રહસ્યાર્થઃ । ચાપમન્ત્રોદ્ધારઃ । ગલે રેખા ઇતિ । ગલે ઇતિ વિધ સ્થિતિ ધ, વિધ સ્થિ, વિધ સ્થિતિ, થધાનાં દ્વયં બિન્દુદ્વયમ્ (થં ધં) ॥ ૬૯ ॥

ஆனந்தகிரியா

મુનં હરેકલિલં વન્ત ળન્કીત નુડ્પન્કલિલં વિલક્કન્કલુક્કુ મેલુમ્ વિરિવાન વિલક્કમ્. કીતમ્ ક્ક્યલ્ એન્બર્. કમકમ - મુક્કિયલ્વરન્કલિલં ઇનિય ઇમૈમ્પ્. ઇતુ 15 વકૈપ્પડુમ્. કમ્પિતમ્ લીનમ્ મુતલિયલૈ. મન્નર વિલક્કન્કલુક્કુ મુનં હરેકલિલં હ્લ્લેનલૈ. ઇતન્ રકસિયમાન સાપમન્તિરમ્ તમ્ તમ્ એન. (69)

તાત્પર્યદીપિની

ગલે ઇતિ । હે ગતિગમકગીતૈકનિપુણે ગત્યોર્ગમકં ગતિગમકં યદ્ગીતં તત્રૈકા નિપુણા તત્સંબુદ્ધિઃ, સજ્જીતસ્ય દ્વે ગતી માર્ગો તયોર્ગમકઃ સ્વરસ્ય પન્ચવિધઃ કંપઃ, તસ્ય ગીતં નામ સમુચિતાર્થસંબન્ધસન્દર્ભઃ । એતેષુ નિપુણે ભગવતિ, તે ગલે તિસ્રો રેખાઃ વિરાજન્તે શોભન્તે । કિંવિધા રેખાઃ વિવાહવ્યાનદ્વત્રિગુણગુણસંખ્યાપ્રતિભુવઃ, વિવાહે ઉદ્વાહસમયે વ્યાનદ્વા

विशेषेण मङ्गलसूत्रबन्धनानन्तरं तत्समीपे आ समन्तान्कृत्स्नं कण्ठमावृत्य नद्धा बद्धाः त्रिगुणा एतादृशा ये गुणास्तन्तवः, तेषां या संख्या त्रित्वरूपा तस्याः प्रतिभवो ज्ञापिकाः । यथा चोक्तं गृह्यकारैः, 'माङ्गल्यतन्तुनाऽनेन बध्वा मङ्गलसूत्रकम् । वामहस्ते सरं बध्वा कण्ठे च त्रिसरं स्मृतमिति' । माङ्गल्यसूत्रेण विना सभर्तृकाः क्षणमपि न तिष्ठन्ति । मङ्गलसूत्रं वसिष्ठेनोक्तं 'ब्रह्मविष्ण्वीशरूपेषु रन्ध्रवृत्तत्रितन्तुकम् । त्रिरत्नं रुक्मजं स्त्रीणां माङ्गल्याभरणं विदुः ।' अत्रोत्प्रेक्षते - कथंभूता इव । ते तव त्रयाणां ग्रामाणां गान्धार-मध्यमषड्जाख्यानां रागकदम्बकानां स्थितिनियमसीमान इव स्थिताः । एतेषामवस्थानस्य नियमार्थं ग्रामाणां परस्परं संकरो माभूदिति तेषामन्ते सीमान. प्रदेशा इव । अन्योन्यकलहकारिणां सीमाविवादनिर्हरणाय देशस्य प्रान्तसन्धौ दीयमाना रेखा वृक्षगर्तखातशिलाकुल्यादयः प्रसिद्धाः । तत्तव गले सर्वदा वर्तमानानां संगीतग्रामाणां सिद्धचर्थं नियमसीमान इव तव रेखाः दीप्तिं प्राप्नुवन्ति । किंविधानां ग्रामाणां, नानाविधरागाकरभुवां नानाविधा नानाप्रकाराः ये मधुररागाः श्रीरागमल्लारभूपालादयः, तेषामाकरभुवः उत्पत्तिस्थानानि तेषां तथोक्तानाम्। अनेन सदा संगीतविद्यारसिकता भगवत्या वर्णिता ॥ ६९ ॥

தாத்பர்யதீபிணி

ஒருவருக்கொருவர்கலகமிட்டு எல்லை பற்றி விவாதிக்கையில் மரமோ, பள்ளமோ, எல்லைக் கல்லோ, வாய்க்காலோ அமைத்து எல்லை வகுப்பதுபோல் ஸங்கீத கிராமங்களின் எல்லைக்கோடுகள் போன்றவை உன் கழுத்திலுள்ள மூன்று கோடுகள். மற்றவை முன்னுரைகளில் காண்பனவே. (69)

पदार्थचन्द्रिका

गले लेखात्रयमुत्प्रेक्षमाणो वर्णयति - गल इति । हे गतिगमकगीतैकनिपुणे, तव गले स्थिता लेखा रेखाः विवादव्यानद्धप्रगुणगुणसंख्याप्रतिभुव इति विराजन्त इत्यन्वयः । अत्र ब्राह्मणोऽयं क्षत्रिय इवेत्यत्रेवेवशब्दो द्रष्टव्यः । गतिस्तत्तत्स्वरूपज्ञानं तस्य गमकं प्रापकं सङ्गीतशास्त्रं तत्र यानि गीतानि तेषु एका मुख्या चासौ निपुणा च गतिगमकगीतैकनिपुणा, तत्सम्बोधनं तथा । यद्वा गतीनां तत्कलाभ्युपायानां गमकानि चतुर्दशविद्यास्थानानि तान्येव गीतानि तेष्वेका मुख्या निपुणा, तत्संबोधनं, तथा । एतत्तु समुन्मीलत् संविदित्यत्रोक्तमेव । यस्याः स्त्रियो गले रेखात्रयं, सा प्रकृष्टानेकगुणविशिष्टा भवति, नेति चापरे, इति वराहादिमुनीनां विवादे विषये व्यानद्धा संबद्धा प्रगुणगुणसंख्या प्रकृष्टगुणगणना तस्यां प्रतिभवो लग्नका निर्णयमध्यस्था इत्यर्थः । विवाहव्यानद्धत्रिगुण-

गुणसंख्याप्रतिभुव इति पाठे विवाहकर्मणि व्यानद्धो विशेषेण बद्धस्त्रिगुणो यो गुणः त्रिगुणं यन्मङ्गलसूत्रं तत्र या त्रित्वसंख्या तस्याः प्रतिभुवो निर्णया इत्यर्थः । पुनरुत्प्रेक्षान्तरमाह - त्रयाणां ग्रामाणां तारमन्द्रघोराणां यः स्थितिनियमः तत्र सीमा मयादिव । नानाविध-मधुरवागाकरभुवां, नानाविधमधुरवाचामाकरः स्थानमिति ग्रामविशेषणम् । गतिगम-केत्यत्र तृजकाभ्यां कर्तरीति षष्ठीसमासनिषेधेऽपि तत्प्रयोजको हेतुश्चेति ज्ञापकात्समासः । गतिस्त्रिमार्गे दर्शयोजनमात्राभ्युपाययोः । नाडीव्रणे सरण्यां चेति मेदिनीकरः ॥ ६९ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

பெண்ணின் கழுத்தில் உள்ள மூன்று கோடுகள் மங்களமான சிறந்த குணங்களின் அடையாளமா? என விவாதத்தில் (விவாதவ்யாந்தத்த) மத்யஸ்தரின் நிர்ணயமாக உள்ளவை தேவியின் கழுத்திலுள்ள மூன்று கோடுகள். தார - மந்த்ரா - கோரக்ராமங்களில் எல்லைக் கோடாகவும் உள்ளன. பல இனிய சொல்லாட்சிகளின் உற்பத்தி ஸ்தானம். மற்றவை முன்போல். (69)

डिण्डिमभाष्यम्

हे गतिगमकगीतैकनिपुणे ! गतिर्येनालापेन रागः सन्दर्भः, गमकः स्थायिस्वरस्य पुनः पुनः घोषणं, गीतं समुच्चितार्थप्रबन्धसन्दर्भः, एतेषु सर्वेष्वपि निपुणे । एतेषु स्थानेष्वेव सर्वं सङ्गीतशास्त्रं सम्पन्नम् । 'गीतस्तु रागसङ्गीते स आलापः प्रकीर्तितः । गमको मुख्यनादस्य परिभावो रसात्मकः । गीतं प्रबन्धरूढार्थरञ्जिता रक्तिरुच्यते' ॥ विवाहव्यानद्धप्रगुण-गुणसंख्याप्रतिभुवः, विवाहे महादेवेन कृतपाणिपीडने व्यानद्धो बद्धः प्रगुणगुणो यो मङ्गलसूत्ररूपः तस्य संख्यायास्त्रिप्रकारायाः प्रतिभुवः सदृश्यः । एतदुक्तं भवति - विवाह-काले प्रथममेव माङ्गल्यसूत्रमिति कन्यानां कण्ठे बध्यते । तस्य प्रगुणगुण इति संज्ञा । तेन माङ्गल्यसूत्रेण विना क्षणमपि न तिष्ठति सभर्तृका । पत्युः प्राणान् स्वकीयमङ्गलसूत्राभ्यन्तरे सादरं धारयन्ति पतिव्रताः स्त्रिय इति प्रसिद्धिः । मङ्गलसूत्रस्य लक्षणं वसिष्ठेनोक्तम् - ब्रह्मविष्ण्वीशरूपं तु त्रिवृत्तं तत् त्रितन्तुकम् । त्रिरत्नं रुक्मजं स्त्रीणां माङ्गल्याभरणं विदुः' इति । अत एव माङ्गल्यसूत्रस्य गुणानां त्रिसंख्यया समानाः त्रिरेखाः कण्ठस्था इति तत्साम्यम् । ईदृग्लक्षणलक्षितास्तव गले रेखाः कथं विराजन्ते इत्यत आह - नानाविध-मधुररागाकरभुवां नानाविधानां मधुररागाणाम् श्रीरागलहरीललिताभूपालादीनाम् आकर-भुवाम् उत्पत्तिस्थानभूतानां त्रयाणां त्रिसंख्यानां ग्रामाणां गान्धारमध्यमषड्जाख्यानां रागकदम्बकानां स्थितिनियमसीमान इव स्थित्यर्थमवस्थानार्थं नियमेन विशिष्टाः सीमानः प्रदेशाः नियमसीमानः । अन्योन्यकलहकारिणां सीमाविवादनिर्हरणाय देशद्वयसन्धौ दीयमानवृक्षगर्तखातशिलाकुल्यारेखादयः प्रसिद्धाः । तद्वत् तव गले सदा वर्तमानानां

सङ्गीतग्रामाणां स्थित्यर्थं नियमसीमान इव गले रेखा दीप्तिं प्राप्नुवन्ति । अनेन सदा सङ्गीतविद्यारसिकता भगवत्या वर्णिता ॥ ६९ ॥

முண்டிரம்பாஷ்யம்

(முன் உரைகளில் வந்த விளக்கமே. (69)

गोपालसुन्दरी

गले रेखा इति । हे गतिगमकगीतैकनिपुणे, गतिः तत्त्वस्वरूपज्ञानं तस्य गमकं ज्ञापकं संगीतशास्त्रं, तत्र यानि गीतानि तत्र निपुणे चतुरे । वस्तुतस्तु, गतिः रागसंगीतं, गमकं स्थायिस्वरस्य पुनः पुनर्घोषणं, गीतं समुच्चितार्थप्रबन्धसन्दर्भः । तदुक्तं 'गतिस्तु रागसङ्गीतं स आलापः प्रकीर्तितः । गमको मुख्यनादस्य परिभावो रसात्मकः । गीतं प्रबन्धरूढार्थरञ्जिता रक्तिरिष्यते' । इति । एतेष्वेकनिपुणे परमचतुरे । तव गले तिस्रो रेखा विराजन्ते शोभन्ते । कीदृशः? विवाहकर्मणि व्यानद्धो विशेषेण बद्धः त्रिगुणो यो गुणः मङ्गलसूत्रं, तत्र या त्रित्वसंख्या, तस्याः प्रतिभुवो निर्णेत्र्यः । तदुक्तं - ब्रह्मविष्ण्वीशरूपेषु रन्ध्रवृत्तं त्रितन्तुकम् । त्रिरत्नं रुक्मजं स्त्रीणां माङ्गल्याभरणं विदुः' । पाठान्तरे, विवाहार्थं व्यानद्धो बद्धो यः प्रगुण उत्कृष्टः, गुणस्तन्तुः, तस्य या संख्या तत्प्रतिभुवः तज्ज्ञापिकाः । यावज्जयं प्रतिवादिनो गुणबन्धनं कुर्वन्तीत्याचारः । नानाविधानां मधुराणां रागाणां षड्जमध्यमादिसप्तस्वरानुबन्धः, वसन्तगौडगुर्जरकर्णाटादिगीतानां, आकर उत्पत्तिः, तस्याः भूमिरूपाणां त्रयाणां त्रिसंख्यकानां ग्रामाणां षड्जमध्यमपञ्चमानां ग्रामाणां स्थितिनियमसीमान इव परस्परकलहाविष्टानां ग्रामाणां स्थित्यै यो नियमः, तदर्थं सीमान इव मर्यादाचिह्नरूपा इवेत्यर्थः । विष्णुपक्षे - गतिगमकेत्यादि गलस्य विशेषणम् । शेषं समानम् ॥ ६९ ॥

கோபாலசுந்தரீ

தேவி ! கதி எனும் தத்வத்தின் ஸ்வரூபஜ்ஞானம் அதன் கமகமாகிய ஸங்கீத சாஸ்திரம், அதில் குறிப்பிடப்பட்டுள்ள கீதங்கள் இவற்றில் தேர்ந்த அறிவுள்ளவளே ! மற்றவை முன் வந்த விளக்கத்தை ஒட்டியவை. விஷ்ணுபக்சுத்தில் - கதி - கமக - கீதங்களின் தனித்த வல்லமையுள்ள உன் கழுத்தில் கோடுகள் மூன்று. மற்றவை முன் உள்ளவையே.

आनन्दलहरी

गले इति । गतिगमकगीतैकनिपुणे, गतिरालापः गमकं स्थायिस्वरस्य परितः संचारः, गीतं सदर्थप्रबन्धः, तेषु एका मुख्या निपुणा कौशलवती या तथाविधा । तदुक्तं सङ्गीतशास्त्रे

- 'गतिश्च रागः सङ्गीतमालापोऽपि प्रकीर्तितः । गमको मुख्यनादस्य परिभावो रसात्मकः । गीतं प्रबन्धारूढार्थं रञ्जना रक्तिरिष्यत इत । गतिः सङ्गीतं तस्या गमकं बोधकं सङ्गीतशास्त्रं तत्र यानि गीतानि तेष्वेकनिपुणे इत्यर्थः इति केचित् । ते तव गले तिस्रो रेखाः विराजन्ते । कीदृश्यः, विवाहे विशेषेणानद्धो बद्धो यः प्रगुणः प्रकृष्टगुणयुक्तो गुणो मङ्गलसूत्रं तस्य या संख्या त्रिरूपा तस्याः प्रतिभुवो ज्ञापिकाः । प्रगुणेत्यत्र त्रिगुणेत्यपि क्वचित्पाठः । विवाहसमये त्रिगुणतन्तुरूपं मङ्गल्याभरणं कन्याया गले बन्धनीयमिति दाक्षिणात्याचारः । तथा च वसिष्ठ इति पठति - 'ब्रह्मविष्ण्वीशरूपेण बद्धं वृत्तत्रितन्तुकम् । त्रिरत्नं रुक्मजं स्त्रीणां माङ्गल्याभरणं विदुः' ॥ विवादव्यानद्धेति पाठे विवादार्थं बद्धेत्यर्थः । यावज्ज्यो न भवति तावत्पर्यन्तं वादिनो गले त्रिगुणसूत्रबन्धनं करोतीति देशविशेषाचारः । पुनः कीदृश्यः, नानाविधानां मधुराणां मनोहराणां रागाणां निषादार्षभादिसप्तस्वरसंबद्धानां वसन्तगौडगुर्जरप्रभृतीनां आकरभुवामुत्पत्तिस्थलानां त्रयाणां षड्जग्राम-मध्यमग्राम-गान्धारग्रामाणां सङ्गीतशास्त्रप्रसिद्धानां स्थिताववस्थाने यो नियमः एतत्स्थल एवानेन स्थातव्यमित्यादिरूपः तत्र सीमानो मर्यादारूपा इव । इवशब्द उत्प्रेक्षायाम् । ग्राम एकस्मिन्गलेऽवस्थितौ विरोधभञ्जनाय विधात्रा सीमारेखा इव कृता इत्यर्थः । ग्रामलक्षणमुक्तं सङ्गीतशास्त्रे - 'यथा कुटुंबिनः सर्वेऽप्येकीभूता भवन्ति हि । तथा स्वराणां सन्दोहो ग्राम इत्यभिधीयते । षड्जग्रामो भवेदाद्यो मध्यमग्राम एव च । गान्धारग्राम इत्येतत् ग्रामत्रयमुदाहृतम्' । तथा 'नन्दावर्तोऽथ जीमूतः शुभदो ग्रामकास्त्रयः । षड्जमध्यम-गान्धारकास्त्रयाणां जन्महेतव' इति ॥ ६९ ॥

ஆனந்தலஹரி

ஸ்வரங்கள் ஒன்றோடு ஒன்று பொருந்தி கீதத்தை அழகுபடுத்துவதால் கிராமங்கள் எனப்படும். பல குடும்பங்கள் கிராமங்களில் ஒற்றுமையாகக் கூடிவாழ்வது போன்றது இது. மற்றது முன்போல். (69)

—★—

मृणालीमृद्रीनां तव भुजलतानां चतसृणां

चतुर्भिः सौन्दर्यं सरसिजभवः स्तौति वदनैः ।

नखेभ्यः संत्रस्यन् प्रथमं^१मथनादन्धकरिपोः

चतुर्णां^२शीर्षाणां^३सममभयहस्ता^३र्पणधिया ॥ ७० ॥

ம்ருணாலீம்ருத்வீநாம் தவ புஜலதாநாம் சதஸ்ருணாம்

சதுர்பி: ஸௌந்தர்யம் ஸரஸிஜபவ: ஸ்தௌதி வதனை: ।

நகேப்ய: ஸந்த்ரஸ்யந் ப்ரதம¹மதனாத் அந்தகரிபோ:

சதுர்ணாம் சீர்ஷாணாம்² ஸமம் அபயஹஸ்தா³ர்ப்பணதியா ॥ 70

1. प्रथममदमनात् मदनमथनात् ப்ரதமதமநாத், மதநமதநாத். 2. वक्त्राणां வக்த்ராணாம்,

3. दाना தாநா.

பதவுரை - தவ உனது ம்ருணாலீம்ருத்வீநாம் தாமரைக் குருத்து போன்ற மென்மையுள்ள சதஸ்ருணாம் புஜலதாநாம் ஸௌந்தர்யம் நான்கு கொடி போன்ற கைகளின் அழகை, ஸரஸிஜ பவ:- தாமரையில் தோன்றிய பிறும்மா சதுர்ப்பி: வதனை: நான்கு முகங்களால், ப்ரதம மதநாத் (தமநாத்) முதல் தலையைக் கிள்ளிய, (மதநமதநாத் - மன்மதனை அழித்த) அந்தகரிபோ: அந்தகாஸுரனின் எதிரியான சிவனது நகேப்ய: நகங்களிடம் ஸந்த்ரஸ்யன் - நடுங்கி, ஸமம் - ஒரே நேரத்தில் சதுர்ணாம் சீர்ஷாணாம் நான்கு தலைகளிலும் அபயஹஸ்தார்ப்பணதியா - அபயம் காட்டுகிற கையை வைக்கவேண்டுமென்ற எண்ணத்துடன் ஸ்தௌதி துதிக்கிறார்.

கநகாங்கத கேயூர கமநீய புஜாந்விதா, பயாபஹா, சதுர்வக்த்ரமநோஹரா முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

मृणाली बिसलता तद्वत् मृद्धीनां मृदूनां, 'वोतो गुणवचनात्' इति डीप् । तव भवत्याः, भुजलतानां बाहुलतानां चतसृणां चतुर्भिः सौन्दर्यं सौभाग्यं, सरसिजभवो ब्रह्मा, स्तौति प्रस्तौति । वदनैः वक्त्रैः, नखेभ्यः करजेभ्यः सकाशात्, संत्रस्यन् बिभ्यत् 'भीत्रार्थानां भयहेतुः' इत्यपादाने पञ्चमी । प्रथममथनात् पूर्वं मर्दितवतः । कर्तरि ल्युट् । यदाह वृत्तिकारः 'वोतो गुणवचनात्' इत्यत्र 'गुणमुक्तवान् गुणवचनः' इति । ब्रह्मणः पञ्चमशिरो नखाग्रेणाच्छिन्नद्धरः' इति पुराणम् । तस्मात् प्रथममथनात्, अन्धकरिपोः सदाशिवस्य, चतुर्णां शीर्षाणां शिरसां, समं सकृदेव, अभयहस्तार्पणधिया अभयहस्तान्ग्रहीतुकाम इत्यर्थः अत्रेत्थं पदयोजना - हे भगवति ! तव मृणालीमृद्धीनां चतसृणां भुजलतानां सौन्दर्यं सरसिजभवः चतुर्भिर्वदनैः प्रथममथनात् अन्धकरिपोः नखेभ्यः संत्रस्यन् समं चतुर्णां शीर्षाणां अभयहस्तार्पणधिया स्तौति । काव्यलिङ्गमलङ्कारः । ब्रह्मैकनियतस्तोत्रस्य नखेभ्यस्संत्रस्यन् इत्यादिना समर्थनात् । वाक्यार्थहेतुकं काव्यलिङ्गमिति ध्येयम् । भुजलतावर्णने ब्रह्मण एवाधिकारो नान्येषामिति काव्यलिङ्गेन ध्वन्यते वस्त्विति अलङ्कारेण वस्तुध्वनिः ॥ ७०॥

लक्ष्मीतारा

தேவி ! உனது தாமரைக் கொடி போன்ற மென்மை மிக்க நான்கு கொடி போன்ற கைகளின் அழகை தாமரையிலேயே தோன்றிய பிறும்மா நான்கு முகங்களாலும் துதிக்கிறார். அவருக்கு ஐந்து தலைகள் இருந்தன. அவற்றில் ஒன்றை சிவனது நகங்கள் கிள்ளி எறிந்தன. சிவன் அந்தகாஸுரனை அவ்வாறு அழித்தவர். அவரது கை நகங்கள் தன் மீதி நான்கு தலைகளையும் கிள்ளி எறிந்து விடுமோ எனப்பயந்த பிறும்மா அவரிடமிருந்து பயம் நீங்க உன் அபய ஹஸ்தத்தைத் தன் நான்கு தலைகளிலும் எப்போதும் ஸமமாக வைத்தருள வேண்டி மீதமுள்ள நான்கு முகங்களாலும் துதிக்கிறார். உன் நான்கு கைகளையும் அபயஹஸ்தங்களாக்கித் தன் நான்கு தலைகளிலும் ஸமமாக வைத்து அபயமளிக்கக் கோரித் துதிக்கிறார். (70)

सौभाग्यवर्धनी

मृणालीति । मृणालकोमलानां तव दोर्लतानां चतसृणां सौन्दर्यं ब्रह्मा चतुर्भिः मुखैः स्तौति । अन्धकरिपोः नखेभ्यः संत्रस्यन् प्रथमदमनात् हेतोः, एकं मुखं पुररिपुणा मम निकृत्तम्, अवशिष्टानि चत्वार्यपि छेत्स्यतीति भयेन समं युगपत् अभयदानार्पणधिया चतुर्भिः हस्तकमलैः अभयं मह्यं देहीति वरप्रार्थनबुद्धचेत्यर्थः । एतावता तव अभयदानेच्छोः, अन्धकरिपोरपि क्रोधो ममातिक्रमे न शक्तः । तस्मात्तवैव प्रसादो मुख्य इति भावः । चतुर्भिर्वदनैः चतसृणां भुजलतानां सौन्दर्यं स्तौतीति परिसंख्यालङ्कारः ॥ ७० ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

தேவி ! நீ அபயமளிப்பதாயின் சிவனது கோபமும் பலிக்காது. உன் அருளே முக்கியம். மற்ற விளக்கம் லக்ஷ்மீதராவிலுள்ளதே. (70)

अरुणामोदिनी

भुजान् स्तौति - मृणालीति । हे देवि ! सरसिजभवः अब्जयोनिः ब्रह्मा, विष्णुनाभीकमलोत्पन्नत्वात् । तत्र मधुकैटभपीडितात्मरक्षणाय भवत्स्तोत्रपरायण इति भावः । चतुर्भिः चतुःसंख्यापन्नैः, वदनैः मुखैः, मृणाली बिसलतेव मृद्वीनां म्रदिमवतीनाम् । 'वातो गुणवचनात्' इति डीप् । तव भवत्याः, चतसृणां चतुःसंख्यापन्नानाम्, 'न तिसृचतसृ' इति न दोर्घः । भुजलतानां सौन्दर्यं चारुत्वम्, स्तौति वर्णयतीत्यर्थः । स्तवनप्रयोजनमाह - नखेभ्य इति । अन्धकरिपोः रुद्रस्य, पञ्चमी वा । प्रथममथनात् प्रथमस्य शिरसः मथनात् विनाशात्, आदिमथनादिति वा, प्रथममथनमतति गच्छति इति प्रथममथनादिति वा 'अत सातत्यगमने' इति किप् । ब्रह्मीयप्रथमशिरसः पुरा शिवनिहतत्वादिति भावः । नखेभ्यः कररुहेभ्यः, संत्रस्यन्

बिभ्यत्सन्, चतुर्णां शीर्षाणां वर्तमानचतुःशिरसां, समं यथा तथा, अभयहस्तार्पणधिया; शेषाणामभ्युदयो माभैरित्यभयदानाकाङ्क्षया स्तौतीति संबन्धः । भवदीयभुजलता-सौन्दर्यवर्णने चतुर्मुखस्यैव सामर्थ्यं नान्यस्येत्यभिप्रायः ॥ ७० ॥

அருணாமோதின் -

விஷ்ணுவின் தொப்புள் தாமரைமீது தோன்றிய பிறும்மா மதுகைடபர்களின் முற்றுகை நீங்க உன்னை வேண்டி நின்றவர். தன் 4 தலைகள் தப்பிக்க - சிவனது கோபம் தணிய அபயம் வேண்டித் துதிக்கிறார். உன் தாமரை போன்ற கைகளின் அழகை உணர்ந்தவர் அவர் ஒருவரே! (70)

आनन्दगिरिया

मृणालीति । हे नारायणि भुवनेश्वरि, सरसिजभवो ब्रह्मा तव चतसृणामपि भुजलतानां सौन्दर्यं चतुर्भिरपि मुखैः समं स्तौति । किलक्षणानां, मृणालीमृद्धीनां तव मृणालकोमलभुजलतानां वर्णने ब्रह्मातिरिक्तः को वा समर्थः स्यात् । चतुर्भिरपि मुखैरेकसमयावच्छेदेन स्तुतौ किं बीजम्? अत आह - अन्धकरिपोर्नखेभ्यः सन्त्रस्यन्, कस्मात्? प्रथमदमनात् । ल्यब्लोपे पञ्चमी । प्रथमदमनं प्राप्येत्यर्थः । अथवा तैरितिशेषः । नखैः प्रथमदमनात् । अयमर्थः- महादेवादित्यापद्यमानं मुखोत्पाटनभयं तदा शाम्यति, यदा भुवनभयभङ्गस्वभावायाः परमेश्वररमण्या अभयं प्राप्यते । तत्तु शिरसि करकमलार्पणेन भवति । तदपि तदा, यदा परमेश्वरी स्तूयते । इति क्रमेण यदा स्तुतिरारभ्यते तदा स्तावकातिरिक्तशिरसां भयविह्वलतया अहमहमिकया सर्वैरपि मुखैः सममेव स्तुतिरारब्धेति । कया, चतुर्णां शीर्षाणां समसमय एव हस्तार्पणधिया । तेन तेन मुखेन तस्य तस्य भुजस्य स्तुत्या, सन्तोषेण तस्य तस्य करस्याभयमुद्राङ्कितस्य तस्मिंस्तस्मिन् शिरसि अर्पणं भविष्यतीति बुद्ध्या । अथवा अन्धकरिपोर्नखाः, तेभ्यो जातं यत्प्रथमदमनं ततः सन्त्रस्यन्निति । परिसंख्यालङ्कारः । ‘किञ्चित्पृष्ठमपृष्ठं वा शब्देन प्रतिपाद्यते । तादृगन्य-व्यपोहाय परिसंख्या तु सा मता’ । प्रमाणान्तरावगतमपि वस्तु शब्देन चेत्यप्रतिपादितं प्रयोजनान्तराभावात् सदृशवस्त्वन्तरव्यवच्छेदाय यत्पर्यवस्यति सा परिसंख्या’ । मृणालीति पद्यस्य रहस्यार्थः- पाशस्य मन्त्रमाह-मृणाली आ मृद्धीनां अ, शीर्षाणां ई, वदनैः रेफ, हस्ता हः एवं आं ह्रीं पाशस्य । (ह्रीं आं) ॥ ७० ॥

ஆனந்தகிரியா

உலகின் பயத்தைப் போக்குவதில் ஆர்வமிக்க தேவி அபயம் தந்தாலன்றி மஹாதேவர் தன் தலைகளைக் கொய்யக் கூடும் என்ற பயம் நீங்காது. அவள் தன் நான்கு

தலைகளின் மீது கைவைத்திருக்க வேண்டுவதே அதற்கான வழி. ஒரு தலையால் துதித்தால் மற்ற தலைகளுக்கு நேரவிருக்கிற ஆபத்தைத் தடுக்க இயலாதென நான்கு தலைகளாலும் பிரும்மா துதிக்கிறார். தேவியின் நான்கு கைகளையும் பிரும்மாவின் நான்கு தலைகளும் வேண்டுகின்றன. பாசமந்திரம் இதன் ரஹஸ்யம் - ஆம்ஹ்ரீம் (ஹ்ரீம் ஆம்) என. (70)

तात्पर्यदीपिनी

अथेदानीं भुजान्वर्णयति - मृणालीति । हे परमेश्वरि, सरसिजभवो ब्रह्मा चतुर्णां चतुःसंख्याविशिष्टानां भुजलतानां बाहुलतानां सौन्दर्यं लावण्यातिशयं चतुर्भिर्वदनैः करणभूतैः स्तौति लोकातिशयगुणगणातिशयोद्धोषणमधुरकलापैरर्चयति । किंविधानां भुजलतानां, मृणालीमृद्वीनां मृणालीवत् सरोजिन्यंकुरवत् मृद्वीनां कोमलानां, कथंभूतः सरसिजे भवः । अन्धकरिपो रुद्रस्य नखेभ्यः प्रथममथनात्प्रथमस्य वक्त्रस्य मथनान्निकृन्तनात् संत्रस्यन् भीत इत्यर्थः । चतुर्भिर्मुखैः चतुर्बाहुवर्णने हेतुमाह - चतुर्णां शीर्षाणामवशिष्टानां समं युगपत् अभयहस्तार्पणधिया अभया ये हस्ताः तेषामर्पणं तस्य बुद्ध्या । रुद्राच्छंकितेन विधिना चतुर्णां मुखानां पालनार्थं अभयं ग्रहीतुं तव भुजलताः स्तुता इति भावः ॥ ७० ॥

தாத்தபர்யதீபினி

முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. (70)

पदार्थचन्द्रिका

अथ भुजवर्णनमाह - मृणालीति । मृणालीमृद्वीनां मृणालवत्कोमलानां भुजा लता इव भुजलतास्तासां, चतसृणामित्यत्र न तिसृचतसृ इति सूत्रेण दीर्घनिषेधः । भवानीभुजलताविषयां चतुर्मुखकर्तृकां स्तुतिं सकामामुत्प्रेक्षमाणः सरसिजमवं विशिनष्टि - मदनमथनादन्धकरिपोः नखेभ्यः संत्रस्यन्, समं युगपत्, न विद्यते भयं यस्मात्तदभयं एवंभूतं यद्धस्तार्पणं तद्धियेति हेतौ तृतीया । नखेभ्यो मदनमथनादन्धकरिपोरित्यत्र पञ्चम्यौ भीत्रार्थानां भयहेतुरित्यनेन । मदनमथनादन्धकरिपोरिति पदद्वयोपादानं रुद्रे भयहेतुत्वं संभावयितुम् । नखानां तु भयहेतुत्वं संभावितमेवास्ति पूर्वमेकेन नखेनैकस्य शीर्षस्य छेदात् ॥ ७० ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. (70)

डिण्डिमभाष्यम्

हे परमेश्वरि ! मृणालीमृद्वीनां मृणालीवत् सरोजिन्यङ्कुरलताविशेषवत्, मृद्वीनामति-

கோமலானா, சதசூரணா சதுஸ்ஸங்க்யாவிசிஷ்டானா... தவ ஸுஜலதானா ஸாஹுவல்லீனா சௌந்ரய் லாவண்யாதிசயம், ஸரசிஜஸ்வ: ஸ்ரஹா கர்தா, சதுர்ஸி: முகை: கரணஸ்வ: , ஸ்தௌதி லோகாதி-
 ஸாயி குணகுணோஹ்ஸணம் மஹுரஸ்வகலாபைஸ்வரதி । கதம் சதுர்ஸிமுகை: சதுர்ஸாஹுஸௌந்ரயஸ்தவ:,
 தஸ்ய பஸ்வமுகஸ்தவாட் । ஂகஸ்ய முகஸ்ய ஸ்வரூபநாஸ: கதமிதி சேதஸ்வோஹ்யதே । அவஸ்யம் பஸ்வமுக
 ஂவ ப்ரதம் ஸ்ரஹா ஂஸ்வூட் । ததநந்ரம் ருத்ரோ஽பி பஸ்வமுக: த்ரூதீயோ ஸ்ராதா, த்ரூதீயோ விஸ்ணு: ।
 ஸர்வகனிஸ்தஸ்யாபி ருத்ரஸ்ய வக்த்ரீ: வரப்ரஸாடாட் ஷட்ருணா ஜாதா: । தே ச ஸர்வஜ்ஞத்வம் நித்யத்ருத்வம்
 ஂநாதிஸ்வோதத்வம் ஸ்வதந்ரத்வம், ஂலுப்தஸ்தித்வம், ஂநந்ரஸ்தித்வம் சேத்யேவம் குணஸ்பந்நா: ।
 ஂதேர்விர்ஹிதா ஸ்ரஹாடய: । தத ஂவ ஂதோ: ஸ்ரஹஸோ஽பி மஹாடேவஸ்ய ஸஹஸ்ருகுணாஹிக்யம் । ஂத ஂவ
 ந்யூனகுணேநாபி ஸ்ரஹஸா ஜ்யேஸ்தத்வமாஸ்ரமவலமந்ய, “ஂஹமபி பஸ்வமுக:, ஂயம் ருத்ரோ஽பி
 பஸ்வமுக:, ததோ மத்: கதமஸ்யாஹிக்யமிதி । கடாசித் ரஜோ஽ஸ்ய மஹ: ஸம்ஸாடவலேபேந
 ஹரதிர்ஸ்காரே ஜாயமானே தஜ்ஜநிதேந ஸ்ரஹஸோ ஡ர்ப்தேஜஸா ஡ஹமானே, தஹ்நாந்ரத்யத்வம் விர்ஸிஷ்வே:
 பஸ்வம் ஸிர்: ருத்ரேந நஸ்கோட்யா வி஡லிதமிதி புராணப்ரஸித்ரே: சதுர்முக ஂவ ந பஸ்வமுக: । தத
 ஂவ ஂகஸிர்ஸ்வத்யேந ஸீதோ ஸ்வூட் தஸ்ய மஹாடேவஸ்யாந்ரவல்லஸாஸா: தவ ஸேவயா
 புநர்மஹாடேவ-ஸகாஸாட் ஂஸ்யம் ப்ரார்த்யமான:, தத ஂவ ஸந்ரஸ்யந், அவஸிஷ்டானா சதுர்ஸா
 ஸிஸ்பாணா ஸமமேவ யுகபடேவ ஂஸ்யார்பணஸுத்ரயா ‘மாஸேஸிர்ஹமாஸதா, தவ ஸ்யம் நாஸ்தி, ஸ்வஸ்தோ
 ஸவ’ ஂத்யாடிவசனேந ஸமுத்தோலிதோ யோ ஹஸ்த: ஸோ஽ஸ்யஹஸ்த ஂத்யுஹ்யதே । தஸ்யார்பணம் ப்ரகாஸனம்,
 தத்ரீயா த஡பிப்ராஸேந ருத்ராட் ஸ்யந் ருத்ரஸர்வஸ்வஸ்வூத்யாஸ்தவாஸ்ரயணேந ருத்ராஹ்யம் த்யஸ்யாஸிதி
 ஸகவதீ-முபாஸ்ரித: । யேநகேநசித்பீடிதா:, தத்ரஸ்யாஸரணப்ரவேஸேந தஸ்விவாரிததத்பீடிதா:
 ஸந்ர: ஸுஸின: ஸம்ஸவந்நீதி லோகப்ரஸித்ரிரஸ்தி ॥ ७० ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

முன்னர் பிர்மம்ஸாவிற்க்கும் 5 தலைகளிருந்தன. ருத்ரரும் ஐந்து தலைகளுள்ளவர். ருத்ரர் தன் ஐந்து தலைகளிலிருந்து ஂறு குணங்களைத் தேவியின் ஂருளால் பெற்றார். ஸர்வஜ்ஞர் (ஂல்லாமறிந்தவர்) நித்யத்ருப்தர் (ஂப்போதும் மனநிறைவு கொண்டவர்.) ஂநாதிபோதர். (ஂதி ஂன்ற வரையிராத ப்ரஜ்ஞானமுள்ளவர்) ஸ்வதந்திரர் (தன் விருப்பப்படி ஂயங்குபவர்.) ஂலுப்த சக்தி (மழுங்காத - மறையாத - தேய்வுறாத சக்தி உள்ளவர்.) ஂநந்த சக்தி (முடிவுறாத - வரையற்ற ஂற்றல் உள்ளவர்) ஂன. ஂந்த ஂறும் ஐந்து முகங்களில் ஂற்றலானவை. பிர்மம்ஸா முதலானவரிடம் ஂச்சிறப்புக்களில்லாததால் ருத்ரனின் பெருமை ஂயர்ந்தது. முன் தோன்றியவர் ஂன்ற சேருக்குற்ற பிர்மம்ஸா ருத்ரரது ஂறு குணங்களில் பொருமை ஂடைந்தார். ஂரு சமயம் ருத்ரரது ஸம்ஹாரப் பணியில் ரஜோகுணத்தின் ஂளவு ஂதிகமாக, ருத்ரனைப் பிர்மம்ஸா ஂவமதிக்க, ருத்ரர் தன் நகருநியால் பிர்மம்ஸாவின் ஂருதலையைக் கிள்ளி ஂறிந்தார். ஂன்றிலிருந்து பிர்மம்ஸா நான்முகரே. மற்ற நான்கு தலைகளுக்கும் ருத்ரனிடமிருந்து ஂபயம் கோரவே ஂந்த ஸ்துதி.

“நீ பயப்படாதே ! நான் வந்துவிட்டேன். உனக்கு இனி பயமில்லை. சுய நிலையில் இரு ! எனத் தூக்கிய கையே அபயஹஸ்தம். ருத்ரனின் எல்லாமான தேவி அபயம் தருகிறாள். எவரிடமிருந்து பயப்படுகிறானோ, அவரது எல்லாமானவரைச் சரணடைந்து பயம் நீங்கப் பெறுவதுதான் முறை. (70)

गोपालसुन्दरी

“மூணாலிதி” । மூணாலிவत्सरोजिन्यंकुरवत् मृद्धीनां कोमलानां चतसृणां चतुः= संख्यकानां तव भुजलतानां बाहुवल्लीनां सौन्दर्यं शोभां सरसिजभवो ब्रह्मा चतुर्भिर्वदनैः करणभूतैः स्तौति । प्रथमदमनात्, पञ्चममुखस्य प्रथमकर्तनात्, अन्धकरिपोर्महेशस्य नखेभ्यः सन्त्रस्यन् बिभ्यत्, अवशिष्टानां चतुर्णां शीर्ष्णां मस्तकानां समं युगपदेव अभयस्य भीत्यभावस्य हस्तैरर्पणधिया दानबुद्ध्या । विष्णुपक्षेऽप्येवम् ॥ ७० ॥

கோபாலஸுந்தரீ -

முன் விளக்கமே இங்கும். விஷ்ணுபகூத்திலும் இதுவே. (70)

आनन्दलहरी

“மூணாலிதி” । मृणालीवन्मृद्धीनां कोमलानां चतसृणां तव भुजलतानां सौन्दर्यं सरसिजभवो ब्रह्मा चतुर्भिर्वदनैः स्तौति । किमर्थमित्याह- नखेभ्य इति । प्रथमस्य शीर्षस्य मथनात् छेदनाद्धेतोः अन्धकरिपोः शिवस्य नखेभ्यः सन्त्रस्यन् भयं प्राप्नुवन् सन्, मथनादित्यत्र दमनादिति पाठे प्राथमिकशिरश्छेदनरूपदण्डादित्यर्थः। अन्धकरिपोः सकाशात् उद्रुतेभ्यो नखेभ्य इति पञ्चमीति कश्चिदाह, तन्न, अध्याहारं विनैवोपपत्तेः । अवशिष्टानां चतुर्णां शीर्ष्णां सममेकदा अभयाय भयाभावाय हस्तानां अर्थात्त्वदीयानां अर्पणं स्पर्शनं तद्धिया, तद्भवत्विति बुद्ध्या । अभयदायको हस्तोऽभयहस्तः तस्यार्पणमिति कश्चित् । एकं शिरः शिवेन नखैश्छिन्नं, अवशिष्टानामभयार्थं स्तौतीति भावः । चतसृणामित्यत्र नामि दीर्घप्रतिषेधः । अत्र प्रथममथनादित्यत्र मदनमथनादिति पाठो न सङ्गतः । भिन्नविभक्त्यन्ततया अन्धकरिपोरित्यनेन सह सामानाधिकरण्येनान्वयासंभवात् । न च मदनमथनादन्धकरिपोः सन्त्रस्यन् अर्थात्तन्नखेभ्यः सन्त्रस्यन् इति योजनीयमिति वाच्यम्। शिवपर्यायशब्दद्वयोपादाने शाब्दपौनरुक्त्यात् । हरात् शिवात् शम्भोरित्यादेरपि तथात्वापत्तेः । तथा शिवनखेभ्यो यस्मासः शिवादपि स एव त्रास इति अर्थे पौनरुक्त्यं च । यथा । वह्निरुष्ण इत्यादाविति । तस्मात्प्रथममथनादित्यस्यार्थानभिज्ञेन केनचिद्भ्रान्तेनात्र मदनमथनादिति कल्पितमित्यवधेयम् ॥ ७० ॥

ஆனந்தலஹரி

முன்னுரைகளின் விளக்கமே இங்கும். (70)

—★—

नखानामुद्योतैर्नवनलिनरागं विहसतां

कराणां ते कान्तिं कथय कथयामः कथमुमे^१ ।

^२कयाचिद्वा साम्यं भजतु क^३लया हन्त कमलं

यदि क्रीडलक्ष्मीचरणतललाक्षारसचणम्^४ ॥ ७१ ॥

நகாநாமுத்யோதை: நவநலினராகம் விஹஸதாம்

கராணாம் தே காந்திம் கதய கதயாம: கதமுமே¹ ।

²கயாசித்வா ஸாம்யம் பஜது க³லயா ஹந்த கமலம்

யதி க்ரீடல் லக்ஷ்மீசரணதல⁴ லாக்ஷாரஸசணம் ॥ 71

1. கதமமீ கதமமும் கதமமீ கதமமும். 2. கதாசித்வா, 3. விதயா விதயா

4. லாக்ஷாரஸசணம் லாக்ஷாருணதளம்.

பதவுரை: உமே - உமையே, நகாநாம் உத்யோதை: - நகங்களின் ஒளியழகால் நவநலின ராகம் விஹஸதாம் - அன்றலர்ந்த தாமரையின் சிவப்பை கேலி செய்கிற தேகராணாம் காந்திம் - உன் கைகளின் அழகை கதம் கதயாம: - எவ்வாறு விளக்குவோம்? கதய விளக்குவாய் ! கமலம் - தாமரை கயாசித்கலயாவா ஏதேனும் ஒரு அம்சத்தில் ஸாம்யம் பஜது ஸமநிலையைப் பெறட்டும். யதிக்ரீடல் லக்ஷ்மீசரணதல லாக்ஷாரஸசணம் விளையாடுகிற லக்ஷ்மியின் சரணங்களில் பூசப்பட்ட செம்பஞ்சுக்குழம்பின் பூச்சைப் பெற்றிருந்தால் ! ஹந்த ! வியப்புக்குரியதுதான்.

நகதீதிதி ஸஞ்ச்சன்ன நமஜ்ஜன தமோகுணா, கராங்குலி நகோத்பன்ன நாராயண தசாக்ருதி: என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

नखानां नखराणां, उद्योतैः प्रभापटलैः, नवनलिनरागं प्रातर्विकसिताम्बुजकान्तिं, विहसतां अपलपतां, कराणां हस्तानां, ते तव, कान्तिं शोभां, कथय वद, कथयामः, काव्यप्रबन्धं रचयामः, कथं केन प्रकारेण, उमे ! पार्वति ! कयाचिद्वा विधया । वेत्यसंशये संशयोक्तिः । केनापि प्रकारेण नास्तीत्यर्थः । साम्यं सादृश्यं, भजतु स्वीकरोतु कलया लेशेनापि, हन्त ! वाक्यारम्भे । हन्त हर्षेऽनुकम्पायां वाक्यारम्भविषादयोः इत्यमरः ।

கமலம் பத்மம், யதி சங்ஷயே, ததாபி சந்நேஹ இத்யர்த: | க்ரீடல்லக்ஷ்மீசரணதலலாக்ஷாரசசசுரணம் க்ரீடந்ந்யா: லக்ஷ்ம்யா: யத்நாலயா: சரணதலயா: லாக்ஷாரசேன சரணம் வித்யம் யுக்தம் | 'தேன வித்யத்சுசுபுஷ்பணபௌ' இதி சரணம் | அந்நேத்யம் பதயோசனா - ஹே உமே ! நக்ஷானாமுத்யோதே: நவநலினராசம் விஹஸதாம் தே கராணாம் கான்திம் கத்யம் கத்யாம: கத்ய, கமலம் கலயாபி சாம்யம் கயாசித்வா ஢ஜது | ஹந்த கமலம் க்ரீடல்லக்ஷ்மீசரணதலலாக்ஷாரசசசுரணம் யதி ததா ஹி சாம்யம் ஢ஜத்விதி | யத்வா கயாசித்வா சாம்யம் ஢ஜது வித்யேதி பாட: | ததா ஹந்த ! கமலம் கயாசித்வா வித்யா சாம்யம் ஢ஜது பராபுது இத்யந்வய: | தாமேவ வித்யா஢ாஹ - யதி க்ரீடல்லக்ஷ்மீசரணதலலாக்ஷாரசசசுரணம் ததா, நான்யதேத்யேகவாக்யதயா அந்வய: | அந்நாதிசயோக்திரலக்ஷாரச:, யத்யர்தோக்த்யாதிசயகல்பநாத் | பூவார்தி ததகுணாலக்ஷாரச:, நக்ஷகான்தி஢ிரதிரக்தத்வாத் கராணாம் | நவநலினராசம் விஹஸதாமித்யந்ர உபமாலக்ஷாரச: | உ஢யோஸ்சஸ்சுரீ: , அபூதக்ஸ்தித்யா ப்ரயோசகத்வாத் உ஢யோஸ்சஸ்சுரீ: || 71 ||

லக்ஷ்மீதரா

உமையே ! நக ஒளியால் புதிய தாமரையின் சிகப்பைக் கேலி செய்கிற உன் கைகளின் அழகு பற்றி எப்படி வர்ணிப்போம். தாமரையே ஏதேனும் ஓரம்சத்தால் ஸமமாகலாம். அல்லது விளையாட்டில் ஈடுபட்ட லக்ஷ்மியின் சரணங்களின் அடியில் பூசப்பெற்ற கொம்பரக்கின் சாறுபட்டுச் சிவந்திருந்தால் தாமரையும் ஈடாகலாம். (லக்ஷ்மிதேவி தாமரைமீது அமரும்போது அவள் கால்களிலிட்ட செம்பஞ்சுக்குழம்பின் பூச்சு தாமரையில் பட்டுத் தாமரை மேலும் சிவந்திருந்தால் தாமரை ஒருக்கால் உன் கைகளின் வண்ணத்திற்கு ஈடான வண்ணத்தைப் பெற்றிருக்கலாம்.) (71)

சௌபாக்யவர்தனி

கரானு ஸ்தூதி - நக்ஷானாமிதி | நக்ஷானாம் கான்தி஢ி: நவநலினராசம் விஹஸதாம் கராணாம் தே கான்திம் ஹே உமே; ஹே பரமேஸ்வரி ! கத்யம் கத்யாம: ? கேன சஹ சாம்யம் கத்யாம: ? த்வமேவ கத்ய | ப்ரசித்தகமலமஸ்தி, தேன சஹ கத்யேதி சேத், ந, கயாசித்வா சாம்யம் ஢ஜது வித்யா ஹந்த கமலம், கயாசித்வா கமலசாத்யம் ஢ஜது | ஹந்தேதி வித்யே | யதி க்ரீடல்லக்ஷ்மீசரணதலலாக்ஷாரசசசுரணம் ததா ஹி சாம்யம் ஢ஜத்விதி | யத்வா கயாசித்வா சாம்யம் ஢ஜது வித்யேதி பாட: | ததா ஹந்த ! கமலம் கயாசித்வா வித்யா சாம்யம் ஢ஜது பராபுது இத்யந்வய: | தாமேவ வித்யா஢ாஹ - யதி க்ரீடல்லக்ஷ்மீசரணதலலாக்ஷாரசசசுரணம் ததா, நான்யதேத்யேகவாக்யதயா அந்வய: | அந்நாதிசயோக்திரலக்ஷாரச:, யத்யர்தோக்த்யாதிசயகல்பநாத் | பூவார்தி ததகுணாலக்ஷாரச:, நக்ஷகான்தி஢ிரதிரக்தத்வாத் கராணாம் | நவநலினராசம் விஹஸதாமித்யந்ர உபமாலக்ஷாரச: | உ஢யோஸ்சஸ்சுரீ: , அபூதக்ஸ்தித்யா ப்ரயோசகத்வாத் உ஢யோஸ்சஸ்சுரீ: || 71 ||

ஸௌபாக்யவர்தனி

லக்ஷ்மீ விளையாடும்போது அவள் கால்களிலிட்ட செம்பஞ்சுக்குழம்பு தாமரை

இதழ்மீது படிந்திருக்குமேயானால் உன் கைகளின் செம்மை மென்மையுடன் அதன் செம்மை மென்மை ஈடாகலாம். (71)

அருணாமோदिनी

करान् स्तौति - नखानामिति । हे उमे ! नखानां उद्योतैः प्रकाशैः, नवनलिनरागं तरुणाब्जरक्तिमानं विहसतां तत्सदृशानामित्यर्थः । कराणां चतुर्णां हस्तानां, कान्तिं शोभां, कथय केन प्रकारेण कथयामः वर्णयामः? कथय तदुपायं वदेत्यर्थः । सदृश-वस्त्वन्तरालाभात् वर्णयितुं न शक्नुम एवेत्यर्थः । ननु सदृशवस्तुनः कमलस्य विद्यमानत्वात् कथं तदसामर्थ्यमित्यत्राह - कयाचिद्वेति । कमलं देवीहस्तोपमानत्वेन स्तोत्रानु-मतमब्जं, क्रीडन्ती च सा लक्ष्मीश्च क्रीडल्लक्ष्मीः, 'स्त्रियाः पुंवत्' इत्यादिना पुंवद्भावः तस्याः चरणतले या लाक्षा तया अरुणा दला यस्य तत् लक्ष्मीपादपङ्कज-लाक्षारुणीकृतदलमित्यर्थः । रसचणमिति पाठे, लाक्षारसेन वित्तं चणं तत्सहितं यदि, 'तेन वित्तश्चुष्णपचणपो' इति चणप्प्रत्ययः । तर्हि तथा चेत्, कयाचिद्धा विधया येन केनापि प्रकारेण । कलयेति पाठे लेशेनापीत्यर्थः । साम्यं सादृश्यं भजेत् प्राप्नुयात् । एतादृगूपस्य स्वस्य साम्यावासियोग्यत्वादित्यर्थः । हन्तेत्यनुकम्पायाम् । अत्रातिशयोक्तिविशेषा-लङ्कारः । ७१ ॥

அருணாமோதினி

முன் உரை விளக்கமே.

आनन्दगिरीया

करान्वर्णयति - नखानामिति । हे नारायणि परमेश्वरि, तव कराणां कान्तिं अमी वयं कथं कथयामः कथय । तव करास्तु कल्पद्रुमादीनप्यधः कुर्वन्ति । तेषां कान्तिं वयमल्पज्ञाना उपमादृष्टावपि जडाः कथं वर्णयाम इति त्वमेव कथय । अस्मद्दृष्टौ किमप्युपमानं नायाति । नवनलिनं चेद्वदसि तत्राह । किंलक्षणानां कराणां, नखानामुद्योतैः नवनलिनरागं विहसतां, ये नखाः शनैश्शनैर्ह्यत्वेन बहिःकृतास्तेषामेवोद्योतैः प्रभापटलैः नवनलिनमपि हस्यते । तस्य करसाम्यं कुतः । अथ सहस्रपत्रं कमलं चेद्वदसि तदपि कयाचिद्विधया प्रकारेण साम्यं भजतु । यदि क्रीडल्लक्ष्मीचरणतललाक्षारुणदलं तदपि साम्यं तदा प्राप्नुयात् यदा सर्वदा विकसितं सत् लक्ष्म्याः सदा क्रीडापात्रं भवति । क्रीडन्त्यास्तस्याः चरणगलितालक्तकरसेन सर्वेष्वपि दलेषु रक्तता यदा स्यात् । इदं तु कदाचिद्विकसति, लक्ष्मीरपि कदाचिद्वसति । तत्रापि न क्रीडति । नापि

सर्वदलावच्छेदेनारक्तम् । तव करतलं तु परमारक्तं, दलस्थानीया अंगुलयो नखा वा अत्यारक्ताः । क्रीडन्ती च लक्ष्मीरचञ्चला तत्र नित्यं तिष्ठति । अंकुशमन्त्रमाह - नखानामिति । कथय कथय करद्वयं, उद्योतैः ओं द्वयं, ते कान्ति बिन्दुद्वयं क्रौं क्रौं अंकुशमन्त्रः ॥ ७१ ॥

ஆனந்தகிரீயா

உமையே ! உன் கரங்கள் கற்பகமரங்களையே தாழ்நிலையடையச் செய்கின்றன. நாங்களோ உவமை காட்டி வர்ணிக்க அறியாதவர்கள். வெட்டி எறியத்தக்க - அதனாலேயே கைகளிவிட்டு வெளிவந்த - நகத்துடன் கூட புதுத்தாமரை ஒப்பிடத்தகாதது. ஆயிரம் இதழுள்ள தாமரை எனில் ஒருக்கால் ஈடாகலாம். அதுவும் லக்ஷ்மியின் கேளிக்கைக்குப் பயன்பட்டிருந்தால், அவள் கால்களிலிட்ட செம்பஞ்சுக்குழம்பு அதன்மீது பட்டுச் சிவந்திருந்தால்: தாமரை சிலநேரங்களில் மட்டுமே மலர்கிறது. லக்ஷ்மியும் எப்போதோ அதன் மீதமர்கிறாள். எப்போதோ விளையாடுகிறாள். எல்லாதளங்களின் மீதும் அவள் சரணம் படுமெனச் சொல்வதற்கில்லை. உன் கையோ எப்போதும் நன்கு தானே சிவந்தது. இதழ்போன்ற நகங்களும் நன்கு சிவந்தவை. அக்கைகளில் லக்ஷ்மீ எப்போதும் விளையாடுகிறாள். (இங்கு அங்கு சமந்திரம் ரஹஸ்யம் க்ரோம் க்ரோம் என. (71

तात्पर्यदीपिनी

नखानामिति । हे उमे परमेश्वरि, वयं ते कराणां पञ्चशाखानां कान्तिसौन्दर्यातिशयं कथं केन प्रकारेण कथयामो वर्णयामः? तत्कथय त्वमेव कथय, नास्माकं कथावसरः । यत्पञ्चभिर्वदनैर्महादेवः, चतुर्भिर्ब्रह्मा, षड्भिः स्कन्दः, सहस्रैरनन्तः एते त्वां वर्णयितुमारभ्य निजवर्णनावैदग्ध्यदर्पेण स्तुवन्तः खिद्यन्ति । त्वत्कराणां सौन्दर्यवर्णनमस्माकं सुकरं दुष्करं वेति त्वमेव जानासि इति कथयेति भावः । एवमनुपमत्वेन वर्णनावतारः कथं भातीत्यत्राह-हन्तेति निश्चयेन । कमलं कयाचिद्विधया प्रकारेण साम्यं सादृश्यं भजतु, न कदाचिदित्यर्थः । तत्र हेतुः, किंविधं कमलं, यदि संशये, क्रीडल्लक्ष्मीचरणतललाक्षारसचणं, क्रीडन्ती या लक्ष्मीः तस्याश्चरणतलयोः लाक्षारसेन चणं युक्तं, तदपि संशये इत्यर्थः । किंविधानां कराणां, नखानां नखरागाणां उद्योतैः प्रभापटलैः नवनलिनरागं प्राभातिकाम्बुजानां कान्तिं विहसतामपलपताम् ॥ ७१ ॥

தாத்பர்யதீபினி -

உமையே ! உன்னை மகாதேவர் ஐந்து முகங்களாலும் பிரும்மா நான்கு முகங்களாலும், ஸ்கந்தர் ஆறுமுகங்களாலும் ஆதிசேஷர் ஆயிரம் முகங்களாலும் வர்ணிக்கத் தொடங்கிக்கஷ்டப்படுகின்றனர். எம்மால் எப்படி முடியும்? உன் நகச்சிகப்பு

காலையில் மலர்கிற தாமரையின் செம்மையையே கேலி செய்கிறது. (71)

पदार्थचन्द्रिका

अथ नखवर्णनमाह - नखानामिति । हे भवानि, तव कराणां कान्तिमंशुं कथं केन प्रकारेण कथयामो वर्णयामः, वर्णनसामर्थ्याभावादिति शेषः । कथयेति लोकोक्ति-मनुसृत्याह - अमुमित्यत्र अमी इति पाठे अमी वयमिति योज्यम् । नखाना-मुद्योतैर्दीप्तिभिः, नवनलिनरागं नवरक्तोत्पलशोभां विहसतामिति करविशेषणम् । साम्यमङ्गीकृत्याह-कदाचिदिति । श्रीभवानीचरणकमलध्यानपरमानन्दद्योतको हन्तेति शब्दः । कलया षोडशांशेन, क्रीडन्ती चासौ लक्ष्मीःक्रीडल्लक्ष्मीः, तस्याश्चरणतलस्य लाक्षया अरुणानि दलानि यस्य तत् । स्पष्टमन्यत् ॥ ७१ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா

முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. (நவ நலினராகம் - புதிய செவ்வல்லிப்பூவின் செம்மையை) (71)

डिण्डिमभाष्यम्

नखानामिति । हे परमेश्वरि ! नखानां करजानामुद्योतैः किरणनिकुरुम्बैः नवनलिनरागं नूतनशतपत्रशोभां विहसतां तिरस्कुर्वतां, ते कराणां पञ्चशाखानां, 'पञ्चशाखः शयः पाणिः करो हस्तोऽथ तर्जनी' इति विश्वप्रकाशः । कान्तिं सौन्दर्यातिशयं कथं वा कथयामः, केन प्रकारेण वर्णयामः? त्वमेव कथय, नास्माकं कथनावसरः । यत्पञ्चभिर्वदनैः महादेवः, चतुर्भिर्वदनैर्ब्रह्मा, षड्भिराननैः शक्तिधरः, सहस्राननैः अनन्तो वासुदेवश्च, अन्ये च अनेकमुखा बहवो देवतेश्वरास्त्वां वर्णयितुमारभ्य, निजवर्णनावैदग्ध्यदर्पेण स्तुवन्तः, त्वच्चरणाङ्गुष्ठैकदेशस्य कान्तिमियत्तया वर्णयितुं न पारिताः, तव तादृशानां त्वत्कराणां सौन्दर्यवर्णनं अस्मादृशफल्गुजनानां सुकरं वा? दुष्करमिति त्वमेव जानासि । त्वमेव कथय, एवमनुपमत्वेन वर्णनावतारो वा कथं भवतीति शङ्कायामाह - यथाकथञ्चित्सादृश्यं संपादयति - क्रीडल्लक्ष्मीचरणतललाक्षारुणदलं क्रीडन्त्या विहरन्त्या लक्ष्म्याः श्रीदेव्याः चरणतललाक्षया अरुणदलं अरुणीकृतपत्रं यदि भवति, कदाचित् कमलं तदा कयाचित् कलया केनापि प्रकारेण साम्यं सादृश्यं भजतु, नान्यथा । लक्ष्म्याः सर्वथा समाश्रयणात् अतिरिक्तं सरसिजं भवति । कमलेषु भगवत्याः शक्तिपातो लक्ष्मीरेव । सा च लक्ष्मीः भगवत्येकजन्मभूमिर्भगवतीरूपेति कृत्वा तच्चरणलाक्षानुलिप्तकमलौपम्यं लोकोत्तरस्य भगवतीकरस्यानुचितमिति मन्तव्यम् ॥ ७१ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

மஹாதேவரும் பிறும்மாவும் ஸ்கந்தரும் அநந்தரும் பலமுகங்களால் துதிக்க முயன்று இயலாமையால் உன் திருவடியின் கட்டை விரலின் அழகின் ஓர் அம்சத்தைக் கூடத்துதிக்க இயலவில்லை. எம்மைப்போன்ற பாமரரால் எவ்வாறு இயலும்? லக்ஷ்மியின் கொம்பரக்குப் பூச்சு பெற்ற திருவடிகளின் விளையாடுமிடமான தாமரை ஈடாகலாம். தாமரைகளில் தேவியின் சக்திபடுவதே லக்ஷ்மி உருவில்தான். லக்ஷ்மிக்கு இடமாவதால்தான் தாமரைக்குச் சிறப்பு. லக்ஷ்மியே தேவியிடம் தோன்றியவள். அவள் காலடிபட்டதாமரையைத் தேவியின் கைகளுடன் ஒப்பிடுவது உசிதமல்ல. (71)

गोपालसुन्दरी

नखानामिति । नखानां करजानामुद्योतैः प्रभाभिः, नवनलिनरागं नूतनशत-
पत्रशोभां विहसतां तिरस्कुर्वतां ते तव कराणां कान्तिं सौन्दर्यं कथं केन प्रकारेण अमी वयं
कथयामः । अमूमिति पाठे कान्तिविशेषणम् । उमे इति पाठे संबोधनम् । क्रीडन्त्या लक्ष्म्याः
चरणतललाक्ष्या अरुणदलं रक्तपत्रं यदि कदाचित् तदा कमलं कलया एकदेशेन साम्यं
सादृश्यं भजति, धत्ते नान्यथेत्यर्थः । कमलसाम्यं तव कराणां दूरे तिष्ठतु, कमलानामेव तव
करसाम्यं कदाचित्कमिति भावः । विष्णुपक्षेऽप्येवम् । उमे इति पाठे उत्कृष्टा मा लक्ष्मीः ।
मानेन प्रमाणेनोपनिषद्रूपं विद्यते, तस्य तस्मिंस्त्वयि विद्यमानानां तव कराणां कान्तिं कथं
कथयाम इत्यन्वयः । उत्कृष्टमानं परिमाणं यस्य, तस्मिन्नुमे भूमण्डल इति वाऽर्थः ॥ ७१ ॥

கோபாலசுந்தரீ

தாமரையை ஒத்த கை என வர்ணிப்பர். இங்கே கைக்குத் தாமரை ஈடாகுமா எனக்கேள்வி. தாமரை ஒரு சில நிலைகளில் ஈடாகும். விஷ்ணுபக்ஷத்தில் உ - மா. சிறந்த லக்ஷ்மி, உயர்ந்த பிரமாணம். உபநிஷத்தையே பிரமாணமாகக் கொண்டவள். மற்றவை முன் வந்த விளக்கப்படி. (71)

आनन्दलहरी

“नखानामिति” । हे उमे नखानामुद्योतैः प्रभाभिः, नवनलिनरागं नूतनपद्मरक्ततां
विहसतां तिरस्कुर्वतां कान्तिं केन प्रकारेण कथयामो वयं वर्णयामः इति कथयेत्यन्वयः । उमे
इत्यत्र अमुं इति पाठे कान्तिविशेषणम् । कमलं यदि क्रीडन्त्या लक्ष्म्याश्चरणतलयोः
लक्षितया लाक्ष्या अलक्तकरसेन अरुणदलं स्यात् । नखप्रभासामर्थ्यमिदम् । तदा
कदाचित्कलया किञ्चिदंशेन । कदाचिद्वेति पाठान्तरम् । साम्यमुपमेयतां भजतु प्राप्नोतु ।
वाकारोऽनास्थायाम् । हन्त खेदे । उपमेयस्येदृशी गतिः, उपमानवार्ता दूरे पराहतेति
भावः ॥ ७१ ॥

ஆனந்தலஹரி

ஈடான பொருளே இல்லை எனில் எதனைக் கொண்டு உவமிப்பது? முன் வந்த விளக்கமே. (71)

—★—

समं देवि स्कन्दद्विपवदनपीतं स्तनयुगं

तदेवं नः खेदं हरतु सततं प्रस्रुतमुखम् ।

यदालोक्याशङ्काकुलितहृदयो हासजनकः

स्वकुम्भौ हेरम्बः परिमृशति हस्तेन झटिति ॥ ७२ ॥

ஸமம் தேவி ஸ்கந்தத்விபவதநபீதம் ஸ்தநயுகம்

தவேதம் ந: கேதம் ஹரது ஸததம் ப்ரஸ்நுதமுகம்।

யதாலோக்யாசங்காகுலித ஹ்ருதயோ ஹாஸஜநக:

ஸ்வகும்பௌ ஹேரம்ப: பரிம்ருசதி ஹஸ்தேந ஜடிதி ॥ (72)

பதவுரை - தேவி ! அலகிலா வினையாட்டுடையவளே ! ஸமம் ஸ்கந்த - த்விபவதநபீதம் - ஸமமாகக்கந்தனாலும் ஆனைமுகத்தோனாலும் குடிக்கப்பெற்றவையும், ப்ரஸ்நுதமுகம் - கசிகின்ற காம்புகளுள்ளவையுமான, இதம் தவஸ்தநயுகம் - இந்த உனது இருஸ்தனங்களும், ந: கேதம் - எமது துயரை ஸததம் எப்போதும், ஹரது - அகற்றட்டும், யத் ஆலோக்ய - எந்த இதனைக் கண்டதும், ஆசங்கா ஆகுலிதஹ்ருதய: - ஐயத்தால் உள்ளம் கலங்கியவராக, ஹேரம்ப: - விநாயகர், ஹஸ்தேந - கையால் (துதிக்கையால்), ஜடிதி - வேகமாக, ஸ்வகும்பௌ - தன் இருமத்தகமேடுகளை, பரிம்ருசதி - தடவிப்பார்க்கிறார்.

காமேச்வரப்ரேமரத்ன மணிப்ரதிபணஸ்தனீ, குஹாம்பா, குஹஜன்மபூ:, நாப்யாலவால ரோமாலிலதாபல குசத்வயீ, காமேச்வரமுகாலோககல்பித ஸ்ரீ கணேச்வரா, என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வருகின்றன.

लक्ष्मीधरा

समं तुल्यकालं देवि ! भगवति ! स्कन्दद्विपवदनपीतं स्कन्दः कुमारः द्विपवदनो विनायकः ताभ्यां पीतं, स्तनयुगं कुचद्वन्द्वं, तव भवत्याः, इदं नः अस्माकं, खेदं क्लेशं, हरतु अपनुदतु । सततं सर्वदा प्रस्रुतमुखं क्षीरसाविमुखम्, यत् कुचद्वन्द्वं, आलोक्य विलोक्य, आशङ्काकुलितहृदयः आशङ्कायाः मदीयौ कुम्भौ अपहृतवतीत्याशङ्कायाः आकुलितं अवस्कन्दितं व्यग्रतरमित्यर्थः, तादृशं हृदयं मनो यस्य, हासजनकः मातापित्रोः कुमारस्य च । असौ बालिश इति प्रेम्णा हसितवन्तावित्यर्थः । स्वस्य कुम्भौ कुम्भस्थले,

ஹேரம்ப: விநாயக:, பரிமூஷதி பராமூஷதி । வித்யதே ந வேதி ஹஸ்தேன நிமார்த்தீத்யர்த்த: । ஐடிதி ஶீघ्रम् । அந்ரேத்யம் பதயோஜனா - ஹே தேவி ! தவ சமம் ஸ்கந்நத்பவதநபீதம் இதம் ஸ்தனயுகம் ப்ரஸ்நுதமுகம் ந: ஶேதம் சததம் ஹரது, யத் ஆலோக்ய ஆஷக்ஷாகுலிதஹதய: ஹேரம்ப: ஹாஸஜனக: ஹஸ்தேன ஐடிதி ஸ்வகும்பௌ பரிமூஷதி । யஸ்யா: புத்ரௌ ஜகத்பூஜ்யபாதௌ விநாயககும்பாஸ்வாமிநாவிதி தேவ்யா-ஸ்சர்வாதிஷாயி மாஹாத்ம்யம் இதி ப்ரதீயதே । தேவ்யா: குசுகும்பசாம்யம் யதி ஸ்யாததா விநாயக-கும்பயோரேவ தௌல்யமித்யதிஷயோக்திரபி ப்ரதீயதே । விநாயக: ஹஸ்தேன பரிமூஷதீத்யநேன விநாயககும்பயோஸ்துல்யௌ தேவிகுசாவேவேதி உபமேயோபமபி த்வந்யதே । வஸ்த்வலக்ஷாரத்வநீநாம் ஂகவ்யஜ்ஜகானுப்ரவேசேன ஸக்ஷர: ॥

லக்ஷ்மீதரா

தேவி ! உன் இருஸ்தனங்களிலிருந்தும் ஒரே சமயத்தில் ஸ்கந்தரும் கணேசரும் பால் குடிக்கின்றனர். இவர்களது ஆர்வத்திற்கேற்ப முலைக்காம்புகளிலிருந்தும் பால் கசிந்து கொண்டே இருக்கிறது. கணேசர் தாம் பருகுகிற ஸ்தனத்திலிருந்து பால் குடிப்பதை நிறுத்தி ஸ்தனத்தை நோக்குகிறார். தன் மத்தகப்பகுதியோ என ஐயமுறுகிறார். தன் தலையைத் தடவிப்பார்க்கிறார். அது தனியே உள்ளது. கணேசரின் பிரமையைக் கண்டு தேவியும் சிவனும் ஸ்கந்தரும் சிரிக்கின்றனர். குமரரும் கணேசரும் பால் பருகிய ஸ்தனங்கள் யானையின் மத்தகத்தின் இருமுன்குகள் போன்றவை என கற்பனை விரிகிறது. இந்த சூழ்நிலை நம் துயரை எப்போதும் நீக்குவதாகட்டும். (72)

சௌபாக்க்யவர்த்தனீ

சமமिति । ஹே தேவி, யுகபத் ஸ்கந்நத்பவதநபீதம் ஸ்தனயுகம், சததம் ப்ரஸ்நுதமுகம் அநவரதம் புத்ரயோர்வாஸ்தல்யேன உதிஸக்தம் பய:ஸ்சவந்முகம் ந: ஶேதம் ஹரது, யதா புத்ரே வாஸ்தல்யம் ததா மயி வாஸ்தல்யேன ஶேதம் ஹரது । யதாலோக்ய ஆஷக்ஷாகுலிதஹதயோ ஹாஸஜனக:, மம கும்பௌ கதமத்ரா஑தாவிதி ப்ரான்த்யா ஸ்வகும்பௌ ஹஸ்தேன ஐடிதி பரிமூஷதி । அத்ர துல்யதர்ஷனேன ஸ்தனத்வயே கும்பப்ரம இதி ப்ரான்திமானலக்ஷர: ॥ 72 ॥

ஸௌபாக்க்யவர்த்தனீ

லக்ஷ்மீதராவின் விளக்கமே. (72)

அரூணாமோதினி

சமமिति । ஹே தேவி ! ஸ்கந்நத்பவதநாப்யாம் கும்பா஑ஜானநாப்யாம், சமம் ஂகதேவ, பீதம் க்ருதபானம் । யதா சமம் ந்யூநாதிச்யரஹிதம் பதிதோர்த்வதாதிதோஷரஹிதமித்யர்த்த: । ஸ்கந்நத்பவதநபீதம், சததம் நிரந்தரம், ப்ரஸ்நுதமுகம் வாஸ்தல்யாத் ஸ்வயமுத்ரதது஑த்சூகம், தவ பவத்யா:, இதம் பரிதூஷ்யமானம் ஸ்தனயுகம், ந: அஸ்தாகம் ஶேதம் க்ஷேஷம் ஹரது வாஸ்தல்யதாஸ்தாகீநம் து:ஶம் ஶமயது ।

கிமிதமத்யத்ராஹ யததி । ஹேரம்போ கணேச: பால இத்யர்த: , யத்குசுத்வந்த்ரம் ஆலோக்ய தஷ்டா
ஆசங்காசுலிதஹதய: சுவகும்பயோ: சவதர்க்சித: சந், அத ஂவ ஹாசம் ஜநயதீதி
ஹாசஜநக: , சுவமௌத்யேநேதி ஡ாவ: । ‘ப்ஸுல்சு’ இதி ப்ஸுல் । ஹஸ்தேந சுவீயகரேந, சுவகும்பௌ
சுவஸ்யாத்மந: கும்பௌ கும்பஸ்தலே, ஐததி ஶீघ्रம் பரிமூசதி ஸ்பூசதி । தேவீகுகுசுகும்பௌ சுவ஡ாவத
ஂவ கஜகும்பநி஡ாவதி ஡ாவ: । அத்ர ஡்ரான்திதடலக்ஶரேந தேவீகுகுசுயோ: கஜானநகும்பாவேவ
சமௌ நான்யாவதி ப்ரதீயதே ॥ ௭௨ ॥

அருணாமோதின் -

விளக்கம் லக்ஷ்மீதராவிலுள்ளதே. கணேசர் ஆணைமுகத்தோன். மத்தகத்தின்
இருமுண்டுகள் போன்று தேவியின் இருமார்பகங்கள். ஸம அளவில் ஸமநிலையில்
ஏற்றத்தாழ்வின்றி ஸம நேரத்தில் பால் பருகுகின்றனர் குமரரும் கணேசரும். அவையும்
ஏற்றத்தாழ்வின்றி ஸமமாக உள்ளவை. (72)

ஆநந்தகிரியா

பத்சுதுஷ்டேந குசௌ ஸ்தௌதி - சமம் தேவீதி । ஹே தேவி த்ரீலோக்யத்ராணகாரிணி, தவேதம்
ஸ்தநயுதம் அஸ்தாசம் ஶேதம் து:ஸம் ஹரது । ததோ நிர்ஶதாமூதபானேநாபகதஶேதா ஡வாம இதி ।
கில்லக்ஷணம், சமம் ஸகந்தத்பிபவதநபீதம், ஸகந்த: கார்திகிய: , த்பிபவதநோ கஜமுகுஶோ கணேச: ,
தா஡்யா சமம் சஹ ஂகதா சமசமயாவக்ஷேதேந பீதம் । சமசமயத்வே ஹேதுமாஹ - கில்லக்ஷணம் சததம்
ப்ரஸுதமுகம் ப்ரஸுதம் ப்ரஸவயுக்தம் முகம் யஸ்ய । ப்ரஸவோ நாம ஶ்ரீபா
ஸ்வாபத்யதர்ஸநோத்பந்வாத்ஸல்யவசேநோத்சிசுதயோ: ஸ்தநயோர்முஸ்தாத் துததஸ்தாவ: । சமம்
ப்ரஸவவசாத்ஸமம் பீதம் । யத்ஸ்தநயுகலமாலோக்ய ஹேரம்போ கணபதி: கரேந சுவகும்பௌ ஐததி
பரிமூசதி । ஸ்பூஷ்டா சுவகும்பௌ ஸ்தானஸ்திதௌ ஸ்த இதி நிஸ்த்ரீநோதி । கில்லக்ஷணோ ஹேரம்ப: ।
ஆசங்காசுலிதஹதய: சமவூதௌ பீநோநதௌ குசௌ தஷ்டா கணபதி஡ீதோ ஜாத: ஂதௌ கிம் ததீயௌ
கும்பௌ தக்ஷிஸ்த்யக்த்வா அத்ராஶதௌ நு இதி ஶங்காசுலிததயா சுவகும்பத்வயம் ஸ்பூசநிகதஸ்தானா
ஹாஸ்யஜநகோ ஹாஸ்யஸதோத்பாதக: தத்பி஡ாவாந் ஜாத: , விபரீதாசாரஸ்யாபி ஹாஸ்யவி஡ாவ-
வத்வாத் । ததா ச ஡ரத: , ‘விகூதாசாரீர்வாக்யை: அஶ்விகாரீஸ்த்ரீ விகூதவேஸ்த்ரீ । ஹாஸயதி ஜநம்
ச யஸ்தாத்ஸ்தாசுஜ்ஜேயோ ரஸோ ஹாஸ்யே’ இதி । சமம் தேவி ஸகந்தேதிபத்யஹஸ்த்யர்த: - ஡ாணஸ்ய
தந்த்ரமாஹ - சமததி । வதந த, ஹரது ரேஶ யதா தா பீதம் ஡ிந்து ப்ர ரேஶ சததம் ஡ிந்து ஆலோக்ய
கல அத்ராபி கா: , அ: ஶங்கா வி சுலித லத ஹேரம்ப: வர஡ிந்து ஹாஸ்யஜநக: ச: । யா ரா லா
வா சா த்ரா த்ரீ ஶ்ரீ ஶ்ரீ ஶ்ரீ ॥ ௭௨ ॥

ஆனந்தகிரீயா

- உலகைக் காப்பவளே ! தேவி ! இந்த இருஸ்தனங்களும் எம் துயரை நீக்கட்டும். தாய்க்குத் தன் இருகுழந்தைகளையும் மடியில் கண்டதும் தானே பால் கசியும். தன் இரு மத்தகமேடுகளும் தலையை விட்டுக் கழன்று பால்பருகையில் தாயின் மார்பில் ஒட்டிக் கொண்டனவோ என கண்பதிக்கு ஐயம். அருகிலிருந்தவர்களுக்கு அந்தக் காட்சி சிரிப்பு மூட்டுகிறது. பாணமந்திரமே யாம் ராம் லாம் வாம் ஸாம் த்ராம் த்ரீம் க்லீம் ப்லூம் ஸ: என இதன் ரகசியம். (72)

தாத்ரீயபிணி

சமமिति । हे देवि परमेश्वरि ! तवेदं परिदृश्यमानं स्तनयुगं स्तनद्वन्द्वं नः खेदं दुःखं हरतु । किंविधं स्तनयुगं, समं युगपत् स्कन्दद्विपवदनपीतं, स्कन्दः कार्तिकेयः, द्विपवदनो गणेशः, ताभ्यां पीतमास्वादितं, पुनः सततं सर्वदा प्रस्रुतमुखं प्रस्रुतं अपत्यदर्शनात् दुग्धभरितं मुखं यस्य तत्, तदेव विशिनष्टि, हेरम्बो यत् स्तनयुगमालोक्य दृष्ट्वा, हस्तेन करेण झटिति शीघ्रं स्वकुम्भौ परिमृशति, विद्येते नवेति परीक्षते । अत्यन्तमेव गजकुम्भसाम्यं भगवत्याः स्तनयोरित्यभिप्रायः । किंविधो हेरम्बः, शङ्काकुलितहृदयः शङ्कयाऽऽकुलितं हृदयं यस्य सः । पुनः हासजनकः तत्रत्यानां हासं जनयतीति । तव कुचौ दृष्ट्वा स्वकीयमस्तकभ्रान्तिं कृत्वा स्वशिरः स्पृशन् हासजनको जात इति ॥ ७२ ॥

தாத்ரீயபிணி

(முன் தந்துள்ள விளக்கமே. (72))

பதார்த்தசந்திரிகா

अथ श्रीभवानीकुचकलशौ स्तौति - सममिति । सममित्यव्ययम् । प्रस्रुतं क्षरत्पयो मुखं यस्य तत्, स्पष्टमन्यत्पूर्वार्धम् । इदमुक्तं स्तनयुगं विशेषेणोत्प्रेक्षमाण आह - यत् स्तनयुगमालोक्य हेरम्बो गणेशः स्वकुम्भौ मूर्धाशौ झटिति शीघ्रं हस्तेन शुण्डादण्डेन परिमृशति स्पृशति । स्वकुम्भस्पर्शने हेतुं वदन् हेरम्बं विशिनष्टि - मातुः स्तनयुगलात्यन्तसादृश्यात् स्वकुम्भभ्रम आशङ्का तया आकुलितं हृदयं यस्य सः । अत एवात्यन्तमुग्धव्यवहारेण निकटवर्तिनां हासजनकः । कुम्भो राश्यन्तरे हस्तिमूर्धाग्रे राक्षसान्तरे । कामुके वारचर्या च च घटे क्लीबे तु गुगुलाविति मेदिनीकरः ॥ ७२ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

(முன் தந்துள்ள விளக்கமே. (72))

டிண்டிமஹ்யம்

சமமिति । हे परमेश्वरि, समं युगपदेव स्कन्देन कार्तिकेयेन, द्विपवदनेन गणपतिना च पीतं आस्वादितं, सततं प्रसूतमुखं, सर्वदा प्रसरत्स्तन्यदुग्धभरितम् । प्रसूतो नाम प्रसूतानां स्त्रीणां अपत्यदर्शनात् स्तनमुखात् दुग्धस्य निष्यन्दः । एवंभूतं तव स्तनयुगं, नः अस्माकं खेदं हरतु । तदेव विशिनष्टि - यत् स्तनयुगलमालोक्य, आशङ्काकुलितहृदयः आशङ्कया अन्यथावितर्केणाकुलीकृतं हृदयं यस्य स तथोक्तः, हासजनकः अत एव सर्वेषां हासं जनयति । तव कुचौ दृष्ट्वा स्वकीयमस्तकभ्रान्तिं कृत्वा स्वशिरः स्पृशन् हासजनको भवति । एवंभूतो हेरम्बः । हे इति रंभते गर्जतीति हेरम्बः । रंभि लम्बि गर्जायां इति धातोः अच्प्रत्यये, इदितो नुम् धातोः इति नुमागमे हेरम्बः । तेन करेण झटिति शीघ्रं, कुम्भौ निजमस्तकौ परिमृशति, तिष्ठति न वेति स्पृष्ट्वा परीक्षते । अत्यन्तमेव गजकुम्भसादृश्यं भगवत्याः स्तनयोरित्यभिप्रायः ॥ ७२ ॥

டிண்டிமஹ்யம் -

விளக்கம் முன் வந்துள்ளதே. ஹே என பிளிர்வதால் ஹேரம்பர் - கணபதி. (ஹே இதிரம்பதே). (72)

गोपालसुन्दरी

समं देवीति । हे देवि द्योतनशीले ! समं युगपदेव, स्कन्दः कार्तिकेयः, द्विपवदनो गणेशः, ताभ्यां पीतमास्वादितं, सततं प्रसूतमुखं सदाक्षरत्क्षीरमुखं, तव स्तनयुगलं नोऽस्माकं, खेदं दुःखं, हरतु नाशयतु । यत्स्तनयुगलमालोक्य आशङ्कया तर्केणाकुलितं हृदयं मनो यस्य सः, एवं हासजनकः । स्तनयुगे स्वकुम्भभ्रमात् हेरम्बो गणेशः स्वकुम्भौ निजमस्तकौ हस्तेन झटिति शीघ्रं परिमृशति; तिष्ठति न वेति सन्देहेन स्पृशतीति भावः । विष्णुपक्षे - स हेरम्ब इति संबन्धः । हे मन्दे, मन्दो न्यूनः इः कामो यस्यासौ मन्दे । एङ् ह्रस्वादिति संबुद्धौ सुलोपः । हे विस्कन्दद्विपवदन ! विगतः स्कन्दो द्विपवदनो यस्मात्स तथा । तव पीतमिदं स्तनयुगं यशोदायाः, नः खेदं हरतु । शेषं समानम् । सुन्दरीगोपालाभिप्रायेण वा स्तनवर्णनम् ॥ ७२ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

விளக்கம் முன் வந்துள்ளதே. விஷ்ணுவாகில் - மந்தே ! காம வேகம் குன்றியவரே ! ஸ்கந்தரும் யானைமுகத்தோனும் பருகாத யசோதையின் இருஸ்தனங்கள் நம் துயரை நீக்கட்டும். கோபாலஸுந்தரீ தியானப்படி விஷ்ணுவை இவ்வாறு தியானிக்கலாம். (72)

ஆனந்தலஹரிதீகா

சமமिति । हे देवि तवेदं स्तनयुगं नोऽस्माकं खेदं दुःखं हरतु । कीदृशं, सममेकदा, स्कन्देन कार्तिकेयेन द्विपवदनेन गणेशेन च पीतं, पीयतेऽस्मिन्निति व्युत्पत्त्या पीतक्षीरमिति भावः । सततं सर्वदा प्रसृतं स्रवत्क्षीरं मुखं अग्रभागो यस्य तत्, सततमित्यस्य हरत्वित्यनेन वा संबन्धः यत्स्तनयुगमालोक्य हेरम्बो गणेशः झटिति शीघ्रं हस्तेन शुण्डेन स्वस्य कुम्भौ परिमृशति । कीदृशः, आशङ्कया, मदीयं कुम्भद्वयमिवेदं दृश्यते, मच्छिरस्यस्ति न वेति संदेहेन आकुलितं व्याकुलीकृतं हृदयं यस्य स तथा । अत एव लोकानां हासजनकः ॥

ஆனந்தலஹரி

முன் தந்த விளக்கமே (72)

—★—

अमू ते वक्षोजावमृतरसमाणिक्यकुतुपौ^१

न संदेहस्पन्दो नगपतिपताके मनसि नः ।

पिबन्तौ तौ यस्मादविदितवधूसङ्गरसिकौ^२

कुमारावद्यापि द्विरदवदनमक्रौञ्चदलनौ^३ ॥ ७३ ॥

அமூ தே வக்ஷோஜௌ அம்ருதரஸமாணிக்யகுதுபௌ¹

ந ஸந்தேஹஸ்பந்தோ நகபதிபதாகே மநஸி ந: ।

பிபந்தௌ தெள யஸ்மாத் அவிதித வதூஸங்கரஸிகௌ²

குமாராவத்யாபி த்விரதவதந க்ரௌஞ்சதலநௌ³ ॥ (73)

1. கலசௌ கலசௌ 2. சங்கமரஸௌ 3. தமநௌ.

பதவுரை: நகபதிபதாகே - மலையரசனின் பெருமை தரும் கொடியே ! அமூதே வக்ஷோஜௌ - இந்த உனது இருஸ்தனங்கள். அம்ருத ரஸமாணிக்யகுதுபௌ. (கலசௌ) - அமுதரஸத்திற்கான மாணிக்கத்தாலான இரு குடுவைகள் (கலசங்கள்) ந: மநஸி எம் உள்ளத்தில், ஸந்தேஹ ஸ்பந்த: ந - ஸந்தேகம் சிறிதுமில்லை. ஏனெனில், தெளபிபந்தௌ - அதில் பால்பருகுகிற, த்விரதவதநக்ரௌஞ்ச தல(ம)னௌ - ஆனேமுகத்தோனும் குரௌஞ்சமலையைச் சிதைத்த ஸ்கந்தனும், அவிதித வதூஸங்கரஸிகௌ - பெண்ணுறவின் சுவை அறியாதவர்களாக, அத்யாபி - இன்றும் குமாரௌ - வாலிபம் உணராச்சிறுவர்கள்.

लक्ष्मीधरा

अमू परिदृश्यमानौ, ते तव, वक्षोजौ कुचौ, अमृतरसमाणिक्यकुतुपौ अमृतरसस्य माणिक्यकुतुपौ अमृतरसपूरितमाणिक्यकुतुपावित्यर्थः । कुतुपशब्दो यद्यपि चर्मनिर्मित-घृततैलाद्याधारभूतघटसन्निभपात्रीवाचकः तथापि तस्याः भगवतीस्तनसादृश्यावगाहने अनधि-कारात् तदर्थं माणिक्यरचितत्वमङ्गीकृतं कुतुपयोः । न सन्देहस्पन्दः सन्देहस्य स्पन्दनं लेशमात्रमिति यावत् । नगपतिपताके ! मनसि नः अस्माकं, पिबन्तौ तौ माणिक्यकुतुपौ, यस्मात् कारणात् अविदितवधूसङ्गरसिकौ कुमारौ शिशू भूत्वा, अद्यापि इदानीमपि श्लोकरचनाकालेऽपि, द्विरदवदनक्रौञ्चदलनौ द्विरदवदनो विनायकः क्रौञ्चदलनः क्रौञ्चाद्रिभेदनः कुमारस्वामी तौ । अत्रेत्थं पदयोजना - हे नगपतिपताके ! अमू ते वक्षोजौ अमृतरसमाणिक्यकुतुपौ । अस्मिन्नर्थे नः मनसि सन्देहस्पन्दो नास्ति । यस्मात्तौ पिबन्तौ अविदितवधूसङ्गरसिकौ द्विरदवदनक्रौञ्चदलनौ अद्यापि कुमारौ भवतः । अत्र वाक्यार्थहितुकं काव्यलिङ्गमलङ्कारः स्पष्ट एव । पूर्वपादे रूपकं, वक्षोजयोः कुतुपत्वेनारोपणात् । यद्वा निश्चयान्तस्सन्देहः इमौ वक्षोजौ उत कुतुपाविति सन्देहे कुतुपावेवेति निश्चयः, यतोऽमृतपानात् कुमारयोश्शिशुत्वम् । स्तन्यपानमात्रात् शिशुत्वा-वस्थैवेति नियमो नास्ति, शैशवानन्तरं यौवनादेरनुभाव्यत्वादिति । विनायककुमारयोस्तु सर्वदा शिशुत्वं अमृतपानवशादेवेति अमृतरसकुतुपसन्देहापनयने साधकं प्रमाणं द्वितीयार्थप्रमेयमिति सूक्तं निश्चयान्तस्सन्देह इति । ‘कविकल्पितकोटिद्वयस्यावाच्यत्वं नास्ति’ इति मङ्खुकः ॥ ७३ ॥

லக்ஷ்மீதரா

மலைகளின் அரசனான இமவானின் குலக்கொடியே ! இந்த இருமார்பகங்களும் அமுதரஸத்தைக் கொண்ட மாணிக்கத்தாலான குடுவைகள் (நெய் எண்ணெய் முதலியவற்றைக் காப்பாற்றுகிற தோலாலான சிறு குடுவைகளை குதும்பம் என்பர். தோலாலானதாயிருந்தால் மதிப்பிற்குரியதல்ல என மாணிக்ய ரத்னத்தாலான குடுவை. மேனி வண்ணத்தையும் மென்மையையும் காட்ட வல்ல உவமைப் பொருள்.) இதில் எமக்கு ஸந்தேகமில்லை. சிறிதும் மனச் சலனமில்லை. அதனைப்பருகியவர் கணபதியும் குமாரஸ்வாமியும். அவர்கள் காமவாஸனையே உணராதவரானதால் பெண்ணுறவின் சுவை அறியாதவர். இன்றும் இருவரும் குமாரர்களே. முலைப்பால் பருகியதால் சிசுவாக நில்லாமல் அமுதமான பால் பருகியதால் குமாரநிலைக்கு வந்துள்ளனர். (73)

सौभाग्यवर्धनी

अमू त इति । अमू ते वक्षोजौ अमृतरसमाणिक्यकुतुपौ, माणिक्यघटीविशेषौ । न

சுந்தேஹஸ்பந்த: । அந்ர பிபந்தௌ தௌ யஸ்மாஹேதௌ: , அஜாதவதூஸங்கமரஸௌ அ஘ாபி குமாரௌ
கௌமாராவஸ்தாஸ்திதௌ ட்ரிதவதனக்ரௌஷ்வதமனௌ । அந்ர ஸ்தநயௌ: அமூதரஸபூர்ணமாணிக்ய-
குதுபத்வஸுந்தேஹநிவ்ருதௌ: ப்ரஸூதத்வநிஸ்யதயா ஸுந்தேஹாலங்கார: । கௌமாரரூபேண கார்யேண அமூத-
ரஸபூர்ணஸ்தநதயா பானமநுமீயத இத்யநுமானம் சாலங்கார: ॥ ௭௩ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ -

லக்ஷ்மீதராவை ஓட்டிய விளக்கமே. (73)

அருணாமோதினி

ஸ்தநாவேவாஹ - அமூ இதி । ஹே நகபதிபதாக்கே பர்வதாதிபவீஜயந்தி ! தஸ்ய
லோகஸ்யாதிப்ரதே தேவி ! அமூ ஏதௌ, தே பவத்யா: , வக்ஷோஜௌ ஸ்தநௌ, அமூதரஸமாணிக்யகுதுபௌ
ஸுதாரஸபூர்ணமாணிக்யஸ்நேஹபாத்ரே । கலசாவிதி பாதௌ஽பி காசித்வ: ஸமீचीन: । ‘குதூ: க்ருதௌ:
ஸ்நேஹபாத்ரம் சௌவல்பா குதுப: புமானு’ இத்யமர: । அந்ரார்த்தே அஸ்மாக்கம் மநசி ஸங்கல்பவிகல்பாத்மகே
சித்தே, ஸுந்தேஹஸ்பந்தௌ ந, குதுபௌ ந வேதி ட்ரிகோடிகஸங்கஸ்யலேஷௌ஽பி நாஸ்தி, தநிஸ்யயா-
தித்யர்த்த: । தந்ர ஹேதுமாஹ - பிபந்தாவிதி । யத்யஸ்மாஹேதௌ: ட்ரிதவதனௌ கணேஷ: , க்ரௌஷ்வதலந:
குமார: , தாவுபாவபி அமூதரஸாஸ்திதௌ பவதீயஸ்தநௌ பிபந்தௌ ஸ்தந்யபானம் கர்வந்தௌ ஸந்தௌ,
அவிதிதவதூஸங்கரஸிகௌ அவிஜாதஸ்த்ரீஸங்கஸ்வாரஸ்யௌ, ரஸிகாவிதி பாவப்ரதானௌ நிர்देश: ।
வதூஸங்கமரஸாவிதி பாதே, அவிதிதௌ வதூஸங்கமரஸ: ஸ்த்ரீஸங்கஜந்யௌ லௌகிகானந்தௌ யாப்யா
தௌ, கிம் து ஸமவாஸப்ரஹ்மானந்தரஸாஸ்வாதித்யர்த்த: । யத்யா, இஷ்டிதிதே அவிதிதே, அகம-
புராணயௌரூபாஸகபரிஸீலநேன ப்ரஸித்தே விதிதே லோகே இஷ்டிதிதே இத்யர்த்த: । யே வத்யௌ ஸித்த-
லக்ஷ்மீதேவஸேநாஸ்யே ஸ்த்ரீயௌ, தயௌ: ஸங்கரஸிகௌ ஸாஸ்வாதௌ, அ஘ாபி குமாரௌ பாலகௌ அபூதா-
மதி ஷேஷ: । காயஸித்திம் கதாவிவ ஜ்யாயாஸாவபி குமாரௌ, ஸ்த்ரீஸங்கஜவந்தாவபி ததநபி-
ஜதா஘ோதகப்ரஹ்சாரிபத்யகாமினௌ வா அஜாயதாமித்யர்த்த: । அதௌ பவத்குசயௌரமூதரஸபரித-
குதுபத்வநிஸ்ய இத்யர்த்த: । காவ்யலிங்கானுமானாப்யா ஸங்கீர்ணௌ஽ந்ர குதுபத்வாத்யவஸாயரூபௌ
ப்ரேக்ஷாலங்கார: । தேந ச பகவதீஸ்தந்யஸ்ய ஸமஸ்தாபிஹிஸ்தார்த்தவிதரணஸக்தி: ப்ரதீயதே ॥௭௩ ॥

அருணாமோதினி -

இந்த மார்பகங்கள் பெண்ணின் அவயவமாக இல்லாமல் அமுதம் வைக்கும்
குடுவைகளாக மட்டும் உள்ளன. அதனால் கணேசருக்கும் ஸ்கந்தருக்கும் காம
உணர்வில்லை. பெண் தீண்டலில் ஆர்வமில்லாதவர்கள். கணபதிக்கு ஸ்ரித்தலக்ஷ்மீ
(ஸ்ரித்திதேவி) குமாரருக்கு தேவஸேனே என்ற இரு மனைவியருண்டு என
ஆகமபுராணங்கள் கூறும். காயஸித்தி பெற்றவர்போல் வாலிபநிலையிலும் பெண்ணுடன்

கூட வசித்தும் பிரும்மசரியநிலையிலிருந்தனர் என்றாகும். பகவதியின் ஸ்தன்யம் பிரும்மசரியநிலை முதலிய விரும்பியதனைத்தையும் அருளவல்லது. (73)

ஆனந்தகிரியா

அமூ த இதி । हे नगपतिपताके हिमगिरिकुलोद्योतकरकीर्ते, तवामू वक्षोजौ एतौ स्तनौ अमृतरसमाणिक्यकुतुपौ अमृतरसपूर्णौ आरक्तरत्नघटितौ कुतुपौ कुम्भविशेषौ । कुतुपा सीमा इति लोके प्रसिद्धतमेव वर्तते । अत्रार्थेऽस्माकं मनसि सन्देहस्य लेशोऽपि नास्ति । विश्वासकप्रमाणस्य विद्यमानत्वादित्याह - यस्मात्तौ पिबन्तौ द्विरदवदनक्रौञ्चदमनौ अद्यापि कुमारावेव स्तः। तदपि कस्मात्, यतः अविदितवधूसंगमरसौ, न विदितो न ज्ञानगोचरीकृतो न ज्ञातोऽत एवानपेक्षितः वधूभिः सङ्गमरसो याभ्यां तौ अविदितवधूसङ्गमरसौ स्तनदुग्धामृतपानस्य परमाद्वितीयानन्दतृप्तिजनकतया वधूसङ्गमो-
त्थितरसादौ तिक्तत्वभासनादुपेक्षावशान्न विवाहे यत्नः, ततः कुमारावेव स्त इति । द्विरदवदनो गजास्यो गणेशः, क्रौञ्चदमनो बकासुरारिः कार्तिकेयः । अथवा बाल्यावस्थायां स्तन्यामृतयानेनामर-भावतया तथावस्थितबाल्यावस्थौ बालकौ स्तः, तेनाविदितवधूसङ्गमरसाविति कृत्वा कुमारावपत्नीकौ । अमृतपानस्यायं स्यभावः यदवस्थायां पीयते, तदवस्थमेवामरीकरोति । अथवा हे नगपतिपताके, ते तवामू वक्षोजौ अमृतरसपूर्णमाणिक्यकुम्भौ किं न भवत इति सन्देहस्पन्दः, सन्देहरूपः स्पन्दः । कोटिद्वयावगाहिज्ञानात्माऽप्युत्कटकोटिकतया अस्माकं मनसि वर्तते । शेषं पूर्ववत् । अत्रानुमानसन्देहावलंकारौ । अमू ते इति पद्यरहस्यार्थः- यस्मात् यद्यौ वक्षोजावमृतरस-
माणिक्यकुतुपौ रसमाणिक्य आ या तके आवद्यापि आशानुस्वारमेत्यञ्च । यां वां लां वां सां बाणमन्त्रः ॥ ७३ ॥

ஆனந்தகிரியா -

விளக்கம் முன் வந்ததே. தேவியின் ஸ்தன்யத்தைப் பருகியதால் இரண்டற்ற பிரும்ம நிலையின் பேரானந்தமடைந்த உள்ளத்து நிறைவால் சிற்றின்ப வேட்கையற்று பிரும்மசாரிகளாகவே குமாரர்களாகவே இருந்தனர். அமுதபானத்தின் இயல்பு- எந்நிலையில் அமுதம் பருகப்படுகிறதோ அந்த நிலையிலேயே நிலைத்திருக்கச் செய்வதே. ஸ்தனங்கள் அமுதம் நிரம்பிய ரத்னகலசங்களே. தோல் தசை இரத்தம் முதலியவற்றாலானவையல்ல. இங்கு பாணமந்திரம் யாம் வாம் லாம் வாம் ஸாம் என.

तात्पर्यदीपिनी

அமூ இதி । हे नगपतिपताके, नगानां पतिर्हिमाचलः तस्य पताका भाग्यसूचिका तस्याः संबुद्धिः, अमू ते वक्षोजौ अमृतरसमाणिक्यकुतुपौ इति, अमृतमयरसस्य

மாணிக்யமயே ஆதாரபாத்ரே இத்யஸ்த்மாக்கம் மனஸி சந்தேஹஸ்பந்த: சந்தேஹலேஷோ஽பி ந । குதுபசப்தோ யத்யபி சர்மநிர்மிததூததௌதாரமூததஸந்நிமவாசக: , தத்யபி தஸ்ய மஹவதீஸ்தந- சாதஸ்யாவகாஹநே஽நதிகாராத், ததர்த் மாணிக்யமயத்வமஜ்ஜீகூதம் । சந்தேஹமாவே காரணமாஹ - யஸ்த்மாத்காரணாத் த்விர்தவதநக்ரௌசுதலநௌ த்விர்தவதநோ விநாயக: க்ரௌசுதலந: கார்திகேய: , தௌ யௌ ஸ்தநௌ பிபந்தௌ சந்தாவத்யபி ஸ்லோகரசநாகாலே஽பி, குமாரௌ ஸிஷு, அத எவ ஸிஷுத்வாதேவ அவிததவதூஸஜ்ஜரஸிகௌ, ந விதததோ வதூஸஜ்ஜோ யாம்யா தௌ ச தௌ ரஸிகௌ ச। அயமாஸ்ய: - அமூ வக்ஷோஜௌ உத குதுபாவித சந்தேஹே குதுபாவேவித நிஸ்ய: । யத: அமூதபானாத் குமாரயோ: ஸிஷுத்வம், ஸ்தநபானமாத்ரம் ஸிஷுத்வாவஸ்துயேவித நிதயமோ நஸ்தி । குத: ? ஸிஷுத்வானந்தரம் யௌவநாதேர்மவ்யத்வாதித । விநாயககுமாரயோஸ்து சர்வதா ஸிஷுத்வம் அமூதபானவஸாதேவித । அமூதரஸகுதுபசந்தேஹநிராஸே சாதகம் த்ரமாணம் த்விதீயாத்ரத்ரமேயமித சூசததம் । நநு மஹாணேஸ- ஸ்யாங்காதிதா காதந ஸக்தி: ஸித்நலக்ஷ்மீரித தேவீ ஸ்ரூயதே । தத்யத்வே அவிதத- வதூஸஜ்ஜரஸிகாவித விருதம் । ஸத்யம், தேவானாம் பஹ்யோ மூர்தய: த்ரஸித்நா தேஸகாலேஸு மக்தானாமிஸ்ததாயகா: ஸத்ருவிநாஸகாஸு ஸித்நிமந்தோ வதூஸி தாரயந்தி த்யஜந்தி ச । எகமூர்தி ஸ்வமாவோ மூர்த்யந்தரே ந ததத இதி நாத்ர தோஸ: । யதா மஹவதா ஸ்ரீராமசந்த்நாவதாராஸ்யே ஸரீரே எகதத்நிவ்ரதத்வம் நிர்மலஸ்வமாவத்வம் சாஜ்ஜீகூத்ய ஸ்ரீகூஷ்ணாவதாரே பஹுஸ்தீஸம்ஹோகித்வம் மாயாபராயணத்வம் ச த்நிதமித ॥ 73 ॥

தாத்ரபர்யதீபினி -

இது ஸ்தநமல், அமுதகலசம் என்று ஸந்தேகமின்றித் தெளிவாகிறது. ஸ்தந்யம் பருகிய சிசு குமரனாகி வாலிபனாவான். குமார நிலைக்கு வந்த கணபதியும் ஸ்கந்தரும் குமாரர்களாகவே உள்ளனர். பெண்ணுறவு பற்றிய ஆர்வம் இவர்களிடம் இல்லை. (மஹாகணேஸரின் மடியில் ஸித்திதேவி அமர்ந்துள்ளதாகத் தியானிப்பார். அது ஒருதனித்த மூர்த்தி. ராமராகத் தோன்றும்போது ஏகதத்நீ விரதத்துடன் தூயவராக இருந்தவரே கிருஷ்ணாவதாரத்தில் பல பெண்களுடன் உறவும் மாயையால் தடைமுறையில் வேறுபாடும் காணப்பட்டது.) (73)

ததார்தசந்த்ரிகா

புநரபி ஸ்தநகலஸாவுத்ரேக்ஷமானோ வர்ணயதி - அமூ இதி । ஹே நகததிததாக்கே, நகததி த்ரிமவான் தஸ்ய ததாகாவசுதோமமானே இத்யர்த: । அமூதரஸா மாணிக்யானிவ அமூதரஸமாணிக்யானி தௌ: தூர்ணீ ச தௌ கலஸௌ சேதி மத்யமததலோபி ஸமாஸ: । அத்ர மவத இதி க்ரீயாததமத்யாஹார்யம் । கநககலஸாவித்யத்ர குதுபாவித தாதே குதுபௌ சர்மமயே ஸ்நேஹபாத்ரே । வக்ஷோஜயோர்மூதரஸமாணிக்ய- கலஸத்வே சந்தேஹம் நிராசத்நே । நோஸ்த்மாக்கம் மனஸி அல்தோ஽பி சந்தேஹோ நஸ்தீத்யர்த: । ஸ்ததி

மார்பகம் இரண்டும் திடமானவை என்பதால் அமுதம் நிரம்பிய மாணிக்கக் கலசங்களே. சிறிதும் சந்தேகமில்லை. மார்பகமாகிய கலசத்திலிருந்து பெருகிய (ஸ்தன்யத்தை அல்ல) அமுதத்தைப் பருகியதால் கணபதியும் கந்தரும் நித்தியபாலர்களாகவே உள்ளனர். கணபதிக்கு ஸித்தியும் கந்தருக்கு வள்ளியும்

தேவஸேனையும் உள்ளனர் எனில், இறைவனுக்கு அவ்வப்போது பக்தர் விரும்பியபடி சத்ருஸம்ஹாரம் முதலியவற்றிற்காக தன்னிச்சையாகப் பல வடிவங்களை ஏற்பது குறையல்ல. (73)

गोपालसुन्दरी

अमू ते वक्षोजाविति । हे नगपतिपताके, ते तव अमू वक्षोजौ अमृतरसस्य मणिनवरत्नकलशौ भवतः अत्र नोऽस्माकं मनसि न सन्देहस्य स्पन्दः लेशः । यस्मात् कारणात् तौ वक्षोजौ पिबन्तौ द्विरदवदनक्रौञ्चदमनौ गणपतिस्कन्दौ अद्यापि कुमारौ, त्वत्स्तनपानादेव तयोर्न जरेति भावः । कीदृशौ अविदितवधूसङ्गमरसौ अज्ञातस्त्रीसंभोगसुखावित्यर्थः । विष्णुपक्षे - अमू द्विरदवदनक्रौञ्चदमनौ ते तव विराड्रूपे वक्षोजौ स्तनौ । वक्षः हृदयम् । अजौ अजन्मानाविति वा । कीदृशौ अमृतरसस्य माणिक्यकलशौ यस्मात्पिबन्तौ वर्तेते, तस्मादद्यापि तौ कुमारौ । नगपतिपताके, नगानां पतिर्विष्णुः स एव पताका यशःख्यापको यस्मिन् इत्यर्थः ॥ ७३ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

அமுதபானமானதால் கணேச - ஸ்கந்தர்களுக்கு மூப்புமில்லை. விஷ்ணுவாயின் கணேசரும் ஸ்கந்தரும் விராட்புருஷனின் ஸ்தனமானவர். விராட்புருஷனின் இதயம். அதனால் பிறப்பற்றவர். அமுதபானத்தால் நித்யகுமாரர்கள். மலைகளின் அரசர் விஷ்ணு. அவரே விராட்புருஷனின் கொடி. (73)

आनन्दलहरी

अमू इति । हे नगपतिपताके हिमालयस्य भूषणीभूतपताकास्वरूपे, ते तव अमू वक्षोजौ स्तनौ अमृतरूपरसस्य द्रवस्य माणिक्यमयौ कलशौ । कुतुपाविति पाठे माणिक्यसदृशौ चर्मपात्रविशेषौ इत्यर्थः । कुतूः कृत्तेः स्नेहपात्रं सैवाल्पा कुतुपः पुमानित्यमरः । अत्र नोऽस्माकं मनसि सन्देहस्य स्पन्दो लेशो नास्ति । कुतः, तत्राह - तौ स्तनौ पिबन्तौ तयोः क्षीरपानं कुर्वन्तौ द्विरदवदनक्रौञ्चदलनौ गजाननकार्तिकेयौ तस्मादद्यापि कुमारौ अमृतपानस्येदं फलमिति भावः । कुमारत्वमेव दर्शयति - अविदितो न ज्ञातो वधूसङ्गमरसः स्त्रीसङ्गमसुखं याभ्याम् । यद्यपि गणेशध्यानादौ आगमशास्त्रे सिद्धिसंज्ञा स्त्री श्रूयते, तथा कार्तिकेयस्यापि देवसेना नाम पत्नीति, तथापि तयोर्देव्या अवतारभेदादविरुद्धं बोध्यम् ॥ ७३ ॥

ஆனந்தலஹரீ -

முன் தந்த விளக்கமே. (73)

वहत्यम्ब स्तम्बेरमदनुज^१ कुम्भप्रकृतिभिः^२
समारब्धां मुक्तामणिभिरमलां हारलतिकाम् ।
कुचाभोगो बिम्बाधररुचिभिरन्तः शबलितां
प्रतापव्यामिश्रां पुरदमयितुः^३ कीर्तिमिव ते ॥ ७४ ॥

வஹத்யம்ப ஸ்தம்பேரமதனுஜ¹ கும்பப்ரக்ருதிபி:²
ஸமாரப்தாம் முக்தாமணிபி: அமலாம் ஹாரலதிகாம் ।
குசாபோகோ பிம்பாதரருசிபி: அந்த: சபலிதாம்
ப்ரதாபவ்யாமிச்ராம் புரதமயிது:³ கீர்த்திமிவ தே ॥ 74

1. वदन वतन 2. प्रतिकृति: प्ररुतिक्ருति: 3. विजयिन: विजयिनि:

பதவுரை: அம்ப ! தாயே ! தேகுசாபோக: உன் ஸ்தனங்களின் மேடிட்ட நடுப்பகுதி (பருமன்) ஸ்தம்பேரமதனுஜகும்பப்ரகிருதிபி:- கஜாஸுரனின் மத்தகத்தில் தோன்றிய முக்தாமணிபி:- முத்துமணிகளால் ஸமாரப்த்தாம் அமைக்கப்பெற்றதும் அமலாம். மாசற்றதும் பிம்பாதரருசிபி: அந்த: சபலிதாம் - கோவைப்பழம் போன்று சிவந்த உதட்டின் செவ்வொளி உள்ளே படர்ந்து நிறக்கலவை பெற்றதும் ப்ரதாபவ்யாமிச்ராம். வீரத்துடன் கலந்த, புரதமயிது: கீர்த்திமிவ - முப்புரமடக்கியவரின் புகழைப் போன்றுள்ளதுமான ஹாரலதிகாம் மெல்லிய கொடி போன்ற ஹாரத்தை வஹதி - தாங்குகிறது.

ரத்னக்கரவேய சிந்தாக லோல முக்தாபலான் விதா என்ற லலிதா நாமம் உள்ளது.

लक्ष्मीधरा

वहति दधाति ! अम्ब ! मातः । स्तम्बेरमदनुजकुम्भप्रकृतिभिः स्तम्बेरमदनुजः
गजासुरः तस्य कुम्भस्थलमेव प्रकृतिः जन्मभूमिः; येषां तैः । गजकुम्भेषु मुक्तामणय
उद्भवन्ति । यथोक्तं सर्वज्ञसोमेश्वरेण - गजकुम्भेषु वंशेषु फणासु जलदेषु च । शुक्ति-
कायामिक्षुदण्डे षोढा मौक्तिकसम्भवः ॥ गजकुम्भे कर्बुराभाः वंशे रक्तसितास्मृताः ।
फणासु वासुकेरेव नीलवर्णाः प्रकीर्तिताः ॥ ज्योतिर्वर्णास्तु जलदे शुक्तिकायां
सितास्मृताः। इक्षुदण्डे पीतवर्णाः मणयो मौक्तिकास्मृताः ॥” इति । गजकुम्भप्रकृतयो
मौक्तिकमणयः कर्बुरवर्णाः, गजासुरकुम्भप्रकृतयस्तु विशेषत एवेति भावः । समारब्धां
खचितां, मुक्तामणिभिः मौक्तिकैः, अमलां त्रासादिदोषरहितां न तु श्वेतां,
गजकुम्भोद्भवानां कर्बुरत्वात् । हारलतिकां मुक्तावलिं, कुचाभोगः कुचमध्यप्रदेशः,

बिम्बाधररुचिभिः बिम्बाकारोऽधरो बिम्बाधरः । शाकपार्थिवादित्वात्साधुः। बिम्बा-
धरस्य अधरबिम्बस्येव रुचिभिः, अन्तःशबलितां सञ्जातचित्रवर्णाम् । ‘चित्रकिम्मीर-
कलमाषशबलैताश्च कर्बुरे’ इत्यमरः । अधरकान्तिसंवलिता शुक्तिमुक्तामणिमालिकेव
भातीति भावः । प्रतापव्यामिश्रां पुरदमयितुः त्रिपुरान्तकस्य, कीर्तिमिव ते तव । प्रतापस्तु
रक्तवर्णः कीर्तिस्तु श्वेतवर्णेति महाकविप्रसिद्धिः । अत एवास्य कवेः गजकुम्भोद्भवाः
मणयः पाटलवर्णाः, न शबलवर्णाः, अन्तश्शबलितामित्युक्तिरपि पाटलवर्णपरेत्यभिप्राय
इत्यनुसन्धेयम् । अत्रेत्यं पदयोजना - हे अम्ब ! ते कुचाभोगः स्तम्भेरमदनुजकुम्भ-
प्रकृतिभिः मुक्तामणिभिः समारब्धां अमलां हारलतिकां बिम्बाधररुचिभिः अन्तश्शबलितां
प्रतापव्यामिश्रां पुरदमयितुः कीर्तिमिव वहति । अत्रोत्प्रेक्षालङ्कारः हारलतिकायाः प्रताप-
संवलितकीर्तित्वेन संभावनात् । बिम्बाधररुचिभिरित्यत्र उत्प्रेक्षा, स्वभावतो रक्तवर्णेषु
बिम्बाधररुचिभिः संवलनादिवेति हेतोरुत्प्रेक्षणात् । उभयोरनुप्राण्यानुप्राणकभावेन
संबन्धः, अपृथक्स्थित्या उपकारकत्वात् ॥ ७४ ॥

லக்ஷ்மீதரா

தாயே ! கஜாஸுரனின் மத்தகத்தை உற்பத்தியிடமாகக் கொண்ட முத்து மணிகள். (யானை மத்தகம், மூங்கில், பாம்பின் படம், மேகம், சிப்பி, கருப்பங்கழி என முத்தை வெளியிடுபவை ஆறு. யானைமத்தகத்தில் பல நிறக்கலவை. மூங்கிலில் வெண்சிகப்பு, வாஸுகிப்பாம்பின் படத்தில் நீலம், மேகத்தில் ஒளிநிறம் - சிப்பியில் வெள்ளை, கரும்புக்கழியில் செம்மஞ்சள், என தோன்றுமிடத்திற்கேற்ப நிறம் மாறும்) பல நிறக்கலவை கொண்ட அம்முத்துக்களால் அமைந்த மாசற்ற கொடிபோன்ற மாலையின் மீது உதட்டின் செம்மை படர, திரிபுராரியின் வீரம் மிக்க புகழ்போன்று அம்மலை உன் கழுத்தில் துலங்குகிறது. (74)

अरुणामोदिनी

स्तनावधिकृत्यैवाह - वहतीति । हे अंब ! जगन्मातः देवि ! ते भवत्याः, कुचाभोगः स्तनविस्तारः । आभोगः परिपूर्णतिति विश्वः । स्तम्बे रमते क्रीडतीति स्तम्बेरमः । स्तम्बकर्णयो रमिजपोः इति सप्तम्या अलुक् । स इति दनुजः गजासुरः, तस्य कुम्भौ मस्तकावेव प्रकृतिरुत्पत्तिस्थानं येषां तैः- 'गजकुम्भेषु वंशेषु फणासु जलदेषु च । शुक्तिकायामिक्षुदण्डे षोढा मौक्तिकसंभवः ॥' इति वचनात् वेण्वादिवत् गजकुम्भयोरपि मुक्तोत्पत्तिस्थानत्वप्रसिद्धेः, गजाकृतिमतो गजासुरस्यापि कुम्भयोः मुक्तोत्पत्त्यवश्यम्भावादिति भावः । 'प्रकृतिस्तु प्रधाने स्यात्स्वभावोत्पत्तिदेशयोः' इति विश्वः । मुक्तामणिभिः मुक्ताफलैः, समारब्धां गुम्फितां, अमलां निर्मलां, त्रासादिदोषरहितां च । अत एव बिम्बाधररुचिभिः बिम्बिकाफलतुल्यदन्तच्छदकान्तिभिः अन्तः अभ्यन्तरे, शबलितां कर्बुरवर्णां, अत एव गजासुरकुम्भोद्भूतमुक्तानिर्मितत्वोक्तिः अविरुद्धा । तासां कर्बुरवर्णवत्ताप्रसिद्धेः । यदाहुः रत्नशास्त्रविदः- 'गजकुम्भे कर्बुराभा वंशे रक्तसिता मताः । फणासु वासुकेरेव नीलवर्णाः प्रकीर्तिताः ॥ ज्योतिर्वर्णास्तु जलदे शुक्तिकायां सिताः स्मृताः । इक्षुदण्डे पीतवर्णाः मणयो मौक्तिकाः स्मृताः ॥' इति । हारलतिकां मुक्तावलीलतां कर्म, प्रतापेन रक्तवर्णतया कविप्रसिद्धेन कोशदण्डजतेजसा । 'स प्रतापः प्रभावश्च यत्तेजः कोशदण्डजम्' इत्यमरः । व्यामिश्रां संमिलितां, पुरदमयितुः त्रिपुरान्तकस्य, प्रथित-पराक्रमस्यैवेत्यर्थः । कीर्तिं श्वेतत्वेन कवित्वप्रसिद्धमूर्तिं यश इव, वहति धरति । अत्र 'इतराभरणेभ्योऽपि शत्रुमारणलक्षणम् । तदाहृतपदार्थेन गुम्भितं भूषणं वरम्' इत्यभियुक्तोक्तेः । अधरकान्तिशबलिता भवदीयकुचाभोगसंस्थिता हारलता जगदेकवीरेण पुरमथित्रा शात्रवगजासुरकुम्भीयमौक्तिकानि आनीय, निर्माय कुचयोर्निक्षिप्ता अभवत् । अतिप्रेयसः प्रतापसंपृक्तमूर्तिमत्कीर्तिधारणमेव परिव्रताधर्म इति भावः । अत्रोत्प्रेक्षया देवीकुचयोः शिवकीर्त्युत्पत्तिस्थानत्वं द्योत्यते ॥ ७४ ॥

அருணாமோதின்

தாயே ! உன் விரிந்த மார்பகம் முத்துமாலையை அணிந்துள்ளது. சிவனது பிரதாபமும் புகழும் உன் உள்ளத்தில் துலங்குகிறதோ? (விளக்கம் லக்ஷ்மீதராவை ஒட்டியது.) கோசமும் ஆணைவலிவும் நிறைந்தது பிரதாபம். ஆணை செலாவணியானால் புகழ் வரும். பிரதாபம் சிவந்தது. புகழ் வெளுத்தது. ஹாரத்தில் இருநிறங்களும் கலந்துள்ளன. உதட்டின் செம்மை முத்தாரத்தில் படர்கிறது. இந்தஹாரம் சிவபெருமானால் கஜாஸுரனை வதைத்து அவனது மத்தகத்திலிருந்து முத்தெடுத்து மாலையாக்கி உன் மார்பில் சார்த்தப்பட்டது. இனிய கணவனின் பிரதாபத்தையும் கீர்த்தியையும் வெளிப்படுத்துவதே பதிவிரதையின் கடமை. (74)

ஆனந்தகிரியா

வஹ்யம்பேதி । அம்ப ஹே மாத:, தவ குகாபஹ: ஸ்தனபரிணாஹ:, ஸ்தனஹபகிதிஹரலதிகா வஹதி । கிலக்ஷணா, முக்தாமணிபி: ஸமாரஹ், முக்தா மஹிக்ரிகானி, தலக்ஷணா மணய:, தை: பாரஹ், புன: கிலக்ஷணா, அமலா நிர்மலமுக்தாபலமாலா, புன: கிம்பூதா, பிம்பாஹரருகிபிரந்த: ஶபலிதா பிம்பவதரணஸ்ய அஹரஸ்ய யா ருகய: கான்தய: தாபிரந்த: ஶபலிதா ப்ரதிபிம்பத்வ் ப்ராப்ய பாடலிதாమ్ । உத்ரேக்ஷதே புரவிஜயின: ஶ்ரீமஹாஹேவஸ்ய ப்ரபாபடலபாடலிக்ரதா கிர்திர்ஸஜமிவ । முக்தாபலானா ப்ரதிபிம்பக்ரஹ்ணாத்ஹே உத்கர்ஷமாஹ - கிம்பூதே: முக்தாமணிபி:, ஸ்தம்பேரமதனுஜகும்பப்ரகூதிபி: ஸ்தம்பேரமதனுஜஹஜாஸுரநாமா ஹேத்ய:, தஸ்ய கும்பஹ கும்பஸ்தலம், தத்ப்ரகூதிருத்பததிஸ்தானம் உத்பததேர்மல்காரணம் யேபா தை:, க்ரபாணஹாரயா ஶ்ரண்டக்ஷ: க்ரியமாணஹஜாஸுரகும்பாபிர்ஹதேர்தித்யத்: । ஶஸ்டிஹாயனஸ்ய கும்பின: கும்பஸ்தலே மஹிக்ரிகானி ஶிஷ்யந்தே தான்யத்யந்தம் ஶ்வக்ஷானி குணவந்தி மஹாந்தி வர்துலானி அநஹ்யாணி பவந்திதி ப்ரஸிஹி: । அதவா ரணாஹ்ணே மஹாஸமத்ம்மஜேயம் ஹஜாஸுரம் ஶ்வபுருஷகாரேண ஹதவா தத்கும்பஸ்தலே வர்தமானா முக்தா: ஶ்வவல்க்ரபாயா: குகயஹாரஹபிதவாந் । ஶா ஹரலதாபி குகஹ ப்ராப்ய ஹிஹிபே இதி பாவ: । அதவா ஏதாஹ்ஷி பரமேஸ்வரீ ஶ்வாமிபக்தா யத்ஸ்வாமின: கிர்திப்ரதாபஹ ஶடா ஹ்ரதே தததே, அந்த: ஶந்தஹஷஹேதுத்வேன பஹிரலக்ஷாரத்வேன வேத்யுக்தம் । அதவா காமின்ய: ப்ரிக்யம் வஸ்து குகயஹேவ தததே । ஶ்வாமின: கிர்திப்ரதாபஹ காத்யந்தம் ப்ரிக்யஹ புநஹ்ரத்வேன வ்ரணிதஹ । தயஹஹாரணம் குகயஹேவ யுஜ்யதே । யத: தரூணிஸ்தன ஏவ ஶஹபதே மணிஹாராவலிராமணிக்யகமியுக்ததவாத் । ஶ்ரீமஹாஹேவ ஹஜாஸுரஹநாவஸரே தஸ்ய கும்பஸ்தலஹ்ரேஹதாத், ததஹ நிர்ஹதாபிர்முக்தாபிர்மாலா க்ரதவா ஹ்ரதே த்ரதவதீ । அத: ப்ரதாபவ்யாமிஸ்தா கிர்திரிவேத்யுத்ரேக்ஷா । அஹ்யாரஹேணஹபமா வா । முக்தாஹரே:ஹ்ரணகுணாஹ்யாரஹேண ப்ரதாபஸம்பிஸ்த்ரகிர்த்யுபமானஸ்ய லக்ஷாவஸரதவாத் । வஹ்யம்பேதி பஹ்ரஹஸ்யாத்: । தாராயா மந்த்ரமாஹ-ப்ரதாபவ்யாமிஸ்தா ஶ்வாஹ, ஶபலிதப்ரதாப தாஹ்யம், ஶ்தம்பேரமதனுஜகும்ப ஹ்யம் ப்ரகூதி த, ஹரலதிகா ரே த குகா ஹ புரவிஜயின: ரேஹ உ பு பஹா ரே ஹ க்ரமக்ஷானம் குரஹ்ரமுக்தாத் । ஹ தாரே துதாரே துரே ஶ்வாஹ ॥ 74 ॥

ஆனந்தகிரியா

கஜாஸுரன் கத்தியால் வெட்டப்பட்டபோது அவனது மத்தகத்திலிருந்து வெளிப்பட்ட முத்துக்களாலான ஹாரத்தை சிவன் தன் மனைவியின் மாப்பில் போட்டு அலங்கரித்தார். பரமேஸ்வரியும் சிவனிடம் அன்பு மிகுதியால் அவரது கிர்த்தியையும் பிரதாபத்தையும் முத்தாரமாக்கி மாப்பில் தரித்தான். தாராமந்திரம் இதன் ரகசியம். ஓம் தாரே துத்தாரே துரேஸ்வாஹா என அதன் வடிவம். (74)

तात्पर्यदीपिनी

वहतीति । हे अंब तव कुचाभोगः कुचयोराभोगः मण्डलं हारलतिकां मुक्तावलिं वहति दधाति । किंभूतां हारलतिकां मुक्तामणिभिः मौक्तिकैः समारब्धां खचितां पुनरमलां त्रासादिदोषरहितां, किंविधैर्मुक्तामणिभिः, स्तंबेरमदनुजकुम्भप्रकृतिभिः, स्तम्बेरमाकारो दनुजो दानवो गजासुरः, तस्य कुम्भौ गण्डौ तावेव प्रकृतिर्जन्मभूमिः येषां तैस्तथोक्तैः। गजकुम्भेषु मुक्तामणयो भवन्ति । तथोक्तं सर्वज्ञसोमेश्वरेण 'गजकुम्भेषु वम्शेषु फणासु जलदेषु च । शुक्तिकायामिक्षुदण्डे षोढा मौक्तिकसंभवः ॥ गजकुम्भे कर्बुराभं वंशो रक्तसिताः स्मृताः। फणासु वासुकेरेव नीलवर्णाः प्रकीर्तिताः ॥ ज्योतिर्वर्णास्तु जलदे शुक्तिकायां सिताः स्मृताः। इक्षुदण्डे पीतवर्णा मणयो मौक्तिकाः स्मृताः' ॥ गजकुम्भप्रकृतयो मौक्तिकमणयः कर्बुरवर्णाः । पुनः किंविधाः, बिम्बाधररुचिभिः बिम्बतुल्योऽधरः तस्य रुचिभिः दीप्तिभिः, अन्तर्मध्ये शबलितां चित्रवर्णां, अधरकान्तिसंवलिताः शुक्तिमुक्ताः मणिमाणिक्येव भान्तीत्यत्रोत्प्रेक्षा। पुरदमयितुः शङ्करस्य कीर्तिमिव । किंविधां कीर्तिं प्रतापव्यानद्धां प्रतापयुक्तां, प्रतापस्तु रक्तवर्णाः, कीर्तिः श्वेतवर्णा इति महाकविप्रसिद्धिः । अत एव गजकुम्भोद्भवमणयः पाटलवर्णाः। अन्तः शबलितां इत्युक्तिः आपाटलवर्णाभिप्रायेणेत्यनुसन्धेयम् । इतराभरणेभ्यः भर्तृप्रतापलक्षणाभरणधारणं वरमिति कृत्वा इतरमुक्तामालाभ्यः स्वभर्तृमर्दितगजासुर-मस्तकोत्पन्नहारलतैव धृतेति भावः ॥

தாத்பர்யதீபினி

விளக்கம் முன் உரைகளிலுள்ளதே. தேவிக்கு இதர ஆபரணங்களைவிட கணவனின் பிரதாபத்தின் அடையாளமான முத்தாரத்தைத் தரிப்பதில் பெருமையும் ஆர்வமும். (74)

पदार्थचन्द्रिका

स्तनयुगे लुठन्तीं शोभमानां हारलतिकां स्तौति - वहतीति । हे अंब तव कुचाभोगो हारलतिकां वहतीत्यन्वयः । हारलतिकामुत्प्रेक्षमाणो विशिनष्टि - पुरविजयिनः प्रतापव्यामिश्रां कीर्तिमिव । अत्र देहलीदीपन्यायेन पुरविजयिशब्द उभयत्र संबध्यते । बिम्बाकारावधरौ तयोः रुचिभिः कान्तिभिः अन्तर्मध्ये शबलं चित्ररूपं संजातं यस्यां सा । शबलितामिति हारलतिकाविशेषणम् । स्तम्बेरमवदनो गणेशः तस्य कुम्भयोरिव प्रतिकृतिः प्रतिमा मूर्तिर्यस्य स इति कुचाभोगविशेषणम् । समारब्धां निर्मिताम् ॥ ७४ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா

யானைமுகஞான கணபதியின் மஸ்தக முண்டு போன்று பருத்தஸ்தனமேடு - ஸ்தம்பேரம வதனகும்பப்ரதிகிருதி: என்ற பாடத்தில் பொருள். மற்றவை முன் போல்.

डिण्डिमभाष्यम्

हे अम्ब जगज्जालजननि ! स्तम्बेरमदनुजकुम्भप्रकृतिभिः स्तम्बेरमाकारस्य हस्तिरूपधरस्य दनुजस्य दानवोत्तमस्य कुम्भौ मस्तकावेव प्रकृतिः जन्मस्थानं येषां तैस्तथोक्तैः। 'प्रकृतिस्तु प्रधाने स्यात् स्वभावोत्पत्तिदेशयो'रिति विश्वप्रकाशः । 'जनिकर्तुः प्रकृति'रिति पाणिनिसूत्रं च । 'इभः स्तम्बेरमः पद्मो यूथनाथस्तु यूथपः' इत्यमरः । ईदृशैरेव मुक्तामणिभिः समारब्धां ग्रथिताममलां निर्मलां किञ्च बिम्बाधररुचिभिः अधरबिम्बकान्ति निकुरुम्बैः मध्ये शबलितां भिन्नवर्णीकृतां, तथा प्रतापव्यामिश्रां प्रतापेन वीरपुरुषविशेषधर्मेण कविसमयाद्रक्तवर्णेन व्यामिश्रां सङ्गतां, पुरविजयिनो महादेवस्य कीर्तिं यशोमञ्जरीमिव । कीर्तेरपि कविसमयप्रसिद्धेः शुक्लवर्णता । जगदेकवीरस्य महादेवस्य अन्यसमस्तसुरवीरावध्यमहागजासुरमारणद्वारा भगवतो यः प्रतापो या च कीर्तिः समुदपादि, तद्युगलीमिव मूर्तिमतीं तव कुचाभोगः स्तनमण्डलो हारलतिकां वहति । पत्युः कीर्तिप्रतापयोः सन्ततधारणं सङ्कीर्तनद्वारा पतिव्रतानां प्रसिद्धमिति भावः । तथोक्तं 'इतराभरणेनापि शत्रुमारणलक्षणम् । तदाहृतपदार्थेन गुम्फितं भूषणं वरम्' इति कृत्वा भगवत्या इतरमुक्तामालाभ्यः स्वभर्तृमर्दितगजासुरमस्तकोत्पन्न-मौक्तिकसंपन्नहारलतैवातिवल्लभेत्यभिप्रायः ॥ ७४ ॥

இணைப்பாஷ்யம்

(முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. (74)

गोपालसुन्दरी

वहत्यंवेति । हे अंब मातः, तव कुचाभोगः मुक्तामणिभिः समारब्धां घटिताममलां निर्मलां हारलतिकां वहति । मणिभिः कीदृशैः, स्तम्बेरमदनुजकुम्भप्रकृतिभिः, स्तम्बेर-मदनुजो गजासुरः, तस्य कुम्भ एव प्रकृतिः जन्मस्थानं येषां तैः, तथा बिम्बाधररुचिभिः अधरबिम्बकान्तिभिः अन्तः शबलितां भिन्नवर्णाकृतिमिव प्रतापेन लोहितवर्णेन व्यामिश्रां सङ्गतां पुरविजयिनो महेशस्य शुभ्रां कीर्तिमिव । तथा च गजासुरमारणेन यः शिवस्य प्रतापो या च कीर्तिः, तमिव कुचाभोगे बिभर्तीति भावः । विष्णुपक्षे - हे अंब, जगन्नेत्र जगज्जनक वा, त्रीणि अंबकानि नेत्राणि यस्य, त्रयाणां लोकानामम्बकः पितेति अमरादिटीकाकृद्भिः अंबकपदव्याख्यानात् । शेषं समानम् ॥ ७४ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

முன் வந்த விளக்கமே. விஷ்ணுபக்ஷத்தில் உலகின் கண் ஆனவரே ! உலகின் தந்தையே ! (அம்ப) மற்றவை முன்போல. (74)

आनन्दलहरी

वहतीति । हे अंब ते तव कुचाभोगः स्तनविस्तारः अमलां निर्मलां हारलतिकां वहति धारयति । कीदृशीं स्तम्बरमदनुजो गजासुरः तस्य कुम्भौ प्रकृतिर्येषां तैः मुक्तामणिभिः समारब्धां ग्रथितां बिम्बतुल्याधरकान्तिभिरन्तर्मध्ये शबलितां चित्रितां प्रतापैर्व्यामिश्रां युक्तां, पुरविजयिनः शिवस्य कीर्तिमिव, प्रतापस्य रक्तत्वात्, कीर्तेः शुभ्रत्वात् तथोक्तिः । गजमुखवधेन जातौ शिवस्य कीर्तिप्रतापौ तव कुचाभोगो वहतीवेत्यर्थः । उत्प्रेक्षालङ्कारः । चित्रकिर्मीरकल्माषशबलैताश्च कर्बुर इत्यमरः ॥ ७४ ॥

ஆனந்தலஹரீ

விளக்கம் முன் வந்ததே. (74)

—★—

तव स्तन्यं मन्ये धरणिधरकन्ये हृदयतः

पयःपारावारः ^१परिवहति सारस्वतमिव^२ ।

दयावत्या दत्तं द्रविडशिशुरास्वाद्य तव यत्

कवीनां प्रौढानामजनि कमनीयः कवयिता ॥ ७५ ॥

தவ ஸ்தந்யம் மந்யே தரணிதரகந்யே ஹ்ருதயத:

பய:பாராவார:¹ பரிவஹதி ஸாரஸ்வதமிவ² ।

தயாவத்யா தத்தம் த்ரவிடசிசுராஸ்வாத்ய தவ யத்

கவீநாம் ப்ரௌடாநாமஜநி கமநீய: கவயிதா ॥

1. சுதாધாராசார: ஸுதாதாராஸார: 2. சாரஸ்வத இவ ஸாரஸ்வத இவ.

பதவுரை:- தரணிதரகந்யே - பூமியைத் தாங்குகிற மலையின் கன்னிகையே, தவ ஸ்தந்யம் - உனது முலைப்பால் ஹ்ருதயத:- இதயத்திலிருந்து பய: பாராவார:- பாற்கடலாக (ஸுதாதாராஸார:- அமுத தாரையின் பொழிவாக) ஸாரஸ்வதம் இவ ஞானமயமான அருட்பெருக்குபோல், பரிவஹதி - பாய்ந்தோடுகிறது. மந்யே அவ்வாறு நினைக்கிறேன். தயாவத்யா (தவயா) பரிவுமிக்க உன்னால், தத்தம் தவயத் - உன்னால் கொடுக்கப்பட்ட உனதை ஆஸ்வாத்ய பருகி த்ரவிடசிசு: திரவிடக்குழந்தை

ப்ரௌடாநாம் கவீநாம் - மிக முதிர்ச்சிபெற்ற கவிகளிடையே கமநீய: கவயிதா: மனத்தை ஈர்க்கிற கவியாக அஜநி - ஆயிற்று.

வாகதீச்வரீ, வாக்வாதினீ, வ்யாஹ்ருதி:, ஸுதாஸாரா பிவார்ஷினீ, ஸுதாஸ்ருதி: முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவில் உள்ளவை.

लक्ष्मीधरा

तव स्तन्यं स्तनोद्भवं क्षीरं, मन्ये जानामि । धरणिधरकन्ये ! हृदयतः हृदयात्, पयःपारावारः क्षीरसमुद्रः । सुधाधारासारः इति वा पाठः । सुधायाः धाराणामासारः, सुधाप्रवाहः परिवहति सारस्वतं सरस्वतीमयमिव, स्तन्यस्य श्वेतवर्णत्वात् सरस्वती-मयत्वेनोत्प्रेक्षणम्, माधुर्यात्सुधारूपत्वेन च । दयावत्या प्रशस्तकृपायुक्तया, दत्तं स्तन्यं, द्रविलशिशुः द्रविलजातिसमुद्भवः बालः एतत्स्तोत्रकर्ता, आस्वाद्य पीत्वा, तव यत् कारणात्, कवीनां कवीश्वराणां, प्रौढानां प्रगल्भानां मध्ये इति निर्धारणे षष्ठी । अजनि जातः । कमनीयः अतिरमणीयः, कवयिता कविः । अत्रेत्थं पदयोजना - हे धरणिधर-कन्ये! तव स्तन्यं हृदयतः उत्थितः सुधाधारासारः पयःपारावारः सारस्वतमिव परिवहतीति मन्ये । यद्यस्मात् दयावत्या त्वया दत्तं तव स्तन्यं द्रविलशिशुरास्वाद्य प्रौढानां कवीनां मध्ये कमनीयः कवयिता अजनि । अत्रोत्प्रेक्षाद्वयं पदव्याख्यानावसरे कथितम् । उभयोस्संसृष्टिः ॥ ७५ ॥

लक्ष्मीधरा

மலைமகளே! உன் ஸ்தன்யம் உன் இதயத்திலிருந்து வெளியான பாற்கடல். அல்லது அமுதமழையால் வந்த வெள்ளம். அது ஸரஸ்வதியின் ஆற்றலாக பரந்துபாய்கிறது. (பாலும் வெள்ளை. ஸரஸ்வதியும் வெள்ளை. நல்ல சொல்லும் இனியது, பாலும் இனியது, அமுதமும் வெள்ளை, இனியதும் கூட) அத்துடன் நீ சிசுவிடம் வாத்ஸல்யம் கொண்டதால் பரிவுள்ள உன்னால் சிசுவிற்கு அளிக்கப்பெற்றது. இந்தத் துதியைச் செய்பவன் திரவிட இனத்தைச்சார்ந்த சிசு. இவன் இதனை வேண்டிப் பெற்று ருசித்துப் பருகினான். அதனால் சிறந்த கவிகளிடையே சிறந்த கவியாக, முதியகவிகளின் பாராட்டைப் பெறுபவனாக, தன் கவிதையைப் படிப்பவரின் மனத்தை ஈர்ப்பவனாக, ஆனான். (சங்கரர் காலத்தில் பாரதம் பஞ்சத்ரவிடம் பஞ்சகௌடம் என இரு இனவாரிப் பிரிவினை பெற்றிருந்தது. கூர்ஜரம், மஹாராஷ்டிரம், ஆந்திரம், கர்நாடகம், திராவிடம் என ஐந்தும் பஞ்சதிரவிடம். மற்ற பகுதி பஞ்சகௌடம். திரவிடபஞ்சகத்தில் சங்கரர் முதலிய பெரியோர் தோன்றியதால் திரவிடம் முதன்மைபெற்றது. கேரளம் அப்போது திரவிடத்திலிருந்து பிரியவில்லை.)

सौभाग्यवर्धनी

तवेति । हे तुहिनगिरिकन्ये ! तव स्तन्यं स्तनपरिपूर्णं दुग्धं पयःपारावारः सारस्वतः सरस्वतीविलासरूपः हृदयतः परिवहतीति मन्ये । सरस्वतीरूपः समुद्रः सदा

பரிவஹதீத்யர்த்:। டயாவத்யா டதத் ட்ரவிடசிசுமல்லக்ஷண: ஆஸ்வாடய யடயஸ்மாத், கவீனாந் ப்ரௌடானாந் மடயே கமநீய: கவயிதா அஜநி ॥ அத்ரேயந் டிரந்தநாஹ்யாயிகா - ஡஡வத: ஸங்கராடார்யஸ்ய பிதா அத்யந்தந் பரமேஸ்வரீ஡க்த:, ஡்ராமாட்ரஹி: பரமேஸ்வரியா ஆயதநந் ஡த்வா டு஡தேந பரமேஸ்வரீந் ஸந்ஸ்ரூப்ய பூஜாந் வி஡ாய நமஸ்கூத்ய அவசிஸ்டந் கிஷ்விட் டு஡தந் டத்ச஡்ஜ஡தாய ஸூநவே ஸ஡்஡ராடார்யாய ப்ரயட்ட்டிதி। ஡ாலகஸ்ய மநசி 'ப்ரத்ய஡ந் பரமேஸ்வரீ ஸ்வயந் பி஡தி, பீதஸேஷந் ம஡்யந் பிதா டடாதிதி' மதி஡்ஜ஡தி। கடாடித் ஡்ராமாந்தரந் ஡ட்ட்஡ந் ஡ாலகஸ்ய மாதரந் ப்ரத்யுக்த்வா ஡த:, 'ப்ரத்ய஡ந் மடா஡மநந் யாவத் தாவத்வயா டு஡தேந ஸ்ரூபநீயா ஡஡வதீ, பூஜநீயா ஸம்யக்' இதி। ஸா தத்யா குர்வாணா கடாடித் ஸ்ரீதர்மிணி ஡ாதா। ஡ூ஡ே கோ஡பி நாஸ்தி। தடா புத்ரந் ப்ரேஸிதவதீ, 'டு஡தேந ஡஡வதீந் ஸந்ஸ்ரூப்ய பூஜாந் வி஡ாய஡஡்யதா'மிதி। ஡ாலோ ஡த்வா பூஜாந் வி஡ாய டு஡தந் புரதோ நி஡ாய 'பரமேஸ்வரி பி஡ே'தி ஡டிதவாந்। யடா விலம்த்ரோ ஡ாத:, ஡஡வதீ ட ந பி஡தி, தடா ரோடிதுமாஸ்த்வாந்। தத: பரமேஸ்வரீ டயயா ஆவி஡்ய டு஡தந் பீதவதீ। புந: பாத்ரந் ரிட்ட் விலோக்ய ஸர்வந் த்வயா பீதந் மடர்த்நே ந ஸ்தாபிதந் கிமபீதி ரோடிதுந் ப்ரவூத்:। ததோ வி஡ஸ்ய ஡ாலகம஡்஡ே ஸமாரோப்ய ஸ்தந்யந் டத்வதீ। ஡஡ட்ர஡்த்ரிகாஸ்தந்யபானேந ஸர்வா வி஡்யா: புர:ஸ்பூர்திகா ஡ாதா:। கவயந்நேவ ஡ூ஡ந் ஡த:। ஂதஸ்தி஡ந்தரே பிதா ஸமா஡த:। ஡ாலஸ்யாகூதிந் வா஡்ஜூம்திதந் ட விலோக்ய ஸாஸ்த்ரயோ஡்஡ூத்। ஸ்வப்ந ஆ஡த்ய பரமேஸ்வர்யுக்தவதீ 'அயந் ஡ால: ஸ஡்஡ராந்ஸ:। அநேந லோகோட்ராரோ ஡விஷ்யதி। த்வயா டிந்தா ந கார்யா। மம ஡ாலகோ஡யம்' இதி ॥ ௭௫ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

பனிமலை மகனே ! உன் ஸ்தனத்தில் நிறைந்திருந்த பால் உன் உள்ளத்திலிருந்து வெளிப்பட்ட ஸரஸ்வதியின் அருட்பாற்கடல் பெருக்கென நினைக்கிறேன். பரிவு மிக்க உன்னால் தரப்பட்ட அந்தப்பாலை "நான்" ஆக இருந்த சிசுபருகி, முதிர்ந்த கவிகளிடையே மனத்தைக் கவர்கிற கவியானான். இங்கொரு பழைய வரலாறு - பகவான் சங்கராசாரியரின் தந்தை பரமேசுவரியிடம் ஆழ்ந்த பக்திகொண்டவர். கிராமத்திற்கு வெளியே (மாணிக்கமங்கலத்தில்) உள்ள பரமேசுவரியின் ஆலயம் சென்று பாலால் பரமேசுவரியை நீராட்டி வழிபட்டு வணங்கி மீதியுள்ள கொஞ்சம் பாலை மடியிலுள்ள சிறுவனாயிருந்த சங்கராசார்யருக்குத் தருவார். பாலகன் மனத்தில் தினமும் பரமேசுவரி பாலைத் தானே பருகுகிறான். அவள் குடித்து மீந்ததை தந்தை எனக்குத் தருகிறார் என நினைத்தான். ஒருநாள் வெளியூர் செல்கிற தந்தை பாலனின் தாயிடம் இப்பொறுப்பைத் தந்து, தினமும் நான் திரும்பி வருகிற வரை தேவியைப் பாலால் நீராட்டுவாய். நன்கு வழிபடுவாய் எனச் சொல்லிச் சென்றார். ஆரியாவும் அவ்வாறே செய்து வந்தவள் ஒருநாள் மாதவிலக்குக்கு உள்ளானாள் வீட்டில் வேறு எவருமில்லை. அப்போது மகனை அனுப்பி, பாலால் தேவியை நீராட்டி வழிபட்டு வா, எனப்பணித்தாள். பாலன் அவ்வாறே தேவியை வழிபட்டு பாலை தேவியின் முன் வைத்து "தேவி இதனைப் பருகுவாய்" என வேண்டினான். சிறிது நேரம் கழிந்தும் தேவி அதனைப் பருகாததைக் கண்டு

அழுத்தொடங்கினான். தேவி பரிவுடன் அவன் முன் தோன்றிப் பால் பருகினான். பாத்ரத்தில் மீதமேதுமில்லை. இதனைக் கண்டபாலன் அனைத்தையும் நீயே குடித்தாய். எனக்கெனப்பால் வைக்கப்படவில்லை என்று அழுதான். சிரித்துக் கொண்டே பாலனை மடியிலிட்டு ஸ்தன்யம் ஊட்டினான். ஜகதம்பிகையின் பாலைப்பருகிய பாலனுக்கு வித்யைகள் அனைத்தும் உள்ளத்தில் புரிந்தன. கவிபாடிக்கொண்டே வீட்டிற்குச் சென்றான். தந்தை திரும்பிவந்ததும் பாலனின் முகத்தெளிவையும் வாக்கின் போக்கையும் கண்டு வியப்படைந்தார். கனவில் தேவி அவரிடம் சொன்னாள் “பாலன் சங்கரரின் அம்சம். உலகம் இவனால் மேனிலையடையும். கவலைப்படாதே. இவன் என் குழந்தை” என்றாள். (75)

अरुणामोदिनी

सिंहावलोकनन्यायेन पुनः स्तन्यमहिमानमेवाह - तवेति - धरतीति धरः, पचाद्यच्। धरणेर्धरो धरणीधरः भूधरो हिमवान्, वीच्यादित्वात् धरणिशब्द इकारान्तः। यदाहुः - वीचिः पंक्तिर्महिः केलिरित्याद्या ह्रस्व दीर्घयोः इति । तस्य कन्या पुत्री, ‘कन्याया न’ इति न डीप्। तस्याः संबुद्धिः हे धरणिधरकन्ये, एतेन तस्य गङ्गादिसमस्तापगाप्रकृतित्वेन तत्पुत्रीत्वात् भवत्या अपि तत्प्रसूतत्वं युक्तमेवेति सूचितम् । स्तन्यं स्तनोद्भूतं पयः, शरीरावयवाद्यत् । तव भवत्या हृदयतो वक्षःप्रदेशात्, उरस्यपि च बुक्कायां हृदयं मानसेऽपि च’ इति त्रिकाण्डशेषः । सरस्वत्या अयं सरस्वतीनदीसंबन्धीत्यर्थः । पयःपारावारः दुग्धपयोधिरेव परिवहति पति प्रवहतीति मन्ये तर्कयामि। कुत इत्यत्राह - दयावत्येति । द्रविडशिशुः द्रविडजात्युद्भवो बालकः, द्रविडः पितुर्वा नाम । तस्य शिशुः कश्चिदर्भकः परदुःखप्रहाणेच्छा दया, सा अस्या अस्तीति दयावती, तया करुणावत्या भवत्या दत्तं प्रीत्यतिशयेन विश्राणितं, तव भवत्याः स्तन्यं सकलवाग्विलासोत्पत्तिकारणं कुचक्षीरं आस्वाद्य निपीय, प्रौढानां प्रकर्षेणोढानां महताम् । ‘प्रादूहोढ’ - इत्यादिना वृद्धिः । कवयन्ति वर्णयन्तीति कवयः, तेषाम् । ‘शुचिर्दक्षः शान्तः सुजनविनुतः सुश्रुतरतः कलावेदी विद्वान् कलमृदुपदः काव्यचतुरः । कृतज्ञो देवज्ञः सदयहृदयः सत्कुलभवः शुभाचारश्छन्दोगुणगणविवेकी स हि कविः’ इत्युक्तलक्षणानां काव्यकराणां सूरिणां च मध्ये कमनीयः श्लाघनीयः कवयिता वर्णयिता कवि ओष्ठः, ‘ण्वुल्तृचौ’ इति तृच् । अजनि जातः । अतस्त्वदीयस्तन्यं सारस्वतपारावारप्रवाह एवेति प्रतिभातीत्यर्थः । अत्र वाक्यार्थहेतुककाव्यलिङ्गानुप्राणितोत्प्रक्षालङ्कारः । अत्रेयमाख्यायिका श्रूयते । शङ्कराचार्यस्य पिता परमेश्वरीभक्तो ग्रामाद्वहिरवस्थितं अम्बिकायतनं गत्वा दुग्धेन तं संस्नाप्य पूजां विधाय दुग्धोपहारं दत्वा, अवशिष्टं दुग्धं बालकायाचार्याय प्रयच्छति । बालकस्य मनसि प्रत्यहं ‘परमेश्वरी दुग्धं पिबति, पीतशेषं मह्यं पिता ददाती’ति वर्तते ।

கடாச்சித்ராமாந்தரம் கச்சந் பிதா பாலகமாந்தரம் பூஜாயை சமாதிஷ்யாஸாது । சா ச ததா குர்வாணா ஸ்ரீதர்மிணி சதி, குஹே஽ந்யஸ்யாபாஸாது, து஑்நேன பகவதீர் சம்பூஜ்ய ஂகச்சேதி பாலகமாதிதேச । ஸோ஽பி ததா க்ருத்வா பரமேஸ்வரீர் து஑்நம் பிபேத்யுஸாச । ததா விலம்பாது ரோதிதுமனேனாரதே ஸகலமபி க்ஷீரம் ஸா பீதவதீ । ஸ ச புன: பாத்ரம் ரித்தமாலோக்ய ஸர்வமபி த்வயா பீதம், ந கிச்சிதபி மதர்த்மவஸேஷிதம் இதி ருததி । ஂஸ்மிந் பகவதீ சதயஹதயா ஂஸ்மீ ஸ்வஸ்தந்யமதாது । ததஸ்ததானிமேவ காஂவ்யாநாடகாதிஸா஽ம்யவிஸேஷா: ஸர்வாந்யபி ச ஸாஸ்த்ராணி ப்ராதுர஡ூவந்நிதி । கேசிது । பகவத்ஸோ஽பம் ஸங்க்ராசார்யோ பாலரூபீ ஷண்மாஸமாத்ரவயா: பிதர்யதிதரிர்த்ரே பிஷ்ணர்த்ம் கதே, மாதரி ச பானியாஹரணாய நதீர் ப்ரதி கதாயாம் ஂதிதாரித்யாது தாஸதாஸீஜநாபாஸேன ஂகா஑ீ ருதந் குத்ராபி க்ந்நுமஸக்த: க்ஷுதாபீடித: க்ருந்நாஸக்தோ பவநாங்க்ணே பரி஑்ரமந் யத்ச்ச்யா க்கநமாரீண பத்ரா ஸஹ விஹரந்யா பார்வத்யா சதயம் த஑்: । தயா ச ஡ூமாஸவதீர்ய ஸஸ்த்ரேஹமிதம் பாலகமுக்தோல்ய தூலீபரிமாரீஜநபுரஸ்சரம் பாஷ்பமபநிய ஸ்தந்யமஸ்மீ பாலகாய ப்ரதாய ஡ூமீ நிஷிப்யாஸாமி । ததானிமேஸ்ய நிதோஷகாஂவ்யஸஹஸ்த்ராணி ஸர்வாணி ச ஸாஸ்த்ராணி ப்ராதுர஡ூவூரிதி காஸ்த்ரீதேஸீயோ஽யம் ஂபாஸாநக இத்யாஹ: ॥ ௭௫ ॥

அருணாமோதின்

சிங்கம் வந்த வழியை மீண்டும் திரும்பி நோக்குவதுபோல் மறுபடி ஸ்தன்யத்தின் பெருமையைக் கூறுகிறார் - கங்கை முதலிய நதிகளின் தந்தையானதுபோல் தேவிக்கும் ஹரிமவான் தந்தையாகிறார். தேவி ! உன் மார்பிலிருந்து வெளியாகிறபால் ஸரஸ்வதிநதியின் தொடர்புள்ளது. பாற்கடல்போல் அமுதத்தை பெருக்குகிறது. திரவிடர் எனத் தந்தைக்குப் பெயராயிருக்கலாம். திரவிட இனத்தைச் சார்ந்த பாலனுமாகலாம். ஂவனது துயரம் நீக்க விரும்பிய நீ ஂன்புடன் தந்த ஸ்தன்யத்தைப் பருகிய பாலன் கவிகளுக்குள் சிறந்தவனானான். கவியாக, தூய்மை, திறமை, ஂமைதி, மக்களிடம் நற்பெயர், நல்ல கேள்வியறிவு, கலைஞ்ஞானம், ஂழ்ந்த அறிவு, மென் ஸொல்லமைப்பு, கவிதை நோக்கு, ஸெய்நன்றியுணர்வு, தெய்வஂணர்வு, பரிவுள்ளம், நற்குலத்தோன்றல், நன்னடத்தை, சந்த்ஞானம், பகுத்தறிவு இவை மிக்கவனாக வேண்டும். இங்கொரு வரலாறு ஂண்டு. (ஸௌபாக்யவர்த்தனியிலுள்ளதே.) சிலர் வேறுவிதமாகவும் கூறுவர். ஂறுமாத வயதுள்ள சங்கரர். தந்தை மிக ஏழை, பிஷ்ண எடுக்கச் ஸென்றபோது, தாயும் நீர் கொணர ஂற்றுக்குச் ஸென்றிருந்தாள். வேறு ஂதவியாளரின் துணை இல்லை. தனித்து விடப்பட்ட குழந்தை பசியால் ஂழுதது. வீடு முழுவதும் ஑ற்றி வந்தது. வானில் ஂப்போது ஸென்ற பார்வதீ இவனைக் கண்டு தூக்கி மா஑நீக்கித் தன் ஸ்தன்யம் கொடுத்துத் தரையில் படுக்கவிட்டுச் ஸென்றாள். குழந்தை சிறந்தகவியானது என்பர். இது காஞ்சி(ழி)யில் கிட்டிய காது வழிச்செய்தி. (75)

ஂநந்நிரீயா

தவ ஸ்தந்யமிதி । ஹே மாத:, தவ ஸ்தந்யம் ஸ்தநநிஸ்சூதா து஑்நதாரா

वात्सल्यरूपस्नेहसार्द्रा हृदयतः प्रवृत्तः सारस्वतः पयःपारावार इति परिवहति । सरस्वत्याः सर्वस्वरूपः सरस्वतीसंपादकः क्षीरसागरः प्रवहति । सरस्वतीसंपादकः कस्मात्, यतः तव स्तन्यं द्रविडशिशुः द्रविडब्राह्मणबालकः श्रीशंकराचार्यस्वरूपः, आस्वाद्य पीत्वा, प्रौढानां कवीनां मध्ये कमनीयः कवयिता अजनि । कमनीयं सुन्दरं कवयति । अथवा एकमेव पदं, कमनीयः काव्यस्य गुणालङ्कारादि काव्यलक्षण संपन्नस्य कवयिता कमनीयः कवयिता । पुनः किंविधं स्तन्यं, दयावत्या त्वया दत्तम् । अत्राख्यायिकात्रयम् । एके वदन्ति 'श्रीमता शंकराचार्येणोपासिता भगवती भुवनेश्वरी दयावतीनाम्न्याः शंकराचार्यमातुर्वेषं धृत्वा स्तन्यं पायितवती, येन एतादृशो महापुरुषो जात इति । अपरे वदन्ति । कश्चिद्द्रविडो ब्राह्मणः परमदरिद्र आसीत् । तस्य भार्यापि परमदारिद्र्याद्दुःखिनी तथा खिन्ना । पुत्रो जातः स बालः षाण्मासिकः । एवं स्थिते कदाचिद्ब्राह्मणो भिक्षार्थं ग्रामान्तरं गतः । ब्राह्मणी बालं गृहे स्थापयित्वा ग्रामाद्वहिः पानीयमानेतुं गता । तदा विलम्बे जाते बालः क्षुधापिपासाभ्यां पीडितः करुणं रुरोद । तस्मिन्नवसरे श्रीपार्वतीपरमेश्वरौ विमानमारुह्याकाशमार्गेण यान्तौ बालं दृष्ट्वा शोकं प्रापतुः । बालं नीत्वा परमेश्वरी कृपया स्तनमपाययत् । ततः स महाकविर्जात इति । स च शापदग्धः कार्तिकेय इति वदन्ति । अत एव रुदन्तं स्वबालमालोक्य स्तनयोः प्रस्रवो धयति । अपरे पुनर्वदन्ति, शंकराचार्यस्य पिता ग्रामाद्वहिःकृतप्रासादस्थां परमेश्वरीं पूजयितुं दुग्धादिसामग्रीमादाय बालं पुत्रं हस्ते धृत्वा प्रत्यहं गच्छति । स्नापयित्वा स्नानावशिष्टं किञ्चिद्दुग्धं पुत्रमादाय पाययति । कदाचिदुत्पन्ने कार्ये ग्रामान्तरं गच्छन् पत्नीं पूजार्थमादिश्य गतः बालस्तु अवशिष्टत्वस्वभावगत्वेनानुमतः । अस्या अपि रजोदर्शनात्, तथा शंकरस्वामी बाल एव पूजासामग्रीं गृहीत्वा पूजार्थं प्रेषितः । तेन बाल्यवशादनभ्यासाच्च सर्वदुग्धेन भगवती स्नापितेति, पश्चात्पूजान्ते स्वांशं गवेषमाणो न प्रापदिति दुःखेन करुणं रुरोदेति । परमेश्वरी तदाकर्ण्य दयां कृत्वा शंकरस्वामिनं स्वकीयं स्तन्यं पाययामास । तेनेदृशो महापुरुषो जात इति । अथवा शंकरस्वामी दयावतीनाम्नीं मातरं भुवनेश्वरीरूपेण ध्यायति पश्यति, तेन तस्याः स्तन्यं पीत्वा एतादृशो जात इत्युत्प्रेक्षा । तव स्तन्यं मन्य इति श्लोकस्य रहस्यार्थः- महाशक्तिमन्त्रमाह - तवेति । स्तन्यं कामकला, तुहिनगिरिकन्ये परा, सारस्वतं वाग्भवं, 'बालायाः परमो मन्त्रो महत्तुभ्यं प्रकाशितम् । महाकामकला मध्ये वेदाद्यादिः परात्मकः । महाशक्त्यान्वितं देवि चिद्वाङ्मयफलप्रदः ॥ अयं मन्त्र उपासितः आचार्यचरणैरिति प्रथयन्ति गुरुचरणाः । ओं ऐं ईं सौः ॥ (ओं ऐं ईं औः) ॥ ७५ ॥

ஆனந்தகிரீயா

திரவிடப்ராம் ஹண்ச்சிறுவர் சங்கராசார்யர். மற்றவை முன்தந்த விளக்கமே. இங்கு மூன்று வரலாறுகள் உள்ளன. ஸ்ரீ சங்கராசாரியரால் வழிபடப்பெற்ற புவனேசுவரி தயாவதி என்ற சங்கரரின் தாயின் வடிவில் வந்து ஸ்தன்யத்தைப் பருகச் செய்தாள். அதனால் அவர் இத்தகைய மஹாபுருஷரானார் என. ஏழை பிராமணச்சிறுவனாக சங்கரரின் வரலாறு அருணாமோதினியில் உள்ளதே. இவர் ஏதோ ஒரு சாபத்தால் ஸ்கந்தரே பிராம் ஹண்ச்சிறுவனாவார் என்பார். மூன்றாவது வரலாறு. ஸௌபாக்யவர்த்தனியிலுள்ளது. சங்கரரே தயாவதி என்ற தன் தாயைப் புவனேசுவரியாகத் தியானிக்க, அவள் தரிசனம் தந்து ஸ்தன்யம் தந்தாள். அதனால் அத்தகைய கவி ஆனார் என்பார். பாலா மந்திரமே இதன் ரகசியம். ஓம் ஐம் ஈம் ஸௌ: ஓம் ஐம் ஈம் ஓள: என. (75)

தாத்பர்யதீபினி

तवेति । हे धरणिधरकन्ये, तव स्तन्यं स्तनाभ्यामुद्भूतं पयः अहं इति मन्ये एवं जानामि, एवं कथं, हृदयतः सारस्वतः सरस्वतीसंबन्धी पयःपारावार इव क्षीरसमुद्र इव परिवहति । स्तन्यस्य श्वेतवर्णत्वात् सरस्वतीसंबन्धित्वेन माधुर्यात्सुधारूपत्वेन चोत्प्रेक्षणम् । इति मन्ये। अत्र हृदयत इत्यनेन शब्देन हृदयोद्भूतोऽनन्यदेवतासाधारणः परमेश्वर्यैकवृत्तिः, आत्मीयभक्तजनेषु निरुपाधिकस्नेहरसनिष्यन्द उच्यते । तत्प्रभावादेव स्तन्यस्य लोकातिशायिचेष्टाविशेषं प्रतिपादयति । यत्तव स्तन्यमास्वाद्य परिपीय द्रविडशिशुः संबन्धनामा काञ्ची(षी)देशोत्पन्नो महाकविः प्रौढानां निर्दोषकाव्यसहस्रकरणे निपुणानां सत्कवीनां वर्णयितृणां मध्ये कमनीयः स्पृहणीयः समस्तलोक-श्लाघनीयवाग्गुम्भः कवयिता महाकविः अजनि सञ्जातः। अत्र खल्वेवं श्रूयते । कार्तिकेय एव कुतश्चिन्मुनिशापान्मनुष्यजन्म गन्तुकामः कस्याश्चिद्ब्राह्मण्या दरिद्राया उदराज्जातः। स बालः षण्मासमात्रवया एव पितरि भिक्षार्थं बहिर्गते, मातरि च पानीयाहरणाय नदीं प्रति गतायां, अतिदारिद्र्यात् दासीदासजनलोकाभावेन एक एव रुदन्कुत्रापि गन्तुमशक्तः क्षुधापीडितः तृषाव्याकुलश्च क्रन्दनातुरोऽभवत् भवनाङ्गणे परिभ्रमन् । यदृच्छया गगनमार्गेण भर्त्रा सह विहरन्त्या पार्वत्या सकरुणं दृष्टम् । तया भूमाववतीर्य सस्नेहकरुणमिमं बालकमुत्तोल्य धूलिं परिमृज्य बाष्पमपनीय स्तन्यमम्बया तस्मै बालकाय प्रत्यपादि । तं भूमौ निक्षिप्य भगवत्यां गतायां तत्क्षणादेव संबन्धकवीश्वरस्य बदनारविन्दादनन्त-कोटिकाव्यप्रवाहाः संपन्नाः । इति काञ्ची(षी)देशप्रामाणिकभणितिः प्रसिद्धा । तादृशं स्तन्यं दयावत्या दत्तम् ॥ ७५ ॥

தாத்தப்பய்தீபினி -

திரவிடசிகு ஸம்பந்தர் என்பர். காஞ்சீ(ழி) தேசத்தில் பிறந்தவர். இவர் உனது ஸ்தன்யம் பருகியதால் மிகச் சிறந்த கவியானார். கார்த்திகேயன் ஒரு ருஷி சாபத்தால் மனிதப் பிறவியெடுத்து ஒரு ஏழை அந்தண மாதுவிடம் பிறந்தார். ஆறு மாதம் ஆன சிகுவிற்குப் பசி. தந்தை பிசை எடுக்கச் சென்றார். தாய் நீர் கொணர ஆற்றுக்குச் சென்றிருந்தாள். துணை வேறு ஏதுமின்றி தனித்திருந்த சிகுபசியால் கதறியது. தன் கணவருடன் வான் வழியே சென்ற பார்வதி இதனைக் கண்டு இரங்கிச் சிகுவைத் தூக்கி எடுத்துத் தூசியகற்றி கண்ணீரைத் துடைத்து முலைப்பால் தந்தாள். உடன் சம்பந்தர் கவியாகி பல கோடி இனிய பாசுரங்களைப் பாடினார் என காஞ்சீ(ழி)தேசத்துச் செவிவழிச் செய்தி. அத்தகைய பாலைத் தேவி தந்தாள். (செவிவழிச் செய்தியானதால் காஞ்சி சீர் காழியாகவுமிருக்கலாம்.) (75)

पदार्थचन्द्रिका

अथ स्तन्यवर्णनमाह - तवेति । हे धरणिधरकन्ये तव स्तन्यं स्तने भवं दुग्धं, सरस्वती वाग्देवी तस्याः अयं सारस्वतः, पयःपारावारः क्षीरसमुद्रः, परिवहतीति हृदयतो हृदयेन मनसा मन्ये तर्कयामीत्यर्थः । भवानीस्तन्यस्य सारस्वतपयःपारावारत्वं फलबलकल्पमित्याह - दयेति । यद्यस्माद्धेतोः तव स्तन्यं द्रविडदेशे शिशुर्द्रविडशिशुरित्यात्मानमाह । स्वप्ने दयया दत्तं भगवत्या यत्स्तन्यं तदास्वाद्य पीत्वा, प्रौढानां महतां कवीनां मध्ये आत्मानं कविमाचष्टे। कवयतीति कवयिता कविरजनि जातः । अकर्मकोऽत्र जनिः ॥ ७५ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

திரவிட தேசத்தில் பிறந்த சிகு எனத் தன்னையே சங்கரர் குறிப்பிடுகிறார். கனவில் தேவி ஸ்தன்யம் தந்தாள். மற்றவை முன் உரைகளில் உள்ளதே. (75)

डिण्डिमभाष्यम्

हे धरणिधरकन्ये ! पर्वतराजकुलचन्द्रिके ! परमेश्वरि ! तव स्तन्यं स्तनोद्भूतं दुग्धं 'शरीरावयवाद्यत्' इति यत् प्रत्ययः, यत् स्तन्यं कर्म सारस्वतः सरस्वतीसम्बन्धी यः पारावारः क्षीरसमुद्र इव परिवहति समन्ततः प्रवहति इति मन्ये; अत्र हृदयत इत्यनेन शब्देन हृदयोद्भूतोऽनन्यदेवतासाधारणः परमेश्वरैकवृत्तिः आत्मीयभक्तजनेषु निरुपाधिकस्नेहरसनिष्यन्द उच्यते, तत्प्रभावादेव स्तन्यस्य लोकातिशायिचेष्टाविशेषं प्रतिपादयति - दयावत्या करुणावत्या त्वया दत्तं प्रतिपादितं यदेव स्तन्यं आस्वाद्य परिपीय द्रविडशिशुः सम्बन्धनामा काञ्चीदेशोत्पन्नः महाकविः प्रसिद्धः । तस्य खल्वेवं श्रूयते - कार्तिकेय एव कुतश्चित् मुनिशापान्मनुष्यजन्म गन्तुकामः कस्याश्चिद्ब्राह्मण्या दरिद्राया उदराज्जातः । स बालकः षण्मासमात्र एव पितरि भिक्षार्थं बहिर्गते, मातरि च

பானியாஹ்ணார்த்தீ நரீர் ப்ரஸ்திதாயாமதிதாரித்ரத்யாட் டாஸதாஸீஜனலோகாபாவாத் ஁க: ஸந் ருதந்
 குத்ராபி ஑ந்நுமஸ்த: ஶுதாபீடித: க்ரந்நதநாதூரோ பவநா஑்஑ணோபரி ப்ரமந் யதக்ஷயா ஑நமாரீரீண
 பத்ரா ஸஹ விஹ்ரந்த்யா பார்வத்யா ஸகரூபம் தட்த: । ததா த் ப்ரமாவதரீரீய் ஸக்ஷேஹ்஑ரூபமிம்
 பாலகமுத்தோல்ய தூலீம் பரிமூஜ்ய பாஷ்பமபநீய ஸ்தந்யமம்பயா தஸ்மீ பாலகாய ப்ரதிபாதிதம் । த்
 த் ப்ரமோ நி஑்ஷிப்ய ப்ர஑வத்யா ஑தாயா த் தக்ஷணாதேவ ஸம்பந்நகவீ஑்ரஸ்ய வதநாரவிந்நாத்
 அநந்தகோதிதிவ்யகாவ்யப்ரவாஹ: ஸம்பந்நா:, ஁தி கா஑்ரீ(ஸீ)தேஸே ப்ராமாணிகேயம் ப்ரணிதி:
 ப்ரஸித்ரா । ஁ததேவ யத்தவ ஸ்தந்யமாஸ்வாத் ப்ரோதாநா நிதோஸிகாவ்யஸஹஸ்ர஑ரணநிபுணாநா கவீநா
 வ்ரணீயதூணா மத்யே கமநீய: ஸமஸ்தலோக஑்ராதநீயவா஑்஑ு஑்஑மஹிமா கவயிதா மஹாகவிர்஑நி
 ஑ாத: । கவ ஁பவ்ரண ஁தி தாதூரதந்த஑்ரூதி஑ணே பஹ்யதே । கவயதீதி கவயிதா ப்ரபந்நகர்தா
 தூ஑ந்த: ॥ ௭௬ ॥

புண்஑பாஸ்யம்

விளக்கம் முன் வந்ததே. கார்த்திகேயர் ருக்ஷிஸாபத்தால் அந்தண குமாரராக ஏழை
 குடும்பத்தில் பிறந்து தாயும் தந்தையும் அருகாமையில் இல்லாத போது, பார்வதி
 அதற்குத் தன் பாலைத் தந்தாள் என்ற கதை முன் வந்ததே. அவரே ஸம்பந்தர்.
 காஞ்சீதேசத்துச் சேதி இது. (75)

஑ோபாலஸுந்நரீ

தவ ஸ்தந்யமிதி । ஹே த்ரணிதரகந்யே, தவ ஸ்தந்யம் ஸ்தநோத்஑ூதம் து஑், ஹதயத: ஸாரஸ்வத:
 ஸரஸ்வதீஸம்பந்நி பய:பாராவார: ஑ீரஸமுத்ர: பரிவஹதீதி மந்யே । தயாவத்யா த்வயா தத் த் யத்ஸ்தந்யம்
 தவ த்ரவிதஸிஸு: மல்லக்ஷண: ஁ஸ்வாத் ப்ரோதாநா கவீநா மத்யே கமநீய ஁த்கூத்ர: கவயிதா கவிர்஑ஜோ
 ஑ாத ஁த்யர்த: । அத்ர பூர்வ கா஑்ரீதேஸே க்ரபிஸாபாத் ப்ராஹ்மண: ஸ்கந்நதோஸவதீரீ: । ஸ பிதரி தேஸாந்தரம்
 ஑தே மாதரி த் பானியார்த்தீ ஑தாயா ஑்ணமாஸவயஸ்க: ப்ரா஑்஑ணே ஶுதயா ருதந்நாஸீத் । ஁தஸ்மிந்நேவ
 காலே ஁கா஑ோ ஑ிவேந ஸஹ ஑க்ஷந்த்யா ஑ிவயா அதிகாரூப்யாத் ப்ரூதலமா஑த்ய ஸ்தந்யமஸ்மீ
 தத்வாஸ்த்ரஹீதம் । ததவதி ஸ த் மஹாகவிர்஑தி ஁தி வதந்தி । விஷ்ணுபக்ஷே - ஹே த்ரணிதரகந்யே,
 த்ரணிதரகந்யாயா ஁: காமோ வா஑்஑ித் தம் யஸ்மாத் ஸ ததா । ஁த் ஹஸ்வாதிதி ஸுலோப: । தவ
 ஹதயத: தயாவதி கரூணா஑ாலினி ஁தத் த் ஸ்தந்யம் ஸ்தநோதிதம் ஹாரூபம் வஸ்து ஸாரஸ்வத: பாராவார:
 கமநீய: பரிவஹதீதி மந்யே । யத்ஸ்தந்யம் ஹாரூபம் வஸ்து தவ த்ரவிதஸிஸுராவாத் த்யாத்வா
 கவயிதாஸ்஑நி ஁த்யர்த: । யத்ரா தயாவத்யா யஸோதயா தத் த் ஸ்தந்யம் தவ ஹதயதோ வஹதீதி ஸாரஸ்வத:
 பாராவார ஁வ மந்யே । த்ரவிதஸிஸு ராதீதி த்ரவிதஸிஸுரா, பார்வதீரூபா யஸோதாயா: கந்யா ।
 யத்ஸ்தந்யமாஸ்வாத் ப்ரோதாநா கவீநாமிதா அநு஑தா அநுகூலா அ஑நி । ஹே கவே ॥ ௭௬ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

பொது விளக்கமும் ஸம்பந்தர் வரலாறும் முன் போலவே. விஷ்ணுபக்ஷத்தில், மலைமகளுக்கு அருள்பவரே ! உள் உள்ளத்திலிருந்து கருணை வெள்ளம் பெருகுகிறது. மார்பகத்தின் மீது துலங்கும் முத்தாரமே அது. அதை திராவிட சிசு தியானித்துக் கவியானார். தயைமிக்க யசோதை தந்தபால் உன் மார்பு மீது வழிந்து ஸரஸ்வதீ சக்தியின் வெள்ளமாகப் பெருகுகிறது. அதனைப் பருகிய சிசு பெருங்கவியாக உதவியது. (75)

आनन्दलहरी

तवेति । हे धरणिधरकन्ये पर्वतपुत्रि, तव स्तन्यं दुग्धं हृदयात् सारस्वतः सरस्वतीसंबन्धी पयःपारावारः क्षीरसमुद्रः परिवहति प्रवाहतो गच्छतीत्यहं मन्ये । यत्स्तन्यं दयावत्या त्वया दत्तमास्वाद्य पीत्वा तव द्रविडशिशुः मत्स्वरूपः प्रौढानां प्रकृष्टानां कवीनां मध्ये कमनीयो मनोज्ञः कवयिता कविरजनि जातः । तव यद् दुग्धमित्यपरे । द्रविडदेशे कस्यचिद्ब्राह्मणस्य गृहे स्कन्द एवावतीर्णः स च पितरि कचिद्रते मातरि जलार्थं गतायां अंगणे क्षुत्पीडितो रुदन्नासीत् । देवी समागत्य करुणया तस्मै स्तन्यं दत्वाऽन्तर्हिता । स तु षाण्मासिकस्तदानीं कविर्जातः । स एव शङ्कराचार्य इति लोके प्रसिद्धिः ॥ ७५ ॥

ஆனந்தலஹரீ

பொது விளக்கம் அப்படியே. சாபத்தால் ஏழை அந்தணரின் குமரனாக வந்த ஸ்கந்தர் பார்வதியின் ஸ்தனயம் பெற்றுக் கவியானவர்சங்கராசார்யர் எனப் பிரசித்தி. (75)

—★—

हरक्रोधज्वालावलिभिरवलीढेन वपुषा

गभीरे ते नाभीसरसि कृतसङ्गो^१ मनसिजः ।

समुत्तस्थौ तस्मादचलतनये धूमलतिका

जनस्तां जानीते तव जननि रोमावलिरिति ॥ ७६ ॥

ஹரக்ரோதஜ்வாலாவலிபி: அவலீடேந வபுஷா

கபீரே தே நாபீஸரசி க்ருதஸங்கோ¹ மநஸிஜ: ।

ஸமுத்தஸ்தௌ தஸ்மாத் அசல தநயே தூமலதிகா

ஜநஸ்தாம் ஜாநீதே தவ ஜநநி ரோமாவலிரிதி ॥ (76)

1. கூதரூபு, கூதஹ்ஸு, நனு மஹு க்ருதரூபோ, க்ருத ஜம்போ, நநுமக்நோ.

பதவுரை - ஐநநி ! தாயே ! அசலதநயே ! மலைமகளே ! மனஸிஜ:- மனத்தில் தோன்றுகிற மன்மதன், ஹரக்ரோதஜ்வாலாவலிபி: சிவனின் கோபமாகிய தீக்கொழுந்துகளால் அவலீடேன வபுஷா சூழப்பெற்ற உடலுடன் கபீரே தே நாபீஸரஸி ஆழமிக்க உனது தொப்புள் என்ற மடுவில் க்ருதஸங்க: மூழ்கினான். தஸ்மாத் - அதனால், தூமலதிகா - கொடிபோன்ற புகைஸமுத்தஸ்த்தௌ - எழுந்தது. ஐந:- மக்கள்தாம் அந்தப் புகையை ரோமாவளி: இதி உரோமவரிசை என ஜாந்தே உணர்கிறது.

நாப்ப்யாலவாலரோமானிலதாபலகுசத்வயீ. லக்ஷ்யரோமலதாதாரதா ஸமுந்நேயமத்த்யமா, என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வருகின்றன.

लक्ष्मीधरा

हरस्य क्रोधज्वालावलिभिः अवलीढेन आविष्टेन आविष्टेन, वपुषा गभीरे निम्ने, अत एव ते तव, नाभीसरसि नाभ्येव सरः तस्मिन्, कृतसङ्गो मनसिजः मन्मथः, तत्र निमग्न इत्यर्थः । समुत्तस्थौ उदभूत् । तस्मात् नाभीसरसः, अचलतनये ! पार्विति ! धूमलतिका धूमावलिः, अङ्गारप्रशमसमयोद्भवा । जनः लोकः, तां धूमलतिकां जानीते वर्णयति । जननि! मातः ! तव रोमावलिरिति रोमराजिरिति । अत्रेत्यं पदयोजना - हे अचलतनये ! मनसिजः हाक्रोधज्वालावलिभिः अवलीढेन वपुषा गभीरे ते नाभीसरसि कृतसङ्गः । तस्माद्धूमलतिका समुत्तस्थौ । हे जननि ! तां जनः तव रोमावलिरिति जानीते । अत्रोत्प्रेक्षालङ्कारः, रोमराजे: धूमलतिकात्वेनोत्प्रेक्षणात् । यद्वा जनस्तां जानीते इत्यनेन भ्रान्तिमान् प्रतीयते, रोमरेखादर्शनस्य धूमरेखाभ्रान्तिजनकत्वात् । यद्वा - अतिशयोक्तिः जनस्तां रोमावलिमध्यव-स्यतीति प्रतीते: । यद्वा - निश्चयान्तसन्देहः, तां रोमावलिरिति निश्चिनोतीति। एवं चतुर्णामलङ्काराणां जानीते इति पदादुत्थानात् एकवाचकानुप्रवेशेन सङ्करः ॥ ७६ ॥

लक्ष्मीधरा

தாயே ! மலைமகளே ! மன்மதன் ஹரனின் கடுங்கோபத்தீயால் சூழப்பட்டான். அவன் உடல் பற்றி எரிந்தது. உன் தொப்புளாகிற ஆழ்ந்த நீர்த்தேக்கத்தைக் கண்டவுடன் அதனுள் எரிகிற உடலுடன் ஐக்யமானான். உடன் அங்கு கொடி போன்ற நீண்ட மெல்லிய புகைக் கோடு எழுந்து தொப்புளின் மேல்புறம் நோக்கிச் சென்றது. உலகம் அதனை வயிற்றின் மேற்பகுதியிலுள்ள ரோமாவளி எனக்கண்டது. மக்கள் புகை எனக்காணாமல் உரோம வரிசையாகக் கண்டது பிரமையால். உரோம வரிசை புகைக் கொடியாகக் காணப்பட்டாலும் அதுவும் பிரமையே. முதலில் எழுந்த சந்தேகம் பின் நிச்சயத்திற்கு உதவியது. (76)

சௌபாசுபவர்த்தனி

ஹேரேதி । ஹே அசுலதநயே, ஹரகூதஜ்வாலாவலிபி: அவலிதேன கவலிதேன வபுஷா, கமீரே தே நாமீசரசி க்ருதசங்஑ோ மனசிஜோஃமூததி ஸேஷ: । ‘நநு மக்ரோ மனசிஜ’ இதி பா஠: கசித । தஸ்மாத் நாமீசரச: சமூததஸ்தூ ஢ூமலதிகா, தா் ஢ூமலதிகா் கனோ லோகோ கானிதே, ஹே கனநி, தவ ரோமாவலிரிதி । இய் ரோமாவலிர் ஢வதி, ஢ூமலதிகேதி த்ருகூதரோமாவலி் நிபித்ய ஢ூமலதிகாயா: த்ருதிபாதிதவாத் அபஹுதி: । ஹரகூதஜ்வாலாகுலஸ்யாபி த்வமேவ ஸரண், த்வதந்ய: த்ருதிநாணே ந சமர்த் இதி ஢ாவ: ॥ ௩௩ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனி

ஹரனது கோபத்தியில் ஑ரிந்தவனுக்கும் நீயே துகலிடம். வேறு அவனைக் காப்பார் ஑வருமில்லை. மற்றவை முன் வந்த விளக்கமே. (76)

அருணாமோதினி

ரோமாவலி் வர்ணயதி - ஹேரேதி । ஹே அசுலதநயே ! த்ருவதராஜதூதிரிகே தேவி ! ஢ீதஸரண்ய இதி ஢ாவ: । மனசிஜோ ததந:, ஹரகூதஜ்வாலாவலிபி: ருத்ருகோதாஸ்திரிகிலாலே:, அவலிதேன வபுஷா ஸரீரேண சஹ, கமீரே கம்மீரே, அகாததயா நிவாசாஹ் இதி ஢ாவ: । தே ஢வத்யா:, நாமீசரசி த்ருண்யககாஸாரே, க்ருதசக: க்ருதாந்஢ஹரலலாடாஸ்திரித்ருதஸரீரவேதநாதநோதநாய அகாத஢வதீய- நாமீசரசி க்ருதமககன: அ஢ூத், கிமிதி ஸேஷ: । லோகே அதிதஸந்தாதததஸ்ய ஸரோநிமககநாதி- தர்ஸநாதிதி ஢ாவ: । தஸ்மாத் அககார஢ாவாத்ருதததநஸரீராத், ஢ூமலதிகா அககாரநிவார்பண- தமயதமூதவா, சமூததஸ்தூ ஃதூவ்முத஢ூதிதி । லோகே அககாரநிவார்பணே கலேன க்ருதே ஢ூமோத்திதர்ஸநாதிதி ஢ாவ: । ஹே கனநி ! ஢ீதஸரண்யே ! மாததேவி ! கன: லோக: கவயிதா வா, த்வநாமீசரோநிமககிதாஃகாரிதததநதேஹோதவா் ஢ூமலதிகாமேவ தவ ஢வத்யா: ரோமாவலி: ரோமராகிரிதி கானிதே அத்யவஸ்யதி நிஸ்திரிநோதீத்யர்த்: । ஢ூமலதேவ ரோமராகி: நான்யேயமித்ய஢ித்யாய: । அத்ரு ததநத்ய தேவிநாமீசரோநிமககந஢ூமலதிகாசமூததானோத்ருதேக்யோ: ரோமாவலூ ஢ூமலதிகாத்வாத்யவஸாயரூத-தவாதோத்ருதேக்யா சஹ த்ருகர: தேன ரோமாவலேரதிரா- மணியகத்ருதவநி: ॥ ௩௩ ॥

அருணாமோதினி

தயந்தவனை மலைதோல் அதசயாமல் நின்று காப்பவளே ! காமன் கோபத்தியின் ஑ரிவு தாங்காமல் ஃதூந்த நீர் நிலையாக உன் தோத்தூனைக் கண்டிதங்கி மூழ்கிளுன். தணல் வடிவிலிருந்த உதல் அணையத் துகை ஑ழுந்தது. அத்துகையையே உரோம வரிசையாக உலகம் நிச்சயித்துவிட்டது. (76)

ஆனந்தகிரியா

ஹக்ரோதேதி । ஹே அக்லதநயே அஸ்மஜ்ஜநநி, ஜநோ லோகோ மர்மநிபிஜ்ஃ தாஃ தூமலதிகாஃ தவ ரோமாவலிரியமிதி ஜானிதே । தாஃ காஃ, யா தஸ்மாத்ஸ்யோகாத் சமுத்ஸ்த்யௌ ஜாதா । தஸ்மாத் கஸ்மாஜ்ஜாதா । யதா தவ நாபிஸரசி ஹக்ரோதகாலானலஜ்வாலாவலிபிரவலிதேந கவலிக்ருதேந தஹ்மானேந வபுஷா ஶரீரேண க்ருதஸஜ்ஜோ மநசிஜோ ஜாதஸ்தஸ்மாதித்யர்த்ஃ । கிலக்ஷணே நாபிஸரசி கமீரே அவகாடும்ஸக்யே । ஏதாவதா ஶரணயோக்யதோக்தா । உத்ரேக்ஷ்யதே நேயம் ரோமராஜிஃ, கிந்து தக்ஷாஹ்நிதேஹஸ்ய காமஸ்ய நாபிகுண்டே ஜ்ஹ்ணம், ததோ ஜாததூமலதேவ தூமலேக்ஷேவோத்ரேக்ஷ்யதே । ஹக்ரோதேதி பத்யஸ்ய ரஹஸ்யர்த்ஃ, மநசிஜஃ காமபீஜம், தேந பூர்வகூடே யோஜயித்வா நாபி அகாரஃ ॥ ௭௬ ॥

ஆனந்தகிரியா

முன் தந்த விளக்கமே. காமபீஜமான அம்க்லீம் என்று மந்த்ர ரகசியம். (76)

தாத்ரயதீபினி

ஹக்ரோதேதி । ஹே அக்லதநயே, மநசிஜஃ ஸ்மரஃ ஹக்ரோதஜ்வாலாவலிபிஃ, ஹஸ்யக்ரோதஜ்வாலாஃ தாஸாமாவலயஃ பந்தயஃ தாபிரவலிதேந வ்யாஸேந வபுஷா ஶரீரேண சஹ தே தவ கமீரே அத்யந்தகாமமீரய்ணயுக்தே நாபிஸரசி நாபி ஏவ ஶரஃ, தஸ்மிந்பரமானந்தஹேது-மூதலாவண்யாமூதஸம்பூரதே மத்யவிரே ஶீதலதடாஶாயமானே ப்ராணே க்ருதஸங்கோ ஜாதஃ தத்ர நிமக்ர இத்யர்த்ஃ, தஸ்மானாபிஸரசஃ தூமலதிகா உத்ஸ்த்யௌ சமுத்ஸ்திதா । தஸ்யாஃபிண்டஸ்யோகாஜ்ஜாதா தூமோத்பத்திஃ ப்ரசித்ரா । ஹே ஜநநி தாஃ தூமலதிகாஃ ஶர்வோ஽பி ஜநோ லோகஃ தவ ரோமாவலிரிதி ஜானிதே வர்ணயதி । அத்ர ஜநநிஸஹ்நிதஸம்போதநாத் தோஷதர்ஸிநா பித்ரா தாஹிதஃ பூத்ர ஆக்ரந்தந் யதா மாதூரகம்மயூபேத்ய ஹ்ஸ்தோ மவதி, ததா சமாதிமஜ்ஜகூபிதபிநாகபாணிலலாடலோக்ஷ-ஸூக்ஷ்மணஸரீரஃ சகலலோகானந்ததாயி மந்மதஃ த்வா ஶ்ருஜாராமூதவேணிபரிபூர்ணாபிகுண்டாஃ ப்ரஸூதஸ்தநீ மாதரமிவ மகவதீஃ உபகம்ய பரித்யக்தசகலபரிதாபோ ஜாத இதி வ்யஜ்யதே ॥ ௭௬ ॥

தாத்ரயதீபினி

முன் விளக்கமே. தந்தையின் கோபத்தில் பயந்த சிசு தாயின் மடியில் புகுவது போன்றது. ஸமாதிநிலை கலைந்ததில் எழுந்த சிவனின் கோபம் தன்னை வாட்ட, பால் கசிகிற மார்பகமும் சிங்கார அமுதப்பெருக்குள்ள நாபியும் உள்ள தாயான உன்னை அடைந்து தாபம் நீங்கியவனான மன்மதன். (76)

पदार्थचन्द्रिका

अथ रोमालिमुत्प्रेक्षमाणो वर्णयति - हरक्रोधेति । अवलीढेनास्वादितेन व्याप्तेनेत्यर्थः। नाभी सर इव नाभीसरः । तस्मिन्कृतरूपः कृतपातः । अत्र बभूवेति क्रियापदमध्याहार्यम्। तस्मान्नाभीसरसः, धूमो लतिकेव धूमलतिका, तां धूमलतिकां जन इति जानीते इतीति किं, रोमावलिरिति । अत्रेत्यर्थप्रकाशनमात्रं क्रियते, तेन जानीत इति क्रियापदसंबन्धाभावात् द्वितीया न । कामस्य नाभिसरसि पतनं धूमनलिकोत्थानं चेति द्वयमुत्प्रेक्षते । स्पष्टमन्यत् ॥ ७६ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா

விளக்கம் முன் வந்ததே. (76)

डिण्डिमभाष्यम्

हे अचलतनये ! पर्वतराजन्यनन्दिनि, अथवा अचलाः अविनाशाः इन्द्रादिलोकपालवत् विनाशरहिताः, तनयाः ब्रह्मविष्णुरुद्राः यस्याः सा अचलतनया तत्संबुद्धौ । हरक्रोधज्वालावलिभिः महादेवकोपपावकहेतिमालाभिः, अवलीढेन व्याप्तेन, वपुषा शरीरेण सह, मनसिजः कन्दर्पः कर्ता, तमात्मनः शरीरसन्तापमसहमानः सन्, गभीरे अत्यन्तगाम्भीर्यगुणयुक्ते ते नाभीसरसि परमानन्दहेतुभूतलावण्यामृतसङ्करिते मध्यविवरे शीतलतटाकायमाने प्रायेण कृतसङ्गो मग्नो जातः। तस्मात् नाभिप्रदेशात् धूमलतिका काचन समुत्थिता समुत्तस्थौ । तप्तायःपिण्डसंयोगात् धूमोत्पत्तिर्जायत इति प्रसिद्धिः । तां तव धूमलतिकां रोमावलिरिति जनः सर्वो लोको जानीते । अत्र जननीशब्दसंबोधनात् दोषदर्शने पित्रा ताडितः पुत्रः यथा क्रन्दन् मातुरङ्कमभ्युपेत्य हृष्टो भवति, तथा समाधिभङ्गकुपितपिनाकपाणिललाटलोचनानलशुष्यमाणशरीरः सकल-लोकानन्ददायी मन्मथः त्वां शृङ्गारामृतवेणीपरिपूर्णनाभिकुण्डां प्रस्रुतस्तनीं भगवतीं मातरमिवोपगम्य, परित्यक्तसकलपरितापो जात इति व्यज्यते । ... मन्मथं प्रति मातृत्वं च, परमेश्वर्याः कटाक्षविक्षेपादुत्थितो मकरकेतनः एतत्पूर्वं दग्धोऽनेकधा पुनर्जन्म प्राप्तवानिति प्रसिद्ध्या गम्यते । उक्तमम्बास्तवे, 'दग्धं यदा मदनमेकमनेकधा ते मुग्धः कटाक्षविधिरङ्कुरयाञ्चकार। धत्ते तदाप्रभृति देवि ललाटनेत्रं सत्यं ह्रियैव मुकुलीकृतमिन्दुमौलिः ॥' अत्र त्वागमार्थसंवादोऽपि - कामोत्थितो यतो जातस्तस्याः कामेशयोषितः । कामाक्षीति ततः ख्यातिं सा गता काञ्चिकापुरे ॥ ७६ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

அழியாத பிரும்ம - விஷ்ணு - ருத்ரர்களைப் புதல்வராகக் கொண்டவளே (இந்திரன் முதலான மற்றதேவர்க்கு அழிவுண்டு.) மற்ற விளக்கம் முன்னுள்ளதே. பரமேசுவரியின் கடாக்ஷத்தால் வெளிப்பட்ட மன்மதன் பல தடவை இவ்வாறு எரிந்து பின் தேவியால் உயிர்ப்பிக்கப் பெற்றுள்ளான். அம்பாஸ்தவம் இதனைக் கூறுகிறது. “மன்மதன் தன் மூன்றாம் கண்ணால் பலதடவைகளில் எரிக்கப்பட்டும் உன் கடாக்ஷம் அவனை உயிர்ப்பித்ததைக் கண்ட சிவன் வெட்கித் தன் மூன்றாம் கண்ணை மூடியே வைத்துள்ளான்” என. காமேசரின் தேவி காமேசி தன் கண்பார்வையால் காமனை உயிரூட்டினாள் என்பதால் காஞ்சியில் அவள் காமாக்ஷி எனப் புகழ்பெற்றாள் என ஆகமம் கூறுவதும் இதற்கான சான்றாகும். (76)

கோபாலசுந்தரி

ஹக்ரோதேதி - ஹே அக்லதநயே பர்வதபுத்ரி ! ஹக்ரோதஜ்வாலாவலிபி: சிவகோபபாவக-
ஜ்வாலாஸமூஹை: அவலிதேன வ்யாஸேன வபுஷா ஶரீரேண, மனசிஜ: கந்஢ர்ய: ஸ்வரக்ஷார்த்தம் தவ கமீரே
நாபீஸரசி க்ருதஜ்஢்போ ஜாத இதி ஶேஷ: । தஸ்மானாபீஸரச: தூமலதிகா காசன ஸமுத்ஸ்தூ,
தஸாய:பிண்டேன ஜலாத்஢ூமலதிகேவ । தவ ரோமாவலிரிதி ஜனோ ஜானாதி । ஜநநீதி
ஸ஢்ஸோதநம் । விஷ்ணுபக்ஷே-நாபீஸரசி கீடக்ஷே । அக்லதநயே, ந சலதி வேதமார்டீத்யசலோ
ப்ரஹ்மா, ஸ ஁வ தநயோ யஸ்ய தஸ்மிந் । நாபீத ஁வ ப்ரஹ்மண உத்பத்தே: । ஜநநமுத்பத்திரஸ்யாஸ்தீதி
ஜநநி, ஜநநி ச தத்ரோம ச ஜநநிரோம தஸ்யாவலி: ஸமூஹ: நூதநரோமாவலிரித்யர்த: ।
ஜநநீதி பூர்வத்ரிஷ்ணுஸ஢்ஸோதநம் வா ॥ ௭௬ ॥

கோபாலஸுந்தரி

விளக்கம் முன் உள்ளதே. விஷ்ணு பக்ஷத்தில் வேதநெறியிலிருந்து வழுவாத பிரும்மாவைத் தோற்றுவித்த விஷ்ணுவின் நாபி இங்கு வர்ணிக்கப் பெறுகிறது. (76)

ஆநந்஢லஹரி

ஹ இதி । ஹே அக்லதநயே பர்வதபுத்ரி ஹே ஜநநி, ஹஸ்ய யா: க்ரோதஜ்வாலாவலய:
க்ரோதாஶ்ரிசித்ராவஸமூஹா: தைர்வலிதேன வபுஷா ஶரீரேண விசிஷ்டோ மனசிஜ: நாபீஸரோவரே க்ருதஜம்ப்:
க்ருதபாத ஁ஸீதிதி ஶேஷ: । தஸ்மானாபீஸரச: ஸகாஷாத் தூமரூபா லதிகா ஸமுத்ஸ்தூ உசுத்ரீதா।
தக்ஷஸ்ய காஷாடேர்ஜலபதநேன தூமலதிகா தவ ரோமாவலிரிதி ஜானீதே ॥ ௭௬ ॥

ஆநந்஢லஹரி

க்ருதஜம்ப்: எனப் பாடம். மன்மதன் நாபிமடுவில் குதித்தான். மற்றவை முன் விளக்கியதே. (76)

यदेतत्कालिन्दीतनुतरतरङ्गाकृति शिवे

कृशे मध्ये किञ्चिज्जननि तव^१ यद्भाति सुधियाम्^२ ।

विमर्दादन्योन्यं कुचकलशयोरन्तरगतं

तनूभूतं व्योम प्रविशदिव नाभिं कुहरिणीम् ॥ ७७ ॥

யதேதத் காலிந்தீ தநுதர தரங்காக்ருதி சிவே

க்ருசே மத்யே கிஞ்சிஜ்ஜநநி தவ¹ யத்பாதி ஸுதியாம்² ।

விமர்தாதந்யோந்யம் குசகலசயோரந்தரகதம்

தநூபூதம் வ்யோம ப்ரவிசதிவ நாபிம் குஹரிணீம் ॥ 77

1. तद्देवि गिरिशो तत्तेदेवि किरिसे 2. सुधियः सुधियः

பதவுரை - சிவே ! மங்களமானவளே ! ஜநநி - தாயே ! தவக்ருசே மத்த்யே - உன் இளைத்த இடுப்பில், யதேதத் எந்த இது காளிந்தீ தநுதரதரங் காக்ருதி - யமுனையின் மிக மெலிந்த நீரோட்டம் போன்றதாகத்தோன்றுகிறதோ, அது, ஸுதியாம் நல்லறிவாளருக்கு குசகலசயோ: கலசம் போன்ற ஸ்தனங்கள் அந்யோந்யம் - ஒன்றுக்கொன்று, விமர்தாத் - உரைதலால் அந்தரகதம் இடைவெளியிலுள்ள வ்யோம - ஆகாயம் தநூபூதம், மிக மெல்லியதாகி குஹரிணீம் நாபிம் - ஆழமுள்ள நாபியை ப்ரவிசதிவபாதி நுழைவது போல் காணப்பெறுகிறது.

தநுமத்யா என்ற லலிதா நாமத்தை நினைப்போம்.

लक्ष्मीधरा

यदेतत् पुरः स्फुरत् । यच्छब्दस्य एतच्छब्दसहचरितस्य प्रसिद्धिवाचकत्वं नास्ति । अत एव पुनर्यच्छब्दोपादानम् । कालिन्दीतनुतरतरङ्गाकृति कालिन्धाः यमुनायाः तनुतरतरङ्गः अतिसूक्ष्मतरङ्गः तस्याकृतिरिव आकृतिर्यस्य तत् । शिवे ! भगवति ! कृशे तनुनि, मध्ये अवलग्रे, किञ्चित् जननि ! तव यत् भाति स्फुरति, सुधियां विदुषां विमर्दात् सङ्घर्षात्, अन्योन्यं परस्परं, कुचकलशयोः, अन्तरगतं मध्यवर्ति, तनूभूतं, व्योम गगनं, प्रविशदिव प्रवेशं कुर्वदिव । नीलं नभः इत्याबालगोपालप्रसिद्धम् । गगनस्य नीलिमा च मूर्तत्वं च कविप्रसिद्धम् । नाभिं कुहरिणीं कुहरवतीम् । अत्रेत्थं पदयोजना - हे शिवे ! जननि ! तव कृशे मध्ये यदेतत्कालिन्दीतनुतरतरङ्गाकृति किञ्चित् रोमावलिरूपं वस्तु सुधियां यद्भाति कुचकलशयोरन्तरगतं तनूभूतं व्योम अन्योन्यं विमर्दादिव कुहरिणीं नाभिं प्रविशदिव भाति । नीलं मूर्तं नभः कुचकलशविमर्दवशात् अधोभागे स्रस्तं नाभिपर्यन्तं

जतुलतान्यायेनावतिष्ठते तद्रोमावलं वदन्तीति भावः । अत्रोत्प्रेक्षालङ्कारः, रोमलतायाः गगनलतिकान्तेन संभावनात् प्रथमपादे निदर्शनालङ्कारः, तरङ्गाकृतीति बिम्बप्रतिबिम्ब-भावाक्षेपात् । अनयोस्संसृष्टिः ॥ ७७ ॥

லக்ஷ்மீதரா

மங்களமான தேவி ! தாயே ! உன் சிறுத்த - இளைத்த இடையில் யமுனையின் மிக மெல்லிய அலை போன்று ஒரு உரோம வரிசையாகிய பொருள் தோன்றுகிறது. கலசம் போன்ற இரு ஸ்தனங்களின் இடையே உள்ள வெளி அது. இருபுறமும் கனத்த மார்பகம் அதை அழுத்த அது நழுவி பள்ளமுள்ள தொப்புளில் நுழைவதுபோல் தோன்றுகிறது. கருநீலவடிவான ஆகாசம் இருஸ்தனங்களிடையே உருப்பெற்று இருபுறமும் ஸ்தனங்களின் அழுத்தத்தால் கீழே நழுவி நாபிவரை காணப்படுகிறது. அது தான் உரோமவரிசையோ? (77)

सौभाग्यवर्धनी

यदेतदिति । हे शिवे ! यदेतत् कालिन्दीतनुतरङ्गाकृति कृशे मध्ये किञ्चित् तव भाति, सुधियां भक्तजनानां तनुर्विभाति, अन्योन्यविमर्दात् तनूभूतं, अतिसूक्ष्मीभूतं कुचकलश-योरन्तरगतं मध्यगतं कुहरिणीं गह्वरवतीं नाभिं प्रविशदिव । यमुनासूक्ष्मतरङ्गोपमानं रोमावलीलक्षणं यदेतत् किञ्चिद् भाति । इदमित्थमिव वक्तुमशक्यं तत् सुधियां मनसि कुचकलशयोर्मध्ये गतं व्योम तयोः परस्परविमर्दात् सूक्ष्मं सत् नाभिकुहरिणीं प्रविशदिव भाति । एतावता व्यक्ताव्यक्तलक्षणो रोमावल्या ईषत्समुद्भेदो निरूपितः । अत्र 'जननि तव तदेवि गिरिशे' इति पाठो युक्तः । जगन्मातुः रोमावली सर्वेषामेव भातीति वक्तुमनुचितम् । अथवा सुधिय इत्येकवचनं वा कल्पनीयम् । सुधियो महादेवस्येत्यर्थात् पर्यवस्यति । अन्यस्य लोकजनस्य रोमावलीदर्शनस्यायोग्यत्वात् । अत्रोपमा स्पष्टा ॥ ७७ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

லக்ஷ்மீதராவின் விளக்கமே. இது இவ்வாறு உள்ளது என நிர்ணயிக்க இயலாததால் நீலவானமே நசுங்கி இறங்கித் தொப்புளில் நுழைகிறது என அறிஞரான மகாதேவன் கருதுகிறார். மற்றவர் அதனை அப்பட்டமாகக் காண முடியாதே !

अरुणामोदिनी

पुनरपि च रोमावलीमुत्प्रेक्षते - यदिति । हे जननि ! मातर्देवि ! यत् प्रसिद्धम्, एतत् परिदृश्यमानम्, कालिन्दीतनुतरतरङ्गाकृति कालिन्द्या यमुनायाः तनुतरः अतिसूक्ष्मः यस्तरङ्गः वीची तस्याकृतिरिवाकृतिर्यस्य तत् । तद्वत्प्रकाशमानं इत्यर्थः । यत्किञ्चिद्वस्तु नीलाञ्जनलेखासमम्, कृशे क्रशिमवति, ते भवत्या मध्ये अवलग्रे भाति प्रकाशते । तदिदं

வஸ்து, ஶோபனா ஧ி: யேஷாं சு஧ியாं கவயிதூஷா, குசுக்லசயோ: வர்஧மானயோ: இத்யர்த: ।
 அந்யோந்ய் பரஸ்பரம், சம்மடாஶ் உபமடாஶ் பரஸ்பரநிரோ஧ா஢ித்யர்த: । குஹரம் பிலமஸ்யா அஸ்தீதி
 குஹரிணீ, கமீரா, நிவாசயோக்யாமித்யர்த: । நாபிம் ப்ரவிசத் நீவிமானம் தத் ப்ராபுவ஢ித்யர்த: ।
 அந்நரகம் குசுக்லசாந்நராலவர்தி, அந்நரஹ்யந்நரே அகம் அவித்யமானஸ்தானம் வா, தநஹூதம்
 வ்யாபகமபி சூக்ஷ்மீஹாபந்நம், அந்யதா கமநாயோகா஢ிதி ஹாவ: । வ்யோம நீலத்வெந
 கவிசமயசி஢்டமாகாசமிவ ஹாதி । அத்ர நீலம் நஹ இத்யா஢ிப்ரயோகாத் நீலத்வெந
 கவிசமயசி஢்டம் வர்ணமானமாகாசமேவ குசுக்லசாந்நராலஸ்தம் வர்஧மானயோ: தயோர்மத்யே
 நிர்ஶாஶஸ்தானாஹாஶாத் சூக்ஷ்மாகாரேண அ஧ோநி:ஸூதம் சந்நிருபத்ரவஸ்தானம் நாஹீகுஹரம் ப்ராபுவத்
 ரோமாவலிரிதி வ்யவஹித இத்யேவ் ப்ரதீயத இத்யர்த: । அத்ர உத்ப்ரேக்ஷயா நி஢ர்ஷநாசஹகூதயா
 ஢ேவீகுசுக்லசயோரதிஸ்திஷ்டத்வம் ஹாக்யலக்ஷணம், ரோமாவலேரதிசூக்ஷ்மத்வம் ப்ரகாசஹானதா ச சூச்யதே ॥
 ௩௩ ॥

அருணாமோதின்

நேரில் காணமுடியாததால் கவிகள் கற்பனைக் கண்களால் உணர்கின்றனர்.
 இருஸ்தனங்களிடையே இடைவெளி என்ற ஒன்றே இல்லை. ஆகாசம் நிறமற்றதெனினும்
 நீலமாகக் காணப்படும். இங்குள்ள இடைவெளி உரோமாவளி வடிவில் தொப்புள் வரை
 இறங்குகிறது. அங்கு தடை ஏதுமில்லை. மிகவும் நெருங்கிய ஸ்தனங்கள் பாக்யத்தின்
 சின்னம். உரோமாவளி மிக நுண்ணியதாயினும் புலப்படுகிறது. (77)

ஆனந்஢ிரீயா

ய஢ேத஢ிதி । ஹே கனநி தவ குசுயோர்மத்யே஽ந்நராலே உ஢ரோபரிஹாஜே யத்காலிந்஢ீதநுநர-
 தரங்ஜாகூதிஹீதி, காலிந்஢ீ யமுநா தஸ்யாஸ்தநுநரோ ஹ்ஸ்வதர: சூக்ஷ்மோ யஸ்தரங்ஜோ வீசி:,
 த஢ாகூதி தத்ஸ஢்ஷம் ரோமராஜரூபம் வஸ்து ஹாதி । சு஧ியா் சுபு஢்டிஜநானா் அந்யதீவ ஹாதிதி ।
 அந்யதேதி கதம், குஹரிணீ நாபிம் ப்ரவிசத் குசுக்லசயோரந்நரகம் வ்யோமீவேதி । வ்யோம து
 மஹத்ஸம்ஹாவ்யதே, தத்ராஹ-குசுக்லசயோ: வர்஧மானயோ: அந்யோந்யவிமடாத்தநஹூதம் । தாரூண்ய-
 வலெந வர்஧மானௌ குசு, அதோ஽ந்யோந்ய் ஹா஢ேதே இத்யந்யோந்யஹா஢ாயா் க்ரீயஹாணாயா் அந்நரவர்தி
 வ்யோமபி ஹா஢ிதமிவ சூக்ஷ்மரூபேண ஹிநிர்ங்த்ய நாஹீகுஹரே கந்஢ரே ப்ரவிசதிதி ।
 ய஢ேதத்காலிந்஢ீதி பத்ரஸ்ய ரஹ்ஸ்யர்த: । மோஹிநீத்ரிபுராமாஹ - காலிந்஢ீ க்லீ, க்ரூசா மத்யே ச்ரீ,
 வ்யோம ஹ, குஹரிணீ ரே஢் ஈ. க்லீ ச்ரீ ஹீ மோஹிநீத்ரிபுரா ॥ ௩௩ ॥

ஆனந்தகிரீயா

ஆகாசம் அளவிற்குட்படாத பெரும்பொருள். ஆனால் உருப்பெற்ற இருபொருட்களுக்கிடையே மெலிதாவது இயல்பே. ஸ்தனங்களின் நெரித்தலால் மெலிதாகியும் இடம்பெறமுடியாததால் உரோம வரிசை என்ற பெயரில் நாபிக்குள் நுழைகிறது. திரிபுரமோ ஹினீமந்திரமான க்லீம் ஸ்த்ரீம் ஹ்ரீம் இதன் ரகசியம். (77)

தாத்ரயீபினி

हे शिवे भक्तजनकल्याणदायिनि, हे जननि, तत्सुधियां शोभनधियां भाति प्रकाशते । तत्किं, यदेतत् कृशे अतिक्रशिमशालिनि मध्ये अवलग्नभागे कालिन्दीतनुतरतरङ्गाकृति कालिन्द्या यमुनायाः तनुतरः सूक्ष्मतरौ यस्तरङ्गस्तद्वदाकृतिर्यस्य तत्, एतादृशं वस्तु किञ्चित्प्रतिभासते । तत्किं तद्रूपम् । उत्तरार्धेन वदति - कुचकलशयोरन्योन्यं परस्परं विमर्दात्संघर्षात् तनूभूतं चूर्णीभूतं अधस्तात्पतदञ्जनलोलितसलिलधारान्यायात् व्योमैव आकाश एव, नाभिं कुहरिणीं अतिगम्भीरप्रदेशयुक्तां प्रविशदिव भाति । किंभूतं व्योम यतः कारणादन्तरगतं कुचान्तरे विद्यमानम् । एकत्र प्राप्तोपद्रवस्य ततो निर्गच्छतो निरुपद्रवदेशाश्रयणमुचितमिति । परिमिते ब्रह्माण्डमण्डले तत्कुचमण्डलताण्डवखण्ड्यमानं नभोमण्डलं ब्रह्माण्डसहस्रयोग्यां निरुपद्रवस्थानभूतां तव नाभिमेव सुखमनुभवितुं तदुन्मुखं भवतीत्यभिप्रायः ॥

தாத்பர்யதீபினி

அளவிற்குட்படுகிற பிறும்மாண்டமண்டலத்தில் ஸ்தனங்களின் தாண்டவத்தைத் தாங்க இயலாத ஆகாசமண்டலம் ஆயிரபிறும்மாண்டங்களுக்கு இடம் தருகிற சிக்கலற்ற உன் நாபியை அடைகிறது. இன்பம் பெறவிரும்புவதால். மற்றவை முன் விளக்கியதே. (77)

पदार्थचन्द्रिका

पुनरपि रोमावलीमुत्प्रेक्षमाणो वर्णयति । यदेतदिति । हे जननि हे शिवे तव कृशे मध्ये यदेतत्किञ्चित् अल्पं रोमावलिशब्दवाच्यं भाति, तत्सुधियां सुबुद्धीनां उपमानोपमेय-व्यवहारचतुराणां व्योमेव भातीत्यन्वयः । कालिन्द्यास्तनुतरो यस्तरङ्गः तस्येवाकृतिर्यस्यां भानक्रियायां तत्तथा, रोमावलीस्वरूपविशेषणं वा । व्योमविशेषणमुत्प्रेक्षमाण आह - अन्तरगतं कुचकलशमध्यगतं कुचकलशयोरन्योन्यं विमर्दात् संश्लेषाद्धेतोः, तनूभूतं कृशीभूतं, अत एव कुहरिणीं प्रशस्तकुहरां नाभिं प्रविशदिवेति त्रयमपि व्योमविशेषणम् । तनु काये त्वचि स्त्री स्यात्त्रिष्वल्पे विरले कृशे इति मेदिनीकरः ॥ ७७ ॥

முன் உரைகளில் தந்த விளக்கமே. விஷ்ணுபகூத்தில் விஷ்ணுவும் லக்ஷ்மியும் இறிக அணைத்துக் கொள்ளும்போது, லக்ஷ்மியின் ஸ்தனங்களிடையே உள்ள வெளி லக்ஷ்மியின் தொப்புளில் ஆழ்ந்தது. (77)

ஆனந்தலஹரி

யதேதததி - ஹே சிவே, ஹே ஜனனி, தவ க்ருசே மத்யே காலிந்஢ா யமுநாயாஸ்தநுதரோ஽த்யல்போ
யஸ்தரங்ஙஃ, ததா஢்ருதி தாத்ஷம் யதேதத் கிஷ்வித்஢்ஸ்த்வஸ்தீதி ஷ்லேஃ । தத்஢ு஢்ரு஢்யோ:
கலஸ்யோர்ந்யோந்யம் விமதாத் சங்஢ாஸ்த் தந஢ூதம் ஢ூர்ணிதம் வ்யோம ஂகாஸம் ஢ுஹரிணீம் ஢ர்த்வர்தீம் நா஢ிம்
஢்ரவிஸதீவ ஸுதிரயாம் ஢ாதி ஢்ரதி஢ாதி இத்யந்வய: । ஂகாஸஸ்ய ங்யாமத்வம் கவிஸங்஢்ரதாயாத் ।
இவேத்யுத்஢்ரேஸ்யாயாத் ॥௭௭॥

ஆனந்தலஹரி -

முன் ஂரைகளிலுள்ள விளக்கமே. (77)

ஸ்திரோ ங்ஙாவர்த: ஸ்தநமுகுலரோமாவலிலதா

¹கலாவாலம் ஢ுண்டம் ஢ுஸுமஸர தேஜோஹுத஢ுஜ: ।

ரதேரீலீலாகாரம் கிம஢ி தவ நா஢ிர்கிரிஸுதே²

஢ிலத்வாரம் ஸித்தே: கிரிஸநயநாநாம் விஜயதே ॥ ௭௮ ॥

ஸ்திரோ கங்காவர்த: ஸ்தந மு஢ுல ரோமாவலிலதா

¹கலாவாலம் ஢ுண்டம் ஢ுஸுமஸர தேஜோஹுத஢ுஜ: ।

ரதேரீலீலாகாரம் கிம஢ி தவ நா஢ிர்கிரிஸுதே²

஢ிலத்வாரம் ஸித்தே: கிரிஸநயநாநாம் விஜயதே ॥ 78

1. நிஜாவாலம், ஜலாவாலம், ஢ுலாவாலம், தலாவாலம் நிஜாவாலம், ஜலாவாலம்,
஢ுலாவாலம், தலாவாலம், நா஢ீதி கிரிஜே நா஢ீதிகிரிஜே.

஢தவுரை - கிரிஸுதே - மலேமகளே !, தவநா஢ி:- ஂன் ததா஢்஢ுள், ஸ்தத்திர:
கங்காவர்த: - ஓரிடத்தில் நிலேத்து விட்ட கங்கையின் கழல், ஸ்தநமு஢ுல
ரோமாவலிலதாகலாவாலம் - ஸ்தனங்களாகிய ஢ூமொட்டுகளின் ஂரோமவரிஸையாகிய
஢ொடி஢்஢ு஢் ஢ாத்தி, ஢ுஸுமஸரதேஜோ ஹுத஢ுஜ: ஢ுண்டம் - மன்மதனின் ஢ாணங்களின்
ஸத்தியான ஂக்னியின் ஢ுண்டம். ரதே: லீலாகாரம். ரதியின் விளையாட்டரங்கம்,
கிரிஸநயநாநாம் ஸித்தே: ஢ிலத்வாரம் ஸிவனின் கண்கள் தவமியற்றத் த஢ுந்த ஢ிலத்தின்
வாயில். கிம஢ி. இ஢்஢்஢ி ஏதோ ஓன்று, விஜயதே ஸிற஢்஢ுடன் துலங்குகிறது. (78)

நா஢்஢்யாலவால ரோமாவலிலதா஢ல஢ுஸத்வயீ, லக்ஷ்யரோமலதாதாரதாஸமுந்நேய
மத்த்யமா, ஸ்தந஢ார தலந்மத்த்ய஢ட்ட஢ந்த வலித்ரயா, தநுமத்த்யா, முதலிய லலிதா
நாமங்களை நினைவிற்஢ொள்வோம்.

लक्ष्मीधरा

स्थिरः विनाशरहितः गङ्गावर्तः गङ्गायाः अम्भसां भ्रमः, आवर्तस्य क्षणिकत्वात् तद्व्यतिरेकः स्थिर इति । स्तनमुकुलरोमावलिलताकलावालं स्तनावेव मुकुलौ पुष्पकोरकौ तयोः रोमावलिरिव लता आधारभूता जनयित्री, तस्याः कला रेखा तस्याः आवालं आलवालम् । कुण्डं होमार्थं संपादितं वृत्तं अग्निस्थानं, कुसुमशरतेजोहुतभुजः कुसुमशरस्य मन्मथस्य तेजः दीप्तिरेव हुतभुक् वह्निः तस्या रतेः मदनपट्याः, लीलागारं विलासगृहं, तत्रैव सर्वदा मन्मथसद्भावात् तत्प्रेयसी तत्रैव वर्तते इति । किमपि अनिर्वाच्यं अतिसुन्दरमित्यर्थः । तव नाभिः गिरिसुते ! पार्वति ! बिलद्वारं, गुहाद्वारं, सिद्धेः तपस्सिद्धेः, गिरिशनयनानां सदाशिवचक्षुषां विजयते सर्वोत्कर्षेण स्फुरति । अत्रेत्यं पदयोजना - हे गिरिसुते ! तव नाभिः स्थिरो गङ्गावर्तः स्तनमुकुलरोमावलिलताकलावालं कुसुमशरतेजो- हुतभुजः कुण्डं, रतेर्लीलागारं, गिरिशनयनानां सिद्धेः बिलद्वारं, किमपि विजयते । अत्रोल्लेखालङ्कारः, एकस्या नाभेरनेकरीत्या उल्लेखात् । नायमतिशयोक्तिः, एकस्यानेकत्वोल्लेखनादेव । नाप्यतिशयोक्तिमाला, किमपीत्यध्यवसितुमशक्यत्वात् किमपीत्यनेन सार्धं मालात्वस्यानुचितत्वादिति रहस्यम् ॥ ७८ ॥

लक्ष्मीधरा

மலைமகளே ! உன் நாபி அழியாத நிலைபெற்ற கங்கையின் சுழல், உரோமவரிசை என்ற கொடியில் ஸ்தனங்களாகிய மொட்டு தோன்றியுள்ளது. அந்தக் கொடிக்கு இது பாத்தி. மன்மதனின் தேஜஸாகிற அக்னிக்கான குண்டம். ரதிதேவியின் விளையாட்டரங்கம். அங்கே மன்மதன் தங்குவதால் ரதியின் உல்லாச வீடும் அதுவே. சிவபெருமானது கண்கள் செய்த தவத்தின் நிறைவும் பயனும் உள்ள இடம். அது ஏதாக இல்லை? இதுதான் என நிர்ணயித்துக் கூற இயலாததொன்று. அது மிகச்சிறப்பாக உள்ளது. (78)

सौभाग्यवर्धनी

नाभिं स्तौति - स्थिर इति । हे गिरिसुते ! गङ्गावर्तः स्थिरः निश्चलः, स्तनमुकुलरोमा-वलिलताकलावालम्; स्तनकोरकलतायाः स्तनावेव मुकुलौ कोरकौ तयोः रोमावलिरिति लता, तस्याः कलावालं, आलवालभूतं कलावालो गर्तविशेषः, कुण्डं कुसुमशरतेजोहुतभुजः, मन्मथस्य कान्तेरिति । रतेः लीलागारं रतेः विलासगृहं, किमपि अनिर्वाच्यं, परमेश्वरस्याम्बकानां सिद्धेर्बिलं अनर्घ्यगुणसौन्दर्यबिलविवरद्वारं सिद्धेः गिरिशनयनानां इति विजयते सर्वोत्कर्षेण वर्तते । नान्यस्य तव नाभिं विलोक्य एतादृशः

चमत्कारो गिरिशनयनानामिव भाति । त्रिलोचनव्यतिरिक्तनयनागोचरत्वात् । अत्रैकस्या
एव नाभेः गङ्गावर्तादिभिः अभेदारोपात् मालारूपकोऽलङ्कारः ॥ ७८ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

விளக்கம் முன் உரையிலுள்ளதே. சிவனின் கண்கள் காண்கிற வியப்புக்குரிய அழகு
மற்றவருக்குப் புலப்படாது. இவ்வழகு அவரது கண்களுக்கு மட்டும் புலப்படும். (78)

அரூணாமோதினி

नाभिं वर्णयति - स्थिर इति । हे गिरिसुते ! पर्वतराजपुत्रि । देवि ! भवत्याः,
'तेमयावेकवचनस्य' इति युष्मच्छब्दषष्ठ्येकवचनस्य ते इत्यादेशः । नाभिस्थो हृदः
अविनाशीत्यर्थः । गङ्गाया मन्दाकिन्या आवर्तः अम्भोभ्रमः, 'स्यादावर्तोऽम्भसां भ्रमः'
इत्यमरः । आवर्तस्य आशुतरविनाशित्वेन एतदुपमानानर्हत्वात् तदुपयोगाय स्थिर-
विशेषणम् । तथा स्तनावेव मुकुलौ कुट्टमलौ यस्याः सा स्तनमुकुला, सा च सा रोमावली च
रोमराजिरेव लता, तस्याः कलावालम् उत्पत्तिस्थानीभूतमालवालम्; केदार इत्यर्थः ।
'स्यादालवालमावालमावापः-' इत्यमरः । अत्र सहस्रनामोक्तिः 'नाभ्यालवालरो-
मालिलताफलकुचद्वयी' इति । किं च कुसुमशरः मदनः, तस्य तेजो दीप्तिरेव हुतभुक् अग्निः
विरहिदाहकत्वात्तस्य कुण्डं होमस्थानवेदिः। किं च रतेः मदनप्रियायाः, लीलागारं
क्रीडागारम्, तस्यान्तरालिकापवरकत्वात् गभीरत्वाच्च । तथा गिरिशनयनानां शिवने-
त्राणां, अनेन गिरिवास्तव्यतया गुहोद्गीक्षणरसिकता सूचिता । सिद्धेः योगस्य, किमपि
अनिर्वचनीयं, बिलद्वारं गुहाद्वारं, तपःसिद्धिस्थानमित्यर्थः । एवं विजयते सर्वोत्कर्षेण
वर्तते। समस्तरूपेण योग्यत्वादिति भावः। किमपि तव नाभीति गिरिजे इति पाठे, हे
गिरिजे ! तव नाभी देहमध्यावयवः, 'कृदिकारादक्तिनो ङीष्वा वक्तव्यः' इति ङीष् ।
गिरिशनयनानां स्थिरो गङ्गावर्त इत्याद्यनेकरूपेण किमप्यनिर्वचनीयं प्रतीयते विजयते इति
योजना । अत्र एकस्या एव नाभेः अनेकधा रूपणात् निरवयवं मालारूपकमलङ्कारः ।
यद्यप्यत्र गिरिशनयनानामिति पदस्वारस्यादुल्लेख एव वक्तव्यतया एषां प्रतिभाति । स चात्र
ग्रहीतृभेदाभावात् तस्य चोल्लेखे अवश्यवक्तव्यत्वात् न विद्यानाथादिमतानुसारिणां सरणिं
अध्यारोहतीत्युपेक्ष्यः । तेन च नाभेः गिरिशान्यनेत्राविषयत्वं व्यज्यत इत्यलङ्कारेण
वस्तुध्वनिः ॥ ७८ ॥

அருணாமோதினி

முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. சுழல் நிலைத்து நிற்பதில்லை. கங்கைக்கு வேகம்
அதிகம். ஆனால் நாபியின் சுழல் மறையாது. மன்மதனின் ஹோமசாலை வேதியிலுள்ள

குண்டம். ரதியின் விளையாட்டரங்கமானதால் மறைப்பு மிக்கது. மலைவாசியானதால் சிவன் தன் தவத்திற்கேற்ற பிலத்வாரமாக, குஹாத்வாரமாக இதனைக் கொண்டதும் சிறப்பு. ஒரே நாபி பலவாறாகத் தோன்றுகிறது. சிவனுக்கு மட்டுமே புலப்படுகிற தோற்றமிது. (78)

ஆனந்தகிரியா

स्थिर इति । हे अचलतनये, पार्वति, नाभीत्याकारेण वितर्कनाद्विजयते । केन व्यापारेण, अयं किं स्थिरो निश्चलो गङ्गावर्तः, गङ्गापयसां भ्रमः । अथवा स्तनमुकुलोरोमावलिलताजलावालं, स्तनौ मुकुलौ यस्याः सा स्तनमुकुला, सा चासौ रोमावलिलता च, तस्या जलपूर्णमावालं पानीयं स्थापयितुमालवालम् । अथवा कुसुमशरस्य मदनस्य यस्तेजोहुतभूक् तस्य कुण्डं, यथा आहवनाग्नेरेकं कुण्डं भवति तथा मदनतेजोऽग्नेः अवस्थापनाय कुण्डम् । अथवा किमप्यनिर्वाच्यं, रतेः कामकामिन्या लीलागारं क्रीडामण्डलं नु । अथवा गिरिशनयनानां विषयिणी या सिद्धिः, तस्या आगमनाय बिलद्वारं वा । यत्र श्रीमहादेवः कृपाकटाक्षं धत्ते, तत्र तदैव सर्वापि सिद्धिरायातीति तस्या आगमनाय बिलद्वारमिव । अथवा भुवनमातुर्भुवनेश्वर्याः नाभीदर्शनं सुधिया वर्ण्यमानमनुचितम् । नहि कुचोदररोमराजीरवेक्ष्य नाभिदर्शनं भवतीति प्रकारान्तरेण योजनीयम् । तव नाभी विजयते, कीदृशी, गिरिशनयनानामेवं विकल्पमादधाना । ननु गिरिशस्य श्रीमहादेवस्य तत्त्वपरिच्छेदात्कथमेतादृशो विकल्पः संभविष्यतीति चेत्, रसमार्गे शरीरिण इव तत्त्वज्ञानिनोऽपि संशयविपर्ययावस्था वर्ण्यते । यथा 'द्विधाकृतात्मा किमयं दिवाकरः' इति श्रीकृष्णस्य, 'वत्सैतन्ननु सेव्यतां तरुतलं चण्डांशुरुज्जृम्भते' इत्यादौ श्रीरामस्य च भ्रमवर्णनात् । स्थिरो गङ्गावर्त इति श्लोकस्य रहस्यार्थः- गणेशस्य मन्त्रमाह - स्थिर इति । स्थिरः प्रणवः, गङ्गा स्वरूपं, कुसुमशर क्लीं, रतेर्लीलागारं ऐं गिरिश ह, गिरिसुते रेफः, ओं गां गीं क्लीं ऐं ह्रीं । महागणेशमन्त्रः । (ओं गं गां क्लीं ऐं ह्रीं) ॥

ஆனந்தகிரியா

முன் உரைகளில் வந்த விளக்கமே. கிரிசனான சிவனுக்கு ஏன் இத்தனை ஒன்றுக்கொன்று முரண்படுகிற காட்சிகள்? தத்வஜ்ஞானிக்கு ஒரே தோற்றம். ரஸிகனுக்குப் பல தோற்றங்கள் காணப்படுவது இயல்பு. இதன் ரஹஸ்ய மந்திரம் - மஹாகணேசரின் ஓம் கம் காம் க்லீம் ஐம் ஹ்ரீம் என (78)

तात्पर्यदीपिनी

अस्य श्लोकस्य व्याख्या नोपलभ्यते ।

தாத்தபாய்தீபினி -

இப்பகுதிக்கு அவரது உரை கிட்டவில்லை.

पदार्थचन्द्रिका

अथ बहुधोत्प्रेक्षमाणो नाभिं वर्णयति - स्थिर इति । हे गिरिजे, तव नाभी इत्येवंप्रकारेण विजयते सर्वोत्कर्षेण वर्तत इत्यन्वयः । सर्वोत्कर्षप्रकारानेवाह - परमपावनत्वात्परमाह्लाद-कत्वाच्च सर्वस्येति । स्थिरो गङ्गावर्तः इवेति शेषः । गङ्गावर्तः कदाचिदित्यतो विशेषणं स्थिर इति, अभूतोपमा । स्तनौ मुकुलाविव स्तनमुकुलौ स्तनमुकुलविशिष्टा चासौ रोमावलिलता चेति, तथा तस्या जलावालं जलसेकार्थं आलवालमिवेत्यर्थः । कुसुमशरस्य तेजः प्रतापः हुतभुगिवेति तथा तस्य कुण्डं स्थानमिव । रतेः कामभार्यायाः किमप्यनिर्वचनीयं लीलागारमिव कौतुकागारमिव । अन्ये हि सिद्धाः सिद्धिं गह्वरे साधयन्ति । तथा गिरिशनयनानां सिद्धेः पुरुषार्थसाधनस्य बिलद्वारं गह्वरमिवेत्यर्थः । कुण्डमग्न्यालये माने भेदे देवजलाशये इति मेदिनीकरः ॥ ७८ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

முன் உரைகள் விளக்கியதே. ஸித்தர்கள் தாம் பெற இருக்கிற தவத்தின் ஸித்தியைக் குகைகளில் பெறுவர். சிவனின் கண்களும் நாபிகுகையில் ஸித்தி பெறுகின்றன. (78)

डिण्डिमभाष्यम्

“‘स्थिर इति’” । हे गिरिजे पार्वति, तव नाभीति प्रख्यातं नाभिरूपेण वर्तमानं, गिरिशनयनानां महादेवलोचनानां आनन्दसिद्धेः सौष्ठवकारणभूतं गुहारूपं बिलद्वारं यत्तव तिष्ठति, तद् गृहीत्वा नानाप्रकारेण कवयः प्रामाणिकतया एवमुत्प्रेक्षन्ते । लौकिकोत्प्रेक्षा तु वर्णनात्मकत्वात् अप्रामाणिक्येव । भगवत्यां तु उत्प्रेक्षया वर्णयितुमसंभव एव । विद्यमानमेव तद्वर्णयितुं ब्रह्मविष्णुरुद्रादिभिरशक्यम् । ताश्चोत्प्रेक्षाः क्रमेण दर्शयति - स्थिरो गङ्गावर्तः, स्थिरोऽचलः, गङ्गायाः सलिलावर्तः सलिलविभ्रमणम्, किमेतदिति । अन्या उत्प्रेक्षा, स्तनावेव मुकुलौ यस्याः, स्तनमुकुला रोमावलिलता, रोमराजिरूपिणी वल्लरी, तस्यास्तलेऽधःप्रदेशे आवालं पानीयप्रदानाय मृत्तिकारूपा विष्टा वा । अथोत्प्रेक्षान्तरमाह - कुसुमशरतेजोहुतभुजः कन्दर्पप्रतापाग्नेरनवरतप्रज्वलनार्थं वर्तुलाकारं कुण्डं वा । किमिति इति पदद्वयं सर्वत्रोत्प्रेक्षासु विजयतेऽशब्देन संबध्यते । पुनरुत्प्रेक्षान्तरं, रतेः कामदेवस्य पत्न्या लीलागारं क्रीडामन्दिरं वा लीलानगरं वा खलु द्वारप्रदेशे सुघटितं संकुचितम्, अभ्यन्तरे गभीराभोगसुन्दरं नाभिपुटमिति तथैवोत्प्रेक्ष्यते ॥ ७८ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

தேவி ! உன் நாபி மகாதேவரின் ஆனந்தம் நன்கு ஸித்திபெற குகை, பிலம் போன்று உதவுவது, கவிகள் இதனைப்பற்றிய கற்பனை பலவற்றைக் கூறுகின்றனர். தேவியான உன்னிடம் கற்பனைக்காட்சி உகந்ததல்ல. இருப்பதைக் காண மும்மூர்த்திகளாலும் இயலவில்லை. ஆனாலும் கங்கையின் சுழல் போன்ற கற்பனைகள் உள்ளன. (முன் உரைகளில் விளக்கப்பெற்றவை.) ரதியின் லீலா மானிகையானதால் வாயில் குறுகி நடுப்பகுதி விரிவுடன் அழகாக இருக்கும். (78)

गोपालसुन्दरी

स्थिरो गङ्गावर्त इति । हे गिरिजे ! तव नाभी इत्यनेन प्रकारेण विजयते सर्वोत्कर्षेण वर्तते । प्रकारमेवाह - स्थिरः स्थैर्यशाली गङ्गाया आवर्तः भ्रमिः, तथा स्तनावेव मुकुलौ जलधारणार्थं गर्तविशेषः, निजावालमिति कचित्पाठः । तत्र निजं स्वीयमावालं, 'तदेव स्यादालवालमावापोऽथ नदी सरित्' इत्यमरः । तथा कुसुमशरः कामस्तस्य तेजोहुतभुजः प्रतापाग्नेः कुण्डं अग्न्यालयः । तथा रतेः कामपट्व्याः किमप्यनिर्वचनीयं लीलागारं क्रीडामन्दिरं, तथा गिरिशनयनानां आनन्दरूपायाः सिद्धेः कारणीभूतं बिलद्वारमित्यर्थः । विष्णुपक्षे हे गिरिजे, गिरिजायाः पार्वत्या इः कामः वाञ्छितं यस्मात् । विः पक्षी गरुडः, तं लात्यनुगृह्णाति इति हि विल ! यद्वा गिरिजा पार्वती, ईः लक्ष्मीः, विः गरुडः, तान् लात्यनुगृह्णाति इति किं हे गिरिजेविल, गिरिशनयनानां सिद्धेः कामभस्मीकरणदूरदर्शनादिरूपाया द्वारं, त्वन्नामध्यानादेव दूरदर्शनादिसिद्धिर्महेशस्येति भावः । शेषं समानम् ॥ ७८ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

முன் உரைகளின் விளக்கப்பெற்றதே. விஷ்ணு பகஷ்த்தில் - மலைமகளின் விருப்பத்தை அளிப்பவரே ! மலைமகள், லக்ஷ்மி, கருடன் இவர்களுக்கு அருள்பவரே ! மஹாதேவனின் கண்கள் மன்மதனை எரிக்கவும் தூரத்தில் உள்ளதைக் காணவும் அருள்பவர் என்றவாறு. (78)

आनन्दलहरी

स्थिर इति । हे गिरिजे, तव नाभिरित्यनेन प्रकारेण विजयते । केनेत्याह-स्थिरो निश्चलो गङ्गाया आवर्तो जलभ्रमिः । तथा स्तनावेव मुकुलौ कुड्मलौ यस्यास्तादृशी या रोमावलिरूपा लता सैव कल्पवल्लीयादिसस्यरूपा तस्या आवालं जलधारणार्थगर्तविशेषः । 'कला स्यान्मूलदे वृद्धौ शाल्यादावंशमात्रके । षोडशांशे च चन्द्रस्य कलनाकालयोः कले' ति विश्वप्रकाशः । कलेत्यत्र कुलेति पाठे कुलं समूह इत्यर्थः । तलेति पाठेऽधोभाग इत्यर्थः । जलेति पाठे

जलधारणार्थत्वात् जलसंबन्धीत्यर्थः । 'स्यादालवालमावालं' इत्यमरः । तथा कुसुमशरस्य कामस्य तेजः प्रताप एव हुतभुगग्निः तस्य कुण्डं होमार्थगर्तः, तथा किमप्यनिर्वचनियं रतेः कामपट्व्या लीलागारं, कामेन सह क्रीडागृहं, तथा गिरिशनयनानां शिवनेत्राणां सिद्धेः परमानन्दस्य बिलद्वारं गर्तरूपं कारणमित्यर्थः ॥ ७८ ॥

அனந்தலஹரி

முன் உரைகளில் கண்ட விளக்கமே. (78)

—★—

निसर्गक्षीणस्य स्तनतटभरेण क्लमजुषो

नमन्मूर्तेः नारीतिलक^१ शनकैः त्रुट्यत इव ।

चिरं ते मध्यस्य त्रुटिततटिनीतीरतरुणा

समावस्था^२स्थेम्नो भवतु कुशलं शैलतनये ॥७९॥

நிஸர்க்ஷீணஸ்ய ஸ்தநதடபரேண க்லமஜுஷோ

நமந்மூர்த்தே: நாரீதிலக¹ சநகை: த்ருட்யத இவ ।

சிரம் தே மத்யஸ்ய த்ருடித தடிநீதீர தருணா

ஸமாவஸ்தா²ஸ்தேம்நோ பவது குசலம் சைலதநயே ॥79

1. நாபீவலிஷுநாபீவலிஷு 2. சமாவஸ்து ஸமாவஸ்தத்த.

பதவுரை : நாரீதிலக - மாதர்திலகமே ! சைலதநயே ! மலைமகளே ! நிஸர்க்ஷீணஸ்ய - இயற்கையாகவே மெலிந்ததும் ஸ்தந தடபரேணக்லமஜுஷ:- அகன்ற ஸ்தனங்களின் சுமையால் களைப்புறுவதும், நமன் மூர்த்தே: முன்புறம் குனிந்ததும், சநகை: த்ருட்யத: இவ மெள்ள ஒடிந்துவிழுவது போலுள்ள, த்ருடித தடிநீதீர தருணா ஒடிந்து சரிந்துவிழுகிற ஆற்றங்கரையிலுள்ள மரத்துடன் ஸம அவஸ்தா ஸ்தேம்ந:- சமநிலையிலுள்ள திடத்துடனுள்ள தேமத்த்யஸ்ய உன் உடல் இடைப்பகுதிக்கு சிரம் குசலம் பவது. நீண்டநாள் திடமாக இருக்கிற நலம் இருக்கட்டும்.

ஸ்தனபாரதளன் மத்த்யபட்டபந்த வலித்ரயா, தநுமத்த்யா, சைலேந்த்ரதநயா என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

निसर्गक्षीणस्य स्वभावेन क्षीणस्यातिकृशस्य, स्तनतटभरेण स्तनतटयोः कुचतटयोः भरेण, क्लमजुषः क्लान्तिमतः नमन्मूर्तेः नारीतिलक ! स्त्रीरत्नभूते ! शनकैः स्तोकं, त्रुट्यत

இவ் மிதமானஸ்யேவ, சிரம்் பஹுகாலம், தே தவ, மத்யஸ்ய அவலக்யஸ்ய, த்ருததததிநிதிர்தரணா த்ருததே பக்ரே ததந்யா: வாக்ந்யா: திரே தர: வக்ஷ: தேந, சமாஸ்தாஸ்தேம: சமாஸ்தா துல்யாஸ்தா அவஸ்தாஸ்தேமா ஸ்தேர்ய யஸ்ய, பவது ப்யாது । குஷலம்் க்ஷேமம்் த்ருதநாபாவ:, சிலதநயே பார்வதி । அத்ரேத்யம்் பதயோகநா - ஹே சிலதநயே ! நாரிதிலக ! நதஸர்க்ஷிணஸ்ய ஸ்தநததபரேண க்ஷமஜுஷ: நமந்மூர்தே: ஶநகை: த்ருத்யத இவ த்ருததததிநிதிர்தரணா சமாஸ்தாஸ்தேம: தே மத்யஸ்ய சிரம்் குஷலம்் பவது । மத்யஸ்யேத்யேவமாதிப்ரயோகா: சஹதயஹதயாஹ்வாதகாரிணோ மஹாகவிஸிஷாப்யாஸ-ஸமாஸாததா: । ஏதாத்ரப்ரயோகநிபுண: மஹாகவிரத்யுத்யதே । அத்ரோபமாலக்ஷார:, பக்ரநதீ-கூலவர்தி-மஹீரஹஸிஷாமூலிகாஸாம்யம்் மத்யஸ்யேதி ॥ 79 ॥

லக்ஷ்மீதரா -

மலேமகளே ! மாதர் திலகமே ! உன் இடைப்பகுதி (உடலின் நடுப்பகுதி) இயல்பாகவே மிகவும் இளைத்தது. (சிறுத்தது) மார்பகத்தின் கமை தாங்கிக் களைத்து. ஆற்றோரத்தில் உள்ள பெருமரம் வேர்ப்பகுதியிலுள்ள மண்ணின் திடம் குலைந்து, கரை உடைந்து நீர் பெருக்கில் சரிந்து விழுகின்ற நிலையிலுள்ளது. அதுபோல் இடையும் முறிந்துவிடுமோ என்ற திகில் உண்டாகிறது. கரை உடையாமல், மரம் சரியாமல் திடமாக இருக்க வேண்டுவதுபோல் இடையும் முறியாமல் சரியாமல் இருக்க வேண்டுகிறோம். (79)

சௌபாக்யவர்த்தனி

மத்யம்் ஸ்தூதி - நதஸர்கேதி । ஸ்வபாவக்ஷிணஸ்ய ஸ்தநததபரேண க்ளானிஜுஷ: நமந்மூர்தே: நாபௌ நாபிப்ரதேஷே வலிஷு ஶநகை: மந்நம்் பஹுரதயா த்ருத்யநிவ ப்ரதிபாதித்யர்த: । சிரம்் தே மத்யஸ்ய; ஏதாத்ரஸ்ய, த்ருததததிநிதிர்தரணா; த்ருததததாஸௌ தததிநிதிர்தரணஸ்தேதி கர்மதாரய: । சமாஸ்தாஸ்தேம:; சமா அவஸ்தா யஸ்ய ச: சமாஸ்தா; ஏதாத்ர: ஸ்தேமா ஸ்தேர்ய யஸ்ய । ஹே சிலதநயே ! சிரம்் குஷலம்் பவது । ஸ்வபாவத எவ க்ஷிண: ஸ்தநதபரேண க்ளான: நாபிநமந்மூர்தே: வலிஷு நிமோநதபாவேந த்ருத்யநிவ ஏதாத்ரஸ்ய தவ மத்யஸ்ய த்ருததா நதீதிர்தரணா சஹ சமானாவஸ்தாஸ்தேர்யஸ்ய குஷலம்் பவது । பக்திபாவேநாஸா । ஏதாத்ரஸ்ய மத்ய: பக்தானுக்ரஹாய ஶரீரமூர்த: தவ ந த்ருததி । அஹோ அக்ஷர்யமிதி த்வநித: । அதவா ஏதாத்ரஸ்ய மத்ய: மஹாதேவபாக்யவஸ்தா திஷ்டதிதி பக்திரஸோந்மேஷிதஹாஸோக்தி: ॥ 79 ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனி

விளக்கம் முன் உரையிலுள்ளதே. இந்த பலவீனமுற்றும் பக்தரின் நலனுக்காக உருவமேற்ற உன் இடைமுறியாதிருப்பது வியக்கத்தக்கதே. அது மகாதேவரின் பாக்யமே. (79)

அருணாமோதினி

மத்யம் வர்ணயதி - நிசர்ஜேதி । ஹே சௌலதநயே ! பர்வதபுத்ரி ! ஏதேந ச தேஹதாஹ்நீ சூசிதம் । நிசர்ஜாத் சுவபாவாதேவ க்ஷீணஸ்ய க்ருஷஸ்ய வேதிரிவ, ஶாதரூபஸ்யேத்யர்த்ஃ । அத எவ ஸ்தநதடஸ்ய ப்ரேண, 'பரோ஽திஷயபாரயோ:' இதி ரத்னமாலா । க்லம் ஶ்ரம் ஜுஷதீதி, தஸ்ய பாராஸஹ்வாதிதி பாவ: । அத எவ நமந்மூர்தே: அத எவ நமத்காயஸ்ய நமநவத்ஸ்வரூபஸ்ய வா, அத எவ நாமௌ க்ரஹீரவிலரூபதயா பாரவஹநாஸாமர்ஹ்யகாரிண்யா வலிஸு தத்ரத்யத்வக்ஸங்கோசேஸு ச பக்ஷீரூபாஸ்வத்யர்த்ஃ । ஶநகை: மந்நம், த்ருத்யத இவ க்ஷேதநம் ப்ராபுவதிவ ஸ்திதஸ்ய மத்யஸ்ய கார்யாத் ஸ்தநபாராதிவ்யேந நமநாத் நாமௌ வலிஸு ச பக்ஷீரூபாவதிவ பாஸத இத்யர்த்ஃ । நாமீவலிஸ்விதி பாடே நாமீஸ்திதாஸு வலிஸ்வித்யர்த்ஃ । அத எவ த்ருதநமஸ்ய சஞ்ஜாதம் த்ருதித: ப்ரவாக்ருதமூலோத்ஸவநநாத்ரவநத: சந் வர்தமான இத்யர்த்ஃ । ததிந்யா: ஸ்வந்நாஸ்தீரே யஸ்தர: வ்ருக்ஷ: தேந சமாஸ்தா சமானதஷா ஸ்தேமா ஸ்தேர்யே யஸ்ய தஸ்ய தத்ரதஷாபந்நஸ்யேத்யர்த்ஃ । தே பவத்யா:, மத்யஸ்ய அவலக்ரஸ்ய, மத்யமாஸ்தாபந்நஸ்ய சேத்யர்த்ஃ । குஷலம் க்ஷேமம் த்ருதநாபாவ-ரூப:, பவது ப்ரயாத், க்ஷேமம் ப்ராபுத்யித்யர்த்ஃ । அத்ர மத்யத்ருதநஸ்ய சகலஜகத்ரிலயஹேதுத்வாத் சகலஜகத்ரஸர்ஜநஹேதுபூததேவீவலக்ரஸ்ய த்ருதநாபாவோ ஜகத்ரக்ஷேமலாபாய ஶாஷாஸ்யதே । தவ மத்யஸ்ய அதிஸூக்ஷ்மத்வே஽பி அதிஸாரவத்வம் சூசிதம் ॥ ௭௭ ॥

அருணாமோதினி

நாபியின் பெரும் பள்ளம். மடிப்புக்களில் தோல் சுருங்கி வளைய இடம் தருகிறது. அதனால் முன்புறம் வளைந்து ஒடிந்து விழுகிற நிலை. கீழே நீர்பெருக்கின் வேகம் அதிகரிப்பதால் கரையிலுள்ள திடமான மரமும் வேருடன் சாய்வதுபோல் இடுப்பும் ஒடியும். அது நேராதிருக்க நலத்தை வேண்டுவோம். (விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (79)

ஆனந்தகிரியா

நிசர்ஜேதி । ஹே சௌலதநயே தவ மத்யஸ்யாவலக்ரஸ்ய குஷலம் பவது । குஷலம் கிமிதி ப்ரார்த்யே இத்யாஷக்ஞ்ச அகுஷலகாரணம் நிரூபயதி । கிலக்ஷணஸ்ய நிசர்ஜக்ஷீணஸ்ய சுவபாவக்ருஷஸ்ய, அத ச ஶாஹஸித்ரராக்யக்ஷ்மண: தத்ராபி ஸ்தநதடப்ரேண க்லமஜுஷ:, ஸ்தநபாரேண க்லம் மூர்ஶமாபந்நஸ்யேவ அத எவ நமந்மூர்தே: । லக்ஷாதிபாவ: ப்ரதர்ஸித: சௌஷ்வாஸ்தானாஶ்வத்யா: । அத ச பாரோத்ரஹநவஸேந விநமக்ஷ்ரீரஸ்ய நாமௌ வலிஸு ச துத்யத இவ । யதா ககநம் ஶ்ரண்டீபூதமேதமண்டலாவக்ஷேதேந த்ருதிதம் ஶ்ரண்டமிவாபாதி தத்ரத் । அதவா நாமௌ வலிஸு சாந்த: ஶாரவிஹீநதயா அவலம்பநாபாவாத் த்ருத்யதே । புந: கிம்பூதஸ்ய த்ருதிதததிநீதீரதரூபா

உன் இடைப்பகுதிக்கு நீண்டு நலம் உண்டாகட்டும். (விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே.) உன் இடை நிலைத்திராவிடில், எண்ணற்ற கோடிக்கணக்கான பிறும்மாண்ட மண்டலங்கள் நிலைத்திருக்க இடமிராது. இடமில்லாதபோது பலகோடி ஜீவராசிகளைப் படைப்பது நின்றுபோகும். படைக்கப்படாவிடில் அந்தந்த ஜீவன் தன் முன் வினைப்பயனைத் தீர்த்துக்கொள்ள லிங்கசரீரம் பெற வாய்ப்பிராததால் சுவரில்லாது

சித்திரம் எழுதுவதுபோல் போகமோ மோக்ஷமோ பெற இயலாது. இதெல்லாம் உருப்பெற உலகின் தங்குமிடம், உலகின் தாயின் இடைப்பகுதி நலமுடன் இருக்கவேண்டும். (79)

पदार्थचन्द्रिका

अथ मध्यं कुशलप्रार्थनाच्छलेन वर्णयति - निसर्गेति । हे शैलतनये ते तव मध्यस्य कुशलं भवत्विति कुशलप्रार्थनाच्छलेन अतिशोभा वर्णयते । मध्यस्य कुशलप्रार्थनं अकुशलसंभावनायां सत्यां भवेत् । अतः अकुशलहेतून् वदन् मध्यं बहुधा विशिनष्टि निसर्गेत्यादिना । क्लमं खेदं जुषत इति तस्य क्लमजुषः, जुषि प्रीतिसेवनयोरिति धातुः । नमन्ती मूर्तिः स्वरूपं यस्य तत्तथा तस्य । अत्र तादावुक्तपुंस्कं पुंवद्वेति सूत्रेण पक्षे पुंवद्भावात् नुमभावः । यद्वा तव नाभौ नमन्ती चासौ मूर्तिश्च तस्या मध्यस्य कुशलं भवत्विति संबन्धः । अधिकरणाश्चात्र षष्ठ्या द्रष्टव्याः । शनकैर्मन्दं मन्दम् । वलिषु त्रिवलिषु त्रुट्यत इव । त्रुट्यतीति तद्वत् । तस्य त्रुटितः किञ्चिद्भुग्नः स चासौ तटिनीतीरतरुश्चेति तेन समः तुल्य अवस्थास्थेमा यस्य तत्तथा तस्य । स्थिरस्य भावः स्थेमा । नाभौ वलिष्वित्यत्र विषयसप्तम्यौ ॥ ७९ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

முன் உரைகளில் விளக்கப்பெற்றது. (79)

डिण्डिमभाष्यम्

हे शैलतनये पार्वति ! निसर्गक्षीणस्य स्वभावत एव क्रशिमशालिनस्तदुपरि स्तनतटभरेण क्लमजुषः क्लान्तियुक्तस्य अत एव हेतोः नमन्मूर्तेः भारसहिष्णुताविरहेण प्रह्वीभूतवपुषः नाभौ अन्तःशून्यतया सुदृढावलम्बनदेशरहितायां वलिषु च अन्योन्यमसंसर्गेण दृढाश्लेषविरहितासु अत एव दुर्षलासु शनकैर्मन्दं मन्दं त्रुट्यत इव भङ्गुरीभावं भजत इव । अनेन क्रमेणात्यन्तमस्थिरतामापन्नस्य तदा त्रुटिततटिनी-तीरतरुणा प्रावृषेण्यप्रबलजलप्रवाहसाटोपमोदितछिन्नमूलबन्धनदीतटसंरूढवृक्षेण सह समा अवस्था देहधारणात्मिका दशेव दशा यस्य स्थेम्नः स्थिरत्वस्य तस्य समावस्थास्थेम्नः मध्यस्य तव मध्यभागस्य सर्वदा कुशलं भवतु । तदकुशलत्वे हि अनन्तकोटिब्रह्माण्ड-मण्डलानामवस्थानप्रदेशाभावात् जगत्सृष्टिरपि भगवता न कर्तव्यैव स्यात् । सृष्ट्यभावे च सर्वेषामनन्तकोटिसङ्ख्यानामात्मनां लिङ्गशरीरपरिग्रहपूर्वक-नानायोनिशरीरभोगं विना भोगमोक्षादिसिद्धिरपि अकुड्यचित्रवत् अविद्यमानैव स्यात् । तद्दोषपरिहाराय सकललोक-सवित्र्याः पार्वत्याः मध्यस्य कल्याणाशंसनमवश्यमुचितमेवेति भावः ॥ ७९ ॥

டிண்டிபாஷ்யம்

முன் உரைகளின் விளக்கமே. அதிலும் பதார்த்தசந்திரிகாவின் கருத்து இங்கும் இடம் பெறுகிறது. (79)

கோபாலசுந்தரி

நிசர்கீதி । ஹே சைலதநயே, தே தவ மஹ்யஸ்ய குசலம் ஹவது । கீடசஸ்ய நிசர்கீண ஸ்வஹவேன க்ஷீணஸ்ய க்ருசஸ்ய தத்ராபி ஸ்தநதடஹரேண குசாஹோகஹரேண க்லமகூஷ: க்லேசயுக்தஸ்ய தத ஂவ நமந்மூர்தீ: ஹாரசஹிஷ்ணுதாவிரஹேண ஸ்ரஹீஹூதவபுஷ:, நாஹி வலிஷு ச ஶநகைர்மந்நம் மந்நம் த்ருத்யத ஂவ । த்ருதிதஸ்வாஸி ததிநிதிர்தருஷ் தேன ஸமா ஸமானா அவஸ்தா தசா, தஸ்யா: ஸ்தேமா ஸ்திதிர்யஸ்யேத்யர்த: । விஷ்ணுபக்ஷே - ஹே சைலதநயே, சைலதநயாயா ஂ லக்ஷ்மி: ஸஸ்பத்தி: யஸ்மாதித்யர்த: । யத்ரா சைலதநயஸ்ய ஂ லக்ஷ்மி: யஸ்ய ஸ ததா, உஹயோ: ஸமூத்ரசாயிதவாத் அர்த்ஹலக்ஷ்மிஹரே : ஸுந்நரிகோபாலஸ்ய வா வர்ணநாஹிபுராயேண ஸ்தநதடஹரேணேத்யாதி, ஸ்தநவத்தடம் வித்யதே யஸ்யாஸி ஸ்தநதடோ காவர்ணம் ஂதி । வா । ஶேஷம் ஸமானம் ॥ 79 ॥

கோபாலஸுந்தரி

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. விஷ்ணுபக்ஷத்தில் அர்த்தலக்ஷ்மீஹரி வடிவையோ ஸுந்தரி கோபாலரையோ தியானிக்கும் முறை இது. ஸ்தன தடம் போன்ற கோவர்த்தனத்தைச் சுமந்ததால் கை ஓடியமோ ஂன்ற பயம். மற்றவை முன்போல். (79)

ஆநந்நலஹரி

நிசர்கீதி । ஹே சைலதநயே தவ மஹ்யஸ்ய சிரம் குசலம் ஹவது । கீடசஸ்ய நிசர்கீண ஸ்வஹவேன க்ஷீணஸ்ய ஸ்தநதடயோஹரேண க்லமகூஷ: க்லேசயுக்தஸ்ய அத ஂவ நமந்நி நம்தா மூர்திர்யஸ்ய ஸ ததா, நாஹி வலிஷு ச ஶநகை: மந்நம் த்ருத்யதோ ஹஜ்ஜம் ஸுரூபவத ஂவ । த்ருதிதம் ஹயம் யத்ததிந்யா நத்யாஸ்திரம் தத்ர யஸ்தரு: தேன ஸமி அவஸ்தாஸ்தேமானி ஂதசாஸ்திரே யஸ்ய ஸ ததா தஸ்ய ॥ 79 ॥

ஆநந்நலஹரி

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (79)

—★—

குசுஸி ஸத:¹ ஸ்வித்யத்தடதடிதகூர்ஸாஹிதூரி

கஷந்நி ஂமூலே கநககலசாஹி கலயதா² ।

தவ த்ராதும் ஹஜ்ஜாடலமிதி³ வலயம் தநுஹவா

த்ரிதா நத்ரம் தேவி த்ரிவலி லவலிவலிஹிர்வ ॥ 80 ॥

குசௌ ஸத்ய:¹ ஸ்வித்யத் தடகடித கூர்ப்பாஸபிதுரௌ
கஷந்தௌ தோர்மூலே கநககலசாபௌ கலயதா² ।
தவ த்ராதும் பங்காத் அலமிதி³ வலக்நம் தநுபுவா
த்ரிதா நத்தம் தேவி த்ரிவலி லவலீவல்லிபிரிவ ॥ 80 ॥

1. सद्यःस्तनघटित, सद्यस्तटघटित ஸத்ய: ஸ்தநகடித, ஸத்யஸ்தட கடித 2. कलयतः
கலயத: 3. अबलमवलग्रं அபலமவலக்நம்.

பதவுரை - தேவி ! தேவியே ! ஸத்ய: ஸ்வித்யத்தட கடித கூர்ப்பாஸபிதுரௌ
அப்போது வியர்க்கிற இருவிலாப்புறத்திலும் உள்ள ரவிக்கையின் பகுதியைக் கிழியச்
செய்பவையும், தோர்மூலே கஷந்தௌ, தோளின் அடியில் உரசிக்
கொண்டிருப்பவையுமான, கனககலசாபௌ குசௌ - தங்கக் கலசங்கள் போன்ற
ஸ்தனங்களை அமைத்த, தநுபுவா-மன்மதனால், பங்காத் அலம் இதி - ஓடிந்துவிடுமோ
என (ஓடியக்கூடாதென), தவ வலக்நம் த்ராதும் - உன் இடுப்பைக்காப்பாற்ற,
லவலீவல்லிபி: - லவலிக்கொடிகளால், நத்துமிவ (மூன்று முறை)
சுற்றிக்கட்டப்பட்டது போல் த்ரிவலி. மூன்றுமடிப்புகள் உள்ளன.

ஸ்தனபாரதலன்மத்தய பட்டபந்தவலித்ரயா என லலிதாவின் நாமம்.

लक्ष्मीधरा

कुचौ स्तनौ, सद्यः तदानीमेव, स्वद्यत्तघटितकूर्पासभिदुरौ स्वद्यन्तौ स्वेदवन्तौ तटौ
पाश्वौ तयोर्घटितस्य कूर्पासस्य भिदुरौ भेदकरौ । ‘कर्मकर्तरि कुरच्’ इत्यत्र कर्तर्यपि कुरच् ।
रक्षितस्तु - ‘कर्मणि कर्तरि च कुरच्’ इति व्याचष्टे । ‘सद्यस्तनघटितकूर्पासभिदुरौ’ इति
पाठे सद्यस्तनं तदानीन्तनं नूतनत्वेन घटितं कूर्पासकं तस्य भिदुरौ । प्रतिक्षणं प्राणेश्वरस्य
सदाशिवस्य रूपानुसन्धानेन उत्सिक्तावयवैर्भिद्यते सन्धिबन्धेषु कञ्चुलिकेति भावः ।
कषन्तौ निकषन्तौ दोर्मूले कक्षप्रान्तदेशे कनककलशाभौ कनककलशयोः हेमकुम्भयोरिव
आभा सौभाग्यं ययोस्तौ कलयता रचयता निर्मिमाणेन, तव भवत्याः, त्रातुं रक्षितुं,
वलग्रमिति शेषः । यद्वा प्रथमान्तस्य वलग्रशब्दस्य अत्र कर्मत्वेनान्वयः । भङ्गात्
स्तनभरजनितात्, अलमिति अलंशब्दोऽत्र वारणार्थः । भङ्गो मा भूदित्यर्थः । वलग्रं
मध्यप्रदेशं, तनुभुवा मन्मथेन, त्रिधा त्रिप्रकारेण, नद्धं बद्धं, देवि ! दीव्यन्ति ! भगवति !
त्रिवलि तिस्रो वलयो विभङ्गाः यस्य तत् । लवलीवल्लिभिरिव लवलीनां वल्लयः ताभिः ।
पीतवल्ली लवली, तत्पुष्पाणि श्वेतानि । अकारादिनिघण्टौ तु - लवलीत्युक्त्वा तल्लता
वनकुलत्थलतेत्युक्तम् । यथारुचि स्वीकार्यम् । इवशब्दस्सम्भावनायां, ध्रुवमित्यर्थः ।
इवशब्दस्य सम्भावनाद्योतकत्वमप्यस्तीति पूर्वमेवोक्तम् । अत्रेत्थं पदयोजना - हे देवि ।

தேவி ! மகாதேவரின் நினைப்பு வந்தது. அவரிடமிருந்த பிரேமையால் வியர்த்து மார்பகம் விம்மிற்று. நனைந்தமார்பகத்தில் ஒட்டிக்கொண்ட புது ரவிக்கை கிழிந்தது. மார்பகத்தின் சுமையைத் தாங்க இயலாத மெலிந்த இடுப்பு ஒடிந்துவிடுமோ எனப்பயந்த மன்மதனால் கள்ளைத்தேசத்தில் குரபாரேவரி எனப் பெயர்பெற்ற லவலிக் கொடியால்

வயிற்றைச் சுற்றி மூன்று சுற்று கட்டப்பட்டதோ? தேவியின் இடுப்பைக் காப்பாற்ற முன் வந்துள்ள தன்னைக் கண்டு சிவனின் அருட்பார்வை கிட்டுமோ என மன்மதன் ஏங்கி நிற்கிறான். (80)

அருணாமோதினி

புனரீலித்ரயமேவ வர்ணயதி - குச்சாவதி । हे देवि ! प्रकाशरूपे ! भगवति ! सद्यः तदानीमेव, स्वद्यतोः महादेवविषयकानुरागातिशयात् उदितस्वेदाख्यसात्विकभाववतोः । यद्वा सदं सदाशिवमर्हतीति यत्प्रत्ययः । अत एव स्वद्यतोः तटयोरुपरिभागयोः घटितो दृढनद्धो यः कूर्पासः चोलः, 'चोलः कूर्पासकोऽस्त्रियाम्' इत्यमरः । तस्य भिदुरौ भेदनशीलौ न त्रुटनकृतावित्यर्थः । 'विदिभिदिछिदेः कुरच्' इति कुरच् प्रत्ययः । अनुरागातिशयादद्धा सत्यं, नद्धनिचोलच्छेदकावित्यर्थः । अत एव दोर्मूले बाहुमूले, कषन्तौ निकषन्तौ, अत एव कनककलशयोः सुवर्णघटयोः, आभेवाभा ययोस्तौ, कुचौ स्तनौ, कलयता विदधता सृजतेत्यर्थः । स्तनौ कनककलशभौ सौवर्णकुम्भप्रतिमौ कलयता विचारयतेति वा । तनुभुवा मदनेन तद्योगक्षेमविधानाय देहे नित्यवास्तव्येनेति ध्वनिः । तव भवत्या वलग्नं मध्यभागः, 'वष्टि भागुरिरल्लोपमवाप्योरुपसर्गयोः' इत्यकारलोपः । भङ्गात् त्रुटनात्, त्रातुं रक्षितुमलं अत्यन्तं वलित्रयमेव समर्थमिति विचार्य वा । तिस्रश्च ता वलयश्च त्रिवलयः, तिस्रस्त्वक्संकोचाः, ता एव लवलीवल्लयः, लवली पाण्डुरतिमनोहरः श्वेतपुष्पीसमाख्यो लताविशेषः, ताभिर्नहनसमर्थाभिः, त्रिधा त्रिप्रकारेण नद्धं बद्धमिव भातीत्यर्थः । भवद्देहवास्तव्येन युक्तायुक्तविचारचतुरेण प्रवर्धमानसौवर्णकलशनिकाशकुच-भारेण अतिशतवलग्नभागमाकलयता मदनेन तत्स्थैर्यसंपादनाय त्रिवलीभिरेव लवलील-ताभिः बद्धवत्प्रकाशत इत्यभिप्रायः । अत्र चोक्तं सहस्रनामसु 'स्तनभारदलन्मध्य-पट्टबन्धवलित्रया' इति अत्र असंबन्धे संबन्धरूपातिशयोक्त्यनुप्राणितेयं नहनोत्प्रेक्षा । तया च वाताद्युपद्रवासहिष्णुबालतरुस्थैर्याय लतादिभिः तन्मध्यबन्धनमाचरतां वनपालानां वृत्तान्तस्य प्रतीतेः, समासोक्तिर्व्यज्यत इत्यलङ्कारेणालंकारध्वनिः ॥

அருணாமோதினி

ஒளி வடிவினளே ! மஹாதேவனிடம் கொண்ட காதலுணர்ச்சியால் மார்பு வியர்த்தது. ஸ்தனத்தின் மீது கட்டப்பட்ட ரவிக்கை முடிப்பு நெகிழ்ந்து அவிழ்ந்தது. தோளின் அடிவரை உரசிற்று. தங்கக்கலசம் போன்ற மார்பகத்தின் நலனில் கருத்து கொண்டு மன்மதன் அங்கேயே உள்ளான். மார்பகச் சமையால் இடை ஒடிந்துவிடுமோ எனப்பயந்து அதனைக் காக்க லவலிக்கொடியால் இடையே மூன்று சுற்று சுற்றிக்கட்டினான். வெள்ளைப்பூ உள்ள ச்வேத புஷ்பீ என்ற அந்தக் கொடி இறுகக் கட்ட மிகவும் ஏற்றது. உன் உடலில் எப்போதும் தங்கிக் கவனத்துடன் அவயவப்பாதுகாப்பில்

कुचाविति । हे देवि, तनुभुवा तनोः शरीरात् भवति तेन मन्मथेन तव वलग्नं मध्यभागं भङ्गादत्यर्थं त्रातुं त्रिवलिलवलीवल्लिभिः त्रिवलिरूपा या लवली वसन्तलता तस्या वल्लयः तन्तवः ताभिस्तथोक्ताभिः, इति हेतोः त्रिधा नद्धमिव त्रिप्रकारं बद्धमिव । भारोद्धहनाद्भङ्गो भवति, तत्राह । किंविधेन तनुभुवा कुचौ स्तनौ सद्यः तदानीमेव कलयता पश्यता । किंविधौ कुचौ, स्विद्यत्तटघटितकूर्पासभिदुरौ स्विद्यन्तौ यौवनमदोष्मणा स्वेदजलं

முஷ்வந்தௌ யௌ ததௌ தயௌர்ஹிதௌ வினிவெசிதௌ யத்கூர்பாஸௌ கஸ்ச்ருகாஸ்யௌ தஸ்ய மிடுரௌ மெதஸீலௌ । புன: கிௌவிதௌ டௌமூலௌ பாஹுமூலௌ கஸந்தௌ யௌவனவெகௌ வ்யாபுவந்தௌ, புன: கனககலஸாஸௌ, கனகஸ்ய ஸுவர்ணஸ்ய யௌ கலஸௌ கும்பௌ தத்ரதாஸா யயௌஸ்தௌ ததௌக்தௌ । தௌ ஸ்லௌ எவ் விசாரிதௌ, மகவத்யா: ஸ்தனௌ ஸ்வஸாவத: கதினௌ யௌவனாஸூத்ரகம்பீரௌ ததுபரி ஸுவர்ணகலஸவத்ஸுருதரௌ । எதயௌமரிண மத்யஸ்ய யதி மஜ்ஜௌ மவதி, தர்ஹி ஸர்வமெவ மம ஸ்ருஜாரஸர்வஸ்வௌ அபஹாரிதௌ ஸ்யாத், எததுத்பநத்வாதெவ ஸர்வகாமினீஸ்ருஜாரஸப்தௌ: । அத: எதந்மத்யஸர்ரக்ஷணௌ அவஸ்யௌ கர்தவ்யமिति த்ரிஸௌஸாமிரெவ வலத்ரௌ பத்ரமिति மாவ: ॥ ௮௦ ॥

தாத்பர்யதீபிணீ

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. மன்மதனுக்குக் கவலை வந்தது. மார்பகம் இயல்பாகக் கடினமானது. யௌவனத்தின தாக்கத்தால் விம்முகின்றன. தங்கக் கலசம் போல் பாரம் மிக்கவை. மார்பின் சுமை தாங்காமல் இடுப்பு ஒடிந்தால் அழகின் பொக்கிஷமே தகர்ந்துவிடும். பெண்களின் ஒயிலுக்கு மூலப்பொருள் இது. இதனைக் காப்பதே என் கடமை எனக்கண்டு கொடியால் இடுப்பை இறுகக் கட்டினான். (80)

பதார்த்தந்ரிகா

அத ஸ்வார்கீன குசகலஸவர்ணஸ்வர்கீ மத்யவர்ணமாஹ - குசாவिति । தெவி, தவ குசௌ கனககலஸாஸௌ கலயத: ஸூஹித:। கலிஸத்ரௌ ஸூஹாதித்யர்தௌ஽பி ச । ஸத: பரிதானஸமய எவ, ஸ்வத்ச்ச தத்டௌ ச ஸ்வத்சுத்டம், தத்ர த்ரதித இவ கூர்பாஸ: சௌல: தத்ரிதூரௌ தத்ரெதனஸீலௌ டௌமூலௌ கஸந்தௌ மாராதிஸ்யௌ ஹிஸந்தௌ । எவ் குசௌ நிர்வர்ண்ய மத்யமுத்ரெக்ஷமாண ஂஹௌதாரார்கீன । ஹ தெவி இதி ஸ்வௌக்தப்ரகாரௌ குசகலஸத்ரெயௌ யௌ மஜ்ஜஸ்தஸ்தாத், த்ராது ரக்ஷிது தநுமுவா காமௌ தவ வலத்ரௌ மத்யௌ த்ரிவலிலவலிவலிமி: த்ரிதா நத்ரமிவ । அலமதிஸ்யௌ, லௌகௌ லவலிதி ஸஜ்ஜாமத்யௌ ப்ரஸித்ரா லதா । இவஸத்ரௌ஽த்ர மித்ரக்ரம: । வலத்ரௌ து ஸ்த்ரிதா மத்யௌ த்ரிஸு ஸ்யாஸ்த்ரமாத்ரக இதி மெதினீகர: ॥ ௮௦ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா

விளக்கம் முன் உள்ளதே. (ரவிக்ை போட்டுக்கொள்ளும்போதே கிழிந்தது.) லவலீ என்ற கொடி கங்கைப் பகுதியில் அதிகம் உண்டு. (80)

டிண்டிமஸாப்யம்

ஹ தெவி ! தஸ்ய மஹாதெவஸ்ய பத்ரமஹிஸி, ஸதஸ்தத்ரக்ஷணாதெவ ஸ்வததௌ: யௌவனமதௌஷ்மணா ஸ்வெதஜலௌ முஷ்வதௌ: ததயௌ: குசததயௌ: த்ரதிதஸ்ய நிவெசிதஸ்ய கூர்பாஸஸ்ய சீனாஸுக்கஸ்ச்ருகஸ்ய மிடுரௌ, டௌமூலௌ பாஹுமூலௌ, கஸந்தௌ யௌவனாஸ்வெகௌ வ்யாபுவந்தௌ தவ குசௌ பயௌதரமாரௌ,

கனககலசாபௌ கருதரஸுவர்ட்கும்குபுரதிமௌ கலயதா, தனுபுவா காமென । ‘தனுபூஸ்தனயெ காમે’ இதி விஸ்வ: । தென ஸ்வலுவேவ் விசாரிதம், பகவத்யா: ஸ்தனௌ ஸ்வலு ஸ்வபாவத: கதினௌ யௌவனாரம்கம்பிரௌ, ததுபரி ஸுவர்ட்கலசவத் கருதரௌ । எதயௌபரிண மத்யஸ்ய பக்னௌ யதி பவிதா, ஸர்வமெவ மம ஸ்ருகாரஸர்வஸ்வமபஹதம் ஸ்யாத் । எததுத்பந்நதவாதெவ ஸமஸ்தலௌககாமினி-ஸ்ருகாரஸப்தெ: । எதந்மத்யஸர்ரக்ஷணம் அவச்யம் கர்தவ்யம் மம । எதத்குசபாரபிடினாத் வலக்ட்ரம் மத்யபாகம் த்ராதும் ரக்ஷிதும் இதம் த்ரிவலிமயரக்யுபந்நமெவாலம் ஸமர்த்ம் இதி விசார்ய । லெ தேவி, தெனெவ காமதெவ: த்ரிவலிலவலிவல்க்லிபி: திஸூபிர்மத்யரெஸாபிரெவ லவலிவல்க்லிபி: । லவலி நாம லாவண்ய-பாண்டுரவர்ட்: கௌமல: ப்ரெக்ஷணியகாந்தி: லதாவிஸேஷ: ப்ரஸித்ட் எவ । தாபி: த்ரிவலிவல்க்லிபி: தத்ரலக்ட்ரம் பத்ட்மிவ । ததா ச உத்யானாதௌ பாலவ்ருக்ஷாணாம் ப்ரத்யமப்ரத்யமவிதபௌந்நெதஸமயெ வாதாதுபத்ரவஸஹிஷ்ணுபாவாய உத்யானபாலகை: ரக்யுபந்நம் க்ரிதயதெ । ததா பாலவ்ருக்ஷகௌமல-விதபிநாம் த்ரதாவஸ்தானம் உபரி பந்நநௌந்முக்ஷ்யம் ச ப்ரஸித்ட், தத்ஸாத்மர்யமத்ராபி இத்யபிபிராய: ॥ ௨௦ ॥

இணைத்திமபாஷ்யம்

விளக்கம் முன் கூறப்பட்டதெ. தோட்டத்தெப் பாதுகாப்பவன் சிறு செடி வெளியாகும்போதும் பெய்க்காற்று முதலியவற்றால் பாதிப்பு த்ரேராதிருக்க சிம்புடன் இணைத்துக் கட்டுவான். மன்மதனும் அவ்வாதெ செய்தான். (80)

கௌபாலஸுந்ரரி

குசாவிதி । லெ தேவி, ஸத்யஸ்தத்க்ஷணாதெவ ஸ்வித்யதௌ: யௌவனௌஷ்ணா ஸிவவிஸயகானுராகெண வா ஸ்வெதம் முஷ்வதௌஸ்ததயௌ: குசததயௌர்ட்ஹிதஸ்ய நிவெஸிதஸ்ய கூர்்பாஸஸ்ய சீநாந்ஸுக்ஷுக்ஷுஸ்ய பிதூரௌ பெதநஸீலௌ தௌர்மூலெ பாஹுமூலத்யம் க்ஷந்தௌ வ்யாபுவந்தௌ தவ குசௌ கனககலசாபௌ ஸ்வர்ட்கும்குபுரதிமௌ கலயதா கானதா தனுபுவா கந்ரத்பெண வலக்ட்ரம் உதரம் பக்னாத்ராதும் ரக்ஷிதும், த்ரிவலிலவலிவல்க்லிபி: திஸூபிர்மத்யரெஸாபிரெவ லவலிஸங்ஜகாபி: வல்க்லிபி: லதாபிர்பத்ட்மிவெத்யர்த்: । விஷ்ணுபக்ஷெ - கான்தாடா: குசௌ கனககலசாபௌ உந்மத்தபிஜபரிபூர்ட்கும்குபுரதிமௌ மததெதுகதடா, கானதா, தனுபுவா தனு: ஸரீரம் பூராஸ்ரய: யஸ்ய தென கிவென, தவௌதரம் த்ரிதா ஸ்ரவணமநநநிதித்யாஸநரூப ப்ரகாரத்ரடாணாம் த்ரிவலிலவலிவல்க்லிபிர்வபத்ட்... த்யானமித்யர்த்: । கிமர்த்ம், பக்னாத் ப்ரம்ஸாத் அவலக்ட்ரம் த்ரதெவ ஸப்த்ரமாத்மானம் த்ராதும் । உதரம் கித்ட்ஷம் ? தெவௌ ப்ரஹ்மா அஸ்மிந்ஸ்திதி தெவி । இந்நந்நபுஸகமிதம் பதம் । அதவா தனுபுவா ஸ்வஸரீரௌத்பந்நப்ரஹ்ணா வலக்ட்ரெ ஸங்யுக்்தம், தெவி ஸகலதெவாஸ்ரயமித்யர்த்: ॥ ௨௦ ॥

கோபாலஸூந்தரீ

விளக்கம் முன் வந்ததே. விஷ்ணு பக்ஷத்தில் ஜீவன் காதலியின் மார்பழகில் மயங்காதிருக்க சிரவணம் மனனம் நிதித்யாஸனம் என்ற மூன்று கொடிச் சுற்றுகளால் தியானத்திற்குப் பாதுகாப்பளித்தான். (80)

ஆனந்தலஹரி

कुचाविति । हे देवि सद्यस्तत्क्षणात् स्विद्यत्सु स्वेदांबुयुक्तेषु तटेषु प्रान्तभागेषु घटितं मिलितं यत्कूर्पासं सूक्ष्मवस्त्रं तस्य भिदुरौ भेदनशीलौ, तथा दोर्मूले बाहुमूले कषन्तौ कनककलशाभौ स्वर्णकुम्भतुल्यौ कुचौ कलयता जानता मनोभुवा कामेन अबलं क्षीणं तवावलग्नं मध्यभागं भङ्गात् भञ्जनात्त्रातुं रक्षितुं त्रिवलिरूपाभिः लवलीनां वल्लीभिः लताविशेषैः त्रिधा नद्धं बद्धमिवेत्युत्प्रेक्षा । अवलग्नं मध्यलग्नयोरिति विश्वप्रकाशः । भङ्गादलमिति पाठे अलं अत्यर्थमिति हेतौ । वलग्नं मध्यमित्यर्थः । वलग्नं मध्यलग्नयोरिति विश्वः । स्विद्यदित्यत्र खिद्यत् इति पाठे खेदयुक्त इत्यर्थः । अनुक्षणं वर्धमानतया वस्त्रेण स्तनतटयोः खेदजननात् ॥ ८० ॥

ஆனந்தலஹரி

முன் உரைகளில் உள்ள விளக்கமே. (80)

—★—

गुरुत्वं विस्तारं क्षितिधरपतिः पार्वति निजात्

नितम्बादाच्छिद्य त्वयि¹ हरणरूपेण निदधे ।

अतस्ते विस्तीर्णो गुरुरयमशेषां वसुमतीं

नितम्बप्राग्भारः स्थगयति लघुत्वं नयति च ॥ ८१ ॥

குருத்வம் விஸ்தாரம் க்ஷிதிதர பதி: பார்வதி நிஜாத்

நிதம்பாத் ஆச்சித்ய த்வயி¹ ஹரணரூபணே நிததே ।

அதஸ்தே விஸ்தீர்ணோ குருரயமசேஷாம் வஸுமதீம்

நிதம்பப்ராக்பார: ஸ்தகயதி லகுத்வம் நயதி ச ॥ 81

1, ஹரணரூபேண பரண ரூபேண

பதவுரை - பார்வதி - மலைமகளே ! க்ஷிதிதரபதி:- மலையரசரான ஹிமவான், குருத்வம் விஸ்தாரம் கனத்தையும் பருமனையும், நிஜாத் நிதம்பாத் ஆச்சித்ய தன்

இடுப்புப்பகுதியிலிருந்து உடைத்தகற்றி, த்வயி - உன்னிடம், ஹரணருபேண திருமணச் சீர்வரிசை என்ற உருவில் நித்தே - கொடுத்து வைத்தார். (ஒப்படைத்தார்), அத: இதனால் அயம் தே நிதம்பப்ராக்பார:- இந்த உன் இடுப்பின் விரிவும் சுமையும், குரு: மிகக் கனம்கொண்டதாகவும் விஸ்தீர்ண:- விரிவுகொண்டதாகவும், அசேஷாம் வஸுமதீம் பூமி முழுவதையும், ஸ்தகயதி - மூடுகிறது. லகுத்வம் நயதிச - தன்னையிட கனம் குறைந்துலேசானதாகவும் உள்ள நிலைக்கு இட்டுச் செல்கிறது.

லக்ஷ்மீதரா

गुरुत्वं गौरवं, विस्तारं आयामपरिणाहं, क्षितिधरपति: हिमवान्, पार्वति !
 शैलतनये! निजात् स्वकीयात्, नितम्बात् नितम्बप्रदेशात्, आच्छिद्य अवयुत्य, त्वयि
 भवत्यां, हरणरूपेण हरणात्मना, निदधे समर्पितवान् । हरणं नाम स्त्रीधनं -
 अध्यग्र्यध्यावाहनिकम् । यथोक्तं हारीतेन - अध्यग्र्यध्यावाहनिकं हरणं स्त्रीधनं स्मृतमिति ।
 अस्यार्थ:- अग्रिमधिकृत्य दत्तमध्यग्री, विवाहसमये अग्निसमीपे पित्रादिभिर्यदत्तं
 तदध्यग्री, विवाहानन्तरं वधूं गृहीत्वा स्वगृहं प्रति जिगमिषावसरे पित्रादिभिर्यदत्तं
 तदध्यावाहनिकमिति । एतदुभयं हरणशब्दवाच्यमिति मन्वादिभिस्स्मृतमिति । अतः
 तस्मात्कारणात्, ते तव, विस्तीर्णः आयामतः, गुरुः पृथुः, अयं परिदृश्यमानः, अशेषां
 कृत्स्नां, वसुमतीं पृथ्वीं नितम्बप्राग्भारः नितम्बस्य प्राग्भारः अतिशयः स्थगयति
 छादयति । लघुत्वं लाघवं नयति प्रापयति । चकारः शङ्काच्छेदे । अस्मिन्नर्थे न
 शङ्कितव्यमित्यर्थः । अत्रेत्थं पदयोजना - हे पार्वति ! क्षितिधरपति: गुरुत्वं विस्तारं
 निजात् नितम्बादाच्छिद्य त्वयि हरणरूपेण निदधे । अतः ते अयं नितम्बप्राग्भारः गुरुः
 विस्तीर्णस्सन् अशेषां वसुमतीं स्थगयति लघुत्वं नयति च । विस्तारेण स्थगनं गुरुत्वेन
 लाघवापादनमित्यर्थः । प्रपञ्चे वसुमत्यामेव गुरुत्वविस्तारौ एकत्र स्थितौ । तयोस्तिर-
 स्करणमेकत्रस्थिताभ्यां गुरुत्वविस्ताराभ्यामेव विधेयमिति हिमाद्रिगतगुरुत्व-विस्तारौ
 हिमाद्रे: भूधरत्वात् भूमिगतगुरुत्वविस्ताराभ्यामधिकाविति भावेन गृहीत्वा तत्तिरस्करण-
 मिति क्षितिधरपति: अशेषां वसुमतीमिति च पदं प्रयुञ्जानस्य भावः । अत्रातिशयोक्ति-
 रलङ्कारः, हिमाद्रिगतगुरुत्वविस्तारयोः पार्वतीनितम्बगतगुरुत्वविस्तारयोर्मेदेऽप्य-
 भेदेनाध्यवसानात् । सेयं भेदे अभेदनिबन्धनादतिशयोक्तिरलङ्कारः ॥ ८१ ॥

லக்ஷ்மீதரா

பார்வதி ! மலைமகளே ! உன் தந்தை ஹிமவான் உன் திருமணம் முடிந்ததும் சிவபெருமானுடன் புக்ககம் செல்கையில் முன்னர் திருமணமேடையில் அக்னியின் அருகிலும் கன்யாதான வரவேற்பிலும் அளித்த ஸ்திரீ (புரீ) தனத்தை உனக்கு அளித்தார்.

(பிறர் அறியாதபடி). தன் இடுப்பின் கீழ்ப்பகுதியிலிருந்த கனத்தையும் விரிவையும் (மலையின் தாழ்வரைப்பகுதியிலிருந்த கனத்தையும் விரிவையும்) பிரித்தெடுத்து உன்னிடம் ஸ்திரீதனமாக (சீதனமாக) ஒப்படைத்தார். அதனால் பருத்த கனத்த இடுப்புப்பின்பகுதி - (புட்டம்) சீர்தூக்கிப்பார்க்கையில் பூமியை லேசானதாக சிறியதாகச் செய்துவிட்டது. உலகில் பூமியே அதிகம் பருத்துக் கனத்து இருப்பது. பூமியை இளக்காரம் செய்யுமாப் போல் உன் இடை (புட்டப்பகுதி) பருத்து கனத்து உள்ளது. (81)

சௌமயவர்த்தனி

नितम्बं वर्णयति - गुरुत्वमिति । हे पार्वति, क्षितिधरपतिः हिमवान्, गुरुत्वं विस्तारं च निजात् नितम्बादाच्छिद्य हरणरूपेण निदधे । दुहित्रे देयो दायो हरणं, दायिजमिति लौकिकभाषा । अतस्ते नितम्बप्राग्भारः गुरुर्विस्तीर्णः अशेषां वसुमतीं स्थगयति आच्छादयति। विस्तारेण गुरुत्वेन च वसुमतीशोभां तिरस्करोतीत्यर्थः । लघुत्वं च नयति च । तव नितम्बबिम्बशोभया सकलभूबिम्बोऽतिलघुर्जातः इत्यर्थः । भरणरूपेणेति क्वचित्पाठः । भरणमायुधादिदानम् । अयमर्थः- सकलदेवताशरीरसमुत्थिततेजोराशि-रूपशरीरोपाधिं महिषासुरवधायवलम्बमानायां त्वयि भरणरूपेण, शूलं शूलाद्विनिष्कृष्य ददौ तस्यै पिनाकधृक् इत्यादि देवतानामायुधादिभरणसमये 'हिमवान्वाहनं सिंहं रत्नानि विविधानि च' दत्वा, स्वनितम्बात् गुरुत्वं विस्तारं च निष्कृष्य भरणरूपेण निदधे निक्षेपीकृतवान् । देवा यथा स्वस्वायुधादिभरणं कृतवन्तः, तथा हिमवानपि नितम्बभरगुरुत्वविस्तारभरणं कृतवानित्यर्थः । अतस्ते नितम्बप्राग्भारः आकृतिविशेषः अशेषां वसुमतीं स्थगयति, लोकत्रयं व्याप्य स्थिताया आच्छाद्यावनमतीत्यर्थः । तदुक्तं मार्कण्डेये - 'स ददर्श ततो देवीं व्याप्य लोकत्रयं त्विषा । पादाक्रान्त्या नतभुवं किरीटोल्लिखितांबराम् । क्षोभिताशेषपातालां धनुर्ज्यानिःस्वनेन ताम् । दिशो भुजसहस्रेण समन्ताद्व्याप्य संस्थिताम् ॥' इति । लघुत्वं नयति च, अतिलघुर्जाता पादाक्रान्तावनता भूरिति भावः ॥ ८१ ॥

ஸௌமயவர்த்தனி

லக்ஷ்மீதராவிலுள்ள விளக்கமே. (ஹரணம் ஸ்ரீதனம் என்பது லக்ஷ்மீதராவில்) இங்கு பரணமாக ஹிமவான் தந்தார். போருக்கு ஆயத்தமாகும் போது வீரருக்கு ஆயுதமளிப்பதை பரணம் என்பர். மஹிஷாஸுரனைக் கொல்ல தேவதைகளின் சக்திகள் இணைந்து தேவிவடிவம் பெற்றன. அப்போது ஒவ்வொரு தேவரும் தம் தம் பங்குக்கு ஒரு ஆயுதம் தந்தனர். ஹிமவான் வாஹனமாக ஒரு சிங்கத்தையும் பலரத்னங்களையும் அளித்தார் என வரலாறு. ஆசாரியர்கள் தன் பாரத்தையும் விரிவையுமே பரணமாகத் தந்தார் என அதை விரிவுபடுத்துகிறார். மார்கண்டேய புராணம் கூறும். மஹிஷாஸுரன் மூவுலகையும் தன் பேரொளியால் அளவளாவி நிற்கிற தேவியைக் கண்டான். அவள்

தனது காலால் மிதித்துப் பூமியைத் தாழச் செய்கிறாள். கிரீடத்தால் வானில் கோடு போடுகிறாள். நானொலியால் பாதாளத்தைக் கடைந்தெடுக்கிறாள். ஆயிரம் கைகளால் உலகளாவி நிற்கிறாள். என. இதுதான் பூமியை லேசாக்குவதும் குறுக்குவதும். திருவடிகள் பட்டதும் பூமி குனிந்து லேசானாள். (81)

அருணாமோதினி

நிதம் வர்ணயதி - गुरुत्वमिति । पर्वतस्यापत्यं स्त्री पार्वती । तस्याः संबुद्धिः हे पार्वति, पर्वतराजपुत्रि, महाराजसुततया हरणानयनयोग्यत्वं व्यंग्यम् । क्षितिधरपतिः पर्वताधीश्वरो हिमवान् समस्तराजन्याधिपतिः पार्थिवश्च । निजादात्मीयात्, 'निजमात्मीयनित्ययोः' इति विश्वः । नितम्बात्कटकात्, राजधान्याश्चेति ध्वनिः । गुरोर्भावो गुरुत्वं, महत्त्वं संश्लिष्टत्वं च, विस्तारं वैपुल्यं च । 'विस्तारो विग्रहो व्यासः' इत्यमरः । आच्छिद्य, पुत्र्यां प्रेमातिशयात् अभेद्यमपि भित्त्वा, त्वयि हरणरूपेण विवाहकाले देयरूपेण। विवाहादौ देयं कन्यायै हरणमुच्यते । यथाहुः- 'यौतकादिषु यदेयं स्वदायो हरणं च तत्' इति । कालिदासोऽप्याह - 'सत्वानुरूपं हरणीकृतश्रीः' इति । निदधे निहितवान् किम् ? 'वारुणेन च जङ्घोरू नितम्बस्तेजसा भुवः' इति मार्कण्डेयोक्तेः भूतेजोनिर्मिते भवदीयनितम्बे स्वाभाविकगौरवादिमति हिमवान् विवाहवेलाया-मत्युत्कटावात्मीयगुरुत्वविस्तारौ स्वनितम्बादाच्छिद्य निहितवान् किमित्यर्थः । भरणरूपेणेति पाठे भरणमायुधादिदानं तद्रूपेण समस्तदेवतेजोरूपायाः भवत्याः 'शूलं शूलाद्विनिष्कृष्य' इत्यादिना देवैः समस्तायुधप्रदानवेलायां, 'हिमवान् वाहनं सिंहं रत्नानि विविधानि च' इत्युक्तेः, सिंहवाहनमिव हिमवान् तुभ्यं स्वीयनितम्ब-वर्तिगुरुत्वविस्तारावप्याच्छिद्याददात् किमित्यर्थः। लोके यथा कश्चित् प्रियपुत्रः सार्वभौमः पुत्रादिभ्यो वात्सल्यात् अवितार्यमपि वस्तु वितरति तद्वदित्यर्थः । अतः कारणादेव विस्तीर्णो विस्तारगुणयुक्तः गुरुः गुरुत्वगुणयुक्तः, ते भवत्याः नितम्बप्राग्भारो नितम्बातिशयः, 'प्राग्भारश्चातिभारश्च भवेदतिशयार्थकः' इति विश्वः । अशेषां समस्तां वसुमतीं भुवं, वस्वादिगुणपरिपूर्णतया गुरुत्वादिगुणाक्रान्तामपीत्यभिसन्धिः । स्थगयत्याच्छादयति, आवृणोतीत्यर्थः । लघुत्वं निःसारतां नयति प्रापयति च । हिमाद्रेः भूधरपतित्वात्, तन्नितम्बस्य गुरुत्वादि गुणावश्यंभावात्, तत्प्रदत्तगुरुत्वादिगुणेन भवन्नितम्बेन च वसुमतीस्थगनं लाघवनयनं च युक्तमेवेत्यर्थः । अत्र आगमप्रसिद्ध-वसुमतीव्याप्तभगवतीनितम्बवैपुल्यादेः हिमाद्रिप्रदत्तहरणत्वाध्यवसायात् अतिशयोक्ति-सहकृतेयमुत्प्रेक्षा । तथा च देव्याः सर्वतः परिपूर्णता प्रतीयते ॥ ८१ ॥

அருணாமோதின்

மஹிஷாஸுரவதத்திற்காகத் தோன்றிய தேவியின் இடைகீழ்ப்பகுதி பூமியின் அம்சமானது என மார்கண்டேய புராணம் கூறும். உலகில் மகளிடம் அன்புமிக்கவன் ஸ்ரீதனமாகக் கொடுக்க முடியாததையும் மகளுக்கு ஸ்ரீதனமாக அளிப்பான். மற்றவை முன் உரைகளில் தந்த விளக்கமே. (81)

ஆனந்தகிரியா

गुरुत्वमिति- हे अनघे पार्वति तव नितम्बप्राग्भारः अशेषां वसुमतीं स्थगयति लघुत्वं च नयति । नितम्बप्राग्भारः विवक्षितगुणाडम्बरयुक्तो नितम्बः, अशेषां पृथ्वीमाच्छादयति, लघुत्वं च प्रापयति, इयं पृथिवी अस्याग्रे न किञ्चिदिति मतिमुत्पादयति । किंलक्षणो नितम्बः, अतः कारणाद्विस्तीर्णो गुरुश्च, विस्तीर्णो विशालत्वगुणवान् गुरुत्वांश्च । अतः, कुतः, यतो हेतोः क्षितिधराणां पतिर्हिमाद्रिः विस्तारगुणं गुरुत्वं च स्वस्य नितम्बादाच्छिद्य आकृष्य निष्कास्य, त्वयि निदधे । गुणद्वयमपि स्वीयं त्वयि न्यस्तम् । न्यासे कारणमाह- हरणरूपेण विवाहसमये वधूवराभ्यां कन्यापितृभ्यां दीयमानं वस्तु हरणमित्युच्यते । तद्रूपेण दायत्वेनेत्यर्थः। ‘यौतकादि तु यद्देयं स दायो हरणं च तत्’ इत्यमरः । अतः कारणात् हे पार्वति, तव नितम्बः विशालत्वेन पृथिवीं स्थगयति । पृथ्वीतोऽपि विशालः, पृथ्वी यस्याग्रे लघुर्लोष्ट इवाभाति । तव नितम्बाग्रे भूमिरसारेव । मार्कण्डेयेऽपि ‘नितम्बस्तेजसा भुवः’ इति भूविस्तारस्तव नितम्ब एव स्थित इत्युक्तम् । क्वचित् त्वयि भरणरूपेण । भरणमायुधम् । तथा च महिषासुरादिवधार्थे सार्वदैवैः स्वायुधे तुभ्यं समर्प्यमाणे ‘हिमवान् वाहनं सिंहं रत्नानि विविधानि चे’ति हिमवता पित्रा विविधरत्नमध्ये विशालत्वं गुरुत्वं च स्वनितम्बादादाय दत्तम्। स्वनितम्बेऽपि वर्तते, तथापि नित्यसिद्ध इव वर्तत इत्यद्भुतमासाद्योत्संकासनेन साधुवादोक्तिः ॥

ஆனந்தகிரியா

முன் உரைகளில் வந்த விளக்கமே. (81)

तात्पर्यदीपिनी

गुरुत्वमिति । हे पार्वति, अतः कारणात्ते नितम्बप्राग्भारः जघनभारः, अशेषां समग्रां वसुमतीं भूमिं स्थगयत्यावृणोति । च इत्यपरं, लघुत्वं लाघवाधारं नयत्यापादयति । किंविधः, विस्तीर्णो विशालः पुनर्गुरुः गौरवगुणशाली, एतेनेदृशगौरववैशाल्यशाली तव जघनभारः प्रसिद्ध एवेति सूचितम् । अतः कुतः, यत् क्षितिधरपतिः हिमवान् विवाहसमये

நிஜாத்ஸ்வகிதாத் நிடத஡ாத் கதிபுரதேதாத் குருத்வம் நிபி஁ாவயவத்வம் விஸ்தாரம் விதால஡ாவ஡ா஁஁த்ய பூதக் த்வயி ஡வத்யா஡் ஡ரணரூபேண யூதகரூபேண நிததே நி஡ிதவா஡் । கந்யா஡ா஡் பரிணயே பித்ரா ஡்ராதூரிபந்஁ுஜநைவா யத்ஸ்த்ரீதநரூபம் தேயம் த஁஁ரண஡ித்யா஁ார்யா வதந்நி । ந கைவலம் தவ நிடத஡ு: பித்ரா ஡்ரணி஁ூதகுணதயா ப்ரசி஁஁: । அபி து சர்வதேவதேஜ:ஸ஡்வா஡் த்வா஡் கதயதா ஡ார்க்ணதேய஡ுநிநா ‘வாரூணே ஁ ஜ஁஁ரூ நிடத஡ுஸ்தேஜதா ஡ுவ’ இதி ஡ூ஡ிதேவ்யாஸ்தேஜதா ஡஡ாதிதம் தவ ஜதந஡ிதி ப்ரதிபாதித஡் । ஏதேநாபி ப்ரகாரேண த்வ஡ித஡ு஡ே஡ ஡ூ஡ிராத்ஸாரா ஁ூதேதி நித்ரீத஡் ॥ ௧௧ ॥

தாத்஡ா஡்யதீபிள

஡ு஡் ஁ரேகளில் வந்த விளக்க஡ே. (81)

பதார்த஁ந்஁ிரகா

அத் நிடத஡ு஡் வர்ணயதி - குருத்வ஡ிதி । குருத்வம் குரவம் விஸ்தாரம் விதாலதா஡், நிஜா஡ித஡ு஡ாத் ஡்வகிதாத்஁தா஁ா஁஁த்ய ஁ூ஡ீத்வா ஜதநரூபேண நிததே த்஡ாபிதவா஡் । ப்ராக் ஁ாஸூ ஡ாரச்஁ ப்ரா஡்஡ா: । நிடத஡ு: ப்ரா஡்஡ா இவ நிடத஡ுப்ரா஡்஡ா: । த்஡்஁யதி அ஁஁஁ாதயதி। ஡்ப஁த஡ந்யத் । ஏதேநாத்யு஁திவ஁னே஡ அதிகுருத்வவிதாலதே நிடத஡ுஸ்ய ஡ூ஁ிதே । ஜதநநிடத஡ுத்஁தூ ஁ ப்ரியூ। ‘ஜதநம் த்யாத்ஸ்த்ரீ; த்ரூபிபுரூ஡ா஁ே கதாவபி’ ‘நிடத஡ு஡் ஡்கந்஁ரூதஸூ: । த்ரீயாத்஁ பத்ராத்ரூதே: கதகே கதி஡ாத்ரகே’ இதி ஡ேதிநி஁ர: । யதூ ஜதநத்஁தே஡ கதிபுரூ஡ா஁ எவ ஁ூ஁தே। ததா ஁ சதி நிடத஡ுஸ்ய கதே: ப்ரா஡்஡ா: புரூ஡ா஁ இதி வ்யா஡்யேய஡் । ந ஁ ஜதநஸ்ய குருத்வவர்ணம் ந க஁திதபி த்஁த஡ிதி வாக்ய஡் । கா஡்யேதூ ஡஁ுதர஡ுபலதேரிதி ॥ ௧௧ ॥

பதார்த்஁ததந்திரகா

஡ு஡் ஁ரேகளில் வந்த விளக்க஡ே. (61)

஁ி஁்டி஡஡ாப்ய஡்

஡ே பாரீதி பர்வதராஜபுத்ரி ! த்ஸிதிதரபதி: ஡ி஡வா஡் பர்வதாதிபதி: கதா விவா஡்஡த஡ே நிஜாத் நிடத஡ாத் கதகபுரதேதாத் அ஁஁஁த்ய ஡஡ி:஁ூத்ய । கி஡் தத் ? குருத்வம் நிபி஁ாவயவத்வம் விஸ்தாரம் விதால஡ாவத்வம் நிடத஡ாத் பூத஁ூத்ய த்வயி ஡வத்யா ஡்ரணரூபேண யூதகரூபேண। ‘விவா஡ாதிதூ யதேயம் த ஁ாயூ ஡்ரணம் ஁ தத்’ இத்ய஡ர: । ‘கந்யா஡ா஡் பரிணயே பித்ரா வா ஡்ராதூரித்஁ ஡ந்஁ு஡ி: த்ரீதநரூபம் யதேயம் தந்நி஁தந்நி ஡்ரண஡ித்யா஁ார்யா:’ இதி ருத்ர஡த்: । ததா ஁ ர஁ுவதே

कालिदास इन्दुमतीविवाहप्रसङ्गे - सत्त्वानुरूपं हरणीकृतश्रीः' इति । त्वयि हरणरूपेण निदधौ यौतकाकारेण निवेशितवान् प्रायेणेति उत्प्रेक्ष्यते । अत एव कारणान्नितम्बप्राग्भारः जघनभारः 'प्राग्भारश्चैव भारश्च तथार्थान्तः समार्थकः इति विश्वप्रकाशः । विस्तीर्णः विशालगुणयुक्तः गुरुः गौरवगुणशाली सन् अशेषामपि वसुमतीं सर्वामपि भूमिमाच्छादयति आवृणोति, लघुत्वं नयति च लाघवाधारतामापादयति, अयमीदृशगौरवशाली तव जघनभारः प्रसिद्ध एवेति यावत् । न केवलं तव नितम्बं पित्रा हरणीकृतगुणतया प्रसिद्धम्, अपि तु देवीमाहात्म्ये सर्वदेवतेजःसंभवां त्वां कथयता भगवता मार्कण्डेयमहामुनिना 'वारुणेन च जङ्घोरू नितम्बस्तेजसा भुवः ।' इति भूमिदेव्यास्तेजसा संपादितं तव जघनमिति प्रतिपादितम् । तेनापि प्रकारेण त्वन्नितम्बेनात्तसारा भूमिः कृतेति उभयथा त्वन्नितम्बाद् भूमेर्लाघवं विशालताहानिश्च संपन्न इति द्वयमपि द्योतितम् ॥ ८१ ॥

பொன்மொழிபாடியம்

(முன் உரைகளில் வந்த விளக்கமே. (81)

गोपालसुन्दरी

गुरुत्वमिति । हे पार्वति, क्षितिधरपतिर्हिमालयः, निजात्स्वकीयात्, नितम्बात् कटकप्रदेशात्, गुरुत्वं विस्तारं चाच्छिद्य पृथक्कृत्य त्वयि भवत्यां हरणरूपेण विवाहसमये दायकरूपेण निदधे निवेशितवान् । विवाहादिषु यद्देयं स दायो हरणं च तत् इत्यमरः । अतो हेतोस्ते नितम्बप्राग्भारः जघनभारः । प्राग्भारश्चैव भारश्च तथार्थान्तः समार्थकः इति विश्वकोशात् । विस्तीर्णगुणगौरवशाली, अशेषां सर्वं वसुमतीं पृथ्वीं, स्थगयत्याच्छादयति, लघुत्वं लाघवाधारतां च नयति प्रापयतीत्यर्थः । विष्णुपक्षे-गुरुत्वं कीदृशम् ? पर्वतस्येदं पार्वति । डिप्रत्ययान्तं नपुंसकपदमेतत् । त्वयि गुरुत्वं निदधे । हे हरणरूपेण, हरणं मनोहारि रूपं यस्याः सा हरणरूपा लक्ष्मीः, तस्या इनः ईश्वरः । टतवर्गीयणकारनकारयोः श्लेषो भेदः । हरणरूप ! इन ! इति सम्बोधनद्वयं वा । ते तव वामनमूर्तिः । शेषं समानम् ॥ ८१ ॥

கோபாலசுந்தரி

(முன் உரைகளில் வந்த விளக்கமே. விஷ்ணுபகஷ்த்தில் லக்ஷ்மியே பூஜீதனம். (81)

आनन्दलहरी

गुरुत्वमिति । हे पार्वति, क्षितिधराणां पर्वतानां पतिर्हिमालयः, निजान्नितम्बात् कटकादाच्छिद्य गृहीत्वा गुरुत्वं गौरवं, विस्तारं विस्तीर्णतां त्वयि हरणरूपेण सुदायरूपेण

निदधे दत्तवान् । विवाहादिषु यद्देयं सुदायो हरणं च तदित्यमरः । अतो हेतोस्ते तव विस्तीर्णो गुरुश्च नितम्बस्य जघनस्य प्राग्भारो भारः अशेषां वसुमतीं सर्वां पृथ्वीं स्थगयति संवृणोति स्वल्पं करोतीत्यर्थः । प्राग्भारश्चैव भारश्च तथार्थान्तः समार्थक इति विश्वरूपकोशः ॥ ८१ ॥

ஆனந்தலஹரி

(முன் உரைகளில் வந்த விளக்கமே. (81))

—★—

करीन्द्राणां शुण्डान्^१ कनककदलीकाण्डपटलीं

उभाभ्यामूरुभ्यामुभयमपि^२ निर्जित्य भवती^३ ।

सुवृत्ताभ्यां पत्युः प्रणतिकठिनाभ्यां गिरिसुते

^४विधिज्ञे जानुभ्यां ^५विबुधकरिकुम्भद्वयमसि^६ ॥ ८२ ॥

கரீந்த்ராணாம் சுண்டாந்¹ கநககதலீ காண்டபடலீம்

உபாப்யாம் ஊருப்யாம் உபயமபி² நிர்ஜித்ய பவதீ³ ।

ஸுவ்ருத்தாப்யாம் பத்யு: ப்ரணதிகடிநாப்யாம் கிரிஸுதே

⁴விதிஜ்ஞே ஜானுப்யாம் ⁵விபுதகரிகும்பத்வயமஸி⁶ ॥ (82)

1.शुण्डां शुण्डाः, சுண்டாம், சுண்டா:, 2. उभयमसि உபயமஸி, 3. भवति பவதி, 4. विजिग्ये விஜிக்யே, 5. विविध விவித, 6. द्वयमपि த்வயமபி

பதவுரை - கிரிஸுதே ! - மலைமகளே ! விதிஜ்ஞே - வழிமுறை அறிந்தவளே !, பவதி ! - மதிப்புக்குரியவளே !, (பவதீ - மதிப்புக்குரியவளான நீ.), கரீந்த்ராணாம் சுண்டான் - யானைகளின் துதிக்கைகளையும், கநககதலீ காண்டபடலீம் - தங்கநிறவாழைமரத்தின் நடுப்பகுதிகளையும், உபயம் அபி - இரண்டையும் உபாப்யாம் ஊருப்யாம் - இரு துடைகளாலும், நிர்ஜித்ய - வென்று, ஸுவ்ருத்தாப்யாம் - திரண்டு உருண்டுள்ளவையும், பத்யு: ப்ரணதி கடிநாப்யாம் - கணவனை (அடிக்கடி) வணங்குவதால் இறுகிக் கடினமானவையுமான, ஜானுப்யாம் - முழங்கால்களால் விபுதகரிகும்பத்வயம் அபி - தேவர்களின் யானையான ஐராவதத்தின் இரு மத்தகமேடுகளையும், நிர்ஜித்ய அஸி - வென்றுள்ளாய்.

காமேசஜ்ஞாத ஸௌபாக்ய மார்தவோருத்வயான்விதா. மாணிக்ய முகுராகார ஜானுத்வய விராஜிதா, என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வருகின்றன.

लक्ष्मीधरा

ऊरू जानुनी च सकृदेव वर्णयति - करीन्द्राणां गजेन्द्राणां, शुण्डान् करदण्डान्, शुण्डाशब्दस्य पुल्लिङ्गताऽप्यस्ति इति रक्षितमतम् । कनककदलीकाण्डपटलीं सुवर्ण-रम्भास्तम्भसंहतिं, उभाभ्यामूरूभ्यां उभयं करिकररम्भास्तम्भात्मकं अपि निर्जित्य विजित्य, भवति ! त्वं सुवृत्ताभ्यां शोभनाभ्यां वर्तुलाभ्यां, पत्युः परमेश्वरस्य, प्रणतिकठिनाभ्यां प्रणतिभिः कठिनाभ्यां प्रणतिदशायां जान्वोः भूमिस्पर्शादित्यर्थः । गिरिसुते! हिमाद्रितनये, विधिज्ञे ! विधिं वेदार्थं जानातीति विधिज्ञा सर्वज्ञेत्यर्थः । यद्वा वेदार्थानुष्ठात्री । अत एव पत्युर्नमस्कारः प्रतिदिनं वैध इति कृतः न तु तस्याधिक्यानुरोधादिति नर्मवचनम् । तस्याः सम्बुद्धिः । जानुभ्यां विबुधकरिकुम्भद्वयं दिग्दन्तिकुम्भस्थलद्वितयं, असि भवसि । अत्रेत्यं पदयोजना- हे विधिज्ञे ! गिरिसुते ! भवति ! करीन्द्राणां शुण्डान् कनककदलीकाण्डपटलीं उभाभ्यामूरूभ्यां उभयमपि निर्जित्य सुवृत्ताभ्यां पत्युः प्रणतिकठिनाभ्यां जानुभ्यां विबुधकरिकुम्भद्वयमपि निर्जित्य असि वर्तसे स्फुरसीति यावत् । अत्र भवच्छब्दयोगेऽपि असीति मध्यमपुरुष एव भवति, तस्य सम्बोधनमात्रपरत्वात् । अत्रेदं तत्त्वम् - भवच्छब्दो द्विविधः संबोध्यपरः संबोधन-मात्रपरश्चेति । संबोध्यपरत्वे भवच्छब्दस्य युष्मदर्थत्वाभावात् 'युष्मद्युपपदे' इत्यादिना प्राप्त्यभावात् शेषे प्रथम एव तद्योगे । यथा - सूते जगन्ति भवती भवती बिभर्ति जागर्ति तत्क्षयकृते भवती भवानि' (चर्चास्तवे) इत्यादि । यदा संबोधनमात्रपरत्वं भवच्छब्दस्य तदा युष्मदर्थत्वात् मध्यमपुरुषः स्यादेव । यथा 'भवति भिक्षां देहि' इति तत्र संबोधनमात्रपरत्वेऽपि ङीष्प्रत्ययः गौरादौ भवतेः प्रातिपदिकस्य पाठात् सिद्धः । अत एव रक्षित आह - 'भवतु प्रातिपदिकसामर्थ्यात् स्त्रीलिङ्ग एव भवच्छब्दस्य संबोधन-मात्रपरत्वम्' इति । अयमाशयः- भवच्छब्दस्य सर्वनामसु 'भवतु' इति प्रातिपदिकग्रहणात् 'उगितश्च' इति ङीप् सिद्ध एवेति अत्र गौरादौ पठितस्य भवच्छब्दस्य वैयर्थ्यात् स्त्रीत्व एव संबोधनमात्रपरत्वमिति ज्ञापयतीति । नन्वेवं रक्षितेनैव 'युष्मदस्मदोः स्त्रीपुंनपुंसकेषु तुल्यलिङ्गत्वं, संबोधनमात्रपरत्वात् युष्मदस्मदोः, एकद्विबहुत्वपरत्वं तु संबोध्यलक्षणया । न च लिङ्गलक्षणा, आकांक्षाभावात्' इत्युक्तम् । तद्वत् भवच्छब्दस्याप्यलिङ्गत्वं प्राप्नोतीति । मैवं, दत्तोत्तरत्वादित्यलमतिविस्तरेण । यत्तु 'त्वामस्मि वच्मि विदुषां' इति श्लोकव्याख्यानावसरे काव्यप्रकाशिकाटीकाकारेण भास्करेणोक्तं तदमूलमिति नोपन्यस्य दूषितम् । अत्रोपमालङ्कारः स्पष्ट एव ॥ ८२ ॥

லக்ஷ்மீதரா

துடைகளும் முழங்கால்களும். மலைமகளான தேவி ! நீ வழிமுறை அறிந்தவள். சமுதாயத்தின் மதிப்புக்குரியவள். உனது இரு துடைகள் சிறந்தயானைகளின் துதிக்கைகளையும் வாழைமரத்தின் நடுக்கட்டையையும் வெல்ல, உருண்டு திரண்ட அழகான முழங்கால்களால் திசை யானையின் இருமத்தகங்களையும் வென்றுள்ளாய். நீ அடிக்கடி கணவரான சிவபெருமானை (பஞ்சாங்க நமஸ்கார முறைப்படி) வணங்குவதால் முழங்கால்களிரண்டும் முரடாகிவிட்டன. நீ வேதப்பொருள் உணர்ந்தவளானதால் (விதிஜ்ஞா) கணவரைத் தினந்தோறும் பல தடவை வணங்குகிறாய். பூமியைத் தாங்குவதால் திக்கஜங்களின் மத்தகமும் மிகவும் கடினமாயிருக்கும். (82)

सौभाग्यवर्धनी

ऊरूजानुनी युगपदेव वर्णयति - करीन्द्राणामिति । हे गिरिसुते ! करीन्द्राणां शुण्डां कनककदलीकाण्डपटलीं च उभाभ्यां ऊरूभ्यामुभयमपि करीन्द्रशुण्डां कनककदलीकाण्डसमूहं च निर्जित्य, पत्युः महादेवस्य, प्रणतिकठिनाभ्यां प्रतिदिनं शिवपादाचार्चनन्तरं कृतप्रणामकठिनाभ्यां, भवति विबुधकरिकुम्भद्वयमपि जिग्ये। शुण्डामित्येकवचनं एकहेलया जिताः सर्वा इति द्योतनार्थम् । एकशुण्डेन सर्वाः शुण्डाः जिताः इति भावः । जात्येकवचनं वा ॥ ८२ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (82)

अरुणामोदिनी

ऊरूजानुनी च युगपदेव वर्णयति - करीन्द्राणामिति । हे गिरिसुते । पर्वतराजपुत्रि ! 'हिमवद्विन्ध्यमलया गजानां प्रभवा मताः' इति वचनात् गिरिप्रभूतकरिशुण्डा-विजयार्थोपयोगीदं संबोधनम् । भवती, त्वम्; उभाभ्यामपि; ऊरूभ्यां सक्थिभ्यां, 'सक्थि क्लीबे पुमानूरुः' इत्यमरः । करीन्द्राणां गजश्रेष्ठानां शुण्डान् हस्तान् उपमानतया प्रसिद्धान्, तथा कनककदली-काण्डानां सौवर्णरम्भातरुप्रकाण्डानां उपमानतया प्रसिद्धानां पटलीं समूहं चेति, उभयं द्वयमपि, एकदैव निर्जित्य विजित्य, तस्मादपि अतिसौन्दर्यादिति भावः । अत एवाह कालिदासः- 'नागेन्द्रहस्तास्त्वचि कर्कशत्वादेकान्तशैत्यात्क-दलीविशेषाः। लब्ध्वापि लोके परिणाहिरूपं जातास्तदूर्वरूपमानबाह्याः' ॥ इति । तथा पत्युः भर्तुः शिवस्य, प्रणतिकठिनाभ्यां प्रणत्या साष्टाङ्गं दण्डवत् पतनरूपेण प्रणामेन, पूजानन्तरजेनेति भावः । कठिनाभ्यां भूस्पर्शादिति मृदुलतरं कमठपृष्ठमिव समवास-पाण्याभ्यां सुवृत्ताभ्यां शोभने च ते वृत्ते वर्तुले च सुवृत्ते ताभ्यां मणिमयमुकर-

सन्निभाभ्यामित्यर्थः। जानुभ्यां जंघोर्ध्वभागस्थपिण्डकाभ्यां विबुधकरिकुम्भद्वयमपि विबुधकरिणः ऐरावतस्य, विद्वत्करिणश्चेति ध्वनिः । कुम्भद्वयं मस्तकद्वयमपि; विजिग्ये जितवती । करीन्द्रशुण्डसौवर्णकदलीस्तम्भैरावतकुम्भदम्भदमनी त्वदीयोरुजानुरमणीय-तासंपत्तिरिति भावः । उक्तं च सहस्रनामसु । ‘कामेशज्ञातसौभाग्यमार्दवोरुद्वयान्विता । माणिक्यमुकुराकारजानुद्वयविराजिता ।’ इति । ‘विपराभ्यां जेः’ इत्यात्मनेपदं, लिटि रूपमेतत् । ‘शेषे प्रथमः’ इति प्रथमपुरुषः । अत्र व्यतिरेकालङ्कारेण तयोरत्यौत्कट्यध्वनिः ॥ ८२ ॥

அருணாமோதின்

ஹிமவான், விந்தியம், மலயம் என்ற மலைகள் யானை உற்பத்தி இடம் என்பர். நீயும் மலைமகள். அதனால் யானையின் துதிக்கையை உன் துடை வெல்கிறது. துடைக்கு உவமைப்பொருளாக தும்பிக்கையும் வாழைமரத்தின் நடுப்பகுதியும் உள்ளதாகக் கவிகள் கூறுவர். காளிதாஸகவி தோலின் வழவழப்பின்மையால் துடையிடம் தும்பிக்கை தோற்றது. எப்போதும் குளிர்ந்திருப்பதால் வாழைத்தடி மரமும் துடைக்கு ஈடாவதில்லை. தோலின் மென்மையும் கதகதப்புமே துடையைச் சிறந்ததாக்குகிறது என்பார். இதையே லலிதா ஸஹஸ்ரநாமஸ்தோத்ரமும் கூறுகிறது. காமேச்வரரால் மட்டும் அறியப்பெற்ற அழகும் மென்மையும் கொண்ட இரு துடைகள் உள்ளவள். மாணிக்க தொப்பிபோன்ற உருக்கொண்ட இரு முழங்கால் சில்லுகள் கொண்டவள் (39-40 நாமங்கள்) என. (82).

आनन्दगिरिया

करीन्द्राणामिति । हे गिरिसुते, मूर्ध्यामुभयमपि निर्जित्य स्थिता सती अन्यदपि द्वयं विजिग्ये त्व भयजयसन्तोषो नास्तीति सर्वे रिपवो जेतव्या इति। असन्तुष्ट जेति वचनादिति भावः । उभयं किं ? करीन्द्राणां शुण्डान्, शुण्डा न वा तदा जाताः कन कदलीति । द्वयं किं ? विबुधकरिकुम्भयोर्द्वयं कुम्भद्वयम् केनेकृतान्वा जितं तत्रा (मध्ये त्रुटितम्) ॥ ८२ ॥

ஆனந்தகிரியா

மூலநூலில் பூச்சி அரித்துள்ளதால் முழுப்பகுதியும் கிடைக்கவில்லை. விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (82)

तात्पर्यदीपिनी

करीन्द्राभ्यामिति । गिरिसुते भवती उभाभ्यां ऊरुभ्यां करीन्द्राणां गजेन्द्राणां शुण्डाः हस्तान् कनककदलीकाण्डपटलीं कनकस्य सुवर्णस्य कदल्यो रम्भाः, तासां काण्डानि स्तम्भाः, तेषां पटली समूहः, तां च एतदुभयमपि निर्जित्य असि स्फुरसीत्यर्थः । तथा हे

விதிஜ்ஜே விதிம் விதேயார்த் ஜானாதி சா தஸ்யா: சம்போதனம், ஹே சர்வஜ்ஜே பவதி த்வமுபாப்யாம் சுவூத்தாப்யாம் ஜானுப்யாம் விபுதகரிகும்த்ரயமபி நிர்ஜித்ய அசி ஸ்புரசி । கிம்விதாப்யாம் ஜானுப்யாம், பத்யுர்மஹிஷஸ்ய ப்ரணதிகதிநாப்யா ப்ரணத்யா நமஸ்காரேண கதிநே தாப்யாம், பஞ்சாங்க- ப்ரணாமவெலாயாம் அந்யோந்யம் சம்ஸ்திஷ்டதயா கதிநாப்யாம் ॥ ௮௨ ॥

தாத்பாயதீபிணி

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே.

பதார்த்சந்திரகா

அதூநூரூத்யம் ஜானுத்யம் வர்ணயதி - கரிந்ராணாமித்யேகேன ஸ்லோகேன । ஹே கிரிஸுதே பவதி உபாப்யாம் உபயம் நிர்ஜித்ய ஜானுப்யாம் விவிதகரிகும்த்ரயமபி விஜித்ய இத்யந்வய: । விசிஷ்டோ வித: ப்ரகாரோ யஸ்ய தத்விவிதம் தத்வ தத்கரிகும்த்ரயம் சேதி தத்யா । கிம் ததுபயமித்யபேக்ஷாயாமாஹ - கரிந்ராணாம் ஸுண்டா ஹஸ்தாந், கனககதலீநாம் காண்டாநி ஸ்தம்பாஸ்தேஷாம் பட்டலி சமூஹ: । கௌ ச தௌ கும்தாவித்யபேக்ஷாயாமாஹ - ஓரூப்யாமிதி । ஸுப்து ஸோபனம் யத்யா ஸ்யாத்தத்யா வூத்தே வர்துலே இதி சுவூத்தே தாப்யாம், பத்யுர்மஹாடேவஸ்ய ப்ரணத்யா ப்ரணாமேந கதிநாப்யாமிஷத்கதோரூப்யாமிதி ஜானுவிசேஷணம் ॥ ௮௨ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (82)

டிண்டிமபாப்யம்

ஹே கிரிஸுதே தரணிதரதநயே ! கரிந்ராணாம் கஜத்ரேஸ்டாநாம் ஸுண்டாந் கர்மபூதாந் ஹஸ்தாந், கித்வ கனககதலீகாண்டபட்டலித்வ சுவர்ணர்ம்தாஸ்தம்மசமூஹத்வ உபாப்யாமூரூப்யாம் சவித்யதண்டாப்யாம் ‘சவித்ய ஹ்ரிபே புமானூரூ:’ இத்யமர: । உபயமபி கரிஹஸ்தகதலீகாண்டத்யமபி நிர்ஜித்ய சுவூத்தாப்யாம் ஸோபனவர்துலாகாரயுக்தாப்யாம் பத்யு: மஹாடேவஸ்ய ப்ரணதிசமயே கதிநாப்யாம் கதிநபூமிசம்பர்காத் சஜ்ஜாதகாதிந்யகுணாப்யாம் ப்ரணாமகதிநாப்யாம் ஜானுப்யாம் ஓரூஜானுமத்யஸபிண்டகாப்யாம் விபுதகரிகும்த்ரயமபி ஏராவதமஸ்தகயுதலமபி பவதி கர்வீ விஜித்யே ஜிதவதி, ‘விபராப்யாம் ஜே:’ இதி விபூர்வஸ்ய ஜயதேராத்த்மநேபதே லிதி ரூபம் - விஜித்யே இதி । கவய: ஸ்லு உத்தமஸ்த்ரீணாம் ஜானுபிண்டகௌ ஸுதததிதயா வர்துலாகாரேண பஞ்சாங்கப்ரணாமவெலாயாமந்யோந்யம்ஸம்ஸ்பூஷ்டதயா கரிகும்த்ரயமௌ வர்ணயந்தி । குணத: கான்தித ஆகாரதௌ வா சமூத்வதீவா வ்யஸ்தீவா காவ்யேஷு காமிந்யவயவானாமுபமானேந ஸஹ உபமேயபாவ: ப்ரசித்: ॥ ௮௨ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

மாதர் பஞ்சாங்க நமஸ்காரமுறையில் வணங்கும்போது முழங்கால்கள் இரண்டும் ஒட்டி நிற்குமாதலால் யானையின் மத்தகம்போல் இரு முண்டுகளாகத் தெரிகின்றன. (ஆண்கள் தண்டம்போல் உடலைக் கிடத்தி எட்டங்கங்களும் பூமியில் படிய வணங்குவர். பெண்கள் மார்பகத்தைப் பூமியில் படும்படி வணங்காமல் இடுப்பை மேல் தூக்கித் தலையும் முழங்கால்களும் பாதங்களும் பூமியில் பட வணங்குவது பஞ்சாங்கநமஸ்காரம்.) விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (82)

गोपालसुन्दरी

“करीन्द्राणामिति” । हे गिरिसुते, उभाभ्यामूरूभ्यां करीन्द्राणामैरावतादीनां, शुण्डाः हस्तान्, तथा कनककदली स्वर्णरम्भा, तस्याः काण्डपटलीं स्तम्भसमूहं, इत्युभयमपि निर्जित्य सुवृत्ताभ्यां शोभनप्रकारेण वर्तुलाभ्यां, पत्युर्महेशस्य प्रणतिभिः कठिनाभ्यां जानुभ्यां विबुधकरिकुम्भद्वयमपि ऐरावतमस्तकयुगलमपि भवती विजिग्ये जितवतीत्यर्थः । विष्णुपक्षे-गिरिसुताया इः कामो वाञ्छितं, ई लक्ष्मीः संपत्तिर्वा यस्मात्, हे गिरिसुते ! भवति त्वयि वर्तमाना ई लक्ष्मीः शोभा, उभयमपि उक्तं निर्जित्य विबुधकरिकुम्भद्वयमपि विजिग्य इत्यर्थः । विबुधकरिणः पत्युरिन्द्रस्य प्रणत्यापि कठिनाभ्यां विबुधकरिकुम्भद्वयजयत्यागरहिताभ्यामित्यर्थः । शेषं समानम् ॥ ८२ ॥

கோபால்ஸ்ஸுந்தரீ

முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. விஷ்ணு பக்ஷத்தில் மலைமகளின் செழிப்பு லக்ஷ்மி. அவளது அழகால் யானை மத்தகம் வெல்லப்பட்டது. ஐராவதத்தின் பதியான இந்திரன் வணங்குவதால் ஐராவதமும் வெல்லப்பட்டதே. (82)

आनन्दलहरी

करीन्द्राणामिति । गिरिसुते, भवती उभाभ्यामूरूभ्यां करीन्द्राणां ऐरावतादीनां शुण्डाः हस्तान्, कनककदलीनां स्वर्णरम्भाणां काण्डपटलीं स्तम्भसमूहं इत्युभयमपि निर्जित्य निःशेषेण जित्वा, जानुभ्यामूरुजङ्घयोः सन्धिभ्यां, विबुधकरिण ऐरावतस्य कुम्भद्वयमपि विजिग्ये जितवती । कीदृशाभ्यां सुवृत्ताभ्यां शोभनप्रकारेण वर्तुलाभ्यां पत्युः शिवस्य प्रणत्या प्रणामेन भूमिनिपातेन कठिनाभ्यां कठोराभ्याम् । केषुचित्पुस्तकेषु विजिग्य इत्यत्र विधिज्ञे इति, उभयमपीत्यत्रोभयमसीति पाठः । तत्रायमर्थः- हे विधिज्ञे शास्त्रज्ञे प्रणतिः प्रणामः कार्यः इत्यादिशास्त्रार्थविधानविज्ञे वादे भवति । अत्राप्येतन्मते ह्रस्वपाठः । ऊरुभ्यां पूर्वोक्तमुभयं निर्जित्य जानुभ्यां विबुधकरिकुम्भद्वयमपि निर्जित्य त्वमसीति । केचिद्वाक्षिणात्यटीकाकारा इममेव प्रकृतपाठं मन्यन्ते । काण्डं नाले तरुस्कन्धे

बाणेऽवसरनीरयोः । कुत्सिते रहसि स्तम्भे काण्डवर्गमुदाहृतमिति, तथा शुण्डापि जलहस्तिन्यां मदिराकरिहस्तयोरिति च विश्वप्रकाशः ॥ ८२ ॥

ஆனந்தலஹரீ

(முன் உரைகளில் உள்ள விளக்கமே. (82))

—★—

१पराजेतुं रुद्रं द्विगुणशरगर्भौ गिरिसुते

निषङ्गौ जङ्घे ते विषमविशिखो बाढमकृत ।

यदग्ने२ दृश्यन्ते दशशरफलाः३ पादयुगली-

नखाग्रच्छद्धानः सुरमकुटशाणैक४ निशिताः ॥ ८३ ॥

¹பராஜேதும் ருத்ரம் த்விகுண சரகர்ப்பௌ கிரிஸுதே

நிஷங்கௌ ஜங்கே தே விஷமவிசிகோ பாடமக்ருத ।

யதக்ரே த்ருச்யந்தே² தசசரபலா:³ பாதயுகலீ-

நகாக்ரச்சத்மாந: ஸுரமகுட சாணைக⁴ நிசிதா: ॥

1. पुरा जेतुं புராஜேதும், 2. लक्ष्यन्ते லக்ஷ்யந்தே, 3. शितशर फलाः சிதசரபலா:,

4. शाणौघशोणैक

பதவுரை:- கிரிஸுதே - மலைமகளே, விஷமவிசிக:- ஒற்றைப்படை எண்களில் (5) அம்புகள் கொண்ட மன்மதன், ருத்ரம் பராஜேதும், ருத்ரரைத் தோற்கடிக்க த்விகுண சரகர்ப்பௌ நிஷங்கௌ - உள்ளே இருமடங்கு (10) அம்புகள் கொண்ட அம்புருத் தூணிகளாக, அக்ருத செய்தான். பாடம் இது உண்மை. யத் அக்ரே அதன் முன் பகுதியில் பாதயுகலீநகாக்ரச்சத்மாந:- இரு திருவடிகளின் நகத்தின் நுனிகள் என்ற போர்வை கொண்டதும் ஸுரமகுடசாணை ஏக நிசிதா: தேவர்கள் கிரீடங்களில் உரசி சாணை தீட்டப்படதுமான தச - சரபலா:- பத்து அம்புகளில் இரும்பாலான கூர்முனைகள் த்ருச்யந்தே - காணப்படுகின்றன.

இந்த்ரகோபபரிக்ஷிப்தஸ்மரதூணாபஜங்கிகா என்ற லலிதா நாமம் உள்ளது.

लक्ष्मीधरा

पराजेतुं तिरस्कर्तुं, रुद्रं हरं, द्विगुणशरगर्भौ द्विगुणीकृताः शराः पञ्चबाणाः गर्भे ययोस्तौ। गिरिसुते ! पार्वति ! निषङ्गौ तूणीरौ, जङ्घे जङ्घाकाण्डौ, ते तव, विषमविशिखः

पञ्चबाणः, बाढं ध्रुवं, अकृत कृतवान् । यदग्रे निषङ्गयोरग्रे ययोः दृश्यन्ते । दशशरफलाः दशानां शराणां द्विगुणितानां पञ्चानामित्यर्थः, तेषां फलाः अयोमुखानि, पादयुगलीनखाग्रच्छद्धानः पादयोः प्रपदयोः युगली द्वितयं तस्या नखाग्राणां दशानां छद्म व्याजो येषां ते, सुरमुकुटशाणैकनिशिताः सुराणां इन्द्रादीनां मकुटेष्वेव शाणेषु एकनिशिताः मुख्यतया उत्तेजिताः । अत्रेत्थं पदयोजना - हे गिरिसुते ! विषमविशिखः रुद्रं पराजेतुं द्विगुणशरगर्भौ निषङ्गौ ते जङ्घे अकृत बाढम् । यदग्रे पादयुगलीनखाग्रच्छद्धानः सुरमुकुट-शाणैकनिशिताः दशशरफला दृश्यन्ते । अत्र उत्प्रेक्षालङ्कारः, जङ्घयोः तूणीरतया सम्भाव-नात् । अपह्णवालङ्कारश्च, नखाग्राणां फलत्वेनापह्णवात् । अनयोस्संसृष्टिः, अपृथक्स्थित्या प्रयोज्यप्रयोजकभावावगतेः । विषमविशिखो बाढमकृतेत्यत्र अतिशयोक्तिरलङ्कारः, साधारणब्रह्मसृष्टिव्यतिरिक्तत्वेन प्रतीतेः । एतच्च पूर्वमेव स्पष्टीकृतं 'कुचौ सद्यस्स्विद्यत्' इति श्लोकव्याख्यानावसरे । अलङ्कारेण अलङ्कारध्वनिरपि, द्विगुणशरगर्भौ दशशरफला इति पदद्वयेन पादाङ्गुलीनां शराणां च अभेदाध्यवसायप्रतीतेरित्यलम् ॥ ८३ ॥

லக்ஷ்மீதரா

மலைமகளே ! மன்மதனுக்கு ஒற்றைப்படை எண்ணுள்ள பாணங்கள் (ஐந்து). அதனால் அவன் விஷமவிசிகன். அவன் ருத்ரனை வெல்லத் தான் எப்போதும் பயன்படுத்துகிற பாணங்கள் ஐந்தை இருமடங்காக்கி அம்புறாத்தூணியைத் தேடியவன் உன் இரு முழங்கால்களின் கீழ்ப்பகுதியை அம்புறாத்தூணியாக்கினான். அந்த அம்புகளின் கூர்மிக்க முனைகள் உன் திருவடிகளின் நுனியிலுள்ள நகங்களாயின. அவற்றைத் தேவியை வணங்க வந்த தேவர்களின் சாணை போன்ற கிரீடங்களில் உறைத்துத் தீட்டிக்கூர்மிக்கதாக்கினான். இதுதான் உண்மை. (83)

सौभाग्यवर्धनी

जङ्घे वर्णयति पुरा जेतुमिति । हे गिरिसुते ! रुद्रं पुरा जेतुं जङ्घे निषङ्गौ द्विगुणशरगर्भौ अन्तर्गूढदशशरगर्भौ बाढं विषमविशिखः कामः अकृत । यत् यतः अग्रे निषङ्गीभूत-जङ्घयोरग्रे दशशरफलाः अग्रभागाः शल्यानि लक्ष्यन्ते । नखाग्रच्छद्धानः नखाग्रच्छलाः सुरमुकुटशाणौघनिशिताः चरणानतसुरमुकुटान्येव शाणाः तैर्निशिताः संमार्जिताः । पूर्वं पञ्चशरः, अधुना तव जङ्घे निषङ्गौ दशशरगर्भौ कृत्वा रुद्रं जेष्यामीति दशशरः सन्निति किमाश्चर्यमिति भावः । अत्र नखाः न भवन्ति किं तु द्विगुणीकृतशरशल्यानीति प्रकृतनिषेधादपह्णुतिः ॥ ८३ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

லக்ஷ்மீதராவின் விளக்கமே. (83)

अरुणामोदिनी

जङ्घे वर्णयति - पराजेतुमिति । हे गिरिसुते ! विषमा विशिखा बाणा यस्य सः विषमविशिखः पञ्चबाणः, अविधेयकुण्ठितपरिमितास्त्रत्वाद् दुर्बल इत्यभिसन्धिः । मदनः रुद्रं त्रिपुरान्तकं पराजेतुं पराङ्मुखीकर्तुं विजेतुमित्यर्थः । पुरा जेतुमपि पाठे पुरा मदनो रुद्रं जेतुं स्वदर्पहारिणं तमभिभवितुं, वैरनिर्यातनस्य वीराणामवश्यविधेयत्वादिति भावः । अत्र असह्यार्थत्वाभावात्, 'पराजेरसोढः' इति न पञ्चमी । ते भवत्याः जङ्घे प्रसृते कर्मणी 'जङ्घा तु प्रसृता' इत्यमरः । द्विगुणाः द्विरावृत्ताः शराः पञ्चबाणाः गर्भे ययोस्तौ द्विगुणशरगर्भौ । अतिक्रोधान्धत्रिपुरान्तकपराजये परिमितानां विषमसंख्यापन्नानां विगतशिखानां च शराणामपर्याप्तत्वात् तानेव द्विरावृत्या समसंख्यतां, शृणाति हिनस्तीति व्युत्पत्तेः शर इत्यन्वर्थनामतां चापन्नां विधाय धृता यो शराः तद्गर्भावित्यर्थः । निषङ्गौ इषुधी 'तूणोपासङ्गतूणीरनिषङ्गा इषुधिर्द्वयोः' इत्यमरः । अकृत कृतवान् । बाढं एतदेव सत्यमित्युत्प्रेक्षा । शरान् पञ्चसंख्याकान् द्विगुणीकृत्य भवदीयजङ्घे एव निषङ्गौ विधाय, तत्र प्रत्येकं शरपञ्चकं निहितवान् मदनः । तदन्येषुधेः रुद्रविजयसाधनतानर्हत्वादिति भावः । उक्तं च सहस्रनामसु 'इन्द्रगोपरिक्षिप्तस्मरतूणाभजङ्घिका' इति । कुत इत्येवमुत्प्रेक्ष्यत इत्यत्राह - यदग्र इति । ययोः जङ्घयोः अग्रे मुखे, सुराणां पादाग्रे प्रणमतां देवानां मकुटानि किरीटान्येव शाणाः निकषाः, 'शाणस्तु निकषः कषः' इत्यमरः । तेष्वेकेषु निशिताः उत्तेजिताः तीक्ष्णीकृता इत्यर्थः । पादयोः युगली युगलम् तत्रस्थानि यानि नखाग्राणि नखराञ्चलानि तानीति छद्म च्छलं येषां ते पादयुग्मावस्थितनखाग्रमिषा इत्यर्थः । दश दशसंख्याकाः, शरफलाः बाणाग्राणि; 'फलं प्रयोजने क्लीबं तरूणां प्रसवेऽपि च । शराग्रे तु फलः पुंसि कृते लोहशलाकया' इति विश्वः । दृश्यन्ते प्रेक्ष्यन्ते । यतः पादयुगलसंस्थितनखाग्रव्याजापन्ना निशिताः शरफलाः अग्रभागे दृश्यन्ते, अतः त्वदीयजङ्घे मदनेन स्वीयशरान् द्विगुणीकृत्य पूरितौ निषङ्गावेवेति प्रतिभातीत्यर्थः । अत्र द्वितीयार्धसंस्थितायाः सापह्नवोत्प्रेक्षायाः निषङ्गकरणोत्प्रेक्षाहेतुत्वादुभयोः सङ्करः । तथा च देवीप्रसृतयोः मदनेषुध्योरिवातिरम्यत्वं द्योतते ॥ ८३ ॥

அருணாமோதின்

மன்மதன் தன்னிடமுள்ள குறையை உணர்ந்தான். ஐந்தே பாணங்கள். அவையும் ஏவுபவனின் கட்டில் அடங்காத பூக்கள். கூர்மமுங்கிய முனை உள்ளவை. முன் தன் திமிரை அடக்கிய சிவனை வெல்ல, தன் ஆத்திரத்தைத் தீர்த்துக்கொள்ள, பத்து கூர்தீட்டிய அம்புகளைக் கொண்ட இரு அம்புறாத்தூணிகளை - உன்னுடையதைப் பெற்றான். உன் கணுக்கால்களை அம்புறாத்தூணியாக்கினான். அம்புகளின் நுனிகளை உன்னை வணங்கவந்த தேவர்களின் கிரீடத்தில் தீட்டிக்கூராக்கித் திருவடிகளின் முன்னுள்ள நகங்களாக்கினான். வேறு அம்புறாத் தூணியோ அம்புகளோ அம்புகளின் கூர்மிக்க முனைகளோ சிவனை வெல்லப்போதுமானவை அல்ல. ஐந்து முனைமழுங்கிய விறைப்பற்ற புஷ்பபாணங்களின் இடத்தில் பத்து விறைப்புள்ள கூர்மிக்க பாணங்களும் இரு அம்புறாத்தூணிகளும் கிட்டின.

आनन्दगिरिया

अस्य श्लोकस्य व्याख्या नोपलभ्यते

ஆனந்தகிரியா

உரை இந்த சுலோகத்திற்குக் கிட்டவில்லை.

तात्पर्यदीपिनी

पुरा जेतुमिति । हे गिरिसुते हिमगिरिवंशदीपिके विषमविशिखः, विषमा विशिखा यस्य स स्मरः पुरा पूर्वस्मिन्काले रुद्रं जेतुं पराभवितुं ते जङ्घे निषङ्गौ तूणीरौ गाढं यथा स्यात्तथा अकृत कृतवान् । किंविधौ निषङ्गौ द्विगुणशरगर्भौ द्विगुणशरा गर्भे ययोस्तौ तथोक्तौ पञ्चशरत्वादुभाभ्यां दशशरतेत्यर्थः । तत्र हेतुः, यदग्रे दशशरफला दृश्यन्ते । ययोजङ्घयोरग्रे दशायामुखानि दृश्यन्ते । तेषां लिङ्गमाह - किंविधा दशशरफलाः पादयुगलीनखाग्रच्छद्मानः पादयोयुगली द्वयं तस्या नखाग्राणि तेषां छद्म व्याजो येषां ते तथोक्ताः, पुनः सुरमुकुटशाणौघनिशिताः सुराणां देवानां मुकुटाः त एव शाणाः कषणोपलाः तेषामोघाः तेषु निशिता उत्तेजिताः । नमस्कारसमये महेन्द्रादिमुकुटकोटीषु कषणात् तीक्ष्णीभूताः ॥ ८३ ॥

தாத்பர்யதீபினி

முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. (83)

पदार्थचन्द्रिका

अथोत्प्रेक्षमाणो जङ्घे वर्णयति - पराजेतुमिति । हे गिरिसुते तव जङ्घे विषमविशिखो रुद्रं पराजेतुं निषङ्गावकृतेति बाढमहं शङ्खे इत्यर्थः । स्वबाणापेक्षया द्विगुणाः शराः गर्भे

ययोस्तौ । जङ्घयोर्निषङ्गत्वे ज्ञापकमाह - यदग्रे ययोरग्रे पादयुगलीनखाग्रणि छद्धानि येषां ते दशसंख्याकाः शरफला दृश्यन्ते । अत्र शराग्रलोहादिवाचकः फलशब्दः । स च पुल्लिङ्गः । सुरमुकुटानि शाणानि च यानि तेषामोघेन निशितास्तीक्ष्णाः ॥ ८३ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

(முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. (83))

डिण्डिमभाष्यम्

पुरा जेतुमिति । हे गिरिसुते ! पुरा पूर्वं, रुद्रं शिवं जेतुं विषमविशिखः कामः, ते तव जङ्घे, द्विगुणशरगर्भौ स्वयं पञ्चबाणत्वात्, एतावद्भिः शरैरजेयोऽयमिति द्विगुणानेव निजपञ्चशरान् विधाय, तद्गर्भौ निषङ्गौ तूणीरौ बाढं निश्चयेन अकृत कृतवान् । यदग्रे ययोः अनङ्गनिषङ्गतामापन्नयोः जङ्घयोरग्रे पादयुगलीनखाग्रा एव छद्म व्याजो येषां ते पादयुगलीनखाग्रच्छद्धानः । येऽग्रभागा दृश्यन्ते कीदृशाः ? शितशरफलाः शितानां तीक्ष्णानां शराणां बाणानां फलाः अग्रभागाः 'फलं प्रयोजने क्लीबं तरूणां प्रसवेऽपि च । शराग्रे तु फलः पुंसि कृते लोहशलाकया' इति विश्वः । कथं तेषां शरत्वं जातम् ? सुरमुकुटशाणैकनिशिताः, नमस्कारसमये महेन्द्रादिमुकुटकोटिषु शाणात् घर्षणात् तीक्ष्णीभूताः । शरादीनां शाणघर्षणं प्रसिद्धम् । तेनैकैकं निशिताः मुख्यतया तीक्ष्णीभूताः यतो दश शराः दृश्यन्ते, ततो निषङ्गसाधर्म्यं तव जङ्घयोरित्यर्थः । पादयुगलीनखाग्रच्छद्धान इत्यनेन नखा इति व्याजमात्रं, शरा एव निःसरन्ति, त्वच्चरणबलादेव त्रिभुवनविजयी तावदनङ्गः प्रसिद्धः ॥ ८३ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

(முன் உரைகளில் உள்ள விளக்கமே. (83))

गोपालसुन्दरी

पुरा जेतुमिति । हे गिरिसुते, पुरा पूर्वं रुद्रं शिवं जेतुं विषमविशिखः कामः, ते तव जङ्घे द्विगुणशरगर्भौ, स्वयं पञ्चबाणत्वात्, एतावद्भिः शरैरजेयोऽयमिति द्विगुणानेव निजपञ्चशरान् विधाय, तद्गर्भौ निषङ्गौ तूणीरौ बाढं निश्चयेन अकृत कृतवान् । यदग्रे ययोः अनङ्गनिषङ्गतामापन्नयोः जङ्घयोरग्रे पादयुगलीनखाग्रच्छद्धानः दशशरफलाः, दश-संख्याकबाणाग्रभागाः दृश्यन्ते । कीदृशाः सुरमुकुटशाणैकनिशिताः, नमस्कारसमये महेन्द्रादिमुकुटकोटिषु शाणात् घर्षणात् एकनिशिता मुख्यतया इत्यर्थः । विष्णुपक्षे - गिरिसुताया इः कामः, ई लक्ष्मीर्वा, यस्मादिति संबोधनपदार्थः । शेषं समानम् ॥ ८३ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

(முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. விஷ்ணுபக்ஷத்திலும் இதுவே (83)

ஆனந்தலஹரி

பராஜேதுமिति । हे गिरिसुते विषमविशिखः कामः ते तव जङ्घे निषङ्गौ इषुधी अकृत
कृतवान् । कीदृशौ द्विगुणाः शरा गर्भे ययोस्तौ । किमर्थं रुद्रं पराजेतुं अभिभवितुम् । पुरेति
पाठे पूर्वं अकृतेत्यन्वयः । पञ्चशरैः पराजेतुमशक्यत्वात् द्विगुणान् दशसंख्याकान् कृत्वा तव
जङ्घयोः स्थापितवानित्यर्थः । बाढं प्रतिज्ञायाम् । यदग्रे ययोः निषङ्गयोः अग्रे पादयुगल्या
नखा एव अग्रास्तेषां छद्म व्याजो येषां ते तथाविधा दश शरफला बाणाग्रभागा दशाङ्गुलीरूपा
दृश्यन्ते । कीदृशाः सुराणां मुकुटरूपो यः शाणौघः तीक्ष्णीकरणपाषाणसमूहस्तेन निशिता
घर्षणात्तीक्ष्णतां प्रापिताः । शाणौघेत्यत्र शाणैकेति पाठे एकं मुख्यं यथा स्यात्तथा निशिता
इत्यर्थः । फलं प्रयोजने क्लीबे तरूणां प्रसवेऽपि च । शराग्रे तु फलः पुंसि कृते लोहशलाकया
इति विश्वरूपकोशः । भृशप्रतिज्ञयोर्बाढमिति, निषङ्गा इषुधिर्द्वयोरिति चामरः ॥ ८३ ॥

ஆனந்தலஹரி

(முன் உரைகளில் உள்ள விளக்கமே. (84)

—★—

श्रुतीनां मूर्धानो दधति तव यौ शेखरतया

ममाप्येतौ मातः शिरसि दयया धेहि चरणौ ।

ययोः पाद्यं पाथः पशुपतिजटाजूटतटिनी

ययोर्लाक्षालक्ष्मीररुण¹हरिचूडामणिरुचिः ॥ ८४ ॥

ச்ருதீநாம் மூர்தாநோ தததி தவ யௌ சேகரதயா

மமாப்யேதௌ மாத: சிரஸி தயயா தேஹி சரணௌ ।

யயோ: பாத்யம் பாத: பசுபதி ஜடாஜூட தடிநீ

யயோர் லாக்ஷாலக்ஷ்மீரருண ஹரி¹சூடாமணி ருசி: ॥

1. அருணதர அருணஹர.

பதவுரை - மாத:- தாயே !, தவயௌ சரணௌ உன் இரு சரணங்களை ச்ருதீநாம்
மூர்த்தாந: வேதங்களின் தலைப்பகுதிகளான உபநிஷத்துகள். சேகரதயா - தலையணியாக,

தததி - தாங்குகின்றன. ஏதென சரணென - இந்த இருதிருவடிகளையும் மமசிரஸி அபி - என் தலையிலும், தயயா தேஹி - தயையுடன் வைப்பாய். யயோ: எந்த இவற்றின் பாத்யம் பாத:- திருவடி அலம்பப்பயன்படுத்திய நீர், பசுபதி ஜடாஜூடதடினீ - பசுக்களின் பதியான சிவனின் சடை முடியைக் கரைகளாகிக் கொண்ட கங்கை நதி (ஆயிற்று.), யயோ: லாக்ஷாலக்ஷம்: எந்த இவற்றின் செம்பஞ்சுக்குழம்பு. அருணஹரிசூடாமணி ருசி:- ஹரியின் சிவந்த சூடாமணியின் ஒளி ஆயிற்று.

ச்ருதிஸீமந்தஸிந்தூரீக்ருதபாதாபஜதூளிகா என்ற லலிதா நாமம் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

श्रुतीनां निगमानां, मूर्धानः शिरांसि वेदान्ता इत्यर्थः । दधति धारयन्ति प्रतिपादयन्तीत्यर्थः । तव भवत्याः, यौ चरणौ पादौ, शेखरतया उत्तंसतया । यद्वा - श्रुतीनां श्रुतिवधूनां मूर्धानः श्रुतयः भगवतीपादाब्जं उत्तंसयन्ति । यथोक्तम् - श्रुतिवाक्यं शक्तिं प्रति वसिष्ठेन - ‘नमो देव्यै महालक्ष्म्यै श्रियै सिद्ध्यै नमो नमः । ब्रह्मविष्णुमहेशानवेदकैः पूजिताङ्घ्रये ॥ वेदकैरित्यत्र वेदानां कैः शिरोभिरिति । ‘‘नमस्त्रिपुरसुन्दर्यै शिवायै विश्वमूर्तये’’ इत्यादि । ‘एवं स्तुता महादेवी श्रुतिभिः प्रीतमानसा । प्राह ताः प्रति तादृग्भिः वचोभिरमरेश्वरी ॥’ इत्यादि वसिष्ठसंहितायाम् । ममापि एतौ चरणौ, मातः ! जननि ! शिरसि मूर्धनि, दयया कृपया कृपाविष्टचित्तेनेत्यर्थः । धेहि निधेहि । चरणौ पादौ, ययोः चरणयोः संबन्धि, पाद्यं पाथः पादनिर्णेजनजलम् । यद्यपि पाद्यमित्युक्ते पादसंबन्धः प्रतीयते, तथापि पाद्यमित्युक्ते पादप्रक्षालनार्हं पाद्यमित्यर्हतामात्रप्रतीतौ विशेषाकारेण ययोरित्यस्यान्वय इति न पौनरुक्त्यम् । पशुपतिजटाजूटतटिनी पशुपतेः शिवस्य जटाजूटे कपर्दे तटिनी गङ्गा । ययोः चरणयोः लाक्षालक्ष्मीः लाक्षारसकान्तिः, अरुणहरिचूडामणिरुचिः अरुणश्चासौ हरिचूडामणिश्च कौस्तुभः तस्य रुचिः रक्तिमा । अयमर्थः- प्रणयकोपशान्तये प्रणतस्य पाशुपतेः जटाजूटवर्तिनी गङ्गा पादाग्रवर्तिनी आसीदिति गङ्गायाः पाद्यजलत्वं कथितम् । प्रतिदिनं सायम्प्रातः सेवार्थं नमस्कुर्वाणस्य विष्णोः मकुटघटितकौस्तुभमणेः श्वेतवर्णस्य लाक्षारसप्रसादजन्योऽरुणिमेति ध्येयम् । अत्रेत्यं पदयोजना - हे जननि । तव यौ चरणौ श्रुतीनां मूर्धानः शेखरतया दधति, हे मातः ! एतौ चरणौ ममापि शिरसि दयया धेहि । ययोः पाद्यं पाथः पशुपतिजटाजूटतटिनी ययोः लाक्षालक्ष्मीः अरुणहरिचूडामणिरुचिः । एतदुक्तं भवति - भगवत्याः पादाम्बुजद्वितयस्य वेदमूर्धनि सदाशिवमूर्धनि विष्णुमूर्धनि च सञ्चार इति मूर्धसञ्चारस्वाभाव्यमस्ति । अतो मम मूर्धन्यपि सञ्चरतु पादाम्बुजमिति प्रार्थनासामञ्जस्यमिति कवेरभिप्रायः । यद्वा - प्रपञ्चजनयित्र्याः सादाख्यायाः

प्रपञ्चान्तःपातिनः हरिविरिञ्चिपशुपतिवेदान्ताः पादाम्बुजं शिरसि धारयन्ति तन्निर्णेजन-
जलेन पवित्रितगात्राः तन्महिम्ना तत्तदधिकारान् भजन्त इति युज्यत एवेति । अत्र
रूपकालङ्कारः स्पष्टः ॥ ८४ ॥

லக்ஷ்மீதரா

தாயே! உன் இரு திருவடிகளையும் வேதங்களின் சிரஸான உபநிஷத் அல்லது வேதமாதாக்களின் தலைகள் தலையின் அணியாகத்தாங்குகின்றன. அவற்றை என் தலையிலும் பரிவுடன் வைப்பாய்! நீ அன்பு மிகுதியால் கோபித்துக் கொண்டபோது சிவன் உன் திருவடிகளை அன்புக்கோபத்தைத் தணிக்க வணங்க, அவரது தலைச்சடையில் மறைந்திருந்த கங்கை நதி நீராகப் பெருகி உன் திருவடிகளை அலம்பி உனக்குப் பாத்யமானது. விஷ்ணு வணங்கும் போது அவரது சூடாமணியான கௌஸ்துபம் செவ்வொளியை உன் திருவடிகளில் பாய்ச்சிச் செம்பஞ்சுக் குழம்பின் அழகிய பூச்சானது. விஷ்ணு தினமும் காலே மாலை உன் திருவடிகளில் வணங்குவார். பகவதியின் இரு திருவடிகளும் பிரும்மா சிவன், விஷ்ணு, வேதங்கள் என இவர்களால் வழிபடப் பெறுவதால் இவர்களின் சிரஸுடன் தொடர்பு எப்போதும் உண்டு. திருவடி நீரின் (பாத்யத்தின்) ஸ்பர்சத்தால் தம் தம் பணிகளை முறையுடன் அவர்கள் நிறைவுறச் செய்கின்றனர். (84)

सौभाग्यवधनी

श्रीदेवोचरणकमलयोः सर्ववेदान्तप्रतिपाद्यत्वमुखेन स्व शिरोनिधापनमाशास्ते -
श्रुतीना मिति । हे मातः ! श्रुतीनां मूर्धानः उपनिषदः, यौ तव चरणौ शेखरतया दधति
मूर्धन्यतया बिभ्रति, तावेतौ ममापि शिरसि धेहि । ययोः पाद्यं पाथः पाद्यजलं
पशुपतिजटाजूटतटिनी गङ्गा, ययोः लाक्षालक्ष्मीः अलक्तकरागः अरुणहरिचूडामणिरुचिः
विष्णोः शिरोभूषणमणिकान्तिः । मानापनोदने शिवशिरोधार्यं गङ्गाजलं ययोः
पाद्यजलायते, प्रणमतश्च हरेर्मुकुटे विजृम्भाण दिव्यरत्नरुचिरलक्तकरागायते, तौ मम मौलौ
निधाय कृतार्थीकुरु मां इत्यर्थः। गङ्गाजलचूडामणिरुच्योः पाद्यत्वलाक्षालक्ष्मीत्वारोपात्
आरोपकविशेषः ॥ ८४॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

வேதமும் சிவனும் விஷ்ணுவும் தலைகளால் வணங்குகிற உன் திருவடிகளை என் தலையிலும் பரிவுடன் வைப்பாய். (மற்றவை லக்ஷ்மீதராவின் விளக்கத்தை ஒட்டியுள்ளன.) (84)

अरुणामोदिनी

अथेदानीं देवीचरणयोः अखिलवेदान्तप्रतिपाद्यतावर्णनापूर्वकं स्वशिरोनिधापनमा-

शास्ते - श्रुतीनामिति । हे मातः ! पुत्रजनवत्सले ! देवि ! श्रुतीनां मूर्धानः वेदान्ताः जगत्कारणभूतदेवताप्रतिपादका इत्यर्थः । तव भवत्याः संबन्धिनौ यौ पादौ चरणौ शेखरतया शिरोभूषणतया ददति स्थापयन्ति । मूर्ध्ना शिरोभूषणेन प्रकाशातिशयसद्भावात् श्रुत्याख्यस्त्रीणामपि मूर्धसु शिरोभूषणाभिलाषात् अतिसुन्दरभवत्पादावेव भूषणं स्थापयन्तीत्यर्थः । समस्तवेदान्तप्रतिपाद्याविमौ भवत्पादाविति भावः । 'लोकस्य द्वारमर्चिमत् पवित्रम्' इत्यदिश्रुतेरित्याशयः । सकलवेदान्तप्रतिपाद्यावेतौ इमावपि चरणौ पादौ दयया दीनानुकम्पया अनुग्राह्योऽयमिति निधेहीत्यर्थः । ममात्मनोऽपि श्रुतीनामिवेत्यर्थः । यद्वा - शिवादिवदनुग्राह्यस्य वेत्यर्थः । शिरसि शीर्षे, नपुंसकतया दौर्बल्येन श्रुतिमूर्धपिक्शया प्रसाद्ये इत्यर्थः । देहि निधेहि स्थापयेत्यर्थः । भवत्याश्च 'यं कामये तं तमुग्रं कृणोमि तं ब्रह्माणं तमृषिं तं सुमेधाम् । अहं रुद्राय धनुरातनोमि ब्रह्मद्विषे शरवे हन्त वा उ' इति श्रुतेः भक्तवात्सल्यात्, तव अतिमहत्त्वसंपादिकात्वादस्य भक्तस्य श्रुतिवन्निष्कलङ्कतया अनुग्राह्यत्वात्, भवत्पादातिरिक्तातिपवित्रवस्त्वन्तरालाभात्, तौ शिरसि निधाय तेनैवायमनुग्राह्यः इत्यभिसन्धिः । ननु पतितपवित्रीकरणचतुराणां मन्दाकिनीपयःप्रभृतीनां विद्यमानत्वात्, अभीष्टदानचतुराणां देवतान्तराणां वेदप्रतिपाद्यानां चोपलम्भात्, कुत एतदेव प्रार्थ्यत इत्याशङ्क्य भवच्चरणादन्यत्पावयित्रभीष्टदातृ वा कृत्स्नवेदान्तप्रतिपाद्यं न लभ्यत इत्याशयेनाह - ययोरिति । पशुपतिजटाजूटतटिनी सकललोकपावयित्री शिवजटास्थितमन्दाकिनी ययोश्चरणयोः पाद्यं पादाय हितं, 'पादाघाभ्यां च' इति यत्प्रत्ययः 'पाद्यं पादार्थवारिणि' इत्यमरः । पाथः जलं, मन्दाकिनीजलं भवत्पादजलमेव इत्यभिप्रायः । अत्र प्रणयकुपितायाः भगवत्याः प्रसादनार्थं प्रणतस्य परमेशितुः जटाजूटवर्तिन्या गङ्गायाः तत्पादारविन्दावस्थानात् तस्याः पाद्यत्वं भगवतीचरणयोः प्राशस्त्यं चोक्तं इत्यवगन्तव्यम् । न चैवं चेत् 'पत्युः प्रणतिकठिनाभ्यां' इति शिवस्य भगवतीकृतप्रणामसंप्रदानताकथनविरोधः । 'समप्रधानौ समसत्त्वौ समौजसावुभा दाताराविह सौभगानाम्' इति श्रुत्या उभयोः समप्राधान्योक्तेरिति । एतच्च प्राङ्निरूपितमेवास्माभिः इत्युपरम्यते । तथा ययोः चरणयोः अरुणस्य पद्मरागनद्धतया अरुणवर्णस्य हरिचूडामणेः विष्णुशिरोमुकुटस्य रुचिः अरुणशोभा, लाक्षालक्ष्मीः अलक्तकसंपत्तिः लाक्षारसारुणिमेति केचित् । एवं अलौकिकक्षालनलाक्षावन्तौ शिवविष्णुभ्यां नित्यप्रणतौ सकलवेदान्तप्रतिपाद्यौ चरणौ मन्मस्तके स्थापय । तावन्मात्रेण वा अहं कृतार्थो भवानीति तात्पर्यार्थः । एतेन च सर्वदेवतानमःशेषित्वं भावतीचरणयोरेवेति सिद्धम् । 'सर्वदेवनमस्कारः केशवं

प्रतिगच्छति' इति स्मृतेश्च भगवत्या नमःशेषित्वप्रतिपादकबहुश्रुत्युपलम्भात् विरोधाधिकरणन्यायेन अप्रमाणता वर्णनीया । अत्र रूपकालङ्कारेण देवीचरणयोः सर्वोत्कर्षताध्वनिः ॥ ८४ ॥

அருணாமோதின்

மகனான என்னிடம் அன்புள்ள தாயே ! உலகின் காரணப்பொருளான தேவதாதத்வத்தை விளக்க வந்த உபநிஷதங்கள் உன் திருவடிகளைத் தலையணியாகத் தாங்குகின்றன. வேதமும் பெண்தானே? அதனால் தலையணியை விரும்பி ஏற்கின்றது. இவனும் உன் திருவருளுக்கு உரியவன்தான். எளிய என்னிடம் பரிவுடன் என் தலையிலும் அதனை வைப்பாய். வேத சிரஸ்களைவிட என் சிரம் தாழ்ந்ததே. நீ விரும்பினால் பாமரனையும் ருத்ரனாக, பிரம்மாவாக முனிவராக பேரறிஞராக ஆக்குவாய். இதனை நீயே வேதத்தில் கூறியுள்ளாய். உன் திருவடிகளைத் தவிர வேறு தூய்மைப்படுத்துகிற பொருள் உலகில் ஏதுமில்லை. கங்கைபோன்று தூய நீர் நிலைகள், சிறந்த தேவதைகள் உள்ளனரே எனில் சிவனின் சடையிலுள்ள கங்கை உனக்கு பாத்ய நீராகிறாள். சிவனிடம் நீ கோபம் கொண்டபோது உன்னை அமைதிப்படுத்தச்சிவன் உன்னை வணங்க, அவரது சிரஸிலிருந்த கங்கை பாதங்களை அலம்புகிற நீராயிற்று. சிவனும் நீயும் எவ்வகையிலும் ஸமமானவராயினும் அன்பின் வெளிப்பாடு அவ்வாறு செய்யச் செய்கிறது. விஷ்ணுவின் கிரீடத்தில் பதித்த சிகப்பு ரத்னம் உன் திருவடிகளில் ஒளி பரப்பி, செம்பஞ்சுக் குழம்புப்பூச்சானது. உன்னை வணங்க தேவரணைவரையும் வணங்கியதாகிறது. (84)

आनन्दगिरिया

श्रुतीनां मूर्धानि इति ।..... जूटोत्था तटिनी नदी गङ्गा सा ययोः पादोदकं पादक्षालनोदकं; मानापनोदनसमये चरणलग्नमुकुटतया प्रणमति, महादेवमुकुटस्थितया गङ्गया पादप्रक्षालनादित्यर्थः । एवमेव प्रणमतो हरेः श्रीकृष्णस्य मुकुटे यः चूडामणिः, तस्य या रक्ततरा कान्तिः सापि प्रणामावसरे चरणलग्नेति सैव ययोः लाक्षालक्ष्मीः लाक्षावदारक्ततया अरुणा अवभासते । एतावता श्रीकृष्णमहादेवयोरपि निजमुकुटदृष्यमाणं नखं यथा स्यात्तथा यौ चरणारविन्दौ अहर्निशं प्रणमतः, तौ चरणौ मम शिरसि निधेहि । अहमपि कृतार्थो यथा भवामीति प्रार्थ्यं. नानादुःखनिवेदनम् । गङ्गायां रत्नप्रभायां च पाद्योदकत्वारोपात् लक्ष्मीत्वारोपाच्च रूपकम् । तव चरणयोः अयमेव स्वभावो यत् सर्वेषां मूर्धन्यतेति स्वभावोक्तिरपि । तव चरणपार्षदस्य शिरोलग्नं सवेदविष्णुमहेशानामल्पतारूपो भवतीत्यपि ॥ ८४ ॥

ஆனந்தகிரீயா

உன் திருவடி எல்லா தேவர்களின் தலைகளில் வைத்துக் கொண்டாடப் பெறுகிறது. மற்றவை முன் உரைகளில் உள்ளதே. (84)

तात्पर्यदीपिनी

श्रुतीनामिति । हे मातः, त्वमेतौ चरणौ ममापि शिरसि दयया कृपया धेहि निवेशय। मम शीर्ष्णि पादारोपणं कुरु, यतो दुर्लभमित्याह - एतौ कौ, श्रुतीनां वेदानां मूर्धान उपनिषल्लक्षणाः अग्रभागाः यौ तव चरणौ शिरःशेखरतया उत्तंसरूपेण दधति वहन्ति । सर्वासामुपनिषदां तात्पर्यार्थः खलु भगवतीचरणारविन्दस्तुतिरेव । अतो मम शिरसि धेहीति प्रार्थना । पुनः. ययोश्चरणयोः पशुपतिजटाजूटतटिनी पशुपतेर्जटाजूटे तटिनी गङ्गा पाद्यं पाथः पादार्घ्यजलं. ययोर्लाक्षालक्ष्मीः यावकशोभा अरुणहरचूडामणिरुचिः, अरुण आरक्तो यो हरचूडामणिः बालशशाङ्कः तस्य रुचिरिव रुचिः यस्याः सा तथोक्ता । अयमभिसन्धिः, ययोः पाद्यं जलं प्रणयेनोपशान्तये प्रणतस्य पशुपतेर्जटाजूटतटिनी गङ्गा पादाग्रवर्तिनी सती पाद्यजलत्वमापन्ना लाक्षा च हरेण चन्द्ररेखारञ्जनार्थं ध्रियते । एवं श्रुतिभिरप्ययं दुर्लभोऽभ्यर्थ्यते मया, तत्त्वया संपादनीयम् ॥ ८४ ॥

தாத்பர்யதீபினீ

அருணஹரகுடாமணி ருசி: என்று பாடம் . சிவன் தன் தலையிலுள்ள சந்திரன் சிவக்க, தேவியின் செம்பஞ்சுக்குழம்பு கலந்த பாத்யநீரைத் தலையில் பூசிக்கொள்கிறார். மற்றவை முன்போல். (84)

पदार्थचन्द्रिका

अथ चरणौ वर्णयति - श्रुतीनामिति । हे मातः, श्रुतीनां मूर्धान उपनिषदः शेखरतया शिरोभूषणतया यो चरणौ दधति, तावेतौ ममापि शिरसि धेहीत्यन्वयः । चरणयोः परमपावनत्वमाह - पशुपतिजटानां जूटः समूहस्तत्र तटिनी गङ्गा ययोः पाद्यं पाथः पादप्रक्षालनार्थं जलम् । पादार्घ्याभ्यां चेति तद्धितो यत्प्रत्ययः । प्रकृत्यर्थश्चात्र विवक्षितः । लक्ष्मीरिन्दिरा ययोर्लाक्षा शोभार्थं लाक्षाद्रव्यमित्यर्थः । अरुणतरा चूडामणीनां रुचिः. कान्तिर्यस्याः सेति लक्ष्मीविशेषणम् । यद्वा निरन्तरं नमस्कुर्वतां देवानां अरुणतरा चूडामणिरुचिः लाक्षाशोभा ययोरित्यर्थः । अरुणहरिचूडामणिरिति पाठे स्पष्ट एवार्थः । तथा हरीत्यत्र हरेति पाठोऽपि स्पष्टार्थः ॥ ८४ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

அருணதரகுடாமணி ருசி: என்றபாடம். இடைவிடாமல் தேவர்கள் வணங்க, அவர்களது குடாமணி ஒளிபடச் செம்பஞ்சுக்குழம்பு பூசியதுபோலாகிறது. மற்றது முன்போல். (84)

டிண்டிமஹ்யம்

श्रुतीनामिति । हे मातः, त्रिभुवनजननि, श्रुतीनां वेदानां मूर्धानः अन्तभागाः उपनिषल्लक्षणाः यौ तव चरणौ पादारविन्दे कर्मणी, शेखरतया उत्तंसरूपेण दधति वहन्ति । सर्वासां उपनिषदां तात्पर्यार्थः खलु भगवतीचरणारविन्दस्तुतिरेव । अत एव शेखरतया प्रतिपादनम् । तावेतौ चरणौ यथा श्रुतिशिरसि न्यस्तौ, तथा ममापि शिरसि दयया कारुण्यवशात् धेहि निवेशय । अनादिसिद्धानां परब्रह्मस्वरूपाणां वेदान्तवाक्यानां साधर्म्यं मम त्वद्भक्तस्य परमार्थतः कथमिति चेत् अत्रोच्यते । यादृशी वेदे तव दया तादृश्येव भक्तजने, न विशेषः कोऽप्यत्र । अयमर्थो देवीसूक्ते प्रतिपादितः- यं कामये तं तमुग्रं कृणोमि तं ब्रह्माणं तमृषिं तं सुमेधाम् । अहं रुद्राय धनुरातनोमि ब्रह्मद्विषे शरवे हन्त वा उ ।’ भगवत्याः प्रतिज्ञेयं ‘यं भक्तमहं महात्मानं कर्तुं कामये इच्छामि तमुग्रं महादेवं करोमि । किंच तं ब्रह्माणं करोमि, किंच तमृषिं बदरिकाश्रमवासिनं अनादिमुनिं नारायणमपि करोमि । यदि वा मोहयामि लोकं, ब्रह्माणं कीटकमपि सममेव मोहयामि । इति । नमस्कारवेलायामेव चरणयोः मुकुटमणिसंपर्क इति द्योत्यते । न केवलं महादेव एव नमति, अपि तु ‘सर्वदेवनमस्कारः केशवं प्रति गच्छति ।’ इति पुराणप्रामाण्यात् सर्वलोकनमस्कार्यो भगवान् पुरुषोत्तमोऽपि स्वकार्यसंपत्तिहेतवे भगवतीं प्रणमति ॥ ८४ ॥

டிண்டிமஹ்யம்

உபநிஷத்துகளின் முடிவு உன் திருவடிஸ்துதியே. வேதத்தில் காட்டுகிற பரிவை பக்தமக்களிடமும் காட்டுவாய் ! தேவீஸூக்தம் இதனையே கூறுகிறது. அங்கு நீ விளக்குகிறாய் -’’ யாரை நான் உயர்த்த விரும்புகிறேனோ அவனை உக்ரராக, பிரும்மாவாக, ருஷியாக, நல்லறிவுள்ளவனாக, ஆக்குவேன். பதரியில் தவமியற்றுகிற நர - நாராயணர்களும் அவ்வாறு அவளது அருளைப் பெற்றவர்களே. உலகை மயக்குவதுபோல் தேவி பிரும்மாவையும் மயக்குவாள். அதில் பிரும்மாவும் புழுவும் சமமே. சிவனைப் போல் உலகனைத்திலும் வணங்கப்பெறுகிற விஷ்ணுவும் வணங்குகிறார். (மற்றது முன்போல்.) (84)

गोपालसुन्दरी

श्रुतीनामिति । हे मातः श्रुतीनां मूर्धानोऽन्तभागाः उपनिषल्लक्षणाः, यौ तव चरणौ कर्मणी, शेखरतया तत्त्वरूपेण दधति वहन्ति । सर्वासां श्रुतीनां त्वच्चरणे तात्पर्यात् । एतौ चरणौ ममापि शिरसि दयया धेहि, निवेशय । ययोश्चरणयोर्लक्षालक्ष्मीः यावकसंपत्, अरुणो रक्तो हरेर्विष्णोः यश्चूडामणिः मुकुटरत्नं तस्य रुचिर्दीप्तिरित्यर्थः । विष्णुपक्षे - मात इत्यत्र मा अत इति छेदः । दयया अधेहि इति छेदः । अतो हेतोः ममापि शिरसि मा अधेहि

अपितु धेहि इत्यर्थः । ममापि शिरसि मातः परिमाणं प्राप्नुत इति द्विवचनान्तं वा । ययोः पाद्यमिति वामनस्य द्वितीयचरणोपरि ब्रह्मणा पूजार्थं यत्पाद्यमावर्जितं, सैव गङ्गेति पुराणप्रसिद्धेः । हरिरिन्द्रः । शेषं समानम् ॥ ८४ ॥

கோபாலஸ்தோத்ரம்

முன் விளக்கப் பெற்றதே. விஷ்ணுபகஷ்த்தில் - சிவனின் தலையிலுள்ள கங்கை முன்னர் விஷ்ணு பதத்தில் விஷ்ணுவின் சரணங்களில் பாத்யமாக பிரும்மாவால் வழங்கப்பெற்றதே. ஹரியான இந்திரனின் சூடாமணியே தன் ஒளியைத் தேவியின் சரணங்களில் பரப்பிச் செம்பஞ்சக் குழம்புப்பூச்சாக்கியது. (84)

आनन्दलहरीटीका

श्रुतीनामिति । हे मातः यो तव चरणौ श्रुतीनां मूर्धानः प्रधानभूता उपनिषदः शेखरतया शिरोभूषणतया दधति वहन्ति । सर्वोत्तमतया प्रतिपादयन्तीति भावः । एतौ चरणौ दयया ममापि शिरसि धेहि अर्पय । ययोश्चरणयोः पाद्यं पादप्रक्षालनार्थं पाथो जलं पशुपतेः शिवस्य जटाजूटस्था तटिनी नदी गङ्गेत्यर्थः । शिवस्य त्वच्चरणप्रणिपातदशायां गङ्गा पादोदकवद्भवतीति भावः । विष्णोरपि त्वद्रूपतया विष्णुपादोदकरूपा या गङ्गा तस्यास्त्वत्पादोदकरूपत्वमिति वा । ययोश्चरणयोर्लक्षालक्ष्मीः यावकशोभा अरुणाया रक्ताया चूडामणेर्मुकुटरत्नस्य रुचिः कान्तिः सैवेत्यर्थः ॥ ८४ ॥

ஆனந்தலஹரி

முன் உரைகளில் விளக்கப்பெற்றதே. (84)

—★—

नमोवाकं^१ ब्रूमो नयनरमणीयाय पदयोः

तवास्मै द्वन्द्वाय स्फुटरुचिरसालक्तकवते ।

असूयत्यत्यन्तं यदभिहननाय स्पृहयते

पशूनामीशानः प्रमदवनकङ्कलितरवे ॥ ८५ ॥

நமோவாகம்¹ ப்ருமோ நயநரமணீயாய பதயோ:

தவாஸ்மை த்வந்த்வாய ஸ்புடருசி ரஸாலக்தகவதே ।

அஸூயதி அத்யந்தம் யதபி ஹநநாய ஸ்ப்ருஹயதே

பசுநாமீசாந: ப்ரமதவந கங்கேலிதரவே ॥

1. நமோவாசு, நமோ வா கிம் நமோவாசம், நமோ வா கிம்.

பதவுரை: நயனரமணீயாய - கண்களுக்கு இனியதும், ஸ்புடருசிரஸ அலக்தகவதே - பளிச்செனத் தெரிகிற செம்பஞ்சுக்குழம்புப்பூச்சு கொண்டதுமான, தவ பதயோ: அஸ்மை த்வந்த்வாய - உன் திருவடிகளின் இந்த இரட்டைக்கு, நமோவாகம் ப்ரும:- வணக்கம் தெரிவிப்போம். பசுநாம் ஈசாந:- பசுபதியான சிவன், யதபிஹநநாய ஸ்ப்ருஹயதே இதனால் அடிபடுவதற்கு ஆசைப்படுகிற, ப்ரமதவந கங்கேலிதரவே - தோட்டத்திலுள்ள அசோகமரத்திடம், அத்யந்தம் அஸூயதி - மிகவும் பொறாமைப்படுகிறார்.

பதத்வயப்ரபாஜால பராக்ருதஸரோருஹா, சிஞ்ஜாநமணிமஞ்ஜீரமண்டித ஸ்ரீ பதாம்புஜா, ஸ்வாதீன வல்லபா, முதலிய லலிதாநாமங்கள் நினைவில் வரும்.

லக்ஷ்மீதரா

நமோவாகம் நம இதி வாक्यम् । நமோவாகஸ்த்வோ நிபாதிநாஸ்தாது: । ஸ்ரீ: வதாம:, நமஸ்குர்ம இத்யர்த: । நயனரமணீயாய நேத்ரயோ: ப்ரியகராய, பதயோ சரணயோ:, தவ அஸ்மீ ப்ரிஹ்யமானாய, ட்வந்த்வாய யுக்மாய, ஸ்புடருசிரஸாலக்தகவதே ஸ்புடருசயே ஸ்புரத்ப்ரபாய ரஸாலக்தகவதே ஸாட்ராலக்தகாய, விசேஷணஸமாஸ: । அஸூயதி ஈர்ஸ்யதி । அத்யந்தம் நதிரா, யதபிஹநநாய யேந பதயுகேந அபிஹநநம் தாடனம் தஸ்மீ, அபிஹநநம் ந சஹத இத்யர்த: । அஸோகஸ்ரணாஹதிவ்யக்தபுஷ்ப இதி தோஹதகௌதுகே । ஸ்பூஹயதே ஸ்பூஹம் குர்வதே, பசுநாமீசான: பசுபதி:, ப்ரமதவநகங்கேலிதரவே ப்ரமதவநம் உத்யானவநம் தந்ந கங்கேலிதரஸுரஸோக: தஸ்மீ அஸூயதி ஈர்ஸ்யதி । உபயந்ந 'கூதருஹ' இத்யாதிநா 'ஸ்பூஹேரீப்சித:' இத்யநேந ச ஸம்ப்ரதானே சதூர்த்தி । அந்ரேத்யம் பதயோஜநா - ஹே ப்ரபவதி ! தவ நயனரமணீயாய ஸ்புடருசிரஸாலக்தகவதே பதயோர்ஸம் ட்வந்த்வாய நமோவாகம் ஸ்ரீ: । பசுநாமீசான: யதபிஹநநாய ஸ்பூஹயதே ப்ரமதவநகங்கேலிதரவே அத்யந்தம் அஸூயதி । ப்ரணயகலஹஸமயே அநுக்ரஹாத்மா பாதாஹாதோ ந கஸ்யாபி ஸம்பாவ்யத இதி அசேதந-வஸ்துநோ஽பி கங்கேலிதரோ: கத்யம் ஸ்யாதிதி தந்நைவாஸூயா நான்யந்ரேதி பாவ: । அநேநாத்யந்தம் பாதிவ்ரத்யம் பார்வத்யா: ப்ரதிபாதிதம் । ஏதாஹத்யம் பாதிவ்ரத்யம் லக்ஷ்மீஸர்ஸ்வத்யோநாஸ்திதி த்வந்யதே । அந்ராதிஸ்யோக்திரலக்ஷார:, பசுபதேரீர்ஸ்யா஽ஸம்பந்நே஽பி ஸம்பந்நகதநாதபேதாஹ்வஸாயப்ரதீதே: || ௮௬ ||

லக்ஷ்மீதரா

உன் திருவடிகள் இரண்டும் கண்களைக் கவர்பவை. பளிச்சென செம்பஞ்சுக்குழம்புப் பூசியவை. அதற்கு வந்தனம் என்று சொல்வோம். அசோகமரம் தான் துளிர்ந்துப் பூத்துக் குலுங்க அழகியின் காலடியை விரும்பும். அதில் அதற்கு மசக்கை. பசுபதியும் இந்த அடியை விரும்புவார். ஆனால் அசோகத்திற்கு அது எளிதில்

கிட்டுவதைக் கண்டு அதனிடம் அஸூயைப்படுவார். தான் பெருத்தொன்றை மற்றவர் பெற்றிருந்தால் அவரிடம் அஸூயைப்படுவதுண்டு. பிரணயகலஹத்தின் போது தன் மீது இந்த அருள் படவில்லையே என அவர் ஏங்குகிறார். (85)

सौभाग्यवर्धनी

तादृशचरणकमलयोर्नमस्कारं करोति - नमोवाकमिति । हे मातः नयनरमणीयाय तव अस्मै पदद्वन्द्वाय नमोवाकं ब्रूमः नमस्कारसूक्तं ब्रूमः वाचनिकं नमः कुर्मः स्तुम इत्यर्थः । स्फुटरुचिरसालक्तकवते प्रकाशमानकान्तिद्रवयावकवते । यदभिहननाय प्रमदवनकङ्कलितरवे क्रीडावनरक्ताशोकाय 'अशोकश्चरणाघाताज्जायते पुष्पवत्तरः' इति दोहदं वाञ्छते । पशूनामीशानः महादेवः असूयति जगदम्बिकाचरणाघातं वाञ्छनीयं त्वं कथं वाञ्छसि ? पुष्पसमृद्धिस्तव ममानुग्रहादेव भविष्यतीति । एतावता परमेश्वरीचरणस्पर्शं यत्र शिवोपि वाञ्छति, तत्रास्मदादीनां जन्मान्तरसुकृतं विना जगदम्बिकायाश्चरणसेवा न लभ्यत इति भावः ॥ ८५ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனி

விளக்கம் முன் உரையிலுள்ளதே. அசோகமரம் தன்னை வேண்டினால் உடன் பூத்துக் குலுங்கச் செய்ய இயலுமே ! அது ஏன் தேவியின் திருவடியை வேண்டுகிறது எனச் சிவனுக்கு அஸூயை. மற்றவை முன் உரையிலுள்ளவை. (85)

अरुणामोदिनी

तादृशचरणयोः नमस्कारं करोति - नमोवाकमिति । हे देवि ! स्फुटरुचिरसालक्तकः विशदशोभार्द्रयावकः अलक्तकरसो वा अस्यास्ति प्रसाधकत्वेनेति तद्वते प्रकाशमानयावकाङ्क्षिताय । तथा नयनयोः नेत्रयोः रमणीयाय, दृश्यायेत्यर्थः । तव भवत्याः अस्मै प्रकाशमानाय पदयोः चरणयोः द्वन्द्वाय श्रुतिमूर्ध्नि मच्छिरस्यपि निहितायेत्यर्थः । नमोवाकं, उच्यत इति वाकः, 'अकर्तारि च कारके संज्ञायाम्' इति घञ् । नमसो वाकः नमोवाकः, तं नमस्कारवाक्यं ब्रूमो वदामः । नमस्कारं कुर्म इत्यर्थः । नमःस्वस्ति इत्यादिना चतुर्थी । भगवतीपादयोः परमेश्वरस्य भक्त्यतिशयं प्रकटयन् तयोर्महिमानमाह - असूयतीति । पशूनामीशानः पशुपतिः अनभिव्यक्तगृहपतितुल्य-स्थानकोऽपि चेति ध्वनिः । यस्य पादद्वन्द्वस्य अभिहननाय ताडनाय स्पृहयते वाञ्छते । 'स्पृहेरीप्सितः' इति संप्रदानत्वात् चतुर्थी । 'पादाहतः प्रमदया विकसत्यशोकः' इत्यादिकविवचनात् उत्तमाङ्गनापादताडनस्य अशोकदोहदत्वादिति भावः । उक्तं च रामकविना - 'पादाहत्याप्यशोको वदनमदिरया केसरः पाणिमर्शच्चूतो वीक्षाहसाभ्यां

च तद्विद्यते यस्मिन् तद्वत्तस्मै याव.... वेत्यर्थः। अथवा सालक्तकं उदकं विद्यते यत्र... मानीय क्षालितवते इत्यर्थः । तस्य तिथयमाह ... कङ्कलितरवे पशूनामीशानो महादेवोऽत्यन्तं असूयति... 'पादाहतः प्रमदया विलसत्यशोकः शोकं जहाति बकुलो मुखसीधुसिक्तः । आलोकितः कुरवकः कुरुते विलासं आलोकितस्तिलक उत्कलिको निभाति इति वाक्यगतं तद्दौहदम् । अत्रापि महाराजस्य राज्ञी त्रिपुरसूदनस्यान्तः.... मवादिकानत्रयः कङ्कलितरुरशोकः । स तु तस्य कुसुमोल्लासाय भग... दा महादेवः तस्मै क्रुध्यति, यत्परमेश्वरीचरणाघातपात्रं तत्र च म... व को वा तद्वाञ्छायामधिकन्यकारः । अयं भावः परमेश्वर... ग्राह्यपराधमालोक्य कलहान्तरितायामीशान्यां जा... मेश्वरीचरणयोर्मुकुटं यथा स्पृशति, ततः प्रियतमे श्रीमहादे... र्या शिरसि चरणप्रहारः क्रियते तेनापि प्रकारेण महादेवः सकलभुवनानां मूर्धाभिषिक्तो जात इति यत्र वै ता... नने तरुस्तव नेदमुचितमित्यसूयति । तव कुसुमोद्गमस्य.... यूसंसर्गादपि भविष्यतीति चरणाघातं मा कामयेति ... रूपोऽपि स्पर्शः । चतुर्दशभुवनेश्वर्या प्रदत्तेन हि सानन्द... योऽपि निरूपयितुमविद्वांस इति सूचितम्। अथ च यत्पश्यन्... प्यति तद्युक्तमेव । अथवा अहो विषयमाहात्म्यं पश्यतु यत्काष्ठरूप... णयोरभिहननं तत्स्पर्शं वाञ्छति । तदा पशूनां मध्ये ईशानो महापशुरपि... वत्याः तव चरणयोरेतादृशं प्रीतिपात्रं काष्ठमपि न ... नमन्तः पू... विनमित्यमरः कङ्कलिः कामकलि (मध्ये मध्ये त्रुटितम् असंपूर्णं च) ॥ ८५ ॥

ஆனந்தகிரியா

அதிக அளவில் சேதமடைந்த மூலநூல். பெரும்பாலும் முன் உரைகளில் காணப்படுகிற விளக்கமே. (85)

तात्पर्यदीपिनी

नमोवाकमिति । हे मातस्तवास्मै परिदृश्यमानाय पदयोः चरणयोर्द्वन्द्वाय नमोवाकं नम इति वाक्यं ब्रूमो वदामो नमस्कुर्मः । अन्यत्किञ्चिद्वर्णनस्तवने न जानीमः । किंभूताय द्वन्द्वाय, नयनरमणीयाय नयनयो रमणीयं तस्मै, पुनः स्फुटरुचिरसालक्तकवते स्फुटा रुचिर्यस्य तच्च तद्रसालक्तकवच्च तस्मै सार्द्रालक्तकाय । हे मातः, विचित्रं पश्य । पशूनामीशानः पशुपतिः प्रमदवने यः कङ्कलितरुर्नाम अशोकः, तस्मै असूयति कुप्यति । कीदृशायाशोकायः, यदभिहननाय येन अभिहननं ताडनं तस्मै अत्यन्तं नितरां स्पृहयते स्पृहां कुर्वते, अत एव हर एतस्मै कुप्यति । कथमेष एतत्स्पृहात्मकसौभाग्यं प्राप्नोतीति । प्रमदावनं नाम स्त्रीवनं, तत्रेयमाख्या - एकदा भगवता सह क्रीडमानायां भवान्यां विगलितवसनायां सत्यां, महर्षयः महेशं नन्तुं समागताः । तदा कुपितया भवान्या शप्तं

‘अद्यप्रभृति हरं ऋते यः कश्चित्पुमान् एतद्वनं प्रविशति स स्त्री भवतु,’ इति ।
तत्कालादारभ्य प्रमदावनं जातमिति प्रसिद्धम् ॥ ௮௫॥

தாத்பர்யதீபினீ

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. தேவி தனக்கென உள்ள உல்லாஸத்தோட்டத்திலுள்ளாள். அங்குள்ள அசோகம் இவளது சரணஸ்பர்சத்தை விரும்புகிறது. சிவனைத் தவிர வேறு எந்த ஆணும் அதில் நுழையமுடியாது. இங்கொருபுராணவரலாறு. தேவி பகவானுடன் விளையாடும்போது அவளது ஆடைவிலகியுள்ள நிலையில் முனிவர்கள் ஈசனை வணங்க அங்குவர, கோபமடைந்த தேவி, “இங்கு சிவனைத் தவிர வேறு எந்த ஆணும் நுழையக்கூடாது. அப்படி நுழைந்தால் அவனும் பெண்ணாவான்.” எனச் சபித்தாள். அன்றிருந்து அது பிரமதாவனம் எனப்பட்டது. சிவனைத் தவிரப் பெண்கள் மட்டுமே அங்கு உலாவலாம். (85)

पदार्थचन्द्रिका

अथ चरणद्वन्द्वं नमस्कुर्वन्प्रकारान्तरेण वर्णयति नम इति। हे जननि, तवास्मै पदयोर्द्वन्द्वाय नमोवाकं ब्रूमः नमः किमिव सदृशं ब्रूमः । निरुपमं तव पदद्वन्द्वनमनमित्यर्थः । नमसो निरुपमत्वं नम्यनिरुपमत्वेनेति निरुपमत्वं वक्तुं पदद्वन्द्वं विशिनष्टि स्फुटरुचिः रसो यस्य तत्तथालक्तकः तद्वते । अत्र कर्मधारयपूर्वको मतुप्प्रत्ययो नित्ययोगविवक्षया । नमोवाचमिति पाठे नमोरूपां वाचमित्यर्थः । अस्मिन्पक्षे पदयोर्द्वन्द्वायेति चतुर्थी ब्रूम इत्यर्थः । तच्छब्दवदिदंशब्दोऽपि यच्छब्दसापेक्ष इति यच्छब्देन पदद्वन्द्वं विशिनष्टि यदिति । यस्याभिहननं यदभिहननं तस्मै यत्पदकर्तृकताडनायेत्यर्थः । स्पृहेरीप्सित इति सूत्रेण चतुर्थी। स्पृहयतीति स्पृहयन् तस्मै प्रमदवनमन्तःपुरोचितं वनं तस्मिन् कङ्कलितरुरशोकवृक्षः तस्मै। क्रुधद्रुहेति सूत्रेण चतुर्थी । न चात्र कङ्कलितशब्देन तरुत्वप्रतीतेः तरुशब्दो न विशेषणमिति, विशेषणं विशेष्येणेति प्राप्तस्य समासस्य निषेधः । कङ्कलितशब्देन फलस्यापि प्रतीतेः तरुशब्दस्य विशेषणत्वात् समासोपपत्तेः । मद्योग्यं पदद्वन्द्वताडनं असौ अशोकवृक्षः स्पृहयतीति पशुपतिः तस्मै असूयतीति भावः । स्त्रीचरणताडनेन अशोकवृक्षस्तत्कालमेव पुष्पितो भवतीति पशुपतिस्तस्मै असूयतीति सिद्धमेव । वा स्याद्विकल्पोपमयोरिति मेदिनीकरः ॥ ௮௫ ॥

பதார்த்த சந்திரிகா

முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. (85)

डिण्डिमभाष्यम्

हे परमेश्वरि ! नयनरमणीयाय लोचनानन्दजनकाय स्फुटरुचिरसालक्तकवते स्फुटया रुच्या निजचरणकान्त्या रसातिशयो यस्य तद्व्यापकमलक्तकम्, अलक्तकस्य यो रसः

भगवत्याश्चरणरुचिरेव । तव चरणरुच्यैव यावकस्य रसो द्योत्यते । तद्युक्ताय निजकान्तिसमधिकसौन्दर्यलक्ष्म्या रञ्जिताय, तव चरणयोर्द्वन्द्वाय पदारविन्दयुगलाय नमोवाकं ब्रूमः नमस्कारवाक्यं ब्रूमः संपादयामः। एतदेव चरणद्वयं विशिनष्टि - यदभिहननाय ययोश्चरणयोरभिहननाय दोहदसंपादकलीलावघाताय संप्रदानाय स्पृहयते स्पृहां कुर्वते प्रमदवनकङ्कलितरवे लीलोद्यानमध्यवर्तिने अशोकवृक्षाय । ‘कङ्कलिः कामकेलिः स्यादशोको रक्तपुष्पकः’ इति विश्वः। अत्यन्तमसूयति मात्सर्यं करोति । कः पशूनामीशानः । अशोकवृक्षः खलु उत्तमाङ्गनानां चरणाधातेन बहुतरकुसुमसमृद्धिमान् भवतीति कविसमयः । तथा चोक्तं मयैवालङ्कारचूडामणौ ‘पादाहत्या त्वशोको वदनमदिरया केसरः पाणिमर्शाच्चूतो वीक्षाहसाभ्यां तिलकतरुनमेरू प्रियालश्च गत्या । सैल्लापात् कर्णिकारःकुरबकतरुरालिङ्गनात्सिन्दुवारः श्वासात्स्त्रीणां विकाशं विदधति मदरागेन चम्पश्च शाखी’ ॥ अत्र भगवत्या इतरोत्तमाङ्गनाभ्योऽपि असाधारणं चरणसौन्दर्यं यतः पशूनामीशानस्यापि उद्गतसमस्तदुर्गुणस्यापि मात्सर्यदोषसंभवः । एतच्चरण-सौभाग्यातिशयो मयैव ज्ञातव्यः, त्वया अचेतनेन निरर्थकं ज्ञायत इति परमेश्वरस्य अशोकं प्रति मात्सर्यं, तेनैव तत्सौभाग्यध्वनिः ॥ ८५ ॥

பொருள்பொருள்பொருள்

முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. (85)

गोपालसुन्दरी

नमोवाचमिति । तवास्मै पदद्वन्द्वाय, नमोवाचं नम इति वचनं, ब्रूमो वदामः । कीदृशाय, नमनयोः रयणीयाय लोचनानन्दजनकाय, तथा स्फुटरुचिरसालक्तवते स्फुटौ रुचिरसौ कान्तिद्रवौ यस्य तादृशालक्तवत् इत्यर्थः । यदभिहननाय, येन पदद्वन्द्वेनाभिहननं, ‘अशोकः चरणाघातात् जायते पुष्टवत्तरः’ इति वचनात् दोहदरूपं ताडनं, तस्मै स्पृहयते स्पृहां कुर्वते । प्रमदवनं लीलोद्यानं तत्र यः कङ्कलितरुरशोको वृक्षस्तस्मै । ‘कङ्कलिः कामकेलिः स्यादशोको रक्तपुष्पकः’ इति विश्वः । पशूनां जीवानामीशानः शिवः, अत्यन्तमसूयति मात्सर्यं करोति । त्वच्चरणसुखं कथमन्येनापि लभ्यमित्याशयेनेति भावः । विष्णुपक्षे - स्फुटरुचिरसालक्तवते प्रकाशमानकान्ति-द्रवात्मकयावकयुक्ताय, यस्य पदद्वन्द्वस्याभिहननाय पल्लवद्वारा अधिककान्तिमन्यतया तिरस्काराय स्पृहयते अशोकवृक्षाय शिवः असूयति, कथमयं क्षुद्रो मदाराध्यस्य भगवच्चरणद्वन्द्वस्य शोभां तिरस्कर्तुमुद्यतः इत्याशयेनेति भावः ॥ ८५ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

(முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. விஷ்ணு பக்ஷத்திலும் இதே. (85))

ஆனந்தலஹரி

நமோவாகமिति । तवास्मै पदयोर्द्वन्द्वाय नमोवाकं नम इति वचनं ब्रूमः । वचनं वाकः । भावे घञ् । वाचमिति पाठे वाणीमित्यर्थः । कीदृशाय नयनयोश्चक्षुषोः रमणीयाय मनोहराय । स्फुटरुचिः ज्वलत्कान्तिः रसो द्रवो यस्य तादृशं यदलक्तकं तद्वत्ते तद्युक्ताय । येन पदद्वन्द्वेन अभिहननं ताडनं तस्मै स्पृह्यते, दोहदरूपतया स्वपुष्पार्थमपेक्षमाणाय, प्रमदवनं लीलोद्यानं तत्संबन्धिकङ्कलितरवे अशोकवृक्षाय, पशूनामीशानः पशुपतिः शिव इति यावत्, अत्यन्तमसूयति मात्सर्यं करोति त्वच्चरणस्पर्शसुखं अन्येनापि कथं लब्धव्यमित्याशयादसूयेति भावः । स्पृहधातुयोगात्कर्मणि चतुर्थी, स्पृहेरीप्सितः, क्रुध-द्रुहेर्ष्यासूयार्थानां यं प्रति कोप इति सूत्राभ्यां संप्रदानसंज्ञाविधानात् । उत्तमस्त्रीचरणाघातेन अशोकः पुष्पितो भवतीति कविसंप्रदायः । कङ्कलिः कामकेलिः स्यादशोको रक्तपुष्पक इति विश्वरूपकोशः ॥ ८५ ॥

ஆனந்தலஹரி

(முன் உரைகளில் வந்த விளக்கமே. (85))

—★—

மூஷா கூத்வா கோத்ரஸ்வலனமதவீலக்ஷயநமிதம்
லலாடே பர்தாரம் சரணகமலே¹ தாடயதி தே ।

சிராடந்த:சல்யம் தஹநகூதம் உந்மூலிதவதா²

துலாகோடிகாணை: கிலிகிலிதமீசானரிபுணா ॥ ௮௬ ॥

ம்ருஷா க்ருத்வா கோத்ர ஸ்கலநம் அத வைலக்ஷயநமிதம்

லலாடே பர்தாரம் சரணகமலே¹ தாடயதி தே ।

சிராதந்த: சல்யம் தஹநக்ருதம் உந்மூலிதவதா²

துலாகோடிக்வாணை: கிலிகிலிதம் ஈசாநரிபுணா ॥ (86)

1. யுଗले யுகலே 2. उन्मीलितवता उत्कीलितवता உன் மீலிதவதா, உத்கீலிதவதா.

பதவுரை - ம்ருஷா - பொய்யாக, கோத்ரஸ்க்கலனம் க்ருத்வா - பெயர் தடுமாற்றத்தைச் செய்து, அத-பின்னர்வைலக்ஷ்ய நமிதம் செய்வகையறியாமல் குனிந்து நிற்கிற, (தே) பர்த்தாரம் - (உன்) கணவரை, தே சரணகமலே - உன் திருவடித்தாமரை லலாடே - நெற்றியில், தாடயதி ஸதி - அடிக்கும்போது சிராத் வெகுகாலமாக, தஹனக்ருதம் (தன்னை) எரித்ததன் விளைவான அந்த: சல்யம் உள்ளத்தின் முள் குத்தை உந்முலிதவதா பிடுங்கி எறிந்த, ஈசானாரிபுணா சிவனின் எதிரியான மன்மதனால், துலாகோடிக்வாணை:- உன் காலணிச் சதங்கையொலியால், கிலிகலிதம் - கெக்கெலி காட்டப்பட்டது.

சிஞ்ஜான மணிமஞ்ஜீரமண்டித ஸ்ரீ பதாம்புஜா என்ற லலிதா நாமம் நினைவில் வருகிறது.

लक्ष्मीधरा

मृषा अकस्मादेव, कृत्वा गोत्रस्खलनं गोत्रस्य स्खलनं नाम नायिकायामनुरागं प्रकटयतस्तत्समीप एव प्रमादात् नायिकान्तराविष्टचित्तस्य तन्नामोच्चारणम् । अथ गोत्रस्खलनानन्तरं वैलक्ष्यनमितं वैलक्ष्येण इतिकर्तव्यतामौढ्येन नमितं । अत्र नमितमिति वैलक्ष्यप्राधान्यत् वैलक्ष्येणैव नमितः न तु स्वयं वैलक्ष्यान्नमितः अत्युत्कृष्टं वैलक्ष्यमासीदिति नमितशब्दं प्रयुञ्जानस्य भावः । ललाटे निटिलप्रदेशे, भर्तारं पशुपतिं, चरणकमले पादाम्बुजे, ताडयति घृति सति चरणकमलेन भर्तुर्ललाटं ताडितवत्यां भवत्यामित्यर्थः । ललाटताडनं भर्तृपर्यन्तं गच्छतीति भर्तारं ताडयतीत्युक्तिराञ्जसीति एतादृशप्रयोगाः महाकविशिक्षावशादायाताः सहृदयहृदयाह्लादकाः । ते तव, चिरात् चिरकालमनुस्यूतं, अन्तश्शल्यं, वैरमित्यर्थः । दहनकृतं नयनाग्निना श्लोषणकृतं, उन्मूलितवता तुलाकोटिकाणैः तुला नूपुरं कोटयः अग्राणि, तैरन्तर्गता मणयः क्षुद्रघण्टादयः लक्ष्यन्ते, तेषां काणैः शिञ्जितैः, किलिकिलितम् किलिकिलेत्यनुकरणं विजयिनः सुप्रसिद्धम् । किलिकिलिरवः कृत इत्यर्थः । ईशानरिपुणा मन्मथेन । मन्मथस्य ईशानं प्रति रिपुत्वं तदा सिद्धमिति भावः । अत्रेत्यं पदयोजना - हे भगवति ! मृषा गोत्रस्खलनं कृत्वा अथ वैलक्ष्यनमितं भर्तारं ते चरणकमले ललाटे ताडयति सति ईशानरिपुणा चिरात् दहनकृतं अन्तश्शल्यं उन्मूलितवता तुलाकोटिकाणैः किलिकिलितम् । अत्रातिशयोक्तिरलङ्कारः, तुलाकोटिकाणानां किलिकिलितध्वनित्वेनाध्यवसानात् भेदे अभेदनिबन्धनातिशयोक्तिः ॥ ८६ ॥

லக்ஷ்மீதரா

சிவன் தன் தேவியிடம் தன் அன்பை வெளியிட்டுப் பேசிக்கொண்டிருக்கும்போது கவனக்குறைவால் உள்ளத்திலிருந்து வேறு நாயகியுடைய பெயரிட்டுத் தேவியை

அழைத்தார். உடன் வெட்கத்தால் தன் தவற்றை உணர்ந்து தலை குனிந்தார். தேவி உடன் தாமரைபோன்ற காலால் சிவனது நெற்றியில் எட்டி உதைத்தாள். (இவ்வாறு கவி கூறுவது தவறெனினும் கவிகளின் வழக்கிலுள்ளது.) சிவனை எதிரியாக எண்ணுகிற மன்மதன் தன்னைச் சுட்டெரித்தவன் அவமதிக்கப்படுவதைக் கண்டு உடன் கெக்கெலி கொட்டிச்சிரிக்க எண்ண அதனை தேவியின் காலிலிருந்த சிலம்பு மணி ஒலி நிறைவுறச் செய்தது. உதைத்த காலின் சிலம்பொலி மன்மதனின் கெக்கெலி ஒலியாகக் கேட்டது. (86)

சௌமார்யவர்த்தினி

புனர்பி ட்வாஹ்யா பாதாவேவ வர்ணயதி - மூபேதி । ஹே பரமேஸ்வரி । மூபா க்ருத்வா கோத்ரஸ்வலனம் மித்யாஸபத்னிநாமக்ரஹணம் விதாய அதி வௌக்ஷ்யநமிதம் சாத்வஸஹாவேந நமிதம் ஢தாரிம் சிவம் ரோஷாத் தே சரணயுகலே லலாடே தாடயதி சதி, சிராத் அந்தர்ஸத்யம் தஹநகூதம் உந்மீலிதவதா பாலநயநவிஹிததாஹது:ஸம் உந்மீலிதவதா உத்ரீர்ணவதா இசானரிபுணா, துலாகோடிகாணை: கிலிகிலிதம் கிலிகிலிதவநிநா உபஹஸிதம், 'பூர்வ஢ம் த்வயா தக்ஷ: , இதானி஢஢ம் மாதரம் சரணம் கத: , கிம் கர்து சமர்தோ஽சி ? இதி । ஂதே துலாகோடிகாணா ந ஢வந்தி, கிந்து இசானரிபுணா சந்தோபேண கிலிகிலிதவநி: க்ருத இதி அபஹுதி: । அத்ர இசான: ரிபுர்யஸ்யேதி ஢ஹுவ்ரீஹி: । ந து தத்புரூஷ: । தத்புரூஷே சதி கா஢ஸ்யேவ வத்யஸ்யோத்கர்ஷ: ச்யாத் । யத: மூபா கோத்ரஸ்வலனம் விதாயாபி சிவ: ககத஢்஢ிகாசரணஸ்பர்ஷ் வாஞ்ஞிதவாந், அத: அஸ்மதாதிநாந் பரதேவதாயா: சரணஸேவா புந்யேர்விநா ந ல஢்யத இதி த்வநி: ॥ ௮௬ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தினி

மன்மதனுக்கு அபூர்வமான வாய்ப்பு. முன்னர் நீ என்னைச் சுட்டெரித்தாய். நான் தாயைச் சரணடைந்துள்ளேன். கேலி செய்கிற என்னை உன்னால் என்ன செய்ய முடியும் எனக் கேலி செய்ய நினைத்ததை எட்டி உதைத்த காலிலிருந்த சிலம்பின் கிலிகிலி ஒலி நிறைவுறச் செய்தது. சிவன் பொய்யாக பெயர் தவறிக் கூப்பிட்டுத் தேவியின் சரணஸ்பர்சத்தை விரும்பியிருக்கலாம். நமக்கு தேவியின் சரண ஸேவையே முக்கியமானது என இது தெரிவிக்கிறது. (86)

அரூணாமோதிநி

பாதா஢ாதவர்ணாபூர்வகம் பாதவர்ணநமேவாஹ - மூபேதி । ஹே தேவி ! மூபேத்யயமலிகே । அலிகமேவ கோத்ரஸ்வலனம் ஢வத்சபத்னிநாமக்ரஹணம் க்ருத்வா விதாய, ஢வசுரணதாடநகநிதசுஜ்ஜார-ரஸானு஢ு஢ூஷயா, கோபேந விநா ததலா஢ாத், ததுத்ராவநஹேது஢ூதம் சபத்னிநாமக்ரஹணரூபம் அபரா஢ம் அலிகரூபமேவ விதாயேத்யர்த: । அதி விலக்ஷஸ்ய ஢ாவ: வௌக்ஷ்யம், தேந லக்ஷயா நமிதம் ந஢்ரம் சபத்னிநாமக்ரஹணாபரா஢ாத் லக்ஷயா ப்ரஹீ஢ூதம் இத்யர்த: । கோத்ரஸ்வலநவிதானபலம்

मृषाकृत्वेति । हे परमेश्वरि ते तव चरणयुगले भर्तारिं श्रीमहादेवं... कन्दर्पेण किलिकिलितम्। किलिकिलाशब्दं कृत्वा अपहसितम् । किंलक्षणं भर्तारिं, गोत्रस्खलनं कृत्वा

मृषावैलक्ष्यनमितं कृत्रिमभयमुत्पाद्य नमितं, आहार्यं भयं मुग्धपुरुषस्य नीचस्य स्वाभाविकमिति । तथा च भरतः- 'वास्तवं कृत्रिमं चेति भयं द्वेधा निगद्यते । स्त्रीणां च नीचप्रकृतेः पुंसः स्याद्वास्तवं भयम् । उत्तमं मध्यमं पुंसि कृत्रिमं तदुदाहृतम् । स्वभावादभयावेत्य स्त्रीनरौ भयसंयुतौ' इति । एकदा श्रीमहादेवः पार्वत्यां समीपे विद्यमानायां अनवधानेन गङ्गादिसपत्नीनाम गृहीतवान् । पश्चात्, मृषा कृत्रिमं भयमुत्पाद्य स्थिते तदनु क्रुद्धा तं भीतं चरणयुगलेन ललाटे प्रहारं कृतवती । तदा कन्दर्प उपहासं कृतवान् । तुलाकोटिकाणैः नूपुरशब्दच्छलेनेत्यर्थः । किंलक्षणेन ईशानरिपुणा, दहनकृतमन्तःशल्यं चिरादुन्मूलितवता । पूर्वमहमनेन नेत्राग्निना दग्धः, तदनु जगदंबिकाचरणं शरणमास्थितोऽहम् । मन्मातृचरणाभ्यां च ताडितः । इदानीमनेन किमस्माकं भवतीत्युपहासं कृतवता । परे तु मृषा गोत्रस्खलनं कृत्वेति योजयन्ति । तदायमर्थः- ईश्वरस्य मनसि इच्छा जाता, यत्पमेश्वरीपादप्रहारः कथं अस्माकं भवेत् ? अपराधं विना न भवतीति । मिथ्यैव सपत्नीनाम उच्चारयन् पार्वत्या पादप्रहारेण हत इति । अतो मिथ्या गोत्रस्खलनं कृत्वापि शिवो यस्याः चरणस्पर्शं वाञ्छितवान्, अस्मदादीनां महापुण्यं विना तव सेवा कथं घटेतेति भावः ।

ननु अत्र परमेश्वरी स्वकीया उत्तमा नायिका । तस्यास्तु चेष्टा शीलरक्षा अलौल्यं क्षमा पतिशुश्रूषा चेति । यथा मत्कृतायां शृङ्गारमञ्जर्यां स्वकीयनायिकानायकयोरुदाहरणे - 'क्रान्ता मन्दिरदेहली न चरणन्यासो महासाध्वसः, पत्रस्पृक् फलभुक् क वा क च न वा संकेतकौतूहलम्' । तथा 'कान्तः प्रातरुपागतः प्रियवधूवैदग्ध्यमुद्राङ्कितः प्रत्युत्थाय सुलालितश्वतुरया फुल्लैर्दगंभोरुहैः । संस्नाप्य स्मितसुन्दरप्रतिवचःपीयूषपाथोधरैः प्रालेय-द्रवशीतले स्तनतटे हारादिभारोपमः' ॥ तत्कथं महोत्तमायाः कुलाङ्गनायाः त्रिभुवनेश्वर्या भवरक्षायाः कमनीयतमे कान्ते ललाटे परमात्माधिष्ठानभूतेऽपि जघन्यावयवस्य चरणस्याघातो युज्येतेति । यदा श्रीमहादेवस्येच्छा जाता यदहं पत्नीलब्धप्रहारजनितं सुखमनुभवामीति, तदा कृतकापराधमात्मनि प्रकाश्य भगवत्या हतिं प्राप्तवानिति यत्तत्सङ्कीर्त्यमानमपि ग्राम्यतामापादयति । किञ्च स्वकीया कीदृशस्वभावा वास्तु, परं तु स्वकीयोत्तमायाः स्वभावपरित्यागो न युज्यते । स्वभावश्च कामशास्त्रे - एकान्ते कृतागसि न हि प्रियमप्रियं वा वक्ति क्रुद्धापि खलु योषिदिति । वीक्ष्यते च, स्वल्पेऽपि तुष्यति अनुनये, निगूढलज्जा मनोहरतरं रमते रतेऽपि ।

अन्ये तु वदन्ति सर्वासां नायिकानामवस्थास्ववस्थिता भगवती तेन तस्या

நாயிகாயா அவஸ்தாமாदर्शयति । तद्वदत्राधमनायिकाचेष्टा स्वावस्थिता प्रदर्शितेति, न चेदं सत्यं, तत्वे कापि नायिका तत्तदवस्थाभेदेन भिन्ना भवति इति तु अष्टविधनायिकाभिप्रायात् । यथा एकैव नायिका वासकसज्जा भूत्वा विप्रलब्धा भवति, तदनु सा अभिसारिका, तदनु खण्डिता, कलहान्तरितापि भवति । तथाविधास्तु नोत्तमादयः । उत्तमत्वादयो धर्मास्तु यावद्द्रव्यभाविनः । अन्यथा सीतासावित्रीलोपा-मुद्रारुक्मिण्यरुन्धतीप्रभृतीनामपि कदाचिदेवं श्रूयेत । न हि तासां प्रियतमा भिन्नरसा-स्वादविमुखाः, ता वा रसानभिज्ञा इति । तस्मात्, या उत्तमा सा यावच्छरीरमुत्तमैव । तस्मात्पण्डितैरेतद्विचारणीयमेव । अन्यथा यथोत्तमात्वत्यागस्तथा स्वकीयात्वत्यागोऽपि तस्याः । तच्च न घटते यतो 'महादेवं हित्वा तव सति सतीनामचरमे कुचाभ्यामासङ्गः कुरवकतरोरप्यसुलभः' इति वक्ष्यमाणत्वात् ॥ ८६ ॥

ஆனந்தகிரீயா

பொருள் முன் உரைகளில் உள்ளதே. இதில் பொருந்தாமை நெருடுகிறது. தேவி சிறந்த பதிவிரதைகளின் எடுத்துக்காட்டாக இருப்பவள். தன் சீலத்தைப் பாதுகாப்பது, சபலமின்மை, பொறுமை, பதிக்குப் பணிவிடை என்பதில் கண்ணும் கருத்துமாயிருப்பவள். இவள்தன் பதியின் நெற்றியில் காலால் இடித்தாள் எனக் கூறுவது பொருந்துமா? சிவனே தேவியிடம் செயற்கையாகக் கோபத்தைத் தூண்டித்தன் பொய்யான தவற்றுக்கு இந்தத் தண்டனையை வேண்டிப்பெற்றார். காமவசப்பட்ட காதலனுக்கு இதிலும் இப்படியும் ஓர் இன்பம் இருக்கலாமே எனில் அந்நிலையிலும் தேவி செய்தது நடைமுறைக்கு ஒவ்வாதது. மெய்யாகவே தவறிழைத்திருந்தாலும் மறுபடி அந்தத் தவறு நேராதபடி சிவனைத் தன் கேளிக்கையால் திருத்தியிருக்கலாம். தேவீ பதிவிரதைகளின் முன் நிற்பவள் - ஸதீநாம் அசரமா. மஹாதேவனைத் தவிர மற்றவரை - மரத்தைக் கூட மனத்தாலும் தீண்டாதவள். மஹாதேவம் ஹித்வா குசாப்ப்யாம் ஆஸங்க: குரவகதரோரபி அஸுலப: என (96௬) த் துதிக்கிறார். இது சற்று சிந்திக்க வேண்டியதே. (86)

तात्पर्यदीपिनी

मृषेति । हे मृडानि, ईशानरिपुणा कामदेवेन तुलाकोटिकाणैः तुलाया नूपुरस्य कोटयः तदन्तर्गतमणयः, तेषां काणाः शब्दाः तैः किलिकिलितं किलिकिलिरावः कृतः शब्दाडम्बरं विना किलिकिलिरावः सिंहनादो न सिध्यतीति । कस्मिन्सति, पुरा कदाचित्संभोगसमये ते तव चरणकमले पादसरोरुहे भर्तारं ललाटे ताडयति सति प्रहरति सति । कामदेवेन विजृम्भमाणानन्देन तेनैव हेतुना 'पूर्वं महातपस्वी मां जितवान् । स त्विदानीं मम मातुश्चरणताडनस्य पात्रं जातः । मयैव शृङ्गाररसेन विजितः स्त्रीचरणाघातपात्रं जातः' इति वचनानि कृत्वा किलिकिलितामिति पूर्वेण संबन्धः। किंविधं भर्तारं, मृषा मिथ्या,

गोत्रस्खलितं कृत्वा गोत्रस्य नाम्नः स्खलितं व्यत्यासं सपत्नीनामग्रहणं कृत्वा, अथानन्तरं वैलक्ष्यनमितं वैलक्ष्येण नमितं लज्जया विनीतं, इदानीमेव मयि चरणताडनसौभाग्यं भविष्यतीति आशङ्कयैव विनतं प्रह्वीभूतं, किंविधेन ईशानरिपुणा चिरात् चिरकालं दहनकृतं शल्यं दुःखमन्तः उत्कीलितवता स्मृतवता, अद्य यावन्न केनाप्ययमभिहतः, इदं साधु जातं, यल्ललाटेऽभिहतमिति जानता । अत्रेदं रहस्यं, कामदेवस्य गर्जितमुभयथा भवति । शत्रुदर्पक्षयेण प्रतिज्ञापूर्णेन च । तदुभयमपि भगवत्याः प्रसादात्संपन्नम् । यो मां जितवान्, स मया जित इति शत्रुतिरस्कारेण किलिकिलिरावः । अथ रतिरमणेन मम सर्वमोहन इति प्रसिद्धिः । सा शिवेन मम कुण्ठता । पश्चात्तस्यपि मोहनेन सर्वमोहनप्रसिद्धिर्मया प्राप्ता । अत एवानन्दलाभाद्विस्मृतदुःखेन किलिकिलिरावः कृत इति भावः ॥ ८६ ॥

தாத்பர்யதீபினீ

உன் காலின் சிலம்புகளிலுள்ள மணிகளின் உரைதலால் ஒலியை எழுப்பி மன்மதன் சிவனிடம் செக்கெலி காட்டினான். பெரும் தவத்திலிருந்த சிவனிடம் நான் காமத்தைத் தூண்டினேன். சிவன் என்னை அப்போது வென்றார். இன்று தாயின் கால்களால் இடிக்கப்பட்டார். இப்போது நான் வென்றேன் என மன்மதன் உள்ளத்தில் சிரித்துக் கொண்டான். வாய் மூடிச் சிரித்தான். அதுதான் சிலம்பொலியாகக் கேட்டது. ரதிதேவியை நான் மயக்கியதால் எனக்கு மயக்குபவன் என்ற புகழ். அதனை சிவன் அன்று வென்றார். இன்று நான் வென்றேன். என மன்மதன் ஆனந்தத்தில் பழைய தோல்வியால் வந்ததுக்கத்தை மறந்தான். (86)

पदार्थचन्द्रिका

पुनरपि किञ्चिदुत्प्रेक्षमाणश्चरणं वर्णयति - मृषेति । हे जननि, ते तव चरणकमले भर्तारं श्रीमहादेवं ललाटे ताडयति सति, ईशानरिपुणा कन्दर्पेण तुलाकोटिकाणैर्मञ्जीरशब्दैः किलिकिलितम् । शत्रुपराजयमालक्ष्योच्चैः शब्दः कृत इत्यर्थः । तुलाकोटिकाणैरित्यत्र प्रकृत्या दिभ्यस्तृतीयेति तृतीया । दहनकृतं दाहजन्यं अन्तःशल्यं हृदयशल्यमिव वैरमुन्मूलितवता उत्सादितवता इति ईशानरिपुविशेषणम् । भर्तुस्ताडने हेतुं वदन् भर्तारं विशिनष्टि - गोत्रे नाम्नि स्खलनं अन्यथोच्चारणं कृत्वा, अथ मृषा वैलक्ष्यं तेन प्रयोजककर्त्रा नमितम् । चिरादव्ययम् । बहुकालमित्यर्थः ॥ ८६ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

முன்னுரைகளில் வந்த விளக்கமே. (86)

டிண்டிமபாப்யம்

ஹே பரமேஸ்வரி ! தவ் சரணசௌபாப்யம் புன: கிம் வர்ணயாம்: ? ததாபி ஸ்ரூயதாம் । புரா கதாசித்சம்பொகசமயே மஹாடேவ: த்வச்சரணதாடனஜனிடத்ரூஜ்ஜாரமநுபூபூ: தல்லாப: கோபேன விநா நாஸ்தீதி மூபைவ கோத்ரஸ்வலநம் க்ருதவாந் । தத்க்ருத்வா, அத் அநந்ந்ரம் வுலக்ஷயநமிடம் லஜ்யா விநதம், இடானிமேவ மம சரணதாடனசௌபாப்யம் பவிஷ்யதீத்யாஷக்ஷயா எவம் விநதம் ப்ரஹீபூதம் மஹாடேவம் பதாரிம் கர்ம, தே தவ் சரணகமலே பாடசரூரூஹே தாடயதி சதி லலாடே ப்ரஹ்ரதி, காமிடேவென விஜ்ரூபிதானந்நேன, தேநைவ ஹேதுநா பூர்வம் மஹாதபஸ்வீ மாம் ஜிதவாந், ச து இடானீம் மம மாது: சரணதாடனஸ்ய பாத்ரம் ஜாத:, அதுநா மயைவ ஸ்ரூஜ்ஜாரபாபேன விஜித:, ஸ்ரீசரணா஘ாதபாத்ரம் ஜாத: இதி வசனாநி உக்த்வா இஷானரிபுணா காமிடேவென கிலிகிலிதம் கிலிகிலாராவ: க்ருத: । கேன கரணேன, துலாகோடிகாபை: நூபுரஷப்தே: கரணபூதை: । ஸப்தாடம்பரம் விநா கிலிகிலாராவோ ந சித்யதி । கிலிகிலாராவோ நாம சிஹநாத: । ‘ஜிதஸாத்ரவத்ப்ரஸ்ய ப்ரதிஜ்ஞாபூரணே க்ருதே । வீரஸ்ய கர்ஜிதம் சிஹநாத: கிலிகிலா ததா’ ॥ இதி விஸ்வ: । காமிடஸ்ய கர்ஜிதம் உபயதா பவதி, ஸாத்ருத்ப்ரக்ஷயேண ப்ரதிஜ்ஞாபூரணேன ச । காமிடஸ்ய ததுபயமபி பகவத்யா: ப்ரஸாதாத்தஸ்பநம் । யோ மாம் ஜிதவாந் ச மயா ஜித:, ஸ்ரீபராயணோ ஜாத இதி ஸாத்ருதிர்ஸ்காரைபைவ ச கிலிகிலாராவ: । மம ப்ரதிஜ்ஞாபூரணே ச ஸர்வமோஹநேன ஸர்வமோஹநப்ரஸித்சி: । அஹம் ஸிவேன குபிதத:, பஸாத்ரஸ்யாபி மோஹநேன ஸர்வமோஹநப்ரஸித்சி: மயா ப்ராப்தா । வீரஸ்யாதிஸய: ஸலு ஸ்வப்ரதிஜ்ஞாபூரணம் । ஆநந்நடலாபே சதி பூர்வாநுபூதஸ்ய து:ஸ்ய விஸ்மரணமேவ பவதி । யத: காமிடேன மஹாடேவலோசநக்ருதேன தஹநேன க்ருதம் சம்பாதிதமந்நா:ஸ்யம் அப்யந்ந்ரே பராபவகிலிதமுந்நீலிதம், அத் எவ் எததுந்நுலிதவதா காமிடேவெநாந்நடலாபாத் விஸ்மூதது:ஸேன கிலிகிலாராவ: க்ருத: ॥ ௨௨ ॥

டிண்டிமபாப்யம்

முன் வந்த விளக்கமே.

கோபாலசுந்நரீ

மூபா க்ருத்வேதி - தவ் சரணகமலே, பதாரிம் ஸிவம் லலாடே தாடயதி சதி துலாகோடிகாபை: நூபுரத்வநிபி: இஷானரிபுணா காமிடேன கிலிகிலிதம் ஸுரையேண கர்ஜிதம் - ‘ஜிதஸாத்ரவத்ப்ரஸ்ய ப்ரதிஜ்ஞாபூரணே க்ருதே । வீரஸ்ய கர்ஜிதம் சிஹநாத: கிலிகிலா ததா’ । இதி விஸ்வ: । பதாரிம் கீதஸம்? மூபா மித்யா இவ் கோத்ரஸ்வலநம் த்வதந்யஸ்ரீநாமக்ரஹணம் க்ருத்வா அதானந்ந்ரம் வுலக்ஷயேண லஜ்ஜாக்ருதேன நமிதம் நமம் । இஷானரிபுணா கீதஸேன ? சிராத் பஹுகாலமாரப்ய தஹநக்ருதம்

சிவலலாடலோசனானலசம்பாதிதம் ஶல்யம் து:ஶ்வுமுந்மூலிதவதா தூரிசுர்வதா ஁ந்மீலிதவதேதி பாடே
 ஁விஷ்ணுதவதா பூர்வீரஸ்ய நிஷ்க்ரயம் குர்வீதேத்யர்த: | விஷ்ணுபக்ஷே - சரணகமலே பூரீஸுரணா஡்஡ுஜே
 லமிந்ரம் லாதி ஁நுதூஹாதி ஁தி லலோ விஷ்ணுஸ்தமடதி ஁பஸர்பதீதி லலாடா ஁: லக்ஷ்மீஸ்தஸ்யா
 பதாரீம் விஷ்ணு த்வா தாடயதி ஁தி, தஹதி, தஹதி ப்ரலயகாலே ஜகதி ஁தி தஹநோ ஡ஹரூத:
 தத்கூதமந்: ஶல்யமபமானரூபம், ஁ந்மீலிதவதா தே தவ ஁ஷானரிபுணா பூரீணா, ஁ே ஁தல !
 தேவாந்தரீரதல ! ஁ ஁஡்஡ோதநே, கோடிகாணீ: கோடிஶ்஡ீ: கிலிகிலிதம் ர்ஜிதம், லலாடே பதாரீம்,
 கீதஶம் ஶ்வுலநம் ? ஶ்வமாரீத் ப்ரத்யவரூபம், ஁த்ராஸ்திந் பூரீ ஁ரீ: ஁பராதம் மூபா கூத்வா
 தவாபமபராதோ ந பவதீதி ஁த்யாதிவதநேநாபராதஶாந்திம் கூத்வா ஁தானந்தரம் வீலக்ஷ்யேண
 மதீயகதிநஹதயாபிதாதேந தவ சரணகமலமதிசோமலம் வ்யதிதமிதி விபாடாத் விகாரேண நமிதம்
 நம்திமத்யர்த: | ஁த்ர பூர்வ பூரீ: ப்ரஹ்விஷ்ணுரூதராணாம் மத்யே க: ஶ்ரேஸ்ததம ஁தி ஜிஶாஸிதம் ப்ரஹ்மணோ
 நிந்நா கூத்வா ததோ஁பமானம் ப்ராப்ய ரூதநிகடே ரத: தேநாலிஜ்ஜிதமாற஡்஡ேந பவாந் பிஶாசாதிஸஶ்:
 ஁மஶானவாஸீ ந மயாலிஜ்ஜநீய ஁தி தந்நிந்நாமகரோத், ததஸ்திஶூலேந ரூதேணாபிஹதோ வீகூண்டே
 லக்ஷ்மீ ஁ஹ ஁ஸ்தஸ்ய விஷ்ணோர்வக்ஷஸி சரணதாதமடாத் | ததோ பரீவதா ஁பஹுமானம், ஁ஹோ கதாரே
 மதீயே வக்ஷஸி துர்வலஸ்ய தவ பாடஸ்ய ஶ்பரீஷோ மஹத: ஶ்வுபுபஜநயிப்யதீதி ஁பிதாய
 தத்பாடஸ்வாஹநமார஡்஡ம், ததோ஁திஶ்மாவந்தம் லக்ஷ்மீகாந்தமேவ ஁ர்வாதிசம் பூரீமந்யதேதி பூராணிகீ
 கதா || ௮௬ ||

கோபாலஸ்துதரீ

முன் ஁ரைகளில் ஁ள்ள விளக்கமே. விஷ்ணுபக்ஷத்தில் - முன்னர் பிருகதஹரிஷி
 மும்பூர்த்திகளுள் சிறந்தவர்யார் என ஁ராய முற்பட்டார். பிருதம்மாவைக் கடுமையாகத்
 திட்ட பிருதம்மா கோபத்தடன் ஁வரை ஁வமதித்தார். சிவநிடம் ஁ன்றதும் சிவன்
 இவரைக் கட்டி ஁ணைத்தார். நீர் மயானத்தில் இருப்பவர். பிசாசுகளின் தோழர், நான்
 ஁ம்மை ஁ணைத்துக் கொள்ளமாட்டேன் எனக்கூறி ஁துக்கினார். திரிகூலத்தால் சிவன்
 தாக்கினார். இவரும் கோபவசப்படுபவரே எனத் தீர்மானித்து வைகூண்டத்தில்
 லக்ஷ்மியுடன் ஁யனித்திருந்த விஷ்ணுவை ஁ணுகி மார்பில் ஁தைத்தார். விஷ்ணுவோ
 எழுந்து கரடு முரடான ஁ன்மார்பில் பட்ட ஁ம் திருவடி நோகும் ஁ன்று கூறி பிருகுவின்
 திருவடிகளைப் பிடித்துவிட்டார். பொறுமையும் பணிவும் மிக்க விஷ்ணுவே சிறந்தவர்
 என பிருகு நிர்ணயித்தார் ஁ன்பர். திரிகூலத்தால் தாக்கவந்த சிவனின் எதிரில் விஷ்ணு
 மந்தஹாஸத்துடன் ஁ற்றதும் இங்கு குறிப்பிடப் பெறுகிறது. (86)

஁ந்நலஹரி

மூபேதி | தே தவ சரணகமலே, யுரீலே ஁த்யபி பாடாந்தரம் | பதாரீம் ஶிவம் லலாடே தாடயதி
 ஁தி ஁ஷானரிபுணா காமேந துலாகோடிகாணீ: நூரஹ்விநிபி: கிலிகிலிதம் ஁ிஹநாட: கூத: |

कीदृशं भर्तारं, मृषा मिथ्याबुद्धिपूर्वकमिति यावत् । गोत्रस्खलनं त्वदन्यस्त्रीनामग्रहणं कृत्वा, स्थितमिति शेषः । अन्यथा त्वाप्रत्ययादानन्तर्येण अथेत्यस्य वैयाख्यात् । अथ त्वत्कोपदर्शनानन्तरं वैलक्ष्येण लज्जया नमितं नम्रम् । कामेन कीदृशेन, दहनेन फालाग्निना कृतं अन्तःशल्यं दाहजन्यमनोदुःखं चिरादुन्मूलितवता दूरीकुर्वता येन शिवललाटाग्निना अहं दग्धः तस्येदानीं मया पादप्रहारः कारित इति हर्षाद्विचारयतेत्यर्थः । उन्मीलितवतेति पाठे प्रकाशितवतेत्यर्थः । पूर्वं त्वं मां दग्धवानसि । इदानीं मत्कृतं तिरस्कारमनुभवेत्येवं क्रमेणेत्यर्थः । 'जितशात्रवदर्पस्य प्रतिज्ञापूर्णे कृते । वीरस्य गर्जितं सिंहनादः किलिकिला तथेति' विश्वरूपः । उत्प्रेक्षार्थं केवलशब्दोऽत्राध्याहार्यः ॥ ८६ ॥

ஆனந்தலஹரி -

முன் உரைகளில் தந்த விளக்கமே இங்கும். (86)

—★—

हिमानीहन्तव्यं हिमगिरि निवासैकचतुरौ^१

निशायां निद्राणं निशि चरमभागे^२ च विशदौ^३ ।

^४वरं लक्ष्मीपात्रं श्रियमதिसृजन्तौ 'समयिनां

सरोजं त्वत्पादौ जननि जयतश्चित्रमिह किम् ॥ ८७ ॥

ஹிமாநீஹந்தவ்யம் ஹிமகிரிநிவாஸைகசதுரௌ¹

நிசாயாம் நித்ராணம் நிசி சரமபாகே ச² விசதௌ³ ।

⁴வரம் லக்ஷ்மீபாத்ரம் ச்ரியமதிஸ்ருஜந்தௌ ஸமயிநாம்⁵

ஸரோஜம் த்வத்பாதௌ ஜநநி ஜயதச்சித்ரமிஹகிம் ॥ 87 ॥

1. तटाक्रान्तिचतुरौ - रुचिरौ தடாக்ராந்தி சதுரௌ - ருசிரௌ 2. च परभागे च, च परभागेन சபரபாகே ச, சபரபாகேந 3. रुचिरौ ருசிரௌ. 4. परंपरम्, 5. प्रणयिनां ப்ரணயிநாம்.

பதவுரை:- ஜனநி- தாயே ! த்வத்பாதௌ - உன் திருவடிகள், ஹிமகிரிநிவாஸைக ருசிரௌ - பனிமலையில் குடியிருப்பதற்கென்றே தனிப்பயிற்சி பெற்று அழகானவை, நிசி சரமபாகே ச விசதௌ (ருசிரௌ) இரவிலும் தனித்து அதன் பின்பகுதியிலும் (பகலிலும்) தெளிந்தவை. ஸமயிநாம் ச்ரியம் அதிஸ்ருஜந்தௌ - தன் உபாஸகர்களுக்கு சீர்மிக்க வாழ்க்கையை - செழிப்பைத் தனித்துக் காட்டி வழங்குபவை. ஹிமாநீஹந்தவ்யம் பனிக்குவியலில் வாடி அழுகுவதும் நிசாயாம் நித்ராணம். இரவில் இதழ்

மூடித்தூங்குவதும் வரம் லக்ஷ்மீபாத்ரம் லக்ஷ்மிக்குச் சிறந்த இருப்பிடமாக மட்டும் இருப்பதுமான ஸரோஜம் ஜயத: தாமரையை வெல்கின்றன. இஹ சித்ரம் கிம் இதில் வியப்பதற்கென்ன உள்ளது?

பதவ்யப்ரபாஜால பராக்ருத ஸரோருஹா என லலிதா நாமம்.

லக்ஷ்மிதரா

हिमानीहन्तव्यं हिमान्या हिमसंहत्या हन्तव्यं नाशितव्यं, हिमगिरिनिवासैकचतुरौ सर्वदा हिमगिरावेव वसन्तावित्यर्थः । निशायां शर्वर्या, निद्राणं मुकुलितं, निशि चरमभागे विशदौ प्रसन्नौ, चेतनाशक्तेः तत्रैवोत्पत्तेरिति भावः । चकारात् दिवाऽपि प्रसन्नावित्यर्थः । वरं ईप्सितं, लक्ष्मीपात्रं लक्ष्म्या अधिष्ठितमित्यर्थः श्रियं लक्ष्मीं, अतिसृजन्तौ उत्पादयन्तौ, समयिनां स्वभक्तानां, समयस्वरूपं 'तवाधारे मूले' (४७ श्लो) इति श्लोके निरूपितम् । सरोजं कमलं कर्मभूतं, त्वत्पादौ जननि ! हे मातः ! जयतः विजयेते । चित्रं आश्चर्यं, इह अस्मिन्नर्थे, किं न किमपीत्यर्थः । अत्रेत्थं पदयोजना - हे जननि ! हिमगिरिनिवासैकचतुरौ निशि चरमभागे च विशदौ समयिनां श्रियमतिसृजन्तौ त्वत्पादौ हिमानीहन्तव्यं निशायां निद्राणं वरं लक्ष्मीपात्रं सरोजं जयतः; इह किं चित्रं, आधिक्यस्य स्फुटत्वादित्यर्थः । अत्र व्यतिरेकालङ्कारः स्फुटः ॥ ८७ ॥

லக்ஷ்மீதரா

தாயே ! உன் திருவடிகளிரண்டும் பனிமலையில் வசிப்பதில் நன்கு தேர்ச்சி பெற்றவை. இரவிலும் விடியற்காலையிலும் பகலிலும் கூட தெளிவாக மலர்ந்திருப்பவை, தன்னை வழிபடுகிற ஸமயாசார பக்தர்களுக்குச் செழிப்பை வாரிவழங்குபவை. இவற்றிற்குத் தாமரை ஈடாகுமா? அவை பனிமழையில் சுருங்கி அழுகுபவை. இரவில் மலர்ச்சியின்றி குவிந்து மூடியவை. லக்ஷ்மி அமருமிடமே தவிர அதனால் லக்ஷ்மியை வழங்க இயலாது. அதனால் தாமரையை உன் திருவடிகள் வெல்வதில் வியப்பேது?

सौभाग्यवर्धनी

हिमानीति । हे जननि ! तव पादौ सरोजं जयतः । इह किं चित्रम् ? यतः सरोजं हिमानीहन्तव्यं, हिमगिरितटाक्रान्तिचतुरौ तव पादौ । निशायां निद्राणं मुकुलितं, निशि च परभागे च विशदौ, रात्रिदिवं विकस्वरौ । परं लक्ष्मीपात्रं, लक्ष्म्या आधारभूतं; समयिनां भवच्चरणभक्तिभावप्रतिपादकशास्त्रनिष्ठानां श्रियमतिसृजन्तौ । एतादृशौ तव पादौ सरोजं जयतः। अत्र को विस्मयः ? अत्रोपमानं तुच्छीकृत्योपमेयस्यातिशयप्रतिपादनादतिशयोक्तिः ॥ ८७ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

லக்ஷ்மீதராவின் விளக்கமே (87)

अरुणामोदिनी

पादावेव वर्णयति - हिमानीति । हे जननि, समस्तजगन्मातः, देवि ! हिमप्रधानो गिरिः हिमगिरिः, तत्र निवासे स्थितौ एकस्मिन् चतुरौ कुशलौ निरन्तरं हिमवत्कृतसञ्चारावपि हिमबाधारहितौ अक्षीणशोभौ चेत्यर्थः । तथा निशि रात्रौ, चरमभागे पश्चाद्भागे च विशदौ प्रसन्नौ विकसितावित्यर्थः । निशि च परभागे च विशदाविति पाठे, रात्रौ परभागे गुणोत्कर्षे च । परभागो गुणोत्कर्षे इत्यमरः । 'परभागो भवेद्वर्णद्वयसंसर्गजा रुचिः' इत्यभियुक्तोक्तेः, रात्रेस्तमःप्रधानत्वात् नीलकान्त्याः, पादयोररुणत्वात्तत्कान्त्याश्च मेलनेन मिश्रवर्णे च सति विशदावित्यर्थः । तथा, समयः देवीचरणभक्तिभावप्रतिपादकं शास्त्रं आन्तरपूजाप्रधानमेषामस्तीति समयिनः । अत इनिठनौ इति मत्वर्थीय इति । तेषां समयाचारतत्पराणाम् । 'आविर्भवत्पुलकसंहतिभिः शरीरैः निष्पन्दमानसलिलैर्नयनैश्च नित्यम् । वाग्भिश्च गद्गदपदाभिरुपासते ये पादौ तवाम्बु भुवनेषु त एव धन्याः' ॥ इत्यम्बास्तवोक्तेः । एवमुपासनया धन्यतां प्राप्तानां, श्रियं वाञ्छिताधिकां लक्ष्मीं महदैश्वर्यमसि सृजन्तौ । उपासितयोः भवत्पदाब्जयोश्च वाञ्छिताधिकफलप्रदातृत्वं देवीमाहात्म्ये - 'तामुपैहि महाराज शरणं परमेश्वरीम् । आराधिता सैव नृणां भोगस्वर्गपवर्गदा' ॥ इति साकल्येन देवीमाहात्म्यं वदतो मुनेरनुज्ञया यथाशास्त्रं तपस्यतोः अनन्यमनस्कतया त्रिवर्षपर्यन्तं भगवतीपादाम्बुजमाराधयतोः सुरथसमाधिनामधेययोः राजवैश्ययोः अत्युत्कटमभीष्टं, 'स्वलपैरहोभिर्नृपते स्वं राज्यं प्राप्स्यते भवान् । हत्वा रिपूनखलितं तव तत्र भविष्यति ॥ मृतश्च भूयः संप्राप्य जन्म देवाद्विवस्वतः । सावर्णिको नाम मनुर्भवान्भुवि भविष्यति ॥ वैश्यवर्य त्वया यश्च वरोऽस्मत्तोऽभिवाञ्छितः । तं प्रयच्छामि संसिद्ध्यै तव ज्ञानं भविष्यति ॥' इत्यादिवचनैः मन्वन्तराधिपत्यनिष्कलङ्कज्ञानरूपं ददत्या त्वयैवाविष्कृतमिति भावः । उक्तं च चर्चास्तवे - 'पृथ्वीभुजोऽप्युदयनप्रवरस्य तस्य विद्याधरप्रणतचुम्बितपादपीठः । तच्चक्रवर्तिपदवी-प्रणयः स एष त्वत्पादपङ्कजरजःकणजः प्रसादः ॥ लक्ष्मीवशीकरणकर्मणि कामिनीनामा-कर्षणव्यतिकरेषु च सिद्धमन्त्रः । नीरन्ध्रमोहतिमिरच्छिदुरप्रदीपो देवि त्वदङ्घ्रिजनितो जयति प्रसादः ॥ इति । आचार्यैश्च प्रागेव निरूपितं, 'भयात् त्रातुं' इत्यादिना देवीचरणयोरुत्कटफलदातृत्वमित्यलम् । यद्वा, समयिनां भवत्पादाम्बुजं, 'लोकस्य

‘द्वारमर्चिमत्पवित्रं’ इत्यादिश्रुतिप्रामाण्यादभ्युपेत्य हृदये उपासतां भक्तानां श्रियं सर्ववितर्कविलयपूर्वकं स्वप्रकाशनरूपां लक्ष्मीमतिसृजन्तौ । भगवतीचरणध्यानं विना समयितर्कजालच्छेदनाभावादिति भावः । यथोक्तमम्बास्तवे - ‘यावत्परं पदसरोजयुगं त्वदीयं नाङ्गीकरोषि हृदयेषु जगच्छरण्ये । तावद्विकल्पजटिलाः कुटिलप्रकारास्तर्कग्रहाः समयिनां प्रलयं न यान्ति ॥ इति । एवंविधौ त्वत्पादौ, भवत्याश्चरणौ । ‘हिमानी हिमसंहतिः इति अमरः । ‘इन्द्रवरुणभवे’त्वादिना ‘हिमारण्ययोर्महत्वे’ इति डीषानुकौ । तथा क्षणविना- शिन्या स्त्रीमात्रेण चेति ध्वनिः । हन्तुमर्हं हन्तव्यं, हिंसितुमर्हं, विनाशययुक्तमित्यर्थः । अत एव नित्यहिमवत्प्रदेशचरिणुभवत्पदपङ्कजोपमानीभवितुं न प्रभवतीत्यभिप्रायः । कदा, निशायां रात्रौ कस्याश्चित्स्त्रीसमीपे चेति ध्वनिः । निद्राणं मुकुलनशीलं रात्रिन्दिवं प्रफुल्लभवत्पदसाम्यानर्हं इति भावः । परं अत्यन्तमीषद्वा लक्ष्म्याः पात्रं रमाया अधिष्ठानभूतं, तत् भवत्पादवदखिलेष्टार्थवितरणधुरीणमिति भावः । एवंविधं सरोजं उत्पत्तितोऽप्यतितुच्छतया न्यूनगुणवत्तया च विजयप्रतिभटीभवितुमनर्हमिति भावः । जयतो विजयेते । इह किं चित्रं आश्चर्यम् ? उक्तप्रकारेणोत्कृष्टगुणवद्भ्यां हीनगुणवत्पराजयो नाद्भुतकरः इति भावः । अत्र व्यतिरेकालङ्कारेण देवीचरणयोः सर्वदा भजनीयता द्योत्यते ॥ ८७ ॥

அருணாமோதின்

தாயே ! பனிமலை மகள் நீ. பனிமலையில் ஸஞ்சரித்துப் பழகி அதில் உன் சரணங்கள் தேர்ந்துள்ளன. கடும் இரவிலும் பகலிலும் வாடாமல் மலர்ந்துள்ளன. ஸமயமுறையில் வழிபடுபவருக்குச் செழிப்பை வழிங்குபவை. ஸுமேதஸ் என்ற மாமுனிவர் காட்டிய வழியில் உன்னை வழிபட்ட ஸுரதன் என்ற அரசனும் ஸமாதி என்ற வைசியனும் பக்தியும் ஜ்ஞானமும் போகமும் மோக்ஷமும் உன் வழிபாட்டால் பெற்றனர். உதயன் அரசன் வித்யாதரர்களின் சக்ரவர்த்தி ஆனான். லக்ஷ்மியை வசப்படுத்துதல் முதலிய வச்ச - ஆகர்ஷணமுறைகளில் உன் திருவடியை வழிபடுவது பெரிதும் உதவுகிற மந்திர சக்தி கொண்டது. பயம் விலக, லக்ஷ்மியின் அருள் பெற என்றும் இடையூடற்ற அருள் புரிவது, வழிபாட்டில் குறை ஏதுமின்றி நற்பயனை ஐயமின்றி பெற அருள் புரிவது. இத்தகைய உன் சரணங்களுக்கு உவமையாகத் தாமரையைக் கொள்வது எப்படி? அது இவற்றிற்கு நேர் எதிரானது. சேற்றில் முளைப்பது. இரவில் தூங்குவது, நடமாடாதது, பனியால் வாடுவது. கணத்தில் அழிவது - லக்ஷ்மி, தற்காலிகமாக அமருமிடமே தவிர, லக்ஷ்மியை அளிக்க இயலாதது. உன் சரணமே வழிபட ஏற்றது. (87)

आनन्दगिरिया

हिमानीति । हे जननि तव पादौ चरणौ सरोजं कमलं जयतः । अत्र किं चित्रं किमाश्चर्यम्? तव पादावत्यन्तं सातिशयौ, सरोजं न्यूनगुणं, तेन न समम् ।

जयपराजयविचारोऽप्यघटमानः समत्वाभावात् । समत्वाभाव एव किलक्षणः ? सरोजं हिमकलिकयापि हन्तव्यम् यद्यपि हिमानी हिमसंहतिः, तथापि छन्दोऽनुरोधात्, हिमानीपदं लक्षणया एकदेशपरम् । तव चरणौ कीदृशौ, हिमगिरितटाक्रान्तिरुचिरौ, यदा त्वं पितृगृहे बालिका सती अतिष्ठः, तदैव हिमगिरितटे क्रीडार्थं चलन्ती हिमसमूहानामपि मूर्ध्नि पदं दत्वा खेलसि, तदतिहिमाक्रान्त्यापि रुचिरावेव तव चरणौ । इदानीं तु यौवतोन्मदादिना सकलसौन्दर्यसमृद्धिसमृद्धौ । बाल्यावस्थायामेव जितं हिमं दूरे परास्तं कथं स्पृष्टुमपि समीहते। पुनः किंविधं सरोजं निशायां निद्राणं, परमतरलैश्चन्द्रकिरणैरपि पराजितत्वात्संकुचितम् । तव चरणौ कीदृशौ निशि च परभागेन विशदौ, निशि रात्रौ परभागेन गुणोत्कर्षेण विशदौ भास्वरौ । परभागो गुणोत्कर्ष इत्यभिधानात् । अथवा निशि परभागे दिने च विशदौ, नक्तंदिवं विकस्वरौ । कीदृशं कमलं, परं लक्ष्मीपात्रं लक्ष्म्याः स्थानं, तदाश्रित्य लक्ष्मीस्तिष्ठति, परं तु न दानादिव्यवहारसामर्थ्यं, लक्ष्म्या आसनमात्रम् । तव चरणौ कीदृशौ समयिनां कवीनां कालपीडितानामकिञ्चनानामपि स्मरणमात्रेण श्रियं सृजन्तौ । अथवा समयिनां संकेतवतां, ‘भवानीचरणयोरग्रे गन्तव्यं तत्र श्रीर्लब्धव्ये’ ति विहितसंकेतानामित्यर्थः । समयः संकेतः। अथवा यथासमयमनुवर्तमानानां समयिना-मित्यर्थः । परमेश्वरीसिद्धान्तमाश्रितानामित्यर्थे क्रियमाणे परमेश्वर्याः पक्षपातप्रसङ्गेन जगदम्बिकात्वं व्याह्रयेतेति । एवं सर्वप्रकारेण तव चरणयोरेव सातिशयत्वादिति । अत्रातिशयोक्तिरलङ्कारः । हिमानीति पद्यरहस्यार्थः । हिमानीति श्लोके श्रियमपीति पदेन तद्वीजोद्धारः ॥ ८७ ॥

ஆனந்தகிரியா

பனிமலை. அதுவும் பனிகுழந்த சிகரம். அதில் பிறந்ததிலிருந்தே உலாவி விளையாடி பனியைப் பந்தாடி வாழ்ந்த நீ பனிமலையில் படுத்திருப்பவனேயே (கிரிசனேயே) மணந்து வாலிபத்தில் அவரோடு அங்கேயே உல்லாசமாக வாழ்ந்தாய். உன் திருவடிகளுக்கும் பனிக்கும் நெருங்கிய உறவு. அவற்றைத் தாமரையுடன் ஒப்பிடுவதா? (மற்றவை முன் விளக்கியதே.) ஸ்ரீம் என்ற பீஜம் இதன் ரகசியம். (87)

तात्पर्यदीपिनी

हिमानीति । हे जननि त्रिभुवनसवित्रि, त्वत्पादौ त्वच्चरणौ समग्रगुणसंपन्नौ न्यूनगुणं सरोजं जयतः । इदमस्मिन्नर्थे चित्रं किं किमाश्चर्यं, न किञ्चिदित्यर्थः । कुतः ? कीदृक् सरोजं, हिमानीहन्तव्यं हिमान्या हिमवर्षेण हन्तव्यं नष्टकान्ति, किंविधौ चरणौ हिमगिरिनिवासैकचतुरौ हिमप्रधानो यो गिरिः तत्र निवासः, तत्र चतुरौ निपुणौ। पुनः

कीदृक्, सरोजं निशायां रजन्यां निद्राणं संकुचितम् । पुनः कीदृशौ चरणौ निशि च परभागेन विशदौ गुणोत्कर्षेण निर्मलौ । कीदृक् कमलं, परं केवलं लक्ष्मीपात्रं लक्ष्म्याः श्रियः पात्रं अवस्थानस्थलम् । न तु दानवचने भोगे वा क्षमम् । यत्कृपणः बहुतरं धनं प्राप्य केवलं निक्षिप्यैव रक्षति, न विनियुंक्ते न भुंक्ते, तद्धनं त्यागभोगहीनं परगामि नष्टं वा भवति नित्याप्यनुगता लक्ष्मीः कस्याप्यनुपकारिणी भूत्वा नश्यति । कीदृशौ त्वत्पादौ समयिनां परमेश्वरीसिद्धितन्मार्गप्रवेशिनां श्रियमैश्वर्यं संपदं अत्यन्तं सृजन्तौ ददानौ, यन्मनसा कांक्षितं ततोऽप्यधिकतरमभ्युदयं ददानाविति अतिशब्देन प्रतिपाद्यते । तथा च सुरथनाम्ने राज्यप्राप्तिः अधिकं मनुत्वं च चण्डिकायाः प्रसादाज्जातमिति देवीपुराणे श्रूयते ॥ ८७ ॥

தாத்பர்யதீபிணி

தாமரையில் லக்ஷ்மி தற்காலிகமாகத் தங்கலாம். அந்த லக்ஷ்மீ கருமியின் தனம் போல். தானும் உபயோகிக்காமல் பிறரையும் பயன்படுத்தவிடாமல் புதைத்துக் காப்பான் கருமி. உன் திருவடித்தாமரை வழிபடுவருக்கு விரும்பியதைவிட அதிகமாக நலம் வழங்குவதாகும். ஸுரதன் என்ற அரசன் தேவியின் அருளால் இழந்த அரசை மீண்டும் பெற்றதுடன் மறுமையில் மன்வந்தராதிபதியுமானான் என தேவீ மாகாதம்யம் கூறும். (87)

पदार्थचन्द्रिका

पुनरपि चरणौ वर्णयति - हिमानीति । हे जननि त्वत्पादौ सरोजं जयत इतीह किं चित्रं किमाश्चर्यमित्यर्थः । न किमपीत्यर्थः । जयहेतुभूतान्वक्तुं पादौ विशेषयन् अभिभवहेतुभूतान् दोषान्वक्तुं सरोजमपि विशिनष्टि हिमानीति । हिमान्या हन्तव्यं हिमानीहन्तव्यं निद्राणं मुकुलितं परभागे दिवसे च विशदौ अम्लानावित्यर्थः । प्रणयिनां भक्तानां श्रियमपि सृजन्तौ ददतौ ॥ ८७ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

முன் வந்த விளக்கமே.

डिण्डिमभाष्यम्

हे जननि त्रिभुवनसवित्रि ! त्वत्पादौ तव चरणौ समग्रगुणसंपन्नौ न्यूनगुणसरोजं जयत इति किं चित्रम्? कुतः ? सरोजं कीदृक्, चरणौ कीदृशौ इत्याह - सरोजं तु हिमानीहन्तव्यं तुहिनवर्षणेन नष्टकान्ति । 'हिमानी हिमसन्ततिः' इत्यमरः । तव चरणौ तु हिमगिरितटाक्रान्तिरुचिरौ हिमप्रधानस्य गिरेः तटाक्रान्तावपि कण्टकसञ्चारेऽपि रुचिरौ अनुपहतसौभाग्यौ, पुनः कमलं निशायां रात्रौ निमीलितं, तौ निशि च रात्रावपि परभागेन

विरुद्धकान्तिसंसर्गात् विशदौ कमनीयौ, रात्रिः खलु तमोबहुलत्वात् श्यामवर्णा । चरणयोः सहजपाटलकान्तिसंबन्धात् विरुद्धवर्णविन्यासे सति यः कमनीयः कान्तिविशिष्टः स 'परभाग' इत्युच्यते । पर उत्कृष्टासौ भागो भक्तिश्चेति परभागः । 'परभागो भवेद्वर्णद्वयसंसर्गजा रुचिः' इति मम्मटाचार्यः । अत एव रात्रौ विशेषेण सुन्दरौ । कमलन्तु परं केवलं लक्ष्म्याः श्रियः पात्रं अवस्थानस्थलं, न तु तस्य दाने वा विनियोगे वा क्षमम् । यः कृपणो बहुतरधनं प्राप्य केवलं निक्षेपादेव रक्षति न विनियुङ्क्ते न भुङ्क्ते । भोगत्यागहीनं च तद्धनमन्यैर्वा नीयते, नष्टं वा भवति, इत्यनित्या सा पद्मगता लक्ष्मीः कस्यापि अनुपकारिणी भूत्वा हेमन्ते हिमवर्षेण नश्यति । त्वत्पादौ तु समयिनां समयवर्तिनां परमेश्वरीसिद्धान्तमार्गप्रवेशिनां श्रियमैश्वर्यसंपदश्च अतिसृजन्तौ अत्यन्तमेव ददानौ । यन्मनसा काङ्क्षितं ततोऽप्यधिकतरमभ्युदयवृन्दं ददानावित्ययमर्थोऽतिशयेन प्रतिपाद्यते । चण्डिका खलु सुरथनाम्ना राज्ञा - 'तेन वव्रे ततो राज्यमविभ्रम्यन्यजन्मनि । अत्रैव च निजं राज्यं हतशत्रुबलं बलात् ॥' इत्यनेन श्लोकेन कोलाविध्वंसिभिर्यवनैः शत्रुभिर्यद् राज्यमाक्रान्तं पुरुषक्रमागतं तदेवान्यस्मिन् जन्मनि अविभ्रंशि शत्रुभिरनष्टाधिकारमेव याचमानेन प्रार्थिता परमेश्वरी त्वमिन्द्रसमानाधिकारसौभाग्यैकसप्ततिचतुर्युभगपरिमितमन्वन्तरदीर्घकालसुखसंभोगोचित पञ्चाशत्कोटिविस्तीर्णभूमण्डलैकाधिपत्यसूचक साम्राज्यच्छत्रशोभिमाहाभ्युदयं मनुत्तराज्यमेव दत्तवती । अत एव चिन्तिताधिकप्रदानचतुरौ तव चरणौ, न सन्देह इति निश्चितम् ॥ ८७ ॥

மீனாட்சிபாஷ்யம்

- முன் தந்த விளக்கமே. இந்திரனுக்கு ஈடான அதிகாரத்துடன் 71 சதுர்யுகங்கள் நீடிக்கிற 50 கோடி யோசனை விரிவுள்ள பூமண்டலத்தின் ஏகாதிபதிபதியாக விளங்குமாறு வரம் தந்தாள். விரும்பியதை விடப்பலமடங்கு அதிகப் பலன் தருபவை உன் திருவடிகள். (87)

गोपालसुन्दरी

हिमानीहन्तव्यमिति । हे जननि, त्वत्पादौ समग्रगुणसंपन्नौ, न्यूनगुणं सरोजं जयत इति किं चित्रं, न किमपीत्यर्थः । कीदृशं सरोजं, हिमानीहन्तव्यं, तुहिनसमूहेन नष्टकान्ति । तव चरणौ तु हिमगिरितटाक्रान्तावपि कटकसंचारेऽपि रुचिरौ, अनुपहतशोभौ । तथा सरोजं निशायां रात्रौ निद्राणं मुद्रितं, पादौ तु निशि रात्रौ परभागे दिने च विशदौ निर्मलौ । परभागेनेति पाठे रात्रौ परभागेन विरुद्धकान्तिसंसर्गेण विशदौ निर्मलौ, रात्रेस्तमोबाहुल्येन श्यामत्वात् चरणयोः सहजपाटलकान्तिविरुद्धत्वम् । 'परभागो भवेद्वर्णद्वयसंसर्गजा

रुचिः' इत्यभिधानात् । तथा सरोजं परं केवलं लक्ष्म्याः श्रियः पात्रं भवति, स्थितिस्थानं भवति, नतु तस्य दाने भोगे वा समर्थम् । त्वत्पादौ तु समयिनां त्वद्भक्तिमार्गप्रवेशिनां श्रियमैश्वर्यं सृजन्तौ ददानावित्यर्थः । विष्णुपक्षे, जननिनां समस्त जीवानां, जयतः पराजयतः । त्वत्पादावुक्तलक्षणौ सरोजं चोक्तलक्षणं इति किं चित्रमित्यर्थः ॥ ८७ ॥

கோபாலஸ்துத்தரீ

விளக்கம் முன் தரப்பட்டதே. விஷ்ணுபக்சத்திலும் அது பொருந்தும். (87)

आनन्दलहरी

हिमानीति । हे जननि ! त्वत्पादौ बहुगुणौ सरोजं न्यूनगुणं जयतः पराभवतः । इह किं चित्रमाश्चर्यं न किञ्चिदित्यर्थः । तदेवोपपादयति । कीदृशं सरोजं हिमानीभिः हिमसमूहैः हन्तव्यं नाश्यशोभं, चरणौ तु हिमगिरेस्तटेषु हिमालयप्रदेशविशेषेषु आक्रान्तौ चतुरौ कुशलौ । तत्राप्यनुपहतशोभाविति भावः । तथा सरोजं निशायां रात्रौ निद्राणं मुद्रितम् । एतौ निशि च परभागे च रुचिरौ, रात्रौ दिने च सशोभौ, विशदाविति पाठे निर्मलौ । चद्वयं तुल्ययोग्यतासूचनार्थम् परभागेनेति पाठे रात्रेस्तमोमयतया श्यामत्वेन, पादयोः स्वाभाविकरक्तत्वेन च वर्णद्वयसंबन्धेन मनोहरावित्यर्थः । तदुक्तं विश्वरूपकोशे - परभागो भवेद्वर्णद्वयसंसर्गजा रुचिरिति । तथा तत् परं केवलं लक्ष्म्याः पात्रं भाजनं अवस्थितिः । एतौ सृजन्तौ ददानौ त्वत्तन्त्रोक्ताचारवतां त्वद्भक्तानां येषां केषामपि त्वच्चरणौ संपादकाविति भावः । पात्रं तु भोजने योग्ये पात्रं तीरद्वयान्तरे इति, तथा समयः शपथाचारकाले सिद्धान्तसंविदोरिति विश्वप्रकाशः ॥ ८७ ॥

ஆனந்தலஹரீ

உன் திருவடிகள் நன்கு சிவந்தவை. இருள் கருமை நிறைந்தது. மாறுபட்ட நிலையில் திருவடி நன்கு துலங்குகிறது. தாமரை இருளில் தெரிவதில்லை. மற்ற விளக்கம் முன் உள்ளதே. (87)

—★—

पदं ते कीर्तिनां^१ प्रपदमपदं देवि विपदां

कथं नीतं सद्भिः कठिनकमठी कर्पर^२तुलाम् ।

कथं वा^३ बाहुभ्यामुपयमनकाले पुरभिदा

यदादाय न्यस्तं दृषदि दयमानेन मनसा^४ ॥ ८८ ॥

பதம் தே கீர்த்தீ¹நாம் ப்ரபதமபதம் தேவி விபதாம்

கதம் நீதம் ஸத்பி: கடிநகமடகர்பர² துலாம் ।

கதம் வா பாஹுப்யாம் உபயமநகாலே புரபிதா³

யதாதாய ந்யஸ்தம் த்ருஷதி தயமாநேந மநஸா⁴ ॥ (88)

1. கान्तीनां காந்தீநாம். 2. खर्परं கர்பர 3. हस्ताभ्यां ஹஸ்தாப்ப்யாம். 4. वपुषा வபுஷா.

பதவுரை - தேவி ! தேவி !, கீர்த்தீநாம் பதம் - புகழுரைகளுக்கு இடமும், விபதாம் அபதம் - விபத்திற்கு இடம் தராததுமான, தேப்ரபதம் உன் முன்னங்கால், கடின கமட கர்பர துலாம் - கரடுமுரடான ஆமையோட்டிற்கீடான நிலையை, ஸத்பி: - நல்லோர்களால், கதம் நீதம் ! - எப்படி அடைவிக்கப்பெற்றது? தயமாநேநமநஸா - பரிவுமிக்க உள்ளத்துடன், புரபிதா - முப்புரங்களை மாய்த்த சிவனால், உபயமநகாலே - திருமணத்தின் போது, பாஹுப்ப்யாம் ஆதாய - இருகைகளாலும் தூக்கி, த்ருஷதி அம்மிக்கல்லின் மீது, கதம் ந்யஸ்தம் - எப்படி வைக்கப்பட்டது?

கூர்மப்ருஷ்ட ஜயிஷ்ணுப்ரபதாந்விதா என லலிதாநாமம்.

लक्ष्मीधरा

पदं स्थानं ते तव, कीर्तीनां यशसां, प्रपदं पादाग्रं, अपदं अस्थानं, देवि ! द्योतनशीले ! भगवति । विपदां आपदां, कथं कथङ्कारं नीतं प्रापितं, सद्भिः कवीन्द्रैः, कठिनकमठीकर्परतुलां कठिनस्य कमठीकर्परस्य कूर्मपृष्ठकपालस्य तुलां, कथं वा कथंकृत्वा, बाहुभ्यां हस्ताभ्यां, उपयमनकाले विवाहसमये, पुरभिदा सदाशिवेन, यत् पदं आदाय गृहीत्वा, न्यस्तं क्षिप्तं, दृषदि उपलाधारभूता शिला दृषत्, उपलं हरिद्रादिद्रव्यस्य पेषणिका शिला । तदाधारभूता शिला दृषत् । सा विवाहसमये अश्मस्थापनानुष्ठानार्थं पात्रत्वेन प्रयुक्ता । तस्यां दृषदि दयमानेन दयावता, मनसा । दयां विहायातिमृदुलं पादाम्बुजं दृषदि कथं स्थापितं शम्भुना ? अमृतस्यन्दिनीभिः वाग्विलासैः कवीश्वराः कमठपृष्ठेन तुल्यतया कथं वर्णितवन्तः ? एतदुभयमयुक्तमित्यर्थः । अत्रेत्थं पदयोजना - हे देवि ! कीर्तीनां पदं विपदामपदं ते प्रपदं सद्भिः कठिनकमठीकर्परतुलां कथं नीतम् ? दयमानेन मनसा पुरभिदा उपयमनकाले बाहुभ्यां यदादाय कथं वा दृषदि न्यस्तम् ? अत्रानन्वयालङ्कारो ध्वन्यते, सदृशान्तरनिषेधात् असदृशस्य पादाम्बुजवस्तुनः स्वयमेव स्वस्य तुल्यमिति प्रतीतेः ॥ ८८ ॥

லக்ஷ்மீதரா

தேவி ! உன் புறங்கால் புகழின் இருப்பிடம். நெருக்கடிக்கு இடம் தராதது. இதனைக்

पादाग्रं वर्णयति - पदमिति । हे देवि ! प्रकाशमानविग्रहे, कीर्तिनां प्रशंसानां स्तुतीनां, 'कीर्तिः प्रशंसायशसोः' इति रत्नमाला । पदं स्थानं, निरन्तरप्रशंसावर्णनयोः स्थानमित्यर्थः। कुत एतदित्यत्राह - विपदां आध्यात्मिकादीनां सांसारिकदुःखानां, अपदं अस्थानं, समस्तापद्रहितम् । तन्निवारकं चेत्यर्थः । ते भवत्याः प्रपदं पादाग्रं, 'पादाग्रं प्रपदं' इत्यमरः। सद्भिः, उपमानीकरणचातुरीधुरीणैः प्राचीनकविभिः उपमादोष-विधानज्ञैः असूयादि दोषादूषितैश्चेत्यभिसन्धिः । कठिनकमठीकर्परतुलां, कठिनो-ऽतिपरुषः यः कमठीकर्परः डुलीपृष्ठभागः। 'बषीभ्वी कमठी डुली' इत्यमरः। तेन परुषतया उपमानानर्हेण तुला साम्यं, कथं केन प्रकारेण वा नीतम् प्रापितम् ? सत्स्वभावैरप्यादिकविभिः दुर्हृदयैरिव अतिमार्दव-काठिन्याभ्यां परस्परसाम्यानर्हयोः विपदनभिज्ञभवत्पादाग्रकमठीपृष्ठयोः, 'स्वपादाग्रनिर्धूत-कूर्मेशपृष्ठां' 'गूढगुल्फा कूर्मपृष्ठ-जयिष्णुप्रपदान्विता' इत्यादिना निर्दयं कथं साम्यमुक्तमित्यर्थः । अतस्तद्विचार्यमेवेति भावः । विपदनभिज्ञत्वज्ञापनपूर्वकमुक्तार्थमेव द्रढयति - कथं वेति । किं च उपयमनकाले

(கிடைக்கவில்லை)

தாத்பர்யதீபினி

பதமिति । ஹே பரமேஸ்வரி தவ சரணம் கிம் வர்ணயாம்: । யத்கீர்த்திநாம் யஸஸாம் பதம் ஸ்தானம்
 அநுபமமिति ப்ரசிஹம் । தத்ரோபமாடாநம் மஹதநுசிதமேவ । ததோ஽பி தே ப்ரபதம்
 கठिनकमठीखर्परतुलां कठिनं अतिकठोरं कमठ्याः खर्परं पृष्ठं तस्य तुलां साम्यं कथं केन
 ப்ரகாரேண நீதம் ப்ராபிதம்! । ஏதேந தே சந்த எவ ந பவந்தீத்யாக்ஷேப: । அதுலஸ்ய தவ ப்ரபதஸ்ய
 துலா சாம்யம் விபதேவ ? கீஹக் ப்ரபதம் விபதாமபதம், அபதாமஸ்தானம், அதோ
 விபதஸ்பாடனமநுசிதமिति பாவ: । एवं ப்ரபதஸ்ய சௌபாக்யம் வர்ணயித்வா ததேவ விஸிநஸ்தி, புந:
 கீஹக், புரபிதா மஹாதேவேந உபயமநகாலே விவாஹகாலே ட்ஷதி விவாஹகமோசிதே ப்ரஸ்தரே
 தயமானேந தயாம் கர்வதா மநஸா சஹ உபாப்யாம் ஹஸ்தாப்யாம் யச்சரணமாடாய கதமிவாதிது:ஸேந
 ந்யஸ்தமாரோபிதம், கர்மலங்கனம் சாஹஸிகம் அகூத்வா ஶநை: மூதுதரம் யத்நேந ந்யஸ்தம்। அஸ்யார்த:-
 விவாஹவேலாயாம் ப்ரதமத எவ சர்வாச்சாரோபதேஸிகேந மஹாதேவேந யத்வ சரணாஹ்ணம் க்ரியதே,
 தத்ப்ரார்த்தநைவ । ஹே பரமேஸ்வரி ப்ரஹ்மாண்டகூஹே஽ஹம் கூஹி, த்வம் கூஹிணி, கூஹிணா மயா மாயாநிராஸேந
 நிஸ்சேஸ்தேந பரப்ரஹ்மானுஸந்தானம் க்ரியதே, த்வயைவ சர்வே லோகா: போஷணீயா:, மமாபி கார்யம் த்வயைவ
 கர்த்தவ்யம் । லோகே கூஹகார்யம் கூஹிண்யா கூஹிணா ச க்ரியதே । கூஹிண்யா தாவதத்யந்தம் கூஹே ரம்யதே
 பூஜ்யதே, சர்வபுத்ரமித்ராதிபி: சமம் । அஹம் து கேவலம் மத்யஸ்த:, த்வயி வின்யஸ்தபாற:,
 த்வஜ்ஜீலானாட்யதர்ஸி திஸ்தாமி ! த்வயைவ சர்வோ஽பி சஸாரநிர்வாஹ: கர்த்தவ்ய இதி சரணக்ரஹஸ்ய
 வாஸநா । நநு ஸ்ரீணாம் ப்ர்துச்சரணக்ரஹம் சமூசிதம், புரூபைந் ஸ்ரீசரணக்ரஹமिति சேதஸத்யம் । தந்நைவ
 ஸ்மூதிவசனம் 'சர்வாஸிஸு ஸ்ரீயோ மேத்யாஸ்தீர்த்ஹூதாஸ்ச தா யத: । அஸ்வாஸ்து முகதோ மேத்யா காஸோ
 மேத்யாஸ்து பூஸ்த: । ப்ராஹ்மணா: பாததோ மேத்யா: ஸ்ரீயோ மேத்யாஸ்து சர்வத: ।' இதி ஸ்மூதிப்ராமாண்யாத்
 சம்போகே ஓஸ்தாஹரசும்பநாஹௌ ந தோஸ: । நநு ஸ்ரீமுகம் சதா ஶுசி இதி வசநாதஹரசும்பந-
 மேவாச்சாரோ பவது, இதரசும்பநே ப்ராமாண்யாபாவ இதி சேந । ஸ்ரீயோ மேத்யாஸ்து சர்வத இதி
 வசநவலேந சர்வாங்கபவித்ராணாம் ஸ்ரீணாம் நயநதோர்மூலகூசாக்ரநாபிமூலசரணாக்ரசும்பநானி
 காமஸாஸ்த்ரப்ரசிஹானி மஹாகவிபிரபி காவ்யேஸு ப்ரயுக்தானி ப்ராமாணிகான்யேதானி ஸ்ரீணாம் சர்வாங்க
 பவித்ரதாம் விநா ந சம்பவந்தி । இத்யம் பவித்ராணாம் ஸ்ரீணாம் விவாஹஸமயே சரணக்ரஹம் ந தோஸ:
 இத்யலமதிப்ரசஜ்ஜேந ॥௮௮

தாத்பர்யதீபினி

திருமணத்தின்போது அனைவருக்கும் இல்லற நடைமுறையைப் போதிக்க வந்த

மஹாதேவன் உன்னிடம் வேண்டிக்கொண்டார். “பிரும்மாண்டம் என்ற இந்த வீட்டின் இல்லத்தான் நான். நீ இல்லாள். நான் இங்கு மாயையை விலக்கி செயல் நீக்கி பரப்பிரும்மானுஸந்தானம் செய்யவிருக்கிறேன். நீயே உலகைப் போஷிப்பாய். என் பணியையும் நீயே செய்வாய்! உலகில் இல்லானும் இல்லாளும் இணைந்தே இல்லறத்தை நடத்த வேண்டும். இல்லாள் வீட்டிலிருந்தபடியே இல்லறத்தை புதல்வர் உற்றார் உறவினருடன் அனுபவிக்கிறாள். நான் நடுநிலையிலுள்ளவன். உன்னிடம் பொறுப்பைத் தந்துள்ளேன். அமர்ந்தே உனது லீலைகளையும் ஆட்டத்தையும் காண்பேன். நீதான் ஸம்ஸார நிர்வாஹம் செய்ய வேண்டும். என்பதே. பெண் புருஷனின் காலேப்பிடிப்பதுண்டு. ஆண் பிடிப்பதில்லை. குதிரைக்கு முகம் தூயது. பசுவிற்கு புட்டம் தூயது. அந்தணர்க்குத் திருவடி தூயது. பெண் எங்கும் தூயவள் என ஸ்மிருதிகள் கூறுவதால் பெண்ணின் உதட்டின் முத்தமிடுவதோ காலேப்பிடிப்பதோ குறையற்றது. (88)

पदार्थचन्द्रिका

अथ पादाग्रं वर्णयति - पदमिति । हे देवि ते प्रपदं पादाग्रं सद्भिः कठिनकमठीकर्परतुलां कथं नीतम् ? उपयमनकाले विवाहकाले पुरभिदा बाहुभ्यामादाय दृषदि न्यस्तमिति, यत्तत्कथम् ? एतद्व्ययमनुचितमित्यर्थः । कठिनकमठीकर्परतुलां कठोरकच्छपकपालोपमाम् । दयमानेन दयायुक्तेन मनसोपलक्षितेन पुरभिदा महादेवेन । वपुषेति पाठे एष एवार्थः । मनसोऽपि सूक्ष्मवपुःशब्दवाच्यत्वात् । प्रपदं विशिनष्टि - कान्तीनां पदं स्थानं परमसुन्दरत्वात् । विपदामपदमस्थानम् । नीधातोः द्विकर्मकत्वे-
नैकस्मिन् कर्मणि उक्तेऽपि द्वितीयं कर्मानुक्तमिति कठिनकमठीकर्परतुलां इत्यत्र द्वितीया । कर्परः स्यात्कपाले च शस्त्रभेदकटाहयोरिति मेदिनीकरः। खर्परतुलामिति कचित्पाठः ॥ ८८ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா -

முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. (88)

डिण्डिमभाष्यम्

पदं त इति । हे परमेश्वरि सहजललितं सौभाग्यसुन्दरं तव चरणं पदं स्थानं कान्तीनामनुपमितमिति, तस्य चरणारविन्दस्य प्रपदं कठिनेन कर्कशेन कमठीखर्परिण तुलयन्ति। तदेव तेषामनुचितकरणम् । अत एव कमठीखर्परतुलां कमठ्याः कच्छपवध्वाः खर्परिण पृष्ठभागेन तुलामुपमानं सद्भिः कथं नीतम् ? सन्त एवं न भवन्तीत्यस्याक्षेपः । हे देवि तव खलु प्रपदस्यातुलस्यापि तुलासंपादनं विपदेव । विपदामपदे तव प्रपदे विपदुत्पत्तिरनुचितेति भावः । अत एवोक्तं विपदामपदमिति । एवं प्रपदस्य सौभाग्यं

वर्णयित्वा तदेव विशिनष्टि, पूर्वं उपयमनकाले विवाहसमये पुरभिदा महादेवेन दृषदि विवाहकर्मोचिते प्रस्तरे 'आरोहेममश्मानमश्मेव त्व५ स्थिरा भव' इति मन्त्रेण वरेण कन्यायाश्चरणमस्मिन् निधीयते वैदिककर्मस्वातन्त्र्यात् । अत एव दयमानेन दयां कुर्वता मनसा सह पुरभिदा महादेवेन पाणिभ्यामुभाभ्यामपि गृहीत्वा दृषदि त्वच्चरणं न्यस्तम् । कथं, शुचीति वचनात्, अधरचुम्बनमात्रमेवाचारो भवतु, इतरचुम्बनेषु प्रामाण्याभाव इति चेत् न 'स्त्रियो मेध्यास्तु सर्वतः' इति मेध्यतावचनबलेन सर्वाङ्गे पवित्राणां स्त्रीणां नयनदोर्मूलकुचाग्रनाभिमूलचरणाग्रचुम्बनानि कामशास्त्रप्रसिद्धानि महाकविभिरपि काव्येषु प्रयुक्तानि प्रामाणिकान्येतानि स्त्रीणां सर्वाङ्गपवित्रतां विना न संभवन्ति । इत्थं पवित्राणां स्त्रीणां विवाहसमये चरणग्रहणं न दोषः । स्त्रियो महतीभिर्देवताभिः कृतानुग्रहा नित्यपवित्रा एव जायन्ते । तां खलु कन्यां विवाहादि चतुर्दिक्सेषु प्रथमरात्रौ सोमनाथो भुङ्क्ते । भुक्त्वा गच्छन् वरं ददाति, किं ? शुचितां नित्यशुद्धताम् । स्नानेऽपि अस्नानेऽपि स्त्रियः सर्वदा पवित्रा एव 'सोमः शौचं ददौ तासाम्' इति वचनात् । द्वितीयरात्रौ तां कन्यां गन्धर्वराजो भुङ्क्ते 'सोमः प्रथमो विविदे गन्धर्वो विविद उत्तरः' इति वचनात् । स तु विश्वावसुर्गन्धर्वराजस्तां कन्यां भुक्त्वा गच्छन् वरं ददाति, स्त्रियः खलु सोमवत्योऽपि शुद्धकण्ठस्वना भवन्ति किमुत आलपन्त्यः किमुत गायन्त्यः ? तृतीयरात्रौ भगवान् यज्ञपुरुषो वह्निस्तां कन्यां भुक्त्वा गच्छन् वरं ददाति 'सर्वभक्ष्या भव' इति । अतः स्त्रीणां सर्वभक्षणे दोषो नास्ति । भक्ष्याभक्ष्यविचारशून्यास्तथापि पवित्रा एव, वरप्रदानार्थं भोगोऽपि वेदेन 'तृतीयोऽग्निष्टे पतिः' इति । एवमेव महतीनां देवतानामनुग्रहे सति गृहिणीजनस्य गृहिजनेन क्रियमाणे तच्चरणग्रहणे दोषशङ्काकलङ्कोऽपि दूरापास्तः ॥ ८८ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

பெண்கள் தேவதைகளின் அருள் பெற்றவர்கள். திருமணத்திற்கு முன் ஸோமன் முதலிய தேவர்கள் அவனிடம் தங்கித் திரும்புமுன் வரம் தருகின்றனர். நீராடினாலும் நீராடாவிடினும் அவர்கள் தூயவர் என்ற தூய்மையை ஸோமர்தருகிறார். இரண்டாம் நாள் கந்தர்வர் விசுவாவஸு தங்கி இனிய குரலை வழங்கினார். மூன்றாம் நாள் அக்னி தங்கி உணவில் நியமத்தை நீக்கினார். அதனால் தூய்மை மிக்கவர் பெண்கள். அதனால் உன் காலைப்பிடிப்பது கணவனுக்குக் குறையாகாது. மற்றவை முன் வந்த விளக்கமே. (88)

गोपालसुन्दरी

पदं त इति । हे देवि ! ते तव प्रपदं पादाग्रं कान्तीनां पदं स्थानम्, विपदामपदमस्थानम् । कठिना या कच्छपी तस्या यत्खर्परं पृष्ठकपालं तस्य तुलां साम्यं सद्भिः कथं नीतम् ? प्रपदस्यातिकोमलत्वादित्यर्थः । अकोमलत्वे च उपयमनकाले

विवाहसमये दयमानेन दयाकुलेन मनसा कारणभूतेन पुरभिदा शिवेन बाहुभ्यामादाय दृषदि विवाहकर्मोचिते पाषाणे तत् प्रपदं कथं न्यस्तमित्यर्थः । विष्णुपक्षे - देवा अस्मिन् सन्तीति देवि, सकलदेवाश्रयमिति प्रपदविशेषणम् । दृषदि रत्नसिंहासनरूपे उपयमनकाले दर्शनार्थमागतस्य विष्णोरतिदयया रत्नसिंहासने प्रपदं शिवेन न्यस्तमित्याशयः ॥ ८८ ॥

கோபாலஸூந்தரீ

முன் வந்த விளக்கமே. விஷ்ணு பக்ஷத்தில் திருமணத்திற்கு வந்த விஷ்ணுவின் தையயால் ரத்ன ஸிம்ஹாஸனத்தில் சிவன் விஷ்ணுவின் திருவடியை வைத்தார். மற்றவற்றை ஊகித்துக் கொள்ளவும்.

आनन्दलहरी

पदमिति । हे देवि ते तव प्रपदं पादाग्रं कान्तीनां पदं स्थानं तथा विपदामपदं, न विद्यते पदं स्थानं यस्मात्तदपदं विपत्तिनिवारकमिति यावत् । एतादृशमपि सद्भिस्तान्त्रिकैः कठिनं यत्कमठ्याः कर्परं पृष्ठकपालं तेन सह कथं तुलां साम्यं नीतं प्रापितम् ? तथा तव ध्याने गूढगुल्फपदद्वन्द्वां प्रपदाजितकच्छपामिति । पुरभिदा महादेवेन उपयमनस्य विवाहस्य काले बाहुभ्यां तत्प्रपदं आदाय गृहीत्वा दृषदि शिलायां कथं वा न्यस्तमर्पितम् ? कीदृशेन दयमानेन दयायुक्तेन मनसा विशिष्टेन, विशेषणे तृतीया । मृदुकुसुमाद्युपरिस्थापनार्हस्य तस्य कठोरशिलायामर्पणे किं तस्य दया न जातेति भावः । पाणिग्रहणकाले वरो वधूमश्मानमाक्रामयतीति गृह्योक्तत्वादित्थं वर्णितम् । आक्षेपालङ्कारः । स्यात्कर्परः कपालोऽस्त्रीत्यमरः ॥ ८८ ॥

ஆனந்தலஹரீ

லக்ஷ்மீதராவின் விளக்கமே. (89)

—★—

नखैर्नाकस्त्रीणां करकमलसङ्कोचशशिभिः

तरूणां दिव्यानां हसत इव ते चण्डि चरणौ ।

फलानि स्वःस्थेभ्यः^१ किसलयकराग्रेण ददतां^२

दरिद्रेभ्यो भद्रां श्रियमनिशमहाय ददतौ ॥ ८९ ॥

நகைர் நாகஸ்த்ரீணாம் கரகமல ஸங்கோச சசிபி:

தருணாம் திவ்யாநாம் ஹஸத இவ தே சண்டி சரணௌ ।
பலாநி ஸ்வ:ஸ்தேப்ய:¹ கிஸலய கராக்ரேண தததாம்²
தரித்ரேப்யோ பத்ராம் ச்ரியம் அநிசமஹ்நாய தததௌ ॥ (89)

1. ஸ்வஸ்தேப்ய: 2. தததாம்.

பதவுரை:- சண்டி ! வல்லவளே ! சண்டிகையே ! கிஸலய கராக்ரேண. துளிர்கள் என்ற கையின் நுனியால், ஸ்வஸ்ஸ்தேப்ய: ஏவ - வானில் உள்ளவர்க்கு மட்டும், (ஸ்வஸ்தேப்ய:- நல்ல உடல் நிலையிலுள்ளவர்க்கு மட்டும்), பலாநி தததாம் பழங்களைத் தருகிற, திவ்யாநாம் தருணாம் - தேவருலகத்து மரங்களை, தரித்ரேப்ய: ஏழை எளியவர்களுக்கு, பத்ராம் ச்ரியம் மங்களம் தரும் (நலம்தரும்) ஐச்வரியத்தை, அநிசம் - எப்போதும், அந்ஹாய உடனுக்குடன் தததௌ தேசரணௌ - கொடுக்கிற உன் திருவடிகள், நாகஸ்த்ரீணாம் தேவருலகத்துப் பெண்களின், கரகமலஸங்கோச்சசிபி:- தாமரை போன்ற கைகளைச் சுருங்கி மூடச் செய்கிற சந்திரன் போன்ற, நகை:- நகங்களால் ஹஸத இவ - பரிகசிக்கின்றன போலும்.

நகதி திதிஸம்சன்ன நமஜ்ஜந தமோகுணா என்ற லலிதா நாமம் நினைவில் வருகிறது.

லக்ஷ்மீதரா

नखैः नखरैः, नाकस्त्रीणां सुराङ्गनानां शच्यादीनां, करकमलसङ्कोचशशिभिः करा एव कमलानि तेषां सङ्कोचे मुकुलीभावे शशिनः चन्द्रात्मकाः पाददर्शनवेलायां नखकान्तयः चन्द्रकिरणा इव तत्करान् मुकुलयन्ति अञ्जलिसन्धानं कारयन्ति । तरूणां वृक्षाणां, दिव्यानां दिवि भवानां, हसतः । तरूणां हसत इति कर्मणि षष्ठी । ह्यन्तौ इव ते तव, चण्डि ! भगवति ! चरणौ फलानि स्वस्स्थेभ्यः स्वर्गस्थेभ्य एव न तु दरिद्रेभ्य इति विशेषणवशा त्प्रतीयते । किसलयकराग्रेण किसलया एव कराः तेषामग्रं तेन, ददतां दिशतां, दरिद्रेभ्यो दीनेभ्यश्च, भद्रां अमन्दां श्रियं लक्ष्मीं, अनिशं सर्वदा, अह्माय शीघ्रं, ददतौ । अयमर्थः- कल्पवृक्षाः किसलयकरैः स्वस्स्थेभ्य एव आशानुसारेण शनैश्शनैः फलं ददति । ते पादाम्बुजं तु स्वस्थेभ्यो दरिद्रेभ्यश्च शीघ्रं भद्रां श्रियं ददातीति व्यतिरेकः । अत्रेत्यं पदयोजना - हे चण्डि ! किसलयकराग्रेण स्वस्स्थेभ्यः एव फलानि ददतां दिव्यानां तरूणां दरिद्रेभ्यो भद्रां श्रियं अनिशमह्माय ददतौ ते चरणौ नाकस्त्रीणां करकमलसङ्कोचशशिभिः नखैः हसत इव । अत्र व्यतिरेकालङ्कारः स्फुट एव । स च स्वस्स्थेभ्य इत्यत्र श्लेषानुप्राणित इत्यनुसन्धेयम् ॥ ८९ ॥

லக்ஷ்மீதரா

வல்லவளே ! ஸ்வர்கத்திலுள்ளவருக்கும் தேவையுணர்வு உண்டு. வானுலகில்

உள்ள தேவர் கற்பக மரங்களிடம் தம் தம் தேவையை வேண்டுவர். உடன் அம்மரங்கள் வானவர்க்கு மட்டும் தம் கிளைகளின் நுனியிலுள்ள துளிக்களால் ஏதோ கொஞ்சம் கொஞ்சமாக எப்போதோ தரும். உன் சரணங்களோ, வானவர்க்கு மட்டும்ல்ல, இரங்கத்தக்க நிலையிலுள்ள எவருக்கும் எப்போதும் உடனுக்குடன் நன்மை தருகிற செல்வத்தை வாரிவழங்கும். சரணங்களின் நகங்களிலிருந்தும் வெளியாகிற நிலவொளி இதமாக இதைக் காட்டுவதுடன், தம் எதிரே வேண்டி நிற்கிற தேவமாதரின் தாமரை போன்ற கைகளை அஞ்சலியாகக் குவியச் செய்யும். தாமரையை நிலவொளி கிண்டல் செய்வதால் வெட்கித் தாமரைகள் குவிந்துவிடுமல்லவா? இதன் மூலம் கற்பகமரத்தின் வள்ளல் தன்மையையும் கிண்டல் செய்கின்றன. (89)

सौभाग्यवर्धनी

श्रीदेव्याश्चरणकमलयोः भक्तजनाभीष्टप्रदानप्रवणत्वमाह - नखैरिति । हे चण्डि, भक्तजनविपद्भिर्भञ्जनप्रचण्डे, नाकस्त्रीणां देवाङ्गनानां, करकमलसङ्कोचशशिभिः, प्रणामसमये देवाङ्गनानां करकमलमुकुलीकरणे शशिरूपैर्नखैः, तव चरणौ दिव्यानां तरूणां हसत इव । कर्मणि षष्ठी । कल्पतरून् हसतः इत्यर्थः । हासे हेतुमाह - फलानीति । फलानि इष्टानि स्वस्थेभ्यः सुखेन तिष्ठद्भ्यः, अथवा स्वर्गस्थेभ्यः, किसलयकराग्रेण ददतां किसलयाकारकराग्रेण प्रयच्छतां, दरिद्रेभ्यः श्रियमनिशं अह्नाय सर्वदा अत्यर्थं, भद्रां अनश्वरां, वितरन्तौ । कल्पतरवः मरणानन्तरं स्वर्गस्थेभ्यः सुखेन तिष्ठद्भ्यो देवेभ्यश्च फलानि किसलयकराग्रेण ददतः । तव चरणौ, हे चण्डिके, चमत्कारकारिकान्ति-कल्लोलदिगन्तैः नखशशिभिः कल्पतरून् हसत इत्यर्थः । अत्र स्वस्थेभ्य इति श्लिष्टपद-सामर्थ्यात् कल्पतरुहासोऽभिद्योतित इति समासोक्तिः । स्वर्भवास्तरवः कराग्रेण स्वर्ग-वासिभ्यः कतिपयदिनैर्नश्वरां श्रियं कदाचित् ददति, तव चरणौ चैहिकामुष्मिक-सुखसन्तानसमुल्लसितां श्रियं वितरन्तौ हसत इति किमाश्चर्यमिति भावः ॥ ८९ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

பக்தரின் நெருக்கடிகளை முறியடிப்பதில் வல்லவளே ! தேவமாதர்கள் உன்னை வணங்க வரும்போது அவர்களின் தாமரை போன்ற கைகள் குவிவதற்கு உன் சரணங்களின் நகங்கள் சந்திரன் போன்று ஒளிர்வதே காரணம். உன் சரணங்கள் கற்பக மரங்களைக் கேலி செய்கின்றன. வானவர் ஸுகமாக வசிப்பவர் (ஸ்வஸ்தர்) ஸ்வர்கத்திலிருப்பவர் (ஸ்வ: ஸ்தர்.) அவர்கள் விரும்பியதை மட்டும் கற்பகமரம் துளிக்களாகிற கைநுனியால் தருகிறது. ஏழை எளியவர்களுக்கோ அவை ஒன்றும் தருவதில்லை. ஏழை எளியவர்களுக்கு அழியாச் செல்வத்தை எப்போதும் விரும்பியதற்குமேல் உன் திருவடிகள் தருகின்றன. கற்பகமரங்கள் இறந்தபின் ஸ்வர்கவாஸம் கிட்டிய புண்யாத்மாக்களுக்கு மட்டுமே தருகின்றன. உன் சரணங்களோ

இம்மையிலும் மறுமையிலும் இன்பத்தை இடைவிடாமல் தருபவை. தேவமாதர் இவற்றின் எதிரே கைகூப்பி நிற்கின்றனர். அந்த சரணங்களின் நக ஒளி கற்பகத்தைக் கேலி செய்கிறது. (89)

அருணாமோதினி

चरणयोरिष्टार्थप्रदानप्रवणत्वमेवाह - नखैरिति । चण्डत इति चण्डी कोपना, तस्याः संबुद्धिः, हे चण्डि भजद्भक्तजनविपद्भ्राजनदूरीकरणनैपुण्येन अन्वर्थाभिधाने देवि । इदं च मार्कण्डेये प्रसिद्धम् । अनिशं निरन्तरं, दरिद्रेभ्यो दीनेभ्यः, भद्रां समृद्धां, समस्तकल्याणास्पदां वा, श्रियं पदं, अह्नाय शीघ्रमेव । ‘द्राग्झटित्यञ्जसाह्वाय’ इत्यमरः । ददतौ सर्वदा वितरन्तौ, शत्रन्तेन वर्तमानार्थक - लडादेशेन सर्वेष्टप्रदानप्रवणता सूच्यते । ते भवत्याः, चरणौ पादौ, तरुभ्यः तज्ज्ञाविति ध्वनिः । नाकस्त्रीणां सुराङ्गनानां शच्यादीनां, करकमलसंकोचशशिभिः करा एव कमलानि पङ्कजानि, तेषां संकोचे मुकुलने शशिभिः चन्द्रैः, देवाङ्गनानां देवीसेवावसरे अञ्जलिकरणेन करसंकोचादिति भावः । नखैः नखरैः, अतिधवलैरित्यर्थः । किसलयान्येव कराः, तेषामग्रेण, स्वस्थेभ्यः स्वर्गस्थेभ्यः, न त्वितरलोकवासिभ्यः, सुखेन तिष्ठन्तीति स्वस्थाः, तेभ्यो धनिकेभ्यश्च, न तु दरिद्रेभ्य इत्यभिसन्धिः । फलानि मनोरथान्, ददतां वितरतां, दिव्यानां दिविभवानां, तरूणां कल्पवृक्षाणां, हसतः स्मयत इव । भवच्चरणौ च अतिदरिद्रसमृद्धश्रीप्रदानपरायणौ, सकललोकसर्वेष्टदानक्षमौ सन्तौ, देवतानामेव इष्टार्थदानप्रवणान् श्रवणपथमात्रगतान् दीनजनावनविमुखान् कल्पतरून् हसत इवेत्यर्थः । कर्मणि षष्ठी । रूपकद्वयानुप्राणितेयमत्र हसनोत्प्रक्षा । तया च सकललोकसाधारण्येन इष्टार्थवितरणसक्ताभ्यां चरणाभ्यां, स्वर्गवासिभ्य एव कतिपयदिनवर्तिनश्चर श्रीप्रदातृणां कल्पतरूणां न्यूनता, तयोश्च व्यतिरेको व्यज्यते ॥ ८९ ॥

அருணாமோதினி

நீ சண்டி - கோபத்தை இயல்பாகக் கொண்டவள். உன் பக்தர்களின் துயரை அகற்றுவதில் கோபத்தைப் பயன்படுத்துகிறாய். உன் திருவடிகள் மிகவும் ஏழைக்கும் செழிப்பு மிக்க செல்வத்தைத் தருவதில் முனைந்தவை. உலகினர் அனைவரின் விருப்பமனைத்தையும் வழங்கவல்லவை. கற்பகமரங்களோ, நன்னிலையிலுள்ள தேவர்க்கு மட்டுமே, விரும்பியதைத் தருபவை. ஏழையைக் காப்பதில் அக்கரையற்றவை. அவற்றை உன் சரணங்களிலுள்ள நகங்கள் கேலி செய்கின்றன. (89)

आनन्दगिरिया

नखैरिति । हे नारायणि, तव चरणौ सरोजं जयतः, तत्र किं चित्रमित्युक्तम् । इदानीं

तु चरणौ दिव्यान् कल्पद्रुमादीनपि जयत इत्युच्यते । हे चण्डि, (पादा पद्धिपि विनाश क्वचित्पाठः) तव चरणौ दिव्यानां तरूणां कल्पद्रुमादीनां हसतः । अत्र कर्मणि षष्ठी । तरूनुपहसतः । कैःनखैः, किलक्षणैर्नखैः, नाकस्त्रीणां करकमलसंकोचशशिभिः, देवाङ्गना यदा परमेश्वरीचरणौ नमस्कुर्वन्ति, तदा तच्चरणसमीपमागत्य मुकुलितहस्तैः प्रणमन्ति । तत्रोत्प्रेक्षा क्रियते । अयं यो देवाङ्गनानां करकमलेषु मुकुलभावो जातः, स परमेश्वरीचरणनखरूपचन्द्रप्रभाससंसर्गादिनेति । नाकस्त्रीणामिति अलुक्समासः । नाकस्त्रीणां यानि करकमलानि तेषां यः संकोचो मुकुलीकरणं तत्र शशिनः चन्द्राः, तैः, दिव्यानां दिवि स्वर्गे भवा दिव्यास्तेषां, मन्दारपारिजातकल्पद्रुमादीनां किसलयलक्षणास्तु नखाः, स्वच्छन्दार्थं नाकस्त्रीणां करकमलानि विकाशयन्ति । सुन्दरं किसलयं दृष्ट्वा स्त्रियोऽलङ्कारायापचिन्वन्ति । तेषामपकर्षमाह - किंविधानां, स्वस्थेभ्यः किसलय-कराग्रेण, किसलयं पल्लवं तल्लक्षणं यत्कराग्रं तेन, भुक्त्यादि ददतः, स्वस्थेभ्यो निराकुलेभ्यः स्वर्गस्थेभ्य एव वा । मृत्वा पूर्वदेहत्यागेन स्वर्गो गम्यते । हस्तं प्रसार्य यदा प्रार्थ्यते हस्तप्रसारणं कारयति, तदा फलं प्रयच्छति । चरणयोरुत्कर्षमाह - कीदृशौ, दरिद्रेभ्यो भद्रां श्रियं कल्याणसहचरीं अनिशं सकलकालावस्थाव्यापिनीं, अह्नाय साक्षादिहैव लोके । नमस्कारनान्तरीयकहस्तसंकोचं कारयित्वा ददतौ, दरिद्रेभ्यो दुःखितेभ्योऽस्वस्थेभ्य इति । किं च तेषां किसलयरूपाणि कराग्राण्यप्रकाशकानि । तव चरणनखास्तु सकलदिक्-चक्रं बालापवरकान्धकारनाशकचन्द्रिकाचमत्कारचातुरीं दधाना इति किं च तव चरणौ ऐहिकामुष्मिकफलदानसमर्थौ तान् हसतीति किं चित्रम् । समासोक्तिरलङ्कारः ॥ ८९ ॥

ஆனந்தகிரீயா

தேவி ! உன் சரணங்கள் ஜயிக்கின்றன. அதில் வியப்பேதுமில்லை. அவை கற்பகமரங்களைக் கேலி செய்கின்றன. கற்பகமரங்கள் கையை விரித்து யாசிப்பவருக்கு விரும்பியதை அவற்றின் விரல் நுனிகளாகிற தளர்களால் வள்ளல் என்ற செருக்குடன் தருகின்றன. அந்த தேவமாதரும் உன் சரணங்கள் எதிரே கைகூப்பி நிற்க ஏழை எளியவர் தாம் விரும்பிய மங்களப்பொருளனைத்தையும் தேவி தானே எப்போதும் வழங்க, ஆனந்தத்துடன் பெறுகின்றனர். மந்தாரம், பாரிஜாதம், முதலிய கற்பக மரங்களின் கை நகங்களாகிய தளர்கள் தேவமாதரின் தாமரை போன்ற கைகளை (யாசிப்பதற்கு) விரிய வைக்கின்றன. தேவியின் சரண நகங்களோ தம் நிலவொளியால் தேவமாதரின் கைத்தாமரைகளைக் குவித்து அஞ்சலி செய்யச் செய்கின்றன. இங்கு வணங்கினால் போதுமானது. அங்கு யாசிக்கவேண்டும். அங்கு நோய்நொடியற்று வானில் புண்யத்தால் இன்பத்துடன் வசிப்பவர்களுக்கு மட்டும். இங்கோ பாபத்தால் நோயால் நொடித்து ஏழ்மையால் வாடியவருக்கும் புண்யத்தால் மட்டும் கிட்டுகிற மங்களச் செல்வம் இம்மையிலும் மறுமையிலும் இன்பமளிப்பவை. நக ஒளி கேலி செய்வதில் வியப்பேது? (89).

तात्पर्यदीपिनी

नखैरिति । हे चण्डि तव चरणौ नखैर्दिव्यानां तरूणां कल्पवृक्षादीनां हसत इव तरून्हसत इत्यर्थः । कर्मणि षष्ठी । कथंभूतैः, नाकस्त्रीणां शच्यादीनां सुरांगनानां करकमलसंकोचशशिभिः, करा एव कमलानि तेषां संकोचो मुकुलीभावः, तत्र शशिनश्चन्द्रात्मकाः, पाददर्शनवेलायां नखचन्द्रकान्तयः, चन्द्रकिरणा इव तत्करकमलानि मुकुलयन्ति अञ्जलिबद्धानि कुर्वन्ति । कथंभूतौ चरणौ, दरिद्रेभ्योऽनिशं निरन्तरमहाय झटिति श्रियं ददतौ । कथंभूतानां तरूणां, स्वस्थेभ्यो न तु दरिद्रेभ्यो फलानि किसलयकराग्रेण किसलया एव करास्तेषामग्राणि तैर्ददतां दिशतां दरिद्रेभ्योऽभद्रां अलक्ष्मीं दिशताम् । अयमर्थः- कल्पवृक्षाः किसलयकरैः स्वर्गस्थेभ्य एवाशानुसारेण शनैः शनैः श्रियं ददति । पदांबुजं तु स्वस्थेभ्यो दरिद्रेभ्यश्च श्रियं ददाति ॥ ९८ ॥

தாத்பர்யதீபினி

(முன் உரைகளில் உள்ள விளக்கமே.

पदार्थचन्द्रिका

अथ पादपद्मनखान्वर्णयति - नखैरिति । हे चण्डि ते तव चरणौ नखैर्दिव्यानां तरूणां हसत इव । नाकस्त्रीणां स्वर्गे वर्तमानानां देवाङ्गनानां करकमलसङ्कोचशशिनः चन्द्रा इति नखविशेषणम् । भवानीचरणनखान् नमस्कुर्वतीनां देवाङ्गनानां करकमलानि मुकुलितानि भवन्तीति नखानां शशित्वम् । स्वस्थेभ्यः स्वर्गिभ्यः । दिव्यवनेभ्यो विशेषं वक्तुं चरणौ विशिनष्टि - दरिद्रेभ्यो भद्रां कल्याणरूपां श्रियं लक्ष्मीं अनिशं निरन्तरं अहाय शीघ्रं ददतौ प्रयच्छन्तौ । तरूणामिति मतभेदेन कर्मण्यपि षष्ठी । यद्यपि चरणयोरत्र वर्णनं प्रतीयते तथापि करणत्वेन नखानामपि वर्णनम् ॥ ९८ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா -

(முன் உரைகளில் தந்த விளக்கமே. (89)

डिण्डिमभाष्यम्

हे चण्डि ! महायोगिनां योगसिद्धये तत्तद्धृदयसञ्जातयोगनियमविरोधिभूतकाम क्रोधलोभमोह मदमात्सर्याख्यारिषड्वर्गरूपमधुकैटभमहिषासुररक्तबीजशुम्भनिशुम्भ-षड्दैत्य मल्लदर्पविमोचनाय चण्डनतया क्रोधनतया गृहीतदुर्गाविषा चण्डी त्वमेव निर्विण्ण-मोक्षदायिनीति, तन्नाम्ना सम्बुद्धिबोधिते, न त्वप्रयासे, स्वस्थेभ्यः स्वर्गवासिभ्यः

पूर्णधनेभ्यः किसलयकराग्रेण पल्लवहस्तेन फलानि ददतां कल्याणकल्पतरूणां तव चरणौ हसत इव । अनेन प्रकारेण गुणाधिक्यात् । किं तद्गुणाधिक्यं नाम ? ते खलु कल्पतरवः स्वस्थेभ्यः संपूर्णधनेभ्यः धनं प्रयच्छन्ति । तव चरणौ तु दरिद्रेभ्यः अकिञ्चनेभ्यः भद्रां संपूर्णां श्रियं धनसंपदमनिशं सर्वदैवाह्वाय वेगेन 'द्राग्झटित्यञ्जसाह्वाय सद्यः स्राड् मङ्क्षु च द्रुतम्' इति विश्वः । ददतौ सर्वदा दातुमुद्युक्तौ, शत्रन्तस्य वर्तमानकालसंबन्धात् । तव चरणयोः दानकर्मविरहो नास्ति । एवंभूतौ तव चरणौ नाकस्त्रीणां देवाङ्गनानां करकमलसंकोचशशिभिः करकमलसंकोचकर्मणि चन्द्रायमाणैः । देवस्त्रियाः खलु अञ्जलिं कृत्वा नमस्कारवेलायां करकमलस्य संकोचो भवति । ईदृशैर्नखैः चन्द्रप्रकाशैरिव दिव्यानां देवतरूणां हसत इव देवतरूनुपहसत एवेत्यर्थः । 'विवक्षातः कारकाणि भवन्ति' इति वररुचि सूत्रन्यायात् कर्मणि षष्ठीति विवक्षा ॥ ९८ ॥

அண்டிமபாஷ்யம்

- நீயே சண்டி. பெரும்பேயோகிகளின் யோக ஸாதனை நிறைவுபெற, யோகத்திற்கு எதிரான காமம், கோபம், லோபம், மோஹம், மதம், மாத்ஸர்யம் என்ற ஆறு எதிரிகளின் வடிவாக வந்த மது, கைடபன், மஹிஷன், ரக்த பீஜன், சும்பன், நிசும்பன், என்ற ஆறு அஸுரர்களின் செருக்கை அடக்க முரட்டுத் தனமும் கொடும் கோபமும் கொண்டு துர்க்கையாக வந்த நீ சண்டி, அதே நேரத்தில் பற்றற்றவருக்கு முக்தி தருபவள், உன் திருவடிகளும் கற்பகமரங்களின் கைகளை விட வேகமாக எப்போதும் விரும்பியதை வழங்குபவை. உன் சரண நக ஒளி மென் சிரிப்புடன் கற்பகமரத்திடம் சுட்டிக் காட்டிக் கேலி செய்கின்றன. (89)

गोपालसुन्दरी

नखैरिति । ते चरणौ दिव्यानां तरूणां कल्पवृक्षाणाम् । हसत इव, स्वस्य गुणाधिक्यादिति भावः । तरूणामिति कर्मणि षष्ठी । नखैः कीदृशैः ? नाकस्त्रीणां स्वर्गाङ्गनानां करकमलसंकोचे हस्तपङ्कजमुकुलीकरणे शशिभिः चन्द्रायमाणैः, प्रणामसमये इति भावः । हासहेतुमाह - फलानीति । किसलयकराग्रेण नवदलरूपहस्ताग्रेण, स्वस्थेभ्यः स्वर्गस्थितेभ्यः, अथ च धनादिमत्तया सुखितेभ्यः । फलानि ददतां, तरूणामित्यस्य विशेषणम् । चरणौ विशिनष्टि, दरिद्रेभ्यो दुर्गतेभ्यः, भद्रां संपूर्णां, श्रियं लक्ष्मीं, अनिशं निरन्तरं, अह्वाय झटिति, ददतौ प्रयच्छन्तौ इत्यर्थः । विष्णुपक्षे - चण्डाः प्रचण्डाः फलदाने, रुद्रादयः देवा अस्य भक्ताः सन्तीति, चण्डी चासौ चरणश्च चण्डिचरणः, तौ चण्डिचरणौ, प्रौढफलददेवाश्रितावित्यर्थः । शेषं समानम् ॥ ९८ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

முன் விளக்கிய பொருளே. விஷ்ணுபகூத்திலும் அதுவே, பலனைத் தருவதில் முரடர்களான ருத்ரர் முதலானோரைப் பக்தர்களாகக் கொண்டதால் விஷ்ணுவின் திருவடி சண்டி சரணம். (89)

ஆனந்தலஹரிதீகா

நக்ஷைரिति । हे चण्डि, ते तव चरणौ नखैः करणैर्दिव्यानां दिवि स्वर्गे जातानां तरूणां कल्पकवृक्षाणां हसतो हासं कुरुत इव, स्वापेक्षया न्यूनगुणत्वादिति भावः । हासस्य शुक्लतया वर्णनीयत्वादियमुत्प्रेक्षा । तरूणामिति हसधातुयोगात् कर्मणि षष्ठी । कीदृशैर्नखैः नाकस्त्रीणां करकमलस्य हस्तपद्मस्य सङ्कोचे मुद्रणे शशिभिश्चन्द्रतुल्यैः प्रणामाय कृताञ्जलितादशायामिति भावः । तरूणां कीदृशानां, स्वःस्थेभ्यः स्वर्गस्थेभ्यः, अथ च सुखिभ्यः किसलयं पल्लवस्तद्रूपो यः करो हस्तस्तस्याग्रेण फलानि ददतां, दधतामिति पाठे धारयतामित्यर्थः । इदं च हास्ये कारणम् । उत्कर्षे हेतुगर्भं विशेषणमाह - तौ कीदृशौ अह्वाय झटिति दरिद्रेभ्यो भद्रां अतिशयितां श्रियं संपदं ददतौ ॥ ८९ ॥

ஆனந்தலஹரி

முன் உரைகளில் வந்த விளக்கமே. (90)

—★—

ददाने दीनेभ्यः श्रियमनिश माशा¹नुसदृशीं

अमन्दं सौन्दर्यं प्रकर²मकरन्दं विकिरति ।

तवास्मिन्मन्दारस्तवक सुभगे यातु चरणे

निमज्जन्मज्जीवः करण चरणः³ षट्चरणताम् ॥ ९० ॥

ததானே தீநேப்ய: சரியமநிச¹மாசாநுஸத்ருசீம்:

அமந்தம் ஸௌந்தர்யப்ரகர² மகரந்தம் விகிரதி ।

தவாஸ்மிந் மந்தார ஸ்தவக ஸுபகே யாது சரணே

நிமஜ்ஜந் மஜ்ஜீவ: கரண சரண:³ ஷட்சரணதாம் ॥ (90)

1. மீசானு மீசானு 2. ஸ்தவக ஸ்தவக, 3. சரணை: சரணை:

இந்த சுலோகம் ஜபோ ஜல்ப: என்ற 27 வது சுலோகத்தைத் தொடர்ந்து வருவதாக ஸௌபாக்யவர்த்தனீ - பதார்த்த சந்திரிகா உரையாசிரியர்கள் கருதி அதற்கேற்றற்போல் முகவுரை விளக்கம் தந்துள்ளனர்.

பதவுரை: - தீனேப்ப்ய: - ஏழை எளியவர்க்கு, ஆசா அநுஸத்ருசீம்ச்சரியம் - நாடியதற்கேற்றச் செல்வச் செழிப்பை, அநிசம் ததாநே - இரவு பகலென்று பாராமல் எப்போதும் தருகின்றதும், அமந்தம் ஸௌந்தர்யப்ரகரமகரந்தம் - அளவற்ற அழகின் குவியலான மகரந்தத்தை, விகிரதி - வாரி இறைக்கிறதும், மந்தாரஸ்தபகஸுபகே - மந்தாரப் பூங்கொத்திற்கொப்பானதுமான, அஸ்மின் தவசரணே - உனது இந்தத் திருவடியில், கரண சரண: - மனத்துடன் உள்ள ஐந்து கண் முதலிய ஜ்ஞானேந்திரியங்களைக் கால்களாகக் கொண்டு, மஜ்ஜீவ: - என் ஜீவாத்மா, ஷட்சரணதாம் யாது - ஆறுகால் வண்டாக ஆகட்டும்.

பக்தஸௌபாக்யதாயினீ, வந்தாருஜன வத்ஸலா, வாஞ்சிதார்த்தப்ரதாயினீ முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

ददाने ददति, दीनेभ्यो दरिद्रेभ्यः, श्रियं लक्ष्मीं, अनिशं आशानुसदृशीं वाञ्छानुरूपां, अमन्दं अधिकं, सौन्दर्यप्रकरमकरन्दं सौन्दर्यस्य लावण्यस्य प्रकरः समूह एव मकरन्दः पुष्परसः तं, विकिरति क्षिपति, तव भवत्याः, अस्मिन् दृश्यमाने, मन्दारस्तबकसुभगे कल्पवृक्षगुच्छसौभाग्यवति, यातु प्राप्नुयात् । चरणे पादाब्जे, निमज्जन् नितरां मज्जनं कुर्वन्, मज्जीवः अहं चासौ जीवश्च मज्जीवः, करणचरणः करणानि पञ्चेन्द्रियाणि मनष्पष्ठानि तान्येव चरणा यस्य सः षट्चरणतां भ्रमरत्वम् । अत्रेत्यं पदयोजना - हे भगवति ! दीनेभ्यः आशानुसदृशीं श्रियं अनिशं ददाने अमन्दं सौन्दर्यप्रकरमकरन्दं विकिरति मन्दारस्तबकसुभगे अस्मिन् तव चरणे करणचरणः मज्जीवः निमज्जन् षट्चरणतां यातु । अत्रातिशयोक्तिरलङ्कारः, चरणस्य कमलत्वेन निगीर्याध्यवसानात् । मन्दारस्तबकसुभग इत्यत्र उपमालङ्कारः । अनयोस्संसृष्टिः । करणचरण इत्यत्र रूपकं, करणानां चरणत्वेन रूपणात् । मज्जीवष्पट्चरणतां यात्वित्यत्र परिणामालङ्कारः स्पष्टः । अनयोरङ्गाङ्गिभावेन सङ्करः । सौन्दर्यप्रकरमकरन्दं विकिरतीत्यत्र रूपकं निगीर्याध्यवसाने निमित्तम् । अत एव नैकदेशरूपकम्, अवयवानां प्रतिपादनात् । करणचरणष्पट्चरणतां यात्विति फलत्वेनोद्देशात् अवयवत्वं तस्य । अतोऽस्मिन् चरण इति आरोपविषयतया चरणमुपादाय कमलमारोप्यमाणबुद्ध्या निगीर्णमिति सम्यक् । एवं परिणामातिशयोः सङ्कर एव न तु संसृष्टिरिति ध्येयम् ॥ ९० ॥

லக்ஷ்மீதரா

உன் திருவடி ஏழை எளியவர்க்கு அவர்களது நாட்டத்திற்கும் எதிர்பார்ப்பிற்கும் ஏற்ற செல்வச் செழிப்பை எப்போதும் அளிக்கின்றது. குறையின்றி அளவற்ற அழகின் குவியலை மகரந்தக் குவியலைப்போல் வாரி வீசுகின்ற கற்பக மரங்களில் ஒன்றான மந்தாரமரத்தின் பூங்கொத்து போன்று அழகு மிக்கது. அதில் என் ஜீவன் கண் முதலிய அறிவுப் பொறிகள் ஐந்தையும் மனத்தையும் கால்களாகக் கொண்டு ஆறுகால்வண்டு போல் மொய்க்கட்டும். தேன்பருக, வண்டு பூவின்மீது அமர்ந்து உறிஞ்சிக் குடிக்கும். மந்தாரப்பூங்கொத்து போன்ற சரணத்தின் மீது என் ஜீவாத்மாவாகிய வண்டு சுற்றி சுற்றி வந்து சரணாமிருதமாகிய தேனைப் பருகட்டும். (90)

சௌமார்யவர்த்தனி

इत्थं भावमभिधाय एतस्या एव भावनाया हेतुभूतं भक्तिविशेषं प्रार्थयति - ददाने इति। हे देवि ! दीनेभ्यः आशानुसदृशीं श्रियं अनिशं ददाने, पुनः अमन्दं यथा भवति तथा, सौन्दर्यसमूहरसान्, विकिरति सति, अस्मिन् तव चरणे, कल्पवृक्षकुसुमस्तबकमनोहरे मम जीवात्मा करणचरणैः मनसा सह षडिन्द्रियचरणैः, षट्चरणतां यातु । किं कुर्वन्, नितरां मज्जन्, तव चरणमन्दारगुच्छभक्तिरससहितानन्दमेदुरः सन्, विषयान्तरव्यापाररहित- भवत्पादयुगलध्यानवशंवदो भवतु । तेन पूर्वोक्तभावनाफलरूपो जपो जल्पः इत्यादि- सिद्धिः भविष्यतीति भावः ॥ ९० ॥

ஸௌமார்யவர்த்தனி

திருவடி நலம் தரும் என்ற நம்பிக்கை பக்தி உருக்கொள்ள வழி இது. (விளக்கம் லக்ஷ்மீதராவிலுள்ளதே.) வண்டாக அந்த மகரந்தத்திற்குள் ஆழ்ந்து நிற்க வேறு வெளிப்பொருள் நாட்டமின்றி உன் சரணத்தியானத்தின் வசத்தில் உள்ளம் பதிய வேண்டும். அது எனக்கு நிலைக்கட்டும். (90)

அரூணாமோதினி

एवं चरणवुपवर्ण्य तत्रात्ममनसोरनवरतासक्तिं प्रार्थयते - ददान इति । हे देवि ! अनिशं निरन्तरं, दीनेभ्यः दरिद्रेभ्यः आशानुसदृशीं वाञ्छानुरूपिणीं, श्रियं ऐश्वर्यं, ददाने वितरति, भक्तजनसंपन्नतमीकरणपरायण इत्यर्थः । किं च अमन्दं यथा तथा, सौन्दर्यप्रकर एव मकरन्दः पुष्परसः, तं विकिरति विक्षिपति । मन्दारेऽपि दीनवाञ्छानुसरणं सौन्दर्यप्रकरस्य मकरन्दस्य च विक्षेपः प्रसिद्ध एव । मन्दारस्य पारिजाततरोः स्वबको गुच्छः तद्वत्सुभगे सुन्दरे, सर्वाभीष्टप्रदत्वसौन्दर्याभ्यामिति भावः । तव भवत्याः, अस्मिन् पूर्वोक्तगुणे मदनुग्रहाय पुनः प्रसारिते चरणे पादपङ्कजे भवदधिष्ठानभूतसंविचरणसंविचक्रे चेति ध्वनिः। निमज्जन् मग्नः सन्, मज्जीवः ममात्मनो जीवो जीवात्मा, यद्वा, अहं चासौ

ஜீவசு மஜ்ஜீவ: , கரணசரண: ஷடீந்ரீயுரேவ ஷட்புதீ: சஹித இத்யர்த: | ஷட்சரணதா் ஷடீதிரிதா்
 ஡ுஜ்ஜாயமாத்வம் யாது ஡ர஡ுது, நிரந்தரம் ஡வத்பதா்஡ுஜ ஁வ சக்து ஡ுயாமித்யர்த: |
 ஁த்ராரு஡்யமாணச்ய ஷட்சரணத்வச்ய தீவீசரணாவஸ்தித: ஡்ருதச்யு஡யு஡ாது ஡ரிணாமாலஜ்ஜார: |
 ச ச சௌந்ரய்஡்ருகரேத்யாதிரு஡காநு஡்ராணித: || ௨௦ ||

஁ருணாமுதீநீ

தேவீ ! ஁ன் சரணங்கலில் ஁ன் மனமும் ஁றீலுட்டுகிற இந்நீரியங்கலும் ஡ுவைசு
 சுற்றீ வண்டு மகரந்தததை நாவது஡ுால் வேறு நாட்டமின்றீ ஈடு஡ட்டும்.
 மகரந்தததை஡் ஡ெற்று஡் ஡ுரானந்தமதையட்டும். (90)

஁நந்ரீரீயா

ததான இதீ | ஁ ஡ரமேசுவரீ ஡ரமாம஡ீசுவரீ, ஁தஸ்தவ சரணகமலே மம ஜீவு
 ஜீவாத்மா ஁த்யாத்மீகு தீ஁: ஷட்சரணதா் ஡்ருமரதா் யாது ஡ர஡ுது | தவ சுவரூ஡ாநு஡வானந்ந-
 மகரந்நகாமநயா ஡ுஜ்ஜாயமாணு ஡வத்வித்யர்த: | கீ: கரணசரணீ: த்ராணரசநாசுஜ்:
 ஈுத்ரத்வஜ்ஜநு஡ி: ஷடீ஡ிர஡ி ஜ்ஜானேந்ரீயு: , கரணான்யேவ சரணா: , ஜி஡ி஡ிததீச஡்ரா஡கத்வா-
 ச்சரணத்வமிந்ரீயாணா், சரதிரத்ர ஡த்யர்தகதயா ஡்ராஸ்யர்த: | சஜ்ஜுஷா சாஜ்ஜாத்கார: , ரசனேந
 ஡ுணகீர்தநம் சரணாமூத஡ாந், த்ராணேந நர்மாஸ்த்ய஡ரிமலு஡஡ு: , ஈுத்ரேண ஡ுணசுவரணம், மநசா
 த்யானானுஸந்நாந், ஁வ் ஡வத்஡்ராஸிசாதகவ்யா஡ார஡ராயணீ: ஷடீ஡ிர஡ீந்ரீயு: சரணீரீத்யர்த: |
 ஜீவச்ய ஡்ருமரதா் ஈதா஡யிதும் சரணவிசுஷணமா஁ - கீலக்ஷணே சரணே மந்நாரஸ்த஡கசு஡ு஡ு
 ஡ாரிஜாதகசு஡ு஡ுஜ்ஜாயமானே | ஡்ருமரம் ஡்ராதி தச்ய லு஡நீயதாமா஁ - ஡ுந: கீலக்ஷணே, தீநே஡்ய
 ஁ஜ்ஜானுஸதரீ ஈ்ரீயம் ஁நிசம் நிரந்தரம் ததானே, இசுசுதானுரூ஡ா் லக்ஷ்மீ தததீத்யர்த: | கீலக்ஷணு
 ஜீவ: , நர்மஜ்ஜந், தத்ரேத்யநுஷஜ்ஜாத், நிரந்தரமதிசயேந மஜ்ஜந் ஁சக்திம் கர்வந் | ததானே
 தீநே஡்ய இதீ ஡த்யச்ய ர஁ஸ்யர்த: | ஡வத்கூ஡ாகதாஜ்ஜாலுகிதானா் சாதகானா் நர்வாண-
 சரணா஡்ருதநிமந்நானா் நேதம் கூத்யமித்யா஁ - மந்நாரஸ்த஡கசு஡ு஡ு இசு: சுவ஡்ராஜ்ஜாஸ்யம்
 ஡்ராஜவிமஜ்ஜாஸ்யம் நர்வாணாஸ்யம் ஁தே சுவகீயஸ்த஡கீ஡ூதம் யததணிமாததீசுவரீத்வம் ஁மந்நம் ந
 மந்நம், ஁நித்யம் ந நித்யம் சௌந்ரயீ சவீத் ஜ்ஜானசமூ஁வீதரணஜீலே | ததா யு வீ தாதர: ச
 ஜ்ஜுரேவீதீ ஡ாவ: || ௨௦ ||

஁நந்நகீரீயா

தேவீ ! ஁ன் ஜீவாத்மாவீற்கு ஁று கால்கள். மனமும் ஁ந்து ஜ்ஞானேந்நீரியங்கலும்
 ஁வை. ஜீவாத்மா வண்டு஡ுால் ஁ன்னைசு சுற்றீ ஁ன் திருவடித்தாமரையை
 மொய்க்கக்டும். கண்களால் ஁ன் தரீசனம், நாக்கால் ஁ன்னை஡் ஡ாடுதல், ஁ன் சரண

அமுதத்தைப் பருகுதல், மூக்கால் உன் நிர்மால்யத்தின் மணத்தை உணர்வது, காதுகளால் உன் கதை கேட்பது. மனத்தால் தியானித்து உன்னை உருவகப்படுத்தி உணர்ந்து அனுபவித்தல் என உன்னை அடைவதையே முக்கியக் குறிக்கோளாகக் கொள்ளட்டும். வண்டைத் தன்பால் ஈர்க்க மந்தாரக் கற்பகமரமாகிப் பூத்து மணம் பரப்புகிற திருவடிகள். என் போன்ற எளியவனின் ஆசை அனைத்தையும் நிறைவுறச் செய்பவை. என் ஜீவன் அந்த அமுதப்பெருக்கில் ஆழ்ந்து முழுகட்டும். இதன் ரகசியம். ஈசன் பிரகாசம், விமர்சம் என்ற இரு நிர்வாண நிலைகளில் தன் ஞானியால் தானே துலங்குகிறார். மந்தாரகற்பகத்தின் பூங்கொத்து அந்த ஒளியின் ஸ்பந்த நிலை. அதன் விளக்கம் அணிமாதி முதலிய எட்டு ஈசுவர சக்திகள். அவற்றை ஜ்ஞான வடிவில் வழங்குபவை உன் திருவடிகள். (90)

तात्पर्यदीपिनी

ददाने इति । हे जननि मज्जीवः अहमिव जीवः प्राणिमात्रं, न तु मदीयो जीव इति विग्रहः, तव भगवत्या अस्मिन् प्रत्यक्षतो दृश्यमाने चरणे निमज्जनं कुर्वन् करणचरणैः करणानीन्द्रियाणि मनःषष्ठानि तान्येव चरणास्तैः षट्चरणां षट् चरणा येषां तेषां भावस्तत्तां भ्रमरत्वं यातु प्राप्नोतु । किंभूते चरणे, दीनेभ्यो दरिद्रेभ्यः पूर्णाहंताविरहितेभ्यः । उभयत्रापि दरिद्रत्वं, अन्तर्दरिद्रता बाह्यदरिद्रता च । तत्रान्तर्दरिद्रस्वभावोऽपि मायया मोहितः सन् विश्वेश्वरतां परित्यजते । बहिर्दरिद्रस्तु बाह्यभोगार्थधनधान्यस्रक्चन्दन-सौगन्धभवनक्षेत्रपुत्रकलत्रगजतुरगपदातिगणविरहितः केवलमखण्डानन्दबोधपरिपूर्णः । तेभ्य उभयेभ्यः श्रियमाशानुसदृशीं आशया अभ्यन्तरे वर्तमानया सदृशीं आशानुसदृशीं आशातुल्यरूपां श्रियं पूर्णाहंतामाभ्यन्तरीं, धनादिरूपां बाह्यां उभयं च लक्ष्मीं अनिशं नित्यं ददाने दातरि । पुनः किंविधे, अमन्दं भूयिष्ठं सौन्दर्यप्रकरमकरन्दं सौन्दर्यस्य लावण्यस्य प्रकरः समूहः स एव मकरन्दः पुष्परसः, तं विकिरति क्षिपति । पुनः किंविधे अत एव मन्दारस्तबकसुभगे, मन्दारस्य सुरतरुविशेषस्य स्तबको गुच्छः तद्वत्सुभगः कमनीयः तस्मिन् त्वदीये चरणाख्ये सुरतरुस्तबके अम्लानेऽपर्युषिते अपर्यन्तपरमा-नन्दाख्ये मधुररसदायिनि मम जीवात्मा भृङ्गः सततं सङ्गीभवत्वित्यर्थः ॥ ९० ॥

தாத்பர்யதீபினி

தேவி ! என்னைப் போன்ற ஜீவன்: அவன் ஓர் உயிரினமே. அவனும் உன் சரணங்களை வண்டுபோல் பற்றியவன். ஆனால் அவன் ஒரு ஏழை. ஏழ்மை இருவகை வெளிப்புற ஏழ்மை, உள்ளத்து ஏழ்மை என. உள்ளத்தால் ஏழை மாயையால் மயங்கி உலகின் ஆளுமையை இழக்கிறான். வெளிப்புற ஏழையோ வெளியே பகட்டுடன் காணப்படுகிற தனம், தான்யம், அணி, ஆடை, வீடு, மனைவி, மகன் - மகள், யானை, குதிரை என எதுவுமின்றி உள்ளத்து நிறைவு பெறாதால் துண்டாடப்பெறாத ஜ்ஞான - ஆனந்த நிலைஇழந்தவன். இந்த வெளிப்புற ஏழைக்கும் எதனையும் பெற இயலவில்லையே என ஏங்குகிற உள்ளத்து ஏழைக்கும் நீ மன நிறைவு தருகிறாய். அந்த உன் சரணத்தை என்னைப்

போன்ற ஜீவன் தன் ஆறு சரணங்களால் பற்றி புத்தம் புதிய - வாடாத - நாட்படாத - அச்சரணங்களில் பெருகுகிற மகரந்தத்தைப் பருகி ஆனந்தமடையட்டும். (90)

पदार्थचन्द्रिका

एवं तावत्स्थूलदेहव्यापारमात्रस्य भवानीपूजाप्रकारतां प्रार्थ्य इदानीं लिङ्ग-
 शरीराधिष्ठातुः स्वात्मनोऽपि श्रीभवानीचरणरूपध्येयाकारतां प्रार्थयते ददान इति । हे
 भवानी, मज्जीवो ममात्मा तव चरणे षट्चरणतां भ्रमररूपतां यातु प्राप्नोतु । भ्रमररूपतामेव
 नामतोऽर्थतश्च वदन् स्वात्मानं विशिनष्टि । करणानि पञ्च ज्ञानेन्द्रियाणि षष्ठं मनः, तानि
 चरणानीव तद्विषयप्राप्तिहेतुत्वात् । तैः सह निमज्जन् बहिरुपरतव्यापारो भूत्वा चरण एव
 तिष्ठन्नित्यर्थः । मज्जीव इत्यत्र चैतन्यस्य स्वरूपं राहोः शिर इतिवच्च भेदमाराप्य षष्ठीसमासे
 बोद्धव्यः । यथा भ्रमरो नानागन्धलोभेन नानापुष्पेषु भ्रमन् शोभनगन्धरसलोभेन कमल एव
 तिष्ठति, तथा संसाराद्यटवीषु परिभ्रमणपरिश्रान्तो मज्जीवस्त्वच्चरण एव तिष्ठत्वित्यर्थः ।
 चरणस्य परमोदारतामाह - ददान इति । दत्त इति ददानं तस्मिन्, दीनेभ्यः सकामकेभ्य
 इत्यर्थः । अनिशमिति दानाविच्छेदमाह । श्रियं विशिनष्टि, ईशानस्य सदृशी ईश्वरस्य
 स्वसंपत्त्यनुसारेण दातुमुचितामित्यर्थः । भक्तिहेतुत्वेनापि चरणं विशिनष्टि - अमन्दमनल्पं
 यथा स्यात्तथा । सौन्दर्यं स्तबक इव सौन्दर्यस्तबकः तस्य मकरन्दमिव विषयसुखं विकिरति
 विशेषेण क्षिपति, एतस्यैवानन्दस्यान्यानि भूतानि मात्रामुपजीवन्तीति श्रुतेः ।
 परमसौन्दर्यमाह - मन्दारस्य देववृक्षस्य स्तबकः, तद्वत्सुभगे सुन्दरे ॥ ९० ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

ஸ்தூல உடல் மட்டும் பங்கெடுக்கிற வெளிப்படையான வழிபாட்டைப் போல்
 ஸூக்ஷ்மமான லிங்க சரீரத்துடன் ஜீவாத்மா தன் அதிஷ்டான தேவதையான தேவியின்
 தியானம் முதலியவற்றில் ஆழ்ந்து ஈடுபட்டும். மனமும் ஞானேந்திரியங்களும்
 சரணங்கள். தேவியைத் தானே சென்றடைய முடியுமானதால் அவையும் ஸூக்ஷ்மமான
 சரணங்களே. வண்டு பல மணங்களை முகர்ந்து நிறைவுறாமல் தாமரையை நாடி அதன்
 மகரந்தத்தைப் பருகுவது போல், ஸம்ஸாரக் காட்டில் சுற்றியலைந்த என் ஜீவன் உன்
 திருவடிகளில் அமர்ந்து சரணாமிருதம் பருகட்டும். ஈசானுஸத்ருசீம் என்ற பாடப்படி ஈசன்
 தன் செல்வச்செழிப்பேற்க வழங்க முடிவதை வழங்குவார். மற்றவை முன்
 விளக்கங்களையொட்டியே. (90)

डिण्डिमभाष्यम्

ददान इति । हे परमेश्वरि दीनेभ्यो दरिद्रेभ्यः पूर्णाहन्ताविरहितेभ्यः, । उभये खलु
 दरिद्राः अन्तर्दरिद्रा बाह्यदरिद्राश्च । अन्तर्दरिद्राश्च स्वयं परिपूर्णस्वभावा अपि परमात्मनः
 स्वयैव मायाख्यया शक्त्या परमोहितत्वात् जनिताभिः कलाविद्यारागकालनियतिभिः

अविशिष्टतया विश्वशरीरतापं परित्यज्य सर्वकर्तृत्व-सर्वकामसमृद्धत्व-नित्यत्वेस्वतन्त्र-
त्वानि स्वतःसिद्धानि परित्यज्य, तद्विरुद्धधर्मान् किञ्चित्कर्तृत्व-कामुकत्व-मरणधर्मत्व-
विधिनिषेधविषयत्वाख्यान् गृहीत्वा शिवत्वपरित्यागपूर्वकं पशुत्वं गृहीत्वा, संसारिणो
वर्तमाना ये भवन्ति ते । बहिर्दरिद्राः बाह्यभोगार्थं धनधान्यस्रक्चन्दनसौधभवनक्षेत्र-
पुत्रकलत्रगजतुरङ्गपदातिगणविरहिताः । तेभ्य उभयेभ्यो दरिद्रेभ्यः आशानुसदृशीं
अभ्यन्तरे वर्तमानाया आशाया अनुसदृशीं तुल्याकारां श्रियं परिपूर्णाहन्तां अभ्यन्तरीयां
धनादिरूपां बाह्यां च लक्ष्मीमुभयीं ददाने नित्यं प्रयच्छति । कल्पवृक्षस्तबकसाधर्म्यं चरणे
खल वर्तते । यतः कल्पकवृक्षोऽपि याचकेभ्यः श्रियं ददाति । अमन्दं भूयिष्ठं सौन्दर्य-
प्रकरमकरन्दं लावण्यसमूहमधुरसंकर्षणयुक्तं, अत एव मन्दारस्तबकसुभगे, मन्दारस्य
सुरतरुविशेषस्य स्तबकवत् पुष्पगुच्छवत् सुभगे कमनीये तवास्मिन् चरणे, मज्जीवो
जीवात्मा, निमज्जन् निर्व्याजमेव निलीय, तथा आस्वादरसमनुभवन् । किञ्च करणचरणः,
करणानि मनःषष्ठानि पञ्च ज्ञानेन्द्रियाणि श्रोत्रत्वक्चक्षुर्घ्राणरसनाख्यानि एव षट् चरणाः
षट् पदानि यस्य स तथोक्तः । भृङ्गोऽपि षट्चरणो भवति । एवं त्वदीयचरणाख्ये
सुरतरुस्तबके अम्लाने अपर्युषिते अपर्यन्तपरमानन्दकारके मधुरसान्विते मम जीवात्मा
भृङ्गः सततं सङ्गीभवत्वित्यर्थः ॥ ९० ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

பூர்ணமான செல்வம் பெற்றிருந்தும் உள்ளத்தால் ஏழைகளானவர் சிலர். பரமாத்மாவின் மாயை கலா வித்யா ராகம் காலம் நியதி என்ற ஐந்தால் ஜீவனைக் கட்டுப்படுத்துகிறது. (கலா - அளவிலடங்காத சக்தியை அளவுக்குட்படுத்துவது. வித்யா - அளவிலகப்படாத அறிவை அளவுக்குட்படுத்துவது. ராகம் - வாஸனை - ஸம்ஸாரங்களால் விருப்பத்தைக் கட்டுப்படுத்துவது. காலம் - அகண்டகாலவரையை, பால்யம், வாலிபம் என, ஆயுள் என, நிமிஷம், நாழிகை, மாதம், யுகம் எனப் பாகுபடுத்துவது, நியதி - புண்யபாபவினைக்கேற்ப வினைக்கும் அதன் பின் விளைவிற்கும் உட்படுத்துவது.) உலகம் என இருந்தவனை அவன் இவன் என, எல்லாம் வல்லவனை, இதில் வல்லவனாக, எல்லாம் நிறைந்திருந்தவனை இது நிறைந்தவனாக, நித்யனை மரணத்திற்கு உட்பட்டவனாக, ஸ்வதந்திரனை - விதி - நிஷேதங்களுக்குட்பட்டவனாக ஆக்குகிறது. சிவனைப் பசுவாக்குகிறது. வெளிப்படையாக ஏழைக்கு செல்வம் வீடு முதலிய இல்லாத குறைகள் பல உண்டு. இவ்விரு எழைகளுக்கும் அந்த ஏழ்மை விலக அவர் எதிர்பார்ப்பை ஒட்டிய உள் வெளி ஐச்வர்யத்தை உன சரணம் வழங்குகிறது. மற்றவை முன்னுரைகளில் உள்ளதே. (90)

गोपालसुन्दरी

ददान इति । दीनेभ्यो दरिद्रभ्यः आशानुसदृशीं श्रियं लक्ष्मीं ददाने प्रयच्छति सति,

अमन्दं भूयिष्ठं, सौन्दर्यस्तबकमकरन्दं लावण्यसमूहमधुरसं विकिरति, मन्दारस्य सुरतरुविशेषस्य स्तबको गुच्छः, तद्वत्सुभगे शोभने अस्मिन् तव चरणे, निमज्जन् निलीय आस्वादरसमनुभवन्, मल्लक्षणो जीवात्मा, करणचरणैः मनःसहितश्रोत्रादिज्ञानेन्द्रियात्मकैः चरणैः पादैः षट्चरणतां षट्पदत्वं यातु इत्यर्थः । विष्णुपक्षेऽप्येवम् ॥ ९० ॥

கோபாலஸ்வந்தரீ

விளக்கம் முன் உரைகளில் வந்ததே. விஷ்ணு பகஷ்த்திலும் அதே. (90)

आनन्दलहरी

ददाने इति । तवास्मिंश्चरणे निमज्जन् निमग्रीभवन् मज्जीवः मत्स्वरूपो जीवः
करणचरणैः चक्षुःश्रोत्रत्वग्घ्राणरसनामनोरूपैः इन्द्रियैरेव षड्भिः षट्चरणतां भ्रमरत्वं यातु
प्राप्नोतु । कीदृशे, अस्मिन्मन्दारस्य देवतरुविशेषस्य यः स्तबको गुच्छः वृन्तस्थपुष्पसमूहः
तद्वत्सुभगे सुन्दरे, दीनेभ्यः आशानुसदृशीं वाञ्छानुरूपां श्रियं संपदं ददाने । द्विविधा दीना
भवन्ति । अर्न्दरिद्रा बहिर्दरिद्राश्च । ज्ञानवैराग्यहीना आद्याः, धनसंपत्तिहीने द्वितीयाः ।
तत्र यस्य यदैन्यनाशे आशा तस्मै तदुपयोगिसंपदं प्रदायेत्यर्थः । अमन्दं उत्तमं सौन्दर्यप्रकरः
समूहः तद्रूपं मकरन्दं पुष्परसं विकिरति । सौन्दर्यस्तबकेति पाठेऽप्ययमेवार्थः ॥ ९० ॥

ஆனந்தலஹரீ

விளக்கம் முன் வந்ததே. (90)

—★—

पदन्यासक्रीडापरिचयं इवारब्धु^१मनसः

२स्खलन्तस्ते खेलं३ भवनकलहंसा न जहति ।

४ अतस्तेषां शिक्षां सुभगमणिमञ्जीररणित

छलात् आचक्षाणं चरणकमलं^५ चारुचरिते^६ ॥ ९१॥

பதந்யாஸக்ரீடாபரிசயம் இவா¹ரப்துமநஸ:

²ஸ்கலந்தஸ்தே கேலம்³ பவநகலஹம்ஸா ந ஜஹதி ।

⁴ அதஸ்தேஷாம் சிக்ஷாம் ஸுபகமணி மஞ்ஜீர ரணித

ச்சலாத் ஆசக்ஷாணம் சரணகமலம்⁵ சாருசரிதே⁶ ॥ (91)

पदन्यासक्रीडापरिचयं पदयोर्न्यासः तस्मिन् क्रीडा विनोदः तस्य परिचयमिव अभ्यासमिव । इवशब्दस्संभावनावचनः नूनमित्यर्थः । आरब्धुमनसः संपादयितुकामाः, स्खलन्तः स्खलद्गतयः, ते तव, खेलं खेलनं विलासं सञ्चारं, भवनकलहंसाः भवने परिपोषिताः कलहंसाः हंसविशेषाः, न जहति न परित्यजन्ति त्वदनुसरणं न कदाचिदपि त्यजन्तीत्यर्थः। अतः कारणात्, तेषां कलहंसानां, शिक्षां खेलनशिक्षां, सुभगमणि-मञ्जीररणितच्छलात् मणिमञ्जीरो मणिप्रधाननूपुरः स चासौ सुभगः रम्यतरः । यद्वा - सुभगैः मणिभिः पद्मरागादिभिः युक्तः, तस्य मञ्जीरस्य रणितानां शिञ्जितानां छलात् व्याजात् । आचक्षाणं उपदिशत्, चरणकमलं पादाम्बुजं, चारुचरिते ! शोभनगमने ! अत्रेत्थं पदयोजना - हे चारुचरिते ! पदन्यासक्रीडापरिचयं आरब्धुमनसः भवनकलहंसाः स्खलन्तः ते खेलं न जहति; अतः चरणकमलं सुभगमणिमञ्जीररणितच्छलात् तेषां शिक्षां आचक्षाणमिव । अत्रोत्प्रेक्षालङ्कारः- मञ्जीररणितानां शिक्षावचनात्मतया सम्भावनात् । पूर्वार्धे अतिशयोक्तिः, भवनकलहंसानां स्वाभाविके पोषकजनानुसरणे पदन्यासक्रीडा-परिचयार्थत्वेन अध्यवसानात् असम्बन्धे संबन्धनिबन्धनातिशयोक्तिः । उभयोरङ्गाङ्गि-भावेन सङ्करः ॥ ९१ ॥

லக்ஷ்மீதரா

அழகிய நடையுள்ள தேவி ! நடையழகுப்போட்டி விளையாட்டில் பயிற்சிபெற விரும்பிய உன் மாளிகையிலுள்ள அன்னப் பறவைகள் அழகிய நடையில் தவறினாலும் அவை பயிற்சிக்கான விளையாட்டை விட்டு வெளியேறவில்லை. நடையழகில் சிறந்த உன் நடையை அவை பின்பற்றுகின்றன. உன் திருவடி உடன் அவர்களுக்குப் பயிற்சியை தன் சிலம்பிலுள்ள சதங்கை ஒலியின் மூலம் போதிக்கின்றன போலும் (அன்னத்தைப் போன்று நடப்பவள் என கூறுவதற்கு மாற்றாக தேவி போன்று அன்னம் நடக்க இன்னம் பயின்று வருகிறது எனக்கூற வேண்டியுள்ளது.) (91)

சௌபாஸ்யவர்த்தினி

एवं पादोदकं प्रस्तुत्य तद्गतिवर्णनमाह - पदन्यासेति । हे चारुचरिते, पदन्यासक्रीडापरिचयमारब्धुमनसः चरणविक्षेपलीलाचातुर्यमारब्धुं कामयमानाः, खेलं चरन्तः, क्रीडामाचरन्तः, स्वविक्षेपे स्वस्य विक्रमे सुभगमणिमञ्जीररणितच्छलात् शोभमानमणिनूपुरनिकाणच्छलेन शिक्षामाचक्षाणमिव, ते तव चरणकमलं भवनकलहंसा न जहति न त्यजन्ति । अद्यापि प्रतिदिनमध्याप्यमानाः तव चरणविन्यासलीलां न लभन्त इति भावः ॥ ९१ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தினி

விளக்கம் லக்ஷ்மீதராவை ஒட்டியதே. இன்று வரை பயிற்சியளித்தும் உன் நடையழகை அவை பெறவில்லை. (91)

அருணாமோதினி

एवं पादावुपवर्ण्य तद्गतिवर्णनापूर्वकं आगमार्थं सूचयति - पदन्यासेति । चारुचरिते ! चारु सुन्दरं चरितं संचारो गमनं चरित्रं वा यस्याः सा चारुचरिता, तस्याः संबुद्धिः हे चारुचरिते, सुन्दरलीलागमने देवि, 'चरितं तु पवित्रे स्यात्संचारे व्रतकर्मणि' इति विश्वः । भवनकलहंसाः भवने गृहे स्थिताः कलहंसाः गृहपोषिता राजहंसाः, 'राजहंसास्तु ते चंचुचरणैर्लोहितैः सिताः' इत्यमरः । यत इति शेषः । यतः कारणात्, ते भवत्याः पदन्यासक्रीडापरिचयं, पदयोर्न्यासो विन्यासः, तस्य क्रीडायां परिचयं अभ्यासमालब्धुं प्राप्तुं मनो येषां ते, आलब्धुमनसः, भवदीयपदपङ्कजविलासाभ्यासमाकांक्षन्त इवेत्यर्थः । अत्र यद्यपि आलम्भनं विशसनमित्यमरात्, 'पशुमालभेत' 'पश्वालम्भः,' तदा पादावालभसे मघोनः' इत्याद्यभियुक्तश्रीहर्षप्रयोगात् लोकवेदयोः आङ्पूर्वोऽयं लभिधातुः हिंसावचनः । तथाऽपि, 'निपाताश्चोपसर्गाश्च धातवश्चेति ते त्रयः । अनेकार्थाः स्मृतास्तज्ज्ञैः पाठस्तेषां निदर्शनम् ॥' इति वचनात्, धातूनामनेकार्थत्वाङ्गीकारात्

பாஸ்த்யர்த்தகத்வம் யுக்தம் । லபேரணேகார்த்தத்வம் ஸ்ரீஹ்ரஸ்யாபிமதம் ச, 'காசித்சமாலப்துமஸ்வூதோரம்' இதி தத்ப்ரயோகாட் । யத்வா சமாரப்துமனச இத்யேவ பாठ: । சமாரப்து கர்து மனோ யேபாமித்யர்த்த: । து காமமனஸோரபி இதி மகாரலோப: । ஸ்ரேலம் விலாஸம் யதா ததா ஸ்வலந்த:, சஞ்ரந்த: பதயுதலம் ந ஜஹதி । அதவா ஸ்வலந்த: சஞ்ரமாணா: ஸ்ரேலம் ததி ந ஜஹதி, ந த்யஜந்தி । பவதீயபதாம்புஜதமநாப்யா-ஸாபிலாஷயேவ லீலாத்தமனம் துர்வந்தீத்யர்த்த: । 'அதப்யஸ்தாட்' இதி ஶ்ரேரதாடேஸ: । அத: காரணாஞ்ரணதமலம் பவத்பாதபத்னம், ஶ்ரணயுதலததி த்சித்பாठ: । ஸுபத: ஸுந்தரோ தணிதயோ யோ தஜ்ஜீரோ நூபுர:, தஜ்ஜீர: நூபுரோஸ்த்ரீயாம் இத்யமர: । தஸ்ய ரணிதஸ்ய ஶ்ரலாத் தணவ்யாஜாத் தேபாமநுஸரதா ஹ்ஸானா ஶிதா ழதேபு அப்யாஸபாடவதாசுதாணதூபதிஸத் வர்தத இதி ஶேஸ: । தஜ்ஜீரரணிதவ்யாஜேந தேபா தமநான்யப்யாஸயந்தீத்யர்த்த: । அத்ததர்த்தஸ்து பவநே ஶ்ரீசுதாஸ்யே தூதே வர்தமானா: தலஹ்ஸா:, தலோஸ்வயுதததூர: தண்தே வர்தமானோ ஹ்ஸேதி தந்த்ரோ யேபா தே தலஹ்ஸா: பஞ்ஜாஸத்ரேததிதா: தணதூரா: சுத்ரேஸ்தரதணததிததமலநாத - தூபிதநாத - வஸந்தாதய:, ஶ்ரீசுதாஸித்யானதேவதா ஁த்யந்தே । தாஸ்த்ர ராததவிவ்யாஸ்யானே விஸ்தரேணோதா த்ரஸ்த்யா: । பதந்யாஸதூரிடாபரிசுதம், பதானி சதுர்தஸ புவநானி ஸ்தானானி, தேபா ந்யாஸ: ஸூதி:, தூரிடா ரதணம், பரிசுத: ஶ்ஹார:, சிஞ் சயநே இதி தாதோ: ஶ்ஹாரஸ்யாப்யர்த்தத்வாத் । ஶர்வேபா த்ரந்தே ஶத்யேதவத்ராத: । 'ஸர்வோ த்ரந்த்ரோ விபாஸயேதவத்ராத' இதி ஶாஸ்த்ராத் । அலப்துமனச: ப்ராஸுதிசுதந்த:, தேபா புவநஸூதிதாதிதரணஸாதர்த்தமாஸாஸானா இதி தாவ: । ஸ்ரே சிதாகாஸே அலதத்யந்தம் ஸ்வலந்த: சந்த: ஶந்த:, தே த்ரதீயம் ச்ரணதமலம் ந ஜஹதி । அதோ ஹேதோ: தேபா ஹ்ஸானா ஸுபத: ஶோபநதீர்தி:, அவித்யாதுதத்வாததி, காமேஸ்தர: । தணிவத்ப்ரகாஸத இதி தணி: ஸுபததணி:, நிஸுதலம் த்ரஹ், தஜ்ஜு தூதல: ஶ்ர: ஶதீரண: ஹ்ஸ: ஶோஸ்திததி நிர்ந்தரதணபோ யஸ்ய ஶ தஜ்ஜீர: அவித்யாஸ்வலிதோ தீவ:, தத்ரிஸயம் யத்ரணிதம் வ்யாஸ்யாதத் । தஸ்ய ஶ்ரலாத் திஸாத் தவ ச்ரணதமலம் ஶிதாத்தாசுதாணம் சுதணஸீலம் தத்ப்ரகாஸததித்யர்த்த: । அத்ர நிர்ந்தரஸஞ்ரணிஸுதபதிந்யாஸதூரிடாப்யாஸஸீலத்வம் ஁த்ப்ரேத்யதே । ஶ சோத்தராத்ரோத்சுதலாதிஸதூ: அஸத்யத்வததிபாதநரூபாபஹ்வஸஹிதோத்ப்ரேஸாஹேதூரதி த்ரயோ: ஶஞ்ர: । தயா ச வித்யாப்யஸநாய நேர்ந்தரீண தூரூபாதபத்ஜஸேவிஸிஸ்யவூத்தான்தததிதே: அலதூரேணாலதூரத்வநி: ॥ ௯௧ ॥

அருணாமோதினி

விளக்கம் துன் ஁ள்ளதே. ஆதத வதூரிதில் இதன் பபாருள் - ஶ்ரீசுதரம் ஁னும் தாளிதேயில் இனிய தந்திரங்களைக் தகாண்ட 50 திறந்த தணங்கள் சுத்ரேஸ்வரர், தணபதி, ததலநாதர், த்ரீபநாதர், வஸந்தர் துதலாடேரார். சுத்ரத்தின் அதிஷ்டான தேவதேதகள்.

அவர்கள் பதினான்கு உலகங்களின் படைப்பு காப்பு ஒடுக்கம் என்ற பணிகளில் பரிசயம் - தேர்ச்சி பெற விரும்பி வானில் சென்றாலும் உன் திருவடிகளை விட்டு விலகுவதில்லை. அவர்களில் ஹம்ஸர்களில் சிறந்த காமேச்வரர். ஹம்ஸ: ஸோஹம் என்ற மந்திரத்தை ஓயாமல் ஜபிக்கிற ஜீவனின் வாயிலாக அந்த பரிசயத்தைத் தேவியின் சரணகமலம் தருகிறது. வித்யையைக் கற்க இடையறாமல் குருபாத ஸேவை செய்கிற சிஷ்யர்களாக அந்த ஹம்ஸர்கள் உள்ளனர். (விரிவாக டிண்டிமபாஷ்யத்தில் காண்க.) (91)

ஆனந்தகிரியா

“பதந்யாசேதி” - ஹே சாரூசரிதே, பவனகலஹ்ஸா அடியாபி தவ சரணம் ந ஜஹதி, ந த்யஜந்தி । பவனஸ்தா: கலஹ்ஸா: கிலக்ஷணா: பதந்யாஸக்ரீடாபரிசயமாரஹ்மனஸ இவ, சரணசரணலீலாசாதூரிசமத்காரம் காமயந்தி, அத: சஸ்வாரசாதூரியாடியயனகாமா இவ । புன: கிலக்ஷணம் அடியாபயந்தம், கதம் சவஸ்ய விக்ஷேபஸுவிக்ஷேபஸுபகமணியுத்தமஜீரரணிதக்ஷலாத், ஸோபமானமணியுத்தநூரங்ணத்காரக்ஷலாத் । ப்ரதிதினமேவமடியாப்யமானா அபி தவ சரண-லீலாமலபமானாஸ்வரணாரவிந்ம் ந த்யஜந்தி । வித்யாஸ்பூர்ணா । பூர்ணாவே கुरुகலஸ்தானம் ந வதேத । பதந்யாஸஸ்தோகஸ்ய ரஹஸ்யா: - ஆத்மாஸ்தாக்ஷரமந்ரோஹார: । பதேதி - பத ஹ் க்ரீடா ரேஃ: இஹ்ஸோ ஹ்ஸ: ஸிக்ஷா ஸோஹ்ம் சரணமணி மஜீரரணனக்ஷலாத் சுவாஹேதி । ஓஹ்ம் ஹ்ம் ஹ்ஸ: ஸோஹ்ம் சுவாஹா ॥ ௯௧ ॥

ஆனந்தகிரியா

விளக்கம் முன் உள்ளதே. கல்வி முற்றுப்பெறவில்லை. முற்றுப்பெற்றால் குருகுலவாஸம் நேராது. இதன் ரஹஸ்யம் - ஓம் ஹ்ம் ஹம்ஸ: ஸோஹம் ஸ்வாஹா என்ற ஹம்ஸ மந்திரம். (91)

தாத்பர்யதீபினி

பதேதி । ஹே ஜனனி பவனகலஹ்ஸா: பவனே பரிபாஷிதா: கலஹ்ஸா: ஹ்ஸவிஸேஷாஸ்தே தவ ஸேலம் க்ரீடாரூபம் சலனம் ந ஜஹதி ந த்யஜந்தி । ததநுஸரணம் கதாசிதபி ந த்யஜந்தித்யர்த: । கிவிதா ஹ்ஸா:, பதந்யாஸக்ரீடாபரிசயமாரஹ்மனஸ இவ, பதயோந்யாஸோ விலாஸஸ்தஸ்மிந் க்ரீடா வினாட: தஸ்ய பரிசயோஸ்யாஸ: தமாரஹ்ம் சப்பாதிதும் மனஸ்சித்தம் யேஷாம் தே, ததா । புனரத எவ ஸ்வலந்த: ஸ்வலதூதய: சலிலகமனேநைஷாமேததநுமீயத இத்யர்த: । அத எவம் தக்யதே, ஹே சாரூசரிதே ஸோபனகமனே தவ சரணகமலம் ஸுபகமணிமஜீரரணிதக்ஷலாத் ஸுபகா மணயோ யஸ்மிந்நேதாஹ்ஸோ யோ மஜீர: நூபுர:, தஸ்ய ரணிதானா் ஸிஜிதானா் க்ஷலாஹ்ஞாஜாத், தேஷா் கலஹ்ஸானா் ஸிக்ஷா் ஸ்வலநஸிக்ஷா் ஆகக்ஷாணமிவ ஸ்திதம் । மஜீரங்ணகாரமிஸேணாப-திஸதித்யர்த: । யத்யா ஹே சாரூசரிதே ஸுந்தரசரிதே ஹ்ஸாஸ்தவாராஹனே நிபுணா ஜிவா: தவ

चरणकमलं न जहति । किंभूताः, पदन्यासक्रीडापरिचयमारब्धमनस इव, पदानां भुवनानां न्यासोऽवस्थानं क्रीडा परिचयश्च तेषां समाहारः, तं समारब्धमनस इव सृष्टिस्थितिप्रलयसामर्थ्यं संपादयितुं प्रवृत्ता इत्यर्थः । पुनः खेलं स्वलन्तः कृतसंचाराः । किंविधं चरणकमलं, तेषां तदाराधकानां शिक्षां मूलाविद्यानिरसनरूपां विद्यामाचक्षाणं कथयमानम् । कथने प्रकारमाह - सुभगमणिमञ्जीररणितच्छलात् सुभगानां श्रेष्ठानां मणिः श्रीकामेश्वरभट्टारकः, मन् मनस्तस्माज्जायते इति मञ्जः कामः, स विद्यते येषां ते मञ्जिनः संसारिणः तानीरयति प्रेरयति दूरीकरोतीति मञ्जीरः शुद्धज्ञाननिधिः परमहंसो निष्कलः, तयोः रणितं शब्दितं, तच्छलात्तद्व्याजात् सकलनिष्कलातिगं तुरीयातीतं ब्रह्मैव शिक्षमाणमित्यर्थः॥९१॥

தாத்பர்யதீபினீ

விளக்கம் முன் உள்ளதே. அழகிய உன் வழிபாட்டில் தேர்ந்த ஜீவர்களே ஹம்ஸர்கள். அவர்கள் உன் சரணத்தாமரையை விட்டகலுவதில்லை. 14 புவனங்களின் படைப்பு - காப்பு - ஒடுக்கங்களில் பயிற்சிபெற குலவழியைப் பின்பற்றி, எல்லாவற்றிற்கும் மூலமான அவித்யை நீங்க வழியைப் போதிக்கிற சிலம்பொலியை எழுப்பும் சிலம்பு மணியான காமேச்வரர் சுத்தஜ்ஞானத்தின் வைப்பிடம். அவர் ஸகல - நிஷ்கல - பிரும்மத்தையும் துரியாதிதமான பிரும்மத்தையும் போதிக்கிறார். (91)

पदार्थचन्द्रिका

अथ चरणयोर्लीलागतिं वर्णयति - पदेति । हे मातस्तव चरणयुगलं भवनकलहंसा न जहतीत्यन्वयः । कलहंसानुत्प्रेक्षमाणो विशिनष्टि - खेला विद्यन्ते यत्र तत्खेलं सलीलं चलन्तोऽपि, यद्वा खे आकाशे अलमतिशयेन चलन्तोऽपि, तव पदयोर्न्यासक्रीडा प्रक्षेपलीला तस्याः परिचयः शिक्षितानां, आरब्धमनस इव । लुम्पेदवश्यम् इत्यनेन तुमुनो मलोपः । चरणयुगलमुत्प्रेक्षमाणो विशिनष्टि - सुविक्षेपे शिक्षां आचक्षाणं उपदिशदिवेत्यर्थः । चलन्त्या इति पाठे भवानीविशेषणम् । स्पष्टमन्यत् ॥ ९१ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

விளக்கம் லக்ஷ்மீதராவை ஒட்டியது. (91)

डिण्डिमभाष्यम्

हे परमेश्वरि ! त्वत्पदन्यासक्रीडापरिचयं, चरणविन्यासलीलाभ्यासमारब्धमनस इव आ समन्तात् लब्धुं मनो येषां ते तथोक्ताः । आङ्पूर्वा लभिर्यद्यपि हिंसायां वर्तते, तथाप्यत्र प्राप्त्यर्थो वेदितव्यः, अनेकार्थत्वाद्धातूनाम् । आलब्धुमिति तुमन्ते मकारलोपः ।

‘लुम्पेदवश्यमः कृत्ये तुं काममनसोरपीति वचनान्मकारलोपः । खेलं लीलारसं यथा भवति, तथा चरन्तः संचारं कुर्वाणाः, शरणकलहंसाः शरणे गृहे वर्तमानाः कलहंसाः । ‘शरणं गृहरक्षित्रोः’ इत्यमरः । कलहंसाः राजहंसाः । ‘राजहंसास्तु ते चञ्चुरणैर्लोहितैः सिताः’ इत्यमरः । तव चरणं न जहति न परित्यजन्ति । ओहाक् त्यागे इति धातोः लटि बहुवचने रूपम् । जहाति जहीतः जहति । किमर्थं न जहति ? शिष्या यथा गुरुं विद्याभ्यासिनः सेवन्ते, तथा गतिलीलार्थं चरणं सेवन्ते हंसाः । सुभगमणिमञ्जीर-रणितच्छलात् सुभगस्य मनोहरस्य मणिमञ्जीरस्य रत्ननूपुरस्य रणितच्छलात् शब्दव्याजात्, स्वविक्षेपे स्वस्य चरणस्य विक्षेपे विन्यासे शिक्षामभ्यासवचनमाचक्षाणं ब्रुवाणम् । उपाध्यायः शिष्याणां स्वयं प्रथमत आचष्टे। तच्छ्रुत्वा शिष्याः पठन्ति । पुनः किंभूतं चरणं? चारुचरितं मनोहरसौभाग्यम् ‘चरितं तु चरित्रं स्यात् सञ्चारे व्रतकर्मणि’ इति विश्वः । एवंभूतं चरणं गुरुस्थानीयं शिष्यीभूताः कलहंसा न जहति इत्यन्वयः । अत्रैव श्लोके महाकविना कर्त्रा शङ्करेणैव आगमशास्त्रप्रसिद्धस्य शरणस्य देवीभवनस्य श्रीचक्रराजधान्याः स्थाने वर्तमानाः कलहंसाः चक्राधिदेवाश्चक्राधिदेव्यश्च प्रोच्यन्ते । कलहंसत्वं तेषामुच्यते - कलः अव्यक्तमधुरः कण्ठे वर्तमानः हंस इति मन्त्रो येषां ते कलहंसाः पूर्वोक्ताश्च-क्राधिदेवतास्ते च पञ्चाशद्भेदभिन्ना भवन्ति ।

तत्र प्रथमं गुरुश्चक्रेश्वरः, अनन्तरं गणपतिः सर्वद्वारनिविष्टः अष्टोत्तरशतधा भिन्नः। उक्तं चक्रावलिस्तोत्रे ‘कलश्रीपुरगोपुरचिन्तामणिगृहमुखद्विपार्श्वेषु । अष्टोत्तरशतधास्थित-प्रथमप्रणामे महागणेशान’मिति । नानावृक्षमहोद्याने कालनाथः, ततः पूर्वं कालायसकल चतुर्द्वारपालको द्वीपनाथः । कल्पतरुवाटिकायां वसन्तः । सन्तानवाटिकायां ग्रीष्मनाथः, हरिचन्दनवाटिकायां वर्षानाथः, मन्दारवाटिकायां शरदृतुनाथः, पारिजातवाटिकायां हिमर्तुनाथः, कदम्बवाटिकायां शिशिरर्तुनाथः, तत्रैव श्यामाम्बा, पुष्परागवाटिकायां मृत्युञ्जयनाथः, पद्मरागवाटिकायामम्बिकादेवी, गोमेदवाटिकायां श्रीकलासङ्कर्षिणी, हीरकतरुवाटिकायां विश्वावसुर्गन्धर्वपतिः, वैदूर्यमणिवाटिकायामनन्तनाथः, हरितमणि-वाटिकायां वेदमाता गायत्री, मुक्तामणिवाटिकायां पूर्वभागे देवेन्द्रनाथः, तस्याः दक्षिणे भगवान् वैश्वानरः, तस्या याम्याशायां यमनाथः, तस्या दक्षिणपश्चिमे निर्ऋतिनाथः, तस्याः पश्चिमदिग्भागे वरुणः, तस्या वायव्ये मारुतनाथः, तस्या उत्तरे कुबेरनाथः, तस्याः प्रागुत्तरे विधिवद्रुद्रः। देवदारुवाटिकायां वार्ताली, विद्रुमलतावाटिकायां ब्रह्मनाथः, माणिक्यमण्डपे श्रीविष्णुः, सहस्रस्तम्भमण्डपे शम्भुनाथः, अमृतवाटिकायां तारादेवी, आनन्दवाटिकायां वारुणी देवी, विमर्शवाटिकायां कुरुकुल्लादेवी,

बालातपच्छायायां मार्तण्डभैरवः, चन्द्रिकोद्वारकच्छायायां सोमनाथः, शृङ्गारपरिखायां मन्मथनाथः, महापद्माटव्यामन्नपूर्णा, चिन्तामणिगृहराजप्राग्द्वारे दुर्गाभट्टारिका, तस्य दक्षिणद्वारे सरस्वतीभट्टारिका, तस्य पश्चिमद्वारान्ते महात्रैपुरसिद्धान्तसमयनाथः, तस्योत्तरद्वारे सम्पत्करी भट्टारिका, चिन्तामणिगृहाभ्यन्तरे कुमारकामेश्वरः, पञ्चब्रह्ममहामञ्चाधस्तात् श्रीबालाम्बिका, चिन्तामणिगृहराजं परितो महाशम्भुनाथः, चिन्तामणिगृहराजतूलिकापीठे श्रीपूर्यम्बा, चिन्तामणिगृहराजपूर्वद्वारोत्तरमधिष्ठिता मन्त्रवक्त्रमातङ्गी, तस्या एव दक्षिणभागमधिष्ठिता मन्त्रवाराही, चक्रराजमहारथशृङ्गे सप्ताननभट्टारिका, श्रीचक्रस्थाने श्रीश्रीकामेश्वरभट्टारकः,

इत्थं पञ्चाशच्चक्रभागनायिकाः कलहंसशब्दवाच्यास्ते सर्वे श्रीनगरे किं कर्तुं तिष्ठन्तीत्याह - पदन्यासक्रीडापरिचयमिव । पदानि स्थानानि चतुर्दश भुवनानि तेषां न्यासः सृष्टिः, क्रीडा रक्षाविधानं, परिचयः संहारः, 'चिञ् चयन' इति धातुः संहारेऽपि वर्तते, न्यासः क्रीडा परिचयश्च न्यासक्रीडापरिचयम् । सर्वो द्वन्द्वो विभाषयैकवद् भवति । एतदालब्धुमनसः प्राप्तुमनसः ।

एतदुक्तं भवति - स्वेच्छयैव पदा नां भुवनानां सृष्टि - स्थिति - संहारसामर्थ्यं सम्पादयितुं प्रवृत्ता इति । अत एव खेलं चरन्तः खे चिदाकाशे त्वच्चरणध्यानसमये अलमत्यर्थं चरन्तः कृतसञ्चाराः तव चरणं न जहति । कीदृशं तव चरणम् ? स्वविक्षेपे स्वस्यात्मनः विक्षेपे विविधतया भिन्नीकृत्य निरसने। अविद्यायाः खलु शक्तिद्वयम् - आवरणशक्तिर्विक्षेपशक्तिश्च । सा खलु एकरूपं ब्रह्मावृत्य नानात्वेऽपि विक्षिपतीति वेदान्तसिद्धान्तिनः, अतः स्वस्य विक्षेपे भेदज्ञाने संसारमूले जाते तस्य निरसनशिक्षामाचक्षाणमिव । अथवा स्वविक्षेपे - शोभनश्चासौ अविक्षेपश्च स्वविक्षेपः अविक्षेपोऽविकल्पः ब्रह्मज्ञानं तस्मिन् स्वविक्षेपे विषये इति विषयसप्तमी, तदर्थमित्यर्थः । सुभगमणिमञ्जीररणितच्छलात् - सुभगानां मणिः सुभगमणिः सुभगश्रेष्ठः श्रीकामेश्वरभट्टारकः । मञ्जीरः मनसो जायते इति मञ्जः कामः । स एषामस्तीति मञ्जिनः संसारिणस्तान् ईरयति प्रेरयति दूरीकरोतीति मञ्जीरः शुद्धज्ञाननिधिः परमहंसो निष्कलः । सुभगमणिश्च मञ्जीरश्च उभौ सुभगमणिमञ्जीरौ सकलनिष्कलब्रह्मणीत्यर्थः, तद्विषयं रणितं व्याख्यानं तच्छलात् तद्व्याजात् सकलनिष्कलातिगं तुर्यातीतं तव चरणकमलम्, अत्र चरणशब्देन महाप्रकाशविमर्शद्वयमुच्यते - परब्रह्मैव शिक्षारूपमाचक्षाणं तव चरणकमलं चारुचरितं मनोहरवृत्तान्तं, तदेव चरणं अज्ञानभक्षकं 'चर गतिभक्षणयो'रिति धातुः । कमलत्वञ्च विकाससङ्कोचधर्मित्वात्, तस्य जगद्रूपेण संकोचः, स्वस्वरूपेण विकासश्च । कमलस्यापि विकाससङ्कोचौ स्वभावसिद्धौ ।

இத்யம் தவ மஹாபுராசவிமர்சரூபம் சரணாத்மனா பரிணதம் ந ஜஹதி । எதத்வலு பரவ்ஹ-
புரிபாடகமாபமனாழதேயமதவ்வேதசாரம் மஹாடர்சனம் புவர்தீயிதுமேவ பஐவதி ஸ்வசீமன்தஸ்த-
ஸிநுடூரபராபாடேகதேவதா பரமேஸ்வரபரமேஸ்வரி ‘அம்பா ஸஸரூபாதிபுரூதமாம்’ இதி
வசனபுரா஢ாப்யாத் பரமேஸ்வரபரமேஸ்வரி நாம அாதிசக்த்யா ஸூதூ ஸ்வஸமயஸ஢்புடாயஸி஑்஑த்ய
காசன தேவதா ஸூதா, தஸ்யா: ஸிஷ்யோ மித்ரேஸ: , தசூஷ்ய: ஷஸூிஸ: , தசூஷ்ய ஁஑ூிஸ: ,
தசூஷ்யஸூர்யாநாத: , தஸ்ய லோபா஢ுடா, தஸ்யா அபஸ்த்ய: , எதா: ஸஸபுரூபாடுகா
பஐவதிவி஑்யாபா டேவலோகே டீகூகாாரிப்ய: । அபஸ்த்யஸ்ய ஸிஷ்ய: காலதாபந: , தஸ்ய ஸிஷ்யோ
தர்மாசார்ய: , தஸ்ய ஸிஷ்யோ ஢ுத்கேஸூிஸுவர: , தஸ்ய ஸிஷ்யோ டீபகலாநாத: , எதே சத்வாரோ புரவ:
தேவயோநீநா ஢ி஑்யாதராடீநா பரமேஸ்வரி - ஸூவி஑்யாடீகூபுடாதார: । தசூஷ்யோ விஷ்ணுதேவ: ,
தசூஷ்ய: பூபாகரதேவ: , தசூஷ்யஸ்தேஜோதேவ: , தஸ்ய ஢னோஜதேவ: , தஸ்ய கல்யாணதேவ: , தஸ்ய
ரத்னதேவ: , தஸ்ய வாஸுதேவ: , தஸ்ய ஸிஷ்ய: ஸூரராமாநந்: , இத்யஸூூ புரவோ ஢நுஷ்யாணா
ஸூவி஑்யாடீகூகா: । எதேஸா஢ேகோநவிஸ்திதே஑ானா ஸிஷ்யபுரிஷ்யஸந்தாநபர஢்பராபஹுலீ஢ூதம்
தூபுரிஸி஑்஑ாந்தரத்னம் புவர்தீதி । ததேதே புரவ: கல஢்ஸஸதேவோசூயந்தே । எதே சாந்யே ச ஸூசகூரணபர-
வாஸிநஸ்தசூரணபரிசுரூபா கடாசூதிடபி ந பரித்யஜந்தி இத்யல஢திவிஸ்தரேண ॥ ௨௧ ॥

டிண்டி஢பாஷ்ய஢ம்

பொது விளக்கம் ஢ுன் ஁ள்ளதே. வித்யையைப் பயிலவந்த ஸிஷ்யர்கள் குருவைப்
பின்பற்றுவதுபோல் ஹம்ஸபகூகிள் தேவியை நுடையிலப் பின்பற்றுகின்றன.
஁பாத்யாயர்தான் ஢ுதலில் பாடத்தை விளக்குகிறார். அதனைக் கேட்ட மாணவர்கள் தா஢ும்
அவ்வாறே படிக்கின்றனர். இந்தக் கல்வி ஢ுறையைப் பின்பற்றுகிற குருவை விட்டு
ஸிஷ்யர்கள் செல்வதில்லை. ஸூ சங்கராசார்யர் இங்கு ஆக஢ நூல்களில் விளக்கம் பெற்ற
ஸூசகூரராஜதானியிலுள்ள சகூரதேவ - தேவிகளை கலஹம்ஸர்களாக விளக்குகிறார். ஹம்ஸ
஢ந்திரத்தை இனிது ஜபித்துவருகிற 50 வகைப்பட்ட ஸூசகூர தேவதைகளே
கலஹம்ஸர்கள். குருவான சகூரேஸ்வரர், எல்லா துவாரங்களிலும் அ஢ர்ந்து
கண்காணிக்கிற 108 கணபதிகள். பலதரப்பட்ட கற்பகத்தோட்டத்தில் கால நாதர், நான்கு
வாயில்களைக் காக்கிற துவீபநாதர்.

கல்பகத் தோட்டத்தில் வஸந்தர், ஸந்தான வாடிக்கையில் கிரீஷ்஢நாதர்,
ஹரிசந்தனவாடிகையில் வர்ஷாநாதர், ஢ந்தார வாடிகையில் சரத்ருது நாதர், பாரிஜாத
வாடிகையில் ஹி஢ருது நாதர், கத஢்பவாடிகையில் ஸிசிரருதுநாதர், அங்கே ஸியா஢ா஢்பா,
புஷ்பராகவாடிகையில் ஢ிருத்யுஞ்ஜயநாதர், புத்஢ராகவாடிகையில் அ஢்பிகாதேவி
கோ஢ேதவாடிகையில் ஸூகலாஸங்கர்ஷிணீ, ஹீரகதருவாடிகையில் கந்தர்வத்தலைவர்
விஸ்வாவஸு, வைரூர்ய஢ணிவாடிகையில் அநந்தநாதர், ஹரின் ஢ணிவாடிகையில்
வேத஢ாதாவான காயத்ரீ, ஢ுத்தா஢ணி வாடிகையில் ஢ுன்பகுதியில் தேவேந்த்ரநாதர்,

தென் புறத்தில் அக்னிபகவான். தென்திக்கில் யமநாதர், தென்மேற்கில் நிர்நுதிநாதர், மேற்கில் வருணர், வடமேற்கில் மாருதநாதர், வடக்கில் குபேரநாதர், வடகிழக்கில் பிரும்மாவுடன் நுத்ரர்.

தேவதாருவாடிகையில் வார்த்தாளீ, வித்ருமலதாவாடிகையில் பிரும்மநாதர், மாணிக்ய மண்டபத்தில் விஷ்ணு, ஆயிரக்கால்மண்டபத்தில் சம்புநாதர், அமிருத வாடிகையில் தாராதேவி, ஆனந்தவாடிகையில் வாருணீ தேவி, விமர்சவாடிகையில் குருகுல்லாதேவீ, இளம் வெயில்நிழலில் மார்த்தாண்டபைரவர், நிலவுவெளியில் ஸோமநாதர், சிருங்காரபரிகையில் மன்மதநாதர், மஹாபத்மாடவியில் அன்னபூர்ணா, சிந்தாமணி கிருஹத்தின் கிழக்குவாயிலில் துர்க்கை, தென்வாயிலில் ஸரஸ்வதீ, மேற்கு வாயிலில் மஹாதிரிபுராஸித்தாந்தஸமயநாதர், வடக்கு வாயிலில் ஸம்பத்கரீ, சிந்தாமணிகிருஹத்தினுள் குமாரகாமேச்வரர், பஞ்சபிரும்மாஸனத்தின் கீழ்பாலாம்பிகா, சிந்தாமணி கிருஹத்தின் சுற்றில் மஹாசம்பு நாதர், சிந்தாமணி கிருஹதூலிகா பீடத்தில் ஸ்ரீபூர்த்தி அம்பா, சிந்தாமணிகிருஹராஜத்தின் கிழக்குவாயில் மணியில் மந்திரவக்த்ரமாதங்கீ, தென்வாயில் மணியில் மந்திரவாராஹீ, சக்ரராஜரத்தின் முடியில் ஸப்தாநநபட்டாரிகா, ஸ்ரீசக்ரத்தில் ஸ்ரீஸ்ரீகாமேச்வரபட்டாரகர், என 50 சக்ரதேவதைகள் கலஹம்ஸர் என்ற பெயரில் அழைக்கப்படுகின்றனர். இவர்கள் என்ன செய்கின்றனர்? பதிநான்கு உலகங்களின் படைப்பு, காப்பு, ஒடுக்கம் என்ற பணிகளைப் பயிலுகின்றனர். அதற்காக உன் சரணத்தியானத்தில் ஆழ்ந்து ஈடுபடுவதால் உன் திருவடிகளை விட்டகலுவதில்லை.

இவர்கள் உலகப் படைப்பு முதலியவற்றில் சுதந்திரமாகச் செயல்படத் தடையாக நிற்பவை அவித்யையின் இருசக்திகளான ஆவரண சக்தியும் விக்ஷேபசக்தியும். அவித்யை பிரும்மநிலையை உணரமுடியாதபடி அதனை மூடி மறைப்பதுடன் பலவற்றைக் காட்டி மன ஏகாக்கிரநிலையைச் சிதறச் செய்கின்றது. இந்த மறைப்பையும் மாறுபட்ட காட்சியையும் அதனால் உண்டான பலவாக உணர்கிற பேதஜ்ஞானத்தையும் அகற்ற வழியைப் போதிப்பதே தேவியின் சரணத்தின் பணி. பிரும்மஜ்ஞானத்தைப் போதிக்கிற குரு சிலம்பு மணியாயுள்ள ஸ்ரீகாமேச்வரர். சிலம்பொலி போதனை. இதன் மூலமாக ஸகலமும் நிஷ்கலமுமானதற்கு அப்பாற்பட்ட துரியாதீதம் உன் திருவடித்தாமரை, அதுவே மஹாபிரகாசமாகவும் விமர்சமாகவும் உள்ளது.

தாமரை விரிந்து மலரும், சுருங்கி அடங்கும். உலகவடிவில் சுருக்கம், ஸ்வஸ்வரூபத்தில் விரிவு. இதுவே பரப்ரும்மத்தின் விளக்கம். இதனைக் காட்ட தேவி தன் வகிட்டில் உள்ள ஸிந்தூரப்பூச்சிலிருந்து பரமேச்வர பரமேச்வரி என்ற ஆதிசூருவைப் படைத்தாள். அவரது சிஷ்யவரிசை, மித்ரேசர், ஷஷ்டிசர், உட்டிசர், சர்யாநாதர், லோபாமுத்ரா, அகஸ்தியர், என ஏழு குருநாதர்கள் தேவர்களுக்கு தீக்ஷை செய்விப்பவர்கள். அகஸ்தியரின் சிஷ்யபரம்பரை, காலதாபனர், தர்மாசார்யர், முக்தகேசீச்வரர், தீபகலாநாதர், என நால்வர் தேவ இனத்தைச் சேர்ந்த வித்யாதரர் முதலானோரின் குருவார்கள். தீபகலாநாதரின் சிஷ்யபரம்பரைவிஷ்ணு தேவர், பிரபாகர தேவர், தேஜோதேவர், மனோஜதேவர், கல்யாணதேவர், ரத்னதேவர், வாஸுதேவர்,

ராமாநந்தர் என எண்மர் மானுடருக்கு உபதேசிக்கிற குருவரர்கள். இந்த 19 குருநாதர்களால் திரிபுராஸித்தாந்தம் வேருன்றியது. இவர்களே கலஹம்ஸர்கள். ஸ்ரீசுக்ர நகரத்தில் வசிக்கிற இவர்கள் தேவீசுரணவழிபாட்டை என்றும் கைவிடுவதில்லை. (91)

गोपालसुन्दरी

पदन्यासेति । ते तव चरणयुगलं खे आकाशे अलमतिशयेन चरन्तः भवनकलहंसा न जहति न त्यजन्ति । कीदृशाः, पदन्यासक्रीडापरिचयं चरणविन्यासलीलाभ्यासं आसमन्ताल्लब्धुं मनो येषां ते आलब्धुमनसः इव चरणयुगलं कीदृशं, सुभगस्य मणिमञ्जीरस्य रत्ननूपुरस्य यद्रणितं तस्य छलात्कपटात् स्वस्य चरणस्य विक्षेपे विन्यासे शिक्षामाचक्षाणं ब्रुवाणं, पुनः कीदृशं चारुचरितं, मनोज्ञसञ्चारं, 'चरितं तु चरित्रे स्यात् संचारे व्रतकर्मणि।' इति विश्वः । चारुचरिते इति पाठे संबोधनम् । विष्णुपक्षे - स्वविक्षेपकाले चारुचरिते उत्कृष्टगमनरूपचरिते शिक्षामाचक्षाणमित्यन्वयः । शेषं समानम् ।

वस्तुतस्तु - भवने श्रीचक्रपक्षे पूजायन्त्रे कलोऽव्यक्तमधुरः हंसः इति मन्त्रः कण्ठे येषां ते कलहंसाश्चक्राधिदेवतास्ते चरणकमलं चरणमज्ञानभक्षकं कमलं सङ्कोचविकासशालि द्वैतप्रपञ्चजगद् - अद्वैतात्मकब्रह्मरूपद्वैताद्वैतपदद्वन्द्वमिति कुलामृतवचनात् न जहति न त्यजन्ति । पदानि स्थानानि चतुर्दशभुवनानि, तेषां न्यासः सृष्टिः, क्रीडा रक्षा, परिचयः संहारः, आलम्भं कर्तुं मनो येषां ते, तथा सृष्ट्यादिकरणसामर्थ्यप्राप्त्यर्थं त्वच्चरणोपासनं कुर्वन्तीत्यर्थः । खे हृदयाकाशे त्वच्चरणं चरन्तः आस्वादयन्तः ध्यायन्त इत्यर्थः । शोभनश्चासावविक्षेपश्चेति स्वविक्षेपो निर्विकल्पकरूपं ब्रह्मज्ञानं, तस्मिन् शिक्षामाचक्षाणम् । कीदृशे ? चारुचरिते मोक्षदानरूपशोभनचरित्रयुक्ते । भवानीपक्षे - संबोधनपदमिदम् । सुष्ठु भग ऐश्वर्यमस्यास्तीति सुभग ईश्वरः, मणिवत् मञ्जु करोतीति मञ्जी जीवः टिलोपे ईरन्प्रत्ययान्तमिदम् । तयोर्जीविश्वरयोः रणितं व्याख्यानं तच्छलात्, तथा च तत्त्वमस्यादिवाक्येन जीवब्रह्मणोरैक्यच्छलाज्जहदजहल्लक्षणया निर्विकल्परूपं ब्रह्मज्ञानमाचक्षाणं द्वैताद्वैतरूपं त्वच्चरणद्वयं सृष्ट्यादिकरणसामर्थ्यलाभार्थं त्वद्भक्ता न त्यजन्ति इत्युभयपक्षेऽप्यर्थः ।

भवानीपक्षे - भवनकलहंसाः श्रीचक्रस्था देवताः पञ्चाशत्सङ्ख्यकाः; तथा हि - प्रथमं गुरुचक्रेश्वरः, ततो गणपतिः सर्वद्वारनिविष्टः, ततो नानावृक्षमहोद्याने कालनाथः, चतुर्द्वारपालको द्वीपनाथः । कल्पतरुवाटिकायां वसन्तः, सन्तानवाटिकायां ग्रीष्मनाथः, हरिचन्दनवाटिकायां वर्षाणाथः, मन्दारवाटिकायां शरदृतुनाथः, पारिजातवाटिकायां हिमर्तुनाथः, कदम्बवाटिकायां शिशिरर्तुनाथः तत्रैव श्यामाम्बा, पुष्परागवाटिकायां

मृत्युञ्जयनाथः, पद्मरागवाटिकायामम्बादेवी, गोमेदवाटिकायां श्रीकालसङ्कर्षणी, हीरकतरुवाटिकायां विश्वावसुर्गन्धर्वपतिः, वैदूर्यवाटिकायां अनन्तनाथः, हरितमणिवाटिकायां वेदमाता गायत्री, मुक्तामणिवाटिकायां पूर्वभागे देवन्द्रनाथः तस्या दक्षिणे भगवान् वैश्वानरः, तस्या याम्याशायां यमनाथः. तस्या दक्षिणपश्चिमे निर्ऋतिनाथः, तस्याः पश्चिमे वरुणनाथः, तस्या वायव्ये मारुतनाथः, तस्या उत्तरे कुबेरनाथः, तस्याः प्रागुत्तरभागे रुद्रः, देवदारुवाटिकायां वार्ताली, विद्रुमवाटिकायां ब्रह्मनाथः माणिक्यमण्डपे श्रीमहाविष्णुः, सहस्रस्तम्भमण्डपे शम्भुनाथः, अमृतवाटिकायां तारादेवी, आनन्दवाटिकायां वारुणीदेवी, विमर्शवाटिकायां कुरुकुल्लादेवी, बालातपच्छायायां मार्तण्डमैरवः, चन्द्रिकोद्गारकच्छायायां सोमनाथः, शृङ्गारपरिखायां मन्मथनाथः, महापद्माटव्यामन्नपूर्णा, चिन्तामणिगृहराजप्राग्द्वारे दुर्गभट्टारिका, महामञ्चाधस्तात् श्रीबालाम्बिका, चिन्तामणिगृहराजपरितो महाशम्भुनाथः, चिन्तामणिगृहपूर्वद्वारे अमृतेश्वरी, चिन्तामणिगृहराजतूलिकापीठे श्रीपूर्यम्बा, चिन्तामणिगृहराजपूर्वोत्तरमणिधिष्ठये मन्त्रचक्रमातङ्गी, तस्यैव दक्षिणभागंमणिधिष्ठये; मन्त्रचक्रवाराही, चक्रराजमहारथशृङ्गे सप्ताननाभट्टारिका, श्रीचक्रस्थाने श्रीकामेश्वरभट्टारकः ॥ ९१ ॥

கோபாலஸ்தூதரீ

டிண்டிமபாஷ்யத்திலுள்ள விளக்கமே. விஷ்ணுபக்ஷத்திலும் இதுவே. (91)

आनन्दलहरी

पदन्यासेति । हे चारुचरिते शोमनचारित्रे तव चरणकमलं भवने गृहे ये कलहंसास्ते न जहति न त्वजन्ति । कोदृशाः, पदन्यासे पादविक्षेपे या क्रीडा सैव परिचीयते विशेषतो ज्ञायत इति परिचयः शास्त्रादिकं आरब्धुं आरंभविषयीकर्तुं, आलब्धुमिति पाठे ज्ञातुं मनो येषां ते तथाविधा इव इत्युत्प्रेक्षायाम् । खे आकाशे अत्यर्थं चरन्तो गच्छन्तः चरणकमलं कीदृशं, सुभगौ यौ मणिमयौ मञ्जीरौ तयार्यद्रणितं ध्वनिः, तच्छलात् स्वस्य चरणस्य विक्षेपे विन्यासे शिक्षामुपदेशं आचक्षाणं कथयन्तं तव चरणकमलं राजहंसानां पदविन्यासाध्यापकमिति पर्यवसितम् । चारुचरितमिति पाठे चरणकमलविशेषणं, चारु मनोहरं चरितं गमनं यस्य तदित्यर्थः । कमलमित्यत्र युगलमित्यपि क्वचित्पाठः । चरितं तु चरित्रे स्यात् संचारे व्रतकर्मणीति विश्वरूपकोशः ।

केचिदिदं पद्यमन्यथापि वर्णयन्ति । भवने श्रीचक्रे स्थिताः । कलहंसाः कले अव्यक्तमधुरे त्वन्मन्त्रजपरूपे हंसा इव हंसाः, ते ते त्वन्मन्त्रजापिनो गुरुप्रभृतय इत्यर्थः ।

तेषां श्रीचक्रमध्ये पूजाविधानात् भवनस्थत्वम् ते तव चरणकमलं न जहति । सदैव भजन्तीत्याशयः । ते कीदृशाः, खे अलं चरन्तः खेचरसिद्धिमन्तः पदानां स्थानानां चतुर्दशभुवनानां न्यासः सृष्टिः क्रीडा पालनं परिचयः सर्वतोभावेनावचयः संहारः । समाहारद्वन्द्वैकत्वम् । पदन्यासक्रीडापरिचयमारब्धुं कर्तुं मनो येषां ते, तथा चतुर्दशभुवनसृष्ट्यादिकरणार्थिन इवेत्यर्थः । कीदृशं तत् सुभगानां शोभनकामानां मणिश्चिन्तामणिः सगुणः मनसो जायत इति पृषोदरादित्वान्मञ्जुः कामः स एषामस्तीति मञ्जिनः सकामा जीवाः, तानीरयति प्रेरयति अन्तर्यामितया तत्तत्कर्मणि प्रवर्तयतीति मञ्जीरः, परमात्मा, तयोः सुभगमणिमञ्जीरयोः यद्रणितं चेष्टितं तत्प्रतिपादकं वाक्यं तच्छलात्, स्वविक्षेपे शोभनेऽविक्षेपे विक्षेपाभावे शिक्षामाचक्षाणम् । विक्षेपो नाम मायावशादनात्मन्यात्मावभासः । सगुण निर्गुण ब्रह्मप्रतिपादक वेदवाक्यावबोधः त्वच्चरणप्रसादाद्भवति । मनोमयाधीन विक्षेपनिवृत्तौ त्वच्चरणकमलमेव निमित्तमिति भावः ॥९१॥

ஆனந்தலஹரீ

முன் வந்த விளக்கமே. பதினான்கு உலகைப்படைத்துக் காத்து ஒடுக்கவந்த கலஹம்ஸர்கள் அப்பணிமுறையைத் தேவியின் சரணத்திடம் கற்றனர். அந்த பணிபுரிகிற ஆசையைக் கொண்டவர்களின் செயலைக் கற்பித்து உள்ளத்தில் அந்தர்யாமியாக நின்று தூண்டுபவர் பரமாத்மாவான சிலம்பு, அதில் ஆவரண விசேஷபமின்றி கற்பித்தவர். ஆவரண விசேஷபங்களை நீக்கியது உன் சரணகமலமே. (91)

—★—

गतास्ते^१ मञ्चत्वं द्रुहिणहरिरुद्रेश्वरभृतः^२

^३शिवः स्वच्छच्छायाघटितकपटप्रच्छद पटः^४ ।

त्वदीयानां भासां प्रतिफलनरागारुणतया^५

शरीरी शृङ्गारो रस इव दृशां दोग्धि कुतुकम् ॥ ९२ ॥

கதாஸ்தே¹ மஞ்சத்வம் த்ருஹிண ஹரி ருத்ரேச்வர ப்ருத:²

³சிவ: ஸ்வச்சச்சாயா கடித கபடப்ரச்சதபட:⁴ ।

த்வதீயாநாம் பாஸாம் ப்ரதிபலந ராகாருணதயா⁵

சரீரீ ச்ருங்காரோ ரஸ இவ த்ருசாம் தோக்தி குதுகம் ॥ (92)

1. गतस्ते कतस्ते. 2. धृतः त्रुतः, 3. शिवस्व सिवस्व. 4. पटम् पटम्. 5. लाभारुणतया, लाभारुणितः लाभारुणतया, लाभारुणितः

பதவுரை - த்ருஹிண ஹரி ருத்ர ஈச்வர ப்ரு(த்ரு) த:- பிறும்மா ஹரி ருத்ரர் ஈச்வரர் என்றதோள் தாங்கிகள், தே மஞ்சத்வம் கதா:- உன் கட்டில் நிலையை அடைந்தனர், சிவ: - சிவன், ஸ்வச்சச்சாயா கடிதகபடப்ரச்சதபட:- கண்ணாடிபோன்று நன்கு தெளிந்த ஒளியுடன் மேல் விரிப்புத் துணியாக வேஷமிட்டவர், த்வதீயாநாம் பாஸாம் - உன்னிடமிருந்து வெளிவருகிற ஒளிக்கதிர்களின், பிரதிபலநராகாருணதயா - பிரதிபலிப்பால் செம்மை பெற்ற, சரீர்ச்சுங்கார: ரஸ: இவ - வடிவேற்ற சிருங்காரரஸம் போன்று, த்ருசாம் குதுகம்:- கண்களின் ஆர்வத்தை, தோக்த்தி - ஊட்டுகிறார்.

பஞ்சப்ரும்ஹாஸனஸ்திகா, பஞ்சப்ரேத மஞ்சாதிசாயினீ, பஞ்சப்ரேதாஸநாஸீநா, பஞ்சப்ரம்ஹஸ்வரூபினீ, என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

एवं मकुटादिपादान्तं वर्णयित्वा पुनः स्वरूपं प्रस्तौति - गताः प्राप्ताः, ते तव, मञ्चत्वं खड्गारूपत्वं, द्रुहिणहरिरुद्रेश्वरभृतः द्रुहिणो हरिर्विष्णुः रुद्रः ईश्वर एते अधिकारिपुरुषाः महेश्वरतत्त्वान्तर्गताः ते च ते भृतश्च । किबन्तोऽयं शब्दः बहुवचनान्तः । भृतो भृतकाः । विशेषणसमासः । तेषां कामरूपाणां अत्यन्तसन्निकृष्टसेवार्थं मञ्चस्य पादचतुष्टयरूपता युज्यत एव । शिवः शिवशब्दो व्याख्यातः शिवतत्त्वात्मक एवाधिकारिपुरुषः यद्वा सदाशिवतत्त्वम् । स्वच्छच्छायाघटितकपटप्रच्छदपटः स्वच्छा चासौ छाया च स्वच्छच्छाया कान्तिः, सैव घटितः कपटप्रच्छदपटः शुभ्रकान्तिरेव वस्त्रात्मनावस्थित इत्यर्थः । त्वदीयानां भवत्संबन्धिनीनां, भासां कान्तीनां, प्रतिफलनरागारुणतया प्रतिफलनेन यो रागः रक्तिमा संक्रान्तः तेनारुणो रक्तवर्णः तस्य भावस्तत्ता तया । शरीरी मूर्तः, शृङ्गारः शृङ्गाराख्यो रस इव । शृङ्गाररसः रक्तवर्ण इति महाकविप्रसिद्धिः । इवशब्दस्सम्भावनायाम् । दृशां भवद्दीक्षणानां, दोग्धि दुग्धे प्रसूते करोतीति यावत्, कुतुकं आनन्दम् । अत्रेत्यं पदयोजना- हे भगवति! ते मञ्चत्वं द्रुहिणहरिरुद्रेश्वरभृतः गताः; शिवः स्वच्छच्छायाघटित-कपटप्रच्छदपटस्सन् त्वदीयानां भासां प्रतिफलनरागारुणतया शरीरी शृङ्गारो रस इव दृशां कुतुकं दोग्धि ।

அந்ரேதமனுசந்நேயம் - आधारஸ்வாதிஷ்டானமணிபூரானாஹதவிசுத்தாஜாசக்ராட்மகம் ஷட்சக்ரஸதனம் பூதிவ்யக்ரிஜலவாயுగगनमनस्तत्त्वाधिष्ठानं एकादशेन्द्रियाधिष्ठानं च । एवं आज्ञाचक्रान्ते एकविंशतितत्त्वान्यधिष्ठितानि तदात्मनावस्थितानि । तत उपरि मायाशुद्ध- विद्यामहेश्वरसदाशिवात्मकतत्त्वचतुष्टयं ब्रह्मग्रन्थनन्तरभाविचतुर्द्वारात्मकभूपुरत्रि-

தயாत्मக श्रीचक्रद्वारचतुष्टये स्थितम् । प्रागादिद्वारदेशेषु मायादीनि चत्वारि तत्त्वानि । तान्येव मञ्चस्य चतुष्पदानि । शुद्धविद्यायास्सदाशिवतत्त्वाभिनिवेशात् तच्छायापत्त्या सहस्रकमलान्तर्गतशिवस्सदाशिवात्मा अनुरागवशात् शुद्धविद्यायास्संवलनात् तादात्म्यं प्रतीयते । सहस्रकमलान्तस्स्थितस्य चतुर्द्वारात्मकस्य कर्णिकारूपस्य श्रीचक्रस्य मध्यवर्ति-चतुरश्रात्मकबैन्दवापरपर्यायसरघाशब्दवाच्यसुधासिन्धौ शिवशक्त्योर्मेलनमिति। अवशिष्टं सर्वं 'सुधासिन्धोर्मध्ये' (श्लो. ८) इति श्लोकव्याख्यानावसरे कथितम् । अत्र तद्गुणालङ्कारानुप्राणित उत्प्रेक्षालङ्कारः, शिवस्यातिधवलस्य कामेश्वरीतनुकान्त्या तादगुण्यात् शरीरी शृङ्गारो रस इवेत्युत्प्रेक्षणादिति ॥ ९२ ॥

லக்ஷ்மீதரா

மகுடம் முதல் பாதம் வரை துதிக்கப்பட்டது. இனி தேவியின் ஸ்வரூபம் துதிக்கப்பெறுகிறது. உனது கட்டிலை பிறும்மா, ஹரி, ருத்ரர், ஈசுவரர் என்ற நால்வரும் தாங்குகின்றனர். இந்த நால்வரும் ஈசுவரதத்வத்தில் அடங்கியவர். (படைப்பு, காப்பு, லயம், திரோதானம் என்ற பணிகளைப் புரிபவர்.) இந்த கட்டிலின் மேல் விரிப்பாக, ஸதாசிவ (அனுக்ரஹ) தத்வத்துக்குட்பட்ட சிவன் உள்ளார். உன் செவ்வொளியை தம்மீது பிரதிபலிக்கும்படி மாசற்ற கண்ணாடி போன்ற விரிப்புத் துணியாக, சிருங்கார ரஸமே வடிவெடுத்தாற்போல் காண்பவரின் பார்வையை ஈர்த்து மகிழ்விக்கிறார்.

இங்கு கவனிக்க வேண்டியது இது. மூலாதாரம், ஸ்வாதிஷ்டானம், மணிபூரகம், அநாஹதம், விசுத்தி, ஆஜ்ஞை என்ற ஆறு சக்கிரங்களும் முறையே பூமி, நீர், அக்னி, வாயு, ஆகாசம், மனம் என்ற ஆறு தத்வங்களின் ஸ்தானங்கள். மனம் உட்பட பதினேழு இந்திரியங்களின் ஸ்தானங்களுமாகும். ஆஜ்ஞாசக்ரத்தின் மீது 21 தத்வங்களுள்ளன. அவற்றின்மேல் மாயை, சுத்தவித்யை, மஹேசுவரர், ஸதாசிவர், என்ற 4 தத்வங்கள் உள்ளன. அதன் மீது பிறும்மகிரந்தி அதன்மேல் நான்கு துவாரங்களும் மூன்று பூபுரங்களும் கொண்ட ஸ்ரீசக்ரத்தின் நான்கு துவாரங்களில் கிழக்கு முதலிய துவாரங்களில் மாயை, சுத்த வித்யா, மஹேசுவரர், ஸதாசிவர் என்ற நான்கு தத்வங்கள். இவையே மஞ்சத்தின் நான்கு பாதங்கள். சுத்தவித்யை ஸதாசிவதத்வத்துடன் இணைகிறது. ஸஹஸ்ராரகமலத்திலுள்ள சிவனே ஸதாசிவர். அன்பின் வசத்தால் சுத்தவித்யையுடன் அவர் இணைய இருவரும் ஒருவராகக் காட்சி தருகின்றனர். ஸஹஸ்ராரகமலத்தின் நடுவில் நான்கு துவாரங்கள் கொண்ட மொக்கு (கர்ணிகை) ஸ்ரீசக்ரம். அதன் நடுவிலுள்ள சதுர்சர்ம் பைந்தவஸ்தானம் எனப்படும். அங்கே ஸரகா என்ற அமுதக்கடல். அங்கு சிவசக்திஸம்மேளனம் காட்சிதருகிறது. ஸுதாஸிந்தோர் மத்த்யே (சீலோ 8) என்ற சுலோக உரையில் இதன் விளக்கம் காணலாம். (92)

सौभाग्यवर्धनी

इदानीं श्रीदेव्या नित्यशृङ्गारित्वं प्रस्तौति - गत इति । हे मातः, द्रुहिणहरिरुद्देश्वर-भृतः, पृथिव्यसेजोवाताधिपब्रह्मविष्णुरुद्देश्वरैः मञ्चचरणतां गतैः धृतः शिवः सदाशिवः

व्योमाधिपतिः, स्वच्छच्छायाघटितकपटप्रच्छदपटः, शुभ्रकान्त्या घटितं कपटं छद्म यस्य प्रच्छदपटस्य आस्तरणपटस्य तादृशः, तव मञ्चत्वं गतः, सदाशिवः स्वच्छकान्तिरूपः आस्तरणपटः । त्वदीयानां भासां प्रतिफलनलाभारुणतया, त्वत्कान्तिप्रति बिम्बलाभारुणभावेन शृङ्गारो रसः शरीरीव दृशां कुतुकं दोग्धि । परमशिवनेत्राणां कुतुकं तनोति। तथा च रुद्रयामले - ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिवः । एते पञ्च महाप्रेता भूताधिपतयो मताः । चत्वारो मञ्चचरणाः पञ्चमः प्रच्छदः पटः । साक्षी प्रकाशरूपेण शिवेनाभिन्नविग्रहा । तत्रासने समासीना निर्भरानन्दरूपिणी ॥’ इति । यद्यपि शृङ्गाररसः श्याम इति सङ्गीतशास्त्रादौ प्रतिपादितः, तथापि शृङ्गाररसस्य अनुरागप्रधानर-जोगुणमयत्वादरुणगुण इह प्रतिपादितः ॥ १२ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

பஞ்சமஹரி, ருத்ரர், ஈசுவரர் என்ற நால்வரும் பூமி, ஜலம், அக்னி, வாயு என்ற தத்வங்களின் ஈசுவரர்கள். அவர்கள் மஞ்சத்தின் நான்கு கால்கள். ஆகாசத்தின் ஈசனான ஸதாசிவன் மஞ்சத்தின் மேல் விரிப்பு போன்றுள்ளார். அவர் ஸ்படிகம் போன்ற தெளிந்த ஒளி வடிவினர். உன் செவ்வொளி அவர்மீது படர்ந்து பிரதிபலிக்க வடிவெடுத்த சிருங்காரரஸம்போன்று காட்சி தருகிறார். பரமசிவன் அதனைக் கண்டு வியக்கிறார். அவர் ஸாக்ஷியான பிரகாசமானவர். பரமசிவனிடமிருந்து வேறுபடாத ஆனந்தச் செரிவு வடிவினளான தேவி அவர் மடிமீதமர்ந்தள்ளதாக தியானம் செய்வார். (92)

अरुणामोदिनी

एवं देवीस्वरूपं, तस्या यथाधिकारमिष्टार्थवितरणं चोपवर्ण्य देवयोरैक्यवर्णनापूर्वकं नित्यशृङ्गारित्वं वर्णयति - गता इति । हे मातः ! द्रुहिणहरिरुद्रेश्वरभृतः, ब्रह्मविष्णुरुद्रमहेश्वराः कारणपुरुषाः, त एव बिभ्रतीति भृतः, भृतकाः किप् । ते मञ्चत्वं मञ्चभावं गताः प्राप्ताः । ब्रह्मादयः चत्वारः चतुष्पदीभूय भवत्या अत्यन्तसन्निकृष्टोपासनार्थं खड्गारूपं प्राप्ता इत्यर्थः। ब्रह्मादीनां भृतकभावापत्तिरागमेषु प्रसिद्धा, प्रकाशिता च पूर्वमेवास्माभिः । उक्तं च सहस्रनामसु, ‘पञ्चप्रेतासनारूढा पञ्चब्रह्मस्वरूपिणी’ इति । किञ्च स्वच्छच्छायाघटितकपटप्रच्छदपटः, स्वच्छया निर्मलया छायाया धवलकान्त्या घटितः कपटरूपः मायारूपः प्रच्छदपटः कशिपुः, तदुपरिस्थवस्त्रं वा येन सः, ‘कशिपुश्च सदाशिवः’ इति वचनात् । कशिपुकृतस्वदेहकान्त्या कल्पितोपरिवस्त्र इत्यर्थः। ‘निचोलः प्रच्छदपटः’ इत्यमरः शिवः सदाशिवो भवत्पतिः, त्वदीयानां भवदीयानां भासां अरुणकान्तिप्रतिफलनेन प्रतिबिम्बेन यो रागः, तेनारुणतया, आरुण्यवर्णत्वेन, स्फटिके आरुण्यसंक्रान्तिदर्शनादित्यर्थः। त्वदीयानां दृशां नेत्राणां शरीरी

மூர்திமானு ஶ்ருங்காரோ ரஸ இவ, ஶ்ருங்காரோ ரக்தவரண இதி கவிரசமயபிரசரி஑ி: । கௌதுகம் கௌதூஹலம், ஡ொங்கி அனந்஑ம் கனயதீத்யர்த: । அத்ரோக்தம் ரு஑்யாமலே - ‘ப்ரஹ்மா விஷ்ணுசு ரு஑்ரசு இசுரர்சு ச஑ாசிவ: । எதே பஞ்ச மஹாபிரேதா: ஡ூதா஑ிபதயோ மதா: । சத்வாரோ மஞ்சரணா:, பஞ்சம: ப்ரஞ்ச஑: பட: । சாசுரீ ப்ரகாசரூபேண சிவெனா஡ிந்நவி஑்ரஹா । தத்ராசனே சமாசீனா நிர்஡ரானந்஑ரூபிணீ’ இதி । அத்ர ஡ாவிகாலங்காரானுபராணிதோத்ப்ரேக்சாலக்சார: ॥ ௭௨॥

அருணாமோதினி

தேவனும்தேவியும் இரண்டற இணைந்தவர்கள். தேவியின் வண்ணத்தால் தன் ஸ்படிகவண்ணம் மாறிச் சிவக்கச்செய்து கொண்டவர் சிவன். பிறும்மா விஷ்ணு ருத்ரன் ஈசுவரன் ஸதாசிவன் என ஐவரும் உலகிற்கான ஐந்து பணிகளை ஏற்றவர். அதனால் இவர்களுள் அமர்ந்து இப்பணிகளை நிறைவுறச்செய்பவளானதால் பஞ்சபிறும்மாஸநாஸீநா பஞ்சப்பிறும்ஹஸ்வரூபிணீ என நாமம் கூறும். மற்ற விளக்கம் முன் வந்ததே. (92)

அனந்஑ிரீயா

“கதாஸ்த இதி” । அத்ர ப்ரஹ்மவிஷ்ணுரு஑்ரேசுரர்ச஑ாசிவா: பஞ்ச மஹாபிரேதா: பூதிவ்யசேஜோவாயுவ்யோம்நாம஑ிபதய: । தத்ர சிவ: பரமேசுர்யா மஞ்சக: । ப்ரஹ்மா஑யசுத்வாரோ மஞ்சரணா: । ச஑ாசிவசுய சுவஞ்சா கான்தி: ப்ரஞ்ச஑பட: அஸ்தரபட: । தத்ராசனே சமாசீனாயா: பரமேசுர்யா: அரூணகான்த்யா ப்ரதி஑லிதயா அரக்தோ காத: ச஑ாசிவோ மூர்திமானு ஶ்ருங்கார இவ கௌதுகமாதனோதி இதி வரணீதே । ஹே மாத: சிவ: ச஑ாசிவ:, சரீரீ ஶ்ருங்கார இவ மூர்திமானுநரா஑ இவெதி ஑சா கௌதுகம் ஑ொங்கி । ஑சாமிதி சஸம்யர்தே ஷசுரீ । ஑்ர஑ுக்ௌதூஹலம் பூரயதி । த்வ஑்஑்ர஑ுணா ஑்ர஑ு, அதவா பரமசிவசுய ஑்ர஑ு । கில்க்ஷண: சிவ: தே மஞ்சத்வம் கத:, மஞ்சதா ப்ராஸ:, மஞ்சரணாபேக்சாயாமாஹ - ஑்ரு஑ிணஹரிரு஑்ரேசுரர்஑ூத:, ஑்ரு஑ிணசு ஹரிசு ரு஑்ரசு இசுரர்சு எதீசுரணதாமாபஞ்சை:, ஑ூத: । பூன: கில்க்ஷண: சுவஞ்சஞ்சாயா஑டிகபடப்ரஞ்ச஑பட: சுவஞ்ச-கான்திவ்யாஜநிஷ்பா஑ிதப்ரஞ்சா஑ிதபட:, சுவஞ்ச: சுவேத: கான்திசமூஹோ ய: தேன ஑டிதோ நிஷ்பா஑ித: எதா஑்ரச: கபடப்ரஞ்ச஑பட: கான்திவ்யாஜேன ப்ரஞ்ச஑பட எவாஸ்தீத்யர்த: । தத்ர சிததா த்வமுபாசுயேத்யர்த: । ததா ச ரு஑்யாமலே ‘ப்ரஹ்மா விஷ்ணுசு ரு஑்ரசு இசுரர்சு ச஑ாசிவ: । எதே பஞ்ச மஹாபிரேதா: ஡ூதா஑ிபதயோ மதா: । தஞ்஑ாசா ப்ரஞ்ச஑பட: சிவெனா஡ிந்நவி஑்ரஹா । தத்ராசனே சமாசீனா நிர்஡ரானந்஑ரூபிணீ ।’ இதி । தத்ர சிததாயாஸ்தவ ஡ாசா கான்தீனா யத்தத்ர ப்ரதி஑லனம் ப்ரதி஡ி஑ிதத்வம், தசுய லா஡ேன கூதயா அரூணதயா ரக்திம்நா, தேனோத்ப்ரேக்சதே சரீரீ ஶ்ருங்காரரஸ இவ । ஶ்ருங்காரச஑்஑ேனாத்ர ஶ்ருங்காரமூல஡ூதோனுரா஑ ஑ஞ்யதே, ஶ்ருங்காரசுய ஑்யாமவரணத்வாத் । ஑ுநரா஑ எவ சூதாயிதாமாப஑ வி஡ாவானு஡ாவவ்ய஡ிசரித: சத்வான்தி: ச து ஶ்ருங்காரதாமா-

ननु ब्रह्मादयो देवा अपि पूज्याः सन्तीति, कथं भवानीचरणयोरेवाराध्यत्व-
मित्याशंक्य ब्रह्मादीनामपि भवान्याः सेवकत्वमाह - गता इति । द्रुहिणहरिरुद्रेश्वरशब्दानु-

வாசகத்வென விபிரதிதி ததா த்ருஹிஹரிருத்ரேத்ரதா தேவா இத்யர்த: । ருத்ரேத்ரதௌ மஹாதேவமூர்திமேதௌ । மத்ரத்வம் பர்யக்ஷத்வம் । ஸிவோ஽பி தே தவ த்ரதா ஸரீரீ மூர்திமான் ஸ்ரீஞ்ஜாரோ ரஸ இவ குதுகம் பரமஸுக்ஷ்ம் தோகித ரமயதித்யர்த: । அத்ர பூரணார்தோ த்ருஹி: । ஸ்வக்ஷக்ஷாயயா ஸ்வாத்மப்ரதோதென த்ரததத்ரத்ரதௌ கபடப்ரக்ஷதபடத்ரத்ர தத்ரதா, கபடென மாயயா ப்ரக்ஷதபட: கபடப்ரக்ஷதபட: ॥ ௯௨ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (92)

டிண்டிமபாப்யம்

கதஸ்த இதி । ஹே பரமேத்ரரி, த்ருஹிஹரிருத்ரேத்ரதமூர்த: த்ருஹிணோ ப்ரஹ்மா, ஹரிவிண்னு:, ருத்ர: ஸந்தர்தா, இத்ர: திரோதாநகூத், ஂதேத்ரதுர்தி: மத்ரபாதத்வம் கதே: ப்ரஹ்மயேகமத்ரபாதாய நமஇத்யாதிகதுத்ரத்வாரிண்மந்நிர்மந்நான்த்ரகதமந்நபத்ரகபராமாண்யாத் உபரிஃபலகரூபஸ்ய ஸதாஸிவஸ்ய ஂதே மதாரோ மாரகா மவந்தி, இதி கூத்வா தேமூர்தோ தாரித: ஸிவ: ஸதாஸிவ:, கிம்மூர்த:, ஸ்வக்ஷக்ஷாயாத்ரதிகபடப்ரக்ஷதபட:, ஸ்வக்ஷயா, க்ஷாயயா ஸதாஸிவஸ்ய க்ஷாயயா, த்ரதத: கபடரூப: மாயாரூப: ப்ரக்ஷதபட: உத்ரீயாஸ்தரணவக்ஷவித்ரே: யஸ்ய ததோக்த:, ஸதாஸிவஸ்ய வித்ரேணம் । பூந: கிம்மூர்த: ஸிவ:, த்வதீயானா் த்வதக்ஷஸமூதமூதானா் மாஸா் லௌஹித்யஸண்ஜானா் ப்ரதிஃபலநலாமாரூணதயா ஸக்ரான்திலாமேந அத்யந்தபாதலவர்த்தயா ஸரீரீ ஸ்ரீஞ்ஜாரோ ரஸ இவ மூர்திமான் உக்ஷ்வல இவ । ‘ஸ்ரீஞ்ஜார: ஸூகிரகூக்ஷ்வல:’ இத்யமர: । த்ரதா் குதுகம் தோகித । கஸ்ய த்ரதா், மகவத ஂவ லோகநானா், அந்யேஷா் தத்ர ப்ரவேஸாமாவாத் । மகவத்யாஸ்து பத்ரஸிவமத்ராரோஹணம் மஹுஷு ஸ்தலேஷு ஸ்ரூயதே-‘ப்ரஹ்மவிண்னுஸிரோரத்ரநிதூத்ரதரணாமூஜே’இதி, ‘பத்ரப்ரஹ்மப்ரபத்ரஸூத-த்ரததமஹாமத்ரஸத்ராரகேலிஸம்மான்த:’இதி த், ‘பத்ரப்ரஹ்மமஹாமத்ர-பரிஸ்கரணகாரிணீம் ॥’ இதி பத்ரஸிவாத்மநி மத்ரே மிலிதாமிலிதேத்யாதிஷு மஹுதா ஸ்ரூயதே஽த ஂவ ஸர்வதேவதாஸமதிகஸீலத்வம் லோகோத்ரீர்த்தம் த் மகவத்யா: । ந ஹி தா் விநா அந்யத்ர ஸ்ரூயதே காசந தேவதா காசந தேவதா ஂஸநீகூத்ய வஸதிதி ॥ ௯௨ ॥

டிண்டிமபாப்யம்

முன் வந்த விளக்கமே. மந்திரமந்த்ரங்களில் பிர்மஹ்மயைக மஞ்சபாதாய நம: முதலிய ஐந்து மந்திரங்கள் அடங்கும். தேவதைகளை ஂஸனமாகக் கொண்ட தேவதை இவளைத் தவிர வேறில்லை. (92)

கோபாலஸுந்நரீ

கதஸ்தே மத்ரத்வமिति । த்ருஹிணோ ப்ரஹ்மா ஸூத்ரிகர்தா, ஹரிவிண்னு: ஸ்திதிகர்தா, ருத்ர: ஸந்தர்தா,

ईश्वरस्तिरोधानकृत्, एतैश्चतुर्भिः पादरूपैः, भृतो धारितः शिवः सदाशिवोऽनुग्राहकः, ते तव मञ्चत्वं गताः । कीदृशः स्वच्छच्छायया शुभ्रच्छायया घटितः कपटेन छलेन प्रच्छदपटः आस्तरणरूपः, सदाशिवस्य कशिपुरूपत्वात् । एतादृशो दृशां सुखं दोग्धि ददाति । क इव, त्वदीयानां त्वदङ्गसंभूतानां भासां आरक्तकान्तीनां प्रतिफलनलाभेन अरुणतया पाटलवर्णतया शरीरी कृतदेहपरिग्रहः शृङ्गारो रस इवेत्यर्थः । तदुक्तं रुद्रयामले - 'ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिवः । एते पञ्च महाप्रेताः भूताधिपतयो मताः । चत्वारो मञ्चचरणाः पञ्चमः प्रच्छदः पटः । सच्चित्प्रकाशरूपेण शिवेनाभिन्नविग्रहा । तत्रासने समासीना निर्भरानन्दरूपिणी ॥' इति । शृङ्गाररसस्य श्यामत्वं सङ्गीतशास्त्रे, 'शृङ्गारः शुचिरुज्ज्वलः' इत्यादिना शुक्लत्वं कोशे यद्यप्युक्तं, तथापि अनुरागप्रधानरजोगुणमयत्वात् अरुणतयाऽत्र वर्णनमित्यवगन्तव्यम् । विष्णुपक्षे - शिवो गुणत्रयरहितः, शुद्ध आत्मा, तव मञ्चत्वं क्रीडास्थलत्वं गतः आत्मारामत्वात् भवतः । स आत्मा कीदृशः ? द्रुहिणहरिरुद्रेश्वरभृतः, हरिरिन्द्रः, एभिर्देवैः हृदये ध्यानावस्थायां भृतो धृतः । पुनः कीदृशः ? स्वच्छया अनादिवासनारहितया छायाया बुद्ध्या अघटितोऽसंबद्धः, कपटो माया तद्रूपः आवरकत्वात्, प्रच्छदपटो यस्य सः, तथा शुद्धस्य मायारहितत्वात् त्वदीयानामीश्वरसंबन्धिनीनां मायारूपाणां भासां बुद्धीनां प्रतिफलनलाभात् अरुणितो जगत्कर्तृत्वाद्यभिमानित्वात् । अत एव शुद्धचैतन्यस्य मायात उत्प्रेक्षते शरीरी शृङ्गार इति, अरूपोऽपि दृशां कुतुकं दोग्धि रूपवानिव भवतीत्यर्थः । अथवा शिवो महेशः, स्वच्छच्छायाघटितकपटप्रच्छदपटः श्वेतकान्तिकान्तप्रच्छदपटरूपः, अत एव मञ्चत्वेनोक्तः । त्वदीयानां भासां श्यामकान्तीनां प्रतिफलनलाभेन अरुणतया सूर्यतया प्रकाशकतयेति यावत् । शरीरी शृङ्गारो रस इवेति शृङ्गारस्य श्याममूर्तित्वादिति भावः ॥ ९२ ॥

கோபாலஸ்தோத்ரம்

விளக்கம் முன் வந்ததே. சிருங்காரஸம் வடிவெடுத்தாற்போன்ற சிவன் மேல் விரிப்பானார். விரிப்பாயிருந்தவரை ஸ்படிகம் போன்றிருந்த சிவன் தேவி அமர்ந்ததும் காதலால் மலர்ந்த சிவந்த சிருங்காரரஸமானார். முன் வாஸனைகள் ஏதுமில்லாததால் சுத்த வித்யையுடனிருந்த சிவன், மாயை கலந்த புத்தி பிரதிபலிப்பால் சிவந்தவரானார். விஷ்ணுபகஷ்த்தில் மாயை கலப்பால் சியாமவர்ணம் கொண்டார். (92)

आनन्दलहरी

गत इति । द्रुहिणो ब्रह्मा तदादिभिश्चतुर्भिः पादरूपैर्भृतो धृतः शिवः सदाशिवः ते तव मञ्चत्वं खद्वारूपतां उपरिस्थितफलकरूपतदेकदेशतामिति यावत् । गतः प्राप्तः । स्वच्छया

நிர்மலச்சாயயா கान्त्या घटितो निर्मितः कपटेन छलेन प्रच्छदपटः खडाच्छादकवस्त्रं येन स तथा त्वदीयानां भासां कान्तीनां प्रतिफलनं प्रतिबिम्बः तल्लाभाद्धेतोः अरुणितः रक्तीकृतः । एतादृशः स दृशां नेत्राणां अर्थात् त्वत्सहचरीसंबन्धिनां कुतुकं दोग्धि जनयति । लाभारुणतयेति पाठे कौतुकजनने करणत्वेनान्वयः । क इव, शरीरी कृतदेहपरिग्रहः शृङ्गारो रस इवेति । अत्र यद्यपि शृङ्गाररसस्य श्यामतया वर्णनमेव कविसंप्रदायसिद्धम् । तदुक्तं “श्यामो भवति शृङ्गारः सितो हासः प्रकीर्तितः” इति । तथापि रजोगुणविकारतया रक्तत्वेनात्र वर्णनं इति संप्रदायः । मम त्वेवं प्रतिभाति, शृङ्गाराख्यो रसोऽत्र न विवक्षितः । तथात्वे रसपदवैयर्थ्यात् । शृङ्गारः स तु मूर्तिमानित्यादौ तथा दर्शनात् । किन्तु रसो राग इत्यर्थः । शृङ्गारादौ विषे वीर्ये गुणे रागे द्रवे रसः इत्यमरः । स च शृङ्गारस्य जनकत्वात् शृङ्गारः, आयुर्धृतमितिवत् । शृङ्गमुत्कर्षं ऋच्छति प्राप्नोति इति शृङ्गारः । ऋच्छ गतौ । सर्वे गत्यर्थाः प्राप्त्यर्थाः इति न्यायात् । शृङ्गं प्रभुत्वे शिखरे चिह्ने क्रीडांबुयन्त्रके । विषाणोत्कर्षयोश्चाथ शृङ्गः स्यात्कूर्चशीर्षके इति विश्वप्रकाशः । तस्य च रागस्य रागिककर्ममात्रकरणस्य रजोजन्यतया रागपदवाच्यतयाऽत्र रक्तत्वेनैव वर्णनमुचितमिति न विरोधः । अनेनेदं ध्वन्यते, रागस्त्वच्चरणतले तिष्ठन् ब्रह्मादीनामप्युपरि वर्तते । किञ्च तत्कृपया जगच्चेद्वीतरागं भवेत् तदा तस्योच्छेद एव स्यादिति शंकया त्वच्चरणतले सदा तिष्ठतीति सुधीभिर्ध्येयम् । ब्रह्मादीनां मञ्चपादादिरूपतोक्ता यामले - ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिवः । एते पञ्च महाप्रेता भूताधिपतयो मताः । चत्वारो मञ्चचरणाः पञ्चमः प्रच्छदः पटः । संवित्प्रकाशरूपेण शिवेनाभिन्नविग्रहा । तत्रासने समासीना निर्भरानन्दरूपिणी” ॥ ९२ ॥

ஆனந்தலஹரி

விளக்கம் முன் உள்ளதே. உலகமே பற்றற்று இருந்தால் செம்மைக்கே இடமிருக்காதென்ற பயத்தில் செம்மை எப்போதும் உன் அருகே உன் ஆஸனமாக உள்ளது (92)

—★—

अराला केशेषु प्रकृतिसरला^१ मन्दहसिते

शिरीषाभा चित्ते^२ दृषदुपलशोभा^३ कुचतटे ।

भृशं तन्वी मध्ये पृथुरुरसिजारोहविषये^४

जगत्त्रातुं शम्भोर्जयति करुणा काचिदरुणा ॥ ९३ ॥

அராளா கேசேஷு ப்ரக்ருதி ஸரளா¹ மந்தஹஸிதே
 சிரீஷாபா சித்தே² த்ருஷதுபலசோபா³ குசதடே ।
 ப்ருசம் தந்வி மத்யே ப்ருதுருரஸிஜாரோஹவிஷயே⁴
 ஜகத் த்ராதும் சம்போர் ஜயதி கருணா காசிதருணா ॥ 93

1. रसिका ரஸிகா 2. गात्रे காத்ரே, 3. दृषदिव கதோர த்ருஷதிவகடோரா 4. पृथुरपि வரா, पृथुरसि चारोह, पृथुरिव वारोह, पृथुरसिजादेश ப்ருதுரபிவரா, ப்ருதுருரஸி சாரோஹ, ப்ருதுரிவ வராரோஹ, ப்ருதுருரஸிஜா தேச

பதவுரை - கேசேஷு அராளா = கேசங்களில் சுருண்டு வளைந்தவள், (சுருண்டு வளைந்த கேசமுள்ளவள். மந்தஹஸிதே ப்ரக்ருதி ஸரளா = புன்சிரிப்பில் இயல்பாகவே எளியவள், சித்தே சிரீஷாபா = உள்ளத்தில் செவ்வாகைப் பூபோன்று மென்மையுள்ளவள், குசதடேத்ருஷதுபலசோபா = மார்புப் பிரதேசத்தில் அம்மிக்கல் போன்று கெட்டியமுகுள்ளவள், மத்யேப்ருசம் தந்வி = இடையில் மிக மெலிந்தவள், உரஸிஜாரோஹ விஷயே ப்ருது: = மார்பிலும் கீழ் இடுப்பிலும் பருத்தவள். அருணா = சிவந்த சம்போ: காசிதருணா = சிவனின் ஒரு கருணை வடிவம், ஜகத் த்ராதும் ஜயதி - உலகைக் காக்க மேலோங்கி நிற்கிறது.

காமேச்வரப்ரேமரத்ன மணிப்ரதிபணஸ்தநீ, லக்ஷ்யரோமலதா தாரதாஸமுந்நேய மத்த்யமா, அருணாருணகௌஸும்பவஸ்த்ரபாஸ்வத்கடதடி, ஆரக்தவர்ணா, நிஜாருணப்ரபா பூர மஜ்ஜத்காமே சமானஸா, ஸர்வாருணா, கருணா ரஸஸாகரா, சாருஹாஸா, தரஹாஸோஜ்வலன் முகீ, தநுமத்த்யா, நீலசிகுரா, மந்தஸ்மிதப்ரபாஜால மஜ்ஜத்காமே சமாநஸா, ரக்தவர்ணா, ஸ்வபாவமதுரா, என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வருகின்றன.

लक्ष्मीधरा

अराळा वक्रा, केशेषु नान्यत्रेत्यर्थः । प्रकृतिसरळा प्रकृत्या स्वभावेन सरळा ऋज्वी, मन्दहसिते मन्दस्मिते, शिरीषाभा शिरीषकुसुमाभा अतिमृद्धीत्यर्थः । चित्ते अन्तःकरणे, दृषदुपलशोभा दृषदि य उपलः पेषणिका दृषदुपल इति पूर्वमेवोक्तं तस्येव शोभा यस्यास्सा । कुचतटे स्तनतटे, भृशं अत्यर्थं, तन्वी कृशा, मध्ये वलग्रे, स्थूला, उरसिजारोहविषये स्तनविषये नितम्बविषये च । विषयशब्दः स्थलवाची । जगत् प्रपञ्चं, त्रातुं रक्षितुं, शम्भोः सदाशिवस्य, जयति अहमेवेति स्फुरतीत्यर्थः । करुणा कृपात्मिका, काचित् आरुण्या-रोपात् मूर्ता करुणैव भातीति वाक्यार्थः । अरुणाख्या शक्तिरर्थादिवगता । अत्रेत्यं पद-योजना - शम्भोः काचित् केशेषु अराळा मन्दहसिते प्रकृतिसरळा चित्ते शिरीषाभा कुचतटे दृषदुपलशोभा मध्ये भृशं तन्वी उरसिजारोहविषये पृथुः अरुणा करुणा जगत् त्रातुं जयति । अत्र कामेश्वर्याः अरुणाकरुणाशब्दाभ्यां निगीर्याध्यवसानात् अतिशयोक्तिः ॥ ९३ ॥

லக்ஷ்மீதரா

சம்புவைச் சார்ந்ததொன்று. சிவந்த கருணை அது. கேசத்தில் சுருட்டை, உள்ளத்தில் மென்மையும் நேர்மையும், புன்சிரிப்பில் வாகைப்பூ போன்ற மென்மை, மார்பகத்தில் அம்மிக்கல்போன்ற கெட்டி - கடினத்தன்மை, இடையில் இளைப்பு, மார்பகத்திலும் இடுப்பிலும் பருமன், செம்மையே வடிவான கருணை. அது உலகைக் காக்க எப்போதும் வெற்றி கொள்வதாக உள்ளது.

சௌமயவர்த்தினி

निखिलनिगमागमप्रसिद्धं प्रबन्धप्रतिपाद्यं वस्तु विशेषतो वर्णयति - अरालेति । केशेषु अराला कुटिला, प्रकृतिसरला स्वभावसरला मन्दहसिते, शिरीषाभा गात्रे, दृषदिव शिलेव कुचतटे कठोरा, भृशं अत्यर्थं तन्वी मध्ये, पृथुरपि विपुला वरारोहविषये, जगत् त्रातुं शंभोः जयति करुणा काचिदरुणा । वस्तुतः साक्षाच्छिवाविनाभूतचिच्छक्तेः शरीरपरिग्रहो नास्ति। जगत् त्रातुं एतादृशशरीरोपाध्यवलम्बनमिति भावः । कुटिलत्वसरलत्वयोः, कठोरत्वमृदुत्वयोः, तनुत्वपृथुत्वयोः एकाधिकरणे प्रतिपादनाद्विरोधाभासः । अवयवगतधर्माणां अवयविनि आरोपात् अवयवावयविनोः अभेदः रूपकविशेषः अध्यारोपोपमापरपर्यायः । यथा 'त्याज्यः कुटिलसंसर्गो निस्पृहेणापि यत्नतः । स्वभाव-निर्मला गङ्गा तरङ्गैः कुटिलायते ॥' इति । जगत्त्राणकरुणया एतादृशरीरोपाधिं अवलम्बमाना अतर्क्यैश्वर्यधुर्या शंभोः अरुणगुणविशिष्टा काचिच्छिक्तिः जयतीति वाक्यार्थः ॥ ९३ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தினி

லக்ஷ்மீதராவின் விளக்கமே. சிவனை விட்டு என்றும் அகலாத சித் சக்திக்கு வடிவமில்லை. ஆனால் உலகைக் காக்க வடிவம் ஏற்றுள்ளது. சுருண்டு வளைந்திருப்பதே நேராயிருப்பதாக, கடினமாயிருப்பதே மெதுவாக, இளைத்திருப்பதே பருத்துள்ளதாக, ஒரே பொருளில் முரண்படுகின்ற தன்மைகள் இடம் பெற்றுள்ளன. சிவனது செம்மைமிக்க சக்தி இது. (93)

அருணாமோदिनी

एवमेकपञ्चाशच्छ्लोकैः भगवत्याः किरीटादिपादान्तं वर्णितं विस्तरेण । यद्यपि 'मौलितो मानवा वर्ण्या देवाश्चरणतः पुनः' इति काव्यकल्पलतायां वर्णनानियमात् किरीटादिपादान्तवर्णनस्य विरोध एव प्रतिभाति, तथापि सहस्रनामसु किरीटादिपादान्तवर्णनस्य प्रसिद्धत्वात् न विरोधः । अथ तत्स्वरूपं 'इषुभिः पञ्चभिर्धनुषा च विद्धत्यादिशक्तिररुणा विश्वजन्या' इति श्रुतिप्रसिद्धं प्रबन्धप्रतिपाद्यं निरूपयति अरालेति ।

கேசேஷு ஶிரோரூஹேஷு, அராலா குடிலா; நான்யத்ரேத்யபிபிராய: । ‘அராலம் வுஜினம் ஜிஹ்ம’
 இத்யமர: । கம்யமானஸ்யைவாபிரயோக: । ததா மந்நஹஸிதே ஸ்மிதே ப்ரகூதிரசரலா ப்ரகூத்யா ஸ்வபாவேநைவ
 சரலா ஋ஜு:, ததா காத்ரே ஶிரிஷாபா ஶிரிஷஸ்யாபேவாபா யஸ்யா: சா ஶிரிஷபுஷ்பவத்
 மூடுலஶரிரேத்யர்த: । சித்த இதி பாடே மூடுலசித்தேத்யர்த: । ததா குசதடே டுஷடுபலஸோபா
 டுஷடுபலஸ்ய பேஷணிஸிலாஸா: ஶோபா யஸ்யா: சா, உபலவத் ப்ரகாஸமானகுசதடேத்யர்த: । ததா
 மத்யே வலக்ரே பூஷம் அத்யந்நம் தந்வி கூஸா । ததா வராரோஹவிஷயே ஶ்ரேஸ்தநிதம்ப்ரதேஸே பூதூ: ப்ரதிஸ்தா,
 எவ்விதா காசித் உத்யதாதித்யரக்தத்வாத் அரூணா இதி ப்ரஸித்யா ஶக்தி:, ஶம்போ: பரமேஸ்வரஸ்ய,
 கரூணா தயைவ ஜகத் த்ராதும் ரக்ஷிதும் ஜயதி வர்ததி । சமஸ்தஜகத்ரக்ஷணபராஸ்யஸ்ய பரமேஸ்வரஸ்ய
 கரூபைவ அரூணாஸ்யா ஶக்தி:। ஶக்திஸக்திமதோ: அபேதாதிதி தயோரையேத்யதனாயைவகாரப்ரயோக
 இத்யவதேயம் । வஸ்துத: ஶிவாபிந்நாஸா: சிச்சக்தே: மூர்திதாரணஸ்ய ஜகத்ரக்ஷணார்த்த்வாத் எவ்விதா
 தேவீ மஹம் ப்ரஸந்நா பூயாதிதி தாத்பர்யார்த: ॥ ௯௩ ॥

அருணாமோதின்

விளக்கம் முன் உள்ளதே. உதிக்கின்ற செங்கதிரோனின் செம்மை என்ற சிவனின்
 சக்தி அது. உலகனைத்தையும் காக்க முனைந்துள்ள சிவனுக்கு இன்றியமையாத கருணை
 எனும் சக்தி அது. சக்திக்கும் சக்தனுக்கும் இடையே வேறுபாடிடில்லை. இரண்டும் ஒன்றே.
 அவள் என்னிடம் அருள் புரியட்டும். (93)

ஆனந்நிசிரியா

அராலேதி । ஹே பரமேஸ்வரி த்வத்ரூபா காசிதலூகிகி அநிர்வசினியா ஶம்போ: கரூணா
 ஜயதி। அநிர்வசினியத்வமாஹ - அரூணா ரக்தரூபஸரீரா । கரூணாஸா: கபுதவர்த்நத்வாத்
 அரூணரூபதாரணம் விஸ்மயஹேது: । கிம் கர்தும் ஜகத் த்ராதும், ததா ச ஶானுராஸதயா ஜகத்ரானாஸயா
 கபுதவர்த்ந-மூதஸூஜ்யாரூபதாரணம், கைவலானுராஸஸ்ய ரக்தத்வையைவ வர்த்நஸ்ய ஶம்ப்ராஸசித்யத்வாத்
 । யத்யபி பரமேஸ்வரி சிதானந்நாத்மகஸிவாபிந்நதயா நிராகாரா ததாபி ஶரீரஸாத்யஜகத்ரக்ஷா-
 மூஹிஸ்யைதாஹஸஸரீரதாரணமிதி பாஸ: । கில்லக்ஷணா, கைஸேஷ்வராலா குடிலாபி ப்ரகூதிரசரலா
 மந்நஹஸிதே । குடிலத்வஸரலத்வயோ: விருதேஸ்ப்யர்த்நதோ விருதாபாஸ: । எவமக்ரேஸ்பி। பூந:
 கில்லக்ஷணா காத்ரே ஶிரிஷகுஸுமாபாபி, குசதடே டுஷதீவ கதூரா । ஸ்ரீணாம் காத்ராணி காமலானி
 குசுதூ கதீநூ இதி லக்ஷணம் । பூந: கிம்பூதா, மத்யே வலக்ரபாஸே தந்ஸ்யபி கூஸாபி வராரோஹவிஷயே
 நிதம்ப்ரே பூதூர்மஹதி । எதாஹஸி கரூணா மூர்தி: ஶம்பூநாதஸ்ய ஶர்வகூஷ்ணா சிகுரகலாபாடூ । தீந
 ஶாமூத்ரிகுத்கலக்ஷணஸாஹித்யம் ஶூசிதம் । அராலேதி தத்ரைய மந்நத்யானமிதி ॥ ௯௩ ॥

ஆனந்தகிரீயா

(93) முன் வந்த விளக்கமே. எதிலும் சிவந்த கருணை கூந்தலில் கருமை கொண்டவள்.

தாத்ரீயபிணி

அராலேதி । ஹே பரமேஸ்வரி, ஶ்ம்ஹோ: சதாசிவஸ்ய காசிதநிர்வாணியா கருணா க்ருபா ஜயதி, சர்வோத்கர்ஷேண வர்ததி । கருணாஸ்வரூபமாஹ-கிர்விதா கருணா, அருணா ஆதாமேத்யர்த: । புந: கேசேஷு குந்தலேஷு அராலா வக்ரா । புந: மந்தஹஸிதே ப்ரகூதிசரலா, மந்த் ச்வல்பம் யத்சிதம் தஸ்மிந் ப்ரகூத்யா ச்வபாவேந சரலா ஶ்ருஜ்வீ । புந: சித்தே மநசி ஶிரிஸாபா ஶிரிஸபுஷ்பவதாபா யஸ்யா: சா ததோக்தா அதிமூ஢ீத்யர்த: । புந: குசுததே த்ஷடபுலஸோபா த்ஷதி ய உபல: பேஷணிகா தஸ்யேவ ஶோபா யஸ்யா: சா ததோக்தா கதிநகுணயுக்தேத்யர்த: । புநமீத்யே வலக்ரே ஢்ருஷமத்யர்த் தந்வீ க்ருசேத்யர்த: । புந: உரசிஜாரோஹவிஷயே பூத்யு:, உரசிஜயோராரோஹோ யஸ்மிஸ்தத்விஷயே நிதம்ப்-விஷயே பூத்யுர்விஸாலா । கிர் கர்து கருணா ஜயதி, ஜகத்நாதுந் விஸ்வம் ப்ரதிபாலயிதும் ॥ ௯௩ ॥

தாத்ரீயபிணி

முன் உரைகளிலிருக்கிற விளக்கமே. (93)

பதார்த்சந்திரிகா

எவ் ததததவயவநிர்வாணிநத்வாரா ஶ்ரீமூர்திர் நிர்வர்ப்யேதானீர் ஶ்ரீமூர்திமேவ ஢்ருதா விஸேஷயந் வர்ப்யதி - அராலேதி । ஶ்ம்ஹோ: கருணைவ காசித் நிரூபமா அருணா அருணாரூபா ஶ்ரீ஢்வானி-மூர்திர்ஜயதித்யந்வய: । மந்தஹஸிதே ப்ரகூத்யா சரலா ச்வாபாவிகமந்தஹஸிதேத்யர்த: । ப்ரகூதிர்-ஸிகேதி பாடே ப்ரகூத்யா ரஸிகா அநுரக்தேத்யர்த: । அரோஹவிஷயே கதிப்ரதேஸே । அத் சர்வத்ர விஷயே சஸுமீ த்ரஸ்த்யா ॥ ௯௩ ॥

பதார்த்சந்திரிகா

முன் தந்த விளக்கமே. (93)

டிண்டிமபாஷ்யம்

அராலேதி । ஹே ஢்ருகவதி பரமேஸ்வரி, ஶ்ம்ஹோமூர்திர்ஹேவ கருணா, கிர்ரூபா ? கேசேஷு அராலா வக்ரா, ‘அராலம் வூஜினம் ஜிஹ்ம் மூர்திம்துகுஸ்திதம் நதம்’ இத்யமர: । மந்தஹஸிதே அல்பஹாஸே ப்ரகூதிசரலா ச்வபாவத் ஶ்ருஜு: । பதிவ்ரதானாம் ப்ரதம்த்வாத், அந்யஸ்த்ரீணாமிவ சபலசித்தானாம் மந்தஹஸிதே அநார்த்வம் அசாரல்யம் நாஸ்தி । அத் எவ ப்ரகூதிசரலா । காத்ரே ஶரீரே஽திகோமலஸம்பதா

शिरीषाभा शिरीषकुसुमवन्मृद्वी । कुचतटे स्तनभारे दृषदिव शिलेव कठोरा काठिन्यगुणयुक्ता मध्ये वलग्रे भृशमत्यन्तं तन्वी तनिष्ठा, वरारोहविषये वरस्य श्रेष्ठस्य आरोहस्य विषये स्थाने 'आरोहो जघनं श्रोणी नितम्बः स्त्रीकटीतटः ' इति विश्वः । पृथुः प्रथिमगुणयुक्ता एवमाकारसम्पन्ना जगद् भुवनं त्रातुं शम्भोर्भगवतो मूर्तेव करुणा काचिदरुणा जयति सर्वोत्कर्षेण वर्तते इत्यर्थः ॥ ९३ ॥

டிண்டர்யலஹரி ஸ்லோ - 94

விளக்கம் முன் உள்ளதே. பதிவிரதைகளில் சிறந்தவளானதால் சித்தசபலத்தால் ஏற்படுகிற நேர்மையின்மை இவளது புன் சிரிப்பில் இல்லை. (93)

गोपालसुन्दरी

अरालेति - केशेषु अराला वक्रा, मन्दहसिते ईषद्धासे प्रकृत्या स्वभावेन सरला ऋज्वी, गात्रे शरीरे शिरीषाभा शिरीषकुसुमवत्कोमला, कुचतटे स्तनाभोगे दृषदिव शिलेव कठोरा कठिना, मध्ये उदरे भृशमतिशयेन तन्वी कृशा वरस्य श्रेष्ठस्य आरोहस्य नितम्बस्य विषये स्थाने पृथुः प्रथिमगुणयुक्ता 'आरोहो जघनं श्रोणी नितम्बः स्त्रीकटीतटे ।' इति विश्वः। एवंभूता महेशस्य शम्भोः करुणा भवानीरूपा अरुणा आरक्तवर्णा काचिदनिर्वचनीया जगद्भुवनं त्रातुं रक्षितुं जयतीत्यर्थः । विष्णुपक्षे । शं कल्याणं भवत्यस्मादिति शम्भुर्विष्णुस्तस्य करुणा जयति, कीदृशी ? अकेशेषु को ब्रह्मा ईशः शिवः तद्विरुद्धेषु अराला वक्रा, अमन्दमस्वल्पं हसितमुपहासो यस्मात्सोऽमन्दहसितो नारदस्तस्मिन् प्रकृतिसरला स्वभावतो ऋज्वी, अं विष्णुं गायन्त्यगा वैष्णवास्तान् आ समन्तात् त्रायते रक्षति इत्यगात्रो वैष्णवरक्षकः, यद्वा न गच्छति न नश्यति इत्यगो वेदस्तमा समन्तात् त्रायते रक्षतीत्यगात्रो ब्राह्मणस्तस्मिन् शिरीषवत् कोमला, शिरीषाभा चित्ते इति पाठे अकारप्रश्लेषः, तेन अकारो विष्णुस्तद्विषयिकी चिन्ता यस्य तस्मिन् वैष्णव इत्यर्थः । कामिन्याः कुचौ तटे निकटे यस्यासौ कुचतटः कामी तस्मिन् दृषदिव कठोरा, वरं तपस्विनं आरोहन्तीति वरारोहा दैत्याः तेषु भृशं तन्वी स्वल्पा, ईमध्ये लक्ष्म्या उक्ष्म्या उपरि पृथुर्बहुला, काचित् 'कश्चात्मनि समाख्यातः' इत्येकाक्षरकोषात् क आत्मा तद्विषयकमचिदज्ञानं यस्य वा तस्मिन् देहात्मवादिनि अरुणा अननुकूलेत्यर्थः ॥ ९३ ॥

கோபாலஸ்ஸுந்தரீ

தேவி பற்றிய விளக்கம் முன் உள்ளதே. விஷ்ணு பற்றியதில் மங்களத்தின் தோற்றுவாய் விஷ்ணு. அதனால் அவர் சம்பு. அகேசேஷு அராளா - பிறும்மாவிற்கும் சிவனுக்கும் விரோதிகளிடம் வக்ரமான கருணை. அதிகம் சிரிக்கிற நாரதரிடம் நேரானது.

விஷ்ணுவைப் பற்றிப் பாடுபவரைக் காப்பது. வேதத்தைக் காப்பது. அந்தணரிடம் மென்மை கொண்டது. காமிகளிடம் கடுமை கொண்டது. அஸுரரிடம் அன்பற்றது. லக்ஷ்மியிடம் அதிகபிரியமானது. ஆத்மாவைப்பற்றி அறியாதவரிடம் அனுகூலமாக இல்லாதது. அந்த கருணை துலங்குகிறது. (93)

ஆனந்தலஹரி

அராலேதி । கేశेषु அராலா வகா, மந்தஹஸிதே ஸ்மிதே ப்ரகூத்யா ச ஸ்வபாவேன ஸரலா ஸ்ரஜு: ,
சித்தே மானஸே, காத்ரே இத்யபி கசித்தபாட: । ஸிரிஷபுஷ்பஸ்யேவ ஸோமா யஸ்யாஸ்தாஹஸி
அதிகோமலேதி பாவ: । குசிததே ஹஸிதே ஸிலாவத்க஠ோரா க஠ிநா, மத்யே ப்ரஹ்மஸித்தஸ்யேன தந்வி
க்ஷிணா, உரஸி அரோஹஸ்யே நிதம்பதேசே ச ப்ருத: ஸ்நூலா, அருணா ரக்தா ஏதாஹஸி கசித்
ஸம்போ: கருணா தயாரூபா ஸக்தி: ஜகத் த்ராது ஜயதி உத்கர்ஷேண வர்ததி । அரோஹோ ஜயநம் ஸ்ரோணி:
நிதம்ப: ஸ்நீகதீததே இதி விஸ்வரூப: । அடேஸிவிஸ்யே இத்யபி கசித்தபாட: ॥

ஆனந்தலஹரி

விளக்கம் முன் உள்ளதே. (93)

—★—

கலங்க: கஸ்தூரி ரஜநிகரபிம்பம் ஜலமயம்¹

கலாபி: கர்பூரேமரகதகரண்டம் நிபிடிதம் ।

அதஸ்த்வத்போகேந² ப்ரதி திநமிதம் ரித்தகுஹரம்

விதிர்யூயோ பூயோ நிபிடயதி நூநம் தவக்ருதே ॥ 94 ॥

கலங்க: கஸ்தூரி ரஜநிகர பிம்பம் ஜலமயம்¹

கலாபி: கர்பூரேமரகதகரண்டம் நிபிடிதம் ।

அதஸ்த்வத்போகேந² ப்ரதி திநமிதம் ரித்தகுஹரம்

விதிர்யூயோ பூயோ நிபிடயதி நூநம் தவக்ருதே ॥ (94)

1. ஜடமயம் ஜடமயம். 2. ஸ்த்வத்போகேந

பதவுரை - கலங்க: கஸ்தூரி = (சந்திரனது) கலங்கம்: கஸ்தூரியானது. ரஜநிகரபிம்பம்
ஜலமயம் = சந்திரபிம்பமே பன்னீர் போன்ற கலவைக்கான நீரானது. கலாபி: கர்பூரை =
சந்திர கலகளான பச்சைக் கர்பூரத்தால், மரகதகரண்டம் = பச்சை ரத்தினக்
கற்களாலானசம்புடம், நிபிடிதம் = நிரப்பப்பட்டது. அத: இதம் = அதனால் இது
ப்ரதிதினம் = தினந்தோறும், த்வத்போகேந = உன்னால் உபயோகிக்கப்பட்டதால்,

ரிக்தகுஹரம் = உள்ளிடம் வெற்றிடமாகிறது. விதி: = பிரும்மா பூயோ பூய = மறுபடி மறுபடி, தவ க்ருதே = உன் பொருட்டு, நிமிடயதி நூநம் = நிரப்புகிறார். இது நிச்சயம்.

முக சந்த்ரகளங்காபமிருகநாபி விசேஷகா, சந்த்ரநிபா, சாருசந்த்ரகலாதரா முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

லக்ஷ்மீதரா

கலங்க: லாங்கனம், கஸ்தூரி மृகநாபி: ரஜனிகரபிம்பம் சந்த்ரபிம்பம், ஜலமயம் । சுவார்த்தே மயத் । பந்நிரமத்யர்த்த: । கலாபி: கலாத்தமகை: கபூரீ: சஹ மரகதகரணம் மரகதமணிநா ரசிதம் । மரகதசஹ்வோ வர்ணவ்யத்யயேந மகரசஹ்வாதுத்பந்: மகராத் மகரத: । மகரவக்த்ராஜ்ஜாதம் மரகதமதி மோஜராஜ: । கரணம் நிபிடிதம் அந்:பூரிதம் । அத: த்வங்ஹோஜேந தவ தேவ்யா: உபமோஜேநாநுபவேந கஸ்தூரிபந்நிரகபூராணாம் அநுபவேந, ப்ரதிதிநம் திநேதிநே இம் பரிஹ்ஸ்யமாதமிந்நுமண்டலம் ரித்தகுஹரம் ஶூந்யாந்ரம், விதி: ப்ரஹ்மா, பூயோபூய: ப்ரதிதிநம், நிபிடிதம் । நூநம் தவ க்ருதே தும்யமத்யர்த்த: । அர்த்தே க்ருதே ச தாத்ர்த்தே நிபாதித்யமீரிதம் இதீ க்ருதேசஹ்வஸ்தாத்ர்த்தே நிபாதித: , தஹ்வோ ஶஸ்ட்வேவ । அந்ரேத்யம் பதயோஜநா - ஹே ப்ரஹ்மணீ ! கலங்க: கஸ்தூரி ரஜனிகரபிம்பம் ஜலமயம் கலாபி: கபூரீ: நிபிடிதம் மரகதகரணம் । அத: இம் ப்ரதிதிநம் த்வங்ஹோஜேந ரித்தகுஹரம் விதி: பூயோபூய: தவ க்ருதே நிபிடிதம் நூநம் । அந்ராதீசயோக்திரலங்கார: , மரகதகரணத்தவேந சந்த்ரமண்டலஸ்யாஹ்வஸாநாத் । யத்வா - அபஹ்வாலங்கார: , அயம் கலங்கோ ந பவதி அபி து கஸ்தூரி; இம் ரஜனிகரபிம்பம் ந பவதி கிந்நு பஹி:ப்ரதிபலிதமந்ரீர்தம் பந்நிரம்; இமா: கலா ந பவந்தி அபி து கபூரீரஜ: ; இஹ்மிந்நுமண்டலம் அந்ரஸ்திதத்ரவ்யப்ரதிபலநவஸாத் பீதிவரணம் ப்ரதீயதே, வஸ்துதஸ்து ஶ்வேதிவரணமீவேத்யாஹ்வஸ்தாபஹ்வமாலாயா: ப்ரதீதே: । உத்ப்ரேக்ஷாலங்காரஸ்ச; ப்ரதிபதாதிதிநேஷு வ்ரஹ்மி- ஶ்யவத: சந்த்ரமஸ: கஸ்தூரியாதித்ரவ்யவ்யயப்ரவேஸாஹ்வாம் இஷத்ரித்தத்வஸம்பூர்த்த்வயோஸ்சம்பாவநாத் । அத: அநயோரநுஸூதி: அங்ஜாங்ஜிபாவேந பூதக்ஸ்தித்யா அவஸ்தாநாத் ॥ ௯௪ ॥

லக்ஷ்மீதரா

இது சந்திர பிம்பமல்ல, பன்னீர், இது சந்திரகளங்கமல்ல, கஸ்தூரி, இவை சந்திரகலைகள் அல்ல, பச்சைக் கார்பூரத்துண்டுகள். இவற்றைக் கொண்டு மரகதக் கல்லாலான கிண்ணம், (மகரமீனிலிருந்து உண்டான மகரதம் வழக்கில் மரகதமாயிற்று) சந்திரபிம்பமே கிண்ணம். தேவி இவற்றைக் குழப்பி உடலில் நறுமணப்பூச்சாகப் பூசிக்கொண்டாள். 15 நாட்களில் கிண்ணத்திலிருந்து மணப்பூச்சு செலவாகிக் கிண்ணம் வெற்றிடமானது. பிரும்மா மறுபடி அதனை நிரப்பி உன்னிடமளிக்கிறார். வெண்ணிறங்கொண்ட சந்திரமண்டலம் கஸ்தூரி முதலியவற்றின் கலவையால் செம்மஞ்சள் நிறத்துடன் காணப்படுகிறது. தேய்வும் நிறைவுமாக மாறிமாறி சந்திரமண்டலம் காணப்பெறுவதன் காரணம் இதுவே. (94)

सौभाग्यवर्धनी

इदानीं श्रीदेव्याश्चन्द्रमण्डलं भोगसाधनसंपूर्णकरण्डत्वेनोत्प्रेक्षते - कलङ्क इति । कलङ्कः कस्तूरी, कलङ्को न भवति । जलमयमिदं रजनिकरबिम्बं मरकतकरण्डं, न चन्द्रबिम्बं, अत एव कलाभिः कर्पूरैः, कला न भवति, किं तु कर्पूराः, तैः निबिडितं पूरितम् । अतः त्वद्भोगेन, तव तांबूलभोगेन, प्रतिदिनं इदं रिक्तकुहरं रिक्तमध्यं, विधिः भूयो भूयो निबिडयति पुनः पुनः पूरयति । तव कृते असितपक्षे रिक्तं जलमयं जलवदतिनिर्मलं चन्द्रबिम्बरूपं मरकतकरण्डं कलारूपकर्पूरैः पूरयतीत्यर्थः । अत्रायममिप्रायः, 'कुबेरः पशुपतिः प्रजापतिः' इति पञ्चदशदेवेषु देवतारूपेणानुस्यूता प्रतिभासमाना एषा शक्तिस्त्वमेन क्रमेण चान्द्रीः कलाः अमृतमयीः पिबसि । त्वमेव अमृतपानेन तेषु स्वासाधारणशक्तिरूपा स्फुरसि । तदुक्तं मार्कण्डेये, 'यच्च किञ्चित्कचिद्वस्तु सदसद्वाखिलात्सिके। तस्य सर्वस्य या शक्तिः सा त्वं किं स्तूयसे मया' ॥ इति । मन्त्रदेवताप्रकाशिकायां च 'सर्वत्रानुस्यूतदेवतारूपेण प्रतिभासमाना एकैव चिच्छक्ति-रूपोपाधिभेदेन नाना प्रतिभासते' इति । अतः चन्द्रबिम्बं कर्पूराधारमरकतकरण्डायते, कलङ्कः कस्तूरीयते इति प्रकृतकलाकलङ्कनिषेधेन कर्पूरकस्तूरीत्वप्रतिपादनात् अपहृत्यलङ्कारः इति । वस्तुतस्तु, असितपक्षे कामेश्वरी, भगमालिनी, नित्यक्लिन्ना, भेरुण्डा, वह्निवासिनी, वज्रेश्वरी, शिवदूती, त्वरिता, कुलसुन्दरी, नित्या, नीलपताका, विजया, सर्वमङ्गला, ज्वालामालिनी, चित्रा इति पञ्चदशनित्याभिः प्रतिलोमगताभिः तवाधिष्ठानभूतं रजनिकरबिम्बं जलमयं अमृतबीजं वकारात्मकं बिन्दुं रिक्तकुहरं षोडशस्वरसंवित्कलामात्रावशेषितं, भूयो भूयः पौनःपुन्येन, सितपक्षे अनुलोमेन कामेश्वर्यादिचित्रान्ताभिः तत्तत्तिथिनित्यालक्षणकलाभिः पूरयतीति परमार्थः । तथा च श्रीभगवच्छङ्कराचार्यकृतक्रमस्तुतौ, 'लास्यं सदा मनसि मे स्फुरतु त्वदीयं तेजः परं बहुलकुङ्कुमपङ्कशोणम् । भास्वत्किरीटममृतांशुकलावतंसं मध्ये त्रिकोणममृतं परमामृतार्द्रम्' ॥ कलङ्कः कस्तूरी, कलङ्कः चिह्नं, 'कलङ्कोऽङ्गापवादयोः' इत्यमरः, वृत्ताकाररेखा, सैव कस्तूरी वासना, सर्वाणि चक्राणि सर्वसिद्धिप्रदादीनि, बौन्दवचक्रवासनया वासितानि यतः । तथा च योगिनीहृदये - 'पञ्चशक्ति-चतुर्वह्निसंयोगात् चक्रसंभवः । एतच्चक्रावतारं तु कथयामि तवानघे ॥ यदा सा परमा शक्तिः स्वेच्छया विश्वरूपिणी । स्फुरत्तामात्मनः पश्येत्तदा चक्रस्य संभवः ॥ शून्याकारा विसर्गान्ता बिन्दुप्रस्पन्दबिन्दवः । प्रकाशपरमार्थत्वात् स्फुरत्तालहरीयुतात् । प्रसृतं

विश्वलहरीस्थानं मातृत्रयात्मकम् । बैन्दवं चक्रमेतस्य त्रिरूपत्वं पुनर्भवेत् । धर्माधर्मौ
तथात्मानौ मातृमेयौ तथा प्रमा । नवयोन्यात्मकं चक्रं चिदानन्दधनं महत्' ॥ इत्यस्मिन्पक्ष
इत्यर्थः ॥ ९४ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

விளக்கம் லக்ஷ்மீதராவினாள்வந்தே. கிருஷ்ணபக்ஷத்தில் தினந்தோறும் சிறிது சிறிதாகக் குறைந்த மணப்பொருட்கலவை அமாவாஸ்யையன்று முழுவதும் செலவாகிவிட்டது. மறுபடி சக்லபக்ஷத்தில் சிறிது சிறிது நிரப்பப்பெறுகிறது. தினம் ஒரு தேவதைக்கு என குபேரன், பசுபதி, பிரஜாபதி என்று வரிசையாகச் சக்தி அளிக்கிற நீ சந்திரனின் அமுதக்கலைகள் அனைத்தையும் பருகுகிறாய். அமுதம் பருகி அதனைத் தேவதா சக்தியாக மாற்றி அந்தந்த தேவதையிடம் அந்தந்த சக்தியாக விளங்குகிறாய். கிருஷ்ணபக்ஷத்தில் காமேச்வரீ, பகமாலினீ, நித்யக்லிந்தா, பேருண்டா, வந்ஹிவாலினீ, வஜ்ரேச்வரீ, சிவதூதீ, த்வரிதா, குலஸுந்தரீ, நித்யா, நீலபதாகா, விஜயா, ஸர்வமங்களா, ஜ்வாலாமாலினீ, சித்ரா என 15 நித்யைகளால் வகார வடிவிலான அமிருத பிந்து ஏற்கப்பட்டு சந்திரபிம்பம் 16 வது கலையான சித்தலை மட்டும் மீதமாகியுள்ள நிலையில் மறுபடி நித்யா வரிசையை மாற்றி சித்ரா முதல் காமேசுவரீ வரையிலுள்ள கலைகளால் ஒவ்வொரு கலையாக இட்டு நிரப்பி அந்த சந்திரபிம்பம் நிரப்பப்படுகிறது. கிரமஸ்துதியும் இதை விளக்குகிறது. யோகினி ஹ்ருதயம் இதை மேலும் விளக்குகிறது. ஸ்ருஷ்டி முதல் அனுக்ரஹம் வரை ஐந்து சக்திகளும் அக்னி - ஸூர்ய - ஸோம - சந்திரமண்டலங்களும் இணைய சக்ரம் தோன்றுகிறது. பராசக்தி தன்னிச்சையாக உலகமாகத் தோன்ற ஸங்கல்பிக்கையில் இந்த சக்ரம் தோன்றுகிறது. நவயோனி ஸ்வரூபமான இந்த சக்ரம் சித்தகனமும் ஆனந்த கனமுமாகும் என.

அருணாமோதினி

एवं पूर्वोक्तं मञ्चमधिरुह्य निर्भरानन्दनन्दितायाः देव्याः चन्द्रमण्डलं भोगसाधन-
संपूर्णकरण्डत्वेनाह - कलङ्क इति । हे देवि ! जलमयं जलरूपं, स्वार्थं मयट् ।
अमृतपन्नीरसहितमित्यर्थः । रजनिकरबिम्बं परिदृश्यमानं चन्द्रमण्डलं कलाभिरेव
कर्पूरैर्निबिडितं पूरितं, मरकतकरण्डं मरकतमणिनिर्मितः पन्नीरकर्पूरादिभोगसाधनस्थानं,
मण्डलाकारः पेटीविशेषः । तत्र स्थितः कलङ्कः कस्तूरी, नीलवर्णत्वात् । अयमाशयः-
भगवत्याः सर्वजगत्कारणत्वं ब्रुवतामाचार्याणां समस्तभोगानुभवसमवहिताया देव्याः
ब्रह्माण्डस्य गृहरूपत्वेन, ऊर्ध्वण्डस्य वितानरूपत्वेन, मेर्वादीनां विहारस्थानरूपत्वेन,
नक्षत्राणां हारावलित्वेन, गोत्रभिदादीनां पौत्रत्वेन, ब्रह्मादीनां पुत्रत्वेन, माताण्डस्य
गृहदीपत्वेन च तात्पर्यात्, सकलजगत्प्रकाशकचन्द्रोऽपि संभोगाङ्गसुगन्धिवस्तु-
स्थापनकरण्डः, तत्र कलङ्क एव मृगनाभिः, जलमेव पन्नीरं, कलाः कर्पूरखण्डा इत्यर्थः ।
कलङ्कसंबन्धात् मरकतनिरूपणं साधु । चन्द्रमण्डलस्य जलमयत्वात्, जलस्य धावत्येऽपि

மஞ்சத்தில் ஏறி அமர்ந்ததும் அமிருதமயமான சந்திரமண்டலம் இவளது நறுமணப்பூச்சுக்கண்ணமாக எதிரில் வைக்கப்படுகிறது. உலகங்களனைத்தின் காரணப் பொருளான இவளுக்கு, பிறும்மாண்டமே மாளிகை, மேலுள்ள அண்டங்கள் மேல்விதானம். மேரு முதலியவை விளையாட்டரங்கம், நக்சுத்ரங்கள் ஹாரவரிசை, பிறும்மா முதலிய ஐவரும் புதல்வர்கள். இந்திரன் முதலானோர் பேரரசர்கள். ஸூரியன் வீட்டுவிளக்கு, சந்திரன் வாஸனைப் பொருள் கொண்ட குருவை. (சந்தனப்பேலா) அதில் சந்திரனின் களங்கமே கஸ்தூரி (ஜவ்வாது புனுகு முதலியவை.) சந்திரனிலுள்ள நீர்ப்பகுதியே பன்னீர். சந்திரன் வெண்ணிறம் கொண்டவனே. கடல் நீர் வெண்ணிறம் கொண்டதெனினும் தூரப்பார்வைக்கு நீலமாகத் தெரிவதுபோல், சந்திரன்

மரகதவண்ணம் கொண்ட கிண்ணமாகத் தோன்றுகிறான். ஆகமரீதியில் காமேசுவரீ, முதல் சித்ராவரையிலான திதி நித்யாதேவிகளின் கலைகளாகிய கர்பூரத்தால் உன் ஆஸனமான வகாரமாகிய ஜலபீஜமாயுள்ள சந்திரபிம்பம் என்ற கிண்ணம் காலியிடமாகி 16வது உயிரெழுத்தான விஸர்கமான சித்கலை மாத்திரம் மீதமாகிறது. மறுபடி சுக்லபக்ஷத்தில் அந்தசந்திர பிம்பம் சித்ரா முதல் காமேசுவரீ வரையுள்ள நித்யாகலைகளால் நிரம்புகிறது. சந்திரனில் நிலாவாக, ஸூரியனில் ஒளியாக உயிரினத்தில் சைதன்யமாக, வாயுவில் வலிவாக, நீரில் இனிமையாக, நெருப்பில் சூடாக உள்ள உன்னையன்றி உலகமனைத்தும் சக்தியற்றுவிடும் என அம்பாஸ்தவம் உன் பெருமையைக் கூறும். கீதையில் ஸூரியனிலும் சந்திரனிலும் அக்னியிலும் உள்ள தேஜஸ் என்னுடையதே என்பார். (94)

आनन्दगिरिया

कलङ्क इति । हे परमेश्वरि इदं जलमयं रजनिकरबिम्बं त्वदर्थं कर्पूरकस्तूरीभरितं मरकतकरण्डं विधिना निर्मितमित्यहं मन्ये । जलमयं वस्तु दूरतः श्यामं दृश्यते । अतो मरकतोपमम् । ... वर्णनाकारत्वात् करण्डं लोक इवातिप्रसिद्धं भोगार्थं कर्पूरकस्तूरीमडिसेवकेन स्थाप्यते तद्वत् । अत्र का कस्तूरी किं कर्पूरमित्यत आह - कस्तूरी कलङ्कः, अयं कलङ्को न किन्तु कस्तूरी । अत्र ताः कलाः न, किन्तु कर्पूराः ताभिर्निबिडितं पूरितम् । अथ चन्द्रवत्कृतं जलमयस्य द्रवरूपत्वात् । अथवा जलमयं हिममयं शीतलं जडमयं यत्करण्डं, पञ्चात्प्रतिदिनं त्वद्भोगेन त्वया ... पर्णेन तांबूलेन सह कर्पूरकस्तूरीभोगेन रिक्तकुहरा रिक्तमध्यम् । यदा पूर्णपात्रमध्याद्वस्तु निष्कास्य भुज्यते तदा रिक्तमध्यं भवति । अधिकारिणा च पुनः पूर्णं कृत्वा स्थाप्यते । तथा तवाधिकारी विधिर्भूयो भूयः प्रतिदिनं पुनः पुनः निबिडयति । असितपक्षरूपायां रजन्यां रिक्तं भवति कलापूर्णावस्थाभोजनात् । सितपक्षरूपे दिने विधिः पूर्णं करोतीति तव कृते तव भोगरूपकार्यायेति मन्ये निश्चितोऽयमर्थः । ननु मया कथं भुज्यते इत्याशङ्कायामुच्यते । असितपक्षे प्रतिपदादितिथिषु क्रमेण वह्नि-रवि-विश्वदेव-वरुण-वषट्कारेन्द्रदेवर्षिगणा-जैकपाद्यमवायु-मातृपितृगण-कुबेर-पशुपति-प्रजापतिरूपासु पञ्चदशवदेवतासु तेजो-रूपेणानुस्यूता प्रतिभासमाना शक्तिस्त्वमेव परमेश्वरी परमामृतमयीश्चान्द्रीः कलाः क्रमेण पिबसि । नवयोन्यात्मकश्रीचक्राभिप्रायेण श्लोकोऽयं योजनीयः ॥ ९४ ॥

ஆனந்தகிரீயா

பிரும்மா இந்த ஜலமயமான சந்திரபிம்பத்தை கர்பூரமும் கஸ்தூரியும் கலந்து உன் எதிரில் வைத்துள்ளார். சந்திரனது களங்கமே கஸ்தூரி. 15 கலைகள் கர்பூரத்துண்டுகள். தாம்பூலத்துடன் நீ இதனைச் சுவைக்க சந்திரபிம்பக் கிண்ணம் காலியாகிவிட பிரும்மா அதனை மறுபடி நிரப்பித் தருகிறார். கிருஷ்ணபக்ஷத்து பிரதமை திதி முதல், வரிசையாக

அக்னி, ஸூரியன், விச்வேதேவர், வருணன், வஷ்ட்காரம், இந்திரன், தேவகணம்
ருஷிகணம், அஜக்ஷபாத், யமன், வாயு, மாத்ரு - பித்ரு கணம், குபேரன், பசுபதி,
பிரஜாபதி என்ற பதினைந்து தேவதைகளின் தேஜஸ் வடிவில் தொடர்கிற சக்தியான
பரமேஸ்வரியானநீயே அமிருதமயமான சந்திரகலைகளைப் பருகுகிறாய். இதுவே நவயோனி
வடிவிலுள்ள ஸ்ரீசக்ரம். (94)

தாத்பர்யதீபினி

கலங்க் இதி । हे भगवति विधिर्ब्रह्मा रजनिकरबिम्बं चन्द्रबिम्बं मरकतकरण्डमिव
मरकतमणिविरचितो यः करण्डः तमिव तव कृते तव सपर्यार्थं नूनं निश्चयेन भूयो भूयो वारं
वारं निबिडयति । किंविधं रजनिकरबिम्बं, जलमयं जलात्मकं पुनः कलाभिर्निबिडितं
व्याप्तम् । ननु मरकतादिमणिनिर्मिते करण्डे कस्तूर्यादि क्षिप्यते, अत्र किं, तत्राह । यत्र
चन्द्रमसि कलङ्को लाञ्छनं कस्तूरितया निक्षिप्त इव । ननु मरकतमणिर्नीलरूपो भवति,
चन्द्रस्तु शुक्लो भवतीत्युपमाविरोध इति चेत् तत्राह - किंविधं करण्डं, कपूरैर्निबिडितं
व्याप्तं, अतस्तत्प्रतिफलनात् श्वेतमित्यर्थः । भूयो भूयो निबिडयतीति कोऽर्थः,
यतस्त्वद्भोगेन त्वत् तव देव्या भोगोऽनुभवस्तेनेदं चन्द्रबिम्बं दिने दिने रिक्तं
कुहरमन्तःप्रदेशे यस्य, एतादृशं भवति, अतः कारणाद्भूयो निबिडयतीत्यर्थः ॥ ९४ ॥

தாத்பர்யதீபினி

முன் தந்த விளக்கமே. (94)

पदार्थचन्द्रिका

अथ सकलदेवमय्या तत्तद्देवतारूपेण भुज्यमानं चन्द्रमण्डलं भवानीभोगोप-
करणकस्तूर्यादिभाण्डत्वेनोत्प्रेक्षमाणो भवानीं स्तौति-कलङ्क इति । कलङ्को लाञ्छनं कस्तूरी
कृष्णत्वसाम्यात् । रजनिकरबिम्बं चन्द्रमण्डलं जलमयं जलप्रचुरं, एतत्तु परमार्थतः
शुक्लत्वसाम्यात् । कलारूपैः कपूरैः निबिडितं परिपूर्णं, मरकतविकारः करण्डं
मरकतकरण्डं, मरकतमणिमयं भाजनमिति मेखलाभिप्रायेण । निविभृतमिति पाठे एक
एवार्थः । अत्र सर्वत्र भवतीति क्रियापदं द्रष्टव्यम् । यतः कस्तूर्यादिभाजनं चन्द्रमण्डलं अतः
प्रतिदिनं त्वद्भोगेन रिक्तकुहरं शून्याभ्यन्तरं चन्द्रमण्डलं विधिः पुनः पुनः निबिडयति
कस्तूर्यादिभिः पूरयतीति नूनमहं तर्कयामीत्यर्थः । त्वत्कृते त्वदर्थं, कृत इत्यव्ययं
प्रयोजनवाचि ॥ ९४ ॥

பதார்த்தசந்தரிகா

நீ தேவர்கள் அனைவருமாக உள்ளாய். இந்த சந்திர மண்டலத்தைத் தேவர்கள்

வடிவில் நீயே வரிசையாகப் பருகுகிறாய். சந்திர மண்டலத்தின் நீர்ப்பகுதி முற்றிலும் வற்றியதும் பிறும்மா அதனை நீ பருகுவதற்காக முன்போல் நிரப்புகிறார். (94)

डिण्डिमभाष्यम्

हे शिवे ! सकलभक्तकल्याणदायिनि ! चतुर्दशभुवनपरिपूर्णब्रह्माण्डमण्डल-
व्यापिन्यास्त-दनुरूपवेषधारिण्यास्तदनुरूपभोगकर्त्र्यास्तव सततमनन्तभोगसंपत्तये
सर्वाण्यपि वस्तुजालानि भोगोपकरणानि इति वदन्त्याचार्याः। तव ब्रह्माण्डमेव गृहं,
वितानमूर्ध्वाण्डः, मेरुमन्दरविन्ध्यादयः कुचकलशं, नक्षत्राणि हारावलयः, पौत्राः
सुत्राममुखाः, पुत्राः ब्रह्मविष्णुरुद्रादयः, गृहप्रदीपो मार्तण्डः, रत्नसिंहासनं
मेदिनीमण्डलमित्यादि सर्वेषु वस्तुषु शरीरोपकरणतां गतेषु चन्द्रमण्डलस्य कर्पूरकरण्डकत्वं
भगवत्याः प्रतिपादयति । करण्डकं नाम-सुगन्धिवस्तुस्थापनाय कलधौतपट्टनिर्मितो
मण्डलाकारः पेटकविशेषस्तत्साम्यं चन्द्रमसो वर्तते, रजनिकरबिम्बमेतावत् जलमयं
जलरूपमत एव श्यामवर्णत्वान्मरकतनिर्मितं करण्डं, जलस्य धावत्यं प्रसिद्धं, श्यामवर्णता
कुत इति चेत् सत्यं, जलस्य धावत्यमेव, अतिगभीरस्य जलपूरस्यान्तर्गततिमिरसङ्गात्
श्यामवर्णं यथा सामुद्रमम्भः । तच्च करण्डकं पुनः किम्भूतं कलाभिः षोडशसङ्ख्यैरेव
कर्पूरैर्धनसारखण्डैर्निबिडितं, तत्र यो वर्तमानः कलङ्कः स कस्तूरीखण्डस्थाने कर्तव्यः,
एवंभूतं कर्पूरकरण्डकं विधिधाता भगवत्यास्ताम्बूलकरण्डकवाहको भूत्वा
सेवमानस्त्वद्भोगेन पूर्णिमानन्तरप्रतिपदमारभ्य एकैककलाकारकर्पूरखण्डखादनेन
प्रतिदिनं भक्षणे ह्यासादमावास्यादिवसे रिक्तकुहरं तत्पात्रं भूयो भूयः कलान्तरकर्पूरखण्डा-
नादायादाय निबिडयति सम्पूरयति, नूनं, अयमर्थो निश्चित एव । ननु
सोमोत्पत्तिपुराणग्रन्थांशे - 'प्रथमां पिबते वह्निर्द्वितीयां पिबते रविः ।' इत्यादिक्रमेण
वह्न्यादिभिरेवोपभोगः प्रसिद्धः । अत्र कथं भगवत्या भोग एवेति तद्विरुद्धमुच्यते इति चेत्
वह्न्यादयोऽपि देवा भगवत्या विश्वमूर्तेर्जिह्वाद्यवयवा एव, तत्प्रभावाविष्टरूपास्ते
वह्न्यादयस्तदवयवतामापन्नाः एव शक्तिमन्तः । तदुक्तं अंबास्तवे - 'त्वं चन्द्रिका शशिनि
तिग्मरुचौ रुचिस्त्वं, त्वं चेतनासि पुरुषे पवने बलं त्वम् । त्वं स्वादुता च सलिले शिखिनि
त्वमूष्मा, निःसारमेव निखिलं त्वदृते यदि स्यात् ।' इति । किञ्च भगवता वेदपुरुषेण
देवीसूक्ते ऋग्वेदान्ते सर्वदेवतामयत्वं भगवत्याः प्रत्यपादि - स्वयमेव स्वभाववेदिनी
ब्रह्मादिभिरप्यतर्क्यमहानुभावा अहमेव सर्वदेवस्वरूपिणीति । तथा हि - अहं
रुद्रेभिर्वसुभिश्चरामि अहमादित्यैरुत विश्वदेवैरित्यादि ॥ ९४ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

பதினான்கு புவனங்கள் கொண்ட பிறும்மாண்டத்தை வியாபித்து, அதற்கான பல வேஷங்கள் பூண்டு ஆள்கிற நீ அனைத்தையும் உன் போகப்பொருளாகக் கொள்கிறாய். பிறும்மாண்டமே உன் வீடு, என்றவாறு அனைத்தும் உன் உடலின் பகுதியாகும்போது இந்த சந்திரமண்டலம் பருகு நீர்க்கான கிண்ணமாகிறது. ஜலமண்டலமான சந்திரகலைகள் அதை நிரப்புகின்றன. கஸ்தூரி, பச்சைக்கர்பூரம் முதலிய வாஸனைப் பொருட்கள் கலந்த அதனைத் தினமும் தாம்பூலப் பெட்டி கொணர்கிற பிறும்மா அதனை இட்டு நிரப்புகிறாய். அக்னி முதலிய உன் அவயவநிலையிலுள்ள 15 தேவதைகள் ஒவ்வொருவரும் வரிசையாகப் பருக அமாவாசையன்று கிண்ணம் வெற்றிடமாகிறது. மறுபடி பிறும்மா அதனை நிரப்ப உலகநிர்வாகம் தேவதைகளால் நடைபெறுகிறது. தேவீ ஸுகத்தத்தில் கூறியபடி நீயே ருத்ரர் வஸு ஆதித்யர் விசுவதேவர் என எல்லாமானாய். (94)

गोपालसुन्दरी

कलङ्क इति । कलङ्को लाञ्छनं, कस्तूरी मृगमदः, रजनिकरबिम्बं चन्द्रण्डलं, अलमयं जलस्वरूपं, अत एव मरकतकरण्डं निबिडितं, अतिगभीरस्य जलस्य हरिद्वर्णोपलब्धिः । कलाभिः षोडशसंख्यैः कर्पूरेव घनसारखण्डैर्निबिडितं भरितम् । कृष्णपक्षे त्वद्भोगेन तांबूलास्वादरूपेण प्रतिदिनं प्रत्यहं रिक्तकुहरं शून्याभ्यन्तरं, विधिर्ब्रह्मा तांबूलकरण्डवाहको भूत्वा सेवमानः, भूयो भूयः प्रतिशुक्लपक्षं कलाकारकर्पूरखण्डानादाय तव कृते त्वदर्थं नूनं निश्चितं निबिडयतीत्युभयसमानोऽर्थः । वस्तुतस्तु कलङ्कः अङ्कः चिह्नं बिन्दुचक्ररूपं, 'कलङ्कोऽङ्कापवादयोः' इत्यमरः । तदेव कस्तूरी वासना । बैन्दवचक्रवासनया वासितस्यैव चक्रस्य सर्वसिद्धिप्रदत्वात् । तदुक्तं योगिनीहृदये - 'शून्याकाराद्विसर्गान्तात् बिन्दुप्रस्यन्दसंविदः । प्रकाशप्रशमार्थत्वात् स्फुरत्तालहरीयुतात् । प्रसृतं विश्वलहरीस्थानं मातृत्रयात्मकम् । बैन्दवं चक्रमेतस्य त्रिरूपं च पुनर्भवेत् । धर्माधर्मौ तथात्मानौ मातृमेयौ तथा प्रमा । नवयोन्यात्मकं चक्रं चिदानन्दकरं महत्' । इति । पुनः कीदृशं, जलमयं रजनिकरबिम्बं अमृतमयचन्द्रमण्डलरूपं 'मध्ये त्रिकोणममृतं परमामृतार्द्रम्' इत्युक्तेः अमृतबीजवकारात्मकमिति वाऽर्थः । रिक्तकुहरं रिक्तः शून्यो विसर्गः कुहरे रन्ध्रे मध्ये यस्य तत् । अतः अकारमारभ्य कलाबिन्द्वन्तं ईश्वरैः तदधिष्ठातृकामेश्वर्यादितिथिरूप-पञ्चदशनित्याभिः कर्पूरैः चक्रान्तर्वासकैः निबिडितं वेष्टितम् । मरकतकरण्डमिति बिन्दुचक्ररूपकमिदम् । बिन्दुचक्रं त्वद्भोगेन त्वच्छरीरभूतेन एकैकनित्यात्मना प्रतिदिनं प्रतितिथौ विधिर्विधवाक्यं त्वदर्चनार्थं भूयो भूयो निबिडयति योजयति । अयं भावः-पञ्चपञ्चस्वरयुक्तः त्रिकोणे रेखात्रये प्रत्यहं कामेश्वर्यादिचित्रान्तानां नित्यानां मध्ये विसर्गे सुन्दर्याश्च पूजनं, पुनर्मध्येऽनुलोमविलोमक्रमेण शुक्लकृष्णपक्षयोः

कामेश्वर्यादिचित्रान्तानां चित्रादिकामेश्वर्यन्तानां तत्तत्तिथावेकैकस्या एव पूजनमित्युक्तेः ।
अत्रेति भवानीपक्षेऽर्थः ॥ ९४ ॥

கோபாலஸுந்தரீ

முன் உரைகளிலுள்ள விளக்கமே. உயிர் எழுத்துக்கள் 5-5 ஆக நடுமுக்கோணத்தின் மூன்று கோடுகளிலும், காமேசுவரீ முதல் சித்ரா வரையான 15 திதிநித்யா தேவிகளின் ஸ்தானமாகின்றன. 16வது எழுத்தான விஸர்கமே ஸுந்தரியின் இடம். இந்த 16 நித்யைகளுக்கும் ஆங்காங்கு வழிபாடுகள். மறுபடி அன்றன்றுள்ள திதியை ஒட்டி அனுவலோமமாகவும் விலோமமாகவும், அதாவது சுக்லபக்ஷத்தில் காமேசுவரீ முதல் சித்ராவரை, கிருஷ்ணபக்ஷத்தில் சித்ரா முதல் காமேசுவரீ வரை ஒவ்வொரு நித்யைக்கு பூஜை நடக்கிறது. (94)

आनन्दलहरी

कलङ्क इति । रजनीकरस्य चन्द्रस्य बिम्बं मण्डलं मरकततयात्र विशेषणम् । कीदृशं कलारूपैः कपूरैः निबिडितं पूरितं, विधिनेति शेषः । जलमयं जलबहुलं, अथ च जाड्यसंपादकत्वात् जडस्वरूपम् । कलङ्करूपा कस्तूरी जलस्य सौरभ्यार्थम् । चन्द्रबिम्बं यतस्तवोदकपानपात्रं, अतो हेतोर्विधिर्ब्रह्मा तव भोगेन पानेन रिक्तकुहरं शून्यमध्यं त्वत्कृते त्वत्पाननिमित्तं प्रतिदिनं प्रतिशुक्लतिथि भूयो भूयो वारं वारं प्रतिमासमिति यावत् । इदं चन्द्रबिम्बं निबिडयति पूरयति । नूनमुत्प्रेक्षायाम् । कृष्णपक्षे प्रतिदिनं देवैः पीतं चन्द्रमण्डलं पुनः शुक्लपक्षे पूर्णं भवतीत्येवमुत्प्रेक्षितम् । भगवत्याः सर्वदैवरूपत्वात् तव पानेन शून्यपात्रं पुनः पूरयन् पानीयधारक इव विधिस्त्वां सेवत इति भावः । एतत्पद्यमन्यथापि योजयन्ति तान्त्रिकाः । कलङ्कः चित्तं, बिन्दुचक्ररूपं, तदेव कस्तूरी चक्रान्तरधिवासकत्वात् । बैन्दवचक्रवासनावसितस्यैव चक्रान्तरस्थफलदायकत्वात् । 'स्फुरत्तालहरीयुतात् । प्रसृतं विश्वलहरी मातृस्थानं त्रयात्मकम् । बैन्दवं चक्रमेतस्य त्रिरूपं च पुनर्भवे'दित्यादि । त्रयात्मकं त्रिकोणात्मकं, एतस्य त्रिकोणस्य त्रिरूपं कोणमित्यर्थः । तदेव चक्रं जलमयं अमृतमयं, मध्ये त्रिकोणममृतं परमामृताद्रिमिति तन्त्रोक्तेः । वरुणबीजात्मक-वकाराकारमिति वाऽर्थः । रजनिकरबिम्बं चन्द्रमण्डलरूपममृतमयत्वात् । पुनः कीदृशं रिक्तः शून्यद्वयरूपो विसर्गः कुहरे रन्ध्रे मध्यभागे यस्य तत् बिन्दुमध्ये विसर्गे षोडश्या नित्यायाः पूजाविधानात् । अतः, अकारमारभ्य कलाभिः स्वरैः अनुस्वारान्तैः, पञ्चदशभिः कपूरैः चक्रान्तरधिवासकैः निबिडितं वेष्टितं दक्षिणरेखायामकारादिपञ्चभिः, पूर्वरखायां दीर्घोकारादिपञ्चभिः, उत्तररेखायां एकारादिपञ्चभिर्मध्ये विसर्गेणान्विततया ध्यातं त्रिकोणबैन्दवचक्रमित्यर्थः, इदं मरकतकरण्डं रत्नभाण्डरूपं बैन्दवचक्रं

विधिर्विधिवाक्यं प्रतिदिनं प्रतितिथौ त्वद्भोगेन त्वच्छरीरभूतेन कामेश्वर्यादिचित्रान्तानां
 एकैकेन निबिडयति योजयति । तव कृते त्वत्पूजानिमित्तम् । तदुक्तं ज्ञानार्णवे - विभाव्य
 च महाराज्ञीमग्रे दक्षोत्तरक्रमात् । अकाराद्यमुकारान्तं दक्षिणायां विचिन्तयेत् । ततश्च
 पूर्वरेखायां दीर्घोवर्णादिपञ्चकम् । विलिख्योत्तररेखायां शक्त्यादि विलिखेन्नरः ।
 अनुस्वारादि मध्ये तु विसर्गे षोडशीं यजेत् । वामावर्तेन देवेशि नित्याः षोडश कीर्तिताः ।
 प्रतिपत्तिथिमारभ्य पौर्णमास्यन्तमद्रिजे । एकैकां पूजयेन्नित्यां महासौभाग्यमाप्नुयात् ।
 कृष्णपक्षे महेशानि पूजयेत्तिथिमण्डलम् । विचित्राद्यां वराराहे यावत्कामेश्वरी भवेदिति ॥
 ९४ ॥

ஆனந்தலஹரி

விளக்கம் முன் உரைகளிலுள்ளதே. கிருஷ்ணபக்ஷத்தில் அக்னி முதலிய
 தேவதைகள் அவரவர்களின் பாகத்தைச் சாப்பிட சந்திரமண்டலம் வெற்றிடமானதும்
 பிறும்மா தினமும் அவரவர் பாகத்தை சுக்லபக்ஷத்தில் இட்டு நிரப்பி பூர்ண சந்திரக்
 கிண்ணமாக்குகிறார். தந்திரசாஸ்திரகாரர்களின் விளக்கம் ஒன்று உண்டு. சித்தமே
 சந்திரனின் களங்கம். அதுவே பிந்து சக்ரம். அதுவே கஸ்தூரியாக அமுதக் கிண்ணத்திற்கு
 மணமூட்டுகிறது. பிந்து சக்ரத்திலுள்ள வாஸனையே மற்ற சக்கிரங்களுக்கும்
 மணமூட்டுகிறது. அதனைச் சுற்றி முக்கோணம். அதுவே ஜலமயமான சந்திரமண்டலம்.
 அதுவே வருணபீஜமான வகாரவடிவம். உயிர் எழுத்துக்களின் கடை எழுத்தான விஸர்கம்
 இரு சூன்யங்களின் (:) வடிவம். அதுவே ஷோட சியான நித்யையின் பூஜைக்குரிய
 வடிவம். அகாரம் முதல் அனுஸ்வாரம் முடிய உள்ள 15 உயிர் எழுத்துக்களும் 15
 நித்யைகள். மத்யபிந்துவைச் சுற்றியுள்ள முக்கோணத்தின் மூன்று கோடுகளில்
 தென்கோட்டில் அ ஆ இ ஈ உ கீழ்க்கோட்டில் ஊ ரு ரு லு லா, வட கோட்டில் ஏ ஐ ஒ ஓள
 அம் என நித்யா சக்ரத்தின் ஆதாரங்கள். பிந்து சக்ரமே சந்திர பிம்பம் என்ற
 அமுதக்கிண்ணம். காமேசுவரீ முதல் சித்ராவரையுள்ள நித்யைகள் கிண்ணத்திலுள்ள
 பன்னீரைத் தம் தமக்குரிய பாகப்படி அந்தந்த திதிகளில் பருகுகின்றனர். இவை எல்லாம்
 உன் வழிபாட்டுமுறை. (94)

—★—

पुरारातेरन्तःपुरमसि ततस्त्वच्चरणयोः

सपर्यामर्यादा तरलकरणानां असुलभा ।

तथा ह्येते^१ नीताः शतमुखमुखाः सिद्धिमतुलां

तव द्वारोपान्तस्थितिभिः अणिमाद्याभिः अमराः ॥ ९५ ॥

புராராதேரந்த:புரமஸி ததஸ்த்வச்சரணயோ:

ஸபர்யாமர்யாதா தரலகரணாநாம் அஸுலபா ।

ததா ஹ்யேதே¹ நீதா: சதமகமுகா: ஸித்திமதுலாம்

தவ த்வாரோபாந்தஸ்திதிபி: அணிமாத்யாபி: அமரா: ॥ (95)

1. तथाप्येते ததாப்யேதே

பதவுரை - புராராதே: அந்த : புரம் அஸி = முப்புரங்களின் எதிரியான சிவபெருமானின் அந்தப்புரத்துப்பட்ட மஹிஷியாக உள்ளாய். தத:= அதனால் த்வத் சரணயோ: ஸபர்யாமர்யாதா = உன் திருவடிகளை வழிபடுகிற தகுதி, தரள கரணாநாம் - மனமும் இந்திரியங்களும் சஞ்சலமாயுள்ளவர்களுக்கு, அஸுலபா = எளிதில் கிட்டக்கூடியதல்ல. ததாஹி =அதனால் அல்லவா, ஏதே சதமகமுகா:அமரா: =இந்த இந்திரன் முதலான தேவர்கள், தவத்வாரோபாந்தஸ்திதிபி: = உன் மாளிகைவாயிலின் அருகே உள்ள, அணிமாத்யாபி= அணிமாஸித்தி முதலான தேவிகளால், அது லாம்ஸித்திம் நீதா: =ஈடற்ற பேறுகளைப் பெற்றனர்.

लक्ष्मीधरा

पुराराते: पुरान्तकस्य, अन्त:पुरं अवरोध: पट्टमहिषीति यावत् । असि भवसि । ततः तस्मात्कारणात्, त्वच्चरणयोः तव पादयोः, सपर्यामर्यादा पूजाप्रकारः तरलकरणानां चञ्चलचित्तानां, असुलभा दुर्लभा । अन्त:पुरप्रवेशः चञ्चलचित्तानां नास्तीति प्रसिद्धम् । अतो निश्चलचित्तैस्तु सौविदल्लैः प्रवेष्टव्यमिति नीतिवाक्यामृते । निर्मलचित्तैरेव सुधाम्भोधिमध्यस्थितायाः पादाम्बुजसेवा ज्ञायते नान्यैरित्यर्थः । तथाहि प्रसिद्धौ । एते नीताः शतमखमुखाः इन्द्रमुख्याः सुरगणाः, सिद्धिं संसिद्धिं, अतुलां असदृशीं, तव भवत्याः द्वारोपान्तस्थितिभिः द्वारसमीपे स्थितयो यासां ताभिः । अणिमाद्याभिः अणिमाप्रमुखाभिः सिद्धिभिस्सह अमराः निर्जराः । अत्रेत्थं पदयोजना - भगवति ! पुरारातेरन्तःपुरमसि । ततस्त्वच्चरणयोस्सपर्यामर्यादा तरलकरणानामसुलभा । तथा हि - एते शतमखमुखाः अमराः तव द्वारोपान्तस्थितिभिः अणिमाद्याभिःसह अतुलां सिद्धिं नीताः । यथा तव द्वारोपान्तमेव अणिमादिसिद्धयस्सेवन्ते एवमिन्द्रादयोऽपि । इयांस्तु विशेषः- अणिमाद्यष्टसिद्धीनां द्वारपालकत्वेन सर्वदा तत्र वासः स्वभावसिद्धः। इन्द्रादीनां तु तरलकरणत्वात् अन्तःपुरप्रवेशानर्हत्वात् दौवारिकानुमत्या द्वारदेशेऽवस्थानं सिद्धिशब्दार्थ इति तात्पर्यम् ॥ ९५ ॥

लक्ष्मीतारा

நீ திரிபுரசத்ருவின் அந்தப் புரமாயுள்ளவள். அதனால் உன்னைக் காண அந்தப்புரத்தினுள் நுழைவதே எளிதல்ல. உன் திருவடிகளை வழிபட, மனமும் கண் முதலிய பொறிகளும் வெளிப்பொருளை நாடாமல் பற்றின்றி அடங்கி வாழ்பவர்களைத் தவிர மற்றவர்களுக்கு வாய்ப்பு எளிதில் கிட்டாதது. தெளிந்த உள்ளத்தினருக்குத் தான் அமுதக்கடலின் நடுவிலுள்ள உனது திருவடிஸேவைக்கான வாய்ப்பு கிட்டும். உன் அந்தப்புரத்து வாயிற்காப்போரான அணிமா முதலிய எட்டு ஸித்தி தேவிகள் வாயிலின் அருகிலிருந்தவாறே உன்னை வழிபடுவர். இந்திரன் முதலானோர் தேவியை அணுகவரும்போது, உள்ளத்துச் சஞ்சலம் நீங்காதவரானதால் வாயிலிலேயே தடை செய்யப்படுவர். அந்தப்புரத்தினுள் நுழைய அவர்களுக்கே அனுமதி இல்லை. துவார தேசத்தில் நிற்பதே அவர்களின் தவப்பயன் என உணர்ந்து நிறைவுபெறுகின்றனர்.

सौभाग्यवर्धनी

श्रीदेव्याश्चरणसेवामहिमानं प्रस्तौति - पुरारातेरिति । त्वं पुरारातेरन्तःपुरमसि । य एकेन शरेण इन्द्रादिदैवतैरजेयान् पुरत्रयवासिनो दग्धवान्, तस्यावरोधोऽसि । ततः तेन कारणेन, त्वच्चरणयोः सपर्यामर्यादा पूजानिष्ठा, तरलकरणानां अजितेन्द्रियाणां असुलभा दुष्प्रापा । तथाप्येते शतमखमुखाः देवा अतुलां सिद्धिं नीताः । रंभादिस्वर्वेश्यारति-परतन्त्रा अपि तव चरणस्मरणपूर्वकं पूजामहिम्ना तव द्वारोपान्तस्थितिभिरणि-मादिशक्तिभिरेव अतुलां सिद्धिं नीताः । निरुपमभोगसंभावितसांसारिकानन्दतुन्दिलां श्रियं प्रापिताः । साक्षात्तव चरणदर्शनं तेषां कथं भवति ? महादेवान्तःपुरत्वादिति भावः ॥ ९५ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

இந்திரன் முதலிய தேவர்களால் வெல்ல இயலாதிருந்த முப்புரத்தை அழித்தவரின் அந்தப்புரத்து ராணி நீ. (இந்திரன் முதலானோர் புலனடக்கம் பெறாததாலேயே முப்புரங்களை எதிர்க்க இயலவில்லை.) உன் சரணஸேவைக்கான தகுதி புலனடக்கம் பெறாதவருக்குக் கிட்டாதது. ஆனால் இந்திரன் முதலான தேவர்கள் உன் சரணஸ்மரணத்துடன் வெளியே நின்று வழிபட, உன் அந்தப் புரத்துவார்க்காப்பாளரான அணிமாதியரே தேவர்கள் விரும்பியதை அளித்துவிட்டனர். உன்னை நேரிடையாக வழிபட, உன் சரணதரிசனம் பெற அவர்களுக்கே வாய்ப்பு கிட்டவில்லை. (95)

अरुणामोदिनी

उक्ताया देव्या अभीष्टार्थदातृत्वं भजतां प्रकटयति-पुरारातेरिति । हे देवि! त्वं पुरारातेः त्रिपुरान्तकस्य, न कस्यचित्साधुजनस्येति दुराराध्यत्वम् । अन्तःपुरं अवरोधः पट्टमहिषीत्वात्, भजज्जनविज्ञापनावकाशो नास्तीत्यभिप्रायः । अतः कारणात्

त्वच्चरणयोः भवत्पादयोः अमर्यादा अपरिमिता सपर्या पूजा तरलकरणानां चलितेन्द्रियाणां इन्द्रियनिग्रहरहितानां, असुलभा दुर्लभा । चलचित्ताः परमशिवमहिषीं त्वां पूजयितुं न शक्नुवन्तीत्यर्थः । अथवा हे देवि, पुरारातेः त्वदीयसामर्थ्यात् त्रिपुरसंहारकीर्तिमतो रुद्रस्यान्तरभ्यन्तरे वर्तमानं देहाभ्यन्तरे वर्तमानं पुरं शरीरमसि अभूः । तत्सामर्थ्यरूपत्वादिति । अतस्त्वच्चरणयोः अमर्यादा सपर्या तरलकरणानां मनोनिग्रहरहित्येन ध्यानविधानाशक्तानां असुलभा सुलभा न भवति । किन्तु अकारवाच्यैः ब्रह्मादिभिरेव सुलभेत्यर्थः । उक्तमर्थं समाधत्ते - तथा हीति । उक्तमेवैतत् । शतमखमुखाः एते अमराः, तव भवत्याः द्वारोपान्तस्थितिभिः द्वारोपान्ते स्थितिर्यासां ताभिः अणिमाद्याभिः अणिमा आदिर्यासां ताभिः अणिमामहिमाप्रभृतिभिः, पूर्वोक्ताभिर्दशभिः सह, 'वृद्धो यूना' इति ज्ञापकात् सहप्रयोगे तृतीया । अतुलां सिद्धिं नीताः निरुपमां योगसिद्धिं प्रापिताः । इन्द्रादीनां भवत्प्रसादासादितवैभवत्वेऽपि ऊर्वश्यादिवेश्या-संभोगरसिकतया तरलेन्द्रियत्वात् अन्तःपुरप्रवेशानर्हत्वेन सर्वचक्रबाह्यचतुरश्रवर्त्यणि-मादिसिद्धीनामेव दौवारिकतया द्वारोपान्त एव निवासो निर्दिष्ट इति भावः । अथवा अणिमाद्याभिरिति सहार्थयोजनाभावे अणिमादिभिः सिद्धिं इन्द्रादयो नीता इत्यर्थः । लोभिजनवञ्चकत्वेन नानामायाविलासमूलत्वात् सर्वसाधारणगणिकाप्रायत्वात् बाह्यचतुरश्रवर्त्यणिमादिगणावेष्टिता इन्द्रादयः कृता इत्यर्थः ॥ ९५ ॥

அருணாமோதின்

நீ திரிபுராந்தகரின் பட்டமஹிஷி. அரசரின் பட்டத்து ராணி ஸௌரியனைக் காணாது அந்தப்புரத்திலேயே தங்கியிருப்பாள். அந்தப்புரத்திலிருப்பவள் மட்டுமல்ல, திரிபுராந்தகருத்ரரின் மஹிஷி. பக்தர் உன்னை அண்ட இயலாது. புலனடக்கமற்றவர் உன்னை வழிபட இயலாது. இந்திரன் முதலான தேவர்களே வாயிற்காப்போரான அணிமா முதலிய ஸித்திதேவிகளின் வழிபாட்டாலேயே நிறைவுபெற நேர்ந்தது. (95)

आनन्दगिरिया

पुरारातेरिति । हे मातः, यत्र कुत्रापि तव चरणस्मरणमपि सर्वार्थसाधकं भवतीत्युच्यते । हे मातः तथापि ते अमरा इन्द्रादयः तव द्वारोपान्तस्थितिभिः अणिमाद्याभिरेव अतुलां सिद्धिं नीताः प्रापिताः । एकदा इन्द्रादयः स्वर्गाङ्गनाभोक्तारः परमेश्वरीचरणसाक्षात्कारेण अतुलां सिद्धिं वाञ्छन्तः श्रीमहाराजाधिराजश्रीत्रिपुरसूदनस्य पट्टमहिष्या भुवनेर्याः द्वारोपान्तं गताः, पश्चात् तत्रस्थितप्रतिहारिवेत्रधरीभूताभिः अणिमाद्यष्टसिद्धिभिः निराकृताः कुत्र भवन्तो गच्छन्तीत्याक्षिप्ताः ।

பரமேஸ்வரிசரணசாக்ஷாத்தகாரேண வாஞ்஑ிதாதிசயிதபலசி஑்஑ிம் ப்ராபுமாபகதா: ஸ்ம இத்யுத்தரிதே தாபிரக்தம் 'மஹாராபத்ரிபுரஸூதநஸுந்஑ர்யா ஑ர்ஷநம் பவதாம் ஸ்வர்ப்சாமாந்யவநிதாலம்பதானாம் அபிதேந்஑்ரித்யாணாம் ஑ுர்த்ம், ந பவிஷ்யதி । ய஑ு஑்஑ேசேந யூயமத்ராபகதா: தத்து தஸ்யா: ப்ரசா஑ேந வயமபி ஑ாதும் ஑்மா:.' இதி தாபி: தே ச க்ருதார்த்஑ீக்ருதா இத்யா஑ - புராராதேரந்ந:புரமஸீத்யா஑ி । ஑ே பரமேஸ்வரி த்வம் புராராதே: புரஸூதநஸ்ய । க்ருத்யத்கடாக்ஷக்ஷதாமாத்ரேண ய: பரமஸமர்த்ம் புரநாமாநம் ஑ீத்யம் ஑ாதிதவாந் । தஸ்யாந்ந:புரம் ஸ்வீயோக்ஷ... ம஑ிஷி பவசி । ததஸ்தஸ்மாத்தரலகரணா-நாமபிதேந்஑்ரித்யாணாம் காமலம்பதானாம் தவ சரணயோ: ஑பர்யாமிர்யா஑ாபா஑பூபாப஑்஑தி:, அவா஑நா- ஑நஸ்த்நாவஸ்த்நாலக்ஷாரவந்஑நா஑ிகா அஸுலபா ய஑பி, தத்யாபி மநசி தவ சரணம் சிந்நயித்வா ஑மாபகதா: ஑தமஸ்த்முக்தா: அமரா இந்஑்ரா஑யோ ஑ேவா: தவ ஑்வாரோபாந்நஸ்திதிபி-ரேவாதுலாம் ஑ி஑்஑ி நீதா: ப்ராபிதா: । தத்யா ச பா஑்யோபசாரம் விநாபி மாநஸீரேவோபசாரீ: பூப்யதாமபி வாஞ்஑ிதஸி஑்஑ிப்வத்யேவேதி । புராராதேரிதி ஑்லோகஸ்ய ர஑்஑்யார்த்ம்: அந்ந:புராராதி: ஑ிவ: பஸ்த்நாக்ஷரம், புரம் ப்ரணவ: மூலவி஑்யா ஑பர்யாமிர்யா஑ா நம: । அஸுலபா ஑ப்யா । தத்யா 'தாரம் மாயா மூலவி஑்யா ஑ிவாய ஑஑்யாந்நிகா । ஑்ஷார்பீயம் ம஑ாவி஑்யா ஑ர்வதந்ந்ரேபு ஑ோபிதா । நாஸ்யாதவ்யா த்வயா ப஑்஑ே யத்யா ஑்துதி஑தம் மம । உமாம஑ேஸ்வரோ மந்நஸ்தத்யாயம் மநுரூத்தம: । மம ப்ராணாஸ்தவ ப்ராணா வ்யாஸம் யேந சராசரம் । ய ஑தந்மந்நயுபுலம் ப஑வே ஑ாதுமிக்ஷதி । தஸ்ய ப்ராணாஸ்த்நா஑ேவ ஑ா஑ிஷ்யந்நி நமஸ்க்ருத: । யோபிந்யோ யாபிதா: பூர்வம் ஑த்யம் ஑த்யம் வரானநே । ஑்ஷார்பீயம் ம஑ாவி஑்யா ந ஑்யாதா குலபீரவி । த்வயா ஑்ருத்வா ந வக்தவ்யம் ஑ேவேப்ய: குலநாயிகே । கல஑்஑மிதி மந்நஸ்ய நோ஑்஑ார: கீர்திதஸ்து தீரிதி । ஑ர்வா஑்஑ஸுந்஑்ரிவி஑்யாமா஑ ॥௧௩॥

ஆனந்தகீர்யா

஑ங்கிருந்நு உன்னை நினைத்தாலும் அது உன் வழிபாடாகிறது. மன அடக்கமோ புலனடக்கமோ சிறிதுமில்லாத தேவமாதருடன் உல்லாஸமாயிருக்கிற இந்திரன் முதலானோரும் உன் அரண்மனை வாயிலில் நின்றபடியே உன்னைத் தியானித்தனர். நேரில் உன்னைக் காணமுடியாதபடி வாயிலிலேயே அணிமா முதலியவரால் தடுக்கப்பட்டனர். ஆனாலும் இந்திரன் முதலானோரின் மானஸ வழிபாட்டின் பயனாக அதே அணிமாதியரால் உரிய ஸித்தி வழங்கப்பெற்றனர். ஓம் ஹ்ரீம் ஸ்ரீம் ஹ்ரீம் க்லீம் சிவாய நம: ஑ன்ற 10 அக்ஷரவித்யையே இதன் ரகசியம். இது ஸர்வாங்கஸுந்஑ீ வித்யை. குருமுகமாக ஑ற்க வேண்டியது. (95)

தாத்பர்ய஑ிபினி

புராராதேரிதி । ஑ே மாதஸ்த்வம் புராராதே: த்ரிபுரான்தகஸ்யாந்ந:புரமவரோ஑: ப஑்஑்ம஑ிஷிதி யாவத்! அசி பவசி । தத: காரணாத் தரலகரணாம் தரலானி சபலானி கரணானிந்஑்ரித்யாபி

येषां तेषां प्राणिनां त्वच्चरणयोः त्वत्पादयोः सपर्यामर्यादा पूजाप्रकारोऽसुलभा दुर्लभा ।
 अन्तः- पुरप्रवेशश्चंचलचित्तानां नास्तीति प्रसिद्धम् । अतो निश्चलचित्तैः सौविदल्लैः
 प्रवेष्टव्यमिति नीतिवाक्यान्निर्मलचित्तैरेव समयिभिः सुधांभोधिस्थिताया भगवत्याः
 पादाम्बुजसेवा ज्ञायते, नान्यैरित्यर्थः । तथाहि तदेव दर्शयति, एते प्रसिद्धाः
 शतमखमुखाः अमराः सुरगणा अणिमाद्याभिः सहातुलां असदृशीं उपमारहितां सिद्धिं
 नीताः प्रापिताः । किंविधाभिरणिमाद्याभिः, तव द्वारोपान्तस्थितिभिः तव भगवत्या
 द्वारस्योपान्ते समीपे स्थितयो यासां ताभिः, तथोक्ताभिः यथा त्वद्द्वारोपान्तमेव
 अणिमादिसिद्धयः सेवन्ते, एवमिन्द्रादयोऽपि इमाः स्तुवन्तीति शेषः । अणिमाद्यष्ट-
 सिद्धीनां द्वारपालत्वेन सर्वदा तत्र वासः स्वभावसिद्धः । इन्द्रादीनां तु तरलकरणत्वात्
 अन्तःपुरप्रवेशानर्हत्वात्, दौवारिकानुसृत्या द्वारदेशे व्यवस्थानं सिद्धिशब्दार्थः इति
 तात्पर्यम् ॥ ९५ ॥

தாத்பர்யதீபிணி

பொருள் விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. துவாரத்தைக் காப்பவராக இருந்தே
 அணிமாதியர் ஸித்தி பெற்றனர். அவர்கள் மூலமாகவே இந்திராதியரும் ஸித்தி
 பெற்றனர். அணி மாதியருக்கு வாயிலிலிருப்பதே இயல்பு. இந்திராதியருக்கு
 அவ்வாயிலில் நிற்க அனுமதி கிட்டியதே ஸித்தி. (95)

पदार्थचन्द्रिका

अथ वर्णितश्रीमूर्तिं भवानीं परमोदारत्वेन स्तौति - पुरारातेरिति । हे मातस्त्वं
 पुरारातेरन्तःपुरं पट्टमहिष्यसि । ततस्त्वच्चरणयोः सपर्या पूजा तरलकरणानां पूजार्थं
 व्यग्रेन्द्रियाणां सुलभा न भवति । तथाप्येते शतमखमुखाः इन्द्रादयः, तव द्वारोपान्तस्थितिभिः
 दौवारिकीभिः अणिमाद्याभिः सिद्धिभिरेवातुलां सिद्धिं नीताः प्रापिताः । सपर्यां विशिनष्टि
 - मर्यादा अवधिभूता, यद्वा सपर्यामर्यादा इत्येकपदम् । अस्मिन्पक्षे मर्यादा अवधिः ।
 भवानीचरणयोः सपर्याया अवधित्वं, अतः परमन्यस्य पूज्यस्याभावात् ॥ ९५ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

முன் வந்த விளக்கமே. தேவியின் சரணவழிபாடே வழிபாட்டுமுறைகளின்
 எல்லையாகும். ஸபர்யாமர்யாதா - (95)

डिण्डिमभाष्यम्

ननु भगवती खलु श्रीललिताभट्टारिका महादेवमहाराजस्य श्रीकामेश्वरापरपर्यायस्य
 पट्टमहिषीति प्रसिद्धिः सा खलु सर्वदा अन्तःपुरे गुप्ता भवति, असूर्यम्पश्याः खलु

ராஜதாரா:। சகலமாதரம் த்வாமநாராடிய ந கஸ்யாபி ஜந்தோ: காமிதபலபாசி: ।
 தஸ்யாஸ்த்ரான்த:புரகதத்வாத்கதம் பூஜானிவாஹி இத்யாஸக்யாயாமாஹ - ஹே பரமேஸ்வரி ! புராராதே-
 மஹாதேவஸ்ய த்வமந்த:புரமஸி ப்ரதானமஹிஸ்யசி । யத: யஸ்த்மாத் காரணாத் சபரியா அமரியாடா
 சம்பூர்ணா தரலகரணானாமுத்சலிதசிததவூத்திநாமஸுலபா லப்துமஸக்யா । அஸ்திநந்ரே யுக்தி
 டர்ஸயதி, ததாஹிதி - யதோ ஹேதோமஹாதேவி த்வமப்யந்தர எவ ஸ்திதா, ததஸ்த்மாத்காரணாத் தவ
 த்வாரோபாந்தஸ்திதிபி: சிந்தாமணிபூஹராஜ-ஸ்யாந்திமகக்ஷானிவிஸ்டாபி: பிந்துசகராத் பஹி:
 த்யஸ்த்ரம், பஹிஸ்தததோஸ்ட்டாரம், ததோ பஹிஸ்த்ரதர்ஸாரம், ததோ பஹிதர்ஸாரம், ததோ பஹிமந்த்யஸ்த்ரம், ததோ
 பஹிநாஸிதலம். ததோ பஹி: பஹிஸ்ததலம், ததோ பஹிஸ்த்ரதர்ஸாரதேஸோ முத்ரா: ததோ மத்யமசதூரஸ்த்ரே
 ப்ராஹ்மசாஸ்தா:, சர்வபஹிஸ்த்ரதர்ஸார எவாணிமாஸ்தா: ஸ்திதா:। தா: ஸ்ல ப்ரகடா பாஹ்யா:
 பகவத்யாஸ்த்ரேடிகாமயா: லோபிஜநவஸ்த்ரகத்வாத் நானாமாயாவிலாஸமூலத்வாத் அநேகயோகிஜந-
 முக்தத்வாத் சர்வஸாதாரணத்வாத் கணிகாபாஸா: । இந்ராடிபாஹ்யஜநானாமுபஸர்ப்பண-நிவெடநாடி-
 யோக்யா: தா: ஸ்ல பவந்தி । அத எவ த்வாரோபாந்தே சர்வபாஹ்யசதூரஸ்த்ரே ஸ்திதி: ஸ்தானம் யாஸாம் தா:
 ததோக்தா:, த்வாரோபாந்தஸ்திதிபிரணிமாஸ்தாபி; பூர்வோக்தாபி: ஸக்திபி: ஸதமஸ்லமுஸ்தா:
 புரந்நடரப்ரமுஸ்தா: கீவாணா: அதுலாமநுபமேயாம் ஸித்திம் ப்ரோக்யேஸ்வரியஸ்பதம் நீதா: ப்ராபிதா: ॥ ௯௬ ॥

டிண்டிமபாஸ்த்யம்

விளக்கம் முன் வந்துள்ளதே. நீ அமர்ந்துள்ள இடம் பிந்துசகரம். அதனைச் சுற்றி
 வெளியே திரிகோணம், அஷ்டகோணம், அந்தர்தசாரம், பஹிர்தசாரம், அஷ்டாசரம்,
 சதூர்தசாசரம், அஷ்டதளம், ஷோடசதளம், முதல் சதூரசரத்தில் முத்ராதேவியர்,
 நடுசதூரசரத்தில் பிராம்ஹீ முதலிய மாதாக்கள், வெளிச்சதூரசரத்தில் அணிமாதி
 ஸித்திகள், இந்த அணிமாதியரையே இந்திரன் முதலானோர் அணுக இயலும். இவர்களது
 அருளாலேயே இந்திரன் முதலானோர் பெற விரும்பியதைப் பெற்றனர் எனில், பிந்து
 வரை செல்ல வாய்ப்புள்ளவர் பெற விரும்பதன் பெருமைக்கு அளவேது? (95)

கோபாலசுந்தரி

புராராதேரिति । புராராதே: ஸிவஸ்ய த்வமந்த:புரம் ப்ரதானமஹிஸி அசி பவசி, ததோ
 ஹேதோ: தரலகரணானாமஜிதேந்द्रியாணாம் தவ சரணயோ:, அமரியாடா சம்பூர்ணா, சபரியா பூஜா,
 சபரியா: பூஜாயா: மரியாடா நிஸ்தேதி வா அஸுலபா துஸ்ப்ராபா து:ஸாத்யேதி யாவத், ததாபி
 சம்பூர்ணபூஜாயா அபாவேஸ்பி அஸம்பூர்ணபூஜயைவ எதே தரலகரணா: ரம்பாடிபரீரம்பாடி-
 சம்பாவிதஹ்ரதயா: ஸதமஸ்லமுஸ்தா இந்ராடியோஸமரா தேவாஸ்தவ த்வாரோபாந்தஸ்திதிபிஸ்த்வடிய-
 சிந்தாமணிபூஹ-ராஜஸ்யாந்திமகக்ஷானிவிஸ்டாபி:அணிமாஸ்தாபிதர்ஸாபி: ஸித்திம் ப்ரோக்யேஸ்வரிய-
 ஸ்பதம் அதுலாமதிஸயிதாம் நீதா: ப்ராபிதா இத்யஹோ த்வத்பூஜாமாஹாத்மயப்ரகர்ஸ இத்யர்த: ।

விஷ்ணுபக்ஷே - அன்த: புரமன்த:புரே அன்த:புரரூபா வா மா லக்ஷ்மீர்யஸ்ய ச ததா அஸிதத இத்யத்ர புரதாமாயா தஸி:, தேன சிதா ஸ்வேதா சாத்விகீ த்வச்சரணயோ: சபர்யாமர்யாடா தரலகரணானாமிந்ராடீனா புரநாமகடீத்யதேதநகர்து: சிவஸ்ய அப்யஸுலபா । யத்ரா புராணா ஜா஗்ரத்ஸ்வப்ரஸுஸ்யவஸ்தாரூபாணாமராதேநாகஸ்ய தவ த்வாரோபான்தஸ்திதிபி: இத்யநேநான்வய: । அதவா த்வச்சரணயோ: சிதத: சத்வபுரதானா சபர்யாமர்யாடா தரலகரணானா துதூகைலபநானா-மிந்ராடீனாமராதே:புரஹ்லாஸ்ய புரா அஸுலபா புரணீல்யா ஜாதா । ததாபி ஸதமகவமுதா அமரா அணிமாத்தாபி: சித்திம் நீதா: । சப்புரண்கலாவாஸிர்யத்யபி புரஹ்லாஸ்ய ததாபிந்ராடீனாம-சாத்விகேநாராதநேநாணிமாதிசித்திஜாதீவேத்யர்த: ॥௯௬॥

கோபாலஸுந்தரீ

தேவியைப் பற்றிய விளக்கம் முன் வந்ததே. விஷ்ணுபற்றியது - லக்ஷ்மீதேவி உன் அந்தப்புரம். உன்னை வழிபடத் தகுதி திரிபுரமெரித்த சிவனுக்கும் எளிதல்ல. உன் சுரணவழிபாடு போகவாழ்க்கையில் முனைந்தவருக்கு எட்டாதது. பிரஹ்லாதனுக்கு அது பின்னர் கிட்டியது. தேவர்கள் அணிமாதி ஸித்திகளால் நிறைவுபெற்றனர். பூர்ணஸித்தி பிரஹ்லாதருக்கே. (95)

ஆனந்தலஹரி

சாக்ஷாத்வோபாஸநா இந்ராடீனாமபி துல்தேத்யாஹ - புராராதேரिति । புராராதே: சிவஸ்வ த்வமன்த:புரம் புரதானமஹிஸீ அசி துவசி, ததோ ஹேதோஸ்தரலகரணானா சச்சலேந்ரித்யாணா தவ சரணயோ: அமர்யாடா நி:சீமா சப்புரணீதி யாவத், சபர்யா பூஜா அஸுலபா அஸக்யேத்யர்த: । யத்ரா சபர்யாயா மர்யாடா நிஸ்தா யதாவிதி ரதநேத்யர்த: । ததாபி தாதக்பூஜாயா அதாவே஽பி யத்கிஞ்சித்பூஜயீவேத்யர்தாத் । ஏதே ஸதமகவமுதா இந்ராத்தா: அமரா தேவா: தவ சிந்தாமணி஑ூஹஸ்ய த்வாரம் தஸ்யோபான்தே நிகதே ஸ்திதிர்யாஸா தாபி: அணிமாபுரததிபி: ஸக்திபி: சித்திம் இந்ராதிபதபுரஸிரூபா நீதா: தவ யத்கிஞ்சித்பூஜயா தஹித்வாரஸ்திதத்வத்பரிசாரிகாபிரேவ இந்ரத்வாதிபதம் தேயதே । சப்புரண்த்வத்பூஜா஑லம் து வக்துமேவ ந ஸக்யத இதி தாவ: । அணிமாடீனா த்வாரோபான்தே பூஜாவிதானாத்ர ஸ்திதிரக்தா । ததக்தம் ஜானாணீவ - அணிமா பஸ்திமத்வாரே தக்ததா஑ே புரயோஜயேதித்யாதி ॥௯௭॥

ஆனந்தலஹரி

இந்திரன் முதலானோர் தம் தம் அதிகாரங்களைப் பெற்றது அணிமாதியரை துவாரத்தின் அருகே வழிபட்டதால். மற்ற விளக்கம் முன் உள்ளதே. (95)

कलत्रं वैधात्रं कति कति भजन्ते न कवयः

श्रियो देव्याः को वा न भवति पतिः कैरपि धनैः ।

महादेवं हित्वा तव सति सतीनामचरमे

कुचाभ्या मासङ्गः ¹कुरवकतरोरप्यसुलभः ॥ ९६ ॥

கலத்ரம் வைதாத்ரம் கதி கதி பஜந்தே ந கவய:

சீரியோ தேவ்யா: கோ வா ந பவதி பதி: கைரபி ததை: ।

மஹாதேவம் ஹித்வா தவ ஸதி ஸதீநாமசரமே

குசாப்யாமாஸங்க:¹ குரவகதரோரபி அஸுலப: ॥ (96)

1. மாபாக:மாபோக:

ஸதி ! பதிவரதையே ஸதீ என்ற தக்ஷனின் மகளே ! ஸதீநாம் அசரமே ! பதிவிரதைகளின் முன் நிற்பவளே ! வைதாத்ரம் களத்ரம் - பிறும்மாவின் மனைவியான ஸரஸ்வதியை, கதி கதி கவய:- எத்தனை எத்தனை கவிகள், ந-ப ஜந்தே தன்னுடைமையாக அடையவில்லை? கை ரபி தனை: ஏதோ சில செல்வங்களால், தேவ்யா: ஸீரிய: பதி: க: ந பவதி - யார்தான் லக்ஷ்மீபதியாகவில்லை. மஹாதேவம் ஹித்வா - மகாதேவனைத் தவிர, தவ குசாப்யாம் - உன் மார்பகத்துடன், ஆஸங்க:- அணைப்பு என்பது, குரவகதரோ: அபி - மருதாணிச் செடிக்கும், அஸுலப: - எளிதில் கிட்டியதில்லை.

ஸதீ, ஸதாசிவபதிவ்ரதா, ஸதாசிவகுடும்பினீ என்ற லலிதாநாமங்களை நினைக்கலாம்.

लक्ष्मीधरा

कश्मलात्रायत इति कलत्रं पत्नी । कश्मलं नरकं मध्यवर्णलोपः पृषोदरादित्वात्साधुः । कलत्रं कश्मलात्रायत इति रक्षितः । वैधात्रं विधातृसंबन्धि । विधातृशब्दस्य 'तस्येदम्' इत्यणि कृते संबन्धमात्रपरत्वे तद्विशेषजिज्ञासायां कलत्रशब्दस्यान्वय इति । धातुः कलत्रमित्युक्ते तु संबन्धमात्रे विहिता षष्ठी संबन्धिन्येव पर्यवस्यतीति साक्षादन्वय इति भावः । अतो नायं प्रयोगो दोषावहः । वैधात्रं कलत्रं सरस्वतीं कतिकति भजन्ते सेवन्ते । न कवयः के वा कवयो न भजन्ते सर्वेऽपि भजन्त इत्यर्थः । श्रियो देव्याः लक्ष्म्याः, को वा न भवति पतिः कैरपि धनैः । महादेवं सदाशिवं, हित्वा तव भवत्याः, सति! पतिव्रते ! सतीनां पतिव्रतानां, अचरमे ! अग्रगण्ये ! कुचाभ्यां आसङ्गः आलिङ्गः, कुरवकतरोरपि असुलभः सुलभो न भवति । कुचालिङ्गनं दोहदत्वेनापि कुरवकतरोरचेतनस्यापि न संभवति, किमु वक्तव्यं पुरुषान्तर इति पातिव्रत्यं

வாசாமகோச்சரமணி மாவ: | அத்ரேத்யம் பதயோஜனா - ஹே சதி ! வௌதாத்ரம் கலத்ரம் கதிகதி கவய: ந மஜந்தே | ஸ்ரீயோ தேவ்யா: கௌரபி தநௌ: கோ வா பதி: ந மவதி | ஹே சதிநாமச்சரமே ! மஹாதேவம் ஹித்வா தவ குச்சாப்யாமாஸஜ்ஜ: கர்வகதரோரப்யஸுலம: | அயமர்த்: - யே மந்ரஜபாடியாஸாதி-தஸாரஸ்வதா: தே சர்ஸ்வதிவல்லுமா இதி கீயந்தே | யே தநதாந்யாஸ்வஜஜாதிஸமூஹிமந்த: தே லக்ஷ்மீபதய: இதி கீயந்தே | பார்வதிபதிஸ்து மஹாதேவ எவேதி பாதிரத்ரயமஹிமா அவாஜ்ஜநஸ-கோச்சர இதி ||௯௬||

லக்ஷ்மீதரா

மனேவிக்குக் களத்ரம் என ஒரு பெயர்ச்சொல். நரகம் போன்ற மாசிலிருந்து காப்பவள் எனப்பொருள். நீஸதி - பதிவிரதை. பதிவிரதைகளுள் நீயாருக்கும் அடுத்தவள் அல்ல (அசரமா). நீயே அவர்களுள் முன் நிற்பவள். பிறும்மாவின் களத்ரம் ஸரஸ்வதி. கவிகள் தம்மை வாக்க்பதி, வானீபதி, ஸரஸ்வதியை நாக்கில் கொண்டவன் என ஸரஸ்வதியின் உரிமையைக் கொண்டாடுகின்றனர். சிறிதளவு செல்வம்சேர்ந்தவன் தன்னை ஸ்ரீபதிலக்ஷ்மீபதி எனக் கூறிக்கொள்கிறான். மஹாதேவனைத் தவிர வேறு எவரும் உன்னிடம் உரிமை கொண்டாடுவதில்லை. குரவகம் (மருதாணி) நல்லமாதரின் மார்பண்பை தோஹதம் (மசக்கை நீக்கும் பொருள்) எனக்கொள்ளும். அதுவும் உன் மார்பகத்தின் அண்ப்பைப் பெற்றதில்லை. (மந்திரஜபத்தால் வாக்கு வன்மை செல்வம் பெற்றவர் தன்னை ஸரஸ்வதிவல்லபர் லக்ஷ்மீபதி என வெளியே சொல்லிக் கொள்வர்.) (96)

சௌமார்யவர்தனி

அத ஸ்ரீதேவ்யா: அஸாதாரணம் பாதிரத்ரம் ஸ்தௌதி- கலத்ரமதி | வௌதாத்ரம் கலத்ரம் சர்ஸ்வதீ, கதி கதி கவயோ ந மஜந்தே | அபி து பஹ்வோ மஜந்தே | ஸ்ரீயோ தேவ்யா: கோ வா பதிர்ந் மவதி, கௌரபி தநௌ: கதிபயதிநவிநஸ்வரௌ: குபேராதி: ஸுரகண:, மஹாதேவம் விஹாய | ஹே சதி சதிநாமச்சரமே ஆதே ! அநஸூயாரூந்ததிப்ரமூதிநாம் பதித்ரதானாம் த்வமேவ பாதிரத்ரதர்மநிர்देशिनीति மாவ: | தவ குச்சாப்யாமாஸஜ்ஜ: ஆஸ்லேஷ: கர்வகதரோரப்யஸுலம: தோஹதத்வேநாபி நாஸ்லேஷோ஽மூத் கர்வகதரோ-ரீத்யர்த்: | சர்ஸ்வதீலக்ஷ்மீபிரஸாதேநோபாஸகா: மதூரகவீத்வதநதாந்யாதி-ஸுக்ஷமநுமவந்தி | தவ ப்ரஸாதேநாக்ஷயஸ்வரூபபரமானந்தமநுமவந்திதி த்வனி: ||௯௬||

ஸௌபாக்யவர்த்தனி

அநஸூயை மற்றும் அருந்ததி முதலானோருக்குக் கற்பை விளக்கியவள் நீ. (மற்றவை லக்ஷ்மீதராவின் விளக்கமே. (96)

அருணாமோதினி

எவ் வர்த்தமானாயா தேவ்யா வாण्याத்பேக்ஷயா பாதிவ்ரத்யமசாধারণமாஹ - கலத்ரமிதி । சதீநாந் பதிவ்ரதானாந் அக்ஷரமா அஹா, தஸ்யா: சம்புக்ஷி: , ஹே அக்ஷரமே ! ஹே சதி ! பதிவ்ரதா தாக்ஷாயணீரூபிணீ, தேவி ! ‘சதீ சதீ யோகாவிஸூக்ஷதேஹா தாந் ஜந்மநே சூலவத்ஸுப்ரபேதே’ இதி காலிதாஸ: । ‘சதீ பதிவ்ரதா஗ூரீயோ:’ இதி ரத்நமாலா । கதி கதி கியந்த: , கவய: , காவ்யக்ஷரணசமர்த்தா: சூர்யக்ஷா விதாது: ப்ரஹ்மண இத்வ் வௌத்ரம் ப்ரஹ்ம் கலத்ரம் ப்ரஹ்மபத்ரீந் வாணீந் ந ப்ஜந்தே, ந ப்ராபுவந்தி, ப்ராபுவந்த்யேவெத்யர்த்த: । ததா ஸ்ரீய: தேவ்யா: விஷ்ணுபத்ந்யா: லக்ஷ்ம்யா: கௌரபி கியத்பரிமீதௌரபி தநௌ: கோ வா பதி: சுவாமி ந ப்வதி, ப்வத்யேவெத்யர்த்த: । லோகே மந்த்ரஜபபுரக்ஷரணாதிபி: யே யே ப்ராப்தஸாரஸ்வதா: தே சர்வே஽பி ப்ரஹ்மணோ஽ந்யேபி சரஸ்வதீவக்ஷ்மா இதி ஗ீயந்தே; ததா யே வா தநதந்யாதிசமூக்ஷா: தே சர்வே஽பி லக்ஷ்மீபதய இதி ஗ீயந்தே இத்யர்த்த: । ஹே சதி ! தீவ்யதீதி தேவ: , மஹாஸ்வாஸௌ தேவக்ஷ் மஹாதேவ: , ‘அந்மஹத: சமானாதிக்ஷரணஜாதீயயோ:’ இத்யாத்வம் । ‘சந்மஹத்’ இதி சமாஸ: । த்ந் சர்வதேவதா- சார்வஹீமதயா மஹாதேவக்ஷதவாக்யம் சதாசிவம் ஹித்வா, தவ பதிவ்ரதாசிர்மணே: ப்வத்யா: குக்ஷாப்யாந் ஸ்தநாப்யாந் அஸஜ்ஜ: சம்பந்த: க்ஷுரவகாஸ்யஸ்ய தரோ: பூஷ்ணோத்பத்த்யர்த்த் ஸ்ரீஸ்தநாலிஜ்ஜநரூபதோஹதக்ஷுதூஹஸ்யாதேதநஸ்ய வூக்ஷவிசேஷஸ்யாபி, கிமுதாந்யேஷாமித்யர்த்த: ; அஸுலப: ஸுலபோ ந, துர்லப இத்யர்த்த: । அத: பாதிவ்ரத்யரக்ஷணே சாவதானா சமஸ்தமாயா- விக்ஷணா ப்வதி, ப்வத்ஸௌந்தர்யமோஹித: கக்ஷித்ருக்ஷ்மதி: தேவக்ஷந்த்ரவாதிநாமந்யதம: க்ஷுரவகஹாவம் சம்ப்ராப்ய பாதிவ்ரத்யபஜ்ஜம் க்ஷுரீதிதி அக்ஷக்ஷயா அக்ஷேதநம் க்ஷுரவகதரூமபி தோஹதார்த்த் நாலிஜ்ஜஸே । அதோ ப்வத்பாதிவ்ரத்யம் ந அந்யாஜ்ஜநாசாதாரணம் நான்யே ச பார்வதீபதயோ ஗ீயந்தே । கிந்து மஹாதேவ ஀க ஀வ ஗ீயதே । அந்யே தேவா: , ப்வத்பதிஸ்து மஹாதேவ: சர்வத்ர அக்ஷுண்ததபராக்ரமக்ஷதி ஹாவ: ।

அருணாமோதினி

ஸதீ ஀ன்று பதிவிரதையைக் குறிப்பிடுகிற சொல்லே ஀ன் பெயரானது. (மற்றவை முன் விளக்கங்களில் கண்டவையே.) ஀ல்லா தேவர்க்கும் பெரியவர் ஀ன்று மஹாதேவர் ஀ன்ற பெயர் ஀ன் கணவருக்கே பொருந்தும். (ஸதீ ஀ன்ற பெயர் ஀னக்கே பொருந்தும்.) கற்புக்குப் பங்கம் வருமோ ஀ன மரத்தைக் கூட நீ அணைத்துக் கொண்டதில்லை. (96)

ஆனந்த்ரி஗ீயா

கலத்ரமிதி । சுவகீயா பரகீயா சாமாந்யவநிதா சேதி த்ரிவிதா நாயிகா । தத்ர பார்வத்யா: சுவகீயாத்வமுத்தமாத்வம் விவக்ஷு: சரஸ்வதீலக்ஷ்மயோ: க்ரமேண பரகீயாத்வம் சாமாந்ய-

अथ परमपतिव्रतात्वेन भवानीं स्तौति - कलत्रमिति । वैधात्रं कलत्रं ब्रह्मणो भार्या सरस्वतीम् । ... कैरपि धनैः सामान्यतः सुवर्णादिभिर्महिष्यादिभिरपि धान्यादिभिर-पीत्यर्थः। एवं लक्ष्मीसरस्वत्योर्व्यभिचारं दर्शयित्वा भवान्यास्तदत्यन्ताभावमाह - महादेवमिति। हे सतीनामचरमे गण्यमानानां पतिव्रतानां मध्ये प्रथमतो गण्यमाने, तव कुचाभ्यामाभोगः त्वत्कुचकर्तृका पूर्णता कुरवकतरोरप्यसुलभः, सुलभो न भवति । कुरवकतरोः सामान्यतः स्पर्शनज्ञानेऽपि, विशेषज्ञानशून्यत्वेनात्यन्तजडस्यापि असुलभ इति पातिव्रत्यातिशयोक्तिः । स्त्रीणां निरीक्षणालिङ्गनाभ्यां तिलककुरवकौ सद्यः पुष्पितौ भवत इति काव्यप्रसिद्धिः । आसङ्ग इति पाठः सुगमः। आभोगो वारुणत्वत्रेः पूर्णतापन्नयोरपीति मेदिनीकरः ॥९६॥

பதார்த்த சந்திரிகா

(முன் வந்த விளக்கமே. (96)

डिण्डिमभाष्यम्

கலத்ரமिति । हे सति ! दक्षः प्रजापतिः कदाचिदुत्पत्त्या तव सतीति नाम चकार । न केवलं नाम्ना प्रसिद्धा, अपि तु सतीनामचरमे सर्वपतिव्रतानां प्रधानभूते भगवति ! वैधात्रं विधातृसंबन्धि कलत्रं सरस्वतीदेवीं कति कति कवयो न भजन्ते न कलत्रीकुर्वन्ति, अपि तु सर्वे कवयो यत्किञ्चित्कवितालाभेन सरस्वतीवल्लभः शारदावल्लभो वाचस्पतिरित्यादि-पदवीं गृहीत्वा निःशङ्कमेव चरन्ति, अतः कारणात्, सरस्वत्या बहुपत्नीत्वेन पातिव्रत्यं दुर्लभम् । तथा देव्याः श्रियोऽपि सिन्धुराजनन्दिन्याः कैरपि किञ्चिन्मात्रपरिमितैरपि धनैर्वित्तैः । ‘हिरण्यं द्रविणं द्युम्नं रुक्मं रिकथं धनं वसु’ । कतिपयधनसंपत्त्या को वा मनुष्यो लोके लक्ष्मीपतिर्न भवति, अत एव धनवन्तं लक्ष्मीभर्तारं वदन्ति । तथा च भाविप्रयोगः, ‘विहाय लक्ष्मीपतिलक्ष्मकार्मुकम्’ इति । लक्ष्मीपतिः अत्र राजवाचकः । अतो लक्ष्म्याश्च बहुतरधनिकपरिग्रहत्वात् पतिदेवतात्वं दुर्लभम् । तव कुचाभ्यां पयोधराभ्यां आसङ्गः महादेवं हित्वा शम्भुं विहाय कुरवकतरोरपि उत्तमस्त्रीणामालिङ्गनदोहदिनो वृक्षविशेषस्यपि असुलभो दुर्लभ एव । अत एव त्वं सर्वसतीनां प्रथमा । कुरवकतरोरपि तव कुचासङ्गः कथं दुर्लभ इति चेत्, अत्रोच्यते, त्वत्सौन्दर्यदर्शनान्मोहितमतिः कश्चन मायावी गन्धर्वादिः कुरवकवृक्षं गृहीत्वा पतिव्रताया व्रतभङ्गं कुर्यादित्याशङ्कया अचेतनमपि कुरवकवृक्षं दोहदार्थं त्वं नालिङ्गसि, यतो भवसि स्वपातिव्रत्यरक्षणे सावधाना । सकला अस्या विचारणा च । ९६॥

டிண்டிமபாஷ்யம் -

(முன் வந்த விளக்கமே. (96)

गोपालसुन्दरी

கலத்ரமिति - हे सति! दक्षदुहितः! न केवलं नाम्ना त्वं सती, सतीनामचरमे, पतिव्रतानां प्रधानभूते, वैधात्रं विधातृसंबन्धि कलत्रं सरस्वतीं कति कवयो न भजन्ति न कलत्रीकुर्वन्ति? । यत्किञ्चित्कवित्वैव सरस्वतीवल्लभत्वम् । श्रियो देव्या लक्ष्मीदेव्याः पतिः कैरपि किञ्चिन्मात्रैरपि धनैः को वा न भवति । तव कुचाभ्यां पयोधराभ्यामासङ्गः परिष्वङ्गः महादेवं हित्वा शिवं विहाय कुरवकतरोरपि उत्तमाङ्गनालिङ्गनदोहदिनो वृक्षस्यापि असुलभो दुर्लभ इत्यर्थः । विष्णुपक्षे - कलत्रमित्यादिना सरस्वत्याः पुमन्तर-

சம்பந்தமுக்தவா லக்ஷ்மியஸ்ததபாவமாஹ - ஸ்ரீய இதி । ஸ்ரீயோ தேவ்யா: பதி: கைரபி ஧நைரேவ, ந து வக்ஷ்யமாணாலிங்னாதினா, மஹாடேவ் ஸ்ரேஸ்ட்டேவ் ஹி நிஸ்திதம் த்வா த்வாமாலக்ஷ்மீகூத்ய ஹே அத வஸதிரஸதீனா வஸதௌ கூஹே ஸதீனா விக்ஷமானாநா மஹ்யே அஈரமா ஸ்ரேஸ்ட்டா யா இரீலக்ஷ்மீஸ்தஸ்யா: குஈாஹ்யாமாஸங்ன: கரவகதரோரப்யஸுலப: । ததா ஈ த்வத்ஸமோ நான்ய இதி பாவ: । அதவா வௌதாந் கலத்ரம் ஸரஸ்வதீர் கதி கவயோ ந பங்ன்தே தஸ்யா: கோ வா ப்ரஹ்மா வா பதிர்ந பவதி । அபி து பவத்யேவ । ததா ஈ ஸரஸ்வத்யா அபி பதித்வயம் । ஸ்ரீயோ லக்ஷ்மியா: கைரபி ஧நை: கௌஸ்துபாதிபி: ஸஹ குஈாஹ்யாமாஸங்ன: மஹாடேவமபி ஹித்வா தவௌ, நான்யஸ்ய । கீஹ்ஸ: ? கரவகதரோரப்யஸுலப: । நநு லக்ஷ்மியஸ்வதிரிஈநானுராஙோ நாஸ்தீத்யத்ர கிம் விஈித்ரமத ஆஹ - தேவ்யா திவூ க்ரீடாஹ்யத்ரதாத்வத்ரநுஸாராத் கான்திஸீலாயா: க்ரீடாவத்யா கதிஸாலின்யாஸ்த்ரலாயா வா ஈரமே ஸதி ஈரமே வயஸி வாஹ்நீஈே ஸதி ஸதீனாம ஸதீதி ஸங்ஜா பவதீத்யத்ர: । க்ரீடாதிஸாலின்யா லக்ஷ்மியா அபி ஸ்த்ஹீர் த்வய்யேவேதி த்வத்ரபாவோத்கர்ஷ இத்யாஸய: ॥௧௩॥

கோபாலஸ்தந்திரீ

தேவியைப் பற்றி முன் வந்த விளக்கமே. விஷ்ணுவைப் பற்றி - வாஸஸ்பதி என்ற பெயர்கவிகளுக்குண்டு. அதனால் ஸரஸ்வதியை ஸதியாகக் கூற முடியாது. ஏதோ ஓரளவு செல்வமிருப்பதால் லக்ஷ்மீபதி ஸ்ரீபதி என அழைக்க இயலாது. மஹாதேவனான விஷ்ணுவைத் தவிர மார்புடன் எவருடனும் லக்ஷ்மீ இணைந்ததில்லை. கௌஸ்துபத்தைக் கூட விஷ்ணுதான் தரித்துள்ளார். வினையாட்டில் பெரும் ஈடுபாடு கொண்ட லக்ஷ்மிக்கு நீர்தான் நிலையான இருப்பிடம். (96)

ஆனந்தலஹரி

கலத்ரமிதி । ஹே ஸதி ஸதீனாமி ஧க்ஷகந்யே, ஹே ஸதீனா பதிவ்ரதானாமஈரமே அங்ரங்யே । ததேவோபபாடயதி, வௌதாந் ப்ரஹ்மஸம்பந்தி கலத்ரம் ஸ்த்ரீயம் ஸரஸ்வதீர் கதி கவயோ ந பங்ன்தே । அபிது பங்ன்தே எவ । ஸ்ரீயோ லக்ஷ்மியா தேவ்யா: கோ வா கைரபி ஧நைர்ந பவதி பதி:, அபி து ஸவீரேவ ஸவீரே இதி பாவ: । மஹாடேவ் ஹித்வா த்யக்தவா தவ குஈாஹ்யாமாஸங்ன: பரிஸ்வங்ன: கரவகதரோ: உத்தமாங்னா஧ோஹதேந புஸ்பவதோ வூக்ஷவிஸேஸஸ்யாபி அஸுலபோ துரீலப: ॥௧௩॥

ஆனந்தலஹரி

முன் வந்த விளக்கமே. (96)

गिरामाहुर्देवीं द्रुहिणगृहिणीमागमविदो
हरेः पत्नीं पद्मां हरसहचरीमद्रितनयाम् ।
तुरीया कापि त्वं दुरधिगमनिःसीममहिमा
महामाया^१ विश्वं भ्रमयसि परब्रह्ममहिषि ॥ ९७ ॥

கிராமாஹுர்¹தேவீம் த்ருஹிணக்ருஹிணீம் ஆகமவிதோ
ஹரே: பத்னீம் பத்மாம் ஹரஸஹசரீம் அத்ரிதநயாம் ।
தூரியா காபி த்வம் துரதிகம நிஸ்ஸீம் மஹிமா
மஹாமாயா¹ விச்வம் ப்ரமயஸி பரப்ரஹ்மமஹிஷி ॥ (97)

1. महामाये महामायायै

பதவுரை - பரப்ரஹ்ம மஹிஷி ! பரப்பிரும்மத்தின் பட்டமஹிஷியே ! ஆகமவித:
ஆகமமறிந்தவர், (உன்னை), த்ருஹிணக்ரு ஹிணீம் - பிரும்மாவின் இல்லாளான, கிராம்
தேவீம் - வாக்கின் தேவியாகவும், ஹரே: பத்னீம் பத்மாம் - ஹரியின் பத்தினியான
லக்ஷ்மியாகவும், ஹரஸஹசரீம் அத்ரிதநயாம் - ஹரனின் துணைவியான
மலைமகளாகவும், ஆஹு: - சொல்கின்றனர். த்வம் - நீ தூரியா கா அபி - நான்காமவளான
யாரோ ஒருவள். துரதிகம நிஸ்ஸீம்மஹிமா - எளிதில் உணரமுடியாத எல்லையற்ற
பெருமை கொண்டவள். மஹாமாயா - பெரும்மாயையாகி விச்வம் ப்ரமயஸி - உலகை
ஆட்டி வைக்கிறாய் - சுழலச்செய்கிறாய்.

வாகதீச்வரீ, சதுர்வக்த்ரமநோஹரா, விஷ்ணுமாயா, வைஷ்ணவீ, சிவப்ரியா,
சிவபரா, தூர்யா, சைலேந்த்ரதநயா, உமா, மஹாமாயா விச்வப்ரமணகாரினீ முதலிய
லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வருகின்றன.

लक्ष्मीधरा

गिरां वाचां, आहुः कथयन्ति । देवीं अधिदेवतां, द्रुहिणगृहिणीं ब्रह्मणः पत्नीं,
आगमविदः आगममरहस्यवेदिनः, हरेः विष्णोः, पत्नीं जायां, पद्मां पद्मालयां, हरसहचरीं
शम्भुपत्नीं अद्रितनयां पार्वतीम् । तुरीया चतुर्थी कापि अनिर्वाच्या, त्वं
दुरधिगमनिस्सीममहिमा दुःखेन अधिगन्तुं शक्यः स चासौ निस्सीमो महिमा यस्यास्सा,
देशतः कालतो वस्तुतश्चापरिच्छेद्येत्यर्थः । महामाया शुद्धविद्यान्तर्गतं मायातत्त्वं, विश्वं
प्रपञ्चं, भ्रमयसि विवर्तयसीति विवर्तं ब्रह्मधर्मं मायायामतिदिशति । परब्रह्ममहिषि!
परब्रह्मणः सदाशिवस्य महिषि! तथा च श्रूयते-ह्रीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्यौ' इति पुरुषसूक्ते !
ह्रीः भुवनेश्वरी लक्ष्मीः श्रीविद्या उभे ब्रह्मणस्ते पत्न्यौ । अत्र तयोर्मध्ये श्रीविद्यायाः

விளக்கம் லக்ஷ்மீதராவிலுள்ளதே. பரப்ரும்மத்தை விட்டுப் பிரியாத சித் சக்தியான நீ மாயையைத் துணை கொண்டு ஸ்ருஷ்டி - ஸ்திதி - ஸம்ஹாரங்களை நடத்துகிற விதி, ஹரி, ஹரர் என்ற மூவரைக் கொண்டு உலகை ஆட்டி வைக்கிறாய். திரும்பத்திரும்ப ஆடச் செய்கிறாய். எல்லாவற்றிற்கும் ஸாக்ஷியாக, பேருணர்வாக உள்ளவள் நீ. வாணீ, லக்ஷ்மீ, பார்வதீ என்பது உன் மாயை விளையாட்டு வேஷம். (97)

अरुणामोदिनी

ननु काश्च वाण्यादयो देववनिताः ? के के च तत्पतयो देवाः, कैषा च प्रबन्धप्रतिपाद्या यदुत्कृष्टा देवतेत्यत्राह - गिरामिति । 'ऋतं सत्यं परं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलम् । ऊर्ध्वरितं विरूपाक्षं विश्वरूपाय वै नमो नमः ।' इति श्रुतेः सर्वशक्तिः सदाशिवः परं ब्रह्म, तस्य महिषी सर्वशक्तिरूपा तस्य भार्याभावमापन्ना तदङ्गसंस्थिता महालक्ष्मीर्देवी, 'तस्याङ्गमण्डलारूढा शक्तिमहिष्वरी परा । महालक्ष्मीरिति ख्याता श्यामा सर्वमनोहरी।' इति पुराणवचनात् । 'ह्रीश्च ते लक्ष्मीश्च पद्म्यौ' इति श्रुतेश्च । ह्रीः भुवनेश्वरी, लक्ष्मीः श्रीविद्या । उभे ते च ब्रह्मणः पद्म्यौ । तयोर्मध्ये श्रीविद्यायाः प्राधान्यं, भुवनेश्वर्याः श्रीविद्यायामन्तर्भावात् । सैव चन्द्रकला सैव शिवमहिषीति संक्षेपतः श्रुत्यर्थरहस्यम् । उक्तं च आचार्यैः सकलजननीस्तवे 'सुता दक्षस्यादौ' इति । यद्वा - परं ब्रह्म सकलजगत्कारण-भूता च सा महिषी च परब्रह्ममहिषी, सकलजगत्कारणभूता सृष्टिस्थितिलयहेतुः महालक्ष्मीसमाख्या देवतेत्यर्थः । सर्वस्याद्या महालक्ष्मीः त्रिगुणा परमेश्वरी । लक्ष्यालक्ष्यस्वरूपा सा व्याप्य कृत्स्नं व्यवस्थिता ।' इति मार्कण्डेयपुराणोक्तेः । देव्याः सकलजगत्कारणत्ववादिनां देव्यन्यस्य परब्रह्मणोऽभावादिति भावः ।

यद्वा - अविद्यादिभावमापद्य परब्रह्मणोऽपि मोहिकेत्यर्थः । तस्याः संबुद्धिः हे परब्रह्ममहिषि ! एवंविधाया अपि सृष्ट्यौ न्मुख्यमाह महामायेति । महाविद्या महामाया इत्यादिवचनात् महती दुरुद्धरा माया सर्वमोहक्षमा शक्तिर्यस्याः सा, सर्वेषामपि संसारवासनाप्रदेत्यर्थः । यद्वा मह्यते पूज्यते इति महा, सर्वैरभ्यर्चनीया, सा च सा न विद्यते माया कपटो यस्याः सा अमाया । पूजयितृणामकपटमेव समस्तेप्सितदात्रीत्यर्थः । तदुक्तम् - 'स्तुता संपूजिता पुष्पैर्धूपगन्धैः सुधूपिता । ददाति वित्तं पुत्रांश्च मतिं धर्मं तथा शुभाम् । सा याचिता च विज्ञानं तुष्टा ऋद्धिं प्रयच्छति । आराधिता सैव नृणां भोगस्वर्गापवर्गदा' । इति । तस्याः संबुद्धिः, हे महामाये ! सर्वजगत्कारणभूतमहामायारूपधारिणि ! देवि । 'महारात्रि महामाये' इति देवीमाहात्म्योक्तेः महामायायाः तमोरूपदेव्यवतारत्वात् ।

उक्तं चोत्तरे चतुर्दशाध्याये - 'शून्यं तमखिलं लोकं विलोक्य परमेश्वरी । बभार रूपमपरं तमसा केवलेन हि । सा भिन्नाञ्जनसंकाशा दंष्ट्राश्रितवरानना । विशाललोचना नारी बभूव तनुमध्यमा ॥ (सा प्रोवाच महालक्ष्मीं तामसीं प्रमदोत्तमाम् । नाम कर्म च मे मातः देहि तुभ्यं नमो नमः ।) तां प्रोवाच महालक्ष्मीः तामसीं प्रमदोत्तमाम् । ददामि तव नामानि यानि कर्माणि तानि ते ॥ महामाया महाकाली महामारी क्षुधा तृषा । निद्रा तृष्णा

चैकवीरा कालरात्रिर्दुरत्यया ॥ इमानि तव नामानि प्रतिपाद्यानि कर्मभिः' । आगमविदः भागवततत्त्वप्रतिपादकग्रन्थतात्पर्यवैत्तारः गिरां देवीं वाग्देवीं भवदीयसत्त्वगुणावतारभूतां भवत्या वाणीत्यादिनामभिः कृतसंकेतां देवीं, 'गीर्वाग्वाणी सरस्वती' इत्यत्र 'भागुरिमते गिरेत्यप्यस्ति' इति व्याख्यानात् आकारान्तो वा। तां देवीम् । अत्रीकृतं उत्तराध्याये - 'तामित्युक्त्वा महालक्ष्मीः स्वरूपमपरं नृप । सत्वाख्येनातिशुद्धेन गुणेनेन्दुप्रभं दधौ ॥ अक्षमालाङ्कुशधरा वीणापुस्तकधारिणी । सा बभूव वरा नारी नामान्यस्यै च सा ददौ ॥ महाविद्या महावाणी भारती वाक् सरस्वती । आर्या ब्राह्मी कामधेनुर्वेदगर्भा सुरेश्वरी' ॥ इति ।

द्रुहिणस्य भवत्सृष्टप्राथमिकमिथुनद्वयोत्पन्नस्य विधातृनामकस्य पुरुषस्येत्यर्थः । यथोक्तं तत्रैव - 'इत्युक्त्वा ते महालक्ष्मीः ससर्ज मिथुनं स्वयम् । हिरण्यगर्भौ रुचिरौ स्त्रीपुंसौ कमलासनौ ॥ ब्रह्मन् विधे विरिञ्चेति धातरित्याह तं नरम् । श्रीः पद्मे कमले लक्ष्मीत्याह माता स्त्रियं च ताम्' इति । गृहिणीं सधर्मिणीं आहुः वदन्ति । 'ब्रुवः पञ्चानां' इत्यादिना ब्रुव आहादेशः । 'परस्मैपदानाम्' इत्यादिना झेः उसादेशः । तथा पद्मां विधिना सह पूर्वोक्तप्रकारेण संभूतां लक्ष्मीदेवतां हरेः, 'सरस्वतीं स्त्रियं गोरीं कृष्णं च पुरुषं नृप । जनयामास नामानि तयोरपि वदामि ते । विष्णुः कृष्णो हृषीकेशो वासुदेवो जनार्दनः । उमा गौरी सती चण्डी सुन्दरी सुभगा शिवा' ॥ इति मार्कण्डेयोक्तेः तृतीयमिथुनोत्पन्नस्य विष्णोः पत्नीं जायामाहुः।

तथा अद्वितनयां कचिन्निमित्तवशेन हिमवत्पुत्रिकात्वमापन्नां विष्णुस्वसारमिमां देवीं हरसहचरीम् 'महाकाली भारती च मिथुने सृजति स्म ह । एतयोरपि रूपाणि नामानि च वदामि ते ॥ नीलकण्ठं रक्तबाहुं श्वेताङ्गं चन्द्रशेखरम् । जनयामास पुरुषं महाकाली सितां स्त्रियम् ॥ स रुद्रः शङ्करः स्थाणुः कपर्दी च त्रिलोचनः । त्रयी विद्या कामधेनुः सा स्त्री भाषाक्षरा स्वरा' इति मार्कण्डेयोक्तेः रुद्राख्यस्य पुरुषस्य सहचरीं जायामाहुः । तथा चोक्तं मार्कण्डेये - 'ब्रह्मणे प्रददौ पत्नीं महालक्ष्मीर्नृप त्रयीम् । रुद्राय वरदां गौरीं वासुदेवाय च श्रियम् । स्वरया सह संभूय विरिञ्चोऽण्डमजीजनत् । बिभेद भगवान् रुद्रस्तद्वीर्या सह वीर्यवान् ॥ अण्डमध्ये प्रधानादिकार्यजातमभून्नृप । महाभूतात्मकं सर्वं जगत्स्थावर-जङ्गमम् ॥ पुपोष पालयामास तल्लक्ष्म्या सह केशवः' इति ।

हे देवि ! त्वं विधिविष्णुरुद्राणां तत्पत्नीनां वाणीलक्ष्मीगौरीणां कारणभूता भवती दुःखेनाप्यधिगन्तुमशक्या दुरधिगमा । न हि भगवतीसीमा कस्यापि विज्ञायत इति ।

निर्गतः सीमायाः निःसीमः परिच्छेदविरहितत्वादिति भावः । महिमा महत्त्वं योगिगम्यं यस्याः सा, ब्रह्मादिदुर्विज्ञेयचरिता । तुरीया सकलदुःखातीता । अर्श आदित्वान्मत्वथी-
योऽच्-प्रत्ययः । अत एव कापि अनिर्वचनीया नामान्तरैरनिर्देश्येत्यर्थः । 'यतो वाचो
निवर्तन्ते । अप्राप्य मनसा सह' इति श्रुतेः । उक्तं च मार्कण्डेये 'महालक्ष्मीर्महाराज
सर्वसत्त्वमहेश्वरी । निराकारा च साकारा सैव नानाभिधानभृत् ॥ नामान्तरैर्निरूप्यैषा
नाम्ना नान्येन केनचित्' । इति । विश्वं समस्तमपि जनं ज्ञानिनमज्ञानिनं चेत्यर्थः ।
विशत्यज्ञानमिति व्युत्पत्त्या, विशति ज्ञानोद्रेकेण परमार्थमिति व्युत्पत्त्या च विश्वशब्दस्य
उभयोरपि वाचकत्वादिति भावः । भ्रमयसि चालयसि । मोहान्धकूपे निपातयसीत्यर्थः ।
उक्तं च देवीमाहात्म्ये - 'ज्ञानमस्ति समस्तस्य जन्तोर्विषयगोचरे' त्यारभ्य, ज्ञानिनामपि
चेतांसि देवी भगवती हि सा । बलादाकृष्य मोहाय महामाया प्रयच्छति ॥ तथा विसृज्यते
विश्वं जगदेतच्चराचरम् । सैषा प्रसन्ना वरदा नृणां भवति मुक्तये ॥ सा विद्या परमा मुक्तेः
हेतुभूता सनातनी । संसारबन्धहेतुश्च सैव सर्वेश्वरेश्वरी' ॥ इति । विधिहर्षादि-
सकलदेवताकारणभूता तत्तन्नामव्यपदेश्या सकलजगत्कारणं परं ब्रह्म त्वमेवेति परमार्थः
॥९७॥

அருணாமோதின்

விச்வரூபாய வைநமோநம: என வேதம் எல்லாம் வல்ல ஸதாசிவரேபரம்பொருள்
என்றது. அவரது சக்தியனைத்தின் வடிவான சக்தி மாஹேச்வரீ, மஹாலக்ஷ்மி
எனப்படுபவள். புவனேச்வரியும் (ஹ்ரீ) ஸ்ரீவித்யையும் (லக்ஷ்மீ) அந்தப் பரம் பொருளின்
இரு மனைவியர் என வேதம் கூறும். உலகனைத்தின் மூலகாரணப்பொருள், ஸ்ருஷ்டி -
ஸ்திதி - லயங்களுக்குக் காரணமானவள், மஹாலக்ஷ்மீ என மார்கண்டேய புராணம் (தேவீ
மாகாத்மயம்) கூறும். அவித்யை என்ற வேஷமிட்டு பரபிரும்மத்திடமிருந்து உலகைத்
தோன்றச் செய்தவள். மதிக்கத் தக்க மாயாவானவள், தேவீ மாஹாத்மயத்திலுள்ள
வரலாறு - மஹாமாயைவிடமிருந்து மைபோன்ற கருத்த மேனியுடன் தெற்றிப்பற்களால்
சிறந்த முகத்துடன் ஒரு பெண் தோன்றினாள். அவளுக்கு மஹாமாயையான மஹாலக்ஷ்மீ,
பெயரிட்டாள் - மஹாமாயா, மஹாகாளீ, மஹாமாரீ, பசி, தாகம், தூக்கம், வேட்கை,
ஏகவீரா, காளராத்ரி, என்று. மற்றொரு உருவம் மஹாமாயைவிடமிருந்து வெளியானது.
கையில் ஜபமாலை, துரட்டி, வீணை, புத்தகம் ஏந்திய அவளுக்கு மஹாவித்யா,
மஹாவாணீ, பாரதீ, வாக்தேவீ, ஸரஸ்வதீ, ஆர்யா, பிராம்ஹீ, காமதேனு, தேவகர்ப்பா,
என்று பெயரிட்டாள். மறுபடி இரட்டையராக ஆணும் பெண்ணுமாக மூவரைப்
படைத்தாள். பிரும்மா - லக்ஷ்மீ, விஷ்ணு - கௌரீ, சிவன் - ஸரஸ்வதீ என. பிரும்மா, விதி,
விரிஞ்சி, தாதா என, ஸ்ரீ, பத்மா, கமலா, லக்ஷ்மீ என, விஷ்ணு, க்ருஷ்ணன், ஹ்ருஷீ
கேசன், வாஸுதேவன், ஜநார்தனன் என, உமா, கௌரீ, ஸதீ, சண்டி, ஸுந்தரீ, ஸுபகா,
சிவா என, ருத்ரா, சங்கரா, ஸ்தானு, கபர்தீ, திரிலோசனர் எனத்ரயீ, வித்யா, காமதேனு,
பாஷா, அக்ஷரா, ஸ்வரா, எனப் பெயரிட்டாள். பிரும்மாவிற்கு ஸரஸ்வதியையும்

விஷ்ணுவிற்கு லக்ஷ்மியையும் சிவனுக்கு கௌரியையும் மணம் செய்வித்தாள். ஸ்வரா என்ற வாணியுடன் கூடிய பிறும்மா உலகின் அண்டத்தைப் படைத்தார். ருத்ரர் கௌரியுடன் அந்தமுட்டையைப் பிளந்தார். உலகம் வெளியானதைக் கண்ட விஷ்ணு லக்ஷ்மியுடன் அதனைப் போஷித்துக் காப்பாற்றினார். பிறும்மா - விஷ்ணு - ருத்ரர்களுக்கும் அவர்களது பத்னியான ஸரஸ்வதி - லக்ஷ்மீ - கௌரிகளுக்கும் காரணமான அவனை எளிதில் புரிந்து கொள்ள இயலாது. ஜ்ஞானி, அஜ்ஞானி என வகைப்பட்ட உலகினுள் வியாபித்து ஜடசக்தியாகவும் சேதநாசக்தியாகவும் ஆட்டுவிக்கிறான். வெளிப்பொருளைப் பற்றிய பொது அறிவு அனைவருக்கும் உண்டு. நன்கு உணர்ந்த ஜ்ஞானியையும் தேவி வலிவில் புகுந்து குழப்புவாள். அவள்தான் உலகைப் படைப்பவள், காப்பவள், விரும்பியதை அருள்பவள், முக்தி தருபவள், ஸம்ஸார பந்தம் தருபவளும் அவளே. என தேவீமாஹாத்மயம் இதனை விளக்கும். (97)

ஆனந்தகிரியா

கிராமாஹுரिति । हे२ परब्रह्ममहिषि निराकारामन्दसंविदुल्लासिनि, गिरां देवीं सरस्वतीमागमविदो वेदव्याख्यातारः द्रुहिणगृहिणीं ब्रह्मणो भार्यामाहुः । पद्मां लक्ष्मीं हरेः श्रीकृष्णस्य पत्नीं पाणिगृहीतीं प्राहुः । अद्रितनयां हैमवतीं हरसहचरीं आहुः । त्वं तु ताभ्यस्तिसृभ्योऽन्या महामाया सरस्वत्यादिपरिच्छिन्नरूपानाक्रान्ता मूलविद्या दुरधिगमनिः सीममहिमा सती विश्वं भ्रमयसि आवर्तयसि वा मोहयसि वा ।

அயமாசய:- பரப்ரஹ்மாட்மனி அநாடிஸித்வாஹ்யாஸேநாஹ்யஸ்தா மூலவித்யா ஜகத்ஸாக்ஷிணி சித்ஸக்தி: । தஸ்யா: கார்யஹூதா: ஸ்தூலவித்யாரூபா: ஸரஸ்வத்யாதய: । தாஸ்து லீயமானா: ஸத்யோ மூலவித்யாயா் காரணாட்மனி லீயந்தே। மூலவித்யா து நைவம் । தாஹ்யோ விலக்ஷணா ஸாக்ஷாஹ்ஸப்ரதிபிம்ப்ராஹிணி தத்தத்ஸுணோத்ரேகஸஹாயேந ஜகதாவர்தப்ரவர்திகா துரீயா । மஹாகாலி - மஹாலக்ஷ்மீ - மஹாஸரஸ்வத்யாதய: ஸர்வா அபி தத்விலாஸமாத்ரம் । அஜ்ஞானமாத்ரமவலஹ்ய தா் தத்ததூபேண வர்ணயந்தீதி । ஸா து கெவலாஹிஸ்தானஸாக்ஷாத்காரஸாஹ்யா நான்யப்ரகாரேண । துரதிஸமனி:ஸீமமஹிமேத்யநேந ஸத்விலக்ஷணஸ்வரூப் அநிர்வச்நீயத்வ் த்யோத்யதே । ததா த்ராஹ வஸிஸ்த:- ‘விஸ்வநாயகவிலாஸஸாக்ஷிணி ஸ்விதேவ பரதோ விஜ்ரஹ்தே ।’ இத்யேவ் சித்ரூபா த்வமேவேதி । கிராமாஹுரिति ரஹ்யார்த:- கிரா் தேவீ வாஹ்வகூட் ஸ்ரஹிணி காமராஜகூட் ஹரே: பத்நீ தாதீய், பத்மாஸஹ்தஸ்ய லக்ஷ்மீவாச்கத்வேந கமலாக்ஸரப்ரதிபாதகத்வாத் தஸ்ய பிந்துத்ரயாத்ம-கத்வம் । ஹரே: ஸஹச்ரீதி ஹ்காரஸகாரீ தேந ஹ்ஸ: । ததா ‘சிவஜாமலமூலவித்யாந் தோ... விமரால: கதித: சிவ: । ஸர்வாஜ்ஞஸுந்ரீ தேவீ ஸாக்ஷாத் ப்ரஹ்ஸ்வரூபிணி । தோஸமோக்ஸப்ரதா வித்யா மஹாத்ரிபுரஸுந்ரீ । அத்ர ஸர்வாஜ்ஞஸுந்ரீநாத்ரா ந தூஜா । கிந்து மஹாத்ரிபுரஸுந்ரீநாத்ரீவ । தத்து வித்யாநாமஸததேதாத் । ஸ்ரீவித்யா தா முக்யஹூதா । இதி ஸ்ரீஸக்ஸராசார்யோக்தமேதத் । அத்ர

सर्वासां पञ्चदशीनां समन्वये सर्वाङ्गसुन्दरीविद्याभेदा भवन्ति इति केचित् । न चाचार्यचरणैस्तथोक्तम् । प्रबोधिका 'षोडशी पञ्चमीदेवी तथा सर्वाङ्गसुन्दरी । नासां भेदबाहुल्यमिति' । परन्तु पञ्चदश्याः सर्वथा भेदः । द्वयोः पञ्चदश्योस्तु भेदद्वयातिरिक्तो नास्तीति संप्रदायानुसारेण ज्ञानमेतासां विद्यानामिति संक्षेपः ॥९७॥

ஆனந்தகிரீயா

பரப்பிரும்மம் உருவமும் வேறு குறிப்பீடுமற்றது. அதனுள் அதனை விட்டு வேறுபடாது செயல்படாதிருந்த சக்தி சித் சக்தி, ஸம்வித் எனப்பெயர்கொண்டது. இந்த சக்தி செயல்படத் தொடங்கியதும் சிவன் என்ற பரப்பிரும்மமும் அசைவுற்றது போலானது. இதனையே முதல் சுலோகம் சிவ: சக்த்யா என விளக்கத் தொடங்கியது. அந்த சக்தி எடுத்த வடிவங்களை இந்த சுலோகம் நம் முன் காட்டுகிறது. பரப்பிரும்மத்தின் பட்டமஹிஷியே ! வேதத்தை விளக்க வந்தவர் உன்னை பிரும்மாவின் மனைவியான ஸரஸ்வதீ என, ஹரியின் மனைவியான லக்ஷ்மீ என, மலைமகளும் ஹரனின் துணைவியுமான ஹைமவதீ எனக் கூறுவர். நீயோ அந்த குறிப்பிட்ட அளவில் குறுகிய சக்திமட்டுமல்ல. மூலவித்யையான நீ உன் உண்மை நிலையை வெளிப்படுத்தாமல் உலகை மயக்குகிறாய். நீ பரப்பிரும்மத்தினுள் உள்ள ஜகத்ஸாக்ஷியான சித்சக்தி, மூலவித்யை நீயே. உன்னைக் காரணப்பொருளாகக் கொண்ட ஸ்தூல வித்யை வடிவினரே ஸரஸ்வதி முதலானவர். இவர்கள் தம் தம் பணி முடிந்ததும் மூலகாரணமான உன்னிடம் லயமடைவர். மூலவித்யையான உனக்கு லயமில்லை. மறுபடி உலகம் தோன்ற அவர்களை மறுபடி நீ படைக்க உள்ளாய். மஹாகாளீ, மஹாலக்ஷ்மீ, மஹாஸரஸ்வதீ என் மூவரும் உன் சக்தி அம்சங்களே. அறியாமையால் அவர்களைத் தனித்தனியாகக் கொள்கின்றனர். அதனால் உன் எல்லையற்ற உண்மை நிலை எளிதில் உணர முடியாததாக உள்ளது. கிராம் தேவீ - வாக்பவகூடம், கிருஹிணீ - கரமராஜகூடம்- என்றவாறு இதில் ரஹஸ்ய நிலை கூறப்படுகிறது. மஹாதிரிபுரஸூந்தரீ என்ற பெயரில் நீ வழிபடப் பெறுகிறாய். பஞ்சத சாக்ஷரியின் எல்லா பேதங்களும் நீயே. (97)

तात्पर्यदीपिनी

गिरामिति । हे परमेश्वरि, त्वां अनन्तशक्तिभेदेन वर्तमानां केचित्, परिमितबुद्धयः परिमितध्यानादिव्यवहारेण परिमितदेवपूजादिकर्मणा च परिमितं भोगादिकं फलं प्राप्नुकामाः सन्तो देवतान्तराकारेण भजन्ति । एके आगमविदः सारस्वतवत् कृत्वा पाण्डित्यग्रन्थकर्तृत्वादिव्याख्यामखिलमैश्वर्यं प्राप्नुकामाः, द्रुहिणगृहिणीं ब्रह्मपत्नीं गिरां देवीं सरस्वतीं त्वामाहुः । त्वयि सरस्वतीरूपभावनामेव कृत्वा तत्फलं प्राप्नुवन्ति । अन्ये तु धनधान्यसुभगकलत्ररथगजतुरगपदातिराज्यैश्वर्यलोभिनो राज्यान्ते नरकं ध्रुवमिति परलोके दुःखानुभवकारणत्वात्, राज्ये तृष्णापराहताः सन्तः त्वां हरेः पत्नीं विष्णोः सहधर्मिणीभूतां पद्मां लक्ष्मीमाहुर्भजन्ति च । अपरे त्वागमविदः नरनारीनृपाणां

முன் உள்ள விளக்கமே. எல்லையற்ற உன் பெருநிலையை உணர இயலாதவர், குறிப்பிட்ட பலனைத் தருபவளாக, குறிப்பிட்ட வடிவிலுள்ளவளாகத் தனிவழிபாட்டு முறை கொண்டு வழிபடுகின்றனர். அதனால் ஸரஸ்வதியாக, லக்ஷ்மியாக, கௌரியாக உன்னைக் கண்டு அந்த பாவனையால் விரும்பியதைப் பெறுகின்றனர். நீ துரீயா, இம்மூவருக்கும் அப்பாற்பட்டவள், நேரிடைக்காட்சியிலிருந்தும் பல்வேறு வேறுபாடுகளை உணர்த்துகிற கனவிலிருந்தும், வேற்றுமை உணர்வின்றி, ஆனால் தற்காலிகமான அபேதத்துடன் உள்ள தூக்கத்திலிருந்தும் நான் நீ அது இது என்ற வேற்றுமை உணர்வின்றி ஆனந்தமயமான நான் பிறும்மம் என்ற அத்வைத உணர்வே துரீயையான நீ. நீ மஹாமாயாவாகி, அறியாமையை அறிவென, அபயத்தைப் பயமென, அநித்யத்தை நித்யமென, துக்கத்தை ஸுகமென தடுமாறச் செய்கிறாய். அதனால் ஸம்ஸார பந்தத்திற்கும் அதிலிருந்து விடுபடவும் நீயே உதவுகிறாய். எல்லா சக்திகளின் மூலவஸ்து நீயே. (97)

पदार्थचन्द्रिका

एवं शिवःशक्त्येत्यारभ्य परब्रह्मत्वेन भवानीं निर्वर्ण्य अध्यासमतमनुवदन् स्वमतमुपसंहरति - गिरामिति । हे महामाये परब्रह्ममहिषि, त्वं कापि प्रमाणौर्वक्तुमशक्या तुरीया विश्वाद्यपेक्षया, तुरीयशब्दवाच्यब्रह्मरूपा सती विश्वं भ्रमयसि । अरूपेणेति स्वमतोपन्यासः । स्पष्टं पूर्वार्धम् ॥९७॥

பதார்த்தசந்திரிகா

முன் வந்த விளக்கத்தின் சுருக்கமே.

डिण्डिमभाष्यम्

हे परमेश्वरि! त्वामनन्तकोटिशक्तिभेदेन सर्वमेव जगद्व्याप्य वर्तमानां परिमितबुद्धयः केचित् परिमितध्यानादिव्यवहारेण परिमितदेवपूजादिकर्मणा च परिमितं भोगादिकं विनश्वरं फलं प्राप्नुकामाः सन्तो देवतान्तराकारेण भजन्ति । एतेषां पक्षत्रयं परिमितमाह- केचिदागमविदः सारस्वतवत् कृत्वा पाण्डित्यग्रन्थकर्तृत्वादिवाग्विषयमखिलमैश्वर्यं प्राप्नुकामाः सन्तः द्रुहिणगृहिणीं ब्रह्मपत्नीं, गिरां देवीं सरस्वतीं त्वामाहुः। त्वयि सरस्वतीरूपपरिच्छेदभावनामेव कृत्वा तत्फलं प्राप्नुवन्ति । अन्ये त्वागमविदो धनधान्यसुभगकलत्ररथगजतुरगपदाति-राज्यैश्वर्यलोभिनो 'राज्यान्ते नरकं ध्रुवम्' इति परलोके दुःखानुभवकारणत्वात् हेयेपि राज्ये तृष्णापराहताः प्रवृत्ताः सन्तः त्वां हरेः पत्नीं विष्णोः सहधर्मिणीभूतां पद्मां लक्ष्मीमाहुः भजन्ति च । 'ब्रून् व्यक्तायां वाचि' इति वचनमात्रेण भजनं कथमिति चेत्, उच्यते। तत्तच्छास्त्रेषु सरस्वत्यादिदेवताप्रतिपादकेषु तदुपासनमन्त्रादिकान् न केवलं वदन्ति उपासकाः, अपि तु तैर्मन्त्रैर्जपादिकं यागादिकं वा आचरन्त्येव, अत एवाहुरिति वचनेन समनन्तरभाविनियतभजनमाक्षिप्य प्रतिपद्यत एव । ये त्वागमविदः नरनारीनृपाणां वशीकरणमोहनस्तम्भनोच्चाटनविद्वेषणमारणादिकं वाग्देहलोहसिद्धिं च बहुकालोपासनया अणिमादिसिद्धीश्च ये वाञ्छन्ति, ते खलु हरसहचरीं महादेवसधर्मिणीमद्वितनयां पार्वतीं त्वामाहुः, वचनानन्तरं भजन्ति च । एवमेते त्रयोऽपि परिमितयोगिनः परिमितफलाकाङ्क्षाश्च प्रतिपादिताः ।

ब्रह्मपदशब्दवाच्यमपव्ययरहितमशीतोष्णमशेषविश्वात्मताभावनालक्षणं विनश्वरयागादिकर्मानुबन्धविरहितमक्रियमचिन्त्यं महासिद्धिमार्गं ये वाञ्छन्ति, तेषां समाराधनयोग्यां भगवतीं द्वितीयाधेन प्रतिपादयति - तुरीयेति । पुर्वगणितानां

सरस्वत्यादीनां तिसृणामपि चतुर्थ - सङ्ख्यापूर्णी तुरीयेति न वक्तुमुचिता, तत्साधारणधर्मत्वे सति तत्साम्यापत्तेः, परिमितानां परिमितैव पूर्णीभवितुमुचिता, अपरिमितायास्तव पूर्णसङ्ख्याविशिष्टत्वाभावात्, किन्तु तुरीयाशब्देन किमुच्यताम् ? उच्यते - तुरीया तुरीयपदसंपन्ना । अर्श आदित्वान्मतुबर्थाच्प्रत्यये तुरीयेति, तुरीया । किं तत्तुरीयं धाम ? जाग्रतः सर्वभेदसंपूर्णात्, ईषद्भेदशबलितात् स्वप्नात्, अभिभूतभेदग्रहादनुन्मूलितभेदकारणात् इदम्-अहम्-त्वम्-इति त्रिपुरुषविज्ञानाभावेन एकाकारतमःसञ्छन्नप्रथारूपात् सुषुप्तिपदात् च, निःशेषविगलिताज्ञानं, परमयोगिनां समाधिरूपमानन्दमयमद्वयं यत्तत्तुरीयमित्युच्यते । तद्वती सा भगवती तुरीया तस्मिन्नेव पदे सा चिन्त्यते । न तु तुरीया या चिन्त्यस्य पदे या चिन्त्यते तस्या नामरूपोल्लेखादिकं कथमिति चेन्न । कुतः, नास्या नामरूपोल्लेखादि, अत एव कापि वक्तुमशक्या मनसा चिन्तयितुमप्यशक्या, तथा च श्रूयते 'यतो वाचो निवर्तन्ते। अप्राप्य मनसा सह ।' इति । अत एव कारणात् दुरधिगमनिःसीममहिमा दुरधिगमो निःसीमो महिमा-निर्गता सीमा यस्मात् स निःसीमः परिच्छेदरहितः एवंभूतो महिमा यस्याः सा तथोक्ता, महामाया अनाद्यविद्यारूपेण सर्वेषामपि मोहनक्षमा इति संसारावस्थायाम् । परमयोगिनां तु परमार्थज्ञानावसरे, महामाया महती चासौ अमाया चेति अकारप्रश्लेषः । आर्जवं ब्रह्मणः पदम् इति उक्तवान् । अकपटरूपा, कपटः खलु माया, अन्यस्यान्यभावेन ग्रहणं, स एवाभासः, अज्ञाने ज्ञानधीः, अभये भयधीः, अत्राणे त्राणबुद्धिः, अनित्ये नित्यबुद्धिः, दुःखे सुखज्ञानमित्यदि ।

अः अनन्तः विष्णुर्मायाशब्दवाच्यः कपटव्यवहारः तद्विरहिता अमाया। एवं च भवत्येव संसारहेतुर्मोक्षहेतुश्च । भोगमोक्षप्रदत्वं भगवत्या महादेवेन मनोभवस्तोत्रे कथितं - 'नान्यं निषेवे न हि चान्यमीडे न चापरं दैवतमर्चयामि ।... नाहं परमार्थरूपां श्रीसुन्दरीं चेतसि विस्मरामि ।' अत्र च परमार्थरूपाशब्देन परमरूपा, अर्थरूपा इत्यर्थद्वयं सिध्यति परमो मोक्षः, अर्थः संसारः उभयस्यापि सैव कारणम् । उक्तरीत्या महती चासौ माया चेति संसारे, महती चासौ अमायेति मोक्षे । अत एव सर्वकर्मशक्तत्वात् भगवतः परब्रह्मणः सर्वशक्तिरूपा परब्रह्ममहिषी, श्रीश्रीकामेश्वरमहाभट्टारकस्याङ्कलालिता पट्टमहिषी, अत एव महाश्रीचक्रनगरसाम्राज्ञी प्रसिद्धा विश्वं भ्रमयसि, विश्वं संसारिणं जनं, योगिजनं, विशत्यज्ञानेन संसारगहनमिति विश्वं संसारिजनं, विशति ज्ञानोद्रेकेण परमार्थज्ञानोद्योगमिति विश्वं योगिजनं च तमुभयविधमपि राशिं भ्रमयसि । अज्ञानवन्तं

கரோஷி, புன: ஞ்மயஸி | ஞ்மோ ஜகத்யாஸி:, விஷ்வாத்மபாவனா தத்யந்த் கரோஷி, ஏதேநாபி பூர்வத் ஞ்மோக்ஷஹேதுத்வாத் ஞ்மவத்யா: சர்வதேவதாதிக்ய் ப்ரதிபாதிதத் ||௧௮||

புண்ணுமபாஷ்யம்

தாத்பர்யதீபினீயில் உள்ள விளக்கமே. கபடமான நடைமுறையின்றி பரமமான முக்தியாக, அர்த்தமான ஸம்ஸார பந்தமாக ஸர்வ சக்தியாக, காமேச்வரபட்டாரகரின் மடியிலமர்ந்து அவரது பட்ட மஹிஷியாக, ஸ்ரீசக்ர நகரமஹாராணியாக ஸம்ஸாரிகளையும் யோகிகளையும் பிரமைக்கு ஆட்படுத்துகிறாய். அஜ்ஞானியாக்கி, உலகமே ஆத்மா என்ற பாவனையால் ஜ்ஞானியாக்கி, மயக்குகிறாய். அதனால் தேவதைகள் அனைவரையிடமேலோங்கியுள்ளாய். (97)

गोपालसुन्दरी

गिरामाहुरिति - हे परब्रह्ममहिषि! महेशपत्नि! महामाये अनाद्यविद्यारूपे! द्रुहिणो ब्रह्मा तस्य गृहिणीं पत्नीं गिरां देवीं सरस्वतीं त्वागमविदो वेदविद आहुः, हरेर्विष्णोः पत्नीं श्रियं पद्मां लक्ष्मीमाहुः हरसहचरीं शिवसहधर्मिणीमद्रेहिमालयस्य तनयां पुत्रीमाहुः । स्वमतमाह - त्वं काप्यनिर्वचनीया तुरीया सरस्वत्याद्यतिरिक्ता दुरधिगमो दुर्ज्ञेयः निःसीममहिमा निःसीमोऽपर्यन्तः महिमा प्रभावो यस्याः सा दुरधिगमनिःसीममहिमा विश्वं प्राणिजातं भ्रमयसि सरस्वत्यादिस्वकीयनानारूपं प्रदर्श्य तेन बुद्धिमन्तं करोषीत्यर्थः । अथवा गिरां देवीमैकाररूपां पञ्चदशीवाग्भवकूटरूपां वा आगमविद-स्तान्त्रिका हरेः पत्नीं श्रीबीजरूपां पञ्चदशीतृतीयकूटरूपां वा पञ्चदशीकूटत्रयस्य ब्रह्मविष्णुशिवाधिष्ठितत्वात् । तुरीया ईकाररूपा तुर्यान्तैरन्तमापायेति तन्त्रराजोक्त-त्रयोदशाक्षरतुरीयकूटरूपा वेत्यर्थः । विष्णुपक्षे - हे महामाये ! महामाया ईर्लक्ष्मीर्यस्येत्यर्थात् 'एङ् ह्रस्वादि' ति सुलोपः । त्वां सरस्वतीं लक्ष्मीं भवानीञ्चागमविदो वदन्ति स्त्रीरूपोऽपि त्वमेवेत्यर्थः । वस्तुगत्या कापि दुरधिगमनिःसीममहिमा तुरीया जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यवस्थातिरिक्तावस्था त्वं विश्वं जगत् भ्रमयसि नानात्वेन दर्शयसि, कीदृशं जगत् ? परब्रह्मैव महिषो वाहनमाधार उपादानकारणं यस्य तत्परब्रह्ममहिषि, महिषवाहनत्वेन संसारस्यापि वर्णनात् तस्य यमसदृशभयदायकत्वं सूच्यते ||१८||

கோபாலஸுந்தரீ

முன்வந்த விளக்கமே. வாக்கின் தேவியாக ஐங்காரமாகவும் பஞ்சதசியின் வாக்பவ கூடமாகவும் லக்ஷ்மியாக ஸ்ரீபீஜமாகவும் பஞ்சதசியின் மூன்றாவது கூடமாகவும், ஈகாரமாக துரீயமாகவும் உள்ளாய். விஷ்ணு பக்ஷத்தில் - பெண் வடிவில் ஸரஸ்வதி - லக்ஷ்மீ - பவானீ வடிவில் உள்ளவர் நீரே. விழிப்பு, கனவு, தூக்கம் என்ற நிலையிலும்

அப்பாற்பட்ட துரீய நிலையிலும் உள்ளவர் நீரே ! பரபிரும்மத்தை உனக்கு ஆதாரமாக வாஹனமாகக் கொண்டு வாழவும் - மாயவும் செய்கிறாய். (97)

आनन्दलहरी

गिरामिति। हे परब्रह्ममहिषि, ब्रह्मशक्ते, द्रुहिणो ब्रह्मा तस्य गृहिणीं पत्नीं गिरां वाचां देवीं सरस्वतीमागमविदः शास्त्रज्ञाः आहुः वदन्ति । एवमग्रेऽप्यन्वयः । पद्मां लक्ष्मीम् । हरसहचरीं शिवस्य पत्नीं अद्रेहिमालयस्य तनयां कन्याम् । वस्तुस्थितिमाह-काप्यनिर्वचीया तुरीया जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिरूपावस्थात्रयातीता । तदुक्तं ज्ञानार्णवे 'निद्रादौ जागरस्यान्ते स्फुरत्तामात्रलक्षणा । अवस्थापूर्णतां प्राप्ता तुर्यावस्था परा कले'ति । पूर्वोक्तानां तिसृणां त्वं तुरीयेति कश्चित् । दुरधिगमो दुर्विज्ञेयो निःसीमोऽनन्तमहिमा यस्याः सा तथा । डापि टिलोपः । तादृशो यो महिमा अर्थात्परब्रह्मणः, तत्स्वरूपेति वा । महती चासौ माया चेति सा तथा । माया मोहिका शक्तिरविद्यारूपा । मायेत्यत्राकारप्रश्लेषादमाया विद्यारूपेति कश्चित् । महामाये इति पाठे संबोधनम् । ईदृशी त्वं विश्वं जगदेवं भ्रमयसि, लक्ष्मीर्भिन्ना त्वं भिन्ना सरस्वती भिन्नेत्यादिना भ्रान्तं करोषि । वस्तुगत्या त्वं ब्रह्मरूपतया लक्ष्म्यादिरूपा विष्ण्वादिरूपा च तदुक्तं तन्त्रराजे - कदाचिदाद्या ललिता पुंरूपा कृष्णविग्रहा । वेणुनादसमारम्भादकरोद्विशं जगदिति ॥९७॥

ஆனந்தலஹரி

விளக்கம் முன் வந்ததே. விழிப்பு முதலிய மூன்று நிலைகளுக்கும் அப்பாலும் நீ உள்ளாய். தூக்கத்தின் தொடக்கத்திலும் விழிப்பின் இறுதியிலும் உணர்வு வடிவில் நிறைந்தவள் துரீயாகலா. அது நீயே. ஸரஸ்வதி வேறு. லக்ஷ்மீ வேறு எனக் குழப்புகிறாய். உண்மையில் பிரும்மமாக, ஸரஸ்வதி முதலியவராக, அவர்களின் கணவர்களான பிரும்மா முதலியவராக உள்ளவள் நீயே. லலிதையே ஆணவேடம் கொண்டு கிருஷ்ணனாகத் தோன்றினாள். குழலாதி உலகை வசமிழக்கச் செய்தாள் என்பார். (97)

—★—

कदा काले मातः कथय कलितालक्तकरसं

पिबेयं विद्यार्थी तव चरणनिर्णेजनजलम् ।

प्रकृत्या मूकानामपि च कविताकारणतया

^१कदा धत्ते ^२वाणीमुखकमलताम्बूलरसताम्^३ ॥ ९८ ॥

கதா காலே மாத: கதய கலிதாலக்தகரஸம்

பிபேயம் வித்யார்த்தீ தவ சரணநிர்ணேஜந ஜலம் ।

ப்ரக்ருத்யா மூகாநாமபி ச கவிதாகாரணதயா

¹கதா தத்தே வாணீ ²முககமலதாம்பூலரஸதாம்³ ॥

1. यदा धत्ते कथातद्धे. 2. वाणीं वाणौ 3. रसनाम् रचनाम् रसनाम् रसनाम्.

பதவுரை - மாத:- தாயே - கலிதாலக்தகரஸம் - செம்பஞ்சக் குழம்புகலந்த தவ, சரணநிர்ணேஜந ஜலம் - உனது காலலம்பியநீரை, வித்யார்த்தீ அஹம் - கல்வியை வேண்டி நிற்கிற நான், கதா காலே பிபேயம் - எப்போது பருகுவேன்!, கதய! - கூறுவாய் (அது), ப்ருக்ருத்யா மூகாநாம் அபி - பிறவியிலேயே ஊமையானவருக்கும், கவிதாகாரணதயா - காவியம் இயற்றக்காரணமாவதால், வாணீ முககமல தாம்பூல ரஸதாம் - ஸரஸ்வதியின் தாமரை போன்றவாயினுள் ஊறிய தாம்பூலச் சாற்றின் நிலையை, கதா தத்தே? - எப்போது ஏற்கும்?

लक्ष्मीधरा

कदा काले जन्मप्रभृत्यवसानपर्यन्त इति शेषः । मातः! जननि ! कथय सम्यगुपदिश। कलितालक्तकरसं कलितं उपदिग्धं अलक्तकरसं यावकं वा स्त्रीणां पादाधरोष्ठरञ्जनार्थं अलक्तकद्रवं उपदिहन्ति सैरन्ध्र्यः । पिबेयं प्रार्थनायां लिङ् । विद्यार्थी विद्याः अर्थयत इति विद्यार्थी । यद्वा - अर्थः प्रयोजनमस्य अर्थी विद्याभिः अर्थीति । अत्र रक्षित आह - अर्थशब्दान्मत्वर्थे इतिप्रत्यय इति । अत एव 'तेनार्थवान् लोभपराङ्मुखेन' इति कालिदासेन मतुबेव प्रयुक्तः । माघे 'नितान्तमर्थिनः' इति णिनिरेव । 'अर्थी समर्थो विद्वान्' इत्यादावपि णिनिरेव । अत एव पूर्वव्याख्यैव समीचाना । तव भवत्याः, चरणनिर्णेजनजलं चरणयोः पादयोः निर्णेजनजलं पाद्योदकं, प्रकृत्या स्वभावेन मूकानां, अपिः विरोधे, चकारः शङ्काच्छेदे, कविताकारणतया कवितायाः हेतुतया, कदा धत्ते वाणीमुखकमलताम्बूलरसतां वाण्याः सरस्वत्याः मुखकमले यस्ताम्बूलरसः तस्य भावस्तत्ता ताम् । अयं भावः - भगवतीपादारविन्दनिर्णेजनजलं सालक्तकं कविताहेतुः कवीश्वरस्य वदने स्थितं सरस्वतीताम्बूलरस इव प्रत्यक्षं भाति । स तु कवीश्वरः पुम्भावमापन्ना सरस्वतीवाभातीति।

अत्रेत्यं पदयोजना- हे मातः ! तव कलितालक्तकरसं चरणनिर्णेजनजलं विद्यार्थी अहं कदा काले पिबेयं कथय । तच्च प्रकृत्या मूकानां अनेडमूकानां वक्तुं श्रोतुं अशिक्षितानामपि च कविताकारणतया वाणीमुखकमलताम्बूलरसतां कदा धत्ते ? अत्रेदमनुसन्धेयम् - भगवत्पादैः अनेडमूकेभ्यः लघुचर्चास्तोत्रद्वयं हस्तमस्तकसंयोगमहिम्ना अवाचि । तन्महिम्ना

भगवती पादारविन्दनिर्णेजनजलं तन्मुखे दत्तवती । तन्निर्णेजनजलं पुनः प्रार्थयत्याचार्यः ।
 अनेन सामीप्यमुक्तिरुदिता । तद्विशेषानुत्तरश्लोके विवरिष्यामः। चरण निर्णेजनजलमिति
 वदता समयमतमेवोक्तं, कौलमते भुजगाकारेणैव देव्या अवस्थानात् चरण-
 निर्णेजनजलस्याभावात् सहस्रकमल एव चरणनिर्णेजनजलमिति पूर्वमेव बहुधा प्रपञ्चितम्।
 अत एव - सुधाधारासारैश्चरणयुगलान्तर्विगलितैः प्रपञ्चं सिञ्चन्ती पुनरपि रसाम्नायमहसः
 इतीदमर्थं समयमतप्रतिपादकम् । अवाप्य स्वं भूर्मि भुजगनिभमध्युष्टवलयं स्वमात्मानं
 कृत्वा स्वपिपि कुलकुण्डे कुहरिणि इतीदमर्थं कौलमतप्रतिपादकमिति विवेकः ।
 अत्रोत्प्रेक्षालङ्कारः, चरणनिर्णेजनालक्तकरसस्य सरस्वतीताम्बूलरसत्वेनाध्यवसानात् ।
 समयिनः साक्षात्सरस्वतीस्वरूपत्वेनाध्यवसानाच्च उत्प्रेक्षातिशयोक्त्योस्सङ्करः ॥९८॥

லக்ஷ்மீதரா

தாயே ! உன் திருவடியில் செம்பஞ்சக் குழம்பு பூசப்பட்டுள்ளது. அத்துடன் உன்
 திருவடியைப் பாத்யநீரால் நீராட்டி, அந்தக் குழம்பு கலந்த நீரை எப்போது பருகுவேன்?
 எனக்குக் கல்வி பெற மிகவும் ஆசை. அந்த நீர் பிறவியிலே ஊமைக்கும் கவிதை புனைகிற
 ஆற்றலைத் தரும். அதனைப் பருக ஸரஸ்வதியின் தாம்பூலச் சாறு பருகிய நிலை ஏற்படுமே !
 கல்விபயில வாய்ப்பில்லாத ஊமைக்கே கவிதாபாடுகிற சக்தி தரும். இங்கொரு வரலாறு
 - பகவத்பாதர்கள் பிறவியிலேயே செவிடரும் ஊமையுமானவர்களுக்குத் தலையில்
 கையை வைத்து லகுஸ்தவத்தையும் சர்சாஸ்தவத்தையும் சொன்னார்கள். தேவியின்
 திருவடிநீர் பருகினர். அதன் சக்தியால் ஊமைத்தனமும் செவிடும் நீங்கப் பெற்றனர்.
 மறுபடி ஆசாரியர் அந்த திருவடி நீரை வேண்டுகிறார். (98)

सौभाग्यवर्धनी

एतावता चरणयोर्महिमानं प्रस्तुत्य तच्चरणनिर्णेजनजलपानं प्रार्थयते - कदेति । हे
 मातः, कदा काले कस्मिन् समये, कलितालक्तकरसं तव चरणनिर्णेजनजलं चरणक्षालनजलं
 विद्यार्थी पिबेयम् ? यत् प्रकृत्या स्वभावेन, मूकानामपि कविताकारणतया
 कवितोन्मेषहेतुतया वाणीमुखकमलतांबूलरसतां आधत्ते, सरस्वतीवदनकमलतांबूल-
 रागशोभां करोति । तांबूलाकलितसरस्वतीवदनवाग्विलासदृशसूक्तिलहरीसमुन्मेषहेतुः यत्
 भवति, तत्कदा पिबेयं, कथयेत्यर्थः । यद्यपि पूर्वं स्तन्यदानेनाहं कृतार्थो जातः, किन्तु
 तदा मम सन्दर्शनानन्तरं पुनः सन्दर्शनं प्राप्य भक्तिभावेन प्रणम्य चरणोदकपानं कदा
 भावि? कथयेति भूतभाव्यलङ्कारो व्यंग्यः । भक्तिभावेन प्रणम्य चरणोदकपानं नाभूत् ।
 अधुना पानाभावात् तव स्वरूपं न जानीमः ॥ ९८ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

லக்ஷ்மீதராவின் விளக்கமே. முன்னர் முலைப்பால் தந்த அருளியதுபோல் திருவடி நீர் பருகத்தர வேண்டுகிறார். பக்தியுடன் வணங்கி பாடுதோதகம் ஏற்காததால் உன் உண்மை நிலையை உணர முடியவில்லை என ஏங்குகிறார். (98)

அருணாமோதினி

एवं पादयोर्महिमानं प्रकटय्य तत्क्षालनजलमाहात्म्यप्रकटनपूर्वकं आत्मनः पादावनेजनजलपानं देव्यनुग्रहलभ्यं प्रार्थयते - कदेति । हे मातः! भक्तजनवत्सले! जननि! विद्यार्थी, विद्याः चतुर्दश अष्टादश चतुःषष्टिर्वा विद्याः । अथवा विद्यां ज्ञानं, अर्थयते याचते इति विद्यार्थी समस्तवेदशास्त्रादिविद्याप्रौढिमाभिलाषी ज्ञानार्थी वा अहं कलितालक्तकरसं, कलितो मिश्रितः अलक्तकरसः लाक्षारसः यस्मिन् तत्, पादे निरन्तरं लाक्षारञ्जनविरहाभावादिति भावः । तव मूकानामपि मुखरीकरणचतुराया भवत्याः चरणनिर्णेजनजलं, पादप्रक्षालनोदकं, कदा काले कस्मिन् वा काले, सर्वैकान्यकिंयत्तदः इति दाप्रत्ययः । पिबेयं पास्यामि । संप्रश्ने प्रार्थनायां वा लिङ् । कथय वद । कदा वा भवदावैः संतप्ते दीने अनुग्रहं विधाय चरणौ दर्शयिष्यसि । कदा वा लाक्षारसाङ्कितौ पादौ प्रक्षाल्य यावकरसमिश्रितं तत्पयः पास्यामि । अयं मनोरथः कदा सिद्धचेत् वदेत्यर्थः । तन्महिमानमाह-प्रकृत्येति । यच्चरणनिर्णेजनजलं प्रकृत्या स्वभावेनैव, मूकानां कालत्रयेऽप्यभिवदनाशक्तानामपि जनानां, किमुतान्येषामित्यर्थः । कविताकारणतया कवितालतोत्पत्तिहेतुतया वाणीमुखकमलताम्बूलरसतां सरस्वतीवदननलिनसंस्थित-वीटिकाद्रवरूपत्वं, आदत्ते, भजते । कालिदासादयः महाकवयः सरस्वतीमुखकमलस्थ-ताम्बूलभोजनेन महाकवयो बभूवुरिति प्रसिद्धिः । भवत्पादनिर्णेजनपाथोऽपि पादार्जितलाक्षारसाङ्किततया भारतीमुखकमलस्थवीटीरूपं सत्कविताहेतुरेव भवति । तत्पा...लक्षः कदा मम भविष्यतीति भावः । अत्र कदा पिबेयमिति चिन्ताख्यस्य भावस्योक्तिप्रतिबन्धात् प्रेयोऽलङ्कारः । स च उत्तरार्धस्थितवाक्यार्थहेतुककाव्यलिङ्गानु-प्राणितः। तेन देवीपादपाथसः सकलविद्यानैपुण्यप्रदत्वं वस्तु व्यज्यत इत्यलङ्कारेण वस्तुध्वनिः ॥९८॥

அருணாமோதினி

(இவ்வுரைப்படி நகைர் நாகஸ்தீர்ணாம் என்ற 89வது சுலோகத்தை அடுத்து இந்த சுலோகம்.) முன் உரைகளில் வந்த விளக்கமே. காளிதாஸன் முதலானோர், ஸரஸ்வதியின் தாம்பூலச் சாற்றைப் பெற்றுக் கவிகளாயினர். (98)

आनन्दगिरिया

कदा काल इति । हे मातः, त्वं कथय कदा काले तव चरणनिर्णेजनजलं पिबेयम् । कदा मया प्राप्तव्यं नाम ? त्वया साक्षादेवोत्तरं वक्तव्यम् । अहं रङ्गस्त्वं तु सकलभुवनभर्तृपदे राजसे, सदा सेवमानदेवदेवीगणारुद्धं चरणकमलमिति कृत्वा इन्द्रादयो देवा देवाङ्गनाश्वरणौ क्षालयित्वा निरन्तरं निरञ्जनं निर्णेजनजलं पिबन्ति । मम अवकाशं कथय । निर्णेजनजलं प्रक्षालनजलम् । मया चरणक्षालनं कदा कर्तुं शक्यते ? तदैवागत्य पिबेयम् । कीदृशोऽहं विद्यार्थी विद्याया अर्थी तावता रक्तत्वं अर्थित्वं च तेनावश्यकत्वम् । किंलक्षणं जलं कलितालक्तकरसं कलितः अलक्तकरसो येन । अलक्तकरक्तचरणक्षालनात् कलितालक्तकरसं रक्तवर्णमित्यर्थः । तेन विद्येच्छा प्रधानतयोक्ता । निर्णेजनजलेन विद्या कथमायास्यतीत्यत आह - प्रकृत्या मूकानामपि कविताकारणतया वाग्देवता-वदनताम्बूलरसतामाधत्ते । नेदमलक्तकरक्तं, अपितु वागीश्वरीवदनताम्बूलरसात्मकं भवति । तेन तत्पानेन निरतिशयवाग्विलासोदयो भविष्यति इति । ननु तर्हि द्रविडशिशुरित्यादौ मया पूर्वं स्तन्यमेव पायितं, तेन वागतिशयो जात एवास्ते । पुनश्चरणनिर्णेजनजल आग्रहः इति । सत्यं मातस्तदाहं बालभावो जनन्याः प्रभावामजानन् जनन्या दयां कृत्वा स्तन्यं पायितः । तेन कृतार्थतमो जात एव । नास्मिन् संशयः । परं तु इदानीं जननीप्रसादेन भक्तिभावपूर्वकचरणकमलनिर्णेजनजलमाधुरीमनुभवितुं मनः समीहते ॥ ९८ ॥

ஆனந்தகிரியா

எனக்கு எப்போது திருவடிகழுவின நீர் கிடைக்கும்? நேரிடையாகச் சொல்வாய் ! தேவர்கள் முதலானோர் அதனை இடைவிடாமல் பருகுகின்றனர். எனக்கு எப்போது அவகாசம்? முன் ஸ்தன்யம் பருகினாயே ! அதனால் வாக்குவன்மை கிட்டியது. எனில் அன்று நான் பாலன். உன் பெருமை உணராதவன். நீ பரிவுடன் பாலாட்டினாய். நான் பாக்யசாலியானேன். இன்று பக்தியுடன் வழிபட்டு உன் திருவடி அலம்பி, அந்த நீரின் இனிமையை உணரவிரும்புகிறேன். (98)

तात्पर्यदीपिनी

कदेति । हे मातः त्रिभुवनजननि, अहं कदा काले कस्मिन्समये तव चरणनिर्णेजनजलं चरणयोः निर्णेजनमवनेजनं तस्य जलं तत्पिबेयं पास्यामि तत्कथय निवेदय । किंविधोऽहं विद्यार्थी विद्यानामर्थो यस्य स तथा । तवानेन निर्णेजनजलपानेनासावर्थः संभवतीत्यर्थः । तदेव जलं विशिनष्टि - किंभूतं जलं, कलितालक्तकरसं कलितोऽलक्तकरसो येन तत्तथा । पुनः प्रकृत्या स्वभावतो मूकानां वक्तुमशक्तानामपि कविताकारणतया

சாரஸ்வதஹேதுஹூதயா, யந்நிர்ணேஜனஜலம் வாணிமாதத்ते गृह्णाति । किंविधां वाणीं, मुखकमलताम्बूलरसनां मुखमेव कमलं तस्मिन् ताम्बूलमयी रसना जिह्वा तामिव । नेयं वाणी रसनैवेत्युत्प्रेक्षा । मूकानां रसनाभावात् सरागा वाणी भवतीत्यर्थः ॥ ९८ ॥

தாத்பாயதீபிணி

விளக்கம் முன் உரைகளில் உள்ளதே. (98)

पदार्थचन्द्रिका

अथ भवानीचरणकमलनिर्णोजनजलपानं प्रार्थयमानः चरणनिर्णोजनजलं स्तौति । कदेति। हे मातस्तव चरणनिर्णोजनजलं कदा काले पिबेयम्? । कथयेत्यन्वयः । पुरोवर्तिनीं भवानीं परिकल्प्य पृच्छति कथयेति । कदेत्यत्र प्रत्ययार्थो विवक्षितः । यद्वा काले संसारचक्रप्रवर्तके महाकाले कदा कस्मिन्वर्षे कस्मिन्मासे कस्मिन्पक्षे कस्मिन्दिने वेत्यर्थः । भवानीचरणनिर्णोजनजलं प्रकृत्या मूकानां वाक्पाटवरहितानामपि कविताकारणतया हेतुना वाणीमुखकमल-ताम्बूलरचनेव वाणीमुखकमलताम्बूलरचनामाधत्ते करोति । यद्वा वाण्या मुखकमल ताम्बूलरचना वाणीमुखकमलताम्बूलरचना ताम् । येन चरणनिर्णोजन-जलेन प्रकृत्या मूकानामपि मुखकमलं ताम्बूलं यथा शोभयति तथा वाणी शोभयतीत्यर्थः । शोभा चरणशोभा । रसनामिति पाठे स एवार्थः ॥ ९८ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

முன் வந்த விளக்கமே. (98)

डिण्डिमभाष्यम्

कदा काल इति । हे मातः त्रिभुवनजननि, कथय सफलः कदा भविष्यामि? यदा यस्मिन् काले कलितालक्तकरसं कलितं प्रक्षालनवेलायां संक्रान्तं अलक्तकरससौभाग्यं यस्य तत्तथोक्तं, तव चरणनिर्णोजनजलं, णिजिर् शुद्धौ इति धातोः निःपूर्वस्य ल्युट् । युवोरनाकौ इत्यनादेशेन निर्णोजनम् । निर्णोजनजलं कदा विद्यार्थी सन् पिबेयम् ? तदेव जलं विशिनष्टि । प्रकृत्या मूकानां प्रकृत्या स्वभावत एव मूकानां वक्तुमशक्तानां कविताकारणतया सारस्वतहेतुभूतया यत्प्रक्षालनजलं, वाणीमुखकमलताम्बूलरसतां, वाण्याः सरस्वत्याः मुखकमलशोणवर्णनागवल्लीदलरससादृश्यं गृहीतम् । एवं खलु श्रूयते - कालिदासादयः कवीश्वराः तपसा सन्तोषितायाः भगवत्याः सरस्वत्या मुखताम्बूलं भुक्त्वा महाकवयो जाता इति । तदर्थसूचनमनेन श्लोकेन कृतम् ॥ ९८ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

முன் வந்த விளக்கமே. (98)

गोपालसुन्दरी

कदा काल इति । हे मातः, कथय विद्यार्थी सन् तव चरणनिर्जेनजलं
 चरणक्षालनजलं, कदा काले कस्मिन् काले पिबेयम् ? कीदृशं, कलितः संक्रान्तः
 प्रक्षालनवेलायामलक्तकरसः यस्मिन् तत्, प्रकृत्या स्वभावत एव, मूकानां वक्तुमशक्तानां,
 कवितायाः काव्यस्य कारणतया हेतुतया यज्जलं वाण्याः सरस्वत्याः मुखकमलतांबूलरसतां
 तत्सादृश्यादत्ते गृह्णाति । यज्जलं मुखकमलतांबूलरसतां वदनकमलतांबूलरागशोभां आदत्ते
 करोतीत्यर्थः इति केचित् । विष्णुपक्षे - मातः कक्ष्मीतः कलितोऽलक्तकरसो यत्र तदिति
 निर्णेजनजलविशेषणम् । कौतुकेन लक्ष्म्या अलक्तकरसो दत्त इत्यर्थः । मातो लक्ष्मीतः
 लक्ष्म्या दत्तं यज्जलं तांबूलरसतां वाणी आदत्ते इत्यनेनान्वयो वा । यदा
 सार्वविभक्तिकस्तसिः, तदा माता लक्ष्मीः वाणीमुखकमलतांबूलरसतामादत्त इत्यर्थः ।
 यद्वा अमा अत पदच्छेदः । प्रकृत्या प्रकृतिरूपया भवान्या अमा सह वाणी सरस्वती
 मुखकमलतांबूलरसतां यस्मादादत्ते, अतो हेतोः कदा काले पिबेयमित्यर्थः ॥ ९८ ॥

கோபாலசுந்தரீ

முன் வந்த விளக்கமே. விஷ்ணுபக்ஷத்தில் - லக்ஷ்மி குறும்பாக விஷ்ணுவின்
 திருவடிகளில் நலங்கிட, அதுவும் பாத்ய நீரில் கலந்தது. மூலப்பொருள் வடிவினான
 பவானியும் வாணியும் அதனைத் தாம்பூலச்சாறுக ஏற்கின்றனர். (98)

आनन्दलहरी

कदेति । हे मातः अकाले न विद्यते कालः संहारो यस्यास्तादृशि नित्ये इत्यर्थः । तेन
 कदेत्यनेन लब्धत्वात् काले इत्यस्य वैयर्थ्यम् । कदा कस्मिन्काले, अहं विद्यार्थी सन्, तव
 चरणयोर्निर्णेजनजलं प्रक्षालनजलं पिबेयम् । तत्कथय । कीदृशं कलितः संक्रान्तोऽलक्तकस्य
 रसो यत्र तादृशं यज्जलं कर्तुं, प्रकृत्या स्वभावेन मूकानां शब्दोच्चारणासमर्थानां अपि कवितायाः
 काव्यस्य कारणतया सरस्वत्या मुखकमलतांबूलरसनां तत्सादृश्यमादत्ते गृह्णाति । वाणी
 कर्त्री यत् जलं तादृशरसनामादत्ते तत्प्रार्थयतीत्यर्थः इत्यपि कश्चित् ॥ ९८ ॥

ஆனந்தலஹரீ

முன் வந்த விளக்கமே. (98)

सरस्वत्या लक्ष्म्या विधिहरिसपत्नो^१ विहरते

रतेः पातिव्रत्यं शिथिलयति रम्येण वपुषा ।

चिरं जीवन्नेव^२ क्षपितपशुपाशव्यतिकरः

परानन्दाभिरव्यं^३ रसयति रसं त्वद्भजनवान्^४ ॥ ९९ ॥

ஸரஸ்வத்யா லக்ஷ்ம்யா விதிஹரிஸபத்நோ¹ விஹரதே

ரதே: பாதிவ்ரத்யம் சிதிலயதி ரம்யேண வபுஷா ।

சிரம் ஜீவந்நேவ² க்ஷபித பசுபாசவ்யதிகர:

பராநந்தாபிக்யம்³ ரஸயதி ரஸம் த்வத்பஜநவாந்⁴ ॥ 99 ॥

1. सपत्न्या ஸபத்ந்யா 2. जीवन्नेव ஜீவன்னேஷ 3. परब्रह्माभिरव्यं பரப்ரம்ஹாபிக்யம்
त्वद्भजनभाक् த்வத்பஜநபாக்.

பதவுரை - த்வத்பஜநவான், உன்னை வழிபடுபவன் விதி - ஹரி - ஸபத்ந: -
பிரும்மாவுடனும் ஹரியுடனும் ஒரே போட்டியிடுபவனாக, ஸரஸ்வத்யா லக்ஷ்ம்யா -
ஸரஸ்வதியுடனும் லக்ஷ்மியுடனும், விஹரதே - உல்லாஸமாக உள்ளான். ரதே:
பாதிவ்ரத்யம் - சிதிலயதி - ரதியின் கற்பைத் தளரச் செய்கிறான்.
க்ஷபிதபசுபாசவ்யதிகர:- பசு பாசம் என்ற நிலையை மறையச் செய்து, சிரம் ஜீவந்நேவ -
நீண்டு வாழ்ந்து கொண்டே, பராநந்தாபிக்யம் ரஸம் ரஸயதி - பேரானந்த உணர்வை
ரஸிக்கிறான்.

பசுபாசவிமோசினீ, பராமோதா என்ற லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வரும்.

लक्ष्मीधरा

सरस्वत्या भारत्या, लक्ष्म्या पद्मालयया, विधिहरिसपत्नः- यथाक्रममिति शेषः ।
सरस्वतीपतित्वेन विधेः ब्रह्मणः सपत्नः असूयास्पदम्, लक्ष्मीपतित्वेन हरेः
असूयास्पदमित्यर्थः । विहरते विहरमाणः, रतेः काममहिष्याः, पातिव्रत्यं पतिव्रताधर्मं
पुरुषान्तरासंपर्करूपं, शिथिलयति, मन्मथाकारतया रतेः मन्मथभ्रान्तिं जनयन् संभोगेच्छां
जनयतीति भावः । रम्येण अतिसुन्दरेण, वपुषा शरीरेण तादात्म्यबुद्धयेति यावत् । एवं
सादाख्यायाः कलायाः उपासकस्य ऐहिकफलमुक्त्वा आमुष्मिकमप्याह - चिरजीवन्नेव
नित्यजीवनस्सन् । सावयव द्रव्यस्य नित्यत्वं पशुपाशव्यतिकरक्षणहेतुकम् । अत्र
केवलव्यतिरेकि अनुमानं साधनत्वेन प्रयोज्यम् - सावयवं यत् क्षपितपशुपाशव्यतिकरं न
भवति, तन्नित्यं न भवति, यथा पश्वादि, इति जीवन्मुक्तिसिद्धिः । सावयवाः कपिलादयः

मार्कण्डेयादयो नित्यसिद्धाः अतः अन्वयव्यतिरेकि वा भवतु सावयवस्य नित्यतायां साधनम् । एवं नित्यजीवनस्सन् क्षपितपशुपाशव्यतिकरः क्षपितः विनष्टः पशुपाशयोः व्यतिकरः । पशुः जीवः, इन्द्रियैः प्रपञ्चं पश्यतीति यद्वा - पशु बन्धने इत्यस्माद्धातोः पशुः अविद्याबद्धो जीवः, पाशः अविद्या ॥

एतच्च श्रूयते - अदितिः पाशं प्र मुमोक्त्वेतन्नमः पशुभ्यः पशुपतये करोमि ॥ अस्यार्थः- अदितिः आदित्यमण्डलान्तर्गता बैन्दवी शक्तिः । पाशं अविद्याकृतं बन्धं प्रमुमोक्तुं प्रकर्षेण अत्यन्तं मोचयतु । एतत् नमः नमस्कारं पशुपतये करोमि । पशुभ्य इति तादर्थ्ये चतुर्थी । तदर्थत्वं निवृत्तिः । पशुत्वनिवृत्त्यर्थम् । अयमर्थः- अदितिः पशुपतिना सदाशिवेन युक्ता पाशविमोचनं करोत्विति । पशुशब्दस्य जीववाचित्वं तैत्तिरीयके सौम्यकाण्डे 'तेषामसुराणाम्' इत्यनुवाके तेषामसुराणामित्यारम्य 'तस्माद्बुद्धः पशूनामधिपतिः' (तै, सं ६-१-३) इत्यन्तेन प्रतिपादितम् । अतः पशुपाशौ जीवाविद्ये, तयोर्व्यतिकरः संबन्धः, स च क्षपितः विदलितपशुपाशसंबन्धः । सदाशिवतत्त्वात्मनाऽवस्थितः, परानन्दाभिख्यं परानन्दात्मिका अभिख्या ज्योतिर्यस्य सः तं परानन्दाभिख्यं ज्योतीरूपं, रसयति आस्वादयति, रसं सुखं, त्वद्भजनवान् त्वद्भक्तः । तव भजनं सेवा ।

अत्रेत्थं पदयोजना - हे भगवति ! त्वद्भजनवान् सरस्वत्या लक्ष्म्या विधिहरिस-पत्नस्सन् विहरते । रम्येण वपुषा रतेः पातिव्रत्यं शिथिलयति । क्षपितपशुपाशव्यतिकरः चिरञ्जीवन्नेव परानन्दाभिख्यं रसं रसयति ।

अत्रेदमनुसन्धेयम् - जीवन्मुक्तानां अविद्यानिवृत्तावपि कुलालचक्रभ्रमणन्यायेन देहसंबन्धः । यथोक्तं षष्ठितन्त्रे सप्तत्याम् - 'सम्यग्ज्ञानाधिगमाद्धर्मादीनामकारणप्राप्तौ तिष्ठति संस्कारवशाच्चक्रभ्रमवद्धृतशरीरः' इति । त्वद्भजनवानित्यत्र द्विविधं भजनं - षट्चक्रसेवात्मकं धारणात्मकं च । आद्यं निरूप्यते - आधारस्वाधिष्ठाने तामिस्रलोकत्वात् नोपास्ये । मणिपूरप्रभृतिसहस्रकमलपर्यन्तं पञ्च चक्राणि पूज्यानीति । तत्र मणिपूरकपूजापराणां सार्ष्टिरूपा मुक्तिः । सार्ष्टिर्नाम देव्याः पुरसमीपे पुरान्तरं निर्माय सेवां कुर्वाणस्य अवस्थितिः । संवित्कमलपूजारतानां सालोक्यमुक्तिः । सालोक्यं नाम - देव्याः पट्टणे निवासः । विशुद्धिचक्रोपासकानां सामीप्यमुक्तिः । सामीप्यं नाम अङ्गसेवकत्वम् । आज्ञाचक्रोपासकानां सारूप्यमुक्तिः । सारूप्यं नाम समानरूपत्वम् । पृथग्देहधारित्वेनेति सायुज्याद्भेदः । एतत् चतुर्विधं गौणं बाह्यदुःखातिवर्तित्वमात्रात् मुक्तिरिति व्यपदिश्यते । परं तु सायुज्यात्मिकैव शाश्वती मुक्तिः सहस्रकमलोपासकानामेवेति । अत एव

परानन्दाभिख्यं रसं यथायोग्यं त्वद्भजनवान् रसयति इति। अत्रेदं मततत्त्वम् - षट्कमलभेदमते सुखस्वरूपैव मुक्तिः । सुखं तु लौकिकदृष्टान्तेन स्त्रीसंभोगात्मकमेव । लोकेऽपि स्त्रीसंमेलनात् परं सुखं नास्ति । एवमत्यन्तदुःखोच्छेदानन्तरं सायुज्यसंसिद्धौ शिवशक्तिसंपुटान्तर्भावात् तदात्मिकैव मुक्तिरिति ॥

तदयमत्र निष्कर्षः - पूर्वं मूलाधारादिषट्चक्राणां त्रिकोणाष्टकोणदशारद्वितयमन्वश्र- शिवचक्रात्मना तादात्म्यं प्रतिपादितम् । एतदेव नादबिन्दोरैक्यम् । तथा हि - नादो नाम श्रीचक्रम् । बिन्दुनाम षट्कमलगहनं वक्ष्यते । तयोरैक्यं नाम- आधारचक्रं चतुर्दलं, तत्कर्णिका त्रिकोणात्मिका, स्वाधिष्ठानं षड्दलं, तत्कर्णिका अष्टकोणात्मिका, मणिपूरं दशदलं पद्मं, तत्कर्णिका दशकोणात्मिका, अनाहतं द्वादशदलं, तत्कर्णिका द्वितीयदशकोणात्मिकैव, विशुद्धिचक्रं षोडशदलं, तत्कर्णिका चतुर्दशकोणात्मिका, एतावत्पर्यन्तं शक्तिचक्रैक्यम् । आज्ञाचक्रं द्विदलं, अष्टकोणमेकत्र षोडशकोणमपरत्रेति द्विधा भिन्ना कर्णिका ।

अयं भावः- द्विधा भिन्नं चतुरश्रप्रकृतिकं शिवचक्रचतुष्टयात्मकं आधारस्वाधिष्ठा- नात्मकं चेति प्रपञ्चितम् । वृत्तत्रयं स्वाधिष्ठानान्ते एकं वृत्तं रुद्रग्रन्थ्यात्मकं, अनाहतान्ते एकं विष्णुग्रन्थ्यात्मकं, आज्ञाचक्रान्ते एकं ब्रह्मग्रन्थ्यात्मकम् । तत उपरि चतुर्द्वारोपेतं भूपुरत्रितयं द्वारेषु चतुर्षु सोपानयुक्तम् । तच्च सहस्रदलकर्णिका । तस्य कमलस्य दलानि सहस्रम् । बैन्दवस्थानं चतुर्द्वारोपेतं कर्णिकामध्ये । एवं प्रासादन्यायेन श्रीचक्रस्य कमलानां चैक्यमनुसन्धेयम् । एतच्च नादबिन्द्वैक्यं गुह्यतमं शिष्यानुग्रहात् उपदिष्टम् ।

अस्मिन् षट्चक्रे पञ्चाशत्कलानामन्तर्भावः कथितः । चन्द्रखण्डे स्वराः, सूर्यखण्डे स्पर्शाः, अग्निखण्डे अन्तःस्थाः ऊष्माणश्च हकारवर्जिताः, हकारळकारौ बैन्दवे, क्षकारस्सर्वत्रेति सवित्रीभिः (श्लो. १७) इति श्लोकेन प्रागेव प्रतिपादितम् । मूलाधारादिदलेषु कलानां अन्तर्भावः प्रतिपादितः । कलानां तिथ्यात्मकत्वं, नित्यानां कलात्मकत्वं, कलानां मूलमन्त्रगतपञ्चदशाक्षरात्मकत्वं, पञ्चदशाक्षराणां, त्रिखण्डत्वं, त्रिखण्डस्य सोमसूर्यानलात्मकत्वं, सोमसूर्यानलानां ग्रन्थित्रयात्मकत्वं, ग्रन्थित्रयस्य मन्त्रगतहीङ्कारत्रयात्मकत्वं, हीङ्कारस्य भुवनेश्वरीमन्त्रत्वं, भुवनेश्वरीमन्त्रस्य मूलमन्त्रान्तर्गतत्वं मूलमन्त्रस्य चक्रेणैक्यं, तच्चक्रनवकस्य मूलाधारादिषट्चक्रेषु ब्रह्मग्रन्थ्यादित्रिकेऽपि सहस्रारकमलकर्णिकादौ तादात्म्यम् । एतदेव कलानादयोरैक्यं नाम । अयमत्र निष्कर्षः- नादेन बिन्दोरैक्यं, बिन्दुना कलायाः ऐक्यं, कलायाश्च नादेनैक्यं, एवं

त्रितयं, कलया बिन्दोरैक्यं, कलया नादस्यैक्यं, श्रीविद्यया पञ्चकस्यैक्यमिति षड्विधत्वमैक्यस्येति परमरहस्यं गुरूपदेशवशात् ज्ञेयम् । एवं षोडैक्यं भगवत्यास्सपर्येति सम्यगुपवर्णितम् । षोडैक्यानुसन्धानानन्तरं दशभुजा भगवती श्रीविद्या मणिपूरे प्रत्यक्षं परिदृश्यमाना सपर्यया सन्निधेयेति ऐक्यानुसन्धानमेव सपर्येति वदतो ममाशय इति विज्ञेयम् ।

अधुना बिन्दुस्वरूपं प्रपञ्च्यते । बिन्दुरिति मूलाधारादिचक्रषट्कम् । बिन्दुः जगदुत्पत्तिलयहेतुः शिवस्य शक्तिविशेषः । स च एक एव सहस्रकमलान्तर्गतचतुर्द्वारात्मक-कर्णिकामध्यगतचतुष्कोणात्मकं शक्तितत्त्वम् । तन्मध्यगतशिवतत्त्वं नाद इत्युच्यते । स चतुर्विध इति प्रागेवोक्तम् । उभयोश्शक्तिशिवयोः शब्दार्थरूपत्वात् कलात्मकत्वं उभयसाधारणम् । अतश्च मेलनं नादबिन्दुकलातीतमिति समयमतरहस्यम् । स च बिन्दुः दशधा भिद्यते । यथोक्तम् - दशधा भिद्यते बिन्दुः एक एव परात्मकः । चतुर्धाऽऽधारकमले षोढाऽधिष्ठान-पङ्कजे ॥ उभयाकाररूपत्वात् इतरेषां तदात्मता इति । अस्यार्थः- एक एव बिन्दुः मूलाधारकमलगतचतुर्दलेषु चतुर्धा, स्वाधिष्ठानपद्मगतषड्दलेषु षोढा, एवं दशधा भिद्यते ।

अयं भावः- मूलाधारं चतुष्पत्रं सरसिजं, स्वाधिष्ठानं षड्दलं, मणिपूरं दशदलं, अनाहतं पद्मं द्वादशदलं, विशुद्धिपद्मं षोडशदलं, आज्ञाचक्रं द्विदलमिति सर्वयोगशास्त्र-सिद्धम् । अत्र आधारपद्मस्य दलचतुष्टयं बिन्दुचतुष्टयात्मकम् । ते च बिन्दवो मनोबुद्ध्यहङ्कारचित्ताख्याः प्रकृत्यात्मकाः जगन्निर्माणहेतव इति सर्वयोगशास्त्रसिद्धम् । स्वाधिष्ठानपद्मगतषड्दलानां कामक्रोधलोभमोहमदमात्सर्यात्मकाः षड्बिन्दवः । अत एव ते संहतिबिन्दव इत्याहुः । तदुक्तं भगवता पतञ्जलिना- 'स्वाधिष्ठाने संहारः षड्बिन्दुकृतः' इति । एवं दश बिन्दवः कमलद्वयदलात्मकाः ।

मणिपूरं मूलाधारस्वाधिष्ठानात्मकमिति कृत्वा दशदलम् । अनाहतचक्रे मणिपूर-प्रकृतिकं दशदलं, पूर्वकमलद्वयप्रकृतिकं दलद्वयं द्वादशदलं अनाहतपद्मम् । विशुद्धिपद्मं तु अनाहतचक्रप्रकृतिकं द्वादशदलम्, आधारप्रकृतिकं चतुर्दलं, एवं षोडशदलम् । तथा मणिपूरप्रकृतिकं दशदलं स्वाधिष्ठानप्रकृतिकं षड्दलमिति षोडशदलम् । आज्ञाचक्रं तु आधारस्वाधिष्ठानात्मकमिति द्विदलम् । एवं मणिपूरप्रभृति आज्ञान्तानि चत्वारि कमलानि मूलाधारस्वाधिष्ठानप्रकृतिकानि । अत एव मूलाधारद्विके उत्तरकमलचतुष्कमन्तर्भूतमिति एकस्यैव बिन्दोः दशधात्वं नान्यथेति सिद्धम् ॥

यद्यपि कौलानां द्विकानुसन्धानात् षट्कमलानुसन्धानफलं सेत्स्यति, तथापि षड्विधैक्यानुसन्धानाभावात् कुलमार्ग एवेति न देव्या मणिपूरे सान्निध्यं, पञ्चविधमुक्तियुक्त्यभावश्च, नादबिन्दुकलातीतत्वमप्यसंभाव्यमेव कौलमते इति । समयिनां तु कार्यभूतचतुष्कानुसन्धानादेव कारणभूतकमलद्वयानुसन्धानफलं सेत्स्यतीति । अत एव पञ्चविधसाम्यसिद्धौ समयसमयिभावः प्रत्यक्षं परिदृश्यते समयसमयिनोः सेवकानामिति भगवत्पादमततत्त्वम् ॥

एव भजनशब्दार्थं प्रतिपाद्य प्रकारान्तरेण भजनशब्दार्थो निरूप्यते - यदाहुः भगवत्पादाः 'धारणापरिज्ञानान्मुक्तिः' इति । अस्यार्थः- धारणाः षष्ट्युत्तरत्रिंशत्-सङ्ख्याकाः । धारणा नाम वायोः कमलेषु नादकलाभ्यां निरोधः । स च षट्कमलेषु षोढा सप्तमे कमले समयशब्दाभिलष्येन सार्धं सप्तविधः । एकैकस्मिन् कमले पञ्चाशदिति षष्ट्युत्तरत्रिंशत् धारणाः । ताश्च पृथक् नादबिन्दुकलाभिस्सार्धं मेलनप्रकारैरनन्ता धारणा गुरूपदेशवशादवगन्तव्याः । धारणानां फलं आधारादिचक्रषट्के यथाक्रमं मतिस्मृतिबुद्धि-प्रज्ञामेधाप्रतिभासंविद्रूपं दिङ्मात्रं दर्शितम् । अधिकं तु सुभगोदये चरणागमे च सप्रपञ्चं बहुधा प्रतिपादितं तत एवावधार्य ग्रन्थविस्तरभयान्नोपवर्णितमिहेति ।

अत एव काळिदासभगवत्पादैः कुलसमयमतभेदप्रतिपादकश्लोकेन सकलजननीस्तोत्रे कथितम् । यथा - 'चतुष्पत्रान्तषड्दलपुटभगान्तस्त्रिवलयस्फुरद्विद्युद्वह्निद्युमणिनियुताभ-द्युतिलते । षडश्रं भित्त्वाऽऽदौ दशदलमथ द्वादशदलं कलाश्रं च द्व्यश्रं गतवति नमस्ते गिरिसुते ॥' अस्यार्थः- चतुष्पत्रं आधारकमलं अन्तः अन्तस्स्थितं अन्तर्भूतमित्यर्थः, यस्मिन् तत् स्वाधिष्ठानमिति बहुव्रीहिः, न तु तत्पुरुषः, उत्तरस्य पूर्वस्मिन्नन्त-र्भावायोगात् । 'षडश्रं भित्त्वाऽऽदौ' इत्युत्तरवाक्यानन्वयाच्च बहुव्रीहिरेव । चतुष्पत्रान्तश्च तत् । षड्दलं स्वाधिष्ठानं च चतुष्पत्रान्तषड्दलम् । तस्य पुटभगाः पुटात्मकाः संपुटात्मकाः तत्प्रकृतिका इति यावत्, ते च ते भगाः त्रिकोणानि । मणिपूरप्रभृति चतुश्चक्रस्य मूलाधारप्रकृतिकत्वस्योक्तत्वात् । तेषां त्रिकोणात्मकत्वं 'त्रिकोणे बैन्दवं श्लिष्टं अष्टारेऽष्टदलाम्बुजम् इत्यत्र सम्यक् निर्णीतम् । पुटभगानां अन्तः मध्ये । त्रिवलयं ग्रन्थित्रयं, स्वाधिष्ठानानाहताज्ञान्तेषु अग्निसूर्यचन्द्रात्मकरुद्रग्रन्थिविष्णुग्रन्थिब्रह्म-ग्रन्थिपर्यायत्वेन स्थितमित्यर्थः । तत्र स्फुरत् स्फुरन्ती । 'स्त्रियाः पुंवद्भाषितपुंस्कादनूङ् समानाधिकरणे' इत्यादिना पुंवद्भावः । विद्युतः सौदामिन्याः वह्नेः अग्नेः द्युमणेः सूर्यस्य । नियुतशब्दः अगाणेयां सङ्ख्यां लक्षयति । तस्येवाभा यस्यास्सा, सा च सा द्युतिलता,

ஸரஸ்வதியின் பதியாவதால் பிறும்மாவின் அஸுயைக்கும், லக்ஷ்மியின் பதியாயிருப்பதால் விஷ்ணுவின் அஸுயைக்கும் இடமளிப்பவனாக உல்லாஸத்துடன் வாழ்பவனாக, ரதியின் கற்பை மன்மதன் போன்றதன் அழகால் குலைப்பவனாக, தேவியின் ஸாதா எனும் கலையை வழிபடுவதால் நீண்ட ஆயுளுடன் பசு - பாச நிலைகளை அகற்றி ஜீவன் முக்தனாக கபிலர் மார்கண்டேயர் போன்று நித்ய நிலை - அழிவற்ற நிலைபெற்றவனாக பேரானந்தத்தை உன்னை வழிபடுபவன் பெறுகிறான். (பசு - அவித்யையால் கட்டப்பட்ட ஜீவன். பாசம் - அவித்யை எனும் கயிறு.)

அதிதி என்ற தேவதை பசுபதியான ஸதாசிவனுடன் இணைந்து, அவித்யையால் உண்டான பாசக்கட்டிலிருந்து விடுவிக்கட்டும் என வேதம் வேண்டுகிறது. அதிதி - ஆதித்யமண்டலத்திலுள்ள பிந்து சக்தி. ருத்ரன் தான் பசுபதி. பசு - ஜீவன், பாசம் அவித்யை எனும் கட்டு. ஸதாசிவதத்துவநிலையடைவதால் பசுநிலை நீங்குகிறது. பாசம் விலகுகிறது. பேரானந்த ஜ்யோதியை அவன் அனுபவிக்கிறான்.

ஜீவன் முக்தருக்கு அவித்யை நீங்கினாலும் குயவனின் சக்ரச் சுழல் போல் உடல் தொடர்பு நீடிக்கிறது. ஷட்சக்ரஸேவை, தாரணை என்ற இருவகை பஜனங்கள் உண்டு. இருளுலகமான மூலாதார - ஸ்வாதிஷ்டான வழிபாடு பயனற்றது. மணியூரகத்திலிருந்து ஸஹஸ்ராரம் வரை 5 சக்ரங்களே வழிபடத்தக்கவை. மணியூரகக்கிர வழிபாட்டில் தேவியின் நகரத்தின் அருகே தனக்கெனத் தனி இடம்பெற்று வழிபடுவான். ஸார்ஷ்டி என்ற முக்தி இது. ஸம்வித்கமலபூஜையால் ஸாலோக்ய முக்தி. தேவியின் பட்டணத்தில் வாஸம் ஸாலோக்யம். விசுத்தி சக்ர உபாஸனையால் ஸாமீப்யம். அணுக்கத்தொண்டராக அருகில் நிற்கலாம். ஆஜ்ஞாசக்ரத்தில் உபாஸிக்க ஸாரூப்யம் - அதே வடிவம் பெறுவது. தனி உருவம் இருப்பதே ஸாயுஜ்யத்திலிருந்து இதன் வேறுபாடு. இது பாஹ்யமுக்தி. வெளித்துன்பம் இவனைப் பாதிக்காது. ஸஹஸ்ராரத்தில் உபாஸிப்பவர் ஸாயுஜ்யம் பெறுவர். பேரானந்தம் பெறுவர். சிவ - சக்தி ஸம்புடத்தினுள் இவன் அடங்குகிறான்.

நாதம் என்பது ஸ்ரீசக்ரம். இதில் மூலாதாரம் முதலிய ஆறு சக்ரங்களும் அடங்குகின்றன. பிந்து என்பது ஆறுகமலங்களுள்ள காடு. நாதமும் பிந்துவும் இணைவது பின் வருமாறு. ஆதார சக்ரம் நான்குதளம். அதன் நடுவில் திரிகோணம். ஸ்வாதிஷ்டானம் ஆறுதளம். அதன் கர்ணிகை அஷ்டகோணம். மணியூரம் பத்து தளபத்மம். அதன் கர்ணிகை தசகோணம். அநாஹதம் 12 தளம். அதன் கர்ணிகையில் தசகோணம், விசுத்தி 16 தளம். அதில் 14 கோணம். இது சக்தி சக்ர இணைப்பு. ஆஜ்ஞா 2தளம். கர்ணிகை இரண்டில் 8-16 கோணங்கள்.

சதுர்சுரத்தை மூலமாகக் கொண்ட நான்கு சிவசக்ரங்கள். மூலாதாரம் ஸ்வாதிஷ்டானம் என ஒரு தொகுப்பு. மூன்று வட்டங்களில் ஒன்று. ஸ்வாதிஷ்டானத்தின் மேல் ருத்ரக்ரந்தி. அநாஹதத்தின் மேல் ஒன்று விஷ்ணுக்ரந்தி. ஆஜ்ஞா சக்ரத்தின் மேல் ஒரு வட்டம் பிறும்மக்கிரந்தி. அதன் மேல் நான்கு துவாரங்களுள்ள பூபுரம் மூன்று, நான்கு துவாரங்களிலும் படிகள். அதன்மேல் ஆயிரம் தளங்களுள்ள ஸஹஸ்ராரம். அதன் நடுவில் பிந்து, கர்ணிகையின் நடுவில் நான்கு துவாரங்களுடன் ஸ்ரீசக்ரமும் ஆறு கமலங்களும். இவ்வாறு இணைகின்றன. இது அதிரஹஸ்யமானது.

ஷட்சக்ரத்தில் 50 கலைகளும் இணைகின்றன. சந்திரகண்டத்தில் உயிரெழுத்துக்கள். ஸூரியகண்டத்தில் க-ம. அக்னி கண்டத்தில் யரலவசஷஸ, ஹ-ள, பிந்துவில் கூகாரம் எல்லாவிடத்திலும் (சீலோ.17). கலைகள் திதிவடிவினர், நித்யைகள் கலைவடிவினர். கலைகள் பஞ்சதசாக்ஷரியின் 15 எழுத்து வடிவினர். 15 எழுத்துக்களும் மூன்று கண்டங்கள். அவை சந்திர - ஸூர்ய - அக்னி வடிவங்கள். சந்திர ஸூர்ய அக்னிகள் மூன்று கிரந்திகள். கிரந்திகள் மூன்று ஹ்ரீங்கார வடிவினர். ஹ்ரீங்காரம் புவனேச்வரீ மந்திரமாகும். புவனேச்வரீ மூலமந்திரத்திலடங்கும். மூலமந்திரம் சக்ரத்திலடங்கும். அதில் உள்ள 9 சக்ரங்களும் மூலாதாரம் முதலிய ஆறு சக்ரங்களும் மூன்று கிரந்திகளுமாகும். இவை அனைத்தும் ஸஹஸ்ராரத்தில் அடங்கும். இது கலா - நாத தத்துவத்தின் ஐக்யம் எனப்படும்.

இதன் முடிவு - நாதபிந்துக்கள், பிந்துகலைகள், கலா - நாதங்கள், இவற்றினிடையே ஐக்யமாகும். ஸ்ரீவித்யையுடன் இந்த ஐந்தின் ஐக்யம். இந்த ஐக்யானுஸந்தானமே தேவியின் ஸபர்யை. இந்த ஐக்யானுஸந்தானத்தால், தேவி பத்து கைகள் உள்ளவளாக, மண்பூரகத்தில் நேரில் தர்சனம் தந்து வழிபாட்டை ஏற்பாள்.

பிந்து என்பது மூலாதாரம் முதலிய ஆறு சக்ரங்கள். பிந்து உலகம் தோன்றி மறையக் காரணமான சிவனின் ஒரு சக்தி. ஆயிரம் தளத்தாமரையில் நான்கு துவாரங்கள் அமைந்த கர்ணிகை நடுவில் நான்கு கோணங்களுள்ள சக்தி தத்வம். அதன் நடுவிலுள்ள சிவதத்வம் நாதம் எனப்படும். சக்தியும் சிவனும் சொல்லும் பொருளுமான கலை. இந்த சிவசக்தி இணைப்பு நாதபிந்து கலாதீதம் என ஸமயமதம் கூறும். அந்த பிந்து பத்தாகப் பிரிகிறது. மூலாதாரத்தின் நான்கு கமலதளங்களில் நான்காக, ஸ்வாதிஷ்டான தளங்களில் ஆறாக - பத்து. ஆதாரபத்மத்திலுள்ள நான்கு தளங்கள் - மனம், புத்தி, அஹங்காரம், சித்தம் என. ஸ்வாதிஷ்டானத்தின் 6 தளங்கள் - காமம் குரோதம் லோபம், மோஹம் மதம், மாத்ஸர்யம் என. இவை ஸம்ஹாரபிந்துக்கள். ஆக இரு கமலங்களின் 10 தளங்களே 10 பிந்துக்கள்.

மண்பூரம் மூலாதாரஸ்வாதிஷ்டான சக்ரஸ்தானமானதால் 10 தளங்கள். அநாஹதத்தில் மண்பூரகத்தின் 10 தளங்களும் மூலாதார ஸ்வாதிஷ்டானத்தின் மூலசக்தியாக இரு தளங்களுமென 12 தளங்கள். விசுத்தியில் அநாஹதத்தின் 12 தளங்களும் மூலாதாரத்தின் நான்கு தளங்களுமென 16 தளங்கள். மண்பூரகத்தின் 10 தளங்களும் ஸ்வாதிஷ்டானத்தின் ஆறு தளங்களுமென 16 தளங்கள். ஆஜ்ஞா சக்ரமோ மூலாதாரமும் ஸ்வாதிஷ்டானமுமாக இரு தளங்கள். இதனால் மண்பூரகம் முதல் ஆஜ்ஞை வரை நான்கும் மூலாதாரஸ்வாதிஷ்டானங்களாலானவை. அதனால் ஒரே பிந்து பத்தாகிறது.

மூலாதாரம் முதலிய ஆறு சக்ரங்களில் பஞ்சபூதங்களும் மனமும் இடம் பெற்று இணைந்து வேற்றுமையின்றி அதாகவே ஆகியுள்ளன. ஆக பிண்டத்தையும் பிரும்மாண்டத்தையும் ஒரே நிலையுள்ளதாகப் பாவனை, ஆறு சக்ர அனுஸந்தானம், ஐந்து வித ஸமநிலை அனுஸந்தானம் (36- 41ச்லோ) என்ற வகையில் பிண்டாண்டம் பிரும்மாண்டமாவதை உணரலாம். பதினாறு இந்திரியங்களும் ஐந்து தன்மாத்திரைகளும் லிங்கசரீரம். பிரும்மாண்டத்தைச் சூழ்ந்த பிராண சக்தி ஸுத்ராத்தமா. இவ்விரண்டின் ஐக்யம் உணரப்பெறவேண்டும். தூக்கத்தில் உணர்கிற ஆத்மா ஸாக்ஷியும் பிராஜ்ஞனுமாவான். அவ்யாகிருத ஆத்மா - அவித்யையால் மாசுற்ற பரப்பிரும்மம். இவ்விரண்டின் ஐக்யம் உணரப் பெறவேண்டும். க்ஷேத்ரஜ்ஞான ஜீவாத்மா - பரமாத்மா இவர்களின் ஐக்யம் உணரப்பெற வேண்டும். இதுவே ஸமய மதரஹஸ்யம். (நல்ல குருமுகமாகத் தெரிந்துகொண்டு அவருதவியும் மேற்பார்வையும் பெற்றுப் பழகி உணரவேண்டியது. சொல்லால் எழுத்தால் விளக்க இயலாதது.) (99)

சௌபாஹ்நி

हरस्य त्वद्भान्तिं जनयत इति भावनया सूचितं सारूप्यमधुना विवेचयति सरस्वत्येति। सरस्वत्या अनवरतसमुन्मीलितगद्यपद्यादिसूक्तिविलाससमुन्नतविद्यया,

लक्ष्म्या निरुपमसंपदुल्लाससमुद्भूतविविधविभ्रमेण च विधिहरिसपत्नः ब्रह्मविष्णु-
प्रतिस्पर्धी, रम्येण वपुषा रतेः पातिव्रत्यं शिथिलयति । एतद्विचारयति - अयमेव कामः
कथं न जात इति । चिरं जीवन्नेव चिरञ्जीवी सन्नेव क्षपितपशुपाशव्यतिकरः दूरीकृतः
पशुपाशः, पशव इव पशवः, अनादिसिद्धाविद्यातिमिरान्धाः, तेषां पाशः पुनः
संसारदुःखं संसारबन्धः जन्मममरणादिदुःखसन्तानबन्धहेतुर्यः संसारपाशः तस्य
व्यतिकरः, संपर्कः जीवन्मुक्त इत्यर्थः। परब्रह्माभिख्यं ब्रह्मानन्दतुन्दिलसौभाग्यं रसयति
आस्वादयति अनुभवतीत्यर्थः । त्वद्भजनवान् ॥ ९९ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

(ஸமுத்தூதஸ்தூல எனத்தொடங்குகிற 101வது சுலோகத்திற்குப் பின் இந்த
சுலோகம் இவ்வுரைப்படி, உன் உபாஸனையால் ஸரஸ்வதியின் வாக்க்சக்தியாலும்
லக்ஷ்மியின் செல்வச் செழிப்பாலும், காமனின் அழகாலும் பிரும்மாவிற்கும்
விஷ்ணுவிற்கும் ரதிக்கும் இவனிடம் அஸூயை. நீண்ட ஆயுளுடன் பிறப்பிறப்புத்
தொடரின்றி ஜீவன் முக்தனாக பேரானந்தமனுபவிக்கிறான். (99)

अरुणामोदिनी

अथ देव्युपासकानां वाण्याद्युपासकेभ्यः, चतुर्विधपुरुषार्थसिद्धिं कथयन्नाह
सरस्वत्या इति । हे देवि । तव भवत्याः, भजनमस्यास्तीति त्वद्भजनवान्, भवद्भक्त
उपासकः, तदस्त्यस्मिन्निति मतुप् । इयः इति घत्वम् । विधिहरिसपत्नः, विधिः
वाणीपतिः ब्रह्मा भवज्ज्येष्ठपुत्रः, हरिर्लक्ष्मीपतिः विष्णुर्द्वितीयपुत्रः, तयोः सपत्नः शत्रुः,
तत्सदृशः सन्निति यावत् । सरस्वत्या वाण्या, तथा लक्ष्म्या रमया च, विहरति क्रीडति ।
विधिहरिसमानैश्वर्यमवाप्य पुत्रवत्सलाभवदनुग्रहात् तज्जायाभ्यां तत्समानं विहारं आवासं
प्राप्तः सन् वाणीपतिर्लक्ष्मीपतिः इत्येव व्यवहियत इत्यर्थः । एवं सरस्वतीपतित्वेन विधेः,
लक्ष्मीपतित्वेन हरेश्च असूयास्पदं भवति इति लक्ष्मीधरः । न केवलमेवं संपत्सारस्वतयो-
रेवावाप्तिः । अपि तु त्रिलोकसौन्दर्यमप्यवाप्नोतीत्याह - रतेरिति । रम्येणातिसौन्दर्येण
वपुषा देहेन, रतेः मदनप्रियायाः त्रैलोक्यमोहकसौन्दर्यवत्याः तादृशपतिमत्याश्चेति
ध्वनिः । पातिव्रत्यं पतिव्रताभावं, एकभर्तृनैयत्यं शिथिलयति दूरीकरोतीत्यर्थः । मन्मथा-
दप्यतिसुन्दरतया रतिदेव्याः संभोगेच्छामात्मनि जनयन् तत्पातिव्रत्यहानिं करोतीत्यर्थः ।
मदनादप्यतिसुन्दरो भवतीति तात्पर्यार्थः ॥

एवं सारस्वतमहदैश्वर्यदेहसौन्दर्यरूपामैहिकफलावाप्तिमुक्त्वा आमुष्मिकफलप्राप्तिमाह-
चिरमिति - चिरं बहुकालं, जीवन्नेव, प्राणधारणं कुर्वन्नेव, दीर्घायुष्यतां प्राप्तः सन्नेव,

தாவத்பர்த்துத் தரஸ்வதீலக்ஷ்மீஸாஹித்யமவாஸ: சந்நேவெத்யர்த்த: । மஹதேஸ்வர்யாதிஸந்நாஹே஽பி, தீர்த்தாயுஷ்மத்தாஹாவே சர்வமபி நிஷ்஫லம் ஹவேததி தேவீஹத்தானா தத்சுத்பத்திரித்யுத்தா । ல்ஷபித: அபக்ஷயீகூத:, பश्यति इन्द्रियै: प्रपञ्चमिति, पश्यते बध्यते कर्मपाशैरिति वा पशुर्जीव: । தத்ய பாசா தத்சுத்பந்நிநீமவித்யா, யதா பश्यवो ज्ञानदुर्विदग्धा:, नास्ति परलोक: नास्ति विद्येति वादिन:, केवलमैहिकसुखमेव मान्यतरं मन्यमाना:, पाशा नाम बन्धहेतव:, ‘घृणा शंका भयं लज्जा जुगुप्सा चैव पञ्चमी । कुलं जातिश्च शीलं च अष्टौ पाशा: प्रकीर्तिता: ॥ एतै: पाशै: विरहितो निर्विकारो जितेन्द्रिय: । विश्वव्याप्तिं महाज्ञानं क्रमेण पुरुषोऽश्नुते’ ॥ इति वचनोक्ता: पाशा: । पशवश्च पाशाश्च पशुपाशा:, तयो: तेषां च व्यतिकर: संपर्को येन स: । पशुपाशविच्छेदद्वारा पशुपतिं प्राप्त: सन्नित्यर्थ: । परानन्द:, मानुषानन्दनियममारभ्य ‘स एको ब्रह्मण आनन्द:’ इत्युक्ता-नन्दादन्यस्याभावात् तादृश इत्यभिख्या नाम यस्य तं, रसं, ‘रसौ वै स: । रसं ह्येवायं लब्ध्वाऽऽनन्दीभवति’ इति श्रुतिप्रतिपाद्यब्रह्मानन्दमित्यर्थ: । रसयत्याह्लादयति भवद्भजनेन दृढतरमविद्याबन्धं छित्वा मोक्षभागपि भवतीति भाव: । अत्र भगवत्युपासनाया: सर्वेष्टदातृत्वं प्रथमत एवोपबृंहितमस्माभिरित्युपरम्यते । यथा च सकलदेवताराध्या भवती सर्वदेवताभ्य: अधिका, यथा च भवत्प्रतिपादिका विद्या हादिकादिरूपेण सकलप्रपञ्चोत्पत्तिमातृका सर्वमन्त्रजालोत्कटा, तथा भवद्भक्ता अपि समस्तैर्गुणै: ब्रह्मादिभ्योऽपि सर्वोत्कटा भवन्तीति सन्दर्भार्थ: ॥

அருணாமோதின்

உன்னை வழிபடுபவன் வாண்பதியாக லக்ஷ்மீபதியாக ஆவான். மன்மதனைவிட அழகுறவான். நீண்ட ஆயுள் பெறுவான். கர்மபாசத்தால் கட்டப்பட்ட ஜீவனாக - பசுவாக, அவித்யையால், அருவருப்பு, ஐயம், பயம், வெட்கம், நாணம், குலம், ஜாதி, நடைமுறை என்ற பாசங்களால் கட்டுப்படாமல், பசுபதியின் அருள் பெற்று பாசம் நீங்கி பசுநிலைமாறி, பேராணந்தம் பெற்று முக்தி பெறுவான்.

आनन्दगिरिया

सरस्वत्येति । हे परमेश्वरि, त्वद्भजनतः पुरुषो विजयते, सर्वोत्कर्षेण वर्तत इत्यर्थः । किंलक्षणः, सरस्वत्या लक्ष्म्या च विधिहरिसपत्नः विधिश्च हरिश्च तयोः सपत्नः, तौ सपत्नौ वा । अतुलां सरस्वतीं लक्ष्मीं च प्राप्तस्य विधिहरी वैरिणौ भवतः, तत्पत्नीस्पर्शात् । अथ चोत्कृष्टोत्कृष्टविद्यावान् भवति, लक्ष्मीवांश्च भवति । मदनादप्यदिधकसुन्दरो भवतीत्याह - रतेः पातिव्रत्यमिति । रम्येण वपुषा मनोहरेण वपुषा रतेः पातिव्रत्यं शिथिलयति ।

பரிணீதபதிகந்நர்பரூபமாந்ரவிஷயகரதிமத்யா ரதே: பூரூபாந்ரவிஷயகரதிமுத்பாடயதி । ரதிர்ஜாநாதி அயமேவ காமிபூய மம பதி: கதம் ந ஜாத இதி । சிரஜீவி சி பவதி । க்ஷபிதபசுபாசவ்யதிகர:, பசவோ தேவாநாந் பசவ:, யே காம்யகர்மகர்தார:, தேபாந் பாச: கர்மபந்ந:, மித்யாஜ்ஞாநம் வா தஸ்ய வ்யதிகர: சமூஹ: சங்க்ஷபிதோ யேந ச: பரமேஸ்வரார்பணபூத்யா நிஷ்காமகர்மானுஷ்டாநஜநிததர்மேண ப்ராசீநபாபக்ஷயே உத்பந்நே, அதிஷ்டாநசாக்ஷாட்காரோ ப்ரஹ்மபூயாய கல்பதே இத்யாஹ - பரப்ரஹ்மாபிஹ்யம் ரசயதீதி । பரப்ரஹ்மணோ஽பிஹ்யா ப்ரஹ்மபூயாய யா அபிஹ்யா தத்வந்நம் தாடாத்ம்யம் ரசம் ரசயதி ஂஸ்வாடயதி । ப்ரஹ்மாநந்நாநுபவீ பவதீத்யர்த: । நநு பூர்வமுபாசநமுக்தம் ஹரஸ்ய மநசி த்வத்நாந்நிம் ஜநயதீதி । அநேந ஸ்ரீத்வப்ராப்தி: । இடாநீமுச்யதே ப்ரஹ்மாபிஹ்யமிதி ? பாவாநாநுரூபபலடாந்ரீ பகவதீ । யே காமுகா: காமிநீமயமேவ சர்வம் பச்யந்நி தேபாந் ததேவ பலம் । யே து ப்ரஹ்மாபாவாநயா பஜந்நி தேபாமிடமிதி ॥

சரஸ்வத்யா இத்யாடிபத்யஸ்ய ரஹ்ஸ்யர்த:- சரஸ்வதீ வாணீ லக்ஷ்மீ: விதிஹரிசபத்ந: கஹஸல, ரம்யேண வபுஷா லஜ்ஜா, தத்யா வாணீலக்ஷ்மீ விதி ஶதூத்ரந்ந்ர ஶக்ரோ புவநேஸ்வரீ சபாசுரீ மஹாவித்யா வித்ரவீஜகலாதிமகா । தஜ்ஜாபக: பரம் ப்ரஹ்மாஹ்யம் ரசம் ஸ்வீகृत்ய ஸ்வாத்மாநுபவரூபம் ரசம் ஂத்யம் ரசயதி । தடூஜ்ஜாசேந யூவநதரூணப்ரூடாதுஜ்ஜாஸவிலாசேந சமநுபூதநிஜாத்மரஸேந சத்ய: தத்ஸ்வீகாராத் ஒஜ்ஜஸிதே ஹதயே மூலாஹாரகதகூண்டலிந்யா: ஸ்பர்ஸமாந்ரேண உத்யாய ஸுபுத்ராமார୍გேண கம்யதே ஒந்மநாவஸ்தாயாமுஜ்ஜாஸே தத்யா ஶஹ்ஸாரே சமரஸம் ஸ்தீயதே இதி ஶாஹகஸிரோ஽லக்ஷாரம் வ்யாஹ்யாநம் । ஂதத்ஸர்வம் கலாந்ரவாத் கலப்ரகாஸதந்நாத் தந்ந-ராஜாஹ்நோஹ்யம் கुरुமுகாஹிதி ரஹ்ஸ்யர்தோ஽யம் வ்யாஹ்யாத: । அந்ர பசுபாசவிமோசநீ வித்யா, பாச ஂ, சிரஜீவந் ஹச:, ஂஷ பூத்சிஸ்திதமஹாவித்யா மநு: । அர்தாதிபசுபாசம் க்ஷிபந் வ்யதிகர: அஸ்த்ரம், தத்யா 'மஹாவித்யாமநுப்ராந்நே பாசம் ஜம் ச இதி ஸ்மூதம் । பசுபாசம் தத: ப்ரோக்தா மந்நடாநே மஹேஸ்வரி । க்ஷபயேதி த்வந்நமந்நம் பசுபாவிமோசகம்' । அந்ர ப்ரத்யம் பசுபாசவிமோசநீ வித்யா ஶிஷ்யாய ஡ீயதே । ததோ கुरु: பாசத்ரயம் விமோச்ய, தத்வம் சம்போத்ய, சர்வதத்வம் ப்ரபோத்யாநாந்நரம் ஡ீக்ஷயேதிதி । அந்ர யந்நமந்நோ ஡ீயதே தடந்நே பசுபாசகமநு:, சர்வத்ராயம் வ்யவஹார: । 'பாசத்ரயம் விமோச்யேநம் ஡ீக்ஷயேதிநதம் ஸுதம்' இதி தேவீயாமலவசநம் । ஂதத்தத்வத்ரயஜ்ஞாநீ கुरु: । சேவாயாந் லாப: । ஂ ஜம் ச: கும் தும் ச:, பசுபாசம் பட் ॥ ௧௧ ॥

ஆநந்தகிரீபா

(இவ்வுரைப்படி 101வது ஈலோகத்திற்கு அடுத்தது இந்த ஈலோகம். முன் வந்த விளக்கமே.) சிறந்த வாக்கும் செல்வமும் பெற்று பிறும்மா - விஷ்ணு இவர்களது அஸுலயையப் பெறுவான். மன்மதனைவிட அழகனாகி ரதியை மயக்குவான். நீண்ட ஆயுள் பெறுவான். பசுநிலையும் பாசமும் விலகிப் பேரானந்த அனுபவம் பெறுவான்.

ஏழ்குரமுள்ள புவனேசுவரி மந்திரம் இதன் ரகசியம். ஆம் ஜும்ஸ: கும் தும் ஸ: பசுபாசம் பட் என்ற பசுபாசவிமோசந மந்திரமும். (99)

தாத்ரயீபினி

சரஸ்வத்யேதி । हे परमेश्वरि त्वद्भजनवान् विधिहरिसपत्नः सन् विहरते । विधिर्ब्रह्मा, हरिर्विष्णुः तयोः सपत्नः समानपत्नीकः विहरते क्रीडते । लोके ब्रह्मविष्णुभक्तेभ्यः विलक्षणस्वभावो लोकातीतः परैरनभिभावनीयः सन् परब्रह्मानन्दमनुभवति । तत्र हेतुमाह - केन, सरस्वत्याः पतित्वेन विधेः सपत्नो लक्ष्म्याः पतित्वेन विष्णोः सपत्नः असूयास्पदं भवतीत्यर्थः । विवाहकर्तारि भर्तारि सति अन्येन या भुज्यते तया हेतुभूतया विवाहकर्तुरन्यो जारः पतिः सपत्न इत्युच्यते । सरस्वतीभोगेन ब्रह्मसमानोऽधिको वा, लक्ष्मीभोगेन नारायणसमस्तदधिको वा भवतीति भक्तस्य बलमुक्तम् । स्वरूपं कथमित्याह - एष त्वद्भक्तः रम्येण सुन्दरेण वपुषा स्वरूपेण रतेः कामदेवस्य पत्न्याः पातिव्रत्यं पतिव्रताभावं शिथिलयति दूरीकरोति । कामादपि सुन्दरं त्वद्भक्तं दृष्ट्वा कामवधूर्मुह्यति पुरुषान्तरे चित्तसंसर्गात्पातिव्रत्यहानिः । पुनरेष चिरञ्जीवन् ब्रह्मादिभिरनुल्लङ्घनीयं कालं उल्लङ्घ्य वर्तमानो भवति । अथ च क्षपितपशुपाशव्यतिकरश्च भवति । पशवश्च पाशाश्च तेषां व्यतिकरः संसर्गः । स क्षपितः दूरीकृतो येन स तथोक्तः । पशवो गुरुमन्त्रविवर्जिताः, केवलं पुत्रकलत्रमित्रादिनिष्ठा अज्ञानच्छन्नाः । पाशाः, 'घृणा शङ्का भयं लज्जा जुगुप्सा चैव पञ्चमी । कुलं जातिश्च शीलं च अष्टौ पाशाः प्रकीर्तिताः । एतैः पाशैर्विरहितो निर्विकारो जितेन्द्रियः । विश्वव्यापि महाज्ञानं क्रमेण पुरुषोऽश्नुते ।' इति । अथ परब्रह्माभिर्यं परब्रह्मशब्दवाच्यं रसमानन्दातिशयं रसयत्यास्वादयति । यथा त्वं भगवती देवता चक्रेण मञ्चकपादमञ्चकफलकात्मकतां गतेन ब्रह्मविष्णुरुद्रेश्वरात्मकेन मञ्चेन चासनवती सर्वदेवताभ्योऽप्यधिका, एवं त्वद्भक्ता अपि ब्रह्मविष्णुरुद्रभ्यो महापुरुषेभ्योऽधिका भवन्ति ॥ ९९ ॥

தாத்ரயீபினி

முன் வந்துள்ள விளக்கமே. பிரும்மா, விஷ்ணு, ருத்ரர், ஈசுவரர் என்ற மஞ்சக்கால்களும் ஸதாசிவ விரிப்பும் கொண்ட மஞ்சத்தின் மீதமர்ந்து நீ தேவதைகளனைவருக்கும் மேலானவளாகத் துலங்குவதுபோல், உன்னை வழிபடுபவரும் பிரும்மாதியருக்கு மேலானவராவார். (99)

पदार्थचन्द्रिका

अथ भवान्येव भजनीयेति वक्तुं तद्भक्तस्य भुक्तिमुक्ती दर्शयन् भवानीं स्तौति ।

सरस्वत्येति । त्वद्भजनं भजते सेवत इति त्वद्भजनभाक् । त्वद्भक्तो विधिहरिसपत्न्या सरस्वत्या लक्ष्म्या च विजयत इत्यन्वयः । विधौ सरस्वत्येव, हरौ लक्ष्मीरेव, त्वद्भक्ते तु सरस्वती लक्ष्मीश्चेति विजयः । समाना पत्नी सपत्नी तयेति सरस्वत्या लक्ष्म्याश्च विशेषणम् । विधिश्च हरिश्च विधिहरी । सर्वो द्वन्द्वो विभाषयैकवद्भवतीति परिभाषया समाहारद्वन्द्वः । विधिहरिजयमुक्त्वा कन्दर्पजयमाह - रतेरिति । स्पष्टम् । भवानीभक्तस्य जीवन्मुक्तिमाह एष भक्तो जीवन्नेव क्षपितः पशुपाशव्यातिकरोऽविद्यासंपर्को येन स ज्ञानी सन्, परब्रह्मणोऽभिख्या प्रकाशो यत्र तं रसमानन्दं रसयति आस्वादयतीत्यर्थः ॥ ९९ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

(முன் உரைகளில் வந்த விளக்கமே. (99)

डिण्डिमभाष्यम्

सरस्वत्येति । हे जननि ! तव भक्तस्तु ब्रह्मविष्णुशिवभक्तेभ्योऽपि विलक्षणस्वभावो लोकातीतः परैरनभिभवनीयः सन् परब्रह्मरसास्वादमनुभवति । कुत इत्याह - सरस्वत्या वर्तमानेपि ब्रह्मणि भर्तारि श्रीश्रीमहाभट्टारिकाचरणारविन्दस्य बलात् हठादगृहीत्वा भोग्यया । तद्वत् भर्तारि हरौ तिष्ठत्यपि बलात्कारयोग्यया लक्ष्म्या च कारणभूतया विधिहरिसपत्न्यो विधेश्च हरेश्च समानपत्नीको भवति । समाना पत्नी यस्य स सपत्नः । समानस्य सभावः । पत्नीशब्दस्य समासान्तः टच् प्रत्ययः । एकपत्नी विवाहकर्तारि भर्तारि तिष्ठति सति, अन्येन या भुज्यते तया हेतुभूतया विवाहकर्तुः अन्यो जारः पतिः सपत्न उच्यते । किं बहुना सरस्वतीभोगेन ब्रह्मसमानो ब्रह्मणोऽधिको वेत्यर्थः । तथा लक्ष्म्या भोगान्नारायणसमानस्तदधिको वेत्यर्थः । विहरते क्रीडति । अत एव भगवतीभक्तस्य बलवत्त्वमुक्तम् । स्वरूपं कथमित्याह - रम्येण वपुषा रूपेण रतेः कामदेवपत्न्याः पातिव्रत्यं पतिव्रताभावं शिथिलयति दूरीकरोति । कामादप्यधिकसुन्दरं तव भक्तं दृष्ट्वा कामवधूर्यतो मुह्यति, ततः पुरुषान्तरे चित्तसंसर्गात् पातिव्रत्यहानिः । पुनः किंभूतो भक्तः, चिरं जीवन्नेषः, ब्रह्मादिभिरप्यनुल्लङ्घनीयं कालं समुल्लङ्घ्य वर्तमानः, प्रचुरतरपुरुषायुषा भूषितो भवति । अथ च क्षपितपशुव्यातिकरश्च भवति । क्षपिता दूरीभूताः, पशुपाशव्यतिकराः येन स तथोक्तः । पशवः पाशाश्चेति द्वन्द्वसमासः, पशूनामज्ञानात् छन्नानां गुरुवर्जितानां, केवलमिह सुखमेव पुत्रकलत्रादिजनितमुपादेयं, नास्ति परलोकः, नास्ति विद्या, नास्ति मोक्षः इति विचारयतां दुष्टानां व्यतिकरेण संसर्गेण विरहितः । 'संसर्गजा दोषगुणा भवन्ति' इति दुष्टसंसर्गादोषोत्पत्तिः, साधुसंसर्गात् सद्भावश्च भवति । तव भक्तः पाशैरपि विरहितो

भवति । के ते पाशाः? तथोक्तं कुलचूडामणौ 'घृणा शङ्का भयं लज्जा जुगुप्सा चैव पञ्चमी । कुलं जातिश्च शीलं च अष्टौ पाशाः प्रकीर्तिताः । एतैः पाशैर्विरहितो निर्विकारो जितेन्द्रियः । विश्वव्यापि महाज्ञानं क्रमेण पुरुषोऽश्नुते' । परब्रह्माभिख्यं परब्रह्मशब्दवाच्यं रसमानन्दातिशयं रसयति आस्वादयति । 'पद्मजं मधु भृशं रसयित्वा' इति भारविः । 'रस आस्वादाने' इति धातुः । त्वद्भजनवान् तदस्यास्त्यस्मिन्निति मतुप् । यथा त्वं भगवती देवता चक्रेण मञ्चकपादमञ्चकफलकात्मतां गतेन ब्रह्मविष्णुरुद्रेश्वरसदाशिवात्मकेन मञ्चेन चासनवती सर्वदेवताभ्योऽधिका, यथा च तव विद्या कादिहादिसमष्टिरूपा चतुर्दश-भुवनोत्पत्तिहेतुत्वात् सर्वमन्त्रेभ्योऽप्यधिका, तथा तव भक्ता अपि ब्रह्मविष्णुरुद्रादिभ्यो-ऽप्यधिका भवन्ति ॥ ९९ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

உன் வித்யை (மந்திரம்) யான காத்வித்யையோ ஹாதிவித்யையோ பதினான்கு உலகம் தோன்றக் காரணமாவதால் மற்ற தேவதைகளைவிடச் சிறப்பு பெறுவதுபோல் உன் பக்தரும் மும்மூர்த்திகளைவிடச் சிறப்புறுவர். (99)

गोपालसुन्दरी

सरस्वत्येति - त्वद्भजनवान् त्वद्भक्तः सरस्वत्या गद्यपद्यादिरूपया विद्यया लक्ष्म्या धनसमृद्ध्या विहरते क्रीडति, विधेः ब्रह्मणः हरेः विष्णोः समानपत्नीकः सन् रम्येण शोभनेन वपुषा शरीरेण रतेः कामपत्न्याः पातिव्रत्यं शिथिलयति दूरीकरोति, चिरञ्जीवन्नेव ब्रह्माद्यनुल्लङ्घनीयं कालमुल्लङ्घ्य वर्तमान एव क्षपितो दूरीकृतः, एशुपाशानां पुत्रकलत्रादीनां व्यतिकर; सङ्गो येन स तथा, यद्वा क्षपिताः पशूनां पाशा घृणाशङ्कादयः तेषां व्यतिकरो येन तथाभूतः सन् परब्रह्माभिख्यं रसं परब्रह्मनामरसं, 'रसो वै सः' इति श्रुतेः, रसयति आस्वादयतीत्यर्थः । तदुक्तं कुलचूडामणौ - 'घृणा शङ्का भयं लज्जा जुगुप्सा चैव पञ्चमी । कुलं जातिश्च शीलञ्च अष्टौ पाशाः प्रकीर्तिताः । एतैः पाशैर्विरहितो निर्विकारो जितेन्द्रियः । विश्वव्यापि महाज्ञानं क्रमेण पुरुषोऽश्नुते ।' विष्णुपक्षे हरिरिन्द्रः, शेषं समानम् ॥ ९९ ॥

கோபால்ஸுந்தரீ

தேவிபற்றிய விளக்கம் முன் உள்ளதே. விஷ்ணுபக்சத்தில் ஹரி - இந்திரன். மற்றவை முன்போல்.

आनन्दलहरीटीका

इदानीं त्वद्भजनं भोगमोक्षसाधनमिति दर्शयति - सरस्वत्या इति । त्वद्भजनं विद्यते

பதவுரை:- வாசாம்ஜநநி - சொற்களின் - பேச்சின் தாயே ! ப்ரதீபஜ்வாலாபி:-
கைவிளக்கின் ஒளிக்கதிர்களால், திவஸகரநீராஜநவிதி:- சூர்யனுக்குத் தீப ஆரத்தி
காட்டுவது, ஸுதாஸுதே: அமிருதத்தைப் பொழிகிற சந்திரனுக்கு,
சந்திரோபலஜலவை:- சந்திரகாந்தக்கல் கசிவுநீரால், அர்க்க்யரசநா - அர்க்கயம் தந்து
உபசரிப்பது, ஸ்வகீயை: அம்ப்போபி:- தனது நீராலேயே, ஸலிலநிதி

ஸௌஹித்யகாரணம் - கடலுக்குத் திருப்தி அளிப்பது. இவற்றிற்கு ஒத்ததே, த்வதீயாபி: வாக்கி:- உன் வெளியீடாகிய வாக்குகளால், இயம் ஸ்துதி:- இந்தத் துதியும்.

வாகதீச்வரீ, வாக்வாதினீ, பாஷாருபா, நித்யத்ருப்தா முதலிய லலிதா நாமங்கள் நினைவில் வருகின்றன.

लक्ष्मीधरा

प्रदीपस्य करदीपिकायाः, ज्वालाभिः कीलाभिः, दिवसकरस्य सूर्यस्य, नीराजनविधिः नीराजनकृत्यम्, सुधासूते: चन्द्रस्य, चन्द्रोपलजललवै: चन्द्रोपलानां चन्द्रकान्तानां जललवै: निष्यन्दैः, अर्घ्यरचना, स्वकीयैः आत्मसम्बन्धिभिः, एत्स्वकीयपदं प्रदीपज्वालाभिरित्यादौ व्यत्ययेनान्वेति स्वकीयाभिरिति । अम्भोभिः जलैः सलिलनिधिसौहित्यकरणं समुद्रस्य तृप्तिहेतुः तर्पणविशेषः । त्वदीयाभिः त्वदुत्पन्नैः, त्वत्स्वरूपैः वाग्भिः वाक्यसंदर्भैः तव भवत्याः, जननि ! मातः ! सवित्रीत्यर्थः । वाचां वाक्प्रपञ्चस्य स्तुतिरियम् । अत्रेत्थं पदयोजना - हे वाचां जननि ! यथा स्वकीयाभिः प्रदीपज्वालाभिः दिवसकरनीराजनविधिः, यथा स्वकीयैश्चन्द्रोपलजललवैः सुधासूतेरर्घ्यरचना भवति, यथा स्वकीयैरम्भोभिःसलिलनिधिसौहित्यकरणं भवति, तथा त्वदीयाभिः वाग्भिरेव तवेयं स्तुतिः। अत्र इयं स्तुतिरिति यदा पूर्वोक्तप्रदीपज्वालादि-वाक्यप्रतिपादितार्थसाम्यपरामर्शः तदा प्रतिवस्तूपमालङ्कारः, उपमानोपमेययोर्वस्तु-प्रतिवस्तुभावेनान्वयात् । यदा इयं स्तुतिरिति स्वरूपमात्रं परामृश्यते तदा भिन्नवाक्यत्वेन बिम्बप्रतिबिम्बाक्षेपात् दृष्टान्तालङ्कारः । एवं प्रतिवस्तूपमादृष्टान्तालङ्कारयोः अन्वयभेदेन प्रतीयमानत्वात् वाक्यद्वयाश्रयणात् संसृष्टिरेवेति ध्येयम् ।

अस्मिन् सौन्दर्यलहरीश्लोकशतके ‘समानीतः पद्भ्यां’ इति ‘समुद्भूत-स्थूलस्तनभरम्’ इति ‘निधे नित्यस्मेरे’ इति श्लोकत्रयं वर्तते । तच्च भगवत्पादरचितं न भवति केनचित्प्रक्षिप्तमिति न व्याख्यातम् । श्लोकशतकमेव व्याख्यातम् ॥१००॥

इति श्रीलोल्लुकुलसंप्रदायप्रवर्तकभ्रमराम्बिकावरप्रसादसमुल्लसितमहासारस्वत-भट्टलोल्लपतिग्रन्थविवरणकर्तृ श्रीमहोपाध्यायमहादेवाचार्यसप्तमेन साहित्यपारिजातस्मृति-कल्पतरुप्रबन्धप्रबन्धूलक्ष्मीधरार्यषष्ठेन भरतार्णवपोताख्यसाहित्यमीमांसाग्रन्थद्वयप्रणेतृ-विरिञ्चिमिश्रपञ्चमेन मीमांसाद्वयजीवातुनिर्मातृपुरुषोत्तममहोपाध्यायनप्त्रा प्राभाकरामृत-वाहिनीप्रभावली खण्डनाद्यनेक प्रबन्धसन्दर्भ प्रवर्तकबिरुदपदमहोपाध्यायलक्ष्मणार्य-पौत्रेण, नयविवेकदीपिका प्रबन्धसंविधातृमहोपाध्यायविद्वत्सार्वभौमनूतनव्यासाद्यने-कबिरुदाङ्कित श्रीविश्वनाथभट्टारकतनयेन अधीत-दशशतनयेन पार्वतीगर्भशुक्तिमुक्तारत्नेन

बहुकृतधीचिरत्नेन लोल्लुकुलकलशाम्बुधिसुधांशुना यशःप्रांशुना हरितगोत्रकल्पशाखिना
 आपस्तम्बशाखिना षड्दर्शनीपारदृश्वना प्रतिपक्षवृक्षजञ्झामातरिश्वना भ्रमराम्बिका-
 प्रसादसमासादितप्रतिभाविशेषेण भुवि शेषेण निखिलयामलतन्त्रार्णवावगाहनरुद्रेण
 आश्रयीकृतगजपतिवीररुद्रेण नीलगिरिसुन्दरचरणारविन्दचञ्चरीकेण वाणीसहचरीकेण
 सरस्वतीविलासाद्यनेकस्मृतिनिबन्धनलक्ष्मीधराद्यनेकसाहित्यनिबन्धननयविवेकभूषणाद्यनेक-
 गुरुमतनिबन्धनयोगदीपिकाद्यनेकपातञ्जलमतनिबन्धनमहानिबन्धनाख्यमानव धर्मशास्त्र-
 टीकाकर्णावितंसबर्हवितंसाद्यनेकककाव्यकल्पकेन आश्रितजनकल्पकेन निग्रहानुग्रहकौशिकेन
 श्रीमहोपाध्यायलक्ष्मीधरदेशिकेन कृतेयं लक्ष्मीधराख्या सौन्दर्यलहरीस्तुतिव्याख्या ।
 अनया सन्तुष्टा भवतु भगवती भवानी ॥

லக்ஷ்மீதரா

பகலை வெளிச்சம்தந்து அறிமுகப்படுத்துகிற ஸூர்யனுக்கு தன் கைவிளக்கால்
 தீபமும் ஹாரத்தியும். அமுதத்தை வெளிக் கொணர்ந்த சந்திரனுக்கு சந்திர காந்தக்கல்லின்
 கசிவு நீரால் அர்க்க்யம் விடுவது. கடலின் நீரையே எடுத்து கடலரசனுக்கு
 திருப்தியளிக்கும் வகையில் குடிநீர் அளிப்பது, இவை எப்படி நகைக்கு உரிய
 செயல்களோ அதுபோல் நீ அளித்த வாக்கையும் அதன் பொருளையும் அதனை வாய்விட்டுச்
 சொல்கிற சக்தியையும் கொடுத்த உனக்கே என் வாயால் துதி செய்வதுமாகும்.

இத்துடன் 100 சுலோக உரை முடிவடைகிறது. ஸமான்த: பத்யாம் என
 ஸமுத்ப்பூதஸ்தூல என, நிதேந்தியஸ்மேரே என மூன்று சுலோகங்கள் பகவத்பாதர்
 இயற்றியது அல்ல. வேறொருவரின் இடைச்சேர்க்கை என அவற்றிற்கு உரை
 எழுதவில்லை. (100)

ஸ்ரீ மஹோபாத்யாய லக்ஷ்மீதர தேசிகர் இயற்றிய லக்ஷ்மீதரா உரை முற்றிற்று.

सौभाग्यवर्धनी

किञ्च मया स्तुतिरपि न कृतेत्याह - प्रदीपेति । प्रदीपज्वालाभिः
 दिवसकरनीराजनविधिः, यथा तेजोनिधेः दीपशिखया नीराजनं, सुधासूतेः
 अमृतप्रसूतिप्रदस्य चन्द्रोपलजललवैः चन्द्रकान्तनिष्यन्दसलिलबिन्दुभिः अर्घ्यघटना
 अर्घ्यदानं, स्वकीयैरम्भोभिः सलिलनिधिसौहित्यकरणं समुद्रस्यैव जलैः समुद्रतर्पणं,
 समुद्रस्तृप्यत्विति । तथा स्वकीयाभिर्वाग्भिः, मातृकास्वरूपा त्वमेव, तवैव मातृकाक्षरैः
 तवैव स्तुतिः, परापश्मन्तीमध्यमारूपया त्वयैवोल्लसितवैखरीविजृम्भितत्वन्मय-
 मातृकाक्षरैः तवैव स्तुतिरिति मम स्तुतिर्वस्तुत एव नास्ति । त्वमेव सर्वत्रानुस्यूता
 चेतनारूपा प्रतिभासत इति भावः ॥ १०० ॥

एषा सौन्दर्यलहर्याष्टीका सौभाग्यवर्धनीनाम्नी ।
कैवल्याश्रमरचिना विलसतु परदेवताप्रमोदकरी ॥

अत्रावद्यं कृतधियः सम्यगालोच्य तत्त्वतः ।
शोधयन्तु विशेषेण बद्धः सन्तोऽयमञ्जलिः ॥

किं विज्ञापनयानया यदि भवेदस्मत्कृतेन क्षरं
ग्रन्थेऽत्र स्वयमेव साधुपुरुषाः दूरीकरिष्यन्ति तत् ।
सन्मार्गे पतितानि कण्टकितुलान्यालोक्य किं साधवो
दूरीकृत्य न यान्ति तानि पथिकाः कर्तुं परेषां हितम् ॥

इति श्रीगोविन्दाश्रमपूज्यपादशिष्यश्रीकैवल्याश्रमविरचितायां आनन्दलहरीव्याख्यायां
सौभाग्यवर्धन्यां सौन्दर्यवर्णनाख्यो द्वितीयस्तरङ्गः ।

सौन्दर्यलहरीटीका सौभाग्यवर्धनी संपूर्णा ॥

— * —

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

லக்ஷ்மீதராவினா உள்ள விளக்கமே ! மாத்ருகாக்ஷரவடிவினான உனக்கு அதே
அக்ஷரங்களால் ஸ்துதி என்பது. பரா, பச்சயந்தீ, மத்யமா என வந்த உன் சக்தியை
வைகரியாக உன் அருளால் மாறிய மாத்ருகாக்ஷரங்களால் துதிப்பதென்பது என்
செயலல்ல. நீயே தொடர்ந்து சேதநா ரூபினியாக விளங்குகிறாய்.

கைவல்யாசிரமர் இயற்றிய ஸௌபாக்யவர்த்தனீ என்ற உரை பரதேவதைக்கு
மகிழ்ச்சி தருவதாக விளங்கட்டும். இதில் உள்ள குறையை அறிஞர்கள் திருத்தட்டும்.
கைகூப்பி நிற்கிறேன். இந்த வேண்டுகோளும் தேவையில்லை. நல்லோர் என்னால் விளைந்த
குறையை நீக்கிவிடுவர். நல்வழியில் குத்துகிற முட்களை நல்லோர் தானாகவே
அப்புறப்படுத்தி பிறருக்கு நன்மை புரிவதில்லையா.

ஸ்ரீகோவிந்தாசிரமரின் சிஷ்யர் கை வல்யா சிரமர் இயற்றிய ஆனந்த லஹரீ
உரையான ஸௌபாக்ய வர்த்தனியில் அழகுவர்ணனை என்ற இரண்டாவது தரங்கம்
முற்றிற்று.

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ முற்றிற்று.

अरुणामोदिनी

स्तुतिरपीयं भवदीयैव, नेहमत्र कर्तेत्याह - प्रदीपेति । वाचां गिरां जननी माता
तस्याः संबुद्धिः । हे वाचां जननि ! वाग्देवीरूपधारिणि ! मातृकारूपे देवि ! इमाः

त्वदीयाः ताभिः प्रत्ययोत्तरपदयोश्चेति छे त्वादेशः, गीर्भिः रचितेति शेषः । भवत्या मातृकारूपत्वादिति भावः । इयमानन्दलहरी सौन्दर्यलहरीसमाख्या स्तुतिः, विद्यमान-गुणवर्णनरूपा नुतिः, तव भवत्याः, प्रदीपज्वालाभिः दीपप्रभाभिः, दिवसकरनीराजन-विधिः, दिवसकरस्य सहस्रार्चिषः सर्वतैजोमयस्य सूर्यस्य नीराजनविधिः अग्निज्वालाया आरार्तिकविधानं तादृगित्यर्थः । तथा सुधासूतेः अमृतमयस्येन्दोः, आत्रेयो मा सुधासूतिरित्यमरः । चन्द्रोपलजललवैः तदीयैरेव चन्द्रमणिनीरबिन्दुभिः अर्घ्यस्य रचना विधानम् । तथा स्वकीयैः स्वीयैः सामुद्रैरेव अम्भोमिः जलैः सलिलनिधेः समुद्रस्य सौहित्यस्य करणं विधानं तर्पणाञ्जलिः, तत्सदृशीत्यर्थः । सौहित्यं तर्पणं तृप्तिरित्यमरः । अकारादिक्षकारान्तमातृकावर्णरूपिणी इत्यष्टोत्तरशतनामोक्तेः, मातृकाक्षराणां भवद्रूपत्वेन, तद्विकृतिरूपस्य सर्ववाग्व्यवहारस्यापि भवद्रूपत्वात् भवतीमधिकृत्य कृता आगमार्थसंवादिनीयं स्तुतिः भवत्सम्बन्धिमातृकाक्षरादनन्यत्वात्, भवदीयवाग्भिरेव भगवत्याः स्तुतिरियम् । समस्ततेजोनिधेः सकललोकप्रकाशकत्वाच्चाभिन्नस्य यथा दीपज्वालाया आरार्तिकविधानं, यथा वा समस्तजलपूर्णस्य सलिलनिधेः तज्जलैरेवार्घ्य-विधानं, तथैवेति भावः । अत्र स्तोत्रस्तुत्यस्तावकभावेन भवत्या एवावस्थितत्वात् अल्पस्य स्तोतुर्मम बालस्य सर्वे अपराधाः क्षम्यन्तामिति सर्वमनवद्यम् ॥ १०० ॥

सत्साहित्यप्रवीणस्त्रिभुवनमहितः कुण्डमुक्त्यन्ववाये
वीरो गङ्गाधराख्यः समुदभवदसौ मल्लिनाथात्कवेर्यः ।
तस्य श्रीसूनुकामेश्वरकविरचिताचार्यदेवीस्तुतीय-
व्याख्यानेऽस्मिन् द्वितीया समजनि लहरिश्चारुणामोदिनीयम् ॥
श्रीविघ्नेश्वरभक्तवत्सलकृपासंवीक्षणप्रेरणात्
ग्रन्थोपक्रमणप्रवृत्तमखिलाभीष्टार्थदानक्षमात् ।
दृष्ट्या दूरनिरस्तमत्सरमदासूयादिसन्दोहया
सान्द्रानन्दसुधारसस्रुतिजुषा पश्यन्तु मां सूरयः ॥

श्रीश्रीपत्यादिमिथुनैः संसेवितपदाम्बुजम् । तरुणारुणनीकाशं भजता गणनायकम् ॥
कामेश्वरेण विदुषा निर्मितातिमनोहरा । अरुणामोदिनीनाम्नी व्याख्येयमतिशोभना ॥
आमोदितारुणादेव्या राजराजेश्वराह्वया । आतन्वती बुधामोदं जीयादाचन्द्रतारकम् ॥
अरुणामोदिनीनाम्न्या व्याख्यया शुभयानया । सन्तुष्टाभीष्टदा भूयादरुणा करुणावती ॥
मयि प्रसादं विबुधाः पश्यतारुणया कृतम् । येनातिकठिनग्रन्थव्याख्यानोत्सुकतामगाम् ॥

इति श्रीमदखिलविद्यासंप्रदायप्रवर्तकसाहित्यपदसार्वभौम श्रीमत्कोडमर्तिवंश-
 रत्नाकरसुधाकरब्रह्मान्तर्वाणिवर्यतनूभवस्य विश्वजनीनविद्यावैशद्यस्य विद्वन्मणेरुल्लेख-
 पण्डितस्य सूनोः गङ्गाधरधीरधुरन्धरस्य तनूभवेन समस्तभजन्मनोरथसन्धानसमवहित
 श्रीविघ्नेश्वरकरुणाकटाक्षनिरीक्षणलब्धविद्यावैशद्येन अक्कमांबागर्भरत्नाकरराकासुधा-
 निधिना वेङ्कटेश्वरसूरिभागिनेयेन कामेश्वर सूरिणा विरचितासु कृतिषु आचार्य-
 भगवत्पादकृतदेवीस्तुतिव्याख्यायां अरुणामोदिनीसमाख्यायां सौन्दर्यवर्णनापरः
 सौन्दर्यलहरीख्यो द्वितीयः कल्लोलः। समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

அருணாமோதின்

இந்தத்துதி உன்னுடையதே. நான் அதை இயற்றியவனல்ல. வாக்கின் தாயே !
 மாத்ருகா தேவியே ! இந்த ஆனந்தலஹரீ, ஸௌந்தர்யலஹரீ என்ற பெயருள்ளதுதி,
 இருக்கிற சிறப்பை வர்ணிக்கிறது. தன் தீபத்தால் ஸூரியனுக்கு ஒளிகாட்டுவதும்,
 சந்திரகாந்தக்கல்லின் கசிவுநீரால் அமுதம் பொழிகிற சந்திரனுக்கு அர்க்க்யம் தருவதும்,
 கடல் நீரைக் கொண்டே கடலுக்கு நீர்வேட்கையைத் தணிப்பதும் போல் அ முதல் க்ஷ
 வரை உள்ள எழுத்துக்களின் தாயான எல்லா சொல்லாட்சிக்கும் உருவளிக்கிற உனக்கே
 உன் சொல்லையும் பேச்சாற்றலையும் கொண்டு எழுந்தஸ்துதி இது. இவன் அற்பன்.
 இவனது தவறுகளைப் பொறுத்தருள வேண்டும். என எல்லாம் குறையற்றதே. (100)

இது காமேச்வர கவி இயற்றிய உரை. ஸாஹித்யத்தில் வல்லுனர்,
 உலகப்புகழ்பெற்றவர், குண்ட்ரமுக்திவம்சத்தில் பிறந்தவர், மல்லிநாதகவியின்
 (மல்லேச்வர பண்டிதரின்) குமாரன் காமேச்வர கவி அருணாமோதினியை
 இயற்றியுள்ளார். விநாயகரின் அருள் பெற்றவர். ஸ்ரீ - ஸ்ரீபதி முதலிய பரிவார
 தேவதைகளால் திருவடிகளில் வழிபடப்பெற்ற கணநாதரை வழிபட்டு இவ்வரை
 எழுதப்பட்டது. ராஜராஜேச்வரியான அருணாதேவியின் அருள்பெற்றது.
 அவளருளால்தான் இந்தக் கடினநூலுக்கு உரை எழுத முன் வந்தேன்.

காமேச்வர ஸூரி இயற்றிய ஸௌந்தர்ய லஹரீ உரை அருணாமோதின் முற்றிற்று.

आनन्दगिरिया

किं चेष्टा स्तुतिरपि मया मदीयवचनैर्न कृता, किन्तु त्वदीयैरेव शब्दैः स्तुतिरस्तु ते
 इत्याह - प्रदीपैरिति । हे मातः परापश्यन्तीमध्यमारूपया समुल्लसिता मातृकामयी वैखरी
 तया विजृम्भितान्यक्षराणि, तैस्तु क्रियमाणा स्तुतिः त्वयैव कृता न तु मया । तत्र
 चेतनारूपाऽनुस्यूता प्रतिभाससे । तत्र दृष्टान्ताः- प्रदीपज्वालाभिरित्यादयः । तस्य
 रहस्यार्थः । तथा च तव नामस्मरणशीलानां सद्यः सर्वं प्रकाशते । यथा दीपे स्थिते प्रथमं
 चानुदीप्तेव भासते देहान्तरे किञ्चिदित्येव स्मरणशीलानां यथा दीपः स्मृतः स्नेहयुक्तः
 सर्वमवभासयति एवं त्वमिति भावः । हे जगदम्ब तव चरणस्मरणं मम मनसो यत्र ययशर्गा

न जायते । स्वकीयैरम्भोभिः स्वकृतैः जपध्यानपूजादिभिः त एवाम्भोनिधयः तैः सदा तापरहिताः सदा शीतलः तव स्वभावः तेषां सुधाजलतर्पणसमुल्लसितहृदयानां चन्द्रामृतजलेनैव अर्घ्यघटना तर्पणं तदेव भवतीत्यर्थः । जगदम्ब स्वकीयाभिर्वाग्भिः त्वां स्तुवन्तः... सद्य एव जगज्जननी... वचनस्तुतिरियं इति प्रतिपाद्यते । तथा च स्वयंकृतवाणीविरचनेन स्वकृतिं मन्यमानाः स्तुवन्त एवाज्ञानवन्तो भवन्ति । न ममेयं कृतिः किन्तु जगदम्बावाग्विलसितमेव तदिति पश्यतां तया च त्वां स्तुवतां वाङ्मयमोक्षसिद्धिः । यद्वा प्रदीपज्वालाभिः रवेः को नीराजनविधिः सर्वलोकप्रकाशकस्य, जलैरर्घ्यघटना चन्द्रस्य वा सुधासूतेः, स्वयं गतैरम्भोभिः हिमालयादपि किं महोदधेः । अस्मदादिकृतेः का वा स्तुतिः । यत्र वेदेनापि नेति नेतीति कथयमानेन अद्यापि स्थीयत इति ॥ १०० ॥

इति आनन्दवारकृत्स्नश्रीशङ्कराचार्यस्याज्ञया श्रीआनन्दगिरिविरचितः सौन्दर्यलहरी मन्त्रोद्धारः ।

कण्ठे श्लोकशतीं कृत्वा कुलक्षेमाय सत्कृताम् । टीकां मन्त्रमयीं नित्यामाचार्याश्रयवर्णिनीम् ॥ लब्ध्वा गुरुप्रसादेन स्वभक्त्या पुण्यपुञ्जतः । अवाच्याः परशिष्येभ्यो निधानमिव रक्षिताः ॥ श्री आनन्दगिरीयसंप्रदायटीका षडाम्नायदेवतानां क्रमेण शैववैष्णवसौरगाणपत्यादिदेवतानां नानामन्त्राणामुद्धारणमस्ति । प्रयत्नेन गोपनीयं यथाशक्ति ।

ஆனந்தகிரீயா

வாக்கின் தாயே ! இந்தத் துதி உன் சொற்களால் அமைந்தது. என் சொற்களால் அல்ல. பரா, பச்யந்தீ, மத்யமா என வெளிவந்த சப்த சக்தி வைகரியாக அக்ஷரவடிவு பெற்றது. அதில் சேதநாவடிவில் நீ தொடர்ந்து வெளிப்படுகிறாய். தீபஜ்வாலே முதலியவை அதற்கு உதாரணம். இதிலுள்ள ரகசியமாவது - உன் பெயரை ஸ்மரிக்கிற பழக்கமுள்ளவருக்கு உடன் எல்லாம் புலப்படுகிறது. தாயே ! உன் திருவடியின் நினைவுள்ளபோது எதுவும் மறைவதில்லை. என் சொல்வன்மை அல்ல, தேவியின் அருள் என நினைப்பவருக்கு வாக்கால் முக்தி கிட்டுகிறது. வேதமும் இது அல்ல இது அல்ல எனக்கூறுகிறது. நல்லோரின் குலநன்மைக்காக ஆசார்யர்களின் கருத்தை விளக்குகிற மந்திரமயமான டிகை எழுதப்பட்டது. ரகசியமாகக் காப்பாற்றத்தக்கது.

ஆனந்த வாரகிருத்ஸ்ந ஸ்ரீசங்கராசாரியரின் ஆணையால் ஸௌந்தர்யலஹரியில் மந்திரவிளக்கம் தரப்பட்டது. ஆனந்தகிரீயா முற்றிற்று.

தாத்பர்யதீபினி

த்ரதீதேதி । னே தாசா் தனநி சர்வதா஑ூதே தாாதிதாசி஑ாசநேசுரி, இயம் சுதுதி: த்வதீயாதிர்வா஑ி: சதாநா ரசிடா । தவ சுதுத்யா த்ரீதிரிச஑ாநம் துர்த்மம் । தத்ரானுரூத- தத்யாந்ததா஑-யதா த்ரதீதத்யாலாதி: த்ரதீதத்ய த்யாலா: சிசுா: தாதிர்திவசகர- நிராதனவிதி:, திவசம் கரோதி, தத்ய தேதோராசே: சூர்யத்ய நிராதனவிதி: ஂரார்திகவிதாநம் । சூர்ய: கிம் தீதாராதநேந துத்யதி? ததா தவ சுதுதிரேசா । யதா ச சுதாசூதே: சுதாா அமர்தத்ய சூதிர்யசுதாசு ததா தத்ய சந்ரத்ய சந்ரோதததலலவீ: சந்ரத்யோதலா: சந்ரகாந்தா: தேசா் தல தலா நித்யந்தா: தீரத்யர்சநா தர்ப்ணகூத்யம் ததா தே தவாதி சுதுதி: । ததா சுவகீயீ: சுவீயீர்த்மோதிர்ஜலீ: சலிலநிதிசுஂ஑ித்யகரணம் சலிலாநா் நிதி: சமூத்ர: தத்ய சுஂ஑ித்யம் தூதி:, தத்ய கரணம் ச஑ாநம் ததசதாநீவ தவ ததீசா சுதுதி: । அத எவ தயி தக்தே நிர்த்ரககலததூரதலாதிநி தாலகே துநே யதா தாதூரானந்தாதிசய: ததா நிர்த்ரகசுதுதிதராயணே தயி தவ சரணகிசுநே ரதாநந்நதூதா விதீயதாதிதி ॥ சிவம் ॥ १०० ॥

சுரீதசுந்ரல஑ரீவ்யாசுதா தாத்பர்யதீபினி । வீததாதவரசிடா தாலவ்யுதததிரிசுத்யே ॥ இதி சுரீதததா஑்யோதசுத்யவாசாசிலசிட்ரிததோ தாருத்ரத்யா஑்தேத தாதேவேந விர்சிடா சுரீசுஂந்ரதல஑ரீசுதோத்ரதாத்பர்யதீதிதா சதாசா ॥ சிவம் தூயாத் ॥

சுலாதா஑ா஑்ஜதிசுரே ததவதி தரிதே ஑ாயநே க்ரோதாநாசுதே
சூரே சீ஑் த்ரயாதே ததசி ச த஑ுலே வாசவக்சீ ச சாகே ।
சுஂந்ரதா஑ாசுதலேசுதோதித இ஑ ஑஑ரீசுதோத்ரதாத்பர்யதீதி-
ந்யதாதிர்ஸுதிராவய்யதர஑ூதிநே நிலகண்த்ரிதேந ॥

(சகே १६४३ வர்பே வர்ததாநதலவச஑்வத்சரே உததயநே சீநதாசே சுசுதததே தூதீயாா் சதாதிதததத ॥)

தாத்ரத்யதீதி

வாக்குகளி்ந தாயே ! த஑ாவித்யா ஸித்஑ாஸநேசுவரி ! இந்தததுதி உ்ந சோற்களால் அதேந்தது. உ்ந்நேத் துதித்து தகிழ்வித்தது எளிதல்ல். தீதத்தால் ஸூரியநுக்கு நீரா஑நம் செய்வதால் ஸூரியநுக்கு ஸந்தோஷதில்லே. சந்திரநுக்குச் சந்திரகாந்தக்கல் கசிவால் அர்க்யம் தருவது தோன்றது. கடல் நீரேக்கொண்டே கடலுக்குத் தாகசாந்தி செய்வது தோன்றது. தக்தன். ஂ஑ால் சிசு, தோருளற்ற இனிய

சொற்களால் புலம்புகிற சிசுவிடம் தாய் ஆனந்தப்படுவாள். பொருளற்ற என் ஸ்துதியால் நீ பரமானந்தமடைவதைக் காண்பிப்பாய். (100)

வைத்யமாதவர் தாத்தார்யதீபினீயை பாலருக்குப் புகட்ட எழுதினார். மஹாதேவர் எழுதிய தாத்தார்ய தீபிகா முற்றிற்று. நலம் உண்டாகட்டும்.

(சக 1643ம் ஆண்டு ப்லவ ஆண்டின் உத்தராயணத்தில் சித்திரை மாதத்து சுக்லபக்ஷ திருதியையன்று முற்றுப்பெற்றது.)

पदार्थचन्द्रिका

इति सौन्दर्यलहरी समाप्ता । स्तुतिमिमामित्यनेन प्राप्तमात्मनः स्तुतिकर्तृत्वं परिहरन् स्तुतौ न मम स्वातन्त्र्यं, स्तुतिरपि स्वोपकारायैव इत्यभिप्रायेण सदृष्टान्तमाह-प्रदीपेति । जननि त्वदीयाभिर्वाग्मिः वाग्विलासैः वाचां तव वाग्देवतायास्तव स्तुतिरित्यर्थः । वाचां तवेत्यत्र संबन्धे षष्ठी, स चाधिष्ठात्रधिष्ठेयभावः । इयं पूर्वोक्ता इयं च स्तुतिः स्वार्था । न तु त्वदीयेत्यत्र दृष्टान्तानाह - प्रदीपेत्यादिना । वस्तुतः सौरीभिरेव प्रदीपज्वालाभिः यथा दिवसकरनीराजनविधिः तथा तव स्तुतिरित्यर्थः । नीराजनकृत्यं अन्धकारनिवृत्तिरूपं वा अमङ्गलनिवृत्तिरूपं वा एतद्वयमपि दिवसकरे सूर्ये परममङ्गलस्वरूपे न संभवति । तथापि स्वार्थं सर्वैरपि नीराजनं विधीयते । तथा स्तुतिकृत्यस्यातिशयाधानस्याभावेऽपि अनन्तशक्तिसंपन्नायाः तव स्तुतिरित्यभिप्रायः । स्पष्टं दृष्टान्तद्वयम् । सौहित्यं तृप्तिः, अग्निसूर्ययोश्चैक्यं अग्निर्ज्योतिरिति मन्त्रे श्रुतावेव प्रसिद्धम् ॥ १०० ॥

इति सौन्दर्यलहरीटीका पदार्थचन्द्रिकाख्या समाप्ता ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

விளக்கம் முன் உள்ளதே.

பதார்த்த சந்திரிகை முற்றிற்று

—*—

डिण्डिमभाष्यम्

हे भगवति ! वाचां जननि सर्ववाग्रूपमहाविद्यासिंहासनेश्वरि श्रीश्रीसुन्दरी-महाभट्टारिके, यत्तव स्तवनं मया कृतं तन्मम वाकृतं न भवति । त्वमेव समस्तजिह्वाग्रेषु वाग्रूपिणी । अत एव त्वदीयाभिर्वाग्भिः तव स्तुतिरेषा । कीदृशीत्यपेक्षायामाह - प्रदीपज्वालाभिः दिवसकरनीराजनविधिः । तेजोराशेः सूर्यस्य नीराजनविधिः, आरातिकविधानम् । सूर्यः किं दीपाराधनेन तुष्यति ? तथा वस्तु परेषाम् ।

சுதாசூதேசுந்ரஸ்ய சந்ரோபலஜலலவீ: சந்ரகாந்தசலிலநிஷ்யந்ரேரத்யர்சனா தர்பணகூத்யம், ததா மே ஸ்துதி: | அபி ச ஸ்வகீயேரம்போபி: ஸ்வீயேர்ஜலேரேவ சலிலநிதே: சமூத்ரதேவதாயா: சூஹித்யஜனநம் தர்பணதூரா தூஸிஸ்பாடநம், 'சூஹித்யம் தர்பணம் தூஸி:' இத்யமர: | ததஸமாநமேவ மமேஷா ஸ்துதி: த்வதூாதி: ரசிதேவ யத: தவ ஸ்துத்யா தூிதிஸ்பாடநம் துர்லபம் | அத எவ த்வம் மயி பக்தே நிர்ரத்ககேவலமதூரதூலாபிநி பாலகே துத்ரே யதா மாதூரானந்தாதிசய: ததா நிர்ரத்கஸ்துதிதராயணே மயி தவ சரணகிதூரே தரமானந்தமூத்ரா விதூயதாம் || 100 ||

இதி சர்வவ்யாப்யானந்தலஹரிஸ்தோத்ரஸ்ய த்வத்ரஸாடாதேவ சர்வார்திதூகாசிநி தூகா மம முதாதுத்பந்நா | நாஹ் ஜானாமி சத்ராஸத்ரா | தூகாகரணமிதம் தவேவ | சர்வதோஷாங்காதுணாந் தூஹித்வா மாந் கூதார்த்ய ||

சதாஸத்ரா கிமதி விதிதம் த்வத்ரஸாடானுபாவாத்
 சர்வஜத்வம் சகலவிஷயே வர்ததே லோகமாது: |
 வாசாங்குந்ரணகமலே தாவகே துஷ்பமாலாந்
 அஜ்ஜிகூத்ய தூகத்ய மமானந்தசாமாஜ்யலக்ஷ்மீம் ||

இதி தூரிதவாக்யதூமாணஜாதிராத்ரயாஜிமஹாபதூரகாரவிந்தலோசநாசார்யதூத்ர தூராமகவி திஷ்டிதமமுகுதராயமஹாதூத்ராசூ அானந்தலஹரிபாஷ்யாலோசநே தூிதீயமுந்மீலநம் ஸ்பூர்ணம் ||

காசூதேசஸுத்ரவ: கவிவர: தூராமசத்ரிஷ்டிதம:
 கூத்ரா திதிவிஜயம் கவித்வலஹரிகோலாஹலே: தூகூமே: |
 தூாப்ய தூரிதூஷோத்தமம் தூரவரம் ததூிதூரூதூிமுதே
 தோஷாந் தூர்ஷகூதே சகார மஹதீ தூகாந் பவானிஸ்துதே: ||

திண்மபாஷ்யம்

விளக்கம் முன் உரைகளிலுள்ளதே. தூாருளின்தி இனிது உளறுகிற சிசுவின் தூேச்சால் தாய் ஆனந்ததூடுவதுதூால் உன் சரணகிங்கரனிடம் உனது ஆனந்த தூத்திரையைக் காட்டுவாயாக.

உன் அருளால் தான் தூாருளனேத்தையும் விளக்க டகை எழுததூட்டது. குறை தவிர்த்து நிறையை ஏற்று என்னைத் தாக்யசாலியாக்குவாய், உன் அருளால் நல்லதோ கெட்டதோ நான் அறிந்ததை எழுதினேன். எல்லாவற்றிலும் எல்லாமறிந்த நிலை உலகின் தாயான உன்னிடம் உள்ளது. உன் திருவடியில் அர்பணித்த இந்தத் தூமாலையை ஏற்று எனக்கு ஆனந்த ஸாம்ராஜ்ய லக்ஷ்மியை அளித்தாய்.

தூராமகவி திண்ம தூகுடராய மஹாபாத்ரராசியான ஆனந்தலஹரி பாஷ்யம் தூற்றிற்று. காஞ்சி தூரத்தைச் சார்ந்த தூராமதிண்மம், தன் கவிசாதுர்யத்தால் திக்விஜயம்

செய்து, புருஷோத்தமபுரமடைந்து அங்குள்ள அறிஞரை மகிழ்விக்க இந்த டீகையை எழுதினார்.

गोपालसुन्दरी

प्रदीपज्वालाभिरिति । हे वाचां जननि, मातृकारूपे, त्वदीयाभिरेव वाग्भिः तव स्तुतिरियं, न मद्वाग्भिः इत्यर्थः । यथा प्रदीपज्वालाभिर्दिवसकरस्य सूर्यस्य नीराजन-विधिरारार्तिकविधानं, न हि सकलभुवनान्तर्वर्तिध्वान्तध्वंसकस्य भगवतो मार्तण्डस्य प्रदीपज्वालाभिः प्रकाश इत्यर्थः । सुधासूतेश्चन्द्रस्य चन्द्रोपलजललवैः चन्द्रकान्तपानीय-विपुषैः अर्घ्यघटना अर्घ्यदानं, स्वकीयैर्निजैः अंभोभिर्जलैः सलिलनिधेः समुद्रस्य सौहित्यकरणं तृप्तिसंपादनं, 'सौहित्यं तर्पणं तृप्तिः' इत्यमरः । अत्र यथाशब्दाभावेऽपि प्रदीपेत्यादीनां दृष्टान्तता निदर्शनालङ्काररीत्या 'तितीषुर्दुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम्' इतिवत् । विष्णुपक्षे जननमस्यास्तीति जननी जीवः, जननिनां जीवानां वाक् वचनं, तासां जननिवाचां मध्ये इयं स्तुतिः, त्वदीयाभिरेव वाग्भिः अन्तर्यामितया त्वयैव निर्मिता, मन्मुखाभिः सरणमात्रमेवैतस्या इत्यर्थः । जननीति पूर्ववत् विष्णुपक्षे संबोधनं वा ॥ १००॥

अर्थं मदीयमवलोक्य ततो हि सम्यगर्थान्तरं समधिगम्य विनिन्द्यमेतत् ।

अत्यन्तदुर्गमतरे पथि संचरन्तः श्लाघ्या भवन्ति कवयः पुरतः प्रयाताः ॥

भेदो न ते जननि जातु जनार्दनेन वैकुण्ठनाथपरतापि कृतात्र तेन ।

मातर्भवानि करवाणि तथापि काकुं मा कुण्ठितोऽस्तु मयि ते करुणाकटाक्षः ॥

इति श्रीमहाभागवतश्रीनरसिंहस्वामिकृतं शक्तिविष्णुपरकं श्रीसौन्दर्यलहरीभाष्यं
समाप्तम् ॥

கோபாலஸுந்தரீ

முன் விளக்கமே. விஷ்ணுபகஷ்த்தில் - பிறவியுள்ள மக்களின் வாக்குகளின் இடையே இந்த ஸ்துதி உனது சொற்களால் அந்தர்யாமியான உன்னால் அமைக்கப்பெற்றது. என் வாயிலாக வெளியானது மட்டுமே. நான் எழுதிய பொருளை உணர்ந்து இதைவிடச் சிறந்த கருத்தைத் தெரிவிக்கிற முன்னோர்களான கவிகள் மிகவும் கடக்க எளிதல்லாத பாதையில் சேல்கின்றனர். அவர்கள் சிலாகைக்கு உரியவர்களே. தேவி ! உனக்கும் விஷ்ணுவிற்குமிடையே பாகுபாடு இல்லை. இருந்தாலும் ஒரு புதிய கேள்வியை எழுப்பியுள்ளேன். உன் கடைக்கண்பார்வை என் விஷயத்தில் தடையற்றிருக்கட்டும்.

ஸ்ரீநரஸிம்ஹஸ்வாமி இயற்றிய சக்தி - விஷ்ணு பரமான கோபால ஸுந்தரீ முற்றிற்று.

आनन्दलहरी

प्रदीपेति । हे वाचां जननि मातृकास्वरूपे त्वदीयाभिरेव वाग्भिः तवेयं स्तुतिः यथा प्रदीपस्य ज्वालाभिः कान्तिभिः रात्रौ सूर्येणैव निहिताभिः दिवसकरस्य सूर्यस्य नीराजनं निर्मञ्छनं, यथा वा सुधाया अमृतस्य सूतिरुत्पत्तिर्यस्मात्तस्य चन्द्रस्य चन्द्रोपलजललवैः चन्द्ररश्मिसंयोगाज्जातैः चन्द्रकान्तमणिप्रस्यन्दजलकणैः अर्घ्यस्य द्यटना विधानं, यथा स्वकीयैः समुद्रसंबन्धिभिर्जलैः सलिलनिधेः समुद्रस्य सौहित्यकरणं तर्पणविधानं तद्वत् । एतत्स्थलत्रये यथा, त्वदीयैरेव स्तुतिभिस्त्वदाराधनं क्रियते तथा त्वदीयवाग्भिः स्तवनमनन्यगतिकत्वादिति भावः । सौहित्यं तर्पणं तृप्तिरित्यमरः ॥ १०० ॥

मातः शिवे शिवविरिञ्चिहरिस्वरूपे दीने कृपामयि मयि प्रणते प्रसीद ।

दुष्टं मदुक्तमपि ते चरणारविन्दविन्यस्तमस्तु सुधियां हृदये विशुद्धम् ॥

अतीवासौ दुर्गा दुरयणगभीराशयवती निगूढार्थग्राहा गुरुतररसानन्दलहरी ।

अनायासेनास्यां यदि हृदि रुचिः पारगमने तदा धार्या धीरैरलघुपदटीकातरिरियम् ॥

यो नानाविधशास्त्रतर्कनिपुणः चक्रे निबन्धान्बहून्

पूजां भूरि महीभुजां सदसि यो लेभेऽतिधीमान्कविः ।

यो गौडोत्तरदेशदिग्गज इह श्रीसार्वभौमो महान्

भट्टाचार्य इमां स एष विदधे टीकां मुदे वाग्विदाम् ॥

इति श्रीगौडीयराढान्वयसच्छ्रोत्रियवंशजगौरीकान्तसार्वभौमभट्टाचार्यविरचिता

आनन्दलहरी नाम टीका संपूर्णा ॥

ஆனந்தலஹரீ

முன் வந்த விளக்கமே. மும்மூர்த்திகளின் வடிவான சிவே ! தாயே ! கருணையின் உருவே ! வணங்கும் எனக்கு அருள்புரிவாய். உன் திருவடிகளில் வைக்கப்பட்ட இது மாசுற்றதெனினும் நல்லோரின் இதயத்தில் தூய்மையுடன் துலங்கட்டும். இந்த டிகை, ஆழ்ந்த கருத்துள்ளது. எளிதில் புரிந்து கொள்ள முடியாதது. சுவை மிக்கது இந்த டிகை எனும் ஓடத்தின் மீதேறி ஆயாஸமின்றி தீரர் அக்கரை செல்வர். தீரரால் கவனிக்கத்தக்கது. கௌடவடக்குப் பகுதியில் தோன்றிய ஸார்வபௌமபட்டாசாரியர் இதனை நல்லோர் களிக்க இயற்றினார்.

கௌடர், ராடா குலத்தவர், கௌரீகாந்த ஸார்வபௌமபட்டாசாரியர் இயற்றிய
ஆனந்தல லஹரீடகை முற்றிற்று.

அநுவந்த: ।

(त्रयः श्लोका अधिकतयोपलभ्यन्ते कासुचित् व्याख्यामातृकासु तद्व्याख्या-
तव्याख्याताः, लक्ष्मीधरादिभिः कैश्चित् अव्याख्याताश्च । लक्ष्मीधराचार्याः तेषां
भगवत्पादकर्तृकत्वं नाभ्युपयन्ति । तथापि प्रामाणिकैरन्यैर्व्याख्यातत्वात्, भगवत्पाद-
कर्तृकत्वेनाभिमतत्वाच्च, ते श्लोका अत्रोपलब्धाभिव्याख्याभिः सह प्रकाशयन्ते ॥)

இணைப்பு

மூன்று சுலோகங்கள் சில உரைகளின் சுவடிகளில் அதிகமாகக் காணக்
கிடைக்கின்றன. அவ்வுரை ஆசிரியர்கள் அவற்றை விளக்கியுள்ளனர். லக்ஷ்மீதரர்
முதலானோர் அதற்கு உரை எழுதவில்லை. லக்ஷ்மீதரர் பகவத்பாதர்கள் அவற்றை
இயற்றவில்லை என்பார். நம்பத்தக்க சில உரையாளர்கள் பகவத்பாதர்களால்
இயற்றப்பட்டவை என அவற்றிற்கு உரை எழுதியுள்ளனர். அந்த சுலோகங்கள் கிடைத்த
உரைகளுடன் இணைக்கப்பெற்றுள்ளன.

—★—

समानीतः^१ पद्मां मणिमुकुरतामम्बरमणिः

भयादस्यान्तः स्तिमित^२किरणश्रेणिमसृणः^३ ।

दधाति^४ त्वद्वक्त्रप्रतिफलनमश्रान्तविकचं

निरातङ्गं चन्द्रान्निजहृदयपङ्केरुहमिव^५ ॥ १०१ ॥

ஸமாநீத:¹ பத்மாம் மணிமுகுரதாமம்பரமணி:

பயாதஸ்யாந்த: ஸ்திமித² கிரணச்ரேணி மஸ்ருண:³ ।

ததாதி⁴ த்வத்வக்தர்ப்ரதிபலனமச்ராந்த விகசம்

நிராதங்கம் சந்த்ராந் நிஜஹ்ருதய பங்கேருஹமிவ⁵ ॥ 101 ॥

1. पद्म्यां पद्मा பத்ப்யாம் பத்மா, 2. दस्य स्निग्धस्तिमित, दास्यान्तास्तिमित
தஸ்யஸ்நிக்தஸ்திமித, தாஸ்யாந்தஸ்திமித 3. मसृणं மஸ்ருணம். 4. त्वद्वक्त्रं
புதிபலிதவிசுரான்தி த்வத்வக்தரம் பிரதிபலித விச்ராந்தி 5. भुवः புவ:

பதவுரை :— மணிமுகுரதாம் பத்மாம் - ரத்தினத்தாலான கண்ணாடி நிலையை
அடைந்த அழகை, ஸமாநீத: அம்பரமணி: அடைந்த ஸூரியன், அஸ்ய பயாத் -
(தன்னொளிபட்டு அம்பிகையின் முகம் வாடுமோ என்ற) பயத்தால், அந்த: ஸ்திமித
கிரணச்ரேணி மஸ்ருண:- உள்ளேயே அடக்கிக் கொண்ட கதிர்வரிசையால் இறுகி, த்வத்

வக்த்ரப்ரதி பலநம் - உன் முகத்தின் பிரதிபிம்பத்தைக் காட்டுவதை, அச்ராந்த விகசம் - தடுக்கப்பெறாத மலர்ச்சியைக் கொண்டதும், சந்த்ராத் நிராதங்கம் - சந்திரனிடமிருந்து துன்புறுத்தல் ஏதுமில்லாததுமான, நிஜஹ்ருதய பங்கேருஹமிவ - தனது இதயத்தாமரையைப் போல், ததாதி - காட்டுகிறது.

सौभाग्यवर्धनी

श्रीभगवत्या: वदनप्रतिबिम्बमहिमानं प्रस्तौति - समानीत इति । मणिमुकुरतां पद्मां मणिमयादर्शरूपां लक्ष्मीं शोभां, समानीतः प्राप्तः अम्बरमणिः अस्य भयात् अन्तः-
स्तिमितकिरणश्रेणिमसृणः, स्वकिरणसंपर्कात् जगदम्बिकावदनस्य ग्लानिर्भविष्यतीति
भयात् अन्तः संकुचितकिरणश्रेणिभिः, मसृणः चिक्कणः सन्, त्वद्वक्त्रप्रतिफलनं दधाति ।
किमिव? अश्रान्तविकचं अनवरतविकस्वरं चन्द्राञ्जिरातङ्कं, अम्लानं निजहृदय-
पङ्केरुहमिव, दर्पणीभूते दिनमणौ तव वदनं प्रतिबिम्बितं तस्य हृदयकमलायत इति भावः ।
समानीतः पद्भ्यां इति कचित्पाठः । तव चरणाभ्यां मुकुरतां समानीतः । तादर्थ्ये चतुर्थी ।
तव चरणार्थं मुकुरतां प्राप्त इत्यर्थः । तव चरणप्रतिफलनयोग्योऽयं, वदनप्रतिबिम्बधारणे
का शक्तिरस्य ? तथापि तव चरणकरुणया वदनप्रतिबिम्बं दधातीति भावः ॥ १०१ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தினீ

ரத்தினத்தாலான கண்ணாடியின் அழகை அடைந்த ஆகாசரத்னமாகிய ஸௌரியன், இந்த முகத்திடம் தன்னொளிபட்டு உன் (அம்பிகையின்) முகம் வாடிவிடுமோ எனப்பயந்து உள்ளேயே தன் கனத்த மழமழப்புமிக்க ஒளிவரிசையை இறுக்கிச் சுருக்கிக் கொள்கிறான். அப்போது உன் முகத்தைத் தன்னிடம் பிரதிபிம்பமாகக் காட்டுகிறான். கண்ணாடிபோன்ற சூரியனிடம் அதே உன் முகம் பிரதிபிம்பமாகத் தெரிய அது அவனது இதயத்தாமரை ஆகிறது. உன் திருவடிகளே ஸௌரியனை அந்நிலைக்குக் கொண்டந்தது என்பார். (பாடபேதம்) உன் திருவடிகளைப் பிரதிபிம்பமாகக் காட்டத் தகுதிபெற்ற ஸௌரியனுக்கு உன் முகத்தைப் பிரதிபிம்பிக்க ஏது சக்தி? ஆனாலும் உன் சரணத்தின் கருணை அத்தகுதியை ஸௌரியனுக்குத் தருகிறது. (101)

आनन्दगिरिया

समानीत इति । आदर्शवर्णना । हे मातः तव चरणयोर्महिमा, किं वाच्यः ? अतोऽयं
अंबरमणिः सूर्यः तव पद्भ्यां स्वप्रतिबिम्बार्थं मणिमुकुरतां समानीतः प्रापितः, त्वद्वदन-
प्रतिफलनव्याजेन त्वद्वदनं दधातीत्यर्थः । दैत्यव्यामोहनाय यदा त्रैलोक्यव्यापकं शरीर-
मङ्गीकृतं, तदा नखाग्रे आदर्शकारेण सूर्यः स्थित इति, स एव किमयमादर्शकारेण स्थित
इति । यस्तव चरणयोः जघन्यावयवयोः एव प्रतिबिम्बधारणे योग्यः, तस्यान्याष्टाङ्ग-
भूषणवदनप्रतिबिम्बधारणे कोऽधिकारः का वा शक्तिः ? तथापि तव चरणसंपर्कस्य अयं

மஹிமா யத் த்வச்சரணமாத்ரம் சேவமானோ஽பி பரமோச்சபதவீம் ப்ராபிதஃ, சரணயோగ்யோ஽பி வதனயோग்யோ ஜாதஃ । விரோதாபாஸோ஽பி । யஃ பத்யோग्यஃ ச வதனயோग्यஃ கதமிதி । சமானீதஃ பத்னாமிதி கச்சித்பாடஃ । ததா து ஆதர்ஸீ எவ வர்ணயீதே । ஹே மாதஃ அயமாதர்ஸீ பவதீமணிமுகுரதாம் பத்னாம் ஶோபாம் சமானீதோ஽ம்बरमणिः । கிம்ம்बरमणिरेवादृशरूपतां प्राप्य त्वद्वक्त्रप्रतिफलनं दधाति ? ननु अंबरमणेः खरतरकिरणावलीजाज्वल्यमानमण्डलतया कथं त्वद्विंबनिधानमासादयेत् । अत आह - भयादस्यान्तः स्तिमित किरणश्रेणिमसृणः, अस्य वदनस्य भयात् अन्तःस्तिमिता स्थापिता स्नेहप्रधाना शीतलकिरणश्रेणिः, तया मसृणतया भासुरः । मम खरतरमण्डलसंपर्कात् परमेश्वरीवदनस्य परममधुरकोमलकान्तिमतो मा कश्चिदपराधो भूदिति भयात् विनयख्यापनं कृतं यकिञ्चित् कृतमभयं, तस्मात् हिमकरकवदन्तः प्रविष्ट पार्थिवावयवस्पर्शाभिभूतेषु स्पर्शः अत एव स्निग्धो भासुरो जातः । अन्तर्हृदयमध्ये बहिश्च सौम्यो जात इत्यर्थः । कचित् भयादास्यस्यान्तःस्तिमितकिरणश्रेणिमसृण इति पाठः । एतत्पाठकल्पने स्निग्धमसृणपदयोः पुनरुक्तं बीजमुत्प्रेक्षते निजहृदयकमलमिव । इदं वक्त्रं हृदयकमलमिवेत्युत्प्रेक्षा ॥ यथा स्वकीयं हृदयकमलमन्तर्दधाति तथेदमपीत्युपमा वा रूपकमिति । किंलक्षणं हृदयपंकेरुहं वक्त्रपंकेरुहं वा । अश्रान्तविकचम् । तदपि कुतः? यतश्चन्द्राच्चिरातङ्कम् । न हि परमेश्वरीमुखकमलस्य सूर्यमुखकमलस्य च चन्द्रादातङ्कयोग्यता । एतावता सूर्येण स्वहृदयं परमेश्वरीमुखकमलध्यानाय प्रयुक्तम् । तद्व्यानाभ्यासरसवशं तदाकारं भूत्वा पूर्वोत्तरान्त-मणिरितीच्छतीत्युक्तम् । समानीतेति पद्यस्य रहस्यार्थः- समानीतेति, पद्भ्यां आद्यन्तकूटाभ्यां, अंबरमणिः कामराजकूटम् । मणिमुकुरतां मणिरेव तेजोनिवहाश्रयं, सुहुनिजयाः । वह्निशशिशिल्पकूटता मुकुरता, निजमणिमुकुरहृदयदीपं च तस्यालम्बनता तथा प्रातः काले कूटत्रयध्याने अस्य कूटद्वयस्य तथा स्तिमितं स्थगितं च किरणं तस्य श्रेणी तेन मसृणं भास्वरं प्रकाशः, भयात् संकोचात् संकीर्णस्थले यथा रवजः तद्वान् त्वद्वक्त्रप्रतिफलनं वाग्विलासार्थवद्यथा तथा सहजविकासचन्द्रात्प्रबोधचन्द्रो निजहृदये पङ्केरुहमिव निजन्मार्थपङ्केरुहमिव निजान्मार्था पङ्केरुहमिव एवेति यावत् । एतादृशः ताभ्यां धृत इत्यर्थः । यच्छ्रुतम् ॥ १०१ ॥

ஆனந்தகிரீயா

தாயே ! உன் சரணங்களின் பெருமை பற்றி என்ன சொல்வது? ஆகாயத்தில் ரத்தினமாகத் துலங்குகிற ஸூரியன் உன் சரணங்களால் ரத்னக் கண்ணாடியாக்கப்பெற்றான். உன் முகத்தைப் பிரதிபலிக்கிற சாக்கில் உன் முகத்தைத்

தாங்குகிறான். அஸ்ரர்களை மயக்க நீ ஏற்ற மூவுலகையும் அளாவிய வடிவில் உன் சரணநகத்தின் நுனியில் கண்ணாடி போன்று சூரியன் உள்ளான். ஏன் கண்ணாடியானான்? உன் சரணம் என தாழ்ந்த அவயவத்தை மட்டும் பிரதிபலிக்க ஏற்ற அவனே இன்று உன் முகத்தையும் பிரதிபலிக்கிறான். (பத்மாம் என்ற பாடப்படி) இத்த ஸூரியன் உன் கைக் கண்ணாடி ஆகி உன் முக அழகைப் பிரதிபலிக்கிறான். வானில் உள்ள ஸூரியன் கடும் சூடு உள்ளவனாயிற்றே ! எப்படி உன் குளிர்ந்த முகத்தைப் பிரதிபலிப்பது? உன் முகத்திடமிருந்து பயந்து தன் கிரணச் சூட்டைத் தணித்து நெய்ப்பும் குளிர்ச்சியும்மிக்க கிரண ஒளிகொண்டு பிரதிபலிக்கிறான். உக்கிரகிரணங்கள்பட்டு மென்மைமிக்க உன் முகம் வாடுமோ? அதனால் தவறிழைத்துவிடக்கூடுமோ எனப் பயந்து பணிவுடன் வேண்டிப் பிரதிபலிக்க அனுமதிபெற்றுள்ளான். அதனால் குளிர்ந்த இனிய ஒளிபெற்றுள்ளான். பிரதிபலிக்கிற முகத்தைத் தன் ஹிருதயமாகக் கொண்டான். இதயம் தாமரை போன்றது. வாடாதது. சந்திரனின் கிரணம் அதன் மீதுபடாதே ! ஸூரியன் தன் இதயத்தை உன் தியானத்திற்கு மட்டும் பயன்படுத்துகிறான். இதன் ரகசியப் பொருள் - தேவியின் மந்திரத்தின் வாக்கவ-சக்தி கூடங்களுக்கு இடையே காமராஜகூடம் ஸூரியன். அவை சந்திர - அக்னி கூடங்கள். அவற்றை இதயதீபமான காமராஜகூடமே தாங்குகிறது. காலையில் தியானிக்க, இதயத்தினுள் காமராஜகூடம் இனிய ஒளி உள்ளதாகப் பிரதிபலிக்கிறது. (101)

तात्पर्यदीपिनी

समानीत इति । हे जननि, त्वद्वक्त्रं स्निग्धस्तिमितकिरणाश्रेणिमसृणं दधाति । स्निग्धा अरूक्षाः स्तिमिता ये किरणास्तेषां श्रेणिः परंपरा सैव मसृणं तदात्मकविच्छुरणं दधाति धत्ते । कथंभूतं वक्त्रं चन्द्रात् चन्द्रमसो निरातङ्कं निर्गत आतंक उपमाशङ्का यस्य तत्तथा, चन्द्रेणोपमारहितमित्यर्थः । तत्र हेतुमाह - कीदृशाच्चन्द्रात् निजहृदय पङ्केरुहभुवः निजहृदयमेव पङ्केरुहं कमलं तस्माद्भूः उत्पत्तिर्यस्य तस्मात् यः स्वहृदयकमलात् जातः न तेन स्वोपमानं युज्यते । ननु भानुवत्तेजस्वी भवतीति, नेत्याह - अंबरमणिः रविः पद्मासमाक्रान्तत्वात् मणिमुकुरतां मणिप्रधानो मुकुरः तस्य भावस्तत्ता, तां रत्नादर्श-पदवीमानीतः। यस्तु पद्मासमाक्रान्तः स कथं वदनसाम्यं भजेदिति भावः । अतो निरुपमं त्वद्वदनमित्याह - पुनर्भयादस्याम्बरमणिः प्रतिफलितविश्रान्तिविकचं प्रतिफलितस्य प्रतिबिम्बस्य या विश्रान्तिः स्तुतिः तया विकचं सोल्लासम् । अयमाशयः- यत्पतितं भवति तदनुप्रवेशं करोति आश्रयमन्तरा नास्य जीवनमिति। यद्यपि वदनस्य चन्द्रोपमास्ति, न सूर्योपमा, तदपि शुम्भादिदैत्यमर्दनसमये रोषात्करालतां वदनस्याहुराचार्याः । भक्तादि-वरदानसमये सोमोपमा भवतीति अवस्थाद्वयस्य निरूपितत्वादिति भावः ॥ १०१ ॥

தாத்பர்யதீபினீ

தாயே ! உன் முகம் வரட்சியின்றி நெய்ப்புடன் நிலையுற்ற கதிரொளி வரிசை கொண்டது. சந்திரன் முகத்துக்கொப்பானவன் என்று கவலையற்றிருப்பது. சந்திரன் உனது இதயத்திலிருந்து தோன்றியவனானதால் போட்டியிடமாட்டான். ஸூரியனும் ரத்னக் கண்ணடியாகி உன் முகத்தை பிரதிபிம்பமாகத் தன் இதயத்தினுள் வைத்துக் கொள்வதால் உன்னோடு ஒப்பிட வரமாட்டான். சும்பன் முதலிய அஸூரர்களை வதைக்க ஸூரியன்போல் பேரொளி கொள்கிறாள். அடியாருக்கு அருள்புரிய சந்திரன் போல் குளிர்ந்தவளாகிறாள். (101)

—★—

समुद्धतस्थूलस्तनभरमुरश्चारु हसितं

कटाक्षे कन्दर्पाः^१ कतिचन कदम्बद्युति वपुः ।

हरस्य त्वद्भ्रान्तिं मनसि जनयन्ति स्म विमलाः^२

भवत्या^३ ये भक्ताः परिणतिरमीषामियमुमे ॥ १०२ ॥

ஸமுத்பூதஸ்தூலஸ்தநபரமுர்ச் சாருஹஸிதம்

கடாக்ஷே கந்தர்பா:¹ கதிசந கதம்பத்யுதி வபு: ।

ஹரஸ்ய த்வத்ப்ராந்திம் மநஸி ஜநயந்தி ஸ்ம விமலா:²

பவத்யா³ யே பக்தா: பரிணதிரமீஷாமியமுமே ॥ (102)

1. कटाक्षव्याक्षेपः கடாக்ஷவ்யாக்ஷேப:, 2. जनयामास मदनः ஜநயாமாஸ மதந:

3. भवत्यां பவத்யாம்.

பதவுரை :— உமே - உமையே !, விமலா:- நிர்மலமான, பவத்யா:யே பக்தா:- உன்னுடைய பக்தர்கள் எவரோ, அம்ஷாம் இயம் பரிணதி:- அவர்களிடம் மாறுபாடு, உர: ஸமுத்பூத் ஸ்தூலஸ்தநபரம் - மார்பு ஸ்தனங்கள் வெளியே தெரியும்படி பருத்திருப்பது. ஹஸிதம் சாரு - சிரிப்பு அழகானது. கடாக்ஷே கந்தர்பா: கதிசந - கடைக்கண் பார்வையில் சில மன்மதர்கள், வபு: கதம்பத்யுதி - உடல் கடம்பின் பூபோன்று சிவந்தது. ஹரஸ்யத்வத்ப்ராந்திம் ஜநயந்திஸ்ம - சிவனுக்கு அவர்களிடம் நீதானோ என்று பிரமையை ஏற்படுத்துகின்றன.

सौभाग्यवर्धनी

अथ श्रीदेव्युपासनायाः सारूप्यफलमाह - समुद्भूतेति । हे उमे ! भवत्या ये भक्ताः
विमलाः मनोवाकायकर्मभिः भवच्चरणोपासनपराः दम्भादिदोषरहिताः, एतेषामियं परिणतिः

उपासनायाः परिणामः । सा का? समुद्भूतस्थूलस्तनभरं उरः, चारु हसितं, कटाक्षे कन्दर्पाः कटाक्षविक्षेपेण बहव उज्जीविता भवन्तीति भावः । कदम्बद्युति वपुः, रोमाञ्चकञ्चुकितं वपुः, महादेवालोकनसमुद्भूतसात्विकभाव इति रहस्यम् । मनसि त्वद्भ्रान्तिं जनयन्ति । एवंरूपा परिणतिर्भवति । त्वत्सारूप्यं प्राप्य तवैव सन्निधौ सख्य इव वर्तमानाः त्वमिव महादेवस्य मनसि भान्ति । अनेन पूर्वोक्ताया भावनायाः फलमहिमा प्रतिपादितः । अत्र भ्रान्तिमानलङ्कारः ॥ १०२ ॥

ஸௌபாக்யவர்த்தனீ

உமையே ! உனது தூய பக்தர்கள் மனத்தாலும் வாயாலும் உடலாலும் உன்னை ஜம்பம் முதலிய குறையின்றி வழிபட, அவர்களிடம் இந்த மாறுதல்கள் ஏற்படுகின்றன. கனத்த பருத்த மார்பகம், அழகிய சிரிப்பு, பார்வையில் காமம், கதம்பப்பூ போன்ற மேனி வண்ணம், உடலெங்கும் புல்லரிப்பு என. இவற்றால் சிவன் இவர்களைக் காண நேர்ந்தால் நீதானே என்ற பிரமை நேர்கிறது. உன் ஸாரூப்யம் பெற்று உனக்கு அவர்கள் ஸேவை செய்கிறபோது சிவன் பிரமிக்கிறார். (102)

आनन्दगिरिया

समुद्भूतेति । हे परमेश्वरि उमे! ये भवत्या भक्ताः, तेषामियं परिणतिः परिणामः उपासनायाः फलमित्यर्थः । किलक्षणास्ते - विमलाः विगतोऽपूर्वरूपो मलो येषां ते, अथवा दम्भविरहिताः । त्वां कामयतो हरस्य मनसि त्वद्भ्रान्तिं जनयन्ति. इयं किमु पार्वती इति दृशियुग्मत्वप्रकारकभ्रान्तिमुत्पादयन्ति । त्वत्सारूप्यप्राप्त्या त्वमिव भासते इयमित्यर्थः । अथ त्वद्भक्तानामपूर्वो महिमा... प्रमातारं श्रीमहादेवमपि व्यामोहयतीति । भ्रमे तु संस्कार सादृश्यविशेषदर्शनानि त्रिकारणानि । तत्र संस्कारस्तु फलैकोन्नेयः। विमलाः, अनेन प्राचीनासाधारणरूपमलपरित्यागाद्विशेषदर्शनम् सादृश्यमाह - यदुरः समुद्भूतस्थूलस्तनभरं, हसितं चारु, कटाक्षविक्षेपवशादनेके कन्दर्पा उज्जीविताः, एवं अनेके च उत्पद्यन्ते । वपुः कदम्बद्युति कदम्बकुसुमबद्धजूटकं परमप्रियतमश्रीमहादेव-दर्शनाभिजातहर्षवशेन प्रादुर्भूतरोमाञ्चरूपसात्विकभावम् । एतैर्विशेषणैः त्वच्छरीर-सादृश्यम् । तान्दृष्ट्वा महादेवोऽपि त्वमिव दृष्ट्वा मनसि सन्तोषमुल्लासयति । इत्युपासनायाः फलम् ॥ १०२ ॥

ஆனந்தகிரீயா

விளக்கம் முன் உள்ளதே. உன் ஸாரூப்யம் பெற்றதால் பக்தர்களிடம் சிவன் பிரமித்து நிற்கிறார். இது உபாஸனையின் பலன். (102)

தாத்பர்யதீபினி

சமுத்பூதேதி - ஹே பகவதி, த்வடாகாரமேவ யே நிஜாகாரம் பாவயந்தி, தே ஸ்து
 ப்ரமரகீடந்யாயேன த்வத்ஸமானா விராஜமானா: த்ரிபுவநமோஹகாரிணோ பவந்தி இதி
 ப்ரதிபாடயதி। யே பவத்யாம் த்வத்விஷயே பக்தா பவந்தி தेषாம் த்வத்த்யானஸம்பத்த்யா
 த்வடாகாரமாபந்நானாம் பரிணதிர்ஜாயதே। முக்தபூர்வஸ்தஸ்யாவஸ்தாந்நரகமநம் பரிணதிஸ்தாமேவாஹ
 - கத்யம்பூதா பக்தா: , ஹஸ்ய ஶம்போத்ஸி மநஸி சமதுலா சமானா துலா சாம்யம் யஸ்யா: சா தா
 த்வத்நாந் த்வமிதி ப்ரான்தி ஜநயந்த: சம்பாடயந்த: , மஹாதேவோ஽பி த்வத்நக்தாஸ்த்வடாகாராந்
 த்ஷ்ட்வா விஷமஸரவிஹ்லாஸயோ பவதி। ததேவ விவ்ருணோதி, யதா தவ உரோ வக்ஷ:
 சமுத்நூதஸ்தூலஸ்தநபரம், சமுத்பூத: அத்யுத்தூஜதயோத்பூத: ஸ்தூல: பரிணாஹவாந் ஸ்தநபர:
 குசுபரோ யஸ்மிந் ததேதாத்ஷம் ததா தேபாமபி பவதி। ஹஸிதம் ஸ்மிதம் சாரூ அதிமநோஹம் ததா
 தேபாமபி। புந: யதா தவ கடாக்ஷே஽பாஜ்ஜப்ரதேஸே கந்நர்பா: கந்நர்பயந்தி காமாதூரம் குர்வந்தி தே
 கந்நர்பா: , கதிசுந பவதேகபாவநயா க்ஷணாதேவ காமகோடிக்ஷாரோ பவந்தி ததா தேபாமபி।
 புநர்யதா தவ வபு: ஶரீரம் கதம்பத்யுதி கதம்பஸ்ய பாடலகதம்பஸ்ய த்யுதிர்யஸ்ய தத்। யதா
 பவத்யா: பாடலவர்ப் வபுஸ்ததா தேபாமபி। ததேவம்பூதாஸ்தே பக்தா பவந்தி। ச ஸ்லு த்யானஜநித:
 பரிணாமமஹிமா। உஸ்ஷவாத்ய மஹாதேவஸ்யாஸ்த்ரிமூர்திபி: சமஸ்தஜகத்வாபகஸ்ய ஶர்வத்ர
 வர்தமானா மா லக்ஷ்மீ: உமாஸ்வாத்ய: || 102 ||

தாத்பர்யதீபினி

குளவி கொட்டிப் புழு குளவியாவது போல், உன் வழிபாட்டில் உனது வடிவை
 பக்தர்கள் பெறச் சிவனும் அவர்களைக் கண்டு நீயோ எனப் பிரமிக்கிறார். உள்ளத்தில்
 உருவகப்படுத்திய உருவம் வெளியேயும் அதுவாக மாறுகிறது. விளக்கம் முன் உள்ளதே.
 (102)

பதார்த்தசுந்திரகா

நநு கத்யம் பவானித்யானேன ப்ரஹ்மஸம்பத்திரித்யாஸங்க்ய, பவானி ப்ரஹ்மேவ, ஸ்ரீத்வப்ரதீதிஸ்தத்ர
 ப்ரான்திரிதி இமமர்த்ம் ஹ்ரத்யாந்நேன த்ரஸ்யந் த்யாத்மேதேன புக்திமுக்திதாத்மேன பவானி ஸ்தீதி
 சமுத்பூதேதி। பவத்யா லக்ஷ்ணக்திகோ மதந: ஹஸ்ய த்வத்நாந் த்வத்விஷயப்ரம்
 ஜநயாமாஸேத்யந்வய:। ப்ரான்திமேவ த்ரஸ்யதி சமுத்பூதேத்யாதிநா। கடாக்ஷ: கந்நர்ப:
 கந்நர்பவந்மநோஹாரித்வம்। மஹாதேவத்ரஸ்யேன ரோமாஶ்ரோத்ரமேன குஸுமிதகதம்பஸ்யேவ த்யுதிர்யஸ்ய தத்ரபு:।
 ஹே உமே பவத்யா யே பக்தா: தேபாமியம் ஸ்ரீஸ்வரூபா பரிணதி: பரிணாம: ஶலம் த்வத்நக்தேரித்யர்த்ம்:।
 அயம் பாவ:। ப்ரஹ்மரூபாயா பவான்யா: ஸ்ரீரூபதயா யே த்யானம் குர்வந்தி தே புக்திம் லபந்தே। யே து

सजातीयविजातीयस्वगतभेदशून्यं ब्रह्मैव भवानीति ध्यायन्ति ते मुक्तिं लभन्त इति 'सैषा प्रसन्ना वरदा नृणां भवति मुक्तये' इत्येवमादिपुराणवाक्यसमूहादवगन्तव्यम् ॥ १०२ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

பவானியின் தியானத்தால் (அஹம் ப்ரம்ஹாஸ்மி) பிறும்மமாக ஆகிறான். தேவி பிறும்மமே. பெண்தோற்றம் பிரமையால் ஏற்பட்டது. உன்னிடம் சக்தி பெற்ற மன்மதன் காணப்படுவதெல்லாம் நீ என்ற பிரமையை ஹரனுக்கு ஏற்படுத்தினான். உன் பக்தன் சிவனைக் கண்டதும் புல்லரிப்பு ஏற்பட்டுத் தன்னைப் பெண்ணாகக் கருதுகிறான். தேவியைப் பெண்ணாகத் தியானிப்பவன் போகம் பெறுகிறான். பிறும்மமாகத் தியானிப்பவன் முக்தி பெறுகிறான். (102)

डिण्डिमभाष्यम्

पूर्वश्लोके (स्वदेहोद्भूताभिः इति श्लोके) भगवत्याः सैवाहं इति भावनया सर्वदेवोत्तमस्य महादेवस्यापि समृद्धिं तृणीकृत्य बहुकल्पकालव्यापिनश्चिरायुषः भवन्ति इत्युक्तम् । तस्यैवार्थस्य काचन विंशकलोच्यते । हे भगवति ! त्वदाकारमेव निजाकारं भावयन्ति खलु । भ्रमरकीट न्यायेन त्वत्समानाकारा एव जायमानाः त्रिभुवनमोहनकारिणः भवन्तीति अमुं अर्थं प्रतिपादयति - भगवत्यां ये भक्ताः भवन्ति तेषां खलु ध्यानसम्प्रदायवत्वात् तदाकारमापन्नानाममीषामियमेव परिणतिः परिणामो जायते । मुक्तपूर्वाविस्थस्य अवस्थान्तरगमनं परिणामः । तामेव परिणतिमाह - समुद्भूतस्थूलस्तनभरमत्यन्तोत्तुङ्गतया उदग्तेन स्थूलेन परिणाहवता कुचभरेण युक्तं भगवत्युरो वक्षस्थलं, उरो वत्सं च वक्षश्च इत्यमरः । हसितं स्मितं चारु अतिमनोहरं भवति । कटाक्षे अपाङ्गप्रदेशे, कन्दर्पः - कं ब्रह्माणं दर्पयति कामातुरं करोतीति कन्दर्पः, ब्रह्मणः कामातुरीकरणं कथमिति चेत् उच्यते - पूर्वं खलु जगत्त्रयकंटकौ सुन्दोपसुन्दनामानौ महासुरौ जातौ । तयोः वरप्राप्तिः ब्रह्मणः सकाशादीदृशी, सर्वैरप्यावामवध्यौ भवावः अन्योन्यवधहेतू इति । तदर्थं देवाः ब्रह्मणः स्थानं गत्वा सुन्दोपसुन्दयोरास्कन्दनमुक्तवन्तः । ब्रह्मा तत्क्षणं गत्वा सर्वेषु लोकेषु समस्तसुन्दरीभ्यः तिलशः तिलशः लावण्यांशं आदाय तिलोत्तमानाम्नीं अप्सरसं सृष्ट्वा मदनातुरो जात इति पुराणकथाप्रामाण्यात् कन्दर्पसंज्ञा कामस्य । कतिचनशब्देन भगवदेकभावनया क्षणादेव कामकोटिस्रष्टारो भवन्ति इत्युक्तं भवति । कदम्बद्युति वपुः - कदम्बस्य पाटलकदम्बस्य द्युतिरिव द्युतिर्यस्य तत् कदम्बद्युति, भगवत्याः यथा पाटलवर्णं तेषामपि, अत एव हरस्य महादेवस्य तुलां समां तां त्वद्भ्रान्तिं त्वामिति भ्रान्तिं जनयन्तः संपादयन्तः । महादेवोऽपि त्वद्भक्तान् दृष्ट्वा त्वदाकारान् विषमशरविह्वलाशयो भवति यदेवंभूताः ते भक्ता भवन्ति । स खलु ध्यानजनितः परिणाममहिमा । उमाशब्देन उः महादेवः

तस्य मा महालक्ष्मीरिति भगवती। अष्टमूर्तिभिः समस्तजगद्व्यापकस्य महादेवस्य सर्वत्र वर्तमाना लक्ष्मीः कदम्बरूपाया भगवत्या अंश एव इत्युक्तम् । इः कामः, उः महादेवः, ई लक्ष्मीः. ऊः चण्डिका इति वर्णनिघण्टुः । जननीशब्देन निरुपपदेन जगत्त्रयमातृत्वं, किं बहुना ब्रह्मविष्णुरुद्राणां मातृत्वं च प्रत्यपादि ॥ १०२ ॥

டிண்டிமபாஷ்யம்

ஸ்வதேஹோத்பூதாபி: என்ற (30) சுலோகத்தில், தேவியிடம் அவளே நான் என்ற பாவனையால் தேவதைகளனைவரிலும் சிறந்த மகாதேவரின் பெருநிலையையும் புல்லுக்குச் சமானமாகக் கருதி நீண்ட நாட்கள் வாழ்வதாகக் கூறப்பெற்றது. குளவி புழுநியாயத்தில் உன்னை உள்ளத்தில் உருவகப்படுத்தியவர் உடலாலும் நீயாக ஆகிவிடுகின்றனர். (விளக்கம் முன்தரப்பட்டதே.) கடாஷுத்தால் பிறும்மாவையும் காமவசப்படுத்துவதால் கந்தர்பனாகிறான். முன்னர் ஸுந்தனும் உபஸுந்தனும் மூவுலகையும் வாட்டுகிற அஸுரர்கள். பிறும்மாவிடமிருந்து நாங்களே ஒருவருக்கொருவர் அடித்து மாய்வோம். எம்மை எவரும் மாய்க்கக் கூடாது என வரம் பெற்றனர். பிறும்மா தேவர்களின் வேண்டுகோளை ஏற்று அவர்கள் தாமே அழிய உலகிலுள்ள பேரழகிகளிடமிருந்து ஸாரமான அழகை எள்ளளவாகப் பெற்று திலோத்தமையை உண்டாக்கி, அஸுரரிடம் அனுப்ப நினைத்தவர் தாமே காமவசப்பட்டார். காமன் பிறும்மாவையும் மயக்குபவன். தேவியை உள்ளத்தில் கண்டு அவ்வுருப் பெற்றவர் கோடிக்கணக்கான காமர்களைப் படைப்பர். உன் தியானத்தால் உன் ஸாரூப்யம் பெற்ற பக்தர்களிடம் சிவனே காமவசப்படுவார். “இ” மன்மதன். உ - மகாதேவன், ஈ - லக்ஷ்மீ, ஊ - சண்டிகா. உலகனைத்தின் தாயான அவள் மும்மூர்த்திகளுக்கும் தாயே. உமா - உ - சிவன் மா - அவரது லக்ஷ்மீ, பஞ்சபூதங்கள், ஸூரியன், சந்திரன், வேதியர் என எட்டு உடல்கள் கொண்ட சிவனது லக்ஷ்மீ - உமா.

गोपालसुन्दरी

समुद्भूतेति । उमे, ये विमलाः पुरुषाः भवत्यां भक्ताः अमीषामुरः वक्षः-स्थलं, समुद्भूतस्थूलस्तनभरं, समुद्रतः उत्तुङ्गतया उद्गतः स्थूलः परिणाहवान् स्तनभरः यत्र तत् । हसितं चारु मनोहरं । कटाक्षेऽपाङ्गप्रदेशे कतिचन कतिपये कन्दर्पाः कामाः, वपुः शरीरं कुसुमितकदम्बद्युति प्रफुल्लकदम्बाकारं रोमाञ्चयुक्तमित्यर्थः । इयं परिणतिः परिणामः, त्वद्भक्तास्त्वद्रूपा भवन्तीति भावः । अतो हरस्य शिवस्य मनसि चित्ते मदनः कन्दर्पस्त्वद्भ्रान्तिं त्वद्भ्रमं जनयामास, स्मरहरोऽपि त्वद्भक्तान् त्वदाकारान् दृष्ट्वा विषमशरविह्वलाङ्गीभवतीति भावः । विष्णुपक्षे - भवति त्वयि आं स्मरणे भवत्यां कीदृशे ? उमे उत्कृष्टा मा प्रमा तत्त्वज्ञानरूपा यस्मात्तस्मिन् । उत्कृष्टप्रमाजनकस्यापि शिवमनसि भ्रमजनकत्वेन विरोधालङ्कारः । अमीषां भक्तानामुरो वक्षः स्थलं स्थूलस्तनस्य भरो भारो यस्यासौ स्थूलस्तनभरः कौस्तुभः, समुद्भूतं व्यक्तं स्थूलस्तनभरं कौस्तुभं यत्र

समुद्भूतस्थूलस्तनभरं, यद्वा समुद्भूतः स्थूलोऽतिशयितः स्तनशब्दख्यातरूपो यस्यासौ समुद्भूतस्थूलस्तनः श्रीवत्साङ्गस्तं बिभर्तीति समुद्भूतस्थूलस्तनभरमित्यर्थः । शेषं समानम् ॥ १०२ ॥

கோபாலஸ்துதரீ

தேவி பற்றிய விளக்கம் முன் உள்ளதே. விஷ்ணுபக்ஷத்தில் விஷ்ணுவைத் தியானிப்பவரின் அழகு சிவனது மனத்தில் பிரமை விளைவிக்கும். (முன் சிவனது மனத்தில் விஷ்ணு மோகினியாகி மோகத்தை விளைவித்தார். இப்போது பக்தரும் மோகினியாகிவிடுகிறார். மார்பில் கௌஸ்துபத்தால் பாரம், ஸ்ரீவத்ஸத்தால் அழகு என. மற்றவை முன் விளக்கியதே. (102)

आनन्दलहरी

समुद्भूतेति । हे उमे ये पुरुषाः भगवत्या भक्ता अमीषां इयं परिणतिः परिणामः । केत्याह - उरो वक्षः समुद्भूतौ सम्यगुच्चतया जातौ स्थूलौ विशालौ यौ स्तनौ तयोर्भरो गुरुत्वं, यत्र तथाविधम् । हसितं हास्यं चारु मनोहरं, कटाक्षविषये कतिचन असंख्याताः कन्दर्पाः कामाः । वपुः शरीरं कदम्बस्य नीपपुष्पस्येव द्युतिः शोभा यस्य तत् तथा पुलकितत्वात् । अत एव मदनो हरस्य त्वद्भ्रान्तिं त्वमिति भ्रमं तेषु जनयामास । शिवोऽपि तान्दृष्ट्वा कामवशो भवतीति भावः । जनयामास मदनः इत्यत्र जनयन्तः सुवदने इति कचित्पाठः सुगमः ॥

ஆனந்தலஹரீ

முன் உரைகளில் உள்ள விளக்கமே. (102)

—★—

निधे नित्यस्मेरे निरवधिगुणे नीतिनिपुणे

निराघाट^१ज्ञाने नियमपरचित्तैक^२निलये ।

नियत्या निर्मुक्ते निखिलनिगमान्तस्तुत^३पदे

निरातङ्गे नित्ये निगमय^४ ममापि स्तुतिमिमाम् ॥ १०३ ॥

நிதே நித்யஸ்மேரே நிரவதிகுணே நீதிநிபுணே

நிராகாட்¹ஜ்ஞானே நியமபர சித்தைக² நிலயே ।

நியத்யா நிர்முக்தே நிகில நிகமாந்த ஸ்துத³பதே

நிராதங்கே நித்யே நிகமய⁴ மமாபி ஸ்துதிமிமாம் || 103 ||

1. निराघात निराकात, 2. नियत परिविचैकनियतपரிविத்தைக, 3. स्तुति ஸ்துதி, 4. निशमय நிசமய.

பதவுரை:-நிதே - உலகின் ஆதாரமானவளே !, நித்யஸ்மேரே - எப்போதும் புன்
சிரிப்பால் மலர்ந்த முகமுள்ளவளே !, நிரவதிகுணே - எல்லையற்ற சிறப்புகள்
கொண்டவளே !, நீதிநிபுணே - நேர்வழியில் அழைத்துச் செல்வதில் தேர்ந்தவளே !,
நிராகாடஜ்ஞானே ! - துண்டாடப் பெறாத பேரறிவுள்ளவளே !, நியமபர சித்தைக நிலயே
- கட்டுப்படுவதைப் பெரிதாகக் கருதுகிற உள்ளத்தில் மட்டும் குடியிருப்பவளே,
நியத்யா நிர்முக்தே - விதியின் கட்டுப்பாட்டிற்குட்படாதவளே ! நிகில
நிகமாந்தஸ்துதபதே - எல்லா உபநிடதங்களாலும் துதிக்கப்பெறுபவளே !, நிராதங்கே !
- சோகம் முதலிய உள்ளத்து வேதனையற்றவளே !, இமாம் மம ஸ்துதிம் அபி நிகமய -
இந்த என்னுடைய ஸ்துதியையும் ஏற்றுக்கொள்.

सौभाग्यवर्धनी

स्वकृतस्तुतिं निगमयति - निधे इति । निधीयते जगदस्यामिति निधिः, हे निधे
जगदाधारभूते । तथा च मार्कण्डेये - 'आधारभूता जगतस्त्वमेका' इति । नित्यस्मेरे,
सर्वदानन्दनिर्भरोन्मेषलसद्बदने । ननु जगदाधारभूता इति प्रतिपादितम् । अधुना नित्यस्मेरे
इत्युच्यते । स्मेरता शरीरधर्मः, जगदाधारभूता शक्तिरशरीरा । अत्र पूर्वोत्तरसंबोधनयोः
परस्परं विरोध इत्यत आह- निरवधिगुण इति । निरवधिगुणे, निरवधयः
असंख्यातशक्तिविलासाः गुणाः यस्या भक्तानुग्रहशरीरायाः । स्मेरा अचिन्त्यरूपा
आधारशक्तिः अशरीरेति न विरोधः । यदि भक्तानुग्रहाय शरीरपरिग्रहः, तर्हि भक्तेषु तारतम्यं
कुतः ? कश्चिद्राजा, कश्चित्प्रभुः, कश्चिद्दरिद्रः, कश्चिद्विरक्त इत्यत आह - नीतिनिपुणे इति।
नीतिनिपुणे, नीतौ निपुणे । यादृशो यस्यानुग्रह उचितः अनाद्यविद्यासंवलिततत्कर्मानुबद्धः,
तादृगनुग्रहः । तर्हि कर्मपारतन्त्र्यं भगवत्याः, न तु स्वातन्त्र्यमिति अस्मदादिवत् सा जाता
इत्यत्राह - निराघाटज्ञान इति । आघाट इयत्तापरिमाणघटना, निराघाटोऽखण्डः, तादृश
संविदुल्लासरूपे, अस्याः सान्निध्यवशात् तत्तच्छक्तिसमवायेन तत्तत्कर्मानुग्रहो भवतीत्यर्थः।
एतादृशी कथमुपास्या भवति, ध्यानादिभिराकलयितुमयोग्यत्वादित्यत आह - नियमेति।
नियमपरचित्तैकनिलये, ये जपपूजाध्यानादिनियमैरुपासते, तेषां चित्तैकनिलये, तेषां चित्ते
आविर्भूय प्रकाशत इत्यर्थः ॥

தஹி் ஢கவத்யா நிமயபர஑ிதௌகநிலயபுராசுமானதா நான்யதிரேதி நிமயதிபரதந்நதா ஜாதா இத்யத ஂஹ - நிமயத்யேதி । நிமயத்யா நிர்஢ு஑்தே, லீலயா நிமயபர஑ிதௌ புராசுதே, ந து நிமயதிபரதந்நதயா । யதா கல்பத்ரும: ஑ர்வஸா஑ாரணௌபி ஑ேவாபராணா் ஑லதாதா, நான்யேஸா், யதா வா ஑ூர்யௌ ஜலாதௌ நிர்஢ுலே வஸ்துநி புதிபி஢்஑தே, நான்யத், தேந ந ஑ூர்யஸ்ய நிமயதிபாரதந்ந்ய், ததேதி ஢ாவ: । ஂதஸ்யா தேவதாயா: ஑஑்஑ாவே கி் புராண஢ித்யத ஂஹ - நி஑ிலேதி । நி஑ிலநி஑஢ாந்தஸ்துதபதே, நி஑஢ாந்தா வேதாந்தா: ஑பநிஸத:, தா஢ி஑ுபல஑ிதபதே, ஑பநிஸத: புராண஢ித்யத்ய: । கேந புராணே ஑்துதபதா, த஢ேவ புராண஢ாஹ - நிராத஑்஑ே இதி । நிரா஑்஑ே நித்யே । ததா ஑ ஑்ருதி: । ‘ஂ஢ய஢஑்஑ர஢஢ித஢ந஑்வஸ்தூல஢வி஑ார் கேவல் ஑ிந்஢ாத்ர஢ய் ஑்஑்஑’ இதி । ஂவ்஑ுராணே ஑்துதே இதி । நி஑஢ய ஢஢ாபி ஑்துதி஢ி஢ா், நி஑஢ய நி஑஢ீகூரு । தத்கரௌதீத்யத்யே ஑ி஑் । வேத஢ிவ ஑ர்வஸ்஑ுதிபந்஑் கூரு । யதா வால஢ீகிவ்யாஸாதிநா் வா஑: ஑்஢ுதிபுராணேதிஹாஸாதய: நி஑஢வத் ஑ர்வஸ்஑ுதிபந்஑ாஸ்த்வயா க்ருதா:, ததா ஢஢ாபீய் ஑்துதி: நி஑஢ீக்ருதா஢ித்யத்ய: । ததா ஑ கௌரீ ஢கவத்யா வ஑ந் ஹி஢வந்஑் புதி - ‘வேதரூபா புரா ஑க்தி: ஢஢ லௌகே புரவர்ததே । தயாதி஑்஑ாநி கர்஢ாணி கர்வந்தி ஑ுரஸதத஢ா: ॥ தேவர்ப்யௌ ராஜர்ப்யௌ வ்யாஸாதி஢ுநயஸ்ததா । தை: புராணாநி ஑ர்வாணி கல்பஸூத்ர஢ு஑ாநி வை । ஑ர்஢ாஸாஸ்த்ரபுராணாநி ஑ேதிஹாஸஸ்஢ுதிநி ஑ । ஑்஑ாநி வேதவத்தாநி நாத்ர கார்யா வி஑ாரணா’ இதி । ஂத்ர ஢஑ுகாரணேஸு ஂகக்ருதா஑ு஑ாந்஢ாலாதிபகால஑்஑ார: ॥ ௧௦௩ ॥

ஸௌபா஑்யவர்ததனி

தேவி ! நீ ஑லகிந் ஂதார஢ாநவ஑், ஂ஑்஑ோதூத் ஂநந்த஢் நிர஢்பி ஢லர்ந்த நல்ல ஂழகிய ஢ுக஢ு஑்ளவ஑். புந்஑ிரி஑்பால் ஢லர்஑்஑ி ஑டலுதையது. ஂதாரநிலே ஑க்தியாலாநது. பக்த஢ு஑்஑ருளவெந்஑ே ஂண்ணற்ற தனி஑்஑ிற஑்பு஑்ளவ஑், ஂவநவ஑் வி஑ை஑்பபி ஂரச஑ு஑, ஏழையாக, கா஢ியாக, பற்றற்றவ஑ு஑் கர்஢பல஑ை ஑ட்டிவாழ்க்கையை ஂ஢ைத்துத் தருகிற நீதியில் வல்லவ஑் நீ. கட்டு஑்பாடற்ற - ஂளவு஑்஑ோ குறி஑்பீடு஑்஑ோ ஑ட்படாத - ஑ேரறிவுகாண்டவ஑். கட்டு஑்பாட்டு஑்஑ுட்பட்டு புலநட஑்஑஢ு஢் ஢நவட஑்஑஢ு஢் காண்டவர் ஑்ளதத்தில் ஂருந்துகாண்டு ஂவர்களை நற்பணியில் ஑டுபடுத்துபவ஑். ஑ய஢ாக கட்டு஑்பாடற்றவ஑், கட்டு஑்படுத்த ஂயலாதவ஑், கற்பகவிரு஑்஑஢் விர஢்பியதேத் தருவதாயினு஢் தந஑்஑ு ஑ேவை புரிபவரு஑்஑ு விர஢்பியதேத்தரு஢். ஑ூரியன் எதிலு஢் பிரதிபலி஑்பான். ஂலுல் பிரதிபலி஑்பை ஏற்பதில் தான் தெரிவான் - ஑ூரியன் எதலு஢் கட்டு஑்படாதவ஑். ஂலுல் ஂவலு஢் ஂயல்பை ஢ீற஢ுடியாது. எல்லா ஑பநிஷத்துகளிலு஢் விள஑்஑஑்படுகிற ஑ண்஢ை஑் ஑ாரு஑் நீ. குறையுணர்வற்றவ஑். ஂதலுல் ஂன் ஂந்த துதிநூலை வேத஢் ஑ோன்ற வழிபாட்டுநூலா஑்஑ுவாய். (103)

अरुणामोदिनी

एवं भगवतीं स्तुत्वा स्तुतेः प्रमाणीकरणं प्रार्थयते - निधे इति । निधीयते सर्वं जगदस्यां उपादानत्वादिति निधिः । भक्तानां शेषधिर्वा । तस्याः संबुद्धिः, हे निधे ! सर्वजगदाधारभूते सकलेष्टार्थप्रदे च । 'आधारभूता जगतस्त्वमेका' इति मार्कण्डेये । तर्ह्येवं चेदं, 'हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत् । स दाधार पृथिवीं द्यां' इति श्रुतेः ब्रह्मादिसाधारण्यमेव स्यादित्यत्राह - नित्यस्मेरे इति । नित्योऽविनाशी स्मेरः प्रकाशो यस्याः सा नित्यस्मेरा अविनाशिप्रकाशा तस्याः संबुद्धिः, हे नित्यस्मेरे । ब्रह्मादीनां तत्र तत्र स्मृतिषु जन्यत्वश्रवणात्, भवदुपासनालब्धवैभवत्वाच्च, न नित्यप्रकाशित्वरूपं देवत्वमिति भावः । एवं तर्हि भवदनुग्रहात् शिवस्य नित्यप्रकाश-लाभात् तत्साधारण्यं स्यादित्यत्राह - निरवधिगुण इति निरवधयोऽवधिरहिताः इयत्तापरिमाणरहिता गुणाः दयादाक्षिण्यादयः, शिवस्य त्रिपुरसंहारादिकालेषु शक्तिप्रदानानुग्रहकारिणो यस्याः सा निरवधिगुणा, शिवस्यानुग्रहकारिणी तस्याः संबुद्धिः हे निरवधिगुणे, 'परोऽपि शक्तिरहितः शक्तः कर्तुं न किञ्चन ।' इति न्यायादिति भावः । यद्वा, निरवधयोऽवधिरहिताः अनन्तगुणाः उपासकानामिष्टार्थप्रदानाय कल्पितानि रूपाणि यस्याः सा, 'उपासकानां कार्यार्थं ब्रह्मणो रूपकल्पना । रूपस्थानां देवतानां पुंस्त्र्यङ्गास्त्रादिकल्पना ।' इति स्मृतेरिति भावः ।

ननुपासितानां विध्यादिमूर्तीनामेव इष्टार्थदातृत्वात्, किमनेनेति न वाच्यम् । विध्यादिरूपेण सर्वत्र तत्तदुपासकानामीश्वरस्यैवेष्टार्थं दातृत्वात् । उक्तं हि गीतासु - 'यो यो यां यां तनुं भक्तः श्रद्धयार्चितुमिच्छति । तस्य तस्याचलां श्रद्धां तामेव विदधाम्यहम् । स तथा श्रद्धया युक्तस्तस्याराधनमीहते । लभते च ततः कामान् मयैव विहितान् हि तान्' इति । बादरायणोऽपि सूत्रयामास फलमतः उपपत्तेरिति । ननु ब्रह्मादिरूपेणेयमेव इष्टार्थदात्री चेत्, कोऽयमुपासकेषु तारतम्यभावः, अत आह - नीतिनिपुणे इति । नीतौ यथार्हं तत्तदुपासकानां केवलानां तरतमभावसहितानां च इष्टार्थप्रदाने निपुणे ! नैपुण्यवति सर्वेषामपि देवी इष्टार्थदानपरायणैव । एकत्र तदसमृद्धिः, समृद्धिरन्यत्र, समृद्धयसमृद्धी चोपासनायां वैकल्याभाववैकल्याभ्यामेवेति भावः । यद्वा नीतिरिति लुप्तमध्ययकारोऽयं धर्माधर्मवाची नियतिशब्दः । नियती धर्माधर्मावनुसृत्य निपुणे जगत्सर्जनपरायणे । अत एव सुखदुःखादिवैचित्र्ययुक्तजगत्सर्जने, न वैषम्यनैर्घृण्यदोषापत्तिर्देव्या इति भावः । अत एवोक्तं गीतासु - 'न मे द्वेष्योऽस्ति न प्रियः ।' इति । बादरायणोऽपि सूत्रयामास,

‘वैषम्यनैर्घृण्ये न, सापेक्षत्वात्, तथाहि दर्शयति’ इति । एवं चेन्मुक्तजनतौल्यं स्यादित्यत आह - निराघाटज्ञान इति । निराघाटं निरर्गलं ज्ञानं यस्याः, तस्याः संबुद्धिः। अखण्डसंविदुल्लासस्वरूपे, सर्वस्मिन्नपि वैषम्यनैर्घृण्याभावेन समदृष्टियुक्त इत्यर्थः । एवंविधा देवी कुत्र वा निवसतीत्यत्राह- नियमपरचित्तैकनिलये इति । नियमपराः, न श्रेयो नियमं विनेति न्यायात् जपपूजाध्यानादिनियमासक्ताः, तेषां चित्तान्येव एको मुख्यो निलयो यस्याः, तस्याः संबुद्धिः, हे नियमपरचित्तैकनिलये ! ‘भक्तहृद्देहनिलया’ इत्यष्टोत्तरशतनामोक्तिः । तर्हि नियमपारतन्त्र्यं स्यादित्यत आह नियत्या निर्मुक्त इति । नियमपारतन्त्र्यरहिते । किन्तु भक्तानुग्रहाय तत्र प्रादुर्भूत इत्यर्थः । यद्वा नियत्या नियमेन निर्मुक्ते, यथा कल्पवृक्षकामधेनुप्रभृतीनां देवानामेवेष्टार्थप्रदाननियमः, तद्वत्तव समस्तजनवत्सलाया इष्टार्थदाने नियमो नास्तीत्यर्थः । एवंविधा देवी कुत्र प्रतिपाद्यते, तत्सद्भावे च किं प्रमाणमित्याह - निखिलेत्यादि । निखिलैर्निगमान्तैः वेदान्तैः स्तुतं पदं स्थानं पदे अंग्री वा, तस्याः संबुद्धिः, समस्तवेदान्तप्रतिपाद्या इत्यर्थः । अत एव निरातंके भयरहिते, ‘अभयं वै ब्रह्म’ इति श्रुतेरिति भावः । हे नित्ये ! ध्रुवे ! समस्त-नित्यानामकदेवीस्वरूपे वा हे देवि ॥

यद्वा हे निधे दयासमुद्रे, नित्यस्मेरे निरन्तरहासमुखतया भक्तायाच्चादौर्मुख्यरहिते, निरवधिगुणे अनन्तदयादाक्षिण्यादिगुणयुक्ते नीतिनिपुणे न्यायमार्गवर्तिजनानुरागवर्तिनि, निराघाटज्ञाने विज्ञातभक्तजनचित्ते, विज्ञाय च नियमपरचित्तैकनिलये, यो नियमपरो भवत्यस्मादृशः तच्चित्ते नित्यवास्तव्ये, स्थित्वा च नियत्या निर्मुक्ते अपरिमितेष्टार्थ-दायिनि, निखिलनिगमान्तस्तुतपदे समस्तनिगमागमसंप्रतिपाद्ये । नित्ये ! देवि ! मम अत्यन्तं भवतीं भजत आत्मनः, इमां भवतीमधिकृत्य कृतां स्तुतिमपि स्तोत्रमपि अतिविसदृशीमपीत्यर्थः। निगमय निगमीकुरु भगवत्या निगमप्रतिपाद्यत्वात्, भवत्प्रतिपादकेनानेन ग्रन्थेन निगमीभावितावश्यम्भावात् अस्माननुगृह्य इमां स्तुतिमपि भवत्प्रतिपादकनिगमतुल्यां कुर्वित्यर्थः । यथा भवदनुग्रहसंपन्नकवितावतार-व्यासबाल्मीकिकृतपुराणकाव्यादिप्रबन्धाः वेदवत् सर्वसंप्रतिपन्नाः कृताः, तथा भजतो ममापीमां स्तुतिं सर्वसंप्रतिपन्नां प्रमाणभूतां च विधेहीत्यभिसन्धिः । तथा चोक्तं कूर्मपुराणे हिमवन्तं प्रति भगवत्या - ‘वेदरूपा परा शक्तिः मम लोके प्रवर्तते । तया दिष्टानि कर्माणि कुर्वन्ति सुरसत्तमाः । सुरर्षयो राजर्षयो व्यासादिमुनयस्तथा । तैः प्रणीतानि सर्वाणि कल्पसूत्रमुखानि च । धर्मशास्त्रपुराणानि सेतिहासस्मृतीनि च । ज्ञेयानि वेदवत्तानि नात्र

कार्या विचारणा ॥' इति । निगमयेत्यत्र तत्करोतीति णिच् । केचित्तु निगमय श्रवणपथं प्रापय अत्यादरेण सावधाना सती शृणु इति व्याचक्षते ॥ १०३ ॥

அருணாமோதின்

உலகின் ஆதாரமானவளே ! சங்கநிதி பத்மநிதிபோன்று விரும்பியதை அளிப்பவளே ! அழியா ஒளி கொண்டவளே ! (பிரும்மாதியரும் முடிவுள்ளவரானதால் அழியா ஒளியற்றவர்.) தயை தாக்ஷிண்யம் முதலிய சிறந்த கணக்கற்ற குணங்களுள்ளவளே ! சிவனுக்கும் திரிபுரஸம்ஹாரம் முதலிய நெருக்கடிகளில் சக்தியளித்து உதவியவளே. உபாஸகர் விரும்பயதைப் பெறப் பலமூர்த்திகள் கொண்டு உதவியவளே ! அவரவர் செய்த வழிபாட்டையும் ஏற்று அவரவரது முன் வினையையொட்டி நீதியுடன் செயல்படவல்லவளே ! தர்ம - அதர்மங்களை ஒட்டிப் பலவாறாகப் படைப்பவளே ! ஜபம் பூஜை முதலியவற்றை நியமத்துடன் பின்பற்றுபவரின் உள்ளத்தில் வசிப்பவளே ! எந்த நியமத்திற்கும் உட்படாதவளே ! வேதமுடிவுகளனைத்திலும் தன் இருப்பிடத்தை (நிலையை)க் காட்டியிருப்பவளே ! பயமற்றவளே ! நித்யையே ! என் இந்த நூலை அனைவரும் படிக்குமாறு செய்து செவிமடுத்துக் கேட்பாய்.

மறு விளக்கம் - தயைக்கடலே ! பக்தரிடம் பராமுகமின்றி புன் முறுவலுடனிருப்பவளே ! நேர்மையைக் கடைபிடிக்கிற மக்களிடம் அன்புள்ளவளே ! அடக்கமுள்ளவரின் உள்ளத்திலிருப்பவளே ! தடையின்றி அபரிமிதமாக வாரி வழங்குபவளே ! நிலைத்திருப்பவளே ! இந்தத்துதியையும் மற்றத்துதிகளைப் போல் உவந்து ஏற்பாய். பிறர் இதனால் துதிப்பதை அக்கரையுடன் கேட்பாய். (103)

आनन्दगिरिया

इमां मद्ब्रचनद्वाराऽऽविर्भूतां स्वीयां स्तुतिं श्रुतिस्मृतीतिहासपुराणादिवत् प्रचरदवस्थां कुर्विति प्रार्थयते - निधे इति । हे निधे ममापीमां स्तुतिं निगमय पुराणादिवत् सर्ववन्धां सर्वादरणीयां कुरु । निधे शेवधिस्वरूपे । परमेश्वरी हि ब्रह्मणः शेवधिः । तथा च श्रुतिः 'विद्या ह वै ब्राह्मणमाजगाम गोपाय मा शेवधिष्टेऽहमस्मी' ति । ब्रह्मणा सर्वा विद्या अत्र निधीयन्ते इति ब्रह्मणः सर्वविद्यामञ्जूषिका त्वं तु सर्वविद्यानिधानभूता । यामेव विद्यां स्वेच्छया प्रकाशयसि सैव प्रकाशत इति विद्याप्रकाशे तव स्वातन्त्र्यमपीति भावः । अथवा निधे जगन्निधे सर्वाण्यपि जगन्ति प्रलये कारणात्मना यत्र निधीयन्ते । त्रिभुवनसत्तावस्थापादनभट्टारिके । ननु वेदादिविद्यानां शब्दब्रह्मरूपतया शापानुग्रह-सामर्थ्यात्, तत्प्रतिभटत्वेनैव अस्यां स्तुतौ प्रकाशयमानायां तेभ्यो भयसंभावनायामाह - निरातङ्गे । निर्गता आतङ्का यस्याः सा तत्संबोधनम् । तव कस्मान्द्रयं, त्वत्तोऽन्यत्किमपि नास्ति । तथा च श्रुतिः - द्वितीयाद्वै भयं भवतीति । न ते वेदा द्वितीयाः । सर्वा विद्यास्तवैव

भेदाः । ताभ्यः का शङ्का ? तदुक्तं 'विद्याः समस्तास्तव देवि भेदाः' । वाञ्छन्ति किञ्च वेदा अपि त्वामेव स्तुवन्तः स्वप्रकाशार्थं त्वन्मुखमेवा लोकयन्तीति आह निखिलनिगमान्तस्तुतपदे- निखिलाश्च ते निगमान्ताश्च तैः स्तुते पदे चरणौ यस्याः सा तत्संबोधनम्। उपनिषत्तात्पर्यरूपे । ननु ममापि काचन नियतिरूपा शक्तिः स्वतन्त्रा नियामिका वर्तते, सोमसूर्यादीनामिव । तथा च श्रुतिः- भीषास्माद्वातः पवते । भीषोदेति सूर्यः । भीषास्मादग्निश्चेन्द्रश्च । मृत्युर्धावति पञ्चम इति। अत आह-नियत्या निर्मुक्ते । नियत्याऽनियम्ये स्वतन्त्रे । इच्छानुरूपकार्यकर्तृत्वमेवान्तर्यामित्वम् । सर्वनियामिकाया-स्तव का नियतिः? अथवा अकारप्रश्लेषेण नियत्या अनिर्मुक्ते, नियतिर्भाग्यं अथवा सर्वसौभाग्य सुन्दरी मम स्तोत्रनिगमनेन कीर्तिसौभाग्यमप्यङ्गीकुर्वित्यर्थः ॥

ननु सर्वान्तर्यामितया स्थितिनियमाभावात् सर्वत्र कथं स्तुतिर्निगमनीया, सर्वेषामयोग्यत्वात् । अत आह- नियमपरचित्तैकनिलये, सत्यं यद्यपि सर्वान्तर्यामिरूपा, तथापि तत्र व्याप्तिद्वयम् । प्रदीपवत्सामान्यव्याप्तिर्विशेषव्याप्तिश्च । तत्र सामान्यव्याप्त्या सर्वत्र वर्तमानत्वेऽपि विशेषव्याप्त्या तु वर्णकहृदयेष्वेव कृताधिवासा इत्याह - नियमपरचित्तैकनिलये । नियमाः शास्त्रोक्ताः, तत्पराणि यानि चित्तानि, तान्येवैकं निलयमवस्थानं यस्याः सा । यथा प्रदीपः प्रभारूपेण गृहोदरादि व्यापुवन्नपि, कलिकारूपेण तु दीपान्तरेव वर्तते तथा त्वमपीत्यर्थः । एवमवस्थानं संकोचवत् । संकोचो नास्तीत्याह - निराघातज्ञाने आघातः प्रतिबन्धः, तद्रहितज्ञाने । ननु ज्ञानस्याप्यसंकुचितत्वात् नियतिनियम्यत्वाभावाच्च परमेश्वर एकाकारं वा अन्यादृशमेव वा जगत् किमिति न करोति। तत्राह - नीतिनिपुणे तत्तत्प्राणिनां प्राचीनकर्मपर्यालोचनया कर्मानुसारिसृष्टिविरचनेन वेदमार्गरक्षणे नीतिः, तत्र निपुणा चतुरा । यद्यपि परमेश्वर्याः सर्वशक्तिमत्त्वं वर्तते, तथापि प्राचीनकर्मानुरोधेनैव सृष्टिरचनेति । निरवधयोऽनन्ता गुणा नित्या वा गुणाः यस्याः सा । तस्याः सकलसंसारविरचनेऽपि परिश्रमाभावमाह - नित्यस्मेरे । नित्यमनारतं स्मेरं हास्यं यस्याः सा यथा हास्ये क्रियमाणे न श्रमः । एवं हास्येनैव सर्वं कर्म करोति श्रमाभावात् । तस्मात् यथा व्यासादिकृतपुराणेतिहासादयो निगमवत् सर्वत्र प्रतिपन्नाः त्वया कृताः तथा ममापि कर्तव्या । व्यासादिकर्तृकपुराणादिप्रवृत्तौ त्वमेव कारणम् । तदुक्तं कूर्मे - वेदरूपा परा शक्तिः मम लोके प्रवर्तते । तयादिष्टानि कर्माणि कुर्वन्ति मुनिसत्तमाः । देवर्षयो राजर्षयो व्यासादिमुनयस्तथा । तैः प्रणीतानि सर्वाणि कल्पसूत्रमुखानि वै । धर्मशास्त्रापुराणानि सेतिहासस्मृतीनि च। ज्ञेयानि वेदवत्तानि नात्र कार्या विचारणा' ॥

निधे इति पद्यस्प रहस्यार्थः- नित्यस्मेरे वाग्भवकूटं, निरवधिगुणे कामराजकूटं नीतिनिपुणे प्रणवः, निराघातज्ञाने प्रणवः, नियमः प्रणवः, निर्मुक्ते शक्तिकूटम् । तथा स्वतन्त्रतन्त्रे - 'वाग्भवः प्रथमा देवी प्रणवान्तः प्रकीर्तितः । कामराजो ध्रुवः शक्तिः प्रणवस्तदनन्तरम्' । इयं सर्वाङ्गसुन्दरी विद्या द्वितीया भवति । 'द्वितीया च महाविद्या प्रोक्ता सर्वाङ्गसुन्दरी । गोपनीया प्रयत्नेन भम प्राणाः प्रिया यदि । पुत्राभ्यां च न वा वाच्या कोटिशः शपथान्मम । अतिप्रीत्या समुक्तं ते रक्षणीया सुगुह्यवत्' ॥ अत्र सर्वाङ्गसुन्दरीजापकस्य निष्फलं जपतो नियमानियमो न दृष्टः । यथासुखं जपः । भवती मातृकामयी, वचनानि त्वन्मयानि, त्वया मातृकामयं जगत् संगुप्तमन्त्रकथनेन त्वया पुरा सर्वमनुकृतं सर्वमन्त्रकथनं कृतम् । तदेव तत् क्षन्तव्यं, न मम दोषः । इत्यादिवर्णक्षमापणहृदयम् । कूं ओं हूं सूं ओं ॥

ஆனந்தகிரீயா

முன் விளக்கப்பட்டதே. ஸ்ரீசங்கரபகவத்பாதர் தன் சொல்லாக வெளிவந்த ஸ்துதியை வேதம் ஸ்மிருதி முதலியன போன்று மக்களின் அன்றாட நடைமுறையில் இடம்பெறும்படி அருளவேண்டுகிறார். பரமேஸ்வரியே பிரும்மத்தின் நிதி. வித்யைகளனைத்தின் நிதி. அவள் தன்னிச்சையாக வெளிப்படுத்துகிற வித்யையே உலகின் வழக்கில் இடம்பெறும். உலகமனைத்தும் பிரளயத்தின் பிறகு காரணப் பொருள் நிலையில் இவளிடம் வைப்பு நிதியாக வைக்கப் பெறுகின்றன. மூவுலகின் இருக்கைக்கும் காரணம் அவள். சப்த பிரும்மமான வேதம் முதலானவை தவறாகப் பயன்பட அழிவு நேரும். அப்போது பாதுகாப்பு தரவல்லது இது. வித்யைகள் அனைத்தும் அவளது மூர்த்திபேதங்களே. வேதமும் தன் துலக்கத்திற்கு அவளை அண்டி நிற்கின்றது. உலகம் அனைத்தும் அவளது கட்டுப்பாட்டில். அவள் எதற்கும் கட்டுப்படாதவள். நியதி - விதி எனப்படுவதே அவளது கட்டுப்பாட்டில் உள்ளவை. ஸௌபாக்யங்களும் அவளது பெருநிலைகளே. சாஸ்திரங்கள் விதித்த நியமத்தைப் பரிபாலிப்பவர்களின் உள்ளத்தில் எப்போதும் இருப்பவள். தீப ஒளி வீடு முழுவதும் பரவினாலும் அந்த ஜ்யோதி தீபத்தின் திரியில்தான் தங்கி நிற்கும் தேவியின் தடையற்ற அறிவு உலகின் நியதியை மாற்றியமைக்கும், எப்போதும் மென்சிரிப்புடன் உலகின் பொறுப்பை நிர்வகிப்பவள். அந்த நீ இந்த ஸ்துதி நூலைப் பரிவுடன் ஏற்று உலகின் வழக்கில் மக்கள் உன்னைத் துதிக்க இதனைப் பயன்படுத்தி நலமடையச் செய்வாய்.

இந்த சுலோக ரகசியம் எப்போதும் புன்சிரிப்புள்ளவளே - வாக்பவகூடம். நிரவதி குணே - காமராஜகூடம், நீதிநிபுணே - ஓங்காரம், நிராகாதஜ்ஞானே - சக்திகூடம் - ஸர்வாங்கஸுந்தரீ மந்திரமிது. தேவியின் பேரருள் தரவல்லது. கூம் ஓம் ஹும் ஸும் ஓம் என இதன் ரகசியம். (103)

तात्पर्यदीपिनी

निधे इति । हे परमेश्वरि तव सकलसृष्टिमूलानां पुत्राणां पुत्रीणां सृष्टिः त्वया कृता ।

पुत्राः सूर्यमदनगोविन्दलक्ष्मीहंसेश्वरपवनमहादेवदुर्गाकलासरस्वत्याख्याः त्वदपत्यवर्गाः प्रसिद्धा एव । ते तवाज्ञाप्रभावात् त्वत्समानत्वात् सहस्रं सहस्रं भास्करादीन् सृष्टवन्तः । भवत्या अतिप्रियतमपात्राणि एते भगवत्याः सन्निधिं न परित्यजन्ति । एतेषु दशस्वपत्येषु वर्गेषु हरो महेश्वरः परब्रह्मैव श्रीकामेश्वरभट्टारकरूपं गृहीत्वा भगवत्या नायक इति प्रतिपादितः । अशरीरस्याप्यस्य परब्रह्मणः शरीरपरिग्रहणमपि भवत्या मायैव । एते कुमारः परमेश्वरीमया इति कृत्वा अस्मिन्श्लोके दशभिः संबुद्धिपदैरुक्तक्रमेणोच्यन्ते ॥

हे निधे निधिरूपे । तव प्रथमः कुमारः सूर्यो निधिरुच्यते, नितरां धीयन्ते यस्य मण्डले वेदा इति निधिः सूर्यः । तथा च श्रुतिः- वेदैरशून्यस्त्रिभिरेति सूर्यः इति । सूर्यमन्त्रः त्वत्प्रथमवर्णः स्वाहान्तः । नित्यस्मेरे नित्यस्मेराभिख्यकामदेवस्वरूपे । कामदेवरूपो नित्यस्मेरः भावहावविलासादिशृङ्गारचेष्टासंपन्नहासतया नित्यस्मेरः कामः तस्य मन्त्रो द्वितीयो वर्णः । पुनर्निरवधिगुणे, अनन्तगुणगम्भीरपुरुषोत्तमस्वरूपे । विष्णोः खल्वनन्तवाच्यता प्रसिद्धा । अन्तःशून्योऽनन्तः, अत एव निरवधिगुणो विष्णुः त्वत्तृतीयः कुमारः, तस्य मन्त्रस्त्वद्विद्यातृतीयचतुर्थी वर्णः । पुनर्नीतिनिपुणे नीतिनिपुणा लक्ष्मीस्तद्रूपा सा खलु लक्ष्मीः राजधान्यां खेलन्ती । तस्याश्चाञ्चल्यदोषपरिहारार्थं नीतिशास्त्रं प्रवर्तते । नीतिं दृष्ट्वा स्थिरा, अनीतिं दृष्ट्वा पलायते । अत एव नीतिनिपुणा कमला तस्या मन्त्रस्त्वद्विद्यायाः पञ्चमवर्ण एव । पुनर्निराधारज्ञाने, निराधारं च तत् ज्ञानस्वरूपं ब्रह्म स एव कामेश्वरः यस्या वल्लभत्वेन वर्तते सा निराधारज्ञाना त्वमेव । तस्य मन्त्रः षष्ठसप्तमवर्णौ । पुनर्नियमपरचित्तैकनिलये - नियमपरा योगिनः तेषां चित्तं एको निलयो यस्य सः महासिद्धिप्रदो वायुर्भवत्येव तत्स्वरूपे । वायोः योगिचित्तनिलय इति संज्ञा । अतोऽयं षष्ठः पुत्रः युष्मन्मयः, तस्य मन्त्रो युष्मद्विद्याष्टमवर्णः, तत्स्वरूपे ॥

पुनर्नियत्या निर्मुक्ते, नियतित्वेन निर्मुक्तः, अनियतचेष्टितः स्वतन्त्रो लोकविरुद्धवेषो महादेव एव सप्तमः तव पुत्रोऽयम्, तत्स्वरूपे । तस्य मन्त्रोऽपि त्वद्विद्यानवमदशमवर्णाभ्यामुत्पन्नः । पुनर्निखिलनिगमान्तस्तुतिपदे. निखिला निगमान्ताः वेदान्ता एव स्तुतिपदानि यस्यः सा तथोक्ता । सर्ववेदान्तैः प्रकृतिरेव स्तूयते । प्रकृतिरूपा दुर्गा त्वमेव । तस्या मन्त्रस्त्वद्विद्यैकादशवर्णः । पुनर्निरातंके निर्गत आतङ्को द्वन्द्वजनितदुःखं यस्य सः तथा ब्रह्मा सर्वदा सृष्टिपरायणः ब्रह्माण्डे वर्तमानः, तद्रूपे, स तव नवमः पुत्रः । तन्मन्त्रस्त्वद्विद्याद्वादशत्रयोदशवर्णयोरुत्पन्नः । पुनः नित्ये, सर्वेषु लोकेषु स्थावरजङ्गमेषु महाभूतेषु संहारकाले नष्टेषु, अविनाशस्वरूपिणी ब्रह्मरूपा

नित्येत्युच्यते । सर्वशब्दमयी सर्वव्यापिनी सरस्वत्येवाविनाशित्वरान्नित्येति सर्वत्र प्रसिद्धम् । 'वर्णात्मिकाश्च ये शब्दा नित्याः सर्वगताश्च ते । पृथग्द्रव्यतया ते तु न गुणः कस्यचिन्मते इति । तथा च श्रुतिः- चत्वारि वाक् परिमिता पदानीत्याह । एवंप्रकारेण शब्दमयी सरस्वती नित्यैव । सा तु नित्यत्वात्तु दुहितेति वीरागमप्रसिद्धिः । तद्विद्या तु त्वद्विद्यायां चतुर्दशपञ्चादशाक्षरमय्येव । एवंभूतैः पुत्रैः पुत्रीभिश्च उपपन्ने शरीरे स्तूयमाने तत्स्तुतिचन्द्रपीयूषपानतृप्ता त्वं ममापि तव चरणकिङ्करस्य इमां स्तुतिं निगमय नितरां गमय श्रवणपथं प्रापयेति यावत् । अत्र निशब्दसूचितेनातिशयेन श्रवणप्रापणमवधानपूर्वकं भवत्वित्याशंसा द्योत्यते ॥

தாத்பர்யதீபினீ

தேவி! உலகைப் படைக்க ஆதிபுருஷர்களாக - ஸூர்யன், மன்மதன், கோவிந்தன், லக்ஷ்மீ, ஹம்ஸேச்வரன், வாயு, மஹாதேவன், துர்கா, கலா, ஸரஸ்வதீ எனப்பத்துபுதல்வர்களைப் படைத்தாய். அவர்கள் உன் ஆணையால் தம்மையொத்த ஆயிரக்கணக்கான மக்களைப் பெற்றனர். இவர்களனைவரும் உன் அன்பிற்குகந்தவராகி உன் ஸந்திதியை விட்டு விலகுவதில்லை. பரம்பொருள் காமேச்வரராகி உன் நாயகரானார். உருவமற்ற பரம்பொருள் உருவம் பெற்றதும் உன் மாயையே. இந்த பத்து தேவர்களும் பத்து வழிச்சொற்களால் இங்கு அழைக்கப்படுகின்றனர்.

ஸூர்யன் நிதி. மன்மதன் நித்யஸ்மேரர், நிரவதி குணர், கோவிந்தர் எனும் விஷ்ணு. நீதி நிபுணா - லக்ஷ்மீ. நிராதாரஜ்ஞானர் - காமேச்வரர், நியமபரசித்தைகநிலயர் - வாயு. நியத்யாநிர்முக்தர் - மஹாதேவர். நிகில நிகமார்ந்தஸ்துதபதா - துர்கா, நிராதங்கா - பிறும்மா, நித்யா - அழியாப் பொருளான பிறும்மம். இவர்கள் முறையே உன் மந்திரத்தின், 1,2,3-4, 5, 6-7, 8, 9-10, 11, 12-13, 14-15, அக்ஷரங்கள், இந்த பஞ்சதசாக்ஷரீ வடிவிலுள்ள நீ இந்த ஸ்துதியை அனைவரின் காதுகளுக்கு எட்டும்படி செய்வாய். (103)

पदार्थचन्द्रिका

एवं विस्तरतः कृतां स्तुतिं ब्रह्माख्याभिः सम्बोधयन् भवानीं श्रावयति - निधे इति । हे निधे भक्तेभ्योऽपेक्षितदानेऽपि पद्मादिनिधिवदरिक्ते इत्यर्थः । नित्यं स्मयत इति नित्यस्मेरा तत्संबोधनं तथा । नित्यमिति पाठे नित्यं सर्वकालं स्मेरे ईषद्धास्ययुक्ते, निरन्तरं ब्रह्मानन्दाविर्भावात् । निरवधिगुणेऽनन्तगुणे, निराघातज्ञाने नित्यज्ञाने, नियतः परिवर्तितमेको मुख्यो निलय आश्रयो यस्याः सा तथा तत्संबोधनम् । नियमपरचित्तेति पाठे नियमपराः कृच्छादिब्रतपरा ज्ञानिनस्तेषां चित्तमेको मुख्यो निलयो यस्याः सा तथा तत्संबोधनम् । भवान्याः सर्वचित्तनिलयत्वविज्ञानाभिप्रायेणैवमुक्तम् । नियत्या दैवेन निर्मुक्ते नित्यमुक्तत्वात् । निखिलनिगमान्तस्तुतिभिः पद्यते ज्ञायत इति निखिल-निगमान्तस्तुतिपदा तत्संबोधनं तत्तथा । निगमान्ता उपनिषदः । निर्गतमातङ्गं भयं यस्याः

भक्तानां इति निरातङ्का, तत्संबोधनं तथा । नित्ये विनाशरहिते । यथा ब्रह्मादीनां स्तुतिं निशमयसि तथा ममापीमां निशमय शृण्वित्यर्थः । नियतिर्नियमो देवैरिति मेदिनीकरः ॥ १०३ ॥

பதார்த்தசந்திரிகா

பக்தர் விரும்பியதை அளித்தபின்னரும் வற்றாத நிதியே ! எப்போதும் பிறும்மானந்தமாயிருப்பதால் எப்போதும் மென்சிரிப்புள்ளவளே ! (மற்றவை முன்வந்த விளக்கமே.) பிறும்மாதிரின் துதியை அக்கரையுடன் கேட்பாய். அதேபோல் என்னுடைய துதியையும் கேட்பாய். (103)

डिण्डिमभाष्यम्

हे परमेश्वरि ! सकलसृष्टिमूलानां तव पुत्राणां च सृष्टिस्त्वया कृता । वीरावलीमहागमोक्तप्रकारेण भगवत्या एव जगन्मङ्गलभूताद्देहादुत्थिताः सूर्यमदन-गोविन्दलक्ष्मीहंसेश्वरपवनमहादेवदुर्गाब्रह्मसरस्वत्याख्यास्त्वदपत्यवर्गाः प्रसिद्धा एव, त्वदाज्ञाप्रभावात् स्वसमानानन्यान् सहस्रं सहस्रं भास्करादीन् सृष्ट्वन्तस्ते खलु । किरणतन्त्रे सूर्यादिदशकुमारकुमारीवर्गाणामेकैकस्मात् सहस्रकिरणा उत्थिताः सूर्याः सहस्रमदनाश्च गोविन्दाश्च लक्ष्म्यश्च हंसेश्वरपवनमहादेवदुर्गाब्रह्माणः सरस्वत्यः सहस्रं सहस्रमिति दशसहस्रकिरणा भक्तस्य सन्निकटे सन्निधाने खेलन्ति । भगवत्या अपि अत्यन्तप्रेमपात्राणि श्रीविद्यामन्त्रस्य दशखण्डात्मकस्य एकैकखण्डस्याधिष्ठानदेवताभूता एते सर्वदा भगवत्याः सन्निधिं न परित्यजन्ति, तत्स्वरूपाश्च ते भगवतीस्वरूपाः एतेषु दशस्वपत्यवर्गेषु हंसेश्वरः परब्रह्मैव श्रीकामेश्वरभट्टारकरूपं गृहीत्वा भगवत्या नायक इति प्रख्यातः, अशरीरस्याप्यस्य परब्रह्मणः शरीरपरिश्रहणमपि भगवत्या माययैव । एते दश कुमाराः परमेश्वरीमया इति कृत्वाऽत्र श्लोके दशभिः सम्बुद्धिपदैरुक्ताः क्रमेणोच्यन्ते ॥

निधे निधिरूपे, तव प्रथमः कुमारः सूर्यो निधिरुच्यते, नितरां धीयन्तेऽस्य मण्डले वेदाः इति निधिः सूर्यभट्टारकः । तथा चोक्तं श्रुतौ - 'वेदैरशून्यस्त्रिभिरेति सूर्यः' इत्यादि । अत एव त्वं सूर्यरूपासि । सूर्यमन्त्रः त्वत्प्रथमवर्णः स्वाहान्तः । नित्यस्मेरे नित्यस्मेराभिख्यकामदेवस्वरूपे । कामदेवरूपः खलु नित्यस्मेरः भावहाव-विलासादिशृङ्गारचेष्टासम्पन्नतया नित्यस्मेरः कामः । तस्य मन्त्रस्त्वद्वितीयो वर्णः स्वाहान्तः । निरवधिगुणे, अनन्तगुणगम्भीरपुरुषोत्तमरूपविष्णोः खलु अनन्तवाच्यता प्रसिद्धा, कस्मिन्नंशेऽन्तशून्यता ? सर्वेषु गुणेष्वेव अन्तशून्योऽनन्तः, अत एव निरवधिगुणो विष्णुस्त्वद्रूपः त्वत्तृतीयकुमारश्च । तस्य मन्त्रस्त्वद्विद्यातृतीय चतुर्थवर्णो स्वाहान्तौ ।

नीतिनिपुणे नीतिनिपुणा लक्ष्मीस्तद्रूपे, सा खलु लक्ष्मीः अत एव नीतौ निपुणा भगवती कमलाभट्टारिका तस्याः मन्त्रस्त्वद्विद्यापञ्चमवर्ण एव वह्निजायान्तः । निराधारज्ञाने इति निराधारं च तद् ज्ञानस्वरूपं ब्रह्म स एव कामेश्वरः स यस्याः वल्लभत्वेन वर्तते सा निराधारज्ञाना त्वमेव । तस्य मन्त्रस्त्वद्विद्याषष्ठसप्तमवर्णाविव दहनदयितान्तौ । नियमपरचित्तैकनिलये, नियमपरा योगिनस्तेषां चित्ते हृदयस्थाने निलयो यस्य, पञ्चप्राणादिरूपेण । स तु व्यक्तो योगिनामष्टमहासिद्धिप्रदो वायुर्भगवानेव, अत एव योगिचित्तनिलय इति वायोः संज्ञा। षष्ठोऽयं पुत्रो युष्मन्मयस्त्वद्रूपः सर्वसृष्टिकर्ता वेदस्थितानुलोमप्रतिलोममन्त्रेश्वरः । स च वायोर्मन्त्रः अनुलोमे विलोमे च तमेव प्राणेश्वरभट्टारकं प्रतिपादयति । स च मन्त्र उच्यते- ‘यंपेर्वपू षेधिद वदे स्ययमियामद्यम धो अन्ते पो उ रवाश्ववि तो युनि ते संहस नः पउ पाचिशु षभू यो वा आ ॥ अयं प्रतिलोममन्त्रः । आ वायो भूष शुचिपा उप नः सहस्रं ते नियुतो विश्ववार । उपो ते अन्धो मद्यमयामि यस्य देव दधिषे पूर्वपेयम् ॥’ इत्येतावेव मन्त्रौ देव्या अस्त्रस्य प्रयोगसंहारविधिप्रयुक्तौ तस्य मन्त्रौ स्वाहान्ताद् विद्याष्टमवर्णाद् उद्भूतौ ॥

नियत्या निर्मुक्ते, नियत्या निर्मुक्तः अत एवानियतचेष्टितः स्वतन्त्रो लोकविरुद्धवेषोपपन्नो महादेवः, एतद्रूपे, सप्तमस्तव पुत्रोऽयं, तस्यास्य मन्त्रोऽपि त्वद्विद्यानवमदशम वर्णाभ्यां स्वाहान्ताभ्यामुत्पन्नः । निखिलनिगमान्तस्तुतिपदे - निखिला आत्मनि निगमवेदान्ता एव स्तुतिपदानि यस्याः सा तथोक्ता, सर्ववेदवेदान्तैः प्रकृतिरेव स्तूयते इति प्रकृतिरूपा दुर्गा स्तुतिप्रिया भगवती । तथा चोक्तं पुराणेषु - ‘चण्डिका स्तुतिपाठेन नमस्कारेण भास्करः । अलङ्कारैर्हरिस्तुष्येदभिषेकेण शङ्करः । अत एव निखिलनिगमान्तस्तुतिपदे इति दुर्गा नाम त्वद्रूपा । तन्मन्त्रश्च त्वद्विद्यैकादशवर्णः स्वाहान्तः। निरातङ्के- निर्गत आतङ्को वन्ध्यत्वजनितदुःखं यस्य स निरातङ्कः ब्रह्मा, सर्वोऽपि तावत् पुन्नामनरकत्राणकारिणः पुत्रस्यालाभात्पुरुषो वन्ध्यो भूत्वा पापहेतुदर्शनः सञ्चरति । ‘अपुत्रस्य गतिर्नास्ति दत्तमिष्टं हुतं सर्वं नष्टं भवति’ । अत एव निरातङ्के । ब्रह्मा सर्वदा सृष्टिपरायणः । ब्रह्माण्डे वर्तमानाः सर्वे प्राणिनः ब्रह्मण एव पुत्र-पौत्र प्रपौत्र-तत्पुत्रादिरूपाः । अत एव तद्रूपे निरातङ्के । स च ब्रह्मभट्टारको नवमःते पुत्रः । तन्मन्त्रस्तु त्वद्विद्याया द्वादशत्रयोदशचतुर्दशवर्णैः स्वाहान्तैरुत्पन्नः । बृहत्वाद्बृंहणत्वाद् सर्वजगति मुख्यब्रह्मणो मूलकत्वात् सर्ववेदस्य धारणाद् ब्रह्मा विशिष्टः, अत एव भगवतीविद्याया वर्णत्रयस्याधिपत्यम् । नित्ये इति सर्वेषु लोकेषु स्थावरजङ्गमेषु महाभूतेषु संहारकाले नष्टेषु अविनाशस्वरूपिणी नादब्रह्मस्वरूपा सर्वेषामात्मनामन्तः अनाहतध्वनिरूपा परा

பश्यन्ती मध्यमा वैखरी सार्थनिरर्थकसर्वशब्दमयी सर्वव्यापिनी सरस्वत्येव नित्या अविनाशित्वान्नित्येत्युच्यते, तद्रूपत्वं नित्यत्वं च सर्वत्र प्रसिद्धम् । 'वर्णात्मकाश्च ये शब्दा नित्याः सर्वगताश्च ते । पृथग्द्रव्यतया ते तु न गुणाः कस्यचिन्मताः' । इति मीमांसाभट्टाचार्याः । तथा च श्रुतिः 'चत्वारि वाक् परिमिता पदानि तानि विदुर्ब्राह्मणा ये मनीषिणः । गुहा त्रीणि निहिता नेङ्गयन्ति तुरीयं वाचो मनुष्या वदन्ति' । इति । सोऽयं गकार इति प्रत्यभिज्ञाबलात् प्रत्यक्षप्रमाणेनैव वर्णानां नित्यत्वे सिद्धे दुष्टतार्किकेः शब्दोऽनित्यः कृतकत्वात् घटवत् इति वर्णात्मकशब्दानित्यताप्रतिपादकमनुमानं यत् कृतं तद् गलहस्तिकया प्रेरितमित्यवधारणीयम् एवंप्रकारेण शब्दमयी सरस्वती नित्यैव, तद्रूपा त्वं, सा च दशमी तव दुहिता इति वीरावल्यागमप्रसिद्धिः, तद्विद्या तु स्वाहान्तं त्वद्विद्यापञ्चदशाक्षरमेव । एवंभूतैः पुत्रैः पुत्रीभिश्चोपपन्नशरीरे स्तूयमाने, तत्स्तुतिप्रपञ्चपीयूषपानतृप्ता त्वं ममापि तव चरणकिङ्करस्य इमां स्तुतिं निमय नितरां गमय, श्रवणपथं प्रापय । अत्र निशब्दसूचितेनातिशयेन श्रवणप्रापणमवधानपूर्वकं भवेत् इत्याशंसा द्योतते ॥ १०३ ॥

டிண்டிமபாஷ்பம்

(தாத்தர்யதீபிகாவில் உள்ள விளக்கமே.) தேவி ! நீ பத்து புதல்வர்களை உலகின் படைப்பின் மூலபுருஷர்களாகப் படைத்தாய். உலகின் மங்களத்தை வழங்குகிற உன் உடலிலிருந்து அவர்கள் வெளியாயினர். ஸூர்யன் மன்மதன் முதலான அவர்கள் தன்னைப் போன்றவர்களை ஆயிரக் கணக்கில் பெற்றனர். அனைவரும் உன் அன்புக்குரியவர்கள். ஹம்ஸேச்வரரான பரமேசுவரரே காமராஜபட்டாரகராகி உன் நாயகரானார். அசரீரான அந்தப் பரம்பொருள் காமேசுவரராக, உன் நாயகரானது உன் மாயையின் செயலே. அந்த பத்து தேவ - தேவிகளும் இங்கு ஸம்புத்தியால் அழைக்கப் பெறுகின்றனர். (முன் வந்த தாத்தர்யதீபிகாவைப் பார்க்க.) ஆருவது புதல்வரான வாயு தேவியின் அஸ்திர - பிரயோக - ஸம்ஹாரமந்திரமான ஆவாயோ பூஷ என்ற வேதமந்திரத்தின் அனுலோம - விலோம உச்சாரணத்தால் அமையும். நித்யே என்ற விளிச்சொல் உலகங்கள் அனைத்திலும் பஞ்சபூதங்கள் ஸம்ஹாரகாலத்தில் மூலப் பொருளில் மறைந்ததும் அழியாப் பொருளான நாதபிரும்ம வடிவினளான எல்லா உயிரினத்தின் இதயத்தில் எழுகிற அநாஹதத்வனி வடிவினளாகிறாள். பரா, பச்சந்தீ, மத்த்யமா, வைகரீ. பொருளற்ற சொல், பொருளுள்ள சொல் எனப்பலவகையில் எங்கும் பரவியுள்ள ஸரஸ்வதியே நித்யா எழுத்து வடிவிற்கு வராத பரா பச்சந்தீ தவிர மற்றவை அநித்யமென தார்க்கிகர் வாதிடுவர். சொல்வடிவிலுள்ள ஸரஸ்வதியும் நித்யாதான். ஸரஸ்வதீ தேவி பத்தாவது தோற்றம். இந்த பத்து தேவதேவிகளின் துதியை ஏற்றதுபோல் என் துதியையும் ஏற்றுக்கொள்வாய். (தாத்தர்யதீபிகாவிலும் இவ்வரையிலும் விளக்கப்பட்ட தத்வநிலைகள் அத்தத்துவமறிந்தவரிடம் நேரில் விளக்கம் பெறத்தக்கவை.) (103)

गोपालसुन्दरी

निधे इति - निधीयते जगदस्यामिति निधिः तेन जगदाधारभूत इत्यर्थः, नित्यस्मेरे नित्यस्मितोल्लासवदने जीवानां मिथ्याभूतजगदावेशनिरीक्षणं स्मितकारणम् । ननु जगदाधारता शरीरस्य, स्मितयोगश्च शरीरिण इति परस्परविरुद्धं कथमेकत्र त्वयीति अत आह - निरवधिगुणे भक्तानुग्रहाय नानारूपगुणाविष्कारेण सर्वमुपपद्यते तवेति भावः । ननु यदि भक्तानुग्रहाय शरीरादिपरिग्रहस्तत्कथं कश्चिद्राजा कश्चित्तपस्वीत्यादि भक्तेषु तारतम्यमित्यत आह- नीतिनिपुणे भक्त्यनुकूलफलदानदक्षे । तर्हि कर्मपरतन्त्राहमित्यत आह - निराघातज्ञाने निराघातमप्रतिहतमन्यानधीनं ज्ञानमनुग्रहाय यस्याः । ननु स्वातन्त्र्येऽपि कचित्स्वल्पफलदातृत्वं कचिद्बहुफलदातृत्वं तवेति कथं वैषम्यमित्यत आह - नियमपरचित्तैकनिलये ध्यानपूजादिनियमपरचित्तमात्रस्थिते । तर्हि नियमपारतन्त्र्य-मेवागतमत आह - नियत्या निर्मुक्ते नियमादिजन्यादृष्टानपेक्षे । एतादृश्यां मयि किं प्रमाणमत आह - निखिलनिगमान्ताः सकलवेदान्ता उपनिषद्भागा एव स्तुतिपदानि श्रुतिस्थानानि यस्याः। सकलवेदान्तैस्त्वमेव प्रतिपाद्यसे। तेनोपनिषद्भागा एव त्वयि प्रमाणतमा इति भावः । 'स्तुतपदे' इति पाठे वेदान्तैः स्तुतं पदं चरणौ यस्या इत्यर्थः । केन प्रकारेण स्तुतपदेत्यत आह निरातङ्गे निर्गत आतङ्गो बन्धजनिता भीतिर्यस्याः, नित्ये कालत्रयाबाध्ये। ममापीमां स्तुतिं निगमय निगमीकुरु । तत्कारोतीत्यर्थे णिच् । वेदमिव सर्वसंप्रतिपन्नां कुरु इत्यर्थः । विष्णुपक्षे - हे निधे भक्तानां निधिस्वरूपे। अन्यानि पदानि सप्तम्यन्तानि, तेन नित्यस्मेरत्वादिगुणयुक्ते त्वयि विषये इमां स्तुतिं निगमय, वेदवदादरणीयां कुर्वित्यर्थः ॥ १०३ ॥

கோபால்ஸுந்தரீ

முன் உரைகளில் வந்த விளக்கமே. விஷ்ணுபக்சத்தில் - பக்தரின் நிதியான விஷ்ணுவே ! (மற்ற ஒன்பது விளிச்சொற்களும் ஸப்தமீவிபக்திச் சொல்லாகக் கொண்ட விளக்கம்.) நித்யஸ்மேரரான - உம்மைப் பற்றிய இந்த துதியை மக்கள் வேதத்தைப் போல் மதிக்கச் செய்வீர். (103)

आनन्दलहरी

इदानीं प्रार्थयते निधे इति । हे निधे शंखपद्मादिनिधिवत्सर्वप्रार्थनीये । ननु सर्वलोकप्रार्थनाभिरत्युद्विग्राऽहं, त्वं किं प्रार्थयस इत्यत्राह - नित्यं सर्वदा स्मेरे ईषद्भास्ययुक्ते सदा प्रसन्नमुखीति यावत् । तवोद्वेगो नास्त्येवेति भावः। ननु सर्वेषामिष्टाचरणं एकजनस्यासाध्यं, तदा च कथं सर्वेषु प्रार्थकेषु मम प्रसन्नमुखता स्यादित्यत्राह - निरवधय इयत्तया शक्त्या च अपरिमिता गुणा अनुग्रहादयो

யஸ்யாஸ்தாஹ்ஸி । அனந்தசக்திகானந்தகுணதயா த்வயி சர்வேஷ்டத்வம் நானுபபந்நமதி ஞாவ: । நனு மம ஸேத்ஸர்வேஷ்டத்வம், தடா கஸ்தித்ஸுஹி கஸ்திஹிந இத்யாதி வுஷம்யம் குத இத்யத ஁ஹ - ஢ிதௌ கர்மானுரூப஫லதானே நிபுணே ஸுதூரே । யதா கஸ்திந்நிதிநிபுணௌ ராஜா கர்மானுஸாரேண கஸ்த்மேஸிதஸ்தாமமேகம் ததாதி, கஸ்த்மே து தஸ ஑்ராமாந், தத்வத் । நனு கர்மணாமதீந்நித்யதயா கஸ்யஸித்கர்மாஸ்திதி கதம் ஑்ராதவ்யம், அத்ராஹ - நிரா஑ாதம் நிஷ்஫்ரதிபந்நகம், சர்வ஑ுஸரம் ஑்ரானம் யஸ்யா:, தாஹ்ஸி, சர்வ஑்ரத்வாத் தவ அதீந்நித்ய஑்ரானம் நானுபபந்நமதி ஞாவ: । நனு ஢வத்வேவம், ததா஫்யதிதூரஸ்தானாம் கதம் மயேஷ்டம் கர்தவ்யம்? தத்ராஹ - நிமய஫ராணாம் த்வ஑்ரஜநரூபவ்ரதாஸக்தானாம் ஸித்தமேவௌகு முஹ்யௌ நிலயௌ வஸதிஸ்தானம் யஸ்யா: ததா஢ூதே ॥

நனு தஹி கிம் ஢்ரஹ்மேந்ராதிவத் கஸ்திதூத்தமௌ ஑்ரவௌ஑்ஹம், நஹி நஹித்யாஹ - நிமத்யா அத்ஷேந நிர்முக்தே நி:ஸுஷேண த்யக்தே, அத்ஷாஸ்த்யந்நதா஢ாவவதீத்யர்த: । தே த்வஹ்ஷவஸாதேவ ஢்ரஹ்மாதி஫தம் ஫ராஸ்தா: இதி ஞாவ: । அத்ர கிம் ஫்ரமாணமித்ய஫ே஑்ராயாமாஹ - நிஸிதிலா: சர்வே நிமமான்தா: வேதான்தா: ஁பநிஸத:, த ஁வ ஸ்துதி஫தானி ஸ்தவஸ்தானானி யஸ்யா:, ததா஢ூதே । ஸ்துத஫தேதி ஫ாடே தௌ: ஸ்துதம் ஫தம் யஸ்யா இத்யர்த: । நிர஑்ரநாதிஸ்துத்யா கர்த்ரத்வாதி஫்ரதி஫ாதநாத் இதி ஞாவ: । ஸ்துதி஫்ரகாரமேவாஹ நிர்஑த ஁தத்஑்ரௌ ஢்யம், யஸ்யாஸ்தாஹ்ஸி, ம்ரத்யுதா஫வதி யத்யதாதிதி ஑்ரவணாத் । நித்யே ஁த்யத்யிவநாஸரஹிதே । ஁தாவ஑்ரிரலமதி ஸ்வ஫ார்த்நிநியமாஹ - ஁மாந் மம ஸ்துதிம஫ி மத்க்ரதஸ்துத்ரம஫ி நிமய நிமம் வேதம் கuru, தத்கரௌதீத்யர்தே காரிதம் தவ ஸ்தாவகத்வாத் வேதௌ தேவீஸூக்தாதிரு஫ௌ யதா சர்வ஫்ராமாணிகஸங்஑ுஹித:, ததேமாம஫ி கர்விதி ஞாவ: ॥ 103 ॥

஁னந்தலஹரி

சங்கபதம் நிதிதகள் ஫ோல் ஁ல்லோராலும் வேண்ட஫் ஫ெறுபவளே! ஁஫்஫ோதும் மென்மையுடன் சிரி஫்பவளே ! ஁ல்லையற்ற சக்தியும் ஁ருள்஫ுரிகிற சிற஫்புமுள்ளவளே ! ஁வரவர் விளையையொட்டி ஫லன் தருவதில் வல்லவளே ! தடையுருது ஁ல்லாம் வல்ல ஫ேரறிவுள்ளவளே ! நிமதத்தைக் கடை஫ிடி஫்பவரின் ஁ள்ளத்தில் வசி஫்பவளே ! விதிக்குட்படாதவளே, வேதங்களாலும் ஁பநிஷத்தாலும் துதிக்க஫்ப்பட்ட திருவடிகொண்டவளே ! ஫யமற்றவளே ! ஁ன் ஁ந்த ஸ்துதியையும் ஫ேரறிஞராலும் ஁ன் வழி஫ாட்டில் ஁ற்கத்தக்க துதியாகச் ஸெய்வாய். ஁ல்லோரும் ஁தனைக் கொண்டு ஁ன்னைத் துதிக்கட்டும். (103)

ஸௌந்தர்யலஹரி ஸமாஸ்தா ।

ஸௌந்தர்யலஹரி முற்றிற்று.

நமௌ குரு஢்ய:।

ஸௌந்தர்யலஹரீ

(உத்தர பாகம்)

(ஸ்ரீ காஞ்சீ காமகோடி பீடாதிபதி ஜகத்குரு ஸ்ரீ சங்கராசார்ய

ஸ்ரீ சந்திரசேகரேந்திர ஸரஸ்வதீ அவர்கள் அருளிய

விளக்க உரை - பின் பகுதி

(42—103 சுலோகங்கள்)

சந்திர-ஸூர்ய மௌளிச்வரி

எடுத்த எடுப்பில் அம்பாளுடைய சேகரத்தை (சிரஸை) வர்ணிப்பதற்கு ஏற்கக் கவித்வ சிகரமாகக் கல்பனைகளைக் கொட்டியிருக்கிறார். தகதக என்று ஸூர்யனின் பிரகாசம் மாதிரியான கம்பீரமும் குளுகுளுவென்று சந்திரனைப் போன்ற மாதூர்யமும் கூடின கல்பனையையும் வாக்கையும் பார்க்கிறோம். ஸூர்ய சந்திரர்கள் இரண்டு பேரையும் அம்பாள் சிரஸிலே சேர்ப்பதாகவே சுலோகம் அமைந்திருக்கிறது.

கதைர்-மாணிக்யத்வம் ககநமணிபி: ஸாந்த்ர- கடிதம்

கிரீடம் தே ஹைமம் ஹிமகிரிஸுதே கீர்தயதி ய: ।

ஸ நீடேயச்-சாயாச்-சுரண-சபலம் சந்த்ர-சகலம்

தநு: செளநாஸீரம் கிமிதி ந நிபத்நாதி திஷணாம் ॥ 42

(ஹிமகிரிஸுதே) இமயமலையின் மகளே! (மாணிக்ய த்வம்) ரத்னமாக இருக்கும் தன்மையை (கதை:) அடைந்துள்ள (ககநமணிபி:) (பன்னிரண்டு) ஸூர்யர்களால் (ஸாந்த்ர கடிதம்) நெருக்கமாக இழைக்கப்பட்ட(தே) உனது (ஹைமம் கிரீடம்) பொற் கிரீடத்தை (ய:) எவன் (கீர்த்தயதி) வர்ணிக்கிறானோ (ஸ:) அவன் (சந்த்ர சகலம்) (அக் கிரீடத்திலுள்ள) சந்திரப் பிறையை (நீடேயச் சாயாச் சுரண) அக்கூட்டின் (கூடு போன்ற கிரீடத்தில் உள்ள மேற்படி ஸூர்யர்களான ரத்னங்களின்) சாயையினால் மூலாம் பெற்று (சபலம்) நானாவண்ண விசித்ரம் கொண்ட (சௌநாஸீரம் தநு:) இந்த்ரதநுஸ் (எனப்படும் வானவில்) (இதி) என்ற (திஷணாம்) சிறந்த கருத்தை (கிம் ந நிபத்நாதி) எப்படிப் பொருத்தாதிருக்க இயலும்?

ஆற்றொழுக்கு, தேனொழுக்கு என்று சொல்கிற மாதிரி லளிதமான வாக்குகளால் ரம்யமான அபிப்பிராயங்களைச் சொல்வதை ஸம்ஸ்கிருத்தில் 'வைதர்பீரீதி' என்பார்கள், 'விதர்ப தேசத்து style' என்று அர்த்தம். அந்தச் சீமையின் கவிவாணர்கள்தான் ஆதியில் இந்த ஸ்டைலில் தேர்ச்சி பெற்றிருந்திருக்க வேண்டும். 'கௌடீரீதி' என்கிற ஸ்டைல் கௌடதேசமான வங்காளத்தில் தோன்றி ப்ரஸித்தி அடைந்திருப்பது. இதில்

அபிப்பிராயங்கள் எளிதில் புரியாததாக இருக்கும்; வாக்கும் ஆர்ப்பாட்டமாக இருக்கும். 'ஸௌந்தர்ய லஹரி'யில் இரண்டு ஸ்டைலையும் கலந்துதான் பண்ணியிருக்கிறார். 'ஜனனி' என்று முன் ச்லோகத்தில் ரொம்பக் கிட்டக்கே கொண்டு வந்து விட்டதால், அவளுடைய கம்பீரம், மஹிமை தெரியாமல் போக விடப்படாது என்ற மாதிரி இங்கே தடபுடலாக கொஞ்சம் கடபுடவென்றே ஆரம்பித்திருக்கிறார். அபிப்பிராயமும் (ச்லோகத்தின் கருத்தும்) complicated - ஆகத்தான் (சிக்கலாகத்தான்) இருக்கிறது. லஹரி - பிரவாஹம் - அடித்துப் புடைத்துக் கொண்டு வருகிற மாதிரி இந்த ஸெக்ஷனின் ஆரம்பம் இருக்கிறது.

தேவலோகத்திலிருந்து தடதடவென்று வந்த கங்கை ஈச்வரனுடைய சிரஸில் சேர்ந்த பிறகு வேகத்தைக் குறைத்துக் கொண்ட மாதிரி, அம்பாளுடைய சிரஸு ஸம்பந்தமான வர்ணனை முடிந்த அப்புறம் அடுத்த ச்லோகங்களின் style தணிந்து சாந்தமாகிறது.

ஸுரீய சந்திரர்களை அம்பாளின் சிரஸில் சேர்ந்திருப்பதாகச் சொன்னேன். அவள் சந்திரசேகரி என்ற விஷயம் முன்னாடியே சொல்லியிருக்கிறது. ஸுரீயசேகரி என்பது புது விஷயம்! அதிலும் ஒரு ஸுரீயன் மாத்ரமில்லை; பன்னிரண்டு ஸுரீயர்களையும் தலையில் வைத்துக்கொண்டிருக்கிறாள் என்கிறார்.

சந்திரசேகரன் என்று ப்ரஸித்தமாயுள்ள ஸ்வாமிக்கும் ஸுரீயசேகரன் என்று பெயரிருக்கிறது. பாநுசேகரன் - தற்காலத்து 'பாநுஷேகர்' - என்ற பெயருக்கும் அந்த அர்த்தந்தான். உதயஸுரீய ரச்மி லிங்கத்தின் தலையில் விழுகிற தினுசில் அநேக ச்ஷேத்ரங்களில் இருக்கிறதல்லவா? அப்போது ஸ்வாமி ஸுரீயசேகரனாயிருப்பதாகச் சொல்லலாம்.

தலைஞாயிறு என்றே பெயரோடு தஞ்சாவூர் ஜில்லாவிலேயே இரண்டு சிவக்ஷேத்ரங்கள் இருக்கின்றன. ஒன்று வைத்தீச்வரன் கோவிலுக்கு மேற்கே இருப்பது. தேவாரத்தில் அதற்குக் கருப்பறியலூர் என்று பெயர். இன்னொரு தலைஞாயிறு திருத்துறைப்பூண்டி தாலுகாவில் இருப்பது. அங்கே சிவலிங்க சிரஸில் ஸுரீய கிரணம் இருப்பதாலேயே 'தலைஞாயிறு' என்று பெயர் ஏற்பட்டதாகச் சொல்கிறார்கள்.

'நபோமணி', 'ககனமணி' என்றெல்லாம் சொன்னால் ஆகாசத்தில் மணி மாதிரிப் பிரகாசித்துக் கொண்டிருக்கும் ஸுரீயன் என்று அர்த்தம். 'ககனமணிபி:' என்று இந்த ச்லோகத்தில் plural -ல் (பன்மையில்) சொல்கிறார்.

நம்முடைய பூலோகமும் நவக்ரஹங்களும் ஒரு ஸுரீயனைச் சுற்றி வருவதால், universe (விச்வம்) என்பதிலேயே ஒரு ஸுரீயன்தான் உண்டு என்றில்லை. இன்னும் எத்தனையோ ஸுரீயர்கள், நக்ஷத்ர மண்டலங்கள் உண்டு. த்வாதச ஆதித்யர்கள் என்பதாகப் பன்னிரண்டு ஸுரீயர்கள் இருப்பதாக சாஸ்திரம் சொல்கிறது. விச்வாகாரிணியான அம்பாளுடைய சிரஸில் உள்ள கிரீடத்தில் ரத்னக்கற்களாக இழைக்கப்பட்டிருப்பதெல்லாம் அந்த எல்லா ஸுரீயர்களுந்தான் என்கிறார். 'ஸாந்த்ர கடிதம்' என்றால், 'நெருக்கமாக இழைக்கப்பட்ட' என்று பொருள். இப்படி அவள் ஸுரீயசேகரியாக இருப்பதைத்தான் முதல் வரி சொல்கிறது.

வர்ணனை ஆரம்பத்திலேயே இவ்வளவு கண்ணைக் கூசும் - கண்ணைப் 'பறிக்கும்' என்றே சொல்லவேண்டும் - பிரகாசத்தை, உஷ்ணத்தைச் சொன்னதற்கு மாற்றாக அடுத்த வரியில் அம்பாளைக் குளிர்ச்சியாக 'ஹிமகிரிஸுதே!' என்கிறார்.

ரக்தஜ்யோதிஸாக ஆயிரம் உதய ஸூர்ய காந்தியோடு இருக்கிற காமேச்வரியை, முதலிலேயே ஏகப்பட்ட ஸூர்யர்களைச் சொல்லிவிட்டதால், பச்சைப் பசேல் என்ற ஹிமகிரி குமாரியான பார்வதியாகச் சொல்லிக் கூப்பிடுகிறார். ஏறக்குறைய ஸ்தோத்ரம் முடிகிற இடத்தில் (ச்லோ.96) பார்வதியாக ஆவிர்ப்பவிப்பதற்குப் பூர்வாவதாரத்தில் தக்ஷன் பெண்ணாக வந்தபோது அவளுக்கு இருந்த 'ஸதி' என்ற பேரைச் சொல்லி, "தவ ஸதி ஸதீநாம் அசரமே" என்று கூப்பிடுகிறார். ஸதி தக்ஷனின் யஜ்ஞகுண்டத்தில் சரீராப்பணம் பண்ணினவள். ஆனால் சாம்பலாக முடிந்து போகாமல், நேர்மாறாக ஜீவ ஸாரமான பச்சை நிறத்தில் பச்சென்று பார்வதியாக அவதாரம் செய்தாள்! அக்னி குண்டத்திலிருந்து நேரே ஐஸ் மலைக்குப் போய் அங்கே பசுமையான ரூபம் எடுத்துக் கொண்டாள்! சமணர்களோடு வாதம் பண்ணினபோது ஞானஸம்பந்தர் அக்னியில் போட்ட தேவார ஏடு எரிந்துபோகாமல் பச்சோலையாக வெளியில் வந்ததும் இந்த மாதிரிதான்! இங்கே அம்பாளை ஆசார்யாள் ரொம்பவும் உஷ்ணத்துக்கு அப்புறம் 'பனி மலையின் பெண்ணே!' என்றவுடன் ஜில்லென்றாகி விடுகிறது! அதற்கப்புறம் அம்ருததாரையாக சீத கிரணங்களைப் பொழியும் 'சந்த்ர சகலம்' என்ற பிறைச் சந்திரனைச் சொல்லி நன்றாகத் தாபசமனம் செய்து விடுகிறார்.

அம்பாளுடைய கிரீடத்தில் 'சந்த்ர சகலம்' இருக்கிறது. அந்தக் கிரீடம் தங்கத்தாலானது. 'ஹைமம் கிரீடம்' என்று இருக்கிறது. 'ஹைமம்' என்றால் தங்கம். 'ஹைமம்' - தங்கத்தாலானது. 'ஹிமம்' என்றால் பனி. இவள் ஹிமகிரிஸுதாவாக இருக்கிறாள். கேநோபநிஷத்திலே ப்ரம்ம வித்யா ஸ்வரூபினியாக வந்து இந்திரனுக்கு உபதேசம் செய்யும் அம்பாளை 'ஹைமவதி' என்று சொல்லியிருக்கிறது. அதற்கு ஹிமகிரிஸுதா என்றும், ஹைமகாந்தியோடு ப்ரகாசிக்கிறவள் என்றும் இரண்டு அர்த்தமும் ஆசார்யாள் பண்ணியிருக்கிறார். இங்கே ஸௌந்தர்ய லஹரி. முதல் ச்லோகத்திலேயே உபநிஷத் ஸம்பந்தம் காட்டிவிடவேண்டுமென்று ஹிமகிரி, ஹைமம் இரண்டையும் பிரஸ்தாபித்திருக்கிறார்! அது மட்டுமில்லை. அங்கே இந்த்ரனுக்குத்தானே உபதேசித்தாள்? இங்கேயும் "தநு: சௌநாஸீரம்" என்பதாக வானவில்லை அந்த இந்த்ரனின் தநுஸாகவே சொல்கிறார்.

'ஹைமம்-ஹிம' என்று அடுத்தடுத்துப் போட்டிருக்கிறார்; 'சபலம்'- 'சகலம்' என்று அடுத்த வரியில் வருகிறது. எதுகை, மோனை முதலிய அணிகளை இப்படி ஸ்தோத்ரம் பூராவும் ஏராளமாகக் கொட்டியிருக்கிறார்.

ஸூர்யர்களை மாணிக்கங்களாக இழைத்த அம்பாளுடைய தங்கக் கிரீடத்தில் சந்திரகலை இருக்கிறது. நாம் பார்க்கிற சந்திரன் ஸூர்யனைவிட மஹா சின்னது. ஆனால் இங்கேயோ ஸூர்யர்கள் கிரீடத்தில் சின்னச் சின்னக் கல்லு என்றால், அந்தக் கிரீடத்திலேயே பெரிசாகப் பூசணிப் பத்தை மாதிரியான பிறைச் சந்திரன் இருக்கிறது! சந்திரன் அம்ருதம், பனி இரண்டையும் பெருக்குகிறவன். பனியை உற்பத்தி

பண்ணுவதால் அவன் 'ஹிமகரன்'. நாலஞ்சுச்லோகம் தள்ளி (46) "ராகாஹிமகர:" என்று வருகிறது. அது பூர்ணிமை. இது மூன்றாம் பிறை - வளைந்து வில் ரூபத்திலுள்ள பிறை. அதன் நிலா பனித்திவலைகளாகப் பரவியிருக்கிறது. ஸூர்ய மணிகளின் ஒளி அந்தப் பனிப் படலத்தில் படுகிறது. "நீடேயச்சாயா" என்பதில் 'நீடம்' என்றால் பக்ஷிக்கூட்டின் ரூபத்திலுள்ள கிரீடம். அதிலுள்ள மணிகளின் 'சாயா' என்பது ஸூர்ய ப்ரகாசம். —ஸூர்ய ப்ரகாசம் பனிப் படலத்திலே மேலே பட்டவுடன் என்ன ஆகிறது? நீருண்ட மேகத்தின் மேலே ஸூர்ய வெளிச்சம் பட்டவுடன் என்ன ஆகும்? வானவில் தோன்றுமோல்லியோ? ஸப்த வர்ணமும் சேர்ந்த அந்த வான வில்லுக்கு ஸமானமாக வர்ண விசித்ர அழகுக்கு எதுவுமில்லை. அம்பாளின் கிரீடத்திலுள் பனி நிலாவின் மேலே ஸூர்ய மணிகளின் வெளிச்சம் பட்டு முலாம் ஏற்றியதும் - "சுரணம்" என்றால் முலாம் போடுவது; அப்படிப் போட்டவுடன் - refraction - ல் (ஒளிச் சிதறலில்) அந்த வில்லு ரூபமான பிறை ஸப்தவர்ணமும் பெற்று - "சபலம்" என்றால் 'வர்ண விசித்ரம்' - ஸப்த வர்ண பேதங்களையும் பலபலவென்று கொட்டுகிறது. அதாவது அது வானவில் மாதிரி ஆகிவிடுகிறது.

'சந்திரன் ஸ்வய ப்ரகாசமில்லாத ஒரு ஸாடலைட். ஸூர்யவெளிச்சம் பட்டுத்தான் அது நிலா என்ற சந்திரிகையைப் பெறுகிறது. ஸன்லைட் பட்டுத்தான் ஸாடலைட்டில் மூன்லைட் உண்டாவது' என்பது ஸயன்ஸ் பாடம். கவிதை சொல்லும் பாடலிலோ ஸ்வப்ரகாசமான சந்த்ரகலை மேலே ஸூர்ய வெளிச்சம் பட்டு அது வானவில்லாகி வர்ண ஜாலம் பண்ணுகிறது! ஸாக்ஷாத் அம்பிகையின் சிரஸிலே பார்க்கப் பார்க்கப் தெவிட்டாத அழகும் குளுமையும் கொண்ட வானவில்லாகப் பிறைச் சந்திரனைக் காட்டி இப்படியொரு அதீத கல்பனை மஹாகவியான ஆசார்யாள் கொடுத்திருக்கிறார்! ஆனால் இது ஏதோ தமக்குத்தான் உதித்த அபார கல்பனை என்று நினைக்காமல், 'உன் கிரீட மணி ஒளிகள் சந்திரனில் சேர்ந்து விசித்ர வர்ணங்களை உண்டாக்குவதை வர்ணிக்கிற எவன்தான் அதை வானவில்லோடு பொருத்தி உவமை சொல்லாமலிருப்பான்? என்று கேட்கிறார். "சௌநாஸீரம் தநு: இதி திஷ்ணாம் கிம் ந நிபத்நாதி?" என்று நாலாம் வரியின் prose order. 'வானவில் என்ற அபிப்பிராயத்தை எப்படி கவிதையில் பொருத்தாமலிருக்க முடியும்?' என்று அர்த்தம். 'ய: கீர்த்தயதி' என்று இரண்டாம் வரியில் சொல்வதற்கு 'எவன் வர்ணித்தாலும்' என்று அர்த்தம். பெரிய கவியோ சின்ன கவியோ எவனானாலும் தன் வர்ணனையில் இந்தக் கருத்தைச் சொல்லாமலிருக்க முடியாது என்கிறார். 'ஸௌந்தர்ய லஹரி' ஆரம்பத்திலேயே இப்படி தம்மைக் குறைத்து அடக்கிக்கொண்டு பேசும் ஆசார்யாள் முடிவு வரையில் இந்த விநய ஸம்பத்தை வெளிப்படுத்திக் கொண்டு பேசுகிறார்.

மழைக்கு அதிபதி இந்த்ரன். அவனுடைய வஜ்ராயுதம் போடு போடென்று போடுவதுதான் இடி. அவன் கை வில்லுதான் வானவில். அதை 'இந்த்ர தநுஸ்' என்றே சொல்வது. இங்கே 'சௌநாஸீரம் தநு:' என்று அதைத்தான் சொல்லி இருக்கிறார். ஸேனையிலே முதலாக, front -ல், நின்று யுத்தம் செய்வதால் இந்த்ரனுக்கு 'சுநாஸீரன்' என்று பேர் - 'அமர'த்திலேயே இருக்கிறது. அவனுடைய தநுஸே "சௌநாஸீரம் தநு:"

நிர்குணப் பிரம்மத்திலிருந்து பராசக்திப் பிரபாவத்தால் இத்தனை ஸ்ருஷ்டி விநோதமும் வந்திருப்பதையே refraction -ல் சுத்த வெளுப்பு நானா வர்ணங்களாகப் பரிணமிப்பதோடு ஒப்பிடலாம். அம்பாள் ஸௌந்தர்யத்தை வர்ணிக்க ஆரம்பிக்கும் முதல் ச்லோகத்திலேயே இந்த அபிப்ராயமும் வந்துவிடுகிறது.

இங்கே சொல்வது refraction இல்லை, reflection (பிரதி பலிப்பு) தான் என்று அர்த்தம் பண்ணிக் கொள்ளலாம். ஸூர்ய ஒளி சந்திரப் பிறையில் பட்டு அதன் பனிக் கசிவில் பல வர்ணங்களாகப் பிரிந்தது என்று எடுத்துக் கொள்ளாமல், பல ஸூர்யர்களும் பல்வேறு கலர்களில் இருப்பதாகவும், அவை எல்லாம் கண்ணாடி மாதிரி உள்ள சந்திரகலையில் பிரதிபலித்து (reflect -ஆகி) அதை இந்திர தனுஸாக்கிவிடுகிறது என்றும் வைத்துக் கொள்ளலாம்.

இப்படி ஸ்வரூப வர்ணனையில் முதல் ச்லோகத்திலேயே லோக வாழ்க்கை பூராவுக்கும் ஸத்துத் தரும் சந்திர ஸூர்யர்களை அம்பாளின் சிரஸிலே காட்டி சந்திர-ஸூர்ய மௌளீச்வரியாக தர்சனம் பண்ணி வைக்கிறார். த்ரிலோக சக்ரவர்த்தினியாகக் கிரீடம் தரித்துக்கொண்டு சந்திர ஸூர்யர்களை அதிலேயே வைத்துக் கொண்டிருக்கிற ராஜ கம்பீரமான தர்சனம்! ஆனால் அப்போதும் தாயார் என்ற நினைப்பும் வரும்படியாகத்தான் முன் ச்லோகம் ஒன்றிலேயே (ச்லோ-34) ‘‘சசி மிஹிர வக்ஷாருஹ யுகம்’’ : ‘சந்திர ஸூர்யர்களால் லோகத்துக்குப் பாலூட்டுகிறாள்’ என்று போட்டிருக்கிறார்.

இங்கே ஒன்றுக்குப் பதில் அநேக ஸூர்யர்களைச் சொல்லியிருந்தாலும் அவற்றின் பிரகாசமும் முடிவாகப் போய்ச் சேருகிற சந்திரனுக்குத்தான் சிறப்பு! அதாவது ஜகன்மாதாவை சந்திரமௌளீச்வரியாக தரிசனம் பண்ணி வைத்திருப்பதே சிறப்பு.

கைலாஸத்தில் ஆசார்யாளுக்கு ஈச்வரன் தந்த பஞ்ச லிங்கங்களுக்கு சந்திரமௌளீச்வரர் என்றே பெயர். அதே ஸமயத்தில் அவர் பெற்றுக்கொண்டதுதான் ‘ஸௌந்தர்ய லஹரி’ என்றும், அதில் நந்திகேச்வரர் உருவிக் கொண்டதைப் பூர்த்தி செய்யவே அவர் இந்த 42-ம் ச்லோகத்திலிருந்து நூறு வரை செய்து முடித்தார் என்றும் முன்னே கதை சொன்னேன். சந்திரமௌளீச்வரர் ஈச்வர ஸ்வரூபம் என்பதுபோல இந்த ஸ்தோத்ரமும் அம்பாளுடைய ஸ்வரூபமே என்று சொன்னேன். ஆகையால் அவளைச் சந்திரமௌளீச்வரியாக வர்ணிப்பதிலேயே ஆரம்பிப்பது ரொம்பவும் பொருத்தமாயிருக்கிறது.

இருட்டைப் போக்கடிக்கும் கறுப்பு!

ஒரேஜகஜ்யோதிப் பிரவாஹமாக கிரீட வர்ணனையை ஆரம்பித்த ஆசார்யாள் அதே ச்லோகத்தில் போகப் போக cooling glass போட்டுக் கொள்வது போல பனிமலை, பனிமதி இவற்றைச் சொல்லி மழைக் காலத்திலேயே தோன்றும் வானவில்லோடு முடித்தார். அடுத்ததில் முழு மாற்றாகக் கன்னங்கரேல் என்றிருக்கும் அம்பாளுடைய கேசபாரத்தை வர்ணிக்கிறார்.

துநோது த்வாந்தம் நஸ்-துலித-தலிதேந்தீவர-வநம்

கந-ஸ்நிக்த-சல்ஷ்ணம் சிகுர-நிகுரும்பம் தவ சிவே ।

யதீயம் ஸௌரப்யம்-ஸஹஜம் உபலப்தும் ஸுமநஸ:

வஸந்த-யஸ்மிந் மந்யே வலமதந-வாடி-விடபிநாம் ॥43

“சிவே!” என்று அவளுடைய பரம மங்கள ஸ்வரூபத்தைச் சொல்லிக் கூப்பிடுகிறார். “த்வாந்தம் துநோது” என்றால் “இருளைப் போக்கடிக்கட்டும்” என்று அர்த்தம்.

“அதுதான் கிரீடத்தை ஏகப் பிரகாசமானதாகச் சொல்லியாகி விட்டதே; இருட்டு எங்கேயிருந்து வந்தது?” இது வெளி இருட்டு இல்லை, உள்ளிருட்டு. அத்தனை பேரையும் பிடித்தாட்டும் அஞ்ஞானம் என்று இருட்டு. “அவித்யானாம் அந்தஸ்திமிரம்” என்று ஆரம்பத்திலேயே (ச்லோ-3) சொன்ன இருட்டு.

“துநோது த்வாந்தம் ந:” என்பதில் “ந:” என்றால் ‘நம்முடைய’: “நம் எல்லோருடைய அஞ்ஞான இருட்டையும் போக்கட்டும்” எல்லாருக்காகவும் ஆசார்யாள் பிரார்த்தனை பண்ணுகிறார். அவரோ ஞான ஜ்யோதிஸ்ஸாக இருந்தவர். அஞ்ஞான இருள் அவர் கிட்டேயே வரமுடியாது. ஆனாலும் நமக்காக, நம்மோடு சேர்ந்து பிரார்த்தனை பண்ணுகிறார். இங்கே “துநோது த்வாந்தம் ந:” “நம் எல்லோர் அஞ்ஞானமும் போகட்டும்” என்று ஆரம்பிக்கிறவர், அடுத்த ச்லோகத்தையும் “தநோது கேஷமம் ந:” - “நம் அனைவருக்கும் கேஷமத்தைக் கொடுக்கட்டும்” என்று ஆரம்பிக்கிறார்.

அஞ்ஞான தமஸை எது போக்கடிக்க வேண்டும் என்கிறார்? அம்பாளுடைய ஜ்யோதி ஸ்வரூபமா? இல்லை. இதுதான் வேடிக்கை! இரண்டாம் வரியில் வரும் “தவ சிகுர நிகுரும்பம்” என்பதுதான் இருட்டைப் போக்கடிக்க வேண்டும் வஸ்து. “தவ” என்றால் உன்னுடைய; அம்பாளுடைய. “சிகுரம்”: கேசம். “நிகுரும்பம்”: ‘தொகை’, ‘கூட்டம்’, ‘அடர்த்தியாகப் பலது சேர்ந்த ஒன்று’. ‘சிகுர நிகுரும்பம்’ என்றால் நல்ல அடர்த்தியாகச் சேர்ந்திருக்கிற கேச பாரம். அப்படிப்பட்டதான பரதேவதையின் கேச பாரந்தான் நம் இருட்டைப் போக்கணும் என்கிறார்.

கேசமே கறுப்பாக இருப்பதல்லவா? அது இருட்டை உண்டு பண்ணத்தானே செய்யும்? ஒருவேளை அம்பாள் காலம் தோன்றுவதற்கு முன்பே தோன்றியவளானதால் நல்ல கிழவியாகத் தலையெல்லாம் ஒரே நரையாய் வெள்ளை வெளேரென்று இருந்து. அது இருட்டைப் போக்கட்டுமென்று நாம் நினைத்தாலும் தப்பு. தேவர்களுக்கு மூப்பு கிடையாது என்பதால்தான் நிர்ஜரர், அஜரர் என்று பேர். தேவர்களுக்கெல்லாம் சக்ரவர்த்தினியாக இருக்கப்பட்டவளுக்கு எப்படிக்கிழடு ஏற்படும்?

அவளுக்கு மத்யம வயஸுக்கு, நடுத்தரப் பிராயத்துக்கு உள்ள சரீர முதிர்ச்சிகூட இல்லை. லோகத்துக்கெல்லாம் தாயாக இருந்தும் ஒரு கன்யாக் குழந்தைக்கு இருக்கிற கோமளமான, பால்யமான தேஹவாகுதான் அவளுக்கு இருக்கிறது. “அகிலாண்ட

கோடி ஈன்ற அன்னையே! பின்னையும் கன்னி என மறை பேசும் ஆனந்த ரூப மயிலே!” என்கிறார்கள்.

‘கன்னி’ என்று மறை பேசிற்றாம்! அதாவது இது வேதம் வைத்த பேராம்! இப்படிச் சொன்னது ஆதாரத்தோடுதான். வேதத்தில் ஒவ்வொரு தேவதைக்கும் காயத்ரீ சொல்கிற போதுதான் ஸாக்ஷாத்துர்கா பரமேஸ்வரியின் காயத்ரியில் அவளைக் ‘கன்யகுமாரி’ என்றே சொல்லியிருக்கிறது!

அதனால் அவளுடைய கூந்தல் கறுப்பாகத்தான் இருக்கும். ஸந்தேஹத்துக்கு இடம் தராமல் இப்படித்தான் இங்கே ஆசார்யாரும் வர்ணித்திருக்கிறார்: “துலித-தலித-இந்தீவர-வனம்” என்கிறாரே, இதை ‘தலித-இந்தீவர-வனதுலிதம்’ என்று மாற்றிக் கொள்ள வேண்டும். ‘அன்றலர்ந்த கருநெய்தல் புஷ்பக் காட்டுக்கு ஸமமானது’ அவளுடைய கேச பாரம் என்று அர்த்தம். பளபளவென்று, கன்னங்கரேலென்று இருக்கிறது அம்பாளின் கூந்தல். ‘‘கன-ஸ்நிக்த-ச்லக்ஷணம்’’ - ‘கனம்’ என்றாலும் ‘கார்மேகம் மாதிரி’ என்று வைத்துக் கொள்ளலாம். ‘கன ச்யாம்’ என்று கிருஷ்ணனைச் சொல்லும்போது ‘கனம்’ என்றால் கார்மேகம் என்றே அர்த்தம். அல்லது ‘கனம்’ என்றால் தலை மயிரின் அடர்த்தியை, dense - ஆக இருப்பதைச் சொல்வதாகவும் வைத்துக் கொள்ளலாம். ‘ஸ்நிக்தம்’ என்றால் நன்றாகத் தைலம் போட்டுத் தேய்த்துப் பளபளப்பது என்று அர்த்தம். ஸ்நேஹம், ஸ்நேஹிதன் என்கிறோமே, அது ‘ஸ்நிஹ்’ தாதுவிலிருந்து வந்ததுதான். எண்ணெய்ப் பிசுக்கு ஒட்டிக் கொள்கிற மாதிரி, ‘சிக்கெனப் பிடித்தேன்’ என்றபடி மனஸோடு மனஸ் ஒட்டியிருப்பதுதான் ஸ்நேஹிதம். இங்கே சிக்கு, பிசுக்கு இல்லாமல் அம்பாளின் தலைமையிரைத் தைலம் போட்டு நன்றாக வாரிவிட்டிருப்பதாக அர்த்தம். ‘‘ஸ்நிக்தம்’’ என்றால் ‘மிருதுவான’ என்றும் அர்த்தம். ‘‘ஸ்நிக்தம்’’ என்றால் வாரிவிட்டிருப்பதாக அர்த்தம் பண்ணிக்கொள்ளலாம். அப்புறம் ‘‘ச்லக்ஷணம்’’ என்று இன்னொரு அடைமொழி. ‘‘ச்லக்ஷணம்’’ என்றால் சிடுக்கு, கிடுக்கு இல்லாமல் நன்றாக வழவழவென்று இருப்பதாக அர்த்தம். கருநெய்தல் காடாகப் பட்டுப்போல, பளபளக் கறுப்பாக, அடர்த்தியாக, மிருதுவாக, வழவழப்பாக இருக்கிறது என்று ஒரு ‘செயினாக’ வர்ணித்துக் கொண்டே போகிறார்! முன் ச்லோகத்தில் கெட்டியான தங்கக் கிரீடத்தைக் கடினமான வார்த்தைகளால் சொன்னவர் இங்கே ‘‘துலித-தலித-இந்தீவர வனம்’’, ‘‘கன-ஸ்நிக்த-ச்லக்ஷணம்’’ என்று வார்த்தைகளையும் மழமழவென்று ஸில்க் மாதிரிப் போட்டிருக்கிறார். அத்வைத வேதாந்த தத்வவாதியான ஆசார்யாள் கவிகளுக்கெல்லாம் கவியாகவும் இருப்பவர்.

அம்பாளின் கேசத்துக்குக் குளிர்ச்சியான கருநெய்தலின் நிறம், மென்மை முதலியவை மட்டுந்தான் உண்டா? இன்னொரு சிறப்பு அம்சமும் உண்டு. அதுவே மூன்றாம் வரியில் சொல்கிற ‘ஸஹஜ ஸௌரப்யம்’ - அதாவது ‘இயற்கையான வாஸனை’.

பூ வைத்துக் கொள்ளாமலே, ஸ்வாபாவிகமாகவே, அம்பாளின் கேசம் திவ்ய பரிமளம் வீசுகிறதாம்.

அம்பாள் கேசத்துக்கு இயற்கையாக வாஸனை கிடையாது என்று நக்கீரர் பிடிவாதமாகச் சொல்லி ஈச்வரன் நெற்றிக் கண்ணைக் காட்டியும் ஒப்புக் கொள்ள முடியாது என்று ஆக்ஷேபித்து அந்த அபசாரத்தினால் வியாதிக்கு ஆளாகி அப்புறம் 'திருமுருகாற்றுப்படை' பாடி மன்னிப்புக் கேட்டுக்கொண்டு ஸ்வஸ்தமானார் என்று நம்பக்கத்தில் பிரஸித்தமாக விருத்தாந்தம் இருக்கிறது.

ஆசார்யாள் நிஸ்ஸந்தேஹமாக 'ஸஹஜ-ஸௌரப்யம்' - 'ஸஹஜமாகவே, இயற்கையாகவே ஸுகந்தம் பொருந்தியது' என்று சொல்லிவிட்டார்.

திரயம்பக மந்திரத்தில் 'ஸுகந்தி' என்று ஈச்வரனுக்கே பேர் சொல்லியிருக்கிறது. 'ஸௌந்தர்ய லஹரி'த் தொடர்பு நிறைய உள்ள மலைக்கோட்டைக் கோவிலில் தேவி ஸுகந்திதான் - ஸுகந்தி குந்தளாம்பிகை. குந்தளம் என்றாலும் கேசபாரம்தான்.

இப்போதும் சில இடங்களில் அம்பாள் பூஜை, உபாஸனை நன்றாக ஸித்தித்து அவள் ஆவிர்பாவம் தெரிகிறபோது "ஒரே தாழம்பூ வாஸனை வந்தது!" என்றுதான் சொல்லக் கேட்கிறோம்.

இப்படிப்பட்ட ஸ்வயமாகவே பரிமளமுள்ள கேசத்தில் இந்திரனுடைய நந்தனவனத்துப் புஷ்பங்களையும் சூட்டிக் கொண்டிருக்கிறாள். முதலில் ச்லோகத்தில் இந்தர தனுஸைக் கிரீடத்தில் பார்த்தோம். இப்போது அவனுடைய உத்யான வனத்துப் புஷ்பங்களைக் கேசத்தில் பார்க்கிறோம்.

'வலமதனன்' என்றால் வலாகரன் என்பவனை அழித்த இந்திரன். "வலமதன வாட" - இந்திரனுடைய தோட்டம். "வாட விடபிநாம்" என்றால் அந்தத் 'தோட்டத்து மரங்களுடைய'. 'விடபம்' என்றால் மரம். "ஸுமனஸ:" என்று மூன்றாம் வரியில் வருவதை இங்கே சேர்க்க வேண்டும். 'ஸுமனஸ்' என்றால் பொதுப்படையாகத் தோன்றும் அர்த்தம். 'நல்ல மனமுள்ளவர்' என்பது. குறிப்பாக 'ஸுமனஸ்' என்பது தேவஜாதியைக் குறிக்கும். புஷ்பத்துக்கும் ஸுமனஸ் என்று பெயர். எப்படி ஒரு நல்ல மனஸ் தன்னால் மலர்ந்து ஒரு பிரதிப் பிரயோஜனமும் எதிர்பார்க்காமல் அன்பைப் பரப்புகிறதோ அப்படி புஷ்பமானது மலர்ந்து நல்லவர்கெட்டவர் என்ற பேதம் பாராமல் எல்லாருக்கும் மணம் பரப்புவதால் இப்படிப் பேர். இங்கே "வலமதன வாடவிடபினாம் ஸுமனஸ:" என்று சேர்த்து, தேவேந்திரனுடைய தோட்டமான நந்தன வனத்திலிருக்கும் மந்தாரம், பாரிஜாதம் முதலான விருக்ஷங்களின் புஷ்பங்கள் என்று பொருள் கொள்ள வேண்டும்.

"அம்பாள் கேசத்திற்கேதான் தன்னால் வாஸனை இருக்கே, எதற்கு இந்தப் புஷ்பங்களைச் சூட்டிக் கொள்ள வேண்டும்? வாஸனைக்காக இல்லாமல், பூ ஸரம் பார்க்க அழகாயிருக்கே என்று அதற்காக வைத்துக் கொண்டிருக்கிறாளா? சிலபேர் பார்வையில் கோளாறு இல்லாமலே அழகுக்காக மூக்குக் கண்ணாடி போட்டுக் கொள்கிறார்களாமே, அப்படி இவள் பூ வைத்துக் கொண்டிருக்கிறாளா?

அதெல்லாம் இல்லை. இவள் ஆசைப்பட்டு வைத்துக் கொள்ளவே இல்லை. அந்தப் புஷ்பங்கள்தான் ஆசைப்பட்டு இவளுடைய கேச பாரத்தை வந்தடைந்திருக்கின்றன.

‘அவற்றுக்கு என்ன ஆசை?’

‘யதீயம் ஸௌரப்யம் ஸஹஜம் உபலப்தம்’ - இதுதான் தேவ லோகத்துப் பூக்களின் ஆசை. ‘யதீயம்’ - இவளது ‘கேசத்துடைய’; ‘ஸௌரப்யம் ஸஹஜம்’ - ‘இயற்கை மணத்தை’; ‘உபலப்தம்’ - ‘கிட்ட இருந்து தாங்களும் அடையவேண்டும் என்று’ - இதுதான் புஷ்பங்களின் ஆசை. ‘லப்தம்’ என்றால் ‘அடைய’. எங்கேயோ இருந்து கொண்டு வாஸனைப் பிடித்து மட்டும் அடையாமல், அன்போடு பக்கத்தில் போய் கேசபாரத்திலேயே இருந்து கொண்டு அடைய ஆசைப்பட்டதைத்தான் ‘லப்தம்’ என்று மட்டும் சொல்லாமல் ‘உப-லப்தம்’ என்று இரண்டு எழுத்தைச் சேர்த்துத் தெரிவித்திருக்கிறார். வஸந்தி அஸ்மின்’ என்று கடைசி வரியில் வருகிறது. ‘வஸந்த்யஸ்மின்’ என்று வருவதை இப்படிப் பிரித்துக் கொள்ள வேண்டும். அதாவது அம்பாளுடைய கேசத்தின் இயற்கை மணத்தை நன்றாக அதிலேயே வஸித்துத் தாங்களும் பெறவேண்டும் என்பதற்காகவே தேவேந்திர வனத்துப் புஷ்பங்கள் அதிலே குடியேறியிருக்கின்றன. ‘அஸ்மின்’ - அதில் (கேச பாரத்தில்); ‘வஸந்தி’ - வஸிக்கின்றன. ‘மன்யே’ - என்றால் ‘நினைக்கிறேன்’, ‘இப்படி நான் நினைக்கிறேன்’ என்று அர்த்தம்.

பூலோகத்துப் புஷ்பங்களான மல்லி, மனோரஞ்ஜிதம் முதலானவற்றின் வாஸனையையும் காலில் கட்டி அடிக்கிற தேவலோகத்துப் புஷ்பங்களும் அம்பாளுடைய கேசத்தின் ஸஹஜமான ஸுகந்தத்தைப் பெற விரும்பி, அவளுடைய கூந்தலில் புஷ்ப ஸரங்களாக வந்து உட்கார்ந்து கொண்டு அழகு செய்கின்றன. அவை அவள் கேசத்துக்கு மணமூட்டவில்லை; அவளுடைய கேசத்தின் மணத்தை அவை தங்களுக்கு பெற்றுக்கொள்ளவே அதில் குடியேறியிருக்கின்றன! இப்படிப்பட்ட கேசம் நம் மன இருட்டைப் போக்கட்டும் என்கிறார். தான் கறுப்பாக இருந்து கொண்டே நம் மனக் கருமையைப் போக்க வல்லது அது. ஸுமனஸ்கள் அதில் வந்து வசித்து மேலும் உத்கர்ஷத்தை அடைகின்றன என்பதால் நல்ல மனமுள்ள எல்லோருடைய தியானத்துக்கும் அது ஆசிரயம் என்று ஏற்படுகிறது. ‘கிருஷ்ண கர்ணாம்ருத’த்தில் ‘நீலோபி நீரந்தர தம: ப்ரதீப:’ - கிருஷ்ணன் தானே கறுப்பாக இருந்தாலும் அஞ்ஞான இருட்டைப் போக்கும் தீபமாக இருக்கிறான் என்று வருகிறது. அந்த மாதிரிதான் இதுவும்.

கறுப்புக் கேசம் எப்படி மன இருளைப் போக்கும் என்றுகேள்வி கேட்டுக் கொண்டிருக்காமல், ஆசார்யாள் வர்ணிக்கிறபடி நெருக்கமாகப் பூத்த கருநெய்தல் காடாக குளிர்ந்தும், அடர்ந்தும், மிருதுவாகவும், பளபளப்பாகவும், வழவழப்பாகவும், தேவலோக புஷ்பங்களும் வந்து அழகு செய்வதாகவும், அல்லது அழகு பெறுவதாகவும், அவற்றின் வாஸனையையும் தூக்கி அடிக்கிற ஸுகந்தம் கொண்டதாகவும் ஸாக்ஷாத் ஸுகந்தி குந்தளாம்பிகையின் கேச பாரத்தைத் தியானம் செய்து பார்த்தால் பதில் கிடைத்து விடும்.

கேசாதிபாதம் என்பதில் கேசம்தான் முதல், கிரீடத்தை முதலில் வர்ணித்தாலும் அது கேசத்தின் மேல் சூட்டியதே. கிரீடம் அவயவங்களில் சேர்ந்ததில்லை, அது ஆபரணம்தான். தேவீ விக்ரஹங்களில் பின்பக்கத்தைப் பார்த்தால் தெரியும் - கிரீடம்

வைத்திருந்தாலும் பின் பக்கம் கழுத்துக்கு மேலே கேசபாரத்தைப் பிச்சோடா போட்டமாதிரிக் காட்டி அதில் அலங்காரங்கள் பண்ணியிருக்கும். அதைத்தான் இங்கே வர்ணித்திருக்கிறார்.

குந்தள நாயகி (திருக்குழல் நாயகி), ப்ரமர குந்தளாம்பாள் (வண்டார் குழலியம்மை), நீல குந்தளாம்பிகை (கருந்தாள் குழலி), புஷ்ப குந்தளாம்பாள் (பூங்குழலம்மை), அஞ்ஜன குந்தளாம்பாள் (மைவார் குழலி), ஸுகந்தி குந்தளாம்பிகை (மட்டுவார் குழலியம்மை) என்றிப்படி கேச விசேஷத்தை வைத்தே அநேக கேஷத்திரங்களில் அம்பாளுக்கு பேர் ஏற்பட்டிருக்கிறது. ஸஹஸ்ரநாமத்தில் கேச விசேஷத்தை குறிப்பதாக முதலில் “சம்பகாசோக புந்நாக ஸௌகந்திக லஸத் கசா” என்றும் அப்புறம் நீல சிகுரா என்றும் வருகிறது. முதல் பேருக்கும் சம்பகம் அசோகம், புந்நாகம், ஸௌகந்திகம் ஆகிய புஷ்பங்கள் விளங்கும் கேசத்தையுடையவள் என்று அர்த்தம். “நீல சிகுரா” என்றால் கருங்குழலி. “தரிசதி”யில் “ஏலாஸுகந்தி சிகுரா” (ஏலவார் குழலி) என்று நாமா சொல்லியிருக்கிறது. இப்படிப்பட்ட அம்பாளுடைய கேச பாரத்தைத் தியானம் பண்ணி நம் க்லேச பாரத்தைப் போக்கிக் கொள்ளவேண்டும்.

“ஸௌந்தர்ய லஹரீ”

அடுத்த ச்லோகம் (ச்லோ-44) ரொம்பவும் அழகானது; ரொம்பவும் விசேஷமானது. ஸ்தோத்திரத்தின் பெயரான “ஸௌந்தர்ய லஹரீ” என்பது அதிலேதான் வருகிறது. அதிலும் கேசபாரத்தைப் பற்றியே வருகிறது. இங்கே (ச்லோ-43) அது ‘இருட்டைப் போக்கட்டும்’ - ‘துநோதுத்வாந்தம்’ என்றார். அங்கே அந்தக் கேசத்தையே இருட்டாகக் கல்பித்து “கபரீ பார திமிர்” என்கிறார். இங்கே “சிகுர நிகுரும்பம்” என்று சொன்ன குழற்கற்றையைத்தான் அங்கே ‘கபரீ பாரம்’ என்கிறார். இருட்டை இங்கே “த்வாந்தம்” என்றார்; அங்கே “திமிரம்” என்கிறார்.

தநோது கேஷமம் நஸ்-தவ வதந-ஸௌந்தர்யலஹரீ

பரீவாஹ-ஸ்ரோத: ஸரணிரிவ ஸீமந்த-ஸரணி: ।

வஹந்தீ ஸிந்தூரம் ப்ரபல-கபரீ-பார-திமிர்-

த்விஷாம் ப்ருந்தைர்-பந்தீக்ருதம் இவ நவீநார்க கிரணம் ॥ 44

“தநோது கேஷமம் ந:” - “ந: கேஷமம் தநோது” - “நம் எல்லோருக்கும் கேஷமம் உண்டாக்கட்டும்” என்று மங்களகரமாக ஆரம்பிக்கிறது.

எது கேஷமத்தை உண்டாக்கட்டும்?

‘ஸீமந்த ஸரணி:’ - வகிடு என்கிற கோடு. ‘ஸீமந்தம்’ என்றால் வகிடு. ‘ஸரணி’ என்றால் பல அர்த்தம் இடத்துக்கு ஏற்க வரும். இங்கே வகிடு என்கிற கோடு அல்லது ரேகை.

“அம்பாளுடைய வகிடு எல்லோருக்கும் கேஷமத்தை உண்டு பண்ணட்டும்.”

“ஸீமந்தம்” என்று கர்ப்பத்திலிருக்கிற பிரஜைக்கு ஸம்ஸ்காரமாக கர்ப்பிணிக்கு ஒரு சடங்கு பண்ணுகிறோம். இதற்கு ஸரியான பெயர் ‘ஸீமந்தோந்நயனம்’ - ‘ஸீமந்த

உந்நயனம்'. 'உந்நயனம்' என்றால் மேல்வாக்காக இழுத்துக் கொண்டு போவது. 'ஸீமந்தம்' என்றால் வகிடு என்றேன். மந்திரபூர்வமாக கர்ப்ப ஸ்திரீயின் வகிட்டிலே கீழேயிருந்து மேல் வாக்காகப் பன்றி முள்ளால் மெதுவாகக் கீறிக் கோடு இழுத்துக்கொண்டு போவதால் உள்ளே இருக்கிற பிண்டத்துக்கு நல்லது ஏற்படுகிறது. இதைப் பண்ணுவது தான் ஸீமந்தோந்நயநம்.

வளைகாப்பு, ஸீமந்தம் இரண்டும் கர்ப்ப காலத்தில் பண்ணுவது. வளையல் போடுவது அழகுக்கு மட்டுமில்லை. ஸ்திரீகள் கையில் அந்த நகை இருப்பதே அவர்களுக்கு ஒரு ரகசியமாக இருக்கிறது. 'ரகசிய' என்று கறுப்புக்கயிறு, சிவப்புக்கயிறு கட்டிக் கொள்கிறோம். கங்கண தாரணம் என்று விவாஹாதிகளில் கட்டுகிறோம். அது வெளி விஷயங்களிலிருந்து ரகசிப்பது மட்டுமில்லை. நாம் எடுத்த காரியத்தில் நம்மையே உறுதிப்படுத்துகிற ரகசியாகவும் இருக்கிறது. 'பண்ணியே தீருகிறதுன்னு கங்கணம் கட்டிண்டுட்டான்' என்று சொல்கிறோமல்லவா? ஸூத்ரம், கயிறு மட்டுமின்றி, ஸ்திரீகளுக்கு வளையலே ரகசியதான். 'ரகசியம்' என்ற வார்த்தைக்கு நேர் தமிழ் translation - ஆக 'காப்பு' என்றே வளையலுக்கு பேர் இருக்கிறது. இப்போது டிஸைன் இல்லாமலிருக்கிற வளையலுக்கு மட்டும் 'காப்பு' என்று பேர் நின்றுவிட்டது. வளைகாப்பு என்பது 'டிரங்க் பெட்டி', 'கேட் வாசல்' என்கிறது போலத்தான்! வளைக்கே காப்பாற்றுகிற சக்தி இருக்கிறது என்பது மறந்துவிட்ட தற்காலத்தில் 'வளைகாப்பு' என்று சொல்லும் போதாவது இந்த மஹிமை நமக்குத் தெரியும்படி இருக்கிறது. இது இருக்கட்டும்.

'ஸீமந்தம்' என்றால் வகிடு. ஏன் அப்படிப் பேர்? 'ஸீமா' என்றால் எல்லை. சீமை, தெலுங்குச் சீமை, மலையாளச் சீமை என்கிறோமே அது. நாலு எல்லைக்குள் இருக்கிற பிரதேசம் என்ற அர்த்தத்தைக் கொடுக்கிறது - இது 'ஸீமா' தான். ரொம்ப தூரத்தில், நம்மை ஆண்டு கொண்டிருந்தவர்களின் தேசத்திற்கு - இங்கிலாண்டுக்கு - வெறுமே 'சீமை' என்றே பேர் வைத்துவிட்டோம்.

'அந்தம்' என்றால் முடிவு. ஸீமா + அந்தம் = ஸீமந்தம். எல்லையின் முடிவாயிருப்பது 'ஸீமந்தம்'. ந்யாயமாகப் பார்த்தால் ஸீமா + அந்தம் = 'ஸீமாந்தம்' தான். நெடில் குறுகி 'ஸீமந்த'மாயிருக்கிறது. திருக்குறள் சொல்கிறபடி "எவ்வுயிர்க்கும் செந்தண்மை பூண்ட அந்தரண" ராக, லோகத்திற்கெல்லாம் ஸ்நேஹிதராக இருந்த ஒரு ரிஷிக்கு 'விச்வாமித்ரர்' - விச்வ + அமித்ரர், அதாவது, லோகத்திற்கு சத்ருவாயிருப்பவர் என்று எதிர்த்தத்தில் பெயர் வந்துவிட்டது! அங்கே குறில் நெடிலாயிருக்கிறதென்றால் 'ஸீமந்த'த்தில் நெடில் குறிலாயிருக்கிறது. இப்படிச் சில இலக்கண விலக்குகள்.

ஸீமந்தம் எந்த எல்லைக்கு முடிவு? ஒரு ஸ்திரீ ரூபத்தின் எல்லைக்குத்தான். இந்த ஒரு நூற்றாண்டாகத்தான் அது புருஷ ரூபத்திற்கும் எல்லையாகியிருக்கிறது! சிகை இருந்தவரை புருஷர்களுக்கு வகிடு ஏது? குழந்தை நாளில் வேணுமானால் வகிடுடுத்துப் பின்னியிருக்கலாம்... ஒரு சரீரத்திற்கு இரண்டு எல்லைகள். சிரஸும் பாதமும் ஆகும். அதில் சிரஸ் என்கிற எல்லையிலும் - 'ஸீமா'விலும் - உச்சிக்குழி என்கிற ப்ரஹ்ம ரந்த்ரமாகிய 'அந்த'த்திற்குக் கொண்டு போய் முடிப்பது வகிடுதான். அதனால்

அதற்கு 'ஸீமந்தம்' என்று பெயர். அல்லது தலை மயிர்க்கால்கள் ஆரம்பிக்கும் இடத்திலிருந்து முடியும் இடம் வரை எல்லைக்கோடு போட்டாற்போல இரண்டாகப் பிரித்து பாகம் பண்ணியிருப்பதாலும் அந்தப் பெயர் வந்திருக்கலாம்.

மஹாலக்ஷ்மி ஐந்து இடங்களில் நித்யவாஸம் பண்ணுகிறாள். விக்ரஹங்களிலே நாம் ப்ராண ப்ரதிஷ்டாமந்த்ரம் சொல்லித்தான் அவளை வரவழைத்து வலிக்கப் பண்ண வேண்டியிருக்கிறது. அப்படியில்லாமல் அவளே இயற்கையாக நித்யவாஸம் செய்பவை இந்த ஐந்தும். தாமரைப் பூ, யானை மஸ்தகம் (முன்னந்தலை), பசுவின் ப்ருஷ்ட பாகம், பில்வ பத்ரத்தின் பின்புறம், ஸுமங்கலிகளின் ஸீமந்தம் என்பவையே இந்த ஐந்து. இவற்றிலே பசுவுக்கும், வில்வ பத்ரத்திற்கும் பின் பக்கத்தில்தான் லக்ஷ்மியின் பொஸிஷன். அழகுக்காகப் பசு முகத்தில் மஞ்சள், குங்குமமிட்டாலும், கோபூஜை என்று செய்யும்போது ப்ருஷ்டத்தில்தான் செய்ய வேண்டும். அந்தப் பக்கத்தையே தொட்டுக் கண்ணில் ஒற்றிக் கொள்வதும் வில்வார்ச்சனை பண்ணும்போது அதன் பின்பக்க நரம்பு மூர்த்தியின் மீது படும்படியே போட வேண்டும் - அந்தப் பக்கந்தான் லக்ஷ்மிவாஸமாக இருப்பதால். வில்வப் பழத்திற்கு 'ஸ்ரீ பலம்' என்றே பேர். மஹாவிஷ்ணுவுக்கு ப்ரிதீயான துளஸியை லக்ஷ்மிவாஸமாகச் சொல்லவில்லை! துளஸியோடு அவள் சக்களத்திச் சண்டைத்தான் போடுவாளென்றுகூட புராணங்களிலிருக்கிறது! 'ஸ்ரீ ஸூக்த'த்திலேயே சிவ ப்ரிதீயான வில்வ ஸம்பந்தத்தான் லக்ஷ்மிக்குக் காட்டியிருக்கிறது. லக்ஷ்மியின் தபஸினால், தவப் பலனாக பில்வ பலம் (பழம்) உண்டாச்சு என்றும், அது நம்முடைய அகத்திலும் புறத்திலுமுள்ள அலக்ஷ்மியை (மூதேவியை) போக்கடிக்கணும் என்றும் அதில் மந்த்ரம் வருகிறது. அது பழத்தின் விசேஷம் பத்ரத்தின் விசேஷம், அதன் பின்பக்க நரம்பிலேயே லக்ஷ்மி நித்யவாஸம் செய்கிறாள் என்பது. வில்வ பத்ரத்திற்கு ரேகை மாதிரி ஸுமங்கலிகளுக்கு வகிடான ஸீமந்தம்.

அங்கே ஸாக்ஷாத் மஹாலக்ஷ்மி - ஸகல ஸௌபாக்ய ஸ்வரூபினியான தாயார் - வலிக்கிறாள் என்பதால்தான் அம்பாளுடைய ஸீமந்த ஸரணிக்கே வேறெந்த அவயவத்திற்கும் தராத ஒரு பெருமையை ஆசார்யாள் தந்திருக்கிறார். என்ன பெருமையென்றால் "ஸௌந்தர்ய லஹரி" என்ற தலைப்பையே அந்த ஸீமந்தத்தோடு ஸம்பந்தப்படுத்தித்தான் கொடுத்திருக்கிறார். அவர்தான் அப்படி 'டைட்டில்' போட்டிருக்கட்டும், பிற்பாடு வந்த யாரோதான் போட்டிருக்கட்டும், யாராயிருந்தாலும் இந்தச் சீலோகத்திலேயே வருகிற 'ஸௌந்தர்ய லஹரி' என்ற வார்த்தையின் அழகையும், பொருத்தத்தையும் பார்த்துத் தானே அதையே முழு ஸ்தோத்ரத்திற்கும் டைட்டிலாக்கியிருக்க வேண்டும்?

"ஸௌந்தர்ய லஹரி" என்றால் அழகு ப்ரவாஹம், அருப பராசக்தி ஒரு அநுக்ரஹ ஸ்வரூபம் எடுத்துக் கொண்டபோது அந்த அருள் வெள்ளத்தில் உண்டான அழகு அலைகள் என்று சொல்லியிருக்கிறேன். அருளால் உண்டான அழகுப் பெருக்காக அவளுடைய திவ்ய மங்கள விக்ரஹம் இருப்பதைத்தான் "ஸௌந்தர்ய லஹரி" என்கிறார். அந்த வார்த்தையை ஸீமந்த ஸம்பந்தமுள்ளதாகவே ப்ரயோகித்திருக்கிறார்.

அப்படியானால் அம்பாளுடைய ஸௌந்தர்ய லஹரியை அந்த ஸீமந்தந்தான் பெருக்குகிறது என்று சொல்லி இருக்கிறாரா என்றால், இல்லை. அவ்வளவு தூரத்திற்குப்

போய்விடவில்லை. அவளுடைய திவ்யமான முகத்திலிருந்துதான் அந்த லஹரி ப்ரவஹிப்பதாகச் சொல்லியிருக்கிறார். ‘‘தவ வதந ஸௌந்தர்ய லஹரீ’’ என்றே சொல்கிறார். அதுதான் பொருத்தம். ரூபம் முழுதும் ஸுந்தர வெள்ளம் என்றாலும், எண்சாண் உடம்புக்கு சிரஸே பிரதானம் என்று. நமக்கு ஒருத்தரை அடையாளம் காட்டுவது முகம்தான். நம்மை ஒருத்தர் பார்க்க வேண்டும் என்றால் பார்க்கிற கண், நம்மிடம் அவர் பேச வேண்டுமானால் பேசுகிற வாய், நாம் அவரிடம் ஒன்றைச் சொன்னால் அதைக் கேட்கிற காது, நாம் ஏதோ ஆஹாராதிகள் கொடுத்தால் அதைச் சாப்பிடுகிற வாய், எல்லாவற்றுக்கும் மேலாக இதையெல்லாம் பண்ணுவிக்கும் மூளை இத்தனையும் முகத்தில்தானே இருக்கிறது? அழகு - விகாரமுந்தான் - ரொம்பத் தெரிவது கண், மூக்கு, வாய், பல், முகத்தின் போக்கு இவற்றில்தான். ஒருத்தர் அழகாயிருக்கிறார். என்றாலே முகம் அழகாயிருக்கிறது என்றுதான் அர்த்தம். கையழகு, காலழகு எல்லாம் பிந்தி வருகிறதுதான். அம்பாளுடைய கடாக்ஷம், மந்தஹாஸம், மதுர பாஷணம் எல்லாம் அவள் முகத்திலிருந்துதானே கிடைக்கும்? இதனால்தான் அவள் முகத்திலிருந்தே அழகுப் பிரவாஹம் பெருக்கிடுவதாகச் சொல்கிறார். ‘‘தவ வதந ஸௌந்தர்ய லஹரீ’’.

நமக்குப் பரமாநுக்ரஹத்தை, ஸகல க்ஷேமத்தையும் பண்ணுவது, நம்மை அநுக்ரஹிக்க வேண்டும் என்பதற்காகவே பரமாத்மா மாத்ரு ரூபத்தில் எடுத்துக்கொண்ட இந்த அழகு ப்ரவாஹம்தான்.

‘‘தநோது க்ஷேமம் ந: தவ வதந ஸௌந்தர்ய லஹரீ’’

‘‘அம்மா! உன் (‘தவ’ என்றால் ‘உன்னுடைய’) திருமுகத்திலிருந்து பெருகிற அழகு வெள்ளம் இருக்கிறது. அது வெறும் அழகு மட்டுமில்லை. அது அருளும் ஆனதால் எங்களுக்கு க்ஷேமத்தை உண்டு பண்ணட்டும்’’

ஸரி, இதில் ஸீமந்தத்துக்கு என்ன விசேஷம் ஸம்பந்தம்? அந்த ஸீமந்தத்தை பார்க்கலாம். அது எப்படி இருக்கிறது?

‘‘வஹந்தீ ஸிந்தூரம்’’

ஸீமந்தமானது ஸிந்தூரத்தைத் தரிக்கிறது என்கிறார்.

ஸிந்தூரம் என்றால் சில பேருக்கு ஸித்த வைத்யத்தில் தருகிற சிவப்பு மருந்து நினைவுக்கு வரலாம். சிவப்பாக இருப்பதாலேயே ‘செந்தூரம்’ என்ற இந்த மருந்துக்குப் பெயர் வந்தது. ஸிந்தூரம் என்பது ஒரு சிவப்புப் பொடி. ஸிந்தூர விநாயகர் என்பார்கள். செக்கச் செவ்வென்றிருக்கிற கணபதி. தக்ஷிணத்தில் அபூர்வமாகவும், வடதேசத்தில் பெரும்பாலும், பிள்ளையாருக்கு ஸிந்தூரம் பூசியே வைத்திருக்கும். ஆரம்பத்தில் வரும் பிள்ளையார் போலவே முடிவில் வருகிற ஆஞ்ஜநேய ஸ்வாமிக்கு ஸிந்தூரம் தடவியிருப்பதைப் பார்க்கிறோம். வேறு மூர்த்திகளுக்குத் தடவுவதில்லை. ஆதி-அந்தத்துக்கு மாத்திரம் ஸ்பெஷலாக ஸிந்தூரத்தை வைத்திருக்கிறார்கள்.

குங்குமத்தையே பழைய புஸ்தகங்களில் ஸிந்தூரமாகத்தான் சொல்லியிருக்கிறது. வேதமாதா அம்பாள் பாதத்தில் சிரஸை வைத்து நமஸ்காரம் பண்ணும்பேது, அவள் வகிட்டுக் குங்குமம் அம்பாளின் சரணத்தில் ஒட்டிக் கொண்டு பாததுளி என்பதாக

ஆயிருக்கிறதென்று ஸஹஸ்ரநாமத்திலே வருகிறது. அங்கே வகிட்டுக் குங்குமத்தை ‘‘ஸீமந்த ஸிந்தூரீ’’ என்றே சொல்லியிருக்கிறது. வகிட்டிலே தான் குங்குமம்; நெற்றியில் - அதாவது, திலகமிட்டுக் கொள்ளும் புருவ மத்தியில் - கஸ்தூரிப்பொட்டு என்பதாக அம்பாள் வைத்துக் கொண்டிருப்பதாக ஸஹஸ்ரநாமத்திலிருந்து ஏற்படுகிறது. ‘‘முக சந்திர களங்காப ம்ருக நாபி விசேஷகா’’ என்று அதில் நாமா வருகிறது. சந்திரனுக்கு மத்தியில் களங்கத் திட்டு மாதிரி அம்பாள் முகத்தில் கஸ்தூரிப் பொட்டு என்று அந்த நாமா சொல்கிறது. நெற்றியை வர்ணிக்கும் நாமாவுக்கும் புருவத்தை வர்ணிக்கும் நாமாவுக்கும் இடையே இந்த நாமா வருவதால் இது புருவ மத்தியைச் சொல்வதாக ஸ்பஷ்டமாகிறது. வகிட்டில் குங்குமம் - ‘ஸீமந்த ஸிந்தூரீ’. இங்கேயும் அம்பாளுடைய வகிட்டுக் குங்குமத்தைத்தான் ஆசாரியாள் ஸிந்தூரம் என்று சொல்லியிருக்கிறார்.

சாஸ்திரப்படி ஸௌமங்கல்யத்துக்கு, ஸௌபாக்யத்துக்கு பெண்கள் குங்குமம் இட்டுக் கொள்ளவேண்டிய இடம் வகிடுதான். நெற்றி நடுவில் இட்டுக் கொள்வது அலங்காரத்துக்குத்தான். மனஸை ஒருமுகப்படுத்தும் ப்ரமத்தியில் (புருவங்களில் நடுவில்) பரமாத்மாவை கன்ஸென்ட்ரேட் பண்ணுவதாலேயே அங்கே சந்தனம். விபூதி இட்டுக் கொள்கிறது போல குங்குமமும் அங்கே இட்டுக் கொள்ளப்படுவதாகவும் சொல்லலாம். அப்படியானாலும் ஸுமங்கலித்தன்மை என்பதற்கு இதிலே விசேஷம் இல்லை! பழைய நாளில் ஸுமங்கலிகள் முதலில் வகிட்டிலேயே குங்குமம் இட்டுக்கொண்டு அப்புறம்தான் அதை நெற்றியிலும் வைத்துக் கொள்வார்கள்.

‘பாக்யலக்ஷ்மி’ என்றே சொல்லப்படும் மஹாலக்ஷ்மியின் ஸாந்தித்யத்தை பெற அவளுடைய வாஸஸ்தானமான வகிட்டிலேயேதான் குங்குமம் இட்டுக்கொள்ள வேண்டும். வகிடு பூராவும் அப்பிக் கொள்கிறவர்கள் இருக்கிறார்கள். அப்படியில்லாவிட்டாலும் நெற்றிக்கு மேலே வகிடு பிரிகிறதே, அந்த ஆரம்பத்தில் குங்குமத்தை இட்டுக் கொள்ள வேண்டும்.

அம்பிகையோ வகிடு பூராவும் இட்டுக் கொண்டிருக்கிறாள்: ‘‘வஹந்தீ ஸிந்தூரம்.. ஸீமந்த ஸரணி:’’ - ‘குங்குமத்தைத் தரிப்பதான வகிட்டுப்பாதை’, வகிடு பூராவும் இட்டுக் கொண்டிருந்தால்தான் ஸிந்தூர குங்குமம் ‘ஸரணி’ என்னும்படியான நேர்ப்பாதை ரூபத்தில் இருக்கும். ஆரம்பத்தில் மட்டும் இருந்தால் வட்டமாக ஒரு பொட்டாகத்தான் இருக்கும். ஆசார்யாள் மேற்கொண்டு சொல்வதிலிருந்து - அதுதான் இந்த ச்லோகத்தின் காவ்ய ரஸத்துக்கும் கல்பனைக்குமே உயிர். நிலையாக இருக்கிற வர்ணனை - அம்பிகை வகிடு ஆரம்பிக்கிற இடத்தில் பெரிய வட்டப் பொட்டாக இட்டுக்கொண்டு, அதையே மேலே வகிட்டோடு வகிடாக, முடிகிறவரை மெல்லிசக் கோடாக இழுத்துவிட்டுக் கொண்டிருக்கிறாள் என்று தெளிவாகத் தெரிகிறது.

இப்படி அம்பாளின் ஸீமந்தத்தைத் தியானம் பண்ணுவதைக் காட்டிலும் பாக்யம், ஆனந்தம் இல்லை. ஸர்வ மங்களையான தேவியின் திவ்ய ஸ்வரூபத்தில் ஸாக்ஷாத் மஹாலக்ஷ்மி வஸிக்கிற ஸ்தானத்துக்குக் குங்குமாலங்காரம் பண்ணியிருக்கிறது.

அம்பாள் ஸந்திதியில் எப்போதும் ஸகியாக, கிங்கரியாகவே இருப்பவள் லக்ஷ்மீ. பரதேவதைக்கு இரண்டு பக்கத்திலும் லக்ஷ்மியும் ஸரஸ்வதியும் கவரி வீசுகிறார்கள்

என்று ஸஹஸ்ரநாமத்தில் இருக்கிறது: ஸ சாமர ரமா வாணீ ஸவ்ய தக்ஷிண ஸேவிதா. இப்படிச் சேடிகளாக அவர்களை வைத்துக்கொள்ளாமல் அவர்களைத் தன்னுடைய இரண்டு நேத்ரங்களாகவே அம்பாள் வைத்துக் கொண்டதுதான் காமாக்ஷி என்ற அவஸரம் என்பார்கள் - 'கா' என்றால் ஸரஸ்வதி; 'மா' - லக்ஷ்மி; 'அக்ஷி' என்றால் கண். 'கா'வையும், 'மா'வையும் 'அக்ஷி'யாகக் கொண்டவள் 'காமாக்ஷி'.

ஸரஸ்வதியைத் தூக்கித் தன்னுடைய நாக்கு நுனியில் அம்பாள் வைத்துக் கொண்டிருக்கிறாளென்றும் இந்த ஸௌந்தர்யலஹரி பின் ச்லோகமொன்றில் (64) ஆசார்யாள் சொல்கிறார். அம்பாளுக்கு வாக் ப்ரதானம் (வாக்குவன்மை வழங்குதல்) முக்யமென்று முன்னேயே சொல்லியிருக்கிறேனல்லவா? அதனால்தான் நல்ல பண்டிதர்களைப் பற்றிக்கூட 'அவா நாக்கு நுனியிலே ஸரஸ்வதியே நாட்யமாடறா' என்று சொல்கிற ரீதியில் அம்பாளுடைய ஜிஹ்வாக்ரத்திலும் அவள் இருப்பதாகச் சொல்லியிருக்கிறார். 'நாத்திகம் பேசி நாத்தமும்பேறி' என்பதற்கு மாறாக ஈசுவரனுடைய குணகண லீலைகளை அம்பாள் ஓயாமல் ஜபிக்கிற மாதிரி பேசிப் பேசியே அவளுடைய நாக்கு ரத்தம் கட்டிப்போய் செம்பருத்திப் பூ மாதிரிச் சிவந்துவிடுகிறதாம்! செம்பருத்திக்கு 'ஜபா' என்று பெயர். ஈசுவர கதைகளை 'ஜபம்' பண்ணிப் பண்ணியே நாக்கு 'ஜபா'வாச்சு என்று வார்த்தை விநோதம் பண்ணி இருக்கிறார்! அப்படி அவளுடைய ஜிஹ்வா சிவக்கிற போது அதன் நுனியிலிருக்கிற வெள்ளை ஸரஸ்வதியும் செவேலேன்று ரத்ன விக்ரஹம் மாதிரி ஆகிவிடுகிறாளென்று அங்கே கல்பித்திருக்கிறார். வெள்ளை சிவனை அம்பாள் சிவப்பாக்கினாளென்று பல இடத்தில் சொன்னதற்கேற்க அவருடைய ஸஹோதரியான ஸரஸ்வதியையும் அவள் (சிரித்து) 'ரெவல்யூஷனரி'யாக (புரட்சியாளராக)ப் பண்ணினாளென்கிறார்! அருண ஸரஸ்வதியாக அம்பாளை உபாஸித்து 'ச்ருங்கார லஹரி'யாகக் கவி பாடுகிறவர்களைப் பற்றி முன்னே பார்த்தோம். இங்கேயோ வெள்ளை ஸரஸ்வதியே அருணமானதாகக் கல்பனை!

சாமர கைங்கர்யம் பண்ணுபவர்களில் ஒருத்தியைப் பெருமைப்படுத்தி இப்படி நாக்கு நுனியில் வைத்துக் கொள்ளும் அம்பாள் இன்னொருத்தியை - மஹாலக்ஷ்மியை - அதற்கு மேலும் பெருமையாக, "தலைக்கு மேலே தூக்கி வெச்சுண்டு" என்கிறோமே, வாஸ்தவமாகவே அப்படித் தன்னுடைய ஸீமந்தத்திலே தூக்கி வைத்துக் கொண்டு அவளுக்கு ஸிந்தூர குங்குமாலங்காரம் பண்ணியிருக்கிறாள்!

பாக்யலக்ஷ்மியின் வாஸ ஸ்தானமாக எந்த ஸுமங்கலியிடமும் உள்ள ஸீமந்தம் ஸௌபாக்யத்தின் ஜன்ம ஸ்தானமாயுள்ள அம்பாள் விஷயத்தில் இன்னம் எத்தனை உயர்வு பெற்றிருக்கணும்? ஸௌபாக்ய-ஸௌந்தர்யங்களுக்கு அதுவே உச்சி என்று த்யானம் பண்ணவேண்டும். "உச்சித் திலகம்" என்று இந்த ஸீமந்த ஸிந்தூரத்தைத்தான் 'அபிராமி அந்தாதி' ஆரம்பத்திலேயே பட்டர் சொல்கிறார். "உச்சித் திலகம்" என்று போட்டிருக்கிறார். - கவனிக்கணும்; 'நெற்றித் திலக'மில்லை, 'உச்சித் திலகம்'! ஸுமங்கலிகள் நெற்றிக்கிட்டுக் கொள்வது தவிர அவச்யம் 'உச்சி'யான வகிட்டிலேயும் சிவப்புக் குங்குமம் வைத்துக் கொள்ளணும்.....

முந்தின ச்லோகத்தில் வர்ணித்த கருநெய்தல் காடு மாதிரியான அம்பாளுடைய கேசத்தை நடுமத்தியில் பிளந்து கொண்டு வகிடு ஓடுகிறது. இயற்கையில் வகிடு வெளுப்பாக இருப்பது. ஆனால் வெள்ளை சிவனையும் ஸரஸ்வதியையுமே சிவப்பாகப் பண்ணிவிடும் அம்பாள் ஸிந்தூரத்தைப் பூசித் தன் வெள்ளை வகிட்டையும் சிவப்பாக்கியிருக்கிறாள்! அலை அலையாகக் கன்னங்கரேல் என்று உள்ள அவளுடைய தலைமயிருக்கு நடுவில் செக்கச் செவேலென்று ஸீமந்த ஸரணி ஜ்வலிக்கிறது.

நம்மில் பல பேருக்கு இந்த மாதிரி அழகுகளை ரஸிக்கேவ தெரியவில்லை. 'காலக்ஷேப'த்துக்குப் பிரயோஜனமுண்டா என்று utility -ஐ மட்டும் பார்த்துக் கொண்டு இதெயெல்லாம் விட்டுவிடுகிறோம். சில பேர் ரஸிக்கிறோம். கவிகளாக இருக்கிறவர்களுக்கோ ஒரு அழகைப் பார்த்தவுடன் அதோடு நின்றுவிடாமல் அதே மாதிரி வேறு அழகுகள் இருப்பதை நினைத்தோ, இல்லாவிட்டால் நூதனமாக - ஆனாலும் பொருத்தமாக - கல்பனை பண்ணியோ பார்த்து இதை விஸ்தாரம் பண்ணி தீர்க்கமாக அநுபவிக்கத் தோன்றுகிறது.

கன்னங்கரேலென்று கருநீலக்கடல் அலை வீசுகிற மாதிரி நெளிநெளியாகக் கேசத்தை இழைய வாரிவிட்டுக் கொண்டுள்ள அம்பாளின் சிரஸுக்கு நடுவிலே பிரகாசமாக இந்த ஸீமந்தரேகை செவேல் என்று ஓடுகிறதைப் பார்த்ததும் ஆசார்யாளுக்கு என்ன உவமை தோன்றுகிறது?

“.....ப்ரபல-கபரீ-பார-திமிர

த்விஷாம் ப்ருந்தைர்-பந்தீக்ருதம் இவ நவீநார்க கிரணம்” ||

‘நவீநார்க கிரணம்’ - ‘அர்க்கன்’ என்றால் ஸூர்யன் ‘அர்க கிரணம்’ - ஸூர்ய கிரணம். ‘நவீன’ அர்க்கனாம்! ‘நவீன’ என்றால் ‘புதிய’, பால ‘நவீநார்க கிரணம்’ என்றால் உதய ஸூர்ய ரச்மி

உதய ஸூர்யன் எப்படி இருக்கிறான்? செக்கச் செவேலென்று இருக்கிறான். அதுதான் ராஜராஜேச்வரியின் நிறம். “உதயத் பாநு” என்று அதை “ஸஹஸ்ரநாம”த்தில் சொல்லியிருப்பதைத்தான் அபிராமி பட்டர் அந்தாதியின் முதல் வார்த்தையாக “உதிக்கின்ற செங்கதிர்” என்று போட்டிருக்கிறார்! உதித்து நாழி ஆக ஆக ஸூர்யனின் சிவப்பு போய் அவன் வெள்ளி நிறமாகிவிடுவான்.

உதிக்கும் கதிரவனின் செங்கதிர்களில் ஒன்றாகத்தான் அம்பாளுடைய ஸிந்தூர ஸீமந்தத்தை ஆசார்யாள் பார்க்கிறார். வகிடு ஆரம்பத்தில் அவள் பெரிய பொட்டாக இட்டுக் கொண்டிருக்கிற திலகம் உதய ஸூர்யனைப் போல இருக்கிறது. அதிலிருந்து கிளம்பி மேலே போகிற ஸிந்தூரக் கோடு பால ஸூர்யனிலிருந்து புறப்படும் ஒரு கிரணம் போல இருக்கிறது.

“ப்ரபல கபரீ-பார-திமிர-த்விஷாம் ப்ருந்தைர்-பந்தீக்ருதம்” என்று என்னவோ பல்லை உடைக்கிற மாதிரிச் சொல்கிறாரே, இதற்கு என்ன அர்த்தம்? ஓசை நயத்தாலேயே - அதாவது அது நயமா இல்லாததாலும்தான்! - பொருளின் நயத்தையோ, கடினத்தையோ ஆசார்யாள் தெரிவித்து விடுகிறவரல்லவா? இங்கே வார்த்தைகளைப் பார்த்தால்

சண்டைக்கு வருகிற மாதிரி இருக்கிறதே! யார் யாரிடம் சண்டைக்கு வருகிறார்கள்? ஸீமந்த ஸரணியைத் தானே முக்யமாகச் சொன்னார்? அதோடு யார் குஸ்திக்கு வருவது?

“கபரீ-பார-திமிரம்” என்றால் ‘அம்பாளுடைய கேச பாரத்தின் கருமை என்கிற இருட்டு’, ‘ப்ரபல’ என்று அதற்கு முன் அடைமொழி கொடுத்திருக்கிறது. ‘ப்ரபலம்’ என்றால் ‘புகழ் வாய்ந்த, famous’ என்று நினைக்கிறோம். நேர் அர்த்தம் ‘விசேஷ பலம் கொண்ட’ என்பதேயாகும். முன்னே சொன்ன கேச பாரத்தின் இருட்டுக்குத்தான் இப்படி விசேஷ பலம் இருப்பதாகச் சொல்கிறார். ஜாஸ்தி பலம் இருந்தால் சண்டை போடத்தானே தோன்றும்? அதனால் அதுதான் சண்டைக்குப் போகிறது. யாரிடம்? இருட்டு யாரிடம் சண்டைக்குப் போகும்? வெளிச்சத்திடம் தானே? ராதிரியைப் போக்கிப் பகலை உண்டு பண்ண வரும் பால ஸூர்யனைத்தான் ஜன்ம சத்ருவாக நினைத்து இருட்டு சண்டைக்குப் போகும். இங்கே இருட்டு அம்பாளின் கேசமாயிருக்கிறதென்றால் பால ஸூர்யன்தான் ஸிந்தூரமாக வந்திருக்கிறானே! அதுவும், அவள் வேறே எங்கேயோ கையில், காலில் அதை இட்டுக் கொண்டிருந்தாலும் தலைமயிர் அதனிடம் ஒன்றும் பண்ணிக் கொள்ள முடியாது. அவளோ நன்றாக இடம் பார்த்து இந்தக் கேச பாரத்துக்கு வாய்ப்பாகத் தன் சிரஸ் உச்சியிலேயே அல்லவா இந்த பால ஸூர்யனைக் கொண்டு வந்து வைத்துக் கொண்டிருக்கிறாள்? அதனால் இந்த கேச இருட்டு அதோடு சண்டை போட உத்ஸாஹமாகக் கிளம்பி விடுகிறது.

“ஒளி கிட்டே வந்தால் இருள் ஓட்டம் பிடிக்க வேண்டியதுதானே? இருட்டாக இருக்கிற இடத்திலே ஒரு தீபத்தைக் கொண்டு வந்தால் உடனே இருட்டு ஓட்டம் பிடிக்க வேண்டியதுதானே? தினம் தினம் ஸூர்யன் வந்தானோ இல்லையோ இருட்டு இருந்த இடம் தெரியாமல் மறைந்துதானே போகிறது? ஞானம் வந்தால் அஞ்ஞானம் மிச்சம் மீதி இல்லாமல் தொலைகிறதற்கே ‘ஸூர்யனைக் கண்ட இருள் போலே’ என்று த்ருஷ்டாந்தம் கொடுக்கிறார்களே! அப்படியிருக்க ஸூர்யனையாவது, இருட்டு தைரியமாக உத்ஸாஹமாக எதிர்த்துக் கொண்டு வருவதாவது?” என்றால் - அம்பாள் இருட்டுக்குக் கொடுத்திருக்கிற இடத்தில்தான் இப்போது மாறுதலாக ஏற்பட்டிருக்கிறது. ஒருவர் எதையும் பண்ணலாம் என்று ஸ்வாதீனம் கொடுத்திருந்தால் ‘அவனுக்கு ரொம்ப எடம் (இடம்) கொடுத்துட்டே!’ என்று சொல்கிறோம். அம்பாள் இந்த இருட்டுக்குத் தன் தலையிலேயே ‘இடம் கொடுத்து விட்டாள்! அதற்கு “கன ஸ்நிக்த ச்லக்ஷணம்” என்று தினமும் தைலம் போட்டு மேலும் மெருகு கொடுத்து, அதில் தேவ லோக புஷ்பங்களையெல்லாம் சூட்டிக் கொண்டு செல்லம் கொடுக்கிறாள். அவளுடைய பக்க பலத்தில்தான் அதற்கு ‘ப்ரபலம்’ ஏற்பட்டு தைரியம் கொடுத்து விட்டது!

“கருடா ஸுகமா?” - “இருக்கிற இடத்தில் இருந்தால் ஸுகம்தான்!” என்று ஒரு வசனம் சொல்கிறோமே அதுகூட இது போலக் கதைதான்.

“கருடா ஸுகமா?” என்பது ஆதிசேஷ வசனம். “இருக்கிற இடத்தில் இருந்தால் ஸுகம்” என்பது அதற்கு கருடனின் பிரதி வசனம் (மறுமொழி)

க்ஷீர ஸமுத்ரத்தில் சயனித்துக் கொண்டும், வைகுண்ட ஸதஸில் ராஜ்யபார தர்பார் பண்ணிக் கொண்டும் பெருமாள் இரண்டு விதமாக இருப்பார். அவருடைய க்ஷீராப்தி

சயன ஸமயத்தில்தான் அனந்த-கருட-விஷ்வக்ஸேநாதிகள் கூட இருந்து ஸேவிப்பது. இவர்களில் 'அனந்த' என்றதுதான் ஆதிசேஷன். அவர் மேலேதான் பெருமாள் அனந்த சயனமாக, ஆனந்த சயனமாகவும் படுத்துக் கொண்டிருப்பது.

அதே ஆதிசேஷனுக்குப் பெருமானுடைய வைகுண்ட தர்பாருக்குப் போவதற்கே பயம். அங்கே கருடனுக்குத்தான் பிராதான்யம். பாற்கடலில் சயனிக்கிறபோது ஆதிசேஷன் பெருமானைத் தாங்குகிறார்; தாங்கிக் கொண்டு, இருந்த இடத்திலேயே இருக்கிறார். அப்போது கருடன் ககன வீதியில் நின்று ஸேவிப்பதோடு ஸரி. ஆனால் பெருமாள் படுக்கையை விட்டாரோ இல்லையோ கருடனுக்குத்தான் importance. கோவிலுக்குக் கோவில் 'பெரிய திருவடி' என்று அவருக்குத்தான் பெருமானுக்கு நேரே ஸந்திதி. அவருடைய சிறப்பான பெருமை அவர் பெருமானைத் தாங்குவது மட்டுமின்றி, தாங்கிக்கொண்டு ஒரே இடத்தில் ஆதிசேஷனைப்போல இல்லாமல், பறப்பாகப் பறக்கிறார். எந்த லோகத்திலேயோ ஒரு கஜேந்திரன் கதறினால் க்ஷணத்துக்குள் அங்கே பெருமானைத் தூக்கிக் கொண்டு ஓடுகிறார்.

பாம்புக்கும் கருடனுக்கும் ஜன்மப் பகை. எப்போதும் கருடன்தான் ஜயிக்கும். பாம்பை அப்படியே கொத்திக் கீறி பக்ஷணம் பண்ணிவிடும். லோகத்தையெல்லாம் நடுங்க வைக்கிற பாம்புக்கு கருடன் என்றால் மட்டும் நடுக்கம்! யானைக்கு ஸிம்ம ஸ்வப்பனம், எலிக்குப் பூனை மாதிரி.

லோகத்தையெல்லாம் தூக்கிக் கொண்டிருக்கும் ஆதிசேஷனுக்கு பெருமானுடைய வாஹனமாக இருக்கப்பட்ட கருடாழ்வாரிடம் குலை நடுக்கம்தான். அதனால் பெருமாள் வைகுண்ட தர்பார் நடத்துகிற இடத்துக்குப் போகவே பயம்.

இப்படித் தொடை நடுங்கிறவர், க்ஷீராப்திக்கு கருடன் வந்து பெருமானை ஸேவிக்கும்போது அவரைப் பார்த்தார். இங்கே தனக்குத்தான் முக்யத்வம் என்று ஆதிசேஷனுக்குப் பெருமை ஏற்பட்டது. தன் மேலேயே பெருமாள் ரகக்ஷயாகப் 'பச்சைமாமலை போல் மேனி' யைத் தலையோடு கால் நீட்டிப் படுத்துக் கொண்டிருப்பதில் அவருக்கு ஏக தைரியம் வந்துவிட்டது!

ஸாதாரணமாக ஸ்தானத்தில், சக்தியில் பெரியவர்களைப் பார்த்தால் நமஸ்காரம் செய்ய வேண்டும்; நமஸ்கார வசனம் சொல்ல வேண்டும். அவர்கள் பெயரைச் சொல்லக் கூடாது. ஸம அந்தஸ்தாக இருந்தால் குசலப் பிரசன்ம - 'ஸௌக்யமா?' என்று கேட்க வேண்டும். அப்போதும் பேரைச் சொல்லிக் கூப்பிடக் கூடாது. நாம் பெரியவராக இருந்து மற்றவர் சின்னவராக இருந்தால்தான் பேரைச் சொல்லி, 'ஸௌக்யமா?' என்று கேட்கலாம்.

கருடனை எப்போதும் பெரியவராகக் கொண்டு பயப்பட்டு பதுங்கிக் கொண்டிருந்த ஆதிசேஷனுக்கு இப்போது பெருமாள் தன் மேலேயே இருக்கிற தைரியத்தில் தன் ஸ்தானம் உயர்ந்துவிட்டது என்று தோன்றியது. ஜன்மாவில் ஒரு தடவை, இப்போதாவது அவரைக் கொஞ்சம் நாஸுக்காக மட்டும் தட்டிப் பார்க்கலாமே என்று ஆசை உண்டாயிற்று.

உடனே அவர் பேரைச் சொல்லிக் கூப்பிட்டு, “ஏன் கருடா, ஸுகமா?” என்றார் க்ருதக்காகத்தான் கேட்டார்.

கருடனுக்குப் புரிந்து விட்டது. திடீரென்று ஆதிசேஷனுக்கு இவ்வளவு துணிச்சல் எப்படி என்று புரிந்து விட்டது. அவரும் ரொம்ப சாதுர்யமாக ஆதிசேஷனுக்கு உறைக்கிற மாதிரி, “இருக்கிற இடத்தில் இருந்தால் ஸுகந்தான்” என்றார்.

ஆதிசேஷன் கேட்டது கருடன் ஸுகத்தை. அவருடைய ஸுகத்துக்கு எப்போதுமே குறைச்சவில்லைதான். பயந்தானே பெரிய அஸுகம்? கருடாழ்வாருக்கு ஒருபோதும் பயமேயில்லை. பயப்பட்டு, பயப்பட்டுப் பாதி நாழி ஸுகத்தை இழப்பது ஆதிசேஷன் தான்! பெருமாள் அவரிடத்தில் இருக்கிற மட்டும்தானே அபய நிலையான ஸௌக்யம் அவருக்கு உண்டு? அதனால் அவர் கருடன் ஸுகத்தைக் கேட்க இவரே அவருடைய ஸுகத்தையே குத்திக் காட்டி, இருக்கிற இடத்தில் இருந்தால் ஸுகம்தான்” என்றார். இப்படி கதை.

கிரஹங்கள்கூட ஸ்வகேசுத்ரத்தில் (அதன் ஸௌந்த வீட்டில்) இருந்தால்தான் ‘பவர்’ என்கிறார்கள். இருக்கிற இடத்தில் இருக்க வேண்டும்.

இருட்டு இருக்கிறதே, அது எங்கேயோ லோகத்தில் திண்டாடிக் கொண்டிருந்தது. அதற்கு நேர் பகை வெளிச்சம். ஆனாலும் அதை இதனால் எதிர்க்க முடியவே இல்லை. பால ஸூர்யன் அதோ அங்கே தலையை எட்டிப் பார்த்தானோ இல்லையோ, சக்தி தாங்க முடியாமல் இது ஓட்டம் பிடிக்க வேண்டியே இருந்தது. நடு மத்யான்ன ஸூரியனைவிட பால ஸூர்யன்தான் இருட்டுக்குக் கரும் பகை. மத்யான்ன ஸூர்யனை அதற்குத் தெரியவே தெரியாது. பால ஸூர்யன் வந்தவுடனேயேதான் அது ஓடி விடுகிறதே! “ரா முழுக்க லோகம் பூராவையும் நமக்குள்ளே பிடித்து வைத்துக் கொண்டிருந்தோமானாலும், கடைசியில் ஒரு நாளைப்போல, இந்த ஸூர்யக் குஞ்சு அங்கே வரும்போதே இங்கே நாம் ஓடும்படியாகிறதே!” என்று அதற்கு ரொம்பவும் அவமானம், மாளாத கூபாத்தம். “இந்த பால ஸூர்யனை எங்கேயாவது, எப்போதாவது நாம் வளைத்துக் கொண்டு இவன் நம்மை ஒன்றும் பண்ண முடியாதபடி கட்டிப் போடணும்” என்று அது சபதம் பண்ணிக் கொண்டிருந்தது!

இப்போது அம்பாள் லோகத்தில் திண்டாடிக் கொண்டிருந்த இருட்டை அப்படியே வாரித் தன் கேச பாரமாக ஆக்கிக் கொண்டு, அப்புறம் அந்தக் கேசபாரத்தையும் வாரி வகிட்டுத்து அந்த பால ஸூர்யனையே கொண்டு வந்து நேரே இந்தக் கேச மத்தியில் வைத்தாளோ இல்லையோ, இருட்டுக்கு ஒரே குஷி, தைரியம் வந்து விட்டது!

அந்த உச்சித்திலக ஸூர்யனை அப்படியே சுற்றிக் சூழ்ந்துகொண்டு அதிலிருந்து பரவும் கிரணங்களையெல்லாமம் முழுங்கிவிட்டது. இருளைத்தான் ஒளி முழுங்கும் என்பதற்கு மாறாக, விசித்ரமாக, இங்கே இருள் ஒளியை முழுங்கி விட்டது. பால ஸூர்யன் மாதிரியான ஸிந்தூர திலகத்தின் பிரகாசம் எப்படி ஸூர்ய ஒளி பரிதி மண்டலத்தைச் சுற்றி எல்லாத் திசையிலுள் வியாபிக்கிறதோ, அப்படி அம்பாளுடைய சிரஸ் முழுக்க வியாபித்து அவளுடைய குந்தளம் முழுவதையும் சிவப்பு ஜ்யோதியாக அல்லவா மாற்றி இருக்க வேண்டும்? அப்படியில்லாமல் ஒரே ஒரு கிரணம் மட்டும் வகிடு

ரூபத்தில் மேலே செக்கச் செவேலென்று போயிருக்கிறது. பாக்கிக் கிரணமெல்லாம் எழும்ப முடியாதபடி கேசத்தில் புதைந்து போய் அந்தக் கேசம் மட்டும் கருகருவென்று மின்னுகிறது என்றால் - அந்தச் செக்கச் செவேல் ஒளியுடன் இந்தக் கன்னங்கரேல் இருட்டுத்தான சண்டை போட்டு, ஜயித்து அமுக்கிப் பிடித்து வெளியிலே வர முடியாதபடி பண்ணி விட்டது என்றுதானே ஆகிறது?... நன்றாக த்யானம் பண்ணிப் பார்க்கணும்: மஹாஸுமங்கலியான ஸாக்ஷாத் அம்பாளுடைய வகிடு ஸிந்தூர குங்குமம் அப்பிச் செக்கச் செவேல் ரேகையாயிருக்கிறது: சுற்றிலும் அதை நெருக்கிக் கொண்டு அலை அலையாகக் கன்னங்கரேல் என்று அவளுடைய கேச பாரம்; அந்தக் கறுப்பே இந்தச் சிவப்பைத் தூக்கலாகவும், இந்தச் சிவப்பே அந்தக் கறுப்பைத் தூக்கலாகவும் எடுத்துக் காட்டுகிறது.

குங்குமமான பால ஸூர்யனிடம், “இப்போது உன் கைவரிசையைக் காட்டேன்!” என்று கேசபாரமான இருட்டு வந்து ‘சாலஞ்ஜ’ பண்ணி அப்படியே அதை நாலா பக்கத்திலும் வளைத்துக்கொண்டு ஒரு ரச்மி தவிர பாக்கி எல்லாவற்றையும் கபளீகாரம் பண்ணியிருப்பதாகத் தெரிகிறது.

ஒரு ரச்மியை மட்டும் ஏன் விட்டு வைத்தது? இதுவும் இல்லாவிட்டால் ஸூர்யனோடு இது சண்டை போட்டதற்கு அடையாளமே இருக்காதே! கிரணமாக ஒளி பரப்பாமல் அநேக சிவப்பு வஸ்துக்கள் இருக்கிறது போல இங்கேயும் (ஸிந்தூரப் பொட்டு) இருக்கிறதாக்கும் என்று தானே நினைப்போம்? ஒரே ஒரு ஸூர்ய கிரணம் மட்டும் இருந்தால்தானே ‘இதென்ன ஆச்சரியம்?’ என்று பார்ப்போம்; அதற்கப்புறம் பாக்கி கிரணங்களையெல்லாம் இருட்டு ஜயித்துவிட்டது என்று தெரிந்து கொள்வோம்.

“த்விஷாம் ப்ருத்தை:” - என்றால் ‘சத்ருக் கூட்டத்தால்’ என்று அர்த்தம். ‘த்விஷ்’ என்பதிலிருந்துதான் ‘த்வேஷம்’ வந்தது. ‘ப்ருத்தம்’ - கூட்டம். இருட்டு என்பது அலை அலையான கேச ரூபத்தில் அணி அணியாக வருகிற சத்ருப் படைபோல் இருக்கிறது. இப்படிப் படையெடுத்து வந்து சத்ரு ஸையத்தால், ‘பந்தீக்ருதம் இவ’ என்றால் ‘ஜெயிலில் போட்டாற் போல்’ என்று அர்த்தம். சிறை வைக்கப்பட்டது போல ஸீமந்தஸிந்தூரமாகிய இளம் ஸூர்யன் தோன்றுகிறது.

பாக்கி கிரணங்களை முழுங்கினது மட்டுமில்லை; முழுங்காமல் விட்டு வைத்த இந்த ஒரு கிரணத்துக்காவது ஸ்வயேச்சையாக இருக்க ஸ்வதந்திரமுண்டா என்றால், இல்லை. அது இந்தண்டை அந்தண்டை நகர முடியாதபடி அதை ஜெயிலில் போட்டு அடைத்திருக்கிறது. நேர்வகிடாக சிரஸுக்கு மத்யத்தில்தான் எடுக்க வேண்டும். இந்தப் பக்கம், அந்தப் பக்கம், கோணல் வகிடு என்று அதை இஷ்டப்படி இடம் மாற்றிக் கொண்டே இருக்கக் கூடாது. அப்படிப்பட்ட ஸஞ்சார ஸ்வதந்திரமும் அதற்கில்லை என்பது “பந்தீக்ருதம்” என்பதிலிருந்து ஏற்படுகிறது. திவ்ய ஸாந்நித்யம் வேண்டுமென்றால் கோணல் வகிடுல்லாமல் கூடாது. அதே மாதிரி, சுத்த மஞ்சளில் பண்ணிய சிவப்புக் குங்குமந்தான் இட்டுக் கொள்ளணும். மைதா குங்குமம், கலர் கலராகப் பொட்டு ஒட்டிக் கொள்வதெல்லாம் தோஷம்.

‘பந்தம்’ என்று நாலாவது dha போட்டுச் சொன்னால் அதற்குள்ள பல ‘மீனிங்கு’களில் ‘கைது செய்வது’ என்பதும் ஒன்றாகும். ‘‘பந்தீ’’ என்று இங்கேயிருப்பது போல் மூன்றாவது ‘தீ’ (dee) போட்டால் ‘கைதி’ என்று அர்த்தம். ‘‘பந்தீக்ருதம் இவ’’ என்றால் ‘கைதியாக்கப்பட்டது போல’.

அம்பாளுடைய ஸிந்தூர ஸீமந்த ரேகையைக் கேச பாரத்தின் மத்தியில் பார்க்கும்போது, இருள் என்ற விரோதிக் கூட்டத்தால் கைதியாக்கப்பட்ட பால ஸூர்ய ரச்மி போலத் தோன்றுகிறது.

‘‘ஸரி, லோகமே கேள்விப்படாதபடி இப்படி இருட்டிடம் தோற்ற சோப்ளாங்கி ஸூரியனாக இருக்கிற வகிட்டுக்கும் ஸாக்ஷாத் பரதேவதையின் பரம க்ஷேமகரமான ஸௌந்தர்ய லஹரிக்கும் என்ன ஸம்பந்தம்?’’

தமஸ் என்றே சொல்லப்படும் கறுப்பாலேயே அம்பாள் அஞ்ஞான தமஸைப் போக்குவதாக முன் ச்லோகத்தில் பார்த்தோமல்லவா? அப்படியே, இங்கே ஒரு விதத்தில் தோற்றுப்போன ஸீமந்தத்துக்கு இன்னொரு தினுஸில் உயர்வை உண்டாக்கி அதனாலேயே க்ஷேமங்களை அளிக்கிறாள். லக்ஷ்மீ ஸ்தானமான அது வாஸ்தவத்தில் க்ஷேமங்களுக்கு ஆசிரயந்தான். அதற்குத் தோல்வி தந்தது பாவனைதான். ‘‘பந்தீக்ருதம் இவ’’: ‘கைதியானது போல’ என்றுதான் சொன்னாரே தவிர நிச்சயமாகக் கைதியாகி விட்டது என்று சொல்லவில்லை.

இப்போது அதன் உயர் நிலையை - இந்த ச்லோகத்தின் உயிர் நிலையைப் - பார்ப்போம். இதை ஆசார்யாள் முதலில் சொல்லிவிட்டு அப்புறம்தான் தோல்வியைப் பற்றிச் சொல்கிறார். நான்தான் தோற்றதோடு முடிக்க வேண்டாம் என்று மாற்றி ஆரம்பித்தேன். முதல் இரண்டு வரிகளில்,

‘‘தநோது க்ஷேமம் ந: தவ வதந-ஸௌந்தர்ய லஹரீ
பரீவாஹ ஸ்ரோத:ஸரணி: இவ ஸீமந்த ஸரணி:’’ ।

என்று இருக்கிறது.

ஸாதாரணமாக மஹாகவிகள் வார்த்தைகளை ரொம்பவும் செட்டும் கட்டுமாகப் போட்டே அர்த்தத்தை த்வனியாக, suggestive -ஆக விட்டுவிடுவார்கள். ஒரே அர்த்தமுள்ள நாலைந்து வார்த்தைகளை, synonym -களைப் போட மாட்டார்கள். ஆனாலும் எங்கேயாவது ரொம்ப மஹத்தாக ஒரு விஷயம் வந்துவிட்டால் அப்போது அந்த மஹிமையை அழுத்திக் காட்டுவதற்காக ஒன்றுக்கு மேல் வார்த்தை போட்டு விடுவார்கள்.

இங்கே ‘லஹரீ’, ‘பரீவாஹம்’, ‘ஸ்ரோதஸ்’, ‘ஸரணி’ என்று வருகிற நாலு வார்த்தைகளும் கிட்டத்தட்ட ஒரே அர்த்தமுள்ளவை. எல்லாம் பிரவாஹத்தைக் குறிப்பவைதான். அம்பாளின் அழகு எப்படிப்பட்ட மஹாப் பிரவாஹமாக இருக்கிறது என்று தெரிவதற்காக இப்படி ஒன்றில்லை, இரண்டில்லை, நாலு வார்த்தைகளைச் சேர்ந்தாற்போல் போட்டிருக்கிறார்.

‘கிட்டத்தட்ட ஒரே அர்த்தம்’ என்று நான் சொன்னதில் point இருக்கிறது. முழுக்க ஒரே அர்த்தமில்லை. அப்படிப் போட என்ன இருந்தாலும் ஒரு மஹாகவிக்கு மனஸ் வராது. பொது ஜனங்கள் ஒரே அர்த்தமாக எடுத்துக் கொள்ளும்படி இருந்தாலும் வித்வத் ஜனங்கள் அந்த வார்த்தைகளுக்குள்ளே ‘மைன்யூட்’ - ஆக வித்யாஸமிருப்பதைப் பார்த்து இந்த shades of difference -ஐ (வேறுபாட்டுச் சாயல்களை) ரஸிக்கும்படியாகவே வாக்-கும்பனம் (சொற் தொகுப்பு) செய்வார்.

இங்கே அப்படித்தான் நாலு வார்த்தைக்கும் அர்த்தத்தில் உள்ளூர வித்யாஸமுண்டு. ‘லஹரி’ என்பது மேலே எழுந்து பொங்கும் நீரோட்டம். ‘பரீவாஹம்’ என்பதுதான் ப்ரவாஹம் - இது இருக்கிற இடத்திலேயே மேலே பொங்கித் துள்ளாமல், அந்தண்டை அந்தண்டை விஸ்தாரமாகப் பரவிக் கொண்டே போவது. ‘ஸ்ரோதஸ்’ என்றால் ஆர்ப்பாட்டமாக ஓடவேண்டுமென்பதில்லை; ஓடை மாதிரி ஓடுங்கி ஓடினால்கூட அது ஸ்ரோதஸ்தான். ‘ஸரணி’ என்பது முன்னேயே ‘ஸீமந்த ஸரணி’ என்பதில் சொன்னதுபோல நேர்கோடாக ஓடும் நீரோட்டம். இயற்கையாக எந்த ஆறும் நேர்கோடாக ஓடாது. அதனால் இது மநுஷ்யர்களாக ஒரு ஆற்றை வெட்டி உண்டாக்கிச் செய்கிற வாய்க்கால் என்ற ஆகும். ஒரு இடத்தில் பொங்கி எழும் லஹரி’, அப்புறம் பல இடங்களில் ‘பரீவாஹம்’ என்ற பிரவாஹமாகப் பரவ ஆரம்பித்து, ‘ஸ்ரோதஸ்’ எனப்படும் ஆறாக ஒரு ஒழுங்கு நிலையில் கரைக்குள் ஓடுகிற பிறகுதான் அதை மேலும் ஒழுங்குபடுத்தி ‘ஸரணியாக வாய்க்கால் ஆக்குவது.

இப்படித்தான் அம்பாளின் ஸௌந்தர்யம் அவளுடைய வதனத்தில் முதலில் லஹரியாகப் பொங்கி அப்புறம் பரீவாஹமாகப் பரவுகிறது. நெற்றி உச்சியைத் தொடுகிறபோது அது ஸ்ரோதஸ்ஸாக ஆறுபோல் ஆகிறது. ஆனாலும் இந்த ஆற்றுக்குக் கேசபாரம் கரையாக ஆகிற போது அந்தக் கரைக்கு இது அடங்க மாட்டேன் என்கிறது. கரைகடந்த அழகாகத்தான் அம்பாள் அழகு இருக்க முடியும். அதற்குக் கரை கட்ட முடிந்துவிட்டால் பெருமையே இல்லை! ‘வக்த்ர லக்ஷ்மீ பரீவாஹம்’ - ‘முக சோபையின் பிரவாஹம்’ என்றே ஸஹஸ்ரநாமம் சொல்கிறது. ஆகையால் அது முகவட்டத்துக்குள் அடங்கி ஓடுகிற மாதிரி நெற்றி ஓரத்தில் கொஞ்சம் சாந்தமான ஆறு மாதிரி ஆனாலும், கேசக் கரைக்குள் அடங்காமல் மறுபடிப் பிரவாஹமாகவே வேகத்தோடு பெருக ஆரம்பிக்கிறது. சட்டென்று இந்த முகலாவண்யப் பிரவாஹம் ஒரு இடத்தில் கரையையே உடைத்துக்கொண்டு அந்த வேகத்திலே கீழிருந்து மேலாக எதிர்த்துக்கொண்டு போய் அப்புறம் இரண்டு பக்கமும் இருட்டு நெருக்கியதில் குறுகிக் குறுகி straight line -ஆக ஒரு வாய்க்கால் ரூபத்தை எடுத்துக் கொள்கிறது. அந்த வாய்க்கால் (ஸரணி)தான் அம்பாளுடைய வகிட்டுக்கோடு (ஸீமந்த ஸரணி).காருண்யமே உருவான லாவண்யத்தின் ஸாக்ஷாத் ரேகா வடிவந்தான் அம்பாளுடைய ஸீமந்தம். அதற்கு மேலே அதற்கு அந்தண்டை எந்த அவயவமும் இல்லை! அதனால்தான் அம்பாளுடைய அழகிலிருந்து கேசமத்தை ஸகலருக்கும் வேண்டுகிறபோது, அதை ‘வதன ஸௌந்தர்ய லஹரி’ என்று முகத்தில் சிறப்பாக அடக்கினாலும், அதிலும் மேலும் குறிப்பாக, முகலாவண்ய வெள்ளம் எதிர்த்துக் கொண்டு ஓடியதால் உண்டான வாய்க்காலாகிற இந்த வகிட்டுக்கு முக்யத்வத்தைக் கொடுத்து விட்டார்!

கிருஷ்ண பரமாத்மாவுக்காக யமுனை வெள்ளத்தைக் கிழித்துக்கொண்டு நேராக ஒரு வழி ஏற்பட்டது. அம்பாளுடைய முக லாவண்ய வெள்ளமே யமுனை மாதிரிக் கறுப்பு வெள்ளமாக இருக்கிற அவளுடைய கேசபாரத்தில் ஒரு வழியைக் கிழித்துக் கொண்டிருக்கிறது!

“தநோது கேஷமம் ந:” என்று மனஸார நினைத்து இந்தச் ச்லோகத்தைப் பாராயணம், தியானம் பண்ணிக் கொண்டிருந்தோமானால் அம்பாளுடைய அழகு காமாதி அறுபகைக் கூட்டத்தில் (“த்விஷாம் ப்ருந்தை:”) நாம் சிறை வைக்கப்படாமல் (“பந்தீ க்ருதம்” ஆகாமல்) ஆத்மகேஷமத்தை அடைந்து லோக கேஷமத்தை விருத்தி பண்ணுவதற்கான சக்தியை நமக்கு அநுக்ரஹம் பண்ணும்

“தநோது கேஷமம் நஸ்-தவ-ஸௌந்தர்ய லஹரீ

பரீவாஹ-ஸ்ரோத: ஸரணிரிவ ஸீமந்த ஸரணி: ।

வஹந்தீ ஸிந்தூரம் ப்ரபல-கபரீ-பார-திமிர-

த்விஷாம் ப்ருந்தை-பந்தீக்ருதம் இவ நவீநார்க கிரணம்” ॥ 45

“இடம் மாறிய இரு பாதி சந்திரர்கள்”

அடுத்தச் ச்லோகத்திலும் (ச்லோ-45) தலைமயிரைப் பற்றிய வர்ணனை நீடித்தாலும், இங்கே அம்பாளின் முக வர்ணனையே முக்யம். அதன் ஸம்பந்தமாகவே அலகம் என்ற முன்னுச்சி மயிரைப் பற்றி வருகிறது.

முகத்தைப் பொதுப்படையாகத் தாமரைக்கு ஒப்பிடுவது வழக்கம். முக கமலம், வதநாரவிந்தம் என்று புஸ்தகங்களில் நிறைய வருகிறது. ஆசார்யாள் இப்படிப் பொதுப் படையாகச் சொல்லாமல் item, item -ஆகத் தாமரைக்கும் ஜகன்மாதாவின் முகத்துக்கும் பல ஒப்புமைகளைக் காட்டியிருக்கிறார்.

கொஞ்சங் கொஞ்சமாக இதழ் விரிவது தாமரைக்கு அழகு. அம்பாளுடைய மந்த ஸ்மிதம் (புன்னகை) இப்படிக் கொஞ்சங் கொஞ்சமாக மலர்ந்த அழகைக் காட்டுகிறது. அப்போது உள்ளே தெரிகிற பல்வரிசை தாமரைக்குள் தெரிகிற கிஞ்ஜல்கம் (கேஸரம்) போல இருக்கிறது. தாமரை போலவே அம்பாளின் வதனத்துக்கும் ரம்யமான மணம் இருக்கிறது. தாமரைக்குள்ளே தேனைக் குடித்துக்கொண்டு வண்டு புதைந்து கிடக்கும்; மேலும் பல வண்டுகள் அதைச் சுற்றிலும் ஸஞ்சரித்துக் கொண்டிருக்கும். வண்டு நாண் கொண்ட மன்மதனை எவன் கண்ணால் எரித்தானோ அந்தப் பரமேச்வரனின் கண் விழிகளே கருவண்டுகளாகி அம்பாளின் முக கமலத்தில் உள்ள மாதூர்யம் என்னும் மதுவைக் குடிக்கின்றன. முகத்தைச் சுற்றிப் புரளும் முன்னுச்சி மயிரைப் பார்த்தால் ஒரு குட்டி வண்டுப் படையே தாமரையைச் சூழ்ந்திருக்கிற மாதிரி இருக்கிறது - என்று இப்படிப் பல parallel கள் (இணைகள்) காட்டுகிறார்.

முககமலம் என்பது போலவே முகசந்திரன் என்பதும் ஸஹஜமான வர்ணனை. இப்படி ரொம்பவும் ஸஹஜமான ஒன்றிலேயே ஒரு வேடிக்கை பண்ணிப் புதிசாக ஒன்றைக் காட்டினால் அதுதான் ஸ்வாரஸ்யம். அப்படித்தான் அடுத்தச் ச்லோகத்தை (ச்லோ-46)ப் பண்ணியிருக்கிறார்.

“லலாடம் லாவண்ய-த்யுதி விமலம் ஆபாதி தவ யத்

த்விதீயம் தந்-மன்யே மகுட-கடிதம் சந்த்ர-சகலம் ।

விபர்யாஸ-ந்யாஸாத் உபயம் அபி ஸம்பூய ச மித:

ஸுதா-லேப-ஸ்யூதி: பரிணமதி ராகா- ஹிமகர:” ||46

முகம் பூராவையும் பூர்ணசந்திரனாக உவமிப்பது அநேக கவிகள் கையாண்ட விஷயம். ஆசார்யனே இப்படியும் நிறையச் சொல்லியிருக்கிறார். மூகர், ‘ராகா சந்த்ர ஸமாந காந்தி வதநா’ என்கிறார். ‘‘ராகா’’ என்றால் பூர்ணிமை. ‘‘ராகா-சசி-வதநே’’ என்று இதையே தீக்ஷிதரின் ‘கஞ்ஜதளாயதாக்ஷி’ பாட்டிலும் சொல்லியிருக்கிறது. நாம் தற்போது எடுத்துக்கொண்டுள்ள ச்லோகங்கூட ‘ராகா-ஹிமகர:’ என்று பூர்ணசந்திரனைச் சொல்லித்தான் முடிந்திருக்கிறது. ஆனால் இது அம்பாளின் முழுசான முக மண்டலத்துக்கு உவமையாக வரவில்லை. அப்படி வந்திருந்தால் அதில் வேடிக்கை விநோதம் ஒன்றும் இல்லை.

ஆசார்யாள் பின்னே என்ன சொல்கிறார்?

ஏற்கனவே நான் சலோகங்களைப் பிரித்து அர்த்தம் சொன்னதிலிருந்து உங்களுக்காகவே, ‘மகுட-கடிதம் சந்த்ர சகலம்’ என்று வந்திருப்பது அம்பாளின் மகுடத்தில் வைத்து இழைத்த பிறைச் சந்திரனைத்தான் சொல்கிறது என்று புரிந்திருக்கலாம். ‘லலாடம்’ என்றால் நெற்றி என்றும் தெரிந்திருக்கும். ‘‘லாவண்யம்’’, ‘‘விமலம்’’ - எல்லோருக்கும் புரிகிறதுதான். ‘‘த்யுதி’’ - பிரகாசம். ‘‘ஆபாதி’’ - ‘‘பிரகாசிப்பது’’ என்ற வினைச்சொல், ‘‘த்வத்’’ - உன். ‘‘யத்’’ - எது. ‘‘தத்’’ அது. (‘‘தந் - மன்யே’’ என்பது ‘‘தத் - மன்யே’’ என்பதே.) ‘‘மன்யே’’ - ‘நினைக்கிறேன்’ என்பதும் முன்னேயே (43-ம் ச்லோகத்தில்) வந்திருக்கிறது. ‘அத்வைதம்’, ‘அத்விதீயம்’ என்றால் ‘இரண்டாவதாக ஒன்று இல்லாதது’ என்று நான் பல தடவை சொல்லியிருக்கிறேன். ‘‘த்விதீயம்’’ என்பதற்கு அது opposite என்பதால், ச்லோகத்தில் வரும் ‘த்விதீயம்’ என்ற வார்த்தை ‘இரண்டாவது’ என்று அர்த்தம் கொடுக்கும் என்று ஊகித்து விடலாம். இப்படிச் சேர்த்துப் பார்த்தால் முதல் இரண்டு வரிக்கு என்ன அர்த்தம்?

‘‘அழகான ஒளி-பொருந்தி மாசில்லாமல் எந்த உன் நெற்றி பிரகாசிக்கிறதோ அந்த நெற்றியானது உன் கிரீடத்தில் இழைத்த சந்திர கலையின் இரண்டாவது ரூபம் என்று நினைக்கிறேன்’’ என்று அர்த்தமாகும்.

நன்றாகப் புரியும்படிச் சொன்னால்; அம்பாளுடைய தலையில் அர்த்த சந்திரன் இருக்கிறது...

அம்பாள், ஈச்வரன் இவர்கள் வைத்திருப்பது மூன்றாம் பிறைதான்; அஷ்டமீ சந்திரனில்லை. அஷ்டமியில்தான் அர்த்த சந்திரன். ஆனாலும் விக்ரஹங்களில், சித்ரங்களில் பார்த்தீர்களானால் தெரியும் - மூன்றாம் பிறையின் இரண்டு ஓரங்களிலும் முடிகிற இடம் பூர்ண சந்திர வட்டத்துடைய diameter -ன் (விட்டத்தின்) இரு துருவப்புள்ளிகளாக இருக்கும். அஷ்டமீ சந்திரனானால் இந்தப் புள்ளிகளைச் சேர்க்கும் விட்டமும் தெரியும்; இந்த விட்டத்துக்குள் முழுதும் அந்தப் பேர் பாதி சந்திரனை

அடைந்திருக்கும். மூன்றாம் பிறையில் விட்டம் தெரியாது. அடியிலே மெல்லிசு பரங்கிப் பத்தை மாதிரிக் கொஞ்சபாகம் போக, அஷ்டமியில் தெரிந்த சந்திரப் பகுதியில் மீதியைத் தோண்டி எடுத்திருக்கும். ஆகாசத்தில் ஸாக்ஷாதாக மூன்றாம் பிறையையைப் பார்த்தால்கூட, இந்த விட்டத்தின் துருவப் புள்ளிகள் வரை வெளிக்கோடு போவது தெரியும். (இன்னும் கூர்ந்து பார்த்தால்தான் ரொம்ப லேசாகப் பூர்ண சந்திரனின் அளவுக்கே வெளிக்கோடு போவதும். அதில் உள்ளே மூன்று கலைகளுக்கான பாகம் தவிர பாக்கியைத் தோண்டி எடுத்திருப்பது போலவும் தெரியும்). ஆக அம்பாள் தலைப்பிறை முனைகள் அர்த்த சந்திராகாரம் போலவே முடிந்திருக்கின்றன. “பாதி மதி நதி போது மணி சடை” என்று திருப்புகழில் வருகிறது. இன்னம் பல தேவாரப் பாடல்களிலும் “பாதிமதியனே” என்று வருகிறது.

அம்பாளுடைய அரை வட்டமான நெற்றியைப் பார்த்தால் அதுவும் ஒரு பாதி சந்திரன் போலவே இருக்கிறது. நடுவே தோண்டியெடுத்திருக்கவில்லை. அஸல் அர்த்த சந்திரனாகவே தோன்கிறது. ஸஹஸ்ரநாம வர்ணனையும் அதைத்தான் “அஷ்டமீ சந்த்ர விப்ராஜதலிக ஸ்தல சோபிதா” என்று சொல்கிறது.

இப்படி மேலே பாதி சந்திரன் பிறை வடிவில், அதன் கீழே பாக்கி பாதி சந்திரன் லலாட வடிவில் ஸுதா-லேப-ஸ்யூதி: பரிணமதி ராகா ஹிமகர:॥ இனிமேலேதான் வேடிக்கை விநோதம் வருகிறது.

விபர்யாஸ-ந்யாஸாத் உபயம் அபி ஸம்பூய ச மித: ।

ஸுதாலேபஸ்யூதி: பரிணமதி ராகா ஹிமகர: ॥

“உபயம் அபி” - இந்த இரண்டும்; கிரீடத்திலுள்ள பாதி சந்திரன், நெற்றி ரூபத்திலுள்ள பாதி சந்திரன் ஆகிய இரண்டும். “உபயம்” - இரண்டு. பெருமாள் ஸ்ரீ தேவி - பூதேவிகளோடு இருப்பதை ‘உபய’ நாச்சியார்க்கே ளாடு இருப்பதாக பட்டர்கள் சொல்லிக் கேட்டிருக்கலாம்... மேல் பாதி சந்திரன், கீழ் பாதி சந்திரன் இரண்டும், “மித:” - “mutual - ஆக, ‘ஒன்றோடொன்று’; “விபர்யாஸ - ந்யாஸாத்” - இதை “விபர்யா - ஸந்யாஸாத்” என்று விபரீதமாகப் பிரிந்து ஏதோ ஸந்நியாஸி ஸம்பந்தம் என்று நினைத்து விடக்கூடாது. “விபர்யாஸ” என்றால் reverse order. மேல் கீழாக மாற்றுவது. “ந்யாஸம்” சேர்ப்பது. join பண்ணுவது என்று இங்கே பொருள் கொடுக்கும்.

அதாவது: பாதிப் பாதியாக மேலே உள்ள பிறைச் சந்திரனும், கீழே உள்ள லலாட சந்திரனும் இப்போது எப்படி இருக்கின்றன? மேலே மகுடத்தில் இருப்பது பூர்ண சந்திரனின் கீழ் பாதியாகவும், அதற்குக் கீழே லலாடமாக உள்ள பாதி சந்திரன் பூர்ண சந்திரனின் மேல் பாதி போன்ற வடிவமைப்பு உள்ளதாகவும் இருக்கின்றன. அதாவது பூர்ண சந்திரனின் கீழேயுள்ள பாதி இங்கே மேலேயும் மேலேயுள்ள பாதி அதற்குக் கீழேயும் இருக்கின்றன. இப்படி இருப்பதைத் தலைகீழாக மாற்றி, reverse order -ல் join பண்ணி “ஸம்பூய ச” - நன்றாக ஒட்டுப் போட்டுவிட்டால்!

“அதெப்படி ஒட்டுப் போடுவது? ஒன்றின்மேல் ஒன்றை அப்படியே பொருத்தி வேண்டுமானால் பார்க்கலாமே தவிர, பிரிந்தே போகாதபடி எப்படி ஒட்டுவது? அப்படிப்பட்ட கோந்து எங்கே இருக்கிறது?”

இருக்கிறது, இருக்கிறது. வேறே எங்கேயோ தேடிக்கொண்டு போக வேண்டாம். சந்திரனுக்குள்ளேயே இருக்கிறது. சந்திரனில் அமிருதம் இருக்கோல்லியோ? அதுவே நல்ல paste தான்: “ஸுதா-லேப-ஸ்யூதி:” ‘ஸுதா’- அமிருதம்; ‘லேப’- paste, கோந்து; ‘ஸ்யூதி:’ - தையல் போடுவது. ‘ஸ்யூதி’ - இங்கிலீஷ் “sew” அதிலிருந்துதான். ஒட்டினால்கூடப் பிய்ந்து போய் விடலாம். இந்த அமிருத கோந்து ஸாதாரணமாக ஒட்டுகிறது போல இல்லை. நன்றாகக் கெட்டித் தையல் போடுகிறது போல இரண்டையும் பிரிக்கவே முடியாமல் சேர்த்துக் கொடுத்து விடும்.

இப்படி, அம்பாளின் சிரஸிலுள்ள பாதி மதியையும் நெற்றியான பாதி மதியையும், அது கீழ் இது மேல் என்று மாற்றியமைத்து, சந்திரனிலிருந்தே கசியும் அமிருத கோந்தைப் போட்டு ஒன்றோடொன்று ஒட்டித் தைத்தது போலப் பண்ணிவிட்டால், ராகா ஹிமகர: பரிணமதி - (அவை இரண்டும் சேர்ந்து) பூர்ணிமை சந்திரனாகவே பரிணமித்து விடும்; முழு சந்திர ரூபம் பெற்றுவிடும்.

அம்பாளுடைய முழு முகத்தை முழு மதியாகச் சொல்லாமல், நெற்றியைப் பாதி மதியென்று சொல்லி, அவள் சிரஸிலுள்ள பாதி மதியையும் நினைத்துக்கொண்டு அப்புறம் இரண்டையும் reverse order பண்ணச் சொல்லி, அமிருதத்தைப் போட்டு ஒட்டுகிற வரையில் விசித்ரமாக ஏகப்பட்ட க்ருத்ரிமக் கல்பனை செய்து முடிவில் முழு மதியாக “ராகா ஹிமகர:” என்று ஆக்கிப் பூர்த்தி பண்ணுகிறார்.

கடைசியில் பூர்ண சந்திரனைச் சொல்லும்போது, முதலில் அதிலுள்ள அமிருதத்தைச் “ஸுதா” என்றவர், அது பெருக்கும் பனியை நினைத்துக்கொண்டு “ஹிமகர:” என்று போட்டிருக்கிறார். அதாவது ‘ராகா’ என்ற பூர்ணிமையைப் பனியோடு ஸம்பந்தப்படுத்தியிருக்கிறார். ஒரே பனியாகக் கொட்டிக் கொண்டிருக்கும் மார்கழி மாதத்துப் பூர்ணிமைக்குத் தனி விசேஷம் உண்டு. அன்றுதான் திருவாதிரை வரும். ஹேமந்த ரிதுவின் குளிர்ச்சியோடு ஹிமகரனுடைய பூர்ண கலையின் குளிர்ச்சியும் சேருகிறபோது அகிலாண்ட ஸ்வரூபமாக இருக்கிற நடராஜ மூர்த்திக்கு விடிய விடிய ராவெல்லாம் குளிரக் குளிரச் சந்தனாதி அபிஷேகங்களைப் பண்ணுவார்கள். ‘ஆதிரை’ என்பது ‘ஆர்த்ரா’ என்பதன் திரிபு. ‘ஆர்த்ரா’ என்றாலே நன்றாக நனைந்திருப்பது என்றுதான் அர்த்தம். அதைத்தான் ‘ஆருத்ரா’ என்கிறார்கள்!.... இப்படி, அபிஷேகத்தில் ஒரேடியாக நனைந்திருக்கிற நடராஜ மூர்த்தியின் பக்கத்தில் பனிமலைக்கே பெண்ணாகவும் தையலால் ஆர்த்ரையாகவும் (அருளில் நனைந்தவளாயும்) இருக்கிற அம்பாள் இருக்கிறாள் என்று ச்லோகம் இருக்கிறது: “வாமே பாகே தயா (ஆ)ர்த்ரா ஹிமகிரி துஹிதா”. ஸௌந்தர்ய லஹரி’ ஆரம்பத்திலேயே (ச்லோ-42) “ஹிமகிரி ஸுதே” என்று கூப்பிட்ட ஆசார்யாள் இங்கே பூர்ணிமையில் ஹிமகரனைச் சேர்த்துப் பேசுவதைப் பார்க்கும்போது திருவாதிரை நடராஜ அபிஷேக நினைவு மனஸில் கழன்று கொண்டே இருந்திருக்குமோ என்று தோன்றுகிறது.

புருவ வில், விழி நாண்: சிக்கல் நிறைந்த ச்லோகம்

அடுத்த (47-வது) ச்லோகம் இதைவிட complicated (சிக்கல் நிறைந்தது) அதிலிருக்கிற திரிசமன் எல்லாம் உங்களுக்குப் புரிய வைக்க முடியுமா என்று பார்க்கிறேன். இதுவே அம்பாளுக்குப் பண்ணுகிற பூஜை என்று வைத்துக் கொள்கிறேன். சுற்றிச் சுற்றி அவளை நினைக்கும்படியாகப் பண்ணுகிறது அல்லவா? ஏதோ 'ஈஸி'யான ஸ்தோத்ரமாகப் பண்ணிவிட்டால் அதைச் சட்டென்று புரிந்துகொண்டு சொல்லிவிட்டு வேறே காரியத்துக்குப் போய்விடுவோம். அப்படிப் போகவிடாமல் அம்பாளிடமே நேராக மனஸை நிறுத்துவதென்றால் முடியாது. அதனால் கவிதா ரஸம், சாதுர்யமான அபிப்பிராயம், அதிலே கொஞ்சம் திரிசமன். அதனாலே அதைப்பற்றியே தீர்க்கமாக யோஜிக்கப்பண்ணுகிறது - என்பதற்கெல்லாம் இடம் கொடுத்துக் கொஞ்சம் கஷ்டமான ச்லோகங்களாகவும் சிலது பண்ணி விட்டால் இதிலே நேரத்தை நிறையச் செலவழிக்கிறபோது, நேராக அத்தனை நேரமும் அம்பாளை நினைக்கப் பண்ணாவிட்டாலும், சுற்றிச் சுற்றி, தொட்டுத் தொட்டு ஜாஸ்தி நாழி அவள் நினைப்பிலேயே இருக்கும்படியாகச் செய்யலாம் என்கிற உத்தேசத்திலேயே இப்படிப்பட்ட ச்லோகங்களை ஆசார்யாள் அநுக்ரஹித்திருக்கிறார் போலிருக்கிறது! சிக்கல் இருக்க இருக்க அதை அவிழ்த்துக் கொள்வதில் அம்பாளை அதிகம் தியானிக்க முடிகிறது; ச்லோகத்திலிருக்கிற சிக்கலே வாழ்க்கைச் சிக்கலைத் தீர்த்துக் கொள்ள உதவி செய்கிறது: ச்லோகத்தை சொல்கிறேன்.

ப்ருவௌ புக்நே கிஞ்சித் புவந பய-பங்க வ்யஸநிநி
த்வதீயே நேத்ராப்யாம் மதுகர-ருசிப்யாம் த்ருத-குணம்!
தநுர்-மந்யே ஸவ்யேதர-கர-க்ருஹீதம் ரதிபதே:
ப்ரகோஷ்டே முஷ்டௌ ச ஸ்தகயதி நிகூடாந்தரம் உமே ||47

“ப்ருவௌ” - இரு புருவங்கள். தமிழ் புருவம். இங்கிலீஷ் brow இரண்டும் ஸம்ஸ்கிருத ‘ப்ரு’விலிருந்து வந்ததுதான். அதற்கு இரட்டைப் படை “ப்ருவௌ”. அம்பாளுடைய இரண்டு புருவங்கள் எப்படி உள்ளன? ‘கிஞ்சித் புக்நே’ கொஞ்சம் நெரிந்திருக்கின்றன.

கோபத்திலே நெரிப்பதுண்டே அப்படியா? இல்லை. ரொம்பவும் யோஜனையாக, சிந்தனையாக இருந்தால் நெரிகிறதே, அப்படித்தான் அம்பாளின் புருவம் நெரிந்திருக்கிறது. கோபத்திலே நெரிந்தால், புருவம் மேலே ஏறிக்கொண்டு, இயற்கையாக அதற்குள்ள வளைவுகூட போய்ப் பிசுபிசு என்ற நேர்க்கோடு மாதிரி ஆகிவிடும். ஆனால் இப்போது அம்பாளின் புருவமோ இயற்கையாயிருப்பதை விடவும் நல்ல வளைசலாகி, “வில்லா வளைச்சு” என்பார்களே, அப்படி இருக்கிறது. பய நிவிருத்திக்காக அபய பாவம் காட்டிக் கொண்டு, அதே ஸமயம் ‘குழந்தைகள் பயப்படுகிறதார்களே!’ என்று விஸனமும் படும்போதுதான் இப்படி வளையும்.

“அம்பாளைப் பார்க்கிறேன். அவள் புருவம் நெரிந்து காண்கிறது. ரொம்பவும்

யோஜனையா இருக்கிறாள் என்று தோன்றுகிறது. அவளுடைய பொதுவான முகபாவத்தைப் பார்த்தால் இது உறுதிப்படுகிறது. முக பாவம் அவளை எப்படித் தெரிவிக்கிறது? “வ்யஸநிநி”யாகத் தெரிவிக்கிறது.”

“வ்யஸனம் (விசனம்) என்றால் வருத்தம், விசாரம் என்றல்லவா அர்த்தம்! அம்பாள் எப்படி விசனப்படும் ‘வ்யஸநிநி’யாக இருக்கிறாள்? ‘ஆனந்த லஹரீ’, ‘சிதானந்த லஹரீ’ என்றெல்லாம் அவளைச் சொல்லிவிட்டு இப்போது, வருத்தப்படுகிறாள்; அதனால் புருவத்தை நெரித்துக் கொண்டு ஒரே யோஜனையாக இருக்கிறாள்’ என்றால் என்ன ஸ்வாமீ அர்த்தம்?”

ஆமாம். அவள் உள்ளூர ஆனந்த லஹரிதான். ஆனால் அவள் லோகங்களுக்கெல்லாம் மாதாவோ இல்லியோ? உலகத்து ஜனங்களெல்லாம் ஸம்ஸார பயத்தில் சிக்கிக் கொண்டு தவிக்கிறதற்கு! அதிலிருந்து மீள இவள் பல வழிகளைக் காட்டியும் கவனிக்காமல் கஷ்டப்படுகிறதற்கு! எதற்காவது பயப்பட்டபடி இருக்கிறதற்கு! புவனங்களின் இந்த பயத்தைப் போக்க வேண்டும் என்பதில்தான் அவள் கவலைப்பட்டுக்கொண்டு வ்யஸநிநியாக இருக்கிறாள் - “புவந பய பங்க வ்யஸநிநி.” “பய-பங்க” - பயத்தை உடைத்து விடுவாள். ‘தநுர் பங்கம்’ என்றால் தநுலை உடைப்பது தானே? அப்படி பயத்தை உடைத்துவிடுவாள். அவ்வப்போது யோஜித்துப் புதுப்புது மார்க்கங்கள், ஆசார்யர்கள் என்று காட்டி ஜனங்களுடைய பயத்தைப் போக்கிவிடுவாள். அதற்காகவே வளைந்த தநுஸ் மாதிரி புருவத்தை நெரித்துக் கொண்டிருக்கிறாள்.

“க்ஷணசலிதயோ: ப்ருலதிகயோ:” என்று முன்னே (ச்லோ-24) சொன்னபடி இந்தப் புருவத்தின் க்ஷணகால நெரிப்பாலேயே பஞ்ச கிருத்ய மூர்த்திகளை பிரபஞ்ச ஸ்ருஷ்டியாதிகளில் ஏவிய ஸர்வ சக்தியாகவும், ஸர்வானந்த மயியுமாக இருக்கப்பட்ட பரதேவதையே மாத்திர பாவத்தில் இருக்கும்போது புல், பூண்டு, புழு, பூச்சி, மநுஷ்யாள், தேவாள் எல்லாம் அவள் குழந்தைகள்தானே, அந்தக் குழந்தைகள் விஷயத்தில், ஸாதாரணமாக ஒரு அம்மாக்காரி தன் பசங்களைப்பற்றி எப்படிக்கவலைப்படுவாளோ, அப்படி வரக்கூடாதே! கஷ்டப்படுகிறதற்கு, பயப்படுகிறதற்கு! என்று பரம கருணையினால் வ்யஸனப்பட்டுக் கொண்டு புருவத்தை நெரித்து யோஜித்து கொண்டிருக்கிறாள்:

ப்ருவௌ புக்நே கிஞ்சித் புவந பய பங்க வ்யஸநிநி

மனஸ் புருவத்திலே தெரியும். அதை நுட்பமாகக் கவனித்து ஆசார்யாள் இதைப் பண்ணியிருக்கிறார். “நம் குழந்தைகளுக்கு பயம் வரப்படாதே! ஆனால் வந்து விட்டதே” என்று யோஜனை பண்ணுகிறாள். விசாரத்திலேதான் புருவத்தை வளைத்துக்கொண்டாள் என்று explicit ஆக (வெளிப்படையாக) சொல்லவில்லை. ஒரு வேளை “யாரங்கே, என் குழந்தைகளுக்குக் கெடுதல் பண்ண வருகிறது?” என்றுதான் புருவத்தை நெரிக்கிறாளோ? இந்த மிரட்டல் பாவம், அதட்டல் வார்த்தை வரும்போதும் புருவம் நெரியும். அல்லது ஒருத்தருக்கு ஒரு கவலையை நாம் போக்கி உத்ஸாஹத்தை

உண்டுபண்ணும் போதுகூட இன்னொரு விதமாகப் புருவ வளைசல் ஏற்படும். “புவந பய பங்க வ்யஸனினி”யாக அவள் ஜனங்களின் பயத்தை நிவ்ருத்தி செய்துவிட்டதிலும் இப்படிக்கொஞ்சம் புருவம் வளைந்திருக்கலாம்.

அபய ரக்ஷையைக் கடமையாகக் கொண்ட அம்பிகை பயம் வந்த அப்புறம் போக்குவாளா, முன் ஜாக்ரதையாக preventive -ஆகவே தடுப்பாளா? முன் ஜாக்கிரதையாகத் தடுத்தாலே தாய்க்கு விசேஷம் என்று தோன்றுகிறது. ஆனால் அப்போது ‘புவந-பய-பங்க’ என்பது பொருந்தாதே! இல்லை, இல்லை. முன் ஜாக்ரதையாக பயமேவராமல் தடுத்துவிட்டால் விசேஷமில்லை. அப்போது அம்பாளைப் பற்றி நினைத்து நினைத்து அவளுடைய காருண்ய ரக்ஷணையில் நாம் உருகப் பிரமேயமே வராதே! பயம் என்று ஒன்று ஏற்பட்டு, அப்புறம் அதை இவள் பங்கம் பண்ணும்போது, பயம் தெளிந்து. அவளைப் போய்ப் பிடித்துக் கொள்வதில்தானே ஆனந்தம் இருக்கிறது!

இப்படி இந்த ச்லோகங்களிலே சொல்லிலும் பொருளிலும் அழகு அழகு என்று நான் சொல்வதெல்லாம் அழகே இல்லை; இன்னமும் சொல்லத் தெரியாமல் அதில் என்னென்னவோ இருக்கின்றன. அதிலேதான் வாஸ்தவமான அழகு இருக்கிறது! சொல்ல முடியாததாக எனக்குத் தோன்றுகிறதற்கு மேலேயும் அதைவிட அழகாக இருக்கிற ஸாரம் இன்னம் ரஸிகர்களாக பக்தர்களாக இருக்கப்பட்டவர்களுக்குத் தெரியலாம்...

விசனத்தில், கோபத்தில் புருவம் நெரிந்தால் அதைப் பார்த்து ரஸித்துக்கொண்டு நிற்க முடியாது. ஆசார்யாளோ இங்கே ஒரேடியாக ரஸித்துக்கொண்டு நிற்கிறார்.

கண்டவுடன் அந்த இடத்திலேயே தன்னை மறந்து அப்படியே நின்று அந்தப் புருவத்தையே பார்க்கும்படியாகப் பண்ணிவிடுகிறதே! அப்படியானால் இது ஸாதாரணமான ஏதோ ஒரு சின்ன ரோம வரிசையாக இருக்க முடியாது. இது ஏதோ பெரிய விஷயமாக இருக்க வேண்டும். அதைக் கண்டு பிடித்து ஆசார்யாள் அடுத்த மூன்று வரிகளில் சொல்கிறார். மொத்தத்தில் மூன்றாம் வரி ஆரம்பத்தில் சொல்கிறபடி,

“தநுர்-மந்யே”

- “இந்த இரு புருவங்களையும் வில் என்று நினைக்கிறேன்.” (‘மந்யே’ என்றால் ‘நினைக்கிறேன்’.)

“வில் என்பது வளைந்துதான் இருக்கும். புருவம் ஒவ்வொன்றுமே வளைந்திருக்கிறது. ‘வில்லுப் புருவம் என்பது எல்லாக் கவிகளும் சொல்வதுதானே? அதைத்தானே ஆசார்யாள் ‘ரிபீட்’ பண்ணுகிறார்?” என்று நினைத்துவிடக்கூடாது. முன்னேயே சொன்னாற்போல ஏற்கனவே கவிகள் கண்டதிலேயே ஆசார்யாள் வித்யாஸமாக ஒரு ஸூக்ஷ்ம திருஷ்டியோடு பார்த்து நூதனமாக ஒன்றைக் கல்பித்து விடுவார்!

இங்கேயும் அப்படித்தான். இரண்டு புருவத்தையும் அவர் இரண்டு தனித் தனி வில்லாகப் பார்க்கிறார். ஒரே வில் அடியிலிருந்து நுனிவரை ஒரே ‘ஆர்க்’காக

வளைந்தில்லாமல், ஒவ்வொரு பாதியும் ஒரு தனி 'ஆர்க்'காக வளைந்தாற்போலவும் பண்ணுவதுண்டல்லவா? இப்படிப் பட்ட வளைசல் கொண்ட ஒரே வில்லின் இரண்டு பாதிகளாவே அம்பாளுடைய இரண்டு புருவங்களையும் ஆசார்யாள் நினைக்கிறார். இரு புருவங்களின் வளைவுகளும் ஒரே தநுஸின் இரண்டு நெரிப்பு ஒரு வில்லைத் தேர்ந்த வில்லாளியொருவன் நாண் பூட்டி விடப் போகிற போது ஏற்படுகிற tension -ன் பிசுவில் அதிலே எப்படி அலை மாதிரி vibration பரவுமோ அப்படி இருக்கிறது!

ஆக இரண்டு புருவமும் சேர்ந்து ஒரே வில்லு - "தநுர்மன்யே".

ஆனால் சேரவில்லையே! புருவ மத்தியில், அதாவது நாஸி ஆரம்பிக்கும் இடத்துக்கு மேலே இரண்டு புருவங்களும் சேராமல் துண்டித்துத்தானே இருக்கிறது? அங்கே புருவமாகிற ரோமம் இல்லை. அந்த இடத்தில் ரோமம் இருந்தால் அது உத்தம ஸ்திரீகளுக்கு ஸாமுத்ரிகா லக்ஷணமாகாது. "கூடின புருவம் குடியைக் கெடுக்கும்" என்பார்கள். அம்பாளுடைய புருவ மத்தியில் ரோமமில்லாததுதான் உத்தம ஸ்திரீ லக்ஷணம்! அவளுக்கு உகந்ததும் பொருத்தமும் அப்படியிருப்பதுதான். ஆனால் கவி கல்பனையில் இது காலை வாரிவிடுகிறதே! புருவத்தை வில்லாக உவமிக்கிறபோது அந்த வில்லுக்கு நடு பாகத்தில் கொஞ்சம் தூரம் விட்டுப்போய், gap விழுகிறதே! ஆனாலும் இப்படித் துண்டித்துப்போன வில்லு விழாமல் நிற்கிறது என்றால் அபத்தக் கல்பனையாகிவிடும்.

இந்த gap, துண்டிப்பு வில்லுடைய தண்டம் என்ற வளைந்த பகுதியில் இருப்பது மட்டுமில்லை. அந்த தண்டத்தின் இரண்டு கோடிகளையும் சேர்த்துக் கட்டும் நாணும் இருந்தால்தானே வில்லு வில்லாகும்? அம்பாளுடைய வண்டு முழிகளின் ஓட்டமும் ப்ரகாசமுமே புருவ வில்லுக்குக் கறுப்பு நாணாகிறது என்றும் ச்லோகத்தில் சொல்லப் போகிறார். அந்த நாணும் அம்பாளுடைய நாஸாதண்டம் (மூக்குத்தண்டு) குறுக்கிடும் இடத்தில் துண்டித்துத்தான் இருக்கிறது. ஆனாலும் அதுவும் அறுந்து விழவில்லை என்றால் கல்பனை இரட்டிப்பு அபத்தமாக அல்லவா ஆகும்?

இப்படி ஒரு இடைஞ்சலைக் கொண்டு வந்து அதை நிவிருத்தி பண்ணுவதில்தான் ஆசார்யாளின் கவித்திறமை இருக்கிறது. இதற்காகவேதான் அவர் இரட்டை வில்லாகச் சொல்லக்கூடிய புருவங்களை ஒற்றை வில்லாக்கி உபத்ரவத்தை. வலிய வாங்கிக் கொண்டிருக்கிறார்! வில்லுக்கு இடையிலே ஏற்பட்ட ஊனம் மாதிரி gap ஏற்பட்டிருப்பது ஊனமே இல்லை என்பதற்கு இப்போது அவர் நூதன கல்பனையாகக் காரணம் சொல்ல ஆரம்பிக்கிறார்.

இது மன்மதனின் வில் என்கிறார். "ரதிபதே:" என்று வருகிறதல்லவா? ரதியின் பதி மன்மதன். "ரதிபதே: தநு:மன்யே" - 'மன்மதனின் தநுஸ் என்று நினைக்கிறேன்'.

"இப்படி நினைப்பதற்கு ஆதாரம் காட்டுவீர்களா?"

"ஊம்! காட்ட முடியும்: த்வதீயே நேத்ராப்யாம் மதுகர ருசிப்யாம் த்ருத குணம். இதுதான் காரணம்."

"எங்களுக்கு ஸம்ஸ்கிருதத்தில் பதில் சொன்னால் புரியவில்லையே! எங்கள்

தேசத்தில் பிரதேசத்துக்குப் பிரதேசம் அந்தந்த பாஷைகளைச் சொல்லிக்கொண்டு அதுகளையும் முறைப்படி படிக்காமல், வளர்க்காமல், ஒன்று தீர்மானமாக ஸாதித்துவிட்டோம் - அதாவது ஸம்ஸ்கிருதத்தை ஒரு மாதிரி 'க்ளோஸ்' செய்துவிட்டோம். அதனால் தமிழிலே சொல்லுங்கோ!"

“த்வதீயே” - ‘உன்னுடைய’: “மதுகர ருசிப்யாம்” - ‘வண்டுகளாகப் பிரகாசிக்கிற’; “நேத்ராப்யாம்” - ‘இரண்டு கண்களால்’; ‘த்ருத - குணம்’ - (இந்த வில்) நாண் உடையதாக இருக்கிறது. ‘குணம்’ என்று நாணுக்குப் பெயர். அம்பாளுடைய இட-வலக் கண்கள் (நெற்றிக் கண்ணைச் சேர்க்காமல், dual - ஆகவே சொல்லியிருக்கிறது) கரு வண்டு பளபளக்கிற மாதிரியான விழிகளோடு இருக்கிறது. நெற்றிக் கண் சிவப்பு அதைக் கருவண்டாகச் சொல்ல முடியாது. அதன் ஸமாசாரம் அடுத்த ச்லோகத்தில் வரும். (இப்படிச் சொல்லி, விட்டுவிட்டால், அடுத்த ச்லோகத்தைப் பற்றித் தெரிந்து கொள்ளவும் உங்களுக்கு இப்பவே ஆர்வம் உண்டாகும்!) இரண்டு கரு வண்டுக் கண்ணிலிருந்து புறப்படும் தீக்ஷணமான பார்வை எல்லாப் பக்கமும், ஸமஸ்த ஜீவராசிகளையும் கடாக்கிப்பதற்காக, கிறுகிறு என்று ஸஞ்சரித்துக் கொண்டிருக்கிற வேகத்தில் அந்த இரண்டு வண்டுகளே ஏராளமான வண்டுகளின் வரிசை மாதிரித் தெரிகிறது! ஸ்டில்ஸ் என்று அசலனப் பேரோடு இருக்கிற படங்களையே ஒரே வேகத்தில் ‘மோஷன் பிக்சர்’ என்று விட்டால் அந்த வேக சலனமே துண்டு துண்டான படங்களை ஒரு தொடர்ச்சியான தாரையாகக் காட்டுகிறதல்லவா? அப்படி, இரண்டே வண்டுக் கண்ணானாலும் அதுகள் சுழலுகிற சுழற்சி வேகத்திலேயும், அதோடு அந்தப் பளபளப்பு கதிராக flash பண்ணுவதிலேயும் அநேக வண்டுகள் சேர்ந்த ஒரு தொடர் வரிசை மாதிரித் தெரிகிறது. ஒரு வண்டு வரிசை இந்தக் கண்கோடிக்கு அந்தக் கண்கோடி ஓடுகிறது போன்ற ப்ரமை உண்டாகிவிடுகிறது. அது வண்டுகளால் ஆன ஒரு நாண்கயிறு போலவே தோன்றுகிறது. மேலேயோ ஒரு தனுஸ் பொருத்தமாக அதற்குப் பக்கத்தில் இப்படி நாண் வரிசை. வண்டு நாண் மன்மதனுக்குத்தானே உண்டு? ‘மௌர்வீ மதுகரமயீ’ என்று ஆரம்பச் ச்லோகம் ஒன்றிலேயே (ச்லோ-6) சொல்லியிருக்கிறேனே! அதனால்தான் இது மன்மதன் வில் என்று நினைக்கிறேன்.”

“ஸரி. இது பொருத்தமாகத்தான் இருக்கிறது. அம்பாள் புருவத்தைப் பார்த்துத் தன்னை மறந்து நீங்கள் நின்றதற்கும் இதுதான் காரணம். அது மன்மதனுடைய வில்லான கரும்பு அல்லவா? லோக மாதாவின் புருவத்தில் கருணை கருப்பஞ்சாறாகத் தித்திக்க ஓடுகிறது. அதுதான் அப்படி வைத்த கண் வாங்காமல் பார்க்கும்படி செய்திருக்கிறது. ஸரி, மன்மதன் இந்த வில்லை வளைத்து யாரை ஜயிக்க போகிறான்?”

“வேறே யார்? பரமேச்வரனைத்தான். அவர் எந்த நிமிஷமும் தக்ஷிணமூர்த்தியாகப் போய் ஏகாந்தத்தில் உட்கார்ந்துவிடாமல் இந்த ஜனனியோடு ஜனகனாக அநுக்ரஹம் பண்ணிக் கொண்டேயிருப்பதற்காகத்தான் மன்மதன் எப்போதும் ஸித்தமாக வில்லை. நாண்பூட்டி வைத்துக் கொண்டிருக்கிறான். அம்பாள் கொடுத்த சக்தி, அவள் போட்ட பிச்சையில்தான் இவனுக்கு இந்த அதிகாரம் இருக்கிறது. அவளுடைய கருவி மாத்திரம்தான் இவன். அதனால், அதைக் காட்டவே, அம்பாளுடைய புருவம், விழிகள் இவற்றையே தன் கருவிகளாக - கரு விழிகளையே கருவியாக - காட்டுகிறான்!”

ச்லோகத்தின் சிக்கல் அவிழ்த்துவிட்டதா என்று கேட்டீர்களானால் - அதுதான் இல்லை! இன்னம் அந்தச் சிக்கலுக்கு, திரிசமனுக்கு நான் வரவேயில்லை. 'வில் ஏன் ஐயா நடுவில் துண்டித்திருந்தாலும் விழாமலிருக்கிறது?' என்ற கேள்விக்கு நான் இன்னம் ஸமாதானம் சொல்லவில்லையே! அதில்தான் complication. இப்போதுதான் அதைச் சொல்லப் போகிறேன். ஆசார்யாளும் அதைக் கொண்டு போய்க் கடைசி வரியில்தான் வைத்திருக்கிறார்: 'ப்ரகோஷ்டே முஷ்டௌ ச ஸ்தகயதி நிகூடாந்தரம் உமே.

கடைசிக்கு முன் வரியில் வரும் 'ஸவ்ய இதரகரக்ருஹீதம்' என்பதையும் இதோடு சேர்த்துக் கொள்ள வேண்டும். அதில்தான் 'வபை' இருக்கிறது!

'உமே என்று (ச்லோகம்) முடிவது அம்பாளை 'உமையே!' என்று கூப்பிடுவதுதான். அதிலே ஒன்றும் சிக்கல் சிடுக்கல் இல்லை. பாக்கியைப் பார்ப்போம்.

'ப்ரகோஷ்டே' - 'கையின் மணிக்கட்டாலும்': 'முஷ்டௌ ச' - முஷ்டியிலும்', அதாவது குஸ்தி போடுகிறவர்கள் கை விரல்களை மடக்கி மூடிக் கொள்கிற போது ஏற்படும் முத்திரையாலும்.... இப்படிச் சொல்லும் போது புறங்கைப் பக்கத்தைத்தான் சொல்வது. உள்ளங்கைப் பக்கத்தையல்ல. புறங்கையும் அதில் விரல்களின் முதல் கணுவரை மடிந்தும் இருக்கிற முத்ரைதான் முஷ்டி. கையை இப்படி மூடிக்கொள்ளும்போது மறுபக்கம் அந்த விரல்களின் இரண்டு கணுக்கள் மடங்கி உள்ளங்கையை அழுத்தும். இந்த உள்ளங்கைப் பக்கத்தை முஷ்டி என்பதில்லை. தமிழில் முட்டி என்பது 'முஷ்டி'தான். 'முட்டிப் பார்ப்பான்' என்பார்கள். அக்ரஹாரத்தில் ஒரு வீட்டிலும் முஷ்டியளவுக்குப் பிடித்துப் போடுகிற அரிசிக்கு அதிகமாக யாசகம் வாங்குவதில்லை என்ற வ்ரதத்தோடு பூர்வகத்தில் அநேகம் ப்ராம்மணர்கள் இருந்திருக்கிறார்கள். அவர்களை வைத்துத்தான் 'முட்டிப் பார்ப்பான்' என்று பெயர் ஏற்பட்டிருந்தது. இப்போதோ ஒரு இடம் பாக்கியில்லாமல் எங்கே பணம், ஸௌகர்யம் கிடைக்கிறதென்று 'முட்டி முட்டிப் பார்ப்பவனாக' இருப்பதால் 'முட்டிப் பார்ப்பா'னாயிருக்கிறான்!...

மணிக்கட்டும், முட்டியும் என்று இரண்டைச் சேர்த்துச் சொல்வதற்குத்தான் 'ப்ரகோஷ்டே முஷ்டௌ ச' என்று 'ச' போட்டிருக்கிறார். 'ஸ்தகயதி நிகூடாந்தரம்' என்று வருவதில் 'நிகூட அந்தரம்' என்றால் தெரியாமலிருக்கும் இடைப்பகுதி என்று அர்த்தம். 'ஸ்தகயதி' என்றால் 'மறைத்து வைத்திருப்பது'.

இந்த எல்லா வார்த்தைகளையும் கோத்து நாலாம்வரிக்கு அர்த்தம், 'மன்மதனின் மணிக்கட்டும் முட்டியும் சேர்ந்து வில், நாண் ஆகியவற்றின் மத்யபாகம் நமக்குத் தெரியாதபடி மறைந்திருக்கின்றன' என்பது.

ஒரு வில்லாளி வில்லுடைய தண்டின் நடுவில்தான் முஷ்டியால் அதைப் பிடித்திருப்பான். அப்போது அந்த (நடு) பாகம் தெரியாமல் போய்விடும். அதேபோல் அந்த ஸமயத்தில் வில்லுடைய நாணுக்கு எதிர்க்கே (எதிரில்) அவனுடைய மணிக்கட்டு வருமாதலால் நாணின் நடுபாகமும் தெரியாமல் மறைந்து போய்விடும். சட்டென்று பார்த்தால் ஒரு தநுஸு அதன் தண்டம், நாண் இரண்டுமே நட்ட நடுப்புற ஒரு சின்ன இடைவெளி விட்டு அப்படியே துண்டித்துப்போய், ஆனாலும் அதிசயமாக அந்தத்

துண்டங்கள் சிதறி விழாமல் நிற்பதாகத் தோன்றும். அப்புறம் கவனித்தாலதான், 'துண்டிக்கவில்லை; வில்லாளியுடைய முட்டியும் மணிகட்டுந்தான் அந்த பாகங்களை மறைத்திருக்கிறது' என்று புரியும். 'அம்பாளுடைய புருவ வில்லுக்கு நடுவில் ரோமமில்லாத ப்ரமத்தியும், முழிகளான நாணுக்கு நடுவில் நாஸா தண்டமும் குறுக்கிட்டு அதுகளைத் துண்டித்த மாதிரித் தெரிந்ததே, அது இப்படித்தான். துண்டிக்கவுமில்லை. ஒன்றுமில்லை. அதைப் பிடித்துப் கொண்டிருக்கும் மன்மதனுடைய முஷ்டி, ப்ரகோஷ்டங்கள்தான் இரண்டு மத்ய பாகங்களையும் மறைத்து இப்படிப்பட்ட ப்ரமையை உண்டாக்கி விட்டன' என்று ஆசார்யாள் சாதுர்யமாகக் காரணம் காட்டுகிறார். இது கடைசி வரி.

எந்தக் கை அப்படி மறைக்கிறது, வலதா, இடதா என்பதை முந்தின வரியில் "ஸவ்ய இதரகரக்ருஹீதம்" என்பதால் தெரிவித்திருக்கிறார். "ஸவ்ய" - வலது; "ஸவ்ய - இதரகர" என்றால் 'வலதுக்கு வேறேயாக இருக்கிற கை'. அதாவது இடது கை "க்ருஹீதம்" - 'பிடிக்கப்பட்ட'. மன்மதனின் இடதுகையால் பிடிக்கப்பட்ட தநுஸாக அம்பாளின் புருவங்களைச் சொல்கிறார்.

"ஸவ்ய" என்றால் 'இடது' என்றும் சொல்வதுண்டு. ஸம்ஸ்க்ருதத்தில் இப்படிச் சில வார்த்தைகள்: ஒரே வார்த்தையே ஒரு அர்த்தமும், அதற்கு நேரெதிர் அர்த்தமும் கொடுக்கும். "சாயா" என்றால் 'நிழல்', 'ஒளி' என்ற இரண்டு அர்த்தமும் உண்டு "ஸிதி" என்றால் 'வெளுப்பு', 'கறுப்பு' என்ற அர்த்தமும் உண்டு. அகோரம் என்றால் கோரமாயில்லாதது என்றும் கோரமாயிருப்பது என்றும் அர்த்தம் "ந்யாஸம்", "ஸந்ந்யாஸம்" (சந்நியாசம்) என்ற வார்த்தைகளுக்குச் 'சேர்ந்திருப்பது' என்றும் அர்த்தம்; 'விட்டுவிடுவது', 'துறப்பது' என்றும் அர்த்தம். அப்படி இந்த 'ஸவ்ய'மும் ஒன்று - வலது, இடது என்று இரு பொருளும் கொடுக்கும். ஸஹஸ்ரநாமத்தில் அம்பாளுக்கு இடப்பக்கம் லக்ஷ்மியும், வலப்பக்கம் ஸரஸ்வதியும் சாமரம் போடுவதாக நாமா சொல்கிறபோது "ஸ சாமர ரமா வாணீ ஸவ்ய தக்ஷிண ஸேவிதா" என்று இருக்கிறது, 'தக்ஷிணம்' என்றால் வலது. அதைப்பற்றி ஸந்தேஹமே கிடையாது. அதனால் இங்கே 'ஸவ்யம்', என்பது இடதாகத்தான் இருந்தாகனும் என்றும் ஸந்தேஹமில்லாமல் ஆகிறது. ஆனாலும் பொதுவிலே 'ஸவ்யம்' என்பதை 'வலது' என்றே எடுத்துக் கொள்வது. வலதுதான் 'சோத்துக்' கை. இடது 'என்னமோ' கை என்கிற ரீதியில் எப்போதும் வலதுக்குத்தான் ஏற்றம் சொல்வது. 'ஸவ்ய'மான வலதாக இல்லாதது 'அபஸவ்யம்', அதாவது இடது தப்பாக விபரீதமாக, அமங்களமாக, அஸங்கியமாக இருப்பதை 'அபஸவ்யம்' என்றே சொல்வார்கள். இங்கிலீஷ் படியும் வலது right என்றால், இடது wrong தானே?

இங்கே ஆசார்சயாளும் வலதையே ஸவ்யம் என்கிறார். அடுத்த ச்லோகத்திலேயே அம்பாளுடைய வலது கண் ஸூர்யன், இடது கண் சந்திரன் என்னும்போது வலது கண்ணை "ஸவ்யம் தவ நயனம்" என்று சொல்லியிருக்கிறாராகையால் இங்கேயும் அந்த அர்த்தந்தான் பொருந்தும். "ஸரி, இந்த எக்ஸ்ப்ளஷன் - லாம் எதுக்கு? வலதோ இடதோ ஏதா ஒரு கையாலே மன்மதன் அம்பாளோட புருவ வில்லை பிடிச்சுண்டிருக்கானு வெச்சுண்டா போறாதா?"

போதாது. வில்லுத் தண்டினுடைய நடு பாகமும். அதே போலவே நாணின் நடு பாகமும் மறைப்பட்டிருக்கிறதே! இவை இப்படி இருப்பதற்கு வில்லாளி எந்தக்கையால் வில்லைப் பிடித்திருக்கிறான் என்று தெளிவாகக் காட்டினால்தான் பதில் கிடைக்கும். இல்லாமலா ஆசார்யாள் - வார்த்தைகளை 'எகானமைஸ்' பண்ணுவதற்கே பேரெடுத்தவர்; ஸாமான்களை வீண் பண்ணாமல் ஒழுங்காகக் குடித்தனம் பண்ணுபவர்கள் செட்டும் கட்டுமாக யூஸ் பண்ணுவது போல வார்த்தைகளைப் போடுகிற அவர் - வெறுமே "கர க்ருஹீதம்" என்று சொல்லாமல் மெனக்கிட்டுக் கொண்டு "ஸவ்ய இதர கர க்ருஹீதம்" என்று போட்டிருக்கிறார்?

'இடது' என்பதற்கும் நேராக அதற்கே உள்ள 'வாமம்' என்ற வார்த்தையைப் போடாமல் 'ஸவ்யேதரம்', அதாவது 'ஸவ்ய இதரம்' (வலதுக்கு மாறானது) என்று அவர் போட்டது ரொம்பவும் காரணத் தோடுதான். பொதுவாக எந்த வில்லாளியுமே வில்லை இப்படி இடது கையால்தான் பிடித்துக் கொள்வான். பிடித்துக்கொண்டு வலது கையால் அதில் அம்பு தொடுத்து விடுவான். வில்லைப் பிடித்துக் கொள்வதைவிட பாண ப்ரயோகந்தானே முக்யம்? வலது கையால்தான் எந்த வேலையும் வாகாக, facile - ஆகப் பண்ண முடியும். அதிஸாமர்த்யசாலிதான் இடது கையாலும் பண்ணத் தேர்ச்சி ஸம்பாதித்துக் கொள்வது. அந்த மாதிரித் தேர்ச்சி இந்த மன்மதனே ஸம்பாதித்துக் கொண்டவன்தான். அதாவது அவன் வலது கையால், 'ஸவ்ய கர'த்தாலேயே இங்கே சொல்லியிருக்கிறார் போல, ஸவ்யேதர கரத்தால் இல்லை - ஸவ்ய கரத்தாலேயே - வில்லைப் பிடித்துக்கொண்டு முக்யமான கார்யமாகிய பாண ப்ரயோகத்தை 'ஸவ்ய இதர'மான இடது கையால் செய்யவல்ல மஹா வில்லாளியாவான். இம்மாதிரி வலக்கையால் வில்லைப் பிடித்துக் கொள்ளும் ஸாமர்த்யசாலிகளுக்கு 'ஸவ்யஸாசி' என்றே பெயர் கொடுத்துச் சிறப்பித்திருக்கிறது.

அர்ஜுனனுக்கு அந்தப் பேர் உண்டு. கீதையிலேயே பகவான், நிமித்த மாத்ரம் பவ ஸவ்யஸாசின்" என்கிறார். - அந்த அர்ஜுனனின் கைக் கருவியாக மட்டுமே தநுஸு இருந்து கொண்டு அவன் பண்ணுவிப்பதையே பண்ணுகிறமாதிரி, தம்முடைய உத்தேசப்படியே பண்ணும் கருவி மாத்ரமாக அவன் இருக்க வேண்டும் என்று உபதேசிக்கிறபோது இப்படிச் சொல்லியிருக்கிறார். "நீ பெரிய ஸவ்யஸாசியாக உன்னுடைய காண்டவ தநுஸை இழுக்கிற இழுப்புக்கு இழுத்தாலும், நீயும் உன்னையே தநுஸாக்கிக் கொண்டு நான் இழுக்கிற இழுப்புக்கு இழுபட வேண்டியதுதான்! ஸவ்யஸாசிக்கும் நான் ஸவ்யஸாசி!" என்ற தத்வத்தை அப்படியே 'கண்டென்ஸ் பண்ணி நாலே வார்த்தையில் போட்டு விட்டார்!

இடி இந்த்ரனுடைய வஜ்ராயுதம். மழைக்கு தேவதையே அவன்தான். அர்ஜுனன் இந்த்ர குமாரன். ஆனபடியால் இடி விழாமல் இருப்பதற்கு ப்ரார்த்தனையாக அர்ஜுனனின் பத்துப் பேர்களை ஒரு ச்லோகமாகக் கொடுத்திருக்கிறது. அங்கேயும் 'ஸவ்யஸாசி' வருகிறது.

அர்ஜுந: பல்ருந: பார்த்த: கிரீட ச்வேதவாஹந:।

பீபத்ஸு: விஜய: க்ருஷ்ண: ஸவ்யஸாசீ தநஞ்ஜய:॥

“அர்ஜுனன் ஸமாசாரம் இருக்கட்டும். அதுக்கு இப்போ என்ன வந்தது? மன்மதனும் அவனாட்டமா ஸவ்யஸாசி; அப்படியிருந்தும் இங்கே அவன் ஸவ்யமில்லாத கையாலேயே புருவ வில்லைப் பிடிச்சுண்டிருக்கறதா ஆசார்யாள் pointed -ஆகக் காட்டியிருக்கார்-ங்கறேள். என்ன point? அதைச் சொல்லுங்கோ?

சொல்கிறேன். ஒரு வில்லாளி வில்லை அதன் மத்ய பாகத்தில் கையாலே பிடித்துக் கொள்ளும்போது நாம் அவனுக்கு எந்தப் பக்கத்திலே இருந்து கொண்டு பார்க்கிறோம் என்பதைப் பொறுத்தே அதனுடைய நாணின் மத்ய பாகமும் மறைபட்டோ, மறைபடாமலோ இருக்கும்.

இப்போது நன்றாக, சித்ரமாகக் கல்பனை பண்ணிக் கொண்டு பாருங்கள். அம்பாளுடைய புருவத்தை மன்மதன் வில்லாக வளைப்பதாக வைத்துக் கொள்கிறபோது நாம் அவனுக்கு எந்தப் பக்கத்தில் இருக்கிறோம்? இடது பக்கத்தில்தான். அவனுடைய வலது பக்கத்தில் அம்பாளுடைய முகம், பின்னந்தலைதான் வரும். நன்றாகச் சித்ரம் பண்ணிப் பாருங்கள்! அம்பாள் ஸ்வாமிக்கு இடது பக்கத்தில்தான் இருப்பாள். அந்த அம்பாள் முகம் நெடுக்கு வாட்டாக இருக்கிறதென்றால், அதிலே குறுக்குவாட்டாக இந்தப் புருவ வில் இருக்கிறது. அதனால் அதைப் பிடித்துக் கொண்டிருப்பவனும் அப்படித்தான் இருக்கணும். அவனுக்கு வலது பக்கத்திலே அவளுடைய முகமே வந்து பார்க்கவே முடியாது. இடது பக்கம் மட்டுந்தான் நாம் நின்று பார்க்கும்படி free யாக இருப்பது.

இப்படி நாம் பார்க்கும்போது, அவன் வலது கையால் வில்லைப் பிடித்துக் கொண்டிருக்கிறானென்று வைத்துக் கொள்ளுங்கள். அப்போது நாலு விரல் உள்ளங்கையில் மடிந்து வில்லுத் தண்டின் மத்தியைப் பிடித்துக் கொண்டிருப்பதாகப் பார்ப்போம். அதாவது ‘முஷ்டி’ என்று ஆசார்யாள் சொல்லும் புறங்கை முட்டாக இல்லாமல், உள்ளங்கைப் பக்கந்தான் தெரியும். இதுவுங்கூட அந்த மத்ய பாகத்தை மறைக்கத்தான் செய்யுமென்றாலும், விரல்களைச் சேர்த்து மடக்கி அழுத்துவதை tight -ஆகப் பண்ணாவிட்டால் இடுக்கு விட்டுக்கொண்டு வில்லுடைய மத்ய பாகமும் கொஞ்சமோ நஞ்சமோ தெரியவே செய்யும். பரிபூர்ணமாக மறைபட்டிராது. விரல்களை நாம் சேர்த்து மடக்கும்போது முதல் கணுவரை அதை நன்றாக ஒட்டிக் கொண்டு சேர்க்கிற அளவுக்குப் பின் இரண்டு கணுவில் இருக்குமென்று சொல்ல முடியாது. பிடி கொஞ்சம் தளர்ந்தாலும் உள்ளேயிருப்பது - இங்கே தநுர் தண்டத்தின் மத்தி - தெரிய ஆரம்பித்துவிடும்.

ஆனால் ‘முஷ்டி’ என்ற புறங்கைப் பக்கத்தை எடுத்துக் கொண்டால் அது தனித்தனியாயுள்ள நாலு விரலை நம் ப்ரயாஸையில் நாம் சேர்ப்பதுபோல இல்லாமல் பகவானே ஒன்றாகச் சேர்த்து வைத்த ஏக பாகமாக இருக்கிறது. இதுவே முக்யமாகத் தெரிந்து இதோடு கூடிய அளவு நெருக்கமாகவே ஒட்டிக்கொண்டுள்ள விரல்களின் ஆரம்பக் கணுப் பாகமும் அந்தப் பக்கம் கொஞ்சுண்டு தெரிகிறது. அதாவது அதுதான் இடுக்கே விடாத நல்ல மறைப்பாக உள்ள பக்கமாயிருக்கிறது.

ஆனால் மன்மதன் வலது கையால் புருவ வில்லைப் பிடித்துக் கொண்டிருந்தானால் அவனுக்கு இடது பக்கமே இருக்கக் கூடியவர்களான நமக்கு அந்த நல் மறைப்பான முஷ்டிப் பக்கம் தெரியமுடியாது!

இதைவிட முக்யம், நாண் ஸமாசாரம். வில்லாளியின் 'ப்ரகோஷ்டம்' என்பதான மணிக்கட்டு நாண் மத்தியை மறைப்பதாக முதலிடம் கொடுத்துச் சொன்ன பிறகுதான், 'முஷ்டௌ ச' என்று முட்டியும் வில்லுத் தண்டின் மத்தியை மறைப்பதை ஆசார்யாள் சொல்லியிருக்கிறார். நாண் மாதிரியுள்ள விழியொளியின் continuity (தொடர்ச்சி) அம்பாளுடைய மூக்குத்தண்டால் மத்தியில் துண்டித்துப் போனதாகத் தெரிகிறதல்லவா? இப்படியொரு துண்டிப்பு அப்போது (மன்மதன் வலக்கையால் வில்லைப் பிடித்திழுக்கும்போது அவனுக்கு இடப்பக்கம் உள்ள) நம் angle -ல் தெரியவே முடியாது. நம்முடைய பார்வையில் அவனுடைய அந்ததக் கை நாணுக்கு அந்தண்டைப் பக்கத்திலேயே இருக்குமாதலால், அவனுடைய மணிக்கட்டினால் நாண் மத்தி மறை படாமல் முழுசாகவே தெரிந்துவிடும்.

(அப்போது) உபமானம் தப்பிப்போய்விடும். வில்லாளியின் மணிக்கட்டால் மறைக்கப்பட்ட நாணின் நடு பாகம் மாதிரி அம்பாளின் கருவிழியின் தொடர்ச்சி நாளியால் மறைக்கப் பட்டிருக்கிறது என்று உவமை காட்ட முடியாது.

அதுவே இடது கையால் அவன் வில்லைப் பிடித்துக் கொண்டிருப்பதாக வைத்துக்கொண்டு பாருங்கள். 'பேஷ் பேஷ்' போடும்படியாக எல்லாம் ஸரியாகிவிடுகின்றன - முஷ்டி, அதுதான் புறங்கைப் பக்கக் குத்துச் சண்டை முத்திரை, அதுவே தநுர் மத்தியைப் பிடித்துக்கொண்டு இரண்டு இடுக்கு இல்லாமல் நன்றாக மறைக்கிறது; ப்ரகோஷ்டமும் நாணின் மத்தியை மாதிரி நம் பார்வையிலிருந்து அடியோடு மறைத்துவிடுகிறது.

ஒரு மாதிரி சிக்கலை விடுவித்துவிட்டேனென்று நினைக்கிறேன். அல்லது, இப்பத்தான் தலையைச் சுற்றிக் கொண்டு வருகிறதோ என்னவோ? ஆனாலும் சொல்ல மாட்டீர்கள்; சொன்னால் மறுபடி clarify பண்ணுகிறெனென்று ஆரம்பித்து விடுவேனோ என்று! அதனால் அடுத்த ச்லோகத்திற்குப் போவோம்.

(சிறிது பொழுது மௌனமாக இருந்து இச் ச்லோக விஷயமாகவே தொடர்கிறார்கள்:)

ஸாரம் என்னவென்றால்: அம்பாள் மஹிமையே ஈச்வரன் எரித்துச் சாம்பலாக்கின மன்மதனை உயிர்ப்பித்ததுதான். ஸ்ருஷ்டி லீலைக்காக இப்படிப் பண்ணினாள். அப்புறம், 'ஸ்ருஷ்டியில் ஜனங்கள் கெட்டுப் போகிறார்களே! அவர்களைக் காப்பாற்ற நம் ஒருத்தியாலேயே முடியும்' என்றாலும் ஜனக-ஜனனியா, தாயும் தந்தையுமாகப் போனால்தானே அவர்களுக்கு ரொம்பவும் பிடித்த மாதிரி இருக்கும்? அப்படி அநுக்ரஹிக்க வராமல் இவர் ஏகாந்தமாகப் போய் உட்கார்ந்துவிடப் போகிறாரே! என்று புருவத்தை நெரித்துக்கொண்டு கவலைப்பட்டாள். அப்போது, இவளால் உயிர்ப்பிச்சை பெற்றவன் அந்த நெரிப்பையே பிரயோஜனப்படுத்திக்கொண்டு, அம்பாளுடைய புருவத்தையே தநுஸாக்கிக்கொண்டு, 'நான் உன் உதவிக்கு வரேன் அம்மா! இந்த

வில்லை நான் ஆயத்தமாகத் தூக்கிப் பிடித்துக்கொண்டே இருந்தேனானால். அவர் கொஞ்சம் வைராக்கியமாகிறபோதே பாணத்தைப் போட்டு அவரைத் திருப்பிவிடலாம். முன்னே ஏதோ கரும்பு வில்லை வைத்துக்கொண்டு 'நான்' பண்ண முடியும் என்று மார் தட்டிக் கொண்டு போனதால் பஸ்மமானேன். இப்போது ஸாக்ஷாத் உன் முகத்தில் நான் குடி புகுந்து, உன்னுடைய புருவ - நேத்ரங்களையே தநுஸு-நாணாக்கிக் கொண்டிருப்பதால் அப்படி ஆகாது; வெற்றியைப் பற்றி ஸந்தேஹமே இல்லை' என்று சொல்கிறான்.

அந்தப் புருவ நெரிப்புக்கு அடங்கி ஒடுங்கித்தான் பிரம்மாவிலிந்து ஸதாசிவன்வரை மஹா பெரிய தேவர்களும் தொழிற்படுகிறார்களாதலால், நாமும் அதை தியானித்து சரண் அடைந்தோமானால் மன்மதனும் அதற்கு அடங்கி ஒடுங்கி நம்மிடம் வராமல் ஓடிவிடுவான்!

முக்கண்-முக்குண முக்கியம்

கிரீடம், கேசபாரம், வகிடு, முன்னுச்சி மயிர், லலாடம், புருவம் என்று மேலிருந்து கீழே வரிசையாகச் சொல்லிக் கொண்டு வரும்போது, அடுத்தபடியாக நேத்ரத்துக்கு வருகிறார். யாருக்குமே கண்தான் விசேஷம். 'கண்ணே, கண்மணியே!' என்று சீராட்டுகிறோமே தவிர, 'காதே!', 'மூக்கே!' என்பதில்லை. க்ருபா கடாக்ஷப் பிரபாவத்துக்குப் பேர்போன தேவிக்குக் கண்களை வைத்தே பேர்கள், திவ்ய நாமாக்கள் அநேகம் - காமாக்ஷி, மீநாக்ஷி, விசாலாக்ஷி, நீலாயதாக்ஷி, அஞ்ஜநாக்ஷி, தமிழிலே வடுவகிர் கண்ணம்மை, வேற்கண்ணியம்மை, வேனெடுங் கண்ணியம்மை என்றெல்லாம் ஏற்பட்டிருக்கின்றன.

போன (ச்லோ-47)ச்லோகத்திலேயே இரண்டு கண்களைப் பற்றி passing -ஆக, போகிற போக்கில், அவை கருவண்டு மாதிரி இருப்பதாகச் சொல்லிவிட்டார். ஆனாலும் அங்கே பிராதான்யம் புருவத்துக்குத்தான். அங்கே அவளுக்கு விசேஷமான நெற்றிக் கண்ணைப் பற்றி அடியோடு ஒன்றும் சொல்லவில்லை. இங்கே (ச்லோ-48) மூன்று நேத்ரங்களைப் பற்றியும் சொல்கிறார்.

அஹ: ஸுதே ஸவ்யம் தவ நயநம் அர்காத்மகதயா
த்ரியாமாம் வாமம் தே ஸ்ருஜதி ரஜநீ-நாயகதயா
த்ருதீயா தே த்ருஷ்டி: தர-தளித-ஹேமாம்புஜருசி:
ஸமாதத்தே ஸந்த்யாம் திவஸ-நிசயோ: அந்தரசரீம் || 48

அம்பாளின் வல-இடக் கண்கள் நீலோத்பலங்கள் போல, கருவண்டு மாதிரியான விழியோடு பிரகாசிப்பவை. இரண்டு கண்ணுக்கும் நடுவே உள்ள லலாட நேத்ரம் இதற்கு வித்யாஸமாக உருக்கிவிட்ட தங்கம் போன்ற சிவப்பாக இருப்பது. அது அக்னி நேத்ரம். ஈசுவரன் அந்தக் கண்ணைத் திறந்தாலே ஜ்வாலை என்று படித்திருக்கிறோமே! தீயாகச் சிவந்த நெற்றிக்கண்.

கரு கரு என்று விழிகள் மற்ற இரண்டில் ஓடினாலும் இந்த இட-வல நயனங்களே சந்திர-ஸூரிய ஸ்வரூபமாகும். 'புருஷ ஸூக்த'த்தில் மாத்திரம் பரமபுருஷனின் மனஸிலிருந்து சந்திரனும், கண்ணிலிருந்து ஸூர்யனும் (ஸூர்யன் மட்டுந்தான்), வாயிலிருந்து அக்னியும் உண்டானதாகச் சொல்லியிருந்தாலும், மீதி எல்லா சாஸ்திர-புராணங்களிலும் பரமாத்மாவின் வலது கண்-ஸூரியன், இடது கண்-சந்திரன், லலாட நேத்ரம் - அக்னி என்றுதான் வருகிறது.

ஸூர்யன் உள்ளபோது பகல் வேளை உண்டாகிறது. இதைத்தான் (இந்த ச்லோகத்தின்) முதல் வரியில் 'உன் வலது கண்-''தவ ஸவ்யம் நயனம்''- (போன ச்லோகத்தின் சொன்ன ''ஸவ்யம்'' என்ற வார்த்தையே இங்கே 'வலது' என்பதற்கு வந்திருக்கிறது) ஸூர்யனாக இருக்கும் தன்மையால் ('அர்க' - ஸூர்யன்; 'ஆத்மகதயா' - அவனுடைய தன்மையைக் கொண்டிருப்பதால்): 'அஹ:' - பகலை; 'ஸுதே' - பிறப்பிக்கிறது' என்று சொல்லியிருக்கிறது. 'அஹஸ்' என்றால் பகல், day time. 'அஹர்நிசம்', 'அஹாராத்ரம்' என்றால் 'பகலிரவு பூராவும்' என்று அர்த்தம். ''உன் வலது நயனம் ஸூர்யாத்மகமாக இருப்பதால் பகலைப் பிறப்பிக்கிறது.''

இரண்டாம் வரியில் 'தே வாமம்' என்பதோடும் 'நயனம்' என்பதைத் தருவித்துக் கொண்டு 'உன்னுடைய இடது நயனம்' என்று அர்த்தம் பண்ணிக் கொள்ள வேண்டும். அது. 'ரஜநீ-நாயகதயா': ரஜனி என்கிற இரவுக்கு நாயகனான சந்திரனாக இருக்கும் தன்மையால்: ''த்ரியாமாம் ஸ்ருஜதி': 'இரவை ஸ்ருஷ்டிக்கிறது'. ஒரு நாளுக்கு எட்டு யாமம். 'எட்டு ஜாமம்' என்பது இதைத்தான். அதிலே பகல், உஷ:காலம், ஸந்த்யாகாலம் போக நல்ல இருட்டு வேளையாக இருப்பது மூன்று யாமங்கள் - ஒன்பது மணிநேரம்தான். அதனால் ராத்ரி வேளைக்கு 'த்ரி-யாமா' என்று பேர். 'உன் இடது நயனம் சந்திராத்மகமாக இருப்பதால் இரவைப் பிறப்பிக்கிறது.''' இரவிலே சந்திரனுக்குத்தானே ஆட்சி?

'த்ருதீயா தே த்ருஷ்டி:' - 'மூன்றாவதாக உனக்கு உள்ள நேத்ரம்', இடது, வலது தவிர நெற்றிக்குக் குறுக்கே இருக்கிறதே, அந்த நேத்ரம் - அது எப்படி இருக்கிறது? ''தர தளித'' - 'இப்போதுதான் கொஞ்சம் கொஞ்சமாக வாயைத் திறந்து மலர்ந்து கொண்டிருக்கிற பூவின் அழகோடு இருக்கிறது'. அதற்கு வேறென்ன விசேஷ லக்ஷணம்? ''ஹேமாம்புஜ ருசி:' - செம்பொற்றாமரை போல் ஜ்வலிக்கிறது. ஹேம அம்புஜம் - பொன் தாமரை. மீநாக்ஷி ஆலயத்தில் பொற்றாமரைக்குளம் இருக்கிறது. ஸ்வர்ணபுஷ்கரணி', என்று அதைச் சொல்வார்கள். அம்பாளுடைய லலாட நயனமே பொற்றாமரையாகத் தானிருக்கிறது. 'மூஸா கோல்ட்' என்கிற மஞ்சள் பொன் அல்ல; நல்ல ரோஸ் மெருகு ஏற்றிய ஸவரனான செம்பொன்!

பரமாத்மாவின் வல-இடக் கண்கள் முறையே பகல் வேளை, ரா வேளைகளை உண்டு பண்ணுவதாகப் பலபேர் சொல்லியிருக்கிறார்கள். நம் ஆசார்யாள் அதோடு புதிதாக ஒன்று சொல்லியாக வேண்டுமே! மற்றவர்கள் லலாட நேத்ரத்துக்கு ஒரு வேளையும் சொல்லாமல் விட்டு விட்டார்கள். அதைத்தான் ஆசார்யாள் நூதனமாகச் சொல்லிவிடுகிறார்.

இந்தச் சிவந்த நெற்றிக் கண்ணானது, “திவஸ நிசயோ:” - பகலுக்கும் இரவுக்கும்:”
 “அந்தர சரீம்” - ‘நடுவிலே வருவதான’: “ஸந்த்யாம்” - ஸந்தியா காலத்தை;”
 “ஸமாதத்தே” - அழகாக உண்டாக்குகிறது!

‘திவஸம்’ என்றால் பகல். ஆனால் பொதுவாகவே இரவை விட்டு விட்டுப் பகலுக்கு மாத்திரமேயான வார்த்தைகளான ‘தினம்’, ‘திவஸம்’, தமிழ் ‘நாள்’ இங்கிலீஷ் ‘day’ ஆகிய எல்லாம் இரவும் சேர்ந்த ஒரு முழு நாளையே (24 மணி நேரத்தை)க் குறிப்பிடுவதாகிவிட்டன. பகலிலேதான் நமக்கு வியாபாரம், ராத்ரி ஒன்றும் தெரியாமல் தூங்கிப் போய்விடுகிறோமென்பதால் இப்படி விசேஷம் ஏற்பட்டிருக்கிறது. ‘தெவசம்’ என்கிறோமே அது ‘திவஸம்’தான்; பித்ருக்களுக்கான ‘தினம்’ என்று அர்த்தம்.

பகலையும் ராவையும் சொல்லிவிட்டு ஸந்த்யா காலத்தை விடலாமா? பகலிலும் மரணம் கூடாது, ராவிலும் கூடாது’ என்று வரம் கேட்ட ஹிரண்யகசிபுவை ‘ஸந்த்யா காலம்’ என்று ஒன்று இருப்பதை ஸாமர்த்தியமாகப் பிரயோஜனப்படுத்திக்கொண்டுதானே பகவான் தீர்த்துக் கட்டினான்? ரா முடிந்து பகல் வருமுன் ஒரு ஸந்தி, பகல் முடிந்து ரா வருமுன் ஒரு ஸந்தி என்று இரண்டு முறை வருகிற இந்த ‘ப்ராதஸ் ஸந்த்யா’, ‘ஸாயம் ஸந்த்யா’ காலங்கள்தானே இயற்கையாகவே மனஸைப் பரமாத்மாவிடம் லயிக்கப் பண்ணுகின்றன? “ஸந்த்யா வந்தனம்” தானே நம்முடைய மதாநுஷ்டானங்களுக்கு back-bone -ஆக இருக்கிறது? அந்த காலத்தை விடலாமா? அம்பாளுடைய வலது, இடது நேத்ரங்கள் பகலையும் இரவையும் உண்டாக்கினால் இந்த நேத்திரங்களுக்கு மத்தியிலுள்ள நெற்றிக்கண் இந்த இரண்டு வேளைகளுக்கு மத்தியில் உள்ள ஸந்த்யா காலத்தை ஸ்ருஷ்டிக்கத்தானே வேண்டும்? அந்தி-ஸந்தி ஆகாசத்தின் சிவப்பு மாதிரியே நெற்றிக் கண்ணின் கலரும் பொற்சிகப்பாக இருப்பதால் அதுதான் ஸந்தியா காலத்தைப் பிறப்பிக்கிறது என்பதில் ஸந்தேஹமில்லை.

அம்பாள் கால ஸ்வரூபினி என்பதை இந்த ச்லோகத்தில் அவள் கண்களைக் கொண்டே விளக்கியிருக்கிறார்.

ஒவ்வொரு நாளும் ஒவ்வொரு பொழுதை ஸ்ருஷ்டிப்பதோடு அம்பாளுடைய கண்கள் நின்றவிடவில்லை. லோகத்தின் ஸ்ருஷ்டி-ஸ்திதி-ஸம்ஹாரங்களைச் செய்யும் திரிமூர்த்திகளையே அவைதான் ஸ்ருஷ்டிக்கின்றன என்று இன்னொரு ச்லோகத்தில் (ச்லோ-53) சொல்கிறார். அங்கே சிவப்புக் கண் என்று ஒன்றைத் தனியே பிரிக்காமல், எல்லாக் கண்களிலும் பொதுவாக உள்ள செவ்வரிகள், வெள்ளை விழி, கறுப்பு விழி என்கிறவைகளின் மூன்று வர்ணங்கள் முறையே ரஜஸ், ஸத்வம், தமஸ் என்ற மூன்று குணங்களுக்கு ஆச்ரயமாக இருப்பதாகவும், இவற்றிலிருந்தே பிரளயத்துக்குப் பிற்பாடு மறுபடி பிரபஞ்ச வியாபாரம் ஏற்படுவதற்காக அவள் ரஜோமய பிரம்மா, ஸத்வப் பிரதானமான விஷ்ணு, தமோ மூர்த்தியான ருத்ரன் மூவரையும் படைத்து, அவர்களால் படைப்பு, காப்பு, அழிப்பு முதலியவற்றைச் செய்வதாகவும் சொல்கிறார்.

இங்கே அழிப்பு வேலையைச் சொன்னாலும் இன்னொரிடத்தில் (ச்லோ-55) ஸாக்ஷாத் தாயாக இருக்கப்பட்ட அம்பாள் ஸம்ஹாரத்தை, பிரளயத்தை உண்டாக்குவதாகச் சொல்வதா என்று அவருக்குத் தோன்றி விடுகிறது. அதனால், “நீ

கண்ணை மூடினால் லோகம் அழியும்; திறந்தால் மறுபடி உதயமாகிவிடும். இப்போது உதயமாயுள்ள லோகம் அழியக்கூடாது என்று உன் தாயுள்ளம் நினைக்கிறது. அதனால் நீ கண்ணைக் கொட்டாமலே இருக்கிறாய்” என்கிறார். தேவர்கள் கண் கொட்ட மாட்டார்கள் என்பது ப்ரஸித்தம். நளன் மாதிரியே இந்த்ரன் முதலான தேவர்கள் வேஷம் போட்டுக்கொண்டு ஸ்வயம்வரத்துக்கு வந்தபோது, நிஜ நளன் மட்டும் கண்ணைக் கொட்டியதாலும், அவன் கால் மட்டும் பூமியில் பட்டதாலுந்தான் தமயந்தி அவனை அடையாளம் கண்டு கொண்டு மாலைபோட்டாள் என்று கதை! அம்பாளுக்கு இமைக் கொட்டு இல்லாததற்குக் காரணம், “கொட்டினா, லோகம் அழிந்துவிடுமே!” என்று அவள் நினைப்பதுதான் என்று ஆசார்யாள் ரொம்பவும் அழகாக, மாத்ரு ஹ்ருதயத்தை ரசித்துச் சொல்கிறார்.

முக்குண ஆச்ரயமாக அம்பாளின் கண்களில் உள்ள மூன்று வர்ணங்களைப் பற்றி இன்னொரு விதமாக வேறே ஒரு ச்லோகத்தில் (ச்லோ-54) வர்ணனை செய்கிறார். கங்கை வெளுப்பான நதி. வெள்ளை சிவனின் முடியிலிருந்து வருகிற வெள்ளை நதி! யமுனை கறுப்பான நதி. ‘காளம்’ என்றால் கறுப்பு - ‘காளமேகம்’ என்கிற மாதிரி. யமுனைக்குக் காளிநதி என்று பெயர். கிருஷ்ண ஸம்பந்தம் உள்ளது அது. ‘கிருஷ்ணன்’ என்றால் ‘கருப்பன்’ என்றே அர்த்தம். இந்த இரண்டோடு ஸரஸ்வதி என்பதாகக் கண்ணுக்குத் தெரியாமல் அந்தர்வாஹினியாக - under-ground current - ஆக - ஒரு நதி சேர்ந்து பிரயாகையில் ‘த்ரிவேணி’ என்கிறோம். ஆசார்யாள் ஸரஸ்வதியை விட்டு விட்டு சோணா என்ற நதியைச் சேர்த்துக் கொள்கிறார். காரணம் அதுதான் சிவப்பு நதியாக இருப்பது. ‘சோணம்’ என்றாலே சிவப்பு. அருணச் சிவப்புக்கு சோணம் என்றும் பெயர். கங்கை-சிவன், யமுனை-விஷ்ணு, என்றால் சோணம்-அம்பாள் என்று சொல்லலாம். அம்பாளின் செல்லப் பிள்ளை விக்நேச்வரன். சோணா நதியில் விக்நேச்வர ஸ்வரூபமான சிவப்பு சோணபத்ரக்கல் கிடைக்கிறது. ‘ஸோன’ என்று சொல்கிற இந்த சோணா நதியில் நானே முழுகி நிறைய சோணபத்ரம் எடுத்திருக்கிறேன். அம்பாளின் கண்ணில் வெள்ளை முழி, கறுப்பு முழி, செவ்வரி என்று மூன்று இருப்பது கங்கை, யமுனை, சோணை என்கிற மூன்று புண்ய நீர்த்தங்களின் ஸங்கமமாயிருக்கிறது. அதனால் பாபமே இல்லாமல் “அநக”மாக இருக்கிறது. (‘அகம்’பாபம்; ‘அநகம்’-பாபமே இல்லாத பரம நிர்மலம்.) இப்படிப்பட்ட ஸங்கமத்தைக் கொண்டதான அம்பாளின் திருஷ்டி நம் பாபத்தைப் போக்கி நம்மை பவித்ரப்படுத்தட்டும் என்று வேண்டிக் கொள்கிறார். “பவித்ரீ கர்தும் ந:” என்று இங்கேயும் வழக்கம் போல ந:” போட்டு, ‘நம்மைப் பவித்ரமாகட்டும்’ என்று எல்லாருக்காகவும் universal prayer - ஆகப் பண்ணுகிறார் பரம பவித்ரரான நம்முடைய ஆசார்யாள்.

நேத்ரமும் சேஷத்ரமும்

“கேஷத்திரக் கோவை” என்று பல ஸ்தலங்களின் பேர்களைக் கோத்து அப்பர் ஸ்வாமிகள் ஒரு திருத்தாண்டகம் அருளியிருக்கிறார். அந்த மாதிரி, அதோடு ‘இருசொல் அலங்கார’மும் சேர்த்து ஆசார்யானும் நம்முடைய ஸ்தோத்ரத்திலே பண்ணியிருக்கிறார். (ச்லோ-49)

விசாலா, கல்யாணீ, ஸ்புடருசிரயோத்யா (ஸ்புடருசி: அயோத்யா) குவலயை:
 க்ருபாதாரா (ஆ)தாரா, கிமபி மதுரா, போகவதிகா
 அவந்தீ த்ருஷ்டிஸ்-தே பஹு-நகர-விஸ்தார விஜயா
 த்ருவம் தத்-தந்-நாம-வ்யவஹரண-யோக்யா விஜயதே || 49

(தே) உனது (த்ருஷ்டி) பார்வை (விசாலா) விசாலமாகவும் (கல்யாணீ) மங்களமாகவும், (ஸ்புடருசி:) விளக்கமுற்ற ஒளியழகில் (குவலயை:) குவளை மலரால் (அயோத்யா) வெல்லவொண்ணாததாகவும், (க்ருபாதாரா ஆதாரா) அருள்தாரைக்கு ஆதாரமாகவும், (கிமபி மதுரா) வர்ணிக்கவொண்ணா இனிமையுள்ளதாகவும், (போகவதிகா) இன்பமாக அநுபவிக்கத்தக்கதாகவும், (அவந்தீ) ரக்ஷிப்பதாகவும், (பஹு நகர விஸ்தார விஜயா) பல பட்டணங்களில் பரப்பப்பட்ட வெற்றியை உடையதாகவும் (தத் தத் நாம வ்யவஹரண யோக்யா) அந்தப் பட்டணங்கள் ஒவ்வொன்றின் பெயராலும் குறிப்பிடப்படும் தகுதி வாய்ந்ததாக (விஜயதே) விளங்குகிறது. (த்ருவம்) இது திண்ணம்.)

இதிலே 'அயோத்யா' போஜனின் ராஜதானியான 'தாரா', 'மதுரா', 'அவந்தி' (உஜ்ஜயினியும் அதுதான்) - ஆகியவை ஊர்ப் பெயர்கள் என்று அநேகமாக எல்லாருக்கும் தெரிந்திருக்கும். 'விசாலா' என்று முதல் வார்த்தையாக வருவதும் ஒரு ஊர்ப் பெயர்தான். பதரிநாத்துக்கு அப்படியும் ஒரு பெயர். "ஜெய் பத்ரி விசால்!" என்றே கோஷம் போடுவார்கள். ராமாயணத்திலே விச்வாமித்ரர் ராம லக்ஷ்மணர்களோடு கங்கையைத் தாண்டின அப்புறம் மிதிலைக்குப் போகிற வழியிலே 'விசாலா' என்று ஒரு ஊர் வந்ததாக இருக்கிறது. 'கல்யாணீ' என்ற பேரிலும் ஊர் உண்டு. 'கல்யாண' என்று பம்பாய்க்கு வடக்கே இருக்கிறது. கன்னட தேசத்தில் பீடார் ஜில்லாவில் 'கல்யாணி' என்றே இருக்கிறது. ஆசார்யாள் நாளில் குந்தள தேசமென்று பெயர் வழங்கிய அந்தப் ப்ரதேசத்திற்குக் கல்யாணியே தலைநகர். பிற்பாடு ஒரு காலத்தில் வாதாபிச் சாளுக்ய வம்சம் படுத்துப்போய் அப்புறம் மறுபடி தலைநகரானபோது 'கல்யாணி சாளுக்யன் டைனாஸ்டி' என்று இந்த ஊரிலிருந்துதான் ஆட்சி பண்ணினார்கள்.

'போகவதி' என்பது இன்னொரு நகரம். கம்பத் என்று குஜராத்திலிருக்கிற இடத்துக்கே போகவதி என்று பேர் இருந்ததாகத் தெரிகிறது. 'காம்பே' என்று வெள்ளைக்காரர்கள் சொன்னது இந்தக் 'கம்பத்'தான். அந்தப் பக்கத்தில் அரபிக்கடலுக்கு Gulf of Cambay என்று பேர். ஒரு பெரிய ஸமுத்ரம் நிலப் பகுதிக்குள்ளே அரித்தெடுத்துக்கொண்டு பெருகி அந்தப் பகுதி மட்டும் தனி ஜலாசயம் (நீர் நிலை) மாதிரித் தெரியும்போது அதற்கு gulf, bay என்று இரண்டு விதமாகப் பேர்தந்தார்கள். Bay என்பது விஸ்தாரமாக இருப்பது; gulf அவ்வளவு விஸ்தாரமில்லாதது. Bay of Bangal விஸ்தாரமாக இந்தியாவுக்கும் பர்மாவுக்கும் நடுவே இருக்கிறது. Gulf of Mannar சின்னதாக இந்தியாவுக்கும் லங்கைக்கும் நடுவே இருக்கிறது. (சிரித்து) Gulf of Cambay என்கிறபோது Cambay -ல் 'bay' வந்தாலும் அது gulf -தான்! விஸ்தாரமாக, விரிவாக இருப்பதை 'விரிகுடா' என்றும், சின்னதாக ஒரு வளைசல் அரித்து முடிந்து விடுவதை 'வளைகுடா' என்றும் தமிழில் சொல்கிறார்கள். பூமிப் பிரதேசத்தை ஸமுத்ரம் 'குடைந்து'

ஏற்படுத்திய ஜலாசயமானதால் 'குடா' என்பது. காம்பே வளைகுடாவுக்குப் பேர் தந்து, பூர்வ காலத்தில் ப்ரஸித்தமானதுறைமுகப் பட்டினமாக இருந்த 'கம்பத்'தான போகவதி என்று தெரிகிறது.

'விஜயா' என்றால் கன்னட தேசத்தில் பெல்லாரி ஜில்லாவிலுள்ள ஹம்பி விஜயநகரோ, தெலுங்கு தேசத்தில் ஸ்ரீகாகுளம் ஜில்லாவில் கஜபதி ராஜாக்கள் என்று ப்ரஸித்தியுடன் ஆட்சி நடத்தியவர்களின் ஸம்ஸ்தானமான விஜய நகரமோ இல்லை. வித்யாஸம் தெரிவதற்காக முன்னெல்லாம் ஹம்பி விஜயநகரத்துக்கு 'Vijaya' என்றும், தெலுங்கு விஜயநகரத்திற்கு 'Viziya' என்றும் ஸ்பெல்லிங் போடுவார்கள். இப்போது எப்படியோ? ஹம்பி விஜயநகரந்தான் விஜய நகர ஸாம்ராஜ்யம் என்றே ப்ரஸித்தமாக இருந்த ராஜ்யத்திற்குத் தலைநகராக இருந்தது. அதற்கு ஸ்தாபித்துக் கொடுத்த வித்யாரண்ய ஸ்வாமிகள் பேரில் 'வித்யாநகரம்' என்றே புக்கராயன் பேர் வைத்ததுதான் அப்புறம் 'விஜய நகரம்' என்று மாறிவிட்டது. அந்த நகரம் ஸ்தாபிதமானது பதிநான்காம் நூற்றாண்டு மத்தியில்தான். இன்னொரு விஜயநகரம் ஆந்திராவில் சொன்னேனே, அந்த ஸம்ஸ்தானமும் ஆசார்யாளின் நாளில் இருந்ததாகத் தெரியவில்லை. அதனால் அவர் சொல்வது வேறேதோ ஆதி விஜயநகரம். குருக்ஷேத்ரமாயிருக்கலாம். கீதை முடிவிலே, 'எங்கே கிருஷ்ணனும், அர்ஜுனனும் இருக்கிறார்களோ அங்கே விஜயம் (வெற்றி) என்று வருகிறது. குருக்ஷேத்ரத்தில் தானே அவர் அவனுக்கு உபதேசித்ததும், 'விஜயன்' என்றே ஒரு பேர் படைத்த அவனுக்கு யுத்தத்தில் விஜயத்தை அநுக்ரஹித்ததும் ?

இப்படி எட்டு ஊர்களின் லிஸ்ட் கொடுத்திருப்பதில் - ஸாதாரண ஊர்களில்லை, ப்ரஸித்தி பெற்ற பெரிய அம்பாள் ஸம்பந்தம் என்னவென்றால்; அவளுடைய த்ருஷ்டி ஸமஸ்த ப்ரபஞ்சத்தையும் தழுவுவது. அப்போது எல்லாப் பெரிய நகரங்களின் மேலேயும் அது விழுந்து அங்கே வளிக்கிற ஜனங்களையெல்லாம் கருணையால் வெல்கிறது. ராஜா ஆயுதத்தைக் காட்டிப் படையெடுத்துப் போய் நகரங்களை ஜயிப்பான். அம்பாளோ கருணைய த்ருஷ்டியாலேயே நகரம் நகரமாகத் தன் ராஜ்யத்தை விஸ்தரித்துக்கொண்டு போகிறாள்! அந்த த்ருஷ்டியைத்தான் 'பஹு நகர விஸ்தார விஜயா' என்கிறார். அப்படி அநேக நகரங்களை - பஹு நகரங்களை - வெற்றி கொண்டாலும் அதில் எட்டில் அவளுடைய த்ருஷ்டி விசேஷம் கூடுதலாக ஏற்பட்டு அந்த எட்டும் ரொம்பவும் சிறப்புப் பெற்றிருந்திருக்கின்றன. அவற்றின் பேர்களைத்தான் ச்லோகத்தில் சொல்லியிருக்கிறார். இதிலே விசேஷம் என்னவென்றால் அந்த ஊர்களின் பெயருக்கு என்ன அர்த்தமோ அது அம்பாளுடைய த்ருஷ்டிக்கும் பொருந்தும் ஒரு லக்ஷணமாக இருக்கிறது. அப்படி இரு சொல்லலங்காரம் காட்டி இந்த ச்லோகத்தைச் செய்திருக்கிறார்.

'விசாலா', 'கல்யாணி', 'அயோத்யா' என்ற அந்த எட்டுப் பெயர்களையும் த்ருஷ்டியோடு சேர்த்து விசால த்ருஷ்டி என்றாலென்ன, கல்யாண த்ருஷ்டி என்றாலென்ன என்றெல்லாம் பாஷ்யங்களில் அக்யூரேட்டாக டெஃபினிஷன் (திட்ட வட்டமான லக்ஷணை) கொடுத்திருக்கிறது. இப்போது ஞாபகத்திலில்லை. அதனால் ஜெனரலாகத் தெரியும் அர்த்தப்படியே சொல்கிறேன்.

அம்பாளுடைய த்ருஷ்டி பரந்து விரிந்து இருப்பதால் 'விசாலா' லோக கல்யாணத்தை உண்டாக்குவதால் 'கல்யாணி'. 'அயோத்யா' என்றால். 'யுத்தத்தில்' வெல்ல முடியாதது' என்று அர்த்தம். இஷ்வாகு வம்ச ராஜாக்கள் அதை சத்ரு எவரும் யுத்தம் பண்ணி வெல்ல முடியாதபடி அவ்வளவு பாதுகாப்பாகவும் ஸ்ட்ராங்காகவும் கோட்டை கொத்தளங்களோடு கட்டியிருந்தார்கள். அல்லது, 'முதலுக்கே எந்த சத்ரு ராஜாவும் அதைப் பிடிக்கத் துணிந்து வந்ததில்லை; ஆகையால் யுத்தம் என்றால் என்னவென்றே தெரியாத 'அயோத்யா'வாக அது இருந்தது' என்றும் சொல்லலாம். இந்தப் பேரை எப்படி அம்பாளுடைய த்ருஷ்டியோடு பொருத்தியிருக்கிறாரென்றால்; த்ருஷ்டி நேத்ரத்திலிருந்து உண்டாவதால் அதையே நேத்ரமாகச் சொல்வதுண்டு. ஸாதாரணமாக 'குவளைக் கண்கள்' 'குவளையை ஒத்த கண்கள்' என்பதாக நேத்ரத்தை குவளை மலருக்கு ஸமமாக ஒப்புமை சொல்லுவார்கள். இதில் உபமானத்தை உபமேயத்தால் மட்டந்தட்டி 'குவளையைப் பழிக்கும் கண்' என்றும் சொல்வதுண்டு. மூன்றாவது, இன்னொன்றும், aggressive - ஆகவே - 'வன்முறை' என்கிறார்களே, அப்படி - சொல்வதுண்டு: 'குவளையை வெல்லும் கண்கள் என்பதாக! இதையே இங்கே ஆசார்யாள் 'குவளையால் வெல்ல முடியாத கண்கள் என்று சொல்லி 'வெல்ல முடியாத' என்பதற்கு 'அயோத்யா' என்று போட்டிருக்கிறார்: 'அயோத்யா குவலையை:'

அம்பாளுடைய த்ருஷ்டியே க்ருபா வர்ஷத்திற்கு ஆதாரமாக இருப்பதால் 'க்ருபா - தாரா ஆதாரா' என்று சொல்லி தாரா நகரத்தின் பேரை ஒட்டிக்கு இரட்டியாகத் திருப்பியிருக்கிறார். ஒட்டிக்கிரட்டியாக வாரிக் கொடுத்த போஜனுடைய ஊரல்லவா? தாரை தாரையாக க்ருபை கிடைக்கட்டும் என்கிற மாதிரி வார்த்தை விழுந்திருக்கிறது.

அம்பாள்மாதுர்யமே ஸ்வரூபம் அவளுடைய த்ருஷ்டி எத்தனை மதுரமாயிருக்கும்? அதனால் அது 'மதுரை'யாகிறது. வட மதுரையை Mathura என்று tha - காரமாகவே சொல்வது. 'தமிழ் மதுரை' என்று நாம் பெருமை கொள்ளும்படியாக இருக்கும் பாண்டிய ராஜதானியைத் தான் Madhurai என்று dha போட்டுச் சொல்வது. மீநாம்பிகையின் நித்ய ஸாந்தித்யமுள்ள இந்த 'நம்முடைய மதுரை.' ('நம்மோட' என்று நடு மார்பை அழுத்திக் கொண்டு குழந்தைப் பெருமிதத்துடன் சொல்லியிருப்பதாக வைத்துக் கொள்ளலாம்).

போகவதி என்பது ப்ரயாகையில் ஒரு இடமென்று சொல்கிறார்கள். பெரிய ஊர்களான 'நகர'ங்களைப் பற்றியே ஆசார்யாள் இங்கே சொல்வதால் அவர் சொல்லும் 'போகவதி' ப்ரயாகையின் ஒரு பகுதி மட்டுமேயான இடமாக இருப்பதற்கில்லை. பாதாள லோகத்தின் ராஜதானி, அங்கே பாய்கிற கங்கை இரண்டிற்குமே போகவதி என்ற பெயருண்டு. பூலோகத்தில் மட்டுமில்லாமல் தேவலோகம், பாதாள லோகம் ஆகியவற்றிலும் கங்கை பாய்கிறது. தேவ லோகத்தில் அதற்கு மந்தாகினி என்றும், பூலோகத்தில் பாகிரதி என்றும், பாதாளத்தில் போகவதி என்றும் பேர். ஆனால் ஆசார்யாள் இந்த ச்லோகத்தில் பூலோகத்து நகரங்களையே சொல்வதால் பாதாள கங்கையையோ, அந்த ராஜதானியையோ இங்கே பொருள் கொள்வதற்கில்லை. அவர் சொல்லும் போகவதி தற்போது அந்தப் பெயர் போய்விட்ட கம்பத் கேஷத்ரமாவேயிருக்கணும்.

அந்தப் பேர் திருஷ்டிக்கு எப்படிப் பொருந்துகிறது? 'போகவதி' என்றால் 'அநுபோகத்திற்கு உரியது' என்று அர்த்தம். அம்பாள் திருஷ்டி மட்டும் நம் மேலே பட்டு விட்டால் அதைவிட அநுபவத்திற்கு உரிய பேரின்பமாக ஒன்று இருக்க முடியுமா? அதனால் அது 'போகவதி' தான்! ஈச்வரனுக்கு போகம் தருவது என்பதாலும் போகவதி.

'அவந்தி' என்றால் ரக்ஷிப்பதாக இருப்பது. 'மாமவ', 'மாமவ' என்று கீர்த்தனங்களில் வருகிறதே அது, 'மாமவ'மாம்+அவ'; என்னை ரக்ஷி' என்று அர்த்தம். 'அவ' என்றால் 'ரக்ஷி'. 'அவநம்' என்றால் ரக்ஷணம். 'அவந்தி'- ரக்ஷிப்பது. அம்பாளுடைய திருஷ்டி பெரிய ரக்ஷயானதால் அவந்தி! உஜ்ஜயினி என்கிற விக்ரமாதீத்ய பட்டணத்திற்கே அவந்தி என்றும் பெயர். ராஜ்யம், ராஜதானி இரண்டிற்குமே அவந்தி என்று பேர் இருந்து, அப்புறம் குழறுபடி இல்லாமலிருப்பதற்காக ராஜ்யத்தை அவந்தி என்றும் ராஜதானியை உஜ்ஜயினி என்றும் வைத்துக் கொண்டார்கள் என்றும் சொல்கிறார்கள். இந்த அவந்தி உஜ்ஜயினிக்கேகூட 'விசாலா' என்ற பேரும் இருந்திருக்கிறது.

அயோத்யா, மதுரா (வட மதுரை என்ற வைத்துக் கொண்டால்), அவந்தி ஆகிய மூன்றும் ஸப்த மோக்ஷ புரிகளிலேயே இருப்பவை. விஜயா என்ற ஊரைப் பற்றி முன்னேயே சொன்னேன். நகரம் நகரமாக திக்விஜயம் செய்வதால் அம்பாளுடைய திருஷ்டி விஜயாவாக இருக்கிறது: பஹு நகர விஸ்தார விஜயா'.

லோகத்திலுள்ள அத்தனை நகரங்களிலுமே அவள் திருஷ்டி பட்டாலும் ச்லோகத்தில் சொன்ன எட்டுக்குத் தான் அந்த திருஷ்டிக்குள்ள விசாலம், கல்யாணம் முதலிய குணங்களே பெயராக அமையும் பெருமை இருக்கிறது. கவியழகை முன்னிட்டு இதையே மாற்றி, இந்த நகரங்களின் பெயராலேயே குறிப்பிடத்தக்க யோக்யதை அந்த திருஷ்டிக்கு இருப்பதாகச் சொல்லி முடிந்திருக்கிறார்: 'தத்தத் நாம வ்யவஹரண யோக்யா விஜயதே' - 'எந்தெந்த நகரங்கள் திருஷ்டியின் விஸ்தார திக்விஜயத்தில் வந்தனவோ அதன் பெயரிலும் வியவஹரிக்கத்தக்க தகுதியைப் பெற்றதாக அந்த திருஷ்டி விளங்குகிறது' என்று அர்த்தம்.

'நயனம்' என்றால் 'அழைத்துப் போவது' கண் வழி காட்டி அழைத்துப் போவதால்தான் நாம் நடக்க முடிகிறது. அதாவது அதுதான் நம் 'லீடர்'! 'நாயகன்' என்று லீடரைச் சொல்வது 'நய' ஸம்பந்தப்பட்டதுதான். 'நேதா' என்றாலும் அப்படி முன்னின்று, முன் சென்று வழிகாட்டுகிறவன். 'நேதாஜி போஸ்' என்கிறார்களல்லவா? 'நேத்ர'மும் 'நேதா'வும் 'நயன'மும் 'நாயக'னும் மாதிரிப் பரஸ்பர ஸம்பந்தமுடையவை. நம்மைச் ச்ரேயோ மார்க்கத்தில் லீடராக அழைத்துப் போகிற அம்பாளுடைய நேத்ரத்தைத் துணையாகக் கொண்டே - விழிக்கே துணையுண்டு'' என்று 'அபிராமி' அந்தாதி'யிலும் அழுத்திச் சொல்லியிருக்கிறதே: அப்படி நேத்ரத்தைத் துணைகொண்டே - தேசம் பூரா ஒரு கேஷத்ராடனம் இந்த ச்லோகத்தின் மூலம் ஆசார்யாள் பண்ணி வைத்து விடுகிறார். நேத்ர விசேஷத்தோடு கேஷத்ரப் பேரைப் பொருத்திக் காட்டும் கவித்வ விசேஷம்!

கவிதை விரும்பும் கண்கள்

கவிதையோடேயே அம்பாளுடைய நேத்ரங்களை நேராக ஸம்பந்தப்படுத்தி அடுத்த ச்லோகத்தை (50) செய்திருக்கிறார்.

கவீநாம் ஸந்தர்ப-ஸ்தபக-மகரந்தைக-ரஸிகம்
கடாக்ஷ-வ்யாக்ஷேப-ப்ரமர-களபௌ கர்ணயுகளம் ।
அமுஞ்சந்தௌ த்ருஷ்ட்வா தவ நவ-ரஸாஸ்வாத-தரௌள
அஸுயா ஸம்ஸர்காத் அலிக-நயநம் கிஞ்சித் அருணம் ॥ 50

(கவீநாம்) கவிகளுடைய (ஸந்தர்ப ஸ்தபக) ஸாஹித்யப் பூங்கொத்தின் (மகரந்த ஏக ரஸிகம்) தேன் ஒன்றையே சுவைக்கின்ற (தவ) உனது (கர்ண யுகளம்) இருகாதுகளையும் (அமுஞ்சந்தௌ) விடாமல் பற்றிக்கொண்டு (நவ ரஸ ஆஸ்வாத தரௌள) நவரஸங்களையும் ருசிப்பதற்குத் துடிக்கிற (கடாக்ஷ வ்யாக்ஷேப ப்ரமர களபௌ) கடாக்ஷம் என்ற வியாஜத்தில் (அக் காதுகளைப் போய்ப் பற்றிக் கொள்ளும்) குட்டி வண்டுகளைப் (அஸுயா ஸம்ஸர்காத்) அஸுயையுடன் நன்கு கூடியதாக ஆன (அலிக நயநம்) நெற்றிக் கண் (கிஞ்சித் அருணம்) சிவப்புச் சாயல் (பெற்றிருக்கிறது).

“அஸுயா ஸம்ஸர்காத்” என்று என்னவோ சொல்கிறாரே, யாருக்கு அஸுயை, எதனிடம் அஸுயை? ஸாக்ஷாத் பராசக்தி ஸந்நிதியில் அஸுயை எங்கே வந்தது?”

அதுவா? அவளுடைய கண்களுக்குள்ளேயேதான் ஒன்றுக்கு மற்ற இரண்டிடம் அஸுயை! “அலிகம்” என்றால் நெற்றி. “அலிக நயநம்” - நெற்றிக்கண். அதற்குத் தான் அஸுயை. அதனால் ரத்தம் ஏறிக் கொஞ்சம் சிவந்து விட்டது. “கிஞ்சித்” - கொஞ்சம்;” “அருணம்” - சிவப்பு.

அந்த கண் ஏன் சிவப்பு என்று யோஜித்துக் கவிகள் சந்திர - ஸுர்யாக்னி லோசனையான அம்பாளுக்கு இதுவே அக்னி நேத்ரமானதால் தீ மாதிரிச் சிவந்திருக்கிறது என்று சொல்லி முடித்து விடுகிறார்கள். இது அவ்வளவு ஸரியில்லை. அது அக்னி, அதனால் சிகப்பு என்றால், வலது கண் ஸ்பெஷலாக ஸுர்யனின் sign ஏதேனும், உள்ளதாகவும் இடது கண் அதேபோல சந்திரனின் ‘ஸ்பேஷல் லைன்’ உள்ளதாகவும் இருக்கணுமே? அப்படியொன்றும் காணாமே! தஹிப்பாக தஹிக்க வேண்டிய வலது கண், நிலவாகப் பொழிய வேண்டிய இடது கண் இரண்டும் முழுக்க ஒரே போலத்தானே இருந்துகொண்டு கடாக்ஷாம்ருதத்தை வர்ஷிக்கின்றன? ஆகையால், நெற்றிக்கண் மட்டும் அக்னி ரூபகம் என்பதால் சிவப்பாயிருக்கிறது என்ற காரணத்தை ஒப்புக்கொள்ள முடியாது.

மற்ற ஸாமான்ய கவிகள் இதுவரை அப்படிச் சொல்லி வந்ததற்கு இங்கே ஆசார்யாள் வேறே காரணம் சொல்கிறார். என்ன சொல்கிறார்?

“ஆதியில் மூன்று கண்களும் ஒரே கலராகத்தான் கருங்குவளைப் புஷ்பம் போல இருந்தன. இப்போது பார்த்தால் லலாட நேத்ரம் மட்டும் சிகப்பாக மாறியிருக்கிறது! அஸுயை, பொறாமை உண்டானால் முகம் சிவக்கிறதோ இல்லியோ! அப்படி இந்த மூன்றாம் கண்ணுக்கு அஸுயை நன்றாக ஏற்பட்டுவிட்டது - அதற்கு அஸுயையுடன் ஸாதாரண ஸர்கம் (சேர்க்கை) இல்லை, ‘ஸம்ஸர்கம்’ - அழுத்தமான சேர்க்கை - ஏற்பட்டுவிட்டது. அதனால்தான் சிவந்துவிட்டது” என்கிறார்.

“இப்படிச் சொல்லிவிட்டால் ஆச்சா? பரதேவதையின் ஞான சக்ஷஸுக்கு (ஞானக் கண்ணுக்கு) அஸுலைய ஏற்பட்டது என்றால், எதனுடன் ஏற்பட்டது, என்ன காரணத்தினால் ஏற்பட்டது என்றெல்லாம் பாயின்ட்களைக் காட்டிப் ப்ரூவ் பண்ணினால்தான் ஒப்புக்கொள்ள முடியும்.”

“இவ்வளவுதானே? மற்ற இரண்டு கண்களிடம்தான் இதற்கு அஸுலைய. எதனால் ஏற்பட்டதென்றும் ஸுலபமாகப் ப்ரூவ் பண்ணிவிட முடியும்” என்ற ச்லோகத்தைச் செய்திருக்கிறார்.

மஹாகவிகள் அம்பாளை அப்புதமாக ஸ்தோத்ரம் பண்ணுவதை அவள் செவி சாய்த்துக் கேட்கிறாள். அவள் பரம ரஸிகையாதலால் அவளுடைய காதே தனியாக ஒரு ஆக்ருதி (சரீரம்) எடுத்துக் கொண்ட மாதிரி இந்த ஸ்துதிகளின் ரஸத்தைப் பானம் பண்ணிக் கொண்டிருக்கிறது.

“கவீநாம் - கவிஞளுடைய. ‘ஸந்தர்ப்’ என்றால் பொருத்தமான சூழ்நிலை, circumstance என்று வைத்துக் கொண்டிருக்கிறோம். பல அம்சங்கள் ஏர்வையாகச் சேர்ந்திருப்பதுதான் ‘ஸந்தர்பம்’. இடம், பொருள், ஏவல் முதலிய பல அம்சங்கள் சீராகக் கூடியிருந்தால் பொருத்தமான சூழ்நிலை உண்டாகும் என்பதால் இப்படிப் பொருள் கொள்கிறோம். ஆனால் தாறுமாறே இல்லாமல் பல அம்சங்களைப் பொருத்தமாகப் பின்னிக் கொடுக்கிற எதுவுமே ‘ஸந்தர்பம்’ தான். ஆனபடியால் பாத்திரங்கள், ஸம்பவங்கள், நானா பாவங்கள், கல்பனா சக்தி, வார்த்தைகள், மீட்டர் எல்லாவற்றையும் ஏர்வையாக, கோர்வையாகச் சேர்த்துச் சேர்த்துப் பின்னித் தருகிற ஸாஹித்யத்திற்கும் ‘ஸந்தர்பம்’ என்று பெயர். நம் ச்லோகத்தில் ‘ஸந்தர்பம்’ என்பது இப்படிப்பட்ட சீரான அமைப்புகொண்ட கவிதைகளைத்தான். கவிகள் இவற்றை “ஸ்தபக”மாக நெருக்கக் கட்டிக் கொடுக்கிறார்களாம்! ‘ஸ்தபகம்’ என்றால் கொத்து, பூங்கொத்து. இங்கே வாக்குப் பூக்களைத் தொடுத்த கொத்து. பூங்கொத்து என்றால் அதிலிருந்து மகரந்தம் (தேன்) வரணுமே! அப்படி கவிதைப் பூங்கொத்திலிருந்து நவரஸங்கள் தேனாக வருகின்றன. அம்பாளுடைய காது என்கிற ஆஸாமிக்கு இந்தத் தேன் ஒன்றுதான் ஆஹாரம். வேறே எதையும் அவர் சாப்பிடமாட்டார் ! “மகரந்தைகரஸிகம் - மகரந்த ஏக ரஸிகம்” - இந்தத் தேன் ஒன்றையே ரஸித்துப் பருகுவார்.

பூர்வ பாகத்திலே சிவ சக்திகள் ஹம்ஸ தம்பதியாக அநாஹத சக்ரத்தில் இருப்பதைச் சொல்லும்போதும் இதே “மகரந்தைக ரஸிக”த்தைப் போட்டிருக்கிறார். அவர்கள் ‘ஸம்வித்’ என்கிற ஞானமாகிற கமலத்தில் ஊறும் தேனை மட்டுமே ரஸித்துச் சாப்பிடுவதாக அங்கே சொல்லியிருக்கிறார்: “ஸமுந்மீலத் ஸம்வித் கமல மகரந்தைகரஸிகம்”.

இங்கே கவி வாணர்களின் கவிதைத் தேனைக் குடித்து ஸந்தோஷப்படும் இரண்டு காதுகளைத்தான் “கர்ண யுகளம்” என்று சொல்லியிருப்பது. கண்ணைப் பற்றிச் சொல்கிற இடத்தில் காதுக்கு என்ன இவ்வளவு முக்யத்வம்? காரணம் இருக்கிறது.

அம்பாளுடைய வலது, இடது ஆகிய இரண்டு கண்களும் எப்படிப்பட்டவை? 'காதளவோடியவை' என்றே அவற்றை வர்ணிப்பது வழக்கம். ஸம்ஸ்கிருதத்தில் இதை 'கர்ணாந்த விச்ராந்த நேத்ரம்' என்பார்கள். பரதேவதையின் நீண்ட நீண்ட இரண்டு கண்களும் காதைப் போய்த் தொட்டு விடுகின்றன. தேன் ரொம்பியிருக்கிற ஒரு கிண்ணத்தைப் போய்த் தொட்டுவிட்டால் அப்புறம் அதைக் குடிப்பதேதானே கார்யமாகிவிடும்? அப்படி, கவித்தேன் ரொம்பியுள்ள அம்பாளின் காதுக் கிண்ணத்தைப் போய்த் தொடுகிற கண்கள் ஒரே கார்யமாக அந்த மதுபானத்திலேயே - கவிதைச் சுவையை ருசிப்பதிலேயே - முழுகிவிடுகின்றன. காதைவிட்டு நகரமாட்டேன் என்று அவை விடாமல் ஒட்டிக்கொண்டிருப்பதைத்தான் 'அமுஞ்சந்தௌ' என்கிறார். அம்பாளுடைய வலது, இடது நேத்ரங்கள் முழிகளைக் கண்கோடிக்கே அனுப்பி அவற்றின் மூலம், காதிலே ரொம்பியிருக்கும் கவிதா மகரந்த ரஸத்தைக் குடிக்க ஆரம்பித்துவிட்டன. முழிகள் என்பதில் என்ன பொருத்தமென்றால் அவை கருவண்டுக் குட்டிகளாக இருக்கின்றன ! முழிகளாலேயே வண்டு-நாண் உண்டாவதாக முன் ச்லோகமொன்றிலேயும் சொன்னாரே! 'ப்ரமரம்' - வண்டு. ஸ்ரீசைலத்தில் அம்பாளுக்கு 'ப்ரமரரம்பிகை' என்று பெயர். 'வண்டம்மா' என்று அர்த்தம். ஏன் 'வண்டம்மா' என்றால் அங்கே. அப்பா மல்லிகைப் பூவாக இருக்கிறார் - மல்லிகார்ஜுனர்! அந்த மல்லிகையைச் சுற்றிச் சுற்றி வந்து சிவானந்தத் தேனைக் குடிக்கவே அவள் ப்ரமரமாக இருக்கிறாள். 'ப்ரமரகளபௌ' என்பதில் 'களபம்' என்றால் குட்டி, யுவா என்று அர்த்தம். சின்ன வயஸில்தான் ஹாவு, ஹாவு எப்பப் பார்த்தாலும் முட்ட முட்டச் சாப்பிட்டுக் கொண்டயிருக்கத் தோன்றும் கவித் தேனைக் குடிப்பதில் அப்படி ஓயாப் பசியாக அம்பாளுடைய கண்கள் இருப்பதாலேயே 'குட்டி வண்டுகள்'.

இதிலே கொஞ்சம் ஏமாற்று வித்தை அம்பாள் பண்ணுகிறாள் ! அவளுக்கு லோகத்தின் தாப-பாபங்களை சமனம் பண்ணவேண்டிய பொறுப்பு இருக்கிறது. இந்த duty -க்கு நடுவேதான் பாவாணர்களின் கவிதைச் சுவை அவளை இழுத்துக் கொண்டேயிருக்கிறது. 'ட்யூடி'யை விட்டு விட்டுப் பாட்டுக் கேட்டுக் கொண்டு உட்கார்ந்தாளானால் அவப் பெயர் உண்டாகும். என்ன செய்யலாம் என்று பார்த்து யுக்தி பண்ணுகிறாள். கொஞ்சம் ஏமாற்று வித்தைதான் பண்ணுகிறாள்! 'நாம் கடாஷிப்பதாகவும் லோகத்துக்கு இருக்கட்டும். அப்போது அந்தக் கடாஷாம்ருதம் தன்னாலேயே லோகத்தின் பாப தாபங்களை சமனம் பண்ணிவிடும். அதே ஸமயத்தில் நாம் 'கவிதா' ரஸ பானமும் பண்ணிவிடலாம்!' என்று இரண்டையும் ஸாமர்த்தியமாக முடிச்சுப் போட்டு விடுகிறாள்.

'கடாஷ வ்யாக்ஷேப' - 'வ்யாக்ஷேபம்' என்றால் 'வ்யாஜம்'; சாக்குக் காட்டுவது. 'கடாஷம்' என்றால் கண்கோடி; கடைக்கண் பார்வை. நேர் பார்வையைவிட இப்படிக் கண்கோடியால் பார்ப்பதற்குத்தான் விசேஷமே! எதையுமே நேராக உடைத்துப் பண்ணுவதைவிட கொஞ்சம் மறைவாக, delicate -ஆகப் பண்ணினால் மதிப்பு ஜாஸ்தி. நேர் பார்வையைவிடக் கண்கோடியால் சாய்த்துப் பார்த்தால்தான் அழகுக்கு அழகு, அருளுக்கு அருள்! 'கடாஷம்' என்றாலே அதுதான் - side-glance என்பது. தமிழிலும் 'கடைக் கண்' என்பதாகக் கண்ணின் கடைப் பாகத்தில் விழி வரும்போது பார்ப்பதைத்தான் வேண்டிக் கொள்கிறோம்.

“நல்லதாப் போச்சு” என்று அம்பாள் நினைக்கிறாள். “விழி வண்டுகள் காதுக்குக் கிட்டே போய் அதைத் தொட்டால்தான் அதில் தேங்கியிருக்கிற ‘கவீநாம்-ஸந்தர்ப்ப-ஸ்தபக-மகரந்த’த்தைக் குடிக்க முடியும். அதே சமயம் இப்படி அவை கண்கோடியில் உள்ள காதிடம் போவதால், தான் கடைக் கண்ணால் கடைக்கிப்பதாகவும் ஆகிவிட்டும். லோக ரக்ஷணையை விட்டு விட்டுக் கவிதை, பாட்டு கேட்பதாக இல்லாமல், இவற்றைக் கேட்டு ரஸாஸ்வாதம் பண்ணுவதே ரக்ஷணைக்காகக் கடைக்கிப்பதாகவும் ஆகிவிட்டும்” என்று நினைத்து இரண்டையும் சேர்ந்து முடிச்சுப் போட்டு விடுகிறாள்!

கடாக்ஷம் என்ற வியாஜத்தில் (pretext ல் - இப்படிச் சொன்னாலே அதில் ஏமாற்றல், trick இருக்கிறதென்று ஆகிறது) அம்பாள் கவிதாரஸபானம் பண்ணுகிறாள் என்பது கவி ஸ்வாதீனத்தில் கவிதா ரஸத்திற்காக வேடிக்கையாகச் சொன்னது. வாஸ்தவத்தில், நமக்கு அவளுடைய கிருபையைத் தரும் கடாக்ஷத்தைப் பெறத் தகுதியே இல்லாதபோதுகூட, காரணமேயில்லாமல் காருண்யத்தைப் பொழிகிறாள். அவள் “அவ்யாஜ க்ருபா கடாக்ஷி” என்பார்கள். இங்கே அவளுடைய உயர்ந்த ரஸிகத்தன்மையைச் சொல்ல வேண்டும் என்பதுதான் நோக்கம் அதற்காக, கவிதை கேட்பதையே கடாக்ஷிப்பதாகவும் சாக்குப் போக்குக் காட்டி விடுகிறாள் என்று தமாஷ் பண்ணியிருக்கிறார்!

இதெல்லாம் இருக்கட்டும். த்ரிதீய நேத்ரத்தின் (மூன்றாவது கண்ணின்) அஸுயை ஸமாசாரம் என்ன?

வலது-இடது கண்கள்தான் காதளவு ஓடுகிறவை. அதனால் அவற்றின் விழிகள் கடாக்ஷம் என்று சாக்குக் காட்டிக் கொண்டு காதைப் போய்த் தொட்டுக் கவிதாரஸபானம் பண்ண முடிகிறது. லலாடநேத்ரத்தின் ஸங்கதி? அது குறுக்கே vertical -ஆக (மேல் நோக்கியதாக) இருக்கிறது. அதன் விழி புருவமத்தியிலிருந்து ஸீமந்தம் பிரிகிற நெற்றியோரம் வரைதான் ஓட முடியும். காதுக்குப் பக்கத்தில் அது வருகிற சான்லே இல்லை; அது அடியோடு முடியாத காரியம்.

ஈச்வரபரமான இத்தனை கவிவாணர்களின் ஸ்தோத்திரங்கள் தேன் வெள்ளமாக வந்து காதினே தேங்கியும், இட-வலக் கண்கள் வண்டுகளான விழிகளால் அவற்றைமொண்டு மொண்டு குடிக்கிறபோது, தான் மட்டும் அதிலே ஒரு சொட்டுக்கூடப் பானம் பண்ண முடியாத ‘ஏப்ரேசி’யாக நிற்கிறோம் என்பதில் லலாட நேத்திரத்துக்கு மாளாத குறை! மற்ற இரண்டு கண்களிடம் அஸுயை பொங்குகிறது! இந்த அஸுயையிலே ஏற்பட்ட ஆத்திரத்தில்தான் அது சிவந்துவிட்டது!

“அக்னி நேத்ரமுமில்லை, ஒன்றுமில்லை; அஸுயையில்தான் அம்பாஸுடைய நெற்றிக் கண் அருண நிறமாக ஆகி இருக்கிறது” என்று இப்படி ஆசார்யாள் பாயின்ட்களைக் காட்டிப் பூவ் பண்ணுகிறார்.

“ஈச்வர பரமான” ஸ்தோத்திரங்களைக் கேட்டு அம்பாள் ரஸிக்கிறாள் என்று நான் சொன்னது - தன் பாட்டுக்கு வாயிலே அப்படி வந்துவிட்டது! - அப்படிச் சொல்ல இந்த ச்லோகத்தில் ஆதாரமில்லை. ஆனால் பிற்பாடு (60; 66 ஆகிய) இரண்டு ச்லோகங்களில்

ஸரஸ்வதியின் வீணா வாதனத்தைக் கேட்டு அம்பாள் ரஸிப்பதாக வருகிறபோது அவற்றில் ஒன்றிலே (ச்லோ.66) “விவிதம் அபதானம் பசுபதே:” - “பசுபதியின் விதவிதமான லீலைகளை” ஸரஸ்வதி பாடி வீணை வாசித்தாள் என்று இருக்கிறதால், இப்படி வாயில் வந்திருக்கிறது! அது தனியாக விஸ்தரித்துச் சொல்லவேண்டிய விஷயம்.

ஸரஸ்வதி கானத்தை தேவி ரஸிப்பதாக வருகிற மற்றச் ச்லோகம் (ச்லோ. 60) “ஸரஸ்வத்யா: ஸுக்தி: அம்ருதலஹரீ கௌசலஹரீ:” என்று இரண்டு ‘லஹரி’களைப் போட்டுக் கொண்டு ஆரம்பிக்கிறது. ஏற்கனவே ஆனந்தலஹரி, ஸௌந்தர்ய லஹரீ, சிதாந்தலஹரீ, ச்ருங்கார லஹரீ என்றெல்லாம் பார்த்தோம். இங்கே இன்னும் இரண்டு லஹரி சேர்கிறதே என்றால் இதில் ‘அம்ருத லஹரி’தான் லஹரி. மற்றதில் வார்த்தை விளையாட்டு (word-play) இருக்கிறது. அது ‘கௌச லஹரி’ அல்ல; “கௌசல-ஹரீ”. ‘கௌச’ ஒரு வார்த்தை, ‘லஹரி’ ஒரு வார்த்தை என்று பிரித்தால் பிசகு. ‘கௌசல’ ஒரு வார்த்தை, ‘ஹரி’ ஒரு வார்த்தை என்று பிரிக்கவேண்டும்.

‘அம்ருத லஹரி’ என்றால் அமுதப் பெருக்கு. ஸரஸ்வதியின் ஸுக்தி என்றால் அவளுடைய மதுரவாக்கு என்று அர்த்தம். (ஸுக்தி, ‘ஸு+க்தம்’ என்றால் ‘ஸு+உக்தம்’: ‘அழகாகச் சொல்லப்பட்டது’, நல்வாக்கு’, ‘இன்சொல்’. வேதத்திலுள்ள ஸ்தோத்ரங்களுக்கு ஸுக்தம் என்றே பேர்; புருஷஸுக்தம், ஸ்ரீ ஸுக்தம், ருத்ர ஸுக்தம், துர்காஸுக்தம் - இப்படி) ஸரஸ்வதியின் வாக்கு ‘அமுதப் பெருக்கின் சிறப்பையும் அபஹரிப்பது’; அதாவது ‘அமிருதத்தைவிட மதுரமானது’ என்பதே ‘அம்ருத-லஹரீ கௌசல-ஹரீ’ என்பதன் அர்த்தம். “கௌசல” என்றால் ‘சாதுர்யம்’ அல்லது ‘சிறப்பு’. ‘ஹரீ’ என்றால் ‘அபஹரிப்பது’. முன்னே கவிகளின் ஸ்துதி மகரந்தத்தை ரஸிப்பதாகச் சொன்ன காதுகளை இங்கே ஸரஸ்வதியின் ஸுக்திகளைப் பிடித்து வைத்துக்கொள்ளும் ‘சுருக’ பாத்திரம். என்கிறார். சுருகம் என்றால் சின்னதான தீர்த்த பாத்திரம். இந்தச் சுருக ரூபமான காதை இங்கேயும் ஒரு ஆஸாமியாக உருவகப்படுத்துகிறார். ஸரஸ்வதியின் பாட்டைக் கேட்டு ரஸித்து அம்பிகை சிரஸ்கம்பம் செய்யும் போது காதுலுள்ள குண்டலங்கள் ஜண ஜணவென்று சப்திக்கும் அல்லவா? இதைக் ‘காது’ என்கிற அந்த ஆஸாமி ஸரஸ்வதியை சிலாகித்துச் சொல்லும் ஆமோதன வார்த்தை என்கிறார்.

நயனம்:நவரஸ நிலயம்

கவிதையின் நவரஸத்தைக் கண்கள் ஆஸ்வாதம் செய்வதைச் சொன்ன பின் அந்தக் கண்களிலேயே எப்படி நவரஸங்களும் வெவ்வேறு ஸந்தர்பங்களில் தாண்டவமாடுகின்றன என்று சொல்கிறார் (ச்லோ. 51)

சிவே ச்ருங்காரார்த்ரா தத்-இதர ஜநே குத்ஸந-பரா
ஸரோஷா கங்காயாம் கிரிச-சரிதே விஸ்மயவதீ ।
ஹராஹிப்யோ பீதா ஸரஸிருஹ-ஸௌபாக்ய-ஜநநீ
ஸகீஷு ஸ்மேரா தே மயி ஜநநி த்ருஷ்டி:ஸகருணா ॥ 51

கண்ணில்தான் எல்லா ரஸமும் தெரியும்; ஸகல உணர்ச்சிகளையும் பிரதிபலிப்பது அதுதான். காதால் ஒரு பாவத்தையும் காட்ட முடியாது. உதடு ஒரு தினுஸாகத் துடிப்பதிலிருந்து கோபத்தையும், இன்னொரு தினுஸில் துடிக்குமானால் துக்கத்தையும், சிரிப்பிலே நெளிந்தால் ஸந்தோஷத்தையும் தெரிந்து கொள்ளலாம். மூக்கை உறிஞ்சினால் துக்கம் மட்டும் தெரியும். ஸகல பாவங்களையும் தெரிவிப்பது கண்தான். காமமா, கருண ரஸமா, கோபமா, வீரமா, அஸூயையா, அருவருப்பா, பயமா, சாந்தமா? - அத்தனைக்கும் மனஸின் கண்ணாடியாக வெளியில் பாவத்தைக் காட்டுவது கண். நாடக நவரஸங்களில் 'சோகம்' என்ற அர்த்தத்தில் வரும் கருண ரஸம் மட்டுமில்லாமல், பகவானுடைய, அம்பாளுடைய கருணை இருக்கிறதே, அந்த அருளையும் கருணா கடாக்ஷம் என்று விசேஷமாகக் காட்டுவது கண்தான். சைத்ரிகன் உருவங்களைப் போடும் போது மனஸின் பாவத்தைக் காட்டக் கண்ணைத்தான் ஸரியாக கவனமாகப் போட வேண்டும். கொஞ்சம் முழியை மாற்றி விட்டால் பாவமே மாறிவிடும். அதே மாதிரிதான் நாட்யமாடுகிற நடிக், நடிகன் ஆகியவர்களும் கண்கள் எப்படி எந்த பாவத்திற்கு இருக்கணுமோ, அதையே முக்யமாக கவனித்து அபிநயிக்கணும்.

இங்கே, இந்த லோக நாடகத்தையெல்லாம் பண்ணுகிற ஸாக்ஷாத் பராசக்தியின் கண்களில் நவரஸமும் கொட்டுவதைச் சொல்கிறார்.

சிருங்கார ரஸம் அதில் எப்போது நிறைகிறது? எவருக்கும் தெரியக் கூடியதுதான். - பரமேஸ்வரனிடத்தில் தான் அம்பாளுக்கு சிருங்காரம்: சிவேச் ச்ருங்காரார்த்ரா.

'ஆர்த்ரா' என்றால் 'நனைந்தவள்'. சிவன் விஷயமாக சிருங்கார ரஸத்தில் ஊறி நனைந்தவள் 'சிவேச் ச்ருங்கார ஆர்த்ரா'. ஸ்படிக வெருப்பான அவரைத் தன் அருண காந்தியில் முழுக்கி அவரையேச் ச்ருங்கார ரஸத்துக்கு மூர்த்தியாக்கி விட்டாள் என்றும் இன்னோரிடத்தில் (சீலோ-92) சொல்லியிருக்கிறார்.

ஒன்றைக் கண்டவுடன் விரும்பிச் சேர்த்துக் கொள்வது சிருங்காரம். இதற்கு நேர் எதிர், ஒன்றைப் பார்த்த மாத்திரத்தில் அருவருத்து விலகுவது. சிருங்காரத்துக்கு opposite கோபத்தில் பிறக்கும் ரௌத்ரம் அல்ல. கோபிப்பதற்குக் காரணமுண்டு. ச்ருங்காரத்துக்குக் காரணம் இல்லை. "காதலுக்குக் கண்ணில்லை" என்கிறார்கள். இதே மாதிரி, காரணம் இல்லாமலே ஏற்படுவது அருவருப்புதான். ஒரு மரவட்டையைப் பார்த்தவுடன் எங்கேயோ போகிறது என்றாலுங்கூட காரணமேயில்லாமல் உடம்பு கூசுகிறதல்லவா? இதுதான் சிருங்காரத்துக்கு எதிர். இதற்கு 'பீபத்ஸ ரஸம்' என்று பெயர்.

"சீ!" என்ற அருவருத்துத் தள்ளவேண்டிய அசிங்க குணங்கள் நிறைந்த நம்மையும் தாயாகக் கிட்டச் சேர்த்துக் கொள்ளும் அம்பாளுக்கும் பீபத்ஸம் உண்டா? உண்டு. ஒரே ஒரு ஸந்தர்ப்பத்தில் உண்டு. ஈச்வரனுக்கு அந்நியமான மற்ற புருஷர்கள் குழந்தைகளாக அவளிடம் வராமல் வேறே தினுஸில் வந்தால் அவளுக்கு அருவருப்புத் தாங்காது. அப்போது அவள் கண்களில் பீபத்ஸம் தெறிக்கும். அந்த சிவனே இவளை சோதிப்பதற்காக வேறே வேஷம் போட்டுக் கொண்டு வந்து சிவ நிந்தை பண்ணினபோது அம்பாளுக்கு ஏற்பட்ட பீபத்ஸத்தைக் காளிதாஸன் குமார ஸம்பவத்தில் ரஸமாக வர்ணித்திருக்கிறார்.

தத் இதரஜநே குத்ஸந-பரா- “தத்-இதர” : அந்த சிவனைத் தவிர இதரமான; ‘ஜநே’ ஸகல ஜனங்களிடமும்; ‘குத்ஸந-பரா’ : அருவருப்புக் கொண்டவள். ‘குத்ஸநம்’ என்பது பீபத்ஸத்தைக் குறிக்கிறது. இம்மாதிரி ஸந்தர்பத்தில் பீபத்ஸம் தொனிக்கப் பார்ப்பாள் - அல்லது பார்வையை மூடிக் கொள்வதாலேயே ரஸத்தைத் தெரிவித்துவிடுவாள்!

அம்பாள் கண்ணில் ரௌத்ரம் (கடும் கோபம்) என்ற ரஸம் எப்போது தெரியும்?

ஸரோஷா கங்காயாம்

ரோஷமும் ரௌத்ரமும் ஒன்றுதான். இன்னொரு ஸ்திரீயை - கங்கையை - ஈச்வரன் தலைக்கு மேல் தூக்கி வைத்துக் கொண்டிருக்கிறானே! அவளைப் பார்த்தால் தான் இவளுக்கு ரோஷம் - ரௌத்ரம் - பொங்குகிறது. சக்களத்திக் காய்ச்சல்! (‘களத்ரம்’ என்றால் பெண்டாட்டி ‘ஸகளத்ரி’ - இன்னொரு பெண்டாட்டி ‘ஸகளத்ரி’ தான் ‘சக்களத்தி’ யாகி விட்டது) தனக்கு உடம்பிலே இடது பாதியை மட்டும் கொடுத்துவிட்டு, கங்கையைத் தலையிலேயே வைத்துத் தாங்குகிறானே பதி! இதற்காகப் பதியிடம் கோபம் வரவில்லை. பதிவ்ரதை அல்லவா? கங்கை மேல்தான் கோபம் பொங்குகிறது! மருஷ்ய பாவத்தில் அம்பாளை வைத்துச் சொல்லி இருக்கிறது!

அத்புதம் என்பது ஒரு ரஸம் அதிசயமான விஷயங்களைப் பற்றி உண்டாகிற வியப்புதான் அது. அம்பாளின் நேத்ரத்தில் அத்புத ரஸம் தெரிவது எப்போதென்றால் கிரிச-சரிதே விஸ்மயவதி. ‘விஸ்மயம்’ என்றால் வியப்பு ‘கிரீசன்’ என்றும் ‘கிரிசன்’ என்றும் ஈச்வரனுக்கு இரண்டு பெயர்கள் ‘கிரீசன்’ என்றால் கைலாஸகிரியின் ராஜாவாயிருப்பவர் என்று அர்த்தம். ‘கிரிசன்’ என்றால் கைலாஸ கிரியில் இருக்கிறவர் என்று அர்த்தம். கைலாஸநாதனான ஈச்வரனின் சரித்ரங்களை - லீலா விருத்தாந்தங்களை - கேட்கக் கேட்க நினைக்க நினைக்க அவர் செய்திருக்கிற அத்புதங்களில் அம்பாள் அப்படியே விஸ்மய மயமாகி விடுகிறாள். சிவ லீலைகளுக்கு முடிவே இல்லை. “சிவ லீலார்ணவம்” என்றே நீலகண்ட தீக்ஷிதர் எழுதியிருக்கிறார். ‘அர்ணவம்’ என்றால் ‘ஸமுத்ரம்’. திரிபுர ஸம்ஹாரம், மன்மத தஹனம், கஜாஸுர வதம், கால ஸம்ஹாரம். அந்தகாஸுர வதம், ஹாலாஹல விஷபானம், பிக்ஷாடனம், நடராஜ தாண்டவம், ஹாலாஸ்ய லீலை என்றே அறுபத்து நாலு - இப்படி எத்தனையோ! இந்த சரித ஸரித்திலிருந்துதான் ‘சிவானந்த லஹரி’ பெருகுகிறது என்று அந்தப் பெயருள்ள ஸ்தோத்ரத்தில் ஆசார்யாள் சொல்லியிருக்கிறார். காரியமே இல்லாதவனை இப்படிக்கணக்கு வழக்கில்லாமல் லீலை பண்ணும்படி ஆக்கினவள் அம்பாள் தான் என்றே இந்த ‘ஸௌந்தர்ய லஹரி’ ஆரம்பித்தது. அவருடைய லீலா காரியத்திலே இருக்கிற அத்புதத்துக்காகவே அம்பாள் வியப்பு அடைந்தாள் என்றால், ஸ்தாணுவான (பட்ட கட்டையான) அவரை இப்படி அவள் செய்த அத்புதம் நமக்கு அதைவிட வியப்பாயிருக்கிறது!

அப்புறம் ‘பயாநகம்’ என்பதான பய ரஸம். அபய ஸ்பரூபம் அம்பாள். பல தினுஸில் பயந்து பயந்து சாகிற நம் அத்தனை பேருக்கும் அவள்தான் புகலிடம். உன் பாதமே அபய வரப் பரதம்’ என்று நம் ஸ்தோத்ர ஆரம்பச் லோகம் ஒன்றிலேயே பார்த்தோம். அவளுக்கு மாயவரத்தில் ‘அபயாம்பிகை’ என்றே பேர். அப்படிப்பட்டவள் பயானகத்திற்கு ஆளாவதுமுண்டா?

ஓ, உண்டு! இத்தனை விளையாட்டு மாதிரி அப்படியும் ஒன்று! சிவலிங்கத்தைச் சுற்றிக் கொண்டு 'நாகர்' என்று பாம்பு இருக்கிறதே. அது அம்பாள்தான். ப்ரதி ஜீவனிலும் அவளே குண்டலிநிப் பாம்பாயிருக்கிறாள். அப்படிப்பட்டவள் பரமேச்வரன் மேலே போட்டுக் கொண்டிருக்கிற பாம்புகளைப் பார்த்தலே பயந்து நடுங்குவாளாம்! இப்படியொரு லீலை! ஹராஹிப்யோ பீதா - "ஹர" ஈச்வரனுடைய; "அஹிப்யோ" - பாம்புகளிடம்; "பீதா"- பயந்தவள்.

அப்புறம் வீர ரஸத்திற்கு வருகிறார். மஹிஷாஸுர, பண்டாஸுராதிகளின் வதத்தில் வீர ரஸ விக்ரஹமாக ஆனவள் அம்பாள். ஆனால் சாகடிக்கிற கொடுமையை அம்பாளோடு சேர்த்துச் சொல்ல ஆசார்யாளுக்கு மனஸு வரவில்லை போலிருக்கிறது! அதனால் தாமரைப்பூவின் சோபையை வெல்வதிலேயே அம்பாளின் நேத்ரம் வீரரஸம் காட்டுவதாகச் சொல்லியிருக்கிறார். 'வெல்வது' என்பதற்குள் இருக்கிற சண்டையம்சங்கூட வேண்டாமே என்றோ என்னமோ, "தாமரையின் சோபையை வெல்பவளே!" என்காமல், "தாமரையின் சோபையைப் பிறப்பிப்பவளே!" - "ஸரஸிருஹ ஸௌபாக்ய ஜனனி" என்றே சொல்லியிருக்கிறார். 'சிவப்பு நிறமே வீரத்தைக் காட்டுவது. தாமரை சிவப்பு. அதனால் சிவப்பைப் பிறப்பிக்கிறாளென்றாலே வீர ரஸம் பொழிகிறாளென்று அர்த்தம்' என்று பெரியவர்கள் எடுத்துக் காட்டியிருக்கிறார்கள்.

'ஜனனி' என்பதற்குப் பதில் ஜயினி - 'உஜ்ஜயினி' என்பதில் வருகிற மாதிரி "ஜயிநி" என்ற பாடபேதம் இருக்கிறது. இங்கே "தாமரையின் சோபையை ஜயித்தவளே" என்று ஸ்பஷ்டமாகவே வீரத்தைத் தெரிந்து கொள்ளும் படியாக அர்த்தம் ஏற்படுகிறது.

(தாமரையின் சோபையை அம்பிகையின் கண்கள்) உண்டாக்குவதானாலும் ஸரி, ஜயிப்பதானாலும் ஸரி, இது நேராக அந்த நேத்ரங்களே பண்ணுகிற கார்யம் என்ற தனிச் சிறப்பு இருக்கிறது. இதுவரை பார்த்த மற்ற ரஸபாவங்கள் வேறே கார்யத்தை அல்லது விஷயத்தை முன்னிட்டு அம்பாளுடைய நேத்ரத்தில் ஏற்பட்ட 'ரியாக்ஷன்'கள் தான். இங்கேதான், தாமரையின் சோபையை உண்டாக்குவது அல்லது ஜயிப்பது, நேராக அந்த நேத்ரமே பண்ணும் 'டைரக்ட் ஆக்ஷன்'!

ஹாஸ்ய ரஸம் வேண்டாமா? 'காமெடி' என்கிறார்களே! வாழ்க்கையே 'ட்ராஜெடியாக இருக்கிற நமக்கு அதுதானே நிறைய வேண்டியிருக்கிறது? அதையும் சொல்கிறார்! "ஸகீஷு ஸ்மேரா" ஸகிகளிடத்தில் அம்பாள் சிரித்து பேசி ஹாஸ்யம் பண்ணுகிறாளாம்! அது அவள் கண்ணிலே ப்ரதிபலிக்கிறது. குறும்புப் பார்வை என்ற இதைத்தான் ரொம்பவும் ரஸித்துச் சொல்வது.

இதுவரைச் சுருங்காரம், பீபத்ஸம், ரௌத்ரம், அத்புதம், பயாநகம், வீரம், ஹாஸ்யம் என்று ஏழு ரஸம் பார்த்து விட்டோம். நவரஸம் என்றால் இரண்டு பாக்கி. அவை கருண ரஸமான சோகமும், சாந்த ரஸமும் ஆகும்.

ஆனந்த ஸ்வரூபினியான அம்பாள் மற்ற ரஸங்களை 'விளையாட்டுக்கோஸரம்' நடித்துக் காட்டுவதாகச் சொன்ன மாதிரிகூட சோகத்தைக் காட்டினாள் என்று

ஆசார்யாளுக்குச் சொல்ல வரவில்லை! தக்ஷ யஜ்ஞத்திலே அவள் ரொம்ப துக்கப்பட்டு குமுறிக் குமுறி அழுதிருக்கிறாள். இன்னம் அநேக புராணக் கதைகளின் பல ஸந்தர்ப்பங்களில் ஈச்வரன் அவளை சபித்ததாகவும், அப்போதெல்லாம் அழுது மன்னிப்புக் கேட்டுக் கொண்டாள் என்று இருக்கிறது. ஆனால் பகவத் பாதாளுக்கு அது எதையும் எடுத்துக் கொள்ள மனஸ் வரவில்லை. அதனால் முன்னே (ச்லோ. 47-ல்) அம்பாள். ஜனங்கள் ஸம்ஸாரத்தில் பயப்படுவதைப் பார்த்துத் தானும் விசனப்பட்டு அதைப் போக்கினாள். - “புவந பய பங்க வ்யஸனிநி” - என்று சொன்னரே, அதாவது அவளுடைய கருணையால் கொஞ்சம் சோகம் அடைந்ததாகச் சொன்னாரே, அப்படியே இங்கேயும் கருணாரஸத்தைக் கருணரஸத்துக்குள் சேர்த்துக் காட்டி விடுகிறார். அம்பாள் ஒருத்தனிடம் கருணா ரஸத்தைப் பொழிகிறாள் என்றாலே அதில் implied -ஆக (உட்கிடையாக) என்ன இருக்கிறது? அவனைப் பார்த்து, “ஐயோ பாவம்!” என்று அநுதாபம் கொண்டு, அவனைத் தூக்கிவிடுகிறாள் என்றுதானே அர்த்தம்? ஒருத்தன் சோகமான ‘கருண’ நிலையில் திண்டாடுகிறபோது அவனிடம் ‘ஸிம்பதி’யால்தான் அவள் ‘கருணா’ கடாக்ஷம் பொழிகிறாள். இந்த ‘ஸிம்பதி’யிலேயே அவளும் அவனுடைய சோகத்தை (கருண ரஸத்தை) ‘ஷேர்’ பண்ணிக் கொள்கிறாளென்றும் ஏற்பட்டுவிடுகிறது. இப்படி ரொம்ப ஸுக்ஷ்மமாக, கருணா ரஸத்தின் மூலம் அம்பாளின் சோகாநுபத்தைச் சொல்கிறார். அதோடு ரொம்பவும் உருக்கமாகவும் சொல்கிறார். ஆசார்யாளுக்கே தீன ஜனங்களிடம் இருக்கும் ‘ஸிம்பதி’யாலும், கருணையாலும் தாமே அவர்களுக்குப் பிரதிநிதியாகி விடுகிறார்! இப்படி ஆகி தம்மை வைத்து எல்லோருக்கும் அம்பாளின் கருணையைப் பிரார்த்திக்கிறார்:

தே மயி ஜநநி த்ருஷ்டி: ஸகருணா

ஸாக்ஷாத் தாயாக இருக்கிற ஜனனீ! பல ரஸங்களைக் காட்டும் உன் திருஷ்டி என் விஷயத்தில் கருணை நிறைந்ததாக இருக்கிறது” என்று அர்த்தம்.

முன்னேயெல்லாம் ‘ந:’, ‘ந:’ - “எங்களுக்கு”, “எங்களுக்கு” என்று எல்லோருக்காகவும் பிரார்த்தித்த ஆசார்யாள் இங்கே தைன்யமாக (தீனநிலையில்) அம்பாளின் கருணையைப் பெறுவதில் மட்டும், “மயி” ‘எனக்கு’ என்று தம் ஒருவருக்கு மாத்திரம் அதை ஸொத்தாக்கிக் கொள்வதில் ஆழ்ந்த உள்ளார்த்தம் இருக்கிறது. இங்கே அவரே அத்தனை பேருக்குந்தான், இந்த சுலோகத்தைச் சொல்கிற அத்தனை ஜன ஸமூஹத்திற்கும் ப்ரதிநிதியாகி இருக்கிறார்! அதனால் ‘அவரொருத்தருக்கு’ என்பதே அத்தனை பேரையும் இதே ப்ரார்த்தனையைப் பண்ண வைத்து அம்பாளுடைய கருணா கடாக்ஷத்துக்கு ‘ஸ்பெஷல் ரைட்’ உள்ளவர்களாகச் செய்துவிடுகிறார்! மற்ற ரஸங்கள் யார் யாரையோ குறித்து அம்பாளுக்கு ஏற்பட, இந்தக் கருணை ஒன்றுதானே “மயி” (என்னிடம்) என்று பிரார்த்திக்கிறவன் விஷயமாகவே ஏற்படுகிறது?

ஸரி, சாந்த ரஸத்தைச் சொல்லாமலே எட்டு ரஸத்தோடு ச்லோகம் முடிந்துவிட்டதே! நவரஸம் இல்லையே!

இந்த எட்டு ரஸங்களையும் ரஸித்துத் தன்மயமாகும் போது ஏற்படும் நிலை இருக்கிறதே, அதுவே சாந்த ரஸம்! Basic -ஆக (அடிப்படையில்) அம்பாளே அதுதான்!

சிவமாக அவள் இருக்கிற நிலை அதுவே. இதைத்தான் (இந்த ச்லோகத்தில்) முதல் வார்த்தை ‘‘சிவே’’ என்று இருப்பதே குறிக்கிறது என்று சொல்லலாம். ஸ்தோத்ர ஆரம்பத்தில் சிவன் சக்தியில்லாவிட்டால் அசையாமல் சாந்தனாயிருக்கணும் என்று சொன்னவர், இங்கே ‘சிவே’ என்று ஆரம்பிப்பதால் அந்த சாந்த நிலைதான் அசைந்து கொடுத்து அப்புறம் சொல்கிற எட்டு ரஸங்களாகவும் பரிணமித்தது என்று பெரிய தத்வம் தெரிவிக்கப்படுகிறது. அவளைக் காரியப் பிரம்மம் என்றே வைத்து ஸ்தோத்திரம் முழுதும் பண்ணிக்கொண்டு போயிருப்பதால் இப்படி சாந்தத்தை நாஸுக்காகக் கோடி காட்டி விட்டுவிடலாம் என்று ஆசார்யாள் நினைத்திருப்பார் போலிருக்கிறது.

விசேஷம் என்னவென்றால், ஸ்தோத்ரத்தின் முதல் ச்லோகம் ‘சிவ’ என்று ஆரம்பித்திருக்கிறதென்றால் ‘சிவே’ என்று ஆரம்பிக்கிற இந்த ச்லோகம் ஸரியாகப் பேர் பாதி முடிந்து வருகிற 51-வது ச்லோகமாக இருக்கிறது! நாலு வேதங்களின் நடு மத்தியில் நடுநாயகமாக ‘சிவ’ நாமம் வருகிறாற்போலவே இந்த ஸௌந்தர்ய லஹரியிலும் வைத்து ஆசார்யாள் அநுக்ரஹித்திருக்கிறார்.

‘‘ரஸம் எட்டுத்தான். சாந்தம் ரஸமே இல்லை. அநுபவிக்கிறவன், அநுபவம், அதன் உணர்ச்சி, கிளர்ச்சி, இதுகளைத் தூண்டிவிடுகிற விஷயங்கள் எல்லாம் சேர்ந்தால்தான் ரஸம். இதெல்லாம் ஒன்றுமில்லாமல் அப்படியே அடங்கி ஒடுங்கி, மௌனமாகக் கிடக்கும் சாந்தம் பெரிய அநுபவமாகவே இருந்தாலும் அதை ரஸம் என்று எப்படிச் சொல்வது? என்று ஆலங்காரிகர்களில் (அலங்கார சாஸ்திரக்காரர்களில்) சில பேர் ஆக்ஷேபித்திருக்கிறார்கள். இதற்கெதிராக அவர்களிலேயே சிலர் மற்ற ரஸங்களுக்கு உள்ளது போலவே சாந்தத்தை உண்டாக்குகிற ஸந்தர்பம், background (பின்னணி) முதலியவை இன்னின்ன, அதை மேலும் தூண்டிவிடுகிறவை இன்னின்ன, இந்த பாவத்துக்கு அறிகுறிகளாக இன்னின்ன இருக்கின்றன, இந்த மூல பாவத்துக்கு துணையாக இன்னின்ன உப-பாவங்கள் இருக்கின்றன என்றெல்லாம் ஸவிஸ்தாரமாகச் சொல்லி, ‘‘இதுவும் ரஸந்தான். இதுதான் ரஸங்களுக்கெல்லாம் ரஸம்’’ என்கிறார்கள். இப்படி இரண்டு ஸ்கூல்கள் (மரபுகள்)

போன ச்லோகத்தில்தான் பார்த்தோம், ஆசார்யாள் ‘‘நவரஸாஸ்வாத தரளௌ’’ என்றதை! அடுத்தே இந்த ச்லோகம் அம்பாளுடைய கண்களில் நாடக ரஸங்கள் வெளியாவதைப் பற்றிச் செய்திருக்கிறாரென்றால் இங்கேயும் நவரஸமாக சாந்தத்தையும் சேர்த்துத்தானே, சொல்லியிருப்பார்? இன்னொரு கண்ஃபர்மேஷன்கூட இதற்கடுத்த ச்லோகத்திலிருந்தே கிடைக்கிறது. அங்கே (ச்லோ. 52-ல்) மன்மதன் தன்னுடைய பாணமாக அம்பாளுடைய பார்வையையே ஆக்கிப் பரமசிவன் மேலே போட்டு அவருடைய சாந்த ரஸத்தை விரட்டியடிக்கிறான் என்கிறார். ‘‘புராம் பேத்து: சித்த ப்ரசம ரஸ வித்ராவண’’ - ‘புராரியான சிவனின் மனஸிலுள்ள ப்ரசம ரஸத்தை விரட்டி என்கிறார். ‘சமம்’ என்றால் மன அடக்கம். அதிலிருந்துதான் ‘சாந்தி’ என்ற வார்த்தையே வந்தது. ‘சாந்தி’ என்பதைச் சிறப்பித்து ‘ப்ரசாந்தி’ என்கிறோ மல்லவா? அப்படி ‘சம’த்தைச் சொல்வதே ‘ப்ரசமம்’ ப்ரசம ரஸம் என்றால் சாந்த ரஸமேதான்.

முந்தி, மூலாதாரத்தில் ஆனந்தபைரவ பைரவிகள் நடனத்தைச் சொன்னபோதும்

(ச்லோ. 41) “நவரஸ மஹாதாண்டவ” என்றே ஸ்பஷ்டமாகச் சென்னார். ஆனபடியால் ஆசார்யாள் நவரஸக் கொள்கையை ஒப்புக் கொண்டவரே என்று நிஸ்ஸந்தேஹாமாகத் தெரிகிறது. ஆனாலும் சக்தி என்றே சொல்லப்படுபவள் சாந்தமாகி விட்டாளென்றால் அவளுடைய அசைப்பு அவளுக்கே போய் ஆரம்பச் ச்லோகத்து சிவன் மாதிரி அவளும் ஸ்தம்பித்துக் கிடப்பதாகி விடுமேயென்று விஸ்தாரம் பண்ணவில்லை போலிருக்கிறது.

சில பேர் எட்டு ரஸம்தான் என்று சொன்னால், வேறு சிலர் சாந்தத்தை மட்டுமின்றி, ‘வாத்ஸல்ய’த்தையும் தனி ரஸமாகச் சொல்லத்தக்க கனம் அதற்கு உண்டு என்ற அபிப்பிராயத்தில் அதைப் பத்தாவது ரஸமாகச் சேர்க்கிறார்கள். “மயி ஜனனித்ருஷ்டி: ஸகருணா” என்பதாக ஆசார்யாள் அவளைத் தாய் என்று சொல்லித் தம்மைக் குழந்தையாக்கிக் கொள்வதிலேயே அந்த வாத்ஸல்ய ரஸமும் வந்துவிடுகிறது.

ஆக எட்டு ரஸங்களை வெளிப்படையாகவும், இரண்டை ஸூசனையாகவும் ஒரே ச்லோகத்தில் அம்பாளின் ஒரே அவயவ விஷயமாக ஸம்பந்தப்படுத்தி ஆசார்யாள் புலமையைக் காட்டியிருக்கிறார்.

ஸூசனையில் மீனலோசனை!

‘ஸௌந்தர்யலஹரி’யில் ஸூசனையாக உள்ள அநேக அழகுகளில் இன்னொன்று மீனாக்ஷியைப் பற்றியது. அதுவும் நேத்ர ஸம்பந்தமானது. மீனாக்ஷி என்றாலே மீனநேத்ரி தானே? ‘மீனலோசனி’ என்றும் சொல்வது லோகத்துக்கெல்லாம் ப்ரஸித்தமாக, வர ப்ரஸாதினியாக இருக்கப்பட்டவள் மதுரை மீநாம்பிகை. ஆதியிலிருந்து இன்றுவரை மஹிமையோடிருந்து கொண்டிருக்கிற அவள் கண்ணழகை வைத்தே பெயர் பெற்றிருப்பவள். அவளைப் பற்றி தேவீஸ்தோத்ரங்களுக்குள் இரண்டு கண்கள் மாதிரி இருக்கும் ‘லலிதா ஸஹஸ்ரநாம’த்திலும் ஸௌந்தர்ய லஹரியிலும் சொல்லவில்லை இதை நினைத்துப் பார்க்கும்போது குறையாக ஏமாற்றமாக இருந்தது.

ஆனால் நன்றாக கவனித்துப் பார்த்த பிறகு குறை நிறையாயிற்று. இரண்டிலுமே மீனாக்ஷியை நேராகச் சொல்லாவிட்டாலும் ஸூசனையாகச் சொல்லித்தான் இருக்கிறது. உடைத்துச் சொல்லாததாலேயே அவளுக்கு ஜாஸ்தி விசேஷம் என்று தோன்றுகிறது. ஸ்தூலத்தைவிட ஸூக்ஷ்மத்துக்குத்தானே விசேஷம் ஜாஸ்தி?

லலிதா ஸஹஸ்ரநாமம் அம்பாளை வர்ணித்துக் கொண்டு வரும்போது “வக்த்ர-லக்ஷ்மீ-பரீவாஹ-சலந்-மீநாபலோசனா” என்று ஒரு நாமா சொல்கிறது. ‘வக்த்ர லக்ஷ்மீ’ என்றால் அம்பாளுடைய முக காந்தி. அது ஒரு பெரிய பிரவாஹமாக (பரீவாஹம்) இருக்கிறது. இப்படி முகதேஜஸ் பெருக்கெடுத்து ஓடுகிறது என்றால் - நீர்ப் பெருக்கில் மீன் இருக்க வேண்டுமே! இந்த காந்தி ஸமுத்ரத்தில் எங்கே மீன்?

நீண்டு நீண்டு விளங்கும் அம்பாளுடைய நேத்ரம் இருக்கிறதே அதுதான் மீன். லோசனம் என்றால் கண் என்றால் பார்ப்பது. பார்க்கப்படுவதால் லோகம் (‘லோகனம்’ என்றால் பார்ப்பது. பார்க்கப் படுவதால் லோகம்), மீன் மாதிரி வடிவத்தில் இருக்கிற லோசனம் - ‘மீநாபலோசனம்’. ‘மீனாக்ஷி’ என்று அப்பட்டமாகச் சொல்லாமல் ‘மீநாபலோசனா’ என்று சொல்லியிருக்கிறது. ஒரு குறை தீர்ந்தது.

“ஸௌந்தர்ய லஹரி”யில் என்ன வருகிறது? அநேக நகரங்களோடு அவளுடைய நேத்ரத்தை ஸம்பந்தப்படுத்திச் சொன்ன ச்லோகத்தில் ‘மதுரா’ என்பது தென் மதுரையானால் மீனாக்ஷியின் பேரைச் சொல்லாவிட்டாலும் ஊரைச் சொன்னதாயிற்று! அது தவிர, இதில் அம்பாளின் கண்களை வர்ணிக்கும் அநேக ச்லோகங்களில் ஒன்றில் (ச்லோ. 56) முதலிரண்டு வரிகள்:

தவாபர்ணே (தவ-அபர்ணே) கர்ணே ஜப-நயந-பைசுந்ய-சகிதா:
நிலீயந்தே தோயே நியதம் அநிமேஷா: சபரிகா: ।

“அபர்ணே” - ‘அபர்ணா என்ற பெயருடைய அம்பிகையே!’ பர்வதராஜகுமாரியாக அம்பாள் அவதாரம் பண்ணிப் பரமேசுவரன் தன்னைக் கல்யாணம் பண்ணிக் கொள்ள வேண்டுமென்று கடுந் தபஸிலிருந்த காலத்தில் மற்ற ரிஷிகள் மரத்திலிருந்து தானே உதிரும் சருகை மட்டுமாவது சாப்பிட்டார்களென்றால், இவளோ அதைக் கூடச் சாப்பிடாமல் சுத்த உபவாஸமிருந்ததால் ‘அபர்ணா’ என்ற பேரைப் பெற்றாளென்று காளிதாஸர் சொல்லியிருக்கிறார். ‘பர்ணம்’ - இலை; இலைகூடச் சாப்பிடாமலிருந்தவள் ‘அபர்ணா’. ‘தவ’ - உன்; ‘கர்ணே’ - காதில், காதிடம்; ‘ஜப-நயன’ - பேசுவது போன்ற கண்கள்; ‘பைசுந்ய சகிதா:’ - தங்களைப் பற்றிக் கோள் சொல்கின்றன என்று பயமடைந்தவையான; ‘சபரிகா:’ - பெண் மீன்கள்; ‘அநிமேஷா:’ - கண் மூடாதவையாகி; ‘தோயே’ - ஜலத்துக்குள்; ‘நிலீயந்தே’ - முழுகி விடுகின்றன என்பது; ‘நியதம்’ - நிச்சயம்.

மீன் ஏன் எப்போதும் ஜலத்தின் மேல் மட்டத்தில் நீந்தாமல் உள்ளுக்குள்ளேயே நீந்திக் கொண்டிருக்கிறது? இதற்கு இங்கே ஆசார்யாள் ஒரு காரணம் கல்பிக்கிறார். காதளவோடும் அம்பாளின் கண்களை மீன்கள் பார்த்தன. லோகத்தில் ஒரு புல் பூண்டு புழு பூச்சிகூட விட்டுப் போகாமல் ஜகன்மாதா விழிகளை ஸகல திக்குகளிலும் திருப்பிக் கொண்டே இருக்கிறாள். அப்போது ஒவ்வொரு ஸமயம் அவை கண்கோடிக்கு வரும்போது காதைத் தொட்டுவிடும் போலிருக்கிறது. அப்போது அவை காதிடம் ரஹஸ்யம் பேசுகிற மாதிரி மீன்களுக்குத் தோன்றுகிறது. என்ன ரஹஸ்யம்? உருவத்தில் இந்த மீன்கள் அந்தக் கண் மாதிரிதான் இருக்கின்றன. ஸமஸ்த லோகாங்க்ரஹத்துக்காக அந்தக் கண் ஓயாமல் சஞ்சலிப்பதைப் பார்த்துக் ‘காப்பி’ அடிக்கிறது போலத்தான் இந்த மீன்களும் ஓயாமல் ஒழியாமல் ஜலத்திலே ஸஞ்சரித்துக் கொண்டேயிருக்கின்றன. இதனால் மீன்களுக்கு பயம் பிடித்துக்கொண்டு விடுகிறது! அம்பாளுடைய கண்கள் அவளுடைய காதிடம், ‘மீன்கள் என்னோடு போட்டி போடுகின்றன’ என்று ரஹஸ்யமாகக் கோள் சொல்கின்றனவோ என்று பயம்! கண்களுடைய ‘பெடிஷனை’க் கேட்டு, மஹா பராசக்தியானவள் இந்த அல்ப ஜந்துக்களான மீன்களில் மேல் ‘ஆக்ஷன்’ எடுக்க வந்துவிட்டால்? இந்த பயத்தினால்தான் நீர்மட்டத்தின் மேல் பரப்பில் நீந்தாமல் அவை உள்ளுக்குள் மறைவாக முழுகி விடுகின்றன!

தோற்றுப்போன துர்யோதனன் மடுவுக்குள் போய் ஒளிந்து கொண்ட மாதிரி, அம்பாளின் கண்ணழகுக்குத் தோற்றுப் போன மீன்கள் ஜலத்தின் உள்மட்டத்துக்குப் போய் விடுகின்றன! சபரிகா: என்றால் பெண் மீன்கள் என்று அர்த்தம். பைசுந்ய - என்றால்

கோள் சொல்வது. கோழி மூட்டுவது என்கிறோமே அது. 'சகிதர்:' என்றால் பயத்தில் நடுங்கிக் கொண்டிருப்பவை என்று அர்த்தம்.

அம்பாளின் கண்ணோடு யுத்தம் செய்தால் வடிவமுகு, ஸஞ்சரிக்கும் ஸாமர்த்தியம் இரண்டிலுமே தோற்றுப்போய்விடுவோம் என்றே மத்ஸ்யங்கள் ஜலத்துக்குள், அஜ்ஞாதவாஸம் ஆகிவிடுகின்றன.

மதுரை மீனாக்கி ஆலயப் பொற்றாமரைக் குளத்தில் மீனே இருப்பதில்லை. காரணம் அவளுடைய கண்ணழகில் வெட்கி அது அங்கே தலைகாட்டுவதில்லை என்று ஒரு பிரஸித்தி ஏற்பட்டிருக்கிறது.

அம்பிகையின் நேத்ரங்களுக்கு மத்ஸ்யத்தை ஒப்புவமை சொல்லி, அது ஒளிந்து கொண்டதாகவும் கூறுகிற இந்த 'ஸௌந்தர்ய லஹரி' ச்லோகத்தில் ஆசார்யாள் மீனாக்கியைத்தான் ஸூசனையாகக் குறிப்பிடுகிறார்.

இரண்டாவது குறையும் தீர்ந்தது!

“அநிமேஷா:” - ‘கண்ணைக் கொட்டாமல்’ என்று ச்லோகத்தில் மீனைப் பற்றிச் சொல்லியிருக்கிறது. (கண் கொட்டுகிற நாழிதான் ‘நிமிஷம்’ என்பது) அம்பாளும் கண் கொட்டுவதில்லை என்று இதற்கு முன் ச்லோகத்தில்தான் இதே ‘நிமேஷ’ பதப்ரயோகம் பண்ணிச் சொல்லி இருக்கிறார். அவள் கண் மூடித் திறப்பதிலேயே லோகத்தின் ஸ்ருஷ்டியும், அழிவும்; திறந்தால் ஸ்ருஷ்டி, மூடினால் அழிவு! அப்படி அழியக் கூடாதே என்றே கண் கொட்டாமலிருக்கிறாள் என்கிறார். தேவ ஜாதியில் எவரும் கண் கொட்டுவதில்லை. அதற்கே அம்பாள் விஷயமாக இப்படி ரக்ஷணக் கருணையைக் காரணமாகக் கல்பித்திருக்கிறார். இன்னொரு காரணமும் தோன்றுகிறது - கண் கொட்டுகிற அந்த fraction of a second -ல் (விநாடித் துகளில்) லோகத்துக் குழந்தைகளுக்கெல்லாம் தன் கடாக்கூம்ருதம் கிட்டாமல் போய்விடுமே, அப்படி ஆகப்படாதே என்றுதான் அம்பாள் கண்கொட்டாமலிருக்கிறாள் என்று!

மீனையும் ஏன் அப்படிச் சொன்னார்? மீன் தூங்குவதில்லை என்று traditional belief (மரபு வழி நம்பிக்கை). அதற்கே ஆசார்யாள், கண்ணின் கோழிப் பெடிஷன் காதில் விழுவதைக் கேட்டு அம்பாள் எங்கே தன்னோடு சண்டை போட ஜலத்தின் அடிமட்டத்திற்கும் வந்துவிடுவாளோ என்றுதான் அங்கேயும் மீன் கண் கொட்டாமலே alert -ஆக (உஷாராக) இருந்து கொண்டிருக்கிறதென்று காரணம் கல்பிக்கிறார்.

“என்னையும் அருள் நீராட்டிவை, அன்னையே!”

மீனாக்கியை நினைத்ததை அடுத்து, இந்த ஸ்தோத்ரத்திலே ரொம்பவும் நெஞ்சைத் தொடுவதாக உள்ள ச்லோகங்களில் ஒன்று - அம்பிகையின் கடாக்கூத்தை மனமுருகிப் பிரார்த்திப்பதாக வருகிறது (ச்லோ. 57) அம்பாளுடைய கண்களிலிருந்து பொங்குகிற கடாக்கூ அம்ருதம் ஆசார்யாள்ிடம் பூர்ணமாகப் பொலிந்து கொண்டிருக்கும்போது, அவருடைய வாக்கிலிருந்து அம்ருதமாகப் பொங்கி வந்த ச்லோகம் இது. ஆனால் இதில் “உன் கடாக்கூம் என்னிடம் பொங்கி வந்து தங்கியிருக்கிறது” என்காமல் மிகவும் தீனமாக

அந்தக் கடைக்கண் தமக்குங்கூடக் கிட்டணும் என்றே வேண்டுகிறார்! தமக்கு'க் கிட்டவேண்டும் என்று மட்டுமில்லை; 'தமக்கும்கூட'க் கிட்டவேண்டும் என்கிறார். ஒரே நைச்சியமாக - பக்தியிலும் ஞானத்திலும் காரிய சக்தியிலும் கவிதாப்ரதிபையிலும் சிகரமாக இருந்தும் துளிக்கூட அஹம்பாவமே இல்லாத நம் ஆசார்யாள்!

வாஸ்தவத்தில் பகவத் தர்சனத்திலும், பகவத் அநுபவத்திலும் திளைத்துக் கொண்டிருந்த அநேக மஹான்கள் - நாயன்மார், ஆழ்வார் போன்றவர்கள் - 'இந்த நாயேனுக்கும் தரிசனம் கிடைக்குமா? என்று நிறையப் புலம்பிப் பாடியிருப்பதைப் பார்க்கிறோம். ஏனிப்படி இருக்கிறதென்றால்: அந்த மாதிரி தர்சனம் கிட்டாத நமக்கு அது கிட்டுவதற்காக எவ்வளவு தாபமாகப் புலம்பணுமோ அப்படிப் பண்ணத் தெரியவில்லை. அதனால், நாம் பாபத்தைக் கழித்துக் கொள்வதற்காக தாபத்தோடு புலம்பினால் அருள் பண்ணுவது என்று வைத்துக் கொண்டிருக்கும் பகவானே, 'இவாளுக்குப் புலம்பவும் தெரியலையே! அதனால் நாமே சொல்லிக் கொடுப்போம்' என்று நினைக்கிறான். நன்றாக அவனை அநுபவித்தவர்கள் மூலமே அவன் தன் அருள் வாக்கை வெளிப்படுத்துவான். ஆதலால் அப்படிப்பட்ட, அவனை அநுபவிக்கிற, மஹான்களின் வாக்கு மூலமே நம்மைப் போன்றவர்கள் புலம்ப வேண்டியதற்கான 'மாடல்' வாக்கைப் பிறப்பிக்கிறான்.

இங்கே அப்படித்தான் ஆசார்யானை அம்பாள் பாட வைத்திருக்கிறாள்.

த்ருசா த்ராகீயஸ்யா தர-தளித-நீலோத்பல-ருசா
தவீயாம்ஸம் தீநம் ஸ்நபய க்ருபயா மாம் அபி சிவே
அநேநாயம் தந்யோ பவதி ந ச தே ஹாநிரியதா
வநே வா ஹர்மயே வா ஸமகர-நிபாதோ ஹிமகர: || 57

“த்ருசா” என்று ஆரம்பிக்கிற வார்த்தை திருஷ்டியைச் சொல்கிறது. “கண்ணால்”, “பார்வையால்” என்று இரு அர்த்தமும் எடுத்துக்கொள்ளலாம். அம்பாளின் கண்ணை, பார்வையைத்தான் குறிப்பிடுகிறார்.

“த்ராகீயஸ்யா” மற்ற எதையும்விட நீண்டது என்று comparative degree -ல் சொல்வது “த்ராகீயஸ்”. ஒரு இடத்திலிருந்துகொண்டு மற்ற இடத்திற்குப் பரவுவதாக லோகத்திலுள்ள ஸகலத்தோடும் ‘கம்பேர்’ பண்ணினால், அவை எல்லாவற்றையும்விட தீர்க்கமானது அம்பாளின் பார்வை என்கிறார். “த்ருசா த்ராகீயஸ்யா” என்றால் “ரொம்ப ரொம்ப தூரம் சென்று விழக்கூடிய கடாக்ஷத்தினால்” என்று அர்த்தம் நீண்ட கண்களிலிருந்து நீண்ட தூரம் பரவும் கடாக்ஷம். கண் நீண்டிருப்பதை உத்தம ஸ்த்ரீ லக்ஷணமாகச் சொல்வார்கள்.

ஒரு அம்மாக்காரிக்குக் குழந்தை எப்போதும் தன் கண் பார்வைக்குள்ளேயே இருக்க வேண்டும் என்று இருக்கும். அடிக்கொருதரம் வந்து வந்து அது தூளியிலிருந்தாலும், வாசலிலிருந்தாலும், கொல்லையிலிருந்தாலும் பார்த்துக் கொண்டிருப்பாள். அம்மாளுக்குப் பிரபஞ்சத்தில் இருக்கும் எல்லா பிராணிகளும் குழந்தைகள்.

கைக்குழந்தைகள்தான். பெரிய பெரிய காரியம் ஸாதித்தவர்கள், அகடவிகடம் செய்கிறவர்கள் எல்லோருங்கூட அவளுக்குப் பச்சைக் குழந்தைகள்தான். ஒரு தாயார்க்காரி பச்சைக் குழந்தையைத் தன் பார்வைக்குள்ளேயே வைத்துக் கொள்வதுபோல ப்ரபஞ்சத்திலுள்ள மிருகங்கள், பக்ஷிகள், புல், பூண்டு என்ற அத்தனை பச்சைக் குழந்தைகளையும் தன் பார்வைக்குள் அவள் வைத்துக் கொண்டிருக்கிறாள். அதாவது அவளுடைய த்ருஷ்டி ப்ரபஞ்சத்தின் கோடிவரை வியாபித்திருக்கிறது. அந்தக் கோடி எங்கே இருக்கிறது? பிரபஞ்சத்துக்கு எல்லையே இல்லை. Galaxy, nebulae, அதாவது நக்ஷத்திரக் கூட்டங்கள், நக்ஷத்ரமாகக்கூட ரூபமாகத் தெரியாத மூட்டங்கள் என்று அது பாட்டுக்கு முடிவே சொல்லமுடியாதபடி இருக்கிறது என்று ஸயன்டிஸ்ட்கள் சொல்கிறார்கள். எல்லையற்ற இந்தப் பிரபஞ்சம் அம்பாள் பார்வைக்குள் இருக்கிறது என்றால் அந்தப் பார்வையும் எல்லையில்லாதது என்றுதான் அர்த்தம். அது ரொம்ப ரொம்ப நீ...ண்டு கொண்டேபோய் பிரம்மாண்டத்தின் அத்தனை குழந்தைகள் மேலும் விழுகிறது - “த்ராகியஸ்யா.”

லோகம் முழுக்க விழுகிறது என்பதால் அது தகுதி பார்க்கவில்லை என்கிறாகிறது.

ஸரி, இது அதனுடைய குண விசேஷம், ரூப விசேஷம். ரூப ஸம்பத்து எப்படியிருக்கிறது?

தர-தளித-நீலோத்பல ருசா

‘ருசி’ என்றால் நாம் வாய் என்ற இந்திரியத்துக்கான ‘டேஸ்ட்’ என்று வைத்துக் கொண்டிருக்கிறோம். ஸம்ஸ்க்ருதத்தில் இந்த அர்த்தம் இருந்தாலும், முக்யமாகக் கண் என்ற இந்திரியத்துக்கான ஒளியைத்தான் ‘ருசி’ என்பது குறிக்கிறது. “ஹேமாம்புஜ ருசி:” என்று முன்னே (ச்லோ-48) சொன்னபோதும் அம்பாளுடைய லலாட நேத்ரம் தங்கத் தாமரையின் பிரகாசத்தோடு கூடினது என்ற அர்த்தத்திலேயே வந்திருக்கிறது. அங்கே “தர-தளித ஹேமாம்புஜ ருசி:” என்று போட்ட மாதிரியே இங்கே “தர-தளித நீலோத்பல ருசி:” என்கிறார். அக்னியாக ஜ்வலிக்கும் நெற்றிக்கண் ஹேமாம்புஜம். மற்ற இரு கண்களும் நீலோத்பலம்.

இரண்டு ‘ல’ காரங்களுடன் ‘நீலோத்பலம்’ என்கிற போதே மிருதுவாயும் மதுரமாயும் இருக்கிறது. ‘லலிதா’ என்கிறபோதும் இப்படியே இரட்டை ‘ல’ கார விசேஷம் இருக்கிறது. ஒரு நகை செய்கிறபோது சின்னக் கல், பெரிய கல், பச்சைக் கல், சிவப்புக் கல் என்று பார்த்து பார்த்துப் பொறுக்கிப் பொறுக்கி வைத்து இழைப்பதுபோல வார்த்தைகளை அந்தந்த இடத்துக்குப் பொருத்தமாக சப்த விசேஷம், அர்த்த விசேஷம், சப்த விசேஷத்தின் மூலமே அர்த்த விசேஷம் என்று வைத்து இழைப்பதுதான் உத்தம கவி லக்ஷணம்.

திருவாரூரில் மூலஸ்தான அம்பாளுக்கு நீலோத்பலாம்பா என்றே பேர். தனி ஸந்நிதியாக அங்கே கமலாம்பாள் விசேஷம். ‘கமலம்’ தாமரை என்று தெரிந்திருக்கும்.

‘நீலோத்பலம்’ என்பது ‘கருங்குவளை’. வெறுமனே ‘உத்பலம்’ என்றால் ‘குவளை மலர்’. நீல என்று சேர்த்தால் கருங்குவளை என்றாகும். பொதுவாக ஸம்ஸ்க்ருதத்தில் ‘நீலம்’ என்றால் blue, க்ருஷ்ண’ என்றால் கறுப்பு என்று பிரிக்காமல் ‘நீலம்’ என்பதே

கறுப்பு என்ற அர்த்தத்தில் வரும். இங்கே மாத்திரம் கருங்குவளை என்பது நிஜமாகவே நீல உத்பலமாகத்தான் இருக்கிறது! தமிழில் 'கரும்' என்று வருகிறதுபோலக் கறுப்பாக இல்லை!

செந்தாமரையில் பளிச்சென்ற பிரகாச அழகு என்றால் கருங்குவளைக்குக் குளிர்ந்த பிரகாச அழகு அலாதி யாயிருக்கிறது. பார்த்தாலே கண்ணுக்கு 'ஜில்' லென்றிருக்கும். அந்த நீலோத்பலம் காற்றிலே ஆடி ஆடிக் கொண்டு ஓடையின் ஜலத்துளிகளோடு சேர்ந்து குளிர்ச்சியாக இருக்கும். கருணையில் நனைந்த அம்பாளுடைய இரண்டு கண்களும் ஜலத்தில் நனைந்த நீலோத்பலம் மாதிரி பரம ஹித சீதளமாக லோகம் பூராவையும் கடாக்கிப்பதற்காக ஜகத்தின் ஒரு கோடிக்கு மறுகோடி ஆடியபடி இருக்கின்றன. நீலோத்பலம் போல உருவமைப்பு, அதே நீல நிறமான விழி, நீளமாக இருப்பதோடு அது மாதிரியே நீலமாகவும் இருப்பது, அதிலுள்ளது போலவே குளிர்ச்சி, இப்படியும் அப்படியும் அசைவது - இத்தனை பொருத்தங்கள்! 'ருசா' - 'ஒளியால்'. இந்த ஒளி கண்ணைப் பறிப்பதல்ல - ஹேமாம்புஜத்தினுடையது போன்றதில்லை. இது கூசின கண்ணுக்கும் மருந்தாக இருக்கிற குளிர்ந்த நீல ஒளி.

நீலோத்பலமான வல-இடக் கண் பார்வையைத் தான் பிரார்த்திக்கிறார்; ஹேமாம்புஜமான நெற்றிக் கண்ணுடையதை அல்ல. ஈச்வரன் நெற்றிக் கண்ணைத் திறந்தால் ஏற்படுகிற உத்பாதம் தெரிந்ததுதானே? அம்பாளுக்கும் நெற்றிக்கண் இருந்தாலும், அவள் அதைத் திறந்த விருத்தாந்தம் எதுவும் இல்லை!

வெறும் 'நீலோத்பலம்' என்காமல் 'தர-தளித' என்று அடைமொழி கொடுத்திருக்கிறார். 'தளிதம்' என்றால் சின்ன வெடிப்பு விட்டுக்கொண்ட மாதிரித் திறந்திருப்பது. இங்கே 'மலர்ந்த' என்று அர்த்தம். நன்றாகக் கூம்பியுள்ள குவளைமீது சந்திர ரச்மி பட்டவுடன், கூம்பியிருந்த அதைச் சட்டென்று ஒரு வேகம் கொடுத்து வெடிக்கவைத்துத் திறக்கிறதுபோல இதழ் விரிய ஆரம்பிப்பதால் 'தளித'. 'தளித'வுக்கு 'தர' என்று அடைமொழி சேர்ந்து மேலும் நகாஸ் பண்ணியிருக்கிறது - 'தரதளித'. 'தர' என்றால் 'கொஞ்சம்போறம்' (சிறிதளவு) என்று அர்த்தம். 'தரதளித' என்றால் 'கொஞ்சம் கொஞ்சம் மலர்ந்த'.

பூர்ணமாக மலர்ந்த நீலோத்பலத்தின் 'ஷேப்' கண் மாதிரி இருக்காது. மொக்காக (மொட்டாகக்) கூம்பி இருக்கும்போதுதான் கண் 'ஷேப்'பில் இருக்கும். முழு மொக்கா என்றால் அப்படியும் இல்லை. கண்களை மூடிக் கொண்டிருந்தால்தான் முழுக்க மொக்கு போல, கூம்பிய குவளை போல் இருக்கும். அம்பாள் கண்ணை மூடுவதேயில்லை என்றுதான் பல தடவை சொல்லிவிட்டாரே! அவள் லோகம் பூராவையும் ஸதாவும் கடாக்கிக்கிறாள் என்கிறபோது கண் எப்படி மூடியிருக்கும்?

அப்படியானால் முழுக்கத் திறந்து முழித்துப் பார்ப்பதாகச் சொல்லலாமா? ஊஹும்! அதுவும் ஸரியாய் வாரது. முழி முழுக்கத் தெரிகிறமாதிரி பார்த்தால் அது கருணையாக இருக்காது. கோபத்திலேதான் முழுக்கண்ணையும் திறந்து முழிப்பது! கருணையிலே இமைகள் கொஞ்சம் மூடியும் கொஞ்சம் திறந்தும். உள்ளே இருக்கிற கண் தெரிந்தும் தெரியாமலும் இருக்க வேண்டும். சாந்தத்தில் அப்படியே முழி உள்ளே

சொருகிக்கொண்டு இழையத்தனைத்தான் வெளியில் தெரியும்; அல்லது பூராவாக மூடிக்கொண்டிருக்கும். கருணையின் பாதி திறந்து, பாதி மூடிக்கொண்டிருக்கும். அம்பாள் பரம கருணையாக திருஷ்டியைச் செலுத்தும்போது இப்படிக் கொஞ்சம் மலர்ந்து, கொஞ்சம் மலராத நீலோத்பலமாக அவள் கண் இருப்பதைத்தான் ‘‘தரதளித நீலோத்பல ருசா’’ என்கிறார். இந்த நிலையில்தான் புஷ்பத்துக்கு ஸூக்ஷ்ம அழகு ஜாஸ்தி. உள்ளே என்னமோ இருக்கு; அதைக் காட்டமாட்டேன். காட்டாமலும் அடியோட விட்டுட மாட்டேன். பாதி காட்டியே இன்னம் என்ன இருக்கோன்னு ஆர்வப்படப் பண்ணுவேன்’ - என்று புஷ்பம் இருக்கிற ஸ்வாரஸ்யமான, புதிரான நிலை அது. ஒரு கவிதையிலும் கவி இப்படித் தானே கொஞ்சம் சொல்லி, கொஞ்சம் சொல்லாமல் விட்டு ரஸம் உண்டாக்குகிறான்?

நீலோத்பல தளங்களைப் பார்த்தால், அது உள்ளே ஆரம்பிக்கிற இடத்துக்குப் போகப் போக நீலம் குறைந்து வெள்ளையாகத் தெரியும். நல்ல செந்தாமரையில் கூட தளம் தளமாக விழுந்திருப்பதை எடுத்துப் பார்த்தால் ஒரு பாதிக்குக் கீழ் வெளுக்க ஆரம்பித்து, அடியில் சிவப்பே இல்லாமல்தான் இருக்கிறதென்று தெரியும், ஆகையால், ஸிலக் மாதிரி, எண்ணெய் தடவிப் பாலிஷ் போட்ட மாதிரி நல்ல நீலமாக மாத்திரமே ஒரு நீலோத்பலம் தெரிவது அது கொஞ்சம் மலர்ந்த ஸ்திதியில்தான். நன்றாக மலர்ந்து விட்டால் வெளுப்புத் தெரிய ஆரம்பித்துவிடும். அம்பாள் கண்விழியோ பூராவுமே நீலம். அது எங்கேயும் சாயம்போய் வெளுக்கிறதில்லை! இதனாலும் ‘தளித’ (மலர்ந்த) என்பதற்கு ‘தர’ (கொஞ்சம்; பூரா இல்லை) என்று அடைமொழி போட்டது யுக்தமாயிருக்கிறது.

‘ருசா’ - ‘ஒளியினால்’, ‘காந்தியினால்’.

‘சிறிதே மலர்ந்த கருங்குவளையின் காந்தியுள்ள உன் தீர்க்கமான திருஷ்டியினால்’ என்று முதல் வரிக்கு அர்த்தம்.

தீர்க்கத்ருஷ்டி, தீர்க்க தர்சனம் என்று நாம் சொல்லும்போது time -ல் ரொம்ப தூரம் போய் இறந்தகாலம், வருங்காலம் எல்லாம் அறிவதைக் குறிப்பிடுகிறோம். இங்கே space -ல் ரொம்ப தூரம் போய் பிரபஞ்சம் முழுதையும் அம்பாளின் திருஷ்டி வியாபிப்பதைச் சொல்கிறார்.

அடுத்த வரி: தவீயாம்ஸம் தீநம் ஸ்நபய க்ருபயா மாமபி சிவே.

முதல் வரியில் ‘த்ருசா’, ‘த்ராகீயஸ்யா’, ‘தர’, ‘தளித’ என்ற ஏகப்பட்ட ‘த’காரம் வந்ததை அநுஸரித்து ‘தவீயாம்ஸம்’, ‘தீனம்’ என்று மேலும் இரண்டு த-வைப்போட்டிருக்கிறார்! ‘த்ராகீயஸ்யா’, ‘தவீயாம்ஸம்’ என்ற வார்த்தைகள் ஒரே போல ஒலிக்கின்றன. இதெல்லாம் சொல் நயம். அதைவிட ஆயிரம் மடங்கு உசத்தி பொருள் நயம்தான். பாவம்தான்.

‘‘சிவே!’’ - ‘‘மஹாமங்கள ரூபினியே!’’ என்று அம்பாளை அழைக்கிறார்.

‘‘தவீயாம்ஸம்’’ என்றால் ‘வெகு தூரத்திலிருந்தும்’ என்று அர்த்தம். ‘த்ராகீயஸ்யா’ போலவே இதுவும் comparative degree. மற்ற எல்லாவற்றையும்விட அம்பாளின் திருஷ்டி

நீளமானது என்றது போலவே, இங்கே மற்ற எல்லோரையும் விட அவளிடமிருந்து வெகு தூரத்திலிருக்கும் யாரையோ பற்றிச் சொல்கிறார். யார் அது?

“தீனம்” - ரொம்பவும் தீன நிலையில் உள்ள ஒருத்தரை. தீனன் என்றால் பரம ஏழை, ரொம்பவும் கஷ்டப்படுகிறவன், பரிதாபத்துக்குரியவன், பயந்தவன், ஒன்றுக்கும் உதவாதவன், நீசமானவன் (தீனனை, ஈனனை’ என்று சேர்த்தே சொல்வார்கள்) இத்தனை அர்த்தமும் உண்டு. இப்படிப்பட்ட வார்த்தையைப் பொறுக்கியெடுத்துப் போட்டிருக்கிறார்!

இப்படி மற்ற எல்லாரையும்விட அம்பாளிடமிருந்து தள்ளி எங்கேயோ நின்று கொண்டிருக்கிற தீனனையும் “க்ருபயா” - ‘க்ருபையால்’, ‘உன்னுடைய பரம கருணையால்’, ‘ஸ்நபய’ - ‘முழுக்காட்டு’, நீராட்டு. “அழுக்குப் படிந்த தீனனைக் குளிப்பாட்டி சுத்தம் பண்ணம்மா”!

எதில் குளிப்பாட்டணும்? ஆற்றிலா, குளத்திலா? எதனால் குளிப்பாட்டணும்? வெந்நீரிலா, பச்சைஜலத்திலா?

இந்த எதிலும், எதனாலும் இல்லை. “த்ருசா” - ‘பார்வையால்’! “உன் கடாக்கூடம்ருத்தினால்தான் குளிப்பாட்டணும், தாயே!” அந்தக் கடாக்கூடம்ருதம் ஏதோ துளிபட்டால் போதாது. பிரவாஹமாக முழுக்கடித்துக் குளிப்பாட்டணும்.

முதல் வரியைப் பார்த்தால் இப்படிப் பிரார்த்தனை பண்ணவே அவசியமில்லை என்று தோன்றுகிறதே! “த்ராகியஸ்யா” என்று சொன்னதிலிருந்து, யாரும் கேட்காமலே, யாருடைய தகுதியையும் பார்க்காமலே அவளுடைய கடாக்கூடம் தானாகவே நீண்டு நீண்டுபோய் அத்தனை ஜீவராசிகளையும் நனைக்கிறது என்றுதானே ஆயிற்று? அப்புறம் ‘ஸ்நபய க்ருபயா’ என்று இவர் வேறு பிரார்த்திப்பானேன்?

‘பிரார்த்திப்பானேன்? என்றால், இந்த தீனன்தான் மற்ற ஜீவராசிகள் மாதிரி இல்லையே! அவர்களைவிட அம்பாளுக்கு ரொம்பத் தள்ளியிருக்கிறவனல்லவா இவன்? ‘தவீயானல்லவா? எத்தனை தப்பு பண்ணினவர்களுக்கும் கடாக்கூடம் கிடைக்கும்படி இடம் கொடுத்து வைத்திருக்கிற ப்ரபஞ்சத்திலேயே இவன் சேரவில்லை போலிருக்கிறது! இவனை அதற்கு வெளியிலே banish பண்ணி (கடத்தி) வைத்திருக்கிறது போலிருக்கிறது!

பரம தயாளுவாக இருக்கப்பட்ட அம்பாளாலும் இப்படி பிரஷ்டம் பண்ணி வைக்கப்பட்டிருக்கிறவன் என்றால் அவன் மஹாதோஷியாக (தோஷமுள்ளவனாக) அல்லவா இருக்க வேண்டும். யார் அது?

இங்கேதான் இந்த ச்லோகத்துக்கும், ஆசார்யாளுடைய கருணா ஹ்ருதயத்துக்கும் விநய குணத்துக்கும் உயிர்நிலையாக இருக்கிற வார்த்தை வருகிறது:

மாமபி

‘மாம் அபி, மாம்’ - என்னை; ‘அபி’ - கூட ‘என்னையும்கூட’.

மற்ற எல்லாரையும் விட அம்பாளிடமிருந்து தள்ளி நிற்கிற பரமதீனன் வேறு யாரோ இல்லை. தானேதான் என்கிறார்!

அம்பாளும் ஈசுவரனும் எப்படி வேறு வேறு இல்லையோ அப்படி அந்த இரண்டு பேரோடும் வேறாக இல்லாதவர் நம்முடைய ஸ்ரீ சங்கர பகவத்பாத ஆசார்யாள். அவரை ஸ்மரித்த மாத்திரத்தில் எந்த தோஷமும் ஓடிவிடும். தீனமாக, ஹீனமாக இருக்கிற நம் எல்லாரையுங்கூட, “நீயும் பரமாத்மாதான் அப்பா” என்று அத்வைதத்தைக் கொடுத்து உத்ஸாஹப்படுத்தி எழுப்பின பதிதபாவனர் அவர். அப்படிப்பட்டவர்தான் இங்கே தம்மையே மற்ற எல்லாரையும்விட அம்பாளுக்கு தூரத்தில் பஹிஷ்காரம் பண்ணி வைத்திருக்கும் பரம தீனனாகச் சொல்லிக் கொள்கிறார்: “தவீயாம்ஸம் தீநம் ஸ்நபய க்ருபயாமாம் அபி சிவே” - “எட்டாத் தொலைவிலே நிற்கிற தீனனான என்னையும்கூட உன் கடாக்ஷ தீர்த்தத்தால் முழுக்காட்டு அம்மா!” என்கிறார்.

“என்னை” (மாம்) மட்டுமில்லை, “என்னையும்” (மாம் அபி) என்று ‘அபி’ போட்டு தம்மை எளிமையான எல்லாரையும், எல்லாவற்றையும் விட எளிமையாக ஆக்கிக் கொண்டுவிடுகிறார். “என்னையும்கூடக் கடாக்ஷி” என்றால் - “உன் கடாக்ஷம் கிடைக்கிற யோக்யதை அறவே இல்லாததனால்தானே கருணாமூர்த்தியான நீயே என்னை உன் தீர்க்கமான பார்வை படுகிற எல்லையையும் தாண்டி நிறுத்தி வைத்திருக்கிறாய்? இப்படிப்பட்ட என்னையும்கூட” என்று அர்த்தம். த்ராகீயஸான அவளுடைய த்ருஷ்டியை அம்பாள் மனஸு வைத்தால் இன்னமும் நீட்ட முடியும். அவளால் முடியாதது என்று எதுவுமே இல்லையல்லவா? அதனால், அப்படிப்பண்ணி, “என்னையுங்கூட ஏதோ லேசாகப் பார்ப்பதென்றில்லாமல் அப்படியே த்ருஷ்டி வர்ஷமாகப் பொழிந்து ஸ்நானமே பண்ணிவையம்மா!” என்று பரம எளியவராக ப்ரார்த்திக்கிறார்.

சிவ-சக்திகளின் அவதாரமாக இருந்து கொண்டு, அந்த அவதாரத்திலேயும் ராஜா, ப்ரபு என்றில்லாமல் அதற்கும் மேம்பட்டு ஜகதாசார்யர்களாகவே இருந்து கொண்டு, அநுபவத்திலே ரொம்பவம் உசந்த நிலையில் ஸதாவும் இருந்துகொண்டு, வெளிக் காரியத்திலும் ஒரு தனி மநுஷ்யர் முப்பத்திரண்டு வயஸுக்குள் எப்படி இத்தனை ஸாதித்தார்?” என்று இன்றைக்கும் நாம் பிரமிக்கும்படியாக லோகோத்தாரணம் பண்ணிக்கொண்டு, தன் தலையே வெட்ட வந்த காபாலிகள் உள்பட எல்லாரிடமும் கருணையே பொழிந்து கொண்டு இருந்த ஆசார்யாள் ஏன் இப்படிச் சொல்கிறார்.

முன்னேயே சொன்னேன்: நாம் சொல்ல வேண்டியதைத்தான் அவர் சொல்கிறார்! நாம்தான் மஹா பாபங்களைப் பண்ணிவிட்டு அம்பாளின் கடாக்ஷ ஆனந்த ராஜ்யத்துக்கு எங்கேயோ தள்ளிக் கிடக்கிறோம். அதனால் நாம்தான் இந்த மாதிரிப் பிரார்த்தித்துச் சொல்ல வேண்டும். ஆனால் நமக்கோ சொல்லத் தெரியவில்லை! அதனால் இப்படிச் சொல்லவே வேண்டாதவர் நமக்குச் சொல்லித் தருகிறார்!

ஜீஸஸ் நம் பாபத்தையெல்லாம் தாமே வாங்கிக் கொண்டு சிலுவையில் அறைபட்டார் என்கிறார்கள். ஆசார்யாள் நம் தோஷத்தையெல்லாம் தம் மேல் சுமத்திக் கொண்டு அம்பாளிடம், “என்னையும் உன் கடாக்ஷப் பிரவாஹத்திலே மூழ்கச் செய்”

என்கிறார். பாபத்துக்கு மருந்தான கடாஷாம்ருதத்தையும் கொடுத்து ஸரிப்பண்ணி விடுகிறார். அதை (கடாஷாம்ருதத்தை) அவர் இங்கே சொல்லிக் கொடுக்கிறபடி நாம் கேட்டால் அம்பாள் கொடுத்து விடுவாள். கொடுக்காமலிருக்க அவளால் முடியாது. ஏனென்றால் அவள்தானே அவர் வாக்கை அப்படித் தூண்டிவிட்டதே!

முன்னே, அம்பாளின் கண்களில் நவரஸமும் வெளியாவதைச் சொல்லும்போது எப்போதும் எல்லோருக்காகவும் பிரார்த்திக்கும் ஆசார்யாள் அம்பாளுடைய கண்களின் கருணா ரஸத்தைச் சொல்கிறபோது மட்டும் “ந:” (எங்களுக்கு) என்காமல், “மயி” (எனக்கு) என்று சொன்னது நமக்குக் கொஞ்சம் புரியாமலிருந்தல்லவா? அதற்கு ‘ஆன்ஸர்’ இங்கே ஸ்பஷ்டமாக வருகிறது. அங்கே வந்த காருண்ய கடாஷம்தான் இந்த ச்லோகம் முழுவதற்கும் ஸப்ஜெக்ட், இங்கே என்ன தெரிகிறது? தன்னாலேயே ‘த்ராஃயஸ்’ - ஆக இருக்கிற அவளுடைய அருட் பார்வை யாரும் பிரார்த்திக்காமலே ஸகலரையும் சென்றடைகிறது. அதனால் “அதைக் கொடு” என்று எவரும் வேண்ட வேண்டியதில்லை. ‘மற்ற எல்லாரையும்விட தீனனாகத் தள்ளி வைத்திருந்த தாம் ஒருவர்தான் அதை வேண்டிப் பெற்ற நிலையில் இருப்பது’ என்று ஆசார்யாள் அதி விநயமாக அபிப்ராயப்பட்டிருக்கிறார். அதனால்தான் அங்கேயும் “மயி” (எனக்கு) என்று போட்டிருக்கிறார்.

ஸ்ரீ கிருஷ்ண சைதன்ய ஸம்பிரதாயக்காரர்கள் - த்வைத பாவ பக்தி ஸம்பிரதாயஸ்தர்கள் அத்தனை பேருமே - நைச்ய பாவத்தை மிகவும் வற்புறுத்திச் சொல்வார்கள். அத்வைதத்தில் ஜீவனும் பிரம்மமும் ஒன்று என்று முரசு கொட்டின் பகவத்பாதாள் பக்தராக நிற்கிறபோது நைச்யத்தில், விநயத்தில் அந்த எல்லாரையும் மிஞ்சி விடுகிறார்! “எல்லாருக்கும் தள்ளி நிற்கும் எனக்குங்கூட உன் கடாஷ ஸ்நானத்தைச் செய்துவையம்மா!” என்கிறார்!

அம்பாள் உடனே, “அது ஸரி, நீயேதான் சொல்லி விட்டாயே - தானாகவே நான் லோகம் முழுதையும் கடாஷிக்கிறேன்; அப்படியிருந்தும் அடியோடு யோக்க்யதை இல்லை என்றுதான் உன்னை ‘தவீயாம்ஸ’மாகத் தள்ளி வைத்து விட்டேன், என்று! அப்புறம் ஏன் பிரார்த்திக்கிறாய்?” என்று கேட்டு விட்டால் என்ன பதில் சொல்வது? இவரிடமிருந்து சாதுர்யமான பதில் வரவழைக்கணும். அழகான கவிதை வரவழைக்கணும் என்றே அவள் பொய்க்கோஸரம் அப்படிச் கிண்டல் பண்ணினால்?

இதற்குப் பதில் பின் பாதியில் தருகிறார்.

அநேந அயம் தந்யோ பவதி ந ச தே ஹாநி: இயதா
வநே வா ஹர்மயே வா ஸமகர நிபாதோ ஹிமகர:॥

“யோக்க்யதை இல்லை; கேட்கக் கூடாதுதான். இது நீதி சாஸ்திரப்படி ஸரி. ஆனால் கலப்படமில்லாத சுத்த அன்புக்கு நீதி-அநீதிகள் ஏது? நியாய அநியாயங்களைப் பார்க்காமல், தகுதியைக் கொஞ்சங்கூட நினைக்காமல், ஸகலரிடமும் ஸமமாக அன்பு பாராட்டி, ஸகலருக்கும் நல்லதையே செய்கிற வஸ்துக்களும் இருக்கின்றனவே! ‘கீதை’யிலே இப்படி எல்லாரையும் ஒருபோல பாவிக்கிற ஸம தரிசனத்தைத் தானே

ஞானி லக்ஷணமாகச் சொல்லியிருக்கிறது? இப்படிப் பலபேர் இருந்திருக்கிறார்களே; பல வஸ்துக்கள் இருக்கின்றனவே! குறிப்பாக திருஷ்டாந்தம் சொல்கிறேன்: “ஹிமகர:” - சந்திரன்” இருக்கிறது. அம்பாள் ஸம்பந்தமாக சந்திரனைப் பற்றிப் பேசுகிற போதெல்லாம் அநேகமாக அது ஜில்லென்றுபனியைக் கொட்டுவதை நினைத்து ‘ஹிமகர:’ என்ற பெயரையே ஆசார்யாள் சொல்வார். அந்த ஹிமகரன் பூர்ணமாக ப்ரகாசிக்கிறான். தன்னுடைய தாவள்யமான பரிசுத்த நிலவு எந்த இடத்தில் விழவேண்டும், இன்ன இடத்தில் கூடாது. இத்தனை உயர்ந்த இந்த சந்திரிகையைத் தரம் பார்த்து, தகுதி பார்த்துச் சில இடங்களில்தான் பொழியலாம் - என்று அவன் கொஞ்சமாவது நினைக்கிறானா? கொஞ்சங்கூட discrimination (வித்யாஸப் படுத்துவது) இல்லாமல் நிலாவைத் தஞ்சாவூர் கோபுரத்திலும், மஹாபலிபுரத்துச் சிலப்பங்களின் மேலும்தான் கொட்டுகிறான்; சேரியிலும் சுடுகாட்டிலுந்தான் கொட்டுகிறான். “வநே வா” - காட்டிலானாலும், “ஹர்மயே வா” - ராஜக்ருஹத்தின் உப்பரிகையில் நிலா மாடத்திலானாலும், இரண்டு இடத்திலும் கொஞ்சங்கூட பேதமில்லாமல் சந்திரிகையைப் பொழிகிறான். அவன், நிலா முற்றம் என்றே சக்ரவர்த்தி ஸலவைக் கல்லில் மழமழவென்று கட்டி வைத்திருக்கிறார் என்பதற்காக அங்கே கொஞ்சம் extra நிலாவைப் பொழிகிறானா? அல்லது காட்டிலே ஏதோ கள்ளிப் புதர், முள்ளும் கல்லுமாயிருக்கிறது என்பதற்காக அங்கே நிலாவைக் கொஞ்சம் சுருக்கிக் கொண்டுவிடுகிறானா? சந்திரனுக்குள்ள அந்த ஸம்பாவம் உன் திருஷ்டிக்கு இருக்க முடியாதா என்ன? அதனால், அடியோட லாயக்கில்லாதவன்தான் நான் என்றாலும் என்னையும், ஒரு சப்பாத்திக் கள்ளியைச் சந்திரன் நிலவிலே முழுக்குவதுபோல உன் கடாக்ஷ தீர்த்தத்தால் முழுக்கம்மா!”

“யோக்யதை இல்லாவிட்டால் எப்படிப் பிரார்த்திக்கலாம்?” என்று அவள் கேட்டதற்கு ரிப்ளை பண்ணியாயிற்று: “யோக்யதையே பார்க்கப்படாது! ஸமத்ருஷ்டியாகப் போம்மா!” என்று.

இன்னொரு கேள்வி - ரொம்ப விநோதமாக - அம்பாள் கேட்கிறாள் போலிருக்கிறது: “ரொம்பவும் தோஷியான ஒருத்தனைப் பார்ப்பதனால் கடாக்ஷத்துக்கே தோஷம் வந்து விட்டால் என்ன பண்ணுவேன்? ஸரியில்லாதவர் மேல் படுவதால் திருஷ்டிக்கு என்ன சிரமம், என்ன ஹானி - கண் வலி ஒட்டுவாரொட்டியாக வருகிறது போல - வந்து சேருமோ?

ஆசார்யாள் பதில் சொல்கிறார்: ந ச தே ஹாநிரியதா.

“ந ச தே ஹாநி: இயதா”. “இயதா” - இதனால்; “தே” - உனக்கு; “ச” போட்டதால் ‘உனக்கும்’ என்று அர்த்தம் “ஹாநி:” - ஹானி; “ந” - இல்லை.

“பரம தோஷியான என்னைப் பார்ப்பதால் உனக்கும் ஒரு ஹானியும் வராது. இதில் உனக்கு ஒரு நஷ்டமில்லை. உன் பார்வை object -ஆல் (அதனால் பார்க்கப்படும் வஸ்துவால்) பாதிக்கப்படாது. இப்படி ஸப்ஜெக்டை ஆப்ஜெக்ட் பாதிக்காமலிருப்பதுண்டா என்றால், இப்போது சொன்னேனே அந்த சந்திர திருஷ்டாந்தமே இதற்கும் போதும், நிலா காட்டிலே விழுந்தால் சந்திரனுக்கு முன்குத்திற்றா, கல் சிறாய்த்ததா என்ன? இல்லை, நிலா மாடத்தில் ஹம்ஸ தூளிகா

மஞ்சத்தில் விழுந்ததே அப்போது சந்திரனுக்கு ஏதாவது வழவழவென்று, மெத்தென்று ஸௌக்யம் உண்டாச்சா? நிலாவையே ஆப்ஜெக்ட் ஒரு விதத்திலும் affect பண்ணுவதில்லை என்றால், சந்திரமௌஸீவரியான உன்கருணாகடாக்ஷத்தை மட்டும் ஒரு ஆப்ஜெக்ட் லாயக்கில்லாதது என்பதால் பாதித்து விடுமா என்ன? நான் தோஷியாகவே இருந்து விட்டுப் போகிறேன்; அதனால் என்ன? அது எப்படி உன்கடாக்ஷத்தைப் பாதிக்கும்? “ந ச தே ஹாநிரியதா” - “இதனால் உனக்கும் குறைவில்லை”.

அதென்ன ‘உனக்கும்’ என்று ‘உம்’ போட்டுச் சொன்னது? ‘உனக்கும்’ என்று சொன்னால் இந்த மாதிரி இன்னொன்று ‘எனக்கும்’ என்று வரவேண்டும். அது என்ன?

“அநேந அயம் தன்யோ பவதி”

“உன் கடாக்ஷ ஸ்நானம் கிடைப்பதால் நானும் தன்யனாகிறேன். அதாவது எனக்கும் பெரிய லாபம், செல்வம் கிடைக்கிறது” என்று ஆசார்யாள் பதில் சொல்கிறார்.

நான் முன்னே பின்னே மாற்றிச் சொல்கிறேன். ஆசார்யாள் முதலில் சொல்வது, ‘உன் (அதாவது) அம்பாளின் கடாக்ஷத்தால் நான் தன்யனாகிறேன்’ என்பது அப்புறம்தான், ‘இதனால் உனக்கும் ஹானி இல்லை’ என்கிறார்.

“அநேந” - இதனால் (முதல் இரண்டு வரியில் சொன்னபடி கடாக்ஷத்தில் நீராட்டுவிப்பதால்); “அயம்” - இவன் (“நான்” என்று சொல்வதற்குப் பதில் ‘இவன்’ என்கிறார். தன்னையே கொஞ்சம் பிரித்து வைத்து ‘இந்தக் கேட்டை’ என்று சொல்வது போலச் சொல்கிறார்); “தன்ய:” - தன்யனாக (தனம் உள்ளவன் தன்யன். அம்பாளின் கடாக்ஷத்தால் அருட்செல்வம் என்ற தனம் கிடைக்கிறது. அதற்கு மேல் பெரிய செல்வமில்லை); “பவதி” - ஆகிறான் அதாவது ‘ஆகிறேன்’)

“உன் கடாக்ஷத்துக்குப் பாத்திரமாவதால் நான் தன்யனாக - பாக்யசாலியாக - ஆகிறேன். அதனால் ரொம்பத் தள்ளுபடியான என் மீதும் கடைக்கண்ணைச் செலுத்த வேண்டும்.

“கருணாகடாக்ஷம் பட்ட மாத்திரத்தில் தோஷம். பாபம் பறந்து போகிறது; ஜன்மம் ஸபலமாகிறது; ஆனந்த ஸமுத்ரமே கிடைக்கிறது. உனக்கு ஹானியில்லை, கஷ்டமில்லை என்பது மட்டுமில்லை; எனக்கும் பரம லாபம் ஸித்திக்கிறது. எந்த யோக்யதை இல்லை என்று தள்ளி வைத்தாயோ அதற்கும் அதிகமாக உன் திருஷ்டி விசேஷத்தாலேயே ஏற்பட்டு விடுகிறது. ஒன்றும் இல்லாத தீனனாக, தரித்ரனாக இருந்தவன், எல்லாமுமான உன்னையே பெற்ற தன்யனாக, தனிகனாக ஆகிறேன்.”

நாமெல்லாரும் அந்த தனத்தைப் பெறுவதற்காகத்தான் ஆசார்யாள் இந்த ச்லோகத்தை அநுக்ரஹித்திருக்கிறார். இதைச் சொல்லி உருகிப் பிரார்த்தித்து விட்டால் எத்தனையோக்யதையில்லாதவரையும் அம்பாள் கடாக்ஷிப்பாள். நிலாவைப் போலவும் நீலோத்பலம் போலவும் குளிர்ந்த அவளுடைய கடாக்ஷம் நம்மையும் கைதூக்கி விடும்.

நம்மைப் பலவிதமாக அலங்காரம் பண்ணிக் கொண்டு ஸந்தோஷப்படுகிறோம். வெளி அலங்காரம் மட்டுமில்லை. படிப்பு, பதவி, பணம், புகழ் என்று நாம் தேடிப்

போவதெல்லாம் அலங்காரம்தான். இந்த எல்லா அலங்காரங்களையும் விடப் பெரிய அலங்காரம் அம்பாள் கடாஷ்த்துக்குப் பாத்திரமாவதுதான். அந்தக் கடாஷம் பட்டுவிட்டால் அதைவிடப் பெரிய நகை, ஆபரணம், அலங்காரம் இல்லை. மற்றதெல்லாம் அலங்காரமே இல்லை என்ற ஞானத்தைத் தரும் அலங்காரம் இது!

இந்த ச்லோகத்தில் ஆசார்யாள் அம்பாளிடம் “எல்லாவற்றையும் ஸமமாகப் பாரு” என்று சொல்லி “ஸமகர நிபாதோ ஹிமகர:” என்று முடித்திருக்கிறாரல்லவா? இந்த ஸமதர்சனத்தை - ஸகலத்தையும் ஒன்றேயான பிரம்மமாகப் பார்க்கிற அத்வைத பாவத்தையே - அவளுடைய கடாஷந்தான் தருகிறது என்று மூகர் ஸ்துதித்திருக்கிறார். (‘ஆர்யா சதகம்:’ ச்லோ-48) ஆசார்யாளுடைய இந்த ச்லோகத்தையே மனஸில் நினைத்துக் கொண்டாற்போல, இதிலே வருகிற மாட, மாளிகை, காடு இரண்டையும் பற்றி அதிலேயும் மூகர் சொல்கிறார். ஆசார்யாள் ‘வனம்’ என்கிற காட்டை மூகர் ‘விபினம்’ என்றும், இவர் ‘ஹர்மயம்’ என்கிற மாளிகையை அவர் ‘பவனம்’ என்றும் சொல்லி, அம்பாள் கடாஷம் பெற்ற ஒருவன் அந்த இரண்டையும் ஸமமாகக் கருதுவான் என்கிறார். அதாவது மனுஷர்களைப் போட்டு வதைக்கிற காமம், க்ரோதம், பயம் என்ற மூன்றில், காடு என்றால் பயமாகத்தானே இருக்கிறது? அந்த பயம் அம்பாள் கடாஷத்தால் போய்விடுவதைச் சொல்கிறார். காடும் அந்தக் கடாஷம் பெற்றவனுக்கு வீடாகிறதாம்! அப்புறம் சத்ருவும் மித்ரனும் அவனுக்கு ஸமமாகி விடுகிறார்கள் என்கிறார். அதாவது சத்ரு என்பவரிடமுள்ள க்ரோதம் போய் விடுகிறது. மூன்றாவதாக, அவனுக்கு ஓட்டாஞ்சல்லியம் யுவதியின் உதும் ஸமமாகி விடுகிறதென்று சொல்லிக் காமம் போய்விடுவதையும் தெரிவிக்கிறார். கடாஷ ஸ்நானம் இந்த மூன்று அழகையும் அலம்பி, அத்வைத ஸமத்வத்தையே கொடுத்து விடுகிறது. அந்த அத்வைதம் என்ற ‘தன’த்தைப் பெற்ற ‘தன்ய’னைத்தான் ஆசார்யாள் குறிப்பிடுகிறார்.

இதையெல்லாம் நன்றாக நினைத்துக்கொண்டு இந்த ச்லோகத்தைச் சொல்லிச் சொல்லிப் பிரார்த்திக்க வேண்டும்.

(ஸ்ரீ சரணர்கள் பதம் பதமாக உணர்வில் ஊறிக் கூறுகிறார்கள்:)

த்ருசா த்ராகீயஸ்யா தரதளித நீலோத்பல ருசா
தவீயாம்ஸம் தீநம் ஸ்நபய க்ருபயா மாமபி சிவே ।
அநேநாயம் தந்யோ பவதி ந ச தே ஹாநிரியதா
வநே வா ஹர்மயே வா ஸமகர நிபாதோ ஹிமகர: ॥ 57

நாஸி முக்தமும் யோக நுட்பமும்

அம்பாளுடைய நேத்ர விசேஷங்களைப் பற்றி அநேக ச்லோகங்களில் சொன்ன பின் கேசாதி பாதமாக வர்ணித்துப் போவதில் ஒரு ச்லோகத்தில் அவளுடைய நாஸியை வர்ணிக்கிறார். (ச்லோகம்-61) அதிலே யோக சாஸ்திர நுட்பம் ஒன்றை லேசாகச் சொல்லிக் கொண்டு போகிறார்.

இயற்கையாகவே த்வாரமுள்ள மூங்கிலைப் போல நாஸி த்வாரங்கள் உள்ள அம்பாளின் வழுவழப்பான மூக்கிலே முத்து மூக்குத்தி, புல்லாக்கு முதலியவை இருக்கின்றன. “முக்தாமணி-தர:” என்பதாக முத்து என்று குறிப்பிட்டுச் சொல்கிறார். மதுரையிலும் கன்யாகுமாரியிலும் வைர மூக்குத்தி விசேஷம். ஸஹஸ்ரநாமத்தில், “தாராகாந்தி திரஸ்காரி நாஸாபரண பாஸுரா” என்று வருகிறது; ‘நாஸிகாபரணத்தின் பிரகாசத்தால் நக்ஷத்ர காந்தியை வெல்லுபவள் என்று அர்த்தம். நக்ஷத்ரம் பல கலர்களைக் கொட்டுவதால் அங்கேயும் வைர மூக்குத்தியைத்தான் சொல்லியிருக்கிறது என்று தோன்றுகிறது. முத்து பல கலரைக் கொட்டாது. ஆனால் பொது வழக்கில் ஒரு தினுஸான கட்டிடமுள்ள மூக்குத்திக்கே, அதை எந்தக் கல்லில் செய்திருந்தாலும் ‘முத்து மூக்குத்தி’ என்று பெயர் சொல்வதால், முத்திலே மூக்குத்திப் போட்டுக் கொள்வது அதிக சுபமானது, அதுவே ஒரு காலத்தில் பிரபலமாக இருந்திருக்கிறது என்று தெரிகிறது.

ஆணமுகு பெண்ணமுகு இரண்டின் பூர்ணத்வமும் சேர்ந்து ரூபமானவர் ஸ்ரீகிருஷ்ண பரமாத்மா. அதனால் அவர் மூக்கில் புல்லாக்கு உண்டு. ‘கஸ்தூரீ திலகம்’ என்று எல்லாரும் சொல்கிற ச்லோகத்தில் அதைப்பற்றி வருகிறது “நாஸாக்ரே நவ மௌக்திகம்” - ‘மூக்கு நுனியில் புத்தம்புதிசான முத்தைப் போட்டுக் கொண்டிருக்கிறார் என்றே அதில் இருக்கிறது.

இங்கு ஆசார்யாள் அம்பாளின் மூக்கணியாக முத்தைச் சொல்வது உவமையணிக்கு மேலும் உதவுகிறது. நாஸியை மூங்கில் என்று உவமித்தார் அல்லவா? உயர்ந்த ஜாதி மூங்கிலுக்குள் முத்து உண்டாகும். முத்துச்சிப்பி தவிர யானை மஸ்தகம், கரும்பு, மூங்கில் முதலான சிலவற்றுக்குள்ளேயும் முத்து உண்டாவதாக நம்பிக்கை இருக்கிறது. “ஸௌந்தர்ய லஹரி”யிலேயே ஓரிடத்தில் (ச்லோ-74) கஜாஸுரனின் மஸ்தகத்தைப் பிளந்து ஸம்ஹாரம் பண்ணின பரமேஸ்வரன் அதிலிருந்த முத்துக்களை ஹாரமாக்கி அம்பாளுக்குச் சூட்டியிருக்கிறான் என்று வருகிறது. இப்போது நாம் பார்க்கிற ச்லோகத்திலோ மூங்கிலில் முத்து விளையும் என்ற ஐதிஹ்யத்தைப் பொருத்தி, அம்பாளின் மூங்கில் தண்டு போன்ற மூக்கில் முத்து மூக்குத்தி (அல்லது புல்லாக்கு) இருப்பதன் ஒளசித்யத்தை (பொருத்தத்தை) எடுத்துக் காட்டுகிறார்.

ஆனால் மூங்கிலுக்கு உள்ளேதான் முத்து இருக்கும். இங்கே மூக்குக்கு வெளியே இருக்கிறதே! இது உவமையில் ஒளசித்யக் குறைவை உண்டாக்கி விடுகிறதே!

அப்படி இல்லை என்று ஸமாதானம் சொல்கிறார். அம்பாளுடைய நாஸிகா மூங்கில் வழியாக அவளுடைய திவ்ய ச்வாஸம் வருகிறது. ஸாதாரணமாக மூங்கில் த்வாரம் வழியே ச்வாஸத்தை விட்டால் அதிலிருந்து வேணுகானம் வருகிறது. இங்கே என்ன வருகிறது? மூச்சானது உள்ளே இருக்கிற முத்தையே அடித்துக்கொண்டு வந்து வெளியிலே மூக்குத்தியாகச் சூட்டிவிடுகிறதாம்!

ஸாக்ஷாத் பரதேவதையின் ச்வாஸம்தான் வேதம். முக்தா என்ற முத்தையும் முக்தி என்ற மோக்ஷ நிலையையும் சிலேடையாகச் சேர்ப்பதுண்டு. வேத ரூபமான ச்வாஸத்தால் முக்தி தருகிற முத்து வந்ததாக இங்கே இருக்கிறது. இதில் இன்னொரு வார்த்தை விளையாட்டு சிலேடையும் இருக்கிறது. ‘வம்சம்’ என்றால் மூங்கில். ஸாக்ஷாத் வேணு

கோபால மூர்த்தியை “வம்சீ விபூஷித கராத்” என்று ஸ்தோத்திரம் பண்ணுகிறோம். வம்சம் என்றால் தலைமுறை, lineage என்றும் ஆரம்பித்தவர் அவளையே “பனிமலை ‘வம்சத்தின் புகழ்க் கொடியே!’” என்று அழைக்கிறார். “அஸௌ நாஸா வம்ச: துஹிந-கிரி-வம்ச-த்வஜபடி”!

யோக ஸமாசாரம் சொல்கிறேன்: அம்பாளுடைய ச்வாஸத்தினால் உள் முத்து வெளியில் கொண்டு வரப்பட்டது என்கிறபோது, இடது நாளி வழியாக வெளியில் வரும் ச்வாஸம் என்று குறிப்பிட்டுச் சொல்கிறார். மூலச்லோகத்தில் ‘இடது’ என்பதற்கு நேர் வார்த்தை அகப்படாது. ‘சிர-கர-நிச்வாஸ களிதம்’ என்றிருக்கும். ‘நிச்வாஸம்’ என்றால் வெளியே விடுகிற மூச்சு, உள்ளே இழுப்பது ‘உச்வாஸம்’. ‘களிதம்’ என்பது வெளியில் கொண்டு வரப் படுவதைத் தெரிவிக்கிற சொல். ‘சிர-கர’ என்றால் என்ன? ‘இடது’ என்ற அர்த்தம் ஓரிடத்திலும் அதற்குக் கிடையாது. ‘சிரம்’ என்றால் பனி. ‘ஹிமம்’ என்றாலும் ‘சிரம்’ என்றாலும் ஒன்றுதான். ஆகையால் சிரகரன் ‘ஹிமகரன்’ - அதாவது அம்பாள் விஷயமாகச் சந்திரனை நினைத்துச் சொல்லும்போது ஆசார்யாவின் favourite வார்த்தை! ‘சந்திர-நிச்வாஸத்தில்’ முத்து வெளியில் வருவதாகச் சொல்கிறார். இது என்ன புதிர்?

யோக சாஸ்திரப் புதிர் தான்! அதன்படி காம-க்ரோதாதிகளில் மனஸ் இழுப்புகிறபோது ச்வாஸம், இடதுமூக்கால் உள்ளே போய், வலது மூக்கால் வெளியிலே வரும். உத்தமமான நினைவுகளில் மனஸ் ஆழ்ந்திருக்கிறபோது இது மாறி உச்வாஸம் வலது நாளியாலும், நிச்வாஸம் இடது நாளியாலும் ஏற்படும். சித்தமே இல்லாத மனோதீத ஸமாதியில் ச்வாஸமே இல்லாமல் கும்பகமாக நின்றவிடும்; அப்போது காரியம் என்பது அடியோடு இல்லை. அம்பாள் காரியப் பிரம்மாகவே இருப்பவள். எப்போதும் கருணை என்ற உத்தமோத்தமமான சிந்தனையில் ஆழ்ந்திருப்பவள். இதனால் அவள் வலது நாளியால் மூச்சை உள்ளே இழுத்து, இடது நாளியால் அதை வெளியே விடுகிறாள்.

“அதிருக்கட்டும். ‘சிரகர-நிச்வாஸம்’ - ‘சந்திர வெளிமூச்சு’ என்ற ஏன் சொன்னார் என்பதல்லவா கேள்வி?”

யோக சாஸ்திரத்தில்தான் இந்த விஷயமும் வருகிறது. வலது பக்கத்தில் ச்வாஸம் ஸஞ்சரிக்கிற நாடிக்கு பிங்களா என்றும் ஸூர்ய நாடி என்றும் பெயர். இடது பக்கத்தில் ச்வாஸம் ஸஞ்சரிக்கிற நாடிக்கு இடா என்றும் சந்திர நாடி என்றும் பெயர். மத்ய நாடிக்கு ஸுஷூம்னா என்றும் அக்னி நாடி என்றும் பெயர். பரமாத்மாவேதான் ஜீவாத்மா என்பதால் இதைத்தான், பரமாத்மாவுக்கு இடது கண் சந்திரன், வலது கண் ஸூர்யன், நடுக் கண் அக்னி என்பது. இடது பக்க மூச்சுக் குழாய்க்குச் சந்திரன் பேர் இருப்பதால்தான் “சிர-கர” என்றார். ஆனந்த லஹரி பாகத்தில்தான் இந்த விஷயங்கள் நிறையச் சொல்லி ஆயிற்றே என்று, அழகையே வர்ணிக்கும் இந்த பாகத்தில் இதை விஸ்தாரம் பண்ண வேண்டாமென்று, ஆனாலும் விஷயஜ்ஞர்கள் ஸந்தோஷப்படும்படி ஒரே ஒரு வார்த்தையைப்போட்டு, மேலே ஒன்றும் வளர்த்தாமல் அதோடு விட்டு விட்டார்.

உவமையற்ற உதட்டமுகு

கேசாதி பாத வரிசையில் நாஸிக்கப்புறம் வாய். வாயை மூடியிருக்கும் உதட்டை முதலில் வர்ணிக்கிறார் (சீலோ-62) ஸாதரணமாகப் பவளத்துக்குத்தான் சிவப்ப உதட்டை உவமிப்பது வழக்கம். ஆனால் பவளச் சிவப்பெல்லாம் ஒரு சிவப்பேயில்லை என்கிற மாதிரி அப்படியோரு அழுத்தமான சிவப்பாக அம்பாளின் உதடு இருக்கிறது. இங்கே ஆசார்யாள் பவளம் என்பது ஒரு கொடி என்ற பொது அபிப்ராயத்தை வைத்துக் கவி கட்டியிருக்கிறார். பொதுவாகக் கொடிகள் பச்சையாயிருக்கும். அவற்றில் பழுக்கிற பழம் சிவப்பாயிருக்கும். கொடியே சிவப்பாகவுள்ள பவளமும் பழுத்தால் அந்தப் பழம் இன்னும் எத்தனை சிவப்பாயிருக்கும்? அதை வேண்டுமானால் உதட்டுக்கு உவமிக்கலாமென்று பார்த்தால் - ஊஹும், அப்படிப் பண்ணுவதற்கில்லை, ஏனென்றால் பவளப் பழம், பவளக்காய் என்றெல்லாம் எதுவும் அடியோடு இல்லையே! - என்று அங்கலாய்த்துக் கொள்கிறார். 'பவளக்கொடி' என்று நாம் சொன்னாலும் - அந்தப் பேரில் அர்ஜுனன் பெண்டாட்டிகளில் ஒருத்தியைச் சொல்கிறதுண்டு - வாஸ்தவத்தில் அது ஆக்டோபஸ் வகையறாவைக் சேர்ந்த ஒரு ஜலஜந்துவின் அஸ்தி (எலும்புக்கூடு)தான். அதற்குக் காய், பழமெல்லாம் எங்கிருந்து வரும்? ஸரி, கோவைப்பழம் என்று (உதட்டுக்கு) இன்னொரு உபமானம் சொல்வார்களே, அதையாவது இப்போதும் உவமிக்கலாமென்பதால், அதற்கு ஸம்ஸ்க்ருதத்தில் என்ன பெயர்? 'பிம்பம்' என்று பெயர். பிம்பம் என்றால் கோவை. பிம்பம் என்றால் ப்ரதிபிம்பம் என்றும் அர்த்தம். அப்படித்தான் இந்த கோவைக்கும் பிம்பப் பேர் உண்டாயிற்று. அது எதற்கு ப்ரதிபிம்பம்? அதற்கு எது மூல பிம்பம்? அம்பாள் உதடேதான் அதற்கு மூலபிம்பம். ஒரு வினையாட்டாக அம்பாள் அந்தக் காயின் பளபளப்பான தோலியின்மேல் தன் உதட்டின் ப்ரதிபிம்பம் விழப்பண்ணித்தான் அதைச் செக்கச் சிவக்க ஆக்கி 'பிம்பம்' என்கிற பெயர் பெறும்படியாகப் பண்ணியிருக்கிறாள். இருந்தாலும் அதற்கு மூல பிம்பத்தின் சிவப்பு வரவில்லைதான்! மூலம் மாதிரி சிவக்கணும் என்று அது எகிறிப் பார்த்ததாம்! 'அத்யாரோடும்' என்று ஆசார்யாள் போட்டிருக்கிறார். அதற்கு 'சக்திக்கு மிஞ்சி எகிறுவது அர்த்தம். அப்புறம், 'இதென்ன பைத்தியக்காரத்தனம்? அம்பாள் உதட்டுக்கு நாம் ஈடாவது என்றால் நடக்கக்கூடியதா?' என்று வெட்கப்பட்டுக்கொண்டு சும்மாயிருந்துவிட்டதாம். 'கதமிவ ந விலஜ்ஜேத?' - 'எப்படி வெட்கப்படாமலிருக்கும்?' என்று ஆசார்யாள் கேட்கிறார். வெட்கத்திலும் சிவப்பேறுவதுண்டல்லவா? 'நாணிச் சிவந்து என்பார்கள். அப்படி இன்னம் சிவப்பாகணும் என்ற முயற்சியை வெட்கப்பட்டுக்கொண்டு விடுவதிலேயே அந்தக் கோவைப்பழம் இன்னம் கொஞ்சம் சிவந்து விடுகிறது! இருந்தாலும் மூல பிம்பத்துக்கு ஈடாக முடியவில்லை! அப்படிப்பட்ட ப்ரதிபிம்பத்தைப் போய் மூல பிம்பமான அம்பாளுக்கு உவமையாகச் சொல்வது ஒரு தாயாரை 'அவள் குழந்தையின் ஜாடையாயிருக்கிறாள்' என்று சொல்கிற மாதிரி அஸம்பாவிதம்தானே?

அம்பாளுடைய உதடு அநுபமமானது (உவமையற்றது) என்று தாத்தார்யம்.

நிலவும் புளித்துப்போகும் புன்னகை!

உதட்டைச் சொன்னவிட்டு அம்பாளுடைய வாயிலிருந்து பெருகுகிற சிரிப்பழகைச் சொல்கிறார். கவியழகு பெருகுகிற ச்லோகம் (63)

ஸ்மித-ஜ்யோத்ஸ்நா-ஜாலம் தவ வதந-சந்த்ரஸ்ய பிபதாம்
சகோராணாம் ஆஸீத் அதிரஸதயா சஞ்ச-ஜடிமா ।
அதஸ்தே சீதாம்சோ: அம்ருதலஹரீம் ஆம்லருசய:
பிபந்தி ஸ்வச்சந்தம் நிசி நிசி ப்ருசம் காஞ்ஜிக-தியா ॥ 63

வர்ணனை ஆரம்பத்திலேயே சந்திரமௌளீச்வரியாகச் சொன்னார். அங்கே முகத்திற்கு மேலே கிரீடத்தில் சந்த்ரன். இங்கே முகமே சந்த்ரன்! 'தவ வதனசந்த்ர' - 'உன் முக மதி', 'உன் மதிமுகம்'. முகம், வாய் இரண்டையும், ஒரே வார்த்தை குறிக்கும் என்பதால் 'வதனம்' என்பது வாயையும் சொல்லலாம். 'வத்' என்று 'பேசுவது' என்பதற்கு தாது. 'ஸத்யம் வத' என்கிறபோது 'வத' என்றால் 'பேசு' ஆகையால் 'வதனம்' என்றால் முதல் அர்த்தமே வாய்தான் என்று சொல்லலாம். அவரோஹ வரிசை வர்ணனையில் மூக்குக்கு அப்புறம் வாய் என்ற க்ரமத்தில் நாளி வர்ணனை ஆனதும் உதடு, அப்புறம் உதட்டுக்குள்ளே உள்ள வாய் என்பதால் 'வதனம்' என்று போட்டிருக்கிறார். ஆனாலும் இங்கே குறிப்பது முகத்தைத்தான். 'மதிமுகம்' தான் உண்டு: 'மதி வாய்' என்பதில்லை.

மதி முகத்திலிருந்து நிலா பெருகுகிறது. ஆகாச சந்திரனின் மத்தியில் களங்கம் என்கிற கறுப்புத் திட்டுதான் இருக்கும். ஆனால் அம்பாளுடைய வதன சந்த்ரனின் மத்தியிலுள்ள வாயில் வெள்ளை வெளேரென்று பல் வரிசை இருக்கிறது. அந்தப் பல்லின் ஒளி விசேஷமாகத் தெரிவது அவள் சிரிக்கிறபோதுதான். கவிகள் ஸ்திரீகளுடைய கண்ணிலிருந்து பார்வை 'கருகரு' என்று பாய்வதாகவும், வாயிலிருந்து சிரிப்பு வெள்ளை வெளேரென்று பெருகுவதாகவும் சொல்வார்கள். அப்படித்தான் ஆசார்யாள் 'ஸ்மித ஜ்யோத்ஸ்நா ஜாலம் தவ வதன சந்த்ரஸ்ய' என்கிறார். 'தவ வதனசந்த்ரஸ்ய' - 'உன் முக சந்திரனுடைய'; 'ஸ்மித' - 'சிரிப்பாகிய'; 'ஜ்யோத்ஸ்நா' - 'நிலவு'; 'ஜாலம்' - 'வீச்சை'. 'சிரிப்பு என்ற ரூபத்தில் பரவி வீசுகிற உன் முக சந்திரனுடைய நிலவை'.

'நிலவை'? யார் என்ன பண்ணினார்கள்?

சகோரம் என்று ஒரு பக்ஷி. அது சந்த்ரிகையைப் பானம் பண்ணியே ஜீவிப்பது என்பார்கள். சந்திரனிலிருந்து அம்ருதம் உண்டாகிறது; அந்த அம்ருதமே ரச்மியாகப் பரவுகிறது; அந்த நிலவு ரச்மிகளையே சகோரம் பானம் பண்ணும் என்று poetic tradition ல் - கவி மரபில் - சொல்வது. அந்தச் சகோரம் அம்பாளுடைய மந்தஹாஸ சந்த்ரிகையைக் குடித்ததாம்! 'பிபதாம் சகோராணாம்' - குடிக்கிற சகோரபக்ஷிகளுக்கு.

அந்தப் பக்ஷிகளுக்கு என்ன ஆச்சு?

“அதிரஸதயா சஞ்ச ஜடிமா ஆஸீத்.”

அதென்ன அதிரஸம்? 'வடை, பாயஸம், அதிரஸம்' என்கிறதா?

இல்லை. 'அதி-ரஸம்' என்றால் அதீதமான ரஸம். அம்பாளுடைய மந்தஹாஸ நிலா அதீதமான தித்திப்போடு இருப்பதைத்தான் 'அதிரஸம்' என்கிறார். இப்படி ஒரே தித்திப்பைக் குடித்ததில் அந்த சகோர பக்ஷிகளின் அலகு மரத்தே போய்விட்டதாம்! அலகால்தானே ஒரு பக்ஷி சாப்பிடுவது, குடிப்பது எல்லாம்? மந்தஹாஸ நிலாவைக் குடித்த அப்புறம் ஒரு ருசியும் தெரியாதபடி அந்தப் பக்ஷிகளுடைய அலகுகள் உணர்ச்சியிழந்து விட்டன! "அதிரஸதயா" - 'அதீதத் தித்திப்பால்'; "சகோராணாம்" - 'சகோரங்களுடைய'; "சஞ்சு" - 'அலகு'; "ஜடிமா" - 'ஜடமாக', 'மரத்துப் போனதாக'; "ஆஸீத்" - 'ஆகி விட்டது'.

இப்படி ஆகிவிட்டதே! அதை எப்படி ஸரிப்பண்ணுவது? மரத்துப்போன அலகுக்கு மறுபடி ருசி தெரியும்படிப் பண்ண என்ன செய்யலாம்?

என்ன செய்யணுமோ அதை அந்தப் புத்திசாலிப் பக்ஷிகளே செய்துகொண்டுவிட்டன! ஸாக்ஷாத் ஞானாம்பாளின் மந்தஹாஸத்தைப் பானம் பண்ணியதால் புத்திசாலிகளாகி வழி கண்டுபிடித்து விட்டன!

நம்மால் ஒரே சர்க்கரைப் பொங்கலாகச் சாப்பிட்டுக் கொண்டு போக முடிகிறதா? ஓரளவு சாப்பிட்டதும் திகட்டி விடுகிறது. அப்போது தித்திப்பு இல்லாத வேறே ஏதோ ஒன்றைச் சாப்பிட்டால் திகட்டல் போகிறது; மறுபடி தித்திப்பை 'மொக்க' முடிகிறது! தித்திப்பு பக்ஷணம். உப்பு பக்ஷணம் என்று இரண்டு தினுஸாகப் பண்ணுவதற்கே அதுதான் காரணம். ஆனால் உப்பைவிடக்கூடப் புளிப்புதான் மரத்துப்போன வாயை நன்றாக மாற்றி, மொக்கும்படிப் பண்ணும். இந்த விஷயம் அந்த சகோர பக்ஷிகளுக்குத் தெரிந்திருக்கிறது. அதனால், லோகத்தில் நமக்குத் தெரிந்த தித்திப்பு பக்ஷணங்களையெல்லாம்விடத் தித்திப்பான அம்பாளுடைய மந்தஹாஸாம்ருதத்தைப் பானம் பண்ணி அலகு மரத்துப்போன பக்ஷிகள் மாற்றாகப் புளிக்கஞ்சியைத் தேடிக்கொண்டே போயிற்றாம். நமக்குக் கூட ஜூரம், கிரம் வந்து நாக்கு மரத்துப்போனால், 'பால் கஞ்சி வேண்டாம். மோர்க்கஞ்சி கொடு. ஆல்பகோடா பழம் வாங்கிண்டு வா' என்று புளிப்புத்தானே கேட்கிறோம்? ஒரு எலுமிச்சை, நார்த்தை இலையையாவது மோந்தால் அந்தப் புளிப்பு வாடை ஹிதமாயிருக்கிறது. அப்படித்தான் சகோர பக்ஷிகள் புளிக்கஞ்சியைத் தேடிக்கொண்டு போனது.

"அத:" - 'ஆனபடியால்', 'அலகு மரத்துப்போன படியால்'; 'தே' - 'அவை', 'அந்த சகோர பக்ஷிகள்'; "ஆம்ல ருசய:" - "புளிப்பு ருசிக்காக", 'புளிப்பை ருசிக்க வேண்டும் என்ற எண்ணம் உள்ளவையாக' -

என்ன செய்தன?

ஆகாசத்திலிருந்து சந்திரன் அம்ருதமயமான சந்திரிகையைப் பொழிந்து கொண்டிருந்தான். "சீதாம்சோ: அம்ருத லஹரீம்" - 'சீதாம்சோ:' என்றால் 'சீதமான கிரணங்களைக் கொண்ட சந்திரனுடைய'; "அம்ருத லஹரீம்" - 'அம்ருதப் பெருக்கை', அதாவது, நிலவை...

நிலவைப் பானம் பண்ணுகிற சக்தியை அந்தப் பக்ஷிகளுக்கு அம்பாள் கொடுத்திருந்தாள் - தன்னுடைய மந்தஹாஸ நிலவு அந்த நிலவை எப்படித் தூக்கியடிக்கிறது என்று காட்டுவதற்குத்தானோ, என்னவோ? அதனால் அந்த சகோர பக்ஷிகள் அந்த அம்ருத கிரணங்களை 'டேஸ்ட்' பண்ணிப் பார்த்தன. பார்த்தால்? அம்ருதத்தை விட 'டேஸ்ட்'டாக ஒன்று கிடையாது என்று நாம் நினைத்துக் கொண்டிருக்கிறோம். ஆனால் புளிக்கஞ்சியைத் தேடிக் கொண்டு போன சகோரங்களுக்கு அந்த அம்ருத சந்திரிகையே அதுகளுக்கு வேண்டியிருந்த வெறும் புளிக்கஞ்சியாகத்தான் தெரிந்ததாம்! "அப்பாடா! மாத்து கண்டுபிடிச்சுட்டோம்! அம்பாளோட முக சந்திரனின் சிரிப்பு நிலாவைச் சாப்பிட்டுத் திகட்டிப்போன வாய் மாற்றத்துக்கு - மரத்துப்போன அலகுக்கு மறுபடி உணர்ச்சி வரவழிக்கிறதுக்கு - வழி கண்டு பிடிச்சுட்டோம்! ஆகாச சந்திரனோட அம்ருத நிலாதான் மாத்தா இருக்கற புளிக்கஞ்சி" என்று ஸந்தோஷப்பட்டுக்கொண்டு ப்ரதி ராத்ரியும் இஷ்டங்கொண்ட மட்டும் நிலாவைப் பானம் பண்ண ஆரம்பித்துவிட்டனவாம்! "சீதாம்சோ: அம்ருத லஹரீம் - 'சந்திர கிரணங்களான அம்ருதப் பெருக்கை' 'காஞ்ஜிக தியா' - புளிக்கஞ்சி என்ற அறிவினால்', 'புளிக்கஞ்சி என்று புத்திசாலித்தனமாக அறிந்து கொண்டு', 'நிசி நிசி' - 'ப்ரதி ராத்ரியும்'; 'ஸ்வச்சந்தம்' - 'மனம் கொண்ட மட்டும்', 'யதேஷ்டமாக'; 'ப்ருசம்' - 'நிறைய'; 'பிபந்தி' - 'குடிக்கின்றன'.

'கஞ்சி என்ற அறிவால்' என்பதற்கு "காஞ்ஜிக தியா" என்று போட்டிருக்கிறார். ஆசார்யாள் அவதரித்து மலையாள தேசத்தில் அங்கேதான் கஞ்சி விசேஷமாகச் சாப்பிடுவது 'மலையாளம் கஞ்சி' என்றே சொல்கிற வழக்கமிருக்கிறது.

நிலவான அம்ருதமும் வெறும் புளிக்கஞ்சியாக, காடித் தண்ணியாக ஆகிவிடுகிற அப்பேர்ப்பட்ட மாதுர்யம் அம்பாளுடைய மந்தஸ்மிதத்திற்கு இருக்கிறது என்ற அபிப்ராயத்தைச் சகோரங்களை வைத்து அழகான கவிதையாக ஆசார்யாள் அநுக்ரஹித்திருக்கிறார். அந்தப் பக்ஷிதான் சந்த்ரிகையின் ரூபத்தில் உள்ள அம்ருதத்தையே குடிக்கிறதாக்கும் என்று சொல்லி அதற்கு உயர்வு சொல்கிறது பொது வழக்கம். பொது வழக்குக்கு வித்யாஸமாக நூதன கல்பனை செய்வதுதானே ஆசார்யாளின் சிறப்பு? அதனால் அவர் என்ன பண்ணியிருக்கிறாரென்றால் "அம்ருதத்தையே என்று 'யே' போட்டு அதனால் அதை ஆஹாரம் பண்ணுகிற ஒரே பக்ஷி என்று சகோரத்திற்குப் பெருமை ஒன்றும் சொல்ல வேண்டாம். இந்தப் பெருமையைவிடப் பெருமை அதற்கு இருக்கிறது! என்னவென்றால் அம்ருதத்தையும் எது புளிக்கஞ்சியாக்குமோ அப்படிப்பட்ட ஸாக்ஷாத் பரதேவதையின் மந்தஹாஸ மஹாம்ருதத்தையேவாக்கும் அது ஆஹாரம் பண்ணக்கூடியது! அதற்கு ஒரு மாற்றுத் தேடியே மூணாம் தர, நாலாந்தரப் பண்டம் மாதிரி சந்த்ரிகாம்ருதத்தை அது பானம் பண்ண ஆரம்பித்தது" என்று புதுக்கருத்துத் தெரிவித்து இருக்கிறார்.

அம்ருதத்தைச் சாப்பிட்ட தேவர்களும் அழிந்து போகிற மஹாஸம்ஹாரத்தில்கூட ஈசுவரன் மாத்திரம் அழியாமலிருக்கிறான் என்று பூர்வ பாகத்தில் வந்தபோது க்ஷீராப்தியைக் கடைந்தெடுத்த ஸ்தூலமான அம்ருதத்திற்கும் மேற்பட்டதான சைதன்யாம்ருதமே அம்பாபளாக மூர்த்திகரித்து, அப்படிப்பட்டவளுடைய நித்ய ஸங்கள்

ஈச்வரனுக்கு இருப்பதால்தான் அவனுக்கு அழிவேயில்லை என்று சொன்னேன். இங்கே க்ஷீராப்தியிலிருந்து வந்த சந்திரனிடமிருந்து வரும் அம்ருதத்தின் ருசியைவிட அம்பாளின் வதன சந்திரனிலிருந்து வரும் மந்தஹாஸாம்ருதத்தின் ருசி ரொம்பவும் மேற்பட்டது என்று பார்க்கிறோம். சைதன்யாம்ருதமேதான் இங்கே ஸௌந்தர் யாம்ருதமான அம்பாள் ரூபமாக, அதில் முகமாக, அந்த முகத்தில் மந்தஹாஸமாக ஆகியிருக்கிறது. “வதன ஸௌந்தர்ய லஹரீ” என்று முன்னே சொன்னார். இங்கே “வதன சந்தர”னைச் சொல்லி, அது சந்திரனின் “அம்ருத லஹரீ”யையும் புளிக்கஞ்சியாக்குகிறது என்கிறார். நமக்கெல்லாம் நிலா என்பது கண்ணுக்குத் தெரியும் ப்ரகாசந்தான். அதனால் அதைவிட அம்பாளின் சிரிப்பு ஸௌந்தர்யமானது என்றே சொல்லியிருக்கணும். ஆனால் சகோரத்தைக் கொண்டு வந்து அதை (நிலவை) வாய்க்கு ருசியான பண்டமாக ஆக்கி அதைவிட அம்பாளின் சிரிப்பு மாதூர்யமானது என்று சொல்லி இருக்கிறார்! இந்த எல்லா அபிப்ராயங்களையும் சேர்த்துப் பார்க்கும்போது சைதன்ய லஹரியே ஸௌந்தர்ய லஹரியாகிக் கண்ணுக்கு ருசியாயும், அம்ருதத்திற்கும் மேற்பட்ட மஹாமாதூர்யத்துடன் நாக்குக்கு ருசியாயும் ஆகிறதென்று தெரிகிறது. அந்த சைதன்யம், ஸௌந்தர்யம், மாதூர்யம் எல்லாம் ஸாரத்தில் அம்பாளுடைய பரம ப்ரேமைதான்! அந்த ப்ரேமாம்ருதத்தையே, ப்ரேம சந்த்ரிகையையே பானம் பண்ணிக் கொண்டிருக்கும் சகோரக் குஞ்சுகளாக நாமெல்லாம் ஆக வேண்டும்.

சகோரம் மாதிரி நம்மால் சந்திரிகையைச் சாப்பிட முடியாவிட்டாலும் நாமே சமைத்ததை சந்திரிகை அப்படியே பொழிகிற பெளர்ணமியில் நிலாச் சாப்பாடு என்று சாப்பிடுகிறோம். அப்போது நிலா அது வீசுகிற அட்மாஸ்பியரையே ஹிதமானதாக ஆக்குவதால்! ஹிமகரன் ஹிதகரனாயுமிருக்கிறானா! பூர்ண சந்த்ரனென்றால் அத்தனை ஜனங்களுக்கும் ஒரு ஆனந்தம், ஹிதம், அஞ்ஞானம் இருட்டு. ஞானம் வெளிச்சம். அதனால் ‘ஞான ஸூர்யன்’ என்றாலும், ஸூர்ய வெளிச்சத்தின் உஷ்ணம் அஹிதமாயிருக்கிறது. சந்திரனோ ஹிதமாக இருந்துகொண்டே வெளிச்சமாயுமிருந்து இருட்டைப் போக்குகிறான். அப்படித்தான் ஞானாம்பாள் ஹிதமாகவே அஞ்ஞான நிவ்ருத்தி அருளுகிறாள். புருஷ ஸூக்தத்தில் பரமாத்மாவின் மனஸிலிருந்து சந்திரன் ஜனித்தது என்று இருக்கிறது. அப்படியானால் அந்த மனஸு எத்தனை ஹித சீதளமாயிருக்கணும்? ஆகையினாலேயே நமக்குப் பரம ஹிதையான அம்பாள் பல விதங்களில் சந்திர ஸம்பந்தமுள்ளவளாக இருக்கிறாள். அவளே சந்திர மண்டலத்திற்குள் வலிக்கிறாள்; “சந்த்ர மண்டல மத்யகா” என்று ஸஹஸ்ரநாமம் சொல்கிறது. அவளுக்குரிய திதியும் பெளர்ணமிதான்; அன்றைக்குத்தான் விசேஷ பூஜை பண்ணுவது. சிரஸில் சந்த்ரகலை வைத்துக் கொண்டிருக்கிறாள். யோகி சிரஸுக்குள் அவளே பூர்ண சந்த்ரனாகி அம்ருதம் பொழிகிறாள். பாமரமான நமக்கும் ஆசார்யாள் அவளுடைய மந்தஹாஸ சந்த்ரிகையைக் கொடுத்திருக்கிறார். அதை ஸ்மரித்து, ஸ்மரித்து அதிலிருந்து பெருகும் காருண்யாம்ருதத்தைப் பானம் பண்ணும் சகோரக் குஞ்சுகளாக இருப்போம்!

தாம்பூலப் பிரஸாதம்

பல்லின் வெளுப்புதான் சிரிப்பில் பிரகாசிப்பது. அதைச் சொன்ன அப்புறம் அம்பாளுடைய நாக்கின் சிகப்பிலே வெள்ளை ஸரஸ்வதி செக்கச் செவேலாகிறாள்

என்கிறார் (ச்லோ.64) அந்த விஷயம் முன்னேயே சொல்லி விட்டேன். சிகப்பு, வெளுப்பு இரண்டும் கலந்த தாம்பூல உச்சிஷ்டத்தைப் பற்றி அதற்கடுத்தச் ஸ்லோகத்தில் சொல்கிறார். வாயிலேயுள்ள நாக்கு, பல், உதடு எல்லாவற்றோடும் ஸம்பந்தப்படுவதல்லவா தாம்பூலம்?

“ஸரி, அது வாயைச் சிவப்பாகத்தானே ஆக்குவது? அதிலே வெள்ளை எப்படிக்கலக்கும்?” என்று கேட்டால்,

தாம்பூலத்திலுள்ள வெள்ளையான பச்சைக் கர்ப்பூரத் தூள் சந்திரனையே பொடி பண்ணிப் போட்டாற் போலிருக்கிறது - “சசி விசத கர்ப்பூரசகலா:” - என்று ஆசார்யாளே குறிப்பிட்டுச் சொல்லியிருப்பதால்தான் அப்படிச் சொன்னேன். “நாக்கு நுனியிலிருக்கிற வெள்ளை ஸரஸ்வதி சிவப்பானதை மட்டும் சொன்னோமே! பாஷ்யம் எழுதுவது, ஸ்தோத்ரம் பாடுவது எல்லாவற்றுக்கும் சாரதா, சாரதா என்று பெருமைப்படுத்தி அம்பாளுடைய நாக்கு நுனியில் புரளுகிற தாம்பூலத்தில் அவளுடைய வெள்ளையும் கலந்ததாகச் சொல்லலாம்” என்று ஆசார்யாள் நினைத்திருப்பாரோ என்னவோ?

“வாய் நிறைய வெற்றிலை” என்று ஸுமங்கலிகளைப் பரம மங்களமாகச் சொல்வது. அதைத்தான் “தாம்பூல பூரித முகீ” என்று ஸஹஸ்ரநாமத்தில் சொல்லியிருக்கிறது. ஸர்வ மங்களையான ஸாக்ஷாத் அம்பாளை அப்படித்தான் மனக் கண்ணில் நிறுத்திக்கொள்ள வேண்டும்.

அவளுடைய தாம்பூல உச்சிஷ்டத்திற்கு மிஞ்சி ஒரு ப்ரஸாதமில்லை. எச்சில், துப்பல் எல்லாம் நமக்குத்தான் நிக்ருஷ்டம். நம்முடைய சரீரம் மாம்ஸ மயமானதாக இருப்பதால் அப்படி. அம்பாள் சரீரமோ அகாராதி க்ஷகாராந்த அக்ஷர மய, மந்த்ர மய ஸ்வரூபம். அதற்கும் மேலே, அன்பினாலேயே அன்புக்காகவே ஏற்பட்ட ப்ரேம ஸ்வரூபம். ஆகையினால் அவளுடைய உச்சிஷ்ட தாம்பூலமும் உத்க்ருஷ்டமாக இருக்கிறது.

அதைப் பெறுகிறது யார்? எவரோ பூலோகத்துப் பரம பக்தர், ரிஷி, கவி என்று ஆசார்யாள் முடித்துவிடவில்லை. ஸாக்ஷாத் அவளுடைய அருமைத் குழந்தையான குமார ஸ்வாமியும், அவளிடமிருந்தே ப்ரஹ்ம வித்யா உபதேசம் பெற்ற இந்த்ரனும், அவளுடைய ஸாக்ஷாத் புருஷ ரூபமான மஹாவிஷ்ணுவுமே இந்த உச்சிஷ்ட தாம்பூல ப்ரஸாதம் பெறுவதாக ‘ஸீன்’ ஜோடித்திருக்கிறார்.

ஸௌநாதிபதிகளுக்கு ஆதர்சமாக க்ருஷ்ண பரமாத்மாவே கீதையில் சொல்லியிருப்பது குமாரஸ்வாமியைத்தான். மஹா வெற்றிகளை ஸாதித்துத் தருகிற அவனுடைய வேலுக்குப் பேரே சக்தி! அது பராசக்தி ஸ்வரூபம். தேவஸௌநாபதியான அவன் தேவர்கள் நலனுக்காகவே யுத்தத்திற்குப் போவானாதலால் தேவராஜா இந்த்ரனும் அவன் பின்னோடு ஓட்டிக்கொண்டு போவான். அந்த ‘இந்த்ரனோடு ஓட்டிக்கொண்டிருக்கிறவர்’ என்ற அர்த்தத்தில் மஹாவிஷ்ணுவுக்கு உபேந்த்ரன் என்ற பெயருண்டு. வாமனாவதாரத்தில் இந்த்ரனுடைய மாதா-பிதாக்களான அதிதி-காச்யபர்களுக்கே பகவான் புத்ரனாகப் பிறந்ததால் இப்படிப் பேர். அந்தப் பேரைத்தான் ஆசார்யாள் இங்கே போட்டிருக்கிறார், “விசாகேந்த்ரோபேந்த்ர” - ‘விசாக’

+ 'இந்தர்' + 'உபேந்தர்' என்று. குமாரஸ்வாமி அந்த இரண்டு ஸகாக்களோடு ஏதோ ஒரு தேவாஸுர யுத்தத்தில் அமோக ஜயம் பெற்றுவிட்டு அகத்திற்கு - சிவ-சக்திகளின் க்ருஹத்திற்கு - திரும்பி வருகிறாராம். அந்த மூன்று பேருக்கும் ஒரே குறிதான். அம்பாளுடைய உச்சிஷ்ட ப்ரஸாதம் சாப்பிடவேண்டும் என்பதுதான் அது.

குமாரஸ்வாமியின் அவதாரத்திற்கு முன்னால் தேவர்கள் அஸுரர்களை ஒரு யுத்தத்தில் ஜயித்தபோது அது தங்களுடைய ஸொந்த சக்தியாலேயே ஸாதித்த ஸாதிப்பு என்று அஹம்பாவப்பட்டார்கள். அந்த ஸமயத்தில் எவருடைய எப்பேர்ப்பட்ட சக்திக்கும் மூலமாக இருக்கப்பட்ட பராசக்தி அவர்களைத் த்ருண மாத்ரமாக்கி, ஒரு த்ருணத்தைக்கூட அவர்களால் அசைக்கமுடியாதபடி பண்ணினாள். அப்போது இந்த்ரனுக்குத்தான் முதலில் நல்லறிவும், அடக்கமும் உண்டாயிற்று. உடனே அம்பாள் கருணை கொண்டு அவனுக்கு ப்ரஹ்ம வித்யா உபதேசம் செய்து, அகண்டமான ஒரே ப்ரம்ம சக்திதான் கண்டம் கண்டமான மற்ற எல்லா சக்திகளுக்கும் ஆதாரமாயிருப்பது என்று புரியவைத்தாள், அந்தக் கதை கேநோபநிஷத்தில் வருகிறது.

விசாக, இந்த்ர, உபேந்தர்களான மூன்று பேரும் தாங்கள் பெற்ற யுத்த ஜயத்தையெல்லாம் விநயத்தோடு பரதேவதைக்கே அர்ப்பணம் பண்ணி, அவள் ப்ரஸாதத்தால்தான் அது கிடைத்தது என்று நமஸ்காரம் பண்ணி அவளுடைய உச்சிஷ்ட ப்ரஸாதத்தையே பஹுமானமாகப் பெறுவதற்காக ஒடோடி வருகிறார்கள்.

அம்பாள் சாப்பாடு போடுவாளே தவிரத் தான் சாப்பிடுவதை நினைக்கமாட்டாள். பக்தர்களின் திருப்திக்காக, அந்தக் குழந்தைகள் தன்னுடைய ப்ரஸாதம் என்று தினுஸு தினுஸாகச் சாப்பிடட்டும் என்றுதான் தினுஸு தினுஸாக நைவேத்யங்களை அவள் ஏற்றுக்கொள்வது. ஸ்வக்ருஹத்தில் அவளுக்குச் சாப்பாடு வேண்டுமென்பதேயில்லை. ஸுமங்கலி லக்ஷணமாகத் தாம்பூல தாரணம் பண்ணிக் கொண்டிருந்தாலே போதும். அப்படித்தான் பண்ணுவாள். (சிரித்து) வெற்றிலை போட்டுக் கொண்டாலே பசி மந்தித்துவிடும்தான்!

அந்த க்ருஹத்திலே ஸ்வாமிக்குத்தான் யதேஷ்டமாக பக்ஷ்யம், போஜ்யம், நிவேதனம் பண்ணுவது - அப்போதாவது கப்பரையைத் தூக்கிக்கொண்டு பிக்ஷாண்டியாகத் திரியாமலிருப்பாரா என்பதற்காக! இப்போது ஸுப்ரஹ்மண்ய ஸ்வாமியும், மஹாவிஷ்ணுவும், இந்த்ரனும் திரும்பி வந்தபோது ஸ்வாமி போஜனம் முடித்து நிறைய ப்ரஸாத சேஷம் இருக்கிறது. ஆனால் இவர்கள் அதைச் சீண்டவுமில்லை. அப்பாவின் உச்சிஷ்டமான பக்ஷ்ய போஜ்யங்களைவிட அம்மாவின் உச்சிஷ்டமான தாம்பூலச் சக்கைக்குத்தான் அவர்கள் பறப்பது! இதற்கு ஒரு உபகாரணமும் ஆசார்யாள் subtle - ஆக (ஸூக்ஷ்மமாக), ஸங்கேதமாகச் சொல்கிறார்: "சண்டாம்ச நிர்மால்ய விமுகை:" - 'சண்டிகேச்வரருடைய பங்கான ப்ரஸாத சேஷத்தில் மனஸ் வைக்காதவர்களாக' என்று. என்ன 'பாயின்ட்' என்றால்: பரமேச்வரனுக்கு நைவேத்யமாகி மீந்தசேஷத்தில், அவருடைய உச்சிஷ்டத்தில், சண்டிகேசருக்கு பலி போட்டுவிட்டுத்தான் மற்றவர்கள் ஸ்வீகரிக்கலாம். நாமெல்லாம் அப்படிப் பண்ணுவதை பாக்யமாகவே நினைக்கிறோம். இந்த பூலோகத்தில் நம் மாதிரி

மநுஷ்யராகப் பிறந்துவிட்டு பக்தி விசேஷத்தால் ஸாக்ஷாத் பரமேச்வர குடும்பத்தில் ஸ்வாமி-அம்பாள்-கணபதி-ஸுப்ரமணியர்களோடு ஐந்தாமவராகச் சேர்ந்தவர் சண்டிகேச்வரர். 'பஞ்சமூர்த்தி புறப்பாடு' என்று இந்த ஐந்து பேரைத்தான் உத்ஸவங்களில் பவனி எடுத்து வருவது. அவ்வளவு சிறப்புப் பெற்ற சிவனடியாரின் ப்ரஸாதமாகவும் சிவ ப்ரஸாதமே ஆவது இரட்டிப்பு விசேஷம் என்று நாம் கொண்டாடி அதை ஸ்வீகரிக்கலாம். ஆனால் ஸாக்ஷாத் சிவகுமாரனாகவும், அம்பாள் மாதிரியே சிவ சரீரத்தில் பேர்பாதி பெற்றவராகவும் தேவர்களுக்கெல்லாம் ராஜாவாகவும் இருக்கிற அந்த மூன்று பேர் மநுஷ்யராயிருந்து தேவரான ஒருத்தர் ஸ்வீகரித்துக்கொண்டு வைத்த மிச்சந்தான் தங்களுக்கு என்றால் ஒரு மாதிரிதானே feel பண்ணுவார்கள்? இதைத்தான் மறைபொருளாக 'சண்டாம்ச நிர்மால்ய விமுகை:' என்று சொல்லியிருக்கிறார். 'விமுகை:' என்றால் 'மனஸ் வைக்காதவர்களாக' என்று சொன்னேன். நேர் அர்த்தப்படி 'மூஞ்சியைத் திருப்பிண்டு' என்றுகூடச் சொல்லலாம்!

“அம்மா அநுக்ரஹத்திலே, அவள் போட்ட பிச்சையிலே அஸுரானை ஜயிச்சாச்சு. அவளுக்கு thanks-giving நமஸ்காரம் பண்ணி, ப்ரஸாதம் வாங்கிக்கணும்” என்றே மூன்றுபேரும் பறக்கிறார்கள்! அப்படிப் பறக்கிற போதே, “அங்கே பிச்சைக்காராளாப் போய் நிக்கணும்; கொழந்தையாய்ப் போய்ச் சரணத்திலே விழணும்; இந்த வீர-சூர மிலிடரி யூனிஃபாரத்தோடு தாட்பூட்டாகப் போகப்படாது” என்று, தலைப்பாகையைத் தூக்கிப் போட்டுவிட்டுப் போகிறார்களாம்! மண்டையிலே அடிபடப்படாது என்பதற்காக ஒரு திருடனைப் பிடிக்கக் கிளம்பினால்கூட யாருமே முண்டாசு கட்டிக் கொள்கிறதைப் பார்க்கிறோம். அதற்கே ஒரு உசத்தி-ஸ்டேட்டஸ் கொடுத்துதான் போலீஸிலும் ராணுவத்திலும் இன்னாருக்கு இன்னது என்று தொப்பி, ஹெல்மெட் போட்டுக்கொள்வது. ஆனால் பெரியவர்களிடம் போகிறதுபோது டர்பன், மேல் வேஷ்டி எல்லாம் கூடாது. அப்படி இவர்கள் டர்பனைத் தள்ளிவிட்டு - “அபஹ்ருத சிரஸ்த்ரை:” என்று போட்டிருக்கிறார்; ‘சிரஸ்த்ர’ என்றால் சிரசை ரக்ஷிக்கிற ஹெல்மெட் ‘அபஹ்ருத’ என்றால் ‘தள்ளப்பட்ட’. அப்படித் தள்ளிவிட்டு அம்பாளிடம் அருமைக் குழந்தை முருகனும், அருமை ஸஹோதரர் விஷ்ணுவும், அருமை சிஷ்யன் இந்த்ரனும் போகிறார்கள். (சிரித்து) ‘அண்ணா’ என்று விஷ்ணுவை ஸ்தானத்தில் அம்பாளுக்கு உசத்திச் சொன்னால் இங்கே ஸரியாய் வராததால் ‘ஸஹோதரர்’ என்று ஸாமர்த்யமாகச் சொல்கிறேன்!

தலையணியைக் கழட்டிவிட்டுத்தான் பெரியவர்களுக்கு, ராஜா, ப்ரபு என்று உசந்த பொஸிஷனின் இருப்பவர்களுக்கு நமஸ்கரிப்பது பந்தா என்றால், முன்னே பார்த்த ச்லோகங்களில், ‘நமஸ்கரிக்கிற தேவர்களின் கிரீடங்கள் அம்பாள் சரணத்திற்கு நீராஜனமாயிருக்கிறது’; ‘ஸ்வாமியை அவள் எதிர் கொண்டழைக்கப் போனபோது பிரம்மா, விஷ்ணு, இந்திரன் முதலானவர்களின் கிரீடத்தில் தடுக்கிக் கொள்ளப்பார்த்தாள்’ என்றெல்லாம் சொன்னது எப்படி? எப்படியென்றால், அங்கே அவர்களுக்கு ஒரே பக்தி ஆவேசத்தில் இந்த ‘பந்தா’ எல்லாம் மறந்து, அப்படியே அடியற்ற மரம் மாதிரி அம்பாளுடைய காலில் விழுந்து கிடந்தார்கள் என்று வைத்துக்கொள்ள வேண்டும். இங்கே, இப்போது பார்த்துக் கொண்டிருக்கும்

சீலோகத்திலே லோகாசாரப்படி மரியாதைப் பண்பைப் காட்டினதாகப் புரிந்து கொள்ள வேண்டும்.

ஹெல்மெட்டைக் கழட்டிப் போட்டதைச் சொன்ன ஆசார்யாள் இவர்களும் கவசத்தைக் கழட்டவில்லை என்று குறிப்பிட்டுச் சொல்லியிருக்கிறார். “அபஹ்ருத சிரஸ்தரை: கவசிபி:” என்கிறார்; ‘கவசம் பூண்டவர்களான’ என்று அர்த்தம் ந்யாயப்படி அதையும் கழட்டத்தானே வேண்டும்? என்னைப் பார்க்க வந்தால் சட்டையைக் கழட்டுகிறீர்களோ இல்லையோ? கவசம் சட்டைதானே? பின்னே ஏன் அதைக் கழட்டவில்லை? அதுவும் கவனமாக ஹெல்மெட்டைக் கழட்டினவர்கள்?

எனக்கு என்ன காரணம் தோன்றுகிறதென்றால்; ஹெல்மெட்டோ, தலைப்பாகையோ, கிரீடமோ எதுவானாலும் அதை ஈஸியாக அலாக்காக அப்படியே தூக்கிப் போட்டுவிடலாம். அம்பாளைப் பார்க்க இவர்கள் ஓட்டமாக ஓடி வரும்போதே அப்படித் தூக்கிப் போட்டு விட முடியும். ஆனால் கவசம் என்பது தோள்பட்டை இரண்டு பக்கவாட்டு என்று அநேக இடங்களில் பொத்தான். ஸ்க்ரூ, ஸ்ட்ராப் மாதிரிப் பலதை இந்தப் பக்கம் அந்தப் பக்கம் என்று ‘ஜாயின்’ பண்ணித்தான் போட்டுக் கொள்வதாகையால் லேசில் கழட்டிப்போட்டு விட முடியாது. நின்று நிதானித்துத்தான் அதைக் கழட்ட முடியும். அவ்வளவு பொறுமை அம்மாவை பார்த்துத் தங்கள் வெற்றியைத் தெரிவிக்கத்துடித்துக் கொண்டிருக்கும் குழந்தைகளாக இருந்த அந்த மஹா பெரியவர்களுக்கு இல்லை. அதனால்தான் அதோடேயே வந்துவிடுகிறார்கள்.

அவர்களுக்கு அம்பாள் பரம அன்போடு தன்னுடைய தாம்பூல உச்சிஷ்டத்தை அநுக்ரஹிக்கிறாள். தாம்பூலம் பரம மங்களம். அதிலும் அம்பாள் வாய்த் தாம்பூலம் என்றால் கேட்பானேன்?

இன்னொன்றுகூட: அது ஜயத்தையும் குறிப்பது. ‘வெற்று இலைதான் வெற்றிலை, பூ, காய் எதுவும் இல்லாமல் வெற்று இலைக்காகவே அதற்கு முக்யம் என்பதால் வெற்றிலை என்று கேள்விப்பட்டிருக்கிறேன். ‘வெற்று இலை’ என்ற அந்த அர்த்தத்தோடுகூட ‘வெற்றி இலை’ என்றும் சேர்த்துக் கொள்ளலாம்! வெற்றி வீரர்களாகத் திரும்பி வந்திருப்பவர்களுக்கு அம்பாள் வெற்றிலை ப்ரஸாதம் தந்து வரவேற்பது பொருத்தந்தானே? வருங்காலத்திலும் அவர்கள் வெற்றி வீரர்களாக விளங்க இது ஆசீர்வாதம்.

ஆனால் ஆசார்யாள் இப்படிப் பலன் எதுவும் அந்தத் தாம்பூலத்திற்குச் சொல்லவில்லை. “அம்மா! உன்னுடைய வாய்த் தாம்பூலம் கவளம் கவளமாக விசாக, இந்த்ர, உபேந்த்ரர்களால் முழுங்கப்படுகின்றன” என்று சொல்வதோடு முடித்து விடுகிறார்.

ஏன் பலன் சொல்லவில்லையென்றால் சொல்லி முடியாத பலனை அந்த ப்ரஸாதம் கொடுக்கும் என்பதால் தான்!

பொதுவாகச் செய்கிற பலன், அம்பாளின் தாம்பூல உச்சிஷ்டம் அமோகமாகக் கவித்வ மேதை அருளும் என்று, காளிதாஸர், காளமேகப் புலவர், மூகர் ஆகியவர்கள்

(முறையே) உஜ்ஜயினி மஹாகாளி, ஜம்புகேச்வரத்து அகிலாண்டேச்வரி, காஞ்சி காமாக்ஷி ஆகியவர்களுடைய தாம்பூல ப்ரஸாதத்தால்தான் மஹாகவிகளானது. 'அம்பாஷ்டகம்' என்று ஆசார்யாள் பண்ணியிருப்பதில் அவரே அம்பாளுடைய தாம்பூல உச்சிஷ்டம் ஜாதிக் குதிரைகளின் கதியைவிட உசத்தியாகக் குதி நடைபோடும் கவித்வத்தைத் தருகிறது என்கிறார். "கவித்வ பரிபாட கோட குலாதிக-தாடிமுதார-முகவீடி ரஸேந தநுதாம்" என்று சலோகத்தில் ப்ராஸமே ஜாதிக் குதிரை 'டாக் டாக்' என்று ஓடுகிற மாதிரி ஸ்டைலில் சொல்லியிருக்கிறார்!

ஆனால் ஸௌந்தர்ய லஹரியிலோ, கவித்வ சக்தி தருவது அம்பாளின் க்ஷீரம் என்று ஒரு இடத்திலும் (ச்லோ.75) சரண தீர்த்தம் என்று இன்னோரிடத்திலும் (ச்லோ.98) சொல்லியிருக்கிறாரேதவிர இங்கே தாம்பூலத்தைப் பற்றி அப்படிச் சொல்லக் காணோம்!

சரணதீர்த்தத்தைச் சொல்கிற இடத்தில் ஸரஸ்வதியின் வாய்த் தாம்பூல உச்சிஷ்டம் - "வாணீ முக கமல தாம்பூலம்" - அநுக்ரஹிக்கும் கவித்வ மேதையை அம்பாளின் சரணதீர்த்தமே அநுக்ரஹித்துவிடுகிறது என்று வேறு பிரித்துக் காட்டி உசத்தி வைத்துச் சொல்லியிருக்கிறார்! சரணத்தில் பூசியிருக்கும் அரக்கு நலுங்கினால் அந்தத் தீர்த்தமும் தாம்பூலச் சாறு மாதிரிச் சிவப்பாயிருப்பதையும் பொருத்தம் காட்டியிருக்கிறார். "கலித அலக்தகரஸம்" - 'செவ்வரக்குக் குழம்போடு கலந்த ஜலம்' என்கிறார். 'அலக்தகம்' தான் தமிழ் 'அரக்கு' ஆனது. 'லக்தகம்', 'லாக்ஷா' என்றும் அந்த அரக்கையே சொல்வதிலிருந்துதான் lac.

"வித்யார்த்தியான நான் என்றைக்கு அந்தச் சரண தீர்த்தத்தைப் பெறுவேன்?" என்று விநயமாகக் கேட்கிறார். 'வித்யார்த்தி' என்றால் வித்தையையே விரும்பும் மாணாக்கன். ஜகத்திற்கே ஆசார்யாள் - ப்ரஹ்ம வித்யை, ஸ்ரீ வித்யை இரண்டிலும் ஸித்தி கண்டவர் - தம்மை அப்படிச் சொல்லிக் கொள்கிறார்! "ப்ரக்ருத்யா மூகர்"களான 'பிறவி ஊமை'களையும் அந்தச் சரணதீர்த்தம் கவி பொழிய வைக்கிறது என்னும் போது, அப்படி மூகர் என்றே ஒருவர் வரப்போவதை ஆசார்யாள் தீர்க்க த்ருஷ்டியில் பார்த்துச் சொன்னாற்போல இருக்கிறது!

ரொம்ப உருக்கமாக, "அதை (சரண தீர்த்தத்தை) நான் பானம் பண்ணுவது எக்காலம்? - கதா காலேபிபேயம்?" என்கிறார். (ச்லோ-98) "எந்நாளோ, எந்நாளோ?" என்று தாயுமானவர் உருகி உருகிக் கண்ணி பாடினாற்போல!

ஆகக்கூடி இங்கே அம்பாளின் தாம்பூல ரஸம் கவித்வ சக்தி தருவதாகச் சொல்லவில்லை. சொல்லியிருந்தால் கேள்வி வரும். அப்படியானால் ஸுப்ரஹ்மண்யரும், மஹா விஷ்ணுவும், இந்த்ரனும் எங்கே கவி பாடியிருக்கிறார்கள்? என்று, அதனால் அது வெற்றி வீரர்களுக்கு வரவேற்பு, ரிஸப்ஷன், வருங்கால வெற்றிக்கு சக்தி தருவது, பரம ஞான ப்ரதம், அல்லது சித்தே முந்தி சொன்ன மாதிரி சொல்லி முடியாத பல ப்ரதம் என்று நாம் வைத்துக் கொள்ளும்படி வெறுமனே விட்டிருக்கிறார்.

பாராட்டே வெட்க வைத்தது!

விபஞ்ச்யா காயந்தீ விவிதம் அபதானம் பசுபதே:
 த்வயா-(ஆ)ரப்தே வக்தும் சலித-சிரஸா ஸாது-வசநே ।
 ததீயைர்-மாதுர்யைர் அபலபித தந்தீ-கல-ரவாம்
 நிஜாம் வீணாம் வாணீ நிசுலயதி சோலேந நிப்ருதம் ॥ 66

ஒரு சின்ன நாடகமே போட்டுக் காட்டி விடுகிறார். ஆசார்யாள், அடுத்த ச்லோகத்திலே (66)

நாடகம் என்றால் ஒரு ஸதஸில் நடக்கும். இந்த நாடகம் அம்பாளுடைய ஸதஸில் நடக்கிறது.

அம்பாள் கச்சேரி கேட்டுக் கொண்டு ஆனந்தமாக உட்கார்ந்து கொண்டிருக்கிறாள். ஆனந்தத்தில்தான் கச்சேரி கேட்கத் தோன்றும். பாரமில்லாமல், வேலைத் தொந்தரவு இல்லாமல் அக்கடா என்று பாட்டு கேட்கப் போகிறோம். அம்பிகையை இப்படி விசுராந்தியாக ஆனந்த மூர்த்தியாக தியானிப்பது நமக்கும் பரம சாந்தி தரும்.

யார் கச்சேரி?

ஸாக்ஷாத் ஸரஸ்வதிதான் வீணாகானம் பண்ணுகிறாள். எவளுடைய அநுக்ரஹத்தினால் தான் ஸங்கீதமும் ஸாஹித்யமும் உண்டாகின்றனவோ அவளே ஸாஹித்யங்களைப் பாடிக்கொண்டு, அதோடுகூட வீணையும் வாசிக்கிறாள். ஸங்கீதக் கலையின் அதிதேவதையே பாடினாள், வீணாகானம் செய்தாள் என்றால் அதன் மாதூர்யத்தையும், ஸாஹித்ய பாவங்களையும் நம்மால் கல்பனை பண்ணிக் கூடப் பார்க்க முடியாது.

“விபஞ்ச்யா” என்றால் “விபஞ்சி”யால் ‘விபஞ்சி’ என்றால் வீணை பரிவாதினி என்றும் வீணைக்குப் பெயர் உண்டு. ‘கச்சபி’ என்பதாக ஸரஸ்வதியின் வீணைக்குத் தனியாக ஒரு பெயர் உண்டு. தெய்வங்கள், மஹா புருஷர்கள் ஆகியோருடைய ஆயுதங்கள், வாத்தியங்கள் முதலியவற்றுக்குத் தனிப் பெயர் உண்டு. ஈசுவர தநுஸுக்குப் ‘பிநாகம்’ என்று பெயர். அதனால்தான் அவர் பிநாகபாணி. மஹாவிஷ்ணுவின் தநுஸ் ‘சார்ங்கம்’ அதனால் அவர் சார்ங்கபாணி. அர்ஜுனன் வில்லுக்கு ‘காண்டவம்’ என்று பேர். இப்படியே வீணையை எடுத்துக்கொண்டால், நாரதர் கையிலுள்ள வீணைக்கு ‘மஹதீ’ என்று பெயர். ‘தும்புருநாரத’ என்று அவரோடு சேர்த்துச் சொல்லப்படும் தும்புருவின் வீணைக்குப் பேர் ‘கலாவதி’. ஸாக்ஷாத் ஸரஸ்வதியுடைய வீணைக்குக் ‘கச்சபி’ என்று பெயர். ‘கச்சபம்’ என்றால் ஆமை. கச்சபி வீணையின் குடம் ஆமை ஷேப்பிலே இருப்பதால் அப்படிப் பேர். இன்றைக்கும் ஃபிலிப்பைன்ஸில் அந்த மாதிரியான வீணை இருப்பதாகவும் அதற்கு “கட்ஜபி” என்றே அவர்கள் பேர் சொல்கிறார்களென்றும் ப்ரொஃபஸர் ஸாம்பமூர்த்தி சொன்னார். ஸஹஸ்ரநாமத்தில் “நிஜ ஸல்லாப மாதூர்ய விநிர்பர்த்ஸித கச்சபீ” என்று வருகிறது. அதே ‘ஐடியா’வைத்தான் இங்கே ஆசார்யாள் ஒரு நாடகமாக டெவலப் செய்திருக்கிறார். இங்கே ‘கச்சபீ’ என்காமல் வீணையின் பொதுப் பெயரான ‘விபஞ்சி’ என்றே சொல்கிறார்.

“விபஞ்ச்யா காயந்தீ” என்றால் “வீணையில் இசைக்கிற” என்று நேர் அர்த்தம். “வீணை வாசித்துக் கொண்டு கூடவே பாடுகிற” என்று நான் அர்த்தம் பண்ணுகிறேன். இப்படி எதை வைத்துச் சொல்கிறேன்? “விவிதம் அபதானம் பசுபதே:” என்று ச்லோகத்தில் வருவதை வைத்துத்தான்! “பசுபதே:” “அபதானம்” - ‘உத்தம சரித்ரங்களை’ அதாவது, சிவபெருமானின் சிறப்புப் பொருந்திய விருத்தாந்தங்களை ஸரஸ்வதி வீணையில் வாசிக்கிறாள் என்று ச்லோகத்தில் இருக்கிறது. கதைகளை லீலைகளை ஸாஹித்யத்தில்தான் சொல்ல முடியும். ஸங்கீத அழகு மட்டுமின்றி, ஸாஹித்ய அழகும் ஈசுவரனின் லீலாப் பிரபாவங்களும் தெரிய வேண்டுமானால் அதை வாயால் பாடினால்தான் முடியும். அதனால்தான் ஸரஸ்வதி பாடிக் கொண்டே வீணை வாசிக்கிறாள் என்றது.

நமக்கெல்லாம் நம்மை ஸ்தோத்ரம் செய்தால் உச்சி குளிரும். தெரியாததனத்தாலோ, அல்லது நம்மிடம் ஏதோ காரியம் நடத்திக்கொள்ள வேண்டுமென்று இட்டுக் கட்டியோ சொன்னால்தான் நம்மை ஸ்தோத்திரிக்க முடியும்! உள்ளபடி நம்மை ஸ்தோத்திரிப்பதற்கே இல்லை என்றால், இன்னொரு விதத்தில், அம்பாளின் மஹிமை எல்லையில்லாமல் இருப்பதால் அதை யாருமே உள்ளபடி தெரிந்து கொண்டு ஸ்தோத்திரிக்க முடியாதபடி இருக்கிறது.

ஆனாலும் ஸரஸ்வதி அம்பாள் புகழை, லீலைகளையா வீணையோடு பாடுகிறாள்? இல்லை. பரமேசுவர சரித்ரங்களைத்தான் புகழ்ந்து பாடுகிறாள், பதிவ்ரதா ரத்னமான பரதேவதைக்கு அதுதான் பிடிக்கும். அம்பாள் மனஸு ஸரஸ்வதிக்குத் தெரியும். ஸரஸ்வதிக்கு எல்லாம் தெரியும் ‘ஸர்வஜ்ஞா’ என்று அவளுக்குப் பேர். ஆசார்யாள் மாதிரி ஸகலமும் தெரிந்து ஸர்வஜ்ஞபீடம் ஏறியவர்களும் அவளுக்குப் பதில் சொல்லிவிட்டு, அவளை ஜயித்து, அவளுடைய அநுக்ரஹத்தில்தான் பீடாரோஹணம் பண்ண முடியும். ஸர்வஜ்ஞையான அவள் அம்பிகையின் மனஸறிந்து ஈசுவர குணகானம் பண்ணுகிறாள். வீணையோடுகூட. பரமேசுவர மஹிமையும் அம்பாளுடையதைப் போலவே எல்லையில்லாததுதான். ஸரஸ்வதி தன்னால் முடிந்த மட்டும் அதைப் பற்றிப் பாடிக் கொண்டு வீணாகானம் செய்கிறாள்.

வித்வான்கள் ப்ரபுக்களின் ஸதஸில் பாடும்போது அந்த ப்ரபுவுக்கு எது பிடிக்கும்? எப்படிப் பாடினால் அவர்களுடைய பஹுமானத்தை (வெகுமானத்தை) அதிகம் பெறலாம் என்று கவனித்து ஸமயோசிதமாகப் பாடுவார்கள். ஸரஸ்வதிக்கும் இந்த சாதூர்யம் உண்டு! ஈசுவர ஸந்திதானத்திலேயே அவள் வீணை வாசித்திருப்பாளானால், அம்பாள் மஹிமைகளைப் பாடினால்தான் அவருக்கு ப்ரீதி என்று அப்படியே பண்ணியிருப்பாள்! இப்போது அம்பாள் ஸந்திதானத்தில் கானம் செய்ததால் அவளுக்கு ப்ரீதியாக ஈசுவரனைப் பற்றிப் பாடுகிறாள்.

ஸந்திதி அம்பாளுடையது. கானம் செய்வது ஸரஸ்வதி வாய்ப்பாட்டு மட்டுமின்றி, ஸுநாதத்துக்குப் பேர் போன கச்சபியும் ஸங்கீதாம்ருதத்தைப் பொழிகிறது. விஷயமோ ஈசுவர லீலை. இப்படி எல்லாவற்றிலும் உச்சியாக இருக்கிறது. பரமேசுவர சரித்ரங்களிலிருந்தே சிவானந்தப் பிரவாஹம் பொங்கி வந்து தம்முடைய சித்த மடுவை நிரப்புவதாக ஆசார்யாள் ‘சிவாநந்த லஹரி’ ஆரம்பத்தில் சொல்கிறார். அப்படிப்பட்ட

சிவானந்தத்தில் இப்போது சிவாவான அம்பாள் முழுகி விடுகிறாள். அந்த சரித்ரங்களை எழுத்தில் படித்தாலே ஆனந்தம் ஏற்பட்டு விடும். அப்படியிருக்க ஸரஸ்வதியே ராகம் போட்டுப் பாட்டாகப் பாடினாள் என்றால் இன்னும் எத்தனை ஆனந்தமாயிருக்கும்?

ஸங்கீதத்தில் அம்பாள் நிரம்ப ஆனந்தமடைகிறாள்: சொக்கி லயித்து விடுகிறாள். அவ்வப்போது தலையை அசைத்து ரஸிக்கிறாள். ‘‘சலித சிரஸா’’ - ‘தலையசைப் போடு’ என்று வருகிறது.

கைதட்டி அப்ளாஸ் கொடுப்பதை ‘கரக்கம்பம்’ என்றும் தலையை ஆட்டி ஆமோதிப்பதை ‘சிரக்கம்பம்’ என்றும் சொல்வார்கள். கரக்கம்பத்தில் அவ்வளவு delicacy (மென்மைப் பண்பு) இல்லை. அம்பாள் சிரக்கம்பம் மாத்திரந்தான் பண்ணுகிறாள்.

கேட்பவர்கள் தங்கள் ஆனந்தத்தை வெளிப்படுத்துவதே பாடுகிறவரை மேலும் உத்ஸாஹப்படுத்தும், நல்லதைக் கவனித்து, சட்டென்று அதில் ரஸிப்பைத் தெரியப்படுத்து வேண்டும். ஒருவர் நன்றாகப் பாடாவிட்டால்கூட நாம் ஆனந்தப்பட்டுக் கொண்டு உத்ஸாஹப்படுத்தினால், அதனாலேயே அவர்களுக்கு நல்லதாக ஒன்றிரண்டு ஸங்கதி விழும்.

நன்றாக மனஸ் விட்டு ரஸிக்க வேண்டும். நாம்தான் பெரியவர் என்று உம்மணாமுஞ்சி மாதிரி உட்கார்ந்திருக்கக் கூடாது. அல்லது தனக்குத்தான் விஷயம் தெரியும் என்று மூஞ்சியைக் கடுகடு என்று வைத்துக்கொண்டோ குற்றம் பார்த்துச் சுளித்துக் கொண்டோ இருக்கக் கூடாது. கேட்கிறவன் தப்பு எடுக்கவே வந்திருக்கிறான் என்று தெரிகிறபோது, வித்வானுக்கு ஒரு விலவிலப்பு ஏற்பட்டு இருக்கிற கல்பனா சக்தியும் ஓடிப் போய்விடும்! பாட்டு, எழுத்து, படிப்பு, விளையாட்டு எதிலுமே இப்படித்தான்.

அம்பிகை ஆனந்தத்தோடு உத்ஸாஹப்படுத்தப் படுத்த ஸரஸ்வதி பரமாத்புதமாகக் கானம் பண்ணிக் கொண்டே போகிறாள்.

இதுவரை சொன்னதத்தனையும் முதல் ஒரு வரியில் வருகிற விஷயம்தான்! ‘‘விபஞ்ச்யாகாயந்தீ விவிதமபதாநம் பசுபதே:’’ - ‘பரமேச்வரனின் விதவிதமான உத்தம சரித்ரங்களை ஸரஸ்வதி பாடி வீணை வாசிக்கையில்’ என்பது இந்த வரியின் அர்த்தம். ஸரஸ்வதி என்பதற்கான வார்த்தை இந்த வரியில் வரவில்லை. நாலாம் வரியில்தான் ‘‘வாணீ’’ என்று வருகிறது.

‘‘வாசிக்கையில்’’ - அப்புறம் என்ன?

‘‘த்வயா-(ஆ)ரப்தே வக்தும் சலித சிரஸா ஸாதுவசனே - ‘‘சலித-சிரஸா’’: ‘தலையை ஆட்டிக் கொண்டு’ - இதை முன்னாலேயே சொல்லி விட்டேன்; ‘சிரக்கம்பத்தோடு கூட’; ‘த்வயா’ - ‘உன்னால்’ (‘அம்பிகையால்’ - அம்பாளைப் பார்த்து ஆசார்யாள் பேசுவதால் ‘உன்னால் என்கிறார்); ‘ஸாது வசனே’ - ‘பாராட்டு மொழி’; ‘‘வக்தும் ஆரப்தே’’ ‘சொல்ல ஆரம்பிக்கப்பட்டபோது’.

தலையே ஆட்டிக் கொண்டிருந்த அம்பாள், சிரக் கம்பம் மட்டும் போதாது என்று இரண்டு பாராட்டு வார்த்தை சொல்ல நினைத்து ஆரம்பித்தாள். ‘‘ஸாது வசனம்’’ என்றால்

நல்வாக்கு; குறிப்பாக, ஆமோதன வார்த்தைகள். ஸங்கீதக் சச்சேரியில் “பலே! பேஷ்! ஸபாஷ்!” என்கிறாமே, அதெல்லாம் ஸாதுவசனம்தான். ப்ரஸங்கத்திவ் நடுவே “ஹியர், ஹியர்” என்பது ஸாது வசனம்.

இந்த மாதிரி “பேஷ், ஸபாஷ்” என்று ஏதோ இரண்டு வார்த்தை அம்பாள் வாயிலிருந்து உதிர்ந்து விடுகிறது. மனஸ் அப்படியே பூரித்த அம்பாளின் கண்டத்திலிருந்து ஸரஸ்வதியிடம் பரமப் பிரீதியோடுகூட ஸாது வசனம், ஏதோ ஒரு சொல் இரண்டு சொல்தான் வந்தது. முழுக்கக்கூடச் சொல்லவில்லை. வசனம் “ஆர்ப்தே” - சொல்வதற்கு ‘ஆரம்பிக்கப்பட்டவுடனேயே’ என்கிறார்.

அம்பாள் பாராட்டு வார்த்தை சொல்வதற்கு ஆரம்பித்தவுடனேயே என்ன நடந்தது?

ததீயை: மாதூர்யை: அபலபித தந்தீ கல ரவாம்

“ததீயை:” - அதனுடைய; அதாவது அம்பாள் சொல்ல ஆரம்பித்த வசனத்துடைய; “மாதூர்யை:” - ‘மாதூரியத்தினால்’; “அபலபித” என்றால் ‘மறுக்கப்பட்ட’, அல்லது ‘அவமதிக்கப்பட்ட’; “தந்தீ” - ‘வீணைத் தந்திகளின் (‘தந்தீ’தான் தமிழில் ‘தந்தி’ என்றாயிருக்கிறது. கம்பி என்று அர்த்தம். கம்பி வழியாக டெலிக்ராம் வருவதால் அதை இங்கிலீஷில் wire என்பது போலவே நாமும் ‘தந்தி’ என்கிறோம்.) ‘கல ரவாம்’ - ‘இனிய ஒலியை’.

மூன்றாவது வரிக்கு அர்த்தம்: ‘அம்பாள் சொல்ல ஆரம்பித்த ஆமோதன வாக்கின் மாதூர்யத்தினால் தன்னுடைய வீணைத் தந்திகளின் இனிய ஒலி அவமதிக்கப்பட்டதை (ஸரஸ்வதி பார்த்து)’ - என்பது.

மாதூரியத்தில் எது பரம உத்க்ருஷ்டமாக இருக்கும் என்று நாம் மானஸிகமாக நினைத்துப் பார்த்தோமானால் கலைத் தெய்வமேயான ஸரஸ்வதியின் வீணா நாதமாகத்தான் இருக்க முடியும் என்று முடிவு கட்டுவோம். அவளுடைய வீணைத் தந்தியின் ரீங்காரத்துக்கும் மீட்டுக்கும் ஸமதையான இனிமை படைத்த எதுவுமே இருக்காது என்றே எண்ணுவோம். அப்படி ஏதாவது இருந்தால் அது ஸரஸ்வதியின் சாரீரமாகத்தான் இருக்கணுமென்று நினைப்போம்.

ஆனால் இப்போது அம்பாள் இரண்டு வார்த்தை சொல்ல ஆரம்பித்தபோது - அம்பாள் கானம் பண்ணவில்லை; பேச்சாகத்தான் பேசினாள். அதுகூட ப்ராஸ-அநுப்ராஸம் போட்ட நீளமாக என்னமோ பேசிவிடவில்லை. பேச ஆரம்பிக்கவே செய்தாள். அவ்வளவுதான். இப்படி அவள் வாக்கிலிருந்து இரண்டு அக்ஷரம் வசன நடையில் எழுந்தவுடனேயே வாணியின் வீணா நாதமும் சாரீர நாதமும் அதற்குத் தோற்றே போய்விட்டன! அம்பாளுடைய முகசந்திரிகையான அமிருதத்துக்கு முன்னால் நிஜ சந்திரிகையின் அமிருதம் புளித்த கஞ்சியானதுபோல், இவளுடைய க்ஷணகாலப் பேச்சு வார்த்தையின் மதுரத்துக்கு முன்னால், விதவிதமாக இத்தனை நாழி பாடிய ஸரஸ்வதியின் குரலும் அவள் வாசித்த வீணா கானத்தின் மதுரமும், அவ்வளவும் இருந்த இடம் தெரியாமல் ஆகிவிட்டது!

தன் குரல் அம்பாளிடம் தோற்றுப்போனதில் ஸரஸ்வதி பாட்டை நிறுத்திவிட்டுத் தலையைக் குனிந்து கொண்டு விட்டாள். வீணை அவமதிக்கப்பட்டதே, அதற்கு என்ன செய்தாள்?

நிஜாம் வீணாம் வாணீ நிசுலயதி சோலேன நிப்ருதம்

“நிஜாம்” - ‘தன்னுடைய’; ‘வீணாம்’ - ‘வீணையை’ - ‘சோலேன’ - ‘உறையினால்’; ‘நிப்ருதம்’ - ‘வெளியில் தெரியாதபடி மறைத்து’; ‘வாணீ’ - ‘ஸரஸ்வதி’ ‘நிசுலயதி’ - மூடுகிறாள்’ - அம்பாளுடைய பேச்சின் இனிமையில் தன் வீணை நாதம் அடிப்பட்டுப் போனதைப் பார்த்து ஸரஸ்வதி தன்னுடைய அந்த வீணையை வெளியில் தெரியாதபடி உறையினால் மூடி மறைத்து விட்டாள் என்று அர்த்தம்.

ஸாதாரண வித்வான்களாக இருந்தால் தங்களைவிட இன்னொருவரிடத்தில் திறமை இருப்பதை ஒப்புக்கொள்ள மாட்டார்கள். ஸரஸ்வதி அப்படிப்பட்டவளில்லை. அதனால் அம்பாளுடைய கண்டத்திலிருந்து வந்த ஸுநாதத்துக்குத் தன் வீணை நாதம் ‘உறைபோடக் காணாது’ என்று ஹ்ருதய பூர்வமாக ஏற்றுக்கொண்டாள். (சிரித்து) உடனே அதை உறைபோட்டு மூடிவிட்டாள்! அதாவது, அம்பாள்தான் தன் கானத்தை மெச்சி ஸபாஷ் சொல்கிறாளே என்று இவள் வாசித்துக் கொண்டே போகவில்லை.

மனஸ்விநியாக இருக்கப்பட்ட அம்பிகை தன்னுடைய குரலிலேயே இத்தனை இனிமை இருந்தும் ஸரஸ்வதியைப் பெருமைப்படுத்த நினைத்து சிரக்கம்பத்தோடு பாராட்டினாள். பாராட்டுமொழி ஸரஸ்வதியை மேலும் உத்ஸாஹப்படுத்துவதற்குப் பதில் வெட்கித் தலை குனியவே வைத்தது! இதில் இரண்டு பேருடைய பெருமையும் தெரிகிறது.

“ஸூர்யனுக்கு முன்னால் விட்டில் பூச்சி பறந்து காட்டினாற்போல, இப்பேர்ப்பட்ட மதுரகண்டம் படைத்தவளுக்கு முன்னால் நம் கான வித்தையைக் காட்டினோமே! பெற்ற தாயிடம் கற்ற வித்தை என்பது நிஜமாய்விட்டதே!” என்று ஸரஸ்வதி தலை குனிந்து கொண்டாள்.

இவள்தலையைக் குனிந்து கொண்டாள். ஆனால் வீணை ஸமாசாரம்? அது ‘குடம்’ என்கிற பெரிய ஆமை மாதிரி தலையை அப்படியேதானே விறைப்பாய் வைத்துக் கொண்டிருந்தது? ஆனால் அம்பாளிடம் படுதோல்வி அடைந்தபின் அதற்கு “வெளியிலே தலைகாட்ட” என்ன யோக்க்யதை? திவாலாகி விட்டால் “தலையில் துணியைப் போட்டுக் கொண்டு போனான்” என்பார்கள். வீரர்கள் மானபங்கப் பட்டாலும் தலையைத் துணியால் மூடிக் கொண்டு ஓடுவார்கள். சாஸ்திரப்படி நாங்கள் (ஸந்நியாசிகள்) தான் எப்போதும் தலையில் துணியைப் போட்டுக் கொள்ள வேண்டியவர்கள்!

“தோற்றுப்போன வீணை மூஞ்சியை வெளியே காட்டப்படாது” என்று ஸரஸ்வதி நினைத்தாள். அவள் ஸத்யமுள்ளவள். அதனால் அம்பாளே சிலாகித்தாலும் கூட அதை ஒப்புக்கொள்ளாமல் அந்த விபஞ்சி மூஞ்சியை வெளியே காட்டாதபடி, அதனுடைய உறையை நன்றாக இழுத்து மூடிவிட்டாள்!

வாய்ப்பாட்டை நறுக்கென்று நிறுத்திவிட முடியும். தந்தி நாதம் அப்படியில்லை. அதற்கு 'அநுரணனம்' என்று ஒன்று உண்டு. அதாவது ஒரு மீட்டு மீட்டி விட்டால் அது தானாகவே ரீங்காரமாக நீண்டு ஒலித்துக்கொண்டு போய் விட்டுத்தான் கொஞ்சம் கொஞ்சமாக அடங்கும். ஒரு மணியை அடித்தால் "டிங் ... ன் ... ன்" என்று அந்த ஓசை இழுத்துக்கொண்டே போய் அடங்க எவ்வளவு நாழி ஆகிறது? தந்தரீ வாத்யங்கள் இப்படித்தான். அதனால் அம்பாளின் ஸாது வசனத்தைக் கேட்ட மாத்திரத்தில் ஸரஸ்வதி தன் வாய்ப்பாட்டை நிறுத்திக் கொண்டே மாதிரி இல்லாமல் வீணையில் பழைய மீட்டின் 'டொய்ங்' அநுரணனமாக இழுத்துக்கொண்டே போயிருக்கும். அதனால்தான் "வாயை மூடிக்கோ!" என்கிறாற்போல ஸரஸ்வதி அதை உறையால் மூடிவிட்டாள். இப்படிப் பல தினுஸாகக் கல்பனை பண்ணி அநுபவிக்கலாம்.

இன்னொன்றுகூடத் தோன்றுகிறது. அம்பாள் ஸந்தோஷப்பட்டது, தலையசைத்தது, ஸாது வசனம் சொன்னது எல்லாம் வாஸ்தவம். ஆனால் இதெல்லாம் ஸரஸ்வதியின் ஸங்கீதத்தை உத்தேசித்துத்தானா? பின்னே வேறெதை உத்தேசித்ததாக இருக்கும்? ஸரஸ்வதி பாடினதெல்லாம் ஈசுவர லீலை. அவளுடைய கானத்தை முக்யமானதாகக் கவனிக்காமல், அவள் பாடும் ஸாஹித்யத்தையே கவனித்து, பதியின் சரித்திரங்களை எண்ணியே அம்பாள் ஸந்தோஷப்பட்டு சிரக்கம்பம், ஆஹாகாரம் செய்திருக்கலாமல்லவா? அல்லது இந்த மஹிமைகளைச் சொல்லும் ஸாஹித்யங்கள் இலக்கிய ரீதியில் அழகாயிருக்கின்றன என்பதாக ரஸித்திருக்கலாமல்லவா? அம்பாளுடைய மதுர கண்டத்தைக் கேட்டவுடன் ஸரஸ்வதியும் இப்படி நினைத்திருக்கலாம். "இப்பேர்ப்பட்ட நாதாம்ருதத்தைக் கண்டத்திலே கொண்ட அம்பாள் என் கானத்தை ரஸித்திருக்கவே முடியாது. அவள் ஆனந்தப்பட்டு, தலையசைத்ததெல்லாம் ஈசுவர லீலா வைபத்துக்காகவோ, ஸாஹித்ய விசேஷத்துக்காகவோதான்! நம் பாட்டை ரஸிக்கிறாள் என்று அசடு மாதிரி நினைத்து நான் பாட்டுக்கு கானம் பண்ணிக் கொண்டே போனேனே!" என்று இப்படி ஸரஸ்வதிக்குத் தோன்றியிருக்கலாம். இது அவமானத்தை ரொம்பவும் ஜாஸ்தியாக்கியிருக்கும்.

மொத்தத்தில் ச்லோகம் ஒரு நாடகமாக இருக்கிறது: தேவி ஸந்திதி; ஸரஸ்வதி வீணை வாசித்துப் பாடுவது; பரமேசுவர லீலைகள் க்ருதிகளில் விரிவது; அம்பாள் ஸந்தோஷப்பட்டுத் தலையே அசைப்பது; வாய்விட்டு ஆஹாகாரம் பண்ணுவது; அதன் அலாதி யான மாதூர்யம்; ஸரஸ்வதி வெட்கப்பட்டுத் தலைகுனிவது; வீணையை இழுத்து மூடுவது என்று ஸீன் ஸீனாகப் போகிறது. நம் மனஸுக்குள் போட்டுப் பார்த்துக் கொள்ள வேண்டிய நாடகம்!

"சோலேன" என்றால் 'உறையால்' என்று சொன்னேன். 'சோலி' - உறை. 'ல'வும், 'ள'வும் ஒன்றுக்கொன்று மாறி வரும். 'சோலி' என்பது 'சோளி' என்றும் வரும். ஜடவஸ்துக்களானால் 'சோளி' என்பது உறை; மநுஷ்யர்களானால் அதுவே சட்டை' என்று அர்த்தம் கொடுக்கும். மநுஷ்யனுக்குச் சட்டை மாதிரித்தானே மற்றவற்றுக்கு உறை? இக்காலத்தில் ஸ்த்ரீகளுடைய சட்டைக்குச் 'சோளி' என்று பேர்

வந்திருக்கிறதாகக் கேள்விப்பட்டேன். 'சோளம்' என்று ஒரு தான்யம் இருக்கிறது. தான்ய வகைகளுக்குள்ளேயே அநேக தான்ய மணிகளை அடுக்கி வைத்து, அவற்றுக்கு உறை மாதிரித் தோல் மூடியிருப்பதை சோளம் ஒன்றில்தான் பார்க்கிறோம். உறை போட்டுக் கொண்டிருப்பதால்தான் அதுவே 'சோளம்' என்று பேர் பெற்றிருக்கிறது! சோள தேசத்துக்கும் உறையூரே தலைநகரா இருந்திருக்கிறது!

அம்பாளுடைய ரூப ஸௌந்தர்யத்தை அங்க அங்கமாக வர்ணித்துக் கொண்டே வரும்போது இங்கே அவளுடைய வாக் ஸௌந்தர்யத்தை நாம் கல்பித்துப் பார்த்துக் கொள்ளும்படியாக ஆசார்யாள் இந்த ச்லோகத்தை அநுக்ரஹித்திருக்கிறார். அவளுடைய அநுக்ரஹத்தால் ஸங்கீதம், ஸாஹித்யம் இரண்டிலும் நைபுண்யம் பெறலாம் என்பதையும் இதன் மூலம் உணர்த்துகிறார்.

கண்டரேகையில் கண்ட மும்மை; ஆணின் வெண்மை, பெண்ணின் செம்மை

அம்பாளை ஸங்கீத ஸம்பந்தப்படுத்துவதாக இன்னொரு ச்லோகமும் "ஸௌந்தர்ய லஹரி"யில் இருக்கிறது (ச்லோ-69)

கலே ரேகாஸ்-திஸ்ரோ கதி-கமக-கீதைக-நிபுணே
விவாஹ-வ்யாநத்த-ப்ரகுண-குண-ஸங்க்யா-ப்ரதிபுவ: ।
விராஜந்தே-நாநாவித-மதுர-ராகாகர-புவாம்
த்ரயாணாம் க்ராமாணாம் ஸ்திதி-நியம-ஸீமாந இவ தே ॥ 69

அறுபத்துநாலு வித்யைகளையும் அறிந்த ஸர்வஜ்ஞராக இருந்த சங்கர பகவத் பாதர்களின் ஸங்கீத சாஸ்திர ஞானம் எவ்வளவு விஸ்தாரமானது, விஸ்தாரம் மட்டுமில்லாமல் எவ்வளவு intensive (உள்ளாழம் கொண்டது) என்பது இந்த ச்லோகத்திலிருந்து தெரிகிறது. இதிலே கதி, கமகம், கீதம், க்ராமம் என்றெல்லாம் வருவது ஸங்கீத சாஸ்திர technical terms தொழில் நுட்ப வார்த்தைகள்). இவை ஸங்கீத வித்வான்களுக்குத்தான் புரியும். அவர்களிலும் வெறும் பாடகர்களுக்குப் புரியாது. Theory (ஸங்கீத சாஸ்திர விளக்கங்கள்) பார்த்த musicologist களுக்குத்தான் புரியும். பரதருடைய "நாட்ய சாஸ்த்ர"த்தின் கடைசி பாகம், சார்ங்கதேவரின் "ஸங்கீத ரத்னாகரம்", வேங்கடமகியின் "சதுர்தண்டி ப்ரகாசிகை" முதலான நூல்களைப் பார்த்தால் விவரமாக விளக்கம் கிடைக்கலாம். எனக்கு இதில் புரிந்தது அரைகுறைதான். அதை உங்களுக்குச் சொல்வதால் மண்டையைக் குழப்புவதாகவே முடியும்.... கதி என்றால் இப்போது தாளத்தில் மாத்திரைக் கணக்கை பார்த்து திச்ரம், மிச்ரம், கண்டம் என்று சொல்கிறோம். 'கதி' என்பதற்கு நேர் தமிழான 'நடை' என்பதை வைத்து கண்டநடை, திச்ரநடை என்றெல்லாம் சொல்கிறோம். கமகம் என்பது ஒரு ஸ்வரத்தை அப்படியே கார்வையாக நீட்டாமல் அசக்கி அசக்கி இழைப்பது என்று வைத்துக்கொண்டிருக்கிறோம். தோடியில் காந்தாரம், சங்கராபரணத்தில் ரிஷபம் முதலியவற்றை கமகமாகவே இழைப்பார்கள். கீதம் என்றால் பாட்டு என்பது நமக்குத் தெரியும். அம்பாளை இந்த ச்லோகத்தில்

ஆசார்யாள் “கதி-கமக-கீத-ஏக-நிபுணை” - ‘கதி, கமகம், கீதம் மூன்றிலும் தனக்கு ஸமம் யாருமில்லாத நிபுணையே!’ என்று அழைக்கிறார். ஆனால் அவர் இந்த மூன்று வார்த்தைகளை நாம் சொல்கிற அர்த்தத்தில் இல்லாமல் technical sense -ல், நுட்பமான சாஸ்திரீய அர்த்தத்தில் சொல்கிறார். அப்போது கதி என்பது ‘மார்க்கம்’, ‘தேசி’ என்ற இரண்டைக் குறிக்கும். இது இரண்டும் ஸங்கீதத்தில் இரண்டு வழிகள். ‘கதி’ என்றாலே வழிதான். இரண்டு கதிகளில் ஒன்றான ‘மார்க்கம்’ என்பதற்கும் வழி என்றுதான் அர்த்தம்! அதாவது அது, தண்டவாளத்தில் ரயில் மாதிரி இப்படித்தான் ஸஞ்சாரம் பண்ணணும் என்று ஒரே கட்டுப்பாடாகப் பூர்வகால ஸங்கீத சாஸ்த்ரகாரர்கள் வகுத்துக் கொடுத்துவிட்ட ராகங்களையும், அதே போல ஒரே கட்டுப்பாட்டில் அநுஸரிக்க வேண்டிய தாளங்களையும் குறிப்பது. ‘தேசி’ என்றால் இப்படி ஒரே கட்டுப்பாடாயில்லாமல் ரஞ்ஜகத்வத்துக்கு முக்யத்வம் தந்து தேசத்தில் அங்கங்கேயும் நல்ல ஸங்கீதக் கலைஞர்கள் ஸ்வதந்திரமும் கொடுத்து அமைத்திருக்கும் ராக-தாள முறை. இது ‘கதி’ ஸமாசாரம். ‘கமகம்’: இழைப்புதான் - அதிலே நுட்பமாக ஐந்து தினுஸை, கால அளவைகளை நிர்ணயித்துச் சொல்வது. ‘கீதம்’ என்பது ஸாஹித்யம் மட்டுமில்லாமல் அதற்கான ஸ்வரத்தையும் சேர்த்துக் கொடுப்பது.

‘க்ராமம்’ என்று மூன்று ஸங்கீதத்தில் இருக்கிறது என்று ச்லோகத்தில் பின்னாடி வருகிறது. இங்கே ‘க்ராமம்’ என்பது ராகப் பாகுபாடு - ஷட்ஜ, மத்யம, காந்தார ஸ்வரங்களை வைத்து ‘ஸ’ க்ராமம், ‘ம’ க்ராமம், ‘க’ க்ராமம் என்று இதில் மூன்று. அந்த மூன்றுமே தேவலோகத்திலேதான் உண்டாம். நம் லோகத்திலே ‘ஸ’ க்ராமமும், ‘ம’ க்ராமமும் தான் இருந்தனவாம்; ‘க’ (க்ராமம்) இல்லையாம். இது ஐநூறு. அநூறு வருஷம் முந்தியிருந்த ஸௌந்தர்ய லஹரீ பாஷ்யகாரான லக்ஷ்மீதரர் சொல்கிற ஸமாசாரம். இப்போதுள்ள ம்யூஸிகாலஜிஸ்ட்களை நான் கேட்டதில் (கீழ்)ஸ-ப-(மேல்)ஸ (பாடியே காட்டுகிறார்கள்!) என்பதில் ‘ஸ’ க்ராமம் ஒன்றில்தான் ‘ப’ ஸரியாக நடு ஸ்வரமாக வருவதால் அது மட்டுந்தான் வழக்கிலிருக்கிறது என்று சொல்லலாம் என்றார்கள்.

ஸங்கீதம் கண்டத்தில்தானே பிறக்கிறது? மநுஷ்ய வாத்யமான sound-box தொண்டையில்தானே இருக்கிறது? அதனால் அம்பாளின் கழுத்திலேயே இந்த மூன்று க்ராமங்களும் மூன்ற ரேகைகளின் ரூபத்தில் இருக்கின்றன என்று ஆசார்யாள் சொல்கிறார்.

ஸ்த்ரீகள் எல்லாருடைய கழுத்திலும் மூன்று மடிப்புகள், ரேகைகள் இருக்கும். அம்பாளுக்கு இரக்கிறது. அம்பாள் ஒருத்திக்கு ஆதியில் இப்படி இருந்ததால்தான், அப்புறம் எல்லா ஸ்த்ரீகளும் அவள் ஸ்வரூபமே என்ற காட்டுவதற்காக அவர்களுக்கும் இந்த மூன்று ரேகைகள் இருக்கின்றன.

புருஷர்கள் அத்தனை பேருக்கும் தொண்டையில் ஒரு புடைப்பு உருண்டையாக நீட்டிக் கொண்டிருக்கும். ஸ்த்ரீகளுக்கு இது கிடையாது. இதை "Adam's apple" என்பார்கள். ஆடம் என்ற ஆதிமநுஷ்யன் ஆப்பிளைத்தின்றதால்தான் காமம் உண்டாகி லோகத்தில் ஸம்ஸாரம் என்பதே ஏற்பட்டதாக அவர்கள் சொல்கிறார்கள். அவன்

முழுங்கின ஆப்பிளில் கொஞ்சம் தொண்டையில் சிக்கிக் கொண்டு விட்டது. அதற்கப்புறம் ஆணாகப் பிறக்கிற எல்லாரும் அவனுடைய வழித்தோன்றல்கள் என்பதால் - தாத்தா, கொள்ளுத் தாத்தா ஜாடை நமக்கு இருக்கிறாற் போல் - புருஷாள் அத்தனை பேருக்கும் ஆடம்'ஸ் ஆப்பிள் தொண்டையில் உருட்டிப் புடைத்துக் கொண்டு தெரிகிறது என்கிறார்கள்.

நம் சாஸ்திரப்படி: பரமேச்வரன் காலகூட விஷத்தை ஒரு குளிகை மாதிரி உருட்டி வாயில் போட்டுக் கொண்டான். அப்போது அம்பாள் அவன் தொண்டையைப் பிடிக்க, கோலி குண்டு மாதிரி விஷம் கண்டத்திலேயே தங்கிவிட்டது. பரமேச்வரனுடைய கழுத்துக் கோலிதான் எல்லாப் புருஷாஸிடமும் அவனுடைய ஸர்வாத்மக பாவத்தைக் காட்டுவதற்காக இருந்து வருகிறது என்கிறோம்.

இரண்டு கதைகளும், 'நம் அத்தனை பேருக்கும் ஒரு பொது source, origin இருக்கிறது; அதனால் நாம் எல்லாரும் ஸஹோதரர்களாக ஸம்பந்தப்பட்டிருக்கிறோம்' என்று காட்டுகின்றன. மநுஷ்யனை மூலமாகச் சொல்கிறபோது, நல்ல தித்திப்பும், ஆரோக்ய சக்தியும் - "An apple every day keeps the doctor away" என்கிறார்களே, அப்படிப்பட்ட சக்தியும் - தரும் ஆப்பிளே பயங்கரமான ஸம்ஸார காரணமாயிருக்கிறது! ஈச்வரனை மூலமாகச் சொல்கிறபோதோ, கசப்பான பயங்கர விஷமே ஸர்வபூத தையையினால் அமிருதமாக ஆகித் தொண்டையில் ஒரு கெடுதலும் பண்ணாமல் உட்கார்ந்திருக்கிறது!

புருஷ ஸ்வரூபம் அவ்வளவும் ஈச்வரன், ஸ்திரீகள் அத்தனை பேரும் அம்பாள் என்று காட்டத்தான் எல்லா ஆண்களுக்கும் தொண்டைப் புடைப்பும் பெண்களுக்கு அதே கழுத்துப் பிரதேசத்தில் மூன்று ரேகைகளும் இருக்கின்றன.

அப்பர் ஸ்வாமிகள் திருவையாற்றிலே ஆணும் பெண்ணுமாகக் கண்ட யானை, கோழி, மயில், அன்னம், கிளி எல்லாவற்றையுமே சிவ - சக்தி தம்பதியாக அநுபவித்து, "கண்டேனவர் திருப்பாதம், கண்டறியாதன கண்டேன்" என்று பாடியிருக்கிறார். கொஞ்சம் புத்தியை, பக்தியைச் செலுத்திப் பார்த்தால் நமக்கும் இப்படி எங்கே பார்த்தாலும் சிவ-சக்தி ஜோடி தர்சனம் கிடைக்கும்.

சிவன் வெளுப்பு, சக்தி சிவப்பு என்றுதானே colour spectrum -ஐ (வர்ண மாலையை) வைத்து முக்யமாகப் பாகுபாடு பண்ணி, கார்யமில்லாத வெளுப்புச் சிவனிலிருந்து இந்தக் கார்யரூபமான சிவப்புக் காமேச்வரி என்று எக்ஸ்ப்ளெய்ன் பண்ணிக் கொண்டிருக்கிறேன்? சிவ-சக்திகள் மாதிரியே சேர்ந்து சேர்ந்து இந்த வெளுப்பு - சிவப்புகள் லோக வாழ்க்கையில் - பரலோக விஷயங்களில்தான் - பல தினுஸிலே வருவதைப் பார்த்தால் ஆச்சர்யமாயிருக்கும்! அந்த திவ்ய தம்பதியின் தர்சனம் பெற்றாற் போலேயுமிருக்கும்! குறிப்பாக, புருஷர்கள் ஸமாசாரம் வெளுப்பு, ஸ்திரீகள் ஸமாசாரம் சிவப்பு சிலது இருப்பது அந்த பாவத்தை உண்டாக்க அநுகூலம் செய்கிறது.

புருஷர்களுடைய தேஜஸ் ஸத்தே 'சுக்லம்' என்று இருக்கிறது. சுக்லம் என்றாலே வெளுப்புதான். அதே மாதிரி ஸ்திரீகளுடையது 'சோணிதம்' - அப்படியென்றால் சிவப்பு. இவன் இட்டுக்கொள்ளும் விபூதி வெளுப்பு. அவள் இட்டுக் கொள்ளும் குங்குமம் சிகப்பு. வைஷ்ணவர்கள் நாமத்தில் ஓரப் பட்டையான வெள்ளை பாகந்தான் பெருமாள்;

நடு சிவப்பு, தாயார்; ஸ்ரீகுர்ணம் என்றே அதற்குப் பேர், இட்டுக்கொள்வது இப்படியென்றால் கட்டிக் கொள்வதிலும் இவன் வேஷடி - வெள்ளை; அவள் புடவை - குஸும்பா என்று சிவப்பு. குஸும்பா என்றால் குங்குமப்பூ. அந்தக் கலர்தான் புடவைக்கு எடுத்தது. அதனால்தான் இப்போதும் கூறைப்புடவை என்றாலும், அம்பாளுக்குச் சார்த்துவது என்றாலும் அரக்கே எடுக்கிறார்கள். “அருணாருண கௌஸும்ப” என்றே அம்பாளின் புடவையைச் சிவப்பிலும் சிவப்பாக ஸஹஸ்ர நாமத்தில் சொல்லியிருக்கிறது.

இது தவிர வெள்ளை-சிவப்பு சேர்ந்து சேர்ந்தே வருவதில் - நம்முடைய ரத்தம் கண்ணுக்குச் சிவப்பாகத் தெரிந்தாலும் அதில் corpuscles என்று இருக்கும் இரண்டு வித ‘ஸெல்’களில் ஒன்றுதான் சிவப்பு, மற்றது வெளுப்பு, அம்பாளுடைய சிவப்பில் வெள்ளை சிவனே வெள்ளை தெரியாமல் சிவப்புக் காமேச்வரனாகிவிட்ட மாதிரிதான் ரெட் கார்பஸல்ஸால் ஒயிட் கார்பஸல்ஸ் இருந்த இடம் தெரியாமலாகி ரத்தம் சிவப்பாகவே தெரிவது!

ஒரு கோலம் போட்டால்கூட வெள்ளைமாவில் அதைப் போட்டாலும் சுற்றிலும் செங்காவி; உள்ளுக்கு உள்ளேயும் செங்காவிதான்! கோவில் சுவரில் வெள்ளையும் சிவப்புமாகத்தான் மாற்றி மாற்றிப் பட்டை அடிப்பது. பெருமாள் நீலமானலுங்கூட, அவர் கோவிலிலும் அப்படித்தான் அடிப்பது!

அபிஷேகமா? பால்-தேன். கந்தமா? பச்சைக் கர்ப்பூரம்-குங்குமப்பூ, அர்ச்சனையா? மல்லிகை-அரளி. சாப்பாட்டில்கூட தத்யோன்னம்-சக்கரைப் பொங்கல்; ‘ஸாம்பார் பாத்’ என்றாலும் சிவப்புதான்! வெள்ளை இட்லி-சிவப்பு மிளகாய்ப்பொடி!

இங்கே (இட்லி-மிளகாய்ப் பொடியில்) வெள்ளை ஸாது, சிவப்புதான் உக்ரமாக சக்தியோடிருக்கிறது! அப்படியே சண்டையை நிறுத்தி ஸமாதானமாவதற்கு வெள்ளைக்கொடி, புரட்சிக்குச் சிவப்புக்கொடி என்று சிவ-சாந்தி, சக்தி-ராஜஸங்களைப் பார்க்கிறோம். இப்படி சிவத்தையும் சக்தியையும் முழுக்கப் பிரித்துவிடப்படாது என்கிற மாதிரி கார்பஸல்களில் வெள்ளைதான் நோய்க்கிருமிகளோடு சண்டை போடுவதாகவும், சிவப்பு சாந்தமாக ப்ராணவாயுவை ஊட்டி வளர்ப்பதாகவும் இருக்கின்றன! யுத்தம் ரத்தக் களறியாகப் பண்ணும்போது சிகித்தை கொடுத்து ஆற்றுவதும் ரத்தக் கலர் ரெட் க்ராஸ்தான்!

‘கலர்ஸ்பெக்ட்ர’த்தில் சிவப்பு என்பது வெள்ளையோடு ஒட்டிக்கொண்டு, அதற்கு அடுத்தாற் போலேயே வருகிற ஒன்றுதான். (வெள்ளைக்கு) நேர் ஆபோஸிட்டாக இருப்பது ஊதாவே. அதனால்தான் சிவ சாந்தத்திற்கு நேர் எதிர் வெட்டான ஊதாவோடு சேர்ந்த நீல விஷ்ணு, விஷ்ணு துர்க்கை, கறுப்புக் காளிகளையே முழு மாயையாகச் சொல்வது. சிவப்புக் காமேச்வரி இந்த சாந்தத்தை ஒரு பக்கம் தொட்டுக் கொண்டே அந்த மாயைக் கோடி வரை போகிறவள்! இதனால்தான் தத்வ சிகரத்திலே ‘பாதுகா மந்த்ர’த்தில் ஸ்தூல-ஸூக்ஷ்ம-காரணமாயிருக்கிற ஜ்யோதிஸைத் தரைபுரம் மஹஸ் என்று சொல்லி, அதனிடமிருந்து ஜீவ-ஜகத் விஸ்தாரத்தைக் குறிப்பிடும் போது “ரக்த-சுக்ல ப்ரபா மிச்ரம்” என்று சிவப்பு-வெளுப்புக் கலவையாகவே அதிலுள்ள வெளிக் கார்ய ஒட்டத்தையும் உள் சாந்தத்தையும் சொல்லியிருக்கிறது.

சிவாம்ச, சக்தியம்சங்கள் புருஷர்களிடமும் ஸ்த்ரீகளிடமும் இருப்பதில் நம் சரீரத்திலேயே வெளியில் நன்றாகத் தெரியும்படி இருப்பவை புருஷர்களில் கழுத்துக் கொட்டையும் ஸ்த்ரீகள் கண்டரேகைகளும் தான்.

சீலோகத்தில் ‘‘கலே ரேகா: திஸ்ரோ’’ என்று அந்த மூன்று ரேகைகளைத்தான் ஆசார்யாள் குறிப்பிடுகிறார். கதி, கமக, கீதம் என்ற மூன்றில் அவள் நிபுணை என்பதால் அந்த மூன்றுமே இந்த ரேகைகள் என்று அர்த்தம் செய்து கொள்ள இடம் தருகிறார். இப்படி ஊஹமாக மாத்திரம் இல்லாமல், வெளிப்படையாகவே ‘‘ஸங்கீதத்தில் உள்ள ஷட்ஜ, காந்தார, மத்யம க்ராமங்களின் எல்லையைப் பிரித்து அவை எங்கெங்கேயிருக்கின்றன என்று காட்டும் எல்லைக் கோடுகளை உன்னுடைய கழுத்து ரேகை மூன்றுமாக விளங்குகின்றன’’ என்று அப்புறம் சொல்கிறார்- ‘‘த்ரயாணாம் க்ராமாணாம் ஸ்திதி-நியம-ஸீமாந இவ தே கலே ரேகாஸ்-திஸ்ரோ விராஜந்தே:’’

‘‘த்ரயாணாம் தேவாநாம் த்ரிகுண ஜநிதாநாம்’’ என்று முந்தி ஒரு சீலோகத்தில் (25) வந்தது. முக்குணங்களில் ஒவ்வொன்றிலுமாக ஜனித்த த்ரிமூர்த்திகளை அங்கே சொன்னார். இங்கே ‘‘த்ரயாணாம் க்ராமாணாம்’’ என்கிற போதும் த்ரிகுணங்களைப் பற்றி இரண்டாம் வரியில் மறைமுகமாகச் சொல்கிறார்.

இந்த வரியில் வெளிப்படையாகச் சொல்வது எல்லாருக்கும் புரிகிற ஒரு உவமை; ஸங்கீத சாஸ்திர நுட்பம் மாதிரியானதல்ல. பரம மங்களமான பார்வதீ-பரமேச்வராள் திருக்கல்யாணத்தைப் பற்றிச் சொல்கிறார்: விவாஹ வ்யாநத்த ப்ரகுண குண ஸங்க்யா ப்ரதிபுவ:.

ஸாக்ஷாத் ஈச்வரன் அம்பாளுக்கு மாங்கல்ய தாரணம் செய்தான் அல்லவா? ‘‘விவாஹ வ்யாநத்த’’: விவாஹத்தில் கட்டப்பட்டது. அந்த மங்கள ஸூத்ரம் எப்படிப்பட்டது? ‘‘குண-ஸங்க்யா’’ - குணங்களின் எண்ணிக்கை - கொண்டது; ‘‘ப்ரகுண’’ - உயர்ந்த குணத்தைக் கொண்டது.

‘‘மங்கள ஸூத்ரம் குணங்களின் எண்ணிக்கை கொண்டது, உயர்ந்த குணம் கொண்டது என்றால் ஒன்றும் புரியவில்லையே!’’

குணங்களின் எண்ணிக்கை என்னும்போது ஸத்வம், ரஜஸ், தமஸ் என்ற மூன்றைச் சொல்கிறார். மறுபடி ‘ப்ரகுணம்’ என்கிறபோது ‘குணம்’ என்றால் ‘நூலிழை’ என்று அர்த்தம். ‘ப்ரகுணம்’ என்றால் முக்யம் வாய்ந்த நூலிழை; ஸாதாரண நூலாயில்லாமல் மங்கள ஸூத்ரமாக இருப்பது என்று அர்த்தம். அதாவது குணங்களின் எண்ணிக்கையான மூன்று உயர்ந்த இழைகளை முறுக்கி அம்பாளின் மாங்கல்ய ஸூத்ரம் பண்ணப்பட்டிருக்கிறது என்கிறார். அந்த மூன்று இழைகளையும் ஞாபகப்படுத்துவதாக, அவற்றுக்கு உத்தரவாதமாக - ‘‘ப்ரதிபுவ:’’ என்றால் ‘காரன்டி’ கொடுப்பது; அப்படிப்பட்ட காரன்டியாக - அம்பாளுடைய கழுத்து ரேகை மூன்றும் இருக்கின்றனவாம்! இங்கே முக்குணங்களுக்கும் அவை ரூபமாக இருப்பதாக இன்னொரு உள்ளர்த்தம் எடுத்துக் கொள்ளலாம்.

‘‘பாணிக்ரஹணந்தான் விவாஹத்தில் முக்யம். அதுதான் சுத்த வைதிகம். நம் தேசத்தின் ஸகலப் பிராந்தியங்களிலும், ஸகல ஜாதியார் கல்யாணங்களிலும் அதுதான்

இருக்கிறது. தாலி கட்டுவது என்பது சில பேருக்கு இல்லை” என்று சொல்கிறவர்கள் சொன்னாலும் ஆசார்யாள் அம்பாளுக்கு ஈசுவரன் மங்கள ஸுத்தரம் கட்டினதாக இங்கே சிறப்பித்துச் சொல்லிவிட்டதால் அதற்கு முக்யத்வம் உண்டாகிவிடுகிறது! பாணிக்ரஹணம் என்பதில் ஸுமங்கலித்வத்துக்கான பெர்மனென்ட் அடையாளம் எதுவும் இல்லை. கையைப் பிடித்து, விட்டு விட்டால் அதோடு போகிறது! “தொங்கத் தொங்கத் தாலியுடன்” என்று மங்கள ஸுத்தரந்தான் ஸுமங்கலித்வத்துக்கு அடையாளமாக என்றைக்கும் இருக்கிறது. ரொம்பவும் பூஜிதம் என்று கார்த்தாலே எழுந்தவுடன் ஸ்த்ரீகள் அதைக் கண்ணிலே ஒற்றிக் கொள்வார்கள். காரடை நோன்பு என்று மாசி-பங்குனி ஸந்தியிலே அதற்குத்தான் பூஜை நடக்கிறது.

ஸஹஸ்ரநாமத்திலேயும், “காமேச பத்த மாங்கல்ய ஸுத்தர சோபித கந்தரா” (காமேசுவரனால் கட்டப்பட்ட மங்கள ஸுத்தரத்தால் சோபிக்கிற கழுத்தை உடையவள்) என்று வருகிறது.

“குணம்” - ‘நூலிழை’ என்றுதான் ஆசார்யாள் சொல்லியிருக்கிறார். ஆகையால், ‘மஞ்சள் கயிறு ஃபாஷனாக இல்லை; அழுக்காகி விடுகிறது’ என்று அதைக் கட்டிக் கொள்ளாமல், தங்கத்தில் ‘கொடி’ என்று பண்ணி அதிலேயே தாலி குண்டுளைப் போட்டுக் கொள்வது ரொம்பவும் தப்பு. அன்னன்னிக்கும் (அன்றன்றும்) மங்கள ஸுத்தரத்தில் மஞ்சள் பூசிக்கொண்டால் அழுக்கே ஆகாது.

வெறும் ஓலையில் தோடு. நூலிழையால் மங்கள ஸுத்தரம் என்று அம்பிகை ரொம்ப ஸிம்பிளாகத்தான் இருந்திருக்கிறாள். இவை எல்லா ஸுமங்கலிகளும் போட்டுக் கொள்ள வேண்டியவையாதலால் பரம ஏழைக்குக்கூடக் கஷ்டமில்லாதபடி, தானே எக்ஸாம்பிள் காட்டுகிறாள். மற்ற நவரத்ன கிரீடம் தங்க ஓட்டியாணம் முதலானவை அதிகப்படிதான் - எல்லாருக்கும் ‘கம்பல்ஸரி’ இல்லை.

கழுத்திலே மூன்று ரேகைகள்: கதி, கமக, கீதம் என்பவையும் மூன்று, குணங்கள் மூன்று. மங்கள ஸுத்தரம் மூன்று சரட்டு முறுக்கு. ஸங்கீத க்ராமங்கள் மூன்று. இப்படி மூன்று மூன்றாகவே ஒரு பஞ்சகம் இந்த ச்லோகத்தில் சொல்லியிருக்கிறார்.

ஸங்கீதத்தில் இருக்கிற பல ஸம்ப்ரதாயங்களில் ஒவ்வொன்றையும் கலப்படம் வராமல் சுத்தமாக ரக்ஷிக்க வேண்டும். இப்படி மூன்று-க்ராம-வியவஸ்தையை ஒன்றோடொன்று கலந்து அவியல் செய்யவிடாமலிருப்பதற்காகத் தான் அவை உண்டாகும் அம்பாளின் கண்டத்தில் ஒவ்வொன்றுக்கும் தீர்மானமாக எல்லைக்கோடு கட்டும் மூன்று ரேகைகள் இருக்கின்றன என்கிறார். நாதோ பாஸனையில் எவ்வளவு டிஸிப்ளின் வேண்டுமென்று காட்டுகிறார்.

பக்தியோடு கலந்து நாதோபாஸனையாக கானம் செய்தால் ஸங்கீதமே ஈசுவர ஸாக்ஷாத்காரத்திற்கு வழிகாட்டும். ச்ருதி-லயங்களோடு லயித்துப்போய்த் தன்மயமாகிறபோது ஆத்ம லயமே உண்டாகி அவைவதத்துக்கு அழைத்துப் போய்விடும். “எந்தரோ மஹாநுபாவுலு” என்று த்யாகையர் பாடின மாதிரி இப்படி நாதாநுஸந்தானம் பண்ணின எத்தனையோ மஹா அநுபவிகள் இருந்திருக்கிறார்கள்; இப்போதும்

இருக்கலாம். பாடினத்யாகையர்வாளே அப்படிப்பட்ட மஹாநுபாவர்தான். அவரோடு, அவர் மாதிரியே ஸங்கீதத்தால் தன்மயமான இரண்டு பேரைச் சேர்த்து 'ஸங்கீதத்ரிமூர்த்தி' என்கிறோம். 150 வருஷத்துக்குள் இப்படி ஒரே ஸமயத்தில் அதிசயமாக ஒருத்ரிமூர்த்தி இருந்திருக்கிறார்கள். பஞ்சகத்துக்கு மேல் ஷட்கமாக (ஆறாவதாக) இன்னொரு மூன்றைச் சேர்த்து விட்டேன்!

குணங்கள் ஸத்வம், ரஜஸ், தமஸ் என்று மூன்றே ஆனாலும் அவை பல proportion-ல் (விகிதாசாரங்களில்) சேர்வதால்தான் லோகத்தில் எல்லையே இல்லாத மனோபாவங்கள் உண்டாகின்றன. 51 அக்ஷரங்களை வைத்துக்கொண்டே (இங்கிலீஷ் ஆல்ஃபபெட்டானால் இதிலும் பாதி; 26 எழுத்துத்தான்; இதை வைத்துக் கொண்டே) லக்ஷக்கணக்கான வார்த்தைகளை உண்டாக்கி இருக்கிறது. இப்படி, ஏழே ஸ்வரங்களை மூன்று கிராமங்களில் permutation, combination செய்து (பலவிதமாகச் சேர்த்தும், விட்டும்) மாற்றி மாற்றியமைத்து ஷடீ ஏராளமான ராகங்களை உண்டாக்கியிருக்கிறது. அதைத்தான் ச்லோகத்தில் "நாநாவித மதுர ராக (ஆ)கர புவாம்" என்று சொல்லி இருக்கிறது. 'நானாவிதமான மதுரமுள்ள ராகச் சுரங்கத்தைப் பிறப்பிப்பது' என்று அர்த்தம். 'பிறப்பிக்கும் மூன்று க்ராமம்' என்று நாலாம் வரியோடு சேர்க்க வேண்டும்.

"ராக ஆகரம்": 'ராகச் சுரங்கம்'. சுரங்கத்தைத் தோண்டத் தோண்டப் பொன்னும் மணியும் கிடைப்பது போல் ஸ்வர ஸூக்ஷ்மங்களைத் தோண்டத் தோண்ட ராகங்கள் கிடைத்துக் கொண்டேயிருக்கின்றன. 'ஆகரம்' என்றால் சுரங்கம். ஸமுத்தரத்தில் ரத்னம் கிடைப்பதால் அதற்கு 'ரத்னாகரம்' என்று பெயர். 'கருணாகரன்', 'தயாகரன்' என்றால் 'கருணை பண்ணுகிறவன்', 'தயை பண்ணுகிறவன்' என்று அர்த்தம் பண்ணிக் கொள்வதை விட 'கருணைச் சுரங்கம்', 'தயைச் சுரங்கம்' என்று பண்ணிக் கொள்வதே ஸரியானது.

ராகம் என்று ஸ்வரங்களைப் பலவிதமாகச் சேர்க்கும்போது காதுக்கு மதுரமாகவும், மனஸுக்கு ஸௌக்யமளிப்பதாகவும் இருக்கும்படியே பண்ண வேண்டும். ரஞ்ஜகமாகச் சேராத ஸ்வரங்களைச் சேர்த்து கஸரத் பண்ணுவது ராகமாகாது. அதனால்தான், "நாநாவித மதுர ராக" என்று போட்டிருக்கிறார். மாதுரியம், இனிமை முக்யம். தாம் சொல்கிற அம்பாளைப் போலவே தாமும் 'கதி-கமக-கீத-ஏக நிபுண'ராகவுள்ள நம்முடைய ஸர்வஜ்ஞரான ஆசார்யாள் ஸங்கீத சாஸ்த்ர ப்ரக்ரியை, ப்ரகாரம் (முறை, வழி) ஆகியவற்றை நன்றாகத் தெரிந்து வைந்திருக்கிறார். ஆனாலும் 'தியரி'யோடு வறட்டாக நிற்காமல், ரஸிகராயிருந்து கொண்டு, ராக ரூபத்தில் மாதுர்யத்தை முக்ய லக்ஷணமாகச் சொல்லியிருக்கிறார்.

இத்தனை ராகங்களும் ஸாக்ஷாத் தேவியின் கண்டத்தில் மூன்று எல்லைக் கோடுகளுக்குள் அடங்கியிருக்கிறது. ஈச்வர கண்டத்தில் விஷம் அமிருதமாகியிருக்கிறது; அம்பாள் கண்டத்தில் ஸங்கீதாம்ருதம் இருக்கிறது! அவனுடைய கண்டத்துப் புடைப்பு, இவளுடைய கண்டத்து ரேகை இரண்டுமே அவர்கள் எல்லாஸ்திரீ-புருஷ ரூபங்களிலும் இருப்பதை இன்றைக்கும் ஞாபகப்படுத்தி அவர்களுடைய ஸர்வாத்மக அத்வைத பாவத்தை நினைப்பூட்டுகிறது.

ஹஸ்த விசேஷம்

கழுத்து வர்ணனையானபின் அம்பாளுடைய கரத்தின் விசேஷத்தை (70, 71, ஆகிய) இரண்டு ச்லோகங்களில் சொல்கிறார். பத்மத்தோடுதானே கரத்தை ஒப்பிடுவது? அதற்கே முதல் ச்லோகத்தை பத்மஸம்பவரான ப்ரம்மாவை ஸம்பந்தப்படுத்தியும் இண்டாவதை அவருக்கும் தாயான பத்மாவதியை ஸம்பந்தப்படுத்தியும் பாடியிருக்கிறார்.

ஸ்வாமி சிஷ்ணம் செய்யும்போது ரக்ஷணம் தருபவள் அம்பாள். 'தண்டிப்பது தகப்பனார் கடமை' என்று அவர் காட்டினால் 'தயை தாய் ஸ்வரூபம்' என்று அவள் காட்டுவாள். ப்ரம்மா பரமேச்வரன் மாதிரியே ஐந்து தலைகளை வைத்துக்கொண்டு தப்புக் கார்யம் பண்ணினபோது பரமேச்வரன் சிஷ்ணமாக அவருடைய ஒரு தலையைக் கிள்ளிப்போட்டு அவரைச் சதுர்முகனாக ஆக்கினாரென்று கதை. அவருக்கு நாலு தலை எப்படித் தப்பியது, தலை தப்ப அந்தத் தம்பிரான் செய்த புண்ய கார்யம் என்ன என்று ஆசார்யாள் (ச்லோ-70ல்) சொல்கிறார். 'அபயம்' என்று அம்பாளிடம் ஓடினதுதான் அந்தக் கார்யம் என்கிறார். முன்னே (ச்லோ-4ல்) இவள் ஹஸ்தத்தால் அபயம் காட்டாமல் சரணத்தாலேயே கொடுத்துவிடுகிறவள் என்றவர், இங்கே கல்பனையழகுக்காக அதையே மாற்றிச் சொல்கிறார். அம்பாளுக்கு எத்தனை ஹஸ்தம்? நாலு. பிரம்மாவுக்கு மிஞ்சின சிரஸு எத்தனை? அதுவும் நாலு. பிரம்மாயார்? 'ஸரஸிஜபவன்' - தாமரையில் உதித்தவர்' என்கிறார். அம்பாளுடைய ஹஸ்தமும் தாமரை மாதிரி இருக்கிறது. தோள்பட்டையிலிருந்து வரும் அவளுடைய புஜம் தாமரைத் தண்டு மாதிரியும், அதன் முடிவில் வரும் ஹஸ்தம் தாமரைப் பூ மாதிரியும் இருக்கிறது. தாமரைக்குத் தாமரை ஜாதி அபிமானத்தில் உபகாரம் பண்ணுந்தானே? அதனாலேயே தாமரையில் பிறந்தவர் தன் ஒவ்வொரு சிரஸுக்கும் அம்பாளின் ஒவ்வொரு தாமரை ஹஸ்தத்திடம் அபயம் கேட்டுக் பிரார்த்தித்துத்தான் அந்த சிரஸுகளைக் காப்பாற்றிக் கொண்டிருக்கிறார் என்கிறார்.

அம்பாளுடைய ஹஸ்தத்தைத் தாமரை என்று சொன்னது அதைக் குறைவுபடுத்திவிட்ட உவமை என்று அப்புறம் ஆசார்யாளுக்குத் தோன்றிவிடவே 'பிழைதிருத்தம்' பண்ணி அடுத்த ச்லோகத்தைக் கொடுத்திருக்கிறார். - லக்ஷ்மீ ஸம்பந்தப்படுத்தி! பத்ம தளங்களின் நுனிபாகந்தான் அதில் ஜாஸ்தி சிவப்பாயிருப்பது. அம்பாளுடைய பத்ம ஹஸ்தத்தில் தளங்களின் ஸ்தானத்திலுள்ள விரங்களின் நுனியோ அதையும்விடச் சிவப்பாயிருக்கிறது- சாயம், கீயம் பூசிக்கொள்ளாமலேயே! இந்த காந்தியைப் பத்மம் எங்கேயாவது பெற முடியுமா? தப்பாக உபமானம் சொல்லிவிட்டோமே! ஆனால் அம்பாள் கொடுத்த வாக்கால்தானே சொன்னோம்? அது தப்பாகச் சொல்ல இடம் கொடுக்குமா? அதனால் இன்னம் கொஞ்சம் கல்பனா சக்தியை ஓட்டிப் பார்த்து ஸமாதானம் கிடைக்கிறதா, பார்ப்போம்!' என்று நினைத்திருக்கிறார். அப்படியொன்று கிடைத்ததைத்தான் ச்லோகமாகப் பாடிக் கொடுத்திருக்கிறார்.

என்ன ஸமாதானம்? 'பத்மத்திற்குள்ளே லக்ஷ்மீவாஸம் பண்ணுகிறாளே, அவளுடைய பாத பத்ம ஸம்பந்தமும் அதற்குக் கிடைப்பதில் அதற்கு இரட்டிப்புக் காந்தி கிடைத்திருக்கும். அது மட்டுமில்லை. அவள் சரணத்தில் அரக்கு நலங்கு வேறே

பூசிக்கொண்டு, அந்த விரல்களால் விளையாட்டாக பத்ம தளங்களின் நுனிகளை நிமிண்டிக் கொண்டிருக்கலாம். அப்போது அந்தச்சிவப்பும் சேர்ந்து காந்தி மும்முடங்கு ஆகுமோல்லியோ? அப்போதாவது அது கொஞ்சம் - சிறிதளவு - அம்பாளுடைய ஹஸ்த காந்தியைப் பெற்றதாயிருக்கட்டும்! என்று ஒரு மாதிரி ஜஸ்டிஃபை பண்ணியிருக்கிறார்.

அப்போதுங்கூட பத்மம் அம்பாளின் ஹஸ்த சோபையைப் பெற்றுவிட்டதாகச் சொல்லாமல், “கயாசித்வா ஸாம்யம் பஜது கலயா” - “எப்படியோ கொஞ்சம், ஒரு fraction, ஸமதை அடையட்டும்” என்றே சொல்கிறார்!

லக்ஷ்மியைச் சொன்னதால் அம்பாளுடைய ஹஸ்தம் ஸகல ஸ்ரீயும் தரும் என்று தாத்தார்யம்.

ஞானப்பால்

கேசாதிபாத வர்ணனையில் அப்புறம் வக்ஷோஜத்தை (மார்பகத்தை)ப் பற்றிச் ச்லோகங்கள் பாடியிருக்கிறார். அதிலொன்றில் (ச்லோ-73) அம்பாளுடைய க்ஷீரம் அம்ருதம் - இல்லை; அம்ருதத்திற்கும் மேலே - என்பதற்குக் காரணம் காட்டுகிறார். என்னவென்றால் அம்ருதம் சாப்பிட்ட தேவர்கள் நித்ய யௌவனமாயிருப்பவர்கள். அதாவது நடுத்தர வயஸாகவே இருப்பவர்கள், கிழத்தனம் அடையாதவர்கள். அம்பாளுடைய க்ஷீரத்தைப் பானம் பண்ணிய கணபதியும் ஸுப்ரஹ்மண்யமுமோ நடுத்தர வயஸுக்குக்கூடப் போகாமல் நித்ய பாலர்களாகவே, “என்றும் இளையாய்!” என்னும்படி இருக்கிறார்கள் என்கிறார். “குமாரௌ அத்யாபி” - இன்றைக்குக்கூட பாலர்களாயிருக்கிறார்கள்.

என்ன தாத்தார்யம்? காமமே தெரியாத ஞானமூர்த்திகளாக அந்த இரண்டு பேரையும் அம்பாளுடைய க்ஷீர மஹிமை பண்ணிவிடுகிறது என்பதுதான்! அவிதித - வதூ-ஸங்க-ரஸிகௌ குமாரௌ - ஸ்த்ரீபோகம் இன்ன தென்றே தெரியாத குழந்தைகள்’ என்று தாமும் அப்படியே இருந்த பகவத்பாதாள் சொல்கிறார்! ‘கௌமாரம்’ என்ற குழந்தைப் பருவத்திலிருந்து நடு வயஸான ‘யௌவன’த்திற்குப் போன தேவர்கள், அப்புறம் கிழத்தனம் வராத அம்ருத பானக்காரர்களானவர்கள். நித்ய யுவாக்களானதால் அவர்களுக்குச் சிற்றின்பந்தான் ஒரே நாட்டம். அதனால் க்ஷீர ஸாகர அம்ருதத்தைவிட ஸௌந்தர்ய ஸாகரமான அம்பாளின் க்ஷீரம்ருதம் ரொம்ப ரொம்ப உசத்திதானே?

தக்ஷிணத்தில் கணபதி ப்ரஹ்மசாரி; ஸுப்ரஹ்மண்யர் வல்லீ தேவஸேநா ஸமேதர். வடக்கே ஸுப்ரஹ்மண்யர்தான் ப்ரஹ்மசாரி; கணபதி ஸித்தி புத்தி அல்லது வல்லபா ஸமேதர். ப்ரஹ்மசர்ய பராகாஷ்டையாக (எல்லைக் கோடியாக) இருந்த ஆசார்யாள் தக்ஷிண தேச கணபதியையும் உத்தர தேச ஸுப்ரஹ்மண்யத்தையும் ஒன்று சேர்த்துப் பாடியிருக்கிறார்! அம்பாளுடைய க்ஷீரம் ஞானப்பால் என்று காட்டியிருக்கிறார்.

“தமிழ்க் குழந்தை”

தான் பெற்ற ஞானத்தைக் கவிதையாக்கி எல்லோருக்கும் தருகிற ஞானக் கவிகளையும் அம்பாளுடைய ஸ்தன்யம் (பால்) ஸ்ருஷ்டி பண்ணிவிடுகிறதென்று அப்புறம் ஒரு ச்லோகத்தில் (75) சொல்கிறார்.

“அம்மா உன்னுடைய ஸ்தன்யம் ஞானம், கருணை ஸௌந்தர்யம், இன்னும் என்னவெல்லாம் உத்க்ருஷ்டமானது உண்டோ அவ்வளவையும் பிறப்பிக்கும் உன் ஹ்ருதயத்திலிருந்தே வருவது - ஹ்ருதயத: பய: பாராவார: பரிவஹதி” - ‘ஹ்ருதயத்திலிருந்தே ஸமுத்ரமாகப் பெருகுகிறது’. அது அறிவு. கலை இவற்றுக்குத் தெய்வமான ஸாக்ஷாத் ஸரஸ்வதியின் ஸாரம் போன்றது; ‘ஸாரஸ்வத மிவ’. அந்த ஞானப் பாலை நீ தமிழ்க் குழந்தைக்கு ஊட்டினாய்’... ‘த்ரவிட சிசு’ - ‘தமிழ்க் குழந்தை’ என்கிறார். ஊட்டினதால் என்ன ஆச்சு? அந்தக் குழந்தை “கவிநாம் ப்ரௌடாநாம் அஜநி கமநீய: கவயிதா” - ‘ப்ரௌட கவிஞர்களுக்கெல்லாம் மேலே மனஸை ஆகர்ஷிக்கிற கவியாக ஆகிவிட்டது’.

‘ப்ரௌட கவி’ என்றால் நல்ல புஷ்டியான காவ்ய சக்தி படைத்தவர். ருதுமதியான பெண்ணை ‘ப்ரௌடா’ என்பார்கள். தேஹத்திலே வீர்ய சக்தி மாதிரி வாக்கிலே உண்டானால் ப்ரௌட கவி. அதிலே கொஞ்சம் ‘தான்’ தலை தூக்கத்தான் செய்யும். (சிரித்து) ப்ரௌடர்கள் proud ஆக இடமுண்டு. அப்போது பண்ணும் கவிதையில் புத்தி க்ரித்ரிமம் ஜாஸ்தியாகிவிடும். ஹ்ருதயத்தை ஆகர்ஷிக்கிற உணர்ச்சி பாவங்கள் குறைந்துவிடும். ஸாக்ஷாத் பரதேவதையின் க்ஷீரத்தை - ‘பாற்கடலாக ப்ரவஹிக்கிறது: பய:பாராவார: பரிவஹதி’ என்று இந்த ஸௌந்தர்ய லஹரியில் வந்த அநேக லஹரிகளோடு பரம மதுரமான, மாத்ருத்வ ஸாரமான க்ஷீர லஹரியையும் சேர்த்துச் சொன்னாரே, அப்படிப்பட்ட க்ஷீரத்தை - பானம் பண்ணின தமிழ்க் குழந்தை ஹ்ருதய வசீகரமான (‘கமநீய’மான என்று சொல்லியிருப்பதற்கு அதுதான் அர்த்தம்; அப்படி மனஸைத்தொட்டு ஆகர்ஷிக்கிற) கவிதையைச் செய்யும் கவியாகி, அதோடு கூட ப்ரௌட கவிஞர்களுக்குள்ள வாக்குஷ்டியும் பெற்று அவர்களுக்கிடையே ‘டிஸ்டிங்க்ஷன்’ பெற்று விளங்கிற்று என்கிறார்.

அந்த த்ரவிட சிசு - தமிழ்க் குழந்தை - அம்பாளின் ஞானப்பாலைச் சாப்பிட்டு நிஜமாகவே ஞானஸம்பந்தராக ஆன நம்முடைய தேவாரகர்த்தாவாகத்தான் இருக்கணுமென்று தோன்றலாம். ஞான ஸம்பந்த மூர்த்தியின் காலம் கிறிஸ்து சகாப்தம் பிறந்த அப்புறம் ஏழாவது நூற்றாண்டு என்று தெரிகிறது. ஆசார்யாளோ கிறிஸ்துவுக்கு முற்பட்ட காலத்தில் ஆறாம் நூற்றாண்டுக் கடைசியிலிருந்து ஐந்தாம் நூற்றாண்டின் முதல் கால் பாகம் வரை - ஏறக்குறையச் சொல்கிறேன் - இருந்ததாகத் தெரிகிறது. ஆயிரம் வருஷத்திற்கும் ஜாஸ்தி இடைவெளி ஆசார்யாள் காலத்திற்கும் ஸம்பந்தமூர்த்தி ஸ்வாமிகள் காலத்திற்கும் இருக்கும்.

ஸௌந்தர்யலஹரி பாஷ்யம் பண்ணினவர்கள் ஆசார்யாள் வாழ்க்கையிலேயே அவர் குழந்தையாயிருந்த போது அம்பாள் அவருக்கு க்ஷீரம் ப்ரஸாதித்தாளென்று ஒரு சம்பவம் இருப்பதை எடுத்துக்காட்டி ‘த்ரவிட சிசு’ என்று தம்மையேதான் அவர் மூணாம் மநுஷ்யா மாதிரி கவி நயத்தோடு - (சிரித்து) விநயத்தோடுந்தான்! ‘நானாக்கும் ஞானப்பால் குடிச்சேன்!’ என்காமல் தம்மையே யாரோ மூணாம் மநுஷ்யர் மாதிரி - குறிப்பிட்டிருக்கிறார் என்கிறார்கள். மலையாளம் என்று ஒரு பாஷையாக ஏற்பட்டு ஆயிரம் வருஷந்தானாகிறது. அதற்கு முந்தி அங்கேயும் தமிழ்தான் பாஷை; அதுவும்

த்ரவிட தேசந்தான். ஆகையால் ஆசார்யாள் தம்மையே 'த்ரவிட சிசு' என்று சொல்லிக் கொள்ள தாராளமாக இடமுண்டு. நமக்கும் அது மஹா பெருமை.

ஆனால் விநயத்தைச் சொன்னேனே! ஆசார்யாளின் விசேஷ குணம் அது என்று தெரியும். அப்படிப்பட்டவர் என்னதான் மூணாம் மநுஷராகச் சொல்லிக் கொண்டாலும் அப்போதுகூட தம்மைப்பற்றி ப்ரௌட கவிகள் எல்லோருக்கும் மேற்பட்ட கமநீய கவியானதாகச் சொல்லிக் கொள்வாரா என்று கேள்வி கேட்கலாம். யோஜித்துப் பார்த்தால் இதில் அநுசிதமில்லை. ஏனென்றால் இங்கே விஷயம் அம்பாளுடைய ஸ்தன்ய மஹிமைதான். அது எப்பேர்ப்பட்ட சக்தியோடு ஒருத்தருக்குக் கவி பாடும் திறமை தருகிறது என்பதைச் சொல்லும்போது எல்லாக் கவிகளுக்கும் மேம்பட்ட ஸ்தானத்தில் ஒருத்தரை உட்கார்த்தி வைக்கிறது என்றும் ப்ரத்யக்ஷ உதாரணம் கொடுத்துச் சொல்வது யுத்தந்தானே? "எங்கேயோதள்ளி நிற்கிற என்னையும் கடாக்கி!" என்றவர் அப்படிப்பட்ட தன்னையும் கவி-ஸார்வபௌமராக அவளுடைய க்ஷீரம் ஒரு தூக்குத் தூக்கியதாகச் சொன்னால்தானே அதன் உசத்தியும் தெரியும்?

த்ரவிட சிசு என்பதற்குப் பல விதமான கதைகள் பழைய நாள் வ்யாக்யாதாக்களிலிருந்து இன்றைய ஆராய்ச்சியாளர்கள் வரையில் பண்ணியும் முடிவு கண்டபாடாக இல்லை. நமக்கு வேண்டியது அந்த ஞானப்பாலுக்கான தாஹந்தான். மற்றபடி அது (த்ரவிட சிசு) யாராயிருந்தாலும் அதனால் நமக்கொன்றும் லாபமுமில்லை, நஷ்டமுமில்லை. நமக்குக் கவி பாடும் திறமையெல்லாங்கூட வேண்டாம். ஞானத்திற்காகவே அந்த ஞானம்பாளைப் பிரார்த்தித்துக் கொண்டிருந்தால் போதும்.

கற்பில் கல் போலான முழங்கால்

கேசாதிபாதம் அம்பாளை வர்ணித்துக் கொண்டு போவதில் திருமேனி, இடுப்புப் பிரதேசம் முதலானவற்றை கவி மரபுப்படி வர்ணித்துச் ச்லோகங்கள் பண்ணிக் கொண்டு, பாதம் வரைக் கொண்டுபோய் முடித்திருக்கிறார். காவ்ய நாயகியாக - 'தலைவி' என்று தமிழிலக்கியத்தில் சொல்கிறபடி - இங்கேயெல்லாம் அம்பாள்தலைவனான ஸ்வாமிக்கு ஒரு படி மேலேயே, அவன் இவளிடம் தவித்து வேண்டுகிற ஸ்தானத்தில் இருப்பதாகக் காட்டிக் கொண்டு போகிறார். அந்தக் காமேச்வரியைக் கொண்டு அவளிடமிருந்தே புத்துயிர் பெற்ற காமன் ஈச்வரனை ஜயித்ததாகச் சொல்லிக் கொண்டு போயிருக்கிறார். காவ்ய ஸம்ப்ரதாயம் என்கிற ரீதியில் சுத்தமான மனஸோடு பார்த்து ரஸித்துக் கொண்டு மேலே போகணும் - அப்படியே நிஜமென்று எடுத்துக் கொள்ளாமலும், அதிக விஸ்தாரம் பண்ணாமலும்! பக்தி இருந்தால், பணிவு இருந்தால் அப்படித்தான் பண்ணவரும். இத்தனை காலமாக ஸௌந்தர்யலஹரி பாராயணம் செய்பவர்கள் அப்படித்தான் செய்து வந்திருக்கிறார்கள். தன்னாலேயே அது அப்படித்தான் செய்ய வைத்திருக்கிறது! ஆனபடியால் நான் 'இப்படியாகப்பட்ட மனோபாவத்தோடு பாருங்கள்' என்று உபதேசம் பண்ண வேண்டியதுகூட இல்லை.

கவி லக்ஷணம் என்பதற்காக இப்படி நாயகியை நாயகனுக்கு மேலே தூக்கிக் காட்டினாலும் ஆசார்ய லக்ஷணம் பதிக்கு அடங்கிய பதிவ்ரதையாகப் பத்னியாகக் காட்டுவதே என்பதை ஆசார்யாள் மறக்கவேயில்லை. அதனால் வர்ணனையில்

அம்பாளுடைய முழங்காலைச் சொல்லவேண்டிவருகிறபோது (ச்லோ-82) “பத்யு: ப்ரணதி-கடிநாப்யாம் ஜாநுப்யாம்” என்று போட்டிருக்கிறார். என்ன அர்த்தமென்றால்: யானைத் துதிக்கை மாதிரியும், பொன் வாழைத் தண்டு மாதிரியும் பரம ம்ருதுவாக இருக்கும் அம்பாளுடைய காலிலேயே இந்த முழங்கால் முட்டி மட்டும் ஒரே கெட்டியாயிருக்கிறது. யாருக்குமே அப்படித் தானே இருக்கும்? அதனால் அவளுக்கும் அப்படியிருக்கிறது என்று விட்டுவிட்டால் கவிக்கு அழகு இல்லை. அதனால் கவியாக அதற்கு ஒரு காரணம் கல்பிக்கும்போதே தர்மாசார்யராகப் பாடியிருக்கிறார். அவள் மஹா பதிவ்ரதை. அதனால் பரம பணிவோடு பதிக்கு விழுந்து விழுந்து நமஸ்காரம் பண்ணிக் கொண்டேயிருப்பவள். ஸ்த்ரீகள் காலை மடித்து காலின் நடு பாகம் பூமியில் படுகிற மாதிரிதானே நமஸ்கரிப்பது? அப்படி ஓயாமல் ஒழியாமல் அம்பாளுடைய அந்த பாகம் பூமியில் உராய்ந்து காய்ப்புக் காய்த்துப் போயேதான் முட்டி என்ற கெட்டி பாகமாக முழங்கால் ஆகிவிட்டது என்கிறார். “பத்யு: ப்ரணதி கடிநாப்யாம்” - “பத்யு:” - பதிக்கு; ‘ப்ரணதி’ - நமஸ்காரம் பண்ணிப் பண்ணியே; “கடிநாப்யாம்” - கெட்டிப் பட்டுப் போன; “ஜாநுப்யாம்” - முழங்காலின் இரண்டு முட்டி!

இங்கே அம்பாளைக் கூப்பிடும் போது இரண்டு பேர் சொல்லியிருக்கிறார். “கிரிஸுதே” என்று ஒன்று. “விதிஜ்ஞே” என்று இன்னொன்று. “கிரிஸுதே!” என்றால் ‘மலை மகளே!’ மலை கல்லுதானே? அந்தக் கல்லுக்கு மகள் என்பதால் இவளுடைய முழங்காலும் கல் மாதிரி இருக்கிறது என்று ஸுசனை பண்ணுகிறார். இது கவியாகச் சொன்னது. அப்புறம் தர்மாசார்யராகக் கூப்பிடும்போது “விதிஜ்ஞே!” என்கிறார். அப்படியென்றால் “சாஸ்த்ர விதிகள் அறிந்தவளே!” என்று அர்த்தம். வேதத்தைக் கொண்டு விதிகள் போட்டவளே அவள்தான் என்பதால் ஸஹஸ்ர நாமம், . “நிஜாஜ்ஞா-ரூப-நிகமா” என்று பேர் சொல்லி இருக்கிறது. அவளே நமக்காக அந்த விதிகளைத் தானும் பின்பற்றிக் காட்டுகிறாள். அப்படித்தான் பத்னி தர்மமாகப் பதியை நமஸ்கரிக்கிறாள், காலின் மத்ய பாகம் முட்டி என்று கெட்டிப்படுமளவுக்கு! இத்தனை அபிப்ராயத்தையும் “விதிஜ்ஞே” என்ற அந்த சின்ன ஸம்போதனத்தாலேயே (வினியாலேயே) ஆசார்யாள் தெரிவித்து விடுகிறார்.

பகவத்பாதமும் பகவதி பாதமும்

இப்படியே வர்ணித்துக் கொண்டுபோய் சரணங்களுக்கு - திருவடிகளுக்கு - வருகிறார். அதுதான் நாம் போய் விழ வேண்டிய இடம் சரண, அரண், புகல் என்றெல்லாமம் அதைத்தான் பிடித்துக் கொள்ளணும். முகத்தை, ஹஸ்தத்தைப் பிடிக்கச் சொல்வதில்லை. கழுத்தை? (சிரிக்கிறார்) பாதத்தைத்தான் பிடிக்க வேண்டும். பாதத்தைப் பிடிக்கத்தான் வேண்டும். நம்மைப் பிடித்திருக்கிற கர்மா, ஜன்மா போய் மோக்ஷ வீட்டைப் பிடிக்கணுமானால்!

நாம் இஷ்டப்படிப் போய்ப் பிடித்துவிட முடியுமா? அவள் இஷ்டப்பட்டு பிடிபடணும். அதைத்தான் ஆசார்யாள் ப்ரார்த்திக்கிறார். “உன் பாதத்தை நான் பிடிக்கணும்” என்காமல் ‘அதை நீ தரணும் - தயை உள்ளவளானதால் தந்தருளணும்’ என்று ப்ரார்த்திக்கிறார். “தயயா தேஹி சரணே”.

ச்ருதீநாம் மூர்தானோ தததி தவ யௌ சேகரதயா

மமாப்யெதௌ மாத: சிரஸி தயயா தேஹி சரணௌ ।

யயோ: பாத்யம் பாத: பசுபதி - ஜடா-ஜூட-தடிநீ

யயோர்-லாக்ஷா-லக்ஷ்மீ: அருண-ஹரி-சூடாமணி ருசி: || 84

(மாத:) தாயே! (தவ) உனது (யௌ சரணௌ) எந்த இணையடியை (ச்ருதீநாம் மூர்த்தான:) மறைமுடியான உபநிஷத்துக்கள் (சேகரதயா) முடியணியாக (தததி) தரிக்கின்றவோ, (யயோ:) எவற்றுக்கு (பசுபதி) சிவபெருமானின் (ஜடா ஜூட தடிநீ) முடிக்கற்றைகளிலுள் ஆறு (கங்கை) (பாத்யம் பாத:) ‘‘பாத்ய’’ உபசார நீராகிறதோ, (யயோ:) எவற்றுக்கு (அருண ஹரி சூடாமணி ருசி:) திருமாலுடைய முடிமணியின் செவ்வொளி (லாக்ஷா லக்ஷ்மீ:) செவ்வரக்கின் சோபையாகிறதோ, (ஏதௌ) அந்த இணையடியை (மம) எனது (சிரஸி அபி) முடியிலுங்கூட (தயயா) தையையினால் (தேஹி) வைப்பாயாக!

அம்பாளுடைய ஞானப்பால் உசந்த கமனீய கவித்வத்தைத் தருகிறது என்ற இடத்தில் அம்பாளால் தையையோடு அந்தப்பால் ஊட்டப்பட்டது - ‘‘தயாவத்யாதத்தம்’’ - என்றார். இங்கே சரணங்களையும் ‘‘தயயா தேஹி!’’ என்கிறார். அந்தப் பால் தேவாம்ருதத்திற்கும் மேலே என்றும் இன்னொரு ச்லோகத்தில் சொன்னாரல்லவா? அதே மாதிரி தையையோடு அவள் தருகிற சரணமும் தேவாம்ருதத்திற்கு மேற்பட்ட ஸஹஸ்ரார அம்ருதத்தைக் கொடுத்து ஞான ஸ்வரூபமாக்குவதே! சிரஸிலே ஆசார்யாள் சரணத்தை வைத்து தீக்ஷை தருவது அப்படி அங்கே அம்ருதத்தை ப்ரவஹிக்கச் செய்வதற்குத்தான்.

இங்கேயும் நம்முடைய ஞானாசார்யாள் அம்பாளை ஆசார்ய ரூபினியாகத்தான் தம்முடைய சிரஸிலே சரணத்தை வைக்கும்படியாக வேண்டிக் கொள்கிறார்: ‘‘சிரஸி தயயா தேஹி சரணௌ’’. ஆனாலும், சிரஸில் வைக்கச் சொன்னாலும், குரு தீக்ஷையாக’ என்று உடைத்துச் சொல்லவில்லை. தீக்ஷா ஸமாசாரங்கள் கோப்யமாக (மறைவாக) ரக்ஷிக்கப்பட்ட வேண்டியவையாதலால், வ்யங்க்யமாக (மறைமுகமாக)த் தெரிவிக்கிறார். கேநோபநிஷத்தில் பராசக்தி ஞானம்பாளாக வந்து இந்த்ரனுக்கு உபதேசித்ததைக் குறிப்பாலுணர்த்திக் காட்டியே தாம் வேண்டுவதும் - நாமெல்லாரும் வேண்ட வேண்டியதும் - அம்பாளின் ஞானாம்ருத ப்ரஸாதந்தான் என்று தெரிவித்து விடுகிறார். என்ன குறிப்பு என்றால்: ‘‘ச்ருதீநாம் மூர்த்தானோ தததி தவ சரணௌ சேகரதயா’’ என்பதிலேதான் ஸூசனை இருக்கிறது. அதற்கு அர்த்தம், ‘ச்ருதி சிரஸான உபநிஷத்துக்கள் சிரோபூஷணமாக உன் சரணங்களை தரிக்கின்றன’ என்பது. தசோபநிஷத்துக்களில் பரமசிவனோ, மஹாவிஷ்ணுவோ குருவாக வந்து உபதேசித்ததாக எங்கேயுமில்லை. குருவாகத்தான் என்று இல்லை; வேறே எந்த விதத்திலுமே அவர்களைப் பற்றிச் சொல்லவில்லை. மோக்ஷ பதம் ஸர்வ வ்யாபகமானதால் அதை ‘விஷ்ணு’ என்று கடோபநிஷத்திலும் (1.3.9), அந்த மோக்ஷ நிலையையே துரீயம் என்கிறபோதும் அது மங்களமானது என்கிற அர்த்தத்தில் ‘சிவம்’ என்று மாண்டுக்கய்த்திலும் (7;12) இரண்டு நிலைகளைத்தான் சொல்லியிருக்கிறதே தவிர ஆஸாமியாகச் சொல்லவில்லை! அம்பாளைத் தான் ‘உமா’, ‘ஹைமவதீ’ என்ற

பெயர்களில் கேநோப நிஷத்தில் சொல்லி, 'ஸ்த்ரீ' என்றும் குறிப்பிட்டு, அவள் மஹா காந்தியோடு விளங்குகிற 'பஹு-சோபமானா' என்று வர்ணனையும் பண்ணி, அவள் இந்த்ரனுக்கு ஞானோப தேசம் தந்ததையும் சொல்லியிருக்கிறது III.12; IV.1) உபநிஷத் சூட்டிக்கொள்ளும் சிரோபூஷணம் என்று அம்பாள் சரணத்தை ஆசார்யாள் சொல்ல அதைத் தவிர வேறு ஹேது எதுவுமில்லை.

“என் சிரஸில் உன் சரணத்தை வையம்மா!” என்று சொல்லாமல் “என் சிரஸிலுங்கூட” - “மம அபி (மமாபி) சிரஸி” - என்று சொல்வதில்தான் ஆசார்யாளுக்கே அலாதியான விநயம் இருக்கிறது. முன்னே அம்பாளுடைய கடாக்ஷத்தை வேண்டின போதும் “அந்தக் கடாக்ஷத்தால் என்னையுங்கூட நீராட்டி வையம்மா! (ஸ்நபய க்ருபயா மாமபி)” என்று சொன்னாற் போலவே இங்கேயும் ப்ரார்த்திக்கிறார். அறிவா, அநுபவமா, கார்ய சக்தியா, வாக்கசக்தியா, ஸ்தானமா இப்படி எல்லாவற்றிலும் உச்சிக் கோடியாக இருந்த ஆசார்யாள் பணிவிலே தாழ்ந்து நிற்பதிலும் உச்சிக் கோடியாயிருக்கிறார்!

“வேத மாதாவின் சிரஸான உபநிஷத்திற்கும் சிரஸின் மேலிருக்கிற சிரோபூஷணம் உன் சரணம்! பரமசிவனும் மஹாவிஷ்ணுவுங்கூட தங்கள் சிரஸுகளை அதிலே கிடத்தி நமஸ்கரிக்கிறார்கள்! உபநிஷத்திற்கு சிரோ பூஷணமாயுள்ள அந்தச் சரணத்திலே பரமேஸ்வரனின் சிரோபூஷணமான கங்கை பாய்ந்து, அர்க்யம்-பாத்யம்-ஆசமநீயம் என்று ஷோடசோபசாரத்தில் வருகிறபடி சரணத்தில் வார்க்கிற பாத்ய தீர்த்தமாகிறது! மஹாவிஷ்ணுவின் சிரோபூஷணமான ரத்ன சூடாமணி அதில் டால் அடிப்பதே அதற்கு நலங்கு பூசியதாகிறது! இப்படி வேதமாதா என்ன, வேதநாயகர்களான ஈசுவரனும் பெருமானும் என்ன, அப்படிப்பட்டவர்களுக்கு நீ ப்ரஸாதிக்கிற சரணத்தைக் கேட்க எனக்கு என்ன அர்ஹதை இருக்கிறது? எனக்கு அர்ஹதை இல்லாவிட்டாலும் உனக்கு தயை, தயை என்று ஒன்று இருக்கோ, இல்லியோ? அந்த தயையாலேயே எனக்குங்கூட ப்ரஸாதி, தாயே! மாத: ஏதௌ சரணௌ மமாபி சிரஸி தயயா தேஹி!” என்று உருகி ப்ரார்த்திக்கிறார். கடாக்ஷத்தை ப்ரார்த்திக்கும் போது “க்ருபயா” என்றவர் இங்கே “தயயா” என்று அதே அருட்பாங்கைச் சொல்கிறார்.

பாத்ய தீர்த்தம் கங்கை என்கிறபோது ஈசுவரன் இவளுடைய சக்களத்தியான கங்கையையும் இவளுடைய சரணத்தில் விழப் பண்ணுகிறானென்று ஆகிறது! “ஸரோஷா கங்காயாம்” என்று அவளைப் பார்த்தபோது தானே அம்பாள் கண்ணில் ரௌத்ரம் கொப்புளித்தது? அந்த ரோஷம் அடங்க, இவள் காலில் அவளை விழப்பண்ணியாச்சு! மஹாவிஷ்ணுவுடைய சூடாமணியின் ப்ரகாசம் அந்தச் சரணத்திற்கு நலுங்கின் சோபையைத் தருகிறது என்று சொல்ல வந்தவர் ‘சோபை’ என்பதற்கு “லக்ஷ்மி” என்று போட்டிருக்கிறார். “லாக்ஷாலக்ஷ்மீ:” என்று ச்லோகத்தில் வருவதற்கு (நலுங்கான) அரக்கின் சோபை என்று அர்த்தம். மஹாவிஷ்ணுவும் தம்முடைய பத்னியை அம்பாள் சரணத்தில் நமஸ்கரிக்கப் பண்ணுகிறார் என்று த்வனிக்கும்படி வார்த்தையைப் போட்டிருக்கிறார்! முன்னே ஒரு ச்லோகத்தில் பத்மாஸனியான லக்ஷ்மியின் சரணத்திலுள்ள அரக்கு பட்டதில் மேலும் சிவப்பான பத்மம் அம்பாள் ஹஸ்தத்தின் சிவப்புக்கு ஏதோ கொஞ்சமாவது ஸமமாயிற்கு என்றார். அம்பாள் ஹஸ்தத்தைச்

சொல்லும்போது லக்ஷ்மியின் சரணத்தை ஸம்பந்தப்படுத்தியது யாருக்காவது அபசாரமாகத் தோன்றியிருக்குமோ என்னவோ என்று, இங்கே இவளுடைய சரணத்திலேயே நலுங்கு அரக்கின் சோபையாக லக்ஷ்மி இருப்பதாகச் சொல்லி 'காம்பன்ஸேட்' பண்ணியிருக்கிறார். இந்த அரக்கு விஷயமாகவே ஸரஸ்வதியை ஸம்பந்தப்படுத்திச் சொல்லியிருப்பதை முன்னேயே சொன்னேன். அம்பாளுடைய சரணாம்ருதமான அரக்கு ஜலம் ஸரஸ்வதியின் தாம்பூல ரஸத்தைப் போலக் கவித்திறமையை அளிக்கிறதென்று (சீலோ-98) ஒரு அடிப்படை அபிப்பிராயத்தில் வேர் விட்டுக் கொண்டே ஆசார்யானின் கல்பனா சக்தி எப்படிக்கிளை கிளையாகப் பிரிகிறது என்று ஆராய்ச்சி பண்ணிப் பார்த்தால் ஸ்வாரஸ்யமாயிருக்கும்!

பரமேச்வரனையே முழு முதல் தெய்வமாகச் சொல்கிறபோது அவனுடைய முடியை ப்ரஹ்மாவும் அடியை மஹாவிஷ்ணுவும் தேடியதாகச் சொல்கிறது. அங்கே அம்பாள் தேடவில்லை! இங்கே தேடியதாக ஸமாசாரமில்லாவிட்டாலும், அவளுடைய திருவடியில் மஹாவிஷ்ணுவுடன் அவரால் அடி தேடப்பட்ட அந்த ஈச்வரனுமே நமஸ்கரிப்பதாக இருக்கிறது! "லாக்ஷா லக்ஷ்மீ:" என்றதால் பத்னி ஸமேதராக மஹாவிஷ்ணு நமஸ்கரித்ததாக வைத்துக் கொள்ளலாம். தம்பதி இரண்டு பேரையும் சொன்னதாலேயே புத்ரரான ப்ரஹ்மாவும் அதிலே அடக்கந்தான் என்று 'எக்ஸ்டென்ட்' பண்ணி த்ரிமூர்த்திகளும் பராசக்தியின் சரணத்தில் பக்தியோடு சேர்ந்திருப்பதாக அர்த்தம் பண்ணிக் கொள்ளலாம்! முதல் ஸெக்ஷனில் (சீலோ-25) த்ரிமூர்த்திகளுமே அம்பாளுடைய பாத பீடத்தில் தங்கள் சிரஸுக்கு மேல் கூப்பின ஹஸ்தங்களான புஷ்பங்களால் அர்ச்சிக்கிறார்கள் என்று சொன்னதைப் பார்த்தோம். இந்த ஸெக்ஷனிலும் பின்னாடி ஒரு இடத்தில் (சீலோ-89) தேவ லோகத்துக் கல்ப தரு முதலானவற்றையும் விட அம்பாளின் சரணம் கொடை விசேஷத்தில் உசந்தது என்று வருகிறது. தேவ ஸ்த்ரீகளின் கைகளான தாமரைகள் கூம்பின 'ஷேப்'பில் அம்பாள் பாதத்தில் அஞ்ஜலி பந்தம் செய்கின்றன என்று அங்கே சொல்கிறார். அதோடு ஏன் அந்தக் தாமரைகள் கூம்பிற்று என்பதற்குக் காரணமும் சொல்லியிருக்கிறார். அம்பாளுடைய அருண சரணத்தில் வெள்ளை வெளேரென்றிருக்கிற நகவரிசையைப் பார்த்தால் சிவப்பான ஒரு முகத்தில் சிரிக்கிற பல் வரிசை போல இருக்கிறது. கல்பதருவைப் பார்த்தே சரணம் பண்ணும் பரிஹாஸச் சிரிப்பாக அதைச் சொல்கிறார். சொல்லி, அந்த வெள்ளை வெளேர் காந்தி நிலாவைப் போலிருப்பதால்தான் நிலாவிலே தாமரை கூம்பிவிடுமாதலால் தேவ ஸ்த்ரீகளின் கைத்தாமரைகள் கூம்பிக் கொண்டன என்கிறார்.

அந்தச் சரணங்களே வேதமாதா தன்னுடைய சிரஸிலே சூட்டிக்கொண்ட புஷ்பங்களாக இருக்கின்றன! ஸாதாரணமாகச் சொல்வது அடிமுடி தேடிய கதை மாதிரி, வேதமும் பரமாத்மாவின் சரணத்தைத் தேடுவதாகத்தான்! ஆனால் வேதமாதாவுக்கு அந்த சரணம் கிடைத்து விட்டதாகவே இங்கே ஆசார்யாள் பார்த்திருக்கிறார். இது எப்படி நடந்தது? "அம்பாளேதான் பிடிபட்டிருக்கணும்; 'தயயா' பிடிபட்டிருக்கணும்" என்று புரிந்து கொள்கிறார். அதன் மேலேதான், "அந்த தயையை இன்னும் விஸ்தாரம் பண்ணி என் சிரஸுக்கும் உன் சரணம் கிடைக்கச் செய்யேன்!" என்கிறார்; அந்த சரண ஸ்வரூபமாகவே இருந்து பகவத் பாதர் என்று பெயர் வாங்கினவர்!

மனக்கல்லில் மலரும் தாமரை

புஷ்பமாகவே திருவடியைச் சொல்வது; தாமரைப் புஷ்பமாக, 'சரணாரவிந்தம்' என்று. "அப்படிப்பட்ட பூம்பாதத்தை உன்னுடைய விவாஹத்தின்போது கெட்டிப் பாறாங்கல்லான அம்மி மேல் ஏற்றி வைக்க உன் பதிக்கு எப்படித்தான் முடிந்ததோ? கதம் வா - எப்படித்தான்; பாஹுப்யாம் - கைகளால்; உபயமந காலே 'உபயமனம்' என்றால் விவாஹம். 'உபநயனம்' ப்ரஹ்மசர்யத்திற்கு ஆரம்பம். 'உபயமனம்' க்ருஹஸ்தாச்ரமத்திற்கு ஆரம்பம். உபயமந காலே புரபிதா 'புரபிதா' என்றால் த்ரிபுர ஸம்ஹாரம் பண்ணின பரமேச்வரனால்; த்ருஷ்தி ந்யஸ்தம் - (அம்மிக்) கல்லின் மேல் வைக்கப்பட்டதோ?" என்று ஒரு ச்லோகத்தில் (88) கேட்கிறார். இப்படி கேட்பவர் "அவனுக்கு என்ன கடின சித்தம்? என்காமல் நேர்மாறாக, "என்ன அருள் நெஞ்சு?" என்கிறார். "தயமானேன மநஸா" என்று போட்டிருக்கிறார்.

ஏன் இப்படி சொன்னாரென்பதற்கு இரண்டு தினுஸாக அர்த்தம் பண்ணலாம். முழு முட்டாளான நையாண்டியா 'ப்ருஹஸ்பதி' என்கிற மாதிரி சொல்கிறதாக அர்த்தம். இன்னொன்று, விசேஷமானதாகத் தோன்றுகிறது. அதன்படி நையாண்டி இல்லை; யதார்த்தமாகவே சொல்கிறார் என்று ஆகும். அதெப்படி என்றால், 'சிவாநந்த லஹரி'யை இங்கே துணைக்குக் கூப்பிட்டுக் கொள்ள வேண்டும். இன்னும் அநேக விஷயங்களில்கூட நம்முடைய அம்மா-அப்பா பற்றி ஒரே ஆசார்யாள் பண்ணியுள்ள இந்த இரண்டு 'லஹரி'களையும் comparative study, complementary study என்று ஒப்பிட்டும், ஒன்று சேர்த்தும் பார்த்தால் அநேகப் புதையல்கள் அகப்படலாம். சரணத்தைப் பாறாங்கல் ஸம்பந்தப்படுத்தி 'சிவாநந்த லஹரி'யில் அழகான, உருக்கமான ஒரு அபிப்பிராயம் தெரிவித்திருக்கிறார். (ச்லோ-80) கைலாஸத்தில் ஸ்வாமி ப்ரதோஷ தாண்டவம் செய்வதைப்பற்றி அவரிடமே கேட்கிறார். 'அப்பா! நீ டான்ஸ் பண்ணனுமென்றால் மழமழன்னு மேடை போட்ட தேவலோகத்து ஸ்டேஜ் இல்லையா? ஏன், நல்ல புஷ்ப விரிப்பாகவே போட்டுக் கொடுக்க பத்தாள் இல்லையா? அதையெல்லாம் விட்டுட்டு இந்தப் பாறாங்கல்லுலே ஏன் பூம்பாதத்தை வெச்ச டான்ஸ் பண்றே? நான் ஒருத்தன் பாறாங்கல் ஹ்ருதயத்தோடே பிறப்பேன்-னு தெரிஞ்சுண்டு, அப்போ 'அவன் ஹ்ருதயத்திலேயும் நாம டான்ஸ் பண்ணணும்'னு தானே அதுக்கு ட்ரெயினிங்கா மலை பூமியிலே ஆடிப்பார்க்கிறது?" என்று அங்கே கேட்கிறார்.

இங்கே அந்தப் பரமேச்வரனின் விவாஹத்தை 'உபயமனம்' என்ற பேரில் சொல்லியிருக்கிறார். அதிகம் கேள்விப்படாத அந்தப் பேரை ஏன் போட்டாரென்றால், காரணத்தோடதான்! 'உபயமனம்' என்றால் நல் வழியில் அடக்கிக்கொண்டு வருவது. ஒரு பாலனை உபநயனத்தின்போது ஒரு குருவிடம் சேர்ப்பதும் அவனை அவர் நல்ல வழியிலே அடக்கிக்கொண்டு வருவதற்குத்தான். அதே போல ஒரு பெண்ணைப் பதியும் குருவுமான ஒருவன் சீர்படுத்தி அடக்கத்தோடு க்ருஹஸ்தாச்ரமம் நடத்த வழி பண்ணுவதுதான் உபயமனம் என்கிற விவாஹம்.

இப்போது லோகத்து ஸ்த்ரீகளுக்கு வழி காட்ட வேண்டுமென்பதற்காக ஸாக்ஷாத் பராசக்தி ஸாமான்யப் பெண்டு மாதிரி விவாஹத்தில் பரமேச்வரனிடம் உபயமனம்

பெறுகிறாள். அப்போது அவர் லோகத்து ஜனங்களிடம் உள்ள தயையால் - நையாண்டியாயில்லை; நிஜமாகவே “தயமாநேந மநஸா” - அவளும் தன் மாதிரியே தன்னோடுகூட மஹா கடினசித்தம் கொண்ட குழந்தைகளின் மனஸில் நாட்டியமாட வேண்டுமென்று நினைத்திருப்பார்! அதற்கு ‘ட்ரெயினிங்’காகவே ‘அம்மி மிதி’ பண்ணியிருப்பார்!

அந்த அம்மாவின் சரண த்யானந்தான் இந்த நம்முடைய அம்மி மனஸைக் குழைக்கிறதற்கு வழி. அதைவிட ஒரு மதம், ஸித்தாந்தம் இல்லை. ஒன்றும் தெரியாத குழந்தையாக, அவள் சரணத்தைச் சித்தத்தில் - சித்தம் எழும்புகிற சிரஸில் - பாவனையாகவாது வைத்துக் கொள்கிற ஒன்றை மட்டும் தெரிந்துகொண்டு விட்டால் அதுவே ப்ரஹ்மானந்தம்வரை கொண்டு சேர்த்துவிடும். எருமைத் தலையிலே சரணத்தை வைத்து ஞான ஸ்வரூபமாக்கி ஸாயுஜ்யம் கொடுத்தவள் அவள். அதனால்தான் ஸப்தசதீ கல்பத்தில் அவளோடு மஹிஷாஸுரனுக்கும் பூஜை பண்ணச் சொல்லியிருக்கிறது.

முக்யமாக நம்மைப் பிடுங்கி எடுக்கிற அஹங்காரம் நசிப்பதற்கு அந்த சரண த்யானந்தான் மருந்து, தலைக்கனம் நசிப்பதற்கு அந்தத் தலைக்கு மேலே குருவான அம்பாள் சரணந்தான் மருந்து, அதனால்தான், “நாங்களாக்கும் ஸாதித்தோம்” என்று அஹம்பாவப்பட்ட தேவர்கள் அப்புறம் செருக்கழிந்த பிறகு அம்பாள் ஞானாநுக்ரஹம் பண்ணின உபநிஷத்தை ஆசார்யாள் ஞாபகப்படுத்தும்போது, அஹம்பாவம் அறவே போய் “மமாயி” போட்டுச் சொன்னது. அந்த சரணம் ஸாக்ஷாத்தாக நமக்குக் கிடைப்பது எந்த நாளாகவாவது இருந்து விட்டுப் போகட்டும். இப்போது அவளுடைய பூஜா விக்ரஹத்தின் சரணத்தில் போட்ட ஒரு புஷ்பத்தை எடுத்து சிரஸில் ஒற்றிக்கொண்டு வேண்டிக்கொண்டு குழந்தைகளாக இருப்போம்.

அழகுநடை அடியிணையில் ஆத்ம ஸமர்ப்பணம்

சரணங்கள் நடப்பதற்காக ஏற்பட்டவை. ‘அன்ன நடை’ என்று காவ்ய நாயகிகளின் நடையழகைச் சொல்வது. ஆசார்யாளோ இதை மாற்றிச் சொல்லி ஒரு ச்லோகம் (91) பண்ணியிருக்கிறார். அன்னங்கள்தான் அம்பாளின் நடையழகைத் தாங்களும் கற்றுக் கொள்ள வேண்டுமென்று அவளோடேயே ஸஞ்சாரம் பண்ணிக்கொண்டிருந்தனவாம்! அவற்றிடம் கருணை கொண்ட அவளுடைய சரணங்கள் நடந்து காட்டுகிற ‘டெமான்ஸ்ட்ரேஷன்’னால் நடையழகை ‘டீச்’ பண்ணியதோடு நிற்காமல் வார்த்தையாலும் ‘தியரி’யை ‘டீச்’ பண்ணினவாம்! எப்படியென்றால் சரணங்களில் மணிச் சிலம்பு அணிந்து கொண்டிருக்கிறாள். அவள் நடக்கும்போது அவை ‘ஜல் ஜல்’ என்று சப்திப்பதாக நமக்குத் தோன்றுகிறது. வாஸ்தவத்தில் அந்த ‘ஜல் ஜல்’ தான் அந்தச் சரணங்கள் ‘தியரி’ பாடம் சொல்லிக் கொடுக்கும் வார்த்தைகளாம். முன்னே (ச்லோ-60) சொன்னார். காதணிகளின் ஜண ஜண சப்தத்தால் அவள் ஸரஸ்வதியின் கானத்திற்குப் பாராட்டு வார்த்தை சொன்னாள் என்று. இங்கே அந்த ஸரஸ்வதியின் வாஹனமான ஹம்ஸத்திற்கு காலணியின் ஜல் ஜல் சப்தத்தால் நடையழகுப் பாடம்.

சிலம்புக்கே ‘ஹம்ஸகம்’ என்று பேர் உண்டு. மூகர் அதை வைத்து ச்லேஷை பண்ணியிருக்கிறார். எதனாலோ ஆசார்யாள் அப்படிப் பண்ணக் காணோம். மூகருக்கு

என்று ரிஸர்வ் பண்ணி வைத்து விட்டார் போலிருக்கிறது! 'ஹம்ஸ' என்பது ஸந்நியாஸிகளையும் குறிக்கும். 'பரம ஹம்ஸர்' என்ற சொல்கிறோமல்லவா? இதை வைத்தும் மூகரேச்லேஷை பண்ணட்டும் என்று ஆசார்யாள் பெருந்தன்மையாய் விட்டுக் கொடுத்திருக்கிறார்! (பாதார-27)

அம்பாளுடைய கேசாதி பாத வர்ணனையில் கடைசியாக வரும் ச்லோகத்தில், அவளுடைய சரணத்தில் தம்முடைய பஞ்சேந்த்ரியங்களும் மனஸும் அப்படியே முழுக வேண்டும் என்று ஆசார்யாள் ப்ரார்த்திக்கிறார். இதைப்பற்றி முன்னேயே சொன்னேன். வழக்கிலே அதிகமுள்ள பாடத்தில் இந்த ச்லோகம் அன்னநடை கற்றக் கொடுக்கிற ச்லோகத்திற்கு முந்தியதாக இருக்கிறது. ஆனால் இதைப் பிந்தியும் அதை முந்தியும் கொண்டு வருகிற பாட பேதமும் கேள்விப்பட்டிருக்கிறேன். ஸ்வரூப வர்ணனையை முடிக்கும்போது இப்படி "தவ... சரணே நிமஜ்ஜன் மஜ்ஜீவ: கரணசரண: ஷட்சரணதாம்": 'உன் திருவடித் தாமரையில் என் ஐம்புலனையும் மனஸையும் ஆறு கால்களாகக் கொண்ட உயிர் வண்டு அப்படியே புதைந்திருக்கட்டும்'' என்று சரணாகதி, ஆத்ம ஸமர்ப்பணம் பண்ணுவதே பொருத்தமாகத் தோன்றுகிறது.

இந்த வண்டு-தாமரை ஐடியாவை 'ஸுப்ரஹ்மண்ய புஜங்க'த்திலும் கொஞ்சம் வேறே தினுஸாக 'ஷட்பதீ' ஸ்தோத்ர'த்திலும் ஆசார்யாள் சொல்லியிருக்கிறார்.

சரணங்களைப் பற்றிய ச்லோகங்களில் இதைக் கடைசியாக வைத்துக்கொள்ளும் அபூர்வமான பாடத்தில், இப்போது ரொம்பவும் வழக்கத்தில் இருக்கிற பாடப்படி இந்த ச்லோகம் எங்கே வருகிறதோ அந்த இடத்தில் 'கதா காலே மாத:' என்ற ச்லோகத்தைச் சொல்கிறார்கள். அதிலேதான் ஆசார்யாள் தம்மை வித்யார்த்தியாகச் சொல்லிக்கொண்டு தமக்கு வித்யா ஸித்தி ஏற்படுவதற்காக அம்பாளுடைய சரண தீர்த்தத்தைப் பானம் பண்ணும் நாள் என்றைக்கு வருமோ என்று கேட்பது. சரணத்தைப் பற்றி அநேக ச்லோகங்கள் வருவதற்கு நடுவிலேயே இதுவும் வருவது பொருத்தமாகவே தெரிகிறது. அதுவுந் தவிர, தற்போது பெருவாரி வழக்கிலுள்ள பாடத்தில் ஸரஸ்வதி, லக்ஷ்மி, அம்பாள் மூன்று பேரையும் பிரஸ்தாவித்து வரும் மூன்று ச்லோகங்கள் சேர்ந்தாற்போல் வராமல் அவற்றில் இரண்டு வந்து விட்டு இந்த 'கதா காலே' break பண்ணுகிறது. அதற்கப்புறம் மறுபடி மூன்று பேரையும் சொல்கிற மூன்றாம் ச்லோகம் வருகிறது. நான் சொல்கிற இன்னொரு பாடத்தில் அந்த மூன்று ச்லோகங்களும் break இல்லாமல் தொடர்ச்சியாய் வருகின்றன.

பத்ததியை மாற்றி ஒன்றும் பண்ணிவிடும்படி நான் சொல்லவில்லை. எந்த க்ரமத்தில் பாராயணம் பண்ணினாலும் ஸரிதான்.

தாமரையும் ஒப்பாகாது!

திருவடியைத் தாமரை என்றாலும் வாஸ்தவத்தில் அதற்கு ஒப்பேயில்லை. திருவடி திருவடிதான்! இன்னொன்றோடு சேர்த்து அதற்கு உசத்தி உண்டுபண்ணுவதற்கே இல்லை. தாமரையைவிட அம்பாள் திருவடி எத்தனை தினுஸில் உசந்தது என்று பிரித்துக் காட்டியும் ஒரு ச்லோகம் கொஞ்சம் முன்னாடி (ச்லோ-87) ஆசார்யாள் பண்ணியிருக்கிறார்.

என்னென்ன விதத்தில் உசத்தி? தாமரை பனியிலே கருகிப் போய்விடுவது: “ஹிமாநீ ஹந்தவ்யம்”. அம்பாள் திருவடியோ? “ஹிமகிரி நிவாஸைக சதுரௌ”: பனி மலையிலேயே வஸிக்கிற ஸாமர்த்யம் பெற்றது! பிறந்தகந்தான் ஹிமயமலை, புக்ககம் வேறே எங்கேயோ போனாள் என்றில்லாமல், இரண்டுமே ஹிமயமலைதான்! அதில் வாடாமல் வதங்காமல் ஸஞ்சரிப்பது அவள்திருவடி. அப்புறம் இரண்டாவதாக - தாமரை ராவேளையில கூம்பிப் போய்விடுகிறது: “நிசாயாம் நித்ராணம்”. தாமரைகூம்புவது கண் மூடிக்கொண்டு நித்ரை பண்ணுவது மாதிரி இருப்பதால் ‘நித்ராணம்’ என்றார். அம்பாள் சரணம் ராப் பூராவுங்கூட எங்கே எந்த பக்தர்களுக்கு அநுக்ரஹ காலம் வந்தாலும் அங்கே ஓடுவது; “நிசி சரம பாகே ச விசதௌ”: விடிய விடியவும் விழிப்போடு, மலர்ச்சியோடு இருப்பது. மூன்றாவதாக - தாமரை “வரம் லக்ஷ்மீ பாத்ரம்” அதாவது தன்னிலே லக்ஷ்மி வந்து இருப்பதற்கு ஆசைப்படுகிறது; தனக்குள்ளே லக்ஷ்மியை வைத்துக்கொள்வதே பெருமையென்று நினைக்கிறது. திருவடி என்ன பண்ணுகிறது. “ச்ரியம் அதி-ஸ்ருஜந்தௌ ஸமயிநாம்”: ஸமயம் என்பதான அம்பாள் வழிபாட்டைப் பின்பற்றும் எல்லாருக்குமே, ஒவ்வொருவருக்குமே, அவளுடைய திருவடி லக்ஷ்மியை உண்டாக்கிக் கொடுத்து விடுகிறது! ஸகல ஸௌபாக்யங்களையும் கொடுக்கிறது என்று அர்த்தம். திருவடி திருவையே தருகிறது! தாமரை அவளை தனக்குள்ளே பிடித்து வைத்துக் கொண்டால், இது அவளை வாரிக்கொடுக்கிறது! ஆனபடியால், “ஸரோஜம் த்வத்பாதௌ ஜநநி ஜயத: சித்ரம் இஹ கிம்”:? ‘அம்மா! தாமரையை உன் திருவடி ஜயிக்கிறது! இதிலே ஆச்சர்யப்பட என்ன இருக்கிறது?’ உன் திருவடி திருவடிதான்!

செம்மையின் பெருமை

எல்லா அவயவத்தையும் - ஸௌந்தர்ய ஸமுத்ரத்தின் அத்தனை அலையையும் - அருள் வாக்கிலே வர்ணித்தாயிற்று. அப்புறம் (ச்லோ-92) அந்தப் பூர்ண ஸ்வரூபம் எழுந்தருளி இருக்கும் ஆஸனத்தை வர்ணிக்கிறார். அந்தச் ச்லோகத்திலேயே அத்தனை அவயவங்களும் சேர்ந்து ஒளி வீசுகிற அம்பாளுடைய அருண காந்தியைப் பற்றியும் சொல்கிறார். ஸஹஸ்ரநாமத்தில் உத்யத்-பாநு ஸஹஸ்ராபா (ஆயிரம் உதய ஸூர்யர்களின் காந்தி படைத்தவள்) என்று முதலில் சொல்லி அப்புறம் கேசாதி பாத வர்ணனை என்றால் ஆசார்யாள், ‘ஒரு வித்யாஸம் இருக்கட்டுமே!’ என்று அவயவ வர்ணனையை முதலில் முடித்துவிட்டு அப்புறம் அவளுடைய தேஹ காந்திக்கு வந்திருக்கிறார்.

ஆஸனத்தைப் பற்றி முன்னேயே சொல்லி விட்டேன் - பஞ்சக்ருத்ய மூர்த்திகளில் நாலு பேரைக் காக்களாகவும், ஐந்தாமவரை மேற் பலகையாகவும் கொண்ட அதிசயமான ஆஸனம் என்று!

அதன் மேல் ராஜராஜேச்வரியாக வீற்றுக் கொண்டிருக்கும் அம்பாளுடைய அருணச் சாயையின் ப்ரபாவத்தைச் சொல்கிறார். அந்த ப்ரகாசம் வீசி வெள்ளை சிவனும் செக்கச் செவேலென்று காமேச்வரனாகிறான்; லோக ஸ்ருஷ்டியை உண்டுபண்ணும் தாய் தந்தையர்களாக இந்தக் காமேச்வர-காமேச்வரி தம்பதி இருக்க வேண்டுமாதலால் அவன் ச்ருங்கார நாயகனாக ஆகிறான்; ச்ருங்கார ரஸத்தின் நிறம் சிவப்பேயாகையால் அம்பாள்

கண்ணுக்கு அவன் அந்த ரஸ விக்ரஹமாகவே தெரிகிறான் - என்று கவித்வம், தத்வம், 'லைட் தியரி' எல்லாவற்றையும் பிசைந்து சொல்லி இருக்கிறார்.

அம்பாளுடைய சக்தி வீச்சிலே அந்தப் பரம யோகி, பரம ஞானி ச்ருங்காரமூர்த்தியாகிறான் என்றால் இதையே திருப்பி வைத்து மஹா காமாதுரனையும் அவள் யோகியாய், ஞானியாய் பண்ணக் கூடியவள் என்று புரிந்து கொள்ளணும்; நம் காமாதிகள் தீர அந்தக் காமாக்ஷியிடமே தஞ்சம் புகவேண்டும். ஸ்தோத்ரம் இவல்யூஷனைச் சொல்லும்போதே அதன் மறுபாதியான இவல்யூஷனில் நாம் மனஸை வைத்து வெளியில் வந்தது உள்ளே போய் அடங்குவதற்கும் அவளே சரண என்று ப்ரார்த்திக்க வேண்டும். உதய ஸூர்யனின் சிவப்பு மாதிரியே தானே அஸ்தமன ஸூர்யனும் இருக்கிறது? அதனால் உதய ச்ருங்காரத்தைச் சொல்வதிலேயே நாம் அஸ்தமன ஸமாதி நிலையை ஞாபகப்படுத்தி கொள்ள வேண்டும்.

சிவப்பு நிறம் சக்தியை, கார்ய வீர்யத்தைக் காட்டுவது, வெளுப்பு, எல்லாம் அடங்கிப் போன சாந்தி. உடம்பிலே கூடப் புஷ்டி ஏறினால் சிவப்பாகிறது. புஷ்டி குறைந்தால் pale -ஆக வெளுக்கிறது. கார ஸாரமாக ஆர்க்யூ பண்ணி நாம் ஒருத்தரை ஜயித்தால், செம்மையாகக் கொடுத்ததாகச் சொல்லும் போது நாம் எப்படி சக்தியோடு தாக்கினோம் என்பதைத் தெரிவிக்கிறோம். வெளுத்துக் கட்டியதைச் சொல்லும்போதோ எதிராளியை எப்படி சக்தியிழந்து அடங்கப் பண்ணினோம் என்பதைத் தெரிவிக்கிறோம். அம்பாளோ வெள்ளை சிவனையே சிவப்பாக ஆக்கிக் கார்ய ப்ரபஞ்சத்தை அவனோடு சேர்ந்து நடத்துகிறாள்!

ச்ருங்காரச்சிவப்பு இருக்கட்டும். கருணையின் சிவப்பே நமக்கு வேண்டியது. இந்தச் ச்ருங்காரம் உண்டானதே இதனால் ஸ்ருஷ்டியாகிற லோகத்திடம் பிற்பாடு கருணை காட்டவேண்டும் என்பதற்காகத்தான். அத்விதீய ப்ரஹ்மத்திற்கு அன்பு காட்டணுமென்ற எண்ணமே முதலில் வந்தது. அன்பு காட்டணுமென்ற எண்ணமே முதலில் வந்து. அன்பு காட்ட ஆள் வேணுமே என்பதற்காகவே லோகத்தை ஸ்ருஷ்டி செய்ய நினைத்தது. தாய் தந்தையராக இருந்து அந்த ஸ்ருஷ்டியைப் பண்ணி விளையாடுவோம் என்றே ச்ருங்காரமூர்த்தியை உண்டாக்கிற்று. ஒரே அன்புதான் - சாந்த வெள்ளையிலிருந்து சிவப்பாக முதலில் பிரிவது அதுதான். சிவ-சக்திகளான ஸதி-பதி என்னும்போது அந்த அன்புக்குச் ச்ருங்காரம் என்று பெயர்; ஸ்ருஷ்டியிடத்தில் காட்டும் போது அதுவே கருணை எனப்படுகிறது. நமக்கு வேண்டியது அந்தக் கருணைதான்.

மதுரமான மாம்பழத்திலிருந்து பரம கசப்பான பாகல் வரையில் நன்றாகப் பழுக்கிறபோது, கனிகிற போது அவள் சிவப்பாகி விடுகிறாள். நமக்கும் அவளுடைய கருணைச் செம்மை அப்படி மனஸைப் பழுக்க வைத்து கனிய வைத்து மனச் செம்மை தரவேண்டும்.

ச்ருங்காரச் சிவப்பிலிருந்து காருண்யச் சிவப்புக்கு நானே ஏதோ மேதாவித்தனத்தால் நீட்டி விட்டேன் என்று நினைத்துக் கொள்ளவேண்டாம்! அடுத்த ச்லோகத்திலேயே ஆசார்யாளே சொல்லியிருப்பதைத்தான் சொன்னேன். ரொம்ப அழகாகச் சொல்லணியோடு பாடியிருக்கிறார். "ஜயதி கருணா காசித் அருணா;

ஜகத்-த்ராதும் சம்போர்-ஜயதி கருணா காசிதருணா''; ''ஜகத்'' - லோகத்தை; ''த்ராதும்'' - ரக்ஷிப்பதற்காகவே; ''சம்போர்'' - அசையாத சிவனின்; ''கருணா'' - கருணையானது; ''காசித்'' - வர்ணனாதீதமான; ''அருணா'' - அருணச் சிவப்பு அம்பாளாகி; ''ஜயதி'' - வெற்றியோடு விளங்குகிறது; லோகாநுக்ரஹத்திற்காகவே சாந்த வெள்ளை சிவம் கருணைச் சக்தியான அருணா என்ற அம்பாளாகி வெற்றியோடு திக்விஜயம் செய்து கொண்டிருக்கிறது.

இங்கே சிவ-சக்தி அத்வைதம் வந்துவிடுகிறது.

சந்திரனை வாஸனைப் பாண்டமாக

ச்ருங்காரமாகக் சொன்னார். அப்படி தம்பதியில் பத்னியாயிருப்பவளுக்குக் குளிர்ச்சியாகப் பன்னீரில் கஸ்தூரி, பச்சைக் கர்ப்பூராதி வாஸனை த்ரவ்யங்கள் கிண்ணத்தில் போட்டு வைத்து உபசாரம் பண்ணுவது வழக்கம். அந்த மாதிரி அம்பாளுக்கு வைத்திருக்கும் பன்னீர்க் கிண்ணந்தான் தளதளவென்று சீத நிலா ரொம்பியுள்ள சந்திரன் என்று நூதனமாகக் கல்பனைகள் பண்ணி அடுத்து ச்லோகம் (94) செய்திருக்கிறார். 'சந்திரன் என்பது அம்பாளுக்கான பன்னீர்க் கிண்ணந்தான். சந்திரனில் களங்கம் என்று கறுப்புத் திட்டைச் சொல்கிறோமே, அதுவும் வாஸ்தவத்தில் அந்தப் பன்னீரில் போட்டிருக்கும் கஸ்தூரிதான். ஒவ்வொரு கலையாக தினமும் சந்திரனில் ப்ரகாசம் வளருகிறது என்று நாம் சொல்வது அதில் செதில் செதிலாகக் கர்ப்பூரம் சேர்ந்திருப்பதுதான். அம்பாள் தினந்தோறும் அவற்றை உபயோகிக்க உபயோகிக்கக் கிண்ணம் காலியாவதும், ப்ரம்மா அவற்றை replenish பண்ணுவதுமாக (குறைந்ததை இட்டு நிரப்புவதுமாக) நடக்கிறது' என்று விசித்ரமாகக் கல்பனை பண்ணியிருக்கிறார்.

எதற்காக இப்படியொரு கல்பனை என்றால், பார்வதி பரமேஸ்வர்களுக்கு கலியாணம் பண்ணிப் பார்த்து ஸந்தோஷப்பட்டது முக்கியமாக ப்ரஹ்மாதான். அதனாலேயே திருக்கல்யாணத்தோடு வரும் உத்ஸவத்தை ப்ரஹ்மோத்ஸவம் என்பது. இங்கே தம்பதியாகச் சொல்லி முடிக்கும்போது அவரை எப்படியாவது கொண்டு வரணும் என்று ஆசார்யாளுக்கு! அதோடு நிற்குண ப்ரஹ்மம் இந்தப் பஞ்சக்ருத்ய தம்பதியான நிலையிலே முதல் க்ருத்யமான ஸ்ருஷ்டியே விசேஷமாகத் தெரிகிறதென்றால், அந்த ஸ்ருஷ்டிக்கென்றே தனி அதிகாரியாக இருக்கிற ப்ரஹ்மாவுக்கும் ஸ்தோத்ரத்தில் சிறப்புச் செய்யணுந்தானே? அதோடு வர்ணனை ஆரம்பத்தில் சந்திரசேகரியாகத்தானே சொன்னார்? அவளே சந்த்ர மண்டல வாஸினியும் ஆச்சே! சந்த்ர ஸம்பந்தந்தானே அவளுக்கு ஜாஸ்தி? அப்படியிருக்க, முந்தின ச்லோகத்தில் அவளை 'அருணா' என்று ஸூர்ய ஸாரதியின் பேரில் சொன்னதோடு விட்டுவிட்டால் ஸரியில்லை. சந்திரனுக்கென்றே ஒரு முழு ச்லோகம் பண்ணிக் கொடுக்கணும் என்றே இப்படி ஒரு கல்பனை செய்திருக்கிறார். ஸுமங்கலியை 'ஸுவாஸிநி' என்பது. அதனால் அவளுடைய வாஸனைப் பாண்டமாகச் சந்த்ரனைச் சொல்லி ஏற்றம் கொடுத்து விட்டார். சந்த்ரன் அவளுக்கு ஒரு ஜிண்டான் மாத்திரைச்சிமிழ் என்றால் அவள் எவ்வளவு பெரியவளாயிருக்கணும் என்றும் யோஜிக்க வைக்கிறார்.

ஆசார்யாள் விடுக்கும் எச்சரிக்கை!

ஆசார்யாளுக்கு ஜனங்களின் மனஸ் தப்பான வழியில் திரும்ப இடமே கொடுக்கக்கூடாது என்பதில் ஒரு தாயாருக்கு மேலே அக்கறை உண்டு. ஆதனால் ச்ருங்காரத்தைச் சொல்லி விட்டோமே, அதை ஜனங்கள் விகல்பமாக எடுத்துக் கொண்டு தப்பில் போய்விடப் போகிறார்களே என்று விசாரம் உண்டானாற்போலிருக்கிறது. இன்னொரு விசாரம்: “ஸ்ரீ சக்ர உபாஸனை ரொம்ப ஜாக்ரதையாப் பண்ணணும்னு சாஸ்த்ரஜ்ஞாள்-ங்கிறவா பயமுறுத்தினாலும் அதிலே ப்ராண ஸ்தானத்திலே பஞ்ச ப்ரஹ்மாஸனையா இருக்கற அம்பாளே பதியோட ச்ருங்காரமா, நம்ம எல்லோர்கிட்டேயும் கருணையா இருக்கறதாத்தானே இவர் (ஆசார்யாள்) பாடியிருக்கார்? அதனாலே, பயந்துண்டு, இப்படி யிப்படி நியமம்னு ஜாக்ரதை பண்ணிண்டுதான் யந்த்ராராதனை (ஸ்ரீ சக்ர உபாஸனை) செய்யணும்னு இல்லாம, ஈஸியா அம்மா-அப்பாவுக்கு நம்ம மனஸுப்படி முடிஞ்சதை, தெரிஞ்சதைப் பண்ணலாமே?” என்று ஜனங்கள் ஆரம்பித்துவிடப்போகிறார்களே என்றும் ஆசார்யாள் கவலைப்பட்டிருப்பார் போலிருக்கிறது. நியமம் என்று விசேஷமாக இல்லாமல் அம்மா-அப்பா என்று ப்ரேமையின் பேரிலும் உபாஸிக்கலாந்தான். ஆனால் அப்போது யந்த்ரம் கூடாது; மந்த்ரங்களையும் ஆவாஹனாதிகளுக்கு இழுக்கக்கூடாது. ஏதோ ஒரு படத்தை வைத்து நாலு பூ, நாமாவைச் சொல்லிப் போட்டு, பஜனை-கீர்த்தனை போடுவது என்று வழிபட்டுவிடலாம். ‘வழிபட்டு விடலாம்’ என்றது, உண்மையான ப்ரேமை பொங்கிக் கொண்டு வராமல், ஆனாலும் விதிப்படி பூஜை பண்ண இஷ்டமில்லாததால், ஏதோ நமக்கு அப்படியே பகவத் ப்ரேமை பொங்கிக் கொண்டிருக்கிற மாதிரி வைத்துக் கொண்டு, ஒரு மேம்போக்கான ப்ரேமையிலேயே உபாஸிக்கிறபோது, ஏதோ கொஞ்சம் வழிபட்டுவிட்டு, ஸாரம் ஒன்றும் உள்ளே போகாமல் விட்டுவிடுவதாகவே தான் இருக்கிறது! ஒரு விதிமுறைக்கு, நியமத்துக்குக் கட்டுப்பட்டு பூஜை பண்ணும் மனப்பான்மை இல்லாதபோது ஸ்ரீ யந்த்ரபூஜை கூடாது. நச்ரேயோ நியமம் விநா (நியமமில்லாவிடில்ச்ரேயஸ் இல்லை) என்பது மாத்திரமில்லாமல், நியமம் தப்பினால் விபரீதமே ஆகிற யந்த்ராராதனைக்கு யார் வேணாலும் போய்விடக் கூடாதே! அசட்டுத்தனமாக ஜனங்கள் அப்படிப் போய்க் கஷ்டப்படப் போகிறதுகளே, என்று ஆசார்யாள் நினைத்திருக்கிறார். ஸ்தோத்ரத்தை முடிக்கிற கட்டத்திற்கு வந்துவிட்டார். அதனால் முறைப்படி உபாஸனை பண்ணினால் என்ன பலன் என்று சொல்வதற்கு முன்னாடி முறைதவறிப் பண்ணி விபரீதத்தை ஸம்பாதித்துக் கொள்ளாமல் ‘வாரீன்’ பண்ண நினைத்திருக்கிறார்.

இரண்டு தினுஸில் முறை தவறலாம்: முதல் ஸெக்ஷனில் முக்யத்வம் கொடுத்துச் சொன்ன யந்த்ராராதனையில் நியம நிஷ்டைக்கு லாயக்கில்லாதவர் போய்க் கஷ்டத்தில் மாட்டிக்கொள்வது ஒன்று; இரண்டாம் ஸெக்ஷனில் சொன்ன திவ்ய தாம்பத்ய உறவை ஏதோ நாவல், ஸினிமாக் கேளிக்கை மாதிரி எடுத்துக் கொண்டு, குளிக்கப் போய்ச் சேற்றைப் பூசிக்கொண்ட கதையாகப் பண்ணிக் கொள்வது ஒன்று. ஆசார்யாள் காலத்து மநுஷ்யாள் எது ஸரியான அப்ரோச்சோ அப்படித்தான் போயிருப்பார்கள். என்றாலுங்கூட, தப்பு அப்ரோச்சுக்கு இடம் கொடுக்காமல் எச்சரித்து வைத்துவிடுவது

நல்லது என்று ரொம்பவும் பொறுப்போடு நினைத்திருக்கிறார். அப்போதைவிட வ்யவஸ்தைகள் கெட்டுப்போய் எதையும் மனம் போகிறபடி அர்த்தம் பண்ணிக்கொள்ளும் துர்தசை இப்போது ஏற்பட்டிருக்கிறது. ஆனால் இப்பவங்கூட இந்த மாதிரி ஒரு ஸ்தோத்ர பாராயணம் என்று போகிறவர்களில் பெரும்பாலோர் இந்த விஷயம் ஒன்றிலாவது சுத்தமான கண்ணோடுதான் பார்த்துக்கொண்டு போகிறார்கள். ஆனாலும் 'பெரும்பாலோர்' என்றுதான் என்னால் சொல்ல முடிகிறதே தவிர 'எல்லாரும்' என்று சொல்ல யோஜனையாய்த்தான் இருக்கிறது. அது தவிர, ஜனஸமூஹத்தில் இப்படி 'பாராயணம்' என்று பக்தியாகப் படிப்பவர்கள் மட்டுமில்லாமல், க்யூரியாஸிடீக்காகப் படிப்பவர்கள், ஆராய்ச்சி என்று படிக்கிறவர்கள், இலக்கியம் என்றே படிக்கிறவர்கள், தப்புக் கண்டுபிடிப்பதற்கென்றே படிப்பவர்கள் ஆகியவர் இப்போது சேர்ந்திருக்கிறார்கள். ஆகையால் உசந்த மனக் கட்டுபாட்டுடன் பாராயணம் பண்ணுவதற்குத்தான் இந்த ஸ்தோத்ரம் ஏற்பட்டது; திவ்ய தாம்பத்யத்தை ரஸிப்பதானாலும் ஸரி, யந்த்ராராதனை ஆரம்பிப்பதானாலும் ஸரி நல்ல இந்த்ரிய நிக்ரஹத்துடன் தான் செய்யணும் என்று தெரிவிக்க வேண்டியது அவச்யமாகிறது. இதை அன்றைக்கே ஸ்தோத்ரம் எழுதி வைத்தபோது ஆசார்யாள் பண்ணிவிட்டார்.

கீழ்த்தர உணர்ச்சிகளைத் தூண்டிவிடுகிறாமோ என்று கவலையேபடாமல். அப்படித் தூண்டிவிட வேண்டுமென்றே இன்டென்ஷனோடு எழுதுகிறவர்கள் இக்காலத்தில் ஜாஸ்தியாகி வருவதாகத் தெரிகிறது. இதை ஜஸ்டிஃபையும் செய்கிறார்கள்; இப்படித்தான் எழுதணும் என்கிறார்கள் என்றும் கேள்விப்படுகிறேன். ஒருத்தர் ஜனங்கள் மனஸ் தப்பிப் போகப் பண்ணுவதற்குக் காரணமாயிருந்து விட்டால் தப்புப் பண்ணும் ஜனங்களுக்கும் பாபம் ஏற்படுகிறதென்றால், காரணமாகத் தூண்டிக் கொடுத்த அவருக்கு மஹா பாபமே காத்துக் கொண்டிருக்கிறதென்று புரிந்துகொள்ளாததால் இப்படிப் பண்ணி வருகிறார்கள். ஆசார்யாளோ ஒரு க்ரந்தகர்த்தாவுக்கு, நூலாசிரியருக்கு இந்த விஷயத்திலிருக்கும் பொறுப்பை உணர்ந்து, படிக்கிறவர்களுக்கு இருக்க வேண்டிய மனப்பான்மையைப் பற்றிச் சொல்லிக் முடிக்கிறார்.

'மனக்கட்டுப்பாடு', 'இந்த்ரிய நிக்ரஹம்' என்று சொன்னதைப் பூர்ணமாக ஸாதித்துக் கொள்வது ரொம்பவும் கஷ்டம். அப்படிப் பண்ணினவர்கள்தான் படிக்கலாம், யந்த்ர உபாஸனை பண்ணலாம் என்றால் லக்ஷத்தில் ஒருத்தர்கூடத் தேற மாட்டார்கள்! ஆகையால் முடிந்த அளவுக்காவது இந்தக் கட்டுப்பாட்டுக்கு முயற்சி பண்ணுகிறவர்களும், அல்லது அது ஏற்பட வேண்டும் என்ற தாபமாவது இருக்கிறவர்களும் தான் இவற்றில் பிரவேசிக்கலாமென்று வைத்துக் கொள்ளலாம். படிக்கிற மட்டுமாவது மனக்கட்டுப்பாடு, பூஜை பண்ணுகிற மட்டுமாவது நியம நிஷ்டை அவசியம்,

அழகாக, ஆனந்தமாக அம்பாளை வர்ணித்துக் கொண்டே போய்க் கடைசியில் முடிக்கிற ஸமயத்தில் 'வார்னிங்' என்று போக்கை மாற்றினால், நல்ல ராஜபாட்டையில் வண்டியை ஓட்டிக் கொண்டு போய் இறக்கி விடுகிற இடத்தில் ஸடன் ப்ரேக் போட்டு

மண்டையில் இடித்துக் கொள்ளப் பண்ணுகிற மாதிரி இருக்கப் போகிறதேயென்று, ரொம்ப ஸொகுஸாக வண்டியை நிறுத்துகிறாற்போல, வார்னிங்கை நைஸ் பண்ணி நாஸுக்காகவே தெரிவித்திருக்கிறார். “நீங்கள் மனக் கட்டுப்பாட்டோடு உபாஸனை பண்ணுங்கள்” என்று நம்மைப் பார்த்துக்கூடச் சொல்லாமல் அம்பாளையே பார்த்து, மனக்கட்டுப்பாடில்லாமல் அவளிடம் வருகிறவர்கள் எந்த நிலையில் இருக்கிறார்கள் என்பதை மாத்திரம் சொல்லியே ‘குறிப்பாலுணர்த்துவது’ என்கிறார்களே, அப்படிப் பண்ணி (95-வது) ச்லோகமாகக் கொடுத்திருக்கிறார்.

முப்புரங்களை அழித்தவர் ஸ்வாமி, அவருக்கு அந்தஃபுரத்தில் ஸந்தோஷம் தருபவள் அம்பாள். இப்படி இரண்டு ‘புர’ங்களைச் சேர்த்துத் தரிபுரஸுந்தரியான அம்பாளைக் கூப்பிட்டு ஆரம்பிக்கிறார்: “புராராதே: அந்தஃபுரமஸி”. அந்தஃபுர நாயகியாக உன்னை நினைப்பதை ரக்த-மாம்ஸ ச்ருங்காரமாக்கி விட்டால் மஹா தப்பு, உன்னை இந்தரிய நிக்ரஹத்தோடுதான் ஸ்மரிக்க வேண்டும் - “த்வத் சரணயோ:ஸபர்யா மர்யாதா தரல-கரணானாம் அஸுலபா”: ‘உன்னுடைய பாத பூஜையின் ஒழுங்கான க்ரமம் அலை பாயும் இந்தரியமுடையவர்களுக்கு எளிதானதில்லை!’

-இப்படிச் சொல்லி, ‘அதனால்தான் இந்தரிய நிக்ரஹம் போதாத இந்த்ராதி தேவர்களும் அந்த அந்தஃபுரத்திற்கு ரொம்ப ரொம்ப, எத்தனையோ கோடி யோஜனை (யோஜனை என்றால் எட்டு, ஒன்பது மைல்; அப்படி எத்தனையோ கோடி யோஜனை) தள்ளியே நிற்கிறார்கள்’ என்கிறார்.

நவாவரண (ஸ்ரீ)சக்ரத்தில் ஒன்பதாவதாக உள்ளே நடுமத்தியில் இருக்கிற ஸர்வானந்த மய சக்ரத்தில் அம்பாள் பதியோடு ஆனந்தமாயிருந்து கொண்டிருக்கிறாளென்றால் அதிலிருந்து ஒவ்வொரு ஆவரணமாகக் கோடி கோடி யோஜனை தள்ளி முதல் ஆவரணம் இருக்கிறது. அதுதான் அம்பாள் ராஜதானியின் வெளிக்கோடி காம்பவுண்டு. ஒரு காம்பவுண்டு இல்லை; மூன்று சதுரமான காம்பவுண்டுகள். அந்த மூன்றிலும் ரொம்பத் தள்ளி இருக்கும் முதல் காம்பவுண்டில் அணிமாதி ஸித்திகள் தேவதா ரூபத்தில் இருக்கிறார்கள். ஒன்பது ஆவரணங்களிலும் அநேக தேவதைகள் இருக்கிறார்கள். ஒவ்வொரு தேவதையும் மஹாராஜ்ஞியான (மஹாராணியான) அம்பாளுக்கு அடங்கிய அதிகாரியாக உபாஸகர்களுக்கு ஒவ்வொரு இனத்தில் அநுக்ரஹம் பண்ணும். ஸாக்ஷாத் அந்த அம்பாள் தரும் மோக்ஷாநுக்ரஹந்தான் வேண்டுமென்று இருப்பவர்களும் ஸ்ருஷ்டி லீலையில் அம்பாள் எப்படியெல்லாம் நவநவமாக, எல்லையே இல்லாமல் விஷயங்களை விரித்து வைத்திருக்கிறாள் என்று நாடக ரஸத்தை அவளுடைய நினைப்போடு சேர்த்துச் சேர்த்து ரஸிப்பதற்காக நவாவரண பூஜை என்று அந்தப் பெரிய தேவதா பரிவாரத்தில் ஒருத்தரும் விட்டுப் போகாமல் பூஜை பண்ணுவார்கள். பக்தி ரஸத்தோடு சேர்ந்த நாடக ரஸம்! ஆனாலும் பக்தி, நாடகம் என்பதால் ‘ஈஸி-கோயிங்’காகப் பண்ணலாம் என்று விடாமல், அதிலேயும் கறாராக இப்படியிப்படி மந்த்ரம், இன்னின்ன உபசாரம் என்ற தர்ம லீலை, சட்ட லீலை எல்லாமும்! எல்லாவற்றையும் அந்த உபாஸகர்கள் முறைதப்பாமல் அநுஸரிப்பார்கள்.

பிரேஸிடென்டுக்குப் பார்ட்டி வைத்தால் அவரோடு நிற்காமல் மந்த்ரிகள்,

எம்.பிக்கள், ஆபீஸர்கள், அவருடைய P.A., கார் ட்ரைவர், வாசல் காக்கிற தர்வான் வரைக்கும் எல்லாரையும் இன்வைட் பண்ணுவது உண்டோல்லியோ? இந்தப் பரிவாரங்களாலும் நமக்கு ஒவ்வொரு நல்லது பண்ணமுடியும். அதற்கான அதாரிடி அவர்களுக்கு அந்த பிரெஸிடென்டே கொடுத்திருக்கிறார். ஆனால் அவரையே தெரிந்தவர்களுக்கு இவர்களிடம் போய் நிற்கணும், இவர்களை உபசாரம் பண்ணணும் என்று இல்லை. அப்படியிருந்தும் பார்ட்டி என்றால், அவர் வைத்த ஸர்க்கார், அவர் செய்த ஏற்பாடு என்ற மரியாதைக்காக எல்லாரையும் கூப்பிட்டு உபசரிப்பது. அப்படி அவளே கதி என்றிருப்பவர்களும் சுற்று தேவதை ஒன்று விடாமல் நவாவரண க்ரமத்தில் பூஜை பண்ணுவது. ப்ரெஸிடென்ட் வரை போகாமல் ஒரு மந்த்ரியிடம் போய் ஒரு லைஸென்ஸ், ஒரு எம்.பி.யிடம் போய் ஒரு அட்மிஷன் என்றும் நிற்பவர்கள் இருக்கிறார்கள். தங்களை ஹிம்ஸிக்கிற ஒரு போக்கிரியை மிரட்டி வைப்பதற்காக அவருடைய தர்வானிடங்கூடப் போய் உதவி கேட்கலாம். இவர்களெல்லாம் லிமிடெட் அதாரிடி உள்ளவர்கள்தான். ப்ரெஸிடென்ட்தான் அத்தனை அதாரிடியும் உள்ளவர் முழு பவரும் அவரிடந்தான்... அமெரிக்க ப்ரெஸிடென்டைச் சொல்கிறேன் என்று வைத்துக் கொள்ளுங்கள்! அவரிடம் ஆரம்பித்து மந்திரி, எம்.பி., ஆபீஸர் என்று பவர் குறைத்து கொண்டே வந்து தர்வானிடம் ரொம்பக் குறைவாயிருக்கும். வெளி ஜனங்களிலும் அவரவர் அந்தஸ்தைப் பொறுத்தே இவர்களில் ஏதோ ஒரு ஸர்க்கினிடம் தொடர்பு ஏற்படுத்திக் கொள்ள முடியும். தர்வான் ஸர்க்கினுக்கு மேலே தொடர்பு வைத்துக் கொள்ள முடியாதவர்கள் என்றால் ஸமூஹத்தில் ரொம்பக் கீழ் ஸ்திதியில் இருப்பவர்கள் என்று அர்த்தம்.

இப்படி நவாவரணத்தின் வெளிக்கோடியில் பொம்மனாட்டி தர்வான்களாக - காவல்காரிகளாக - அணிமாதி ஸித்தி தேவதைகள் இருக்கிறார்கள். ஸாவரின் பவரே பொம்மானாட்டிதானே? அதனால் பரிவாரத்திலும் ஒரே ஸ்திரீ மயம்! அஷ்டமா ஸித்தி, ஸித்தர்கள், சித்து விளையாட்டு என்றெல்லாம் கேள்விப்படுகிறோமல்லவா? அப்படிப்பட்ட, இயற்கைக்கு வித்யாஸமான, ஆச்சர்யமான சக்திகள் எட்டு, அணிமா என்பது அதில் முதல், அதைப் பெற்றால் ஒருவர் அணுமாத்ரமாகச் சுருங்கிவிடலாம். ஒரே பெரிசாகப் பெருக்க 'மஹிமா' என்பதில் ஸித்தி பெறவேண்டும். இப்படி எட்டு. இவற்றோடு இன்னம் இரண்டு கூட்டி அந்த ஸித்திகளுக்கான பத்து தேவதைகளும் நவாவரண வெளியோரக் காம்பவுன்டில் இருப்பதாகச் சொல்லியிருக்கிறது.

இவர்களிடம் யாசித்துக்கொண்டு வந்து நிற்பவர்கள், இவர்களைத் தாண்டி அடுத்த அங்கணத்துக்குப் போக அந்தஸ்துப் பெறாதவர்கள், யார் என்று சொல்கிறார்; "சதமக முகா:" என்கிறார்.. 'நூறு யாகம் பண்ணிய இந்திரன் முதலானோர்' என்று அர்த்தம்! ('சத' - நூறு; 'மக' - யாகம்.)

இந்த்ரன் அம்பாளிடமே ஞானோபதேசம் பெற்றுக் கொண்டு ஞானியானவன், முருகனோடும் மஹாவிஷ்ணுவோடும் அவனும் அம்பாளிடம் தாம்பூல உச்சிஷ்டத்திற்காகப் போனான் என்றெல்லாம் சொன்னவர், இங்கே ஏன் இப்படி அவன் காவல்காரிகளிடம் பல்லைக் காட்டுகிறான். அவனுக்கு வெளிக் காம்பவுன்டைத் தாண்டி வர அந்தஸ்து இல்லை என்கிறார்.

அவர் ஒன்றும் தப்பாகச் சொல்லவில்லை. ஆதி ஸ்ருஷ்டியிலிருந்து இன்று வரை ஒரே இந்த்ரன் இருக்கவில்லை. பல இந்த்ரர்கள் இருந்திருக்கிறார்கள். நமக்கு ஆயிரம் சதுர்யுகமாகவும், ப்ரஹ்மாவுக்கு ஒரு பகலாகவும் உள்ள கல்ப காலம் என்பதில் பதிநாலு மறுக்கள் தோன்றி பூலோகத்தில் ஒவ்வொரு ராஜவம்சத்தை ஆரம்பித்து வைப்பார்கள். ஒரு மநுவின் ஜீவித காலத்திற்கு மன்வந்தரம் என்று பெயர். அப்படிப் புதுப்புது மறுக்கள் வரும்போது தேவலோகத்திலேயும் புதுப்புது ஆஸாமிகள் இந்த்ர பதவிக்கு வருவார்கள். நூறு அச்வமேதம் பண்ணிய ஒருவருக்கே இந்த்ரனாவதற்கு யோக்யதை உண்டு. இப்படி யோக்யதை ஸம்பாதித்த பல பேர் ஸ்ருஷ்டியிலிருந்து இன்று வரையிலான அநேக மன்வந்தரங்களில் இந்த்ரர்களாக இருந்திருக்கிறார்கள். அவர்களில் யாரோ ஒருத்தன்தான் அம்பாளிடம் உபசேதம் பெற்றது; தாம்பூல உச்சிஷ்டத்திற்காகப் போனது. அவன் ஒரு விதி விலக்கான இந்த்ரன் என்று வைத்துக் கொள்ளலாம். பொதுவாக இந்த்ரர்கள் நவாவரணத்தில் வாசல் காவலாளிகளிடம் போய் நிற்கிற அளவுக்குத்தான் இருப்பார்கள். ஏனென்றால், அம்பாள் “தரல கரணானாம் அஸுலபா” என்றாரே, அதாவது ‘மனஸு கட்டுப்பாடில்லாமல் அலை பாய்கிறவர்களுக்கு அகப்படக் கூடியவன் அல்ல’ என்று சொன்னாரே, அதனால்தான்! போகபூமியான தேவலோகத்தில் நித்ய யௌவனத்தோடு இருக்கும் இந்த்ரனும் மற்ற தேவர்களும் இந்த்ரிய ஸௌக்யங்களிலேயே மனஸ் இழுபடுபவர்களாகத்தான் இருப்பது வழக்கம். இவர்கள் நவாவரணக் கோட்டைச் சுவர்களுக்கு வெளிவாசலில்தான் நிற்க வேண்டும்!

‘இந்த்ரஜாலம்’ என்று ஒரு வார்த்தை சொல்கிறோம். அப்புத அப்புதமாக சித்துக்கள் பண்ணுபவர்களுக்குள் அவன் மஹா கெட்டிக்காரன் என்பதால்தான் அந்த வார்த்தை வந்திருக்கிறது. ஆனால் அவன் மஹா அசடு! தேவராஜாவாக இருந்துங்கூட அம்பாளிடம் போகிற அர்ஹதை - இந்த்ரிய நிக்ரஹம் என்ற யோக்யதை - ஸம்பாதித்துக் கொள்ளாமல் அவளுடைய ராஜதானியின் வெளியெல்லையிலேதான் நிற்கிற அசடு!

ப்ரௌடென்ட் எல்லார் மாதிரியும் ட்ரெஸ்போட்டுக் கொண்டு அவர் பாட்டுக்க அமரிக்கையாயிருப்பார். தர்வான்தான் அமார்க்களமாக ட்ரெஸ், பாட்ஜ், தொப்பி, டவாலி போட்டுக்கொண்டு மிடுக்காக மார்க்ஸ்பண்ணுவான். இங்கே காவல்காரிகளான ஸித்திகள் அப்படித்தான் வெளிப்பார்வைக்கு அதிசயமாக சித்து வேலைகள் பண்ணுபவர்கள். ஆனால் அதில் ஆத்மார்த்த ப்ரயோஜனம் எள்ளத்தனைகூட இருக்காது. அதிசயத்தில் இருக்கிற ப்ரமிப்பினால் இதிலேயே முழுகிப் போய் ஆத்மா பக்கமே திரும்பவிடாமல்கூடத் தடுத்துவிடும்! அவர்களை உபாஸிப்பவர்களுக்கும் அந்த சித்துகளைச் சொல்லிக் கொடுப்பார்கள். இந்தக் குட்டி தேவதைகளை யார் வேண்டுமானாலும் உபாஸிக்கவும் முடியும். வெளிவிஷயமாக உள்ள மந்த்ரம், தந்த்ரம், பலி என்று என்ன உண்டோ அதை யார், எவர் பண்ணினாலும் அதுவே போதும். உள்விஷயமான இந்த்ரிய நிக்ரஹம், சித்த சுத்தி என்பது தேவையில்லை. அதனால் இந்த்ராதி தேவர்கள் இவர்களை உபாஸித்து இவர்கள் பதிலுக்குக் கொடுக்கிற ஸித்திகளைப் பெற்றுக் கொள்கிறார்கள். “ஸித்திம் அதுலாம்” என்று ஆசார்யாள் சொல்கிறார்: “இணையில்லாத ஸித்திகள் என்று அர்த்தம். பெரிசாகப் புகழ்கிற மாதிரிச் சொல்கிறார்! ஆனால் இந்த அதுல ஸித்தியுங்கூட அம்பாள் ஸந்நிதியைச் சேர

லவவேசமும் உபயோகமாகாது என்று காட்ட, ‘‘தவ த்வாரோபாந்த ஸ்திதிபி: அணிமாத்யாதிபி: நீதா:’’ - ‘போயும் போயும் உன் வெளிவாசல் காவலாளிகளாயுள்ள அணிமாதிகளினாலேயே இந்த ப்ரமாத ‘அதுல ஸித்தி’யை (பரிஹாஸமாகச் சொல்கிறார்!) அடைவிக்கப்படுகிறார்கள்’ என்கிறார்.

ஆசார்யளுடைய நைஸும், நாஸூக்கும் போகாமலே இங்கே மூன்றாவதாக இன்னொரு வார்னிங்கும் மறைமுகமாக வந்துவிடுகிறது! ஸித்திகளில் போய் மாட்டிக்கப்படாது என்பதுதான் அது. அம்பாளுடைய ஸமூஹத்திற்கு எட்டாத தூரத்திலுள்ள த்வாரபாலகிகளே கொடுக்கிறவைதான் அணிமாதி ஸித்தி என்பதிலேயே அவை அவளை அடையப் பண்ணுவதற்கும் எவ்வளவு தூரத்திலிருக்கின்றன என்று குறிப்பாலுணர்த்தி விடுகிறார்! ‘போயும் போயும் ஒரு வீட்டு வேலைக்காரி போடுகிற பிச்சையிலா ஆசை வைப்பது?’ என்று ஒதுக்கும் படி நயமாகத் தூண்டிக் கொடுக்கிறார்.

ஸித்தர்கள் என்று மஹாபுருஷர்களாகப் பல பேர் இருந்திருக்கிறார்கள். இன்றைக்கும் அநேக போலிகளுக்கு நடுப்புற அப்படி இரண்டொருத்தர் இல்லாமல் போகவில்லை. ஆனால் அவர்கள் இந்திரிய நிக்ரஹம் பண்ணினவர்கள். ஸ்வார்த்தமாக (ஸ்வய ஆதாயத்திற்காக) சித்து பண்ணுபவர்களில்லை. கஷ்டப்படுகிற ஜனங்களுக்கு அத்து சக்திகளாலும் ஒவ்வொரு நல்லது பண்ணமுடிகிறது என்ற கருணையாலேயே ஸித்திகளைக் கையாளுவார்கள். அதோடு கூட ஈச்வர சக்தி எப்பேர்பட்டதென்று தெரிவிப்பதற்காக அத்துமாகச் சிலது பண்ணுவார்கள். எல்லாம் நம் புத்திக்குள் வந்துவிடாது; இதற்குப் புரிபடாமல், ஸயன்ஸுக்கு அகப்படாமல் அநேக ஸமாசாரங்கள் உண்டு என்று தெரியப்பண்ணவும் ஸித்திகளைக் காட்டுவார்கள். அவர்கள் ஸமாசாரம் மனஸடங்காத பொதுஜனங்களுக்கு லைஸன்ஸ் ஆகாது.

அந்தஃபுர தம்பதியாக சிவ-சக்திகளை எப்படித் தத்வார்த்தத்தில் தெரிந்த கொள்ளுமோ அப்படி மனக்கட்டுப்பாடில்லாதவர்களால் தெரிந்து கொள்ளமுடியாது. காவ்ய ரீதியிலே அப்படி ஸ்தோத்ரத்தில் வர்ணித்திருப்பதைப் படிக்கும்போதுகூட நமக்கு இந்த ஞாபகம் போகப்படாது. மனஸு கட்டுப்படாத இந்த்ராதி தேவாள் நவாவரண சக்ரரூபமான அம்பாளின் ராஜதானியிலே முதல் ஆவரணத்திற்கும் வெளியிலேதான் நிற்கிறார்கள் என்பதால் அந்தக் கட்டுப்பாடு வேண்டுமென்று நிஜமாகவே ஆசைப்படுபவர்கள்தான் சக்ர பூஜை பண்ணவேண்டும். அந்தக் கட்டுப்பாட்டில் ஆசை வந்தால், பூஜைக்கு இப்படி நியமம், இன்ன விதி என்று இருக்கிற கட்டுப்பாட்டோடு அந்தக் கட்டுப்பாட்டுக்காகப் பூஜை பண்ணினால்தான் அது யுக்தமான ஸ்ரீ யந்த்ர பூஜை.

கட்டுப்பாடு இல்லாவிட்டால் தப்பு; விபரீத பலன்கூட ஏற்படும் என்று பயமுறுத்துகிற ரீதியில் ஒரு வார்த்தைகூடப் போடாமல் ரொம்ப நயமாக வார்ப்பண்ணி இப்படி ஒரு ச்லோகம்!

அம்பிகையின் அதிசயக் கற்பு

தம்பதிகளாகப் பார்ப்பதில் மனஸின் பரிசுத்தத்தைச் சொல்லிவிட்டதால் படிக்கிறவர்கள் அப்படியே பார்ப்பார்கள் - கொஞ்ச நாழிக்காவது பார்ப்பார்கள் - என்ற

நம்பிக்கையில் அப்புறம் மூன்று ச்லோகம் த்ரிமூர்த்திகளையுமே தம்பதியாக ப்ரஸ்தாபித்துச் செய்திருக்கிறார். காவ்ய ரீதியில் கவிகள் எப்படி வேடிக்கை பண்ணுவார்களோ அப்படி!

ஒரு ச்லோகத்தில் (96) என்ன சொல்கிறாரென்றால் உசந்த கவிகளை ஸரஸ்வதி வல்லபர் என்று சொல்லும் வழக்கமுண்டு. சாஸ்த்ரோக்தமாகவோ ப்ரஹ்மா ஒருத்தர்தான் ஸரஸ்வதி வல்லபர். அதே மாதிரி மஹாவிஷ்ணுதான் நிஜமாக ஸ்ரீ என்கிற லக்ஷ்மிக்கு ப்ரபுவானதால் ஸ்ரீமான், செல்வச்சீமான் என்றெல்லாம் சொல்கிறோம். இப்படி மநுஷ்யர்களோடு அம்பாளை ஸம்பந்தப்படுத்தி எங்கேயாவது சொல்லும் வழக்கமுண்டா, வசனம் உண்டா? கிடையாது. பரமேஸ்வரனுடைய மஹா பதிவ்ரதையான பத்னியாக அவள் இருப்பதால் புருஷலோகத்தில் அத்தனை பேருக்கும் அம்மாதானே தவிர, ஒரு பேச்சுக்கு, அதிசயோக்திக்குகூட அவளை ஸரஸ்வதி லக்ஷ்மிகளைப்பற்றி சொல்கிற மாதிரி எதுவும் சொல்வதில்லை.

அப்படிப்பட்ட அவளுடைய பாதிவ்ரதத்திற்குப் பெருமை தருவதாக ஒரு விஷயம் சொல்கிறார். கர்ப்ப காலத்தில் ஸ்த்ரீகளுக்கு ஏற்படும் மசக்கைக்கு தோஹதம் என்று பெயர். இந்த தோஹதம் வருஷஜாதிகளுக்கும் உண்டு என்றும், அப்போது அவை என்ன ஆசைப்படுகின்றனவோ அது பூர்த்தியானால்தான் அவை புஷ்பித்து, அப்புறம் காய்த்துப் பழம் கொடுக்கும் என்றும் ஒரு லிஸ்ட், இன்ன மரம், செடி, கொடிக்கு இன்ன தோஹதம் என்று கவி மரபிலே சொல்லுவார்கள். அந்த எல்லா மசக்கை ஆசையும் ஒரு மநுஷ ஸ்த்ரீயை ஸம்பந்தப்படுத்தியே இருக்கும். வேடிக்கை வேடிக்கையாகச் சொல்லியிருக்கும். ஒரு ஸ்த்ரீயின் கடாஷம் பட்டாலே ஒன்று புஷ்பிக்கும் இன்னொன்றிடம் அவள் ஹாஸ்யமாக, ச்ருங்கார ஜாடையும் வீசுகிற ஹாஸ்யமாகப் பேசினால் புஷ்பிக்கும்; ஒன்று அவள் ஆடினால் புஷ்பிக்கும்; ஒன்று அவள் பாடினால் புஷ்பிக்கும்; இன்னொரு வருஷத்தின் மேலே அவள் வாயால் ஊதினால் புஷ்பிக்கும்; இன்னொன்று ரொம்ப விசித்ரமாக, அவள் வாயிலே மதுவை விட்டுக் கொண்டு அதன் மேலே கொப்பளித்தால்தான் புஷ்பிக்கும்! அவள் உதைவிட்டால்தான் புஷ்பிக்கிறது என்றுகூட ஒன்று! இப்படி இருப்பதில் குரவகம் என்ற மருதாணி (மருதோன்றி) ஒரு ஸ்த்ரீ அணைத்துக் கொண்டாலே புஷ்பிப்பது. பரமேஸ்வரனுக்கே தன்னை மனோ-வாக்-காய ஸமர்ப்பணம் பண்ணிக் கொண்டுவிட்ட அம்பாள் ஒரு மருதாணி மரத்திற்கு இருக்கிற இந்த தோஹதத்தைக் கூடப்பூர்த்தி பண்ணமாட்டாள் என்கிறார்!

இங்கே அம்பாளைக் கூப்பிடும்போது, 'ஸதி! ஸதீநாம் அசரமே!' என்கிறார். முதலில் 'ஸதி' என்றது அம்பாள் ஒருத்திக்கே பெயராக இருப்பதைச் சொல்லிக் கூப்பிடுவது. தக்ஷ ப்ரஜாபதிக்குப் புத்ரியாக அம்பாள் இருந்தபோது அவளுக்கு வைத்த பெயர் அது. 'ஸத்' என்பது ஸத்யம், நல்லது என்று இரண்டு அர்த்தம் கொடுக்கும். அதனடியாக அப்படி (ஸதி என்று) பரம ஸத்யமும் மஹாநல்லதுமான ப்ரஹ்ம சக்தியின் அவதாரத்திற்குப் பெயர். அந்த அவதாரத்தை அம்பாள் முடித்தது பரம பாதிவ்ரதத்தினாலேயே! பதியைத் தகப்பனார் அலக்ஷ்யம் பண்ணியதால் அப்படியே மனஸு நொந்து அந்தத் தகப்பனார் கொடுத்த தேஹத்தையா தரிப்பது என்று ப்ராண த்யாகம் பண்ணிவிட்டாள். அதிலிருந்து பதிவ்ரதை என்பதற்கே 'ஸதி' என்று பேர் வந்து

விட்டது. அம்பாளொருத்தியின் பெயரான 'ஸதி' என்ற proper noun உத்தம பத்னியாரானாலும் அவர்களைக் குறிப்பதான common noun ஆகிவிட்டது! "ஸதீநாம் அசரமே!" என்று ஆசார்யாள் சொல்லியிருப்பது இந்தப் பொதுப்பெயரை வைத்துத்தான். உத்தம பத்னிகளுக்குள்ளே முதலிடம் பெறுபவளே! என்று அர்த்தம். 'சரம ச்லோகம்' என்று கேட்டிருக்கலாம். ஒருத்தருக்கு வாழ்க்கை முடிந்தபின் அவரைப் போற்றிப் பண்ணுவது சரமச்லோகம் 'சரமம்' - முடிவு. 'அசரமம்' - முதல்.

சிவன் ஒன்றுக்கும் உதவாதவன்; அம்பாள்தான் அவனை உதவுபடியா ஆக்கினவள் என்பதாக ஸ்தோத்ரத்தை ஆரம்பித்தார். சாக்த சாஸ்த்ரம் அவரை அப்படிச் சொல்ல வைத்தது. கவி மரபும் அதற்குக் கை கொடுத்தது. ஆனாலும் முடிக்கும்போது - final word தானே தீர்ப்பு? அப்படித் தீர்ப்புத் தரும்போது - தர்மாசார்யராக இருந்து கொண்டு லோகத்து ஜனங்களுக்கு நடைமுறை வாழ்க்கையில் எது நல்லதோ, எதுதான் வேத சாஸ்த்ர விதியோ, அதைத்தான் சொல்ல வேண்டுமென்று, ஈச்வரனுக்கு முதலிடம் தந்து, அவனே தன்னுடைய ஸர்வஸ்வமும் என்று ஆத்மார்ப்பணம் பண்ணின பதிவ்ரதா ரத்னமாகவே அம்பாளைக் காட்டி இருக்கிறார். இதிலே உச்சிக்குத்தான் அடுத்த ச்லோகத்தில் (97) போகிறார்.

பரப்ரஹ்மத்தின் பட்டமஹிஷி

கிராமாஹுர்-தேவீம் த்ருஹிண-க்ருஹிணீம் ஆகமவிதோ

ஹரே: பத்நீம் பத்மாம் ஹர-ஸஹசரீம் அத்ரி-தநயாம் ।

துரீயா காபி த்வம் துரதிகம நிஸ்ஸீம் மஹிமா

மஹாமாயா விச்வம் ப்ரமயஸி பரப்ரஹ்ம-மஹிஷி ॥ 97

(ஆகமவித:) சாஸ்திரமறிந்தோர் (அம்பிகையான உன்னையே) (த்ருஹிண க்ருஹிணீம்) பிரும்மாவின் இல்லாளான (கிராம் தேவீம்) வாக்தேவியாகவும் (ஹரே: பத்நீம்) திருமாவின் பத்னியான (பத்மாம்) கமலையாகிய லக்ஷ்மியாகவும், (ஹர ஸஹசரீம்) சிவபெருமானின் இல்லறத்துணைவியான (அத்ரி தநயாம்) மலைமகளாகவும் (ஆஹு:) கூறுகின்றனர். (த்வம்) நீயே (துரியா) (அம்மூவருக்கும் மேம்பட்ட) நான்காமவளாகவும், (கா அபி) இத்தகையவள் எனக் கூறவொண்ணாத, எல்லையற்ற பெருமை பொருந்தியவளாகவும் (பரப்ரஹ்ம மஹிஷி) பரப்பிரம்மத்தின் பட்டத்தரசியான (மஹாமாயா) மஹாமாயையாக (இருந்து கொண்டு) (விச்வம்) பிரபஞ்சத்தை (ப்ரமயஸி) சுற்றிச்சுழற்றுகிறாய்.

"பரப்ரஹ்ம மஹிஷி" என்று ஒரு அஸாதாரணப் பேரை இங்கே அம்பாளுக்குக் கொடுத்திருக்கிறார். பராசக்தியைத்தான் எல்லாவற்றுக்கும் மேற்பட்டதாக சாக்த சாஸ்திரம் சொல்கிறது. இந்த ஸ்தோத்ரமும் அப்படித்தான் சொல்லிக்கொண்டு வந்திருக்கிறது. அவள்தான் ஆட்சியதிகாரம் படைத்த ஸாவரின் பவர்; லோகத்திற்கு மாதா-பிதாக்களாகக் காட்டனுமென்பதற்காகத்தான் அவள் பதி ஸ்நானம் கொடுத்துக் காமேச்வரன் என்று ஒருத்தனை வைத்துக் கொண்டிருப்பது என்று நிறையச்

சொல்லியிருக்கிறேன். ஆனால் இங்கே ‘‘பரப்ரஹ்ம மஹிஷி’’ என்பதற்கு என்ன அர்த்தமென்றால் - விஸ்தரித்துச் சொல்லும்போது என்ன அர்த்தமென்றால் - பரப்ரஹ்மமாக இருக்கும் ஈசுவரன்தான் ஆள்கிற ராஜா, அவனுடைய பத்னியாக இரண்டாவது ஸ்தானத்தில் இருப்பவளே அம்பாள் என்று அர்த்தம். ‘மஹிஷி’ என்றால் ராஜாவின் பட்டத்து ராணி. தானே ஆட்சி செலுத்துபவளை மஹிஷி என்பதில்லை; மஹா ராஜா, சக்ரவர்த்தினி என்றே சொல்வது, ராஜா-ராஜா, சக்ரவர்த்தி-சக்ரவர்த்தினி என்று இருக்கிற மாதிரி மஹிஷன்-மஹிஷி என்று கிடையாது. அரசனுக்கு மஹிஷன் என்று பேர் இல்லை. (சிரித்து) அது அஸுரன் பெயர்தான்! எருமையாட்டம் இருப்பவன் ‘மஹிஷன்’. அதாவது ராஜாவுக்கு அடங்கி, பத்னி ஸ்தானத்தில் இருக்கப்பட்டவளுக்கே ஏற்பட்ட ப்ரத்யேகப் பெயர் ‘மஹிஷி’ என்பது அதனால் அதற்கு ‘மஹிஷன்’ என்று ஆண்பால் இல்லை.

சிவனையே அசைக்கிறவள், ஆட்டிப்படைக்கிறவள் அவன் சாகாமல் ரக்ஷிக்கிறவள் என்றெல்லாம் ஏகமாகச் சொல்லிவிட்டு முடிக்கும்போது ஸ்த்ரீதர்மத்தைச் சொல்ல வேண்டும் என்று அவனுக்கே சக்ரவர்த்தியாகப் பட்டாபிஷேகம் பண்ணி அவளை அவனுடைய மஹிஷியாக்குகிறார்! அவளுக்கே அதுதான் பிடிக்கும்! அவளேதானே ஆசார்யாளுக்குள்ளே பூந்து (புகுந்து) புறப்பட்டு இப்படிப் பாட வைத்திருப்பது?

சீலோகத்தில் கடைசி வார்த்தை ‘பரப்ரஹ்ம மஹிஷி’. அதை முதலில் சொல்லிவிட்டேன். அதற்கு முன்னாடி என்ன சொல்கிறார்? ஸரஸ்வதி, லக்ஷ்மி, பார்வதிகளை த்ரிமூர்த்தினின் பத்னியாகச் சொல்கிறார். அப்புறந்தான் நான்காவதான துரீய ப்ரஹ்மத்தின் பத்னியாய் மூல பராசக்தியான காமேஸ்வரியைச் சொல்லியிருக்கிறார்.

முந்தைய சீலோகத்தில், ‘‘ஸரஸ்வதி வல்லபர்களாகவும், ஸ்ரீமான்களாகவும் அநேகர் உண்டு. உன்னை வைத்துத்தான் அப்படிச் சொல்வதற்கில்லாமல் சிவ பத்னியாக மட்டுமே மஹாபதிவ்ரதையாக இருக்கிறாய்!’’ என்று சொன்னபோது மற்ற இரண்டு பேரையும் மட்டம் தட்டுகிறாற்போலத் தோன்றுகிறதல்லவா? அப்படியில்லை என்று இந்த சீலோக ஆரம்பத்தில் க்ளியர் பண்ணுகிறார். அதைவத ஆசார்யாள் எங்கேயாவது தெய்வபேதம் பண்ணுவாரா? எடுத்துக்கொண்ட விஷயத்திற்கு ஏற்றம் கொடுத்து, கேட்கிறவர்கள். அதில் நன்றாக மனஸை வைக்கும்படிச் செய்வதற்காகவே மற்றவர்களை இறக்குகிற மாதிரிச் சொல்வதுண்டு. அப்படித்தான் அங்கே பண்ணினார். இதே ஆசார்யாள்தான் சாரதா மடம், சாரதா பீடம், ச்ருங்கேரியில் சாரதாம்பாளுக்கே எல்லா விசேஷமும் என்பதாக ஸரஸ்வதியிடமுந்தான் பக்தி காட்டியிருக்கிறார். ஸந்நியாஸிகளைப் பத்து க்ரூப்பாக ‘தசநாமி’ என்று பிரித்த போது இரண்டு க்ரூப்புக்கு ‘ஸரஸ்வதி’, ‘பாரதி’ என்று அவள் பெயரையே வைத்திருக்கிறார். வேறே எந்த ஸ்வாமி பெயரும் தசநாமிகளில் இல்லை. அதே மாதிரி, லக்ஷ்மி ஸ்துதிகளில் ரொம்பவும் விசேஷமாயிருக்கும் ‘‘கநகதாரா ஸ்தவ’’மே அவர் செய்ததுதான். அதுதான் அவர் பண்ணிய முதல் ஸ்தோத்திரமே!

தெய்வ பேதமே இல்லை என்பதை முதலில் க்ளியர் செய்து விடுகிறார். அம்பாளைப் பார்த்து “உன்னையேதான் ப்ரஹ்ம பத்னியான வாசிச்வரியாகவும், விஷ்ணு பத்னியான பத்மாவதித் தாயாராகவும் சொல்வது” என்கிறார். “கிராம் தேவீம் த்ருஹிண க்ருஹிணீம்... ஹரே: பத்நீம் பத்மாம்.” இது ஏதோ தாமாகச் சொல்வதில்லை; வேதத்தின் அபிப்ராயமே தெய்வங்களுக்குள் பேதமில்லை என்பதுதான் என்று விநயமாகத் தெரிவிக்கிறார் - “வேதமறிந்த வித்வான்கள் இப்படித்தான் சொல்கிறார்கள் - ஆகமவித: ஆஹு”.

அப்புறம் “ஹரஸஹசரீம் அத்ரிதநயாம்” என்பதாக ‘ருத்ரபத்னியான பார்வதியும் நீதான்’ என்கிறார். ‘அத்ரி தநயா’ என்றால் மலைமகள்.

த்ரிமூர்த்திகளோடு முடியாமல் பஞ்சக்ருத்ய மூர்த்திகள் உண்டு என்றும், ருத்ரனும், பார்வதியும் த்ரிமூர்த்திகளில் வருபவர்களே என்றும், காமேச்வர-காமேச்வரிகளோ பஞ்சக்ருத்யத்திற்கும் ‘டாப்’பில் உட்கார்ந்து கொண்டிருப்பவர்களென்றும் சொல்லியிருக்கிறேன். அதனால் த்ரிமூர்த்திகளுடைய பத்னிகளில் ஒருத்தியாக ஸம்ஹாரகர்த்தாவின் சக்தியாயிருக்கிற பார்வதியும் ஸரஸ்வதி-லக்ஷ்மிகள் மாதிரிப் பராசக்தியான காமேச்வரிக்கு வேறேதான்; ஸ்தானத்தில் கீழேதான். ஆனால் அந்த இரண்டு பேரைச்சொன்ன மாதிரியே பார்வதியையும் பராசக்தியேதான் என்று அத்வைதமாகச் சொல்கிறார். பராசக்தியைத் தவிர எதுவுமில்லை; அவளேதான் எல்லாமாகி இருப்பது என்பதால் அத்வைதம்.

அது அவரை அப்படியே அத்வைத சாஸ்த்ர அபிப்ராயமான ‘துரீய’த்தில் கொண்டுவிட்டு விடுகிறது. ‘பஞ்சக்ருத்யம்’ என்று ஐந்து, அதற்கு மேலே மூல ஸத்யமும் அதன் சக்தியும் என்று சைவமும் சாக்தமும் சொல்கிற மாதிரி அத்வைதத்தில் சொல்வதில்லை. நாலோடேயே அது முடித்துவிடும். அத்வைத சாஸ்த்ரத்திற்கு ச்ருதி ப்ரமாணமான மாண்டூக்ய (உபநிஷ)த்தில் அப்படித்தான் ஸ்பஷ்டமாகச் சொல்லியிருக்கிறது. ஒரு ஜீவனுக்கு ஸ்வப்னாவஸ்தை (கனவு நிலை) என்பது, ஸ்ருஷ்டி என்றும் ஜாக்ரத் அவஸ்தை ஸ்திதி என்றும் ஸுஷுப்தி (தூக்கம்) ஸம்ஹாரம் என்றும் காட்டி, அப்புறம் ஸுஷுப்தியிலும் தூங்காமல் இருந்து கொண்டிருக்கும் உயிர்மூலமான ப்ரஹ்மத்தை நாலாவது நிலையான சதுர்த்தம் என்று சொல்லி அது முடித்துவிடும். அந்தச் சதுர்த்தத்தைத்தான் துரீயம் என்பதும். அந்த அடிப்படையில் இங்கே ஆசார்யாள் ஸ்ருஷ்டி, ஸ்திதி, ஸம்ஹாரகர்த்தாக்களின் சக்திகளைச் சொன்னவுடன், பஞ்சக்ருத்யத்தில் திரோதானம், அநுக்ரஹம் என்று பாக்கி இருப்பவற்றுக்குப் போகாமல் துரீயம் என்கிற ப்ரஹ்மத்திற்குப் போய் விடுகிறார்.

ப்ரஹ்மத்தின் சக்தியைப் பற்றி அத்வைதத்தில் அவர் விசேஷமாகச் சொல்வதில்லை. விசேஷமாகச் சொல்லவில்லை என்று ஏன் சொல்கிறேனென்றால், சில பேர் நினைக்கிறாற்போல ஒரேடியாகச் சொல்லாமலேயுமில்லை. முன்னேயே இவ்விஷயமாகச் சொல்லியிருக்கிறேன். ‘ப்ரஹ்ம ஸுத்ர’த்தின் முதல் ஸுத்ர பாஷ்யத்திலேயே ஆசார்யாள் ப்ரஹ்மத்திற்கு லக்ஷணங்கள் சொல்லும்போது அது “நித்ய-சுத்த-புத்த-முக்த ஸ்வபாவம்” என்று சொல்வதோடு நிறுத்தாமல், “ஸர்வஜ்ஞம்”

என்றும் சொல்கிறபோதே அந்த 'ஏக'த்துக்கு வேறே மாதிரி 'ஸர்வம்' என்று அநேகம் இருப்பதாகவும், அவற்றையெல்லாமும் இது அறிகிறதாயும் ஒருநிலை ஒப்புக்கொள்ளப்பட்டு விடுகிறது. அப்புறம் இன்னும் வெளிப்படையாக "ஸர்வ சக்தி ஸமன்விதம்" என்றும் ஒரு லக்ஷணம் சேர்த்திருக்கிறார். "ஸர்வோபேதா ச தத்-தர்சநாத் (II.1.30)" என்ற ஸூத்ரத்தின் பாஷ்யத்திலோ இன்னும் ஸ்பஷ்டமாகத் தவறாத நிலையை ஒப்புக்கொண்டு, ப்ரஹ்மம் "விசித்ர (அதாவது வித விதமாக உள்ள) சக்தியோகம்" கொண்டது என்றே சொல்கிறார்.. "சக்தியோகம்" என்றால் சக்தியோடு கூடியிருப்பது. இதையே சாக்த பாஷ்யத்தில் சொல்வதுதான் இங்கே ப்ரஹ்மமானது பராசக்தியைத் தன்னுடைய மஹிஷியாகக் கொண்டிருப்பது நுண்பது! ஸர்வஜ்ஞாத்மர் என்று அத்வைத ஆசார்ய புருஷர்களில் ரொம்பப் பெரியவராக ஒருத்தர்; ஆசார்யாளின் நேர் சிஷ்யர், கடைசி சிஷ்யர். அவர், "சுத்த அத்வைத தர்சனத்திலேயே சக்தி, லீலை ஸ்ருஷ்டி எதுவும் கிடையாதுதான். ஆனாலும் அந்த அத்வைத லக்ஷ்யமே பரம் என்று இருக்கும் 'ச்ரத்தாநுக்களும் கர்மா, உபாஸனை முதலியவற்றுக்கு இடங்கொடுத்து, அந்த வியவஹார angle -லிருந்து பார்க்கும்போது, ப்ரஹ்மத்தின் ஞானமான சித் என்பது சக்திமயமாயிருந்து கொண்டு, அவித்யா என்றும் மாயா என்றும் சொல்கிற ஜடசக்தியினால் ஜகத்தை உண்டுபண்ணுவதாக விவரிக்கிறார்கள்" என்று தெளிவாகச் சொல்லியிருக்கிறார். ஆனாலும் சக்திக் கூத்தில் மனஸைத் திருப்பாமல் சாந்த ப்ரஹ்மத்திலேயே அதை ஐக்யம் பண்ணுவதுதான் அத்வைத புஸ்தகங்களிலே ஆசார்யாளுடைய லக்ஷ்யமாகையால் ப்ரஹ்ம சக்திக்கு முக்யம் தராமல், ஸ்ருஷ்டியை ஒரு மாயையாக ஒதுக்கித் தள்ளிவிட்டு அதற்கு மேலே உள்ள துரீய ப்ரஹ்மத்திலேயே சித்தத்தைச் செலுத்தப் பண்ணுவார். சக்தி என்று ஆண்-பெண்ணில் சேராத வெறும் என்னர்ஜியாகக்கூட அவர் அதிகம் சொல்வதில்லை என்னும் போது அதை ஸ்த்ரீயாக ப்ரஹ்ம பத்னி என்பதற்கு அங்கே இடமேயில்லை!

ஆனால் அதே ஆசார்யாள் அங்கே ப்ரஹ்ம வித்யா ஆசார்யாளாயிருந்தவர் இங்கே ஸ்ரீ வித்யா ஆசார்யாளாக இருந்துகொண்டு இதிலேதான் அபிருசி (ஈடுபாடு) என்று இருப்பவர்களுக்கு வழி காட்டும்போது காமேச்வரியான பராசக்தியையே ப்ரஹ்ம பத்னி, மஹிஷி என்கிறார். ஸ்ரீ வித்யா தந்த்ரமும் அத்வைத ஸாயுஜ்யத்தையேதான் லக்ஷ்யமாகக் கொண்டதாகையால் அத்வைத ஞானவழியிலே வருகிற துரீயத்தையும் எடுத்துக்கொண்டு, த்வைதமான இந்த பக்தி வழியிலே வருகிற சிவ-சக்தி தம்பதி என்கிற அபிப்ராயத்தையும் அதோடு சேர்த்துக் குழைத்துச் சொல்லியிருக்கிறார்.

'துரீயா' என்று அவர் அம்பாளைச் சொல்லும்போது, ஸரஸ்வதி, லக்ஷ்மி, பார்வதி என்ற மூன்றுக்கு அப்புறம் அவற்றுக்கு மேலாக மூலமாக உள்ள நாலாவதான பராசக்தியைச் சொல்கிறாரென்பது மாத்திரமில்லை. துரீயமான ப்ரஹ்மத்தின் சக்தி-பத்னி துரீயா என்பதாலும் அப்படிச் சொல்கிறார்.

"அம்பிகை! நீ ஸாக்ஷாத் ப்ரஹ்மம் இவ்மத்தின் பட்ட மஹிஷியாயிருக்கிறாய். நீயே மஹாமாயையாக விச்வம் முழுவதையும் த்வைத இழுபறியில் ப்ரமணம் பண்ணும்படியாக - அதாவது, சுற்றிச் சுற்றி அலையும் படியாக - செய்கிறாய்" என்கிறார். அதாவது அத்வைதத்தில் முக்யமாகச் சொன்ன மஹாமாயாவாகவே பராசக்தியை

‘ஐடென்டிஃபை’ பண்ணி (அத்வைத) வேதாந்தம் சாக்தம் இரண்டையும் ஸமரஸப்படுத்தி விடுகிறார். அந்த மாயையை ‘‘தூரதிகம நிஸ்ஸீம மஹிமா’’ என்று சிறப்பிக்கும்போதோ சாக்த பாஷையில் சக்தியைப் போற்றிச் சொல்கிற முறையில் சொல்லியிருக்கிறார். ‘தூரதிகமம்’ என்றால் ‘அடைய முடியாதது’ என்று அர்த்தம். அதன் கட்டளையை யாரும் கடக்க முடியாது என்றும் அர்த்தம். நிஸ்ஸீம மஹிமா, எல்லை கட்டமுடியாத அப்பேர்ப்பட்ட மஹிமை, பெருமை கொண்டது என்று அர்த்தம். அத்வைதத்தில் மாயையைத் ‘துச்சம்’ என்று தள்ளவே சொல்வர். அது இன்னதென்று புரியாத புதிரான அநிர்வசநீயம் என்பார். இங்கே அதையே பராசக்தியாக இப்படியெல்லாம் கொண்டாடி அடைமொழிகள் போடுகிறார்!

ஸ்ருஷ்டியில் பலவிதமான ஜீவர்களை அம்பாள் பண்ணிப் போட்டிருப்பதைப் பார்த்து, யாருக்கு எப்படிச் சொன்னால் அவர்கள் இருக்கிற ஸ்திதியில் அவர்களுடைய ஆத்மாபிவ்ருத்திற்கு வழி உண்டாகுமோ அப்படிப் பக்குவமாகச் சொன்ன ஈடிணையில்லாத ஆசார்ய புருஷர் நம்முடைய பகவத்பாத ஆசார்யாள். இப்படிப் பல மார்க்கங்களில் வழி காட்டியவர் அத்வைத்திற்கு நெருக்கமாகவுள்ள ஸ்ரீ வித்யா ஆசார்யராகி இங்கே பேசுகிறபோது அந்த சாஸ்திரத்திலிருந்து சிலது அத்வைத சாஸ்திரத்திலிருந்து சிலது என்று, எதெது இயற்கையாக ஒன்று சேருமோ அப்படிப்பட்டவையாக எடுத்து ஒன்றாகத் திரட்டி, பாலையும் வெல்லத்தையும் சேர்த்துக் கிளறித் திரட்டுப்பாலாக்கிக் கொடுக்கிறது போலக் கொடுத்திருக்கிறார்.

அத்வைதத்திலே அவருடைய நிர்குண ப்ரஹ்மம் மாயையோடு ஸம்பந்தமே இல்லாதது. அத்வைத ஞானத்திற்கு அழைத்துக்கொண்டு போகிற சாக்த பக்தியிலே ஈடுபாடுள்ளவர்களுக்காக அந்த ப்ரஹ்மத்தையும் மஹா மாயையும் அகமுடையான்-பெண்டாட்டியாக உறவுபடுத்திச் சொல்லி விடுகிறார்! அது மட்டுமில்லை. அத்வைதத்திற்கு ரொம்பதூரத்தில் உள்ள சாஸ்த்ரதர்மங்கள்தான் பொது உலகத்திற்கு வழி. அப்படி ஜகத்துக்கு வழி சொல்வதற்கு நம்முடைய ஜகதாசார்யாள் மறக்கவே மாட்டார். அதனால் அகமுடையான்-பெண்டாட்டி என்பதோடு நிறுத்திவிடாமல் அகமுடையானுக்கு அடங்கித்தான் பெண்டாட்டி என்று காட்டுவதற்காக ப்ரஹ்மத்தையே சக்ரவர்த்தியாக்கிப் பராசக்தியை அவனுடைய மஹிஷியாகச் சொல்கிறார்!

அவருடைய மனஸு எத்தனை விசாலம், அது எத்தனை விசாலமாகத் திறந்து எல்லாவற்றுக்கும் இடம் கொடுத்து எல்லாருக்கும் வழி காட்டுகிறது என்று பார்த்தால் - தமக்கு என்று இதுதான் ஸித்தாந்தம் என்று முரட்டுப் பிடியாக ஏதோ ஒன்றையே பிடித்துக் கொள்ளாமல் எப்படி ஸித்தாந்தங்களையெல்லாம் அவர் ஸமரஸப்படுத்துகிறார் என்று பார்த்தால் - பார்க்கப் பார்க்க ‘இப்படி ஒரு ஆசார்யாள் நமக்குக் கிடைத்தாரே!’ என்று பெருமையாக இருக்கிறது.

ஆரம்பத்திலே அசையாத சிவனொருத்தனைப் பராசக்தி அசைவிப்பதாகச் சொன்னவர் முடிக்கும்போது விச்வம் முழுதையும் அவள் அசை அசை என்று அசைத்துச் சுழட்டி வைக்கிறாள் - ‘‘விச்வம் ப்ரமயஸி’’ - என்கிறார். அந்த ஒரு சிவப்ரம்மம் ப்ரமணமானதும் (சுழற்சியடைந்ததும்) அத்தனை விச்வ ஸ்ருஷ்டியும் ஏற்பட்டு எல்லாம்

சுழலுகின்றன, ஸதா சலிக்கின்றன! ஒரு அணுவுக்குள்ளே எலெக்ட்ரான் ஸெகண்டுக்கு 1,86,000 மைல் வேகத்தில் சுற்றுவதிலிருந்து, பெரிய பெரிய நக்சத்ர மண்டலங்களான காலக்ஸிகள் வரை நம்முடைய பூமி முதலான ஸகல க்ரஹ நக்சத்ரங்களும் தங்களைத் தாங்களே சுற்றிக்கொண்டு, அதோடு ஆகாச வீதியிலேயும் ஓட்டமாக ஓடிக் கொண்டிருக்கும்படியாக, சொல்ல முடியாத பவரோடு ஸகலத்தையும் அசை, அசை என்று அசைத்துக் கொண்டிருக்கிறாள்! இந்த அத்தனை சலனத்தையும் சேர்த்து வைத்து ஒவ்வொரு ஜீவ மனஸும் ஸதா சஞ்சலிக்கிறது! 'விச்வம் ப்ரமயஸி' என்று ஸரியாகத்தான் போட்டார்! பகவானும் கீதையில் 'ப்ராமயன் ஸர்வ பூதாநி' என்று சொன்னாலும், அவர் ஜீவ குலத்தின் சித்தம் ஸதா சலிப்பதை - (சிரித்து) நம் அத்தனை பேருக்குமே 'சித்த ப்ரமை' என்ற ப்ரமணம் இருக்கத்தான் இருக்கிறது! அதை - மட்டுமே சொன்னார். ஜீவர்களின் ஹ்ருதயத்திலே இருந்து கொண்டு அவர்களை ஈச்வரிஆட்டி வைப்பதை மட்டும் சொன்னார். ஆசார்யாள் சேதனம் அசேதனம் எல்லாவற்றையுமே சேர்த்து 'விச்வம்' என்று போட்டு விட்டார்.

மஹாமாயையாக இப்படி ஆட்டி வைப்பவள் பரமாநுக்ரஹ ரூபினியாக இந்த மாயா லோகத்திலே பலவித அருள்களைப் பண்ணி முடிவிலே ஆடாத அசையாத பரானந்த ரஸமான சிவமாக - ப்ரஹ்மமாக - ஜீவனைப் பண்ணுவதை அடுத்த ச்லோகத்திலேயே தெரிவிக்கிறார்.

அனைத்துப் பலன் அருளும் அன்னை வழிபாடு

ஒரு ஸ்தோத்ரத்தை முடிக்கும்போது 'இதன் பாராயணத்தால் இன்ன இன்ன பலன்' என்பதாக பலச்ருதி என்று ச்லோகம் கொடுப்பது வழக்கம். ஆசார்யாளோ விநய மூர்த்தி. அதனாலே கடைசியில் இது ஒன்றும் தாமாகப் பண்ணிவிட்ட ஸ்தோத்ரமில்லை; அவளுடைய அருளேதான் தம்மை ஏதோ துளி ப்ரபாவத்தை எழுத வைத்தது என்று முடிக்கவே ப்ரியப்பட்டு அப்படியே நூறாவது ச்லோகத்தைப் பாடியிருக்கிறார். அதற்கு முந்தைய ச்லோகந்தான் (99) பலச்ருதி மாதிரிப் பண்ணியிருக்கிறார். அஸல் பலச்ருதியில்லை. பலச்ருதி மாதிரியானதுதான்! அம்பாள்தான் அவரைப் பாடப் பண்ணினாலும் லோகம் அவரையேதான் ஸ்தோத்ரகர்த்தா என்று சொல்லும் என்று அவருக்குத் தெரியும். அப்படியிருக்கும்போது 'இதற்கு இன்னவெல்லாம் பலன்' என்று சொன்னால் தம்முடைய வாக்குக்கு அந்த சக்தியிருப்பதாகத் தாமே தம்பட்டம் அடித்துக்கொள்கிற மாதிரிதான் என்று நினைத்திருக்கிறார். அப்படியொரு அடக்கம்! அதனால், 'இந்த ஸ்தோத்ர பாராயணத்திற்குப் பலன்' என்று சொல்லாமல், - ஸ்தோத்ரம் அம்பாள் உபாஸனையில் ஜனங்களைச் செலுத்தத்தானே ஏற்பட்டது? - அந்த உபாஸனைக்கு இதெல்லாம் பலன் என்று சொல்லி விடலாம் என்று தீர்மானித்து அப்படியே பண்ணியிருக்கிறார். 'இந்த ஸ்தோத்ரத்தைப் பாராயணம் பண்ணுகிறவன் இன்ன பலன் அடைகிறான்' என்காமல், 'உன்னை உபாஸிக்கிறவன் - த்வத் பஜநவான் - இந்தப் பலன்களை அடைகிறான்' என்று பாடியிருக்கிறார் (ச்லோ-99)

ஸுக்ஷ்மமாகக் கவனித்தால், இந்த ஸ்தோத்ரத்தைப் பாராயணம் பண்ணுவதே அம்பாளை பஜிப்பதுதான், உபாஸிப்பதுதான்! அவளிடமே சொக்கித் தோய்ந்து

போவதற்கு இந்த ஸ்தோத்ரம் ரொம்பப் பேருக்கு உபகரிக்கிற அளவுக்கு மற்ற பூஜை, ஜபம், த்யானம் எதுவும் பண்ணுமா என்பது ஸந்தேஹம். இப்படி அவள் நினைவாகவே சொக்கியிருப்பது உபாஸனை இல்லை என்றால் வேறே எதுதான் உபாஸனை?

இன்னொன்று - ஸ்தோத்ரத்தின் முதல் ஸெக்ஷன் அவளுடைய மந்த்ரதந்த்ர ரூபம். இரண்டாம் ஸெக்ஷன் ஸௌந்தர்ய ரூபம். அதனால் ஸ்தோத்ரமே அம்பாள்தான்! அப்போது அதன் பாராயணமே உபாஸனைதானே? பாராயணம் பண்ணுகிறவனே 'பஜனவான்' தானே?

ஸரி, அம்பாளை உபாஸிப்பதால் என்ன பலன் கிடைக்கிறதென்றால், 'என்ன பலன்தான் கிடைக்காமலிருக்கும்?' என்றே பதில் சொல்ல வேண்டியிருக்கிறது! இஹு பர நலன் அத்தனையும் தருகிறவள் அவள். பர நலன்தான் நலன், இஹு நலன் நலனேயில்லை என்பதிருக்கட்டும். ஞானிகள், மஹான்கள் அப்படிச் சொல்லிக் கொண்டிருக்கட்டும். அதுவே நமக்கும் முடிவான லக்ஷ்யமாயிருக்கட்டும். ஆனால் இப்போது இந்த லோக நலன் எதுவும் நமக்கு வேண்டாமென்று தள்ளுகிற பக்குவம் நமக்கு இருக்கிறதா என்ன? அல்லது 'சூ, மந்திரகாளி!' போட்டு உடனே அந்தப் பக்குவத்தை உண்டாக்கிவிட முடியுமா? அதனால் இஹத்திலிருந்தே பரத்திற்கு gradual ஆக, நிதானமாக, அவளை நம்பிக் கொண்டு போவோம். இதிலே மேலும் மேலும் புதைந்து போகாத அளவுக்குப் பாதுகாத்துக் கொண்டு மெதுவாகவே ஒரு மாம்பிஞ்சு கட்டக் கசங்காயாக, அப்புறம் மதுரமாக ஆகிற மாதிரி நிதானமாக, இயற்கையை - இஹத்தை - அநுஸரித்துப் போயே இதிலிருந்து கனிந்த மாம்பழம் இற்று விழுகிற மாதிரி விடுபடுவோம். இந்த இஹ நாடகம் அவள்தானே மெனக்கிட்டுப் பண்ணி வைத்திருக்கிறாள்? லேசில தப்பிக்க விடுவாளா?

இந்த ஸ்டேஜில்தான் இஹு பர நலன் எல்லாம் அவள் தருவதாகச் சொல்லி உத்ஸாஹப்படுத்துவது. ஆசார்யானும் அப்படித்தான் உத்ஸாஹப்படுத்துகிறார். அம்பாள் பரநலன் தருவதை, அவள் மோகூப்ரதாயினி என்பதை மட்டும் அவர் சொல்லி நிறுத்தினால் யாருமே உபாஸிக்க வரமாட்டார்கள்.

இஹ நலன்கள் அத்தனையும் நாலுக்குள்ளே அடக்கி விடலாம். அறிவு, ஐச்வர்யம் (அதாவது, செல்வச் செழிப்பு), அழகு, ஆயுஸ் என்கிற நாலு. அறிவு லௌகிகத்தோடும் (இஹத்தோடும்) சேரும், பாரமார்த்திகமாகவும் (பரத்தோடும்) சேரும். ஸௌகிகத்தில் முன்னேறுவதற்கும் அறிவுத்தின் வேண்டித்தானே இருக்கிறது?

அறிவு கல்வியாலேயே உண்டாவது. அதனால் வித்யாதாயினியான ஸரஸ்வதியோடு ஸம்பந்தப்படுத்தி அதைச் சொல்கிறார். இங்கே எல்லா நலனும் கொடுப்பது அம்பாள் ஒருத்திதான். ஸரஸ்வதி முதலானவர்களில்லை. செய்வது அம்பாளுபாஸனைதானே? அதனால் அவளே ஸரஸ்வதி அளிப்பதான அறிவையும் அளிக்கிறாள். எந்த அளவுக்கு என்றால் ப்ரஹ்மாவே அஸூயைப் படுமளவுக்கு ஏகமாக அள்ளி அளிக்கிறாளாம்! ப்ரஹ்மாவை ஏன் இழுக்கணுமென்றால்: ஸரஸ்வதீ விலாஸம் பரிபூர்ணமாய் இருக்கும் ஸ்தானம் அவளுடைய பதியான ப்ரஹ்மாவாகத்தானே இருக்க முடியும்? நாலு வேதத்தை நாலு வாயால் அவர் சொல்லிக்

கொண்டேயிருக்கிறாரென்றால் அதற்கு மிஞ்சியொரு ஸரஸ்வதி விலாஸமுண்டா? ஆனால் அதையும் மிஞ்சிய வித்வத்தை, அறிவை, அம்பாள் தன்னுடைய பக்தனுக்கு அனுக்ரஹித்து விடுகிறாள். அவனைப் பார்த்துத்தான், “நம்முடைய பத்னியின் விலாஸம் நம்மைவிட ஜாஸ்தியாய் இவனிடம் இருக்கிறதே!” என்று ப்ரஹ்மா அஸூயைப்படுகிறார்!

அடுத்தபடி ஐச்வர்யம் - பணம், காசு, ஸொத்து முதலானது.

ஆசார்யாள் இப்படி (அறிவுக்கு அடுத்தபடியாக ஐச்வர்யத்தை) சொல்லியிருந்தாலும் நம் ‘சாய்ஸுக்கே விட்டால் இதைத்தான் முதலில் கேட்போம்! நாம் ஆசைப்படுவது ஐச்வர்யத்திற்குத்தான்! அப்புறந்தான் அறிவைக் கேட்டால் கேட்போம். எது கேட்டாலும் தருகிறேன் என்று சொல்லிக்கொண்டு இப்போது இங்கே பகவான் ப்ரஸன்னமானால் முக்காலே மூணுவீசம் பேர் பணத்தைத்தான் கேட்போம். அது எவ்வளவு இருந்தாலும் போதுமென்று தோன்றாமல் இன்னும் சேர்த்துக் கொள்ள வேண்டும் என்று தோன்றச் செய்வது?

அறிவு, ஐச்வர்யம், அழகு மூன்றுமே நமக்கு வேணும் என்றுதான் இருந்தாலும் ஐச்வர்யத்திற்குத்தான் நம் சாய்ஸில் முதலிடம். இதிலே ஒரு வேடிக்கை! நாம் எப்போதுமே, இப்போதுங்கூட, அறிவாளிதான் என்ற எண்ணம் நமக்கு இருக்கிறது! நம்மை அறிவாளியாகவே லோகத்திற்குக் காட்டிக்கொள்ளப் பார்த்து ஜாஸ்தி அசடு வழிகிறோம்! அறிவை நிஜமாகவே பெறுவதற்கு அப்படியொன்றும் தாபப்படுவதோ, முயற்சி பண்ணுவதோ இல்லை. பணத்திற்குத்தான் தாபம், முயற்சி எல்லாம்! அதே மாதிரி நாம் ரொம்ப அழகு என்றும் எண்ணம் நமக்கு இருக்கிறது. நம்மை லோகமும் அப்படியே நினைக்க வேண்டுமென்று எண்ணுகிறோம். ஆனால் இங்கே அறிவுக்கு முயற்சி பண்ணாத மாதிரி சும்மாயிருந்து விடுவதில்லை. நம்மை எப்படியெல்லாம் அலங்காரம் பண்ணிக்கொண்டு அழகுபடுத்திக் கொள்ளலாமோ அவ்வளவும் பண்ணிக் கொள்கிறோம்! அதனாலேயே பிறத்தியாரின் பரிஹாஸத்திற்கு ஆளாகிறோம்! இப்படி இந்த இரண்டில் இருந்தாலும் ஐச்வர்ய விஷயத்திலே மாத்திரம் வித்யாஸமாயிருக்கிறது! நமக்கு நிரம்ப அறிவு, அழகு இருக்கிறதென்று நினைக்கிற மாதிரி, நிரம்ப ஐச்வர்யம் இருப்பதாக ஒருநாளும் நினைப்பதில்லை; த்ருப்திப்பட்டு விடுவதில்லை. கோடி ரூபாயிருந்தாலும், ‘வேண ஐச்வர்யமிருக்கு; இன்னம் வேண்டாம்’ என்று தோன்றுவதேயில்லை! லோகத்திற்கோ நம் ஐவேஜியைக் காட்ட நாம் இஷ்டப்படுவதில்லை. எத்தனை இருந்தாலும் இல்லாத மாதிரியே வேஷம் போடுவோம்! பஞ்சப்பாட்டே பாடிக் கொண்டிருப்போம்! ஆக ஐச்வர்யந்தான் நம்முடைய first preference.

ஆனாலும் ஆசார்யாளோ முதலில் அறிவைச் சொல்லி அப்புறமே ஐச்வர்யத்தைச் சொல்கிறார். ஏனென்றால் என்னதான் நமக்காக விட்டுக்கொடுத்தது அவர் இஹ நலன்களையும் சொன்னாலும் அவற்றுக்குள்ளே உத்க்ருஷ்டமாக இருக்கப்பட்ட அறிவைப் பின் ஸ்தானத்திற்குத் தள்ள அவருக்கு மனஸ் வரவில்லை! அதோடு நம் நல்லதையே நினைக்கிற அவருடைய அருள் மனஸுக்கு, “அறிவை முதலில் தராமல்

ஐச்வர்யத்தைக் கொடுத்தால் அதை ரொம்பவும் ஆத்ம ஹானிகரமாக அல்லவா ப்ரயோஜனப்படுத்திக் கொள்வார்கள்? அவர்கள் ஸ்வயமாக எதை முதலில் கேட்டாலும், நாம் அவர்களுக்கு முதல் பக்ஷமாகக் கேட்கச் சொல்லித் தர வேண்டியது அறிவைத்தான். அறிவைத் தந்து அப்புறம் ஐச்வர்யம் தந்தால்தான் பணத்தை தார்மிகமாகச் செலவு பண்ணி அதையும் ஆத்ம அபிவிருத்திக்கு அநுகூலமாக்கிக் கொள்வார்கள்'' என்று நினைத்து முதலில் அறிவு தேவதையான ஸரஸ்வதி விலாஸத்தைச் சொல்லி அடுத்த படியாகவே ஸம்பத்துகளுக்குத் தெய்வமான லக்ஷ்மி விலாஸத்திற்கு வருகிறார். தைத்திரீயோபநிஷத்தில் அறிவை 'மேதை' என்று சொல்லி, ப்ரார்த்தித்துவிட்டு (1.4.1) 'அதற்கப்புறம் (ததோ) ஸ்ரீயைக்கொடு என்று பிரார்த்தனை வருகிறது. அதற்குப் பாஷ்யம் பண்ணும்போது ஆசாரியாள் இப்படி ஏன் சொல்லியிருக்கிறதென்றால் அமேதஸோ ஹி ஸ்ரீ: அநர்த்தாய ஏவ இதி'' - 'அறிவில்லாதவனுக்குப் பணத்தைக் கொடுத்தால் அனர்த்தமே உண்டாகும் என்பதாலேயே இப்படிச் சொன்னது' என்கிறார்.' 'பஜ கோவிந்த' ஸ்தோத்ரத்திலும் ஆசாரியாள், ''அர்த்தம் எனப்படுகிற செல்வம் வாஸ்தவத்தில் அனர்த்தந்தான் என்று ஸதாவும் நினைவில் வைத்துக்கொள் - அர்த்தம் அநர்த்தம் பாவய நித்யம்'' - என்கிறார்.

ஸரஸ்வதீ விலாஸம் ப்ரம்மாவிடம் பூர்ணம் என்றால் லக்ஷ்மீ விலாஸம் பூர்ணமாயிருப்பது மஹாவிஷ்ணுவிடம். அதனால்தான் அவர் கிரீட, குண்டலாதி ஆபரணங்கள், கௌஸ்துபம், பீதாம்பரம் எல்லாம் போட்டுக்கொண்டு வைகுண்ட சக்ரவர்த்தியாய் தர்பார் நடத்துகிறார். அம்பாளை உபாஸித்து அவள் அநுகர்ஹத்தில் ஐச்வர்யவானாகிறவன் அந்தப் பெருமானையும் மிஞ்சி விடுகிறானாம்! அதனால் அவரும் அவனைப் பார்த்து, 'நம்முடைய பத்னியின் விலாஸம் நம்மைவிட ஜாஸ்தியா இவன்கிட்டே இருக்கே!' என்று அஸூயைப்படுகிறாராம்!

அம்பாளுக்கே இரண்டு பக்கமும் லக்ஷ்மியும் ஸரஸ்வதியும் சாமரம் போடுவதாக ஸஹஸ்ரநாமத்தில் இருக்கிறது: ''ஸ சாமர ரமா வாணீ ஸவ்ய தக்ஷிண ஸேவிதா''. இவளுக்கு அவர்கள் சேடிகள் என்கிறபோது இவளுடைய உபாஸகனுக்கும் அவளுடைய விலாஸம் யதேஷ்டமாகக் கிடைப்பதில் ஆச்சர்யம் இல்லையானே?

இதற்கு முன்னாடி, 'நீயே ஸரஸ்வதி, லக்ஷ்மி, பார்வதி எல்லாரும்; மூலத்தில் நீயே துரீய பரஹ்மத்தின் மஹிஷி' என்றபோது, ஸரஸ்வதி லக்ஷ்மிகளை வித்யா தேவதை, ஐச்வர்ய தேவதை என்று வைக்காமல் ஸ்ருஷ்டிகர்த்தாவின் சக்தி, ஸ்திதிகர்த்தாவின் சக்தி என்றே வைத்துச் சொன்னார். அவள் ஒரு க்ருத்யமும் இல்லாத நிஷ்க்ரிய ப்ரஹ்மத்திற்குள் அடங்கியிருந்த ஸர்வ சக்தி, அவள்தான் அத்தனை க்ருத்யத்திற்கும் மூலம் என்று காட்டினார். இங்கே ஸரஸ்வதியும் லக்ஷ்மியும் அவர்களாகவே எது எதற்கு தெய்வமோ அந்த வித்யைக்கும் ஐச்வர்யத்துக்கும் அம்பாள்தான் மூலம்; இவளை உபாஸிப்பதாலேயே அவையும் கிடைக்கின்றன என்று தெரிவிக்கிறார்.

அப்புறம், அம்பாள் இன்னம் எந்த தேவதைக்கு முக்யமாக யஜமானியாயிருக்கிறாள்? காமனுக்கு. இவள் பேரே காமேச்வரி, காமாக்ஷி, காமகோடி என்பதுதானே? அவனைத்தானே இவள் உயிர்ப்பத்து 'ரீயின்ஸ்டேட்' (அதிகாரத்தில்

மீண்டும் நியமனம்) செய்தது? அவனும் இவளுடைய பக்தன். மூன்றாவதாக விரும்புகிற அழகைக் கொடுத்து அவனை 'மன்மதாகாரம்' என்னும்படியே ஆக்கி விடுகிறாள்! அம்பாளுக்கே ஸௌந்தர்யத்தை ப்ரதானமாகச் சொல்லும் ஸ்தோத்ரத்தில் உபாஸகனுக்கும் திவ்ய ஸௌந்தர்யம் கிடைப்பதாகச் சொல்கிறார். ஸரஸ்வதி லக்ஷ்மிகள் ஸ்த்ரீ தேவதைகள். அதனால் அவர்களுடைய பதிகளுக்கு அஸுரையை ஏற்படுகிற அளவுக்கு தேவீ பக்தன் அறிவும் ஐச்வர்யமும் பெறுவதாகச் சொன்னார். புருஷ தேவதையான மன்மதனின் விலாஸம் பூர்ணமாக ஏற்படுவதைப் பற்றிச் சொல்லும்போது, மன்மத பத்னியான ரதி அந்த உபாஸகனைப் பார்த்து தன்னுடைய பதியேதானோ என்று நினைப்பதாகச் சொல்லியிருக்கிறார்.

நிறைந்த அறிவு, நிறைந்த ஐச்வர்யம், நிறைந்த ஸௌந்தர்யம் கிடைச்சாச்சு. இன்னும் ஏதாவது வேண்டுமா? ஜோஸ்யர் ஜாதகம் பார்த்துவிட்டு ஒருத்தனுக்குப் பலன் சொன்னாராம். “எல்லாம் பேஷாயிருக்கு ஒண்ணே ஒண்ணு ! உன் பிள்ளைக்குக் கர்மத்துக்கு அதிகாரம் வந்துடுத்து” என்றாராம்! அந்த ஒண்ணே பாக்கி எல்லாவற்றையும் அடித்துக்கொண்டு போய்விடுகிறதல்லவா? அம்பாள் பக்தனுக்கும் அப்படி ஆகிவிட்டால் என்ன ப்ரயோஜனம்? ஆவதில்லை என்கிறார். அவனுக்கு தீர்க்காயுஸும் கிடைக்கிறது. சிரஞ்ஜீவியாயிருக்கிறான் என்கிறார். “சிரம் ஜீவந்நேவ”. அழகான நல்ல தேஹகாந்தியோடு ஒருத்தன் தீர்க்காயுஸாயிருக்கிறான் என்பதிலேயே அவனுக்கு நல்ல ஆரோக்யமும் அநுக்ரஹிக்கப்படுவதாக ஆகிவிடுகிறது. ‘நோயற்ற வாழ்வை’த் தானே ‘குறைவற்ற செல்வம்’ என்பது? அதுவும் அம்பாள் பக்தனுக்கு கிடைப்பதாக ஆகிறது.

இன்னும் என்ன வேணுமென்றால், இனிமேல்தான் அம்பாளுபாஸனை தருகிற பர நலனை, தலையான பெரிய நலனைச் சொல்கிறார். அறிவு, ஐச்வர்யம், அழகு முதலியவற்றோடு தீர்க்க காலம் ஜீவிக்கிறபோது, தானாகவே ஒரு கட்டத்தில் அந்த அறிவு, ‘இந்த அழகையும் ஐச்வர்யத்தையும் வைத்துக்கொண்டு என்ன ஸாதித்தோம்? நித்ய ஸுகத்திற்கு ஒன்றும் வழி பண்ணிக் கொண்டதாகத் தெரியவில்லையே! போதும் இதெல்லாம்! அதற்கு மார்க்கம் தேடிக் கொள்வோம். புது மார்க்கம் என்று எதற்கும் போகவேண்டாம். இவற்றுக்காக, இஹத்துக்காக இத்தனை காலமாகச் செய்து வந்த அம்பாளுபாஸனையே இனிமேலே பரத்துக்காகச் செய்வோம். அவனிடம் அதையே வேண்டுமோம்’ என்று நினைக்க ஆரம்பிக்கும் போது அம்பாள் தன்னுடைய பரமாநுக்ரஹத்தைப் பண்ணுவாள். அம்பாளை உபாஸிப்பதனால் இல்லாமல் பூர்வ கர்மாநுஸாரமாகவே ஒருத்தருக்கு அறிவு, பணம், அழகு, ஆரோக்யம் எல்லாம் வாய்க்கிற பக்ஷத்தில் எத்தனை வயஸானாலும்கூட ஆத்ம சிந்தனை வராமல், இதுகளோடேயே நின்றுவிடுவதாக இருக்கும். ரொம்பப் பேருக்கு அப்படித்தான் பார்க்கிறோம். ஆனால் பக்வ புஷ்டியில்லாத ஸ்டேஜில் அவளை உபாஸித்தே இவற்றைப் பெற்றவர்களுக்கு அப்புறம் அவை திகட்டிப்போய் பாரமார்த்திகத்தில் மனஸு திரும்புகிற பக்வம் வராமல் போகாது. அப்போது என்னவாகிறதென்றால்

“சிரம் ஜீவந்நேவ ஸுபித-பசு-பாச-வ்யதிகர:

பராநந்தாபிக்யம் ரஸயதி ரஸம் த்வத்-பஜநவாந் ||

- 'உன்னை பஜிப்பவன், உன் உபாஸகன், சிரஞ்ஜீவியாக இருந்துகொண்டு, பசு-பாசங்களின் ஸம்பந்தம் விலகப் பெற்றவனாகி, ப்ரஹ்மானந்தம் என்று புகழ்பெற்ற ரஸத்தை ரஸிக்கிறான்'.

பசு-பாசம் என்னவென்றால்: ஒரு ஜீவன் மனஸடக்கமில்லாமல் இயற்கையும் இந்த்ரியமும் ஆட்டிவைக்கிற படியே போய்க் கொண்டிருக்கும் வரையில் ம்ருக ப்ராயமாகவே அவனைச் சொல்வது. அந்த நிலையைத்தான் 'பசு' என்பது. அப்போது கர்மா என்ற கயிறு ஜன்மா என்ற முளையோடு கட்டிப் போட்டிருக்கிறது. அந்தக் கயிறுதான் 'பாசம்' இவனுடைய ஆசை என்பதேதான் அப்படிப் பாசமாகி (ஆசாபாசம் என்கிறோமே, அப்படி) இவனை ஸம்ஸார சக்ரத்திலேயே சுற்றிச் சுற்றி வரும்படிப் பண்ணுகிறது. ஞானம் என்கிற கத்தி அந்தக் கயிற்றைத்தான் துண்டித்து ஜீவாத்மப் பசுவை ஜன்மச் சுழலிலிருந்து விடுவித்து விட அருளுவது. அப்போது அவன் பசுவேயில்லை. பசுபதியான சிவமே ஆகிறான். "ப்ரானந்தம்" - உயர்ந்த ஆனந்தம் - என்று ச்லோகம் சொல்கிற ப்ரஹ்மானந்த ரஸத்தை அத்வைதமாக அந்த ரஸமே ஆகி அநுபவிக்கிறான். அந்த அநுபவத்திற்கு முடிவேயில்லை. அது சாச்வதம்: நித்யஸுகம். "சிரம் ஜீவன்" - சிரஞ்ஜீவியாக என்றும் இருந்துகொண்டு அந்த ஆனந்த ரஸ ரூபமாக ப்ரகாசிக்கிறான். அதுதான் அத்வைத மோக்ஷானந்தம் ப்ரானந்த ரஸத்தை அந்த பக்தன் குடிக்கிறான் ("பிபதி") என்றோ, ருசிக்கிறான் ("ஆஸ்வாதயதி") என்றோ போடவில்லை. அப்படிப் போட்டால் அந்த ஆனந்தம் வேறே, அதை அநுபவிக்கிறவன் வேறே என்றாகிறது. "ரஸம் ரஸயதி" என்று ஆசார்யாள், 'ரஸம்' என்ற பதத்தையே அதை அநுபவத்திலும் திருப்புவதால் அநுபவிக்கிறவனும் அதோடு அத்வைதமாகிவிடுகிறான் என்று காட்டியிருக்கிறார்.

'ஆகிவிடுகிறான்' என்றால் அவனாகவே அப்படி ஆகிவிடுவானா என்ன? அவள்தான் ஆக்குகிறாள்! உபாஸனா பலனாக இப்படி ஆகிறான் என்றால் உபாஸ்ய தெய்வம் அப்படி ஆக்குகிறது என்றே அர்த்தம். அத்வைதத்திலிருந்து த்வைதமாக இவனை எவள் இவல்யூஷனில் வெளியிலே விட்டாளோ அவளே தான் இவ்வல்யூஷனில் இவனை உள்ளே இழுத்துக்கொண்டும் அத்வைதமாக்க முடியும். அவளே கதி என்று உபாஸிக்கிறவனை, பஜிக்கிற பஜனவானை அப்படிப் பண்ணுகிறாள் என்கிறார்.

ஆனாலும் அத்வைத ஆசார்யாள் இங்கேயும் தம்முடைய ஸமய ஸமரஸத்தில் 'பசு', 'பாசம்' என்று பிற்காலத்தில் சைவ ஸித்தாந்தத்தில் பெரிசாக டெவலப் ஆன தத்வங்களின் பெயரையே குறிப்பிட்டிருக்கிறார். சக்தி மஹிமையை ஒஹோ என்று சிவனுக்கு மேலே சொல்லிக் கொண்டே போனவர் கடைசியில் அவளை சிவனுக்கு அடங்கிய பத்னியாகவே கொண்டுவந்ததற்கேற்க, சாக்த தத்வங்களை நிறையச் சொல்லிக் கொண்டு வந்தவர் முடிக்கும்போது சைவ ஸமயத் தத்வங்களில் இரண்டைச் சொல்லியிருக்கிறார்.

ஒன்று தோன்றுகிறது. மஹா சக்தியான பராசக்தியை ஏன் அவளுடைய ஸ்தோத்ரத்தின் முடிவில் சிவனுடைய தர்ம பத்னி என்றே வைத்துக் கொஞ்சம் அடக்கிச் சொல்லணும்? ஒரு காரணம் சொன்னேன், லோகத்திற்கான ஸ்த்ரீ தர்மத்தைக்

காட்டித்தான் முடிக்கணும் என்பதால், என்று. இன்னொன்று என்ன தோன்றுகிறது என்றால்: ஆசார்யாள் விநய ஸ்வரூபம், விநய ஸ்வரூபம் என்று திரும்பத் திரும்பச் சொல்லிவந்திருக்கிறேனல்லவா? அதனாலே அவருக்கு இஷ்ட தெய்வமான அம்பிகையையும் முடிவாக விநய மூர்த்தியாகவே காட்டவேண்டும் என்று தோன்றியிருக்கலாம்! இன்னொரு தினுஸில் சொன்னால்: அம்பாளேதானே அவராகி, அவரைப் பாடப் பண்ணினதும்? அவளுக்கு முடிவிலே தன்னைப் பதியான பரமேசுவரனுக்கும் ஆத்மார்ப்பணம் பண்ணி விநயத்தோடு அடங்கியிருக்கிற ஸதியாகக் காட்டினால்தான் த்ருப்தியாயிருந்திருக்கும்! அதனால் இப்படிப் பாடச் செய்திருப்பாள்!

கர்ப்பூர ஆரத்தி

பரம மங்களமான ஸ்தோத்ரத்தின் பூர்த்தி ஸ்தானத்திற்கு வந்துவிட்டோம். லஹரி-ப்ரவாஹம் என்றால் அது ஒரு ஸமுத்ரத்தில் போய் ஸங்கமித்துப் பூர்த்தியாகத்தானே வேண்டும்? அப்படி இந்த வாக் லஹரியானது சப்த ப்ரஹ்ம ரூபினியான ஸமுத்ரத்தில் ஸங்கமிப்பதாகப் பூர்த்தி பண்ணியிருக்கிறார். 'ஜல நிதி' என்று ஸமுத்ரத்தைச் சொல்வது தெரிந்திருக்கலாம். 'ஸலிலம்' என்றாலும் ஜலந்தான். 'ஸலில நிதி' என்றே ஆசார்யானும் நூறாவது ச்லோகத்தில் சொல்லி, சதமாக முடித்திருக்கிறார்.

ப்ரதீப-ஜ்வாலாபிர்-திவஸகர-நீராஜந-விதி:

ஸுதாஸுதேச்-சந்த்ரோபல-ஜல-லவை-ரர்க்ய ரசநா ।

ஸ்வகீயை-ரம்போபி: ஸலிலநிதி-ஸௌஹித்ய-கரணம்

த்வதீயாபிர்-வாக்பிஸ்-தவ ஜநநி வாசாம் ஸ்துதிரியம் ॥ 100

(வாசாம் ஜனனி) வாக்குக்குப் பிறப்பிடமான தாயே! (திவஸகர) பகலைப் பிறப்பிப்பவனான ஸூர்யனுக்கு (ப்ரதீப-ஜ்வாலாபி:) விளக்கின் ஒளியால் (நீராஜந விதி:) தீபாராதனை உபசாரம் செய்வது போலவும், (ஸுதா ஸுதே:) அமுதைப் பிறப்பிக்கும் சந்திரனுக்கு (சந்த்ரோபல) சந்திரகாந்தக் கல்லின் (ஜல லவை:) நீர்த்துளிகளால் (அர்க்ய ரசநா) அர்க்ய உபசாரம் செய்வது போலவும், (ஸ்வகீயை:) அதனுடையதேயான (அம்போபி:) நீரால் (ஸலில நிதி) கடலுக்கு (ஸௌஹித்யகரணம்) தர்ப்பண உபசாரம் செய்வது போலவும் (த்வதீயாபி:) உன்னுடையதேயான (வாக்பி:) வாக்குகளாலேயே ஆன (இயம்) இந்த (தவ) உனது (ஸ்துதி:) துதி (உள்ளது)

'மற்றக் கவிகளுக்கு வித்யாஸமாக ஒன்றைச் செய்து காட்டுவதில் ஆசார்யாள் நிபுணராச்சே! மற்றவர்கள் முடிவாகச் சொல்லும் பலச்ருதியில் அவர் என்ன விநோதம் பண்ணியிருப்பார்? மற்ற ஸ்தோத்ரகர்த்தாக்கள் ஸ்தோத்ர தேவதைகளுக்கு அடிமையிலும் அடிமையாயிருக்கிற பக்தர்கள் தானென்றால் இவரோ அந்த தேவதையும், அவளும் ஆச்ரயித்திருக்கிற ஈசுவரனும் ஒன்று சேர்த்த அவதாரமாச்சே! மற்றவர்களே தங்களுடைய ஸ்தோத்ரங்களுக்குப் பெரிசாகப் பலன்கள் சொல்லும்போது, இவர் இன்னும் எத்தனை உசத்தியாகச் சொல்லியிருப்பார்?' என்று நினைத்து நாம் கடைசி ச்லோகத்தைப் பார்த்தால் -

மற்ற எல்லாக் கவிகளை, ஸ்தோத்ர கர்த்தாக்களையும் விட ஒரே எளிமையாக, நாம் ஒன்றுமேயில்லை என்று ஆசார்யாள் தம்மைத் தெரிவித்துக்கொள்கிறார்! ‘ஏதோ நானும் ஸ்தோத்ரம் என்று ஒண்ணைப் பண்ணினால் இதுக்குப்போய்ப் பலனாவது, ச்ருதியாவது? அதெல்லாம் ஒண்ணும் சொல்ல எனக்கு லாயக்கில்லை. அவளை உபாஸிக்கிற பஜனவானுக்கு அவள் தருகிற பலன்களைச் சொன்னேனல்லவா? அது போறும். அதோட நிறுத்திக்கறேன். கடைசியா இப்ப என்ன பண்ணப் போறேன்னா லோகத்திலே ஓசத்தியோ, தாழ்த்தியோ எது எங்கே யாராலே நடந்தாலும் அடியாதாரத்திலே அதெல்லாமும் அவ கொடுக்கற சக்தியிலே, அவளுடைய ஸங்கல்பத்துலே நடக்கறதுதான். எல்லாமே ஓசத்தியா இருந்தா அவளோட லீலா வைசித்ரியத்துக்கு (விளையாடலின் விதவித ருசிக்கு)ப் போறல்லே-ங்கறதுக்காகத் தாழ்த்தியாயும் அநேகம் தூண்டிவிட்டுப் பண்ண வெச்சு, அதனாலேயே ஓசந்ததுகளை இன்னம் எடுப்பாகத் தூக்கி வெச்சுக் காட்டறா. அப்படி இது ஏதோ காமா சோமான்னு அவ தூண்டி வெச்சு வரப்பண்ணின ஸ்தோத்ரம். தரம் எப்படியிருந்தாலும் ஸகலத்துக்கும் பிறப்பிடம் அவள் தான்-ங்கிறதுனாலே இதுக்கும் அவ தாய், ‘வாக்குக்கெல்லாம் அவ பிறப்பிடம்: இது வாக்கலான ஒரு ஸமாசாரம்’னா இதுக்கும் அவ தாய். அவளுக்கு இது கொழந்தைதானே? இந்தக் கொழந்தையை அவகாலிலேயே போட்டு ஸமர்ப்பணம் பண்ணித்தான் முடிக்கப் போறேன்’’ என்கிற ரீதியிலே நினைத்து நூறாம் ச்லோகத்தைச் செய்திருக்கிறார். முன்னே ‘‘ஜபோ ஜல்ப:’’ ச்லோகத்திலே (ச்லோ-27) அம்பாளுக்கு ஆத்ம ஸமர்ப்பணம் செய்தவர் இங்கே முடிவாக ஸ்தோத்ரத்தையும் ஸமர்ப்பணம் பண்ணியிருக்கிறார்.

இது அம்பாளுக்கு ஸமர்ப்பிக்க யோக்யதை வாய்ந்தது என்ற அளவுக்குக்கூட அவருக்கு அஹம்பாவ எண்ணம் இல்லை. இதைப்போய் ஒரு பெரிய விஷயமாக அந்த மஹா பராசக்திக்கு ஸமர்ப்பணம் பண்ணுவது அசட்டுத்தனம் என்றே நினைத்திருக்கிறார். ஆனாலும் ஏற்கெனவே அவர் லோகத்தில் இப்படிப்பட்ட மூன்று அசட்டுத்தனங்களைப் பார்த்திருந்த தைர்யத்தில்தான் இப்படிப் பண்ணுகிறார். அந்த மூன்று precedent (முன்னோடிகள்) என்ன?

முதலில்: ‘‘ப்ரதீப ஜ்வாலாபி: திவஸகர நீராஜன விதி:’’ - ‘கர்ப்பூர தீபம் ஏற்றி ஸூர்யனுக்கு நீராஜனம் என்று. பொழுதை உண்டாக்குவதால் ஸூர்யன் ‘திவஸகரன்’. ‘திவாகரன்’ என்றும் சொல்வது.

ஸங்க்ராந்தி பூஜை ஆசார்யாள் நிறையப் பார்த்திருக்கிறார். அவரே பண்ணியும் இருப்பார். அதிலே ஒரு கோலத்திலே ஸூர்ய பிம்பம் எழுதி அதற்கே பூஜை பண்ணினாலும் கர்ப்பூராரத்தி மட்டும் ஆகாசத்திலே ப்ரத்யக்ஷமாகத் தெரிகிற ஸூர்யனுக்கும் காட்டுவது வழக்கம்.

மற்ற மூர்த்திகளை, அதுவும் இருட்டாக கர்ப்ப க்ருஹத்திலிருக்கிற மூர்த்திகளை கர்ப்பூராரத்தி வெளிச்சம் போட்டுப் காட்டும். ஆனால் ஸூர்யனை?

ஸ்வயஞ்-ஜ்யோதிஸாக ப்ரகாசத்தோடு இருக்கிற அதை இந்த இத்தனூண்டு கர்ப்பூர வில்லை வெளிச்சம் போட்டுக் காட்டணுமா என்ன? அதை இது ப்ரகாசிப்பிப்பதில்லை என்பது மாத்திரமில்லை; அந்த ஸூர்யனின் ப்ரகாசத்தில் இதற்கு ஸ்வயமாக உள்ள ப்ரகாசம் மங்கிப்போய் அழுது வடிகிறது! “வாக்சக்தியின் பூர்ணஜ்யோதிஸான அம்பாள் முன்னே கர்ப்பூர வில்லை அளவேயுள்ள நம்முடைய ஸ்தோத்ர வாக்கை ஸமர்ப்பிப்பதில் அவளை ஒன்றும் ஸ்தோத்ரம் ப்ரகாசமாக விளக்கிவிடவில்லை; ஸ்வபாவமாக இந்த வாக்குக்கு உள்ள விளக்க சக்தி கூடக் கூசிக் குறுகி மங்கிப் போய்விட்டது!” என்று ஆசார்யாள் நினைக்கிறார். அப்படியிருந்தும் சிஷ்டர்களே முதற்கொண்டு ஸங்க்ராந்தி பூஜையில் ஸூர்ய பகவானுக்குக் கர்ப்பூரம் காட்டுவதைப் பார்த்து தஹித்தெடுக்கிற ஸூர்யனே அதை ஏற்றுக் கொள்ளும்போது, குளிர்ந்த மனஸு படைத்த அம்பாளும் கருணையோடு இதை ஏற்றுக்கொள்வான் என்பதால் ஸ்தோத்ர ஸமர்ப்பணம் செய்கிறார்!

எப்போதும் உஷ்ணமான ஸூர்யனைச் சொன்னால் உடனே சீதள சந்த்ரனைச் சொல்வது ஆசார்யாள் வழக்கம் அப்படியொரு குளிர்ந்த நெஞ்சு! இங்கேயும் இரண்டாவது precedent சந்த்ரனை வைத்துச் சொல்கிறார். யாரோ பெரியவர் அம்பாளுக்குப் பெளர்ணமி பூஜை பண்ணுவதை அவர் பார்த்தார். அப்போது பரிவார பூஜையிலே அம்பாளின் வாஸஸ்தானமாக பாவிக்க வேண்டிய பூர்ணிமை சந்த்ரனுக்கும் அந்தப் பெரியவர் பூஜை பண்ணினார். ஒரு பூஜை என்றால் அதில் தீர்த்தத்தைக் கொண்டு மூன்று உபசாரங்கள் உண்டு. முதலில் ‘பாத்யம்’ என்ற பாதத்தை அலம்புவது; அப்புறம் ‘அர்க்யம்’ என்று ஹஸ்தத்தில் தீர்த்தம் விடுவது; மூன்றாவதாக ‘ஆசமநீயம்’ என்று முகத்திலே கொடுப்பது. ‘அர்க்யம்’ என்றால் ‘மதிப்புமிக்கது’ என்று அர்த்தம். அதனால் அந்த உபசாரத்திற்கு விசேஷம் அதிகம். அந்தப் பெரியவர் அர்க்யத்திற்கு என்ன பண்ணினாரென்றால், அவர் பக்கத்திலே ஒரு சந்திரகாந்தக்கல் இருந்தது..

சந்த்ரகாந்தம், ஸூர்யகாந்தம் என்று இரண்டு கல்லு பழைய புஸ்தகங்களில் சொல்லியிருக்கிறது. அந்த நாளில் இருந்து இப்போது இல்லாமல் போய்விட்டவை என்று வைத்துக்கொள்ளலாம். ஸூர்யகாந்தம் ஸூர்யரச்மிகளைக் காந்தம் மாதிரி ஆகர்ஷித்து இழுத்து வைத்துக்கொண்டு நெருப்பாகக் கக்கும். லென்ஸில் ஸன்லைட்டை கான்ஸென்ட்ரேட் பண்ணினால் பொறி வரவில்லையா? அதையே இன்னும் தீவிரமாகப் பண்ணுவது ஸூர்ய காந்தம். சந்த்ரகாந்தம் இதற்கு நேர்மாறு. சந்த்ரிகையைத் தனக்குள்ளே ஆகர்ஷித்து ஜில்லென்று ஜலமாக வடிக்கும்.

அப்படி ஒரு சந்த்ரகாந்தக் கல் அந்தப் பெளர்ணமி சந்த்ர கிரணங்களை உள்ளே வாங்கிக்கொண்டு ஜலம் வடிப்பதைப் பெரியவர் பார்த்தார். உடனே அந்த ஜலத்தையே எடுத்து சந்த்ரனுக்கு “அர்க்யம் ஸமர்பயாமி” என்று கொடுத்துவிட்டார்: ஸுதாஸுதேச-சந்த்ரோபல ஜலலவை: அர்க்ய ரசநா” என்று இதைத்தான் ஆசார்யாள் சொல்கிறார். ‘சந்த்ர உபலம்’ ஸந்தியில் ‘சந்த்ரோபலம்’ ஆகிறது. ‘உபலம்’ என்றால் கல்.

சந்த்ரகாந்தத்தைத்தான் அப்படிச் சொல்கிறார். அம்ருதத்தை உண்டாக்குவதால் சந்த்ரனுக்கு 'ஸுதாஸுதி' என்று பேர்.

ஸுரீயனுக்கு கர்ப்புரம் காட்டுவதைவிடவும் இப்படி சந்த்ரனுக்கு சந்த்ரரோபல ஜலத்தால் அர்க்யம் தருவதை அசட்டுத்தனமாகச் சொல்லலாம். ஸுரீயன் இல்லாவிட்டால் கர்ப்புரம் என்றே ஒன்றில்லை என்று சொல்ல முடியாது. நாலு நாள் வெயிலடிக்காவிட்டால் கர்ப்புரம் பிடித்துக்கொள்ளாது என்ற அளவுக்குத்தான் அந்த இரண்டுக்கும் ஸம்பந்தம். ஆனால் சந்த்ர காந்த ஜலமோ சந்த்ரன் இல்லாமல் உண்டாகவே முடியாது. அந்த ரச்மி இந்தக் கல்லுக்குள்ளே போய்தான் அப்படி ஜலமாக வடிகிறது. — ஸுரீயன் மஹா ஜ்யோதிஸ், கர்ப்புரம் சின்னுண்டு சுடர் என்கிற மாதிரியே அம்பாள் வாங்மயீ, இந்த ஸ்தோத்ரமோ ஏதோ கொஞ்சம் வார்த்தைகள்தான் என்று முதல் உபமானம். இந்த இரண்டாம் உபமானத்தில் அந்த அம்பாளுடைய க்ருபை என்ற பூர்ண சந்த்ரனின் கிரணத்தில் ஏதோ சிலது சந்த்ரோபலம் மாதிரிக் கல்லாயிருக்கிற தன்னுடைய மனஸுக்குள்ளேயும் புகுந்துதான் கவிதா தீர்த்தத்தை பெருகப் பண்ணியிருக்கிறது என்கிறார். எது இல்லாவிட்டால் இது உண்டாகியே இருக்காதோ அந்தத் தாய்ச் சரக்குக்கே இதனால் உபசாரம் என்றால்? ரொம்பவும் அசட்டுத்தனந்தானே? ஆனாலும் ஆசார்யாள் ஒரு பெரியவரே சந்த்ரோபல ஜலத்தால் சந்த்ரனுக்கு அர்க்யம் கொடுத்ததைப் பார்த்ததால்தான் தாமும் இப்படிப்பண்ணலாமென்று தைர்யம் பெற்றிருக்கிறார். அவரே சொல்கிறதற்கு உள்ளார்த்தம் அதுதான்!

தமக்கு தைர்யம் கொடுத்த மூன்றாவது த்ருஷ்டாந்தத்தை அப்புறம் சொல்கிறார். என்ன அது? ஆசார்யாள் ஆஸேது ஹிமாசலம் தேசத்தைச் சுற்றினவரல்லவா? ஸேதுவுக்கு - அதுதான் ராமேச்வரம் - போனார். அங்கே ஸமுத்ர ஸ்நானம் விசேஷம். மற்ற இடங்களில் சில புண்யகாலங்களில் மாத்திரந்தான் ஸமுத்ர ஸ்நானம் பண்ணலாம். ராமேச்வரத்திலோ ஸமுத்ரமே புண்ய தீர்த்தமானதால் எல்லா நாளிலுமே அதில் ஸ்நானம் செய்யலாம். 'செய்யலாம்' என்று ஆப்ஷனல் மட்டுமில்லை. 'செய்தே ஆகணும்' என்று ஆப்ளிகேடரி! அப்படி, தேசம் பூராவிலிருந்தும் வந்த யாத்ரிகர்கள் அங்கே ஸ்நானம் பண்ணுவதை ஆசார்யாள் பார்த்தார். அவரும் அப்படிப் பண்ணினவர்தான். ஸ்நானம் மாத்ரமில்லாமல் அங்கே ஸமுத்ர ராஜனான வருணனுக்குப் பூஜையும் எல்லாரும் பண்ணுகிறதைப் பார்த்தார். அவருங்கூடப் பண்ணினார். பூஜை என்றால் அதில் அங்கமாக ஸ்நானோபசாரமும் வரத்தானே செய்யும்? அத்தனாம் பெரிய ஸமுத்ரத்திற்கு எப்படி ஸ்நானம் பண்ணுவித்தார்கள்? அதுதான் ரொம்ப வேடிக்கை! ரொம்ப ரொம்ப அசட்டுத்தனமென்றும் சொல்லலாம். அந்த மஹோத்தியிலிருந்தே அதன் ஜலத்தையே துளிப்போற எடுத்து, "ஆபோ ஹி ஷ்டாமயோபுவ:" என்று அதன் மேலே தெளித்தார்கள். இதுதான் ஸ்நானமாம்! "இத்தனை கோடி பேர் இத்தனை காலமாக இது க்ரமமான பூஜை என்று பண்ணியிருக்கிறார்களென்றால், தாம் ஏன் அம்பாள் என்கிற வாக்ஸாகரத்திலிருந்தே எடுத்த சில துளி வாக்கைக் கொண்டு அவளை ஸ்தோத்ரிக்கப்படாதாம்?" என்று ஆசார்யாளுக்கு ஸமாதானம் கிடைத்துவிட்டது!

அதைத்தான் மூன்றாம் வரியில் சொல்லியிருக்கிறார்: “ஸ்வகீயை: அம்போபி: ஸலிலநிதி ஸௌஹித்ய கரணம்” - ‘ஸலிலநிதி’யான ஸமுத்ரத்திற்கே ஸௌந்தமான ஜலம். “ஸ்வகீயை: அம்போபி:” அதற்கே ஸௌந்தமான ஜலத்தால், “ஸௌஹித்ய கரணம்” - ஸ்நானம் பண்ணுவிக்கிற கார்யம்.

‘ஸௌஹித்யம்’ என்றால் பொதுவாகச் சொல்கிற அர்த்தம் ‘தர்ப்பணம்’ என்பதுதான்; ஸ்நானமில்லை. ‘அமர’த்திலேயே “ஸௌஹித்யம் தர்ப்பணம் த்ருப்தி:” என்று இருக்கிறது. அதனால் “ஸமுத்ர ஜலத்தையே எடுத்து அதற்கே தர்ப்பணம் பண்ணுகிற மாதிரி” என்றே அர்த்தம் சொல்வது வழக்கம். நான்தான் “தர்ப்பணம் என்பது யாருக்கானாலும் ஒரு உத்தரிணி பண்ணினாலே போதுமே! ரிக்வேதிகளின் ப்ரஹ்ம யஜ்ஞத்தில் ஒரு ஸமுத்ரம் மட்டுமில்லை, அத்தனை ஸமுத்ரங்களுக்குமே சேர்த்து “ஸமுத்ரஸ்-த்ருப்யது” என்று ஒரே உத்தரிணிதான் தர்ப்பணம்! ஆனபடியால், தர்ப்பணமானாலும் அதன் ஸௌந்த ஜலத்தையே எடுத்து அதற்குப் பண்ணுவது அசட்டுத்தனந்தான் என்றாலும், இன்னம் படு அசடாக அத்தனாம் பெரிய ஸமுத்ரத்திற்கு இத்தனாண்டு ஜலத்தாலே ஸ்நானம் பண்ணிவைப்பது என்று இருக்கட்டும்” என்பதால் “ஸ்நானம்” என்று சொன்னேன்.

‘ஸௌஹித்யம்’ என்றால் நேர் அர்த்தம் ரொம்பவும் ஹிதத்தைப் பண்ணுவது. உஷ்ண தேசமான நம் ஊரில் குளிர ஸ்நானம் பண்ணுவிப்பதும் ‘ஸௌஹித்யம்’ தானே? ‘தர்ப்பணம்’ என்றாலும் ‘த்ருப்தி’ செய்வதுதான். த்ருப்திக்காக ஸ்நானம் செய்வித்ததாகத்தான் இருக்கட்டுமே! எத்தனைக்கெத்தனை பக்தி ஜாஸ்தியோ அத்தனைக்கெத்தனை அசட்டுத்தனம் பண்ணணும்; புத்திமான்கள் என்ன பரிஹாஸம் பண்ணி ‘தூ’ என்றாலும், அந்த புத்தியையே ‘தூ’ என்று தூக்கி போட்டுவிட்டு முழு அசடாக, முட்டாளாக இருக்க இருக்கத்தான் நிஜ பக்தி என்று அர்த்தம் என்பதால் மாற்றிச் சொன்னேன்.

ஸூர்யனும் கர்ப்பூரமும் முழுக்க வேறே வஸ்துக்கள் சந்த்ரோபல ஜலம் சந்த்ரனிலிருந்து முழுக்க வேறே இல்லை. சந்திர கிரணம் அந்தக் கல்லுக்குள்ளே போய்த்தான் அது உண்டானது. ஆனாலும் அந்தக் கல்லு சந்த்ரனுக்கு வேறேதானே? அப்படியொரு மீடியம் தேவைப்படுகிறது. ஆனால் ஸமுத்ரத்திற்கு ஸ்நானமோ, தர்ப்பணமோ பண்ணுகிற ஜலம் அஸலே அந்த ஸமுத்ர ஜலந்தான்! வேறே மீடியத்தின் வழியாகக்கூட வராமல் ஸாக்ஷாத் அதிலிருந்தே எடுத்துத்தான் அதற்கே ஸ்நானம், தர்ப்பணம் பண்ணுவது.

இங்கே ஆசார்யாள் தம்முடைய கல் மனஸிலிருந்து அம்பாள் கவிதையைப் பிறப்பித்ததாகச் சொன்னதற்கு மேலே, தாம் என்கிற ஒன்றே இல்லை என்று சரணாகதியில் தம்மை இல்லாமலே ஆக்கிக்கொண்டு, தாம் செய்த ஸ்தோத்ரமென்பது உண்மையில் வாக் ஸமுத்ரமான அவளிடமிருந்தே எடுத்த அவருடைய ஸாக்ஷாத் வாக்கிலே சிறிதளவே என்கிறார். ச்லோகத்தை ஆழ்ந்து ஆழ்ந்து பார்க்க அதற்குள்ளேயே

ஸமுத்ரமாக இன்னும் இப்படி அநேக அர்த்தங்கள், தத்வங்கள், அலங்காரங்கள் முத்தும் பவளமுமாகக் கிடைக்கும்.

“அசட்டுத்தனமோ, கெட்டிக்காரத்தனமோ எதுவானாலும் அதுவும் உன்னைத்தவிர வேறே இல்லையே “த்வயி பரிணதாயாம் ந ஹி பரம்” என்று (ச்லோ-35ல்) சொன்னபடி உன்னுடைய பரிணாமமாயில்லாமல் எதுவாவது ஒன்று உண்டா என்ன? நான் அசடாகவே இருந்தாலும் உனக்கு வேறாகத் தானாக உண்டான ஸ்வயம்பு அசடு இல்லையே! நீயேதானே நான் ஆனதும்? உன்னை விட்டு ‘நான்’ என்று நினைக்கவே ஆளில்லையே? அப்போது இந்த வாக்கு மட்டும் என்னவாம்?

“அசட்டுத்தனம் என்று பார்க்காமல் ஸூர்ய பகவான் கர்ப்பூர நீராஜனத்தை அங்கீகரிக்கிற மாதிரி, சந்த்ரமஸ் சந்த்ரகாந்த ஜல அர்க்யத்தை அங்கீகரிக்கிற மாதிரி, வருண பகவான் அவருடைய ஜலத்தையே ஸௌஹித்யமாக அங்கீகரிக்கிற மாதிரி, அவர்களுக்கெல்லாம் அப்படி அங்கீகரிக்கிற அருள் குணத்தையும் பெருந்தன்மையையும் கொடுத்தவளான நீயும் இந்த ஸ்தோத்ரம் என்ற நீராஜனம் அர்க்யம், ஸ்நானம்-தர்ப்பணம் எல்லாமாயிருக்கிற வாஃபூஜையை அங்கீகரிக்கணும்” என்று ஆசார்யாள் ஸமர்ப்பணம் பண்ணுகிறார்.

“த்வதீயாபி: வாஃபி: தவ ஜநநி வாசாம் ஸ்துதிரியம்” - ‘வாசாம் ஜனனி!’ என்று அத்தனை பேச்சுக்கும், பாஷைக்கும் ஜன்ம ஸ்தானமான தாயைக் கூப்பிட்டு “உனக்கே ஸௌந்தமான வாஃகினால் உனக்கு ஏற்பட்ட ஸ்துதி இது. நான் ஒன்றுமே பண்ணவில்லை. உன்னுடையதே இது” என்று சரணாகத பராகாஷ்டையில் பூர்த்தி பண்ணியிருக்கிறார்! பண்டித-பாமரர்கள் எல்லோரையும் ஆகர்ஷிக்கிற அம்ருத ஸௌந்தர்யமான இந்த ஸௌந்தர்யலஹரியின் கர்த்தா என்று கொஞ்சமும் உரிமை பாராட்டி கொள்ளாமல் பரம விநயமாக அம்பாளிடம் அர்ப்பணம் பண்ணியிருக்கிறார். அவருடைய விநயம் நமக்குப் புரியாதாகையால் ‘அர்ப்பணம்’ என்கிறோம். ‘அது (அர்ப்பணம்) பண்ணக்கூடத் தாம் யார்? அவளுடையதேயே அவளுக்கு என்று சொல்வதற்கு ‘அர்ப்பணம்’ என்றே பெரிய வார்த்தையைச் சொல்லவாவது?’ என்றுதான் அவர் நினைப்பார்! ச்லோகத்திலும் அவர் ‘அர்ப்பணம்’, ‘ஸமர்ப்பணம்’ என்றெல்லாம் ஒரு வார்த்தையும் போடவில்லை. ஆனால் தம்மையே அவர் அம்பாளுக்கு அர்ப்பணம் பண்ணிக் கொண்டிருப்பது மட்டும் அதில் நன்றாகத் தெரிகிறது.

ஞானத்தில் போனால் பூர்த்தி ஸ்தானம் ‘தானே பரமாத்மா’ என்று தெரிந்து கொள்கிறது. பக்தியில் போனால் பூர்த்தி ஸ்தானம் ‘தானே இல்லை’ என்று சரணாகதியில் ஆத்ம ஸமர்ப்பணம் பண்ணி அழித்துக் கொண்டுவிடுவது. இப்படி ஜீவாத்மாவாக ஒருவன் இல்லாமலாக்கிக் கொண்டவுடன், vacuum -ல் (வெற்றிடத்தில்) காற்று வந்து ரொப்பி விடுகிறாற் போல, பரமாத்மாவே அங்கே ரொம்பிக் கொண்டு நிறைந்து ஞானத்தில் ஏற்பட்ட அதே ப்ரஹ்மானந்தம் இங்கேயும் ஏற்படுகிறது. ஸௌந்தர்யலஹரி பக்தி ஸ்துதி. ஆகையால் பக்திக்கான ஆத்ம ஸமர்ப்பண வழியிலே அத்வைத

ஸாக்ஷாத்காரத்தைக் காட்டி முடித்திருக்கிறார்.

எல்லாவற்றிலும் பெரியவராயிருந்த ஆசார்யாள் அந்த எல்லாவற்றையுமே தமதில்லை என்று ஆக்கிக் கொள்கிற த்யாகத்திலேயும் விநயத்திலேயுங்கூடப் பெரியவராக இருந்திருக்கிறார்! “வித்யா விநய ஸம்பன்ன” என்றபடி வித்யையின் பரிபூர்ண மூர்த்தியாயும் விநயத்தின் பரிபூர்ண மூர்த்தியாயும் ஒருத்தரே இருந்தாரென்றால் அது நம் ஆசார்யாஸ்தான்.

நாம் அவருடைய நிஜ சிஷ்யாளானால் இந்தப் பாடத்தைத்தான் கற்றுக்கொள்ளணும். அத்வைத பாடம் நமக்கு ஏறுமோ, ஏறாதோ? இந்த அடக்கப் பாடத்தை ஏற்றிக்கணும். ஏதோவொன்றில் கொஞ்சம் ஸாமர்த்யம் இருந்துவிட்டால்கூட நமக்குத் தலை கனத்துப் போகிறது! ஒரு ஸாமர்த்யமும் இல்லாவிட்டாலுங்கூட அஹம்பாவத்தில் ஸமர்த்தர்களாயிருக்கிறோம்! ‘இப்படி நினைப்பதற்கு என்ன ந்யாயம்? என்ன யோக்யதை?’ என்று துளி நினைத்தாலும் அவள் போடுகிற பிச்சைதவிர ஒன்றுமில்லை என்று அந்தத் தலை அவள் சரணத்திலே சாய்ந்து லேசாகும். அதிலே உள்ள ஆனந்தம் எந்தப் புகழிலும் பொன்னாடையிலும், டைட்டிலிலும் இல்லை என்று தெரியும். அவள் கொடுக்காமல் வாக்கு இல்லை என்று இங்கே ஆசார்யாள் சொன்னது மற்ற எல்லாவற்றுக்குமே பொருத்தும். அவள் கொடுக்காட்டால் எந்த சக்தியுமே இல்லை. வாக்கு மட்டுமில்லை; மூச்சுகூட அவள் கொடுக்காமல் இல்லை. நாமாக மூச்சு இழுக்கிறோம் என்றால் சாகவே மாட்டோமே! இப்படி உயிரே நம்முடையதில்லை என்கிறபோது என்ன கவலை, பயம் இருக்கமுடியும்? இப்போது படுகிற கவலையெல்லாம், பயமெல்லாம் சுற்றிச் சுற்றி இந்த உயிரை ரக்ஷித்துக் கொள்வதற்குத்தானே? இதை அவள் ஸமாசாரம் என்று தள்ளி விட்டோமானால் அப்புறம் எத்தனை விசராந்தி?

இப்படிப் பராசக்திக்கு அடங்கி இருக்க ஆரம்பித்தால் முடிவிலே அவளுக்குள்ளேயே அத்வைதமாக அடங்கி விடுவோம். அந்த அடக்கப் பாடத்தை இந்தக் கடைசி ச்லோகம் கற்பிக்கிறபோது ஸகல வித்யைகளுக்கும் ஸாரமான ப்ரஹ்ம வித்யை இருக்கிறதே, அதற்கும் ஸாரமான அத்வைத அநுபவத்திற்கே வழி பண்ணிவிடுகிறது. இதுதான் ஆசார்யாள் சொல்லாத பலச்ருதி: பலனே வேண்டாத பெரிய பலன்! கர்த்தா என்று ஒரு ‘நான்’ இருந்தால்தானே கார்யத்திற்குப் பலன் கேட்பது? அவனே அடங்கி, அட... ங்கி இல்லாமல் போய் விட்டால்?

அடங்க வழி என்ன? அவளை நினைப்பதுதான். அகண்ட பராசக்தி எப்படி இருப்பாளென்றே நமக்குப் புலப்படாததால் நினைக்க முடியாதுதான். இங்கேயோ புரிந்துகொள்கிற விதத்தில் ஆசார்யாள் பராசக்தியை ஸௌந்தர்ய ரூபத்தில் பிடித்துக் கொடுத்திருக்கிறார். தம்முடைய வாக்காலேயே கேசாதி பாதம் அங்க அங்கமாகப் பராசக்தியை அழகு ரூபம் பண்ணி, அழகுக்கு அழகு சேர்ப்பதாக அவருடைய சிரஸில் “கிரீடம் தேஹமம்” என்று ஸ்வர்ண மகுடத்திலிருந்து, கழுத்துக்கு புஜத்துக்கு,

மணிக்கட்டுக்கு, இடுப்புக்கு, சரணங்களுக்கு என்பதாக, - அந்த சரணத்தின் அடியில் இட்டிருக்கிற அரக்கு நலங்குவரை வாக்கால் அலங்காரம் பண்ணி, சொல்லணி, பொருளணி என்ற இரண்டு அணியாலும் அலங்கரித்து, முடிவாகத் தன்னையே பெரிய ஆபரணமாக அந்தச் சரணத்திலே வைத்து இழைத்துக் கொண்டிருக்கிறார்! அப்படி அவளை எண்ணத்தாலும் வாக்காலும் அலங்காரம் பண்ணிப் பார்ப்பதுதான் நம் அஹங்காரம் அடங்க மருந்து. நம்மிடம் அஹங்கர ஹேதுவாக இருக்கிற புத்தி, வாக்காதுர்யம் முதலானவற்றையே அவள் விஷயமான அலங்காரமாக்கி, அவள் நமக்குக் கொடுத்ததை அவளுக்கே திருப்பிவிட்டால் அவையே அஹங்கார நாசத்தை உண்டாக்கிவிடுகின்றன. வாக்குதான் என்றில்லை, எந்த ஆர்ட், எந்த ஸயன்ஸானாலும், 'அவள் சரக்கு' என்று அவளுக்கே அலங்காரமாகச் சூட்டுகிற அடக்க பாவத்திலே அவற்றில் ஈடுபட்டால் அவையெல்லாமும் ஆத்மாபிவ்ருத்திக்கு உபகரணமாகிவிடும். எந்த தொழிலும் அவளை அடைய ஸாதனையாகிவிடும்.

பரம ஸௌக்யமான ஸாதனையாக அதை நமக்கு ஆசார்யாள் ஆக்கிக் கொடுத்திருக்கிறார். அழகு ரூபமான ஒரு தாயாரை அழகான வார்த்தைகள், வர்ணனைகள், உணர்ச்சி பாவங்களால் நாமும் ஆனந்தமாகப் பிடிக்கும் படிப் பாடிக்கொடுத்து ஸஹாயம் பண்ணியிருக்கிறார்.

படிக்கும்போதே அவளிடம் அன்பு ஊறி அந்த அன்பே நமக்கு அலங்காரம் பண்ணுகிறது. அவளை அவர் அலங்கரிக்கிறபோதே நமக்கும் ப்ரேம பக்தியினால் அலங்காரம்! அந்த அன்புதான் நிஜ அழகும் அலங்காரமும்! முதலிலேயே சொன்னாற்போல அம்பாளுடைய அன்புதானே அவளுடைய அழகு ரூபமான ப்ரவாஹமாக ஸௌந்தர்ய லஹரியாக ஆயிற்று? ஆனபடியால் பாராயணம் பண்ணி அன்பிலே நாம் ஊறுகிறோமென்றால் நாமெல்லாமும் - பாராயணம் பண்ணும் ஒவ்வொருத்தருமே - ஸௌந்தர்ய லஹரியாகி விடுகிறோம்! இப்படி ஒரு அத்வைதம், ஸ்தோத்ரம்-ஸ்தோத்ர தேவதை-பாராயண பக்தர் எல்லாம் ஸௌந்தர்ய லஹரியாகி! ஸ்தோத்ர கர்த்தாவை விட்டுவிட்டேனே! அவர் 'நான் கர்த்தாவே இல்லை' என்றாலும் நாம் அப்படி விடமுடியுமா? அவர்தான் பெரிய ஸௌந்தர்ய லஹரி! ஒரு பக்கம் அம்பாளிடம் பக்தி என்ற அன்பினால் ஸௌந்தர்ய லஹரியாயிருப்பவர்; இன்னொரு பக்கம் நம் எல்லாரிடமும் கருணை என்கிற அன்பினாலும் ஸௌந்தர்ய லஹரியாயிருப்பவர். இரண்டு பக்கத்துக்காரர்களையும் ஒன்று சேர்ப்பதற்குத்தான் அவர் இந்த ஸ்தோத்ர ஸௌந்தர்ய லஹரியைக் கொடுத்திருப்பது. பாலம் போட்டு ஒன்று சேர்க்கிறது வழக்கம் என்றால், எதையும் புதுமையாகப் பண்ணும் ஆசார்யாளோ லஹரியை - வெள்ளத்தைப் பெருக்கவிட்டே ஒன்று சேர்த்திருக்கிறார்.

ஸௌந்தர்ய லஹரியில் நீராடி நீராடி, தோய்ந்து தோய்ந்து நாமும் அதுவாகணும். அப்படியானால் நமக்கும் இங்கே அம்பாளை வர்ணித்திருக்கிற மாதிரியே ஒவ்வொரு அவயவமும் ஸௌந்தர்யமாகிவிடுமா என்றால் - தேஹ அமைப்பில் வாஸ்தவமாவே அப்படி ஆகணுமென்று இல்லை. ஆனால் லோகத்தின் பார்வையில் நம்முடைய

ஸர்வாவயவமும் (ஸர்வ அவயவமும்) அப்படிப்பட்ட அழகாகத்தான் தெரியும், அன்பு என்பது அவற்றுக்குக் கொடுத்திருக்கிற அலாதி சோபையால்! அம்பாளுடைய பரம பக்தராக ஒரு மஹான் இருக்கிறாரென்றால் அவரை ஏன் 'வைத்த கண் வைக்காமல் பார் பார்!' என்று இழுக்கிறது? தாயைப்போல் பிள்ளை என்று அவருடைய ரூபத்தில் ஏற்பட்டிருக்கிற ஸௌந்தர்யம் இப்படிப் பண்ணுகிறது அம்பாள்ஸ்வரூபத்தில் ஒருத்தன் மனஸ்ஸயித்து அவன் ஹ்ருதயத்திலே அவள் சரணம் ப்ரதிஷ்டையாகிவிட்டால் வெளி ரூபத்திலே அவன் எத்தனை கோணல், விகாரம், கறுப்புத்தோல், நொள்ளைக் கண்ணு, தெற்றுப்பல்லு, சூணா வயிறாயிருந்தாலும், அவன் ஞானப்பால்-ப்ரேமப்பால் குடித்த குழந்தையாக ஸர்வாங்கமும் பால் வழிய கள்ளங் கபடு இல்லாமல் அப்படியே ஆனந்தம் ஸ்புரித்து அலைமோதிக் கொண்டு, அன்பு பொங்கிக் கொண்டு இருப்பானாகையினாலேயே எத்தனை கூட்டமானாலும் குதி காலில் நின்று கொண்டு 'பார்க்கணும், பார்க்கணும், இன்னம் பார்த்துண்டே இருக்கணும்' என்று அவனை அழகு ரூபமாக அநுபவிக்கிறது! வழுக்கை மண்டையாயிருக்கட்டுமே, அது அம்பாள் சரணத்திலேயே தாழ்ந்திருப்பதாலேயே, "கிரீடம் தேஹம்" என்று ஸ்வர்ண மகுடம் சூட்டிக் கொண்டுள்ள அவளுடைய சிரஸாகவே நம்மை ஆகர்ஷிக்கிறது! மூஞ்சி அஷ்ட கோணலாயிருக்கட்டுமே! ஆனாலும் அவளை அன்போடு ஸ்மரித்து ஸ்மரித்து எத்தனை ப்ரஸன்னமாயிருக்கிறது? "தவ வதன ஸௌந்தர்ய லஹரீ" என்று இவனைப் பார்த்தும் பாடலாமென்றுதானே அது பண்ணுகிறது? கண் நொள்ளையானால் என்ன? அவளுடைய க்ருபையை இதுவும் "தரதளித நீலோத்பலம்" தான்! சப்பை வாய், சாள வாயானாலும் அந்தத் தாயாரின் வாக்காகவே எத்தனை ப்ரிய வசனம் பொழிகிறது? அதுதான் "வித்ருமலதா"வுக்கும் "பிம்ப"த்துக்கும் (பவளக் கொடிக்கும், கோவைப் பழத்திற்கும்) மேலே என்று ஆசார்யாள் வர்ணிக்கிற அவளுடைய வாயாகவே தெரிகிறது! அவன் சரீரம் கன்னங் கரேலென்றே இருக்கட்டும். பக்தி ப்ரேமையிலேயும் அதன் ப்ரதிரூபமான ஸர்வ ஜன காருண்யத்திலேயும் முழுகி முழுகி அதுவும் "ஜயதி கருணா காசித் அருணா" என்றேதான் அருண ஜ்யோதிஸாக உள்மனஸில் போகிறது! அவனுடைய ஒவ்வொரு கையசைப்பிலேயும் லோகத்துக்கு ஆசீர்வாதம் நடந்து ஸௌபாக்யங்களை அளிக்கிறதென்றால், இதைவிட ஒரு "லக்ஷ்மீ சரண தல லாக்ஷாரஸம்" (லக்ஷ்மியின் திருவடிச் செம்பஞ்சக் குழம்பு) சேர்ந்த "நவ நளின ராகம்" (அன்றலர்ந்த தாமரையின் சிவப்பு) உண்டா? அவன் அடியெடுத்து வைக்கிற இடமெல்லாம் மானஸிகமாகப் புரண்டு அப்போதைக்காவது அந்தஃகரணம் லயிக்கிறோமோ இல்லையா? அதுதான் "கரண சரண ஷட்சரண" மான (புலன்கள் என்ற ஆறுகால் கொண்ட வண்டான) ஜீவன் லயித்துப்போகிற அவளுடைய பாத பத்மம்.

ஒருத்தன் அம்பாள் குழந்தை என்றால் அவன் நம் மாதிரி இல்லாமல் அவன் ரூபமே வேறே என்றாகிவிடும்! அவன் கண்ணே வேறே, முகமே வேறே, வார்த்தையே வேறே, கை காலை அசைத்துப் பண்ணுவது அத்தனையும் வேறே என்று அகத்தின் அழகு முகத்தில் மட்டுமில்லாமல் பாதாதிக்கேசமும் தெரிந்து கொண்டு குழந்தைக்குக்

குழந்தையாகவும், தாய்க்குத் தாயாகவும் அவனே இருந்து கொண்டு, பல தினுஸில் தாபப்பட்டுக் கொண்டிருக்கிற ஜனங்களை ஆற்றிக் கொடுப்பான்.

நாமும் அப்படி ஸௌந்தர்யலஹரியாகணும். அதற்கு இந்த ஸ்தோத்ர ஸௌந்தர்யலஹரியில் முழுகி முழுகி ஸ்நானம் பண்ணி, அவள் குழந்தையாகணும். “வாசாம் ஜனனி” என்று அம்பாளைக் கூப்பிட்டு, “இதோ உன் வாக்கு ஸ்துதி!” - “வாக்பி: ஸ்துதியம்” என்று ஆசார்யாள் இந்த ஸ்தோத்ர வாக்கிய குழந்தையை அதன் அம்மாவிடம் சேர்த்து முடித்திருக்கிறார். ‘சிவாநந்த லஹரி’ ஸ்தோத்ரத்தை ஒரு கன்யாப் பெண்ணாகச் சொல்லி ஈச்வரனுக்குக் கல்யாணம் பண்ணிக் கொடுத்து முடித்தார். புருஷ தெய்வமென்றால் நாயிகாபாவந்தான் ஆதம் ஸமர்ப்பண ஸ்தானம் என்பதால் அப்படிப் பண்ணினார். ஸ்த்ரீ தெய்வமானால் அவள் மாதா; நாம் ஒன்றும் தெரியாத குழந்தை - ‘அம்மா என்ன, எப்படிப் பண்ணுகிறாளோ அப்படியே!’ என்று கிடக்கிற குழந்தை - என்று இருப்பதுதான் ஆதம் ஸமர்ப்பணம். அதனால்தான் ஸௌந்தர்யலஹரியைக் குழந்தையாக்கி ‘வாசாம் ஜனனி’யிடம் ஒப்படைத்துப் பூர்த்தி பண்ணியிருக்கிறார். அதன் வழியாகவே நம் எல்லாரையும் குழந்தையாகி அவளிடம் போய் ஒட்டிக் கொள்ளச் சொல்லியிருக்கிறார். சொன்னது மாத்ரமில்லை. ஒட்ட வைப்பதற்கே இந்த உத்தம ஸ்துதியைப் பரம கருணையோடு நமக்கு அநுக்ரஹித்து வழியும் திறந்து விட்டிருக்கிறார்.

ஆசார்யாள் நமக்காக அருளியிருக்கும் ஸௌந்தர்ய லஹரியின் பயன், நாமெல்லாம் அம்பிகையின் குழந்தையாக இருந்துகொண்டு, எந்த நாளும் அந்த ஜகன்மாதாவை ஸ்தோத்ரம்-நமஸ்காரம் பண்ணிக்கொண்டு, இந்த ஸ்தோத்ரத்தாலேயே நமஸ்காரம் பண்ணிக்கொண்டு, ஸௌந்தர்ய ரூபம் எடுத்திருக்கிற அந்த ஸச்சிதானந்தத்தில் ஆத்மாவைக் கரைத்து ஆனந்த மயமாகிறதுதான்.

அதற்கு ஆசீர்வாதமாகத்தான், சுப ஸௌசகமாகத்தான் இந்த ஸ்தோத்ரத்தாலேயே அவளுக்குப் பூஜை பண்ணியிருக்கிற ஆசார்யாள் முடிக்கிற ச்லோகத்தில் “நீராஜன விதி:” என்று மங்கள ஹாரதியை வைத்திருக்கிறார்! திருக்கார்த்திகையில் ஏற்றி வைக்கிற தீபம் அதன் வெளிச்சம் படும் இடமெல்லாம் பூச்சி-பொட்டு, மரம்-மட்டை உள்பட எல்லாவற்றுக்கும் ஜனன நிவ்ருத்தி அளித்துப் பேரின்பம் அளிக்கும் என்கிறபடி, ஸாக்ஷாத் ஜகன்மாதாவுக்கு ஜகதாசார்யாள் பண்ணும் இந்த தீபாராதனை - அதாவது இந்த ஸ்தோத்ரத்தின் அருளொளி - ஸமஸ்த ப்ராணிகள் மேலேயும் வீசி அன்பு என்கிற ஸௌந்தர்யம் லோகமெல்லாம் நிறைந்திருக்க வேண்டும்.

நம: பார்வதீ பதயே ।
ஹர ஹர மஹாதேவ ॥

ஸௌந்தர்யலஹரீ

இரண்டாம் பாகம்

ஒன்பது உரைகளின் கருத்துச் சுருக்கம்

வைத்ய S.V. ராதாகிருஷ்ண சாஸ்திரீ, ஸ்ரீரங்கம்

கதைர்மாணிக்யத்வம்

சுலோகம் -42

வானில் பன்னிரண்டு ஸூர்யர்கள் உள்ளனர். மித்ரன், ரவி, ஸூர்யன், பானு, ககன், பூஷா, ஹிரண்யகர்ப்பன், மரீசி, ஆதித்யன், ஸவிதா, அர்க்கன். பாஸ்கரன் என. ஆரோகன், ப்ராஜன் படரன், பதங்கன், ஸ்வர்ணரன், ஜ்யோதிஷ்மான், விபாஸன், கசியபன் என எட்டு ஸூர்யர்கள் வானில் வலம் வருவதாக மேருவைத் தாண்டமுடியாததால் சுற்றிச் சுற்றி வருவதாக வேதத்தின் அருணம் கூறும். தேவியை பானு மண்டலமத்தியஸ்தா (ல,ஸ) சூர்ய மண்டலத்தின் நடுவிலிருப்பதாகத் தியானிப்பர். ஸூர்யனுக்கும் ஒளி தருபவள். இவள் எதிரில் ஸூர்ய ஒளி இயல்பாகத் தனித்துத் தெரியாது. இவளை வழிபட ஸூர்யன் தேவியின் அருகில் வரும்போது மாணிக்யரத்னமாக மாறி வருவான். பன்னிரு ஸூர்யர்களும் பன்னிரு மாணிக்யக்கற்களாகக் கிரீடத்தில் பதிக்கப்பட்டுள்ளனர். சந்திரனும் மன்மதனின் வில்போல், கிரீடத்திலுள்ள நவரத்தின ஒளியும் தன் மீது பிரதிபலிக்க இது சந்திரகலையா? வானவில்லா, மன்மதனின் வில்லா என்ற ஐயம் தோன்றுகிறது. அந்த சந்திரனின் கலையும் கிரீடத்தில் அமைந்த ரத்தினத்தைப் பதிப்பதற்காக உள்ள தங்கக்குப்பியில் பதிந்து ஒளித்துடிப்பை வெளிப்படுத்துவதாகத் தெரிகிறது. கிரீடத்தை உற்றுப் பார்த்து வர்ணிக்கத் தொடங்கிய கவி. இது இதுதான் என்று நிர்ணயம் செய்ய முடியாதபடித் தயங்கி நிற்கிறான். ஸஹஸ்ராதித்ய தேஜஸே ஹைமகிரீடாய நம: என இதனையும் ஸாதகன் வணங்குவார். கிரீடம் கண்கள் லம் மனத்தில் பதிய டிய கண்களுடன் செய்கிற தியானத்தில் தேவி கிரீட ஒளியுடன் புலப்படுவாள்.

லலிதையின் நாமங்கள் இதே வரிசையில் தொடங்குகின்றன. குருவிந்த மணிச்ரேணீ கநத் கோடீர மண்டலா - செந்தாமரை, நிறம் கொண்ட ரத்தின வரிசைகளால் ஒளிவீசுகிற கிரீடமணிந்தவள்.

துநோது த்வாந்தம்

சுலோகம் -43

பூமணம் பெறப் பெண்கள் தலையில் பூவைச் சூடிக்கொள்வர். தேவியின் கேசமணம் பெற தேவலோகத்து நந்தவனப் பூக்கள் தேவியின் கேசங்களை அலங்கரிக்கின்றன. கடும் இருள் வண்ணம் கொண்ட கேசம் நம் அகத்து இருளைப் போக்குகின்றது. தேவர்களும் ஏனையர்களும் தேவியை அலங்கரிக்க நந்தனவனத்துப்

பூக்களைக் கொணர்ந்து மாலையாகத் தொடுத்துக் கேசங்களை அலங்கரிக்கின்றனர். சம்பகாசோக புந்நாகஸௌகந்திகலஸத்கசா. (ல,ஸ) சம்பகம் அசோகம் புன்னை செங்கழுநீர் இவற்றின் பூக்களால் அழகுற்ற கூந்தலுள்ளவள்.

தனோது கேஷமம் ந:

சுலோகம் -44

வெள்ளத்தால் நிரம்பிய நீர்த்தேக்கம் கரை கடந்து கரைகள் உடையுமென பயத்தால் வடிகாலாக சிறுவாய்க்கால்கள் அமைப்பர். நீர்த்தேக்கத்திலிருந்து வெள்ள நீர் கடும் வேகத்துடன் அதில் பாயும். அது போல தேவியின் முக அழகு அளவிற்கு மீறி முகத்தில் தேங்கியதன் வடிகாலாக வகிடு பிரிந்து அதில் அழகு நீர் வேகத்துடன் பாய்கிறது. மற்றொரு புறம் இருளிற்கு ஸூர்யனிடம் கடும் கோபம். தன்னை விரட்டி விரட்டி ஓடச் செய்கிறான். இவனைப் பிடித்துச் சிறையில் போட ஆசை. ஆனால் இயலாத செயலாகிவிட்டது. எதிரியைப் பிடிக்க முடியாதபோது அவனது மகனை அல்லது அவனது படையினரில் ஒருவரைச் சிறை பிடிப்பது போல் இருள் இளஞ்சூரியனைப் பிடிக்க முற்பட்டு அதுவும் முடியாமல் இருபுறமும் கிரணங்களைச் சிறை பிடித்தது. வகிடு பிரித்து இருபுறமும் கேசம் ஒதுங்கியிருப்பதைப் பார்த்தால் எதிரியைச் சிறைபிடிக்க அணிவகுத்து நிற்பது போன்று தோன்றுகிறது. வகிட்டின் முனையிலிட்ட சிந்தூரம் கேசத்தால் சிறைப்பிடிக்கப் பட்டது போன்று உள்ளது! நிஜாருணப்ரபாபூர மஜ்ஜத் ப்ரம்ஹாண்ட மண்டலாவாக இருந்தவனின் முகத்தில் கேசம் இருபுறமும் சூழ நடுவிலிட்ட சிந்தூரம் அந்த அருணனின் கிரணங்கள் சிறைப்பட்டது போலானது. (பொருளைக் கோடிக்கணக்கில் சேமித்தாலும் (யோகம்) அதனை வைத்துக் காப்பதும் நல்ல வகையில் தானும் தன்னைச் சார்ந்தவர்களும் இன்புறச் செலவிடுவதுமான கேஷமமின்றிக் குவித்த பணம் நெற்பதர் போன்று காற்றில் பறந்துவிடும்). அந்த கேஷமத்தை நமக்கு அருள அந்த முகம் நம்மை நோக்கித் திரும்பட்டும். முன் வினைப்பயனாகத் தேவியிடம் பக்தி என்ற யோகம் கிட்டியுள்ளது. அது வாழ்க்கை மேம்பட பக்தி வலிவடைந்து தேவியின் அருளுக்குப் பாத்திரமாவதான கேஷமத்தைத் தரட்டும். ஸிந்தூரதிலகாஞ்சிதா. (ல,ஸ)

அராஜை: ஸ்வாபாவ்யாத்

சுலோகம் -45

முகத்தைச் சூழ்ந்துள்ள சுருண்ட கேசங்கள் கொழுத்த கருவண்டுகள் போல் உள்ளன. முகமும் தாமரை போன்றுள்ளது. தாமரையின் நறுமணம் அது மலர்ந்தும். வெளிப்பட்டு உலர்ந்ததும் மறைந்துவிடும். மணமுள்ளவரைதான் வண்டுகள் சூழும் முகத் தாமரை எப்போதும் நறுமணம் வீசுகிறது. முகத்தாமரையிலே சுருண்ட கேசங்களாகிய வண்டுகள்

எப்போதும் சூழ்ந்துள்ளன. முகத்தாமரை குளத் தாமரையைப் பரிகாசம் செய்வதில் வியப்பேது? தாமரை சந்திரனைக் கண்டதும் குவிந்து தலை தாழ்ந்துவிடும். முகத் தாமரை சந்திரனோடு நெருங்கி நிற்கிறது. சுருள் வண்டைப் பரிஹஸிக்க, முகம் தாமரையை பரிஹஸிக்கத் தாமரையும் வண்டும் விலகிவிட்டன. மன்மதனையே சுட்டெரித்த சிவன் மன்மத தாபம் கொண்டதும் அவரது கண்களாகிய வண்டுகள் மது பருகிக் கிரங்கியவை போல தேவியின் முக அழகைப் பருகுகின்றன. முகத் தாமரையின் கோதுகள் போன்ற பற்கள் மென்புன் சிரிப்பால் மலர்ந்த முகத்தில் தென்படுகின்றன. நறுமணம் குன்றது எப்போது முகத்தில் குடிகொண்டுள்ளது. மனத்தை அடக்கி மௌனத்தில் ஆழ்ந்த சிவன் தேவியின் முகத்தழகால் ஈர்க்கப்பட்டு கிரங்கி முன் நிற்கிறார். கேசங்களின் சுருள், புன் சிரிப்பு, அதனால் வெளிப்பட்ட பற்கள், நிலைத்த நறுமணம் எனச் சிவனது மனத்தைக் சுவர்வதில் தாமரைபோன்ற முகம் வெற்றி கண்டுவிட்டது. மந்தஸ்மித ப்ரபாபூர மஜ்ஜத் காமேசமாநஸா. (ல.ஸ).

லலாடம் லாவண்ய

சுலோகம் -46

கிரீடத்தில் சந்திரனின் பாதி பதிக்கப்பட்டுள்ளது. அஷ்டமீசந்திரவிப்ப்-ராஜதளிகஸ்த்தல சோபிதா - (ல,ஸ) பாதியாகச் சந்திரனை உடைக்க சந்திரனின் நடுவே கஸ்தூரிப் பொட்டால் நடுப்பகுதிக்கு அடையாளமிட்டு கீழே புருவத்தால் கோடிட்டுச் சந்திரனின் நடுப்பகுதியில் பிளந்து இரண்டாக்கி ஒன்றை நெற்றியாகவும் மற்றொன்றை கிரீடத்தில் சந்திர லேகையாகவும் அமைத்துள்ளனர். இரண்டாகப் பிளக்கப் பெற்ற சந்திரனின் இரண்டு துண்டுகளின் இரு கோடிகளும் மேல் நோக்கியே அஷ்டமீசந்திரன் போல் வைக்கப்பட்டுள்ளதால் இருதுண்டுகளையும் பொருத்திப் பூர்ணிமை சந்திரனைக் காணமுடியவில்லை. யாரேனும் ஒருவர் கிரீடத்திலுள்ள பாதியை முனை திருப்பி நெற்றியின் இருமுனைகளுடன் இணைத்து அமுதச் சுண்ணம்பு பூசி ஒட்டிவிட்டால் பூர்ணிமையின் முழு சந்திரனாகும். கிரீடத்தில் அஷ்டமீசந்திரனின் இருமுனைகளும் மேல் நோக்க நெற்றியில் இருமுனைகளும் கீழ் நோக்கியுள்ளது. இரண்டையும் பொருத்த சந்திரனிடமிருந்து பொழிகிற அமுதத்தையே பூச்சுக்கலவையாக்கிப் பூசி ஒட்டி முழுச் சந்திரனாக்கலாம். முக சந்திர கலங்காப ம்ருகநாபிவிசேஷகா. (ல.ஸ) மிருகநாபி கஸ்தூரி.

ப்ருவௌ புக்நே

சுலோகம் -47

வதன ஸ்மர மாங்கல்ய க்ருஹ தேரண சில்லிகா (ல.ஸ) என மன்மதனின் மங்களவீடான முகத்தின் வாயில் தோரணமாகப் புருவத்தை வர்ணிப்பர். ஆசார்யாள் இதனை மன்மதனின் வில் என்கிறார். உயிரினமனைத்தும் பிறப்பிறப்பைக் கண்டு பயப்படுவதைத் தடுப்பதில் ஈடுபாடு கொண்டதில் செயல் முறைப்பற்றிச் சிந்திப்பதால் தேவியின் புருவம் வில் போன்று நெரிகிறது. அது நானேற்றப்பட்டு வளைந்த மன்மதனின் வில்லோ? வில்லில் நடுப்பகுதி வில்லாளியின் இடது கைப்பிடியால் மறைந்திருக்கலாம்

- நாணின் நடுப்பகுதி வலது கைப்பிடியால் மறைந்திருக்கலாம். கரு வண்டு போன்ற கருவிழிகளான நாணின் நடுப்பகுதியும். அது வலது கைப்பிடியால் மறையலாம். நடுவே கைப்பிடியளவு தெரியாமலுள்ளது இயல்பே. அதனால் அது மன்மதனின் வில்லே. சிவனைக் கவர உன் முகம் மன்மதனின் வில்லின் பணியைச் செய்கிறது.

அஹஸ் ஸூதே

சுலோகம் -48

தேவிக்கு த்ரிநயநா த்ரிலோசநா (ல,ஸ) என இரண்டு பெயர்கள். வழிகாட்டி அழைத்துச் செல்லவும் தானே உணர்ந்து கொண்டு வழிபடவும் இந்த முக்கண்ணி அருள் புரிகிறாள். முகத்தின் அழகைக் கண்கள்தான் உணர்த்துகின்றன. தேவர் இனத்தைச் சேர்ந்தவளானதால் (அநிமிஷா) கண் கொட்டாமலிருப்பாள். ஆனால் உலகின் தாயானதால் கண்களின் அசைவாலேயே வழிகாட்டிக் கண்கொட்டாமல் உற்பத்தியையும் மறைவையும் உண்டாக்குபவளுமானாள். அவளது ஸ்தனங்களே இரு கண்களான ஸூர்ய சந்திரர்கள். (சசிமிஹிவபக்ஷாருஹ யுகம்) பாலூட்டி உயிரினத்தை வளர்க்கச் சூரியனையும் சந்திரனையும் வெளியிட்டவள். வக்த்ர லக்ஷ்மீ பரீவாஹசலன்மீநாபலோசநா. (ல,ஸ) முககாந்திப் பிரவாஹத்தில் கண்கள் மீன்கள் போல் நீந்துகின்றன. ஓய்வில்லை. கண்கொட்ட வேண்டிய அவசியமில்லாத மீனாக்ஷி அவள். வலது கண்ணை ஸூரியனாக்கி ஸூர்யனாஸ் பெறுகிற போஷிப்பையும் வளர்ச்சியையும் தருகிற பகலை வெளிப்படுத்துகிறாள். இடது கண்ணைச் சந்திரனாக்கி இரவாக மலர்ந்து அதனால் உலகைப் போஷிக்கிறாள். இரவில் வலது கண் தெரியாது. பகலில் இடது கண் தெரியாது என்ற நிலையில்லை. ஸூர்யனும் சந்திரனும் நித்யமான ஜ்யோதிகள். இங்கு தெரியாமல் மறைந்த ஸூர்யன் எங்கோ ஒரு தேசத்தில் பிரகாசிக்கிறான். சந்திரனும் அப்படியே. தேவியின் ன்ருவது நெற்றிக்கண் அக்னியாகி சிறிதே மலர்ந்த தங்கத் தாமரை போன்ற ஒளியுடன் ஸூர்யனும் சந்திரனும் ஒளிராத காலை, மாலை ஸந்திகளில் காக்கிறாள். சிவனும் இவ்வாறே முக்கண்ணன். இருவரிடையே வேறுபாடு இல்லை.

விசாலா கல்யாணீ

சுலோகம் -49

தேவியின் பார்வை விசாலமானது. (சாலா - தடை - விசாலா குறுக்கீடற்றது) உள்ளத்தின் மலர்ச்சியால் பார்வை விரிவடைகிறது. நம் பார்வை, ஓரளவுதான் விரியும். நம்மைச் சுற்றியுள்ள இடத்தில் நம் முன்புறமுள்ளதை மட்டும் கண் நோக்கும். கழுத்து இறுகினால் அந்தப் பார்வையின் விரிவு மேலும் குறையும். பின்னுள்ள பகுதி பெரும்பாலும் புலப்படாது. அதனால் நம் பார்வை தடையுள்ளது. (விசாலா) தேவியின் பார்வைக்கு முன் பின் என்ற இடக் குறுக்கீடு இல்லை. அதனால் விசாலா, உள்ளத்தில் எண்ணக் குமுறலிலும் விழிசுருங்கும். எதிரிலிருப்பது கூடத் தென்படாது. தேவியின் மனம், பார்வை எல்லாமே விசாலம். தேவிக்கு விசாலாக்ஷீ (ல,ஸ) என்றே பெயருண்டு. என்றும் மலர்ந்த உள்ளமும் அதனைத் தெரிவிக்கும் கண்களும் கொண்டதால் விசாலா. விசாலா என்ற நகரமுண்டு. விசாலாவின் சிறப்பையும் வென்றதால் இவளது பார்வை விசாலா.

வியப்பும் மங்கள சிந்தனையும் தெரிகிற பார்வை கல்யாணீ, மங்களத்தை (கல்ய) எப்போதும் தெரிவிப்பதால் (அணீ) கல்யாணீ. அஸுயையின்றி கேடு நினைக்காத தெளிவு மிக்க பார்வை கல்யாணீ. கல்யாணீ என்ற கந்தர்வர்களின் தலை நகர் கல்யாணீ. அதனைத் தன் மங்களத் தன்மையால் கல்யாணீ என்ற தேவியின் பார்வை வெல்கிறது.

உலகம் முழுதும் சூழ்ந்தாலும் (சுவலயை:) வெல்லமுடியாத நகரமானதால் ஸ்ரீ ராமன் ஆண்ட நகரம் அயோத்யா. அதே போன்று எங்கும் எப்போதும் வெற்றி கொண்ட பெருமிதம் பார்வையில் தெரிகிறது. கண்ணோரம் புன்சிரிப்பால் மலர்ந்த பார்வை அது. கருணைக்கே இருப்பிடமாகி கருணையை எப்போதும் தாரையாகப் பொழிவதால் போஜனின் தலைநகரான தாராநகரைத் தன் விரிவால் வென்ற பார்வை தாரா. உள்ளத்திற்கும் கண்களுக்கும் இனிய நகரம் மீனாக்ஷியும் கிருஷ்ணனும் வசிக்கிற மதுரா. தன் இனிமையால் அவ்விரண்டையும் வென்றது தேவியின் மதுரா என்ற பார்வை. (மது வென்ற அரக்கனை வென்ற ஸ்ரீ ராமனின் புத்திரன் லவன் அமைத்த நகரும் மதுராதான்)

போகவதீ என்ற பாதாளத்தில் உள்ள தலைநகரம். அதில் உயிரினம் நாடுகிற அனைத்து இன்பங்களும் கிட்டுகின்றன. தேவியின் பார்வையும் நாடுவதனைத்தையும் அருள்வதே. அவந்தீ - உஜ்ஜயினி என்ற விக்ரமார்க்கனின் தலைநகர். நகரிலிருப்பவர்களனைவரையும் கட்டிக் காப்பதால் அது அவந்தீ. அதையும் வென்ற தேவியின் பார்வை தாய்மையுடன் பாசத்துடன் காக்கிறது. இவ்வகை பெயர் பெற்ற பெருநகரங்கள் பல உண்டு. அவற்றையும் வெல்கிற தேவியின் பார்வை அந்நகரங்களின் புகழ் பெற்று அப்பெயர்களாலேயே வழங்கப்படுகிறது.

கவீநாம் ஸந்தர்ப்ப

சுலோகம் -50

தேவியின் எதிரே அமர்ந்து அவளைப் புகழ்கின்றனர். வஸிஷ்டர் ஸன காதிகள் வியாஸர் முதலானோரது துதிகள் தேவியின் காதுகளுக்கு இனிதாக உள்ளன. அவை குவிந்து அதனை அக்கரையுடன் கேட்பதைக் கண்ட கண்கள் (இடதும் வலதும்) காதுகள் வரை நீண்டு குறுகி அவையும் ஆனந்தம் பெறுகின்றன. கண்கள் வரில் இருவர் அன்பும் பரிவும் மிக்கதாக தனித்து இன்பம் அனுபவிப்பதைக் கண்ட நெற்றிக்கண் தான் அந்த இன்பத்தில் பங்குபெற இயலாததால் அஸுயையால் சிவந்துள்ளது. இதனைப் பொருட்படுத்தாத இருகண்களும் கொழுத்த வண்டுகள் போல காதுகள் பெறும் இன்பத்தைத் தாமும் சுவைக்கின்றன. குவிந்த காதுகள், காதுகள் வரை நீண்டு இன்பம் துய்ப்பவையாகக் காட்சித் தருகிற கண்கள், அக்னியான நெற்றிக்கண் பற்றி எரியாமல் தாமரைபோல கொஞ்சம் சிவந்து அனுக்ரஹ வடிவமாக உள்ளது. என்றிவை ஒரு அரிய காட்சியாகத்தென்படுவதை ஆசார்யாள் காட்டுகிறார்கள்.

சிவே ச்ருங்காரார்த்ரா

சுலோகம் -51

தேவியிடம் பக்தியால் உள்ளம் நிறைந்து நெருங்கும்போது தாய் என்ற அபிமானம் ஏற்படுகிறது. தனது ஏக்கத்தையும் எளிமையையும் உணர்ந்த அந்தத் தாய் தன்னைக்

கருணையுடன் நெருங்குகிறாள். கருணையுடன் கருண ரஸமும் ததும்புகிறது அவளது பார்வையில். ஐயோ! பாவம்! குழந்தை மிகவும் வேதனைப்படுகிறது என்ற இரக்கமும் கரிசனமும் கொண்ட கருண ரஸம் தளும்புகிறது. உள்ளம் களிப்பால் தேவியைப் பற்றிய பல கற்பனைச் சித்திரங்களை வரைகிறது. சிவன் அதோ வருகிறார் எனக் கேட்டதும் பரபரப்புடன் வரவேற்ற தேவி (சீலோ. 29) சிவனை நேரில் கண்டதும் வணங்கி எழுந்த தேவி மனத்தில் காமத்தின் குறுகுறுப்பு தளும்ப அவரை அன்பு ததும்பப் பார்க்கிறாள் என்று கண்டதும் ச்ருங்காரத்தில் அவள் பார்வை மலர்வதைக் காண்கிறார்.

வேறு யாரோ தேவர் அங்கே குறுக்கிட்டுத் தேவி! என்று தன்னை அழைத்ததும் அழைப்பவனது முகம் சிவனோடு இணைப்பிற்கு இடையூறாக, அவனிடம் வெறுப்படைகிறாள். சிவனது சிரஸை நிமிர்ந்து பார்த்தவளுக்கு கங்கை தெரிகிறாள். தன் ஸஹோதரி. ஆனால் அவள் எப்போதும் சிவனது தலையில் குடியிருக்கிறாள். தனக்கு ஏற்படுகிற பிரிவால் ஏற்படும் துக்கத்தை அறியாதவள் என்ற உணர்வால் வெறி போன்ற கோபம் ஏற்படுகிறது.

கணத்தில் தன் கணவரது லீலாவிலாசங்கள் நினைவில் வரும்போது, இவரால் எப்படி இவ்வாறு செயல்பட முடிகிறதென்ற வியப்பு, திகம்பரராக, தோலாடை உடுத்துபவராக, பாம்பணி பூண்டவராக உள்ளவரே காமேசுவரராக மன்மதனை விடப்பலமடங்கு அழகராக கல்யாணஸுந்தரராக ஸுந்தரேசராகக் காட்சி தருவதில் வியப்பு எல்லை கடக்கிறது. புன்சிரிப்பும் புருவ உயர்வும் கண்மலர்ச்சியும் அம்பாளிடம் அழகூட்டுகின்றன. ஹரனாக உலகை மாய்ப்பவனாக பாம்பணி பூண்டவரின் மார்பில் கையில் தலையில் என எல்லா அங்கங்களிலும் பாம்புகள் அணிகளாக அடங்கி ஒடுங்கி நின்றாலும் பாம்பென்றால் படையும் நடுங்கும் என்பதைப்போல் அவரிடம் பயந்து ஒதுங்குவாள். சிவனை வரவேற்க வந்த தேவியிடம் இத்தனை ரஸபாவங்கள் மாறி மாறிக் காண்பதைக் கண்ட அவளது தோழிகள் தமக்குள் தன்னைப் பற்றிக் கிசுக்கிசு எனப் பேசுவதைக் கண்டவள் தன்னைக் குறித்து என்ன பேசுகிறார்கள் என்றறியாத குறுகுறுப்பில் பரிஹாஸிப்பார்களோ எனப் புருவமும் கண்களும் துடிக்க அசட்டுச் சிரிப்புடன் தோழிகளைப் பார்க்கிறாள். (ஸ்மேரா) இத்தனை எண்ணக் குமுறலிலும் தாமரைகளுக்கு ஸௌபாக்யத்தை அருள்கிற நெகிழ்ச்சியும் உள்ளது. தாயே! உன் பார்வையில் என்மீது கருணையின் கனிவு தெரிகிறதே என ஆசார்யாள் வியக்கிறார்.

கதே கர்ணாப்யர்ணம்

சுலோகம் -52

சிவன் திரிபுரஸம்ஹாரத்திற்காக, வேறு உதவி எதனையும் புறக்கணித்து தன் சக்தி ஒன்றையே முன்னிட்டு அதனைக் கோரச் சிரிப்பு லம் வெளிப்படுத்தி திரிபுரங்களை அழித்தார். அந்த உக்கிரம் தணியாத நிலையில் சித்தத்திலுள்ள கடுமை இளகச் செய்வதற்கு மன்மதன் தன் காதுவரை இழுத்த நாணிலிருந்து அம்பை எய்கிறான். அந்த அம்பு தேவியின் கண்களே, கண்களாகிய அம்பின் பின்பகுதி காதுவரை இழுக்கப்படுகிறது. (காது வரை கண்கள் நீள்கின்றன) தேவியின் புருவ மயிர்கள் அம்பில் கட்டியுள்ள சிறகுகளாக அம்பின் வேகத்தை அதிகப்படுத்துகின்றன. பூக்களான பாணங்கள் ஐந்தும் பயனளிக்காத போது தேவியின் கடாக்ஷத்தையே அந்த பாணங்களின் பிரதிநிதியாக்கி மன்மதன் எய்கிறான். அந்த

பாணத்திற்கு இரும்பாலான கூர் முனை (பலம்) அமைக்கப்பட்டுள்ளது. கூர்முனை மார்பில் பட்டதும் சிவனது இதயம் நெகிழ்ந்து விடும். (சித்தவித்ராவணம்) கடாக்ஷம் இரு கண்களிலிருந்து விடுபடுகிற இருபாணங்கள். தேவி பூமியைத் தாங்குகிற மலையரசனின் தலையில் கொண்ட மலர் கிரீடமானவளானதால் வன்முறையில்லாத கடாக்ஷ பாணப் போர் நிகழ்கிறது.

விபக்த த்ரைவர்ணயம்

சுலோகம் -53

ஸதாசிவன் ஈசானன் (ஈசுவரன்) மும்ர்த்திகள் என ஐம்பணிகளைச் செய்பவர். ஈசானன் மும்ர்த்திகளையும் வெளிப்படுத்திப் படைத்துக் காத்து அழித்ததும் மும்ர்த்திகளையும் உலகையும் மறையச் செய்பவர். அவரது அன்புக்குரியவளாகத் தேவி இங்கு அறிமுகமாகிறாள். ஈசான தயிதா. அவளது ன்று கண்களிலும் மையிடப்பட்டுள்ளதால் சிகப்பும் வெண்மையும் கருமையும் நன்கு பிரிந்து பளிச்செனத் தெரிகின்றன. அதைக் கண்டதும் ஆசாரியாளின் உள்ளம் கற்பனையில் ழ்கிறது. மும்ர்த்திகளும் பிரளயத்தில் ஈசானனிடம் ஒடுங்குகின்றனர். மறுபடி படைப்பு தொடங்கியதும் தேவியிடமிருந்தும் வெளியாகி படைப்பு முதலிய பணிகளைத் தொடங்குகின்றனர். அவரவர்பணிக்கேற்ப பிறும்மாரஜோ குணத்தையும் விஷ்ணு ஸத்வ குணத்தையும் ருத்ரன் தமோகுணத்தையும் ஏற்கின்றனர். அம்பாளின் கண்களில் காண்கிற வர்ணங்களே மும்ர்த்திகளாக முப்பணிகளாக வடிவெடுக்கத் தனித்தனியாக அமைந்துள்ளன.

பவித்ரீ கர்தும் ந:

சுலோகம் -54

தேவி தன் உள்ளத்தைச் சிவனது வசத்தில் விட்டுவிட்டவள். கண்களிலுள்ள சிகப்பும் வெளுப்பும் கருப்பும் கொண்ட பகுதிகளைக் கொண்டு ஒரு புதிய பிரயாகையைப் படைத்தாள். ஸரஸ்வதியும் கங்கையும் யமுனையும் ன்று நிறங்கள் கொண்ட நீரோட்டம் கொண்டவை. அவற்றில் ஸரஸ்வதி வெளிப்படாமல் மறைந்துவிட்டாள். அதனால் தேவி ஒரு புது பிரயாகையை சோண நதி (ஸோனே) கங்கை யமுனை என்ற ன்று நதிகளை இணைத்து அறிமுகப்படுத்தினாள். சோணம் சிகப்பு, கங்கை வெளுப்பு, யமுனை கருப்பு. சோணம் என்றால் சிகப்பு நிறம். இந்த நதியின் கூழாங்கற்களைப் பஞ்சாயதன பூஜையில் கணபதியாக வழிபடுவர். (மேற்கு நோக்கி ஓடுகிற நதியானதால் சோண: எனப் புல்லிங்கச் சொல்.) பயம் நீக்குகிற மற்றொரு நதிக்கலவையாகக் கண்களின் சிகப்பு-வெளுப்பு-கருப்புப் பகுதிகளாக்கிப் பிரயாகையாக இணைத்துள்ளாள். நதிகளுக்குப் பல சக்திகளிருந்ததால் தயை ஒன்றையே தோழியாக்கித் தந்துள்ளாள். நம்மைத் தூய்மைப்படுத்துவதற்கே இந்த நதிகளின் இணைப்பு.

நிமேஷோந்மேஷாப்யாம்

சுலோகம் -55

உந்மேஷ நிமிஷோத் பந்ந விபந்ந புவநாவளி: (லஸ) தேவி கண்களை டினால் பிரளயமும் திறந்தால் உலகின் தோற்றமும் என நல்லோர்கள் கூறுவர். பிரளயமே நேரக் கூடாதென நினைத்த கண்கள் டுவதை நிறுத்தி விட்டன. வெகு நேரம் உற்று நோக்கியும் கண்கள் டவில்லை. அதனால் ஆசார்யர்களுக்கு இந்த எண்ணம் தோன்றியது போலும். மீனாக்ஷியும் கண்களில் மீனின் செயலைக் கொள்வதால் மீன்களின் இமைகொட்டாத இயல்பைத் தானும் ஏற்றுள்ளாள் என்பர்.

தவாபர்ணே கர்ணே

சுலோகம் -56

கவிகள் கண்களுக்கு உவமைப் பொருளாக மீனையும் குவளைப் பூவையும் சொல்வர். கண்களின் அழகு மீன்களிடமும் குவளைப் பூவிலும் இருப்பதைப் பறிக்கக் கண்கள் முற்படுகின்றன. தகுந்த யோசனை கேட்கக் காதுகளை நெருங்கி ஏதேதோ கோள் சொல்கின்றன. இதைக் கவனித்த மீன்கள் நீரின் மேல் மட்டத்திற்கு வராமல் கண் கொட்டாமல் நீரினுள் மறைந்து விட்டன. குவளைப் பூவும் தன் வீட்டுக் கதவைத் திருடனிடம் பயத்தால் டுவது போல் டிக் கொண்டு விட்டதால் எப்போதும் குவளைப் பூவையே தன்னிருப்பிடமாகக் கொண்ட லக்ஷ்மீ தேவி இரவில் மெள்ள வாயிலைத் திறந்து உள் நுழைந்து விடியற்காலையில் ஒருவருமறியாதபடி வெளியேறி விடுகிறாள். இரவில் குவளைப் பூ மலரும். விடியற்காலையில் டிக்கொள்ளும்.

த்ருசா த்ராகீயஸ்யா

சுலோகம் -57

தேவியின் தாய்மையையும் பரிவையும் உணர்ந்த பக்தர்கள் துதி வழிபாடு முதலியவற்றால் தேவியை அணுக இயலும். அவ்வாறு இல்லாதவன் தேவியை அருகில் நின்று காண வேண்டுமென்ற தவிப்புடன் அதற்குத் தன் தகுதியின்மையை உணர்ந்து கண்களுக்கெட்டாத தூரத்தில் நிற்பான். தேவியின் பார்வைக்கு உட்படாத இடமே இல்லை. தேவிக்கும் காணாமல் தவிப்பவனுக்குமிடையே எத்தனை தூரமிருந்தாலும் தவிப்பவனைச் சென்றடையவென பார்வையும் விரிந்து நீண்டு கொண்டே போகும். அதற்கொரு எல்லையில்லை. மிக மிக நீளமான பார்வை த்ராகீயஸீ அந்த எளியவனும் வெகுதூரத்திலிருப்பவன். (தவீயாம்ஸம் தீநம்) வெகு தூரத்தில் நிற்கிற தன்னையும் கண் குளிரப் பார்க்கும்படி வேண்டுகிறார். பலர் அந்நிலையிலுள்ளனர். குறிப்பாகத் தன்னைப் பார்க்காவிடினும் கண்ணோட்டமாகப் பார்க்கலாமே. இது அவசியமா எனில் அவசியமே. நான் கொடுத்து வைத்த தன்யனாகி விடுவேன். தேவிக்கு அவ்வாறு காண்பதால் என்ன லாபம் எனில் எதிலும் லாபம் தான் முக்கியமா ? நஷ்டமேதுமில்லையே. அவ்வாறு எண்ணுகிற பிரபு உலகில் உள்ளாரா எனில் சந்திரன் உள்ளான். காட்டிலும் உப்பிரிகை

மாடியிலும் நிலவு ஒரே விதமாகத் தான் விழுகிறது. தேவியோ சந்திரனைக் கண்ணில் புருவத்தில் நெற்றியில் கிரீடத்தில் மார்பில் இடது பக்கத்தில் எனப் பல இடங்களில் கொண்டுள்ளாள். அந்த சந்திரனுக்கே இந்த ஸமப்பார்வை உள்ளது எனக் கோடி காட்டுகிறார்.

அராளம் தே பாலீயுகலம்

சுலோகம் -58

பாலீ என்பது கண்ணிற்கும் காதுக்கும் இடையே உள்ள கன்னமேடு. காதின் மேல் பகுதியிலிருந்து கீழ்வரை தொங்குகிற காதணி என்பதுமுண்டு. இப்பகுதியும் அந்த ஆபரணமும் வில் போல் வளைந்துள்ளன. கடாக்ஷ வீச்சு வில்லில் அம்பு தொடுக்கிற மாதிரி அமைந்துள்ளது. சிவனைக் குறியாக்கி மன்மதன் வில்லை நானேற்றி அம்பைத் தொடுக்கிறான். கடைக் கண்ணின் காது வரை உள்ள தொடர்பும், கடாக்ஷ நெருப்பும் இதனை நிரூபிக்கிறது.

ஸ்புரத் கண்டாபோக

சுலோகம் -59

கன்னப்பகுதி கண்ணாடி போன்று அப்பழுக்கின்றி மழமழப்புடன் உள்ளது. காதில் தாடங்கம் மேலும் கீழுமுள்ள இருவட்டப் பகுதிகளால் அழகுற்றது. அந்தத் தாடங்கம் கன்னமாகிய கண்ணாடியில் பிரதிபலிக்கிறது. தாடங்கத்தின் இருவட்டப் பகுதிகளும் இருகன்னங்களில் பிரதிபலிக்க, முகமாகிய தேரின் நான்கு சக்கிரங்கள் போன்று தெரிகின்றன. தேவியைப் பார்க்கத் திரிபுராரியான சிவன் சூர்யனையும் சந்திரனையும் சக்ரமாகக் கொண்ட பூமியாகிய தேரில் ஏறிவருகிறார். மன்மதனைக் கண்டதும் போருக்கு ஆயத்தமாகிறார். மன்மதனும் கன்னத்தில் பிரதிபலிக்கிற நான்கு தாடங்கச் சக்கிரங்கள் கொண்ட முகமாகிய தேரில் பெரும் வீரனாக அமர்ந்து முன்னேறுகிறான். சிவனது தேருக்கு ஸூரியனும் சந்திரனுமாகிய இரு சக்கிரங்கள். தேவியால் படைக்கப் பெற்ற பூமி தேர். இங்கு தேவியின் முகமே தேர். முகமாகிய தேரால் தேவியே மன்மதனைத் தாங்குகிறாள். மன்மதனுக்கு வலிவு அதிகம்.

ஸரஸ்வத்யா: ஸூக்தீ:

சுலோகம் -60

ருத்ரனாக ஸம்ஹார காலத்தில் உலக உருவைச் சிதைக்கிற சிவன் சர்வர். எப்போதும் எதிலும் சர்வனது அனைத்துப் பணிகளிலும் சக்தியாகத் துணையிருக்கிற தேவி சர்வாணீ. ஸரஸ்வதி தன்னைப் பாராட்டுவதைக் காது குவித்துத் தேவி கேட்கிறாள். ஸரஸ்வதியின் வாக்காகிற அமுதத்தைப் பருகுகிற சிறு கிண்ணம் போல் தேவியின் காது குவிகிறது. அவள் பேச்சின் உண்மையறிந்து அதை ஆமோதித்துத் தலையாட்டுகிறாள். காதில் தொங்குகிற குண்டலம் ஆடி அதன் மணிகள் ஜண் ஜண் என ஒலிக்கும் போது ஸரஸ்வதியின் பேச்சைக் குண்டலங்களும் கேட்டுக் கைதட்டுகின்றன போலும்.

அஸௌ நாஸாவம்ச:

சுலோகம் -61

தேவி ஹிமவானின் குலத்தின் பெருமையை வானளாவி நிற்கிற கொடியாக வெளிப்படுத்துபவள். அவளது க்கு ங்கில் குருத்து போல் நீண்டு அழகாக உள்ளது. அதன் நுனியில் முத்தணி தொங்குகிறது. எனக்கு அதைப் பார்த்ததும் இவ்வாறு தோன்றுகிறது. சந்திரநாடி வழியே உள்ளேச் செல்லும் போது காற்றிலுள்ள ஜலாம்சம் அதிகம் ஆகும். அந்த ஜலம் இறுகி முத்துக்களாகி உள்ளே நிரம்பி இடமின்றி வெளியே வழிந்து முத்துமணியாகத் தோன்றுகிறதென. (சிசிரதர என்ற பாடமுண்டு - மிகவும் சில்லிட்ட ச்சுக்காற்று இறுகி முத்தாகிறது என்று பொருள்.) அந்த க்கு தன்னைப் போன்று அண்டியவர்கள் கோருகிறதைக் கைக் கெட்டுகிற கனியாக - உடன் பயன் தரத்தக்கதாக அருகாமையில் கொணர்ந்து அருளட்டும்.

ப்ரக்ருத்யா ரக்தாயா:

சுலோகம் -62

தேவியின் உதடு சிவந்து அழகாக உள்ளது. அந்தச்சிவப்பிற்கு இணையான பொருளைக் காணோம். பவழம் உள்ளதே எனில் பவழக் கொடியின் சிறப்பு ஈடாகாது. (பவழம் - ஒரு பூச்சியின் எலும்புக் கூடு) அது வரண்ட நிறம். கொடி போன்று காணப்படுவதால் வித்ருமலதா - பவழக் கொடி என்பர். அது தாவரமான கொடியாகிக் காய்த்துப் பழுத்த கனி உண்டானால் அது ஈடாகலாம். கொடியின் சிகப்பை விடப் பழுத்தின் சிகப்பு கூடும். மற்றொரு உதாரணப் பொருள் கோவைப்பழம். இங்கோ கோவைப் பழமே உதட்டின் எதிரில் நின்று உதட்டின் சிகப்பு தன் மீது பிரதிபிம்பமாகவாவது படரட்டுமே என எதிர்பார்க்கிறது. இயல்பான சிகப்பிற்கு பிரதி பிம்பச் சிகப்பு ஈடாகுமா ?

ஸ்மிதஜ்யோத்ஸ்நா

சுலோகம் -63

தேவியின் புன் சிரிப்பு சந்திரனது ஒளி கொண்டது. சந்திரனது கிரணம் அமுதம் பொழிவதைப் போல் இதுவும் அமுதம் பொழிகிறது. சகோரபட்சிகள் சந்திரனின் கிரணத்திலிருந்து பெருகுகிற அமுதத்தைப் பெற கிரணங்களையே பருகும் என்பர். வேறு உணவை அவை ஏற்காது. வழக்கமாக அந்த அமுதத்தைக் குடித்த அவை ஒரு நாள் தேவியைக் கண்டன. தேவியின் சிரிப்பே சந்திரனாகத் தோன்றவே அதன் அமுதத்தைப் பருகின. அதன் அதிக இனிப்பு பறவையின் வாய்க்கு மிகவும் பிடித்து விட்டது. அதனையே மேலும் மேலும் பருகப் பருக நாக்கின் ருசி உணர்வு மறத்துப் போய் விட்டது. அந்த இனிமையை உள்ளம் விரும்ப, நாக்கு ஒத்துழையாத போது, நாக்கின் உணர்வின்மையைப் போக்க அதற்குப் புளித்த காடி தேவைப்பட்டது. அப்போது நிலவமுதமே புளித்த காடியாக அதற்குப் பயன்பட்டது. மிகவும் இனிய நிலவமுதமே புளித்ததாயின் தேவியின் சிரிப்பாகிய சந்திர நிலவு மிக மிக இனியதாயிருக்கிறது என்று ஆகிறதல்லவா ?

அவிச்ராந்தம் பத்யு:

சுலோகம் -64

தேவியின் நாக்கின் நுனியில் ஸரஸ்வதி அமர்ந்திருக்கிறாள். தேவி எப்போதும் தன் பதியான சிவனின் பெருமையைப் பற்றித் திரும்பத் திரும்ப ஜபம் போல் பேசிக் கொண்டிருக்கிறாள். தொடர்ந்த பேச்சால் நாக்கு சிவக்கிறது. அதன் ஒளி ஸரஸ்வதியின் மேல் படர்ந்து வெள்ளை நிறமுள்ள அவளைச் சிவந்தவளாக ஆக்குகிறது. சிகப்புப் பொருளின் மீது வைக்கப் பெற்ற ஸ்படிகக் கல் சிவந்ததாகக் காணப்படும். மறுபடி ஸரஸ்வதி தன் வெண்ணிறத்தை மீண்டும் பெறுவாளா ? தேவியும் பதியைப் பற்றிய பேச்சை நிறுத்தப் போவதில்லை. ஸரஸ்வதியும் தன் வெண்ணிறத்தை மீண்டும் பெறப் போவதில்லை.

ரணே ஜித்வா

சுலோகம் -65

குகனும் இந்திரனும் ஹரியும் அஸுரர்களுடன் போரிட்டுத் திரும்பி தேவியிடம் போர் முடிவைத் தெரிவிக்க அவளை அணுகும் போது அவரவர் தன் தன் தலைக்கான கவசத்தைக் கழற்றி, உடலில் பூண்ட கவசத்தைத் தரித்த படியே உள்ளே நுழைகின்றனர். தேவி தாம்பூலம் தரித்து உமிழ்கிற தாம்பூலக் கலவையை அதன் களாஞ்சி ஏந்தியவரிடமிருந்து பெறுகின்றனர். பச்சைக் கர்பூர மணத்துடன் உள்ள துப்பிய தாம்பூலத்தை நாக்கால் சுவைத்து அவர்கள் விழுங்குகின்றனர். இவர்கள் சிவனிடம் சென்று போர் முடிவைப் பற்றித் தெரிவிக்கவில்லை. சிவ ஸந்நிதியில் சிவனது அருட்பிரஸாதம் முதலில் சண்டிகேசனுக்கு அளித்த பிறகே மற்ற எவருக்கும் அளிக்கப் பெறும். அது அங்குள்ள வழக்கம். குகனுக்கோ விஷ்ணுவிற்கோ ஏற்பதற்கியலாதது.

விபஞ்ச்யா காயந்தீ

சுலோகம் -66

தேவி ஸபையில் வீற்றிருக்க, அவளது எதிரில் அமர்ந்த ஸரஸ்வதீ வல்லகீ, பரிவாதினீ விபஞ்சீ என்று புகழ்பெற்ற என்ற வீணையை மீட்டிச் சிவனின் பெருமை பற்றிப் பாடுகிறாள். தேவி அதனைத் தலையாட்டிக் கொண்டு கவனத்துடன் கேட்கிறாள். உருக்கமான கதைப் பகுதியைக் கேட்டதும் தேவி ஸரஸ்வதியின் குரலையும் சொல்வன்மையையும் பாட்டையும் புகழத் தொடங்கினாள். உடன் ஸரஸ்வதி தனது வீணை தன் இனிமை இழந்து விட்டதோ, தன் குரல் அபஸ்வரமாகி விட்டதோ என்ற பதற்றத்துடன் பாட்டை நிறுத்தி வீணையை அதன் ஒளி நீட்டிப்பு அடங்கும்படி உறையிலிட்டு விடுகிறாள். தேவியின் குரலின் இனிமையில் வீணையின் மீட்டல் ஒலியலையும் தானே மங்கிவிட்டது. ஸரஸ்வதியும் உறையைப் போட்டு அதனை மேலும் அடக்கிவிட்டான். நிஜஸல்லாப மாதூர்ய விநிர்ப்பந்தஸித கச்சபீ (ல.ஸ)

கராக்ரேண ஸ்பருஷ்டம்

சுலோகம் -67

தேவியின் முகவாயைத் தொட்டுப் பார்க்க இருவரால் முடியும். ஹிமவான் தன் அன்புக்கு முழு உரிமை பெற்றவள் என்பதால் அவர் தேவியைக் கொஞ்சி விளையாட வாத்ஸல்யத்துடன் கைவிரல் நுனியால் தொட்டு முகத்தைப் பார்த்து மகிழ்வார். மற்றொருவர் சிவன். இவர் இரு காரணங்களுக்காக முகவாயை விரல் நுனியால் தூக்குவார். ஒன்று ஆசையுடன் முத்தமிட. இரண்டு முகம் கண்ணாடி போன்றிருப்பதால் அதில் தன் முகத்தின் பிரதிபிம்பத்தைக் காண்கிற பரபரப்பு. மற்ற அவயவங்களுக்குக் கவிகள் காட்டுகிற உவமைப் பொருள் போன்று முகவாய்க்கட்டைக்கு ஏற்ற உபமானப் பொருள் இல்லை. சிவனுக்கும் ஹிமவானுக்கும் மட்டும் ஏகபோகமாக உள்ள தேவியின் முகவாய்க்கட்டைக்கு ஈடான உபமானப் பொருள் இல்லை என்றே உறுதியாகக் கூறலாம். அநா கலித ஸாத்ருச்ய சிபுக ஸ்ரீவிரா ஜிதா: (ல.ஸ).

புஜாச்லேஷாந் நித்யம்

சுலோகம் -68

தாமரை மலரைத் தாங்குகிற தாமரைத் தண்டு பச்சை நிறமுள்ளது. தண்டு முழுவதிலும் கூரான முனையுள்ள வியர்வைக் குரு போன்ற முண்டுகன் நிறைந்திருக்கும். ஒடித்தால் உள்ளே மிகமெல்லிய நூல் போன்ற தாது தெரியும். தேவியின் முகம் தாமரை போன்றுள்ளது. அதன் கீழுள்ள தண்டு போல் கழுத்துள்ளது. சிவனது புஜ அணைப்பால் ரோமாஞ்சம் ஏற்பட்டு தண்டு மேலுள்ள முள் போன்று கழுத்தைச் சுற்றிலும் சிலிர்ப்பு தெரிகிறது. இயல்பாக வெண்ணிறம் கொண்ட கழுத்தின் மீது காரகிலாலான பூச்சு பாசி படர்ந்தது போல் பசுமையுடன் தெரிகிறது. தாமரைத் தண்டின் அழகை மார்பின் மீது படிந்துள்ள ஹாரம் தாமரை நூலாகத் தெரிவிக்கிறது. முகம் தாமரையானால் அதன் மற்ற பகுதிகளும் கழுத்திலும் மார்பிலும் புலப்படுகின்றன.

கலே ரேகாஸ் திஸ்ரோ

சுலோகம் -69

தேவியின் கழுத்தில் ன்று குறுக்குக் கோடுகள் உள்ளன. திருமணத்தின் போது சிவன் கட்டிய மங்கள ஸுத்திரத்தின் ன்று சுற்றுகள் போல் அவை காணப்படுகின்றன. கதி கமகம் கீதம் என்ற ஸங்கீதத்தின் முக்கிய நிலைகளை அவை தெரிவிக்கின்றன. வைகரீ என்ற சப்தத்தின் முழு உருவம் வெளிப்படுகிற இடம் தொண்டை. அதனைச் சுற்றி ரகைக் கயிறு போன்ற இந்தத் திருமாங்கல்யச் சரடு உள்ளது. இன்றைய திருமாங்கல்யச் சரடு மார்பு வரை தொங்குவதாக அமைந்துள்ளது. கழுத்தைச் சுற்றி ன்று சரடுகள் முடிப்புகள் ஆசார்யர்கள் காலத்தில் இருந்திருக்கலாம். பிறும்மா, விஷ்ணு, சிவன் என்று அந்த ன்று சரடுகளை வணங்குவார். நூலைத் திரித்து ன்று தடவை மடித்துத் திரித்து மறுபடி ன்றாக மடித்துத் திரித்து மறுபடி திரித்ததாக அந்த ஸுத்திரம் அமையும். இது தேசத்திற்குத் தேசம்

மாறுபடுகிறது. தொண்டை ஸங்கீதத்தின் விரிவிற்கு முக்கிய ஸ்தானம். ஏழு ஸ்வரங்களையே கொண்டிருந்தாலும் நூற்றுக்கணக்கான ராகங்களை உருவாக்கி வெளியாக்குகிற சுரங்கம் தொண்டை. அது மனோதர்மப்படி விரிவதாயினும் அது ஒரு எல்லைக் கோட்டை வகுத்துக் கொண்டுள்ளது. அதனை மீறாமல் கட்டுப்படுவதே அதற்கு அழகு, கடமையும் கூட. அது போல் பதிவிரதா தர்மத்தின் எல்லைக் கோடு போடும் நூலே தாலிக்கயிறு. தாலிக் கயிற்றின் ன்று சுற்றுக்களின் அடையாளமே கழுத்தில் உள்ள ன்று வரிக் கோடுகள். காமேசபத்தமாங்கல்ய ஸூத்ர சோபிதகந்ததரா (ல.ஸ)

ம்ருணாலீம்ருத்வீநாம்

சுலோகம் -70

பிரும்மா செய்த தவறுக்காக சிவன் பிரும்மாவின் ஒரு தலையைக் கிள்ளி எறிந்தார். படைப்பிற்கான பரபரப்பில் மீண்டும் தான்தவறிழைக்கக் கூடுமென்று பயந்து தேவியிடம் சென்று தன் நான்கு தலைகளாலும் அவளது திருவடிகளில் வணங்கி எழுந்த போது தன் நான்கு தலைகள் மீது தேவி தன் நான்கு கைகளை வைத்தருள வேண்டித் துதிக்கிறார். தேவியின் கரஸ்பர்சம் பட்டபின் சிவன் அதனிடம் பரிவு காட்டுவார், தண்டிக்கமாட்டார். ஒரு கையே அபயமளிக்கப் போதுமெனினும், நான்கு தலைகளிலும் ஒரே சமயத்தில் அருள் புரிய நான்கு கைகளையும் வைப்பாள் என்று எதிர்பார்த்து நான்கு தலைகளாலும் துதிக்கிறார். ஒரே கை நான்கு தலைகளில் அருள் புரிவதால் தாமரைத் தண்டு போல் மென்மை மிக்க கைகள் துவண்டு போகுமோ என்ற தாயிடம் பிரும்மாவிற்குள்ள கரிசனமும் தெரிகிறது.

நகாநாமுத்தயோதை:

சுலோகம் -71

சிவனின் நகங்கள் சிஷ்ணத்தால் சிவந்தன. உன் நகங்களோ தம் சிவந்த ஒளிக்கதிர்களால் அன்றலர்கின்ற தாமரையின் சிகப்பை இயல்பாகவே எள்ளி நகைக்கின்றன. நகச்சிகப்பையே முழுவதும் உணராத நிலையில் அதனைத் தாங்குகிற கைகளின் காந்தியும் ஒப்புவமையற்றுள்ளது. தாமரை மீது அமர்ந்திருப்பவள் லக்ஷ்மீ தேவி. தன் மேனியொளியால் தாமரையை மேலும் சிவக்கச் செய்கிறாள். அத்துடன் வினையாட்டால் சரணங்கள் மேலும் சிவக்கின்றன. சரணங்களுக்குக் கொம்பரக்கின் சாயம் வேறு பூசப்பட்டுள்ளதால் சிகப்பின் உச்ச நிலை. அது அவள் அமர்ந்துள்ள தாமரை மீது படர்ந்தால் தாமரை செந்நிறத்தின் உச்சத்தையடையும். அந்தத் தாமரை ஒருக் கால் ஏதேனும் ஒரு அம்சத்தில் தேவியின் கைகளின் சிகப்பிற்கு ஒப்புவமை பெறலாம்.

ஸமம் தேவி ஸ்கந்த

சுலோகம் -72

தேவியின் ஸ்தன்யத்தை ஸ்கந்தனும் ஆனைமுகத்தோனும் ஒரே நேரத்தில் பருகுகின்றனர். சின்னக் குழந்தையானதால் ஸ்கந்தன் முந்திக் கொள்கிறான் போலும். சிறு

குழந்தை நிலையில் வேறு சிந்தனையின்றிப் பாலைக் குடிக்கிறான். த்தவருக்கோ நடுநடுவே தன் தலையைத் தடவிக் கொள்ளும் பழக்கம். தேவியின் மார்பகத்தையும் தன் மத்தக மேடுகளையும் பரபரப்புடன் மாறி மாறிப் பார்க்கும் போது கணேசருக்கு ஒரு ஸந்தேகம் ஏற்படுகிறது. தன் மத்தகமேடு பால் குடிக்கும்போது தாயின் மார்பில் ஒட்டிக் கொண்டதோ என சந்தேகத்துடன் தன் தலையைத் தடவுகையில் தாயின் மார்பகம் தன் தலையில் ஒட்டிக் கொண்டுவிட்டதா என. மறுபடி சந்தேகம். சிறுவனின் இந்தப் பரபரப்பைக் கண்டபெற்றோர் கணேசனின் பேதைமையை ரசித்துச் சிரிக்கின்றனர். தேவியின் மார்பகம் யானை மத்தகம் போன்றுள்ளது. பாலர்களுக்கிடையே போட்டி என்றவாறு கவியின் உள்ளம் இக்காட்சியைக் காண்கிறது. விரல சிந்தனையின்றி இந்த சுலோகத்தைக் கொண்டு தேவியின் தாயுள்ளத்தைக் காணலாம்.

அ தே வக்ஷோஜௌ

சுலோகம் -73

தேவியின் மார்பிலிருந்து பெருகிற ஸ்தனங்கள் என்ற அமிருத ரஸத்தை உள்ளடக்கியிருக்கிற மாணிக்கத்தாலான குடுவை(பை)கள். அதில் ஐயத்திற்கு இடமில்லை. இந்த அமுதம் சாவா மருந்துமட்டுமல்ல. ஜ்ஞானப் பாலும் கூட. தலையும் உடலும் பொருந்தாதவர் கணபதி. மனித (தேவ) உடலும் யானைத் தலையும் எனில் தலை (னை) இட்ட கட்டளையை உடலால் நிறைவேற்ற இயலாது. உடலுக்கு இதமானதைத் தலை சிந்தியாது. இவ்விரண்டும் ஒன்றிச் செயல்படுத்தத் தேவியின் ஸ்தன்யம் ஆற்றல் தருகிறது. இனையவன் தன் கையால் க்ரௌஞ்ச மலையைப் பிளந்து சிதைக்கிற ஆற்றல் பெற்றதும் இந்தப் பாலின் பெருமைதான். மலையரசனின் பேரன் மலையைப் பிளக்கிறான். மற்றும் ஒரு அதிசயம் அவர்கள் பெண்ணுறவை அறவே நீத்தவர்கள் எனில் பெண்ணின் பால் பெண்ணுறவைத் தவிர்க்கச் செய்ததாகிறது. இதுவும் விந்தை தானே ! (கணேசருக்கு ஸித்தியும் புத்தியும் வல்லபையும் மற்றும் பலரும் தேவியர் - முருகனுக்கு வள்ளியும், தேவஸேனையும் என்பது அவதார நிலை போன்ற நிலை மாறுதல். வாமனர் பிரும்மசாரி, ராமர், ஏகதாரவிரதர், கிருஷ்ணர் எண்ணற்ற பெண்களுடன் என்றாலும் ல வஸ்து பரவாஸு தேவன் என்பது போல் கொள்ளத்தகும).

வஹத்யம்ப

சுலோகம் -74

கஜாஸுரனை வென்ற கணபதி அவன் மத்தகத்தைப் பிளந்தெடுத்த முத்து மணிகளைக் கொண்டு ஹாரம் செய்து தேவியிடம் அளித்தார். (யானை மத்தகம், நங்கில், பாம்பின் தலை, சிப்பி, மேகம், கரும்பு, என முத்து தோன்றுமிடங்கள் பல உண்டு.) மார்பகத்தில் தொங்குகிற முத்தாரத்தின் மீது சிவந்த உதடுகளின் ஒளிபட்டு நடு நடுவே செந்நிறம் தெரிகிறது. சிவனின் புகழ் வெளுத்தது. அவரது பேராற்றல் சிவந்தது. இவ்விரண்டும் மணியாகி அந்த ஹாரம் இவற்றால் அமைந்ததோ ?

தவ ஸ்தந்யம் மந்யே

சுலோகம் -75

மலைமகளின் மார்பிலிருந்து பாற்கடல் போல் பால் பெருகுகிறது. தேவியே பரிவுடன் தாயாகி ஒரு திரவிட தேசத்துச் சிசுவை மடியில் அமர்த்திப் பால் அருந்தச் செய்திருக்கிறாள். ஒரு பெருங்கவியாகி அந்தப் பாலன் வயது முதிர்ந்த பெரும் கவிகளுடைய நன்மதிப்பைப் பெற்றிருக்கிறான்.

ஆசார்யாளுக்கு முன்னிருந்த எல்லையற்ற காலவரையில் அப்படி ஒரு சிசு ஆசார்யாள் நினைவு கூறும்படி தோன்றியிருக்கலாம். தன்னையே அவ்வாறு கூறியிருக்கலாம். கேரளம் என்ற தனிச்சிறப்பின்றி கேரளமும் திரவிடமாக இருந்தது உண்டு. தன்னை திரவிட சிசு எனப் பெருமையுடன் பெயர் குறிப்பிடாமல் சொல்லியிருக்கலாம். தாயன்புடன் தேவியின் முலைப்பால் பெற்றுப் பேரறிஞர்களானவர் பலர். திருஜ்ஞான ஸம்பந்தர், கர், காளமேகப் புலவர் என்ற வரிசையில் ஆசார்யாளுக்குப் பின் தோன்றியவர்களையும் நாம் நினைவு கூறலாம்.

ஸ்ரீசங்கர விஜயங்களில் ஆசார்யாளின் பால நிலையில் நடந்த வரலாறு - ஆசார்யாளின் தந்தை சிவகுரு தன் இருப்பிடத்திற்கு அருகாமையில் மாணிக்யமங்கலம் என்ற கிராமத்திலிருந்த தன் குல தெய்வமான காத்யாயினியைத் தினமும் பால் கொண்டு சென்று நிவேதனம் செய்து வழிபடுவார். பாலரான ஆசார்யாளும் அவருடன் செல்வார். தேவிக்கு நிவேதனம் செய்த பாலை சிவகுரு பாலகனுக்குத் தர அதை அவர் பருகுவது வழக்கம். ஒரு சமயம் சிவகுருவிற்கு கிராமத்திற்கு வெளியே செல்ல நேர்ந்தது. ஆர்யாம்பாளிடம் தேவியை வழிபடக் கூறிச் சென்றார். அவளும் அவ்வாறே செய்து பாலகனுக்கு நிவேதனம் செய்த பாலைத் தந்தாள். வீட்டிற்கு விலக்கமாகும் நாட்கள் இடையில் நேர்ந்ததும் பாலனே தானே சென்று வழிபடுவதாகக் கூறியதை ஏற்றாள். பாலன் கோவிலுக்குச் சென்று வழிபட்டுத் தாய் தந்த பாலைத் தேவியின் முன் வைத்து அதனைக் குடிக்கும்படி வேண்டினான். அங்கு எந்த மாறுதலுமில்லாதிருப்பதைக் கண்டு, வழிபடத் தகுதியற்றிருப்பதால் தான் தந்த பாலைத் தேவி குடிக்க மறுக்கிறாள் என அது எண்ணி அழுததும் தேவி பரிவுடன் தோன்றி பாலைக் குடித்தாள். பாத்திரம் காலியானதைக் கண்ட பாலன் தனக்குக் குடிக்க பால் ஏன் மீதமாக வைக்கவில்லை என்று விக்கி விக்கி அழுதான். தேவி கண்பதிக்கும் குகனுக்கும் மட்டுமே தன் பாலைத் தந்து பழகியவள். இன்று பாலனின் எளிமையைக் கண்டு தன் பால் ஊட்டினாள். அதனால் ப்ரௌட கவியாக ஆசார்யாள் விளங்கினார். திருஜ்ஞான ஸம்பந்தரின் வரலாறும் இத்தகையதே. ஆனால் அவர் ஆசாரியாளுக்குப் பின் தோன்றியதால் இந்த சுலோகம் அவரைக் குறிப்பிடத்தகாது. இவ்வாறு வேறு பல வரலாறுகளைச் சொல்வர்.

ஹரக்ரோத ஜ்வாலா

சுலோகம் -76

மன்மதன் சிவனின் கொழுந்து விட்டெடிகிற நெற்றிக் கண் தீயால் சுட்டெரிக்கப் பெற்று உடல் தணல் நிலையடைந்ததும் எரிச்சல் தாளாமல் ஏதேனும் ஒரு குளத்தில் மூக

நினைத்தான். சிவ கோபத் தீயின் எரிச்சலைத் தணிக்க எந்த நீர் நிலயத்தாலும் இயலாததால் தேவியிடம் அணுகியதும் லோகமாதாவின் ஆழ்ந்த தொப்புள் ஒன்றே கதி என அதில் முகிஞன். அதன் சில்லிப்பில் கொதிப்படங்கியதும் அவன் அதிலேயே ஓட்டிக் கொண்டு விட்டான். தீயணைந்ததும் அதன் புகை தொப்புளிலிருந்து வெளியேறி கொடி போன்று மார்பகம் வரை சென்றது. உலகம் அதனை வயிற்றின் மீதுள்ள உரோமவரிசை எனக் கருதுகிறது. கவியின் ஊஹம் அப்படி. தேவியின் மேல் வயிற்றின் நடுவில் அழகிய ரோமாவளி தெரிகிறது. தந்தையின் சிக்ஷையைத் தாங்காத பாலன் தாயின் மடியைச் சரணடைந்து பதுங்குவது போல் மன்மதன் பதுங்கித் தாபமகன்றதை உணர்ந்தான்.

யதேத் காலிந்தீ

சுலோகம் -77

தேவியின் மேல் வயிற்றிலுள்ள ரோமாவளி பிறர் கண்களுக்குப் புலப்படாதது. ஆகாசத்திற்கு உருவமோ நிறமோ கிடையாதெனினும் உலகின் கண்களுக்கு நீலமாக பரப்பு மிக்க இடமாகக் காட்சி தருகிறதல்லவா? அந்த ஆகாசம் போன்றதே ரோமாவளி. ஆகாசம் எதனிடமிருந்தும் விலகாததும் கூட. இடம் தருவதென்ற நிலையுமில்லை. நீக்கமற நிறைந்தது அது. யமுனையின் நீருக்கும் நிறமில்லை. ஆனால் அதன் நீரின் அடர்த்தி யமுனை நீலநிறமுள்ளது என்று கூறச் செய்தது. ஸ்தூல நிலையிலும் இந்த மாயத்தோற்றம் உண்மைத் தோற்றமாகக் காட்சி தரும். தேவியின் மார்பகம் கிரமமாகப் பருத்ததும் நடுவிலிருந்த இடைவெளி மெள்ள மெள்ளக் குறைந்து இடைவெளியில்லை என்ற நிலைக்கு வந்தது. அந்த இடைவெளியில் குடியிருந்த ஆகாசம் பிதுங்கி வெளிவந்தது. கீழிறங்கி யமுனையின் மெல்லிய நீரோட்டமாகியது. இளைத்துச் சிறுத்த நடு வயிற்றில் ரோமாவளி என்ற பெயரில் மார்பகத்திலிருந்து வெளியான ஆகாயம் யமுனையின் மிகச் சிறு நீரோட்டமாகிப் பள்ளமான தொப்புளினுள் சென்று மறைகிறது.

ஸ்திரோ கங்காவர்த:

சுலோகம் -78

தொப்புள் விதவிதமாகக் காட்சி தருகிறது. தாயுடன் சிசுவிற்கு நேர்ந்த தொடர்பின் அடையாளம் அது. விஷ்ணுவின் நாபி கமலத்திலிருந்து தாமரை தோன்றி அதில் பிறும்மாவும் உலகமும் தோன்றியது. இதற்காகவே பிறப்பற்ற விஷ்ணுவிற்குத் தொப்புள். தேவி தானே தாயின் வயிற்றில் தங்கி வெளிவந்த ஸதீ, பார்வதி முதலான தோற்றங்களில் தொப்புளிருக்க வாய்ப்புண்டு. சிவனோடு இணைந்திருந்த - சிவனிடமிருந்து வேறுபடாத பராசக்திக்குத் தொப்புள் ஏது? எனில் பெண் வடிவின் லப் பொருளாகத் தன்னைக் காட்டத் தேவி எடுத்த ஸகுணத் தோற்றமாதலால் ஆழ்ந்த தொப்புள் உள்ளது. கங்கையின் பிரவாஹத்தில் நடுவில் தோன்றுகிற சுழல் போல் ஆனால் கங்கைச் சுழலைப் போல் நிலையற்றதாக இல்லாமல் நிலைத்த சுழலாகக் காட்சி தருகிறது. ஸ்தனமாகிற இரு தாமரை மொக்குகளின் கொடி போன்ற ரோமாவளியின் பாத்தி போன்றும் காட்சி தருகிறது. மன்மதன் ஒரு நெருப்பு போல் எரிப்பான். காமாக்கினி என்பர். அதற்கான குண்டமாகவும் இருக்கக் கூடும். ரதி தனது விளையாட்டிமாக இதனைக் கொண்டிருக்கக் கூடும். ஆழ்ந்த

பள்ளம் மறைவிடமாகக் காட்சி தருகிறது. சிவனது பார்வை இங்கு ஆழப்பதிகிறது. சிவனது கண்கள் தன் விருப்பத்தை நிறைவுறப் பெற்ற ஸித்தி ஸ்தலமாகவும் இருக்கலாம். கண்களுக்கு மட்டுமே இக்காட்சி புலப்பட்டதாகையால் சிவனே இவ்வாறு வியந்து கண்டு தன் கண்கள் இன்று தான் முழுப் பலனை அடைந்தன - ஸித்தி பெற்றன என மகிழ்கிறார். இதுவே நாபிக்கு நேர்ந்த வெற்றி - விஜயதே, நாப்பயாலவால ரோமாலி லதா பல குசத்வயீ. லக்ஷ்ய ரோமலதாதாரதா ஸ முன்னேய மத்த்ய மா.

நிஸர்க் க்ஷீணஸ்ய

சுலோகம் -79

தேவி பெண்ணினத்திற்கே திலகம். பெண்களின் இடை இயல்பாகச் சிறுத்திருக்கும். நாரீதிலகமானவளுக்கு மேலும் சிறுத்துள்ளது. அதன் மேற்பகுதியில் பருத்த கனத்த மார்பகம். அதன் சுமையை தாங்காமல் உடலின் மார்புப் பகுதி முன் வளைந்துள்ளது. கனம் தாங்காமல் இடை ஓடிந்து விடக்கூடும். இரு கரைகளும் ஆறு புரண்டோடும் போது ஆற்றின் கரையிலுள்ள மரங்கள் கரை உடைந்து தளர்ந்து வேர் ஊன்ற முடியாமல் சாய்ந்து விழுமாப் போல் இடை ஓடியும் நிலை ஏற்பட்டுள்ளது. தேவி மலைமகளானதால் இது பற்றி அனுபவம் முன்னரே பெற்றிருப்பாள்.

குசௌ ஸத்யஸ் ஸ்வித்யத்

சுலோகம் -80

இடுப்பு ஓடிகிற நிலையிலுள்ளதைக் கண்ட மன்மதன் பாதுகாக்க ஏற்பாடு செய்கிறான். பிராணநாதனின் நினைவு அடிக்கடி நேர மார்பகம் அளவிற்கு மீறி விம்முகிறது. முன் அளவெடுத்துத் தைத்த ரவிக்கை வியர்வையில் நனைந்து தோள் வளையை அழுத்துகிற ஸ்தனபாரம் தாங்காமல் கிழிந்து விடக் கூடும். இடுப்பும் ஓடிந்து விடும். இதனைக் கண்ட மன்மதன் உடன் வள்ளிக் கொடிகளால் ன்று சுற்று இடையை இழுத்துக் கட்டுகிறான். இடுப்பு நிமிர்ந்து சுமையைத் தாங்குகிறது. அந்தக் கொடிச் சுற்று தான் இடையில் தெரிகிற ன்று சதை மடிப்புகள். ஸ்தனபாரதளன் மத்த்ய பட்ட பந்தவலித்யா (ல.ஸ) பிரும்மனின் படைப்பில் இந்த அமைப்பில்லாததால் மன்மதனின் படைப்பு என்று கற்பிக்கிறார்.

குருத்வம் விஸ்தாரம்

சுலோகம் -81

பார்வதியின் திருமணத்தின் போது சீதனமாகப் பலவற்றை மகளுக்குத் தந்தும் மன நிறைவு பெறாத இமவான் தனக்கு மட்டுமே இயல்பாக அமைந்த கனத்தையும், பருமனையும் தன் தாழ்வரையிலிருந்து வெட்டி அகற்றிப் பார்வதியிடம் சீதனமாகக் கொடுத்திருக்கிறான். பூமி இதுகாறும் தான் தான் பருத்தவள், கனத்தவள் எனக் கொண்டிருந்த இறுமாப்பு அகன்று பருமனிலோ கனத்திலோ தான் தேவியை விடக் குறைந்துள்ளதை உணர்கிறாள்.

காரீந்திராணம் சுண்டான்

சுலோகம் -82

தேவி வழிமுறை அறிந்தவள். அவளது தொடை யானையின் துதிக்கையையும் தங்க வாழையின் நடுப்பகுதியையும் வென்றது. அவளது முழங்கால் பரமேசுவரனை வணங்கி வணங்கி உரம் பெற்றது. தொடையின் அழகை காமேசன் மட்டுமே அறிவார். வாழைக் கட்டை வெளியே மழமழப்பும் உள்ளே கடினப்பாங்கும் கொண்டது. யானையின் துதிக்கையின் மேல் தோல் சுரசுரப்புள்ளது. வெளித் தோற்றத்தில் ஒரு புறம் சிறுத்தும் மறுபுறம் தடித்துமிருப்பதால் உவமைப் பொருளான போதும் சில்லிப்பு மிக்க வாழைத் தடியை வெது வெதுப்புள்ள தொடை வென்றது. தோலின் மழமழப்பால் யானை துதிக்கையை வென்றது. காமேச ஜ்ஞாதஸௌபாக்ய மார்த்தவோ ருத்வயான்விதா (ல.ஸ) தொடையின் மென்மையை காமேசனே அறிவார். மாணிக்ய முகுராகார ஜாநுத்வய விராஜிதா (ல.ஸ) வெளியில் மழமழப்புடன் கண்ணாடி போலிருப்பது. உள்ளே கடினமானது.

பராஜேதும் ருத்ரம்

சுலோகம் 83

மன்மதன் சிவனை வெல்லத் தன் ஐந்து பாணங்கள் போதாதெனக் கருதி அம்பின் எண்ணிக்கையை இரு மடங்காக்கி அதனை தேவியின் இரு கணுக்கால்கள் என்ற இரு அம்புருத்தூணிகளில் வைத்தான். ஐந்து பாணங்களைக் கொண்டு சிவனை முன்னர் வெல்ல இயலவில்லை. அம்புகளின் நுனிகளில் பொருத்தி இருந்த கூர்மிக்க இரும்பு முனையை அகற்றி, தேவியின் பத்து கால் விரல் நுனிகளில் பொருத்தினான். அம்பின் நுனிகளை வணங்கி நிற்கிற தேவர்களின் ரத்ன கிரீடத்தில் உரசிக் கூராக்கினான். அவை நகங்களல்ல, மன்மதனின் அம்புகளே, சிவனை காமத்தால் மயக்கித் தேவியின் திருவடிகளில் வீழ்த்த மன்மதனின் திட்டமிட்ட செயல் இது.

சுருதீநாம் ர்த்தானோ

சுலோகம் -84

வேதம், சிவன், விஷ்ணு என்ற வரும் தேவியின் திருவடிகளைத் தலையால் வணங்குகின்றனர். வேதம் தன் தலையாகிய உபநிஷத்தின் தலையலங்காரமாகக் கொண்டாடுகிறது. விஷ்ணு தலை வணங்கும் போது அவரது சூடாமணி ஒளி தேவியின் பாதங்களில் செம்பஞ்சுக் குழம்பு பூசுவதால் ஏற்படுகிற செம்மையைத் தருகிறது. சிவன் வணங்கும் போது அவரது சடையிலுள்ள கங்கை திருவடிகளை அலம்ப நீர்வார்க்கிறாள். வேதம் யம் காமயே தம் உக்ரம் கரோமி என்ற மந்திரத்தில் தேவி தன் அருள் வீச்சால் மென்மையானவனையும் சிவனாக உக்ரனாக்குகிறேன். (தம்ருஷிம் தம்ஸுமே தாம்) அவனை ருஷியாக பேரறிஞனாகச் செய்வேன் என்ற உறுதி மொழியை வெளிப்படுத்தி தேவியின் பேராற்றலை உலகிற்குத் தலை மேல் தூக்கிக் காட்டுகிறது.

நமோவாகம் ப்ருமோ

சுலோகம் -85

பெண்கள் நடமாடுகிற தோட்டத்திலுள்ள அசோக மரம், தான் பூத்துக் காய்க்காத நிலை கண்டு வருந்தி, பெண்களின் காலால் உதை பெற்றால் பூக்கலாம் என்ற வநஸ்பதிசாஸ்திரத்தில் கண்டுள்ளபடி தேவியின் காலால் உதை பெற பூந்தோட்டத்தில் முன் வரிசையில் நிற்க, சிவனும் அந்த உதை பெற விரும்பி வந்தவர் தன் வரிசையின் முன் நிற்கிற அசோக மரத்தைக் கண்டு அஸுரையைப்படுகிறார். கண்களுக்கினிய தோற்றத்துடன் செம்பஞ்சுக் குழம்பு பூசிச் சிவந்த தேவியின் இரு திருவடிகளில் நமஸ்கரிக்கிறேன் என்று தெரிவித்து அவளது கவனத்தை ஈர்த்துப் பின் வணங்குவோம்.

ம்ருஷா க்ருத்வா

சுலோகம் -86

சிவனும் திருவடிகளில் வணங்கினார். அப்போது நேர்ந்த வேடிக்கை, சிவனுக்குக் கணவனான தான் தன் மனைவியின் திருவடிகளில் விழுவதற்கான காரணம் கிட்டவில்லை. காதலியை அணுகும் போது அவளது பெயரைக் கூப்பிட நினைத்தவன் தவறுதலாக மற்றொரு பெண் பெயரைக் கூறினால், வேறொருவருடன் தொடர்புள்ளவன் என்று கருதி அவனிடம் கோபப்பட்டு பராமுகமாக இருப்பான். உண்மையான காதலனெனில் தன் தவற்றைக் கூறி மன்னிப்புக் கோரிக் கால்களில் விழுவான். சிவனும் இந்தச் செயல் முறையைக் கையாண்டார். தவறுதலாகக் கூறுவதுபோல் கங்கே ! என்று கூப்பிட்டுவிட்டுத் தவற்றை உணர்ந்தவராக வேஷம் போட்டு உமையே ! என வணங்கினார். அருகில் இத்தருணத்தை எதிர்பார்த்து நின்ற மன்மதன் வெகுநாட்களாகத் தன்னுள் கொண்டிருந்த மனத்தாபம் நீங்கப் பெற்றான். தன்னை எரித்த சிவன் தன் குறிக்கோளாகிய காம வசப்படுவது என்ற நிலையை அடைந்துவிட்டதை எண்ணி மகிழ்ந்து சிவனுக்குக் கெக்கெலி கொட்டி மகிழ்ந்ததைத் தேவியின் சரணத்திலிருந்து சலங்கை ஒலிகள் அடையாளம் காட்டின. தன் சரணங்களில் விழவிருக்கிற கணவரைக் கண்டு பரபரப்புடன் தேவி ஒதுங்க, கால்களில் கட்டியிருந்த சதங்கைகள் வேகமாக ஒலித்தன. இதுவே மன்மதனின் வெற்றி நாதம். தேவியின் சரண ஸேவையால் மன்மதனுக்குச்சிவனை வெல்கிற ஆற்றல் கிட்டியது. நமக்கும் காமஜயம் செய்து சாந்தமான தேவீ சரணஸேவை கிட்ட இதுவே உதவும்.

ஹிமாநீ ஹந்தவ்யம்

சுலோகம் -87

தேவியின் திருவடிகளுக்கும் தாமரைக்கும் இடையே போட்டி. தேவியின் திருவடிகள் பனிமலையில் குடியிருந்து பனித்தடத்தில் உலாவிக் குளிரைத் தாங்கத் தேர்ந்தவை. தாமரையோ பனியில் கருகிவாடும். தேவியின் சரணங்கள் இரவிலும் அதிலும் இரவின் பின்பகுதியில் தியானத்திற் கேற்றவாறு தெளிந்து காணப்படுபவை.

தாமரையோ இரவில் தூங்கும். (டிக் கொள்ளும்). ஸமயாசாரப்படி வழிபடுபவர்களுக்கு லக்ஷ்மியை கோரியதைவிட அதிகமாக வாரி வழங்குகிற சரணங்கள். தாமரையோ லக்ஷ்மியின் வாஸஸ்தானம் மட்டும். அதனால் லக்ஷ்மியை வழங்க இயலாது. தேவியின் திருவடிகள் தாமரையை வெல்வதில் வியப்பேது ?

பதம் தே கீர்தீநாம்

சுலோகம் - 88

கூர்ம ப்ருஷ்ட்ட ஜயிஷ்ணுப்ரபதான்விதா (ல.ஸ) என வாக்தேவிகள் வர்ணித்துள்ளனர். தேவியின் புறங்கால்கள் ஆமை முதுகு போன்றவையாம். நல்லோர் அதனை அவ்வாறு கூறுகின்றனர். அவையே பலவிதப்புகழ்களுக்கும் இருப்பிடம். விபத்து எதற்கும் இடமளிக்காதவை கூட. கால்களின் மென்மையைச் சிறிதும் உணராத சிவன் திருமணத்தின்போது தன் இரு கைகளாலும் தேவியின் திருவடியை மெல்ல மெல்ல கரிசனத்துடன் நகர்த்தி அம்மி மிதிக்கச் செய்தாராம். அது எப்படி அனுமதிக்கப் பெற்றது ? கொடுமையினும் கொடுமை அது.

நகைர் நாகஸ்தீணாம்

சுலோகம் - 89

தேவருலகத்துக் கற்பக மரங்கள் தாங்களே விரும்பியதைத் தருபவர் எனக் கொட்டமடிக்கின்றன. அவை தேவருலகில் இருப்பவருக்கு மட்டும் துளிர்களின் நுனியால் கொடுக்கின்றன. துளிர் எடுக்குமளவே அவை தரும். தேவியின் சரணங்களில் தேவருலகத்துப் பெண்கள் அனைவரும் கைகளைக் குவித்து வணங்குகின்றனர். அவர்களது உலகில் உள்ள கற்பக மரங்கள் தர இயலாததைப் பெறவே தேவியிடம் அப்பெண்கள் சரணடைந்து வணங்கி வேண்டுகின்றனர். ஏழை எளியவர்களிடம் தாமே சென்று பரிவுடன் வினவி எப்போதும் அவர்கள் நாடியதைத் தருகிற சரண நகங்கள் கற்பக மரங்களைப் பரிஹஸிக்கின்றனவாம். தம் சக்தியை நிரூபிக்க நகங்கள் தம்மீது தேவப்பெண்களின் குவிந்த கைகள் பிரதிபலிப்பதைச் சான்றாகக் காட்டி பரிகாசம் செய்கின்றன. கற்பக மரங்கள் வழங்குவதைப் புறக்கணித்துத் திருவடிகளைத் தெய்வப் பெண்கள் நாடுவது போல், நாமும் அற்ப சுகத்தைத் தருபவற்றைப் புறக்கணித்துத் தேவியின் சரணங்களை நாடுவோம்.

ததாநே தீநேப்ப்ய:

சுலோகம் - 90

தேவியின் திருவடிகள் மந்தாரமெனும் கற்பக மரத்துப் பூங்கொத்து போல் மென்மையும் காந்தியும் அழகும் கொண்டவை. ஏழை எளியவர்தன்னை அண்டித்தனக்கு விருப்பமானவற்றை வேண்டும் போது அவற்றை அவர்கள் விரும்பியபடி தருபவை. பூக்களிலிருந்து பூந்தாது (தேனுக்கு முன் நிலை) வெளிப்படுவது போன்று தன் அழகை

வாரி இறைத்து கொண்டிருப்பது. பூவிலிருந்து மணத்துடன் பூந்தாது வெளிப்படுவது வண்டுகளைத் தன்பால் ஈர்க்கவே, எத்தனையோ வண்டுகள் சுற்றி வந்து அந்தத் தேனைப்பருகும். வண்டிற்கு ஆறுகால்கள் பூவை நன்கு பற்றித் தேனைப்பருக. நான் என்ற இந்த ஜீவனுக்கு ஐந்து ஞானேந்திரியங்களும் மனமுமாகி ஆறு கால்கள் உண்டு. இதற்குத் தேவை வண்டாகித் தேனை மட்டும் பருகும் இயல்பு. தேவி அந்த வண்டாகும் இயல்பைத் தரட்டும்.

நானும் உள்ளத்தாலும் தரித்ரனே. என் அஹங்காரம் என் குறுகிய வட்டத்திலுள்ள எதிர்பார்ப்புகளை நிரப்பினால் நிறைவுகாணும். தேவியின் அருளால் எதிர்பார்ப்பு நிறையும் போது அவளது பராஹங்காரத்தில் என் அஹங்காரம் லயித்து மறையும். அப்போது தேவையுணர்வே இருக்காது. கற்பக விருக்ஷமாகிய தேவியின் திருவடி அண்டியவனுக்குத் தன்னையே வழங்குகிற இயல்பு கொண்டது. இந்த ஜீவனுக்கு ஆறு சரணங்கள் வழங்கியதே தேவியின் அழகையும் பேராளுமையையும் உணர்வதற்காகத் தான். இந்த ஜீவனை வண்டாக்கினால் இவன் அந்தப் பெருநிலையைப் பெறுவான். வண்டைத் தன்பால் ஈர்ப்பதற்குத் தேவையான பூவின் அழகும் மணமும் அதன் பரமஸாரமான தேனும் உன் திருவடிகளில் உள்ளன. வண்டாவது மட்டும் தான் இவனுக்குத் தேவை. தேவையை நிரப்புவது கற்பகத்தின் இயல்பு.

பதந்யாஸ க்ரீடா

சுலோகம் - 91

தேவி மிகமிக அழகாக நடக்கிறாள். அவளைத் தொடர்ந்து ராணிபவனத்தில் வளர்க்கப் பெறுகிற ராஜ ஹம்ஸங்கள் தொடர்ந்து நடக்கின்றன. தன்னைப் போஷிப்பவரைச் சூழ்ந்து நிற்பதும் பின் தொடர்ந்து வருவதும் வளர்ப்புப் பிராணிகளின் இயல்பு. இங்கு மற்றொரு ஆர்வமிக்க பணியில் அவை ஈடுபட்டுள்ளன. தேவியின் நடையை தாம் கற்றுக் கொண்டு அப்படி நடக்கவேண்டும் என்ற பேரவா. உலகில் அன்னநடை முன் மாதிரியாகக் கொள்ளப்பெறுகிறது. இங்கே தேவியிடம் அன்னம் நடைப் பயிற்சி பெறுகிறது. அவள் குருவாகிப் போதிக்கிறாள். எத்தனை கற்றும் பயிற்சி முழுமைப் பெறவில்லை. நடைதவறுகிறது. (ஸ்கலனம் ஏற்படுகிறது). அதனால் அவளை விட்டகலுவதில்லை. அவர்களது பார்வை தேவியின் சரணங்களில் நிலைத்துள்ளது. வேறுநோக்கில்லை. தாமரை போன்று அழகிய சரணங்களில் இனிதொலிக்கின்ற சதங்கைகள் கட்டப்பட்டுள்ளன. தேவி நடக்கும்போது. ஒரே அலைவரிசையில் அவை ஒலிக்கின்றன. அன்னங்கள் அதையே கவனித்து அதற்கேற்ப தன் நடையைப் பழக்கிப் பயில்கின்றன. அந்த அழகு அவர்களது கல்வித் திறனுக்கு அப்பாற்பட்டதாயிருப்பதால் வாழ்நாள் முழுதும் பயின்று கொண்டேயிருக்கின்றன. சலிப்படையாமல் தொடர்ந்து சரணங்களாகிய குருவிடமிருந்து பயிற்சிபெறுகின்றன. அதற்குக் காரணம் தேவி சாரு சரிதா - அழகிய நடையுள்ளவள். சரணத்திற்கும் ஓய்வில்லை. சதங்கை ஒலிக்கும் அதைப் பயில்கிற அன்னபட்சிகளுக்கும் ஓய்வில்லை. தேவி எப்போதுமே இவைகளின் அருகில் உள்ளாள்.

கதாஸ்தே மஞ்சத்வம்

சுலோகம் - 92

அமுதக் கடலின் நடுவே கற்பகவனத்தின் நடுவே கடம்புத் தோட்டத்திலுள்ள சிந்தாமணி பவனத்தில் ஸதாசிவ மஞ்சத்தில் பரமசிவனின் மடியிலுள்ள தேவி மறுபடி காட்சி தருகிறாள், (சுலோ 8) அழகிய கட்டில், அதன் நான்கு கால்களாக நின்று தாங்குபவர்கள். பிறும்மா, விஷ்ணு, ருத்ரன், ஈசுவரன் என்று படைப்பு முதலியவற்றில் அதிகாரம் பெற்ற நால்வர். ஐந்தாவது அதிகாரியான் ஸதாசிவன் கட்டிலின் மேற் பலகையும் விரிப்பும். விரும்பியபடி வடிவேற்கிற ஆற்றல் பெற்ற இவ்வைவரும் தேவியின் ஆஸனமாக - கட்டிலாக - வடிவெடுத்துள்ளார்கள். பஞ்சப்ரம்ஹாஸன ஸ்த்திதா - பஞ்சப்ரேதமஞ்சாதி சாயினீ (ல.ஸ) அதன் மீது சிவதத்வஸ்வரூபியான பரமசிவன் நிறக்கலவையற்ற தூய வெண்ணிறம் கொண்ட ஆடை. அது ஆடையாகத் தெரியாமல் பேரொளிக் குவியலாக மேல் போர்த்தியிருக்கிறது. தேவியின் செவ்வொளி ஸ்படிகம் போன்ற சிவன் மீது படர்ந்து அவரையும் செந்நிறமுள்ளவராக்கியுள்ளது. சிருங்கார ரஸத்தின் நிறம் சிகப்பு என்பர். அந்த சிருங்காரரஸமே உருவெடுத்தது போன்று அமர்ந்துள்ளார். இந்த பின்னணி எனும் பரபாகம் மீண்டும் மீண்டும் காணச் செய்கிற ஆர்வத்தைத் தொடர்ந்து சுரந்து கொண்டேயிருக்கிறது. காணக்காணப் பரமானந்தம்.

ஸதாசிவன் ப்ரச்சதபடமாக மேல்விரிப்பாக உள்ளார் என்றும் கூறுவர். சிவனுள்சக்தி அருணவர்க்கத்தால் பரவி சிவசக்தியைக் கருபிணியாக உள்ளாள். சிவனும் ஸதாசிவக் கட்டிலும் பிறும்மா விஷ்ணு ருத்ர ஈசுவரர்களாகவும் இவற்றின் மீதமர்ந்துள்ள தேவியே என்ற பாவனை பேரானந்தம் தருகிறது.

அராளா கேசேஷு

சுலோகம் - 93

வக்ரம் - நேர், மென்மை - கடினம், இளைப்பு - பருமன் என்ற முற்றிலும் மாறுபட்ட நிலையை ஒரே பொருளில் காண்கிறோம். கேசங்கள் சுருள் சுருளாக உள்ளன. அவற்றிற்கு நேர்மை தெரியாதுபோல. புன்சிரிப்பு கவடமின்றி வெளியாவதால் நேர்மை உள்ளது. இதற்கு வஞ்சகவக்ரம் தெரியாது. உள்ளத்தில் சிறு வாகைப்பூ போன்ற மென்மை. அதனைத் தாங்கும் மார்பகம் அம்மி போன்று கடினம். இடை மெலிந்துள்ளதெனில் அதனைத் தாங்குகிற இடுப்பு பருத்தது. சிவனது கருணை உலகைக் காக்கும் பணிக்காக செந்நிறமுள்ள தேவியாகக் காணப்படுகிறது. அருணநிறம் வடிவெடுத்து வந்துள்ளது. அது சிவனது கருணை. கருணையும் அருணையாக வடிவெடுத்துள்ளது.

களங்க: கஸ்தூரீ

சுலோகம் - 94

தேவியின் முன் ஒரு கிண்ணம் தேவியின் பணிவிடைக்கான பொருள் நிரம்பியதாக வைக்கப்பட்டுள்ளது. உற்றுநோக்கும்போது அது முழு சந்திர மண்டலம். அதனுள்

கஸ்தூரி வைக்கப்பட்டுள்ளது. வெளிப்பார்வைக்கு அது சந்திரனிடமுள்ள களங்கமாகத் தெரிகிறது. மண்டலமாகிய கிண்ணத்தினுள் நீர் நிரம்பியுள்ளது. அதுவே சந்திர பிம்பமாகக் காட்சி தந்து குளிர்ச்சி தருகிறது. பச்சை கற்பூரத்தை நீரில் கலந்ததும் சந்திரகலை போன்று தெரிகிறது. அந்த கிண்ணத்தில் உள்ள நீர் தூரப் பார்வைக்குக் குளத்து நீர் போல் பச்சையாகத் தெரிகிறது. கிண்ணமும் மரகதக் கிண்ணமாகி விடுகிறது. தேவி அந்த நீரைப் பருகியதும் பிறும்மா உடனுக்குடன் கிண்ணத்தை நிரப்பி விடுகிறார். அதனால் எப்போதும் பூர்ணமாகத் தெரிகிறது. தேவியின் எதிரிலுள்ள சந்திர மண்டலம் மணமிக்க பன்னீர் நிறைந்த கிண்ணமாகத் தெரிகிறது.

தேவியைச் சுற்றி 15 நித்யா தேவிகள் உள்ளனர். அவர்கள் அமர்ந்துள்ள பகுதியைச் சந்திர மண்டலமாகப் பாவிப்பர். சந்திரன் ஒவ்வொரு கலையாக வளர்கிற சுக்லபக்ஷத்தில் காமேச்வரி முதல் சித்ரா வரையிலுமாக வளர்ந்தும் கிருஷ்ண பக்ஷத்தில் சித்ரா முதல் காமேச்வரி வரையிலுமாக தேய்ந்தும் பின்னர் எப்போதும் நித்யையாக இருப்பதாகத் தியானிப்பர். பிறும்மா தினமும் வழிபடும் போது ஒவ்வொரு நித்யாவாக அர்பணித்துப் பின் சூன்யமான மண்டலத்தை நித்யா வரிசையால் நிரப்புவார். ஸ்ரீ வித்யை பூஜைக்கான நித்யைகளைக் கொண்டு பிரதமை முதலிய திதிகளைக் குறிப்பிடுவது உண்டு. நித்யையைக் கொண்டு திதியைக் குறிப்பிடுவதால் திதி நித்தியைகள் என்றே பெயர்.

புராராதேரந்த: புரமஸி

சுலோகம் - 95

முப்புரங்களை ஆண்ட அஸுரர்கள், அவர்களது நகரமக்கள், அவர்கள் வசித்த ன்று நகரங்கள் என அனைத்தையும் மற்ற தேவர்கள் வலிவிழந்திருந்த போது தான் ஒருவனே வேறு சாதனமின்றி சிரிப்பால் சுட்டெரித்தவர் திரிபுராரி. தேவி அவரது அரண்மனையினுள் உள்ள மஹாராணி. அவளைச் சென்று காணத்தகுதி மனவடக்க மிக்க பக்தி. அவள் சஞ்சல மனம் படைத்தவருக்கு எட்டாதவள். 9 ஆவரணங்களின் இடையே தேவி உள்ளாள். ஆவரணங்களுக்கு ன்று பாதுகாப்புச் சுவர்கள். அவற்றின் இடையே உள்ள மதில் வாசலை அணிமாதி ஸித்தி தேவிகள் காக்கிறார்கள். இந்திரன் முதலிய தேவர்கள் கூட அந்த ஸித்தி தேவிகளை வணங்கி வழிபட்டு உள்ளே செல்கிற அனுமதி பெறுகிறார்கள். அந்த அனுமதியே பெரும் சித்தி. உள்ளே சென்று பார்க்கத் தகுதிபெற அணிமாதிகளை முதலில் வழிபட வேண்டும். மனவடக்கமும் பக்தியும் கொண்டவர்களை அந்த யோகினிகள் உள்ளே முறைப்படி கொண்டு சேர்ப்பர்.

களத்ரம் வைதாத்ரம்

சுலோகம் - 96

தக்ஷனின் மகளாகப் பிறந்த ஸதீ. தன் தந்தை தன் கணவனை அவமதித்ததை தாங்க முடியாமல் யோகாக்னியில் தீய்ந்தவள். நல்ல பதியை அடைய உமையை வழிபடுவர். பதிவிரதைகளுக்குள் மிகச் சிறந்தவள். ஸரஸ்வதியின் அருளையும் லக்ஷ்மியின் அருளையும் பெற்றவர்களைப் பேச்சளவில் வாக்கபதி, வாசஸ்பதி - லக்ஷ்மீபதி,

ஸரஸ்வதியும் லக்ஷ்மியும் அவன் வீட்டில் நடனமாடுகின்றனர். என்றவாறு கூறுவதுண்டு. தேவியை அவ்வாறு எவரும் கூறுவதில்லை. நல்ல ஸ்த்ரீகள் மருதாணிச் செடியை மார்பால் அணைத்தால் அந்தச் செடி மரமாகிப் பூத்துக் காய்க்கும் என வனஸ்பதி அறிஞர்கள் கூறுவர். மருதாணியுடன் கூட தேவி இந்த உடல் ஒட்டுதலைத் தராதவள். மஹாதேவன் ஒருவரே பதி என்ற உரிமைக்கும் உடல் மீது தொடுவதற்கும் உரிமை பெற்றவர்.

கிராமாஹுர் தேவீம்

சுலோகம் - 97

பரப்பிரும்ம அரசனின் பட்ட மஹிஷி தேவி. பராசக்தியிடம் உலகத் தோற்றத்தின் அதிகாரிகளாகத் தோன்றிய பிரம்மா - ஸரஸ்வதி, விஷ்ணு - லக்ஷ்மி, உமா - சிவன் என்ற ன்று தம்பதியர். தேவியே ஸரஸ்வதி லக்ஷ்மி உமா என்ற ன்று வடிவங்களைப் பெற்றாள். இம்வருக்கும் அப்பால் உள்ள ல நிலை துரீயா. விழிப்பு, கனவு, தூக்கம் என்ற நிலைகளைத் தவிர இம்ன்றின் பாதிப்பு சிறிதுமில்லாத பரவெளி போன்ற நிலை உண்டு. அது துரீயம் எனப்படும். அதில் காணப் பெறுபவள் துரீயா. அதன் பெருமை அறிவுக்குட்படுகிற எல்லையைக் கடந்தது. பரப்பிரும்ஹ சக்தியே மஹாமாயாவாகி உலகத்தின் லப் பொருளாகவும் இயக்குபவளாகவும் உள்ளவள். அவளே உலகைத் தோன்றி வாழ்ந்து மறையச் செய்து தோற்றமும் மறைவும் என்று சுழலச்செய்பவள். சுழலுக்கு உட்படுத்துபவள். (ப்ரமயஸி). இவளே மஹாகாளீ, மஹாஸரஸ்வதீ, மஹாலக்ஷ்மீ என தோன்றியவள் என தேவீ மாஹாத்ம்யம் கூறும். இவள் மஹா மாயை. (அறியாமையை அறிவென்றும் பயமில்லாத நிலையைப் பய நிலை என்றும் காக்காதவரைக் காப்பவரும் என்றும் அழிவதை நித்யமென்றும் கருதச் செய்கிற மாயை அல்ல. இது காண்பவரின் பார்வையை மறைத்துத் தவறான காட்சியைக் காண வைக்கிற ஏமாற்றம். மஹாமாயாவோ, அறிவிற்கப்பாற்பட்டதன்னை அறிவுக்குட்படுபவளாக, ரூபமும் குணமும் ஏனைய வேறுபடுத்துபவை எவையுமற்ற பூர்ண ரூபத்துடன் குணத்துடன் தானே வகுத்த செயல் முறையைக் கொண்டு ஸ்வதந்திரமாக இயங்குகிற பேராற்றலும் பேருணர்வும் பேரிருக்கையும் கொண்டவளாகத் தானே முன்வந்து காட்டுகிற பராசக்தி. அவள் உலகைச் சுழற்றுகிறாள். ஒரு முளையில் கட்டப்பட்ட பொருள் வேகத்துடன் இயங்கும்போது சுழலாகத் தான் இருக்கும். மஹாமாயை என்ற லத்தில் பிணைக்கப் பெற்றுள்ள உலகம் நடுப்புள்ளியை விட்டகல முடியாமல் வேக இயக்கத்திற்கு இடம் கொடுத்துச் சுழல்கிறது.

கதா காலே மாத:

சுலோகம் - 98

பெண்கள் தங்கள் உதடுகளுக்கும் சரணங்களுக்கும் ஸௌமங்கல்யச் சின்னமாக அழகுப் பொருளாகச் சாயம் பூசிக்கொள்வர். கால்களுக்கிடும் பூச்சு செம்பஞ்சுக் குழம்பு, கொம்பரக்குக் குழம்பு என்பர். தேவியின் சரணங்களிலிட்ட செந்நிறக் குழம்பு பாத்யம்

என்ற உபசாரத்திற்காக கால்களை அலம்புகிற நீரில் கலந்துவிடும். பாதம் கழுவிய நீரைப் பருகுவது வழக்கம். ஆசார்யாள் தன்னை கல்வி பெற வந்த மாணவனாக்கி அந்த நீரைப் பருக விரும்புகிறார். அந்தப் புனித நீர் பிறவி ஊமையையும் கவியாக்கும். ஸரஸ்வதி தன் வாயிலிட்டுச் சுவைத்த தாம்பூலத்தின் சாற்றை ஊமையின் வாயில் துப்பிக் கவியாக்குகிறாள் என்பர். அந்த வாய்ப்பு தனக்குக் கிட்டுமா என ஏங்குகிறார். ஆசார்யாள் பிறவி ஊமையின் தலையில் தன் வலது கைத்தலத்தை வைத்துத் தனது லகுஸ்தவத்தையும் சர்ச்சாஸ்தவத்தையும் சொல்ல அதன் விளைவாகத் தேவியின் பாதநீர் (ஸஹஸ்ராத்திலிருந்து பெருகுகிற அமுத நீர்) சுரந்து அதனைப் பருகிய ஊமை கவியானான் என்பர். அந்த வாய்ப்பு தனக்கு எப்போது என வேண்டுகிறார். காளிதாஸன் முதலானோரின் வாயில் ஸரஸ்வதி - காளி வடிவினாளான தேவி இவ்வாறு தாம்பூல ரஸத்தைத் துப்பியதால் அவர்கள் கவியானார்கள் என்பர். (தெய்வத்தின் குரல்) ஸ்ரீ சரணர்களின் விளக்கமில்லை.

ஸரஸ்வத்யா லக்ஷ்மியா

சுலோகம் - 99

தேவியை வழிபடுபவன் ஸரஸ்வதி - லக்ஷ்மி தேவிகளின் அருளால் பேரறிவும் பெரும் சம்பத்தும் பெறுவர். (இதுகாறும் அத்தகைய பேரறிவும் சம்பத்தும் பெறாத பிறும்மாவும் விஷ்ணுவும் இவ்விடம் அசுரையப்படுவர்.) ரதி இவனைக் கண்டதும் இவன் மன்மதனாக இருக்கக் கூடாதா ? என்று ஏங்குவாள். கால்நடை போன்று வெளிப்பொருளின் அடிமையாக நிற்கிற பசுபாசம் நீங்கி நீண்ட ஆயுளைத் தத்துவ உணர்வுடன் கடத்திப் பேரானந்த நிலையை ரஸித்து அனுபவிப்பான். இந்த ஸ்தோத்திரமும் தேவியின் வழிபாடே. அதனால் இதனை எப்போதும் உளமாறக் கூறுவதும் வழிபாடே. இவ்வாறு வழிபடுபவனும் பேரானந்தம் பெறுவான். இதுவும் பலசூதியே.

ப்ரதீப ஜ்வாலாபி:

சுலோகம் - 100

ஆசாரியாள் தனது பிரபஞ்சஸாரம் என்ற மந்திர சாஸ்திர நூலில் வாசிச்வரி ஸ்துதி. புவனேச்வரீ ஸ்துதி, சிவஸ்துதி, ஹரிஸ்துதி என நான்கு ஸ்தோத்திரங்களை அவரது மந்திர விதானத்தின் தொடர்பாக எழுதியுள்ளார். அவை இன்றைய ஸ்ரீ சங்கராசார்ய ஸ்தோத்திர மாலா தொகுப்புகளில் இடம் பெறவில்லை. மிக மிக அழகானவை. புவனேச்வரீ ஸ்துதியில் இந்த ஸௌந்தர்யலஹரியின் கருத்துக்கள் அப்படியே இடம் பெறுகின்றன. அதில் 2வது சுலோகம்.

स्तुतिर्वाक्यबद्धा, पदात्मैव वाक्यं पदं त्वक्षरात्म अक्षरस्त्वं महेशि ।

ध्रुवं त्वां त्वमेव अक्षरैः त्वन्मयैःस्तोष्यसि त्वन्मयी वाक्प्रवृत्तिर्यतः स्यात् ।

ஸ்துதி: வாக்யபத்தா பதாத்மைவ வாக்யம்

பதம் த்வக்ஷராத்ம அக்ஷரஸ்த்வம் மஹேசி ।

தத்ருவம் த்வாம் த்வமேவாக்ஷரை: த்வந்மயை:

ஸ்தோஷ்யஸி த்வந்மயே வாக்யவ்ருத்திர் யத: ஸ்யாத் ॥

துதி என்பது வாக்யங்களால் அமைந்தது. பதங்களே வாக்கியமாகின்றன. பதமோ அக்ஷரங்களே. அக்ஷரம் நீயே. அதனால் நீயே நீயேயான அக்ஷரங்களால் துதிக்க விருக்கிறாய். வாக்கை வெளிப்படுத்துகிற ஆற்றலும் (அறிவும்) நீ தானே. இந்த கருத்தை கடைசி சுலோகத்தில் தேவியிடம் அர்ப்பணம் என்ற நோக்கில் விண்ணப்பிக்கிறார். வாக்கின் தாயே ! உன் உரிமைப் பொருளான வாக்கைக் கொண்டே உன் பொருட்டு உன் சக்தியால் வெளியான ஸ்துதி இது. இதை உனக்கு அர்ப்பணம் செய்வது சிறிய கை விளக்கைக் கொண்டு ஸுரீயனுக்கு தீபாராதனை செய்வது போலாகும். விளக்கென்ற பொருளோ திரியோ (சூடமோ) எண்ணெய்யோ உண்மையில் தீபமல்ல. விளக்கை ஆதாரமாகக் கொண்டு திரியையும் எண்ணெயையும் எரித்து அதன் லம் உலகை விளக்குகிற அக்னியல்லவா நீ. ஸுரீயன் பேரொளித் தீபம். ஸுரீயன் என்ற ஆதாரத்தின் மீது துலங்குகிற பேரொளியும் நீ தானே ! ஸுரீயனே ஒளி வேண்டித் தேவியிடம் வேண்டுகிறான். அந்த ஸுரீயனுக்கு நீ வெளிச்சம் போடுகிறாயா ? இருட்டறை போன்ற ஆலய கர்ப்ப கிருஹத்திலுள்ள ஈசனின் திருவுருவை தீபம் ஒருக்கால் விளக்கக் கூடும். அதனை ஸுரீயனின் எதிரே பயன்படுத்துவதா? சந்திரன் அமுதத்தைத் தம் கிரணங்கள் லம் பொழிகிறான். அவனுக்கு அர்க்கியம் என சந்திர காந்தப் பாறை மீது நிலவுபட்டுக் கசிகிற நீரால் அர்க்க்யம் விடுவதா? கடலில் நீராடச் சென்று நீராடிய பின் ஸமுத்ரராஜம் தர்பயாமி என கடல் நீரைக் கொண்டே திருப்தி தருவதாக (தர்பணம்) நீரை வாரி இறைப்பதா ? உனது உரிமைப் பொருளான வாக்கை அவ்வாறு உணர்ந்து உன்னிடம் சேர்ப்பிப்பதற்கான என் முயற்சி இது. அம்முயற்சியும் உன் தூண்டுதலால் நீ கூட இருந்து இயக்குவதால் நிறைகிறது. பரதேவதார்ப்பணமஸ்து.

ஸமாந்தி: பத்மாம்

சுலோகம் - 101

ஸுரீயன் தேவியின் எதிரே நின்றால் தன்னொளிபட்டு தேவியின் முகம் வாடுமோ என்று பயந்து தன்னொளிக் கதிர்களைப் பரவாதபடி தன்னுள்ளே அடக்கி நிலைக் கண்ணாடி ஆனான். அவனது இதயம் தாமரையாகி சந்திரன் தோன்றும் போது குவிகிற நிலையின் எதிர்பார்ப்பின்றி எப்போதும் மலர்ந்து தேவியின் எதிரே நிற்கிறது. தேவியின் தாமரை போன்ற முகம் இதயத் தாமரையாகிய கண்ணாடியில் பிரதி பலிக்கிறது.

ஸமுத்பூதஸ்தூல

சுலோகம் - 102

உனது பக்தர்கள் உள்ளத்தில் அப்பழுக்கற்றவராகின்றனர். உனது ஸாரூப்பம் பெறுகின்றனர். உன் அருகில் வசிக்கிற பாக்கியம் பெறுகின்றனர்.

நிதே நித்யஸ்மேரே

சுலோகம் - 103

பரம்பொருளாக இந்த உலகத்தின் ஆதாரமானவளே ஸகுணவடிவில் தாயாகி சிசுக்களான ஜீவர்களிடம் புன்சிரிப்புடன் அணுகுகிறாள். அவரவர் விதி - தகுதிகளுக்கேற்ப

தனித்தனியே தக்க நேர்வழி காட்டுபவள். அவளை எதுவும் கட்டுப்படுத்த இயலாது. அந்தப் பராசக்தி அடக்கமுள்ளவரின் அலைபாயாத உள்ளத்தினுள் குடியிருப்பவள். வேதங்களாலும் உபநிடதங்களாலும் துதிக்கப் பெறுபவளாயினும் மழலைச் சொற்களால் பேசுகிற - உன்னை முழுவதுமறியாத இவனது துதியையும் நீ ஏற்பாய் என எதிர்பார்க்கிறேன். நீ உளம் குளிரக் கேட்பாய் ! உலகம் இதனை வேதமாக ஏற்று அதுவும் இதனைக் கொண்டு உன்னைத் துதி செய்யும் இதனை (நிகமய) வேதமாக்குவாய் என்பது என் உள்ளக்கிடக்கை. விதியை மாற்றாமல் விதியை அனுகூலமாகக்குகிற கருணையே உன் நீதி. அதனால் தானே வலியத் தன்னைக் கட்டுப்படுத்திக் கொள்பவரிடத்தில் எளிதில் புலப்படுகிறாய். நிர்க்குணமான உனது நிலையை என் போன்றவர் உணர இயலாதென நிரவதிகுணா ஆகிறாய் - குணச்சிறப்பைக் காட்ட வெவ்வேறு வடிவங்களை ஏற்கிறாய். பாமரனும் எளிதில் புரிந்து கொள்ளபல லீலைகளால் உன் சிறப்புகளை வெளிப்படுத்துகிறாய். தேசமோ காலமோ உன் இயல்பைக் குறுக்கிட இயலாது. பேரறிவும் பேருணர்வும் உனது ஸ்வரூபமானதால் உனது பல ர்த்திகளிலும் அவை குன்றாமல் வெளிப்படுகின்றன. ஸூரியன் நமஸ்காரத்தாலும் விஷ்ணு அலங்காரத்தாலும் சிவன் அபிஷேகத்தாலும் சண்டியான நீஸ்துதி பாடத்தாலும் உள்ளம் நிறைந்த மகிழ்ச்சி பெறுவீர்கள் எனப் புராணம் கூறும். அதனால் என் இந்த ஸ்துதியை ஏற்று அதனைப் பக்தர் அனைவரும் துதிப்பதற்கு ஏற்றதாகக் கொள்ளவும் அருள் புரிவாய்.

ஸ்ரீமாதா ஜயதி

सौन्दर्यलहरी

श्लोकसंख्या

विषयः

पृष्ठसंख्या

द्वितीयभागस्य विषयसूचिका

42.	मुकुटवर्णनं, तद्गतायाश्चन्द्ररेखाया इन्द्रचापतयोल्लेखः ।	1
43.	देव्या धम्मिल्ले नन्दनपादपकुसुमानां सौरभ्यावाप्तये वासः ।	10
44.	वन्दीकृतार्ककिरणाभं सिन्दूरं वहन्ती सीमन्तसरणिः ।	16
45.	अलकपरिवृतं देव्या वदनं मदनान्तकमोहनम् ।	24
46.	ललाटारव्यार्धचन्द्र-मुकुटस्थचन्द्रशकलयोर्विपर्ययेण न्यासाच्चन्द्रपरिणामः ।	31
47.	भ्रुवोर्मदनधनूरूपता ।	37
48.	सूर्येन्द्रनलात्मकं नेत्रत्रयं कालत्रयजनकम् ।	44
49.	दृष्टिभेदा विशालाक्षः विशालादिनगर्यः ।	49
50.	नवरसास्वादतरले इतरे नेत्रे दृष्ट्वा फालनेत्रस्येष्या ।	58
51.	दृष्टिपातविषयीभूतानां भेदात् दृष्टौ नवरसभेदः ।	65
52.	कर्णान्तविश्रान्तावपाङ्गौ पुरमथनक्षोभकौ ।	78
53.	ब्रह्मादीनां त्रिगुणात्मकानां पुनः सृष्ट्यै नेत्रे त्रैवर्ण्यम् ।	85
54.	नयनरेखात्रये गङ्गायमुनाशोणसंभेदोल्लेखः ।	92
55.	प्रलयाद्रक्षणाय जगदुदयाय च देवी परिहृतनिमेषा ।	98
56.	शफरिकेन्दीवरयोः सौभाग्यमपजिहीर्षोः नेत्रस्य पैशुन्यम् ।	103
57.	पक्षपातरहिताया देव्या दयादीर्घया दृशा दीनरक्षणं धर्मः इति प्रार्थना ।	111
58.	कर्णान्तगतापाङ्गस्य, पालीयुगस्य च मदनबाणधनुष्वेनोल्लेखः ।	119
59.	गण्डाभोगे ताटङ्कप्रतिफलनेन मुखस्य चतुश्चक्रमदनरथता ।	124
60.	सरस्वतीसूत्याकर्णनं चलितकुण्डलझणत्कारस्य श्लाघासूत्युल्लेखः ।	131
61.	अन्तर्बहिश्च मुक्तावभासितं नासासौन्दर्यम् ।	138
62.	बिम्बविद्रुमयोः दन्तच्छदारुण्येन तुलनाभावः ।	144
63.	देवीमुखेन्दुनिर्गतामृतपानजडीकृतचक्षुस्तेजनाय चकोरैः अम्लचन्द्रकिरणपानोल्लेखः ।	151

64. स्फटिकनिभायाः सरस्वत्याः पशुपतिकथाश्रवणासक्त- देवीजिह्वाग्रवर्तितया आरुण्यलाभः ।	157
65. विशाखादिभिः देवीमुखताम्बूलकवललाभोत्सुकता ।	164
66. देवीसाधुवादापलपितवीणाकलरवा वाणीति, देवीवाङ्माधुर्यप्रशंसा ।	171
67. देवीमुखमुकुरवृन्तं चिबुकं अनुपमम् ।	177
68. ग्रीवाया मुखकमलनालता ।	183
69. गीतग्रामनियमसीमान इव गलगता रेखाः ।	188
70. रुद्रनखभेदभिया ब्रह्मणा स्तुता देवीभुजलताः ।	197
71. नखकान्तिजिता प-कान्तिः ।	204
72. गणेशस्कन्दपीतं स्तनयुगम् ।	210
73. स्तन्यपानेन गणेशस्कन्दयोः नित्यकुमारता, स्तनयोः अमृतकलशता ।	215
74. गजकुम्भजमुक्ताहारेण अधरबिम्बरागारुणितेन पुरारातिकीर्तिप्रकाशनम्	222
75. देवीस्तन्यपानेन द्रविडशिशोः सारस्वतसर्वस्वलाभः ।	228
76. हरदग्धमदनाश्रितनाभीसरस उत्पन्ना धूमावल्लिरेव रोमावलिः ।	237
77. कुचयोरन्तरगतं व्योम रोमावलिः ।	243
78. गङ्गावर्त-रोमावल्यालवाल-मदनाग्रिकुण्ड-रतिलीलागाराभा नाभिः ।	248
79. मध्यस्य भग्ननदीकूलगतवृक्षसदृशस्य त्रुटनाभावायाशंसा ।	254
80. मध्यं त्रुटनभिया कामेन त्रिवलिलवलीबद्धमिव ।	259
81. विवाहसमयदत्तहरणरूपनितम्बविस्तारगौरवातिशयः ।	266
82. करीन्द्रशुण्डाकदलीकाण्डाकृती ऊरू, देवगजकुम्भप्रतिकृती जानुनी च ।	273
83. रुद्रजयार्थं मन्मथेन कृतौ द्विगुणशरगर्भौ निषङ्गाविव जानुनी ।	279
84. हरिशङ्करश्रुतिशिरःशेखरायमाणयोश्चरणयोः निधानार्हं स्वशिरः ।	284
85. पशुपतीप्सिताभिहननाय पदद्वन्द्वाय प्रणामः ।	291
86. मृषागोत्रस्खलनेन विलक्षभर्तृललाटे देवीचरणताडनं दृष्टवता मन्मथेन स्वीयवैरनिर्यातनलाभात् किलिकिलितम् ।	298
87. सरोजातिशायिसौन्दर्यशालिनौ चरणौ ।	307

-
88. मृदोः प्रपदस्य कविभिः कृतं कमठीकर्परसाम्यं, विवाहकाले पशुपतिना
दृषदधिरोपणं मृदुचरणस्य चायुक्तमेव । 314
89. दीनेभ्यो भद्रश्रीदाने दिव्यतर्वतिशायिनौ चरणौ । 321
90. दीनेभ्य आशानुसदृशश्रीदानचणयोश्चरणमन्दारयोः
षडिन्द्रियचरणभृङ्गभावप्राप्तिप्रार्थना । 328
91. भवनकलहंसानां पदन्यासपरिचयदानदक्षौ चरणौ । 335
92. ब्रह्मविष्णुरुद्रेश्वरधृतकपटप्रच्छदपटभूतशिवास्तृतपर्यङ्कवासिन्या
देव्याः सौन्दर्यातिशयः । 347
93. वक्रापि ऋजुः, मृदुरपि कठिना, तनुरपि पृथुः, अरुणाऽपि करुणा सा । 355
94. देव्यास्ताम्बूलकरण्डकं चन्द्र एव । तस्य रिक्तता पूर्णता च देवीभोगेन
ब्रह्मकृतापूरणेन च । 361
95. देव्याः तरलकरणानामसुलभत्वं, सर्वतो बाह्यभूपुरद्वारवर्त्यणिमादीनामपि
सर्वसिद्धिप्रदत्वम् । 371
96. देव्याः पातिव्रत्यमसाधारणम् । 379
97. वाणीरमागौरीरूपापि तुरीया महामाया परब्रह्ममहिषी च । ३८६
98. देवीचरणनिर्णेजनजलपानार्थिता । चरणोदकस्य मूकत्वनिवर्तकत्वं
निरतिशयवाग्विलासदातृत्वं च । 397
99. देव्या भजनेन सर्वातिशायि वाग्मित्वं, श्रीमत्त्वं, सौन्दर्यं चेह लब्ध्वा,
चिरञ्जीवी देव्यनुग्रहेण ज्ञानी पशुपाशव्यतिकररहितः परब्रह्मा
नन्दानुभवं प्राप्य मोदते । 404
100. भगवत्याः स्तुतिः तदीयाभिः तद्रूपाभिर्वाग्भिः
क्रियते । स्तोत्रं स्तुतिः स्तुत्या स्तावकश्च सैव । 418
101. मणिमुकुररूपः स्तिमितकिरणः सूर्यः भगवत्या वदनप्रतिबिम्बधारी
भवति । 430
102. भगवतीभक्ता भगवतीस्वरूपमेव प्रपञ्चन्ते, येन हरोऽपि
तद्दर्शने भ्रमति । 434
103. स्वीयस्तुतिश्रवणाय, तस्य वेदवदादरणीयतासिद्धौ च प्रार्थना । 439

பொருளடக்கம்
ஸௌந்தர்யலஹரீ - 2ம் பாகம்.

ச்லோகம்	பக்க எண்
42. தலையணியான மகுடம். சந்திரனின் துண்டு.	1
43. பின்னல் முடிப்பில் நந்தனவனப் பூக்கள் நறுமணம் பெற வசிப்பது.	10
44. வகிட்டில் ஸிந்தூரப் பொட்டு - சிறையில் பாலகூரியன்.	16
45. முன்னுச்சியில் படர்ந்த கேசங்கள் சிவமோஹனம்.	24
46. அரைச் சந்திர நெற்றி - முகுடத்தில் அரைச் சந்திரன் - திருப்பி இணைத்தால் முழு மதி.	31
47. புருவம் - மன்மதனின் வில்.	37
48. ஸூரியன் - சந்திரன், அக்னி முக்கண்கள்.	44
49. பார்வை தன் சிறப்பால் பல நகரங்களானது.	49
50. நெற்றிக் கண்ணிற்கு மற்றிருகண்களிடம் பொருமை. காட்சிப் பொருளுக்கேற்ப ரஸமாற்றமுள்ள கண்கள்.	58
51. பார்வையில் ஒன்பது ரஸங்கள்	65
52. காதுகள் வரை நீண்ட கண்கள், சிவமோஹனம்.	78
53. மும்ர்த்திகளைப் படைக்கக் கண்கள் ன்று நிறங்களடைதல்.	85
54. கண்களில் கங்கை யமுனை சோனாநதிகளின் ஸங்கமம்.	92
55. பிரளயமும் மறு ஸ்ருஷ்டியும் நேராமலிருக்க கண்கள் டித்திறவாதிருத்தல்.	98
56. மீனும் அல்லியும் ஸௌபாக்யமிழக்கக் கண்களின் சூழ்ச்சி.	103
57. பாகுபாடற்று தையயால் நீண்ட கண்கள் புரியும் நலிந்தோரின் பாதுகாப்பு.	111
58. கடைக்கண்களும் காது மடல்களும் இணைந்து மன்மதனின் வில்லாகுதல்.	119
59. கன்னத்தில் தாடங்கப் பிரதிபலிப்பு, நான்கு சக்கிரங்களுள்ள மன்மதனின் தேர்.	124
60. ஸரஸ்வதியின் சொல்லழகைப் பாராட்ட குண்டலத்தில் சண ஒலி.	131
61. உள்ளும் புறமும் முத்தணியாலழகிய க்கு.	138
62. கோவைப் பழமும் பவழமும் அழகிய உதட்டுடன் போட்டி.	144

63.	முக சந்திரன் பொழிகிற அமுதத்தால் சுவை உணர்வு மறத்தலை உணர்கிற சகோரப் பறவைகள்.	151
64.	சிவனைப் பாராட்டுகிற தேவியின் நாக்கின் ஒளிபட்டு ஸரஸ்வதீ செந்நிற மடைதல்	157
65.	குஹன் முதலானோர் தேவி உமிழ்கிற தாம்பூலத்தைப் பெறத் துடித்தல்.	164
66.	தேவியின் பாராட்டு மொழியால் வாணியின் வீணை நாதம் அடங்குதல்.	171
67.	தேவியின் முகமாகிற கண்ணாடிக்கு முகவாய் கைப்பிடி.	177
68.	தேவி முகத்தாமரையைத் தாங்குகிற கழுத்தாகிற கொடித்தண்டு.	183
69.	பாட்டின் ஒலி வரையறை போன்ற கழுத்து ரேகைகள்.	188
70.	நான்கு தலைகளையும் சிவன் கிள்ளாதிருக்க தேவியின் நான்கு கைகளைப் பிரும்மா நாடுதல்.	197
71.	நக ஒளியில் மங்கிய தாமரை ஒளி.	204
72.	கணபதியும் குகனும் பால் பருகிய மார்பகம்.	210
73.	பால்பருகிய இருவரும் நித்ய யுவர்கள், மார்பகம் அமுதகலசமாகும்.	215
74.	உதட்டின் சிவப்பால் சிவந்த முத்துமாலே.	222
75.	தேவியின் முலைப்பாலருந்திய தமிழ் சிசுவின் வாக்குவன்மை.	228
76.	ஹரன் எரித்த மன்மதன் தேவியின் தொப்புள் குழியோடையில் ச்சீழ்கப் புகை - ரோமாவளி.	237
77.	மேலெழந்தரோமாவளி மார்பகமேட்டைக் கடக்காமல் இடையே புகுந்தது.	243
78.	கங்கைச் சுழல், செடிப்பாத்தி, மன்மத அக்னி குண்டம், ரதியின் காமரதி வீடு என்ற ஊகம் தருகிற தொப்புள்.	248
79.	நதிக்கரையிலுள்ள மரம் போல் ஒடிந்து சாயாதிருக்கும் இடை.	254
80.	மன்மதன் இடை ஓடியாமலிருக்க ன்று கொடிச் சுற்றல் இறுக்கிக்கட்டுதல்.	259
81.	தேவியின் திருமணச்சீர் போன்ற இடுப்பின் தடிப்பு.	266
82.	யானையின் தும்பிக்கை, வாழைத் தண்டு போன்று துடை, தேவயானை மத்தகம் போன்ற முழங்கால்.	273
83.	ருத்திரனை வெல்ல காமனின் அம்புருத்தூணி கணுக்கால்கள்.	279
84.	ஹரியும் ஹரனும் வேதமும் தலையில் தாங்கிக் கொண்டாடுகிற திருவடிகளில் என் சிரம்.	284

85.	சிவன் வேண்டிப் பெற்ற கால்களால் அடி.	291
86.	பெயர் தடுமாற்றத்தால் கிரங்கிய சிவனது நெற்றியில் தேவியின் கால்கள் படுவதைக் கண்ட மன்மதனின் வெற்றிக் கொண்டாட்டக் கலகல ஒலி.	298
87.	தாமரையை விஞ்சிய திருவடி.	307
88.	ஆமையோட்டுடன் புறங்காலே ஈடுகாட்டுதலும் அம்மி மிதிக்கச் சிவன் தேவியின் திருவடிகளைக் கல்லின் மீது வைத்ததும் தவறு.	314
89.	நலிந்தவருக்கு உதவியதில் கற்பகத்தை விஞ்சிய திருவடி.	321
90.	நலிந்தவருக்கு பெருநலம் அருளிய திருவடித் தாமரைகளில் வண்டாகச் சுற்ற ஆசை	328
91.	அன்னப் பறவைக்கு நடைபழக்குகிற திருவடி.	335
92.	மும்ர்த்திகளும் ஈச்வரனும் ஸதாசிவனும் கட்டிலாக அமைய காமேசனின் மடிமீதமர்ந்த தேவி.	347
93.	முற்றிலும் முரண்படுகிற கருணை அவள்.	355
94.	சந்திரனாகிற தாம்பூல வட்டில். தேவி தாம்பூலம் சுவைக்கக் குறைவை இட்டு நிரப்புகிற பிறும்மா.	361
95.	புலனடங்காதவருக்கு எளிதில் கிட்டாதவள். ஸித்தி தேவிகளால் குழப்பெற்றவள்.	371
96.	தேவியின் இணையற்ற கற்பு.	379
97.	ஸரஸ்வதி லக்ஷ்மீ கௌரீ இவர்களுக்கு முற்பட்ட மஹாமாயை. பரப்பிரும்மத்தின் இனியாள்.	386
98.	திருவடியலம்பிய நீர் பருக விருப்பம்.	397
99.	வாக்கின் சிறப்பும் செல்வச் செழிப்பும் அழகும் பெற்று நெடுநாள் வாழ்ந்து பேரறிவுடன் பசு-பாச-நிலை மறையப் பேராணந்தம் தருகிற பேரருள்.	404
100.	அவளது வாக்கால் அவளாலான சொல்லால் அவளைத் துதிப்பது - எல்லாம் அவளே.	418
101.	ரத்தினக் கண்ணாடியான ஸூரியனிடம் தேவியின் பிரதிபிம்பம்.	430
102.	தேவியின் பக்தன் தேவி வடிவைப் பெற, சிவனுக்கு அதனிடம் பிரமை.	434
103.	இத்துதியைக் கேட்க அருள் புரிய வேண்டுகோள்	439

புரீ சரணர்களின் விளக்க உரை

சந்திர ஸூர்ய மௌஸீச்வரி (42)	454
இருட்டைப் போக்கும் கறுப்பு (43)	459
ஸௌந்தர்யலஹரீ (44)	463
இடம் மாறிய இரு பாதி சந்திரர்கள் (45)	476
புருவவில் விழி நாண் (47)	480
முக்கண் - முக்குண முக்யம் (48)	490
நேத்ரமும் கேஷத்ரமும் (49)	493
கவிதை விரும்பும் கண்கள் (50)	497
நயனம் - நவரஸ நிலயம் (51)	502
ஸூசனையில் மீனலோசனி (51)	508
என்னையும் அருள் நீராட்டிவை (57)	510
நாஸி முத்தமும் யோக நுட்பமும் (61)	520
உவமையற்ற உதட்டழகு (62)	523
நிலவும் புளித்துப் போகும் புன்னகை (63)	524
தாம்பூலப் பிரஸாதம் (65)	527
பாராட்டே வெட்க வைத்தது (66)	533
கண்டரேகையில் கண்ட மும்பை (69)	539
ஹஸ்த விசேஷம் (70-71)	546
ஞானப்பால் (73)	547
தமிழ்க் குழந்தை (75)	547
கற்பில் கல்லான முழங்கால் (82)	549

(x)	623
பகவத்பாதரும் பகவதி பாதமும் (84)	550
மனக்கல்லில் மலரும் தாமரை (88)	554
அழகு நடையில் ஆத்ம ஸமர்பணம் (91)	555
தாமரையும் ஒப்பாகாது (87)	556
செம்மையின் பெருமை (92)	557
சந்திரனை வாஸனைப் பாண்டமாக (94)	559
ஆசார்யாள்விடுக்கும் எச்சரிக்கை (84)	560
அம்பிகையின் அதசயக் கற்பு (96)	565
பரப்பிரும்மத்தின் பட்டமஹிஷி (97)	567
அனைத்துப் பலனை அருளும் அன்னை வழிபாடு (99)	572
கர்ப்பூர ஆரத்தி (100)	578

ஒன்பது உரைகளின் கருத்துச் சுருக்கம்	588
---	-----

श्रीशङ्करभगवत्पादविरचिता
सौन्दर्यलहरी

द्वितीयो भागः

लक्ष्मीधरा - सौभाग्यवर्धनी - अरुणामोदिनी - आनन्दगिरीया - तात्पर्यदीपिनी -
पदार्थचन्द्रिका - डिण्डिमभाष्य - गोपालसुन्दरी - आनन्दलह्याख्य व्याख्यानवकेन
सतमिलनुवादेन श्री काञ्ची कामकोटिपीठाधीश्वर - जगद्गुरु - शङ्कराचार्य
श्रीचन्द्रशेखरेन्द्रसरस्वती श्रीपादकृत तमिल भाषणेन च युता

तमिलनुवादकः संशोधकश्च

वैद्य.एस्.वी. राधाकृष्ण शास्त्री, श्रीरङ्गम्

ஸ்ரீ சங்கர பகவத்பாதர் இயற்றிய

ஸௌந்தர்யலஹரீ

இரண்டாம் பாகம்

லக்ஷ்மீதரா - ஸௌபாக்யவர்த்தனீ, அருணாமோதினீ - ஆனந்தகிரீயா -
தாத்பர்யதீபனீ - பாதர்த்தசந்திரிகா - டிண்டிமபாஷ்யம் - கோபாலஸுந்தரீ
ஆனந்தலஹரீ என்ற ஒன்பது ஸம்ஸ்கிருத உரைகள் தமிழனுவாதத்துடன்

ஸ்ரீ காஞ்சி காமகோடி பீடாதிபதி, ஜகத்குரு ஸ்ரீ சங்கராசார்ய

ஸ்ரீ சந்திர சேகரேந்திர ஸரஸ்வதீ

ஸ்ரீ சரணர்களின் தமிழ் விளக்க உரையுடன்

தமிழுரை - தொகுப்பு

வைத்ய எஸ்.வி. ராதாகிருஷ்ண சாஸ்திரி, ஸ்ரீரங்கம்

வெளியிடுவோர் :

ஸ்ரீ மஹாபெரியவாள் ட்ரஸ்ட்

94, I.T.I. Layout, Gurukrupa, Bangalore-54

(ii)

Copyright Reserved

First Edition : 2010

SOUNDARYALAHARI - II PART

Of Acharya Sri Sankara Bhagavatpada
with Nine Sanskrit Commentaries, with their
Tamil translation and Lectures in Tamil
by Kanchi Kamakoti Peethadhipathi Sri Sankaracharya
Pujyasri Chandrasekharendra Saraswati Sricharana

Compiled by

Vaidya S.V. Radhakrishna Sastri, Srirangam

With Tamil translation of the
Nine commentaries.

Copies available at :

SRI KUPPUSWAMYASTRI RESEARCH INSTITUTE
ROYAPETTAH HIGH ROAD,
MYLAPORE, CHENNAI-4
(Inside Myalpre Sanskrit College)

Published by :

SRI MAHAPERIYAVAT TRUST

"GURUKRUPA" 94, I.T.I. LAYOUT, MSRIT NAGAR
BANGALORE-560 054.

Lasertypeset & Printed at :

V.K.N. Enterprises

164, R.H. Road, Mylapore, Chennai-4, Cell : 98402-17036

Sunday, October 24, 2010

626

ஸௌந்தர்யலஹரீ
